

Sbö Tjľõkwo

Teribe Bible

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Génesis.....	4
Rut	43
Jonás	46
Mateo	48
Marcos.....	81
Lucas	103
Juan.....	138
Hechos	163
Romanos.....	197
1 Corintios.....	210
2 Corintios.....	223
Gálatas	232
Efesios	237
Filipenses	242
Colosenses.....	246
1 Tesalonicenses	250
2 Tesalonicenses	253
1 Timoteo	255
2 Timoteo	260
Tito.....	263
Filemón	265
Hebreos.....	267
Santiago	278
1 Pedro	282
2 Pedro	286
1 Juan.....	289
2 Juan.....	293
3 Juan.....	294
Judas	295
Apocalipsis.....	297

Génesis

Kjok weno sorë

1 Kjok ëre dämär, lïeye lïem obishko ga Sbö kjok shäryono uunkong, kjopkwo, klung bakoe. ² Klung ëre tögöy lïem obi, dlung rong, kjing yët eröe. Eshko ga Sbö Sëya wir pjang dlung kjing pjluk wleni erä.

Dbar kjwara

³ Eshko ga Sbö tjlë ga «Kjok, pja ber shjiye» ïe. Lara sorë ga shäryono beno eni. ⁴ İya ga kjok shjiy li beno pjluë. Kjok shjiy li kowara «dba», kjok sï li kowara «shkë», ga iara beno tjeng dboy dboye. Eshko ga öotong dbar kjwara.

Dbar pjök

⁶ Wëshko ga tjlë ga «Dlung, pja opkjos ber dboye» ïe. ⁷ Lara sorë ga shäryono beno eni. Dlung li iara beno buk töshko, dira iara beno pjang kjomo, ⁸ beno pjang ba tjrëko li kowara «kjok dogo». Eshko ga öotong dbar pjök.

Dbar mya

⁹ Wëshko ga tjlë ga «Dlung, pja tönzong ber tjeng shtor, kjok dogro li wen wlo» ïe. Lara sorë ga shäryono beno eni. ¹⁰ Kjok dogro li kowara beno «klung», dlung li kowara beno «dlung». Eshko ga İya ga beno pjluë.

¹¹ Eshko ga tjlë ga «Klung, pja kjing go kjlo sho wenzong, kjlo sho lïërba pogo dwlayo tjok wleniyo, kjor botjyë wleniyo bakoe» ïe. Lara sorë ga shäryono beno eni. ¹² Klung li kjing go kjlo sho weno oblë oblë dwlayo tjok wleniyo, kjor weno bo tjok wleniyo bakoe. Eshko ga İya ga beno pjluë. ¹³ Eshko ga öotong dbar mya.

Dbar pkëng (4)

¹⁴ Wëshko ga tjlë ga «Kjopkwo, pja goshko iök wenzong, shkë, dba, e ber tjeng dboy dboy wlo, dbar lïë, mok lïë, lu lïë, e miydoklo wlo bakoe. ¹⁵ İök, pjäy ber kälä shjiy klung kong» ïe. Lara sorë ga shäryono beno eni. ¹⁶ İök shäryara pjök, kjwara kësbang ber shjiy dba wlo, kjwara chirawa ber shjiy shkë wlo. Dbala shäryara uunkong bakoe. ¹⁷ İök li iara beno lok kjopkwo go, klung kjing li ber shjiy wlo. ¹⁸ İara beno tjeng shjiy dba wlo, shkë wlo bakoe. Ga kjok shjiy li, kjok ro sï li, e kjara beno tjeng dboy dboy eni. Eshko ga İya ga beno pjluë. ¹⁹ Eshko ga öotong dbar pkëng (4).

Dbar shkëng (5)

²⁰ Wëshko ga tjlë ga «Dlung, di, pjäy roshko mä wenzong oblë oblëe. Kjok dogo, pja go sënwa wenzong lïërba pogo» ïe. Lara sorë ga shäryono beno eni. ²¹ İya këskes chila dlung roy so, di roy so, e shäryara uunkong, sënwa, e shäryara uunkong bakoe. Eshko ga İya ga beno pjluë.

²² Eshko ga tjlë lïëbo wena tjeng li kong ga «Pjäy wapga shdärzong dlung kjwang jïkong, di uunkong roshko bakoe. Sënwa, pjäy wapga shdärzong kjok kjwang jïkong bebi» ïe. Lïëbo shäryara beno pjluë ba kong lok eni. ²³ Eshko ga öotong dbar shkëng (5).

Dbar tjer (6)

²⁴ Wëshko ga tjlë ga «Klung, pja kjing go äya kjloshko so wenzong, öng wenzong bakoe» ïe. Lara sorë ga shäryono beno eni. ²⁵ Eshko ga İya ga beno pjluë.

²⁶ Eshko ga tjlë obi ga «No shäryëy shara, so shji kjoyoe. E ber tjwlo ara, dbo ara, lïëbo oblë oblë tjeng li kjinmo, mä, sënwa, öng, äya kjloshko so bakoe» ïe.

²⁷ Eni ga no, e shäryara Sbörë so e om go kjoyoe.

Shäryara domer, walë.

²⁸ Eshko ga tjlëno beno pjluë ba kong. Tjlë ga «Pjäy shdärzong ara, tira lïëme. Kjok ëre dlimia. Pjäy iër ber löng ba İga. Mä, sënwa, öng, äya kjloshko so, pjäy iër ber löng ba İga bakoe» ïe.

²⁹ E irgo ga tjlë ga «Kjok İzïa. Kjlo sho lïërba pogo dwlayo tjok wleniyo, kjor botjyë wleniyo, e twër ber bomi kong, uëmi wlo. E bomi dli uunkong. ³⁰ Gueniyo ga öng, sënwa, äya kjloshko so, e kong kjlo sho twër ber ba kong, ue wlo» ïe. Lara sorë ga shäryono beno eni.

³¹ Eshko ga İya ga uunkong li beno pjluë, owa lïëme. Eshko ga öotong dbar tjer (6).

2 Kjok uunkong, lïëbo tjeng kës, e shäryara beno pjir eni.

Dbar kjäk (7)

² Dbar kjäk (7) ga ba pak shäryara pjir lishko ga woshtonoe. Ga woshtono eshko dbaryo kjïshko ga lïëbo shäryara dbar kjäk (7) li kong pjluë. E iara beno pjang dboye. ⁴ Kjok shäryara Sbö Jehovärë uunkong eni.

Domer, walë, e löng Edén kjokyo

Eshko ga ⁵ kJOR, kjlo sho, e wentë llëm obi. Shunyo ichayde Sbö Jehovahë shrë klung kJing go llëm obi. Eye parkaga klung kJing go llëm bakoe. Llëye wentë llëm obi e kJishko. ⁶ Gueniyo eshko ga di tur tëm klung dirko, e sguin klung kJing go.

⁷ Eshko ga domer, e shäryara Sbörë kjlara klung sho go. Ga pjluk bakwara ba ne roy ber shäng së wlo, ga beno shäng së. ⁸ Ga Sbö kjok poshäryono buk kJrina ko Edén, kjok, e buk dlo wen tëm shwo lëkong. Ga domer shäryara li iara beno shäng eshko. ⁹ Eshko ga kJOR shäryara oblë oblë kjloböso, wolësowa, bo uako wleniyo. Ga kjok buk li roworbeshko ga kJOR iara beno lok do pjök. Kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Kjlara obi, e llëbo pjlu, llëbo owa, e miydoklo.

¹⁰ Edén kjokyo lishko ga di wen pjang pjlara. E jer pjang shdär kJOR li gloroy. Ey ga shdöktong beno pjloglo pkëng (4). ¹¹ Di bäm go li ko Pisón. E jer pjrÿya buk Javilá kjokyo worbo tjok. Kjok eshko, e dbur sho shöylör ara. ¹² Dbur sho shöylör kjok eshko so li owa llëm, shöylör anmoyö. Poshtikklo lö pjëblë ko *bedelio* eshko tjok. Akkwo twiö ara ko *ónice* eshko tjok bakoe. ¹³ Di pjlara obi li ko Guijón. E jer buk sjöng Cus kjokyo go. ¹⁴ Di pjlara obi li ko Tigris. E jer buk Asiria kjokyo dlo wen tëm shwo lëkong. Di pjlara obi li ko Éufrates.

¹⁵ Domer li iara Sbörë beno shäng Edén kjokyo roshko, kjok li ÿga, kjok li daga bakoe. ¹⁶ Eni ga tjle ba kong ga «Kjok ëreshko ga kJOR bo twër ber bop kong uunkong, uëp wlo. ¹⁷ Gueniyo ga llëbo pjlu, llëbo owa, e miydoklo kJoryo bo, era uëy llëme. Uorop ga pja wolon jloko» le.

¹⁸ Eshko ga tjle obi ga «Domer ber sök kjlaraso ga pjlu llëme. Kong ba yorkaga shäryër kjlara, ba kjimtë wlo» le. ¹⁹ Eni ga öng, äya kjloshko so, sënwa, e shäryak beno klung sho go, ga söra uunkong, pina domer li kong, koie wlo. ²⁰ Ga koiara uunkong eni. Gueniyo e tjrëko llëye wlenä ber ba kjimtoklo wlo llëme.

²¹ E kJishko ga domer li iara Sbörë beno buk pë rongë. Buk pë wopro ga shgling shira kJwangna, ga sho llira jek iröng obi. ²² Ba shgling li go ga walë shäryara kjlara. E irgo ga söra, pina ba kong.

²³ ÿya domer lirë ga tjle ga «ÿzong! Èrera so tja kjoyoe.

Ba sho kJwe botoya dik.

Ba dboglo kJwe botoya dik.

Koiër ber “walë”, †

shira domer go dwayo kJishko» le.

²⁴ E kJishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga ork-wosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni.

²⁵ Eshko ga löng kJwor, gueniyo llëye lökyokjre lok llëme.

Adán, Eva, e Sbö kolono llëme

3 Dgur, e oblë jyäpgwë äe, äya kjloshko so oblë oblë shäryara Sbö Jehovahë li kJinmo. Pjlara ga tjle walë li kong ga «ÿjloko» ga Sbö tjleño bomi kong ga “Kjok ëreshko ga kJOR bo uëy uunkong llëme” lara eni jlore?»

² «KJOR bo uërwa uunkong ga pjluë. ³ Gueniyo ga kJOR jong kjlara kjok roworbeshko, era uërwa ga äe. Sbö tjleño borwa kong ga “KJwe uëy llëme. Porwëy llëm bakoe. Llëm ga pjäy wolon” lara eni» le dgur kong.

⁴ Kuya ga tjle ba kong ga «E jyö. Pjäy wolon llëme.

⁵ Miyde Sbörë pjir ga kJOR ëre bo uoromi ga pjäy bokkwo roshwing, ga pjäy ber löng llëbo pjlu, llëbo owa miydë. Eni ga pjäy ber löng Sbö dik» le.

⁶ Kuya ga ÿya ga kJOR bo, e wolësowae. Ga iara beno uayuae. E kjok miydoklo bakoe le. Eni ga kJOR bo li kJrara, ga uarae. E irgo ga twara ba lanma kong, ga omuono bakoe. ⁷ Jekdo eshko ga bokkwo roshwingö, ga opmiydono lok ga löng kJwor. Eni ga kJOR ko *higuera* li korga sera, pjrira ba dop go, ber löng kJwor llëm wlo.

⁸ Kjok sëng, pjluk ri rishko ga Sbö jëk jek shäng kJOR gloroy li kura lok. Ga töktong lok zron ÿ, ga opjnenö kJOR li pjlor go, ÿya llëm wlo.

⁹ Eshko ga domer li rokara Sbörë. Tjle ga «ÿPja shäng kJone?»

¹⁰ «Kuror ga pja jëk shäng kJOR gloroy ga pja bangkroror ara, ga tja shäng kJwor kJishko ga tja opjnenö» le ba kong.

¹¹ Kuya ga tjle ba kong ga «ÿ“Pja shäng kJwor” äga ërë bop kong? ÿEni li kJOR bo uëy llëme loror bop kong li uoropde?»

¹² «KJOR bo li twaga walë tworop bor kong lirë bor kong ga uorore» le ba kong.

¹³ Eni ga kJakrokara walë li kong ga «ÿLlëye shäryoropdo?»

«Tja jyäpgwaga dgurdë. E kJishko ga kJOR bo li uorore» le ba kong.

¹⁴ Kuya ga tjle dgur li kong ga «Llëbo owa shäryorop. E kJishko ga pja shdun pja kjlaraso, öng, äya kjloshko so llamo tjeng lira llëme. Pja eröe. Eeri jek lëkong ga pja iër ber buk dopshik ÿ klung kJing go, ga klung sho dwëp bakoe. ¹⁵ Pja, walë, pjäy ber löng ëng moskwo, bop tjëyo, ba tjëyo, e ber eni bakoe. Ba tjëyo, pja kä shguiya. Ga pJara omuë ba kJuktushko» le.

¹⁶ Ga tjle walë li kong ga «Pja chida buk döroshko ga iër ber bop kong bang ara, woyotjlinor bäm go sorë li kJinmo. Ga pja wo pjang bop lanma go. Ga e ber bop ichaga» le.

¹⁷ Ga tjle domer li kong ga «“KJOR bo kJwe uëy llëme” loror bop kong, gueniyo tja kolorop llëm, bop boy wlera kolorop. E kJishko ga klung ëre äyoshtorö, ioror beno llëbo uëp wlo ga pakyo shäryëp kJang enido.

¹⁸ Klung, e kJing go kjlo sho wen ara shkö tjok, kjilgwo shkökyo tjok bakoe. Ga pja ber shäng kjlo sho kjloshko so uako, e uopdë. ¹⁹ Eshko ga pja parkë shorya go llëm ga pja ië llëme. Pja tek shäryak klung sho go, klung

† Hebreo tjlokwö go ga tjlokwö WALË, e so tjlokwö DOMER kjoyoe.

sho li pja. Ga lïono ga pja kworkwë jek ber klung sho iröng obishko ga pja parkë pjir äär ber eshko» le.

²⁰ E irgo ga walë li koiara domer lirë Eva, e nopga uunkong mekë kjishko.

²¹ Shwong pjüya lok wlo ga shwong shäryara Sbörë öng kwota go. ²² Ga tjilë ga «Era domer li öötong llëbo pjilü miydë, llëbo owa miydë, beno so shji kjoyoe. Kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Uara lok ga ber löng së iyado, e woydër llëme» le. ²³ E kjishko ga domer li shira Edén kjokyo dwayo ba boy tjok. Bäm goshko ga domer li shäryara klung sho go. Shirashko ga beno shäng parkë klung sho li kjing go shara. ²⁴ Shira pjir ga Edén kjokyo dlo wen tëm shwo lëkong ga Sbö parkagaga kjok dogo so sjägä tjok wleniyo iara beno löng kjilöbö eshko. Dröng iara pjang kjwangna lletilet iök wleni, pjirya pjang llaw ère pogo, e beno pjang irbo li dë, èye jek äär kjor kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëm jong lishko ga ä wlo.

Caín, Abel

4 E irgo ga Adán pono ba boy tjok, ga beno shäng kjlaraso llëme. E irgo ga wa buk kjlara domer. Ga Eva tjilë ga «Tja wa buk kjlara domer, e twaga Jehovärë bor kong» le. E kjishko ga koiara Caín. ¹² E irgo ga wa buk kjlara domer obi ko Abel. E pak beno öng daga. Caínda pak beno dwla dgaga.

³ Dbar kjwara ga Caín öör ba dwla dgara li bo kjrë, ga söra jek, twara Jehová kong ba sëngglo. ⁴ Abelda, ba öng wlep ushko so weno bäm i wleniyo li zröra pjökde myare. Ga ba sho pjilü li söra jek, twara Jehová kong ba sëngglo bakoe. Eni ga Jehová beno wopjilü Abel tjok, ba öng twara ba sëngglo li tjok bakoe. ⁵ Gueniyo beno wopjilü Caín tjok llëm, ba dwla bo twara ba sëngglo li tjok llëm bakoe. E kjishko ga Caín iirkono träk llëm, borkwo keyeng erä.

⁶ Eni ga Jehová tjilë ba kong ga «¿Pja iirkë ara ega? ⁷ Llëbo pjilü shäryorop kjwe ga tja ber wopjilü bop tjok. Gueniyo llëbo owa shäryöp iyado ga bong kjönma ga pja ber shäng llëbo owa li shäryë llëm ga äe. Bek wlo ga llëbo pjilü li shäryöp, llëbo owa li shäryöp ame wlo» le.

⁸ Dbar jek ga Abel mana Caíndë jek ba tjok. Öötong löng pjola ga ba löng li shakza pjä, ga zrörae.

⁹ E irgo ga Jehová tjilë ba kong ga «¿Bop löng Abel kwonllo?»

«Miydër llëme. ¿Eni li tja iak shäng bor löng dagare?» le ba kong.

¹⁰ Kuya ga tjilë ba kong ga «¿Llëye shäryoropdo? Bop löng zröröp. Ba srëng tjeng klung kjing li ñnor. E kjishko ga pja shdun. Bop löng srëng kwono klung kjing go kjishko ga pja parkë ber shäng klung kjing ame. ¹² Pja parkë ara klung kjing ëmdë ga llëye botjyë bop kong ame. Pja to shäng jek klung kjing kjone pogo ëmdë ga pja shto woshtozlong wlo drete» le ba kong.

¹³ Kuya ga tjilë ba kong ga «Bor shdungglo ère ber kjang anmoyö. ¹⁴ Tja kuzong. Tja parkë klung kjing ame kjishko ga tja to jongya shäng jek kjok pjola, tja

ber bop soshko ame. Tja to shäng tök wleni. Ga tja wleni è pogorë ga tja zröya jekdo» le.

¹⁵ Kuya ga tjilë ba kong ga «Pja zröga èrë ga e shdun, pja shdunor li kjinmo» le. Eni ga poglo jyä tara, wläng-ga èrë ga zröya llëm wlo. ¹⁶ Ga Caín opshino to lano shäng lishko dwayo ga jek öötong sök Nod kjokyo, e ber buk Edén kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong.

Caín tjëyo tek beno ba irgo

¹⁷ Dbar jek ga Caín pono ba boy tjok, ga beno shäng kjlaraso llëme. E irgo ga wa buk kjlara domer ko Enoc. E dbaryoshko ga Caín shäng u ywë kjwöböso, kjeryo shäryak ak go pjirbri kjökshko. Kjok li kowara Enoc, ba wa li ko. ¹⁸ Enoc, e Irad data. Irad, e Mejuyael data. Mejuyael, e Metusael data. Metusael, e Lamec data.

¹⁹ Lamec, e boy do pjök, kjlara ko Ada, kjlara ko Zila. ²⁰ Ada, e wapga domerga do pjök, kjlara ko Jabal, kjlara ko Jubal. Nopga to löng öng daga kjok shto oblë oblë, ba u shäryak öng kwota go li, shäryaga shäng bäm go li Jabal. Nopga dbonmo të, nopga kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tëy or go wleniyo li të, e shäryaga bäm go li Jubal. ²² Ga Zilara wa buk kjlara domer ko Tubal Caín. Nopga parkoklo shäryë dröng shosho oblë oblë go li, shäryaga shäng bäm go li Tubal Caín. E dor shäng kjlara ko Noamá.

²³ Pjlara ga Lamec tjilë ba boyga kong ga «Llëye lër bomi kong li kuzi yötso.

Domer zröröp kjlara, tja zara kjishko.

Dwlas zröröp kjlara bako, tja shpora kjishko.

²⁴ Caín zröga èrë ga e shdüya Sbörë, Caín shduna li kjinmo.

«Tjara zröga èrë ga shdüya, Caín zröga li kjinmo obi» le.

Set

²⁵ Dbar jek ga Adán, Eva, e wa buk kjlara domer obi, ga koiara Set. Eshko ga Eva tjilë ga «Tja kjimtara Sbörë, tja kong wa twara kjlara obi. E ber shäng Abel, zröra Caíndë li äska. E kjishko ga koiër Set» ^{††} le.

²⁶ E irgo ga Set, e wa buk kjlara domer, ga koiara Enós. Enós dbaryo ga oba syöshtono Jehová kong kjwiëe.

Adán tjëyo tek beno ba irgo

5 Nopga shäryara Sbörë so e om go kjoyoe. Shäryara domer, walë. E kjimtara, ga koiara «nopga». Ère ba tjëyo tek beno ba irgo li kjibokwoyo.

³ Adán, e öötong lu pjloglo sak dbaw kjingsho sak myashko (130) ga wa buk kjlara domer so e om go kjoyo, ga koiara Set. ⁴ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ñno öötong sak dbaw pjloglo shkaw kjingsho sak myashko (930) ga wolonoe.

⁶ Set, e öötong lu pjloglo sak dbaw kjingsho shkëng-shko (105) ga wa buk kjlara ko Enós. ⁷ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ñno öötong sak dbaw pjloglo shkaw

† Hebreo tjilëkwo CAÍN, e KJRARA lloklo.

†† Hebreo tjilëkwo SET, e TWARA lloklo.

kjingsho sak kjwara kjingsho pjökshko (912) ga wołonoe.

⁹ Enós, e öötong lu pjloglo sak shkawshko (90) ga wa buk kjlara ko Cainán. ¹⁰ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ino öötong sak dbaw pjloglo shkaw kjingsho shkengshko (905) ga wolonoe.

¹² Cainán, e öötong lu pjloglo sak kjäkshko (70) ga wa buk kjlara ko Malalel. ¹³ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ino öötong sak dbaw pjloglo shkaw kjingsho sak kjwarashko (910) ga wolonoe.

¹⁵ Malalel, e öötong lu pjloglo sak tjer kjingsho shkengshko (65) ga wa buk kjlara ko Jared. ¹⁶ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ino öötong sak dbaw pjloglo kjwong kjingsho sak shkaw kjingsho shkengshko (895) ga wolonoe.

¹⁸ Jared, e öötong lu pjloglo sak dbaw kjingsho sak tjer kjingsho pjökshko (162) ga wa buk kjlara ko Enoc. ¹⁹ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ino öötong sak dbaw pjloglo shkaw kjingsho sak tjer kjingsho pjökshko (962) ga wolonoe.

²¹ Enoc, e öötong lu pjloglo sak tjer kjingsho shkengshko (65) ga wa buk kjlara ko Musalén. ²² E irgo ga wapga weno obi. Enoc, e Sbö woyde owa ilém, ga jék shäng ba tjok iyado. Ga lu ino öötong sak dbaw pjloglo mya kjingsho sak tjer kjingsho shkengshko (365) ga söra Sbörë to, inaba ame.

²⁵ Musalén, e öötong lu pjloglo sak dbaw kjingsho sak kjwong kjingsho kjäkshko (187) ga wa buk kjlara ko Lamec. ²⁶ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ino öötong sak dbaw pjloglo shkaw kjingsho sak tjer kjingsho shkawshko (969) ga wolonoe.

²⁸ Lamec, e öötong lu pjloglo sak dbaw kjingsho sak kjwong kjingsho pjökshko (182) ga wa buk kjlara domer. ²⁹ Ga tjile ga «Shji parkë ara kjok ëre kjing go, kjok li äyoshtara Jehovárë kjishko. Gueniyo chida ërera shji ie ber löng woshtë» le. E kjishko ga ba wa li kowara Noé. ³⁰ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ino öötong sak dbaw pjloglo kjäk kjingsho sak kjäk kjingsho kjäkshko (777) ga wolonoe.

³² Noé, e öötong lu pjloglo sak dbaw pjloglo shkengshko (500) ga wapga tjeng domerga doglo mya, Sem, Jafet, Cam.

Nopga jék löng owa eröe

6 Nopga, e wapga shdöktong träk ilém kjok ëre kjing goshko. Ga wapga walëga kjong kjong wołë-sowa. E kjishko ga Sbö wapga orkwosmono walëga woyde kjone dey li tjok. ³ Eni ga Jehová tjile ga «Nopga, e iër ber löng së iyado ilém, e wołon wlo kjishko. Eni ga iër ber löng së lu pjloglo sak dbaw kjingsho sak pjök (120) eröe» le.

⁴ Sbö wapga orkwosmono walëga kjok ëre so tjokshko ga wapga weno sok këskes, oblë kjinmo. Ga nopga tjwlo ara tek dënashko so li epga.

⁵ Iya Jehovárë ga nopga löng ilëbo owa shäryë ara anmoyö, ga wotjirk owa erä. ⁶ Eni ga wotjirk ga «Nopga shäryoror ilém kjwe dey, bangyo ara bor pjlushko» le.

† Hebreo tjilokwo Noé, e WOSHTË Ioklo.

⁷ Ga tjile ga «Nopga shäryoror tjeng klung kjing ëre kjër jushko dwayo. Shäryër öng, äya kjloshko so, sënwa tjok eni bakoe. Woyotjirn ga shäryoror ilém kjwe dey» le.

⁸ Gueniyo ga domer shäng kjlara ko Noé. Jehová wopjlu ba tjok.

Noé kjoyong shäryono kësbange

⁹ Ere ilëye shäryara Noérë dö li kjibokwoyo. E domer pjlo bek, pogo ilëye dret Sbö bokso. Lëye woyde Sbörë li shärye eni, ga jék shäng ba tjok iyado. Nopga oblë oblë omshäryono eni ilém, Noé eröe. ¹⁰ E wapga domerga doglo mya, Sem, Jafet, Cam.

¹¹ Ga Iya Sbörë ga klung ëre kjing go ilëbo owa ara, nopga engkwë ara eng tjok, ilgwega ëre ilëme. Nopga löng kës li beno löng ilëbo owa shäryë eröe. ¹³ E kjishko ga Sbö tjile Noé kong ga «Tja wotjirk nopga pjik uunkong iër. Löng engkwë ara eng tjok. Löng ilëbo owa shäryë erä. E kjishko ga e pjir ber dret, ilëbo tjeng klung ëre kjing go li tjok.

¹⁴ »Eni ga kjorkwang wies pjlu, owa ilém wleniyo, ga kjoyong † shäryos kjlara kësbange. Kjoyong bangyos pjir kjoko, ro lëkong bako, di opzrek ilém wlo. ¹⁵ Shäryos jyaglo eni: kur orkwo jyaglo ‡ pjloglo sak dbaw pjloglo mya (300); bam orkwo jyaglo pjloglo sak shkeng (50); jem kjomo lëkong wop orkwo jyaglo pjloglo sak mya (30). ¹⁶ Shäryos yongyo kjinggwo mya, kjeryo tjok tjok. U dbo kjing shäryos tuk, ba dirko shäryos ber ojong pjibri, kur orkwo jyaglo kjwara. U bäng shäryos ber jong kwara ba poglo go, e opzreklo.

¹⁷ »Di ichër kësban, kjok ëre pir wlo. Eshko ga ilëye löng së kjok kwang jirkong kjing go ga e kjer drete.

¹⁸ Gueniyo ga tjilokwo twër bop kong, ber iyado wlo. Pja jem opzrek kjoyong li roy, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok, pjäy wołon ilém wlo.

¹⁹ »Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng kjok ëre kjing go kës li, e jem sös pjök pjök, wlienggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara, kjer ilém wlo. Woydër ga ber löng së, pjäy dik. ²¹ Dli töš ilërba pogo, ga jem sös bomi tjok, e bomi kong, e öng, äya kjloshko so, sënwa tjeng li kong bakoe» le.

²² Lëye lara ba kong li shäryara Noérë uunkong eni.

Kjok ëre piktonge

7 E irgo ga Jehová tjile Noé kong ga «No kjlaraso wlenor shäng pjlo bek bor bokso li pja. E kjishko ga pja opzrës jem kjoyong li roy, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok. ² Öng ber pjlu bor poshrëkklo wlo oblë oblë, sënwa oblë oblë, e sös wlienggla doglo kjäk kjäk (7), popga doglo kjäk kjäk (7). Liamo sös wlienggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara. Shäryos eni, jer kjok ëre kjing go ilém wlo. ⁴ Sondë kwara go ga shunyo ichër shrë dbargwo sak pkeng (40), shkë dbae. Eshko ga ilëye shäryoror tek dämärshko löng së li pjiga tjarë ber drete» le.

†† KJYONG, e beno ilëbo bakwo kësban kjoyoe. Ne ilém kar kar. Ro bek sdoke. Roshko beno u wleni. ‡ ORKWO JYÄGLO PJLARA, e CENTÍMETRO SAK PRËNG KJINGSHO SHKËNG (45) DIK.

⁵ Kuya ga llëye lara ba kong li shäryara eni.

⁶ Kjuk ëre piktongshko ga Noé lu pjloglo sak dbaw pjloglo tjer (600). ⁷ Era eni ga opzreno jem kyyong li roy, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok, shtëya dirë llëm wlo. ⁸ Ga öng uako wleniyo, öng uako llëm wleniyo, äya kjloshko so, sënwa, e öötong löng ba shwoy, ga söra jem pjök pjök, wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara, lara Sbörë ba kong sorë li eni.

¹⁰ Öötong dbargwo kjäk (7) ga shunyo shrono, kjok ëre pir wlo. ¹¹ Mok pjök, dbar sak kjwara kjingsho kjäk (17) dbaryo ga Noé lu pjloglo sak dbaw pjloglo tjer (600). E dbaryo ga opzreno jem kyyong li roy, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok. Öng, äya kjloshko so, sënwa, e opzreno jem lok pjök pjök kyyong li roy ba tjok bakoe. Opzreno jem wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara. Lara Sbörë ba kong sorë li shäryara eni.

E irgo ga u bäng bängzara Jehovärë beno jong tuke. E dbaryo ga dlung kësbang buk kjok dorong li dlöktong, tuktung kjone pogo. Kjuk dogo ëmdë ga di bör-gak tjeng li böptuktonge. Shunyo shrono pjang kjok ëre kjing go dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. Eshkoshko ga di jem poyong llögong llögong, ga kyyong li beno buk di kjing wëng erä. ¹⁹ Di poyono ara, öötong dlup llë lok kjok ëre kjing go kjökshko li jnena beno drete. ²⁰ E irgo ga dlup llë jnena pjirshko ga di li poyono jem, öötong wop orkwo jyäglö pjloglo sak kjwara kjingsho shkëng (15). ²¹ Nopga löng kjok ëre kjing go kës li wołono eni. Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng kjok ëre kjing go kës li kjëttong eni bakoe. ²² Llëye löng së kjok ëre kjing go, tjwlo shrë wleniyo, e kjëttong drete. ²³ Gueniyo Noéra beno sök së, löng kyyong li roshko ba tjok bakoe. Epga eröe. Llamö pjitong dret, nopga, öng, äya kjloshko so, sënwa bakoe. ²⁴ Ga kjok ëre piktong beno eni, öötong dbargwo sak dbaw kjingsho sak shkëng (150).

8 Eshkoshko ga Noé woyojera Sbörë llëm, öng, äya kjloshko so, e löng ba tjok kyyong roy li woyojera llëm bakoe. Eni ga pjluk ichara di kjing go kjrina. Wop sira ga di klän jer iröng obi. ² Dläng kësbang buk kjok dorong dlöktong li sjëktong, ga shunyo ter shrono kjok dogo dwayo ame bakoe. ³ Eni ga di klän jer jong worae. Kjuk ëre piktong beno dbargwo sak dbaw kjingsho sak shkëngshko (150) ga di kläno jer dëgong. ⁴ Mok kjäk (7), dbar sak kjwara kjingsho kjäk (17) dbaryo ga kyyong li dano beno buk Ararat kjokyo, dlup lëkong. ⁵ Eshko ga di kläno jer dëgong obi. Ga öötong mok sak kjwara (10), dbar kjwara dbaryo ga dlup llë kjökshko li dlup dbo go tya ga wen lok wëlle.

⁶ Öötong dbargwo sak pkëng (40) obi ga Noé sökshko ga u bäng shäryara li döra. ⁷ Ga sënwa shira kjwara so ëp uaga kjoyo, ga ichara dbuk pjang jek lë, tek lë, kjok dano li koshe. ⁸ E irgo ga sënwa shira kjwara obi, e dunggwo shara, klung kjing di dano beno buk dogrorë tk wlo. ⁹ Gueniyo shto wlëno opyë wlo ga ä, klung buk li kjing go di obi kjishko. Eni ga shrono iröng obishko ga Noé orkwo shino kjoko, ga kjrara, iara jek ba shtoshko.

¹⁰ Koshara dbargwo kjäk (7) irgo ga dunggwo ichara jek kjwara obi. ¹¹ Kjuk ro zar kwilë ga dunggwo li shrono tek pjang iröng, kjor korga † tjaglën söra tjeng kara ba kowo go. Miydara e go ga klung dogrotkë jeke. ¹² Koshara dbargwo kjäk (7) obi irgo ga dunggwo ichara jek kjwara obi, ga shrono ame.

¹³ Noé lu pjloglo sak dbaw pjloglo tjer kjingsho kjwarashko (601) ga di beno klung kjing go ame. Mok kjlara, dbar kjwara dbaryo ga kyyong li kjing, e kjara ga tya ga klung kjing li beno buk dogroe. ¹⁴ Öötong mok pjök, dbar sak pjök kjingsho kjäk (27) dbaryo ga klung dano beno buk kjange.

¹⁵ Eni ga Sbö tjilë Noé kong ga ¹⁶ «Pja opshis kyyong wle roy dwayo, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok. ¹⁷ Öng, äya kjloshko so, sënwa, e tjeng bop tjok kës li shis dret bako, shdär ber löng kjok kjwang jtkong wlo» lë.

¹⁸ Kuya ga opshino kyyong roy dwayo, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok. ¹⁹ Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng oblë oblë eshko li opshino tjë jtkong bakoe.

²⁰ E irgo ga Noé akkwo töno dluw ëng kjing go kjökshko, ga öng zröra, sho sura e kjing go, pjono dret, Jehová poshrëkklo. Ga öng uako wleniyo shara oblë oblë kjlara kjlara, sënwa uako wleniyo shara oblë oblë kjwara kjwara bakoe. Eshko ga zröra uunkong, ga sho sura Jehová kong.

²¹ Öng sho sura li lö beno pjlu, owa llëm Jehová kong. Ga wotjlik ga «Nopga, e tek miteshko ga wotjlik llëbo owa shäryë eröe. Eni ëmdë ga kjok ëre äyoshtër nopga li kjishko ame. Öng kës, äya kjloshko so kës, e pjiror sorë ga shäryër eni ame bakoe.

²² »Kjuk ëre pjang obishko ga dwla dgozlong dbaryo tjok, dwla bo kjozlong dbaryo tjok, kjok kjlik dbaryo tjok, kjok zengteng dbaryo tjok, shunyo dbaryo tjok, dlo të dbaryo tjok, dba tjok, shkë tjok bakoe» lë.

Sbö tjilökwo twono Noé kong, beno tjado wlo

9 Eshko ga Sbö tjilëno beno pjlu Noé, ba wapga kong bakoe. Tjilë ga «Pjäy wapga wenzong ara, shdär ber löng kjok kjwang jtkong wlo. ² Öng kës, äya kjloshko so kës, e ber bomi bangkjre ara, dete erä, kjok dirko so, kjok ëre so, dlung roy so, e ber eni bakoe. E ber löng ichaga pjäydë. ³ Dënashko ga llëbo dguëy klung kjing botjyë wleniyo, llamo oblë oblë, e tworor bomi kong uëmi wlo. Eeri ga llëbo löng së, jek löng t, e twër bomi kong. E ber bomi dli bakoe. ⁴ Gueniyo llëbo löng së li laga ba srëngdë. E kjishko ga sjëngna srëng tjok, e uëy llëme.

⁵ »Nopga shäryoror so tja kjoyoe.

E kjishko ga ëye no zröno ga e shdungga tjarë, zröga äya kjloshko sorë, zröga öng ushko sorë ëmdë ga e shdun eni bakoe.

† KJOR KORGA lë li, e kjor ko OLIVO korga.

No zröga ërë ga e zröy.

Ľër jĭökoyo ga eni.

⁷ »Gueniyo bomi kong ga pjäy wapga wenzong ara, shdär ber löng kjok kjwang jĭkong wlo» ĩe.

⁸ Eshko ga tjĭë ba kong obi ga ⁹ «Tja kuzĭa! Tjĭökwö twër bomi kong, ber ĩyado wlo. E twër bomi tjëyo tek ber bomi irgo ĩi kong bakoe. ¹⁰ E twër sënwa, öng, äya kjĭoshko so, e ter söromi bomi tjok kjyong kësbang roy dwayo kës ĩi kong bakoe. ¹¹ Eni ga tjĭökwö twër bomi kong, ber ĩyado wlo. Di ichër kjok ëre kjing go, nopga, öng, äya kjĭoshko so, e pjir uunkong wlo ame. Di ichër, kjok kjwang jĭkong pjir wlo ame bakoe. ¹² Tjĭökwö ëre twër bomi kong, öng, äya kjĭoshko so uunkong kong, kjok kjwang jĭkong kong bakoe. E twër bomi kong, ber ĩyado wlo. Bor donku ëre iër ber pjang kjok dogo. E ber pjang tjĭökwö ëre jyäglo. ¹⁴ Pjäng ichër ĩmi wen pjang kjok dogo, ga donku wen pjang ba tjĭökoshko ga ¹⁵ woyoshër ga tjĭökwö tworor bomi kong, öng, äya kjĭoshko so uunkong kong ga shunyo ichër tjwe e kjoyo kjok pjikklo ame. ¹⁶ Donku wen pjang pjäng tjĭökoshko ga e ĩn, ga tjĭökwö tworor nopga uunkong kong, öng, äya kjĭoshko so uunkong kong ĩi woyoshër eshko. ¹⁷ Donku, e ber pjang tjĭökwö ëre jyäglo. Ber eni» ĩe.

Noé, ba wapga

¹⁸ Noé wapga opshino kjyong kësbang roy dwayo ĩi, e Sem, Jafet, Cam. (Cam wa buk kjĭlara ko Canaán.)

¹⁹ Shji löng kjok kjwang jĭkong kës ëre beno löng Noé wapga mya ĩi, e tjëyo.

²⁰ Noé beno shäng dwĭa dgaga. Ga kjĭilgwo bo dyo dbo ara shärye wlo ga kjĭilgwo eniyo ĩi dwĭayo dgara kjwöbö. Kjĭilgwo eniyo dgaga bäm ĩi e. ²¹ Pjĭlara ga kjĭilgwo bo dyo dbo ara ĩi iara, ga nelötkonoe. Ga shwong skwono beno buk kjwor ba u shäryak öng kwota go ĩi roshko. ²² Eni ga Canaán data Cam, e opzrëno jek ba data u ĩi roshko, ga wĭëna, ĩna buk nelö, kjwor. Eshko ga opshino jek, ga roy ĩara ba shjiy-ga kong. ²³ Eni ga Sem, Jafet, e kjinyoklo kjrono kara, iara lok ba dbopdo, ga jëktong kokso ĩëkong ba data buk ĩshko, ga kjingara e go.

²⁴ Noé nelö jenoshko ga wolieno. Ľëye shäryara ba wa iröng wĭeniyorë ĩi miydarashko ga ²⁵ tjĭë ba kong ga «ĭBop wa Canaán, e äyoshtër!

ĭE ber shäng bop shjiyga kjwe parkaga tjwĭëk shäng pjir wĭeniyol!» ĩe.

²⁶ Ga tjĭë Jehová kong ga

«Jehová, pja tjwĭö kësbange. Pja Sem Sbö.

Canaán, e ber shäng ba parkaga tjwĭëk shäng pjir wĭeniyoga ga pjĭue.

²⁷ Sbö, kjok twos tira ĩlëm Jafet kong.

Ba tjëyoga ios ber löng uunkong Sem tjok.

Ga Canaán ios ber shäng ba parkaga tjwĭëk shäng pjir wĭeniyoga bakoe» ĩe.

²⁸ Kjok piktong irgo ga Noé ĩu ĩno pjĭloglo sak dbäw pjĭloglo mya kjingsho sak shkëng (350). ²⁹ E ĩu ĩno öö-tong sak dbäw pjĭloglo shkaw kjingsho sak shkëngshko (950) ga wolonoe.

Noé tjëyo tek beno ba irgo

10 Sem, Jafet, Cam, e Noé wapga. Ère ba tjëyo tek beno ba irgo ĩi kjibokwoyo. Kjok piktong irgo ga mya jĭkong ĩi wapga tjok.

Jafet tjëyo tek beno ba irgo

² Jafet, e wapga domerga ko eni: Gómer, Magog, Ma-day, Javán, Tubal, Mésec, Tirás.

³ Gómer, e wapga domerga ko eni: Asquenaz, Rifat, Togarma.

⁴ Javán, e wapga domerga ko eni: Elisá, Tarsis, Quitín, Dodanín.

⁵ Ère Jafet tjëyo tek beno ba irgo. Ga beno to löng dlung kjako. Tjëyo kjrina kjrina ĩi beno löng ba kjok baĭya kjing go, ba tjĭökwö baĭya tjok.

Cam tjëyo tek beno ba irgo

⁶ Cam, e wapga domerga ko eni: Cus, Misrayin, Fut, Canaán.

⁷ Cus, e wapga domerga ko eni: Seba, Javilá, Sabtá, Ragama, Sabteca.

Ragama, e wapga domerga ko eni: Sabá, Dedán.

⁸ Cus, e wa buk kjĭlara domer obi ko Nimrod. E ëngkjwaga dbo ara wĭeniyoga. ⁹ Kjimtara Jehovárë kjĭshko ga e wlo pjĭue. E kjĭshko ga oba tjĭë ga «Kjwe kjimtara Jehovárë kjĭshko ga kjwe wlo pjĭú, Nimrod ĩ dik» ĩëba eni. ¹⁰ Kjok tjeng pkëng (4) ko Babel, Érec, Acad, Calné. Pkëng jĭkong, e Sinar kjokyo oblë oblë. Kjrina kjrina kjëryo shäryak ak go pjribri kjókshko. Kjok eshko sopga ichaga Nimroddë bäm go. ¹¹ E irgo ga opshino jek shäng Asiria kjokyo ĩëkong. Eshko ga kjok shto oblë oblë u ywara kjwöböso. Kjok kjrina kjrina kjëryo shäryak ak go pjribri kjókshko. Kjok, e ko Nínive, Rejobot Ir, Cala, ¹² Resén. Resén, e kjokyo kës-bange. E ber buk Nínive kjokyo, Cala kjokyo, e tjĭëko.

¹³ Misrayin, e tjëyo tek beno ba irgo ĩi beno tjëyo kop ara. E Lud tjëyo, Anam tjëyo, Lehab tjëyo, Naftu tjëyo, ¹⁴ Patrus tjëyo, Caslu tjëyo, Caftor tjëyo. Filisteoga, e Caftor tjëyo obi.

¹⁵ Canaán, ba wa domer bäm ĩyo ĩi ko Sidón. E irgo ga wa buk kjĭlara domer obi ko Het. ¹⁶ Canaán, e tjëyo tek beno ba irgo ĩi beno tjëyo kop ara. E Jebús sopga, amorreoga, gergeseoga, ¹⁷ heveoga, araceoga, si-neoga, ¹⁸ Arvad sopga, zemareoga, jamatitaga. E irgo ga Canaán so tjëyoga shdöktonge. ¹⁹ Ba kjok, e ber buk Guerar kjokyo, Sidón kjokyo, e dwayo äär jong Gaza kjokyo go. Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, Ad-má kjokyo, Zeboyín kjokyo, e shwo ĩëkong äär jong Lasa kjokyo go.

²⁰ Ère Cam tjëyo tek beno ba irgo. Tjëyo kjrina kjrina ĩi beno löng ba kjok baĭya kjing go, ba tjĭökwö baĭya tjok.

Sem tjëyo tek beno ba irgo

²¹ Jafet shjiy Sem, † e wapga tjeng bakoe. Éber tjëyo tek beno ba irgo ĩi, e beno löng Sem tjëyo.

²² Sem, e wapga domerga ko eni: Elam, Asur, Arfaxad, Lud, Aram.

²³ Aram, e wapga domerga ko eni: Uz, Hul, Guéter, Mas.

²⁴ Arfaxad, e wa buk kĵlara domer ko Selaj. Selaj, e wa buk kĵlara domer ko Éber. ²⁵ Éber, e wapga domerga do pjök, kĵlara koiara Péleg, † eshko dbaryo ga nopga shdöktong beno tjeng dboy dboy kĵshko. Péleg, e lëng ko Joctán.

²⁶ Joctán, e wapga domerga ko eni: Almodad, Sélef, Jazar Mávet, Yeraj, ²⁷ Hadorán, Uzal, Diclá, ²⁸ Obal, Abimael, Sabá, ²⁹ Ofir, Javilá, Jobab. Epga uunkong Joctán wapga. ³⁰ Ba kjok, e beno buk Mesá kjokyo dwayo äär jong Sefar kjokyo go. Sefar, e ber buk dlup lok dlo wen tēm shwo lëkong tjëko.

³¹ Ère Sem tjëyo tek beno ba irgo. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baĵya kjing go, ba tjökwö baĵya tjok.

³² Tjëyoga uunkong ère, e Noé wapga tjëyoga. Tjëyo kjrina kjrina tak beno lok kjibokwo ère go ba kjokëso tjok, ba kjok baĵya tjok bakoe. Klung piktong irgo ga epga shdöktong beno löng kjone pogo. Eeri ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jĵkong, e Noé wapga tjëyoga.

Babel kjokyo

11 Dbar eshkoshko ga nopga uunkong tjĵë tjĵökwo kjwaraso. ² Opshino jek löng dlo wen tēm shwo lëkong dwayo ga jek öötong löng Sinar kjokyo kjing goshko ga sdam wĵëna buk kjrina, ga beno löng eshko. ³ Pĵlara ga tjĵë èng kong ga «Shji klung shosho shäryë, piy iök go ber kjang ak dik wĵo, u shäryë e go wĵo, ak äska. Sho smoy èng go ba smokkĵo dishäng kjoyo, gueniyo sho sĵ go, ak smokkĵo sho äska. E go ga kjweri shji u ywë kjwöböso, kjëryo shäryë ak go pjribri kjökshko. Ga u shäryë klung akyo go, e shäryë jem äär jong kjok dogo. E go ga shji shdär lĵëm, gueniyo shji roy shdär ber kjok kjwang jĵkong. Eni ga shji ber tjwĵö ara» lë.

⁵ Gueniyo ga nopga löng u ywë kjwöböso, kjëryo shäryak ak go pjribri kjökshko, ga löng u shäryë klung akyo go jem jong kjok dogo lëshko ga Jehová ter öör eshko ba pak li ĵk. ⁶ Eshko ga wotjĵk ga «Nopga kjwe tjëyo kjrinaso, tjĵökwo jong kjwaraso bakoe. Eni ga lĵëye shärye woydë kës li, e slongga èrë lĵëme. ⁷ Shji to jer ba tjĵökwo kjlopswë, tjĵë ber löng oblë oblë wĵo, tjĵë ga lĵë layde èng kong li miyde lĵëm wĵo. Shäryë eni dey» lë.

⁸ Nopga iara Jehováre beno tjeng dboy dboy kjok shto oblë oblë eni. Ga ba pak shärye löng li rayarae. ⁹ Kjok eshko ga tjĵökwo kjlopswara Jehováre beno wĵë lĵëmshko ga nopga shdöktong to beno löng dboy dboy kjok kjwang jĵkong. E kĵshko ga kjok ère kowëba Babel. ††

† Hebreo tjĵökwo ère lĵë lökĵo miydëy yötso lĵëme. E JAFET SHJI SEM lökĵo, lĵëm ga SEM SHJIY JAFET lökĵo. Kjone dey miydëy yötso lĵëme.

† Hebreo tjĵökwo PÉLEG, e SHDÖK lökĵo. †† Hebreo tjĵökwo BABEL, e TJĵÖKWO WĵËLË LĵËM lökĵo.

Sem tjëyo tek beno ba irgo

¹⁰ Ère Sem tjëyo tek beno ba irgo. Kjok piktong irgo ga öötong lu pĵlogĵo pjök ga Sem, e lu pĵlogĵo sak dbäwshko (100) ga wa buk kĵlara domer ko Arfaxad.

¹¹ E irgo ga lu ĵno sak dbäw pĵlogĵo shkëng (500) obi, ga wapga weno obi.

¹² Arfaxad, e lu pĵlogĵo sak mya kjingsho shkëngshko (35) ga wa buk kĵlara domer ko Selaj. ¹³ E irgo ga lu ĵno sak dbäw pĵlogĵo pkëng kjingsho mya (403) obi, ga wapga weno obi.

¹⁴ Selaj, e lu pĵlogĵo sak myashko (30) ga wa buk kĵlara domer ko Éber. ¹⁵ E irgo ga lu ĵno sak dbäw pĵlogĵo pkëng kjingsho mya (403) obi, ga wapga weno obi.

¹⁶ Éber, e lu pĵlogĵo sak mya kjingsho pkëngshko (34) ga wa buk kĵlara domer ko Péleg. ¹⁷ E irgo ga lu ĵno sak dbäw pĵlogĵo pkëng kjingsho sak mya (430) obi, ga wapga weno obi.

¹⁸ Péleg, e lu pĵlogĵo sak myashko (30) ga wa buk kĵlara domer ko Reú. ¹⁹ E irgo ga lu ĵno sak dbäw pĵlogĵo pjök kjingsho shkaw (209) obi, ga wapga weno obi.

²⁰ Reú, e lu pĵlogĵo sak mya kjingsho pjökshko (32) ga wa buk kĵlara domer ko Serug. ²¹ E irgo ga lu ĵno sak dbäw pĵlogĵo pjök kjingsho kjäk (207) obi, ga wapga weno obi.

²² Serug, e lu pĵlogĵo sak myashko (30) ga wa buk kĵlara domer ko Najor. ²³ E irgo ga lu ĵno sak dbäw pĵlogĵo pjök (200) obi, ga wapga weno obi.

²⁴ Najor, e lu pĵlogĵo sak pjök kjingsho shkawshko (29) ga wa buk kĵlara domer ko Taré. ²⁵ E irgo ga lu ĵno sak dbäw kjingsho sak kwara kjingsho shkaw (119) obi, ga wapga weno obi.

²⁶ Taré, e lu pĵlogĵo sak kjäkshko (70) ga wapga tjeng domerga ko Abram, Najor, Jarán.

Taré tjëyo tek beno ba irgo

²⁷ Ère Taré tjëyo tek beno ba irgo. Ba wapga ko Abram, Najor, Jarán. Jarán, e wa kĵlara ko Lot. ²⁸ Jarán li woĵono buk Caldea so kjokyo ko Ur, e weno bukshko. Woĵonoshko ga ba data sök së obi.

²⁹ Waĵë shäng kĵlara ko Saray. Abram, e orkwosmono ba tjok. Jarán, e wapga waĵëga ko Milca, Iscá. Najor, e orkwosmono Milca tjok. ³⁰ Saray, e wapga lĵëm, e kjriong kĵshko.

³¹ Taré wĵo opshino Caldea so kjokyo ko Ur dwayo, jongya jong Canaán kjokyo wĵo. Ga ba wa Abram, e söra jek Abram boy Saray tjok, ba tjër Lot tjok bakoe. Gueniyo ga öötong löng Jarán kjokyo ga beno löng eshko. ³² Kjok eshko ga Taré lu ĵno öötong sak dbäw pĵlogĵo pjök kjingsho shkëngshko (205) ga woĵonoe.

Abram ichara Sbörë to Canaán kjokyo

12 Pĵlara ga Jehová tjĵë Abram kong ga «Bop kjok, bop tjëyo, bop pjeyoga, e rayos ber uunkong, ga pja nom jek kjokyo kjone pin bop kong lĵshko. ² Eshko

ga bop tjëyo tek ber bop irgo li, e iër ber shdär träk llëm, ber tjëyo kësbang wlo. Pja kjimtër, pja ber tjwiö ara wlo. Eni ga nopga uunkong kjimtër bebi. ³ Eye wotjlik pjlu bop kong ga tja wotjlik pjlu ba kong bebi. Eye wotjlik owa bop kong ga tja wotjlik owa ba kong bebi bakoe. Bop kjishko ga tjëyoga löng kjok ère kjing go kjimtër uunkong» le.

⁴ Kuya ga toe. Abram lu pjloglo sak kjäk kjingsho shkëngshko (75) ga opshino Jarán kjokyo dwayo. ⁵ Ba boy Saray, ba shtop Lot, ba llëbo uunkong, ba parkagaga löng ba tjok, e söra jek uunkong Canaán kjokyo. Öötong löng eshko ga ⁶ jëktong ara ga öötong löng Moré kjokyo, kjor jong kjlara kësbang lishko, Siquén kjokyo ber buk soshko. Eshkoshko ga Canaán sopga löng eshko obi. ⁷ Eshko ga Jehovah weno shäng Abram kong, ga tjilë ba kong ga «Kjok ère twër ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong» le.

Jehová weno shäng ba kong eshko kjishko ga akkwo töna dluw èng kjing go kjókshko, Jehovah poshrëkklo. ⁸ Pjir ga jëk öötong löng dlup shwo lëkong, Betel kjokyo ber buk soshko. Eshko ga ba u shäryak öng kwota go söya jek ba tjok li iara jong Betel kjokyo, Hai kjokyo, e tjirëko. Eshko ga akkwo töna dluw èng kjing go kjókshko, Jehovah poshrëkklo obi. Shäryara pjir ga syöshtono Jehovah kong eshko. ⁹ E irgo ga jek löng shtor shtor, irbo jek jong äär Néguev kjokyo shwo lëkong.

Abram öör Egipto kjokyo

¹⁰ Eshko ga öötong löng lishko ga pjli shrono arae. E kjishko ga Abram wlo opshino to lok ey dwayo, jongya jong Egipto kjokyo, ber löng eshko dbar kjwöbö wlo.

¹¹ Jek löng ääto Egipto kjokyo ga Abram tjilë ba boy kong ga «Miydër pjlu ga pja wolësowa. ¹² Pja ÿya Egipto sopgarë ga pja bor boy le, ga tja zröya lok bop kjishko, pja ber ba kong wlo dani. ¹³ E kjishko ga tja zröya lok bop kjishko llëm wlo ga pja bor dor lëp ba kong eni» le.

¹⁴ Eni ga öötong löng Egipto kjokyo ga kjok eshko sopga tjilë èng kong ga «Ba boy kjwe wolësowa» le.

¹⁵ Egipto so pjlujo parkagaga omïno lok bakoe. Ga tjilë ba pjlujo kong ga «Walë shrono shäng kjlara wolësowa» le, ga Saray li söra lok jekdo pjlu ushko.

¹⁶ Eni ga Saray kjishko ga Abram wlojrrara, dara lok pjluë. Sëna öng këskes chila, ga parkagaga tjwilëk löng pjir wleniyo twara ba kong bakoe. ¹⁷ Gueniyo ga Saray kjishko ga pjlu li shduna Jehovahë, ba pjeyoga uunkong tjok, swlo ichara träk llëm ba ushko. ¹⁸ E kjishko ga Abram rokara pjlu lirë tek ba shwoy, ga tjilë ba kong ga «¿Pja llëbo shäryono bor kong kjweni ega? ¿“Walë ère bor boy” lorop bor kong llëm ega? ¹⁹ “Kjwe bor dor” lorop bor kong kuzong ga sirashko ga kjwe kjwe kjroror bor boy. Bop boy shäng ère. ¡Sös bop tjok, ga pjäy nomo!» le. ²⁰ Eni ga ba parkagaga ichara Abram ichë jek Egipto kjokyo dwayo, ba boy, ba llëbo uunkong tjok.

Abram, Lot, e opkjono lok dboy dboye

13 Abram opshino to Egipto kjokyo dwayoshko ga jek öötong shäng Néguev kjokyo, ba boy, ba shtop Lot, ba llëbo tjeng kës li tjok. ² Eshko ga Abram dbur sho shöylör ara, dbur sho pjilubün ara, öng ara bakoe. ³ E irgo ga jek löng shtor shtor, irbo jek jong äär Betel kjokyo shwo lëkong. Dëna sök lishko ga akkwo töna dluw èng kjing go kjókshko, Jehovah poshrëkklo. Kjok eshko, e buk Betel kjokyo, Hai kjokyo, e tjirëko. Öötong löng eshko iröng obi ga syöshtono Jehovah kong obi.

⁵ Eshko ga Abram shtop Lot, e öng ara, parkaga ara, ba kjokwa dik. ⁶ Ba kjok löng lishko ga öng ara anmoýö kjishko ga ba öng dli pjitënge. E kjishko ga ber löng eshko uunkong ga äe. ⁷ Dli ara llëm kjishko ga Abram öng dagaga èngkjwë lok ara Lot t tjok. Eshko dbaryo ga Canaán sopga, ferezeoga, e löng eshko obi.

⁸ Eni ga pjlara ga Abram tjilë Lot kong ga «Shji epen-ga döe. E kjishko ga shji iirkë èng tjok kar kar ga äe. Bi parkagaga èngkjwë èng tjok ga ä bakoe. ⁹ Rokër bop kong sira ga pja opkjos ber sök dboye. Kjok ère ÿzong. Woydëp kjone dey ga kjrozong. Pja jek milëkong ga tja jek këlë. Pja jek këlëkong ga tja jek milë» le.

¹⁰ Kuya ga ÿya Jordán sdamyo kjok kjwang jtkong. ÿna ga Jordán diyo kjwo kar kar äär jong Zoar kjokyo go, e diyo bayo ara, so kjok shäryara Jehovahë Adán kong li kjoyo, so Egipto kjokyo kjoyo bakoe. (Eshko ga Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e pjiyde Jehovahë llëm obi.) ¹¹ Eni ga kjok kjlara Jordán sdamyo shwo lëkong, ga to jek dlo wen tëm shwo lëkong, öötong sök eshko, Sodoma kjokyo ber buk soshko. (Sodoma sopga, e wotjlik owa erä. Llëbo owa shäryara lok ara Jehovah bokso.) Abramda beno sök Canaán kjokyo. Abram, Lot, e opkjono lok dboy dboy eni.

¹⁴ Lot to irgo ga Jehovah tjilë Abram kong ga «Kjok ÿs yötso llaw pogo. ¹⁵ Pja bokkwo dbo äär kjone lishko ga kjok, e twër uunkong ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong, ber bomi kong ÿyado wlo. ¹⁶ Bop tjëyo li iër shdär lok träk llëm, shtëy ga äär llëm, klung pjlungyo wleni. ¹⁷ ¡Eni ga pja jëkzong! Kjok ÿs kjwang jtkong, e twër ber bop kong kjishko» le.

¹⁸ E irgo ga poshäryono ga toe. Domer sök kjlara ko Mamré. E kjor këskes lok arae. Kjok eshko ga Hebrón kjokyo ber buk soshko. Abram wlo öötong löng eshko ga akkwo töna Abramde dluw èng kjing go kjókshko, Jehovah poshrëkklo.

Lot wlikara Abramde

14 Eshkoshko ga pjilupga doglo pkëng (4), e èngkjwono pjilupga doglo shkëng (5) tjok. Pjilupga doglo pkëng (4) li, e Sinar so pjiluyo ko Amrafel, Elasar so pjiluyo ko Arioc, Elam so pjiluyo ko Quedorlaómer, Goyim so pjiluyo ko Tidal. Pjilupga doglo shkëng (5) li, e Sodoma so pjiluyo ko Bera, Gomorra so pjiluyo ko Birsá, Admá so pjiluyo ko Sinab, Zeboyín so pjiluyo ko Sember, Bela so pjiluyo. (Bela kjokyo, e ko Zoar kjokyo

bakoe.)³ Eshko dbaryo ga pjlupga doglo shkëng (5) li ichaga Pjlu Quedorlaómer lirë sök lu sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Gueniyo öötong luyo sak kjwara kjingsho myashko (13) ga epga wotjino ëngkjwë ba tjok. Eni ga shkëng (5) jikong li ëng tōno lok, ga ba ëngkjwagaga söra jek lok Sidin sdamyo, Di Bäng Buk Kësbang Dlek lishko.

⁵ Öötong lu pjara obi ga Pjlu Quedorlaómer jongya jong eshko, pjlupga löng ba shwo lëkong li tjok, ëngkjwë wlo. Jek löng eshko wopro ga refaitaga zana lok Astarot Carnayin kjokyo, zuzitaga zana lok Jam kjokyo, emitaga zana lok Save Quiriatayin kjokyo. ⁶ Horeoga zana lok Seir kjokyo dlup shwo lëkong, irpjana lok äär löng Parán kjokyo. E ber buk kjok dogro no llëmskho li worbo go. ⁷ Tek iröng shrono löng Enmispat kjokyo, e ko Cades kjokyo bakoe. Eshko ga Amalec tjeyoga zana lok pjire. Amorreoga löng Jazezón Tamar kjokyo li zana lok pjir bakoe.

⁸ Epga zana lok pjir irgo ga jek öötong löng Sidin sdamyo shara. Eshko ga pjlupga doglo pkëng (4) li ëngkjwono pjlupga doglo shkëng (5) li tjok. ¹⁰ Sidin sdamyo lishko ga pjlebgwo lok träk llëm, roshko di shäng sho sï tjeng tjunge. Eni ga Sodoma so pjluyo, Gomorra so pjluyo, e tök le lokshko ga lono jer lok pjlebgwo li roshko. Eshko ga pjlupga zana lok pjir doglo mya obi li, e töktong jem lok dlup shwo lëkong.

¹¹ Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo ga dli llë, llëbo tjeng kës tjwilo tjok li, e söra lok pjlupga ba kjangyoga lirë drete. ¹² Abram shtop Lot, e sök Sodoma kjokyo kuzong ga shara lok, söra to ba llëbo tjeng kës li tjok bakoe. ¹³ Gueniyo ga no töktong kjlara, ga Lot roy söra jek öötong Abram, hebreo li kong.

Eshkoshko ga Abram sök Mamré kjor këskës lok lishko. Mamré, e amorreo. E lëmgä tjeng do pjök, kjlara ko Escol, kjlara ko Aner. Pjlara ga domerga doglo mya li tjökwö lono ëng kong Abram tjok. Tjilëno ëng kong jökwöyo ga «Oba ëngkjwë woydë bi tjok wleni ga shji ëng wlikë sharae» lara eni.

¹⁴ Eni ga roy kura Abramdë ga ba shtop söra ba toe. Eshko ga Abram ëngkjwagaga tjeng doglo sak dbäw pjloglo mya kjingsho sak kjwara kjingsho kwong (318). Epga kuno jem löng uunkong ba tjok. Eni ga söra jek pjlupga pkëng (4) li irpjang, äär jong Dan tjeyoga kjokyo. ¹⁵ E shkëyo ga ba ëngkjwagaga li shdöra beno tjeng dboy dboy, ga pjlupga li kopjrina lok pjirbie. Eshko ga popdara, irpjana lok öötong löng Hobá kjokyo, e Damasco kjokyo pjlor kalëkong. ¹⁶ Eni ga llëbo kjrara, söra tjeng ba tjok li döra Abramdë ba shjiryö drete. Ba shtop Lot, ba llëbo, ba walëga, ba nopga uunkong, e döra eni.

Melquisedec tjökwö lono beno pjilú Abram kong

¹⁷ Quedorlaómer, pjlupga löng ba shwo lëkong li, e zana pjir ga Abram bojono tek iröng obi. Öötong shäng Save sdamyo ga Sodoma so pjluyo opshino jek ba wlokjre irbo. ¹⁸ Domer shäng kjlara ko Melquisedec. E Salem so pjluyo. E omwlokjrino bakoe. E syöshtaga Sbö Tjwilo Kësbangyo kong ba pjeyoga kjishko. Eshko

ga pjlung shosho suk pjir shira, twara Abram kong, kjilngwo bo dyo dbo ara tjok. ¹⁹ Ga tjilëno beno pjilú ba kong. Tjilë ga

«Pja kjimte Sbö Tjwilo Kësbangyorë ara.

E kjok uunkong sharyaga.

²⁰ Pja kjimtara,

bop moskwoga iara beno tjeng bop wloshko, ga zanop song erä.

E kjishko ga e poshrëy kësbang iyado» le.

Eni ga llëbo wlëna Abramdë kës li shtara äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shira kjrina kjrina, ga twara beno Melquisedec kong.

²¹ E irgo ga Sodoma so pjluyo tjilë Abram kong ga «Llëbo uunkong dörop kjwe ber tjeng bop kong ga pjilú, gueniyo bor nopga kjwera twos bor kong iröng obi» le.

²² Kuya ga tjilë ba kong ga «Tja tjilëno Jehovah kong jökwöyo. E Sbö Tjwilo Kësbangyo. E kjok uunkong sharyaga. ²³ Loror ba kong jökwöyo ga llëye bopoya kjrër llëm, trer kjwara llëm, drepkwota pjriklo pjlara llëm bakoe. Eni ga lono ga tja llëbo ara wleni ga twaga pjarë bor kong lep ga äe. ²⁴ Llëye woydër ber bor kong llëm, dli uara bor nopgarë li döe. Gueniyo ga domerga bor yorkaga Aner, Escol, Mamré, kwepga wle kongda llëbo twos kjrina kjrinae» le.

Jehová tjökwö twono Abram kong, beno iyado wlo

15 E irgo ga Jehovah weno shäng Abram kong yoshko wleni, ga tjilë ba kong ga «Abram, llëye bangkjrëp llëme. Tja bop wlikaga. Lono ga pja iër ber tjwilo ara. E kjishko ga llëye bangkjrëp llëme» le.

² Kuya ga tjilë ba kong ga «Jehová, llëye sharyëp woydë li sharyëp ga pjilue. ¿Tja ber tjwilo ara llëno? Miydëp pjilú ga tja wapga drete. Tja kong wapga tworop llëme. E kjishko ga tja wolonoshko ga bor llëbo uunkong ber bor parkaga tjwilek shäng pjir wleniyo ko Eliezer kong. E bor pjeyo llëm, e Damasco so» le.

⁴ Kuya ga tjilë ba kong ga «Bop llëbo uunkong ber ba kong llëm, e ber bop wa domer onmo li kong» le.

⁵ Eshko ga Abram söra jek kjoko, ga tjilë ba kong obi ga «Kjok dogo is yötso. Dbala shtozong, shtëp ga pjilure ip wlo. Bop tjeyo tek ber bop irgo li ber träk llëm kjweni bakoe» le.

⁶ Kuya ga tjökwö kjrara, ga mär beno shäng ba go. E kjishko ga iara Jehovahë beno pjlo bek ba bokso. ⁷ Ga tjilë ba kong ga «Jehová li tja. Pja shiror tek Caldea so kjokyo ko Ur li dwayo, kjok ëre twër ber bop kong wlo, kjok ëre twër ber bop tjeyo tek ber bop irgo li kong wlo bakoe» le.

⁸ Kuya ga tjilë ba kong ga «Tjlapga Jehovah, ¿kjok ëre ber bor kong jökwöyo miydër sorë?»

⁹ «Öng tek söb bor kong kop eni: söglä popga wapga llëm obi wleniyo kjlara, shwiling ushko so popga kjlara, öng wilep ushko so wlengglä kjlara, mya jikong mikbo lu pjloglo mya döe. Dunggwo tek söb kjwo pjok oblä oblä bako, kjwara kësbang wleniyo, kjwara chirawa wleniyo» le ba kong.

¹⁰ Kuya ga lîebo rokara li söra uunkong Jehovahá kong. E irgo ga zröra, sho shora wok, ga iara tjeng ëng gomyo. Dunggwora shora lîeme. ¹¹ Ba öng sho shora, iara tjeng lîshko ga lîa tjwe lök träk lîem ba kjing go, gueniyo shgawe Abramdë shäng eshko. ¹² Kajok ro zar wleni ga Abram sjeno, opbuno, ga pono rong anmoyö. Buk pëshko ga iya yoshko go ga kjok ro beno yët, ga bangkjrara ara.

¹³ Eshko ga Jehovahá tjlë ba kong ga «Pja äär tjläblashko, ga pja wolon döroshko ga pja sök wiëp iyado. Gueniyo ga lër bop kong jljökoyo ga bop tjëyo tek ber bop irgo li äär löng kjok shto oblë. Eshko ga ber löng parkagaga tjlwëk löng pjir wleniyo, ga bokrotkëba, ga opshik ga ä, äär jong lu pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng (400). Gueniyo ba bokrotkagaga li, e shdungga tjarë. Bop tjëyoga opshik ey dwayosho ga lîebo tjeng kës li söya lok jek ba tjok pjire. ¹⁶ Eeri ga amorreoga löng kjok ëre kjing go, lîebo owa shärye lok ara, gueniyo lîebo owa shärye löng li äätë ba dbo go lîem obi. E kjîshko ga bop tjëyoga tjwe iröng maïng lîeme. Lu äär pjloglo sak dbäw pjloglo pkëngshko (400) ga bop tjëyoga tjwe löng kjok ëreshko iröng obi» le.

¹⁷ Kajok ro zoktongshko ga kjok ro beno yët erä. Eshko ga sbi weno pjang kjwara, roshko yö sho tur jonge. Kjur weno pjang bok kjwara dbo go iök pjë jong ri rie. Pjyöykong jëk lok ba öng sho shora tjeng li tjrëko.

¹⁸ Eshko ga Jehovahá tjlë Abram kong ga «Tjljökwo twër bop kong, ber iyado wlo. Kajok ëre twër bop tjëyo tek ber bop irgo li kong, tek Egipto diyo dwayo äär jong Éufrates diyo kësbang li go. ¹⁹ Eeri ga kjok ëre, e quen-itaga kjokyo, Cenaz tjëyoga kjokyo, cadmoneoga kjokyo, ²⁰ Het tjëyoga kjokyo, ferezeoga kjokyo, refaita-ga kjokyo, ²¹ amorreoga kjokyo, Canaán so kjokyo, gergeseoga kjokyo, Jebús so kjokyo bakoe» le.

Agar, ba wa Ismael

16 Abram sök Canaán kjokyo lu pjloglo sak kjwarashko (10) ga ba boy Saray wapga lîem obi. Gueniyo ga walë Egipto so shäng kjlara ko Agar, e Saray parkaga tjlwëk shäng pjir wleniyo.

Pjlara ga Saray tjlë ba lanma kong ga «Tja kuzong. Jehovahá kjîshko ga tja kjröng. E kjîshko ga rokër bop kong ga pja pë Agar tjok. Ba kjîshko ga tja wapga tjok kjwe» le.

Kuya ga «Jlöö» le ba kong.

Eni ga Agar twara Abram kong, pë ba tjok wlo.

⁴ Eshko ga pono ba tjok, ga beno shäng kjlaraso lîeme. Eshko jek lëkong ga ba pjlu Saray bangkjre ame.

⁵ Eni ga Saray tjlë ba lanma kong ga «iBop kjîshko ga tja bangkjre ame! Twak tjarë bop kong, bop boy wlo. Era wloshko döro kjîshko ga wotjlik ga e tjlwö ara, bor kjinmo le. Eye diktong li ë, pjare, de tja miydaga ber Jehovahá» le.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja kuzong. Bop parkaga li shäng bop wloshko. Lleye shäryëp woydë ba tjok li miydaga ber pjarë» le. Eshko jek lëkong ga Agar bokrotke Saraydë ara.

E kjîshko ga töktong to ey dwayo. ⁷ Jëk shäng kjok dogro no lîemshko ga öötong woshtë sök di bäng buk kjwara li zlong bäng, e buk irbo jek jong äär Sur kjokyo li sor go. Eni ga wleni Jehovahá parkaga kjok dogo so lirë † sök eshko. ⁸ Ga tjlë ba kong ga «Agar, zPja tek kjone dwayo? zPja to kjone?»

«Tja to shäng bor sogo Saray töywë» le ba kong.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja nom jek bop pjlu Saray ushko iröng obi. Lleye le bop kong li kolozong» le.

¹⁰ Ga tjlë ba kong obi ga

«Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk lîem, shtëy ga äär lîeme.

¹¹ Pja shäng kjlaraso lîeme.

Llono ga pja wa buk kjlara domer,

e koiëp Ismael, ††

pja woydë ara li miyde Jehovaháre pjir kjîshko.

¹² Bop wa, e ber shäng tjëkso lîem, sëgro äya kjlôshko so wleni.

E ber nopga uunkong moskwo.

Eye wotjlik pjlu ba kong lîeme.

E ber shäng ëngkjwë ba pjeyoga tjok iyado» le.

¹³ Kuya ga wotjlik ga «Tja ina Sbörë, ga tja sök së obi» le. E kjîshko ga Jehovahá, e tjlëno ba tjok li kowara Sbö, Bor İga. ¹⁴ E kjîshko ga di bäng buk Cades kjokyo, Bëred kjokyo, e tjrëko li kowëba Sbö Sök İyado, Bor İga li di bäng.

¹⁵ E irgo ga wa buk kjlara domer, ga koiara ba data Abramdë Ismael. ¹⁶ Eshko ga Abram lu pjloglo sak kj-wong kjingsho tjer (86).

Sbö tjljökwo twono Abraham kong, beno iyado wlo

17 Abram lu pjloglo sak shkaw kjingsho shkawshko (99) ga Jehovahá weno shäng ba kong, ga tjlë ba kong ga «Tja ëre Sbö, lleye shäryër woydë li shäryër ga pjlu. Tja kolozong. Pja jëk pjlo bek bor bokso bakoe. ² Tjljökwo twër bop kong, ber iyado wlo, ga bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk lîeme» le ba kong.

³ Kuya ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go.

Eshko ga Sbö tjlë ba kong ga ⁴ «Tjljökwo twër bop kong, ber iyado wlo li eni: Pja ber tjëyoga ara data. ⁵ Ga eeri jek lëkong ga pja ko ber Abram † ame. Pja ko ber Abraham †† shara, pja ioror beno tjëyoga ara data kjîshko. ⁶ Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk lîeme. E tjrëko pjilupga wen. Epga ber löng tjëyoga oblë oblëe. ⁷ Tjljökwo ëre twër bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bakoe. Tja bop Sbö İyado, tja ber ba Sbö İyado bakoe. ⁸ Pja sökshko li ko Canaán. Pja kjok ëre so lîem, gueniyo kjok buk kës ëre twër ber bop kong İyado wlo, epga kong bakoe. Ga tja ber ba Sbö İyado» le.

⁹ Ga tjlë Abraham kong obi ga «Tjljökwo twër bop kong li shäryos eni İyado. Bop tjëyo tek ber bop irgo li omshäryë eni bakoe. ¹⁰ Tjljökwo twër bop kong, ber

† JEHOVÁ PARKAGA KJOK DOGO SO İE İİ, E SBÖ OM GO İAYDE. †† Hebreo tjljökwo ISMAEL, e KUYA SBÖRË İOKİO. ‡ Hebreo tjljökwo ABRAM, e DATA Tjwölö ara İokİo. †† Hebreo tjljökwo ABRAHAM, e TjËyoga ara DATA İokİo.

ÿyado wlo li ber eni: Domerga löng bomi tjok kjlobi li ber löng doyo jyã tak pjire. ¹¹ Eni ga bomi chimkwo dbo kwota zëmi tas, e ber tjökwö ëre kjroromi jökwöyö li jyãglo. ¹² Eeri jek lëkong ga chidaga domerga wen tjeng bomi tjëko kjlobi li äär dbar kjwongshko (8) ga doyo jyã tëmi pjir eni, bomi wapga, bomi parkagaga tjwëk löng pjir wleniyo li wapga bakoe. Bomi parkagaga tjwënomi shto oblë so kong li doyo jyã tëmi pjir bakoe. Pjäy domerga doyo jyã të uunkong. Ba jyãglo ëre ber pjang bomi sho go ÿyado, tjökwö tworor bomi kong li dik. ¹⁴ Eye doyo jyã të llëm ga ber sök bomi tjok ga äe. Eni wleni ga tjökwö tworor bomi kong li shäryara llëm kjshko ga ichozï bomi shwoy dwayo» le.

¹⁵ Eshko ga tjïë ba kong obi ga «Bop boy kjwe ko ber Saray ame. Eeri jek lëkong ga ko ber Sara shara.

¹⁶ Llëbo shäryër ber pjilü ba kong. Bop kong wa twër kjlara domer ba tjok. Sara, e ber tjëyoga ara mekë. Ba tjëyo tek ber ba irgo li tjëko pjilupga wen» le.

¹⁷ Kuya ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ga jar jonge. Wotjïk sök ga «¿Domer luyö sak dbäw (100) ga data sorë? ¿E ga Sara luyö sak shkaw (90) ga wa tjok sorë?» le. ¹⁸ Eni ga tjïë Sbö kong ga «Rokër bop kong ga tjökwö tworop bor kong li twos Ismael kong dey» le.

¹⁹ Kuya ga tjïë ba kong ga «Llëme. Loror bop kong ga bop boy Sara, e llono ga wa buk kjlara domer. E koiëp Isaac. Tjökwö tworor bop kong, ber ÿyado wlo li shäryër ber ba kong, ber ba tjëyo tek ber ba irgo li kong bakoe. ²⁰ Pja syösh të sök Ismael kjshko li kuror, ga kjimtër bakoe. Ba tjëyo tek ber ba irgo li iër ber shdär träk llëme. Ga iër ber tjëyo kësbanke. E tjëko pjilupga wen doglo sak kjwara kjingsho pjök (12).

²¹ Gueniyo ga lu pjilara go ga pjäy wa buk kjlara domer ko Isaac. Tjökwö tworor bop kong, ber ÿyado wlo li, e ber ba kong eröe» le.

²² Sbö tjïëno ba kong pjir ga opshino to ey dwayo. ²³ E dbaryo ga domerga löng ba ushko li doyo jyã tara Abrahamdë uunkong, ba wa Ismael, ba parkagaga tjwëk löng pjir wleniyo weno tjeng ba ushko, ba parkagaga tjwëna shto oblë li bakoe. Eshko ga Abraham lu pjiluglo sak shkaw kjingsho shkaw (99), ba wa Ismael lu pjiluglo sak kjwara kjingsho mya (13). Domerga li doyo jyã tara uunkong, lara Sbörë ba kong sorë li eni.

Domerga tjwe löng doglo mya Abraham pjilok

18 Dbar kjwara ga Abraham sök Mamré kjor këskes lok lishko, ba u zlong bäng. Eni ga dlo dluw wleni ga Jehovah weno shäng ba kong. ² Iya jekdo ga domerga bë löng ba zlong bäng doglo mya. Sök li kojono maling ba wlokrë, ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ³ ga tjïë ba kong ga «Tjlapgaga, rokër bomi kong sira ga pjäy brik maling llëme. ⁴ Kumi ga pjilü wleni ga tja di rokë bomi kong, pjäy dre shkwë e go wlo. Pjir ga pjäy woshtë wop tjok kjor ëre dorko. ⁵ Pjäy löng töshko. Pjäy brikdë llëm obi ga pjäy sën, pjäy jëk ga dbo tjok wlo. Pjäy shrono bor ik kjshko ga tja wopjüe. Bor u ëre bomipjöy bebi» le.

Kuya lok ga «Pjüe» le lok ba kong.

⁶ Eni ga Abraham opzrëno jek ba u roy, ga tjïë Sara kong ga «Pjlung sho kjros bayo eeje. Sho llrus, ga suzong. ¿Shäryos malinge!» le. ⁷ Lara eni ga opshino ey dwayo, ga jek öötong shäng ba sögla tjeng lishko, shara kjlara pjilü wleniyo, twara ba parkaga kong, poshäryë jekdo wlo. ⁸ Eni ga dli li poshäryara pjir ga söra, twara Abrahamdë ba kong lok, ue lok wlo. Öng nä dyo, öng nä dyo shor, e twara ba kong lok bakoe. Ië löng kjor dorko wopro ga e shäng ba dë.

⁹ Iono lok pjir ga tjïë lok ba kong ga «¿Bop boy Sara kwonllo?»

«Shäng kjweshko, kjër roy» le ba kong.

¹⁰ Domerga doglo mya li, kjlara, e Jehovah. Tjïë Abraham kong ga «Lu pjilara go ga pja ïn tjwe obi. Eshko ga bop boy Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän» le.

Kura Sararë kjër pjilör go, ba lanma kokso lëkong. Eshko dbaryo ga Abraham tjilabla, Sara bakoe. Ga Sara, ba dbar mokyö ÿya ame. E kjshko ga jar jong, ga wotjïk ga «Tja tjilablae. Bor lanma tjilabla bakoe. ¿Tja wa tjok sorë?» le.

Jar shäng li kuya Jehovahë ga tjïë Abraham kong ga «¿Sara jar ega? ¿Tjilabla kjshko ga wa tjok ga äe lere? ¹⁴ ¿Llëbo kjang, shäryako llëm Jehovah kong tjökde? Lu pjilara go ga pja ïn tjwe obi. Eshko ga Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän» le.

¹⁵ Kuya Sararë ga bangkjara ara, ga tjïë ga «Tja jatong llëme» le.

«Miydër pjir ga pja jatong» le Jehovahë ba kong.

Abraham lano Jehovah tjok Sodoma kjokyo kjshko

¹⁶ Iono lok pjir ga irbo shano to Sodoma kjokyo, ga wlobyara Abrahamdë irbo. ¹⁷ Eshko ga Jehovah wotjïk ga «Abraham ber tjëyo kësbang, dbo ara data. Tja tjïëno ba kong jökwöyö ga ba kjshko ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jikong li kjimtër. E kjshko ga llëye shäryër li lër ba kong dey. ¹⁹ E kjroror nopga uunkong tjëko, ba tjëyo tek ber ba irgo li pïya bor koïë wlo, jëk löng bëy wlo. Eni ga llëye loror li shäryër uunkong. Kjroror parkë shäng bor tjok e kjshko» le.

²⁰ Eni ga Jehovah tjïë ba kong ga «Sodoma sopga, Gomorra sopga, e roy owa. Kur ga llëbo shärye löng owa li, e kësbang anmoyö. ²¹ E kjshko ga tja jongya eshko roy kuror owa li jïöre ik wlo. Eni llëm wleni ga miydër eshko» le.

²² Eshko ga domerga do pjök ba pjiloga li jer Sodoma kjokyo, gueniyo Jehovah beno shäng Abraham tjok obi.

²³ Wop tjok ga Abraham tjïë ba kong ga «¿Nopga owa li tjëko nopga pjlo bek tjok wleni ga pjip uunkongde?

²⁴ ¿Kjok eshko nopga kjwe löng pjlo bek sak shkëng (50) wleni ga pjip jek enire? ¿Zröp nopga owa löng li tjökde? ²⁵ Nopga pjlo bek shdum nopga owa li tjok ga äe. Nopga pjlo bek llgwep nopga owa li dik ga äe.

Rokër bop kong sira ga shäryëp eni llëme. Pja nopga löng kjok ëre kjing go li llgwega. Miydër ga pja kjok llgwek beke» le.

²⁶ Kuya ga tjïë ba kong ga «Sodoma sopga wlenor pjlo bek löng sak shkëng (50) wleni ga epga kjshko ga shdun llëme» le ba kong.

²⁷ Eshko ga tjlë ba kong obi ga «Tja jnep kësband, pja bangkjrër llëm wleni. Pja Sbö, tja domer. Tja domer song, tjiwö llëme. ²⁸ Kjwe shkëng (5) obi äär sak shkëng (50) wlo. ¿Shkëng (5) kjishko ga kjok pjip jek enire?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Wlënor pjlo bek löng sak pkëng kjingsho shkëng (45) wleni ga shdun llëme» le.

²⁹ Eshko ga tjlë obi ga «Wlëp tjeng sak pkëng (40) erö dikjoyoe» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Epga sak pkëng (40) li kjishko ga shdun llëme» le.

³⁰ Eshko ga tjlë ga «Rokër jek bop kong obi ga pja iirkë bor kong llëm, rokër bop kong ara li kjishko. ¿Wlënop tjeng sak mya (30) erö wleni ga llëye shäryëp?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Epga sak mya (30) li kjishko ga shdun llëme» le.

³¹ Eshko ga tjlë obi ga «Tjlapga, pja bangkjrër llëm wleni. ¿Wlënop pjlo bek löng sak pjök (20) erö wleni ga llëye shäryëp?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Epga sak pjök (20) li kjishko ga shdun llëme» le.

³² Eshko ga tjlë pjlära obi ga «Tjlapga, pja iirkë bor kong llëme. Kjakrokër bop kong pjir ère döe. Pja barwër ame. ¿Wlënop tjeng sak kjwara (10) wleni ga llëye shäryëp?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Epga sak kjwara (10) li kjishko ga shdun llëme» le ba kong.

³³ Jehová tjlëno ba kong pjir ga to ey dwayo, ga Abraham jek ba ushko iröng obi.

Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e pjira Jehovärë

19 Kjok ro zar jekshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so do pjök li jek öotong löng Sodoma kjokyo. Ga opzrëno jek kjok li roshkoshko ga Lot sök eshko. Iya sök ga kojono ba wlokrë, ga kjök tonö, kujono bokdo kjlay klung go, ² ga tjlë ba kong ga «Tjlapgaga, rokër bomi kong sira ga pjäy ber löng bor ushko shkër kjwara. Bor u, e bomipjöy bebi. Eshko ga pjäy dre shk-wë ga pjüé. Pjäy brik bong, kjok shröngto jä» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Llëme. Tjawa ber löng joko dey» le.

³ Gueniyo «Shji to ushko» le ba kong kjër kjishko ga to jek lok ba tjok ushko. Öotong löng eshko ga sëna dli owa llëm, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm bako, ga uara lok.

⁴ Löng poydë llëm obishko ga domerga Sodoma so öotong löng eshko uunkong, këskes chila, ga Lot u koprina lok pjiribrie. ⁵ Eshko ga öö le lok Lot kong, tjlë ga «¿Domerga tjwe löng lüna bop ushko yë kwonilo? ¿Shis borwa kong joko! ¿Tjawa pë woydë ba tjok!» le.

⁶ Kuya Lotdë ga opshino jek joko, lan ba tjok wlo, ga u bäng bängzara tuk, ba kokso lëkong. ⁷ Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong ga llëbo owa shäryëmi eni llëme. ⁸ Tja wapga walëga tjeng do pjök, domerga miydoydë llëm obi. Epga twotë bomi kong dey. Llëye shäryëmi woydë ba tjok li miydaga ber pjäydë. Gueniyo rokër bomi kong sira ga domerga lëmi li ma-

ga tjarë kjishko ga kong llëye owa shäryëmi llëme» le.

⁹ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Pja opkjos ère dwayo! Pja na so llëme. Tjawa ichëp woydë kuzong ga pja kong llëbo owa shäryërwa, llëbo owa shäryërwa ba kong lok li kjinmo» le lok ba kong eni, ga jek ri ri ba kjing go, u bäng li döya wlo.

¹⁰ Gueniyo ga Lot wlikara domerga löng ba u roshko lirë, shira jek u roy, ga u bäng bängzara tuke. ¹¹ Eshko ga domerga löng kjoko li iara lok uunkong beno löng kjok tögö llëme. Eni ga u bäng wlëya lok ga drete.

¹² Eshko ga domerga do pjök li tjlë Lot kong ga «Sodoma sopga ère llëbo shäryë löng owa anmoyö, ga roy öotong Jehová sök kjok dogo li kong. E kjishko ga tjawa ichara kjok ère pjik. Pja opshis na dwayo, pja nom pjolae. Pja pjeyo oblë na tjok ga jek sös bop tjok uunkong, bop wapga, bop kwosga, bop pjeyo oblë tjeng kjok ëreshko bako, kjok ère pjirwa kjishko» le.

¹⁴ Eni ga Lot opshino jek ba kwosga ini rokë, tjlë ba kong ga «Kjok ère pjiya Jehovärë. E kjishko ga pjäy wlëp llëme. Pjäy tökzong pjolae» le.

Gueniyo tjökwo kjrara lok llëme. Wotjirk lok ga «Shäng tjötoro» le.

¹⁵ Wëshko kjok shröngto ga Sbö parkagaga kjok dogo so li tjlë Lot kong ga «Pja kojös mäling, bop boy, bop wapga walëga do pjök, e jek sös bop tjok. Llëm ga kjok ère shdunwashko ga pjäy wolon jek kjok ère sopga tjok» le.

¹⁶ Gueniyo ga Lot wor kuzong ga shara lok ba orkwo go, songe le Jehovärë kjishko. Shäryara eni ba boy, ba wapga tjok bakoe. Eshko ga shira lok kjok eshko dwayo, wolon llëm wlo. ¹⁷ Shira lok pjir ga kjlära tjlë ba kong ga «Pjäy zronzong. Iröng imi llëme. Pjäy slan kjok ëreshko llëm bakoe. Pjäy tökzong dlup lëkong, pjäy wolon woydë llëmda eni» le.

¹⁸ Kuya Lotdë ga tjlë ba kong ga «Llëme. Tjlapgaga, ¹⁹ tja kjimtoromi ara. Pjäy pjüü bor tjok. Tja shiromi kjishko ga tja sök së obi. Gueniyo ga tja tök dlup go ga äe. Kjok pjimishko ga tja doshaya irbo, ga tja wolon.

²⁰ Ereshko kjok buk chira kjrina soye. Tja jek äär eshko ga pjüü. Tja ichozï jek eshko, tja ber sök së obi wlo. ¿Imi ga chirawa jlo llëmdo?» le.

²¹ Kuya lok ga kjlära tjlë ba kong ga «Pja kuror. Llëye rokorop bor kong li shäryër eni. Kjok buk lëp li pjir llëme. ²² Pja jëkzong mäling kjweshko. Pja äätë kjweshko llëm obishko ga llëye shäryër ga äe» le.

Kjok buk eshko chira li, e kowaraba beno Zoar † e kjishko.

²³ Lot äär shäng eshko ga kjok shröng tjän. ²⁴ Eshko ga akkwo ko *azufre* lono ter iök, shrono shunyo wleni, ichara Jehovärë ter kjok dogo dwayo lon Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e kjing go wlo. ²⁵ Eni ga kjok eshko pjitong dret, nopga löng eshko kjlobi li wolono dret, llëbo tjeng së eshko kës li pjitong beno dret bakoe. ²⁶ Lot boyda tek shäng ba irgo, ga iröng iya yalerbo ga posgono beno shäng dlungna akyo.

²⁷ Wëshko kjok shröngto ga Abraham jek öotong shäng lano Jehová tjok bäm go lishko, ²⁸ ga iya ga

† Hebreo tjökwo ZOAR, e CHIRA loklo.

sdam kjwang j̄kong pj̄e jong trāk l̄lēm obi äär jong Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo bebi. Beno yōbor erä. ²⁹ Lot sökshko sdamyo pjira Sbörē eni. Gueniyo Abraham woyoshrara kuzong ga Lot shira kjok pjira l̄shko dwayo.

Moab tj̄yo, Amón tj̄yo, e weno sorē

³⁰ E irgo ga Zoar sopga bangkjrara Lotdē ara k̄j̄shko ga opshino jek shäng dlup shwo l̄ekong, ba wapga walēga do pjok li tjok, ga beno löng guēng jong ööng kjwara eshko li roshko. ³¹ Pj̄lara ga ba wa kēguēyo tj̄l̄e ba l̄eng kong ga «Bi data kjwe t̄labl̄ae. Kjok kjwang j̄kong ga oba orkwosmok t̄yado. Gueniyo j̄shko ga domerga shji orkwosmok ba tjok w̄lo drete. ³² Kjwari nelōtk̄y, shji p̄e ba tjok w̄lo, shji wapga shdär jek k̄egong w̄lo» l̄e. ³³ E shk̄eyo ga kj̄llgwo bo dyo dbo ara twara ba data kong. Nelōtkono ga Lot wa bām t̄yo pono ba tjok. Gueniyo nelō k̄j̄shko ga to miydara l̄l̄eme.

³⁴ Wēshko ga Lot wa kēguēyo tj̄l̄e ba l̄eng kong ga «Tja kuzong. Luna shk̄eyo ga tja pono bi data tjok. Eeri shk̄eyo ga nelōtk̄y jek obi, pja p̄e ba tjok shara w̄lo, shji wapga shdär jek k̄egong w̄lo» l̄e. ³⁵ E shk̄eyo ga nelōtkara lok jek obi, ga Lot wa mite pono ba tjok shara. Gueniyo to miydara l̄l̄em obi.

³⁶ Eni ga Lot wapga li beno löng kj̄laraso l̄l̄em, ba data li t̄. ³⁷ E irgo ga ba wa kēguēyo wa buk kj̄lara domer, ga koiara Moab. E beno Moab tj̄yo data. ³⁸ Ga ba l̄eng wa buk kj̄lara domer bebi, ga koiara Ben Amí. E beno Amón tj̄yo data.

Abraham, Abimélec

20 E irgo ga Abraham w̄lo opshino Mamré kjokyo dwayo, to jongya jong Néguev kjokyo. Eshko ga beno löng Guerar kjokyo, e buk Cades kjokyo, Sur kjokyo, e t̄jr̄eko. ² Äär löng eshkoshko ga ba boy Sara, e ba dor l̄e uunkong kong. E k̄j̄shko ga Guerar so pj̄luyo Abimélec no ichono Sara w̄lokr̄e, p̄e ba tjok w̄lo l̄e. ³ Eshko ga Sbō tj̄l̄e Abimélec kong yoshko ga «Walē sōrop kjwe orkwosmok shäng pjire. E k̄j̄shko ga pja wōlon» l̄e.

⁴ Eshko ga poydē ba tjok l̄l̄em obi k̄j̄shko ga tj̄l̄e Sbō kong ga «Tj̄lapga, z̄ēye l̄l̄ebo owa sh̄aryoydē l̄l̄em ga pja wotj̄l̄ik ba zrōkde? ⁵ Abraham tj̄l̄eno bor kong ga “Walē kjwe bor dor” l̄ara. “Kjwe bor sing j̄l̄ōe” l̄ara walē l̄irē bakoe. Eni ga tja opsh̄aryē shäng pj̄l̄u bop bokso l̄er eni bor pj̄l̄ushko, l̄l̄ēye owa sh̄aryotē l̄l̄eme» l̄e.

⁶ Kuya ga tj̄l̄e ba kong ga «Miyd̄er pj̄l̄u ga pja opsh̄aryē shäng pj̄l̄u bor bokso l̄ep eni bop pj̄l̄ushko j̄l̄ōe. E k̄j̄shko ga pja ichoror ba porwē l̄l̄em, l̄l̄ebo owa l̄er li sh̄aryēp l̄l̄em w̄lo. ⁷ Walē kjwe to twēp ba lanma kong irōng obi. Domer, e bor tj̄l̄okwo laga. E k̄j̄shko ga syōst̄e bor kong bop k̄j̄shko, pja wōlon l̄l̄em w̄lo. Gueniyo twēp ba kong irōng l̄l̄em ga l̄er bop kong j̄l̄okoyo ga pja wōlon, bop pj̄yoga uunkong wōlon bakoe» l̄e.

⁸ Wēshko kjok shrōngto ga ba dboryagaga rokara ba shwoy, ga yoīno sorē ga l̄ara ba kong pjire. Kuya lok ga bangkjrara ara. ⁹ E irgo ga Abraham rokara Abimélecdē ba shwoy, ga tj̄l̄e ba kong ga «z̄L̄l̄ēye sh̄aryorop borwa kongdo? Tja j̄ektong b̄ey bop tjok. Gueniyo tja ichorop l̄l̄ebo owa sh̄aryē, bor nopga ichorop l̄l̄ebo owa sh̄aryē bakoe. E sh̄aryako l̄l̄eme. ¹⁰ z̄“Kjwe bor dor” l̄ep bor kongshko ga pja wotj̄l̄ik shäng l̄l̄ero?»

¹¹ «Tja wotj̄l̄ino ga kjok ère sopga Sbō bangkjr̄e l̄l̄emdo loror, ga tja zrōya lok bor boy kjwe k̄j̄shko.

¹² J̄l̄okoyo ga kjwe bor dor, bor data wa, gueniyo bor mekē wa l̄l̄eme. Tja orkwosmono ba tjok ga pj̄l̄u e k̄j̄shko. ¹³ “Pja opshis bop data ushko dwayo” l̄ara Sbörē bor kongshko ga tja tj̄l̄e bor boy kong ga “Tja kjimt̄ep sira. Shji äär kjone pogo ga tja bop sing l̄ep eni” l̄er ba kong» l̄e Abrahamdē eni.

¹⁴ Eshko ga ba boy Sara twara Abimélecdē ba kong irōng obi. Öng ushko so, sögl̄a, domerga parkagaga tj̄w̄l̄ek löng pjir w̄leniyo, walēga parkagaga tj̄w̄l̄ek löng pjir w̄leniyo, e twara ba kong bakoe. ¹⁵ Ga tj̄l̄e ba kong ga «Kjok ère t̄zong. Woyd̄ep ara kjone dey ga kjros, pja ber sök eshko w̄lo» l̄e. ¹⁶ Ga tj̄l̄e Sara kong ga «L̄l̄ebo tworor bop sing kong kjwe tj̄w̄l̄o dbur sho pj̄l̄ubl̄un kjwo sak dbāw dbāw (1,000). Tworor ba kong, pja l̄l̄ebo owa sh̄aryono l̄l̄em miyd̄eba e go w̄lo, pja ber pj̄l̄u nopga uunkong ère bokso w̄lo, pja owa laga èrē l̄l̄em w̄lo» l̄e.

¹⁷ Sara k̄j̄shko ga walēga löng Abimélec ushko kj̄l̄obi li shduna Jehovárē, beno löng wapga ame. Gueniyo ga Abraham syōshtono Jehová kong. E k̄j̄shko ga Abimélec poptara Sbörē. Ba boy, ba parkaga walēga poptara bako, wapga tjok obi w̄lo.

Isaac bukshko dbaryo

21 E irgo ga l̄l̄ebo sh̄aryara Jehovárē pj̄l̄u Sara kong, l̄ara sorē li eni. ² Abraham t̄labl̄ashko ga Sara beno shäng kj̄laraso l̄l̄eme. L̄ara Sbörē dbaryo l̄shko ga wa buk kj̄lara domer, ³ ga koiara ba datarē Isaac. Eshko ga Abraham lu pj̄loglo sak dbāw (100). Öötong dbar kjwongshko (8) ga chida doyo jyā tara, l̄ara Sbörē ba kong sorē li eni.

⁶ Eshko ga Sara wotj̄l̄ik ga «Tja iara Sbörē jar. Ga tja wa tjok miydaraba ga oba jar wopj̄l̄u bor tjok bebi. ⁷ z̄Tja wa tjeng Abraham tjok kj̄lara laga èro? t̄Tj̄labl̄a emdē ga t̄zong! Ba tjok ga tja wa buk kj̄lara domer» l̄e. ⁸ E irgo ga Isaac kunoe. Nā dōra dbaryoshko ga dl̄i sh̄aryara ba datarē k̄esbang, ba poshr̄ekk̄lo.

Agar, Ismael, e ichara Abrahamdē to ba ushko dwayo

⁹ Ismael, e Egipto so Agar li wa Abraham tjok. Pj̄lara ga shäng tj̄or Isaac tjok. [†] Iya Sararē ga ¹⁰ tj̄l̄e ba lanma kong ga «Bi parkaga tj̄w̄l̄ek shäng pjir w̄leniyo li ichos jek na dwayo, ba wa kjwe tjok. Pja wōlonoshko ga bop

[†] Hebreo t̄j̄l̄okwo ère, e SHÄNG TJÖR ISAAC TJOK l̄okl̄o. E SHÄNG ISAAC JOYWĒ l̄okl̄o bakoe.

lîebo tjeng kës ber Isaac kong eröe. Lîeye ber bi parkaga wa kjwe kong lîeme» le.

¹¹ Kuya ga bangyo ba kong ara, e ba wa bebi kjîshko. ¹² Gueniyo ga Sbö tjlê ba kong ga «Pja woydê kjwozir li kjîshko lîem, bop parkaga kjîshko lîem bakoe. Lîeye roke Sararê bop kong li shäryos eni. Isaac tjëyo tek ber ba irgo li ber bop tjëyo jîökoyo eröe. ¹³ Bop parkaga wa li, e bop wa kjîshko ga e iër ber tjëyo oblê, kësbang bakoe» le.

¹⁴ Wêshko kjok shröngto ga dli, di, e iara Abrahamdê ba bakwo roshko, twara Agar kong, ga iara pjang ba kokso. Eshko ga «Pja nome» le ba kong, ga ichara to ey dwayo, ba wa li tjok.

Kuya ga to jek kjok dogro no lîemshko kjokyo ko Berseba. Eshko ga jêktong lîaw pogo, to jongya shäng kjone miyde lîeme. ¹⁵ Ba diwa söra li pjitongshko ga ba wa li iara beno sök tjoksa, kjor chirawa jong eshko li dorko. ¹⁶ Ga wotjîrk ga «Bor wa kjwe wolon in woydê lîeme» le. E kjîshko ga opkwono, sirkeno sök pjola, ga beno sök tjoksa, ga slar träk lîeme.

¹⁷ Eshko ga ba wa slar jong bebi. Kuya Sbörê ga Agar rokara Sbö parkaga kjok dogo sorê tjlê ter kjok dogo dwayo ga «Agar, ¿pja oto? Lîeye bangkjrêp lîeme. Bop wa kjîshkono li kura Sbörê. ¹⁸ To kjrêba jeke. Rayêp ber tjoksa ame. Ba tjëyo tek ber ba irgo li iër ber tjëyo kësbang» le. ¹⁹ Di bäng shäryak jong kwara eshko. E pina Sbörê ba kong. Eni ga jek öötong shäng eshko, ga ba di bakwo li dlina, ga twara ba wa kong, ie wlo.

²⁰ Ismael kunoshko ga beno shäng kjok dogro no lîemshko kjokyo ko Parán. Eshkoshko ga kjimtara Sbörê. Öötong këguê ga swlê dbuk owa lîeme. Ga orkwosmona ba mekerê walê Egipto so tjok.

Abraham, Abimélec, e tjlêno ëng kong jîökoyo

²² Eshkoshko ga Guerar so pjîuyo Abimélec öör Ian Abraham tjok. Ba ëngkwaga kägäyo ko Ficol, e söra öör ba yorkê. Öötong löng eshko ga Abimélec tjlê Abraham kong ga «In ga lîe pogo shäryêp ga pja kjimte Sbörê ara. ²³ Woydêr ga eeri dbaryo ga los bor kong jîökoyo Sbö bokso ga lîeye owa shäryêp bor kong lîem, bor tjëyo tek ber bor irgo li kong lîem bakoe. Pja na so lîem, gueniyo pja sök jîshkoshko ga tja wotjîrno bëy bop kong. E kjîshko ga woydêr ga shäryêp bor kong eni bako, bor pjeyoga kong eni bakoe. ¿Kuropde?»

²⁴ «Jölo. Lër bop kong jîökoyo ga shäryêr bop kong eni» le ba kong. ²⁵ Gueniyo ga tjlê ba kong obi ga «Di bäng shäryak jong kwara botoya. Gueniyo kjarara bop parkagagarê kjîshko ga diyo shirwa ga äe» le.

²⁶ Kuya ga tjlê ba kong ga «E miydêr eeri jã liro. Shäryaga êrê miydêr lîeme. Lîeye löpdê bor kong lîeme. ¿Eni ga miydêr sorê?» le ba kong. ²⁷ Eni ga öng ushko so, sögla, e twara kjîöbö Abimélec kong. E dbaryo ga tjlêno ëng kong jîökoyo beno eni. ²⁸ E irgo ga öng wîêp ushko so popga kjara tjeng dboshko doglo kjäk (7).

²⁹ Iya Abimélecde ga tjlê ba kong ga «¿Öng kjorop tjeng kjwe lîeno wlo?»

³⁰ «Woydêr ga öng êre kjrêp, ber bop kong wlo. Miydêp e go ga di bäng shäryak jong êre botoya» le ba kong. ³¹ Tjlêno ëng kong jîökoyo kjîshko ga kjok eshko kowara beno Berseba. †

³² Tjlêno eni pjirshko ga Abimélec sano to jek iröng obi filisteo kjokyo, Ficol tjok. ³³ Abrahamda syöshtono Jehová kong eshko Berseba kjokyo. Jehová, e ko Sbö Sök Iyado bakoe. Eshko ga Abraham kjor dgono kjlara ko *tamarisco*, syöshtono eshko kjîshko. ³⁴ Ga beno sök filisteo kjokyo lu kop ara.

Abraham tjlêna Sbörê, kolê jîökoyore miyde wlo

22 Öötong lu kop ara ga Abraham tjlêna woydê Sbörê, kolê jîökoyore miyde wlo. Eni ga rokara, tjlê ba kong ga «¡Abraham!»

«¿Lîe?, Tjlapga» le ba kong.

² Tjlê ga «Isaac, e bop wa kjilaraso. E woydêp ara. Sös Moria kjokyo. Pja äär eshko ga zröp, ga sho sup, pjê dret bor poshrëkklo, dlup jong kjone pin bop kong li goshko» le.

³ Wêshko kjok shröngto ga kojono, öng so kwomgla kjoyo dre töshko poshäryara, wlarglo iara ba kjing go. E irgo ga löng zara, ber Sbö poshrëkklo li sho suya wlo. Pjir ga söra to ba wa tjok, ba parkagaga do pjök tjok bakoe. Eni ga jek kjok kjone lara Sbörê ba kong lîshko. ⁴ Jêktong lok dbargwo mya ga iya pjola dwayo ga kjok lara li ber buk wêlêe. ⁵ Eshko ga tjlê ba parkagaga kong ga «Pjây ber löng na borwa koshê, bor öng tjok. Tja jek këgong kjwozir êre tjok. Sbö poshrêrorwa pjir ga tjawa tjwe iröng obi» le.

⁶ Eshko ga ba löng li iara ba wa dbopdo. Söglö, iök, e shara, söra jek ba tjok bakoe. Jek löng irbo bäng goshko ga ⁷ Isaac tjlê ba kong ga «¡Data!»

«¿Lîe?» le ba kong.

Tjlê ga «¿Shji löng tjok, iök tjok, gueniyo öng ushko so lîgwoklê wleniyo suy wlo li sök kjone?»

⁸ «Twe Sbörê bi kong dani» le ba kong.

Eshko ga jêktong lok jek këgong. ⁹ Öötong lok kjokyo kjone lara Sbörê lîshko ga Abraham akkwo tönö dlup ëng kjing go kjökshko, ga löng iara ba kjing go. Pjir ga ba wa orkwo pjirira, dre pjirira, ga poyona buk löng li kjing go. ¹⁰ Eshko ga söglo kjarara ba wa zröya wlo lîshko ga ¹¹ Jehová parkaga kjok dogo so li †† tjlê ter kjok dogo dwayo ga «¡Abraham! ¡Abraham!»

«¿Lîe?, Tjlapga» le.

¹² Tjlê ga «Bop wa kjwe wëyê. Lîeye owa shäryêp ba kong lîeme. Miydêr ga Sbö bangkjrêp jîökoyo, bop wa kjilaraso kjwe kiyokorop bor kong lîem kjîshko» le ba kong.

¹³ Iya iröng ga öng wîêp ushko so wîënggla lîgwina sök kjlara ba sjö go, kjor kowo tjrêko. Eni ga shara, zröra, sho sura, pjono dret Jehová poshrëkklo, ba wa li äska.

¹⁴ E irgo ga kjok eshko kowara beno «Lîebo uunkong, e twaga Jehovärê.» E kjîshko ga eerishko ga oba tjlê ga

† Hebreo tjlökwo BERSEBA, e Tjlêno jîökoyoshko di bäng löklo. E kjäk (7) di bäng löklo bakoe. †† JEHOVÁ PARKAGA KJOK DOGO so le li, e Sbö om go layde.

«Jehová dlupyo go ga shji llëye llëm ga twe Jehovárë bi kong» lëba eni.

¹⁵ Eshko ga Jehová parkaga li tjilëno ba kong ter kjok dogo dwayo jek obi. ¹⁶ Tjilë ga «Jehová tjilë ga “Bop wa kjilaraso kiyokorop bor kong llëm kjishko ga lër bop kong om go jlökoyo ga ¹⁷ pja kjimtër ara. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm, dbala lok kjopkwo go wleni, la sho tjeng dlung kjako wleni bakoe. Epga ber löng kjok kjone pogo ga ba moskwoga zäya song iyado. ¹⁸ Tja kolorop kjishko ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kwang jikong li kjimtër bop tjëyo li kjishko” le Jehovárë bop kong» le Jehová parkagarë ba kong eni.

¹⁹ Kura pjir ga to tek iröng obi ba wa tjok, ba parkagaga beno löng lishko. E irgo ga opshino to iröng Berseba kjokyo ba tjok. Ga beno sök eshko.

Najor wapga

²⁰ Öötong dbar kop ara ga roy shrono Abraham kong ga ba kjilara Najor wapga tjeng ara. Wapga tjeng domerga doglo kwong (8) ba boy Milca tjok. Ba wa domer bäm iyö ko Uz, e irgo Buz, e irgo Quemuel. (Quemuel, e Aram data.) E irgo ga wapga tjeng domerga ko Quésed, Jazó, Pildás, Yidlaf, Betuel. (Betuel, e Rebeca data.)

²⁴ Najor boy obië ba parkaga wleniyo tjok kjilara ko Reumá. Wapga tjeng domerga obi ba tjok ko Tébjaj, Gaján, Tajás, Macá.

Sara wolonoe

23 Kjok buk kjrina ko Quiriat Arbá. Eeri ga e ko Hebrón, e Canaán kjokyo obi. Eshko ga Sara lu ñno öötong sak dbaw kjingsho sak pjök kjingsho kjäkshko (127) ga wolonoe. E kjishko ga Abraham slatong, ba boy li soyopora.

³ Pjir ga opshino eshko dwayo, ga öör jek shäng lan Het tjëyoga tjok. Epga kjok eshko sopga. ⁴ Eshko ga tjilë ba kong lok ga «Tja na so llëme. Gueniyo rokër bomi kong sira ga tja kong kjok soynezī kjrina, bor boy jner ber buk eshko wlo» le.

⁵ Kuya lok ga tjilë ba kong ga ⁶ «Tjlapga, tjawa kuzong. Pja borwa kong ga tjwlo ara, pjlu wa dik. Bop boy jnes borwa sak pjlu, owa llëm wleniyoshko. Kjakrokëp è pogo kong wleni ga “jölö!” le bop kong» le.

⁷ Kuya ga kojono shäng, ga kä kujono Het tjëyoga kong. ⁸ Ga tjilë ba kong lok ga «Lëmi jlökoyo ga bor boy jner ber buk sak jushko ga pjlu wleni ga tja kjimtëmi eni. Zojar wa Efrón kjok worbo go ga guëng jong ööng kwara, Macpela kjokyo buk lishko. Woydër ga kjakrokëmi ba kong ga soyneya bor kong. Tjwlo ie kjöm ga tjwilën ba kong eni. Eni ga kjok tjwilënor li ber buk bor kong kjok ère kjing go» le.

¹⁰ Efrón sök ba pjeyoga tjërko kuzong ga Abraham dboryara, kuya nopga löng eshko kës lirë pjlu wlo.

¹¹ Tjilë ba kong ga «jLëme, Tjlapga! Guëng jong ööng lëp li twër ber bop kong bop sengglo, kjok buk eshko li

tjok bakoe. Bor pjeyoga kjok ère so ber löng ba miyda-ga. Eni ga tworor bop kong bop sengglo kjishko ga bop boy to jnep eshko» le.

¹² Kuya ga kä kujono jek obi kjok eshko sopga löng li kong, ¹³ ga Efrón dboryara ba bokshto, tjilë ga «Tja kuzong. Rokër bop kong sira ga dbur kjros, kjok li äska. E irgo ga bor boy jner ber buk eshko» le.

¹⁴ Kuya Efröndë ga tjilë ba kong ga ¹⁵ «Tja kuzong, Tjlapga. Kjok tjwlo dbur sho pjublún kjwo sak dbaw pjloglo pkëng (400), dbur bayo eni. Gueniyo bi kong ga ère llëye drete. E kjishko ga bop boy to jnep eshko» le.

¹⁶ Kuya ga tjilë ba kong ga «jölö» le. Eni ga Het tjëyoga bokshto ga kjok li tjwilëna Abrahamdë, dburyo shte löng pjlu jong. Efrón kjok, e Macpela kjokyo obi, e ber buk Mamré kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong. Eerishko ga Mamré kjokyo ko Hebrón, e Canaán kjokyo obi. Efrón kjok li tjwilëna Abrahamdë, guëng jong ööng li tjok, kjor lok eshko tjok bakoe. E irgo ga ba boy Sara jnena beno buk eshko. ²⁰ Eni ga guëng jong ööng soynena Het tjëyogarë Abraham kong li beno ba shinmoga jnezhong shtoyo.

Abraham boy wleno Isaac kong

24 Abraham öötong tjiläba, ga kjimtara Jehovárë li beno pjluë. ² Pjilara ga ba parkaga shäng këguë wleniyo rokara. E parkë shäng ba llëbo tjeng kës li da-ga. Tjilë ba kong ga «Woydër ga tjlokwo los bor kong jlökoyo. Pja kä dos, orkwo ios bor kworbo kjing go, e ber ba jyäglo wlo. Jehová, e Sbö sök kjok dogo, kjok uunkong sharyaga li e. Los bor kong jlökoyo ba ko go ga bor wa Isaac, e ichëp orkwosmok walë Canaán so tjok llëme. ⁴ Pja jongya bor kjokshko, bor pjeyoga löng lishko. Eshko ga kong boy wlep kjilara, bor pjeyoga wapga tjërko» le.

⁵ Kuya ga tjilë ba kong ga «¿Gueniyo kjoglo wlenor li tek woydë bor tjok llëm wleni ga llëye sharyër? ¿Enira bop wa li sör jongya bop kjok, pja to tek dënashko dwayo lishkore?»

⁶ «jLëme! Bor wa, e söp eshko llëme. ⁷ Jehová, e Sbö sök kjok dogo. Tja shira bor data uy dwayo, bor pjeyoga kjokshko dwayo bakoe. Ga tjilëno bor kong jlökoyo ga kjok ère twe ber bor kong, bor tjëyo tek ber bor irgo li kong bakoe. Ba parkaga kjok dogo so iche jek bop bäm go kjilara, pja kjimte kjoglo wlek kjilara, tek söp bor wa kong wlo. ⁸ Gueniyo kjoglo li tek woydë bop tjok llëm wleni ga pja döktong tjlokwo lëp shäng li go. jGueniyo ga bor wa jek söp eshko llëme!» le.

⁹ Eni ga ba parkaga orkwo iono Abraham kworbo kjing go, ga llëye rokara li lara ba kong jlökoyo. ¹⁰ E irgo ga llëbo wolësowa anmoyö wleniyo kjrara ba kägäyo li ushko dwayo, ga iara beno tjeng öng jëkklo sok këskes doglo sak kwara (10) kjing go, ga söra to jek Najor kjokyo, e Aram Najarayin kjokyo obi. ¹¹ Öötong shäng kjok li worbo go ga ba öng li iara löng woshtë, di bäng sharyak jong kwara lishko. Eshko ga kjok sëng, walëga tjwe di shik eshko li dloyo. ¹² Eshko ga syöshtono Jehová kong. Tjilë ga «Jehová, pja bor

kägäyo Abraham Sbö. Pja wotjlik pjú bor kägäyo li kong kuzong ga tja kjimtos sira, llëbo shäryër shäng ère ber pjú wlo. ¹³ ¡Zong! Tja sök di bäng shäryak jong ère zlong, kjogloga jushko so tjwe di shik lishko.

¹⁴ Rokër bop kong sira ga tja kjimtos eni. "Tja kong di shis sira, iër wlo" lër kjoglo kong eni ga woydër ga kjoglo kjrrop bop parkaga Isaac kong li tjë bor kong ga "Di iozong. Bop öng ëmdë ga kong di twër bakoe" lë. Miydër e go ga pja wotjlik pjú bor kägäyo kong» lë.

¹⁵ Syöshtë sök obi wopro ga ÿa ga Rebeca tek shäng di bapkwö söya jong ba dbopdo. Rebeca, e Betuel wa. Betuel, e Najor wa, ba boy Milca tjok. Najor, e Abraham kjarayo. ¹⁶ Rebeca, e wolësowa. Shäng kjaraso, orkwosmoydë llëm obi, domer miydoydë llëm bakoe. Oplongö jer shäng di puk. Ga di bapkwö li diina ga toe lë. ¹⁷ Eshko ga parkaga li jek zron jong ba irgo, doshaya wlo, ga tjë ba kong ga «Tja sës di sira, iër wlo» lë.

¹⁸ Kuya ga di bapkwö li lona töshko, ga tjë ba kong ga «Iozong, Tjlapga» lë. Ga sëna, ga iarae. ¹⁹ Iara pjir ga tjë ba kong obi ga «Bop öng kjwe ëmdë ga kong di shir, twër, ie lok wlo bakoe. Ie äär bayo kjöm ga eni» lë. ²⁰ Jekdo eshko ga ba di li tyara öng di ioklo buk eshko li roshko, ga kjre öör pjöböso, ña ga äär kjwör ba öng uunkong kong guing.

²¹ E wopro ga Abraham parkaga wojeno sök ba ñk, kjing erä. Wotjlik sök jököyo ga «¿Tja pak shäryë to shäng li kjimtara Jehováre beno pjú lëpde?» lë.

²² Ga ba öng di iono pjir ga ne ioklo kjwo shöylör tjwö ara shira domer lirë kjwara, ga twara kjoglo li kong, kong orkwo ioklo kjwo shöylör kësksë tjwö ara twara ba kong kjwo pjök bako, ²³ ga tjë ba kong ga «¿Pja data ë? ¿Bop data ushko, shto tjokde? ¿Tjawa pë eshko ga buere?»

²⁴ «Tja data Betuel. E data Najor, mekë Milca. ²⁵ Bor-wa ushko ga shto tjok. Pjây pë eshko ga pjúe. Bop öng kjwe ië wlo ga tjawa kjlo sho tjok bakoe» lë ba kong eni.

²⁶ Eshko ga parkaga li wloktong sök kjöpgwo go, ga Jehová poshrëra. ²⁷ Tjë ga «Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Pja tjwö kësbange. Pja wotjlik pjú ba kong, ga kjimtëp ara. Tja sörop tek bek irbo bäng äär jong ba pjeyoga löng lishko» lë.

²⁸ Eshko ga Rebeca jek zron jong ba mekë ushko, ga llëye shäryono dö li rotara uunkong kong eshko. ²⁹ Ba sing shäng kjlara ko Labán. Ba dor li ne ioklo, orkwo ioklo lok li ña, ga domer li tjëno sorë li roy kura. Jekdo eshko ga jek öötong shäng di bäng shäryak jong lishko, Abraham parkaga li wlokjre wlo. Öötong shäng eshko ga ÿa ga domer li shäng di bäng li zlong, ba öng tjok ga ³¹ tjë ba kong ga «Pjây tegö. Pjây kjimtara Jehováre. Pjây ber löng kjoko llëme. U wlenor bomi kong tjän. Bop öng kjwe shto wlenor bakoe» lë.

³² Kuya ga jek ba tjok ushko. Öötong löng eshko ga Labán tjë ba parkagaga kong ga «Llëbo lok öng kjing go kjwe döziä. Sëziä bakoe. Domerga kjwe kong di tek sözi, dre shkwë e go wlo» lë. Lara sorë ga shäryara eni.

³³ Domerga li kong di twara tjeng pjirshko ga Abra-

ham parkaga tjë ga «Tja ië llëm, llëye lër woydë li loror pjir guing» lë.

Kuya Labándë ga tjë ba kong ga «Llëye lëp woydë li lözong» lë.

³⁴ Kuya ga tjë ba kong ga «Tja Abraham parkaga. ³⁵ Bor kägäyo, e kjimte Jehováre ara. Iara beno sök llëbo ara. Kong öng ushko so, sögla, dbur sho shöylör, dbur sho pjublún, parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo, öng jëkklo sok kësksë, öng so kwomgla kjoyo dre töshko, e twara ba kong ara. ³⁶ Ga ba boy Sara tjablashko ga kong wa twara kjlara domer ba tjok. Ga ba llëbo tjeng kës li twara beno ba wa li kong pjir tjän. ³⁷ Kjpübäshko ga bor kägäyo tjë bor kong ga "Woydër ga tjökwö los bor kong jököyo. Bor wa Isaac, e ichëp orkwosmok walë Canaán so tjok llëme. ³⁸ Pja jongya bor kjokshko, bor pjeyoga löng lishko. Eshko ga kong boy wlep kjlara, bor pjeyoga wapa tjëkö" lë.

³⁹ »Kur ga tja tjë ba kong ga "¿Gueniyo kjoglo wlenor li tek woydë bor tjok llëm wleni ga llëye shäryër?"

⁴⁰ »"Tja jëktong shäng Jehová boksho ÿyado. Ga ba parkaga kjok dogo so iche jek bop bäm go kjlara, pja kjimte äär eshko ga pjú wlo, pja kjimte kjoglo bor pjeyo wleniyo wlek kjlara wlo. ⁴¹ Eshko ga kjoglo li iche woydë bor pjeyogare llëm wleni ga pja döktong tjökwö lëp shäng li go" lë bor kong.

⁴² »Eni ga eerishko ga tja shrono sök di bäng shäryak jong kjok ëreshkoshko ga tja syöshtono Jehová kong. Tja tjë ga "Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Tja kjimtos, llëbo shäryër shäng ère ber pjú wlo. ⁴³ Tja sök di bäng ère zlong wopro ga "Tja kong di shis sira, iër wlo" lër kjogloga tjwe löng di kjre li kong. Eshko ga woydër ga kjoglo kjrrop bor kägäyo wa kong li tjë bor kong ga "Di iozong. Bop öng ëmdë ga kong di twër bakoe" lë bor kong" loror Jehová kong eni.

⁴⁵ »Tja syöshtë sök obi wopro ga ñn ga Rebeca tek shäng ba di bapkwö söya jong ba dbopdo. Di kjrara pjir ga tja tjë ba kong ga "Tja sës di sira, iër wlo" lër.

⁴⁶ »Kuya ga ba di bapkwö lona töshko, ga tjë bor kong ga "Iozong, Tjlapga. Bop öng kjwe ëmdë ga kong di twër bakoe" lë. Ga tja di iono, ga di twara bor öng kong bakoe.

⁴⁷ »E irgo ga tja tjë ba kong ga "¿Pja data ë?"

»"Tja data Betuel. E data Najor, mekë Milca" lë bor kong.

»Eshko ga ne ioklo ioror pjang ba ne go, ga orkwo ioklo ioror lok ba orkwo go. ⁴⁸ Eshko ga tja wloktong sök kjöpgwo go, Jehová poshrëror. Tja tjë ga "Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Tja wopjü bop tjok. Tja sörop tek bek irbo bäng äär jong bor kägäyo pjeyoga löng lishko" lër.

⁴⁹ »Era eni ga pjây wotjlik pjú bor kägäyo kong, ga kjimtëmi woydë wleni ga lözi bor kong eni. Llëm ga lözi bor kong eni bakoe. E go ga llëye shäryër li miydër pjúe» lë.

⁵⁰ Kuya lok ga Labán, Betuel, e tjë lok ba kong ga «Llëbo ère laga Jehováre. "Llëme" lërwa ga äe. ⁵¹ ¡Zong. Kjoglo shäng kjwe. Sözong. Pjây nomo. Orkwosmok

bop kägäyo wa li tjok ga pjlú, lara Jehovárë sorë li eni» le.

⁵² Kuya Abraham parkagarë ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, Jehovah bokshto. ⁵³ E irgo ga llëbo shira oblë oblë, dbur sho shöyló, dbur sho pjúblún, shwong bakoe. Ga twara Rebeca kong. Ga ba sing, ba mekë, e sëna llëbo tjwíö ara bakoe. ⁵⁴ E irgo ga iono ba parkagaga tjok, ga pono löng eshko. Wëshko ga kojono, ga parkaga li tjíë ga «¿Tja to iröng bor kägäyo shwoy ga buere?»

⁵⁵ Kuya Rebeca pjeyogarë ga tjíë lok ba kong ga «Woydërwa ga kjoglo kjwe ber sök borwa tjok sondë pjök dik obi. E irgo ga jek bop tjok ga pjlú» le ba sing, ba mekërë eni.

⁵⁶ Kuya ga tjíë ba kong ga «Tja shami shäng kjër ame. Tja kuzong. Tja kjimtara Jehovárë, ga llëbo shäryër shäng ère beno pjlúe. Eni ga tja to woydë iröng bor kägäyo shwoy» le.

⁵⁷ Kuya lok ga tjíë ba kong ga «Kjoglo rokëy, wotjïk sorë kjakrokëy ba kong wlo» le. ⁵⁸ Eni ga rokara lok tek ba shwoy, ga tjíë lok ba kong ga «¿Pja jek woydë domer ère tjokde?»

«Èng. Tja jeke» le.

⁵⁹ Eni ga ichara ba pjeyogarë to domerga li tjok, ba daga ichara jek ba tjok bakoe. ⁶⁰ Ga tjíëno lok beno pjlú ba kong. Tjíë ga «Rebeca, woydërwa ga bop tjëyo tek ber bop irgo li shdär träk llëme. Woydërwa ga ba moskwoga, e zäya pjire» le. ⁶¹ Rebeca, ba parkaga walëga, e opyono jem löng öng jëkklo sok kësksë li kjing go. Ga to jek Abraham parkaga irgo.

⁶² E wopro ga Isaac jek öör shäng di bäng ko «Sbö, Bor İga» jong lishko, ga shrono sök iröng Néguev kjokyo, ba u jong lishko. ⁶³ Dbar kjwara kjok sëng ga opshino jek shäng woshtë. Ga İya ga öng jëkklo sok kësksë tek tjeng.

⁶⁴ Rebeca ëmdë ga omıno bakoe. Isaac İya ga oplono ba öng kjing go dwayo, ⁶⁵ ga tjíë parkaga li kong ga «¿Domer tek shäng kjloy dwayo bek bi shwo lëkong kjwe ëro?»

«Kjwe bor kägäyo» le ba kong. Eni ga bokkwo kjinyoklo kjrara kara, ga ba bokkwo kjinyara.

⁶⁶ Eshko ga llëye shäryono dö li lara parkaga lirë Isaac kong pjire.

⁶⁷ E irgo ga Rebeca söra Isaacdë jek ba mekë Sara u beno jong li roy, ga orkwosmono ba tjok. Rebeca woydara Isaacdë ara. Eni ga ba mekë wolono ëmdë ga beno wopjlúe.

Abraham wapga Cetura tjok

25 E irgo ga Abraham orkwosmono jek obi, Cetura tjok. ² Wapga tjeng domerga ba tjok ko Zimrán, Jocsán, Medán, Madián, Isbac, Súaj. ³ Jocsán, e wapga tjeng domerga ko Sabá, Dedán. Dedán, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyoga kringgwo mya, Asur tjëyo, Letús tjëyo, Leum tjëyo. ⁴ Madián, e wapga tjeng domerga ko Efá, Éfer, Janoc, Abidá, Eldá. Ère Cetura tjëyoga uunkong.

⁵ Pjłara ga Abraham tjíë ga «Tja wolonoshko ga bor llëbo tjeng kës li iër ber Isaac kong» le. Ba boyga oblë li wapga sëna Abrahamdë llëbo sira sira, ga ichara to Isaac shwoy dwayo, jek öötong löng kjok shto oblë, dlo wen tëm shwo lëkong.

Abraham wolonoe

⁷ Abraham İu İno sak dbäw kjingsho sak kjäk kjing-sho shkëng (175). ⁸ Tjıablashko ga wolonoe. ⁹ Eshko ga iara ba wapga Isaac, Ismaeldë beno buk guëng jong ööng Macpela kjokyo li roshko. E ber buk Efrón kjokyo, Mamré kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong. Efrón, e data Zojar. Zojar, e Het tjëyo. ¹⁰ Kjok, e tjwíëna Abrahamdë Het tjëyoga kong. Eshko ga Abraham doyo iara beno buk ba boy Sara zlong. ¹¹ E irgo ga Isaac kjimtara Sbörë ara. E beno sök di bäng ko «Sbö, Bor İga» jong lishko.

Ismael wapga

¹² Ismael, e Abraham wa, Sara parkaga tjwíëk shäng pjir wleniyo Egipto so ko Agar li tjok. Ismael, e wa buk domer bäm İyo ko Nebayot. E irgo tek eni, Cedar, Adbel, Mibsán, ¹⁴ Mismá, Dumá, Masá, ¹⁵ Hadar, Temá, Jetur, Nafis, Cedema. ¹⁶ Ba wapga domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kowara eni. Kjłara kjłara beno löng ba tjëyoga tek beno ba irgo li kägäyo, ga beno löng ba kjok baİya lishko. Kjok kjrına kjrına li kowaraba beno ba sogo li ko go. Ba tjëyo kjrına kjrına li kowaraba beno eni bakoe.

¹⁷ Ismael İu İno öötong sak dbäw kjingsho sak mya kjingsho kjäkshko (137) ga wolonoe. ¹⁸ Ba tjëyo tek beno ba irgo li beno löng kjok buk Javilá kjokyo, Sur kjokyo, e tjrëko. Kjok, e ber buk Egipto kjokyo gomyo, irbo jek jong äär Asiria kjokyo li sor go. Wotjıno lok ëngkjwë kjıshko ga beno löng Abraham wapga tjok llëm, beno löng eshko dboye.

Rebeca wapga tjeng do pjök

¹⁹ Ère Abraham wa Isaac, e to tek jong sorë, e İanyo. ²⁰ Isaac İu pjıoglo sak pkëngshko (40) ga orkwosmono Rebeca tjok. Rebeca, e Betuel wa, Labán, e ba sing. Epga, e arameoga löng Padán Aram kjokyo.

²¹ Rebeca, e kjrıng kjıshko ga Isaac syöshtono Jehovah kong ba kjıshko. Kuya Jehovárë ga shäryara eni, ga Rebeca beno shäng kjaraso llëme. ²² Miydara ga wapga tjeng do pjök. Gueniyo epga ëngkjwë tjeng ba bö roy. E kjıshko ga tjíë Jehovah kong ga «Ère owa. ¿Tja oto eniro?» le.

²³ Kuya ga tjíë ba kong ga «Pja bö roshko chida tjeng do pjök.

Ba tjëyo tek ber ba irgo li äär ber tjëyoga kring pjök. Eeri jek lëkong ga ëngkjwë lok ëng tjok ara.

Tjëyo kjrına dbo ara, oblë li kjinmo.

Ga bäm İyo li ichaga ber ba lëngdë» le.

²⁴ Eni ga dbaryo öötong ga Rebeca wapga tjeng kjıö. ²⁵ Buk bäm go li poglo srëzrën, poglo zok do jıkong, ga koiara Esaú. ²⁶ Buk ba irgo li, ba shjıy li kjıktu shara ba

orkwo go kjĩshko ga koiara Jacob. † Eshko ga Isaac ľu pľogľo sak tjer (60).

Esau wa kęguęyo shtoyo ľi soynena ba ľęng kong

²⁷ Kjwozirga ľi kunoe. Öotong kęskęs ga Esau, e domer pjö gľoroy so, wľo owa ľľeme. Jacob, era domer wľęp, ushko so. ²⁸ Isaac sjęng kjľoshko so uę äe. Ga äya kjľoshko so zröya Esaurę, söya ba kong ara kjĩshko ga Esau woyde ba datarę ara, Jacob kjinmo. Gueniyo Rebecara wotjľrk eni ľľeme. Jacob woydayde.

²⁹ Pjľara ga Jacob shęng dľi ľik wopro ga Esau tjwe shęng pjö gľoroy dwayo pjľi ara. ³⁰ Ga tjlę ga «Tja pjľi ara anmoyö. Bop dľi dyor sręzręn kjwe twos bor kong sira» ľe. (E kjĩshko ga kowęba Edom.) ††

³¹ Kuya ga tjlę ba kong ga «Pja bi data wa domer bām ųyo. Lľeye twe bop kong e kjĩshko ľi, e ięp ber bor kong, dľi ęre äska, ľľem ga twęr bop kong ľľeme» ľe.

³² Kuya ga tjlę ba kong ga «Tja wolonto pjľirę. Lľeye twe bi datarę bor kong li tjlwľ bor kong eni tjok ga ľľeno ľľeme» ľe.

³³ Kuya ga tjlę ba kong ga «Los bor kong jľökooyo eni tjok» ľe.

Kuya ga tjlę ba kong ga «Jľö» ľe. Ga beno eni. ³⁴ Era ga pjľung shosho suk pjir twara Esau kong, shtagwo ľik jong dyor ľi tjok. Uara, iara pjir ga kojono, ga toe. Ga ľľeye twe ba datarę ba kong li woyotjľina ame.

Isaac to jek Guerar kjokyo

26 Abraham sök sę obishko ga pjľi shrono arae. Ga Isaac dbaryoshko ga pjľi shrono jek kjok eshko, e kjoyo obi. E kjĩshko ga Isaac to jek Guerar kjokyo, filisteo pjľuyo Abimęlec sökshko. ² Eshko ga Jehovah weno shęng ba kong, ga tjlę ga «Pja jek Egipto kjokyo ľľeme. Pja ber sök kjone ľer bop kong ľishko ga pja ber sök ey. ³ Pja ber sök kjok ęreshko dbar kjwöbö. Kjok ęre twęr ber bop kong, bop tjęyo tek ber bop irgo ľi kong kuzong ga tja ber shęng bop tjok, pja kjimtęr bakoe. Tjľökwö ľoror bop data Abraham kong jľökooyo ľi shęryęr ber eni. ⁴ Bop tjęyo tek ber bop irgo ľi ięr ber shdär träk ľľem, dbala lok kjopkwo go wľeni. Ga kjok ęre twęr ber ba kong uunkong. Ba kjĩshko ga tjęyo kjirina kjirina kjok kjwang jľkong ľi kjimtęr. Tja beno wopjľu Abraham tjok. Tja bangkjrara. Tja tjlökwö kjrara. Bor kjok ľlgwekkľo kolara. E kjĩshko ga tjlökwö ľoror ba kong jľökooyo ľi shęryęr pjir eni» ľe.

⁶ Eni ga Isaac beno sök Guerar kjokyo ⁷ ba boy Rebeca tjok. Rebeca wolęsowa kjĩshko ga Isaac wotjľrk ga «Tja zrökoba ba kjĩshko» ľe. Kjakroke ľok ba kong Rebeca kjĩshkoshko ga tjlę ba kong ga «Kjwe bor dor» ľe. ⁸ Ga beno sök kjok eshko dbar kop ara.

Pjľara ga ųya Abimęlecdę ba u bęng bęng dwayo ga Isaac bę shęng Rebeca shręk. ⁹ Eni ga Isaac rokara ba shwoy, ga tjlę ba kong ga «ĳMiydoror pjľu ga kjwe bop boy! ĳKjwe bop dor ľoror ega?»

† Hebreo tjlökwö ESAU, e POGĽO ZOK ARA ľokľo. † Hebreo tjlökwö JACOB, e KJUKTU SHAGA ľokľo. †† Hebreo tjlökwö EDOM, e SRĘZRĘN ľokľo.

«Tja zrökoba ba kjĩshko ľoror. Łoror eni e kjĩshko» ľe ba kong.

¹⁰ Kuya ga tjlę ba kong ga «ĳKjwe shęryęp borwa kong ega? Bor nopga kjok ęre so pono bop boy kjwe tjok kjwe ga tjawa iorop beno uunkong ľľębo owashko» ľe. ¹¹ Eni ga tjlę ba nopga kong ga «Domer ęre barwaga ęrę, ba boy barwaga ęrę ga e zrökko» ľe.

¹² Łu e go ga Isaac dwla dgonö kjok eshko, ga bo kjrara tira ľľem, kjimtara Jehovahę kęsbang kjĩshko. ¹³ E irgo ga beno sök dbur ara, ľľębo träk ľľem bakoe.

¹⁴ Kong öng ushko so twara kjaraso ľľem, sögla tira ľľem, domerga parkaga kjaraso ľľem bakoe. Eshko ga ba ľľębo ľi kjĩshko ga filisteoga wotjľrino ba kong owa.

¹⁵ Eni ga ba data Abraham sök sę obishko ga di bęng shęryara ba parkagagarę tjeng ľi, e dľina filisteogarę uunkong kľung sho go.

¹⁶ Eni ga Abimęlec tjlę Isaac kong ga «Pja opshis jũshko dwayo. Pja tjlwľ ara, borwa kjinmo anmoyö» ľe.

¹⁷ Eni ga Isaac to jek Guerar sdamyö, ga beno sök eshko. ¹⁸ Ba data Abraham sök sę obishko ga di bęng shęryara ba parkagagarę eshko, gueniyo wolono irgo ga dľina filisteogarę uunkong. Eni ga di bęng ľi shęryara Isaacdę jek obi, ga uunkong ľi koiara, koiara ba datarę dęnashko sorę ľi eni. ¹⁹ Pjľara ga Isaac parkaga ľong kľung kę, di bęng shęrye wľo. Eshko ga di bokkwo wľęna kjrina. ²⁰ Gueniyo eshko ga öng dagaga Guerar so ľong kjľöbö. Ga ęngkjwono Isaac öng dagaga tjok, tjlę ba kong ga «Di ęre borwatoy» ľe. E kjĩshko ga di bęng ľi, e kowara Isaacdę «Ęngkjwozľong» di bęng, ęngkjwono ľok eshko kjĩshko. ²¹ E irgo ga Isaac parkagaga di bęng shęryono jek kwara obi, e goyo ga jek ęngkjwono ľok obi. E kjĩshko ga di bęng ľi, e kowara Isaacdę «Shji Iirkę Ęng Kong» di bęng.

²² Isaac to pjola eshko dwayo ga di bęng shęryara kwara obi. Ęngkjwono ba di bęng ľi kjĩshko ame kuzong ga kowara beno «Shji Döktong» di bęng. Ga tjlę ga «Shji kjimtara Jehovahę, shji kong kjok twara ara, shji wapga shdär kjok ęre kjing go pjľu wľo» ľe.

²³ Eshko ga Isaac to jek Berseba kjokyo. ²⁴ E shkęyo ga Jehovah weno shęng ba kong, ga tjlę ga «Tja bop data Abraham Sbö. Lľeye bangkjręp ľľeme. Tja shęng bop tjok. Bor parkaga Abraham kjĩshko ga pja kjimtęr, bop tjęyo tek ber bop irgo ľi ięr ber shdär träk ľľeme» ľe.

²⁵ Eshko ga akkwo tona dľuw ęng kjing go kjökshko, Jehovah poshrękkľo. Ga syöshtono Jehovah kong bakoe. Ga ba u shęryak öng kwota go ľi iara jong eshko, ga ba parkagaga di bęng shęryono kwara. Ga beno ľong eshko.

Isaac, Abimęlec, e tjlökwö ľono ęng kong jľökooyo

²⁶ Dbar kwara ga Abimęlec jek Guerar kjokyo dwayo, ľan Isaac tjok wľo. Yorkaga ba kjimtaga ko Ajuzat, ga ęngkjwaga kęgäyo ko Ficol bakoe.

²⁷ Öotong ľong eshko ga Isaac tjlę ba kong ga «Tja woydoromi ľľeme. Tja ichoromi bomi kjokshko dwayo. ĳEni ga pjäy tek ľong bor ľk ľľeno?»

²⁸ «ĳnorwa ga Jehovah shęng bop tjok. E kjĩshko ga woydęrwa ga shji tjlę ęng kong jľökooyo. ²⁹ Lľębo owa

shäryororwa bop kong ilëme. Tjawa jëktong pjíú bop tjok iyado. Pja brikshko ga pja ichororwa jek wopjíúe. Ga eeri ga pja kjimte Jehovárë shäng. E kjishko ga ilëbo owa shäryororwa bop kong ilëm kuzong ga los borwa kong jìòkoyo ga tjawa kong ilëbo owa shäryëp ilëm bakoe» le.

³⁰ Kuya ga epga mana ië, ga sëna ara. Epga iono lok tira ilëme. ³¹ Wëshko kjok shröngto ga tjilëno ëng kong jìòkoyo irgo ga jek brik löng kjwlëshko ga Isaac tjilë ba kong lok ga «Pjây nome» le.

Kuya lok ga tjilë ba kong ga «Shji ëng tkdo» le ba kong, epena dö wleni.

Ga «Jölö» le ba kong.

³² E dbaryo ga Isaac parkagaga tjwe löng roy söga, tjilë ba kong ga «Klung kërwa löng li, e diyo wlenor-wae» le ba kong. ³³ Di bäng, e kowara Isaacdë beno Se-ba. E kjishko ga kjok ber buk eshko li ko Berseba obi.

³⁴ Esaú lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga orkwos-mono walë ko Judit tjok. Ba data ko Beerí. Orkwos-mono Basemat tjok bakoe. Ba data ko Elón. Beerí, Elón, e Het tjëyoga. ³⁵ Gueniyo Isaac, Rebeca, e beno löng wotjirk ara walëga do pjök li kjishko.

Isaac tjìòkwo lono beno pjíú Jacob kong

27 Isaac öötong tjíablashko ga beno sök kjok tgo ame. Pjára ga ba wa këguëyo rokara, ga tjilë ba kong ga «Esaú.»

«¿Lilë?, data» le ba kong.

² Tjilë ga «Miydëp pjíú ga tja tjíabla tjän, tja wolon döroe. ³ E kjishko ga bop sböng kjros, bop kónkowo tjok, ga pja nom wlorkë pjö glöroy, äya kjloshko so uako wleniyo zröp kjára. ⁴ Zrörop ga sho shäryëp bor kong yötso, woydër sorë li eni. Ga söp bor kong, uër wlo. Eshko ga tja wolontë ilëm obishko ga tjìòkwo lër ber pjíú bop kong» le.

⁵ Gueniyo Isaac tjilë sök Esaú kong li kura Rebecarë. E kjishko ga Esaú to pjö glöroy wlorkë äya kjloshko so uako wleniyo zrök ba data kong wopro ga ⁶ Rebeca tjilë ba wa iröng li kong ga «Jacob, tja kuzong. Bop data kuror sök tjilë bop shjiy kong ga ⁷ «Äya kjloshko so uako wleniyo zröp kjára, ga lip bor kong yötso, uër wlo. Eshko ga tja wolontë ilëm obishko ga tjìòkwo lër ber pjíú bop kong Jehovah bokshto» le. ⁸ E kjishko ga ilëye lër bop kong li kus yötso. ⁹ Pja nom öng kjëryo roy, ga tja kong shwling ushko so owa ilëm wleniyo tek söp do pjök. Woyde bop datarë sorë ga shäryër ba kong eni. ¹⁰ E irgo ga söga pjarë om go, ue wlo. Eni ga wolontë ilëm obishko ga tjìòkwo le ber pjíú bop kong» le.

¹¹ Kuya ga tjilë ba kong ga «Bor shjiy, e poglo zok ara, tja eni ilëme. ¹² Tja porwara bor datarë wleni ga miyde ga tja le. Eni ga e ioror beno tjíwö ilëm wleni le. Eshko ga tjìòkwo le ber pjíú bor kong wlo li, e le ber owa shara» le.

¹³ Kuya ga tjilë ba kong ga «Tja kuzong! Tjìòkwo le ber owa bop kong li, e ber bor kong dey. Lëye lër bop kong li shäryozong. Shwling ushko so li tek sözong» le.

¹⁴ Kuya ga öör öng li kjrë, ga söra jek ba mekë kong. E irgo ga lira, shäryara beno uak owa ilëm, woydara

Isaacdë sorë li eni. ¹⁵ Esaú shwong jnek tjeng, e shira, ga Jacob doyara e go. ¹⁶ E irgo ga poglo zok ilëm kjishko ga ba orkwo popgara öng li kwota go, ba kjwlingdo bakoe. ¹⁷ Öng sho shäryara owa ilëm li twara ba kong, pjlung shosho sura, twara ba kong bakoe.

¹⁸ Eni ga Jacob opzrëno jek ba data bukshko, ga tjilë ga ba kong ga «Miga data.»

«Kjobe. ¿Pja bor wa kjone dey?»

¹⁹ «Tja Esaú, bop wa këguëyo. Lëye löröp bor kong li shäryoror pjire. Pja kojös sira, pja sirkes sök töshko. Sjëng zröror, shäryoror ëre uozong. Ga tjìòkwo lëp ber pjíú bor kong» le ba kong.

²⁰ Kuya ga tjilë ba kong ga «¿Wlënop maling sorë?»

«Bop Sbö Jehovah, tja kjimtara ba wlëk malinge» le ba kong.

²¹ Kuya ga tjilë ba kong ga «Pja tek nogo sit, pja por-wër wlo, pja bor wa Esaúre miydër wlo» le.

²² Kuya ga tek shrono shäng ba data zlong. Eshko ga poglo kura ba datarë, ga tjilë ba kong ga «Bop tjilë li Jacob t, gueniyo bop orkwo lira Esaú t» le. ²³ Eni ga ba orkwo li zok ara Esaú t kjoyo kjishko ga e ë to miydara ba datarë ilëme. Gueniyo ilëbo ber pjíú ba kong lay-deshko ga ²⁴ tjilë ba kong jek obi ga «¿Jìòkoyo ga pja bor wa Esaúre?»

«Eng. Tja Esaú» le Jacobdë.

²⁵ Eni ga ba data tjilë ba kong ga «Dli shäryorop bor kong li tek söp bor kong uër wlo. Eshko ga tjìòkwo lër ber pjíú bop kong» le. Kuya ga sëna, ga kjilgwö bo dyo dbo ara twara ba kong bakoe.

Uara, iara pjir ga ²⁶ tjilë ba wa kong ga «Pja tek bor zlong. Tja lö shizong» † le.

²⁷ Kuya ga jek öötong shäng ba zlong ga shwong lö shira ba datarë. Eshko ga Isaac tjilëno beno pjíú ba kong. Tjilë ga

«Bor wa, e poglo lö klung kjimtara Jehovárë li kjoyoe.

²⁸ Pja kjimte Sbörë,

tjong borya ter kjok dogo dwayo,
bop dwla ilë dgorop li wen pjíú, owa ilëm wlo.

²⁹ Pja parkaga ber ara,

ga tjëyoga oblë oblë kjök tok bop bokshto.

Bop pjeyoga pjíoligwega ber pjarë,

ga kjök tok bop bokshto bakoe.

Ëye wotjirk owa bop kong ga Sbö wotjirk owa ba kong bebi.

Ëye wotjirk pjíú bop kong ga Sbö wotjirk pjíú ba kong bebi bakoe» le.

³⁰ Lara eni pjir ga Jacob opshik jek shäng kjwile ba data sökshko ga Esaú tek tjwe shäng pjö glöroy dwayo,

³¹ ga sjëng kjloshko so zröno li shäryara uak owa ilëm bakoe. E irgo ga söra ba data kong, ga tjilë ba kong ga «Data, pja kojös sira. Sjëng kjloshko so zröror ëre uozong. Ga tjìòkwo los ber pjíú bor kong» le.

³² Kuya ga tjilë ba kong ga «¿Pja ë?»

«Tja Esaú, bop wa këguëyo» le ba kong.

³³ Kuya ga beno sök sëya ilëme. Tjilë ga pjë ilëme. Tjilë ga «¿Eni ga ëye sjëng kjloshko so söno shäryak owa

† Eshko dbaryo ga shäryëba eni. Ba pjeyo kjishko ga lö shira mi-ga loklo wleni, tja toe loklo wleni bakoe.

Ilème? Uoror bām go pja tjwayde ilēm obishko yē. Ga tjlōkwo lēr ber pjlú bop kong lōror li lōror ba kong tjan. Līeye lōror li beno ba kong» le.

³⁴ Kuya ga slatong jlōkoyo, iir goshko. Tjlē ga «iData! ;Tjlōkwo los ber pjlú bor kong bakoe!» le.

³⁵ Kuya ga tjlē ba kong ga «Bop lēng öör shäng, ga tja jyāpgwarae. Tjlōkwo lēr ber pjlú bop kong lōror li sörae» le.

³⁶ Kuya ga tjlē ba kong ga «Koiak Jacob † e kjīshko. Tja lūyotkara kjwe tjok ga pjlōglo pjök. Bor shto, tja ba shjiy këguēyo, e dōra bor shjiryō. Ère, tjlōkwo le data-garē ber pjlú ba wapga domerga bām i wleniyo kong li, e söra bakoe. Data, ¿tjlōkwo lēp pjlú jnenop beno bor kong obiē llēmde?»

³⁷ «Llème. E ioror beno sök bop ichaga tjan. Ba pjeyo-ga uunkong ioror beno ba parkaga. Ba dwla dgara li wen trāk llème lōror ba kong. ¿Era pja kwēr llong?»

³⁸ «¿Eni li tjlōkwo lēp ber pjlú bor kong obi ga äre? Tjlōkwo los ber pjlú bor kong bakoe» le. Ga slatong jek obi.

³⁹ Eni ga ba data tjlē ga «Klung pjlú wleniyo, tjong borya lonshko ga pja ber sök pjolae.

⁴⁰ Bop drōng li go ga pja opwlīkē. Pja ber shäng bop lēng parkaga, gueniyo pja dbokjronoshko ga pja dār» le.

Jacob Esaú töywē

⁴¹ Jekdo eshko ga Esaú beno iirkē ara ba lēng kong, tjlōkwo lara ba datarē ber pjlú ba kong li kjīshko. Ga wotjlīk ga «Bor data dbar beno sira döe. Wołono irgo ga bor lēng zrör kjīluwe» le.

⁴² Wotjlīk sök sorē li miydara Rebecarēshko ga Jacob rokara, ga tjlē ba kong ga «Tja kuzong. Bop shjiy, pja zrōya woydē. Llēbo shāryorop, e tjlwō shiya woydē bop kong le. ⁴³ E kjīshko ga tja kuzong. Pja poshāryozong. Pja tökzong jekdo Jarán kjokyo, bor sing Labán ushko. ⁴⁴ Pja ber sök dbar kop ara eshko, bop shjiy iir li jeno guing, ⁴⁵ llēye shāryorop li woyojera guing. Eshko ga roy ichēr jek bop kong, pja tek irōng wlo. Woydēr ga pjāy ēng zrök llème. Tja bor wapga do pjök jer dbar kjwaraso ga äe» le.

⁴⁶ E irgo ga Rebeca tjlē ba lanma kong ga «Tja sök sē woydē kjēr ame. Tja kwlēra Esaú boyga Het tjēyoga li tjok. Jacob äär orkwosmok Het tjēyoga jūshko so tjok wleni ga rokēr ga tja wołon dey» le.

28 Eshko ga Jacob rokara Isaacdē ba shwoy, ga tjlēno beno pjlú ba kong. Tjlē ga «Pja orkwosmok walē Canaán so tjok llème. ² Pja nom Padán Aram kjokyo, bop kjokē Betuel ushko. Pja orkwosmok bop kégue Labán wapga tjok kjlara. ³ Sbō, llēye shārye woydē li shārye ga pjlúe. Woydēr ga pja kjimte. Pja kong bop tjēyo tek ber bop irgo li ie ber shdär trāk llēm, ie ber löng tjēyoga obiē obiē bakoe. ⁴ Woydēr ga tjlōkwo lara Abraham kong jlōkoyo li ber bop kong,

bop tjēyo tek ber bop irgo li kong bako, eeri ga kjok shji löngshko ère ber bomi kong wlo» le.

⁵ Jacob ichara jek Padán Aram kjokyo eni, ga to jongya Labán ushko. Labán, e Betuel wa, Rebeca sing bakoe. Betuel, e arameo. Rebeca, e Jacob, Esaú mekē.

Esaú orkwosmono jek obi

⁶ Miydara Esaúrē ga ba data tjlēno beno pjlú Jacob kong, ga ichara to Padán Aram kjokyo orkwosmok eshko wlo. Eshko ga Jacob ichara orkwosmok walē Canaán so tjok llème. ⁷ Ba data, ba mekē tjlōkwo kołara Jacobdē, ga to jek Padán Aram kjokyo. ⁸ Miydara Esaúrē ga ba boyga Canaán so woyde ba datarē llème. ⁹ E kjīshko ga öör shäng Ismael ĩk, e Abraham wa. Eshko ga walē shäng kjlara ko Majalat. Majalat, e Nebayot dor, Ismael wa, Abraham tjer. Ga Esaú orkwosmono ba tjok. Boyga mya li beno löng ba tjok eni.

Jacob yoīno buk Betel kjokyo

¹⁰ Jacob opshino jek Berseba kjokyo dwayo jek shäng Jarán kjokyo le. (Jarán kjokyo, e ko Padán Aram bakoe.)

¹¹ Jek irbo wenzong ga öötong kjok sēnge. E kjīshko ga shto wleno pē eshko wlo le. Eni ga ak kjrara kjwara, iara ba kä ioklo, ga opbuno buk töshko eshko. ¹² E irgo ga pē ga yoīno pjlara. ĩna ga tyoklo jem jong kjlara klung kjing go dwayo äär jong kjok dogo. E goshko Sbō parkagaga kjok dogo so jem löng, ter löng e go.

¹³ Ga Jehová kojono shäng eshko, ga tjlē ba kong ga «Tja Jehová, bop kjokē Abraham Sbō, bop data Isaac Sbō bakoe. Kjok pja bukshko ère twēr ber bop kong, bop tjēyo tek ber bop irgo li kong bakoe. ¹⁴ Epga shdär lok trāk llēm, shtēy ga äär llēm, klung pjlungyo wleni. Epga äär löng kjok sorshko, pjribrie. Bomi kjīshko ga nopga löng kjok ère kjing go kjimtēr uunkong. ¹⁵ Tja shäng bop tjok. Pja jek kjone pogo ga pja dēr, ga pja sör tjwe irōng, kjok èreshko obi. Pja rayēr llēm, llēye lōror bop kong jlōkoyo li shāryorop bop kong pjir guing» le.

¹⁶ Jacob wołienoshko ga wotjlīk ga «Jlōkoyo ga Jehová shäng kjok èreshko, gueniyo miydoror llème» le. ¹⁷ E kjīshko ga kjok bangkjrara ara. Wotjlīk ga «Kjok èreshko iak beno buk dboy Sbō kong. Ba u jong jūshko. Kjok ère iak beno buk ba u bäng wleni» le.

¹⁸ Wēshko kjok shrōngto ga Jacob kojono. Ba ak kä ioklo li kjrara, poyona, iara beno jong kojong, ber ba yoīno li jyāglo wlo. E kjing go kjyo tyara sira, ber jong dboy Sbō kong wlo, ga iara beno Sbō kong eni. ¹⁹ Dē-nashko ga kjok eshko li ko Luz, † gueniyo kjlōpswara, iara Jacobdē beno ko Betel. ‡

²⁰ Eshko ga Jacob tjlōkwo lōno Sbō kong jlōkoyo, tjlē ga «Sbō, woydēr ga tja kjimtēr, tja jek shāryēr shäng ère wopro ga pja ber shäng bor tjok, tja kong dli twēp, tja kong shwong twēp pjung wlo, ²¹ tja sōp tjwe irōng obi bor data ushko pjlúe. Tja kjimtēr eni wleni ga Jehová, pja bor Sbō jlōkoyo. ²² Ak kojonor jong ère ber

† Hebreo tjlōkwo JACOB, e so tjlōkwo JYĀPGWAGA kjoyoe.

†† Hebreo tjlōkwo LUZ, e ARGASHKO İoklo. ‡ Hebreo tjlōkwo BETEL, e SBÖ u İoklo.

jong bop u. Ga lîeye twëp bor kong dö li shtër äär ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go, shir kjrina kjrina, ga twër bop kong» le.

Jacob äär shäng Labán ushko

29 Jacob to jek shäng jëk t̄, öötong shäng kjok dlo wen tèm shwo lëkong. ² Eshko ga iya këm jüni ga kjok tjrëko di bäng shäryak jong kjarara. Öng ushko so löng woshtë ba zlong kjringswo mya, di ië eshko ä kjishko. Ak buk kjarara kësbang ba kjing go, di bäng li kjingoklo. ³ Öng li ëng tòng uunkong di bäng shäryak jong lishko ga ak kje öng dagagarë guing, di shiya ba kong wlo. Sëya lok pjir ga di bäng kjingue jek iröng obi.

⁴ Eni ga Jacob tjlë öng dagaga löng li kong ga «¿Pjây kjone so?»

«Tjawa Jarán so» le ba kong.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Labán miydëmire? E Najor tjer.»

«Ëng, miydërwa» le lok ba kong.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Sök yonde?»

«Ëng, sök yone. İzong. Ba wa Raquel kjwe tek shäng ba öng ushko so tjok» le lok ba kong.

⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Kjok dba obi, dlo pjang obi. Öng bängzalong dloyo äätë lîëm obi. ¿Kong di twëmi, sömi kjlo sho uë obi wlo lîëm ega?»

⁸ «Shäryërwa eni ga ä, öng dagaga tönö uunkong, ak buk di bäng kjing go kjwe kjarara pjir guing. Eshko ga öng kjwe sënwa di ga pjluë» le ba kong.

⁹ Löng lan ëng tjok wopro ga Raquel tjwe shäng ba data öng tjok, e ba öng daga kjishko. ¹⁰ İya Jacobdë ga tjwe shäng ba data Labán öng tjok ga jekdo shäng di bäng zlong, ga ak li kjarara, ga ba öng sëna di. ¹¹ E irgo ga Raquel lö shira, † ga slatong tira lîëme. ¹² Ga tjlë ba kong ga «Labán, e bor kégue. Ba dor Rebeca, e bor mekë» le. E irgo ga Raquel opshino jek zron jong ba roy lë ba data kong ushko.

¹³ Jacob roy kuya Labándë ga opshino jek maing ba wlokrë. Öötong shäng ba shwoy ga popjura, lö shira, ga söra jek ba ushko. Ga lîeye shäryono ba tjok dö li lara Jacobdë ba kong pjire. ¹⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja bor pjeyo jîdë» le.

Jacob parkono Labán kong, orkwosmok Raquel, Lea tjok wlo

Jacob beno sök Labán tjok mok kjarashko ga ¹⁵ Labán tjlë ba kong ga «Pja bor pjeyo. Gueniyo pja parkë kjër ga pja potjwîën lîëm ga äe. Woydëp ga pja potjwîën kjöme ga los bor kong, miydër wlo» le.

¹⁶ Labán wapga kjogloga tjeng do pjök, ba wa walë këguëyo ko Lea, ba lëng ko Raquel. ¹⁷ Lea bokkwo wołësowa †† döe. Gueniyo Raquelda wołësowa anmoyö do jtkong. ¹⁸ Raquel woydara Jacobdë arae. E kjishko ga tjlë Labán kong ga «Tja parkë bop kong lu pjloglo

kjäk (7), äska bop wa mite Raquel twëp bor kong, tja orkwosmok ba tjok wlo» le.

¹⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjluë wlo ga twër bop kong dey, domer oblë kongda lîëme. Pja ber sök bor shwoy dey» le ba kong.

²⁰ Eni ga Jacob parkono ba kong lu pjloglo kjäk (7), orkwosmok Raquel tjok wlo. Gueniyo Raquel woyde ara anmoyö kuzong ga kuya ga dbar ba kong chira anmoyö. ²¹ E irgo ga Jacob tjlë Labán kong ga «Tja parkono bop kong wlo li, e luyo öötonge. Bor boy twos bor kong, tja orkwosmok ba tjok wlo» le.

²² Eni ga Labán, ba pjeyoga eshko so mana uunkong, dli lîë shäryara, ää bakoe. ²³ Ga öötong kjok shkë go ga ba wa Lea söra, twara Jacob kong, ga Jacob pono ba tjok. ²⁴ Eshko ga Lea parkaga shäng kjlara ko Zilpá, ga twara ba datarë ba kong, ber ba kjimtaga wlo.

²⁵ Wëshko kjok shröngto ga miydara Jacobdë ga pono Lea tjok. Ga läywara Labán kong, tjlë ba kong ga «¿Lîeye shäryorop bor kongdo? Tja parkono bop kong, tja orkwosmok Raquel tjok wlo. ¿Tja jyäpworop ega?»

²⁶ «Tjawa jüshko so sgara löng wapga këguë orkwosmok bäm go, e irgo ga ba lëng. ²⁷ E kjishko ga pja orkwosmono Lea tjok. Woydër ga dbar shrëy sondë kjarara. Pjir ga pja orkwosmok Raquel tjok bakoe. Gueniyo pja parkë bor kong äär jong lu pjloglo kjäk (7) obi ba äska» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Jölö» le. Ga orkwosmono sondëyo bäm li pjitongshko ga Raquel twara Labándë ba kong, ber ba boy wlo bakoe. ²⁹ Raquel kong parkaga twara ba datarë kjlara ko Bilhá, ber ba kjimtaga wlo. ³⁰ Eshko ga Jacob pono Raquel tjok bakoe. Ga woydara ara, Lea kjinmo. E irgo ga beno shäng parkë Labán kong lu pjloglo kjäk (7) obi.

Jacob wapga

³¹ İya Jehovärë ga Lea, e woyde Jacobdë lîëm kuzong ga kong wapga twara. Gueniyo Raquelda beno shäng wapga drete. ³² Lea beno shäng kjaraso lîëme. E irgo ga wa buk kjlara domer ga tjlë ga «İna Jehovärë ga tja sök woydë ara. Era ëre go ga tja woyde bor lanmarë arae. E kjishko ga koiër Rubén» † le.

³³ Lea dbar kjwöböso ga shäng kjaraso lîëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlë ga «Kura Jehovärë ga tja woydëba lîëme. E kjishko ga tja kong wa twara domer kjlara obi. E kjishko ga koiër Simeón» †† le.

³⁴ E irgo ga jek beno shäng kjaraso lîëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlë ga «Era tja woyde bor lanmarë ara anmoyö, ba tjok ga tja wapga tjeng domerga doglo mya kjishko. E kjishko ga koiër Leví» †† le.

³⁵ Lea jek beno shäng kjaraso lîëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlë ga «Ëre go ga Jehová poshrë. E kjishko ga koiër Judá» ††† le. E irgo ga beno wa ame.

30 İya Raqueldë ga wapga Jacob tjok lîëm kuzong ga Lea ymoyotkara ara. Ga tjlë ba lanma kong

† LÖ SHIK İanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. †† Hebreo tjlökwö ëre lîë loklo miydëy pjluë anmoyö lîëme. E ARËSO loklo, lîëm ga wołësowa loklo. Kjone dey miydëy yötso lîëme.

‡ Hebreo tjlökwö RUBÉN, e WA ÈRE DOMER loklo. Gueniyo e so İNA GA TJA SÖK WOYDË ARA kjoyo bakoe. †† Hebreo tjlökwö SIMEÓN, e TJA KUYA loklo. †† Hebreo tjlökwö LEVÍ, e so TJA WOYDE kjoyoe. ††† Hebreo tjlökwö JUDÁ, e POSHRËK loklo.

ga «Tja wapga woydë. Shäryëp sorë ga tja ber wapga tjok. Lîëm ga tja wolon» le.

² Gueniyo kuya ga iirkono ara ba kong, ga tjië ga «¿Eni li pja wotjiik ga tja Sbö lëpde? Pja wa lîëm kjwe laga erë» le.

³ Kuya ga tjië ba kong ga «Bor parkaga Bilhá shäng ère. Pja pos ba tjok. Eni ga wapga tjokshko ga epga ber löng bor wapga wleni. Eni ga tja wapga tjok lër wlo» le.

⁴ Eni ga Bilhá twara Jacob kong, ber ba boy oblë ba parkaga wleniyo wlo. Ga Jacob pono ba tjok, ⁵ ga beno shäng kjlaraso lîëme. Wa buk kjlara domer ga ⁶ Raquel tjië ga «Tja syö kura Sbörë. Tja lîgwera, ga beno pjíú bor kong, ga tja kong wa twara kjlara domer. E kjishko ga koiër Dan» † le.

⁷ E irgo ga Bilhá beno shäng kjlaraso lîëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi, Jacob tjok. ⁸ Eshko ga Raquel tjië ga «Tja dbonino bor wi tjok ara, ga zanor. E kjishko ga bor wa ère koiër Neftalí» †† le.

⁹ Miydara Learë ga wa ame kuzong ga ba parkaga Zilpá twara Jacob kong, ber ba boy oblë ba parkaga wleniyo wlo. Ga Jacob pono ba tjok, ¹⁰ ga beno shäng kjlaraso lîëme. Wa buk kjlara domer ga ¹¹ Lea tjië ga «Tja kong lîëbo weno pjíú tjän. E kjishko ga bor wa ère koiër Gad» ‡ le.

¹² E irgo ga Zilpá beno shäng kjlaraso lîëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi, Jacob tjok. ¹³ Eshko ga Lea tjië ga «Tja woowa lîëme. Ga walëga uunkong tjië èng kong ga «Kjwe wopjíú» le. E kjishko ga bor wa ère koiër Aser» †† le.

¹⁴ Dbar kjwara ga dwla dgara bo kjrozlong dbaryoshko ga Rubén jek kjloshko. Eshko ga kjor lök kjwöbö ko *mandrágora*. †† Bo wîëna Rubéndë ga söra, twara ba mekë Lea kong. Iya Raqueldë ga tjië Lea kong ga «Tja kjimtos sira. Tja kong bop kjor bo söra bop warë kjwe twos bor kong pjökde myare» le.

¹⁵ Kuya ga tjië ba kong ga «Bor lanma dörop bor shjiryoy. ¿Ga pja wotjiik ga lîëbo shäryorop li beno bor kong pjíú lëpde? ¿Era kjor bo söra bor warë ère èmdë ga döp woydë bor shjiryoy bakore?»

«Eni ga kjor bo kjwe äska, pjesit shkëyo ga pja pë Jacob tjok ga pjíú» le ba kong.

¹⁶ Kjok sëng ga Jacob tek shäng iröng ba pakshko dwayo ga wlojrrara Learë irbo. Tjië ba kong ga «Eeri shkëyo ga pja pë bor tjok. Pja tjwënor shäng pjir tjän, *mandrágora* bo söra bor warë bor kong li go» le. Eni ga e shkëyo ga Jacob pono ba tjok, ¹⁷ ga ba syö kura Sbörë kjishko ga beno shäng kjlaraso lîëme. E irgo ga wa buk kjlara domer. E tjok ga wapga tjeng domerga doglo shkëng (5) tjän. ¹⁸ Ga Lea tjië ga «Tja potjwiëna Sbörë, bor parkaga tworor bor lanma kong kjishko. E kjishko ga bor wa ère koiër Isacar» ††† le.

¹⁹ E irgo ga Lea beno shäng kjlaraso lîëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi, Jacob tjok. ²⁰ Ga tjië ga «Tja kjim-tara Sbörë. Tja sëna lîëbo owa lîëme. Tja wapga tjeng domerga doglo tjer (6) bor lanma tjok kuzong ga tja poshrëya ara. E kjishko ga bor wa ère koiër Zabolón» ††† le.

²¹ E irgo ga Lea wa tjeng kjlara obi walë. E koiara Dina.

²² Gueniyo Sbö, Raquel woyotjiëna bakoe. Ba syö kura, ga wa lîëm li döra. ²³ Ga Raquel wa buk kjlara domer ga tjië ga «Tja lök ara wa lîëm kjishko li döra Sbörë bor kong. ²⁴ Woydër ga tja kong wa twe Jehovärë kjlara domer obi. E kjishko ga koiër José» § le.

Jacob Labán jyäpgwono

²⁵ Raquel wa José buk irgo ga Jacob tjië Labán kong ga «Tja ichos to bor kjokshko iröng obi. ²⁶ Bor boyga twos bor kong. Tja parkono bop kong ba kjishko tjän. Bor wapga twos bor kong bakoe. Tja ichos jek ba tjok. Tja parkono shäng bop kong sorë, e miydëp pjíú» le.

²⁷ Gueniyo kuya ga tjië ba kong ga «Rokër bop kong sira ga pja ber sök borwa tjok obi. Miydoror bor lîëbo miydoklo go ga tja kjimtara Jehovärë bop kjishko. ²⁸ Pja dbur woydë kjöme li los bor kong, ga pja potjwiën bayo eni» le.

²⁹ Kuya ga tjië ba kong ga «Miydëp pjíú ga tja parkono bop kong pjíú, bop öng doror owa lîëme.

³⁰ Dämär ga tja tjwayde lîëm obishko ga pja lîëbo ara lîëme. Tja shäng bop tjok kjishko ga pja kjimtara Jehovärë, bop lîëbo, e shdöktong träk lîëme. Gueniyo eerishko ga tja parkë bor kong shara» le.

³¹ Kuya ga tjië ba kong ga «¿Woydëp ga pja potjwiën kjöm?»

«Tja potjwiëp lîëme. Lîëye rokër bop kong li jîö lorop wleni ga tja jek bop öng dë obi. ³² Eeri ga tja ichos jek shäng bop öng ushko so tjeng li tjrëko. Löng bayo tjok tjok, e kjër dboy. Bop öng wlep ushko so kjlo sî wleniyo, e kjër dboy bakoe. Tja potjwiëp e go eröe. Öng bayo eni lîëm wleniyo ber bop kong. ³³ Eni bong kjönma ga pja tjwe shäng bor öng kjroror bor pak äska li tga ga pjíú. Bor öng ber bayo tjok uunkong, ga bor öng wlep ushko so ber kjlo sî eröe. Eni lîëm ga miydëp pjíú ga pja lüyotkoror» le.

³⁴ Kuya ga «Jölo» le ba kong.

³⁵ Gueniyo e dbaryo ga ba öng bayo tjok li twara Labándë ba wapga kong, de wlo. ³⁶ E irgo ga epga ichara opshino to jek kjok eshko dwayo ba öng li tjok, Jacob sökshko ga jëktong dbargwo mya äär eshko wlo. Jacobda beno shäng Labán öng lîamo tjeng li dë.

³⁷ Eshko ga kjor kowo kësong zara kjringgwo mya. E irgo ga poshtara beno sî, pjíublün, tga wëllë wlo. ³⁸ E irgo ga iara lök ba öng tjwe di iozlong li bokshto. Eni ga wiënggía jëk löng ba popga pogoshko ga wapga shguin löng bayo tjok, so kjor kowo li kjoyoe.

⁴⁰ Eshko ga Labán öng bayo tjok tjeng kjíöbö. Ga wiënggía lîë jëk ba popga goshko ga ie Jacobdë ber

††† Hebreo tjiëkwo ZABULÓN, e POSHRËKKLO lókio. § Hebreo tjiëkwo JOSÉ, e DÖK lókio. E OBI lókio bakoe.

† Hebreo tjiëkwo DAN, e LÏGWERA, GA BENO PJÍÚ BOR KONG lókio.

†† Hebreo tjiëkwo NEFTALÍ, e DBONIK lókio. ‡ Hebreo tjiëkwo GAD, e LÏËBO WEN PJÍÚ lókio. †† Hebreo tjiëkwo ASER, e WOPJÍÚ lókio. ‡‡ Kjok eshko sopga kjong kjong wotjiëno ga kjor ère bo, e uara walëga löng kjrong wleniyorë ga pono ba lanma tjok ga kjimte wa tjok le. ††† Hebreo tjiëkwo ISACAR, e POTJWÏËKKLO lókio.

öng bayo tjok li bokshto, öng wîëp ushko so kjîlo sî li bokshto bako, ba wapga wen bayo eni wîlo. Eni ga Jacob öng weno träk îlême. Ga iara beno tjeng Labán tî tjok îlême.

⁴¹ Wîënggîa jêk löng ba popga tjokshko ga öng kês-kês, kjîlo dik li kong kjor kowo li ie îok ba bokshto. ⁴² Gueniyo öng kjîlo owa li kong kjor kowo li ie ba bokshto îlême. ⁴³ Eni ga Jacob beno shäng dbur ara, öng ara, parkagaga tjiwîëk löng pjir wleniyo ara bakoe.

Jacob Labán töywono

31 Miydara Jacobdê ga Labán wapga to löng tjîë ëng kong ga «Bi data îlêbo kjrara Jacobdê drete. E go ga beno dbur ara» îe. ² Îya Jacobdê ga e îya Labándê bokkwo owa, dâmär dik îlême. ³ Eni ga Jehovah tjîë ba kong ga «Pja nom iröng bop data kjokshko, bop pjeyoga tjengshko. Eshko ga tja jêk shäng bop tjok» îe.

⁴ Raquel, Lea, e rokara Jacobdê ba shwoy, shäng ba öng dê lîshko, ⁵ ga tjîë ba kong ga «Miydêr ga bomi data, tja woyde dâmär dik îlême. Gueniyo bor data Sbö, era shäng bor tjok îyado. ⁶ Miydêmi pjîú ga tja parkono shäng bomi data kong pjîúe. ⁷ Gueniyo tja jyäpgwara, bor potjwîëkkîlo kjîlopswara enido. Gueniyo tja kjimtara, dara Sbörê. ⁸ Pjîlara ga bomi data tjîë bor kong ga “Pja parkê öng bayo tjok li äska” îe. Le enishko ga wapga weno löng bayo tjok uunkong. Pjîlara obi ga tjîë bor kong ga “Pja parkê öng kjîlo shrit li äska” îe. Le enishko ga wapga weno löng kjîlo shrit uunkong. ⁹ Eni ga bomi data öng li dôra Sbörê ba shjiryö, ga twara bor kong shara.

¹⁰ »Dbar kjwara ga öng löng wîënggîa woydê dbaryo wlenishko ga yoyoînor ga wîënggîa löng bayo tjok, kjîlo shrit li jêk löng ba popga tjok, wîënggîa bayo îlêm li îlême. ¹¹ Era Sbö parkaga kjok dogo so, tja rokara. Tjîë ga “Jacob.”

»“¿Lîë?, Tjîlappa” îer ba kong.

¹² »Tjîë ga “Lîëye shäryara Labándê bop kong dö li înor. E kjîshko ga îp eshko ga öng wîënggîa löng bayo tjok, kjîlo shrit li jêk löng ba popga tjok, wîënggîa bayo îlêm li îlême. ¹³ Sbö weno shäng bop kong Betel kjokyo li tja, ak kjîng kjyo tjyoropshko, tjîökwo îorop bor kong jîökoyoshko. Pja nom kjok jûshko dwayo, pja jek iröng bop kjokshko, pja weno bukshko” îe bor kong» îe.

¹⁴ Kuya Raquel, Learê ga tjîë ba kong ga «Tjawa kong îlêbo twe borwa datarê, e wîënwä ame. ¹⁵ Tjawa iara beno löng tjiwîö îlêm, epenga îlêm wleni. Tjawa soyne-na, ga îlêye kjrara borwa kjîshko li söra drete. ¹⁶ Bek wîlo ga îlêbo tjeng kês dôra Sbörê borwa data shjiryö li, e borwatoy, borwa wapga tî bakoe. E kjîshko ga îlêye shäryëp îara Sbörê bop kong li shäryos eni» îe.

Jacob opshino to Padán Aram kjokyo dwayo

¹⁷ Eshko ga Labán to ba öng zok shtê kjok shto oblê. Sök îlêm wopro ga ba sböpga jyäglo tjeng ba ushko li lüyotkara Raqueldê. Eshkoshko ga Jacob poshäryono. E irgo ga ba wapga, ba boyga, e opyono lok ba öng jêkkîlo sok kês-kês li kjîng go, ga toe. Ba öng kês jêk

tjeng ba tjok, ba îlêbo baîya tjeng kês tona tjeng Padán Aram kjokyo li, e söra jek ba tjok bakoe. Ga to jongya Canaán kjokyo, ba data Isaac sökshko.

²⁰ Labán jyäpgwara Jacobdê eni. Ga Jacob töktong to îara ba kong îlême. ²¹ Opshino, ba îlêbo tjeng kês li söra pjire. Ga jek öötong Éufrates diyo kjakoshko ga zara jek tas, ga jêktong jek löng Galaad kjokyo dlup shwo lêkong.

Jacob irpjana Labándê

²² Öötong dbar mya ga roy kura Labándê ga «Jacob to töktonge» îlêba. ²³ Eni ga tona ba pjeyoga tjok, ga irpjana jêktong dbargwo kjäk (7), ga doshara öötong löng Galaad kjokyo dlup shwo lêkong, Jacob wîlo löng lîshko. Labán wîlo slano, pono löng eshko bakoe. E shkêyo ga Sbö tjîëno Labán kong yoshko, tjîë ga «Tja kuzong. Jacob, e kroyoywëp îlême» îe.

²⁶ Wêshko ga Labán tjîë Jacob kong ga «¿Lîëye shäryoropdo? Tja jyäpgworop. Bor wapga walêga lüyotkatorop. ²⁷ ¿Tja jyäpgwëp eni ega? ¿Pja opjneki lütshko ega? Lîëye îopdê bor kong îlêm obi. Woydoror ga pja opshik dbaryoshko ga pja kong dli shäryër, shji iê ëng tjok, shji tê, shji bër-kê, shji îlung îlê tê bakoe. Loror eni, gueniyo pja briktonge. ²⁸ Bor wapga walêga, bor tjêrga êmdê ga îorop îö shir † wîlo îlêm, “Pjây nome” îer ba kong wîlo îlêm bakoe. Pja opshäryono kâ îlêm wleni. ²⁹ Pja kong îlêbo owa shäryër wîlo ga pjîú, pjây uunkong kong. Gueniyo lûna shkêyo ga bop data Sbö tjîëno bor kong ga “Tja kuzong. Jacob, e kroyoywëp îlême” îe. ³⁰ Miydêr pjîú ga pja jek woydê ara bop data ushko iröng obi. ¿Gueniyo bor sböpga jyäglo lüyotkatorop ega?» îe.

³¹ Kuya ga tjîë ba kong ga «Lêr bop kong jîökoyo ga pja bangkjröror ara. Tja wotjîño ga bop wapga walêga döp bor shjiryö îoror. ³² Gueniyo êye wîënop jûshko, bop sböpga jyäglo tjok ga zröy. Bi pjeyoga löng êre iêr ber löng ba miydaga. Lîëbo bopoya lëp li wîës, ga sözong» îe. Gueniyo ba sböpga jyäglo lüyotkara Raqueldê to miydara Jacobdê îlême.

³³ Eni ga Labán opzrêno jek Jacob u shäryak öng kwota go li roshko ba sböpga jyäglo wîëk. Pjir ga ba wapga parkagaga pjök tî li roshko, Lea tî li roshko bakoe. Gueniyo îlêye wîëna îlême. E wopro ga ba data sböpga jyäglo li jnena Raqueldê tjeng ba öng jêkkîlo sok kês-bang li sökkîlo dirko, sökshko. Labán opshino tek Lea u li roy dwayo ga opzrêno jek Raquel tî li roy shara. E roshko ga roîna pjir, gueniyo îlêye wîëna îlême.

³⁵ Eshko ga Raquel tjîë ba data kong ga «Pja iirkê bor tjok îlême. Tja kojong bop bokshto ga äe. Eni tjok ga tja shäng bor dbar tîk» îe. Eni ga ba sböpga jyäglo wîëna dâw ga wîëna îlême.

³⁶ Eshko ga Jacob iirkono ara, ga tjîëno dbo go Labán kong. Tjîë ga «¿Tja îlêye wîënop owa bop bokshtoro? ¿Tja irpjam ega? ¿Lîëye owa shäryoror bop kongdo? ³⁷ Pja bor îlêbo roîno, sguinop drete. ¿Eni ga îlêbo wîënop bopoya tjokde? Wîënop ga tek sös jûshko, bi

† Îö шик îanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

pjeyoga ère bokshto, shji kjone dey ga jèk löng pjlo bek ÿya lok wlo.

³⁸ »Lu pjloglo sak pjök (20) ga tja öör shäng parkë bop kong ga öng ushko so wa shguino do go kjlara ilëme. Bop öng ushko so wlänggla uotë kjlara ilëm bakoe. ³⁹ Bop öng uara äya kjloshko sorëshko ga äska tworor bop kong enido. Dba ga lüyotkarabashko ga tjwlo shirop bor kong, ga lüyotkaraba shkëshko ga tjwlo shirop bor kong bakoe. ⁴⁰ Dba ga tja wloyo dlörë. Shkë ga tja wloyo smorë, tja pë eshko ga äe.

⁴¹ »Ga tja öör sök lu pjloglo sak pjök (20) bop ushko ga lu pjloglo sak kwara kjingsho pkëng (14) ga tja parkono bop wapga walëga do pjök kjwe äska, ga lu pjloglo tjer (6) ga tja parkono bor öng ushko so kjwe äska. Bor potjwlekklo li kjlopsworop enido. ⁴² Sbö shäng bor tjok ÿyado. E bor data Isaac Sbö, bor kjokë Abraham Sbö bakoe. Sbö shäng bor tjok ilëm kjwe ga tja ichorop jek shäng or rorëe. Gueniyo ga tja song li ÿna Sbörë. Bor pak kës shäryoror li ÿna bakoe. E kjishko ga luna shkëyo ga shji ilgwera beno pjlu bor kong» le.

Jacob, Labán, e tjökwö lono èng kong jïökoyö

⁴³ Kuya ga tjë ba kong ga «Bor wapga walëga kjwe botoya. Bor tjërga kjwe botoya bakoe. Öng kjwe botoya bebi. Llébo ÿp uunkong ère, e botoya eröe. ¿Lléye shäryër eeri dbaryo bor wapga walëga kong, bor tjërga kong ga pjlu? Lléye shäryër ba kong ame. ⁴⁴ E kjishko ga shji tjökwö twë èng kong, ber ÿyado wlo, ga shji jèk ber löng e go» le.

⁴⁵ Eni ga Jacob ak kjrono, poyona, ga iara beno jong kojong. ⁴⁶ Eshko ga tjë ba parkagaga kong ga «Ak tözï, ak jong kjwe zlong bäng» le. E irgo ga iono lok eshko.

⁴⁷ Eshko ga Labán tjë ba kong ga «Ak tjeng dluw ère ber ba woyoshroklo bi kong» le. E kjishko ga kjok eshko kowara Labándë arameo tjökwö go beno Yegar Saduta. † Jacob omkowono hebreo tjökwö go beno Galaad. ††⁴⁹ Ga Labán tjë ba kong obi ga «Shji löng pjo-la, shji èng ÿk ame ga shji ÿga, daga ber Jehovärë» le. E kjishko ga kjok eshko kowara beno Mizpa ‡ bakoe.

⁵⁰ Eshko ga Labán tjë ba kong ga «Pja bor wapga bokrotkë wleni, ilëm ga pja orkwosmok walë oblë tjok wleni ga miydër ilëme. Gueniyo woyoshros ga e miydaga ber Sbörë. ⁵¹ Ak tjeng dluw ère ÿzong. Ak kojonor beno jong shji pjök tjrëko jü ÿs bakoe. ⁵² Kjring pjöytkong ber löng ba miydoklo. Pja tek na lë, bor barwë wlo ilëme. Tja jek kalë, bop barwë wlo ilëm bakoe. ⁵³ Bop kjokë Abraham Sbö, e ber bi ilgwega. Bor kjokë Najor sbö, e ber bi ilgwega bakoe» le.

Eshko ga Jacob tjëno jïökoyö ba data Isaac Sbö bokshto. ⁵⁴ E irgo ga öng zröra kjlara, sho sura kjrina, pjono dret Sbö poshrëkklo, llamo beno tjeng li lira ba pjeyoga kong. Uara lok pjir ga pono löng dlupshko.

⁵⁵ Wëshko kjok shröngto ga Labán kojono, ba tjërga lö shira, †† ba wapga walëga bakoe. Ga tjëno beno pjlu ba kong. E irgo ga sano jek ba kjokshko iröng obi.

Jacob oproy dbuno Esaú kong

32 Eshko ga Jacob irbo shano to bakoe. Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so wen löng irbo bäng. ² ÿya Jacobdë ga tjë ga «Ère èngkjwagaga Sbö ÿ le. E kjishko ga kjok eshko koiara beno Majanayin. ††

³ E irgo ga nopga ichara jek Seir kjokyo ba roy dbuk bäm go, ba shjiy Esaú kong. Seir kjokyo, e Edom kjokyo obi. ⁴ Roy sögaga brikdë ilëm obishko ga tjë ba kong lok ga «Pjäy tjë bor shjiy Esaú kong ga “Tjlapga, bop löng Jacob öör sök Labán ushko dawe. ⁵ Era eerishko ga öng këskes chila ara, parkagaga tjwlekk löng pjir wleniyo ara bakoe. Ga roy ichara bop kong eni, pja ber wopjlu ba tjok wlo” lëmi ba kong eni» le.

⁶ Roy sögaga li öör, ga shrono iröng obi ga tjë Jacob kong ga «Tjawa öör Esaú ÿk. Eni tjok ga tek shäng om go bop wlokjrë, yorkaga domerga doglo sak dbaw pjloglo pkëng (400)» le.

⁷ Kuya ga bangkjrara ara, beno shäng sjëk. E kjishko ga ba nopga tjeng ba tjok li shdöra beno kjring pjök, ba öng shdöra eni bakoe. ⁸ Wotjlik ga «Esaú tjwe èngkjwë bor nopga kjrina tjok wleni ga e wopro ga kjrina, e tök ga buë» le.

⁹ E irgo ga syöshtono Sbö kong. Tjë ga «Sbö, pja bor kjokë Abraham Sbö. Pja bor data Isaac Sbö bakoe. Jehová, pja tjëno bor kong ga “Pja nom bop kjokshko iröng obi, bop pjeyoga löngshko. Pja kjimtër ilëbo ber pjlu bop kong wlo” lorop eni. ¹⁰ Pja wotjlik pjlu bor kong wleni ga tja kjimtëp ÿyado. ¿Gueniyo ga shäryëp ega? Jïökoyö ga tja bop parkaga eröe. Jordán diyo jü zër tek shängshko ga tja wloshko bor kjorkung ère döe. Era eni tjok ga tja öötong sök parkagaga kjring pjök, öng kjring pjök bakoe. ¹¹ Bangkjrër li bor shjiy Esaú tek shäng bor zrök, bor boyga, bor wapga zrök bakoe. Tja wlikos, ilëbo owa shärye bor kong ilëm wlo. ¹² Pja tjëno bor kong ga “Pja kjimtër ilëbo ber pjlu bop kong wlo. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk ilëm, shtëy ga äär ilëm, ÿa sho tjeng dlung kjako wleni” lorop eni» le.

¹³ E shkëyo ga Jacob pono buk eshko. Wëshko ga ilëbo tjeng ba tjok kës li rowlëna ba shjiy kong, ba sèngglo wleni. ¹⁴ Wlëna li ère: shwling ushko so popga doglo sak dbaw pjloglo pjök (200), wlänggla doglo sak pjök (20), öng wlëp ushko so popga doglo sak dbaw pjloglo pjök (200), wlänggla doglo sak pjök (20), ¹⁵ öng jëkklo sok këskes wapga chilawa tjok wleniyo doglo sak mya (30) ba wapga tjok, sögla popga doglo sak pkëng (40), wlänggla doglo sak kwara (10), öng so kwomgla kjoyo dre töshko popga doglo sak pjök (20), wlänggla doglo sak kwara (10).

¹⁶ E irgo ga twara beno ba parkagaga kong, töya dboy dboy wlo, ga tjë ba kong ga «Pjäy jek löng bor bäm go, ga shto twozï öng kjrina kjrina shdök tjeng

† Arameo tjökwö YEGAR SADUTA, e AK TJENG DLUW, LLÉBO WOYOSHROKLO BI KONG lóklo. †† Hebreo tjökwö GALAAD, e AK TJENG DLUW, LLÉBO WOYOSHROKLO BI KONG lóklo. ‡ Hebreo tjökwö MIZPA, e SHJI ÿYASHKO lóklo.

†† LÖ SHIK ÿanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. †† Hebreo tjökwö MAJANAYIN, e ÈNGKJWAGAGA KJRING PJÖK lóklo.

wle kong» le. ¹⁷ Eshko ga tjlë ba parkaga jek shäng bäm li kong ga «Bor shjiy Esaú dowlëp tek shäng ga tjlë bop kong ga “¿Bop kägäyo ë? ¿Pja to kjone? ¿Öng kjwe sogo ë?” le bop kong wleni ga ¹⁸ pja tjlë ba kong ga “Tjlapga Esaú, ëre bop sëngglo, ichara bop lëng Jacobdë bop kong. E tek shäng om go borwa irgo” lëp ba kong eni» le.

¹⁹ E irgo ga tjlë ba parkagaga jek ber tjeng iröng li kong ga «Esaú dowlëmi tek shäng kjone wleni ga llëye löror kës li lëmi ba kong eni. ²⁰ Pjã tjlë ba kong obi ga “Tjlapga, bop lëng Jacob tek shäng borwa irgo” lëmi ba kong eni» le. Wotjirk ga «Wlëpyotkër ba sëngglo ichoror jek tjeng bäm li go. E irgo ga tja oppingdo ba bokshto kjwle jä. Eni ga tja wlokjre pjlu kjwe» le. ²¹ Eni ga ba sëngglo li ichara jek bäm go ba parkagaga tjok. Gueniyo Jacob pono beno buk eshko.

Jacob dbonino Sbö parkaga kjok dogo so tjok

²² E shkëyo ga ba pjeyoga dipzara jek Jaboc diyo kjwo kalëkong, ba llëbo tjeng kës li tjok. Ba boyga do pjök, ba boyga oblë ba parkagaga wleniyo do pjök, ba wapga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11), e iara beno löng di kjwo kalëkong pjir ga Jacob dipzono jek iröng, ga beno sök eshko tjoksa.

Eshko ga domer weno shäng ba kong kjlara, ga dbonino ba tjok äär jong shkë jek shröngë. ²⁵ Miydara ga Jacob zäya ga äshko ga porwara ba kworboshko, ga ba kworbo jöktëng erä. ²⁶ Eshko ga domer li tjlë ba kong ga «¿Tja rayozong! Kjok shräntoe» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjldkwo los ber pjlu bor kong. Llem ga pja rayër llëme» le.

²⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjae, ¿ko llë?»

«Tja ko Jacob» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja ko Jacob ame. Pja dbonino Sbö tjok, nopga tjok, ga zanope. E kjishko ga pja ko ber Israel † shara» le.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pja e, ko llë?»

«¿Tja ko miydëp woydë llëno?» le ba kong, ga tjlëno beno pjlu Jacob kong eshko.

³⁰ Eshko ga Jacob tjlë ga «Tja, Sbö, tjawa ëng ñno löng ëng bokshto ëmdë ga tja iara beno sök së» le. E kjishko ga kjok eshko kowara beno Peniel. ††

³¹ Jacob jek shäng kjwle Peniel kjokyo lishko ga dlo wen tëm pjang llëngë. Laga ba kworbo jöktëng lirë ga beno jek yökyöke. ³² Porwara ba kworboshko kjishko ga öng llë kworbo kjungyo ue Jacob ‡ tjëyo tek beno ba irgo lirë ame.

Jacob ëng wleno ba shjiy Esaú tjok

33 Döni ga ñya Jacobdë pjola dwayo ga Esaú tek shäng domerga doglo sak dbaw pjloglo pkëng (400) tjokshko ga ba wapga shdöra beno ba mekë tjok tjoke. Ba boyga oblë parkagaga wleniyo do pjök li iara tjeng bäm go, ba wapga baña tjok. Lea iara shäng ba irgo, ba wapga baña tjok. Raquel iara beno iröng, ba

† Hebreo *tjldkwo ISRAEL*, e *DBONIK SBÖ TJOK löklo*. †† Hebreo *tjldkwo PENIEL*, e *SBÖ BOKSO löklo*. ‡ Hebreo *tjldkwo go ga tak beno pjang ISRAEL*. *JACOB kowëba eni bakoe*.

wa José tjok. ³ Ga Jacob opshino jek bäm go. Jek shäng ba shjiy shwoy wopro ga jek jek sira ga kjök tonon, kujjono bokdo kjlay klung go. Jek sira obi ga kjök tonon eni obi. Shäryara eni öötong pjloglo kjäk (7).

⁴ Gueniyo ga Esaúra jek zron t äär jong ba lëng shwoy, ga pjä ba go, popjlura, lö shira. †† Eshko ga slä-tong lok ara pjöyikong.

⁵ E irgo ga Jacob boyga, wapga ñya Esaüre ga tjlë ba löng kong ga «¿Eye tek löng bop tjok kjwe ë?»

«Tjlapga, kjwe bor wapga twara Sbörë bor kong» le.

⁶ Ga ba boyga oblë parkagaga wleniyo do pjök li öö-tong löng ba shjiy zlong ba wapga tjok ga kjök tonon, kujjono bokdo kjlay klung go. ⁷ E irgo ga Lea tek shrono shäng ba wapga tjok ga kjök tonon, kujjono eni bakoe. E irgo ga José, Raquel omshäryono eni bakoe.

⁸ Eshko ga Esaú tjlë ba kong ga «¿Öng wlenor irbo kjwe llë löklo?»

«Ichoror jek bop kong, pja ber wopjlu bor tjok wlo» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëme. Botoya arae. Kjwe ber tjeng bop tjok wëyë» le.

¹⁰ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Llëme. Rokër bop kong sira ga tja wlokjrorop pjlu lëp li jld wleni ga llëbo twër bop sëngglo kjwe kjrozong. Pja wotjirno pjlu bor kong kjishko ga pja bokkwo ñnor ga Sbö bokkwo ñnor wleni. ¹¹ Sbö kjishko ga tja llëbo ara, llëye woydër li tjeng enido. E kjishko ga bop sëngglo söror bop kong kjwe kjrozong» le.

Eshko ga «Llëbo kjrozong» lara ba kong ara kuzong ga «jld» le Esaüre, ga kjararä. ¹² Eshko ga tjlë ga «Shji toe. Tja jek shäng bop bäm go» le.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, miydëp pjlu ga kjwozirga chilawa jek mae. Öng wapga chilawa tjok wleni li söy jek dbar kwara jldkoyo wleni ga e kjer drete. ¹⁴ Pjlu wlo ga pja to bäm dey, Tjlapga. Tja jek ber shäng bop irgo wor, öng kjishko, kjwozirga kjishko. Shji ëng tk Seir kjokyo, bop kjokshko jä» le.

¹⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «jld. Gueniyo nopga jek tjeng bor tjok ëre iër ber löng bop tjok kjldbö, bop yorkë» le.

Kuya ga «¿Llëno? Pja woydë eshko llëme. Tja kjimtëp woydë kjishko ga tja ber wopjlu» le.

¹⁶ Eni ga e dbaryo ga Esaú wlo opshino to jek iröng, äär Seir kjokyo wlo. ¹⁷ Ga Jacob wlora opshino to jek Sucot kjokyo. Öötong löng eshko ga u ywara kwara ba kong, ga ukwang shäryara ba öng kong. E kjishko ga kjok eshko kowara beno Sucot. ††

¹⁸ E irgo ga Jacob wlo opshino tek Padán Aram kjokyo dwayo, ga döktong shrono löng pjlu Canaán kjokyo. Eshko ga pono beno löng kjok li worbo go, e ber buk Siquén kjokyo gomyo. ¹⁹ Kjok eshko li tjwleña Jamor wapga kong, tjwld dbur sho pjlublun kjwo sak dbaw (100). Jamor, e Siquén data. ²⁰ Era Jacob akkwo töno dlw ëng kjing go kjokshko, Sbö poshrëkklo, ga akkwo töna dlw li kowara Sbö, e Israel Sbö.

†† *LÖ SHIK ñanyo*, e *tak pjang Génesis 27.26 go*. †† Hebreo *tjldkwo SUCOT*, e *UKWANG löklo*.

Dina kjrara Siquéndë dbo go

34 Jacob wa kjlara Lea tjok ko Dina. Dbar kjwara ga jek opshino kjogloga eshko so tk. ² Eshko ga domer shäng kjlara ko Siquén, ba data ko Jamor. Jamor, e kjok eshko so kägäyo. Dina ñya Siquéndë ga shara, pono ba tjok dbo go. ³ E irgo ga Dina worryara ara, ga tjilëno ba kong yötso ba wilepyotkoklo. ⁴ E irgo ga tjilë ba data Jamor kong ga «Kjoglo kjwe woydër ara. Tja orkwosmok woydë ba tjok. Wiles bor kong» ñe.

⁵ E wopro ga miydara Jacobdë ga ba wa Dina kjrara Siquéndë dbo go. Gueniyo eshkoshko ga ba wapga domerga löng öng dë kjloshko. Ga ilëye ñara Jacobdë ë kong ilëm, ba wapga shrono guing. ⁶ E wopro ga Siquén data Jamor to jek shäng Jacob shwoy, ñan ba tjok wlo. Epga löng ñanshko ga ⁷ Jacob wapga domerga to löng kjloshko li shrono. Ga ilëbo shäryono li miydara ga beno bangyo ara, iirkë ara bakoe. Siquén pono ba dor tjok li, e ilëbo owa Israel tjëyoga kong. E shäryako ilëme. Epga iirkono ara e kjishko.

⁸ Eshko ga Jamor tjilë ba kong lok ga «Bor wa Siquén, bomi dor woyde arae. Rokër bomi kong sira ga ichëmi orkwosmok ba tjok. ⁹ Eni ga shji ber löng epenga dö wleni, ga bomi kjogloga orkwosmok borwa tjok, borwa kjogloga orkwosmok bomi tjok bakoe. ¹⁰ Pjäy ber löng borwa tjok kjok ëre kjing go ga pjilú, ga pjäy mär ber löng e go. Pjäy jëk kjone pogo ga pjilúe» ñe.

¹¹ Ga Siquén tjilë ba kong lok ga «Rokër bomi kong sira ga kumi ga pjilú. Lëye rokëmi bor kong li twër bomi kong. ¹² Tja kong ilëye rokëmi bayo kjöm ga twër bomi kong, bomi sëngglo. Gueniyo kjoglo li ichëmi orkwosmok bor tjok guing» ñe.

¹³ Eni ëmdë ga Dina bangkjrara Siquéndë ilëm, kjrara dbo go kjishko ga Jacob wapga tjilëno ba kong, ba data Jamor kong jilë wleni. ¹⁴ Tjilë ga «Borwa dor, e ichërwa orkwosmok domer doyo jyã tak ilëm tjok ga äe. Shäryororwa eni kjwe ga tjawa ber löng lok ara. ¹⁵ Tjilëkwo lërwa bomi kong li shäryëmi eni wleni ga "Jölö" lërwa. Lile kuzia. Pjäy domerga doyo jyã tëmi uunkong, pjäy ber tjawa dik wlo. ¹⁶ Eni wleni ga borwa kjogloga orkwosmok bomi tjok, bomi kjogloga orkwosmok borwa tjok bakoe. Tjawa ber löng bomi tjok, ga shji ber tjëyo kjrinaso. ¹⁷ Gueniyo pjäy doyo jyã të ilëm ga tjawa to kjok ëreshko dwayo, borwa dor tjok» ñe.

¹⁸ Kuya lok ga beno pjilú ba kong. ¹⁹ Dina woyde Siquéndë ara kuzong ga ba doyo jyã tara jekdo eshko. Siquén, ba pjeyoga tjok ga tjwlo ara ba data ushko kuzong ga ²⁰ jek öotong shäng kjok eshko opzrëzlong shtoyo, nopga tön löng lishko, ba data Jamor tjok. ²¹ Eshko ga tjilë löng li kong ga «Domerga ëre bi pjeyoga wleni. Kjok ëre bayo ara ba kong. E kjishko ga woydërwa ga epga ber löng bi tjok kjok ëre kjing go, mär ber löng e go, jëk kjone pogo ga pjilú bakoe. Eni ga ba kjogloga orkwosmok bi tjok, bi kjogloga orkwosmok ba tjok bakoe.

²² »Gueniyo shji ber löng tjëyo kjrinaso wlo ga woyde lok ga shji domerga doyo jyã të uunkong, epga omshäryë dik. E ba sdëkwo. ²³ Eni ga ba öng kës, ba

ilëbo tjeng kës, e ber bishña. Epga ber löng bi tjok wlo ga "Jölö" lëy ba kong eröe» ñe.

²⁴ Kuya lok ga «Jölö» ñe ba kong, ga domerga kjok eshko so doyo jyã tono uunkong. ²⁵ Dbargwö mya ga doyo bang ara, poptoyde ilëm obishko ga Dina simga Simeón, Leví, e öör löng eshko ga domerga li zröra lok dröng go dret, wlikaga ëre ilëm kjishko. ²⁶ Jamor, ba wa Siquén, e zröra lok dröng go. E irgo ga Dina jek söra ey dwayo. ²⁷ E irgo ga Jacob wapga llamo tjwe löng jëktong shinmoga doyo tjeng li kjing go. Ga opzrëno jek lok u kjwara kjwara roshko, ba ilëbo lüyotkara lok dret, ba dor kong ilëbo owa shäryara li kjishko. ²⁸ Lilebo uunkong tjeng kjok eshko li söra lok dret, öng ushko so ilë, sögla, kwomgla, ilëbo tjeng ba ushko, ilëbo tjeng kjloshko bakoe. ²⁹ Ba wapga, ba walëga, e söra lok jek ba tjok uunkong.

³⁰ Eshko ga Jacob tjilë Simeón, Leví kong ga «Tja ioromi beno owa kjok eshko sopga tjok. Canaán sopga, ferezeoga, tja ñywa lok shjiktëng shara. Shji nopga kjilëbö dö anmoyö kjishko ga kjrinaso ga shji zröra lok, bi pjeyoga uunkong tjok» ñe.

³¹ Gueniyo kuya ga tjilë ba data kong ga «Borwa dor kong ilëbo owa shäryara, iara beno tjwlo walë to shäng opsoynek domerga öblë öblë kong wleniyo. Iërwa ber eni ga äe» ñe.

Sbö tjilëkwo ñono beno pjilú Jacob kong shäng Betel kjokyo obi

35 E irgo ga Sbö tjilë Jacob kong ga «Pja shäng Esaú töywëshko ga tja weno shäng bop kong Betel kjokyo. Pja nom sök eshko shara, ga akkwo töm dlwü ëng kjing go kjökshko, bor poshrëkklo» ñe.

² Eshko ga Jacob tjilë nopga tjeng ba tjok kës li kong ga «Bomi sböpga jyäglo tjeng uunkong, shizí, dbuzí drete. Pjäy nom wë, pja shwong kjilopswe öblë. Shäryëmi eni, pjäy Sbö poshrëk ga pjilú wlo. ³ Pjir ga shji to Betel kjokyo. Eshko ga tja akkwo töng dlwü ëng kjing go kjökshko, Sbö poshrëkklo. Tja jek shäng song, woydëshko ga tja kjimtara. Tja jëk kjone pogo ga e shäng bor tjok ñyado» ñe.

⁴ Kuya lok ga ba sböpga jyäglo li twara ba kong dret, ba kwomgwö ioklo söya lok li twara ba kong bakoe. Eshko ga kjor jong kjlara kësbang, Siquén kjokyo zlong, ga ilëbo twara ba kong kës li pjiona Jacobdë uunkong klung roshko, kjor li dorko.

⁵ Opshino jek löngshko ga kjok eshko sopga iara Sbörë beno löng kjok bangkjrë arae. E kjishko ga Jacob wlo irpjana lok ilëme. ⁶ Eshko ga öotong löng Luz kjokyo, e ko Betel bakoe. E Canaán kjokyo obi. ⁷ Eshko ga Jacob akkwo töno dlwü ëng kjing go kjökshko, Sbö poshrëkklo. Ba shjiy töywëshko ga Sbö weno shäng ba kong eshko kjishko ga kjok eshko kowara beno El Betel. ⁸ Eshko ga Rebeca daga Débora li wolono, ga jne-na lok klung roshko, kjor jong kësbang eshko li dirko, ga kjok eshko kowara Jacobdë beno Alón Bacut. ††

† Hebreo tjilëkwo EL BETEL, e BETEL SBÖ loklo. †† Hebreo tjilëkwo ALÓN BACUT, e ŠLARZLONG KJORYO loklo.

⁹ Kjek eshko ga Sbö weno shäng ba kong obi, ga tjîëno beno pjiú ba kong. ¹⁰ Tjîë ga «Pja ko Jacob, gueniyo pja ko eni ame. Eeri jek lëkong ga pja ko ber Israel shara» Ìe.

Koiara eni pjiir ga ¹¹ tjîë ba kong obi ga «Tja ère Sbö, Ìëye shäryër woydë Ìi shäryër ga pjiúe. Pjây wapga wenzong ara, bop tjëyo tek ber bop irgo Ìi shdär ber träk Ìlëm wlo. Epga ber löng tjëyoga oblë oblë, ga tjë jîkong ber löng tjëyo kjrinaso. E tjrëko pjiupga wen.

¹² Kjek tworor Abraham, Isaac kong Ìi, e twër bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo Ìi kong bakoe» Ìe.

¹³ Lara eni pjiir ga to ey dwayo.

¹⁴ Eshko ga Jacob ak kjrino kjwara, poyona, ga iara beno jong kojong, Sbö tjîëno ba kong Ìishko. E irgo ga ak Ìi kjing go kjoy tyara, kjiilgwo bo dyo tyara bako, e ber jong dboy Sbö kong wlo. ¹⁵ Ga kjok eshko kowara beno Betel. †

Raquel woíonoe

¹⁶ E irgo ga to eshko dwayo. Ga Efrata kjokyo beno pjola obishko ga Raquel shara swlorë, gueniyo wloshko tjeng ga ä, beno buk owa. ¹⁷ Swlo arashko, chida buk döröshko ga ba kjimtaga tjîë ba kong ga «Ìlëye bangkjrep Ìlëme. Buk domer obi» Ìe.

¹⁸ Raquel beno buk ba Ìlëmdo, ga tjîë ga «Koiër Benoni» †† Ìe. Gueniyo koiara ba datarë Benjamín ‡ shara. ¹⁹ Eni ga Raquel woíono, ga jnenaba beno buk irbo jek jong äär Efrata kjokyo Ìi sor go. Efrata kjokyo, e ko Belén bakoe. ²⁰ Ba sak Ìi kjing go Jacob ak kojono beno jong kjwara, ba jyägió. Eerishko ga jong eshko wëë obi.

²¹ E irgo ga Jacob †† wlo irbo shano to öötong löng Migdal Edar †† kjokyo pjiór kalëkong. ²² Löng kjok eshko wopro ga Rubén öör pono ba data boy oblë ba parkaga wleniyo ko Bilhá tjok. Miydara ba datarë ga iirkono tira Ìlëme.

Jacob wapga

Jacob wapga domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12). ²³ Lea tjok, e Jacob wa domer bäm Ìyo Rubén, Simeón, Leví, Judá, Isacar, Zabolón. ²⁴ Raquel tjok, e José, Benjamín. ²⁵ Raquel parkaga Bilhá tjok, e Dan, Neftalí. ²⁶ Lea parkaga Zilpá tjok, e Gad, Aser. Ère Jacob wapga weno tjeng Padán Aram kjokyo.

Isaac woíonoe

²⁷ Era Jacob öör ba data Isaac Ìk, Abraham, Isaac dë-nashko ga löngshko Ìi kjokyo ko Mamré. Mamré kjokyo, e ko Arbá, ko Hebrón bakoe. ²⁸ Isaac Ìu Ìno öö-tong sak dbäw kjingsho sak kjwongshko (180) ga woíonoe. ²⁹ Tjîablashko ga woíono, ga töno ba pjeyo

† Hebreo tjîökwo BETEL, e Sbö u Ìoklo. †† Hebreo tjîökwo BENONI, e TJA SONG ÌI WAYO Ìoklo. ‡ Hebreo tjîökwo BENJAMÍN, e BOR WA ORKWO KËLË SO Ìoklo. Hebreo tjîökwo BOR WA ORKWO KËLË SO, e BOR WA WOYDÉR ARA, OBLË KJINMO Ìoklo. †† Hebreo tjîökwo go ga tak beno pjang ISRAEL. JACOB kowëba eni bakoe. †† Hebreo tjîökwo MIGDAL EDAR, e ÖNG ÌKËLO KJOMO Ìoklo.

shinmoga tek dëdashko so tjok. Eshko ga iara ba wapga Esaú, Jacobdë beno buk sakshko.

Esaú tjëyo tek beno ba irgo

36 Ère Esaú tjëyo tek beno ba irgo. Esaú, e kowëba Edom bakoe. ² Esaú orkwosmono walëga Canaán so doglo mya tjok. Epga ko Ada, Aholibama, Basemat. Ba boy Ada, e Elón wa. Elón, e Het tjëyo. Ba boy Aholibama, e Aná wa. Aná, e Zibeón wa. Zibeón, e heveo. Ba boy Basemat, e Ismael wa, Nebayot dor bakoe.

⁴ Esaú sök Canaán kjokyo shko ga wapga tjeng doglo shkëng (5). Ada wa buk kjîara domer ko Elifaz. Basemat wa buk kjîara domer ko Reuel. Aholibama wapga tjeng doglo mya domer ko Jeús, Jalán, Coré.

⁶ Esaú, Jacob, e dbur ara, öng ara. Ba kjok löngshko Ìi öng ara anmoyö, ga ba öng dli pjitenge. E kjîshko ga ber löng pjöyikong ga äe. Eni ga Esaú to kjok shto oblë, ba löng sökshko dwayo. Ba boyga, ba wapga, ba parkagaga, ba öng, ba Ìlëbo uunkong wîëna Canaán kjokyo Ìi, e söra jek uunkong ba tjok, ⁸ ga öötong Seir kjokyo dlup shwo Ìëkong, ga beno löng eshko.

⁹ Esaú, e Edom tjëyoga data. E beno löng Seir kjokyo dlup shwo Ìëkong. Ère ba tjëyo tek beno ba irgo. Esaú boyga doglo mya: Ada, Basemat, Aholibama.

Ada tjok ga Esaú wa domer kjîara ko Elifaz. Elifaz, e wapga domerga ko eni: Temán, Omar, Zefo, Gatán, Cenaz. Elifaz boy oblë ba parkaga wleniyo ko Timná tjok ga wa domer kjîara ko Amalec.

Basemat tjok ga Esaú wa domer kjîara ko Reuel. Reuel, e wapga domerga ko eni: Najat, Zera, Sama, Mizá.

Aholibama tjok ga Esaú wapga domerga doglo mya: Jeús, Jalán, Coré. Aholibama, e Aná wa. Aná, e Zibeón wa. Zibeón, e heveo.

¹⁵ Esaú tjëyo tek beno ba irgo Ìi tjëyoga ko eni. Esaú wa Ada tjok Elifaz Ìi tjëyo tek ber ba irgo Ìi tjëyoga ère: Temán, Omar, Zefo, Cenaz, ¹⁶ Coré, Gatán, Amalec. Epga löng Edom kjokyo.

¹⁷ Esaú wa Basemat tjok Reuel Ìi tjëyo tek beno ba irgo Ìi tjëyoga ère: Najat, Zera, Sama, Mizá. Epga löng Edom kjokyo.

¹⁸ Esaú wapga Aholibama tjok Ìi tjëyo tek beno ba irgo Ìi tjëyoga ère: Jeús, Jalán, Coré.

¹⁹ Esaú tjëyo tek beno ba irgo Ìi tjëyoga, e beno eni.

²⁰ Esaú öötong sök kjok eshkoshko ga nopga löng eshko ko horeoga. Epga domer ko Seir Ìi tjëyo tek beno ba irgo. Seir tjëyoga ère: Lotán, Sobal, Zibeón, Aná, ²¹ Disón, Ezer, Disán.

²² Lotán, e wapga domerga ko eni: Horí, Homán. Lotán, e dor ko Timná.

²³ Sobal, e wapga domerga ko eni: Alván, Manajat, Ebal, Sefó, Onam.

²⁴ Zibeón, e wapga domerga ko eni: Ayá, Aná. Pjîara ga Aná, e shäng ba data öng dëshko ga di bäng wîëna kjrina kjok dogro no Ìlëmshko.

²⁵ Aná, e wa domer kjîara ko Disón, wa walë kjîara ko Aholibama.

²⁶ Disón, e wapga domerga ko eni: Hemdán, Esbán, Itrán, Querán.

²⁷ Ezer, e wapga domerga ko eni: Bilán, Zaván, Acán.

²⁸ Disán, e wapga domerga ko eni: Uz, Arán.

²⁹ Horeo, e tjëyoga ko eni: Lotán, Sobal, Zibeón, Aná, ³⁰ Disón, Ezer, Disán. Epga löng Seir kjokyo.

³¹ Israel tjëyoga pjlupga llëm obishko ga Edom so pjlupga, e ère:

³² Bela, e Dinaba so, Beor wa.

³³ Bela wołonoshko ga beno Jobab, e Bosra so, Zera wa.

³⁴ Jobab wołonoshko ga beno Jusán, e Temán so.

³⁵ Jusán wołonoshko ga beno Hadad, e Avit so, Bedad wa. Nopga Madián so zana Bedaddë Moab kjokyo.

³⁶ Hadad wołonoshko ga beno Samla, e Masreca so.

³⁷ Samla wołonoshko ga beno Saúl, e Rejobot so. Rejobot kjokyo, e buk Éufrates diyo gomyo.

³⁸ Saúl wołonoshko ga beno Baal Janán, e Acbor wa.

³⁹ Baal Janán wołonoshko ga beno Hadar, e Pau so, boy ko Mehitabel. Mehitabel, e mekë ko Matred. Matred, e mekë ko Mezab.

⁴⁰ Edom tjëyoga ko eni: Timná, Alvá, Jetet, Aholibama, Elá, Pinón, Cenaz, Temán, Mibzar, Magdiel, Iram. Epga beno löng kjok kjrina kjrina baıya om go. Esaú beno Edom tjëyoga uunkong data.

José, ba shjiyga

37 Jacob beno sök Canaán kjokyo, dëna ba data sökshko. ² Ère Jacob pjeyoga to tek jong sorë, e lano.

José lu pjlöglo sak kjwara kjingsho kjäkshko (17) ga shäng öng ushko so dë ba shjiyga tjok. Ba shjiyga mekë ko Bilhá, Zilpá, ba data boyga oblë ba parkagaga wleniyo. Llëbo shärye ba shjiygarë owa li roy söya tjwe, le ba data kong.

³ José bukshko ga Jacob † tjäbäba kuzong ga José woyde ba datarë ara, ba wapga oblë kjinmo. Ga kong shwong sera kara wołësowae. ⁴ İya ba shjiygarë ga woyde ba datarë ara ba kjinmo ga İywa lok shjiktëng, tjilë lok ba kong llëme.

⁵ Pjlara ga José yoıno, ga tjilë ba shjiyga kong ga «Tja yoıno llë lër bomi kong. İTja kuzıa! Tja yoık ga shji uunkong öötong löng bi pakshko ga dwıa bo doyo diy löng kjlara İ kjrina kjrinae. İn ga botoya kojono beno jong bek, ga bomipjöy tek lok botoya zıong, ga kujono ba kong» le.

⁸ Kuya lok ga İywa lok shjiktëng ara anmoyö, ga tjilë ba kong ga «İPja wotjıık ga pja ber borwa pjluyo, tjawa ichëp wlo lëpde?» le. Eni ga woydara lok llëm jek kë-gong ara anmoyö, yoıno li kjıshko, İara ba kong li kjıshko bakoe.

⁹ E irgo ga José yoıno jek pjlara obi, ga tjilë ba shjiyga kong ga «Tja yoık ga dıo, mok, dbala kop sak kjwara kjingsho kjwara (11) kujono bor kong» le.

† Hebreo tjıokwo go ga tak beno pjang ISRAEL . JACOB kowëba eni bakoe. Génesis 37.13 eni bakoe.

¹⁰ İara ba data, ba shjiyga kongshko ga kuya ba datarë ga iirkorgö, ga tjilë ba kong dbo go ga «İPja yoıno, e llë İokloro? İTja, bop mekë, bop shjiyga, tjawa tjwe löng bop zıong, kujong bop kong wlo lëpde?» le.

¹¹ Ga İywa ba shjiygarë shjiktëng erä. Gueniyo yoıno li woyotjııya ba datarë arae.

José soynena ba shjiygarë

¹² Dbar kjwara ga Jacob öng İi söra José shjiygarë jek Siquén kjokyo, kjlo sho tjok lishko. ¹³ Eshko ga Jacob tjilë José kong ga «Bop shjiyga löng öng dë Siquén kjokyo. E kjıshko ga pja nom ba İk eshko» le.

Kuya ga «İölö. Tja to İk» le.

¹⁴ Kuya ga tjilë ba kong ga «Pja nome. Bop shjiyga löng sorë, bor öng löng sorë İp yötso, ga roy söp bor kong iröng obi» le ba kong, ga ichara jek Hebrón sdamyo lëkong dwayo.

Öötong shäng Siquén kjokyoshko ga ¹⁵ jeno shäng ey. Eni ga domer weno shäng kjlara, ga tjilë ba kong ga «İLlëye wıłëpdë shängdo?»

¹⁶ «Tja to shäng bor shjiyga wıłëk. İLöng öng dë kjone lëp bor kong ga buere?» le ba kong.

¹⁷ Kuya ga tjilë ba kong ga «Opshino to tjän. Gueniyo kuror ga «Shji to Dotán kjokyo» İara lok ëng kong yë» le.

Kuya ga jek ba shjiyga irgo, ga wıłëya löng Dotán kjokyo. ¹⁸ İya ba shjiygarë pjola dwayo ga ¹⁹ tjilë ëng kong ga «İZıa! Yoıga döröe. ²⁰ Kjweri kjwe zröy. Pjir ga dbuy di bäng roy, ga uara İya kjıloshko sorë lëy eni. Eshko ga llëye wen ba yo li tjok İy» le lok ëng kong eni.

²¹ Kuya ba shjiy Rubëndë ga ba lëng wılike İara. Ga tjilë ba lëmga kong ga «Zröy llëme. ²² Shji srëng kwong llëme. Shji or ië ba go llëm bakoe. Dbuzı jer di bapkwö pjlëbgwoyo kjwe roy dey» le. Wotjııno ga döni ga shiya om go ey dwayo, ga söya jek äar ba data shwoy iröng obi İara. İara ba lëmga kong eni e kjıshko.

²³ E irgo ga José öötong shäng ba shjiyga löngshko ga ba shwong pjang ba do go wołësowa li skwara lok ba shjiryö, ²⁴ ga ba lëng İi shara lok, dbura jer di bapkwö pjlëbgwoyo jong eshko İi roshko. Eshko dbaryo ga roy di drete.

²⁵ E irgo ga sirkeno löng ië. Eshko ga İya lok ga nopga tek löng träk llëme. Epga İsmael tjëyoga † tek Galaad kjokyo dwayo jongya Egipto kjokyo. Dwıo poshtikkıo İö pjlëblë söra oblë oblë, ba öng llëbo shgokıo kës-kës kjing go, dıı mokyö söra bakoe. ²⁶ Eni ga Judá tjilë ba pjeyoga kong ga «Shji wotjııık bi kjlara zrök. E irgo ga jney ber miydëba llëm wlo. İLlëye shjiy e go? ²⁷ Bi kjlara obi kjıy ga zröy llëme. Soyney İsmael tjëyoga tek löng wle kong dey» le.

Kuya lok ga «Pjlúe» le lok ëng kong.

²⁸ Llëbo soynena İi öötong löng eshko ga José shira ba shjiygarë di bapkwö pjlëbgwoyo İi roy dwayo, ga soynena İsmael tjëyoga İi kong, dbur sho pjlublún kjwo sak pjök (20) äska, ga söra lok to Egipto kjokyo.

†† Epga kowëba MADIAN TJËYOGA bakoe. Génesis 37.28, 36 eni bakoe.

²⁹ Rubén tjwe iröng di bakwo pjëbgwoyo jong lishko ga José wleya ga drete. Eni ga slatong ara, ga ba shwong dwlëkza tjã tjã erä, woydë ara kjishko. ³⁰ Jek äär ba lëmgä tjeng lishko ga tjëlë ba kong ga «Bi lëng shäng ame. ¿Era llëye shäryër?» le.

³¹ Eni ga öng zröra lok kjlara, ga José shwong li kjrara, shtira öng srëng li go. ³² Pjir ga söra lok jek ba data kong, ga tjëlë ba kong ga «Shwong ère wlënorwa. ¿Bop wa ïre? ¡Ïzong!» le.

³³ Iya ga tjëlë ba kong ga «Kjwe bor wa shwong jlöe. Zröra äya kjloshko sorë, ga uarae» le.

³⁴ Eni ga Jacob ba shwong dwlëkza tjã tjã, ga shwong pjuno oblë sopok wlo, ga ba wa wolono ga sloywara dbar kop ara. ³⁵ Data slar èë ga wojeya ba wapga uunkongdë, gueniyo wojer llëme. Slar èë ba wa kjishko, ga tjëlë ga «Tja wojer llëme. Woyoshrër ïyado. Tja wolonoshko ga pjir ber eshko» le.

³⁶ E wopro ga José söra Ismael tjëyogarë öötong löng Egipto kjokyo. Eshko ga domer shäng kjlara ko Potifar. E Egipto so pjiluyo u daga kägäyo. Ga José soynena lok ba kong.

Judá, Tamar

38 Eshkoshko ga Judá opshino ba pjeyoga shwoy dwayo, öötong sök Adulam kjokyo. Eshko ga domer shäng kjlara ko Hirá, e Adulam so. Ga Judá beno sök ba ushko. ² Domer shäng kjlara eshko obi ko Súaj, e Canaán so. Judá orkwosmono ba wa tjok. ³ E irgo ga ba boy beno shäng kjlaraso llëme. Wa buk kjlara domer, ga koiara Er. ⁴ E irgo ga beno jek shäng kjlaraso llëm obi. Wa buk kjlara domer obi, ga koiara Onán. ⁵ E irgo ga beno shäng kjlaraso llëm jek obi. Wa buk kjlara domer obi, ga koiara Selá. Bukshko ga Judá sök Quezib kjokyo.

⁶ Judá wapga kunoe. Eshko ga walë shäng kjlara ko Tamar. Judá wa domer bäm ïyo Er li orkwosmona Judaré ba tjok. ⁷ Er, e jek shäng owa Jehová bokso. E kjishko ga zrörae. ⁸ Eshko ga Judá tjëlë Onán kong ga «Bop shjiy wolono, ga wapga beno llëme. Wa tjeng kjlara bop shjiy ï wlo ga pja orkwosmok Tamar tjok kjluwe» le.

⁹ Miyde Onándë ga wapga tjengshko ga epga ber baïya llëm kuzong ga pë ba tjok pjilobi go ga opdë Tamar ber shäng kjlaraso llëm wlo, wapga tjeng ba shjiy kong llëm wlo. ¹⁰ Jehová boksho ga Onán llëbo owa shäryono. E kjishko ga zröra bakoe.

¹¹ Eshko ga Judá tjëlë ba pjlaydo li kong ga «Pja nom bop data ushko iröng obi, gueniyo pja orkwosmok llëm, bor wa Selá öötong këguë ba luyo go guing. Eshko ga orkwosmok bop tjok ga pjilúe» le. (Woyotjliya Judaré ga Selá wolon ba shjiyga dik bakoe le.) Eni ga Tamar to jek beno sök ba data ushko iröng obi.

¹² Lu to jek kop ara ga Judá boy wolonoe. Soyopora pjir ga jekdo shäng Timnat kjokyo, ba kjlara Hirá tjok, ba öng zok shtagaga löng lishko.

¹³ Judá jek Timnat kjokyo, ba öng zok shtë wlo li miydara ba pjlaydorë pjire. ¹⁴ Judá wa Selá öötong kës-bang ëmdë ga orkwosmoyde ba tjok llëm obi. E

kjishko ga ba syä shwongyo skwara, doyono oblë, kä kjingono pjir, è miydëba llëm wlo. Pjir ga jek llet sirkeno sök Enayin kjokyo soyožlong, e ber buk irbo jek jong äär Timnat kjokyo li sor go.

¹⁵ Judá jek shäng irbo bäng ga ïya ga walë sök eshko kjlara. Wotjliño ga walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo lara, kä kjingono pjir kjïy.

¹⁶ Walë, e ba pjlaydo miydara llëm kjishko ga jek öötong shäng ba shwoy ga tjëlë ba kong ga «¿Tja pë bop tjok ga buere?»

«¿Pja pë bor tjok wleni ga äska llëye twëp bor kong?» le.

¹⁷ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Shwling ushko so ichër tjwe bop kong kjlara» le.

Kuya ga tjëlë ba kong ga «Jlöö. Gueniyo woydër ga llëbo twëp kjrina ber tjeng bor tjok, öng lëp li ichorop shrono bor kong guing» le.

¹⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Llëye woydëp?»

«Bop ko jyäglö pjang bop bëngshko ba kjiyo go kjwe twos bor kong. Bop kjorkung kjwe twos bor kong bakoe» le. Kuya ga twara ba kong, pono ba tjok, ga beno shäng kjlaraso llëme. ¹⁹ E irgo ga Tamar to ba ushko, ga ba kä kjingoklö li kjara, ba syä shwongyo li pjuna jek iröng obi.

²⁰ E irgo ga öng ichara Judaré jek ba kjlara Adulam so li tjok, llëbo iara beno tjeng walë tjok li tek twe ba kong iröng wlo. Gueniyo walë li wlëna shäng eshko llëme. ²¹ Eni ga jakrokara domerga eshko so kong ga «Walë Enayin so shäng kjlara, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Lunashko ga sök irbo ère sor go. ¿E kwonilo?»

«Walë eniyo jushko drete» le lok ba kong.

²² Eni ga Hirá sano jek Judá shwoy iröng obi, ga tjëlë ba kong ga «Walë li wlënor llëme. Domerga eshko so tjëlëno bor kong ga “Walë eniyo jushko drete” lara» le.

²³ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Eni ga ber tjeng wëyë ba tjok, shji joywëba llëm wlo. Miydëp ga shwling ushko so ichoror jek ba kong, gueniyo wlënop llëme» le.

²⁴ Öötong moglö mya dik ga oba tjëlë Judá kong ga «Bop pjlaydo Tamar opsoyneno domerga oblë oblë kong, ga beno shäng kjlaraso llëme» le.

Roy kuya ga tjëlë ga «¿Shizí ey dwayo, ga suziã!» le.

²⁵ Tamar shikoba lëbashko ga roy ichara ba kegue li kong, tjëlë ga «Pja tjëlë bor kegue kong ga “Llëbo tjeng bor tjok ère sogo è ga tja shäng kjlaraso llëm ère baïya. Ko jyäglö ère ba kjiyo go ïs yötso, sogo è miydëp wlo. Kjorkung ère ïs bakoe” lëp ba kong eni» le.

²⁶ Roy söra öötong, lara Judá kong. Ba llëbo li ïya ga tjëlë ga «Tamar llëbo shäryono bëye. Llëbo owa li shäryaga tjarë, bor wa Selá orkwosmonor ba tjok llëm kjïy» le. Eshko jek lëkong ga pono ba tjok ame.

²⁷ Tamar wloshko tjeng dbaryoshko ga wapga tjeng domerga do pjök jekdo. ²⁸ Tjeng döröshko ga chida kjlara orkwo shino bäm go. Eshko ga ba kjimtaga trer srëzrën pjirino ba orkwo go, ga tjëlë ga «Ère buk bäm go» le. ²⁹ Gueniyo orkwo shino jem iröng ga ba kjlarawa orkwo pjrik llëm li buk bäm go. Eshko ga ba kjimtaga tjëlë ba kong ga «¿Pja buk bäm go sorë?» le. E

kjĩshko ga koiara Fares. ¹³⁰ E irgo ga orkwo pjrira trer srẽzrẽn go li bukshko ga koiara Zera, ^{††} ba trer srẽzrẽn li kjĩshko.

José parkono Potifar kong

39 Eshkoshko ga José söraba öötong Egipto kjokyo. Eshko ga domer shäng kjlara ko Potifar. E Egipto so pjluyo u daga kägäyo. José tjwĩlęga Ismael tjęyoga kong li e. ² José sök ba ushkoshko ga Jehovah shäng ba tjok, ga kjimtara ara. Lĩbo beno ba kong pjũ erä, ga miyde Potifardę pjire. ⁴ E kjĩshko ga wotjĩfno pjũ ba kjĩshko, ga kong pak wĩna ba kjimtaga, iara beno shäng ba lĩbo tjeng kęs ba ushko li daga. ⁵ Dbar eshko jek ľękong ga José kjĩshko ga Potifar kjimtara Jehovahrę ara. Eni ga lĩbo uunkong beno pjũ ba ushko, ba kjokshko bakoe. ⁶ Eni ga Potifar, ba lĩbo tjeng kęs li iara beno tjeng José wloshko. E kjĩshko ga lĩbo oblę woyotjĩya lĩm, ba dli eręe.

José, e domer wolęsoe. ⁷ ĩya Potifar boydę ga worye kjęr, ga tjľę ba kong ga «Pja pę bor tjok» ľe.

⁸ Kuya ga tjľę ba kong ga «Lĩmę! ĩTja kuzong! Lĩbo tjeng kęs iara bor pjłurę beno tjeng bor wloshko. Tja shäng na ga woydę ľľę kjĩshko ľľęmę. ⁹ Ęye tjwĩľ ęreshko bor kjinmo drete. Bor pjũ, tja kong ľľęye wĩkayde ľľęm, pja erę, pja ba boy kjĩshko. E kjĩshko ga lĩbo owa shäryęr wĩni Sbö bokso ga äe» ľe. ¹⁰ Roke walę ľirę ba kong dbar kjwobi go ęmdę ga jľö ľara ľľęm, to jek öötong ba zlong bäng ľľęm bakoe.

¹¹ Dbar kjwara ga José opzręno jek u roshko, ba pak shäryę wľo. E dbaryo ga ęye ushko drete. ¹² E wopro ga shakza walę ľirę pjä ba shwong go, ga tjľę ba kong ga «Pja pę bor tjok» ľe ba kong. Gueniyo José opdős wles, opshino jek zron ĩ, ga ba shwong beno tjeng walę li wloshko.

¹³ ĩya ga José opshinoshko ga ba shwong beno tjeng ba wloshko ga ¹⁴ ba parkagaga rokara ba shwoy, ga tjľę ba kong dbo go ga «Hebreo söra bor ľanmarę li, shji ie woydę ber tjwĩľ ľľęm oba bokso. Opzręno jek bor kjęr roshko, pę bor tjok dbo go wľo ľara. Gueniyo öö ľoror jľökoyo. ¹⁵ Kuya ga opshino jek zron ĩ, ba shwongda beno tjeng bor wloshko» ľe.

¹⁶ E irgo ga José shwong ľi jnena tjeng, ba ľanma shrono ushko guing. ¹⁷ Shrono ga ľara jek ba kong obi. Tjľę ga «Bop parkaga hebreo söröp jũshko ľi opzręno jek bor kjęr roshko, pę bor tjok dbo go wľo ľara, tja ber tjwĩľ ľľęm oba bokso wľo. ¹⁸ Gueniyo öö ľoror jľökoyo kjĩshko ga opshino jek zron ĩ, ba shwongda beno tjeng bor wloshko» ľe.

¹⁹ Kuya ga iirkono ara. ²⁰ Eni ga ba parkagaga ichara José shak, ie ľok ber no shdũzlong uyo roshko wľo. Ga iara beno sök eshko, nopga shduna pjłurę tjeng ľishko.

José sök eshkoshko ga ²¹ Jehovah shäng ba tjok, ga kjimtara ara. Jehovah kjĩshko ga no shdũzlong uyo daga wotjĩfno pjũ José tjok. ²² Ga iara beno shäng no shdung ľong li daga. Lĩęye shäryęba eshko dö ga ichaga shäng erę. ²³ Jehovah shäng José tjok, ga kjimtara

† Hebreo tjľökwo FARES, e DÖKTONG ľokľo. †† Hebreo tjľökwo ZERA, e BOLO ARA ľokľo.

ara. E kjĩshko ga ľľębo shäryę kęs ľi beno pjłıe. E kjĩshko ga José parkę shäng sorę woyotjĩya no shdũzlong uyo daga ľirę ľľęmę.

Domerga yoĩno ľi pjłoılgwera Joserę

40 Eshko ga Egipto so pjłuyo ľi parkagaga ľong do pjök. Kjlara, e di iokľo söga ba kong, kjlara, e ba pjłung shosho suga. Pjłara ga epga diktong kjĩshko ga pjłı iirkono ba kong, ichara jek ľong ba u daga kägäyo ľi ushko, bängzaya no shdũzlong uyo roshko wľo, José shdung shäng ľishko. ⁴ José iara Egipto so pjłuyo u daga kägäyo ľirę beno shäng domerga ľi dę. Shduna beno ľong dbar kop ara eshko.

⁵ Shkër kjwara ga domerga do pjök ľi yoĩno ľok oblę oblę, e ľokľo dö ľľęmę. ⁶ Węshko ga ĩya Joserę tjwe kjok shröngto ga wľęya bę ľong woydę arae. ⁷ Eni ga tjľę ba kong ga «ĽPjāy woydę ara ega?»

⁸ «Tjawa yoĩno, ga pjłoılgwega erę borwa kong ľľęmę. Tjawa woydę ara e kjĩshko» ľe lok ba kong.

Kuya ga tjľę ba kong ga «Pjāy yoĩno ľi ľľę ľozĽ bor kong. Shji yoĽk ľi ľľę ľokľo miyde Sbörę pjire. Ga tja kjimte wĩni ga ľęr bomi kong» ľe.

⁹ Eni ga tjłapga di iokľo söga ľi tjľę ba kong ga «Tja yoĽk ga kjılgwo jong sok kjwara, ¹⁰ ľliywono ľok mya. Wārbo wen mite, ľong tyę, e irgo ga ba ľonggwo opkjłopswę ber bo kwi tjān. ¹¹ Eshko ga pjłı di iokľo ľi tjeng bor wloshko. Kjılgwo bo ľi kjręr ga ľłur shäng ba di iokľo ľi roshko. E irgo ga twęr pjłı ľi wloshko» ľe.

¹² Kuya ga tjľę ba kong ga «Pja yoĩno ľi ľľę ľokľo ľęr bop kong. Kjılgwo sogwo ľliywono mya ľi, e dbargwo mya ľokľo. ¹³ Dbargwo mya go ga pja shiya pjłurę na dwayo, pja ie ber shäng parkę bop shtoy iröng obi, ba di iokľo sörop ba kong dāmār sorę ga söp ba kong ber shäng eni obi. ¹⁴ Shäryę enishko ga tja woyoshręba. Pja tjľę pjłı kong bor kjĩshko, tja shiya na dwayo wľo. ¹⁵ Tja ęre ľıyotkaraba tek hebreoga kjokyo dwayo. Tja kjwe shäng ęreshko ľľęm gueniyo. Lĩęye owa shäryoror ľľęm, tja shäng jũshko wľo» ľe.

¹⁶ Kuya tjłapga pjłung shosho suga ľirę ga ba kjłara yoĩno ľi pjłoılgwera beno pjłı ba kong ga tjľę José kong ga «Tjara yoĽk ga shing kjwo mya, roshko pjłung shosho suk pjłı, iak tjeng ęng kjing ęng kjing bor dľu kjing go. ¹⁷ Shing tjeng kjwara ba kjing go ľi, roshko pjłęblę sho tjeng oblę oblę pjłı kong, gueniyo ue sęnwarę tjwe jöngę» ľe.

¹⁸ Kuya ga tjľę ba kong ga «Pja yoĩno ľi ľľę ľokľo ľęr bop kong. Shing kjwo mya ľi, e dbargwo mya ľokľo. ¹⁹ Dbargwo mya go ga pja shiya pjłurę na dwayo. Ba parkagaga iche bop kă zę tas, ga bop doyora ie ľok ber pjang kjor go. Eshko ga bop sho ue ľärę» ľe.

²⁰ Öötong dbargwo mya ga pjłı sök ię ba pjłoyoga tjok, ba dbar shrękkľo. Eshko ga ba parkagaga ichara ba di iokľo söga ľi shik, ba pjłung shosho suga ľi shik bakoe. ²¹ Di iokľo söga ľi iara beno shäng parkę ba shtoy iröng obi, ba di iokľo söra ba kong dāmār sorę ga söya ba kong eni obi. ²² Gueniyo pjłung shosho suga ľira, ba parkagaga ichara ba zrök.

Ľara Joséré ba kong soré li shäryono uunkong eni emdë ga José woyoshrara pjlu di ioklo söga lirë llëme.

Egipto so pjluoyo yoïno li pjloilgwera Joséré

41 Ľu pjloglo pjök irgo ga shkër kjwara ga Egipto so pjluoyo yoïk ga shäng Nilo diyo kjako. ² Ľya ga sögla wen tëm di roy dwayo doglo kjäk (7), wolëso, kjlo dike. Opshino ga jek tjeng kjlo sho uë jounge. ³ E irgo ga sögla wen tëm di roy dwayo doglo kjäk (7) obi, kjlo owa, slosloe. Tëm shrono tjeng kjlo dik li zlong bäng, ⁴ ga döni ga sögla kjlo dik li uara sögla sloslo lirë drete.

Eshko ga pjlu li wolëno buk ga ⁵ pono jek obi. Ga yoïno jek obi. Ľya ga dwla weno jong sok kjlara, boryono lok tjung wolëso, pjloglo kjäk (7). ⁶ E irgo ga weno sok kjlara obi, boryono lok pjloglo kjäk (7) obi, gueniyo owa, pira pjluk kjlikyorë beno kluktënge. ⁷ Ga bo pjlu li uara bo owa lirë drete. Eshko ga pjlu wolëno shko ga «Tja buk yoïkdo» le.

⁸ Wëshko kjok shröngto ga woyotjïya ara kuzong ga ba parkagaga ichara ybi löng kjlobi kjok eshko li rokë, nopga kjok miydë ara li rokë bakoe. Shrono lok ga yoïno llë lara ba kong, gueniyo pjloilgwega ërë ba kong llëme. ⁹ Eni ga ba di ioklo söga li tjilë ba kong ga «Woyoshrër kjlay ga tja opshäryono owa.

¹⁰ Kjpabäshko ga pja iirkono pjlung shosho suga kong, bor kong bakoe. Eshko ga tjawa ichorop bop u daga kägäyo ushko, tjawa bängzaya no shdüzlong uyo roshko wlo. ¹¹ Shkër kjwara ga tjawa yoïno oblë oblë, e loklo dö llëme. ¹² Tjawa löngshko ga domer shäng kjlara hebreo. E bop u daga kägäyo parkaga. Tjawa yoïno li lororwa ba kong ga pjloilgwera borwa kong pjire. ¹³ Ľara borwa kong sorë ga shäryono eni. Tjara shrono iröng bor pakshko, bor kjlarara zröra loke» le.

¹⁴ Kuya ga no ichara José rokë, ga shira no shdüzlong uyo roshko dwayo jekdo. José kä shtono, shwong kjlopswono, doyono pjir ga jek pjlu shwoy.

¹⁵ Eshko ga pjlu tjilë ba kong ga «Tja yoïno pjlara ga pjloilgwega ërë bor kong llëme. Roy kuror ga pja yo pjloilgwëk pjluë» le.

¹⁶ Kuya ga tjilë ba kong ga «E lak tjarë llëme. Gueniyo pjloilgwega Sbörë ber pjlu bop kong» le.

¹⁷ Kuya ga tjilë ba kong ga «Tja yoïk ga tja shäng Nilo diyo kjako. ¹⁸ Ľnor ga sögla wen tëm di roy dwayo doglo kjäk (7), wolëso, kjlo dike. Opshino ga jek tjeng kjlo sho uë jounge. ¹⁹ E irgo ga sögla wen tëm di roy dwayo doglo kjäk (7) obi, kjlo owa, slosloe. Sögla ïntë Egipto kjokyo kjlo owa eni llëme. ²⁰ Eshko ga sögla kjlo dik li uara sögla sloslo lirë drete. ²¹ Uara pjir emdë ga bë löng sloslo sorë ga beno löng eni obi. Eshko ga tja wolëno buk ga ²² tja pono jek obi. Ga tja yoïno jek obi. Ľnor ga dwla weno jong sok kjlara, boryono lok tjung wolëso, pjloglo kjäk (7). ²³ E irgo ga weno sok kjlara obi, boryono lok pjloglo kjäk (7) obi, owa, pira pjluk kjlikyorë beno kluktënge. ²⁴ Ga bo pjlu li uara bo owa lirë drete. Loror ybipga kong, gueniyo llëye miydë lok llëme» le.

²⁵ Kuya ga tjilë pjlu kong ga «Pja yoïno pjloglo pjök, e llëbo kjrinaso loklo döe. Llëye shärye Sbörë bong kjön-

ma li, e layde bop kong. ²⁶ Sögla doglo kjäk (7) wolëso li, dwla bo pjloglo kjäk (7) wolëso li, e lu pjloglo kjäk (7) loklo pjöyikong. Pja yoïno pjloglo pjök li, e llëbo kjrinaso loklo döe. ²⁷ Sögla doglo kjäk (7) owa, sloslo li, dwla bo pjloglo kjäk (7) owa, pira pjluk kjlikyorë beno kluktëng li, e lu pjloglo kjäk (7) pjli tjwe ara loklo pjöyikong. ²⁸ Ľër shäng bop kong sorë ga shäryë eni. Llëye shärye Sbörë bong kjönma li, e layde bop kong. ²⁹ Ľu pjloglo kjäk (7) ga dli wen tjwe Egipto kjokyo träk llëme. ³⁰ E irgo ga lu pjloglo kjäk (7) obi ga pjli tjwe träk llëme. Eshko ga dli ara dbaryo woyojekoba, nopga uunkong löng Egipto kjokyo pjli ara kjishko. ³¹ Pjli tjwe träk llëm kjishko ga dli ara dbaryo li woyoshrëba llëme. ³² Llëye shärye Sbörë bong kjönma le li, e shärye jökoyo, e döro bakoe. Pja yoïno pjloglo pjök e kjishko. Pja yoïno pjloglo pjök li, e wen döro loklo.

³³ »E kjishko ga lër bop kong ga no wlës kjlara kjok miydë ara wleniyo, kjok ilgwek pjlu wleniyo bakoe. E ber sök Egipto sopga uunkong ichaga. ³⁴ Era nopga ichos kjlobö, dli töng wlo. Ľu pjloglo kjäk (7), dli tjokshko ga dli wen kjöm pogo li kjringswo shköng (5) li ship kjrina, kjringswo sak kjwara (10) li ship kjringswo sak kjwara kjingsho shköng (15) li ship kjringswo mya. Shäryëp uun eni. Ga dli ëre jnep ber tjeng dboye. ³⁶ Ľu pjloglo kjäk (7), pjli tjwe arashko ga nopga sëm e go, wolon llëm wlo» le.

José iara pjilurë beno Egipto sopga uunkong kägäyo

³⁷ Kuya pjilurë ga beno pjlu ba kong, ba pjloyoga kong bakoe. ³⁸ Eni ga pjlu tjilë ba kong lok ga «Domer ëre go Sbö Sëya. Wlëy oblë pjlu kjweni drete» le.

³⁹ Ga tjilë José kong ga «Ëye kjok miydë ara äär bopoya dik llëme. Ëye kjok ilgwek pjlu bopoya dik llëm bakoe. Bop kjok miydë li twaga Sbörë bop kong. ⁴⁰ Pja iër ber sök bor parkagaga ichaga, Egipto sopga uunkong kägäyo bakoe. Llëye lëp ba kong li kole lok. Tja pjlu kjishko ga tja tjwilö ber bop kjinmo, gueniyo ëye oblë llëme. ⁴¹ Eeri jek lëkong ga pja ber sök Egipto sopga uunkong kägäyo» le.

⁴² Eshko ga pjlu, ba sakkwo ioklo goshko ba jyäglö li döra, iara José sakkwo go. Ga ba nopga ichara ba doyë, shwong ko pjilublün, pjlu tjwilö ara wleniyo go, ga bö pjrikklo shäryak dbur sho shöylör go iara ba bëngshko. ⁴³ E irgo ga ichara opyë pjlu jëkklo roy. Jek jek löng ga ba parkagaga ichara öö lë, tjilë ga «Ëre José, bi kägäyo!» José iara beno sök Egipto sopga uunkong kägäyo eni.

⁴⁴ E irgo ga pjlu tjilë José kong ga «Tja pjlu emdë ga llëye shäryëba wlo ga jakroke bop kong guing» le.

⁴⁵ Walë shäng kjlara ko Asenat, e Potifera wa. Potifera, e sök On kjokyo. E syöshtaga Egipto so sböpga kong. Eshko ga José koiara pjilurë Zafenat Panea, ga kong Asenat twara beno ba boy. E irgo ga José roy öötong Egipto kjokyo kjok kjwang jikong.

⁴⁶ José lu pjloglo sak myashko (30) ga söra lok öötong sök Egipto so pjluoyo shwoy. Eshko ga «Tja toe» le pjlu kong, ga opshino to ba pak shäryë Egipto kjokyo kjok kjwang jikong. ⁴⁷ Egipto kjokyo ga dli weno ara lu

pjloglo kjäk (7).⁴⁸ Eshkoshko ga José dli tōno ara Egipto kjokyo kjok kjwang jikong. Kjrara löngshko soshko ga dli tōna lok, ga jnena beno tjeng eshko, u roshko, shtoyo oblë oblë. Shtoyo kjrina kjrina li kjeryo sharyak ak go pjibri kjökshko.⁴⁹ Dli tōna bayo ara. Shtara ame, beno ara, la sho tjeng dlung kjako wleni kjishko.

⁵⁰ Pjli tjwe le li bām go ga José wapga domerga do pjök, ba boy Asenat tjok.⁵¹ Ba wa domer bām iyo bukshko ga José tjlä ga «Tja kjimtara Sbörë, llëbo weno bor kong owa kjöme woyojeror pjir, bor pjeyoga woyojeror bakoe. E kjishko ga koiër Manasés»[†] le.⁵² E irgo ga ba löng bukshko ga José tjlä ga «Bor kong llëbo weno owa ara kjok ëreshko. Jüshko ga bor kong wapga twara Sbörë» le. Koiara Efraín^{††} e kjishko.

⁵³ Lu to jek kjäk (7), dli ara Egipto kjokyo li dbaryo pjitong.⁵⁴ E irgo ga pjli tjwe lu pjloglo kjäk (7) li soyarae. Lara Josére sorë ga sharyono eni. Kjok shto oblë oblë dli pjitong drete. Gueniyo Egipto kjokyo ga dli tjok.

⁵⁵ Pjli shrono Egipto kjokyo ga nopga uunkong dli rokono pjlu kong. Eshko ga pjlu tjlä ba kong ga «Pjäy to José ik, ga llëye le bomi kong dö li sharyëmi eni» le.

⁵⁶ Pjli shdöktong Egipto kjokyo kjok kjwang jikongshko ga José dli jneno tjengshko uyo u bäng li döra, dli soyneya Egipto sopga kong wlo, dbar jek ga pjli tjwe ara anmoyö kjishko.⁵⁷ Kjok shto oblë oblë dli llëm kjishko ga nopga tjwe löng Egipto kjokyo, dli tjwilek José kong.

José shjiyga to jek Egipto kjokyo

42 Egipto kjokyo dli tjok li miydara Jacobdë, ga tjlä ba wapga kong ga «¿Pjäy ëng ik löng drëng kar kar egaro? ² “Egipto kjokyo dli tjok” laraba bor kong. Eni ga pjäy nom eshko dli tjwilek, shji wolon pjirë llëm wlo» le.

³ Eni ga José shjiyga doglo sak kjwara (10) li to jek lok Egipto kjokyo dli tjwilek.⁴ Gueniyo ga José löng Benjamin lira ichara ba datarë jek ba shjiyga tjok llëme. Ba data wotjlik ga llëbo wen owa ba tjok kjwe le.⁵ Pjli shrono ara Canaán kjokyo kjishko ga Jacob[‡] wapga to dli tjwilek nopga oblë tjok eni.

⁶ José, e Egipto sopga uunkong kägäyo, shäng dli li soynege bakoe. E kjishko ga ba shjiyga öötong löng ba zlong ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go.⁷ E José miydara ba shjiygarë llëme. Era ommiydono ga ba shjiyga tjwayde löng. Gueniyo tjläno ba kong oba oblë wleni, kjang kjange. Tjlä ba kong ga «¿Pjäy kjone so?» «Tjawa tek Canaán kjokyo dwayo, dli tjwilega» le lok ba kong.

⁹ Eshko ga yoïno dënashko ba shjiyga tjok sorë ga woyu tjwe kjlay ba kong. Ga tjlä ba kong ga «¿Pjäy tek löng borwa kjok ëre buk sorë iğa llëmdo?»

¹⁰ «Llëme, Tjlapga. Tjawa bop parkagaga ëre. Tjawa tek löng dli tjwilega.¹¹ Tjawa uunkong ëre data kjlaraso. Tjawa wotjlik bëy eröe. Tjawa tek löng llëbo owa sharyaga bomi kong llëme» le lok ba kong.

[†] Hebreo tjläkwo MANASÉS, e so LLËBO WOYOJEK kjoyoe. ^{††} Hebreo tjläkwo EFRAÍN, e WAPGA TJOK loklo. [‡] Hebreo tjläkwo go ga tak beno pjang ISRAEL. JACOB kowëba eni bakoe.

¹² Kuya ga tjlä ba kong ga «¡Jyö! Pjäy tek löng kjok ëre buk sorë iğa erä» le.

¹³ Kuya lok ga tjlä ba kong obi ga «Tjlapga, bop parkagaga uunkong ëre epenga döe. Tjawa sak kjwara kjingsho pjök (12), data kjlaraso. Tjawa löng Canaán kjokyo. Borwa löng chirawa beno sök borwa data tjok. Kjlarara sök borwa tjok ame» le.

¹⁴ Gueniyo kuya ga tjlä ba kong obi ga «Pjäy tek löng borwa kjok ëre ik erä. Loror bomi kong eni tjän.¹⁵ Pjäy tjläno ëre go. Lër bomi kong jläkoyo pjlu ko go ga pjäy opshik na dwayo llëm, bomi löng tek söromi shrono na guing.¹⁶ Pjäy kjlara jek bomi löng wlokjre, llamo ber löng na, no shdüzlong uyo roshko. Llëye lëmi li jläre miydër e go. Llëm ga lër jläkoyo ga pjäy tek löng kjok ëre ik jläre» le.

¹⁷ Eshko ga epga bängzara Josére uunkong tjeng no shdüzlong uyo roshko dbargwo mya.¹⁸ E irgo ga tjlä ba kong ga «Tja Sbö bangkjre kjishko ga llëye lër bomi kong li sharyëmi eni ga pjäy wolon llëme.¹⁹ Pjäy wotjlik bëy jläkoyo wleni ga pjäy ëng wiles kjlara, ber shäng na, no shdüzlong uyo roshko wlo, llamo to iröng dli sök bomi pjeyoga kong, ue lok wlo, epga pjli ara kjishko.²⁰ Bomii löng tek sömi bor kong, pjäy tjläno bëy jläre miydër e go wlo. Llëm ga pjäy wolon» le.

Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Jölö» le.²¹ E irgo ga tjlä lok ëng kong ga «Shji opsharyono owa bi löng tjok. Inoy shäng wosong, gueniyo kjloshtono bi kongshko ga kuroy llëme. Llëbo wen bi kong owa anmoyö ëre e kjishko» le.

²² Ga Rubén tjlä ba kong ga «“Llëye owa sharyëy bi löng kong llëme” loror bomi kong. Gueniyo jlä loromi llëme. Wolono kjishko ga potjwiley löng kjwilee» le.

²³ José tjläkwo pjläkwegaga tjok kuzong ga lan löng ëng kongshko ga tjläkwo kura Josére pjir li miydara ba shjiygarë llëme.²⁴ Eshko ga José opkjono ba shjiyga löngshko dwayo tjoksa, ga slatong. Pjir ga tek shrono iröng obi, ga tjläno ba kong obi. Eshko ga Simeón kjara shäng dboy, ga nopga ichara ba pjrik, ba pjeyoga bokshto.

²⁵ E irgo ga José tjlä ba parkagaga kong ga «Domerë ëre dli sho pjängglo, e dlizli dli sho go. Ba dburwa dli sho tjwilengglo li iozi ber tjeng ba dli sho pjängglo roshko, kjlara ike. Dli twozi ba kong, söya, ue lok irbo wlo bakoe» le. Lara sorë ga sharyara lok eni.²⁶ Eni ga ba dli sho iara ba shjiygarë ba öng kjing go, ga to lok ey dwayo.

²⁷ Kjër äär slan löng, pë wlo lara lishko ga José shjiy kjlara, ba öng sëyashko ga iya ga ba dburwa iak bë tjeng ba dli sho kjing go.²⁸ Ga tjlä ba pjeyoga kong ga «Bor dburwa twara lok tek bor kong iröng. ¡Zia! Buk bor dli sho kjing go» le.

Kuya lok ga bangkjara lok ara, opshgawono löng dete erä. Ga tjlä ëng kong ga «¿Llë sharyayde Sbörë bi kong jüni?» le.

²⁹ Öötong löng Canaán kjokyo iröng obi ga llëye sharyono ba kong dö li lara lok ba data kong. Tjlä ba kong ga³⁰ «Domer Egipto so kägäyo tjläno borwa kong kjang kjange. “¿Pjäy tek löng kjok ëre buk sorë

īga llēmōdo? Pjāy nopga owa tjwayde lōng" lara borwa kong eni. ³¹ Tjawa tjlēno ba kong ga "Tjawa wotjīk bēy erōe. Tjawa tek lōng llēbo owa shāryaga bomi kong llēme. ³² Tjlapga, bop parkagaga uunkong ēre epenga dōe. Tjawa sak kjwara kjingsho pjōk (12), data kjlaraso. Tjawa lōng Canaán kjokyo. Borwa lēng chirawa beno sōk borwa data tjok. Kjlarara sōk borwa tjok ame" lōrorwa ba kong eni. ³³ Eshko ga tjlēno borwa kong ga "Pjāy wotjīk bēy jlō wleni ga pjāy ēng wlēs kjlara, ber shāng bor tjok na wlo, lamo to irōng dli sōk bomi pjeyoga kong, ue lōk wlo, epga pjli ara kjīshko. ³⁴ Ga bomi lēng tek sōmi bor kong. Eni ga pjāy tjlēno bēy jlōre miydēr e go. Eni ga bomi kjlara li dōr, ga pjāy to lōng llēbo tjlwēk kjok ēreshko ga pjīlue" lara borwa kong eni» lē.

³⁵ Ba dli sho shiya lōkshko ga ba dburwa wen tjeng ba roy kjlara tīe. Eni ga yēy lē lōk uunkong, ba datarē bakoe. ³⁶ Eshko ga Jacob tjlē ba kong ga «¿Tja iēmi ber shāng wapga dret wlōre? José sōk bi tjok ame, Simeón bakoe. ¿Benjamín sōmi woydē sharare? Ber song li tja» lē.

³⁷ Eshko ga Rubén tjlē ba data kong ga «Benjamín ichos jek bor tjok. Miydaga ber tjarē. Sōr tjwe bop kong irōng obi. Sōr tjwe llēm ga bor wapga do pjōk zrōp ga pjīlue» lē.

³⁸ Gueniyo kuya ga tjlē ba kong ga «Bor wa jek bomi tjok kjone llēme. Ba kjlara José wolono, beno shāng kjlara kjwe erā. Llēbo wen ba kong owa irbo wleni ga tjlapga ēre wolono woydorbo ga wloyo pjāydē» lē.

Benjamín sōra lōk jek Egipto kjokyo

43 Dbar jek ga pjli tjwe ara anmoyō. ² Dli sōra li uara lōk pjir ga Jacob tjlē ba wapga kong ga «Pjāy to dli tjlwēk bi kong Egipto kjokyo obi» lē.

³ Eshko ga Judá tjlē ba kong ga «Domer shāng kēm tjlēno borwa kong wēlēe. "Bomi lēng tek sōmi tjwe na llēm ga pjāy tjwe bor īk na llēme" lara borwa kong eni. E kjīshko ga Benjamín ichēp jek borwa tjok ga tjawa jek dli tjlwēk. Llēm ga tjawa jek llēme» lē.

⁶ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Llēbo shāryēmi bor kong owa ara ega? ¿Pjāy lēng shāng kjlara lēmi domer e kong llēno?»

⁷ «Llēbo kjakrokara ara borwa kjīshko, borwa pjeyoga kjīshko bakoe. Tjlēno borwa kong ga "¿Pjāy data tjokde? ¿Pjāy lēmga oblē tjokde?" lara eni. Llēbo oblē lōrorwa ba kong llēme. Dboryororwa eni erā. "Bomi lēng tek sōmi bor kong" lē borwa kong eni miydororwa llēme» lē lōk ba data kong.

⁸ Eshko ga Judá tjlē ba data kong ga «Kjwozirwa li ichos jek bor tjok, daga ber tjarē. Shji wolon llēm wlo ga tjawa to dli tjlwēk. ⁹ Ios ber tjeng bor wlōshko, īga ber tjarē, llēye shāryono ba tjok wleni ga kjakrokēp bor kong. Sōr tjwe irōng llēm ga tja ber pogo tjlwō bop kong īyado. ¹⁰ Shji lōng wor llēm kjwe ga tjawa ör pjōglo pjōk tjan» lē.

¹¹ Kuya ga tjlē ba kong ga «Llēye shāryako oblē wlo llēme. E kjīshko ga dwlo poshtikklo lō pjlēblē oblē oblē, or dyo, kjor bo oblē uako wleniyo, e sōmi domer e

kong ba sēngglo. ¹² Dbur sōzī bayo eni obi. Dbur twara tek tjeng li twēmi ba kong irōng obi, dir tī kjwe. ¹³ Bomi lēng kjwe sōzī jek bomi tjok. Pjāy nom jekdo, domer li īk. ¹⁴ Sbō, llēye shārye woydē li shārye ga pjīlue. Woydēr ga pjāy songe lē, pjāy kjimte, bomi kjlara dōya wlo, Benjamín dōya wlo bakoe. Tja ber wapga dret wlo ga tja beno wapga drete» lē.

¹⁵ Eni ga Jacob wapga to jek Egipto kjokyo Benjamín tjok. Domer sēngglo li sōra lōk jek ba tjok, dburwa lara ba datarē li sōra jek bakoe. Eni ga jek öotōng lōng José shwoy Egipto kjokyo. ¹⁶ İya Josére ga Benjamín tek shāng ba shjiyga tjok ga tjlē ba u daga kägāyo kong ga «Domerga kjwe sōs jek bor ushko. Sōgla zrōp kjlara, ga liba. Eeri dlo dluw ga iē lōk bor tjok» lē ba kong.

¹⁷ Lara ba kong sorē ga shāryara eni. Epga sōra jek ba ushko.

¹⁸ Gueniyo bangkjrara lōk ara, sōya jek José ushko kjīshko. Wotjīk lōk ga «Shji sōya lōk jek lōng eshko jlō wleni, dbur twara lōk tek bi kong irōng li kjīshko. Shji shakoba, shji iēba ber lōng ba parkagaga tjlwēk lōng pjir wleniyo, bi ōng wle tjok» lē.

¹⁹ Öotōng lōng José ushko ga epga tjlē ba u daga kägāyo kong ga ²⁰ «Tjlapga, kjupābāshko ga tjawa ör lōng na dli tjlwēk. ²¹ Gueniyo tjawa āar slān lōngshko ga borwa dli sho bapkwō kjak dōrorwa, ga dbur bē tjeng ba roy, kjlara tī, uunkonge. Dbur iak tjeng sorē ga sōrorwa tek tjeng eni, twērwa bomi kong irōng wlo. ²² Tjawa dbur sōno dli sho tjlwēkklo obi. Gueniyo dbur iaga ēre tjeng eshko miydērwa llēme» lē.

²³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pjāy woydē llēme. Llēye bangkjrēmi llēme. Dli tjlwēnōmi, e dburyo kjrōror. Dbur beno tjeng bomi dli bapkwō roy li iak bomi Sbōrē, e bomi data Sbō bakoe» lē. Eshko ga Simeón shira, sōra jek öotōng ba pjeyoga tjeng lishko.

²⁴ E irgo ga sōra jek uunkong José u roshko, ga kong di twara, dre shkwē e go wlo. Ba ōng sēna pjir bakoe. ²⁵ Kura lōk ga José tjwe iē ba tjok kuzong ga koshe lōng. E wopro ga ba sēngglo sōra li poshāryara tjeng ba kong.

²⁶ José jek āar ushko ga ba sēngglo sōra li twara lōk ba kong, ga kjōk tono, kujono bokdo kjlay klung go.

²⁷ Eshko ga José tjlē ba kong ga «¿Pjāy yonde? Pjāy tjlē bor kong ga bomi data tjablae. ¿Sōk yonde?»

²⁸ «Tjlapga, borwa data sōk yone» lē lōk ba kong, ga kā dono jek obi.

²⁹ Ba shjiyga kjing İya Josére. Benjamín, ba lēng data, mekē kjlaraso li İya ga tjlē ga «¿Bomi lēng lēmi kjupā kjwere?» lē. Ga tjlē Benjamín kong ga «Pja miydaga ber Sbōrē» lē ba kong.

³⁰ Ba lēng İya ga wopjīlū anmoyō, slarwō erā. Eni ga opzrēno jek māling ba kjēr roshko, ga slatōng ba lēng kjīshko. ³¹ Woroyono pjir ga bokkwō shkwono, opshino, ga tjlē ba parkagaga kong ga «Dli shizā» lē.

³² Eshko ga José kong dli shira lōk dboy, Jacob wapga kong dboy, Egipto sopga kong dboy bakoe. Egipto sopga kong ga hebreoga tjlwō llēme. E kjīshko ga iē lōk ba tjok llēme. ³³ Ba shjiyga ichara Josére sirkeno tjeng ba gomyo ba kēguēyo āar jong ba lēng mite go.

E kǵishko ga epga opshgawono, ga èng ìk löng drèng erä. ³⁴ Sèna Joséré ba dli baíya. Ga Benjamínda sèna ara, ba shjiyga kjinmo. José iono ba pjeyoga tjok, ga uunkong beno löng woowa llème.

José di ioklo

44 E irgo ga José tjǵè ba u daga kägäyo kong ga «Domerga ère dli sho pjangglo, e dǵis dli sho go. Ba dburwa dli sho tjwǵèngglo li ios ber tjeng dli sho pjangglo li roshko, kǵlara ãíe. ² Bor di ioklo shäryak dbur sho pǵlubún go li ios ber buk ba löng dli sho pjangglo li roy, ba dbur dli sho tjwǵèngglo wle ios ba roy bakoe» ìe. Lara ba kong sorè ga shäryara eni.

³ Wèshko kjok shröngto ga José ba pjeyoga ichono to iröng obi ba öng tjok. ⁴ Jek löng pjola llèm obi ga José tjǵè ba u daga kägäyo kong ga «Pja nom domerga jek löng yè irpjang. Dosharop ga pja tjǵè ba kong ga «¿Pjây data kjimtak pǵlú ga tjwǵèmi owa ega? ¿Di ioklo shäryak dbur sho pǵlubún go, e lüyotkoromi ega? ⁵ E bor kägäyo di ioklo. E ba llèbo miydoklo. Pjây llèbo owa shäryono» ìep ba kong eni» ìe.

⁶ Kuya ga to jek ba irgo, ga doshara ga llèye lara Joséré ba kong li lara ba kong pjire. ⁷ Kuya lok ga tjǵè ba kong ga «Tǵlapga, ¿pja tjǵè borwa kong eni ega? E shäryororwa llème. Borwa kong ga e shäryako llème. ⁸ Tjawa tek löng iröng Canaán kjokyo dwayoshko ga dbur wènorwa borwa dli sho pjangglo roshko li ty-ororwa bomi kong iröng. ¿Eni ga era bop kägäyo dbur sho lüyotkèrwa sorè? ⁹ Di ioklo wen tjeng è tjok ga e wolon wlo, tjawa ber löng bomi parkagaga tjwǵèk löng pjir wleniyo bakoe» ìe.

¹⁰ Kuya ga tjǵè ba kong ga «Pǵlúe. Shäryèr eni. Gueniyo wen tjeng è tjok ga ber shäng bor parkaga tjwǵèk shäng pjir wleniyo, llamo to iröng ga pǵlúe» ìe.

¹¹ Ba dli sho pjangglo lona lok töshko, ga kjak döra lok jekdo. ¹² Roína José u daga kägäyorè ba shjiy kèguè ã äär jong ba löng mite ã go, ga di ioklo li wèna buk Benjamín dli sho pjangglo roy. ¹³ E kǵishko ga ba shwong dwǵèkza lok tjâ tjâ erä, woydè lok ara kǵishko. Eshko ga ba llèbo poyona ba öng kjing go, ga sano jek José shwoy iröng obi.

¹⁴ Judá, ba pjeyoga öötong löng José ushko ga José sök eshko obi. Eni ga kjök tono lok, kjujono bokdo kǵlay klung go. ¹⁵ Eshko ga José tjǵè ba kong ga «¿Llèye shäryoromiro? ¿Tja ère llèbo miydoklo tjok miydèmi llèmdo?» ìe.

¹⁶ Kuya Judaré ga tjǵè ba kong ga «¿Llèye lèrwa? ¿Tjawa llèbo owa shäryono llèm ga pinwa bop kong sorè? Llèbo shäryororwa owa li iara Sbörè beno ìkoba wèlèe. Tjawa löng na. Tjawa bop parkagaga tjwǵèk löng pjir wleniyo, borwa löng bop di ioklo söga kjwe tjok bakoe» ìe.

¹⁷ Gueniyo kuya ga tjǵè ba kong ga «Eni llème. Di ioklo tjeng è tjok ga e ber shäng bor parkaga tjwǵèk shäng pjir wleniyo. Pjâyda to jek iröng ushko ga pǵlúe. Pjây barwaga èrè llème» ìe.

Judá tjǵèno José kong Benjamín kǵishko

¹⁸ Era eni ga Judá jek José zlong bäng, ga tjǵè ba kong ga «Tǵlapga, ¿tja tjǵè bop kong sira tjoksa ga buere? Pja iirkè bor kong llème. Pja tjwǵè ara bor kong, Egipto so pǵluyo dik. ¹⁹ Pja tjǵèno borwa kong ga «¿Pjây data tjokde? ¿Pjây lèmgä oblè tjokde?» lorop borwa kong. ²⁰ Eshko ga tjawa tjǵè bop kong ga «Borwa data, e tjlablae. Ga tjawa löng shäng kǵlara mite obi. E bukshko ga borwa data tjlablae. Ba meyo li tjok ga wapga tjeng do pjök, gueniyo kǵlara shinmotkonoe. E kǵishko ga ba wa beno shäng li woyde borwa datarè ara» lèrwa bop kong eni.

²¹ »Eshko ga pja tjǵè borwa kong ga «Bomi löng tek sömi bor kong ìn wlo» ìep. ²² Ga tjawa tjǵè bop kong ga «Kjwozirwa ba data rayè ber tjoksa ga äe. Raye ber tjoksa ga wolon» lèrwa. ²³ Gueniyo pja tjǵè borwa kong ga «Bomi löng tek sömi na llèm ga pjây tjwe bor ìk na llème» ìep. ²⁴ Tjawa jek äär iröng borwa data shwoy ga llèye lorop borwa kong li lororwa ba kong pjire.

²⁵ »Eshko ga borwa data tjǵè borwa kong ga «Pjây nom iröng dli sho tjwǵèk sira» ìe. ²⁶ Gueniyo tjawa tjǵè ba kong ga «Tjawa yorke borwa löngdè llèm ga tǵlapga sök, e ìnwa ga äe» lèrwa ba kong.

²⁷ »Kuya ga tjǵè borwa kong ga «Miydèmi pǵlú ga bor boy, e wapga do pjök bor tjok. ²⁸ Kǵlara to bor shjiroyo dwayo, ga sök bor tjok ame. Miydèr ga uara äya kǵloshko sorè. ²⁹ Era ba löng kjwe söromi to bor zlong dwayo ga llèbo weno ba kong owa bebi wleni ga tja wolon woydorbo. Eshko ga wloyo ber pjâyde» ìe.

³⁰ »E kǵishko ga bor löng woyde bor datarè ara ba pǵlugwo baíya wleni. Kjwozirwa, e äär borwa tjok iröng llèm ga borwa data, e wolon woydorbo. Enira wloyo ber tjawarè. ³² Tja tjǵèno bor data kong ga «Ios ber tjeng bor wloshko, ìga ber tjarè. Llèye shäryono ba tjok wleni ga kjakrokèp bor kong. Sör tjwe iröng llèm ga tja ber pogo tjwǵè bop kong ìyado» loror.

³³ »E kǵishko rokèr bop kong sira ga tja ios ber shäng bop parkaga tjwǵèk shäng pjir wleniyo, kjwozirwa kjwe shtoshko. Ga ichos jek ba shjiyga tjok sira. ³⁴ Tja jek äär iröng bor data shwoy ba tjok llèm ga äe. Bor data sök woydè, song, e ìn woydè llème» ìe.

José oppino ba pjeyoga kong

45 Eshko ga José slarwö, ga tjǵè ba parkagaga löng li kong ga «¿Pjây opshis uunkong na dwayo!» ìe, ga beno shäng tjoksa ba pjeyoga tjok, ga slatong jǵökoyo. Kuya Egipto sopga löng kjoko lirè ga roy shdöra öötong uunkong kong, öötong Egipto so pǵluyo ushko bakoe.

Eshko ga José tjǵè ba pjeyoga kong ga «Tja José. ¿Bor data sök sère?» ìe. Kuya lok ga beno löng sèya llème. Dborye lok ga äe. Tǵǵökwo drete.

⁴ Eshko ga José tjǵè ba kong ga «Pjây tek bor zlong sira» ìe. Ga tjǵè ba kong obi ga «Bomi löng soynenomi Egipto sopga kong dgue, e tja José. ⁵ Gueniyo ga pjây

woydë llême. Tja wloyo pjäydë llême. Tja ichara Sbörë na bomi bäm go, nopga kjimtë, wołon llëm wlo.

⁶»Pjli ara kjok ëre kjing go lu pjlogio pjök tjän. Kjwe lu pjlogio shkëng (5) obi ga dli llë wen llëm, llëye dguëy ga wen llëm bakoe. ⁷Gueniyo tja ichara Sbörë bomi bäm go, bomi kjimtë, pjäy wołon llëm wlo, bomi tjëyo tek ber bomi irgo li wen wlo. Shäryara Sbörë oblë, ba dbo kësbang go. ⁸Tja ichaga Sbörë na, pjäydë llême. Tja iara beno shäng Egipto so pjluo dboryaga, ba u daga kägäyo, Egipto sopga uunkong ichaga bakoe.

⁹»Pjäy nom maling bor data shwoy, ga pjäy tjilë ba kong ga «Bop wa José tjilë ga 'Tja ichara Sbörë beno shäng Egipto so kägäyo. Pja tek bor ik wop äe. ¹⁰Pja ber sök Gosén kjokyo, bop wapga, bop tjërga, bop öng, bop llëbo tjeng kës li tjok. Eni ga pja ber sök bor soshko. ¹¹Ëreshko ga pja sën dli, bop pjeyoga uunkong tjok, pjäy pjli kuk llëm wlo, dli llëm kjwe lu pjlogio shkëng (5) obi kjishko' le Joséré' lëmi ba kong eni.

¹²»Miyde bor lëng Benjamíndë, pjäy ommydë bebi ga tja José jloko. Tja tjilëno li kuromi uunkong. ¹³Tja sök na, tja tjlapga dbo kësbang, tja parkë sök sorë li lanyotkëmi bor data kong. Llëye inomi na dö li lëmi ba kong pjir bakoe. Pjäy nomo. Bor data tek sömi wop äe» le.

¹⁴Eshko ga José, Benjamín, e ëng popjluo lok, ga slatong wop ara ëng tjok. ¹⁵Eshko ga ba pjeyoga uunkong lö shira, † slatong ba tjok. E irgo ga ba pjeyoga woroyono, tjilëno ba tjok.

¹⁶José pjeyoga shrono löng li roy kuya pjilurë ga beno wopjlu, ba pjloyoga uunkong tjok. ¹⁷Eni ga pjlu tjilë José kong ga «Lëp bop pjeyoga kong ga dli sho ie lok ba öng kjing go, ga to Canaán kjokyo, ¹⁸ga bop data, ba pjeyoga tek söya bor kong. Egipto kjok pjilúyo twër ber ba kong, Egipto dli pjilúyo twër ba kong, ue wlo bakoe. ¹⁹Ichos jek na dwayo jëkklo sök, ba boyga sökklo, ba wapga sökklo, bop data sökklo bakoe.

²⁰Wotjirk lok ba llëbo ber li kjishko llëm, llëbo pjilúyo tjeng Egipto kjokyo ëre twër ber ba kong kjishko» le.

²¹Shäryara Jacob †† wapgarë eni. Ba jëkklo lara pjilurë li twara Joséré ba kong, dli ichara, ue irbo wlo bakoe.

²²Shwong twara tjaglën ba shjiyga kong. Gueniyo Benjamínda kong dbur sho pjilublún twara kjwo sak dbaw pjlogio mya (300), shwong twara kringgwo shkëng (5) bakoe. ²³Ba data kong öng llëbo sökklo ichara sak kjwara (10) llëbo pjilúyo tjeng Egipto kjokyo tjok, öng doglo sak kjwara (10) obi dli sho tjok, ue irbo wlo.

²⁴«Tjawa toe» le lokshko ga José tjilë ba pjeyoga kong ga «Jölö. Pjäy nome. Pjäy ëngkjwë ëng tjok irbo llême» le ba kong.

²⁵Eni ga opshino jek Egipto kjokyo dwayo, öötong löng Canaán kjokyo, ba data Jacob sökshko. ²⁶Iya lok ga tjilë ba kong ga «José sök së! ;E tjlapga tjwíö kës-bang, Egipto so kägäyo!» le lok ba data kong, gueniyo tjilökwo kjrara llëm, yëy le erä. ²⁷Gueniyo llëye lara

Joséré kjöme li kura. Ga ina ga jëkklo ichara Joséré jong ba wlokjroklo. Eni ga beno wopjlu, ²⁸ga tjilë ga «Jölö! Era miydër ga José sök së. Tja wołontë llëm obi ga tja to ba ik» le.

Jacob to jek Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok

46 E irgo ga Jacob † opshino to jek Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok, ba llëbo uunkong tjok bakoe. Jek öötong löng Berseba kjokyo ga öng zröra, sho sura, pjono dret, ba data Isaac Sbö poshrëkklo. ²E shkëyo ga Sbö weno shäng ba kong yoshko wleni, ga tjilë ba kong ga «Jacob!»

«Llë?, Tjlapga» le ba kong.

³Tjilë ga «Tja Sbö, tja bop data Sbö. Pja jek Egipto kjokyo ga llëye bangkjirëp llême. Kjok eshko ga bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber tjëyo kës-bange. ⁴Tja jek shäng bop tjok eshko. Llonno ga bop tjeyoga shir ey dwayo, ga tek sör na iröng obi. Ga pja wolonsko ga José sök bop zlong bäng» le.

⁵E irgo ga Jacob iara ba wapgarë opyë sök jëkklo ichara Egipto so pjiluyorë ba kong li roshko, ba pjlaydoga, ba tjërga tjok. Ga Jacob opshino to ey dwayo ba tjëyo tek beno ba irgo uunkong li tjok. Ba öng, ba llëbo uunkong wlëna Canaán kjokyo li söra jek ba tjok Egipto kjokyo.

⁸Jacob tjëyo tek beno ba irgo li öötong löng Egipto kjokyo ko lok eni. Epga beno löng Israel tjeyoga.

Lea wapga Jacob tjok, e weno tjeng Padán Aram kjokyo, e ko lok eni. Ba tjëyo tek beno ba irgo li tjok ga beno löng doglo sak mya kjingsho mya (33).

Rubén, e ba wa domer bäm iyo. Rubén, e öötong ba wapga domer Janoc, Falú, Jezrón, Carmí tjok. Simeón, e öötong ba wapga domer Jemuel, Jamín, Oad, Jaquín, Zojar, Saúl tjok. Saúl, e mekë Canaán so.

Leví, e öötong ba wapga domer Guersón, Coat, Merari tjok.

Judá, e öötong ba wapga domer Selá, Fares, Zera tjok. Ba wapga domer Er, Onán, e wołono beno löng Canaán kjokyo. Fares, e öötong ba wapga domer Jezrón, Jamul tjok.

Isacar, e öötong ba wapga domer Tola, Fuvá, Job, Simrón tjok.

Zabulón, e öötong ba wapga domer Séred, Elón, Yalel tjok.

Jacob wa walë Dina, e öötong bakoe.

¹⁶Parkaga twara Labándë ba wa Lea kong ko Zilpá li wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba tjëyo tek beno ba irgo li tjok ga beno löng doglo sak kjwara kjingsho tjer (16).

Gad, e öötong ba wapga domer Zefón, Jaguí, Ezbón, Suni, Erí, Arodí, Arelí tjok.

Aser, e öötong ba wapga domer Imná, Isvá, Isví, Beríá tjok, ba wa walë Sera tjok bakoe. Beríá, e öötong ba wapga domer Héber, Malquiel tjok.

¹⁹Raquel wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba wapga tjok ga beno löng doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14).

† LÖ SHIK, lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. †† Hebreo tjilökwo go ga tak beno pjang ISRAEL . JACOB kowëba eni bakoe.

‡ Hebreo tjilökwo go ga tak beno pjang ISRAEL . JACOB kowëba eni bakoe. Génesis 46.2, 8-15, 30 eni bakoe.

José, e sök Egipto kjokyo ga wapga tjeng domer do pjök ba boy Asenat tjok ko Manasés, Efraín. Asenat, e Potifera wa. Potifera, e sök On kjokyo. E syöshtaga Egipto so sböpga kong.

Benjamin, e öötong ba wapga domerga Bela, Béquer, Asbel, Guerá, Naamán, Ehí, Ros, Mupín, Jupín, Ard tjok.

²³ Parkaga twara Labándë ba wa Raquel kong ko Bilhá li wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba wapga tjok ga beno löng doglo kjäk (7).

Dan, e öötong ba wa domer Jusín tjok.

Neftalí, e öötong ba wapga domerga Yazel, Guní, Jéser, Silén tjok.

²⁶ Jacob, e öötong Egipto kjokyo ba tjëyo tek beno ba irgo li doglo sak tjer kjingsho tjer (66) tjok, ba pjlâydo-ga tjok bakoe. ²⁷ José wapga tjeng Egipto kjokyo do pjök. Eshko ga Jacob tjëyoga shrono löng Egipto kjokyo doglo sak kjäk (70).

²⁸ Epga jek löng irbo ga Judá ichara Jacobdë jek bäm go José ñk, wlokjre tek irbo Gosén kjokyo wlo. Öötong löng eshko li kuya Josére ga ²⁹ ba parkagaga ichara ba jëkklo posharyë. E irgo ga José jek ba data wlojkrë. Öötong shäng ba data sökshko ga ëng popjluno lok, ga slatong wop ara ëng tjok. ³⁰ Eshko ga Jacob tjilë ba kong ga «Pja ñnor om go bor bokkwo go, ga pja shäng së jlöe. Era tja wolon ga pjlúe» le.

³¹ Kuya ga tjilë ba data, ba pjeyoga kong ga «Tja to tjilë pjlu kong ga “Bor data, bor pjeyoga löng Canaán kjokyo li shrono löng na, ber löng bor tjok wlo. Epga öng daga kjishko ga ba öng, ba llëbo uunkong söra tek ba tjok” lër ba kong. ³³ Pjây roke pjlurëshko ga “¿Pjây pak llë?” le bomi kongshko ga ³⁴ pjây tjilë ba kong ga “Tjawa tek chilawa obishko dwayo ga tjawa pak, e öng daga, borwa tjëyoga dëna ñ dik” lëmi ba kong eni. Eni ga Egipto sopga löng öng dagaga tjok woydë llëm kjishko ga pjây ie ber löng Gosén kjokyo» le.

47 Eshko ga ba pjeyoga kjrara doglo shkëng (5), ga söra jek öötong löng Egipto so pjluyo shwoy, ga tjilë ba kong ga «Bor data, bor pjeyoga tek Canaán kjokyo dwayo li shrono löng Gosén kjokyo ba öng tjok, ba llëbo tjeng kës li tjok bakoe» le. Eshko ga ba pjeyoga li pina pjlu kong, miyde wlo.

³ Eni ga pjlu tjilë ba kong ga «¿Pjây pak llë?»

«Tjlapga, tjawa tek chilawa obishko dwayo ga tjawa pak, e öng daga, borwa tjëyoga dëna ñ dik. ⁴ Canaán kjokyo pjli ara, borwa öng dli drete. E kjishko ga tjawa to tek ber löng na wlo lërwa. Rokërwa bop kong sira ga tjawa ios ber tjeng Gosén kjokyo» le lok ba kong.

⁵ Kuya ga tjilë José kong ga «Bop data, bop pjeyoga tek shrono ber löng bop tjok wlo le. ⁶ Egipto kjokyo tjeng bop wloshko. Gosén kjokyo, e Egipto kjok pjlúyo kuzong ga twos ba kong, ber löng eshko wlo. Ip ga domerga kjone kjone parkë pjlu ga ios ber löng bor öng dë bakoe» le.

⁷ E irgo ga ba data söra, pina pjlu kong, miyde wlo. Eshko ga Jacob tjilëno beno pjlu ba kong. ⁸ Ga pjlu tjilë ba kong ga «¿Pja lu pjilobi?»

⁹ «Tja lu pjlöglo sak dbaw kjingsho sak mya (130) erä. Tja sök shtor llëm, tja jëkko erä, tja songe. Bor data, bor kjokë, e jëk to löng shtor llëm bako, gueniyo lu ñno bor kjinmo» le ba kong. ¹⁰ E irgo ga Jacob tjilëno beno pjlu ba kong obi, ga toe. ¹¹ Eshko ga lara pjlurë sorë ga sharyara Josére eni. Egipto kjok pjlúyo twara ba data, ba pjeyoga kong, ber löng eshko wlo. Klok, e ber buk Ramsés kjokyo. ¹² Ba pjeyoga uunkong sëna dli bakoe.

José pak sharyono sorë pjli ara dbaryo

¹³ Egipto kjokyo, Canaán kjokyo ga dbar jek ga pjli tje ara anmoyö. Nopga wolonto pjilire. ¹⁴ Eni ga dli soynena Josére Egipto sopga kong, Canaán sopga kong bakoe. Dbaryo li jnena tjeng pjlu dbur jnezlongshko. ¹⁵ Dbur pjitongshko ga Egipto sopga tje tjilë José kong ga «Tjawa dbur pjitonge. Tjawa sëmi dli. Llëm ga tjawa wolon pjilire» le.

¹⁶ Kuya ga tjilë ba kong ga «Pjây dbur pjitong ga bomi öng sömi bor kong, ga kjlopswër dli sho go» le. ¹⁷ Eni ga Egipto sopga, ba öng oblë oblë, † e söra José kong, kjlopswe dli sho go wlo. Sharyara eni lu pjilara.

¹⁸ E irgo ga tje tjilë José kong obi ga «Llëye jnenwa bop kong ga äe. Tjawa dbur pjitong, ga borwa öng, e beno bopoya. Beno tjawa, borwa kjok erä. ¹⁹ Tjawa iëp wolon llëme. Borwa kjok iëp ber tjoksa llëme. Tjawa tjwilës, borwa kjok tjok bebi, dli sho äska. Eni ga tjawa ber löng parkë borwa kjok li kjing go pjlu kong. Dwla twos borwa kong, tjawa wolon llëm wlo, kjok ëre kjing go nopga tjok obi wlo» le.

²⁰ Pjli tje ara anmoyö kjishko ga ba kjok soynena uunkong José kong. Eni ga Egipto kjok tjwilëna Josére uunkong pjlu kong. ²¹ Nopga uunkong beno löng ba parkagaga tjwilëk löng pjir wleniyo. ²² Gueniyo syöshtagaga Egipto so sböpga kong, epgara kong dli tje pjilurë iyado. E kjishko ga ba kjok soynena llëme.

²³ E irgo ga José tjilë nopga kong ga «Pjây tjwilënor uunkong bomi kjok tjok pjlu kong. Dwla tjeng ëre to dguëmia. ²⁴ Gueniyo ba bo kjozlong dbaryo ga dli tömi li kjinggwo shkëng (5) li shimi kjrina pjlu kong, kjinggwo sak kjwara (10) li shimi kjing pjök ba kong, kjinggwo sak kjwara kjingsho shkëng (15) li shimi kjinggwo mya ba kong. Sharyëmi uun eni» le.

²⁵ Kuya lok ga tjilë ba kong ga «Pja opsharyono pjlu borwa tjok. Tjawa iorop wolon pjilishko llëme. E kjishko ga tjawa to ber löng pjlu parkagaga tjwilëk löng pjir wleniyo» le. ²⁶ Eni ga José kjok llgwekklo sharyono kjrina Egipto so kjilobi kong, dwla bo kjozlong dbaryo ga dli töya li tje lok pjlu kong, lara sorë li eni. Klok llgwekklo li eeri ga buk eni. Gueniyo syöshtagaga Egipto so sböpga kong lara llëye tje llëm, ba kjok beno pjlu kong llëm kjishko.

Jacob wolon döröe

²⁷ Israel tjëyoga beno löng Gosén kjokyo, e Egipto kjokyo obi. Klok shano bayo ara, dbur ara, wapga träk

† Öng oblë oblë söra lok li, e kwomgla, öng wlep ushko so, shwiling ushko so, sögla, öng so kwomgla kjoyo dre töshko bakoe.

llem bakoe. ²⁸ Jacob beno sök eshko lu ploglo sak kjwara kjingsho kjäk (17). Lu ñno sak dbaw kjingsho sak pkeng kjingsho kjäk (147).

²⁹ Dbar kjwara ga Jacob † sök së obishko ga wolon dbaryo woyotjiya buk. Eshko ga ba wa José rokara, ga tjlê ba kong ga «Tja woydêp jîokoyo wleni ga los bor kong jîokoyo ga pja wotjîk pjîú bor kong, ga tja kjimtêp iyado. Pja kâ dos, orkwo ios bor kworbo kjing go, e ber ba jyâglo wlo. Tja jnep ber buk na Egipto kjokyo llême. ³⁰ Tja wolonoshko ga tja ship Egipto kjokyo ère dwayo, tja sôp aar ber buk bor pjeyoga iak tjengshko» le.

Kuya ga tjlê ba kong ga «Sharyer eni» le.

³¹ Eshko ga tjlê ba wa kong obi ga «Los bor kong jîokoyo» le.

Kuya ga tjlê ba kong ga «Lêr bop kong jîokoyo ga sharyer eni» le. Eshko ga Jacob kâ dono, syôshtono Sbô kong buk ba bukklo kjing go.

Jacob tjlôkwo ñono beno pjîú José wapga kong

48 E irgo ga oba tjlê José kong ga «Bop data swlo ara» lêba ba kong. Eni ga José jek ba ãk, ba wapga Manasés, Efraín tjok. ² Ootong löng ba shwoy ga «Bop wa José shrono shäng bop ãk» lêba ba kong. Kuya ga kojono dbo go, sirkeno sök ba bukklo kjing go, ³ ga tjlê José kong ga «Sbô, llêye sharye woydê li sharye ga pjîú. Sbô weno shäng bor kong Luz kjokyo, e Canaán kjokyo obi. Eshko ga tjlêno beno pjîú bor kong. ⁴ Tjlê ga «Pja ier ber shdär träk llême. Bop tjêyo tek ber bop irgo li ier ber löng tjêyoga oblê oblê, ga tje jîkong ber löng tjêyo kjrinaso. Kjek ère twer ber ba kong iyado wlo» le. ⁵ Bop wapga Efraín, Manasés, e weno tjeng na Egipto kjokyo, tja tjwayde töntê bop tjok llêm obishko. Epga ber bor wapga onmo wleni, Rubén, Simeón dik. ⁶ Pja wapga tjok obi wleni ga ep-gara bopoya. Kjek twe datagarê ba wapga kong li twe Efraín, Manasésdê ba kong, epga ba lêmga kjîshko. ⁷ Tja jek shäng Padán Aram kjokyo dwayo, Efrata kjokyo ber buk pjola obishko ga bop mekê Raquel wolono bor shjiry eshko Canaán kjokyo. Eni ga jnenor beno buk irbo jek jong aar Efrata kjokyo sor go» le. (Eeri ga Efrata kjokyo, e ko Belén.)

⁸ Eshko ga Jacob tjlâbla, kjok ãgö pjîú ame. E kjîshko ga José wapga miydara llême. Eni ga tjlê José kong ga «¿Kjwepga kjwe è?»

«Kjwe bor wapga twara Sbörê bor kong na Egipto kjokyo» le ba kong.

Kuya ga tjlê ba kong ga «Tek sös bor zlong bäng, tjlôkwo lêr ber pjîú ba kong wlo» le. Eni ga ba wapga sôra jek ba kjokê zlong. Eshko ga popjîlura Jacobdê, ga lô shira. ^{††1} Ga tjlê José kong obi ga «Pja ñn ame loror. Gueniyo tja kjimtarâ Sbörê sök së obi, pja ñnor, bop wapga ñnor bakoe» le.

¹² Eshko ga ba wapga kjara Josêrê ba kjokê zlong dwayo, ga kjök tonno, kujono bokdo kjîlay klung go. ¹³ E

irgo ga ba wa Efraín shara ba or këlê go, Manasés ba or milê go. Eni ga Efraín beno ba kjokê or milêkong, Manasés ba or këlêkong. ¹⁴ Gueniyo Jacob orkwo iê ba tjêrga kjing goshko ga Manasés, e José wa domer bäm ãyo êmdê ga ba orkwo këlê li iara beno Efraín kâ kjing go, orkwo milê li iara Manasés kâ kjing go. ¹⁵ Eni ga tjlêno beno pjîú José kong. Tjlê ga «Sbô, e kolara bor data Isaac, bor kjokê Abrahamdê. E bor daga, tja bukshko tek lèkong. ¹⁶ Lîêbo wen bor tjok owashko ga ba parkaga kjok dogo so, † e bor kjimtaga. Kjwozîrga ère kjimte eni bakoe. Kjwepga kjîshko ga tja woyoshrêba, bor data Isaac, bor kjokê Abraham, e woyoshrêba bakoe. Ba tjêyo tek ber ba irgo li shdär träk llême» le.

¹⁷ Iya Josêrê ga ba data orkwo këlê li iara Efraín kâ kjing go ga beno ba kong owa. E kjîshko ga orkwo shara, kje Efraín kâ kjing dwayo, ie Manasés kâ kjing go wlo iara. ¹⁸ Ga tjlê ba data kong ga «Data, kjweni llême. Ba shjîy shäng ère. Bop orkwo këlê kjwe ios ba kâ kjing go» le.

¹⁹ Gueniyo kuya ga tjlê ba kong ga «Miydêr tjän. Ba tjêyo tek ber ba irgo li aar ber tjêyo kësbang, tjwîö ara bakoe. Gueniyo ba lêngda aar tjwîö ara ba kjinmo. Ba tjêyo tek ber ba irgo li aar ber tjêyoga oblê oblê» le.

²⁰ Eshko ga Jacob tjlêno beno pjîú ba tjêrga kong. Tjlê ga «Lîono ga Israel tjêyoga tjlê ga «Pja kjimte Sbörê ber Efraín, Manasés ã dik» le ber pjîú nopga kong wlo» le. Efraín iara beno Manasés bäm go eni. ²¹ E irgo ga tjlê José kong ga «Tja wolon e, gueniyo ga Sbôra ber shäng bomi tjok, pjây kjimte aar iröng obi bomi tjêyoga kjokyo. ²² Tja êngkjwono amorreoga tjok, zanor song, ba kjok ko Siquén li döror. Kjek, e pjîú, owa llême. E twer ber bop kong erö, bop pjeyoga kong llême» le.

Jacob tjlôkwo ñono beno pjîú ba wapga kong

49 E irgo ga Jacob, ba wapga rokara uunkong tek ba shwoy, ga tjlê ba kong ga «Lîêye wen bomi kong ñono li lêr bomi kong, miydêmi wlo. ² Pjây tek löng bor zlong bäng. Tja kuzîa. Pjây bor wapga, pjây uunkong kjweni. Tja bomi data Israel.

³ »Rubén, pja bor wa domer bäm ãyo.

Pja bukshko ga tja dwîas lê jâ.

Pja tjwîö ara, dbo ara, bop lêmga kjinmo.

⁴ Gueniyo pja domer tjêkso llêm, kâ llêm wleniyo.

Pja pono bor boy oblê tjokshko ga tja iorop beno sök lökshko.

E kjîshko ga pja tjwîö bop lêmga kjinmo ame.

⁵ »Simeón, Leví, pjây epenga döe.

Pjây wotjîk no barwê erä.

⁶ Pjây êng töng lânsoko ga tja tön woydê bomi tjok llême.

Pjây iirkonoshko ga no zrömi äe.

Öng dre kjyungyo zêmi llê kjîshko llême.

⁷ Pjây iir ara.

Pjây iir äya kjîloshko so wleni.

† Hebreo tjlôkwo go ga tak beno pjang ISRAEL. JACOB kowêba eni bakoe. Génesis 47.31 eni bakoe. †† LÔ SHIK ñanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

‡ BA PARKAGA KJOK DOGO SO ÎE ÎI, E SBÔ OM GO ÎAYDE.

E kjishko ga pjäy äyoshtër.
 Eni ga bomi tjëyo tek ber bomi irgo li
 ber löng kjok drete.
 Epga shdär ber löng Israel tjëyoga tjrëko.
⁸ »Judá, bop moskwoga zam song erä.
 E kjishko ga pja poshrëya bop pjeyogarë.
 Epga kjök tok, kujjong bokdo kjlay klung go bop
 kong.
⁹ Dbong dli shano, uara pjir ga
 bojong iröng woshtë ba shtoshko.
 Dbo ara kjishko ga
 barwaga ërë llëme.
 Judá, pja dbong wleni.
¹⁰ Pja dbo kjaga ërë llëm,
 bop kjë döga ërë llëm,
 ba sogo shrono om go guing.
 Era kole tjëyoga uunkongdë.
¹¹ Pja ber sök dli ara, opzang ĩ,
 bop kyor bo pjilúyo twëp bop öng kong. †
 Pja ää ara anmoyö,
 shwong kwoshkwëp e go ga
 pjir llëm, ber obie.
¹² Pja bok ro srëzrën,
 pja ää ara kjishko.
 Pja kowo pjilublún,
 pja öng nä dyo ara kjishko.
¹³ »Zabulóna ber sök dlung kjako,
 kyyong kësksë tjwe tjëshko.
 Ba kjok worbo äär jong Sidón kjokyo go.
¹⁴ »Isacarda öng llëbo shgaga dbo ara
 woshtë sök ba llëbo tjok wleni.
¹⁵ İya ga woshtozlong pjilú kjishko ga
 kojono dbo go jek ba llëbo shguë.
 Eni ga beno shäng oblë parkagaga tjiwëk löng pjir
 wleniyo.
¹⁶ »Danda ba tjëyo lligwek om go,
 Israel tjëyoga oblë dik.
¹⁷ Dgur buk irbo sor go.
 Kwomgla jek ba zlongshko ga
 ba dre uakza ga
 no sök ba kjing go li lon.
 Dan, pja bangkjërëba dgur wleni» İe.
¹⁸ Eshko ga Jacob tjië ga «İJehová, tja dözong!» İe.
¹⁹ Ga tjië ba wapga kong obi ga
 «Gadda, moskwoga tjwe ba zrök İeshko ga
 epga zäya, irpjäya erë shara.
²⁰ »Aserda dli ara, uak pjilú,
 pjilupga dli dik.
²¹ »Neftalíra shwling kjiloshko so jek zron oojong,
 wapga wolëso wleni.
²² »Joséra, e kjiilgwo jong diksor go,
 bo ara,
 İliywë shdär äär di dlupyo wleni.
²³ İywa İok shjiktëng ba moskwogarë,
 könkowo dbuya İok ara ba kjing go,
 twe İok tjtötö İyado.
²⁴ Gueniyo ba sböng shaya jilökoyo, wir llëme.

† E kjörkö sho twëy köchi kong wleni.

Orkwo ber goİong,
 Jacob Sbö dbo ara kjishko,
 e Israel tjëyoga daga, guëng wleni.
²⁵ Pja kjimte bop data Sbörë.
 İlëye shärye woydë Sbörë li shärye ga pjilúe.
 İlëbo twe bop kong pjilúe.
 Shunyo iche shrë kjok dogo dwayo,
 diwa iche tur klung roy dwayo,
 pja wapga shdär träk llëm,
 bop öng wapga shdär eni bakoe.
²⁶ İlëbo weno pjilú bor kong träk llëm,
 äär jong kjökshko, dlup llë kësksë kjinmo.
 İlëbo pjilú li ber bop kong,
 pja bop pjeyo kägäyo kjishko.
²⁷ »Benamında, e shjiti kjiloshko so iir ara wleni.
 Kjok shröngto ga ba sëng ue,
 kjok sëng ga İlamo pjilorgue» İe.
²⁸ Ère Israel tjëyoga kjrिंगgwo sak kjwara kjingsho
 pjök (12). Tjilökwo İara ba datarë beno pjilú tjëyo kjrina
 kjrina kong eni.

Jacob wolönoe

²⁹ E irgo ga Jacob tjië ba kong ga «Tja wolöntoe. Tja
 wolönoshko ga tja sömi äär ber buk bor pjeyoga iak
 tjengshko, guëng jong ööng Het tjëyo ko Efrón kjok-
 shko li roshko. ³⁰ E ber buk Macpela kjokyo, Mamré
 kjokyo gomyo, e Canaán kjokyo obi. Guëng li tjiwëna
 Abrahamdë Efrón kong, İlëye tjeng eshko li bako, ber
 buk sak ba pjeyoga kong wlo. ³¹ Abraham, ba boy Sara,
 Isaac, ba boy Rebeca, e iak tjeng eshko, Lea iak buk
 eshko bakoe. ³² Kjok buk eshko, guëng jong ööng
 tjiwëna Het tjëyoga kong» İe.

³³ Tjiëno eni pjir ga opbuno buk töshko, ga wolönoe.
50 Eshko ga doyo popjilura Josërë, İö shira, †† ga
 slar ëëe. ² E irgo ga no dwlomnega ichara ba da-
 ta doyo poshtik, an llëm wlo. Shinmo doyo poshtiya
 İok eshko sorë ga Jacob doyo poshtira İok dbargwo sak
 pkëng (40) eni.

Jacob soyopora Egipto sopgarë dbargwo sak kjäk
 (70). ⁴ Sopono İok pjir irgo ga José tjië pjlu pjiloyoga
 kong ga «Rokër bomi kong sira ga pjäy tjië pjlu kong
 bor kjishko. ⁵ Pjäy tjië ba kong ga bor data wolön
 dörosshko ga tja ichara tjië ba kong jilökoyo ga «Pja
 wolönoshko ga pja sör äär ber buk Canaán kjokyo, sak
 shäryorop om go li roshko» İoror. Eni ga rokëmi ba
 kong ga tja iche bor data jnek. Jnenor pjir ga tja tjwe
 iröng obi İëmi ba kong eni» İe.

⁶ Kuya pjilurë ga tjië José kong ga «Pja jek ga pjilúe.
 Rokara bop kong sorë li shäryos eni» İe.

⁷ Eni ga José jek ba data jnek, ba pjeyoga tjok.
 Yorkara tjlapgaga parkë löng pjlu kong kjilobi İirë, pjlu
 ëngkjwagaga jëk kwomgla go, jëkklo roy tjok. Nopga
 öör träk llëme. Ba öng, ba wapga chilawa, e iara Jacob
 pjeyogarë beno tjeng Gosén kjokyo erä.

¹⁰ Dipzono İok Jordán diyo kjwo kalëkong pjir ga öö-
 tong löng Atad kjokyo, dwla bo kwota shiya lokshko.
 Eshko ga woydono İok ara, slatong, kjiloshko ara, Ja-

†† İlö SHIK İanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

cob soyopora dbargwo kjäk (7) José tjok. ¹¹ İya Canaán sopga löng eshko lirë ga tjlë ga «Egipto sopga woydë ara» İe. E kjışhko ga kjok eshko koiara Abel Misrayin, † e ber buk Jordán diyo dlo wen tēm shwo İëkong.

¹² E irgo ga Jacob söra ba wapgarë Canaán kjokyo, iara beno buk guëng jong ööng Macpela kjokyo roshko, Mamré kjokyo gomyo. Guëng İi tjlwëna Abrahamdë Efrón kong, İläye tjeng eshko İi bako, ber buk sak ba pjeyoga kong wlo. İläye İara Jacobdë ba kong İi shäryara ba wapgarë eni.

¹⁴ Ba data jnena pjir ga José to jek Egipto kjokyo iröng obi, ba pjeyoga, ba yorkaga uunkong tjok.

José tjlëno ba pjeyoga kong, woydë İok İlëm wlo

¹⁵ Jacob woİono kuzong ga José shjiyga wotjİrk ga «José wotjİrk bi kong owa dikjoyoe. İläbo shäryoroy ba kong owa kuzong ga İläbo shärye bi kong owa kjwe» İe. ¹⁶ E kjışhko ga no ichara tjlë ba kong ga «Bop data woİontë İlëm obishko ga tjlë bop shjiyga kong ga ¹⁷ “Pjäy tjlë bop İëng kong ga ‘Bop data tjlëno beno bop kong ga “Bop shjiyga İläbo shäryono bop kong owa İi rokër bop kong sira ga epga shdum e kjışhko İläme. Epga jnep kësbange” İara bop datarë bop kong eni’ İlämi ba kong” İara. Eni ga roke lok bop kong sira ga epga jnep kësbange, epga bop data Sbö parkagaga» İe.

† Hebreo tjlökwo ABEL MISRAYIN, e EGIPTO SOPGA WOYDË ARA İOKİO.

Kuya Josërë ga slar jöng.

¹⁸ Eni ga José shjiyga tje löng kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, tjlë ba kong ga «Tjawa löng ère, tjawa bop parkagaga tjlwëk löng pjir wİeniyo» İe.

¹⁹ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «İläye bangkjreİi İläme. Tja Sbö İlëm, pjäy shdun wlo. ²⁰ Pjäy wotjİrİno İläbo shäryë bor kong owa. Gueniyo bomi wotjİrk owa İi kjİopswara Sbörë beno pjİlú, nopga ara kjimtokİo, wolon İlëm wlo. ²¹ E kjışhko ga İläye bangkjreİi İläme. Pjäy kong dli twër, bomi wapga kong bakoe» İe. Eni ga José tjlëno ba shjiyga kong yötso, wotöye. Ga epga beno löng wopjİlú, woydono ame.

Josë woİonoe

²² José beno sök Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok. Öö-tong tjläbla, ba wa Efraín tjërga, e wapga İna, Manasés wa Maquir, e wapga İna bako, wİokjrara ba wapga wİeni. Pjİlara ga tjlë ba pjeyoga kong ga «Tja wolon döroe. Pjäy kjimtaga ber Sbörë. Pjäy shiya na dwayo. Pjäy söya äär löng kjok twara Abraham, Isaac, Jacob kongshko. Pjäy tjlës bor kong jİölkoyo ga pjäy shiya Sbörë na dwayoshko ga bor doyo söİi jek bomi tjok İozİ bor kong jİölkoyo eni» İe. ²⁶ José İu İno öötong sak dbäw kjingsho sak kjwarashko (110) ga woİono buk Egipto kjokyo. E irgo ga ba doyo poshtira, an İlëm wlo, ga iara beno buk shinmoga bapkwö roshko.

Rut

Elimélec pjeyoga

1 Domer shäng kjlara ko Elimélec, boy ko Noemí, † wapga domerga do pjök ko Majlón, Quilión. Elimélec, e efrateo, Belén so. Belén kjokyo, e Judá tjëyoga kjokyo obi. Israel tjëyoga pjlyuo llem obi dbaryoshko ga pjli shrono ara kjok eshko. E kjishko ga Elimélec to jek öötong beno sök Moab kjokyo, ba pjeyoga li tjok.

³ Eshko ga Elimélec shinmotkonoe. Ba boy Noemí beno sök eshko, ba wapga do pjök tjok. ⁴ E irgo ga ba wapga orkwosmono walëga Moab so tjok, kjlara ko Orfa, kjlara ko Rut. Gueniyo öötong luyo sak kwara (10) ga ⁵ Majlón, Quilión, e shinmotkono lok. Eni ga Noemí beno sök wa dret, lanma dret bakoe.

Rut, Noemí

⁶ Eshkoshko ga Israel tjëyoga kjimtara Jehoväre, ga pjli dbaryo li pjirae. Roy kura Noemíre eshko Moab kjokyo. E kjishko ga wotjirk to iröng Judá tjëyoga kjokyo obi, ba pjlaydoga do pjök li tjok le. Opshik kjok eshko dwayo kwilëshko ga ⁸ tjilë ba kong lok ga «Pjây nom jek iröng bomi mekëga shwoy. Tja, bor wapga, tjawa woydoromi, kjimtoromi ara. E kjishko ga rokër Jehová kong ga pjây woyde, pjây kjimte eni bakoe.

⁹ Pjây kong lanma wlëya jek obi, pjây ber löng wopjlu bomi ushko wlo» le. E irgo ga lö shira, †† tja toe loklo.

Kuya lok ga slar tira llem, ¹⁰ ga tjilë ba kong ga «Llëme. Tjawa jek bop tjok, bop pjeyoga löng lishko» le.

¹¹ Gueniyo kuya ga tjilë ba kong lok ga «Toguëga, pjây to iröng obi. ¿Pjây jek bor tjok lëmi kjër llëno? Tja wapga orkwosmok bomi tjok wlo ame. ¹² Pjây to iröng bomi ushko. Tja këguë anmoyö, tja orkwosmok obi wlo. Tja kjwe orkwosmono eeri jä, ga wapga domerga weno tjeng bor kong jekdo kjwe ga ¹³ pjây orkwosmok llem, äär jong eppa äär këkboga dbaryo guing llëme. Pjây jek bor tjok llëme. Llëye weno bomi kong li, e kjange. Gueniyo llëye weno bor kong li, e kjang anmoyö, Jehová opyono shäng bor wloyo kjishko» le.

¹⁴ Kuya lok ga slatong jek obi. Eshko ga Orfa, ba em lö shira, ga briktong toe. Gueniyo Rutda jek pjä ba em li go, to rayara llëme. ¹⁵ Eshko ga Noemí tjilë ba kong ga «Bop kjlara kjwe izong. To jek iröng ba pjeyoga löng lishko. To ba sböpga baïya poshrök iröng obi. Pja to ba tjok dey» le.

† Hebreo tjilökwo NOEMÍ, e WOLESOWA loklo. †† LÖ SHIK lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

¹⁶ Kuya ga tjilë ba kong ga «Pja yorkër woydë jilökoyo.

Tja ichëp bop rayë llëme.

Pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko.

Pja äär sök kjone ga tja äär sök bop tjok eshko.

Bop pjeyoga lëp li, e ber bor pjeyoga bakoe.

Bop Sbö lëp li, e ber bor Sbö bakoe.

¹⁷ Pja shinmotkë äär kjone ga tja shinmotkë ber eshko bakoe.

Pja jnekoba kjone ga tja jnekoba eshko bakoe.

Tja tjilë bop kong jilökoyo ga shji löng së obishko ga

pja äär kjone pogo ga pja rayër llëme.

Rokër Jehová kong ga shäryoror eni llëm wlëni ga tja shdüya» le.

¹⁸ Iya Noemíre ga raye woydë Rutdë llëm kuzong ga llëye lara ba kong ame. ¹⁹ Eni ga jek lok pjöyikong.

Öötong löng Belén kjokyo ga nopga shdöktong tjilë ara. Walëga eshko so tjilë lok eng kong ga «¿Kjwe Noemí llëmdo?» le lok eni.

²⁰ Kuya Noemíre ga tjilë ba kong lok ga «Tja kowëmi Noemí ame. Jehová, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë. Ga tja iara beno sök woydë ara. E kjishko ga tja kowëmi Mara † shara. ²¹ Tja opshino na dwayoshko ga llë pogo woydër li tjok. Gueniyo tja söra Jehoväre tek iröng or rorëe. Opyono shäng bor wloyo. ¿Eni ga tja kowëmi Noemí sorëro?» le.

²² Eni ga Noemí opshino tek Moab kjokyo dwayo ba pjlaydo Rut, Moab so li tjok. Öötong löng Belén kjokyoshko ga dwla bo kjrozlong dbaryo li soyëba löng kwilëe.

Rut eng wlëno Booz tjok

2 Domer shäng kjlara ko Booz, e Elimélec, Noemí lanma dëna li pjeyo. E dbur ara bakoe.

² Dbar kwara ga Rut tjilë Noemí kong ga «Rokër bop kong ga tja ichos jek oba parkë dwla skok löng lishko. Eni ga ëbo, tja iche kjwe dwla bo beno tjeng ba irgo li töng» le.

† Hebreo tjilökwo MARA, e KË ARA loklo. Ba kong ga tjilë ga «Tja iara sök kë ara», e «Tja iara sök woydë ara» loklo.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Jlöö, toguë» le. ³ Eni ga Rut jek öötong shäng dwla bo kjrëba löng li irgo. Shäng parkëshko li kjokyo sogo, e Booz, Elimélec li pjejo.

⁴ Eshko ga Booz tek tjwe shäng Belén kjokyo dwayo ga tjlë ba parkagaga löng li kong ga «Miga. Pjây kjimtaga ber Jehovärë» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Kjobe. Pja kjimtaga ber Jehovärë bakoe» le.

⁵ Eshko ga tjlë ba parkagaga tjeng li kägäyo kong ga «¿Walë shäng kjwe ë pjejo?»

⁶ «Kjwe Moab so. Walë to tek Noemí tjok Moab kjokyo dwayo li kjwe. ⁷ Kjok shröngto ga tjlë bor kong ga «Tja ichos dwla bo llë beno tjeng ba skogaga irgo li töng sira» le. Ga «Jlöö» lër ba kongshko ga jek parkë, ga beno shäng parkë kjweshko. Woshtono shäng eeri jã ukwang kjwe dorko» le ba kong.

⁸ Eshko ga Booz jek Rut zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «Chiya, tja kuzong. Pja dwla bo töng shto oblë llëme. Pja ber shäng jushko bor parkagaga walëga tjeng wle tjok. ⁹ Domerga to löng dwla bo skok tjeng li töngshko ga pja parkë jek ba irgo. Pja twe lok tjtötö llëme loror bor parkagaga domerga kong tjän. Ga pja wodogroshko ga di kjrëp di bakwo dlina domergarë tjeng wle roy dwayo» le.

¹⁰ Kuya ga kjök tonon, kujono bokdo kjlay klung go, tjlë ga «Tja shto oblë so. ¿Bop bokso ga tja pjluë lep ega?»

¹¹ «Pja roy kuror uunkong. Bop lanma wolono tek lëkong ga bop em, e kjimtep shäng ara. Bop data, bop mekë, bop kjok, e rayorop pjir, ga pja to tek shrono beno sök nopga miydëp llëm löng li tjok. ¹² Jehovah, e Israel tjëyo Sbö. Pja opyono beno sök ba sjägä dirko wleni, pja de wlo. Eni ga rokër ba kong ga pja potjwlyëa, llëye shäryorop li kjishko» le ba kong.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Woydër ga bop bokso ga tja pjluë lep ryado. Bop tjlokwo, tja ie dbokjrë jek obi. Tja tjwlo llëm, bop parkagaga walëga tjeng wle dorko. Eni emdë ga pja tjlë shäng bor kong yötso, wlepe» le.

¹⁴ Ga öötong iozlong dloyo goshko ga Rut rokara Boozdë, tjlë ba kong ga «Pja tegö. Pjlung shosho suk pjir wle kjros, ga pös kjilgwo bo dyo shpoä wle go, ga uozong» le. Kuya ga wloktëng sök parkagaga tjeng li tjrëko, ga kong dwla jnena tjeng li twara Boozdë ba kong kjwöböso. Eni ga kjrara, uara beno shäng bö tjung, wopjlú, ga beno obie.

¹⁵ E irgo ga jek dwla skok tjeng li töng obi, ga Booz tjlë ba parkagaga löng li kong ga «Lëmi dwla töng kjone pogoshko, töya töng tjeng dluw wleshko emdë ga wëyë. ¹⁶ Dwla skomi, tömishko ga lömi pjlobö pjlobö, töya bomi irgo wlo. Ga kong llëye lëmi llëme» le.

¹⁷ Eni ga Rut dwla bo töno shäng kjok eshko äär jong kjok sënge. E irgo ga kjwokära bayo gök kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10). ¹⁸ E irgo ga söra jek u lok lishko, ga pina ba em kong. Dli twara ba kong llamo li shira, twara ba kong, ue wlo bakoe.

¹⁹ İya ga tjlë ba kong ga «¿Eerishko ga pja dwla bo töng shäng kjone? ¿Pja parkë shäng kjone? Pja kjimtaga kjok sogo lirë ara kjishko ga rokër Jehovah kong ga e kjimtaga ara bakoe» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja parkono domer shäng kjlara ko Booz tjok» le.

²⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga rokër Jehovah kong ga e kjimtaga. Jehovah, shji nopga löng së obi li kjimtaga jlköyo. Nopga wolono tjän li kjimtaga bakoe. Shji kjimtaga bi pjeyoga soshko tjeng lirë kjluwe. Ga bi pjeyoga kjlara jüni, e Booz» le.

²¹ Eshko ga tjlë ba em kong ga «Tja ichara ber shäng eshko, ba parkagaga walëga tjeng li tjok, äär dwla bo kjrozlong dbaryo pjitong guing» le.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «Toguë, pja ber shäng ba parkagaga walëga tjeng li tjok ga ber bop kong pjluë. Pja jek shto oblë kjwe ga llëbo wen bop kong owa kjwe» le.

²³ Eni ga Rut beno shäng parkë Booz parkagaga walëga tjeng li tjok, dwla bo kjrozlong dbaryo pjitong guing. Gueniyo beno sök ba em shwoy.

Rut öör dwla kjwokäzlong shtoyo

3 Dbar kjwara ga Noemí tjlë Rut kong ga «Toguë, pja kong lanma wlen kjlara, pja ber sök shtoyo pjlu wlo. ² Booz, pja parkë shäng ba parkagaga walëga tjeng li tjok, e bi pjejo. Kuzong. Eeri shkëyo ga to ba dwla kjwokäk. ³ Eni ga pja nom wë, pja poshtis poshtikklo lö pjleblë go, ga pja doynos shwong pjlu wleniyo go. E irgo ga pja to parkë shäng lishko, gueniyo pja opping wële ba kong llëm, äär iono, di iono pjir guing. ⁴ Eshko ga pë buk kjoneshko ga ip yötso. E irgo ga pja jek ba zlong bäng, ba kjinyoklo dre lëkong li kjëp, ga pja opbuk buk eshko. Eshko ga llëye shäryëp wlo li le bop kong» le.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëye lep bor kong li shäryër eni» le. ⁶ Eni ga opshino to jek eshko, ga llëye lara ba emdë ba kong kës li shäryara eni.

⁷ Ga Booz iono, di iono pjirshko ga beno shäng wopjlú. E irgo ga jek opbuno, pë buk dwla töng tjeng dluw li zlong bäng. Wop tjok ga Rut jek shäng wora wora, öötong shäng ba zlong bäng, ba kjinyoklo dre lëkong li kjara, ga opbuno buk eshko. ⁸ Kjok rong dik ga Booz buk li poläk, ga woleno. Ga workwë jek kalëkongshko ga kuya ga walë buk ba dre zlong bäng kjlara, ⁹ ga tjlë ba kong ga «¿Pja ëro?»

«Tja bop parkaga Rut. Tja kjimtaga bor pjeyoga soshko kjlara jüni lirë kjluwe. Ga kjlara jüni, e pja. Woydër ga pja orkwosmok bor tjok» le ba kong.

¹⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Chiya, rokër Jehovah kong ga pja kjimtaga. Domerga dwlas bor kjinmo tjeng ara. Kjone kjone dbur ara, kjone kjone song wleniyo. Wlënop kjlara jüni kjwe, orkwosmok bop tjok wlo. Gueniyo shäryorop eni llëme. Tja bop lanma shinmotkono li pjejo kjishko ga pja opshäryono beno ba kong pjlu, llëye shäryorop pjlu ba kong dënashko li kjinmo. ¹¹ Chiya, llëye bangkjërëp llëme. Llëye lep bor

† GÖK KËSBANG TJUNG WLENI KJWO SAK KJWARA (10), e BAYO LITRO SAK PJÖK (20) DIK.

kong li shäryer. Bor pjeyoga kjok ère so löng kës li om-miydë ga pja walë wotjîk pjîu wleniyo.

¹² »Jîokoyo ga tja bop pjeyo soshko. Gueniyo domer shäng kjîlara obi, bop pjeyo soshko anmoyö bor kjinmo. ¹³ Eeri shkëyo ga pja ber buk na. Bong kjok shröngto ga tja to lan ba tjok, pja dere, de pja de woydë llëmde, e miydër wlo. Pja de woydë ga pja de. Gueniyo woyde llëm ga lër bop kong jîokoyo Jehovah ko go ga pja dër. Pja pos buk bop shtoshko kjwey äär jong bong kjok shröng guing. ¹⁴ Gueniyo pja öör buk na, woydër ga miydëba llëme» le.

Eni ga pono beno buk ba dre zlong bäng. Gueniyo wëshko kjok shröng, kjok sî obishko ga kojono, opshik ey dwayo wlo. ¹⁵ Eshko ga Booz tjîë ba kong ga «Bop kjinyoklo kjwe skwos, ga shas yötso, roshko dwla iër wlo» le. Shäryara eni, ga dwla iara Boozdë kjringgwo tjer (6) söya wlo, ga toe.

¹⁶ Rut öötong shäng ba èm shwoy ga Noemí tjîë ba kong ga «Toguë, ¿pja öör sorë?» le.

Kuya ga llëye lara Boozdë ba kong li lara ba kong pjire. ¹⁷ Ga tjîë ba kong ga «Dwla ère twara bor kong, ga tjîë bor kong ga “Pja jek shäng iröng bop èm shwoy or rorë llëme” le bor kong eni» le.

¹⁸ Kuya ga tjîë ba kong ga «Toguë, koshos, llëye wen tîp wlo. Eeri ga domer li woshtë llëm, llëbo li ilgweya pjir guing» le.

Booz orkwosmono Rut tjok

4 E wopro ga Booz jek öötong shäng kjok eshko opzrežlong shtoyo, ga wloktëng sök eshko. Ga tya wop tjok ga Rut pjeyo soshko lara li jek shäng eshko ga tjîë ba kong ga «Kjîlara, pja tegö. Pja sirkes sök jûshko» le. Kuya ga jek sirkeno sök ba tjok. ² Eshko ga tjîapgaga rokara Boozdë doglo sak kjwara (10), tjîë ba kong lok ga «Pjây tegö. Pjây sirkek löng jûshko» le. Kuya lok ga jek löng sirkerögö tjeng ba tjok bakoe. ³ Eshko ga tjîë domer li kong ga «Noemí tek shrono sök iröng Moab kjokyo dwayo, ga wotjîk sök kjok soynek. Kjok, e bi pjeyo Elimélec, ba lanma shinmotkono li tî. ⁴ Ba pjeyo soshko anmoyö li pja. E kjîshko ga woydoror ga pja om-miydë, tjwîëp wlo. E tjwîëp jîokoyo los tjîapgaga tjeng jûshko, tjîapgaga kjok ilg-wega wleniyo bokshto. Tjwîëp woydë ga tjwîëzong. Gueniyo tja ba pjeyo soshko bakoe. Pja bäm go, irgo tja. E kjîshko ga tjwîëp woydë llëm ga los bor kong, miydër wlo» le.

Kuya ga tjîë ga «Enira tjwîën» le.

⁵ Kuya ga tjîë ba kong ga «Kjok, e Noemí, Elimélec syäyo li tî. Ba wa shinmotkono li syäyo ko Rut, e Moab so. Kjok li ber Elimélec tjëyo tek ber ba irgo li tîyado

wlo, ga tjwîënopshko ga pja orkwosmok Rut tjok kjîuwe» le.

⁶ Kuya ga tjîë ba kong ga «Enira kjok li tjwîën llëm dey. Tjwîënor ga kjok botoya jer bor shjiryo kjwe. Tjwîën ga äe. E kjîshko ga tjwîës pjarë dey» le.

⁷ Eshko dbaryo ga Israel tjëyoga sdëkwo tjok obi. Kjok llë soynek wlo ga ba soynega, kjupkwo ioklo skwe kjwara, ga twe ba tjwîëga kong. Kjok soyneya, tjwîëya eni.

⁸ Eni ga domer li, kjupkwo ioklo skwara kjwara, ga twara Booz kong, tjîë ga «Kjok li tjwîës pjarë» le.

⁹ Eshko ga Booz tjîë tjîapgaga löng li kong, nopga löng kës li kong ga «Eeri ga pjây uunkong ber löng ba miydaga. Elimélec, Quilión, Majlón, e kjok kës li tjwîënor Noemí kong. ¹⁰ Ga Majlón syäyo ko Rut, Moab so li kjrator beno sök bor boy, kjok li ber Majlón tjëyo tek ber ba irgo li tîyado wlo, Majlón roy jer llëm wlo bakoe. Pjây uunkong ber ba miydaga» le.

¹¹ Tjîapgaga löng li, nopga löng kës li, Booz tjîökwo kuya lok ga tjîë ga «Jölo. Tjawa ber löng ba miydaga jîokoyo. Ga rokërwa Jehovah kong ga walë li kong wapga twe ara, twara Israel boyga Raquel, Lea kong sorë ga eni. Rokërwa ba kong obi ga efrateoga tjrëko ga pja ie ber domer tjwîö ara wleniyo, ga Belén sopga tjrëko ga pja ie ber roy kës bange. ¹² Judá, Tamar, ba wa Fares kjîshko ga ba tjëyo tek beno ba irgo li shdöktong träk llëme. Eni ga rokërwa Jehovah kong ga wapga twe bomi kong li kjîshko ga pjây ie ber löng eni bakoe» le.

¹³ Eni ga Booz orkwosmono Rut tjok, ga pono ba tjok, ga beno shäng kjîlaraso llëm, kjimtara Jehovahë kjîshko. E irgo ga wa buk kjîlara domer. ¹⁴ Eshko ga walëga eshko so tjîë lok Noemí kong ga «iJehová poshrëy jîokoyo! Eeri ga kjimtaga twara Jehovahë bop kong kjîlara. Rokërwa Jehovah kong ga chida li roy ie shdär Israel tjëyoga uunkong kong. ¹⁵ Pja woyde bop pjâydorë ara. Bop kong ga tjwîö ara, wapga domerga doglo kjäk (7) kjinmo. Ga chida li weno ba kong. E kjîshko ga pja ie ber mite wleni, ga pja këguëshko ga pja de» le.

¹⁶ Eshko ga chida li kjrara Noemíë ba wloshko, ga kuna shäng ba tjok. ¹⁷ E koiara walëga eshko so lirë Obed, ga tjîë lok ga «Noemí wa buk kjîlara» le.

E irgo ga Obed, e wa Isái. Isái, e wa David.

David dataga, kjokëga

¹⁸ Fares tjëyo tek beno ba irgo li beno eni: Fares, e wa Jezrón; ¹⁹ Jezrón, e wa Ram; Ram, e wa Aminadab;

²⁰ Aminadab, e wa Naasón; Naasón, e wa Salmón;

²¹ Salmón, e wa Booz; Booz, e wa Obed; ²² Obed, e wa Isái; Isái, e wa David.

Jonás

Jonás Jehovahä töywono

1 Domer shäng kjära ko Jonás, e Amitay wa. Pjära ga Jehovahä tjä ba kong ga ² «Kjok buk kjrina kës-bang, kjeryo shäryak ak go pjribri kjókshko ko Nínive. Pja nom eshko. Ga roy sös ba kong ga läbo owa shärye löng kës li roy kuror, ga epga shdun e kjishko» le.

³ Gueniyo ga kolara Jonásdä läm, jek Jope kjokyo shara. Öötong shäng eshko ga kjong wlëna buk kjära ba brikdo, jongya jong Tarsis kjokyo, Jehovahä töywe wlo le. Eni ga oppotjwëno, opyono ba roshko, jek äär eshko wlo.

⁴ Gueniyo ga pjük ichara Jehovahärlä dlung kjing kës-bang, dbo ara. Eni ga kjong sögaga li bë löng dete erä. Wotjirk lok ga kjong dlar le, bangkjre lok träk läm, ga kjära kjära kjarga löng syöshtë, kjioshtë ba sböpga kong. Eshko ga ba kjong jer pir läm wlo ga kjong roshko läbo tjeng kës li shira, dbura lok jer dlung roshko.

E wopro ga Jonás beno buk pë dew, kjong roshko. ⁶ Eni ga kjong söga kägäyo jer Jonás bukshko ga tjä ba kong ga «¿Pja pë kjër ega? ¿Pja kojös maling kjwey dwayo! ¿Pja syöshtos bop sbö kong, shji songe le kjwe, shji wolon läm wlo!» le.

⁷ E irgo ga kjong sögaga li tjä lok eng kong ga «Kjw-eri, shji läbo jyäglo dbuk, läbo owa jü laga erë ty wële wlo» le. Shäryara lok eni, ga miydara e go ga wloyo Jonásdä.

⁸ Eni ga tjä lok ba kong ga «Los borwa kong ga ¿läbo owa tjwe borwa kong ega? ¿Pja pak lä? ¿Pja tek kjone dwayo? ¿Pja kjone so? ¿Pja tjëyo kjone dey?»

⁹ «Tja hebreo. Jehovahä, e bangkjrotë. E Sbö, kjok uunkong shäryaga, dlung ère shäryaga bakoe. Tja ère to shäng ba töywë» le ba kong.

Kuya lok ga bangkjrrara ara, tjä ba kong ga «¿Shäryep eni ega?» le. ¹¹ Eshko ga dlung poyong dbo kjrë jek kégong kégong, ga tjä lok ba kong ga «¿Läye shäryërwa bop tjok, dlung ère slan ber buk tjékso wlo?»

¹² «Tja dbuzi jer dlung roy, ga dlung kjwe ber buk tjékso dani. Miydër pjü ga pjük to tek löng kës bi kjing go ère wloyo tjarë» le.

¹³ Eshko ga kjra lära lok dbo go, kjong tjye lok pjöshko lära, gueniyo dlung iirkono ara anmoyö kjishko ga tjye ga äe. ¹⁴ Eni ga rokara Jehovahä kong ga tjä lok ga «Jehová, tjawa iëp wolon, domer ère zrörwa kjishko läme. Läbo owa shäryara läm wleni ga owa

ère iëp ber pjang borwa go läme. Jehovahä, läbo uunkong ère shäryaga li pja» le. ¹⁵ Lära lok pjir ga Jonás dbura lok jer dlung roy, ga dlung kjing shkuno, beno buk tjékso. ¹⁶ İya lok ga Jehovahä bangkjrrara lok, ga läbo söra, twara ba kong, ga tjökwo lära ba kong jökoyo bakoe.

¹⁷ Gueniyo ga mä dlung roy so ichara Jehovahärlä kës-bang kjära, Jonás dwe wlo. Ga Jonás beno sök mä li bö roy dbargwo mya, shkër dbae.

Jonás syöyo

2 Eni ga Jonás sök mä li bö roshkoshko ga syöshtono ba Sbö Jehovahä kong. Tjä ga

² «Jehová, tja woydëshko ga pja rokoror, ga tja kar dboryorop.

Tëm dlung dorong dwayo, tja wolon döroshko ga pja rokoror, ga tja kurop.

³ Tja ichorop jer dlung dorong, ga tja popnena dlung mäslirë.

Ba pjüblün kësks li to jek bor kjing go.

⁴ Kur ga tja iorop beno sök tjoksa. Bop u in ame loror.

⁵ Tja jnena dlung dyorë uunkong, tja kjingara dlung rong lirë, dlung kjlo sho oplgwing jong bor dlu go.

⁶ Tja oplono jer öötong shäng dlung dlupyo jer äärshko.

Kur ga tja shduna, iara beno sök eshko iyado.

Gueniyo ga tja wolontoshko ga tja dörop. Pja bor Sbö Jehovahä.

⁷ Kur ga tja wolon döroshko ga Jehovahä, pja woyoshroror, ga bor syö öötong bop shwoy, öötong bop u jong lishko.

⁸ Èye märlä sböpga jyäglo go ga kjimtëp ame.

⁹ Gueniyo bor tjökwo pjü go ga läbo sörlä, twër ber bop kong. Läye loror bop kong jökoyo li shäryër eni. İJehová, bor döga li pja eröel» le.

¹⁰ Eni ga mä li ichara Jehovahärlä Jonás tjwë dlung kjako.

Nínive sopga, läbo owa shärye löng li rayara

3 E irgo ga Jehovahä tjäno Jonás kong jek obi. Tjä ga ² «Kjok buk kjrina kës-bang, kjeryo shäryak ak go

pjribri kjókshko ko Nínive. Pja nom eshko. Ga lléye lër bop kong li lëp ba kong eni» lë.

³ Eni ga Sbö tjlökwo li kolara, ga to jek Nínive kjokyo. Kjok, e kësbang, shji jek u tk ba roshko wlo ga woydara dbargwo mya. ⁴ Jonás jëktong shäng ba roshko dbar kjwara ga tjlë nopga kong ga «Äär dbargwo sak pkëng (40) ga Nínive kjokyo ëre pjiya Sbörë» lë.

⁵ Kuya lok ga tjlökwo kjararae. Ga tjlë lok ëng kong ga «Shji ië llëm Sbö kong» lë. Eshko ga nopga uunkong shwong pjuno shtëgro së ä wleniyo, ba woowa li tya Sbörë wlo lë.

⁶ Roy öötong Nínive so pjlyo kongshko ga kojono ba sökklo sökshko dwayo, ga shwong onmo pjlu li skwara, shwong shtëgro së ä wleniyo pjuna, ga wlok-tong sök töshko bakoe. ⁷ E irgo ga pjlu, ba pjloyoga, e kjibokwo tono kjwara, miyde kjok eshko soppa uunkongdë wlo. Kjibokwo li tjlë ga

«Shji ië llëme. Öng ilë sëy llëm, kong di twëy llëm bakoe. ⁸ Shwong shtëgro së ä wleniyo, e pjüz, bi woowa li tya Sbörë wlo.

Ga pjäy kjiloshtos jilökoyo Sbö kong. Lléye owa shäryëmi löng tyado li rayozä. Pjäy opshäryë owa, oba zrök, oba shpok, e rayozä bakoe. ⁹ Eni wleni ga Sbö wotjlik li kjlopswë, ba iir li löya, slöya, ga shji pjiya llëm kjwe.»

¹⁰ Tya Sbörë ga llëbo owa shärye löng li rayara kjishko ga epga songe lara, ga lléye shärye ba tjok lara li shärya eshko llëme.

Jonás iirkono ara

4 E kjishko ga Jonás iirkono ara, ² ga syöshtono Jehovahá kong, tjlë ga «Jehová, tja kuzong. Tja shäng bor kjokshko obishko ga miydoror ga ëre shäryë jüni, ga löror bop kong pjire. E kjishko ga tja töktong jek

Tarsis kjokyo. Miydër ga pja Sbö, pja wopjlu anmoyö, nopga songe lëp tyado, pja iirkë wlo ga kjange. Nopga shdum lëpshko ga llëbo wlëp woydë oblë oblë enido, shdum llëm wlo.

³ »Eni ga rokër bop kong ga tja ios woion jekdo. Tja ber sök së ame dey» lë.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pja iirkë kjweni ga pjlu?» lë.

⁵ Eshko ga Jonás opshino kjok eshko dwayo, jek öötong sök kjok buk dlo wen tëm shwo lëkong. Eshko ga ukwang shäryara kjwara, ga beno sök ba dirko, lléye shäryë kjok buk li tjok tya wlo.

⁶ Eshko ga kji sho iara Sbö Jehovahäre wen jong kjlara Jonás kopshko, ber sök wopjlu wlo. Kji sho li kjishko ga Jonás woowa llëme. ⁷ Gueniyo wëshko kjok shröngto ga shtätä ichara Sbörë, kji sho li ue wlo, ga sho dano beno drete. ⁸ Dlo wenoshko ga pjluk kjlik ichara Sbörë weno jong dlo wen tëm shwo lëkong dwayo, ga dlo jong bek Jonás kä kjing go. Eni kuzong ga kuya mae, wopjir kjoyo, woion woydë erä. Ga tjlë ga «Tja sök së woydë ame» lë.

⁹ Kuya Sbörë ga tjlë ba kong ga «¿Pja iirkë kji sho dano li kjishko ga pjlu?»

«Ëng. Bor kong ga pjlu. Tja sök ëreshko woion iirdë» lë.

¹⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Kji sho kjwe dgaga pjarë llëm, kungga pjarë llëm bakoe. Shkër kjwara ga weno, wëshko ga kjëtonge. Gueniyo ga songe lëp. ¹¹ Nínive kjokyoara nopga ara, sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök (120,000) kjinmo. Lléye pjlu, de oware, e miyde lok llëme. Eshko ga öng ara bakoe. ¿Eni ga songe lër llëm sorë?» lë.

Mateo

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjïlara ko Mateo. E kowëba Leví bakoe. E judío. Dënashko ga e dbur tōngga Roma so kong. Pjïlara ga sök ba pak lishko ga rokara Jesúsdë opping ba tjok. Kuya ga to jek ba tjok, beno shäng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno shäng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjïlarayo bakoe. Eshko dbaryo ga judíoga löng no pjïluyo iche ðe Sbörè li koshë, gueniyo e Jesús miydara ararè ilëme. E kjïshko ga Jesús wolono, ga woshrara Sbörè irōng obi irgo ga kjibokwo ère tara Mateorè. Lìbo ñna, kura om go li jyã tara beno ðok kjibokwo ère go, ber judíoga uunkong kong wlo. Woyde ga kjibokwo ère go ga miyde ðok ga koshe löng li, e Jesús om go.

Jesucristo data, kjokë, tjïapgaga tek dënashko dwayo

1 Jesucristo, e David tjëyo, Abraham tjëyo bakoe. Ère ba data, ba kjokë, ba tjïapgaga tek dënashko dwayo, e kjibokwoyo.

² Abraham, e Isaac data.

Isaac, e Jacob data.

Jacob, e Judá data, ba shjiyga, ba ðëmga data bakoe.

³ Judá, e Fares data, Zera data bakoe. Epga mekë ko Tamar.

Fares, e Esrom data.

Esrom, e Aram data.

⁴ Aram, e Aminadab data.

Aminadab, e Naasón data.

Naasón, e Salmón data.

⁵ Salmón, e Booz data. Booz mekë ko Rajab.

Booz, e Obed data. Obed mekë ko Rut.

Obed, e Isaí data.

⁶ Isaí, e Pjïlu David data.

David, e Salomón data. Salomón mekë, e dënashko ga Urías boy.

⁷ Salomón, e Roboán data.

Roboán, e Abías data.

Abías, e Asa data.

⁸ Asa, e Josafat data.

Josafat, e Joram data.

Joram, e Uzías data.

⁹ Uzías, e Jotam data.

Jotam, e Acáz data.

Acáz, e Ezequías data.

¹⁰ Ezequías, e Manasés data.

Manasés, e Amón data.

Amón, e Josías data.

¹¹ Josías, e Jeconías data, ba shjiy, ba ðëmga data bakoe. E dbaryoshko ga Israel tjëyoga zanaba, söra-ba jek Babilonia kjokyo dbo go.

¹² Eshko tek ðëkong ga wapga weno obi.

Jeconías, e Salatiel data.

Salatiel, e Zorobabel data.

¹³ Zorobabel, e Abiud data.

Abiud, e Eliaquim data.

Eliaquim, e Azor data.

¹⁴ Azor, e Sadoc data.

Sadoc, e Aquim data.

Aquim, e Eliud data.

¹⁵ Eliud, e Eleazar data.

Eleazar, e Matán data.

Matán, e Jacob data.

¹⁶ Jacob, e José data, María ðanma. María, e Jesús mekë. Oba tjïë ga no pjïluyo ichara Sbörè shrono shäng li, e Jesús.

¹⁷ Abraham wapga, tjërga, tek ðëkong tjwe jong David go beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). David wapga, tjërga, tek ðëkong tjwe jong Israel tjëyoga söra-ba jek Babilonia kjokyo dbo go dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). Eshko dwayo ba wapga, tjërga, tek ðëkong tjwe jong no pjïluyo iche ðe Sbörè li buk dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) bakoe.

Jesucristo bukshko dbaryo

¹⁸ Jesucristo, e bukshko ga eni. Kjoglo shäng kjïlara ko María. Domer shäng kjïlara ko José. Tjïokwo twono ëng kong, orkwosmok wlo. Gueniyo orkwosmoydë ðok ðëm obishko ga María beno shäng kjïlaraso ðëm, Sbö Sëya ð.

¹⁹ José, e domer pjïlo bek, ga María rote woydë è kong ðëm. E kjïshko ga raye kjingtëng ðara. ²⁰ Woyotjïya shärye eni ðeshko ga Tjïapga parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjïlara yoshko, ga tjïë ba kong ga «José, David tjëyo, pja orkwosmok María tjok ga

bangkjrëp llëme. Shäng kjlaraso llëm, Sbö Sëya ï.
²¹ Lïono ga María wa buk kjlara domer. Eshko ga koiëp Jesús. † Koiëp eni, ba tjëyoga döya llëbo owa shärye löng li dbo dorko dwayo kjishko» le.

²² Shäryono eni, tjökwö lara Tjlapgarë ba tjökwö lara kong dënashko li ber jököyo wlo. Tjïëno beno eni:
²³ «Kjoglo domer miydoydë llëm obi li, e ber shäng kjlaraso llëme.

Wa buk kjlara domer, ga koiëba Emanuel.» ††
 (Emanuel, e «Sbö shäng bi tjok» löklo.)

²⁴ José wöllenoshko ga llëye lara Tjlapga parkaga kjok dogo sorë li shäryara eni, ga María wlojkrara. Gueniyo José pono ba tjok llëm, äär jong chida li buk guing. Eni ga wa buk kjlara domer, ga koiara Josërë Jesús. E irgo ga beno löng pjöyikong.

Domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e shrono löng dö wen tëm shwo lëkong dwayo

2 Jesús weno buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. E dbaryo ga kjok eshko so pjlyo ko Herodes. Eshkoshko ga domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e tek shrono löng Jerusalén kjokyo, dö wen tëm shwo lëkong dwayo ga ² tjïë oba kong ga «¿Judío pjlyo weno buk kjone? Ba dbala ïnorwa, ga tjawa tek löng ba poshrëk» le.

³ Kuya Pjlu Herodesdë ga beno sök woydë ara. Jerusalén sopga beno löng eni bakoe. ⁴ Eshko ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok lëgwëkklo tara Moisésdë li go, e rokara pjlyurë uunkong, ga tjïë ba kong lök ga «¿No pjlyo iche le Sbörë li wen buk kjone?»

⁵ «E wen buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. Tara beno Sbö tjökwö lara tek dënashko sorë li eni.

⁶ »«Belén kjokyo, pja Judá tjëyoga kjokyo obi. Bor nopga Israel tjëyo pjlyo wen kjlara bop kjok kjing go.

E kjishko ga pja tjwïö tira llëm kjok ëre kjing goshko.» †

⁷ Eni ga domerga shrono dö wen tëm shwo lëkong dwayo li rokara pjlyurë tjoksa lütshko. Ga epga kjishko ga miydara ga dbala weno pjang lïonoshko. ⁸ E irgo ga tjïë ba kong ga «Pjäy nom Belén kjokyo, ga kjwozirwa wïëmi yötso. Wïënomi ga pjäy tek iröng, ga roy sömi bor kong, tja jek ba poshrëk bako wlo» le.

⁹ Kuya lök ga toe. Ga dbala ïna weno pjang li jek pjang ba bäm go, ga slän äär pjang kjwozirwa sök li kopshko. ¹⁰ Dbala li ïya lök ga beno löng wopjlye.

¹¹ Eshko ga opzrëno jek lök u li roshko, ga kjwozirwa ïna sök ba mekë María tjok. Eshko ga kjök tonö, ga kjwozirwa li poshrëra. E irgo ga dbur sho shöylör, llëbo lö pjlyëblë tjwïö ara wleniyo, dwlo poshtikklo lö pjlyëblë, e shira, twara ba kong ba sëngglo. ¹² E irgo ga Sbö tjïë ba kong yoshko ga «Pjäy jek pjlyo shwo lëkong llëme» le. E kjishko ga irbo shano oblë, ga to jek lök iröng obi ba kjokshko eni.

José töktong to jek Egipto kjokyo María, Jesús tjok

¹³ Domerga li brikong irgo ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno José kong kjlara yoshko, ga tjïë ba kong ga «Kjwozirwa li wïëya Pjlu Herodesdë, zröya wlo le. E kjishko ga pja kojözong. Kjwozirwa, ba mekë, e sös na dwayo. Pjäy nom tök Egipto kjokyo. Pjäy ber löng eshko, äär jong lïono lër bop kong guing» le.

¹⁴ E shkëyo ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekë, e söra to jek Egipto kjokyo. ¹⁵ Öötong beno löng eshko, Pjlu Herodes wölonö guing. Shäryono eni, tjökwö lara Tjlapgarë ba tjökwö lara kong dënashko li ber jököyo wlo. Tjïëno beno eni: «Bor wa rokoror Egipto kjokyo dwayo.» ††

Herodes nopga ichono kjwozirga zrök

¹⁶ Miydara Herodesdë ga jyäpgwara domerga tjwe dö wen tëm shwo lëkong dwayo lirë ga iirkono ara an-moyö. Dbala weno pjang lïonoshko lara domerga lirë ba kong kjishko ga nopga ichara kjwozirga domerga lu pjlyoglo pjök ter lëkong löng Belén kjokyo li zrök uunkong, kjwozirga lu eni löng ba soshko li tjok bakoe. ¹⁷ Eni ga tjökwö lara Sbö tjökwö lara tek dënashko so Jeremiasdë li beno jököyo. Tjïëno beno eni:

¹⁸ «Ramá kjokyo ga ybö pjlyuk ara, slär ara, kjïoshtë ara. E Raquel, ba wapga wölonö, ga slär sök ba kjishko, wojekoba woyde llëme.» ††

José to jek Nazaret kjokyo iröng obi María, Jesús tjok, ber löng eshko wlo

¹⁹ Herodes wölonoshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara José kong yoshko Egipto kjokyo, ²⁰ tjïë ba kong ga «Nopga löng kjwozirwa zrök woydë kjupä li wölonö. E kjishko ga pja kojözong. Kjwozirwa, ba mekë, e sös jek na dwayo. Pjäy nom jek Israel kjokyo iröng obi» le.

²¹ Eni ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekë, e söra to jek iröng Israel kjokyo. ²² Gueniyo kuya ga Arquelaö parkë sök Judea so pjlyo, ba data Herodes shtoshko ga jek eshko ga bangkjre ara. Eni ga Sbö tjïë ba kong yoshko ga «Pjäy jek Judea kjokyo llëme» le. E kjishko ga to jek Galilea kjokyo shara. ²³ Öötong eshko ga jek löng Nazaret kjokyo, ber löng eshko wlo. Shäryono eni, tjökwö lara Tjlapgarë ba tjökwö lagaga kong dënashko li ber jököyo wlo. Tjïëno beno eni: «No pjlyo iche Sbörë tjwe li kowëba Nazaret so.»

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmshko

3 Lu to jek ara irgo ga domer weno shäng kjlara ko Juan No Waga. E jek to shäng Judea kjok dogro no llëmshko, tjïë oba kong ga «Sbö ber no pjlyo wlo li, e dbaryo äätoe. E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jïöe lözi, ga rayozïa» le.

† Grecia so tjökwö Jesús, e SHJI DÖYA TJLAPGARË löklo. †† Isaías 7.14. †† Miqaeas 5.2.

†† Oseas 11.1. †† Jeremías 31.15.

³ Kjibokwo tara Sbö tjiökwö laga tek dënashko so Isaíasdë. Tjiëno beno eni:
«Kjok dogro no ilëmshko ga ëbo tjië shäng dbo go ga
“Irbo poshäryozi Tjiäpaga tjwe li kong.

Shäryozi ber beke.”[†]
Ëbo tjië shäng dbo go lära li, e Juan läyde.
⁴ Eshkoshko ga Juan doyë shwong sek öng jëkklo sok
kësbang zok go, dop pjrikklo shäryak öng kwota go
bakoe. Ba dli beno sekwa, or kjloshko so dyo bakoe.

⁵ Jerusalén sopga, Judea sopga, Jordán diyo kjokyo
sopga, e shrono löng träk ilëm ba kuk. ⁶ Eshko ga
kjone kjone, ilëbo owa shäryara li ë oba uunkong bok-
sho. E irgo ga we Juandë jer Jordán diyo roshko.

⁷ Eshko ga nopga tjeng kjring pjök ko fariseoga, sa-
duceoga. İya Juandë ga tjwe löng ba shwoy we wlo ga
tjië ba kong ga «İPjäy so dgur kjoyoe! İNopga owa
shdüzlong dbaryo döro lishko ga pjäy där laga ërë bo-
mi kongdo? ⁸ Pjäy jëk pjlo beke. Miydëba e go ga ilëbo
owa shäryemi löng li, e owa jilöe İoromi, ga rayoromi
jilökoye. ⁹ Lër bomi kong ga akkwo ëre ëmdë shärye
Sbörë ber Abraham tjëyoga ga pjilüe. E kjishko ga
“Tjawa Abraham tjëyoga kjishko ga tjawa shdüya
Sbörë ilëme” İemi ilëme. ¹⁰ “Zër e” İe Sbörë shäng. Kjor
botjyë pjilü İlëm wleniyo tjeng kës li ze jek tas, dbuya
iök roy, suya wlo.

¹¹ »Ëye, ilëbo owa shärye löng li, e owa jilöe İara, ga
rayara ga wër shäng di goshko. Gueniyo ga no tjwe
bor irgo kjlära. Bek wlo ga tja ba drepkwota sök wlo
İlëm, e tjwilo ara bor kjinmo anmoyö kjishko. ^{††} Era,
pjäy we iök go, ga pjäy go Sbö Sëya iche tjwe ber kës-
bang bomi tjok. ¹² Tjwe kjwile tjok, dwla pjloyong wlo
wleni. Dwla pokeshko ga dwla bo töya ber tjeng ba
bapkwö roy. Gueniyo ba kasho İira suya iök roy. İök İi
pjë jong ri ri İyado, sjer İlëme» İe.

Jesús wara Juandë

¹³ Jesús opshino jek Galilea kjokyo dwayo, öötong
shäng Jordán diyo, Juan shängshko, we wlo. ¹⁴ Gueniyo
we woydë Juandë İlëme. Tjië ba kong ga «Pja tek
shäng bor shwoy, pja wër wlo İep, gueniyo tja waga
pjarë dey» İe.

¹⁵ Kuya ga tjië ba kong ga «İos ber eni guing. Shäryëy
jüni, woyde Sbörë eni kjishko» İe.

Kuya ga «İölö» İe. ¹⁶ Eni ga Jesús wara jer di roshko.
Wara pjir ga Jesús opshik tëm shäng di roy dwayoshko
ga kjok dogo roshwino beno oojong erä. Ga İya Jesús-
dë ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwö
kjoyo, ga opyono sök ba go. ¹⁷ Eshko ga ybö kuraba
kjok dogo dwayo, tjië ga «Bor wa İi kjwe. Kjwe woydër
ara. Tja wopjilü ba tjok» İe.

Jesús tjiina Ärë, ilëbo shärye owa wlo İe

4 E irgo ga Jesús söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng
kjok dogro no ilëmshko, tjiıya Ärë wlo. ² Eshko ga

[†] *Isaías 40.3.* ^{††} *Eshko dbaryo ga parkagaga tjwilek löng pjir
wleniyo, ba sogoga drepkwota döra ba kong, e ba pak kjishko. Eni
ga İleye İe Juandë ga e «Tja tjwilo äär ber Jesús parkaga tjwilek shäng
pjir wleniyo ëmdë İlëme» İoklo.*

İono İlëm Sbö kong dbargwo sak pkëng (40), shkë
dbae. E irgo ga pjli jöng. ³ Eni ga Ä jek äär shäng
Jesús tjiik, ilëbo shärye owa wlo İe. Tjië ba kong ga «Pja
Sbö Wa jilökoye ga akkwo tjeng ëre posgos ber pjlung
shosho suk pjir, uëp wlo» İe.

⁴ Kuya ga tjië ba kong ga «Sbö tjiökwö tak pjang eni:
»“No mär dli goshko dö İlëme.

Mär tjiökwö İe Sbörë İi go bakoe”[‡] İe.

⁵ E irgo ga söra Ärë jek öötong shäng kjok zrek ko
Jerusalén, Sbö u kësbang jong lishko. Eshko ga söra
jem, öötong shäng Sbö u dbo go, ⁶ ga tjië ba kong ga
«Sbö tjiökwö tak pjang eni:

»“Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörë bop dë,
pja shaya ba orkwö go,
pja dre pjë akkwo go İlëm wlo.”^{††}

E kjishko ga pja Sbö Wa jilökoye ga pja optos jer na
dwayo» İe.

⁷ Kuya ga tjië ba kong ga «Sbö tjiökwö tak pjang eni
bakoe:

»“Tjiäpaga, bop Sbö İi tjiıy İlëme”^{‡‡} İe.

⁸ E irgo ga söra Ärë jem öötong shäng dlup jong
kjökshko dbo go, ga kjok kjwang jikong kjrina kjrina İi
pina ba kong uunkong, wolësowa İya wlo. ⁹ Eshko ga
tjië ba kong ga «Pja kjök tok, tja poshrëp wleni ga kjok
uunkong ëre twër ber bop kong» İe.

¹⁰ Kuya ga tjië ba kong ga «Sbö tjiökwö tak pjang eni:
»“Tjiäpaga, bop Sbö İi poshrëmirë döe. E kolömirë
döe.”^{†††}

E kjishko ga Ä, pja opkjös na dwayo» İe. ¹¹ Eni ga Ä op-
kjono ey dwayo ga toe. Eshko ga Sbö parkagaga kjok
dogo so shrono İok Jesús kjimtë.

Jesús ba pak soyono

¹² Juan bängzaraba shäng no shdüzlong uyo roshko İi
roy kuya Jesüsdë ga to jek Galilea kjokyo iröng obi.

¹³ Gueniyo beno sök Nazaret kjokyo İlëme. To jek Ca-
pernaüm kjokyo, ga beno sök eshko shara. Caper-
naüm kjokyo, e ber buk di bäng buk kësbang, shkung,
so dlung kjoyo İi sor go, Zabulón tjëyoga, Neftalí tjëyo-
ga dëna löngshko. ¹⁴ Shäryono eni, tjiökwö İara ba
tjiökwö İaga tek dënashko so Isaíasdë İi ber jilökoye
wlo. Tjiëno beno eni:

¹⁵ «Zabulón tjëyoga, Neftalí tjëyoga,
e kjokyo ber buk Jordán diyo kjwo kalëkong,
di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko
Galilea İi kjako,

nopga judío İlëm wleniyo löngshko.

¹⁶ Kjok eshko sopga jëk löng kjok ro sı roshko wopro
ga

iök shjiy İna İok kësbang kjwara.

“Nopga İi wolono tjeng pjire” İaraba,
gueniyo iök shjiy weno ba kong kjwara,
dıo wen tëm pjang kjok shröngto wleni.”^{‡‡‡}

¹⁷ Eshko jek İëkong ga Jesús beno shäng tjië oba
kong ga «Sbö ber no pjııyo wlo İi, e dbaryo döroe. E

[‡] *Deuteronomio 8.3.* ^{††} *Salmo 91.11-12.* ^{‡‡} *Deuteronomio
6.16.* ^{†††} *Deuteronomio 6.13.* ^{‡‡‡} *Isaías 9.1-2.*

kjĩshko ga lĩebo owa sharyemi lɔng li, e owa jĩoe lɔzi, ga rayozĩa» ĩe.

Nopga mã shaga kjarara Jesúsdẽ doglɔ pkẽng (4)

¹⁸ Domer shãng kjĩlara ko Simón, e koweba Pedro bakoe. Domer shãng kjĩlara obi ko Andrés, e Simón ĩeng. Epga mã shaga. Pjĩlara ga lɔng ba kjĩla mã shakkĩo dbuk Galilea di bãng buk kėsbang shkung, so dlung kjoyo li roshko. Eshko ga Jesús jek shãng diksor go, ga ĩya ga domerga li bẽ lɔnge. ¹⁹ Eshko ga tjĩẽ ba kong ga «Pjã tek bor tjok, pjã pin wĩo. Pjã to lɔng mã shak ame. Pjã ĩer to ber lɔng no tɔng bor kong shara» ĩe.

²⁰ Kuya łok ga ba kjĩla rayara jekdo, ga to jek ba tjok. ²¹ Jek kẽgo sit ga domerga lɔng do pjok ko Santiago, Juan. E data Zebedeo. Epga lɔng ba kjĩla mã shakkĩo bãngyẽ kjyong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek shãng eshko ga domerga do pjok li ĩna, ga rokara jek ba tjok, opping ba tjok wĩo. ²² Kuya łok ga ba data rayara jekdo, beno sök ba kjyong roshko, ga to jek łok Jesús tjok.

Jesús oba pino, swłopga poptono trãk ĩlẽme

²³ Eshko ga Jesús jek to shãng Galilea kjokyo kjok kjwang jĩkong. Kjok kjarina kjarina ga oba pĩya judioga syõ uyo łok kjwobi li roshko. Sbõ ber no pjũyo sorẽ li roy pjũ ĩe oba kong, ga oba swło ĩlẽ ara, ĩlayo boyo bang ara, e popte. ²⁴ Eni ga Jesús roy shdõktong Siria kjokyo kjok kjwang jĩkong, ga swłopga sökoba tjwe ba kong, no swło ĩlẽrba pogo tjok, no poglo ĩlẽ bang ara, no goshko Ā sãyaga, no wopjir ā wleniyo, no dre kuga ĩlẽm wleniyo, ga poptara uunkong.

²⁵ Galilea sopga, Decápolis sopga, Jerusalén sopga, Judea sopga, Jordán diyo kjok ber buk dlo wen tẽm shwo ĩekong li sopga, e to jek łok ba tjok ara.

Jesús tjĩẽno oba kong dũup go

5 ĩya Jesúsdẽ ga nopga ara ga poyono sök dũup go. Eshko ga ba oppinggaga tek shrono lɔng ba zlong ga ² pina. Tjĩẽ ba kong ga

ĩlẽye sharyey, shji ber wopjũ wĩo

³ «Ĕye songe ĩe, ĩlẽye pjũ twe Sbõ kong wĩo drete ĩe ga

era ber wopjũ,
Sbõ ber ba pjũyo kjĩshko.

⁴ Ĕye slar eẽ ga
era ber wopjũ,
wojeya Sbõrẽ kjĩshko.

⁵ Ĕye wotõy ga
era ber wopjũ,
ĩlono ga kjok uunkong twe Sbõrẽ ba kong, ber baĩya wĩo kjĩshko.

⁶ Ĕye, ĩlẽye woyde Sbõrẽ li sharye woydẽ ara, no pjĩ ara li dli uẽ woydẽ wleni, no wodogro li di ĩe woydẽ wleni bako ga

era ber wopjũ,
kjĩmte Sbõrẽ ba sharyẽ kjĩshko.

⁷ Ĕye, obĩe songe ĩe ĩyado ga

era ber wopjũ,
songe ĩe Sbõrẽ bako kjĩshko.

⁸ Ĕye Sbõ woydẽ jĩokoyo ba pjũshko, ĩe kjamo go dõ ĩlẽm ga

era ber wopjũ,
ĩlono ga Sbõ ĩya kjĩshko.

⁹ Ĕye oba wĩepytõkẽ, ber lɔng wopjũ ĩng tjok wĩo ga era ber wopjũ,

kowe Sbõrẽ ba wa kjĩshko.

¹⁰ Ĕye shdungoba, ĩlẽye woyde Sbõrẽ li sharye kjĩshko ga

era ber wopjũ,
Sbõ ber ba pjũyo kjĩshko.

¹¹ »Pjã wĩongoba, pjã shdungoba, pjã jyõyotkẽba bor kjĩshkoshko ga pjã ber wopjũ. ¹² Eshkoshko ga pjã woydẽ ĩlẽme. Pjã ber wopjũ dey. Pjã äär kjok dogoshko ga pjã potjwĩen ara. Dẽnashko ga Sbõ tjĩokwo łagaga shdunaba eni bakoe.

Dĩungna, iõk shjiy

¹³ »Pjã so dũungna kjoyo, nopga lɔng kjok ĩre kjing go kong. Gueniyo dũungna pjĩ ameshko ga ĩey ber pjĩ ba shtoy irõng obi ga äe. Eshko ga ĩlẽno ame. Dbuy ber tjeng irbo bang, shglẽkoba wĩo.

¹⁴ »Pjã so iõk shjiy kjoyo, nopga lɔng kjok ĩre kjing go kong. U łok dũup dbo go jney ga äe. ¹⁵ Iõk shjiy borkey, jney ĩlẽbo dorko wĩo ĩlẽme. ĩey jong kjõkshko dey, kãlã tẽ shjiy nopga lɔng ushko kjłobi li kong.

¹⁶ Pjã ber lɔng iõk shjiy wleni. Pjã jek lɔng bẽy oba boksho, ĩlẽye sharyemi li ĩkoba wĩo, bomi Data sök kjok dogo li poshrẽkoba wĩo.

Kjok ĩlgwekkĩo tara Moisésdẽ

¹⁷ »Tja shrono shãng kjok ĩlgwekkĩo tara Moisésdẽ li kjaga ĩemi ĩlẽme. Tja shrono shãng ĩlẽye ĩara Sbõ tjĩokwo łagaga tek dẽnashko sorẽ li kjaga ĩemi ĩlẽm bakoe. E eni ĩlẽme. Tja shrono shãng ĩlẽye łak jĩokoyo li, e ĩlẽ łoklo ĩe bomi kong, miydẽmi wĩo. ¹⁸ ĩlẽr bomi kong jĩokoyo ga kjopkwo, kjok ĩre pjĩtẽ ĩlẽm obishko ga tjĩokwo tak łok kjok ĩlgwekkĩo li jer kjwara ĩlẽm, sharyono uunkong guing, tjĩokwo chirawayo ĩmdẽ eni bakoe.

¹⁹ »Eni ga ĩye kjok ĩlgwekkĩo tara Moisésdẽ li kjẽ kjrina, ba chirawayo ĩmdẽ, ga obĩe pĩya eni bako ga Sbõ sök no pjũyo ĩyado ĩshko ga tjwĩõ sira li e ĩlẽba eshko. Gueniyo ĩye omkolẽ, ga obĩe pĩya ba kolẽ bako ga Sbõ sök no pjũyo ĩyado ĩshko ga tjwĩõ ara li e ĩlẽba eshko. ²⁰ ĩTja kuzĩa! Woyde ga ĩlẽye woyde Sbõrẽ li sharyemi pjũ, fariseoga kjinmo, no pinggaga kjok ĩlgwekkĩo tara Moisésdẽ li go kjinmo bakoe. Sharyemi eni ĩlẽm ga pjã äär ber lɔng Sbõ sök no pjũyo ĩyado ĩshko ĩlẽme.

Iir

²¹ »«Shji no zrõk ĩlẽme. Ĕye no zrõno ga e shdungko” ĩaraba tjłapgaga tek dẽnashko so kong eni. Tjĩokwo ĩre kuromi tjã. ²² Gueniyo ĩlẽr bomi kong ga ĩye iirkono ba kjĩlara kong † ga e shdungko. Ĕye «Pja

makrae" İono ba kjłara kong ga sōkoba Judıo Kajok Lıgwegaga Kēsksyo kong, shdūya wlo. Eye ba kjłara ayoshtono ga e jek shāng irbo āar jong iōk pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li go.

²³ »E kjışhko ga pjāy jek āar ōng sho sukkıo Sbō sēngglo tjokshko ga woyoshrēmi ga bomi kjłara shāng iırkē bomi tjok wleni ga ²⁴ Sbō sēngglo li rayēmi ber sōk eshko, pjāy nom ba lıgwek bomi kjłara tjok, pjāy ber wopjılu ēng tjok wlo. Pjir ga pjāy jek irōng Sbō sēngglo sōromi li twē ga pjılu.

²⁵ »Pjāy sōkoba no lıgwegaga shwoy lēbashko ga pjāy İan bomi sōga li tjok bām goshko, pjāy ie ber tjeng tılapga wloshko llēm wlo. Shāryēmi eni llēm ga pjāy twe tılapga lırē ba parkagaga kong, pjāy shdūya wlo, ga pjāy ie ber İong no shdūzılong uyo roshko. ²⁶ Lēr bomi kong jıōkoyo ga pjāy opshik eshko dwayo llēm, āar jong dburwa kjōme İara bomi kong li potjwılenomi pjir guing.

Shji pē oma boy oblē tjok llēme

²⁷ »"Shji pē oma boy oblē tjok llēme" İaraba kuromi eni tıan. ²⁸ Gueniyo lēr bomi kong ga eye walē oblē İk, wotjıık ba pjıushko ba woydē dō wleni ga llēbo owa shāryara, pono ba tjok wleni.

²⁹ »Bomi bokkwo, pjāy iche llēbo owa shāryē wleni ga shimi pjus, dbumi pjola, e bomi bokkwo pjıluo ēmdē. Bomi doyo, e dbuya jer uunkong iōk pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko llēm wlo ga shāryēmi eni dey.

³⁰ Bomi orkwo, pjāy iche llēbo owa shāryē wleni ga zēmi tas, dbumi pjola, e bomi orkwo pjıluo ēmdē. Bomi doyo, e jer uunkong iōk pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko llēm wlo ga shāryēmi eni dey.

Shji ēng rayē

³¹ »"E pogo ba boy rayono ga ēng rayono kjıbokwoyo twe ba kong dey" İaraba kuromi eni bakoe. ³² Gueniyo lēr bomi kong ga domer ba boy rayono, pono domer oblē tjok kjıy llēm ga ba boy orkwosmok oblē tjok wleni ga owa li ber ba go, gueniyo ba go dō llēme. Owa li ber ba rayaga li go, e ber ba İanma kjłara obi li go bakoe.

Shji tıjē ēng tjok jıōkoyo

³³ »"Tjıōkwo İoromi jıōkoyo Tılapga ko go li shāryozı eni İyado" İaraba bi tılapgaga tek dēnashko so kong eni bakoe. ³⁴ Gueniyo lēr bomi kong ga pjāy tıjē jıōkoyo Tılapga ko go llēme. Pjāy tıjē jıōkoyo kjok dogo so ko goshko llēm, kjok dogo, e Sbō pjılu sōkklo wleni kjışhko. ³⁵ Pjāy tıjē jıōkoyo kjok ēre so ko go llēm bako, kjok ēre, e ba kjupkwo shto wleni kjışhko. Pjāy tıjē jıōkoyo Jerusalén kjokyo kjışhko llēm bako, e no pjıluo kēsbang li † kjokyo kjışhko. ³⁶ Pjāy tıjē jıōkoyo bomi kägä kjışhko llēm, bomi kākzong, e İēmi ber sı, llēm ga

† Tek dēnashko ga kjıbokwo ēre jyā shıraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tıjē ga «Gueniyo lēr bomi kong ga eye iırkono ba kjłara kong llē kjışhko llēm ga e shdungko.» † NO PJıLUYO KĒSBANG İē İi, e Sbō İokıo.

pjıublın pjłara llēm kjışhko. ³⁷ Pjāy İan ēng tjokshko ga "Eng" İēmi, "Llēme" İēmi. Pjāy İan ber ēng tjok eni dōe. Tjıōkwo İēmi oblē obi ga e İaga Ārē.

Shji tıwıō shik ēng kong

³⁸ »"Eye oblē bokkwo shino kjwara ga e bokkwo shikko kjwara bakoe. Eye oblē orkwo zono tas kjwara ga e orkwo zako tas kjwara bakoe" İaraba kuromi eni. ³⁹ Gueniyo lēr bomi kong ga eye llēbo owa shāryono bomi kong ga wēyē, kar llēbo owa shāryēy ba kong llēme. Pjāy kwomso kēlē shpora oblērē ga mlēkong twēmi ba kong, shpoya wlo bakoe. ⁴⁰ Pjāy rote oblērē tılapgaga kjok lıgwegaga wleniyo kong, bomi shwong ter İēkong li dōya wlo İe ga bomi shwong kop İēkong li twēmi ba kong bakoe. ⁴¹ Engkjwaga, pjāy iche ba llēbo sōk dbo go āar wop kjōme İe bomi kong ga āar jong eshko ga sōmi ba kong eni pjłara obi. ⁴² E pogo tıjwe bomi shwoy llēbo rokē ga twēmi ba kong. No tıjwe llēbo poskwong bomi kong ga "Llēme" İey ba kong llēm bakoe.

Bi moskwoga woydēy dey

⁴³ »"Bi kjłara, e woydako, ga bi moskwo, e woydako llēme" İaraba kuromi eni bakoe. ⁴⁴ Gueniyo lēr bomi kong ga bomi moskwoga woydozı ara. Pjāy syōshtos Sbō kong, bomi shdunggaga kjışhko. ⁴⁵ Enira pjāy jēk bomi Data sōk kjok dogo li wapga wleni. Dıo shāryara İi ie tē nopga pjılo bek kong, nopga owa kong bakoe. Shunyo iche shrē nopga jēk bēy li kjıng go, nopga jēk owa li kjıng go bakoe. ⁴⁶ ¿Bomi woydagaga woydomırē dō wleni ga pjāy potjwıēkkıo llē İēmiro? ¿Pjāy tıjē ga nopga dbur tōngga Roma so kong, e owa, gueniyo epga omshāryē e kjoyo llēmdo? ⁴⁷ ¿"Mıga" İēmi bomi pjeyoga kong erō wleni ga llē shāryomırēro? Nopga Sbō mıydē llēm wleniyo omshāryē eni bakoe. ⁴⁸ Bomi Data sōk kjok dogo li, e pjılo bek, dir llēme. Pjāy ber İong pjılo bek, dir llēm, baıya dik bakoe.

Llēbo twēy nopga song wleniyo kong sorē

6 »Pjāy llēbo pjılu shāryēshko ga shāryēmi İkoba wlo llēme. Llēm ga pjāy potjwıleya bomi Data sōk kjok dogo lırē llēme.

² »E kjışhko ga nopga song wleniyo kjımtoromıshko ga roy shdōmi ē kong llēme. Nopga Sbō tıjıōkwo sōga jıōkoyo İe, gueniyo wotjıık owa ba pjıushko İi omshāryē eni judıoga syō uyo roshko, irbo pjılobi bāng goshko, opposhrēk e go wlo. Lēr bomi kong jıōkoyo ga potjwıēkkıo tjok tıan.

³ »Gueniyo pjāyda nopga song wleniyo kjımtēshko ga shāryēmi lūtshko, mıydaga ēre llēm wlo. Enira pjāy potjwıēngga ber bomi Data sōk bomi İk lūtshko lırē.

Shji syōstē Sbō kong sorē

⁵ »Pjāy syōstē Sbō kongshko ga pjāy ber İong nopga Sbō tıjıōkwo sōga jıōkoyo İe, gueniyo wotjıık owa ba pjıushko İi dik llēme. Epga syōstē İong kojong nopga arashko, judıoga syō uyo roy, irbo pjılobi bāng goshko,

tkoba wlo. Lër bomi kong jïokoyo ga potjwïëkkïo tjok tjän.

⁶ »Gueniyo pjäyda syöshtëshko ga pjäy opzrëk jek kjër roshko, ga kjër bängzami take. Pjäy syöshtë bomi data kong lütshko. Enira pjäy potjwïëngga ber bomi Data sök bomi tk lütshko lirë.

⁷ »Pjäy syöshtëshko ga tjïokwo lëmi jek ba bokjing obi llëme. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omshäryë eni. Tjïokwo le ara kjïshko ga kuya Sbörëro le. ⁸ Pjäy opshäryë baïya dik llëm, llëbo rokomirë llëm obishko ga llëye woydëmi li miydara bomi Datarë pjir tjän kjïshko.

⁹ »Pjäy syöshtë Sbö kong eni.

»«Data, pja sök kjok dogo,

bop ko, e ber kësbang, dboyë.

¹⁰ Pja tjwe ber sök borwa pjïluyo wlo.

Kjok dogo ga llëye woydëp sorë ga shäryë eni iyado.

Ichos ga shäryë kjok ëre kjing go eni bakoe.

¹¹ Dli woydërwa li twos borwa kong, eeri wlo.

¹² Llëbo shäryara oblërë borwa kong owa li iororwa beno tjwïö llëm sorë ga

owa pjang borwa go li löös ber dret eni bakoe.

¹³ Tjawa iëp ber löng borwa tjïzïlong lïshko llëme.

Tjawa dös Ä wloshko dwayo.”†

¹⁴ »Llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjwïö llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe. ¹⁵ Gueniyo llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjwïö llëm wleni llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Datarë llëm bakoe.

Shji ië llëm Sbö kong dbaryoshko ga shäryë sorë

¹⁶ »Pjäy ië llëm Sbö kongshko ga pjäy ber löng nopga Sbö tjïokwo söga jïokoyo le, gueniyo wotjïk owa ba pjïushko li dik llëme. Epga opyë löng bokkwo woydë, tkoba wlo. Lër bomi kong jïokoyo ga potjwïëkkïo tjok tjän.

¹⁷ »Gueniyo pjäyda ië llëm Sbö kongshko ga pjäy bokkwo shkwë, pjäy poshäryë yötso, ¹⁸ pjäy löng ië llëm li miydëba llëm wlo. Miydaga ber bomi Datarë eröe. Enira pjäy potjwïëngga ber bomi Data sök bomi tk lütshko lirë.

Shji llëbo töng kjok dogo

¹⁹ »Pjäy parkë bomi kong om go, llëbo tjwïö ara tömi kjok ëre kjing go wlo llëme. Llëye tömi jïshko li ue ba sëyarë dret, srer dret, lüyotkëba bomi shjiryö dret bakoe. ²⁰ Pjäy parkë ber löng Sbö kong dey, llëbo tjwïö ara li ber bomi kong kjok dogo wlo. Eshko ga llëbo li ue ba sëyarë llëm, srer llëm, lüyotkëba llëm bakoe. ²¹ Bomi llëbo tjwïö ara li töng tjeng kjone ga pjäy wotjïk eshko bakoe.

Iök shjiy bi doyo kong

²² »Iök shjiy tögömi wëllë bomi bokkwo go. Bomi bokkwo pjïu wleni ga bomi doyo uunkong iök shjiy tjok wleni. ²³ Gueniyo bomi bokkwo owa wleni ga bomi doyo uunkong kjok ro sï wleni. Eni ga pjäy kjok tögö llëm ga pjäy löng kjok ro yët erä.

Sbö, dbur

²⁴ »Eye parkë pjïu do pjök kong ga äe. Shäryë eni wleni ga kjïara woyde, kjïara woyde llëme. Ber pjïu kjïara tjok, ber owa kjïara tjok. Pjäy wo pjang dbur go iyado wleni ga pjäy parkë Sbö kong ga äe.

Shji woydë llëbo kjïy llëme

²⁵ »Lër bomi kong ga shji woydë llëme. Shji woydë dli kjïy llëm, di kjïy llëm, shwong kjïy llëm bakoe. Pjäy löng së, e tjwïö ara, bomi dli kjinmo. Bomi doyo, e tjwïö ara, bomi shwong kjinmo. ²⁶ Sënwa dbuk to löng sorë tïza. Dwla dgue llëm, bo kjre llëm, jneya ba jnekkïo uyo roy llëm bakoe. Gueniyo sëya bomi Data sök kjok dogo lirë. iGa pjäyda tjwïö ara, sënwa kjinmo!

²⁷ »Pjäy woydë ara ga llëye shimi e goro? Bomi lu iëmi om go dbar kjwara obi ga äe. ²⁸ Pjäy woydë bomi shwong kjïshko ega? Nana kjïoshko so tïza. Parkë llëm, shwong sek llëm bakoe. ²⁹ Eni ëmdë ga löng woësowa iyado. Lër bomi kong ga Pjïu Salomón llëbo ara anmoyö. Gueniyo doyono woësowa, öötong nana kjïoshko so tï dik llëme. ³⁰ Kjïo sho llë doye Sbörë eni, eeri ga lök pjïu, bong ga sukoba gueniyo. Pjäy doye e kjinmo anmoyö llëmdo? Pjäy mär Sbö go jïokoyo llëm ega?

³¹ »E kjïshko ga pjäy woydë llëme. “Llëye uëy? Llëye iëy? Pjäy doye llë go?”, e lëmi llëme. ³² Llëbo tjeng kës ëre kjïshko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo woydë arae. Gueniyo pjäyda Data sök kjïara kjok dogo. Llëye woydëmi dö li miyde sök pjir tjän. ³³ Sbö ber bomi pjïluyo sorë li woyotjïmi ara, llëbo oblë oblë kjinmo. Tjïokwo lara li shäryozï eni. Shäryëmi löng eni ga llëbo oblë woydëmi kës li ber bomi kong bakoe.

³⁴ »Pjäy woydë llëye wen bong li kjïshko llëme. E woyotjïmi bong jä ga pjïue. Dbar kjwara kjwara ga llëbo wen bomi kong owa ara.

«No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llëme

7 »«No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llëm, pjäy llëbo owa shäryono le Sbörë llëm wlo. ² Oblë woyotjïmi sorë ga pjäy woyotjïya Sbörë eni bakoe. Shäryëmi oblë kong sorë ga shäryë Sbörë bomi kong eni bakoe.

³ »Bomi kjïara bok bäng kjor pjïloyo tïmi kjër. E wopro ga bomi bok roshko kjorkwang buk kjwangna li tögömi llëme. Pjäy shäryëmi eni egaro? ⁴ Pjäy bok roshko kjorkwang buk kjwangnashko ga “Kjor pjïloyo buk bop bok bäng kjwe shir bop kong” lëmi bomi kjïara kong sorëro? ⁵ Pjäy Sbö tjïokwo söga jïokoyo lëmi, gueniyo pjäy wotjïk owa bomi pjïushko! Kjorkwang buk bomi

† Tek dënnashko ga kjïbokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjïë ga «Tjawa dös Ä wloshko dwayo. Pja nopga uunkong pjïluyo. Pja dbo ara. Pja dbo kälä ara iyado. Ber eni.»

bok roshko li shizī bām go. Enira kjour pǰloyo buk bomi kǰlara bok bāng li tǰōmi wēlē, shimi ba kong wlo.

⁶»Llēbo Sbō ī li twēmi ba wloyoga kong llēm, e so shjiti kǰloshko so sēmire wleni. Eni ga tek workwē bomi kǰing go irōng obi, ga pǰāy ue. Bomi obrikkwo tǰwīō ara wleniyo dbumi kōchi kong llēme. Eni ga sho shglēya bomi shjiryo drete.

Llēbo rokēy, llēbo wlēy, «U bāng bāng dōzī bor kong» lēy

⁷»Llēbo rokozī Sbō kong, ga twe bomi kong. Llēbo wlēzī, ga wlēmi. «U bāng bāng dōzī bor kong» lozī, ga dār bomi kong. ⁸Eye llēbo rokē ga e kjre. Eye llēbo wlēk ga e wlēya. Eye «U bāng bāng dōzī bor kong» lē ga e dār ba kong.

⁹»Data kjone dey ga kong dli roke ba warēshko ga kong apkwo twaydero? ¹⁰»Ga kong mā rokesko ga kong dgur twaydero? ¹¹Eni ga pǰāy nopga owa emdē ga pǰāy wotǰlīk llēbo pǰlū twē bomi wapga kong. Eni wleni ga bomi Data sōk kjok dogo li kong llēbo rokēmishko ga pǰāy kong llēbo twe pǰlū anmoyō.

¹²»Eni ga pǰāy llēbo shāryos oblē kong, woymēmi ga shārye lok bomi kong sorē ga eni. Pǰāy omshāryē enira kjok līgwekklo tara Moisésdē li, tǰlōkwo lara Sbō tǰlōkwo lagaga tek dēnashko sorē li, e shāryēmi löng uunkong.

Kjēr bāng bam chira

¹³»Pǰāy opzrēk jek kjēr bāng bam chira li go. Irbo jek jong āār nopga shdūya ber tjeng t̄yado shtoyoshko li, e kjang llēm, kjēryō u bāng bam ee bakoe. Nopga jēk ara e go. ¹⁴Gueniyo irbo jek jong āār shji ber löng sē t̄yado Sbō tjok shtoyoshko li, e kjang, kjēryō u bāng bam chira bakoe. Nopga jēk e go kǰlōbō dōe.

No miydēy ba bo go

¹⁵»No kjone kjone to löng tǰlē ga «Tja Sbō tǰlōkwo lara» lē, gueniyo ichaga Sbōrē llēme. Tek löng bomi shwoy öng wlēp ushko so wleni, miga pǰāy shaywa, ue wlo lē, shjiti kǰloshko so dik. ¹⁶Kjilīgwō bo kjrēy shkō sho doyo go llēme. Kjour bo kjrēy shklik doyo go llēm bakoe. Eni ga llēye shārye nopga lirē goshko ga epga sorē miydēmi wēlēe. ¹⁷Kjour doyo pǰlū ga ba bo, e pǰlūe. Kjour doyo owa ga ba bo, e owa. ¹⁸Kjour bo owa wlēy kjour doyo pǰlū goshko llēme. Kjour bo pǰlū wlēy kjour doyo owa go llēm bakoe. ¹⁹Kjour lok bo owa kǰlōbi li kōy, suy wlo. ²⁰Eni ga Sbō tǰlōkwo lagaga kjok ēre so li miydēmi ba bo go.

²¹»Oba ara tǰlē bor kong ga «Pja bor Tǰlapga jǰōkoyo» lē. Gueniyo epga kjone kjone āār ber löng Sbō sōk no pǰlūyo t̄yado lishko llēme. Eye bor Data sōk kjok dogo li kolē ga āār ber ba nopga erōe. ²²No līgwezlong dbaryoshko ga oba ara tǰlē bor kong ga «Pja borwa Tǰlapga jǰōkoyo. Bop tǰlōkwo lōrorwa ara. Bop ko go ga Ā sēyaga tjeng oba goshko li ichororwa toe. Bop ko go ga llēbo t̄ydēba llēm wleniyo shāryororwa ara» lē.

²³Gueniyo eshko ga tja tǰlē ba kong ga «Pǰāy bor nop-

ga llēme. Pǰāy nopga owa erā. Pǰāy opkjos bor shwoy ēre dwayo» lēr ba kong eni.

U shāryēy sorē

²⁴»Eye, tja tǰlōkwo kuya, ga llēye lōror li shārye ga e so domer u ywaga kǰlara kjoyoe. U shāryarashko ga shwlejo pǰlona rong, ga ak iara ba so bāng pǰribrie. Shāryara pǰir ga shunyo shrono, di to jer, pǰluk shrono trāk llēm, pǰono u li goshko ga to wito llēm, ba shwlejo pǰlong lok rong, ak roshko kǰishko.

²⁶»Gueniyo eye, tja tǰlōkwo kuya, ga llēye lōror li shārye llēm ga e so domer u ywaga oblē kjoyoe. U shāryarashko ga shwlejo pǰlona uriso, rong llēme. Shāryara pǰir ga shunyo shrono, di to jer, pǰluk shrono trāk llēm, pǰono u li goshko ga skwara pǰir, sōra dirē drete» lē.

²⁸Tǰlēno pǰir ga nopga uunkong löng li beno löng yēy lē erā, pīna sorē li kǰishko. ²⁹Tǰlōkwo lara jǰōkoyo, dbo ara go, lē no pinggaga kjok līgwekklo tara Moisésdē go lirē dik llēme.

Domer poglō go swlo ara, sho an do jǰkong wleniyo poptara Jesúsdē kǰlara

8 E irgo ga Jesús opōno jer dlup dwayoshko, ga nopga to jer ara ba tjok. ²Eshko ga domer shrono shāng Jesús shwoy. Domer li poglō go swlo ara, sho an do jǰkong. Öötong shāng Jesús zlong bāng ga kjōk tono ba bokshto, tǰlē ba kong ga «Tǰlapga, tja poptēp woymē ga tja poptēp ga pǰlūe» lē.

³Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tǰlē ba kong ga «Pja poptēr woymē. Pja ber pǰlū shara» lē. Jekdo eshko ga domer li poptono, beno pǰlūe. ⁴Eshko ga Jesús tǰlē ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror lēp ē kong llēme. Pja nom opping syōshtaga Sbō kong nopga kǰishko li kong, pja t̄ya wlo erōe. Sbō sēngglo lara Moisésdē li sōp, twēp ba kong, pja poptono miydēba wlo» lē.

Ēngkwaga kǰāyō parkaga poptara Jesúsdē kǰlara

⁵E irgo ga Jesús opzrēno jek öötong shāng Capernaúm kjokyo. Domer Roma so shāng kǰlara eshko, e ēngkwagaga ara kǰāyō. E tek shrono shāng Jesús zlong bāng ga tǰlē ba kong ga ⁶«Tǰlapga, bor parkaga buk swlo ara bor ushko. Dre kuga llēm, doyo bang ara» lē.

⁷Kuya ga tǰlē ba kong ga «Enira tja jek ba poptē» lē.

⁸Kuya ga tǰlē ba kong ga «Tǰlapga, tja llēno llēm, tǰwīō llēm, pja opzrēk tek bor u roshko wlo. Bor parkaga poptē lēp erō ga poptē dani. ⁹Tja kǰāyō tjok. Llēye lē bor kong li shāryēr eni t̄yado. Tja ēngkwagaga ara kǰāyō. Llēye lēr ba kong li shārye lok eni t̄yado bakoe. «Pja nomo» lēr kǰlara kong ga toe. «Pja tegō» lēr kǰlara kong ga teke. Bor parkaga tǰwīēk shāng pǰir wleniyo ichēr llēbo shāryē ga shārye eni» lē.

¹⁰Kuya ga beno shāng yēy lē erā, ga tǰlē nopga jēk löng ba tjok li kong ga «Lēr bomi kong jǰōkoyo ga domer ēre mār bor go jǰōkoyo, Israel t̄yeyoga uunkong

kjinmo. ¹¹ Lër bomi kong ga nopga judío liëm wleniyo tjwe ara ilaw pogo dwayo, äär löng ië Abraham, Isaac, Jacob tjok, Sbö sök no pjluyo iyado lishko. ¹² Judíogara, epga uunkong äär löng eshko wlo. Gueniyo kjone kjone dbuya ber tjeng kjoko, kjok ro sī roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, ilëbo bang ara ba kong kjishko» le.

¹³ Eshko ga tjilë engkwaga kägäyo li kong ga «Pja nom bop ushko. Woyotjlinop sorë ga shäryoror bop kong eni» le, ga ba parkaga li poptono jekdo eshko.

Pedro em poptara Jesúsdë

¹⁴ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Pedro ushko ga ba em wlena buk ba bukklo kjing go, kjilrkono buk träk ilëme. ¹⁵ Eshko ga ba orkwo porwara, ga kjilik li zenoe. Eni ga walë li kojono, ga dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsdë ara

¹⁶ Jek kjok ro zar ga nopga goshko Ä säyaga söraba ara Jesús kong. Ga Jesús tjilëno ba kong dö ga Ä säyaga li to lok ba go dwayo. Swlopga löng kjilobi li poptara bakoe. ¹⁷ Shäryono eni, tjilökwo lara Tjlapgarë ba tjilökwo laga tek dënashko so Isaías kong li ber jilökoyo wlo. Tjilëno beno eni:

«Shji döra bi swlo tjeng kës li dbo dorko dwayo.» †

Shji jek Jesús tjok ga soyo buke

¹⁸ E irgo ga iya Jesúsdë ga oba tjwe tön ara shäng lishko ga ba oppinggaga ichara dipzë jek di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong. ¹⁹ Eshko ga no pingga kjok ilgwekklo tara Moisésdë go li tek shäng ba zlong bäng kjlara ga tjilë ba kong ga «Tjlapga no pingga, woydër ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» le.

²⁰ Kuya ga tjilë ba kong ga «Shjiti kjiloshko so, e pë klung bäng. Sënwa, e pë ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ërera woshtozlong shtoyo drete» le.

²¹ E irgo ga Jesús oppingga kjlara tjilë ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data wolono, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo iröng bop tjok» le.

²² Kuya ga tjilë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo dey. Shinmoga ber tjeng eng jnek wëyë» le.

Pjiluk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsdë

²³ E irgo ga Jesús opyono kiyong roshko ba oppinggaga tjok, ga toe. ²⁴ E irgo ga pjiluk tjwe jong träk ilëm, dbo ara di bäng buk kësbang li kjing go. Di iöya ara, ga kiyong li pir sek seke. Gueniyo Jesús bë buk pëe. ²⁵ Eni ga ba oppinggaga jek löng ba wolleng, ga tjilë ba kong ga «Tjlapga, tjawa kjimtozong, tjawa shten ilëm wlo!» le.

²⁶ Kuya ga tjilë ba kong ga «¿Bangkjremi ega? Pjäy löng mär bor go jilökoyo ilëme» le. E irgo ga kojono, ga pjiluk, di iöya, e wlonä, ga beno tjeng tjekso.

²⁷ Eni ga epga beno löng yëy le erä. Ga tjilë lok eng kong ga «¿Domer kjwe ëro? İzia. Tjilëno pjiluk, di iöya li kong ga kole pjilue» le.

Domerga do pjök goshko Ä säyaga

²⁸ Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek öötong löng di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong, Gadara kjokyo. Eshko ga domerga goshko Ä säyaga löng do pjök. Epga iir äya kjiloshko so wleni. E kjishko ga ëye jëk irbo e go ilëme. Eshko ga domerga li opshino tek sakshko dwayo, tjwe löng Jesús zlong bäng ga ²⁹ tjilë ba kong dbo go ga «Sbö Wa, ¿pja tek shäng borwa barwë ega? ¿Pja to tek ëreshko borwa shdung wloore? Borwa shdü-zlong dbaryo li äätë ilëm obi» le. ³⁰ Epga löng lishko soshko ga köchi tjeng träk ilëm, ië. ³¹ Eni ga Ä säyaga li tjilë ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga tjawa ichëp domerga pjök ëre rayë wlo wleni ga tjawa ichos jek köchi tjeng kjwe go» le.

³² Kuya ga tjilë ba kong ga «Pjäy nomo» le. Ga Ä säyaga li opkjono to lok domerga li go dwayo, jek lok köchi li go shara. Wop eni ilëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko.

³³ Eni ga köchi dagaga tjeng li töktong jek ey dwayo, ga öötong löng nopga löngshko ga ilëye ina domerga goshko Ä säyaga tjok li roy lara nopga kong pjire. ³⁴ Eni ga nopga löng eshko li opshino jek lok uunkong, ga öötong löng Jesús shäng lishko ga tjilë ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le.

Domer dre kuga ilëm wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

9 E irgo ga Jesús opyono kiyong roshko, ga dipzono jek ba kjokshko iröng obi. ² Eshko ga domer buk töshko kjlara, dre kuga ilëm wleniyo, ga söra nopga oblërë lok poglo roshko Jesús zlong bäng. Iya Jesúsdë ga swlo sögaga li mär ba go ga tjilë swlo buk töshko li kong ga «Pja wosong ilëme. Owa pjang bop go li lönor beno drete» le.

³ No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go löng eshko kjilöbö. Kuya lok ga wotjilk ga «¿Domer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwlo ilëm wlo le!» le.

⁴ Wotjilk löng ilë li miydara Jesúsdë pjir kuzong ga tjilë ba kong ga «¿Pjäy wotjilk owa eni ega? ⁵ «Owa pjang bop go li lönor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lönorde, de lönor ilëm, e tögömi ilëme. Gueniyo ga «Pja kojözong. Pja jëkzong» loror ba kong ga poptororde, de poptoror ilëm, era tögömi wëlee. ⁶ Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lön ber dret wlo ga pjilue. Miydëmi wlo ga ilëbo shäryër e» le. Eni ga tjilë swlo buk töshko li kong ga «Pja kojözong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ⁷ Kuya ga kojono, ga to jek ba ushko. ⁸ Iya löng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga Sbö poshrëra, dbo twara domer kong eni kjishko.

† Isaías 53.4.

Mateo rokara Jesúsde

⁹ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jek shängshko ga domer sök kjlara eshko ko Mateo, e dbur tōngga Roma so kong. E sök ba pak iishko. İya Jesúsde ga tjile ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» İe. Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok.

¹⁰ E irgo ga Jesús jek öötong sök İe Mateo tjok ba ushko, † ba oppinggaga tjok. Ga nopga dbur tōngga Roma so kong öötong löng İe ba tjok eshko, nopga owa wleniyo obile öötong löng İe ba tjok eshko bakoe.

¹¹ İya fariseogarē ga tjile Jesús oppinggaga löng İi kong ga «¿Bomi pingga kjwe İe nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» İe.

¹² Kuya Jesúsde ga tjile ba kong İok ga «Nopga löng pjlu, swlo İlem ga e dwlomnega woyde İleme. Swlop-gara dwlomnega woyde. ¹³ Pjāy to opping Sbō tjlōkwo go. Tjlēno beno eni: “Woyder ga obile songe İemi. E tjlwlo ara, öng zrōmi, sho sumi, pjē dret bor poshrēkklo İi kjinmo.” †† Eni ga tja shrono shäng kjok ēreshko, nopga pjlo bek rokaga İlem, nopga owa rokaga erōe» İe.

Jesús İano shji İe İlem Sbō kong dbaryo kjishko

¹⁴ Dbar kjwara ga Juan oppinggaga tek shrono löng Jesús shwoy ga tjile ba kong ga «Tjawa İe İlem Sbō kong dbar kop ara. Fariseoga omshāryē eni bakoe. ¿Bop oppinggagara omshāryē eni İlem ega?»

¹⁵ «Orkwosmozlong dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo İi ‡ shäng ba tjok obishko ga nopga mak löng eshko İi †† woyde İleme. Gueniyo domer İi sōraba ba shjiryoshko ga epga İe İlem eshko jā.

¹⁶ »Shwong këguē †† bāngyēy shwong İikyo tjalēn †† go İleme. Shāryoroy eni kjwe ga shwong İikyo tjalēn İi, shwong këguē İi, e sreya, dwler jek këgong.

¹⁷ »Kjilīgwo bo dyo dbo ara tjalēn †† tyēy ba bapkwō këguē shāryak öng kwota go § roshko İleme. Shāryoroy eni kjwe ga bapkwō İi böptur. Eni ga kjilīgwo bo dyo İi ber İlēno ame, ba bapkwō İi ber eni bakoe. Eni kuzong ga kjilīgwo bo dyo dbo ara tjalēn tyēy wlo ga woyde bapkwō tjalēn, pjōyīkong ber tjeng pjlu wlo» İe ba kong.

Kjoglo kjlara wolono buk, walē kjlara swlo ara

¹⁸ Jesús shäng tjile wopro ga judío ichaga tjwe shäng kjlara ba zlong bāng, ga kjōk tono, tjile ba kong ga «Bor wa walē wolono buk eeri jā. Gueniyo pja jek orkwo İe ba kjing go ga woshre İrōng obi» İe.

† Grecia so tjlōkwo ēre İle İoklo mydēy yōtso İleme. E JESÚS JEK ÖÖTONG SÖK İE MATEO TJOK JESÚS USHKO İOKLO, İlem ga JESÚS JEK ÖÖTONG SÖK İE MATEO TJOK MATEO USHKO İOKLO. E ushko mydēy yōtso İleme. †† Oseas 6.6. ‡ DOMER ORKWOSMOK WLO İE İI, E JESÚS İOKLO. †† NOPGA MAK LÖNG ESHKO İE İI, E JESÚS OPPINGGAGA İOKLO. †† SHWONG KĒGUĒ İE İI, E TJLÖKWO TWARA SBÖRĒ İSRAEL TJĒYOGA KONG JİLÖKOYO DĒ-NASHKO İI İOKLO. ††† SHWONG İIKYO TJAGLĒN İE İI, E TJLÖKWO TWARA SBÖRĒ JİLÖKOYO TJAGLĒN JESÚS KJİSHKO İI İOKLO. ††† KJİLİGWÓ BO DYÓ DBO ARA TJAGLĒN İE İI, E TJLÖKWO TWARA SBÖRĒ JİLÖKOYO TJAGLĒN JESÚS KJİSHKO İI İOKLO. § KJİLİGWÓ BO DYÓ DBO ARA BAPKWÓ KĒGUĒ SHĀRYAK ÖNG KWOTA GO İE İI, E TJLÖKWO TWARA SBÖRĒ İSRAEL TJĒYOGA KONG JİLÖKOYO DĒNASHKO İI İOKLO.

¹⁹ Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok, ba oppinggaga jek ba tjok bakoe.

²⁰ Löng İi tjrēko walē shäng kjlara swlo ara İu pjloglo sak kjwara kjingsho pjōk (12) tjan. Ba dbar İya İyado, poptē İleme. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bāng ba kokso shwo İekong, ga ba shwong worbo porwara. ²¹ Wotjlik ga «Ba shwong worbo porwer dö ga tja poptē» İe.

²² İya Jesúsde İrōng ga walē bē shäng. Eshko ga tjile ba kong ga «Pja wosong İleme. Pja mār bor go kuzong ga pja poptono» İe. Ga walē İi poptono jekdo eshko.

²³ E irgo ga Jesús öötong shäng judío ichaga İi ushko ga İya ga nopga dbonmo bakwaga poshāryē löng ba shinmo jnek wlo, ga nopga ślar wopjluk jong trāk İleme. ²⁴ Eshko ga tjile löng İi kong ga «Pjāy opshis na dwayo. Kjoglo, e wolono İleme. Buk pē erā» İe. Kuya İok ga Jesús joywe İok jong erā. ²⁵ Gueniyo ga epga ichara opshik pjire. E irgo ga opzrēno jek öötong shäng kjoglo buk İishko, shara ba orkwo go, ga kojono.

²⁶ Lİēbo shāryono eshko İi roy shdōktong kjok eshko kjwang jīkong.

Domerga kjok İgō İlem wleniyo poptara Jesúsde do pjōk

²⁷ Jesús opshino jek shäng ey dwayo ga domerga löng do pjōk kjok İgō İlem wleniyo. Öö İe jek löng ba irgo, tjile ba kong ga «David tjeyo, tjawa songe İozong» İe.

²⁸ Ga Jesús jek öötong shäng ushko ga nopga kjok İgō İlem wleniyo İi jek āār löng ba irgo. Eshko ga Jesús tjile ba kong İok ga «¿Woyotjilimi ga pjāy bokkwō poptēr ga pjluē İemire?»

«Ēng, Tjlapga» İe İok ba kong.

²⁹ Eni ga ba bokkwō porwara Jesúsde, ga tjile ba kong ga «Pjāy mār bor go kuzong ga shāryē bomi kong eni» İe. ³⁰ Bokkwō poptono pjir ga Jesús tjile ba kong ga «Pjāy poptoror İemi ē kong İleme» İe. ³¹ Gueniyo opshino jek İok ey dwayo, ga İleye shāryara Jesúsde ba kong İi roy shdōra kjok eshko kjwang jīkong.

Domer tjile İlem poptara Jesúsde kjlara

³² Domerga İi opshino pjir ga domer sōraba tjwe shäng kjlara, tjile İlem, goshko Ā sēya kjlara. ³³ Eshko ga sēya İi ichara Jesúsde toe. E irgo ga domer İi beno shäng tjile. İya löng İire ga beno löng yēy İe erā. Ga tjile ĕng kong ga «Lİēye İkdoy İsrail kjokyo kjweni İleme» İe.

³⁴ Gueniyo ga fariseoga löng eshko İi tjile ga «Ā sēya-ga iche to, dbo twara Ā sēya kāgāyorē ba kong İi go» İe.

Dwla bo ara

³⁵ Jesús to shäng oba ping kjok kjrina kjrina, judioga syō uyo roshko. Sbō ber no pjluoy sorē İi roy pjlu İe oba kong. Oba swlo İle ara, İlayo boyo bang ara, e poptara. ³⁶ İya ga nopga sjeno löng ara, dbo ame. E kjishko

ga songe Ìe. Wotjìk ga epga öng wìëp ushko so daga Ìlëm wleni Ìe. ³⁷ Eni ga tjìë ba oppinggaga kong ga «Dwìla bo kjrëy wìo ga ara, gueniyo parkagaga kjìlobö döe. ³⁸ Eni ga rokozi dwìla sogo Ìi kong ga parkagaga wìëya obi, dwìla bo ara Ìi kjre wìo» Ìe.

Jesús domerga kjrono doglò sak kjwara kjingsho pjök (12)

10 Jesús, ba oppinggaga doglò sak kjwara kjingsho pjök (12) Ìi rokara, ga kong dbo twara, Á sëyaga tjeng oba goshko Ìi iche to wìo, swìo oblë oblë, Ìlayo boyo bang ara, e popte wìo bakoe. ² Domerga kjrara parkë löng Sbö tjìokwo roy Ìagaga ba äska doglò sak kjwara kjingsho pjök (12) Ìi ko Ìok eni:

Simón, e kowëba Pedro, e ba bäm Ìyo;

Andrés, e Simón Ìeng;

Santiago, e Zebedeo wa;

Juan, e Santiago kjìaray;

³ Felipe;

Bartolomé;

Tomás;

Mateo, e parkono dbur töngga Roma so kong;

Santiago, e Alfeo wa;

Lebeo, e kowëba Tadeo bakoe;

⁴ Simón, e cananita; †

Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Ba oppinggaga doglò sak kjwara kjingsho pjök (12) Ìi poshduna Jesúsde

⁵ E irgo ga ba oppinggaga doglò sak kjwara kjingsho pjök (12) Ìi ichara jek Sbö tjìokwo Ìe. Bäm goshko ga tjìëno ba kong ga «Pjäy jek judíoga shwoy eröe. Pjäy jek nopga judío Ìlëm wleniyo shwoy Ìlëme. Pjäy jek opzrëk Samaria kjokyo Ìlëm bakoe. ⁶ Pjäy to Israel tjëyoga shwoy dey, epga, e öng wìëp ushko jeno löng wleni kjìshko. ⁷ Pjäy nom Sbö ber no pjìluyo wìo Ìi, e dbaryo ääto Ìi roy shdök. ⁸ Swìopga poptëmia. Shinmoga woshremia. Nopga poglò go swìo ara, sho an do jìkong wleniyo poptëmia. Á sëyaga tjeng oba goshko Ìi ichëmi toe. Pjäy kong dbo twak iguing kuzong ga oblë kjimtëmi iguing bakoe. ⁹ Dbur sho sömi bomi tjök Ìlëme. ¹⁰ Shwong oblë sömi Ìlëm, drepkwota oblë Ìlëm, Ìlëbo bapkwò Ìlëm, kjorkung Ìlëm bako, èye parkë ga mär ba potjwìëkklo ba pak äska Ìi go kjìshko.

¹¹ »Pjäy äär kjone pogo ga no wìëmi kjìlara, miydëmi ga wotjìk bëy wleniyo, ga pjäy ber löng ba ushko, äär jong pjäy opshik kjok eshko dwayo guing. ¹² Pjäy äär ushko ga «Pjäy kjimte Sbörë» Ìëmi ba kong eni. ¹³ E irgo ga e beno bomi kong pjìlú wleni ga kjimte Sbörë jìokkoyo. Eni Ìlëm wleni ga tjìokwo Ìoromi pjìlú Ìi ber ba kong Ìlëme. ¹⁴ Pjäy öötong löng kjone ga pjäy wìokjre Ìlëm, pjäy kuya Ìlëm wleni ga pjäy opshik kjok eshko dwayo ga bomi dre pjìlungyo lözi ber tjeng eshko. ¹⁵ Ìër bomi kong jìokkoyo ga no Ìlgwezlong dbaryoshko

† CANANITAGA Ìe Ìi, ba tjëyoga baìya woyde Ìok ara, woyde ga iche nopga kjok shto oblë sorë ame, ga Ìlëbo shäryara Ìok ara ber löng opichë om go wìo.

ga kjok eshko sopga shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga, Gomorra sopga, e kjinmo.

Shji shdungoba

¹⁶ »Tja kuzìta. Pjäy ichër jek löng öng wìëp ushko so jëk löng shjiti kjìoshko so löngshko wleni. Eni kuzong ga pjäy jek löng nopga kjok miydë ara wleni, gueniyo pjäy ber löng wìëp bakoe. ¹⁷ Pjäy sjëke. Pjäy iëba ber tjeng tjìapgaga wìoshko, pjäy sökoba äär judíoga syö uyo roshko, pjäy shpokoba no shpokklo go eshko wìo. ¹⁸ Bor kjìshko ga pjäy sökoba äär tjeng no ichagaga boksho, pjìlupga kës-kës boksho bakoe. Eshko ga Ìlëbo Ìnomi, kuromi Ìi roy Ìëmi ba kong, nopga judío Ìlëm wleniyo kong bakoe. ¹⁹ Gueniyo ga pjäy shakobashko ga pjäy woydë Ìlëm, «¿Ìlëye Ìër?» Ìëmi Ìlëm, «¿Ìlër sorë?» Ìëmi Ìlëm bakoe. Pjäy tjìëshko ga tjìokwo twe Sbörë bomi kong, Ìëmi wìo. Pjäy woydë Ìlëm e kjìshko. ²⁰ Eshko ga pjäy Ìi tjìëkdo Ìlëme. Bomi Data Sëya Ìi tjìëkdo bomi kjìshko.

²¹ »Nopga epenga dö èng twë tjìapgaga kong, zröya Ìok wìo. Dataga, e ba wapga twë eni bakoe. Wapga iirkono ba data, ba mekë kong ga twe tjìapgaga kong, zröya wìo. ²² Pjäy Ìywa nopga uunkongdë shjiktëng bor kjìshko. Gueniyo ga èye mär Sbö go äär jong ba dbo go ga era där ber shäng pjìlú Ìyado. ²³ Pjäy löngshko ga pjäy shdungoba wleni ga pjäy tök kjok shto oblë. Gueniyo Ìër bomi kong jìokkoyo ga pjäy äätë Israel kjokyo uunkong Ìlëm obishko ga no to ter kjok dogo dwayo ère shrono tjän.

²⁴ »Oppinggaga tjwìö ara, ba pingga kjinmo Ìlëme. Parkagaga tjwìëk löng pjir wleniyo tjwìö ara, ba sogo kjinmo Ìlëm bakoe. ²⁵ Woyde oppingga Ìirë ga äär ber ba pingga dik erö dey. Woyde parkaga Ìirë ga äär ber ba sogo Ì dik erö dey bakoe. Tja bomi kägäyo. ¿Tja ga kowëba Beelzebú †† ga era pjäye?

Nopga bangkjërë Ìlëme

²⁶ »Ìlëbo shäryak Ìütshko kës Ìi wen wëìeshko. Ìlëbo jnek tjeng kës Ìi wìëkoba pjire. E kjìshko ga nopga bangkjërë Ìlëme. ²⁷ Tjìokwo Ìër bomi kong shkëshko Ìi, e Ìëmi oba kong kjok shjiyshko. Tjìokwo Ìër bomi kong Ìütshko Ìi, e Ìëmi oba uunkong kong kjone pogo.

²⁸ Nopga bangkjërë Ìlëme. Bomi doyo zröya Ìok ga pjìlú, gueniyo bomi sëyara zröya Ìok ga äe. Bomi sëya, bomi doyo, e zröga, dbuga iök pjë jong ri ri sjer Ìlëm shtoyo Ìi roshko ga pjìlú Ìi, e bangkjëromirë dey.

²⁹ »¿Sënwa kjwo pjök, e soynek dburwa kjwara äska Ìlëmdo? Eni èmdë ga sënwa Ìi iche bomi Datarë Ìon töshko, enira Ìon. Gueniyo iche Ìlëm ga Ìon kjwara Ìlëme. ³⁰ Pjäyda tjwìö ara, sënwa ara kjinmo. Bomi käk-zong pjìlobi Ìi shtara Sbörë pjir tjän. E kjìshko ga Ìlëye bangkjërë Ìlëme.

Shji Ìan oba tjök Jesús kjìshko

³² »Pjäy tjìëno oba kong ga pjäy löng bor tjök Ìoromi wleni ga bomi kjìshko ga tja tjìë bor Data sök kjok do-

†† Á, e kowëba BEELZEBÚ bakoe.

go li kong ga pjäy löng bor tjok lër eni bakoe.

³³ Gueniyo pjäy tjälëno oba kong ga pjäy löng bor tjok llëme loromi wleni ga tja tjälë bor Data li kong ga pjäy löng bor tjok llëme lër eni bakoe.

Shji moskwoga ara

³⁴ »Tja shrono shäng nopga ichë ber löng wïëp ëng tjok wlo lëmi llëme. Tja shrono shäng nopga ichë ëngkjwë wlo, ber löng wïëp ëng tjok wlo llëme. ³⁵ Tja shrono shäng wapga domerga ichë ëngkjwë ba data-ga tjok, wapga walëga ichë ëngkjwë ba mekëga tjok, pjlaydoga ichë ëngkjwë ba ëmga tjok. ³⁶ Eni ga bomi pjeyoga löng bomi ushko li ber löng bomi moskwoga.

³⁷ »Ëye, ba data, ba mekë, ba wapga, e woyde ara, bor kjinmo wleni ga ber bor oppingga ga äe. ³⁸ Woyde ga llëye shäryëba ba kong bor kjishko llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme lë. Eni llëm ga e ber bor oppingga ga ä bakoe. ³⁹ Ëye beno shäng bor tjok llëm, e zrökoba llëme lë wleni ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ga ëye jëk bor tjok jïökoyo, e zröraba bor kjishko ëmdë ga era ber sök së iyado Sbö tjok.

Bi potjwïëkklo

⁴⁰ »Ëye, pjäy wlokrara ga tja wlokrara wleni. Ëye, tja wlokrara ga bor ichaga wlokrara wleni bakoe. ⁴¹ Ëye Sbö tjïökwo laga wlokrara, e Sbö tjïökwo laga kjishko ga Sbö tjïökwo laga li potjwïëkklo ber ba kong bakoe. Ëye no pjlo bek wleniyo wlokrara, e pjlo bek kjishko ga no pjlo bek li potjwïëkklo ber ba kong bakoe. ⁴² Ëye bor oppingga song ëre kjimtara, e bor oppingga kjishko ga sëna di zeng erö ëmdë ga lër bomi kong jïökoyo ga potjwïëkklo tjok tjän» lë.

Juan No Waga

11 Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna pjir ga to jek lok eshko dwayo, jongya kjok shto oblë oblë, oba ping wlo.

² Eshkoshko ga Juan shdung shäng no shdüzlong uyo roshko. Ga Cristo roy kuya ga ba oppinggaga ichara pjök mya, ³ llëbo kjakrokë Jesús kong. Öotong löng Jesús shängshko ga tjälë lok ba kong ga «¿No pjluoyo iche lë Sbörë koshërwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?»

⁴ «Llëye kuromi, ïnomi li to lëmi Juan kong. ⁵ Nopga kjok ïgö llëm wleniyo kjok ïnoe. Nopga jëk llëm wleniyo jëktonge. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jïkong wleniyo poptonoe. Nopga kjok kugö llëm wleniyo kjok kunoe. Shinmoga wshrono iröng obi. Nopga song wleniyo kong Sbö tjïökwo roy pjlu lak ba kong. ⁶ Ëye mär bor go, ga tja raye llëm ga era ber sök wopjlúe» lë ba kong.

⁷ Epga brikshko ga Jesús tjälëno oba kong Juan kjishko. Tjälë ga «¿Pjäy jek löng kjok dogro no llëmshko, Juan ikshko ga pjäy äätë eshko llëm obishko ga domer, e kjwe sorë loromi? ¿E sjro bakwara pjluokdë wleni loromire? ⁸ ¿Eni llëm ga e kjwe sorë loromi? ¿E doyono

shäng shwong wolësowa, tjwïö ara wleniyo go loromire? Miydëmi pjlu ga nopga eniyo löng pjlu ushko. ⁹ ¿Eni ga e kjwe sorë loromi? ¿E kjwe Sbö tjïökwo laga loromire? E jïöe. Ga e tjwïö ara, Sbö tjïökwo laga oblë kjinmo. ¹⁰ Sbö tjïökwo tak pjang li goshko ga Sbö tjälëno Juan kjishko. Tjälëno beno eni:

»«No ichër kjlara bop bäm go, bop roy laga, irbo poshärë bop kong wlo.» †

¹¹ »Lër bomi kong jïökoyo ga nopga uunkong kjok ëre kjing go äätë tjwïö ara, Juan No Waga kjinmo llëme. Eni gueniyo ga nopga löng Sbö sök no pjluoyoshko kjlobi li tjwïö ara, Juan kjinmo.

¹² »Juan No Waga dbaryoshko tek lëkong ga nopga ara optwono Sbö kong, e ber ba pjluoyo wlo. Ga nopga owa ëngkjwë ara, Sbö ber no pjluoyo llëm wlo. ¹³ Juan tjwayde llëm obishko ga Sbö tjïökwo laga uunkong tjälëno ga llono ga Sbö, e ber no pjluoyo lë. Kjok llgwekklo tara Moisésdë li tjälë eni bakoe. ¹⁴ Ëye, tja tjïökwo kuya woydë li kong ga lër ga Sbö tjïökwo laga Elías tjwe iröng lara koshëmi löng li, e Juan. ¹⁵ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

¹⁶ »Eerishko dbaryo sopga, ¿pjäy so llë kjoyo lër bomi kong? Pjäy so kjwozirga öö lë löng ëng kong llëbo soynezlöng shtoyoshko tjör kjoyoe. Tjälë lok ga

¹⁷ »«Tjawa dbonmo bakwono ga bëyotkoromi llëme.

Tjawa tonö tëkwö woydoklo ga pjäy slatong llëm bakoe» lë lok eni.

¹⁸ »Lër ega lër bomi kong. Juan shrono shäng ga iono llëm Sbö kong dbar kop ara, ga kjilgwo bo dyo iono llëm bakoe. Eshko ga «Kjwe goshko Ä sëya kjlara» loromi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shrono ga tja ië ara, tja kjilgwo bo dyo ië bakoe. Eni ga «Domer kjwe ië sïyo, nelötkë äe, jëk nopga owa wleniyo tjok, ië nopga dbur töngga Roma so kong li tjok bakoe» lëmi eni. Lër bomi kong ga pjäy so kjwozirga löng li kjoyo e kjishko. Sbö kjok miydë li, e jïöe miydëba ba pak shär-yara beno li go» lë.

Kjok shto oblë oblë, ba tjïökwo kjrëba woydë llëm kjishko ga kjok eshko sopga wlonä Jesúsde

²⁰ Llëbo ïydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsde kjok shto oblë oblë tjän, ga kjok eshko sopga, llëbo owa shärye löng li, e owa jïöe loromi llëm, ga rayara llëm bakoe. E kjishko ga e dbaryo ga epga wlonä Jesúsde, tjälë ga ²¹ «¿Corazín sopga, Betsaida sopga, pjäy song jïö, pjäy shdungko! Llëbo ïydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li ïna Tiro sopga, Sidón sopgarë tek dënashko kjwe ga llëbo owa shärye löng li, e owa jïöe lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtëgro së ä wleniyo, pjlung sho iara ba dlu kjing go, ba woowa li ïya Sbörë wlo tjän. ²² Eni ga lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjäy shdüya Sbörë ara, Tiro sopga, Sidón sopga, e kjinmo.

²³ »Capernaúm sopga, ¿pjäy wotjlik ga pjäy söya Sbörë jem äär kjok dogo lëmiro? Eni llëme. Pjäy iche

† Malaquías 3.1.

jer äär iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko. Lëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li ñna Sodoma sopgarë kjwe ga eeri ga ba tjëyoga löng eshko obi. ²⁴ Eni ga lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjäy shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga kjinmo» le.

Shji woshtë sorë

²⁵ Eshko ga Jesús tjlë Sbö kong ga «Data, pja kjok do-go sopga, kjok ëre sopga, e Tjlapga. Lëye njenop kjok miydagaga löng kong li pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjishko ga pja poshrër ara. ²⁶ Shäryorop eni, woydorop eni kjishko» le.

²⁷ Eshko ga tjlë nopga kong ga «Lëbo uunkong iara Data Sbörë beno tjeng bor wloshko. Sbö Wa ëre sorë, e miydaga ërë llëm, e miydaga bor Datarë eröe. Data Sbö, e sorë miydaga ërë llëm, e miydaga tjarë eröe. Gueniyo e sorë pin woydë ë kong ga pin.

²⁸ »Pjäy sjeno parkorbo, llëbo pjanbo ga pjäy tek bor shwoy uunkong, ga pjäy iër ber löng woshtë. ²⁹ Tja wläp, wotöy kuzong ga pjäy kong pak twër li shäryozï, pjäy oppis bor go. Enira pjäy woshtë jlökoyo. ³⁰ Lëye pin bomi kong li, e kjang llëme. Lëye twër bomi kong pjami wlo li, e kwing llëm bakoe» le.

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjonro

12 Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jëk shäng dwla dgak buk li tjrëko. Eshko ga ba oppinggaga pjli ara kuzong ga dwla bo kjre löng, ue lok wlo. ² Iya fariseogarë ga tjlë Jesús kong ga «iBop oppinggaga kjwe izong! Löng llëbo shäryako woshtozlong dbaryoshko llëm li shäryë» le.

³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Dënashko ga David, ba yorkagaga, e pjli lok arashko ga llëye shäryara tak pjang Sbö tjlökwo go li, e lomirë llëmdo? ⁴ David opzrëno jek shäng Sbö u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li, e uaga syöshtagarë erö ëmdë ga uara loke. ⁵ Kjok llgwekklo tara Moisésdë li tjlë ga woshtozlong dbaryoshko ga syösh-tagaga parkë löng Sbö u roshko li, llëye owa shärye löng llëme. ¿E lomirë llëmdo? ⁶ Lër bomi kong ga ëreshko shäng kjlara tjwlo ara anmoyö, Sbö u kjinmo. ⁷ Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Woydër ga oblë songe lëmi. E tjwlo ara, öng zrömi, sho sumi, pjë dret bor poshrëkklo li kjinmo.” [†] Tjlökwo ëre llë loklo miydëmi kjwe ga “Pja owa shäryono” lëmi oblë llëye owa shäryono llëm li kong llëme. ⁸ Woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

Woshtozlong dbaryoshko ga swlo poptara Jesúsde kjlara

⁹ E irgo ga Jesús to ey dwayo, ga opzrëno jek judioga syö uyo jong kjok eshko li roshko. ¹⁰ Domer shäng kjlara eshko orkwo kjwara slosloe. Fariseoga löng eshko kjlobö, llëbo wläya löng ara, Jesús rote e go wlo.

† Oseas 6.6.

Eni ga tjlë lok ba kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga no poptëy ga pjüre?»

¹¹ «¿Bomi öng, e lono pjläbgwo roshko woshtozlong dbaryoshko ga shimi llëmdo? ¹² No, e tjwlo ara, öng kjinmo anmoyö. Eni ga llëbo pjü, e shäryëy woshtozlong dbaryoshko ga pjü» le ba kong.

¹³ Eshko ga Jesús tjlë domer li kong ga «Pja orkwo roshwizong» le. Kuya ga orkwo roshwino, ga poptono beno pjü, ba orkwo kar go dik. ¹⁴ Gueniyo ga fariseoga opshino jek lok ey dwayo, ga tjlë lok ëng kong ga «¿Jesús, e zröy sorë ga pjü?» le.

Sbö parkaga

¹⁵ Wotjirk löng llë li miydara Jesúsde pjire. Eni ga opshino to kjok eshko dwayo. Oba to jek ara ba tjok. Swloppga löng eshko li poptara uunkong, ¹⁶ ga tjlë ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» le. ¹⁷ Shäryono eni, tjlökwo lara ba tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

¹⁸ «Bor parkaga kjroror shäng ëre.

Kjwe woydër ara. Tja wopjü ba tjok bakoe.

Bor Sëya iër ber ba go,

ga kjok llgwer sorë li roy shdüya tjëyoga uunkong kong.

¹⁹ Kjwe ënglë kar kar ë tjok llëm,

ö le kukoba irbo bäng llëm bakoe.

²⁰ Sjro shüktong tjeng li, e toya llëm, ††

shwomzrëng pjë jer jong ba seto li, e sjëya llëm, † kjok llgwera beno bek pjir guing.

²¹ Lono ga tjëyoga uunkong ber löng ba koshe.» ††

Jesús, Beelzebú ††

²² Eshko ga domer shäng kjlara kjok igö llëm, tjlë llëm, goshko Ä sëya kjlara kjishko. E söraba Jesús shwoy, ga poptara beno shäng kjok igö pjü, tjlë pjü bakoe. ²³ Nopga löng eshko li beno löng yëy le erä. Ga tjlë ëng kong ga «¿Ère David tjëyo shrono shäng bi dögaro llëm?» le lok eni.

²⁴ Kuya fariseogarë lok ga tjlë lok ëng kong ga «Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyo ko Beelzebürë ba kong li go» le.

²⁵ Wotjirk löng llë li miydara Jesúsde pjir, ga tjlë ba kong ga «Pjü llë, ba nopga ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go. Nopga tjeng kjok kjinaso, nopga tjeng u kjwaraso, e ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe. ²⁶ ¿Eni ga Ä, e ëngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo?

²⁷ Ä sëyaga ichër opshik oba goshko dwayo, dbo twara Beelzebürë bor kong li go lëmi. ¿Eni ga bomi oppinggaga kong dbo twaga ërë, Ä sëyaga iche lok wlo? E kjishko ga epga omik wële ga pjäy diktong löng jlöe.

²⁸ Ä sëyaga ichër to, Sbö Sëya dbo ara go. Miydëmi e go ga Sbö ber no pjüyo wlo li, e dbaryo shrono tjän.

†† SJRO SHÜKTONG TJENG LI, E TOYA LLËM ÌE LI, E DOMER LI BER KJANG, NOPGA DBO ARA LLËM LI TJOK LLËME loklo. † SHWOMZRËNG PJË JER JONG BA SETO LI, E SJËYA LLËM ÌE LI, E DOMER LI BER WOTÖY, NOPGA MÄR BA GO SIRA DÖ LI TJOK loklo. †† Isaías 41.1-4. †† Ä, e kowëba BEELZEBÚ bakoe.

²⁹ »¿Domer sök kjlara dbo ara ba ushko wleni ga no jek äär opzrök lürkë ba u roshko sorëro? Woyde ga domer li shara, pjirira bäm go guing. Enira ba llëbo lüyotke ga pjluë. †

³⁰ »Ëye shäng bor shwo lëkong llëm ga e shäng bor wloyo. Ëye no tōng bor kong llëm ga e shäng ba shdōga. ³¹ E kjishko ga lër bomi kong ga ëye llëbo owa shäryë, tjlökwō lë owa ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret wlo ga pjluë. Gueniyo ëye Sbō Sëya läywë owa ga owa li löya ba kong llëme. ³² Ëye no to ter kjok dogo dwayo ëre läywë owa ga owa li löya ber dret wlo ga pjluë. Gueniyo ëye Sbō Sëya läywë owa ga owa li löya eerishko llëm, llonoshko llëm bakoe.

Kjor, e sorë miydëy ba bo go

³³ »Kjor doyo pjluë ga ba bo, e pjluë. Kjor doyo owa ga ba bo, e owa. Kjor, e sorë miydëy ba bo go. ³⁴ ¡Pjây so dgur kjoyoe! ¿Pjây owa kjishko ga pjây tjlä pjluë sorëro? Llëbo tjeng bomi pjluëshko lomirë bomi kjamo go. ³⁵ No pjluë ga tjlä pjluë, wotjlik pjluë kjishko. No owa ga tjlä owa, wotjlik owa kjishko. ³⁶ Lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryo ga no kjlobi li iche Sbörë ba dboryë, tjlökwō owa lono kjwobi li kjishko. ³⁷ Eshko ga pjây ie ber löng pjluë, llëm ga pjây ie ber löng shdungko, tjlökwō loromi li kjishko» le.

Jonás jyäglō

³⁸ Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e kjone kjone tjlä Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, pja ichara Sbörë li jyäglō shäryos kjrina borwa kong, llëbo iydëba llëm wleniyo tñwa wlo» le.

³⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Eerishko dbaryo sopga, pjây owa. Pjây so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Woydëmi ga llëbo jyäglō shäryër bomi kong, gueniyo shäryër llëm, Sbō tjlökwō laga Jonás, e jyäglō shäryotë bomi kong eröe. ⁴⁰ Dënashko ga e beno sök mã dlung roy so kës-bang bö roshko dbargwo mya, shkë dba sorë ga no to ter kjok dogo dwayo ëre äär ber buk klung roshko dbargwo mya, shkë dba eni bakoe. ⁴¹ Nínive sopga, e Jonás tjlökwō kunoshko ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöë lara, ga rayarae. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwlo ara, Jonás kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjây llgweya Sbörëshko ga Nínive sopga kojong lok, ga tjlä ga "Kjwepga shdungko" le. ⁴² Sabá so pjluë walë tek pjola dwayo, Pjluë Salomón kjok miydë li kuya wlo. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwlo ara, Salomón kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjây llgweya Sbörëshko ga walë li kojong, ga tjlä ga "Kjwepga shdungko" le.

⁴³ »Ä sëya pjang no goshko li toshko ga to shäng shto wlek kjok dogro no llëmshko, woshtë wlo, gueniyo wleya llëme. ⁴⁴ Eshko ga wotjlik ga "Tja to bor ushko iröng obi" le. Äär iröng ba ushko ga wleya

† DOMER DBO ARA le li, e Ä löklo. SHRONO SHÄNG BA LLËBO LÜYOTKË le li, e Jesús löklo. Lara eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing löklo.

shäng rorë, pjlokjak pjir, poshäryak pjir wleni. ⁴⁵ Eni ga sëya oblë töya ba tjok doglo kjäk (7), owa ba kjinmo, ga uunkong li pjë jek äär ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shäng owa anmoyö, shäng bäm go sorë li kjinmo. Eerishko dbaryo sopga, pjây owa, ga pjây ber löng domer ëre dik eni» le.

Jesús, ba mekë, ba lëmgā

⁴⁶ Jesús sök tjlä oba tjeng ara li kong wopro ga ba mekë, ba lëmgā, e shrono tjeng kjoko, lan ba tjok wlo. ⁴⁷ Eni ga rotaraba Jesús kong, tjlä ga «Bop mekë, bop lëmgā, e shrono tjeng bop tk kjoko» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Bor mekë, e ë? ¿Bor lëmgā, e ë?» le. ⁴⁹ Eni ga ba oppinggaga löng li pïya ba sakkwo go, ga tjlä ga «Bor mekë lër li kjwepga. Bor lëmgā lër li kjwepga. ⁵⁰ Ëye bor Data sök kjok dogo li kolë ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni, bor dor wleni» le.

Dwla sguingga

13 E dbaryo ga Jesús opshino jek u li roshko dwayo, ga öotong sirkeno sök di bäng buk kës-bang li sor go. ² Nopga shrono löng ara kjishko ga Jesús opyono kjong roshko, ga sirkeno sök eshko. Nopga li beno tjeng di bäng li kjako. ³ Eshko ga tjläno ba kong ara llëbo jyäglō go, tjlä ga «Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. ⁴ Sguüyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga sënwa shrono, uara lok drete. ⁵ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrëko, klung sho ara llëmshko, ga weno maling, klung sho rong llëm kjishko. ⁶ Gueniyo slenggwo dret kjishko ga dlo wenoshko ga dwla li sura, beno dogro. ⁷ Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkō sho roshko, ga shkō sho li kunoshko ga dwla li llgwinae. ⁸ Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjluë kjing go, ga kuno, botjyono pjluë. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbaw (100), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak mya (30). ⁹ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

Jesús tjläno llëbo jyäglō go erä ega

¹⁰ E irgo ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlä ba kong ga «¿Pja tjlä oba kong llëbo jyäglō go erä ega?»

¹¹ «Sbō ber no pjluë sorë li roy miydaydëba llëm li pinaba bomi kong, gueniyo epga kong llëme. ¹² Ëye llëbo tjok ga sëya jek obi, ber llëbo ara wlo. Ëye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryō drete. ¹³ Kuya löng ga llë löklo miyde lok llëme. Iya löng ga llë iyde miyde lok llëm bakoe. Tja tjlä ba kong llëbo jyäglō go e kjishko. ¹⁴ Llëye lara Sbō tjlökwō laga tek dënashko so Isaíasdë li beno epga li kjishko. Tjläno beno eni:

»"Kuya löng kjër ga llë löklo miyde lok llëm,

†† LLËBO TJOK le li, e Sbō tjlökwō löklo. Eni ga ëye Sbō tjlökwō kjër ga kong tjlökwō twe Sbörë obi, gueniyo ëye omkjër llëm ga Sbō tjlökwō miyde tjan li döya ba shjiryō.

ÿya lõng kjër ga llë ÿyde miyde lõk llëm bakoe.

¹⁵ Nopga ère, llëye kuya woydë llëme.

Kwomgwo bäng bängzara lõk tuke.

Bokkwo llino lõk tuk bakoe.

Shäryara eni,

llëye ÿya lõk ba bokkwo go llëm wlo,

llëye kuya lõk ba kwamgwo go llëm wlo,

opping lok sira llëm wlo,

optwë ber bor kong llëm wlo,

epga dör llëm wlo bakoe."

¹⁶ »Gueniyo pjäyda kjok ÿgö bomi bokkwo go, pjäy kjok kugö bomi kwamgwo go bakoe. E kjishko ga pjäy ber lõng wopjlúe. ¹⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga llëbo ÿmi, kumi lõng ère tjwlo ara. Dënashko ga Sbö tjökwo lagaga, nopga oblë pjlo bek wleniyo, e omik woydë, omkuk woydë, gueniyo omiño llëm, omkuno llëm bakoe.

Dwla sguingga lanyo, e llë lõklo lara Jesúsdë

¹⁸ »Dwla sguingga lanyo, e llë lõklo lër bomi kong. Kuzia. ¹⁹ Eye Sbö ber no pjluoy sorë li roy kuno, gueniyo llë lõklo miyde llëm ga e so dwla lono irbo bäng li kjoyoe. Tjökwo li dgak pjang ba pjlushko, gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba shjiryo. ²⁰ Dwla lono ak ara tjreko li, e eye tjökwo li kuno, ga beno shäng wopjlú li lõklo. ²¹ Gueniyo tjökwo li äär ber ba pjlushko jlökoyo llëm kjishko ga llëye wen ba kong sirashko, shdungoba tjökwo li kjishkoshko ga tjökwo li raye, söya ame. ²² Dwla lono shkö sho roshko li, e eye tjökwo li kuno li lõklo. Tjökwo li kura, gueniyo llëbo tjeng kjok ère kjing goshko li woyotjlyya ara, wo pjang dbur go bakoe. E kjishko ga tjökwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjökwo li kjishko llëme. ²³ E ga dwla lono klung sho pjlu kjing go li, e eye tjökwo li kuno, ga llë lõklo miyde pjlu li lõklo. Eni ga e ber shäng so dwla botjyono pjlu kjoyoe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbaw (100), kjwo sak tjer (60), kjwo sak mya (30)» le ba kong.

Kjlo sho owa weno dwla pjlu tjreko

²⁴ Ga Jesús tjëno ba kong llëbo jyäglo go obi, tjë ga «¿Sbö ber no pjluoy sorë, e so llë kjoyo lër bomi kong? Domer shäng kjlara. Pjlara ga dwla pjlu wleniyo dgara ba kjok kjing go. ²⁵ Gueniyo dwla dgaga li ponoshko ga ba moskwo shrono shäng kjlara dwla dgak buk lishko. Kjlo sho owa dwlayo, e söra, dgara dwla buk pjlu li roshko, ga to ey dwayo. ²⁶ Eni ga dwla pjlu li weno, botjyë kwilëshko ga kjlo sho owa li weno ba tjreko bakoe.

²⁷ »ÿya dwla sogo li parkagagarë ga öör lõk ba rotë ba kägäyo kong, tjë ga "Tjlapga, pja dwla dgono bop kjok kjing go pjlu eröe. ¿Eni ga kjlo sho owa kjwe wen sorë?"

²⁸ »"Söga, dgaga bi moskworë" le ba kong.

»Kuya lok ga tjë ba kong ga "¿Kjlo sho owa kjwe shirware?"

²⁹ »"Lëme. Kjlo sho owa kjwe skwëmishko ga dwla pjlu kjwe skwe tëm ba tjok äe. ³⁰ Pjlú wlo ga iozï ber kun uunkong, äär jong bo kjrozlong dbaryo. Eshko ga nopga ichër kjlo sho owa li zë bäm go, pjriya, ga ie tjeng dboshko, ber sukoba wlo. Shäryara lõk eni pjir ga dwla pjlu li skoya, jneya tjeng dwla jnekklo uyo roshko" le ba kong» le.

Kjor dwlayo chirawa

³¹ Ga Jesús tjëno ba kong llëbo jyäglo go obi, tjë ga «Sbö ber no pjluoy sorë, e so kjor dwlayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. ³² Dwlagwo ère chirawa, dwlagwo oblë oblë dorko. Gueniyo kun kësbang, dwlagwo oblë oblë kjinmo. Eshko ga sënwa llë usho wyë ba kowo go» le.

Pjlung shosho uukklo

³³ Ga Jesús tjëno ba kong, llëbo jyäglo go obi, tjë ga «Sbö ber no pjluoy sorë, e so walë pjlung shosho llruno bayo gök kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10) † ba uukklo tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukklo shdöktong pjlung shosho li kjwang jikong» le.

Jesús tjëno llëbo jyäglo go

³⁴ Llëbo uunkong ère lara Jesúsdë nopga kong llëbo jyäglo go erä. Eni llëm ga llëye lara ba kong llëme.

³⁵ Shäryono eni, tjökwo lara Sbö tjökwo laga tek dë-nashko sorë li ber jlökoyo wlo. Tjëno beno eni:

«Tja tjë llëbo jyäglo go;

tjökwo lër li, e iak Sbörë tjeng lütshko,

kjok ère shäryara Sbörë tek lëkong.» ††

Kjlo sho owa weno dwla pjlu tjreko lanyo, e llë lõklo lara Jesúsdë

³⁶ Jesús to ey dwayo ga opzrëno jek shäng u roshko. Eshko ga ba oppinggaga tek shrono lõng ba zlong bäng ga tjë ba kong ga «Kjlo sho owa weno dwla pjlu tjreko lanyo, e llë lõklo los borwa kong sira» le.

³⁷ Kuya ga tjë ba kong ga «Dwla pjlu dgaga li, e no to ter kjok dogo dwayo ère lõklo. ³⁸ Dwla dgara kjokyo li, e kjok kjwang jikong lõklo. Dwla pjlu li, e Sbö nopga lõklo. Kjlo sho owa li, e Ä nopga lõklo. ³⁹ Ba moskwo, kjlo sho owa dgaga li, e Ä lõklo. Dwla bo kjrozlong dbaryo li, e kjok pjir dbaryo lõklo. Ga dwla skogaga li, e Sbö parkagaga kjok dogo so lõklo.

⁴⁰ »Kjlo sho owa li töya, dbuya iök roshko, suya wlo sorë ga kjok pjir dbaryoshko ga Ä nopga suya eni bakoe. ⁴¹ Eshkoshko ga nopga ber lõng llëbo owa shäryë, nopga ber lõng oblë ichë llëbo owa shäryë bakoe. Eshko ga bor parkagaga kjok dogo so ichër no to ter kjok dogo dwayo èrerë nopga owa li tòng. ⁴² Ga dbuya lok iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjly. ⁴³ Ga nopga pjlo bek lõng li ber lõng kälä lletilet

† GÖK KËSBANG TJUNG WËNI KJWO SAK KJWARA (10), e BAYO LITRO SAK PJÖK (20) DIK. †† Salmo 78.2.

dlo wleni, ba Data sök lishko. Eye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yotso.

Liebo tjwio ara jnek buk

⁴⁴ »Sbõ ber no pjũyo sorë, e so liebo tjwio ara jnek buk kjok kjrina roshko kjoyo. Domer, liebo tjwio ara li wlena buk eshko, ga jnena jek beno buk eshko obi. Eshko ga woowa liebe. Eni ga ba liebo tjeng li soynena uunkong, ga kjok li tjwiena beno ba kong.

Obrikkwo tjwio ara

⁴⁵ »Sbõ ber no pjũyo sorë, e so domer liebo tjwiewa, soynega to shang obrikkwo tjwio ara wlek kjoyo bakoe. ⁴⁶ Obrikkwo wlena kwara tjwio ara wleniyoshko ga ba liebo tjeng li soynena uunkong, ga obrikkwo li tjwiena beno ba kong.

Kjia ma shakkio

⁴⁷ »Sbõ ber no pjũyo sorë, e so kjia ma shakkio kjoyo bakoe. Dbuya lok di roshkoshko ga ma shaya llerba pogo. ⁴⁸ Kjia li diinoshko ga shikoba tjeng pjoshko, ga ma pjũ wleniyongoba shing roshko, ga owa li dbukoba. ⁴⁹ Eni ga kjok pjir dbaryoshko ga Sbõ parkagaga kjok dogo so tjwe lok nopga owa li kje nopga pjlo bek tjeng lishko dwayo, ⁵⁰ ga nopga owa li dbuya lok iok pjë jong ri ri sjer liebe shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo ue, liebo bang ara ba kong kjy» le.

Liebo tjaglën, liebo kegue

⁵¹ Eshko ga Jesus tjie ba kong lok ga «¿Tjio kwo ler shang li lie loklo miydëmi longde?»

«Eng, miydera» le lok ba kong.

⁵² Kuya ga tjie ba kong ga «Eye no ping pjũ, Sbõ ber no pjũyo sorë li kjishko ga e so domer u sogo kjoyoe. Liebo jnek tjeng ara, liebo tjaglën, liebo kegue bakoe. Ga liebo li shiya, twe oba kong ga pjũ» le. †

Jesus shang Nazaret kjokyo

⁵³ Jesus tjieno liebo jyaglo go pjir ga to ey dwayo. ⁵⁴ Jek ootong shang ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shang lishko obi ga nopga pina ara judoga syo uyo jong eshko li roshko. Kuya lok ga beno long yey le era. Ga tjie lok eng kong ga «¿Kjwe kjok miyde ara opping kjone? ¿Liebo iydeba liebe wleniyong sharye sorë? ⁵⁵ ¿Domer kjwe u sharyaga li wa liebe? ¿Mekë Maria liebe? ¿Lemga Santiago, José, Simón, Judas liebe? ⁵⁶ ¿Dorga long na bi tjok bako liebe? ¿Kjok miyde ara kjwe wleya kjone?» le lok eng kong eni. ⁵⁷ Ga tjio kwo kjre lok woyde liebe, iirkono lok ara era.

Eshko ga Jesus tjie ba kong lok ga «Kjok kjone pogo ga Sbõ tjio kwo laga, e ieba tjwio ara. Gueniyong ba kjok om go lishko, ba ushko ga ieba tjwio liebe» le.

⁵⁸ Kjok eshko sopga mar Jesus go liebe kuzong ga liebo iydeba liebe wleniyong sharyara ara eshko liebe.

† LIEBO TJAGLËN, LIEBO KEGUE le li, e TJIO KWO TJAGLËN, TJIO KWO KEGUE loklo.

Juan No Waga zrõrabae

14 Dbar eshkosho ga Pjũ Herodes † parkë sök Galilea so ichaga. Jesus roy kuya ga ² tjie ba parkagaga kong ga «E Juan No Waga li woshrokdo. Liebo iydeba liebe wleniyong sharye ga pjũ e kjishko» le.

³ Kjupabashko ga Juan tjie Herodes kong ga «Herodias kjwe kjrep ber bop boy wlo ga ä, e bop shjiy Felipe boy kjishko» le. E kjishko ga Juan shara, bangzara Herodesde, shduya wlo. ⁵ Zroya woyde, gueniyong «Juan, e Sbõ tjio kwo laga» ieba, ga oba bangkjre ara. E kjishko ga zroa liebe.

⁶ Ootong Herodes shrezlong dbaryoshko ga Herodias wa wale li berkono oba long kjlobi li bokshto, ga Herodes beno sök wopjũ e kjishko. ⁷ E kjishko ga tjieno ba kong jio koyo ga liebe roke li twe ba kong. ⁸ Poshduna ba mekerë kjishko ga tjie Herodes kong ga «Woyder ga no ichep Juan No Waga kaga ze, ga tek sop bor kong kjwie roshko» le.

⁹ Kuya ga woyde jonge. Gueniyong tjieno jio koyo nopga mana long li bokshto kuzong ga no ichara ba sharye ba kong. ¹⁰ Eni ga Juan kaga zara tas, no shduzlong uyo roshko, ¹¹ ga sora, twara kjoglo li kong kjwie roshko. Eshko ga kjrara, ga sora, twara ba meke kong. ¹² E irgo ga Juan oppinggaga oor lok ba doyo kjre, ga sora, jnena lok sakshko. E irgo ga ootong long Jesus shang lishko ga roy lara lok ba kong pjire.

Jesus nopga seno doglo sak dbaw dbaw pjloglo shkeng (5,000)

¹³ Juan roy kuya Jesusde ga opshino shang lishko dwayo ga opyong kjyong roshko, ga to kjok shto oble, ber sök tjoksa wlo. Gueniyong ga miydara kjok eshko sopgarë, ga to jek lok ara ba irgo pjö lekong. ¹⁴ E irgo ga Jesus opshino kjyong roshko dwayoshko ga nopga eng tono trak liebe li ina, ga songe le, ga swlopga sora lok tjeng eshko li poptara pjire.

¹⁵ Kjok ro zar kjwie kuzong ga ba oppinggaga tjie lok ba kong ga «Kjok seng tjan. Kjok eresho liebe drete. Pjũ wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek liebo soynekoba kjone lishko, dli tjwie wlo» le.

¹⁶ Kuya ga tjie ba kong ga «Brik lok liebe ga pjũ. Sezj pjayde dey» le.

¹⁷ Kuya lok ga tjie ba kong ga «Eresho tjawa pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkeng (5), ma tjeng do pjök era» le.

¹⁸ Kuya ga tjie ba kong ga «Tek sozi bor kong» le. ¹⁹ Eni ga nopga tjeng kjlobi li ichara wlar uunkong toshko, shkwamsho kjing go. Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkeng (5) li, ma do pjök li, e kjrara Jesusde, ga kjok dogo iya jem dreng ga tjie Sbõ kong ga «Tjawa kong dli tworop ere. Tjawa ber wopjũ bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga twara ba oppinggaga kong. Ga pjlogara lok nopga long kes li kong.

† Pjũ HERODES, e koweba HERODES ANTIPAS bakoe.

²⁰ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjüe. E irgo ga dli worbo töna ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

²¹ Domerga iono uunkong doglo sak dbaw dbaw pjiloglo shkeng (5,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

Jesús jëktong di kjing go

²² E irgo ga Jesús ba oppinggaga ichono opyë kjong roshko, dipzë di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong wlo. Nopga brik lok wopro ga Jesús beno shäng eshko. ²³ Brikong pjir ga Jesús jem öötong shäng diup go tjoksa, syöshtë Sbö kong eshko wlo. Eni ga kjok ro zok-tong shäng eshko tjoksa.

²⁴ Eshko ga kjong li jek öötong buk pjola tjän, ga jöya di iöya ararë, pjluk tek jong ba shwo lëkong kjishko. ²⁵ Kjok shränto ga Jesús jek jek shäng di li kjing go, ba oppinggaga löng li shwo lëkong. ²⁶ İya lok ga bangkjre lok ara, ga tjilë eng kong ga «iKjwe äya jilë!» le.

²⁷ Jekdo eshko ga Jesús tjilë ba kong ga «iPjây wok-jange! iTja li jekdo shäng! Liëye bangkjre mi llëme» le.

²⁸ Eni ga Pedro tjilë ba kong ga «Tjlapga, pja jilë ga tja ichos jek jek di kjing go, äär bop shwoy wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjilë ba kong ga «Pja tegö» le.

Kuya Pedrorë ga opshino kjong roy dwayo, ga jëk-tong jek di kjing go, Jesús shwo lëkong. ³⁰ Eshko ga İya ga pjluk tjwe jong dbo ara ga bangkjrarä, ga pir jer jong, ga tjilë ga «Tjlapga, tja kjimtozong!» le.

³¹ Eshko ga shara Jesüsdë jekdo ba orkwo go, ga tjilë ba kong ga «Pja mär bor go jilökoyo llëme. İPja kjimtër llëme lorop ega?» le.

³² E irgo ga opyono lok kjong li roshkoshko ga pjluk li beno tjëksoe. ³³ Eshko ga beno löng kjong roshko li, Jesús poshrëra, ga tjilë lok ba kong ga «Pja Sbö Wa jilë» le.

Swlöpga poptara Jesüsdë Genesaret kjokyo

³⁴ Dipzono lok di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong-shko ga öötong löng Genesaret kjokyo. ³⁵ Jesús miydara kjok eshko sopgarëshko ga roy shdöra lok kjok eshko kjwang jikong. Eni ga swlöpga söra lok ba kong, ³⁶ tjilë ba kong ga «Swlöpga kjwe ichos bop shwong worbo porwë sira döe» le. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

Nopga äär ber owa Sbö bokso sorë

15 Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e kjone kjone tjwe löng Jerusalén kjokyo dwayo, tek shrono löng Jesús shwoy ga tjilë lok ba kong ga ² «İBop oppinggaga kjwe, bi tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo bangkjre lok llëm ega? İë lokshko ga orkwo shkwë llëme» le.

³ Kuya ga tjilë ba kong ga «İBomi sdëkwo kjishko ga Sbö kjok ilgwekklo kolëmi llëm ega? ⁴ Sbö tjilëno ga «Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrozi, iozi ber

tjwilö ara.» [†] Sbö tjilëno obi ga «İye ba data, ba mekë läywono owa ga e zrökko.» ⁵ Gueniyo ga İye tjilëno ba data, ba mekë kong ga «Pja kjimtër ga äe. Bor llëbo uunkong İre tworor tjeng Sbö kong pjire» İara ba kong pjir ga ⁶ ba data, ba mekë kjimte ame ga pjilë İemi eni. Eni ga bomi sdëkwo kjishko ga Sbö tjilökwo ioromi beno tjwilö llëme. ⁷ İPjây Sbö tjilökwo söga jilökoyo İemi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjilushko! Liëye İara Sbö tjilökwo İaga tek dënashko so Isafasdë bomi kjishko li, e jilë. Tjilëno beno eni:

⁸ «Nopga İre, tja poshrëya ba kjamo go, gueniyo tja woyotjilya ba pjilushko llëme.

⁹ Tja poshrëya löng li llëno llëm, nopga piya kjok ilgwekklo tak norë go erö kjishko» ^{††} le.

¹⁰ Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng, ga tjilë ba kong ga «Tja kuzia. ¹¹ Nopga äär ber owa Sbö bokso İaga dli ue lirë llëme. Miga ber löng eni li İaga ba tjilökwo le om go lirë» le.

¹² Wop tjok ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjilë ba kong ga «Liëye lorop li kjishko ga fariseoga iirkono ara. İE miydëpde?»

¹³ «Dwla dgara bor Data sök kjok dogo lirë llëm ga e skwako sleng go. ^{†††} Kjwepga löng wëyë. Kjok İgö lok llëm, gueniyo löng oblë kjok İgö llëm wleniyo wlosök. Eni ga no kjok İgö llëm wleniyo wlosöya no kjok İgö llëm wleniyorë ga İon tjeng pjöyikong pjilëbgwo kjwaraso roy» le ba kong.

¹⁵ Eshko ga Pedro tjilë ba kong ga «Liëye lorop llëbo jyäglö go li pjilögwes borwa kong sira» le.

¹⁶ Kuya ga tjilë ba kong lok ga «İLiëye İer shäng li llë İoklo miydomirë llëm obire? ¹⁷ Dli uëy li jer bi kjamo roy, äär ber tjeng bi bö roshko. Pjir ga tur bi roy dwayo. İE miydëmi llëmdo? ¹⁸ Gueniyo ga tjilökwo İey İi wen tëm bi pjilushko dwayo, ga tur bi kjamo go. Nopga äär ber owa Sbö bokso İaga erë. ¹⁹ No wotjlik owa, no zrök, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, İürkë, jyörkë, oblë jyöyotkë, oblë läywë owa, e wen tëm ba pjilushko dwayo uunkong. ²⁰ Nopga äär ber owa Sbö bokso İaga llëbo tjeng kës İererë. Gueniyo İye ber pjilö bek Sbö bokso, iono orkwo shkwono llëm kjishko llëme» le.

Walë judio llëm wleniyo mär Jesús go jilökoyo

²¹ E irgo ga Jesús opshino to kjok eshko dwayo, jek öötong shäng Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e soshko.

²² Walë sök kjlara eshko Canaán so. Tek shrono shäng Jesús shwoy ga tjilë ba kong dbo go ga «İTjlapga, David tjëyo, tja songe İozong! Bor wa walë, goshko Ä sëya kjlara, İn ga songe» le.

²³ Kuya ga dboryara llëme. Eni ga ba oppinggaga tjilë ba kong ga «Pja nom na dwayo» İos walë kjwe kong, tek shäng öö le ara bi irgo kjishko» le.

[†] Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16. ^{††} Isafas 29.13. [‡] DWLA DGARA BA DATA SÖK KJOK DOGO LIRË LLËM İE İI, E NOPGA MÄR SBÖ GO LLËM İI İOKİO. EPGA BER SKWAKO SİENG GO İE İI, E EPGA KJE SBÖRË BA BOKSHTO DWAYO İOKİO.

²⁴ Kuya ga tjlě walě li kong ga «Tja ichara Sbörë Israel tjëyoga kong döe. Epga öng wļëp ushko so jeno löng wļeni» le.

²⁵ Eni ga walě li tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tonu, tjlě ba kong ga «Tjlapga, tja kjimtozong!» le.

²⁶ Kuya ga tjlě ba kong ga «Bi wapga dli li döy, twëy shjiti † kong wlo ga äe» le.

²⁷ Kuya ga tjlě ba kong ga «Jlõe, Tjlapga. Gueniyo ba sogo iëshko ga dli pjloyo lon ter töshko ga ue shjitrë ga pjluë» le.

²⁸ Kuya ga tjlě ba kong ga «Pja mär bor go jlökoyo. Woydorop sorë li shäryë eni» le. Ga ba wa li poptono jekdo eshko.

Swļopga poptara Jesúsdë ara

²⁹ Jesús opshino to eshko dwayo, jek öötong shäng Galilea di bäng buk kësbang li sor go. Eshko ga to jem öötong sök dlup go. ³⁰ E irgo ga nopga shrono löng träk llëm sök lishko. Swļopga söra lok ara, nopga jëk llëm wļeniyo, nopga kjok tğö llëm wļeniyo, nopga orkwo owa, dre owa wļeniyo, nopga tjlě llëm wļeniyo, nopga swlo oblë oblë bakoe. Eni ga söra lok Jesús zlong bäng, ga poptarae. ³¹ Eshko ga nopga swlo ara wļeniyo, e poptono, nopga tjlě llëm wļeniyo, e tjlëno, nopga orkwo owa wļeniyo, e orkwo poptono, nopga dre owa wļeniyo, e dre poptono, nopga jëk llëm wļeniyo, e jëktong, nopga kjök tğö llëm wļeniyo, e kjok tno bakoe. İya löng lirë ga beno löng yëy le erä, ga Israel tjëyo Sbö poshrëra lok ara.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000)

³² E irgo ga ba oppinggaga rokara Jesúsdë tek ba zlong bäng, ga tjlě ba kong ga «Nopga kjwe löng bor tjok na öötong dbargwo mya, ga llëye uako llëme. E kjishko ga songe lër. Jek ichër löng ba ushko ië llëm ga äe. Wopjir irbo kjwe» le.

³³ Kuya lok ga tjlě ba kong ga «¿Nopga träk llëm kjwe sëy sorë? ¿Kjok no llëmshko ëre dli wļëy kjone?» le.

³⁴ Kuya ga tjlě ba kong ga «¿Pjây pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi?»

«Tjeng kjwo kjäk (7), mã chilawa tjeng kjwöbö bakoe» le lok ba kong.

³⁵ Eni ga nopga li ichara Jesúsdë wlar uunkong töshko. ³⁶ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) li, mã li, e kjrara, ga tjlě Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga dli li tora, twara ba oppinggaga kong. Ga pjlor-gara lok nopga tjeng kës li kong.

³⁷ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjluë. E irgo ga dli worbo tona ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunge.

³⁸ Domerga iono uunkong doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000). Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

† Eshko dbaryo ga nopga judio llëm wļeniyo kowara judiogarë SHJITI, woyde lok llëm kjishko.

³⁹ E irgo ga nopga briktong pjir ga Jesús opyono kjonong roshko, ga to ey dwayo, jek öötong shäng Magdala kjokyo.

Llëbo jyäglo kjok dogo dwayo

16 Eshko ga fariseoga, saduceoga, e tek shrono löng Jesús shwoy, ba tjk wlo. Tjlě ga «Llëbo tye-dëba llëm wļeniyo shäryos borwa kong kjrina, pja icha-ga Sbörë jlöre miydërwa e go wlo» le.

² Kuya ga tjlě ba kong ga «İmi kjok sëng ga kjok dogo srëzrën ga bong ga kjok pjluë lëmi. ³ İmi kjok shröngto ga kjok dogo srëzrën, pjäng sho ara ga eeri ga kjok owa lëmi. Eni ga llëbo wen kjok dogo, e llë lok-lo miydëmi pjluë. ¿Eni ga llëbo shärye Sbörë eerishko dbaryo li, e llë loklo miydëmi llëm sorëro? ⁴ Eerishko dbaryo sopga, pjây owa. Pjây so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Woydëmi ga llëbo jyäglo shäryër bomi kong, gueniyo shäryër llëm, Sbö tjlökwo laga Jonás, e jyäglo shäryotë bomi kong eröe» le.

Fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo

⁵ E irgo ga Jesús oppinggaga dipzono tek shrono löng di bäng buk kësbang li kjwo na lëkong ga pjlung shosho suk pjir söra lok llëme. ⁶ Eshko ga Jesús tjlě ba kong ga «Pjây sjëk, fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

⁷ Kuya lok ga tjlě ëng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme. Le shäng bi kong eni e kjishko» le.

⁸ Tjlě löng ëng tjok llë li miydara Jesúsdë kuzong ga tjlě ba kong ga «¿“Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme” lëmi ega? ¿Pjây mär bor go jlökoyo llëm ega?»

⁹ ¿Bor tjlökwo li llë loklo miydomirë llëm obire? ¿Domerga sënor doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi woyo bomi kong llëmdo? ¹⁰ ¿Domerga sënor doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000), pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi woyo bomi kong llëm bakoro? ¹¹ ¿Tja tjlě shäng pjlung shosho suk pjir kjishko llëm li miydëmi llëm sorë? Pjây sjëk fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

¹² Eshko ga miydara lok ga Jesús shäng tjlě li, e pjlung shosho uukklo layde llëme. No pıya fariseoga, saduceogarë löng sorë, e layde shäng.

No pjluo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús İara Pedrorë

¹³ Jesús jek öötong Filipino Cesarea kjokyo ga tjlě ba oppinggaga kong ga «¿No to ter kjok dogo dwayo ëre, e ë lëba?» le.

¹⁴ Kuya lok ga tjlě ba kong ga «No kjone kjone tjlě ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone tjlě ga pja Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Elías li tjwayde shäng le. Kjone kjone tjlě ga pja Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Jeremías li woshrokdo le. Kjone kjone obi

tjîê ga pja Sbö tjîôkwo ïagaga tek dënashko so kjîlara li woshrokdo ïe» le ïok ba kong eni.

¹⁵ Kuya ga tjîê ba kong ga «E ga pjây e, ¿tja ë ïëmi?» ïe.

¹⁶ Kuya Simón Pedrorë ga tjîê ba kong ga «No pjîluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja. Pja Sbö Sök ïyado li Wa jîôe» ïe.

¹⁷ Kuya ga tjîê ba kong ga «Simón, Jonás wa, pja tjîêno li ïaga norë bop kong ïlëm, ïaga bor Data sök kjok dogo ïirë bop kong. E kjîshko ga pja ber wopjîúe.

¹⁸ Lër bop kong ga pja kowër Pedro. † Oba u ywë wîo ga ak kjang ïëba bäm go, ber ba shakkîo wîo. Eni ga nopga tjëyo shäryër kjirina bor tjîôkwo kjragaga kjîlobi li go, so u kjoyo, ga ak lër li, e ber u li shakkîo wîeni.

Tjëyo li zäya Ärë ga äe. ¹⁹ Ga pja kong dbo twër, pja ber Sbö nopga bapshiga wîo. Ba nopga ichëp sorë kjok ëre kjing go ga epga iche Sbörë kjok dogo eni bakoe» ïe.

²⁰ E irgo ga tjîê ba oppinggaga kong obi ga «No pjîluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja ïëmi ë kong ïlëme» ïe.

Jesús ïano ba woïon dbaryo kjîshko

²¹ Eshko jek ïëkong ga Jesús tjîê ba oppinggaga kong ga «Tja jongya Jerusalén kjokyo. Eshko ga judío tjîlapgaga kjok ïlgwega wîeniyo, syôshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ïlgwekkîo tara Moisésdë li go, tja shdüya lok ara, ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» ïe.

²² Eni ga rokara Pedrorë tjoksa, ga tjîê ba kong ga «Tjîlapga, woydër ga e wen bop kong eni ïlëme!» ïe.

²³ Gueniyo ga Jesús bojono Pedro shwo ïëkong, ga tjîê ba kong ga «Ä, pja opkjös bor zlong dwayo! Tja ichëp woydë dir eröe. Lïeye woyde Sbörë li woyotjîp shäng ïlëme. Lïeye woyde norë li woyotjîpdë shäng eröe» ïe.

²⁴ Eshko ga tjîê ba oppinggaga kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jîôkoyo ga ber shäng bor woyotjîk ïyado, wotjîk ïlëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjîshko ga ïlëye shäryëba ba kong ïlë pogoshko li, e zrökoba ëmdë ga e ba kong ga ïlëye ïlëme. ²⁵ Ëye wotjîk opdë om go, zrökoba bor kjîshko ïlëm wîo ïe ga äär kjok dogo ïlëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jîôkoyo, e zröraba bor kjîshko ëmdë ga era ber sök së ïyado kjok dogo. ²⁶ Ëye ïlëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wîoy ëmdë ga e ïlëno ïlëme. Woïono ga öötong kjok dogo ïlëm ga to jeno ba ïlëbo li tjok.

²⁷ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor Data dbo kälä goshko, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eshko ga no kjîlara kjîlara potjwîën, ïlëbo shäryara dö li kjîshko. ²⁸ Lër bomi kong jîôkoyo ga pjây kjone kjone löng ëreshko woïontë ïlëm obishko ga tja ber no pjîluyo sorë li ïmi wëïëe» ïe.

Jesús kjîopswono beno kälä ïletïlet

17 Dbargwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan (e Santiago kjîlarayo), e söra Jesúsde jem ba tjok

† Grecia so tjîôkwo PEDRO, e AK ïokîo.

dboshko, dlup jong kjwara kjókshko li go. ² Eshko ga ïna ba oppinggaga jem löng ba tjok ïirë ga Jesús kjîopswono, bokkwo beno kälä ïletïlet dîo wîeni, ga shwong beno pjîublún shjiye.

³ ïya löng wopro ga Moisés, Elías, e weno bë löng ïan Jesús tjok eshko. ⁴ Eni ga Pedro tjîê Jesús kong ga «Tjîlapga, tjawa löng na ga pjîúe. Woydëp wîeni ga tja ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» ïe.

⁵ Shäng tjîê wopro ga pjäng sho shjiy ïono ter kjirina ba kjing go. Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura ïok, tjîê ga «Bor wa li ëre. Woydër ara. Tja wopjîú ba tjok. Ba tjîôkwo kuzîa» ïe.

⁶ Kuya ba oppinggaga löng ïirë ga jek rish löng töshko bokdo kjîlay klung go, bangkjre ïok ara kjîshko. ⁷ Gueniyo Jesús tek ba zlong bäng, ga porwara, ga tjîê ba kong ga «Pjây kojözong. Lïeye bangkjîrëmi ïlëme» ïe. ⁸ ïya lok obi ga nopga löng Jesús tjok li beno drete. Jesúsda beno shäng tjoksa erä.

⁹ Jer oplöng löng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjîê ba kong ïok ga «Lïeye ïnoma yë ïanyotkëmi ë kong ïlëm, no to ter kjok dogo dwayo ëre woshrara Sbörë iröng obi guing» ïe.

¹⁰ Kuya lok ga tjîê ba kong ga «No pinggaga kjok ïlgwekkîo tara Moisésdë li go tjîê lok ga «Borwa pjîluyo iche ïe Sbörë li tjwe ber nopga uunkong pjîluyo wîo. Gueniyo ga Elías tjwe bäm go» ïe. ¿Le lok eni ega?»

¹¹ «Elías tjwe bäm go jîôe. E tjwe ïlëbo uunkong poshäryaga. ¹² Gueniyo lër bomi kong ga e shrono öör tjän. Gueniyo ga to miydaraba ïlëme. Kong ïlëbo owa shäryaraba, woydaraba sorë li eni. No to ter kjok dogo dwayo ëre kong ïlëbo owa shäryëba e kjoyo bakoe» ïe ba kong. ¹³ Miydara ba oppinggaga ïirë eni ga Juan No Waga li ïanyotkayde shäng.

Dwîas goshko Ä sëya poptara Jesúsde kjîlara

¹⁴ Jesús, ba oppinggaga li, e jer äär löng iröng nopga tjeng arashko ga domer tjwe shäng Jesús zlong bäng kjîlara, kjök tono, ¹⁵ ga tjîê ba kong ga «Tjîlapga, bor wa songe lözong. Lïebo owa tjwe ba kongshko ga jek kjîo dete, wopjir kjîulu erä. Oïö ga dguë iök roshko, ïlëm ga ïon dishko. ¹⁶ E kjîshko ga söror bop oppinggaga wîe kong, gueniyo to poptara lok ïlëme» ïe.

¹⁷ Kuya ga tjîê ba oppinggaga beno löng li kong ga «Pjây wotjîk owa. Pjây mär Sbö go ïlëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong ïlono, pjây mär ba go wîo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän. Dwîas li tek sös bor kong» ïe. ¹⁸ Eshko ga Ä sëya li wîona, ichara to dwîas li go dwayo, ga dwîas li poptono jekdo beno shäng pjîúe.

¹⁹ Döni ga ba oppinggaga löng tjoksa Jesús tjokshko ga tjîê lok ba kong ga «¿Ä sëya li to ichororwa ïlëm ega?»

²⁰ «Pjây mär Sbö go jîôkoyo ïlëm kjîshko. Lër bomi kong jîôkoyo ga pjây mär ba go sirawa kjwe ëmdë ga pjây tjîê dlup ëre kong ga «Pja opkjös jek pjola» ïëmi, ga opkjë jek pjolae. Eni wîeni ga ïlëye shäryëmi ga ä wîo li drete» †† ïe ba kong.

Jesús ĩano ba woĭon dbaryo kjĩshko pjĩara obi

²² Jek tjeng uunkong Galilea kjokyoshko ga Jesús tjiē ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ěre twēba ber tjeng nopga wĭoshko, ²³ ga tja zrōya ĩok. Gueniyo āar dbargwo mya ga tja woshre Sbōrē irōng obi» ĩe. Kuya ĩok ga woydē ĩok ara.

Kā potjwiēkkĭo Sbō u kong

²⁴ Jesús, ba oppinggaga, e öötong löng Capernaúm kjokyoshko ga kā potjwiēkkĭo dburyo ĩi tōngga Sbō u kong löng eshko ĩi tjiē Pedro kong ga «¿Bop pingga kjwe kā potjwiēk ĩlēmdo?»

²⁵ «Ĕng, potjwiēya» ĩe ba kong.

Dōni ga Pedro opzrēno jek u roshko. Ga ĩĕye ĩayde Pedrorē ba kong ĩlēm obishko ga Jesús tjiē ba kong ga «¿“Pjāy kā potjwiēk bor kong” ĩe pjĭupgarē ě kong? ¿Ba wapga kongde, de oba oblē kong?»

²⁶ «Oba oblē kong erōe» ĩe ba kong.

Kuya ga tjiē ba kong ga «Eni ga ba nopga baĩyara kā potjwiēk ĩlēm. ²⁷ Gueniyo ěye barwēy ĩlēm wĭo ga pja nom diga, sō dbup jer dishko. Eshko ga mā ship kjĩara bām go ĩi kjak roshko dburwa buk kjwara. Ship, sōp, twēp dbur tōngga ĩi kong, bi kā potjwiēkkĭo wĭo» ĩe.

Ĕye tjiwĭo ara anmoyō

18 Eshko ga Jesús oppinggaga tek shrono löng ba zĭlong bāng ga tjiē ba kong ga «¿Sbō sōk no pjĭluyo ĩyado ĩshko ga tjawā löng ěre tjrēko, tjiwĭo kēs-bangyo ĩi kjone dey?» ĩe.

² Kuya ga kjwozirwa rokara kjĩara, iara shāng ba tjrēko, ³ ga tjiē ba oppinggaga kong ga «Lēr bomi kong jĭōkoyo ga pjāy opkjĭopswē ber kjwozirwa jūni ĩlēm ga pjāy āar ber löng Sbō sōk no pjĭluyo ĩyado ĩshko ĩlēm. ⁴ Ĕye opkjĭopswē ber wotōy, kjwozirwa jūni ga tjiwĭo kēs-bangyo Sbō sōk no pjĭluyo ĩyado ĩshko ĩi e. ⁵ Ga ěye, kjwozirwa jūni wĭokjrara bor kjĩshko ga tja wĭokjrara wĭeni.

«Shji nopga ichē ĩlēbo owa shāryē ĩlēm» ĩara Jesúsdē

⁶ «Ĕye, kjwozirwa mār bor go jūni ichara ĩlēbo owa shāryē ga e song jĭōe. Shāryayde ĩlēm obishko ga shakko, apkwo kēs-bang pjrikko ba bēngshko, ga dbukko jer dĭlung dorōng dey. ⁷ ĩlēbo tjeng ara kjok kjwang jĭkong no ichē ĩlēbo owa shāryē wĭeni. ĩlēbo wen eni ĩyado. Gueniyo ěye no ichē ĩlēbo owa shāryē ga e song jĭōe.

⁸ «E kjĩshko ga bomi orkwo, bomi dre, pjāy iche ĩlēbo owa shāryē wĭeni ga zēmi tas, dbumi pjolae. Pjāy opzrēk jek āar Sbō sōkshko dre kjwara ĩlēm, orkwo kjwara ĩlēm dey ga pjĭlú, pjāy pjē bomi orkwo pjōk ĩi tjok, bomi dre pjōk ĩi tjok, iōk pjē jong ri ri sjer ĩlēm shtoyo ĩi roshko ĩlēm wĭo. ⁹ Bomi bokkwo, pjāy iche

†† Tek dēnashko ga kjibokwo ěre jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjiē ga «Eni kjwe ga ĩĕye shāryēmi ga ā wĭo ĩi drete. Ā sēya eniyo ichēmi wĭo ga woyde ga pjāy ĩē ĩlēm Sbō kong, pjāy syōshē Sbō kong ara dey.»

ĩlēbo owa shāryē wĭeni ga shimi pjus, ga dbumi pjolae. Pjāy opzrēk jek āar Sbō sōkshko bokkwo kjwara ĩlēm dey ga pjĭlú, pjāy pjē bomi bokkwo pjōk ĩi tjok, iōk pjē jong ri ri sjer ĩlēm shtoyo ĩi roshko ĩlēm wĭo.

Öng wĭēp ushko so jeno kjĩara

¹⁰ «Kjwozirga kjwe tjiwĭo ĩlēm ĩemi ĩlēm. Lēr bomi kong ga Sbō parkagaga kjok dogo so löng bor Data bokkwo ĩk kjok dogo ĩyado ĩi, e kjwozirga kjwe daga. †

¹² «¿ĩlē ĩemi? Domer shāng kjĩara, e öng wĭēp ushko so tjeng dogĭo sak dbāw (100). ¿Kjĩara jeno wĭeni ga ĩlamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) ĩi ie ber tjeng dĭupshko, ga to jeno sōk ĩi wĭēk ĩlēmdo? ¹³ Wĭlēnashko ga lēr bomi kong jĭōkoyo ga öng dogĭo sak shkaw kjingsho shkaw (99) jeno ĩlēm ĩi woyotjĭya ara ĩlēm. E ber sōk wopjĭlú kjĩara jeno, wĭēna ĩi kjĩshko. ¹⁴ Eni ga woyde bomi Data sōk kjok dogo ĩrē ga kjwozirga kjwe jer kjĩara ĩlēm bakoe.

Shji ĩlēbo ĩlgwek ěng kong sorē

¹⁵ «Bop kjĩara opshāryono owa bop kong ga pja ĩan ba tjok tjoksa, ĩĕye owa shāryara ĩi jĭōe ĩe wĭo. Jĭō ĩara ga pjāy beno löng wopjĭlú ěng tjok. ¹⁶ Jĭō ĩe ĩlēm ga oblē rokēp jek bop tjok kjĩara pjōk, ĩĕye ĩanyotkēp ĩi, e jĭōe ĩe ĩok wĭo, Sbō tjiōkwo tjiē ga “Shji oblē rotēshko ga nopga sōy pjōk mya, e jĭōe ĩe ĩok wĭo” †† kjĩshko. ¹⁷ Jĭō ĩe ĩlēm obi ga pja nom syō uyo, ga ĩēp bor tjiōkwo kjragaga löng ĩi kong. ĩano ĩok ba tjok pjir ga jĭō ĩe ĩlēm obi ga ĩēp ber shāng nopga Sbō miydē ĩlēm wĭeniyo dik, dbur tōngga Roma so kong dik bakoe.

¹⁸ «Lēr bomi kong jĭōkoyo ga no ĩlgwemi sorē kjok ěre kjing go ga ĩlgweya Sbōrē kjok dogo eni bakoe.

¹⁹ «Lēr bomi kong obi ga bor tjiōkwo kjragaga tōn löng bor ko goshko ga tja shāng ba tjok eshko, epga pjōkde myare dō gueniyo. E kjĩshko ga lēr bomi kong ga pjāy tōn wotjĭk kjrinaso kjok ěre kjing go, pjāy löng do pjōkde dō ěmdē ga ĩlēbo rokēmi syō go ga twe bor Data sōk kjok dogo ĩrē bomi kong» ĩe.

Domer, ba parkaga pogo tjiwĭo ba kong ĩi rāye woydē ĩlēm

²¹ Eni ga Pedro shrono shāng Jesús zĭlong bāng ga tjiē ba kong ga «Tjĭapga, ¿bor kjĩara ĩlēbo owa shāryono bor kong ĩi ĩer ber tjiwĭo ĩlēm pjĭobi ga pjĭlú? ¿Shāryēr eni pjĭogĭo kjäk (7) ga pjĭlúre?»

²² «Pjĭogĭo kjäk (7) lēr bop kong ĩlēm. ĩlēbo owa shāryara bop kjĩlararē bop kong ĩi ĩēp ber tjiwĭo ĩlēm pjĭogĭo sak kjäk kjingsho kjäk (77). ‡

²³ «Eni ga Sbō ber no pjĭluyo sorē, e so ĩlēbo lēr bomi kong ěre kjoyoe. Pjĭlú sōk kjĩara. Pjĩara ga ba parkaga-

† Tek dēnashko ga kjibokwo ěre jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjiē ga «Lēr bomi kong ga Sbō parkagaga kjok dogo so löng bor Data bokkwo ĩk kjok dogo ĩyado ĩi, e kjwozirga kjwe daga. No to ter kjok dogo dwayo ěre shrono shāng no jeno löng ĩi dōga.»

†† Deuteronomio 19.15. ‡ Grecia so tjiōkwo ěre ĩlē ĩokĭo miydēy yōtso ĩlēm. E sak kjäk kjingsho kjäk (77) ĩokĭo, ĩlēm ga sak kjäk (70) pjĭogĭo kjäk (7) ĩokĭo. (Era sak dbāw pjĭogĭo pkēng kjingsho sak shkaw (490) ĩokĭo.) Kjone dey miydēy yōtso ĩlēm.

ga rokara, pogo tjlwō ba kong kjōme le lok ba kong wlo. ²⁴ Shārye shāng kjwlēshko ga ba parkaga sōraba ba shwoy kjlara, pogo tjlwō ba kong ara, domerga doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kwara (10,000) parkē lu pjloglo sak kwara kjingsho shkēng (15) āska wleni. ²⁵ Tjwlēya ba parkaga lirē llē go llēm kuzong ga pjlu tjlē ga “Kjwe soynezī jek ba boy, ba wapga, ba llēbo baīya uunkong tjok, ber lōng parkē oblē kong, pogo tjlwō li tjwlēya bor kong e go wlo” le.

²⁶ »Kuya ba parkaga lirē ga kjōk tono, tjlē ba kong dbo go ga “Tja songe lozong. Tja koshos sira ga tjwlēn bop kong uunkong” le. ²⁷ İya pjurē ga songe le, ga tjlwō shira ba kong ame, dōra beno shāng ojong shara.

²⁸ »E irgo ga ba parkaga li opshino ey dwayo, ga ba parkaga wlēna kjlara obi bē shāng eshko, pogo tjlwō ba kong sira dōe, domer parkē dbargwo sak dbāw (100) āska wleni. Eni ga shakza pjā ba bēngso go, ga tjlē ba kong ga “İPja pogo tjlwō bor kong li tjwlēs bor kong jekdo, eeri erōe!” le.

²⁹ »Kuya ba parkaga lirē ga kjōk tono, tjlē ba kong dbo go ga “Tja songe lozong. Tja koshos sira ga tjwlēn bop kong uunkong” le. ³⁰ Gueniyo ga songe le llēme. Shduna, iara beno shāng no shdūzlong uyo roshko pogo tjlwō li tjwlēna ba kong pjir guing.

³¹ »İya pjlu parkagaga oblērē ga beno ba kong owa, woydē lok ara. Ga llēye ŋna lok li roy lara pjlu kong. ³² Eni ga ba parkaga li rokara pjurē, ga tjlē ba kong ga “Pja parkaga owa. Pja pogo tjlwō bor kong ara emdē ga tjlwō shiror bop kong llēme. Pja kjloshtono bor kong ga pja songe loror. ³³ »Eni ga bop kjlara, e songe lorop botoya dik llēm ega?” le. ³⁴ Eni ga pjlu iirkono ara ba kong, ga ba nopga iara beno tjeng no shdūzlong uyo roshko, pogo tjlwō kjōme li tjwlēna ba kong pjir guing.

³⁵ »Llēbo owa shāryara bomi kjlararē bomi kong li iē-mi ber tjlwō llēm wleni llēm ga bor Data sök kjok dogo li omshāryē bomi tjok eni bakoe» le ba kong.

Shji ēng rayē

19 Jesús tjlēno pjir ga to Galilea kjokyo dwayo, jek oōtong shāng Judea kjokyo, Jordán diyo kjwo kalēkong. ² Nopga to jek ara ba tjok, ga swlopga pop-tara uunkong.

³ Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono lōng Jesús zlong bāng, ba tjlēk wlo. Tjlē ba kong ga «¿Domer ba boy rayē llē pogo kjīshko ga pjlu?»

⁴ «Sbō tjlōkwo tak pjang eni: “Dāmārshko ga nopga shāryara Sbōrē domer, walē.” † ¿E lomirē llēmdo? ⁵ E kjīshko ga domer ba data, ba mekē rayē, ga orkwosmok walē tjok, ga ber lōng kjlaraso wleni. ⁶ Eni ga ber pjōk ame, ber kjlaraso shara. Tōna Sbōrē ga e dōy llēme» le ba kong.

⁷ Kuya fariseogarē ga tjlē ba kong ga «Domer ga ba boy rayē wlo ga ichara Moisésdē kjibokwo ēng rayoklo twe ba boy kong kwara, ga iche jek ba ushko dwayo. ¿Lara eni ega?»

† Génesis 1.27.

⁸ «Llēye kumi woydē llēm kjīshko. Pjāy ichara Moisésdē ēng rayē eni e kjīshko. Gueniyo ga tek dāmārshko ga e eni llēme. ⁹ Lēr bomi kong ga ba boy pono domer oblē tjok llēm ga raye ga āe. Llēm ga shāryara eni, ga orkwosmono oblē tjok wleni ga llēbo owa shāryayde, e pono oma boy oblē tjok wleni» le ba kong.

¹⁰ Kuya ba oppinggagarē ga tjlē ba kong ga «Eni kuzong ga ēye orkwosmok llēm dey» le.

¹¹ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjlōkwo ēre kjruga uunkongdē llēme. Eye kjimte Sbōrē ga era omkjrē.

¹² Domer ga kjone kjone orkwosmok llēm, weno beno pē walē tjok ga ā kjīshko. Kjone kjone orkwosmok llēm, shāryaga norē beno lōng eni kjīshko. Kjone kjone orkwosmok llēm, parkē Sbō, ba pjluo li kong ga pjlu wlo. Ere llē loklo, ēye ommydē woydē ga miyde ga pjlu» le.

Llēbo shāryara Jesúsde pjlu, kjwozirga kong

¹³ Pjāra ga kjwozirga sōkoba Jesús kong, Jesús orkwo iē ba kjing go wlo, syōstē Sbō kong ba kjīshko wlo bakoe. Eni ga kjwozirga sōgaga li wlōya Jesús oppinggagarē lōng. ¹⁴ Eni ga Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «Kjwozirga somi llēm, tek wēyē bor shwoy. Eye ber kjwozirga jūni ga Sbō ber ba pjluo» le. ¹⁵ E irgo ga orkwo iono kjwozirga li kjing go. E irgo ga epga to ey dwayo.

Domer mite dbur ara

¹⁶ Pjāra ga domer mite tek shrono shāng Jesús zlong bāng ga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿llēye pjlu shāryēr, tja ber sök sē İyado Sbō tjok wlo?»

¹⁷ «¿Llēye pjlu kjakrokēp bor kong li llēro? Pjlu li, e Sbō erōe. Pja ber sök sē İyado Sbō tjok wlo ga kjok llg-wekklo tara Moisésdē li kolozong» le ba kong.

¹⁸ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Kjone dey?»

«Shji no zrōk llēme. Shji pē oma boy oblē tjok llēme. Shji lūrē llēme. Shji oblē jyōyotkē llēme. ¹⁹ Bop data, bop mekē, e bangkjros, ios ber tjlwō ara, † ga pja opwoydē sorē ga bop kjlara, e woydos eni bakoe» ‡ le ba kong.

²⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjlōkwo lēp shāng kēs li shāryēr shāng eni tjan. ¿Llēye shāryēr obi?»

²¹ «Pja ber pjlo bek woydē ga pja nom bop llēbo tjeng kēs li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llēbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le ba kong.

²² Kuya ga beno shāng woydē ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjīshko.

²³ E irgo ga Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «Lēr bomi kong jlōkoyo ga nopga dbur ara wleniyo äär ber lōng Sbō sök no pjluo İyado lishko wlo ga kjange.

²⁴ Lēr bomi kong jek obi ga ōng jēkklo sok kēsbang wleniyo opzrēk jek shkō bokkwo bāng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber lōng Sbō sök no pjluo İyado lishko wlo ga kjang anmoyō» le.

†† Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20. ‡ Levítico 19.18.

²⁵ Kuya lok ga beno löng yëy le erä. Ga tjilë ba kong ga «¿Enira eye dardo?» le.

²⁶ Kuya ga iya drëng, ga tjilë ba kong ga «Nopga kong ga shärye ga äe. Gueniyo ilëye shärye Sbörë ga ä wlo drete» le.

²⁷ Eshko ga Pedro tjilë ba kong ga «Borwa ilëbo tjeng kës li rayororwa beno pjir, tjawa jek bop tjok wlo. ¿Llëye wlenwa e kjishko?» le.

²⁸ Kuya ga tjilë ba kong lok ga «Lër bomi kong jidkoyo ga kjok tjaglënsko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre sirkek äär sök bor pjlu sökklo kälä lletilet li kjing goshko. Eshko ga pjäy sirkek äär ber löng sökklo tjeng sak kjwara kjingsho pjök (12) kjing go eni bako, Israel tjëyoga kringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ilgwek wlo. ²⁹ Ga eye, ba u, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, ba kjok, e rayara bor kjishko ga äska wleya ilëye rayara li pjoglo sak dbaw (100) obi. Ga ber löng së iyado Sbö tjok bakoe. ³⁰ Gueniyo eerishko ga nopga tjwlo ara wleniyo löng ara li, e ber löng tjwlo chira eshko. Ga eerishko nopga tjwlo chira löng ara li, e ber löng tjwlo ara eshko» le.

Nopga parkono kjilgwo bo ara kjokyo

20 Jesús tjilë ba oppinggaga kong ga «Sbö ber no pjluoy sorë, e so ilëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Domer shäng kjlara kjilgwo bo ara kjokyo sogo. Pjlara ga opshino jek kjok shröngteng, nopga wlek parkë ba kong wlo. ² Eshko ga tjilëno parkagaga li kong ga potjwleya dbar kjwara äska lara, ga ichara jek parkë ba kjok buk lishko.

³ »Dlo wenzong ga opshino jek obi, ga nopga wlenä löng kjlobö pak dret, ilëbo soynezlong. ⁴ Eshko ga tjilë ba kong ga «Pjäy nom parkë bor kjokshko, ga pjäy potjwlen bëye» le. ⁵ Eni ga to jek lok parkë ba kong.

»Dlo dluw ga shäryara eni jek obi. Dlo pjö le wleni ga jek shäryara obi.

⁶ »Dlo töy wleni ga opshino jek obi, ga nopga wlenä löng kjlobö pak drete. Eshko ga tjilë ba kong ga «¿Pjäy dbo ga löng parkë ilëm ega?»

⁷ »Tjawa parkë ë tjok ilëm kjishko» le lok ba kong.

»Kuya ga tjilë ba kong ga «Pjäy nom parkë bor kjokshko» le.

⁸ »Öötong kjok shkë ga kjok sogo li tjilë ba parkaga kägäyo kong ga «Parkagaga to rokëp, ga potjwlema. Shrono parkë iröng li potjwlep bäm go, shrono parkë bäm go li potjwlep ber iröng» le ⁹ Eshko ga parkagaga shrono dlo töy li potjwlenä dbar kjwara äska.

¹⁰ »Roy kuya parkagaga shrono bäm go lirë ga wotjlik ga potjwleya lok iröng li kjinmo le. Gueniyo potjwlenä dbar kjwara äska bakoe. ¹¹ Potjwlenä lok pjirshko ga kjok sogo li läywe lok owa ëng kong, ¹² tjilë lok ga «¿Nopga tjwe löng iröng kjwe parkono wop tjok erä, ga potjwlenä borwa tjok bëy ega? Tjawa song parkono dlo roshko dboe!» le lok ëng kong eni.

¹³ »Eni ga kjok sogo li tjilë parkaga kjlara kong ga «Tja shäng ilëbo owa shäryë bop kong ilëme. Pja potjwlen eni loror bop kong, ga jölö lorop bor kong. ¹⁴ Bop dburwa kjros, ga pja nom na dwayo. Parkagaga tjwe

löng iröng li potjwlen woydë bopoya dik bako ga

¹⁵ miydaga ber tjarë, dbur li botoya kjishko. ¿Pjäy wotjlik owa bor kong, tja no sëng ä kjishkore?» le.

¹⁶ »Eni ga tjwlo ara eerishko li, e ber löng tjwlo chira eshko, e ga eerishko tjwlo chira li, e ber löng tjwlo ara eshko» le.

Jesús İano ba woİon dbaryo kjishko jek obi

¹⁷ Jesús jek shäng Jerusalén kjokyo shko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara dboshko, ga tjilë ba kong ga ¹⁸ «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng syöshtaga kägäyoga wloshko, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go wloshko bakoe. Eshko ga tja iche lok, zrökoba wlo, ¹⁹ ga tja twe lok nopga judio ilëm wleniyo kong. Eshko ga tja joywe lok, tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya lok pjang kjlös go. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

Santiago, Juan, e mekë ilëbo rokono Jesús kong

²⁰ Eshko ga Zebedeo wapga ko Santiago, Juan, e mekë tek shrono löng Jesús zlong bäng ga kjök tono, tjilë ba kong ga «Llëbo shäryëp bor kong sira» le.

²¹ Kuya ga tjilë ba kong ga «¿Llëye woydëp?»

«Pja ber sök no pjluoyshko ga bor wapga do pjök ëre iep ber löng bop tjok, or milë kjlara, or këlë kjlara» le ba kong.

²² Kuya ga tjilë ba kong lok ga «Llëye rokëmi löng bor kong li, e llë miydëmi löng ilëme. ¿Pjäy shdungoba, bokrotkëba botoya dik ga pjluë?»

«Ëng» le lok ba kong.

²³ Kuya ga tjilë ba kong ga «Lër bomi kong ga pjäy shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik jilë. Gueniyo ga pjäy kjrër ber tjeng bor or këlë, or milë, e laga tjarë ilëm, e laga bor Datarë. Shto bor or këlë, or milë, e ber eye kjrara bor Datarë tjeng li kong» le.

²⁴ Kuya ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) lirë ga iirkono ba pjeyoga pjök li kong. ²⁵ Gueniyo rokara Jesúsde uunkong, ga tjilë ba kong ga «Miydëmi pjlu ga kjok ëre kjing go ga nopga judio ilëm wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga ichë parkë ara ba kong bakoe. Eye songe le ilëm, iche parkë ara ba kong erä. ²⁶ Gueniyo woydër ga pjäy omshäryë eni ilëme. Eye opyë woydë ber tjwlo ara oblä kjinmo ga opyë ber shäng oblä kjinmota dey. ²⁷ Eye opyë woydë ber bäm go ga opyë ber shäng parkaga tjwlek shäng pjir wleniyo oblä kong dey. ²⁸ No to ter kjok dogo dwayo ëre shrono shäng kjok ëreshko, eye parkë bor kong wlo ilëme. Tja shrono shäng parkë oblä kong wlo. Ga tja optwë, woİon wlo, tja ber nopga ara potjwlekklo wlo, epga där woİo» le.

Domerga kjok t̄gö l̄lēm w̄leniyo poptara Jesúsdē do pjök

²⁹ Jesús opshino jek shäng Jericó kjokyo dwayo ba oppinggaga tjokshko ga nopga to jek ara ba tjok.
³⁰ Eshko ga domerga löng irbo sor go do pjök kjok t̄gö l̄lēm w̄leniyo. Kuya lok ga Jesús jek shäng eshko ga t̄j̄l̄no d̄bo go, t̄j̄l̄ ga «T̄j̄lapga, David t̄j̄yo, tjawa songe lözong!» le.

³¹ Eni ga nopga jek löng Jesús tjok li t̄j̄l̄ ba kong ga «P̄j̄y kjinkozong» le.

Kuya lok ga gueniyo kjinkē lok l̄l̄eme. T̄j̄l̄ lok d̄bo go jek obi ga «T̄j̄lapga, David t̄j̄yo, tjawa songe lözong!» le.

³² Eni ga Jesús kojongö shäng, ga t̄j̄l̄ ba kong ga «¿L̄l̄eye woydēmi ga sh̄ȳr̄e bomi kong?»

³³ «T̄j̄lapga, tjawa kjok t̄k woydē» le ba kong.

³⁴ Eshko ga songe le Jesúsdē, ga bokkwo porwara. Jekdo eshko ga beno löng kjok t̄gö w̄l̄ē, ga to jek lok Jesús tjok.

Jesús opzrēno Jerusalén kjokyo, p̄j̄lu dik

21 Jesús jek shäng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjokshko ga öötong löng Betfagé kjokyo, e ber buk Olivos dlupygo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga jek löng ba tjok li rokara do pjök, ² ga t̄j̄l̄ ba kong ga «P̄j̄y nom kjok buk bi bokshto kjweshko. Kjweshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko popga w̄l̄ēmi sök kjlara kjro go, ba wa w̄l̄ēnggla tjok. Komi, ga tek sömi bor kong. ³ Eshko ga ēbo l̄l̄ēbo l̄ē bomi kong w̄l̄ēnshko ga “Woyde T̄j̄lapgarē” l̄ēmi ba kong eni, ga iche tek bomi tjok jekdo» le.

⁴ Sh̄ȳrono eni, t̄j̄l̄okwo l̄ara Sbō t̄j̄l̄okwo l̄aga tek dē-nashko sorē li ber j̄l̄okoyo w̄lo. T̄j̄l̄ēno beno eni:

⁵ «L̄ēmi Sión † soppa kong ga

“Bomi p̄j̄lu tek sök d̄r̄o bomi shwoy w̄l̄ēp, öng so kwomgla kjoyo dre töshko k̄j̄ng go.

T̄j̄we öng l̄l̄ēbo shgoklo wa k̄j̄ng go” l̄ēmi ba kong eni.» ††

⁶ Kuya lok ga sh̄ȳyara eni. ⁷ Öng li söra tek shrono ba wa tjok. Ga ba shwong kop l̄ēkong li iara öng do pjök li kokso k̄j̄ng go. Eshko ga Jesús opyono sök öng li k̄j̄ng go.

⁸ Eshko ga nopga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop l̄ēkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lok irbo bäng go bakoe. ⁹ Nopga jek löng ba bäm go, nopga jek löng ba irgo, öö le lok ara. T̄j̄l̄ ga «David t̄j̄yo kjwe p̄j̄l̄u j̄l̄ōe.

Kjwe ichara T̄j̄lapgarē shrono kjok ēreshko.

Kjwe kjimte Sbörē.

Sbō sök kjok dogo, e p̄j̄l̄u j̄l̄ōe» le.

¹⁰ Jesús jek opzrēno Jerusalén kjokyo roshkoshko ga nopga tjeng eshko li shdōktong uunkong l̄law pogo, ga t̄j̄l̄ ga «¿Kjwe ēro?» le.

† SiÓN kjokyo, e kowēba JERUSALÉN bakoe. †† Zacarías 9.9. ‡ Eshko dbaryo ga p̄j̄l̄upga opzrēk jek kjok roshkoshko ga sh̄ȳr̄ēba ba kong eni.

¹¹ Nopga jek löng Jesús tjok li t̄j̄l̄ ba kong ga «Kjwe Jesús. E Sbō t̄j̄l̄okwo l̄aga. E Nazaret so. Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi» le.

L̄l̄ēbo soynegaga löng Sbō u z̄l̄ong bäng li ichara Jesús-dē drete

¹² E irgo ga Jesús jek opzrēno öötong shäng Sbō u z̄l̄ong bäng, ga nopga löng eshko l̄l̄ēbo soynek, l̄l̄ēbo t̄j̄w̄l̄ēk li ichara uunkong ey dwayo. Ba dbur bapkwō kjl̄opswoz̄l̄ong oba kong li poskara beno tjeng töshko. Dunggwo soynega sökklo li poskara beno tjeng töshko bakoe. ¹³ Ga t̄j̄l̄ ba kong lok ga «Sbō t̄j̄l̄okwo tak p̄jang eni: “Bor u, e kowēba ber syō uyo w̄lo. †† Gueniyo ioromi beno jong l̄ū uyo”» le.

¹⁴ Eshko ga nopga kjok t̄gö l̄l̄ēm w̄leniyo, nopga jek l̄l̄ēm w̄leniyo, e tek shrono löng Jesús z̄l̄ong bäng, ga poptara. ¹⁵ Syōshtaga k̄äḡȳoga, no pinggaga kjok l̄lg-wekklo tara Moisésdē li go, e löng eshko. Jesús shäng l̄l̄ēbo t̄ȳdēba l̄l̄ēm w̄leniyo sh̄ȳr̄ē li ina lok. Eshko ga öö le kjwoz̄irgarē löng Sbō u z̄l̄ong bäng, t̄j̄l̄ ga «David t̄j̄yo kjwe p̄j̄l̄u j̄l̄ōe» le li kura lok bakoe. Eni ga iirkē lok ara, ¹⁶ ga t̄j̄l̄ lok Jesús kong ga «¿L̄l̄eye le lok li kup shängde?»

«Eng. Sbō t̄j̄l̄okwo tak p̄jang eni: “Kjwoz̄irga, chidaga, e ichorop bop poshrēk, ba tēkwo go.” †† ¿E l̄omirē l̄l̄ēm-do?» le ba kong. ¹⁷ E irgo ga nopga li beno löng eshko, ga Jesús to opshino Jerusalén kjokyo dwayo, jek öötong shäng Betania kjokyo, ga pono beno buk shk̄er kjwara eshko.

T̄j̄l̄okwo l̄ara Jesúsdē beno owa kjor kjlara bo uako w̄leniyo kong

¹⁸ W̄eshko kjok shröng ga Jesús to jek shäng iröng obi Jerusalén kjokyo shko ga p̄j̄li arae. ¹⁹ Eshko ga kjor jong kjlara irbo li sor go ko *higuera*. İya ga jek äär ba z̄l̄ong ga jong bo dret, korga tjok erä. Eni ga t̄j̄l̄ kjor jong li kong ga «P̄ja ber botj̄yē ame» le ba kong, ga kjor li dano jekdo beno jong dogroe.

²⁰ İya ba oppinggagarē ga beno löng ȳyē le erä. Ga t̄j̄l̄ ba kong ga «¿Kjor kjwe dano jekdo sorē?»

²¹ «P̄j̄y m̄är bor go j̄l̄okoyo, ga bor d̄bo ara äär l̄l̄ē go l̄l̄ēme l̄ēmi l̄l̄ēm w̄l̄ēni ga l̄ēr bomi kong j̄l̄okoyo ga l̄l̄ēye sh̄ȳroror ēre sh̄ȳr̄ēmi ga p̄j̄l̄u, ga p̄j̄y t̄j̄l̄ē dlup ēre kong ga “D̄lup, p̄ja opkj̄os jer dlung roy” l̄ēmi ga sh̄ȳr̄ē eni bakoe. ²² P̄j̄y l̄l̄ēbo rokē syō goshko ga woyotj̄l̄mi ga t̄we Sbörē l̄ēmi j̄l̄okoyo ga w̄l̄ēmi» le ba kong.

«¿P̄ja ichaga ērē?» l̄ara Jesús w̄loyogare ba kong

²³ E irgo ga Jesús opzrēno jek öötong shäng Sbō u z̄l̄ong bäng. Eshko ga oba p̄iya shäng wopro ga syōsh-tagā k̄äḡȳoga, judío t̄j̄lapgaga kjok l̄lgwega w̄leniyo, e tek shrono löng ba z̄l̄ong bäng ga t̄j̄l̄ lok ba kong ga «¿L̄l̄ēye sh̄ȳr̄ēp shäng li sh̄ȳr̄ēp ega? ¿P̄ja ichaga ērē?»

²⁴ «Pjāy kong llēbo kjakrokër bakoe. ¿Juan No Waga, e ichaga èrè no wè? ¿Ichaga Sbörère, de norè? Tja dbyororomi ga tja ichaga èrè lër bomi kong bakoe» le ba kong.

Kuya lok ga tjilë lok eng kong ga «Ichaga Sbörè loroy ba kong wleni ga “¿Tjilëkwo kjrromi llëm ega?” le bi kong. ²⁶ Gueniyo Juan, e Sbö tjilëkwo laga le nopga uunkongdë. E kjishko ga ichaga norè lëy ga ä bakoe. Nopga li bangkjrey ara kjishko» le. ²⁷ Eni ga tjilë lok Jesús kong ga «Miydërwa llème» le.

Kuya ga tjilë ba kong ga «E kjishko ga tja ichaga èrè lër bomi kong llëm bakoe» le.

Wapga do pjök domerga

²⁸ E irgo ga Jesús tjilë ba kong ga «Lëye lër bomi kong ère woyotjilë. Domer shäng kjlara, wapga tjeng domerga do pjök. Pjlara ga tjilë ba wa kjlara kong ga “Pja nom parkë bor kjokshko, kjillgwo bo ara lishko” le. ²⁹ Kuya ga tjilë ba kong ga “iTja jek parkë woydë llème!” le. Gueniyo döni ga wotjilëno oblë, ga to jek parkë. ³⁰ E irgo ga domer li tjilë ba wa kjlara obi kong ga “Pja nom parkë bor kjokshko” le. Kuya ga tjilë ba kong ga “Jölo, Data. Tja to parkë” le, gueniyo to jek llème. ³¹ ¿Kumi ga ba wa kjone dey ga ba data kolara?» le.

Nopga löng eshko li tjilë ba kong ga «Bäm go lira ba data kolono» le.

Kuya ga tjilë ba kong ga «Lër bomi kong jilëkoyo ga nopga dbur töngga Roma so kong, walëga to löng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo, e äär ber löng Sbö sök no pjluoyo iyado lishko bomi bäm go. Juan No Waga shrono shäng irbo pjlo bek li ping bomi kong, ga tjilëkwo kjrromi llème. Gueniyo ga nopga owa lër li, epgara omtjilëkwo kjrono. Inomi eni emdë ga llëbo owa sharyëmi löng li, e owa jilë loromi llëm, ga rayoromi llëm, ga tjilëkwo kjrromi llëm obi. E kjishko ga nopga owa lër li kongda, Sbö, e ber ba pjluoyo, bomi bäm go.

Parkagaga owa

³³ »Tja tjilë bomi kong llëbo jyäglo go. Kuzia. Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko, kjeryo tyara jong pjribri, klung kjara ber kjillgwo bo lrluzlong shtoyo wlo, ga u sharyara jong kjwara ba dwla li doklo. Pjir ga kjok li poskwona parkagaga kjilëbö kong, potjwilya i, ga to kjok shto oblë.

³⁴ »Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkagaga ichara kjilëbö, kjillgwo bo ber ba kong li rokë parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. ³⁵ Gueniyo ga ba parkagaga ichara tjwe löng li shara kjok dagaga löng lirë, kjlara shpora, kjlara zröra, kjlara löra ak go.

³⁶ E irgo ga ba parkagaga ichara jek kjilëbö obi, ichara bäm go li kjinmo. Öötong löng kjok buk lishko ga llëye sharyara kjok dagaga löng lirë bäm go sorë ga sharyara jek eni obi parkagaga ichara obi li tjok.

³⁷ »E irgo ga ba wa ichayde shara. Wotjilëk ga “Miydër ga bor wa èrera bangkjre lok” le. ³⁸ Gueniyo öötong shäng eshko ga ba wa li iya kjok dagaga löng lirë ga

tjilë lok eng kong ga “Liono ga kjwe ber kjok ère sogo. Zröroy wleni ga kjok ère kjrey, ber bi kong wlo” le.

³⁹ Eni ga shara lok, shira kjok li roy dwayo, ga zröra lok.

⁴⁰ »¿Eni ga kjok sogo li tjwe iröng obishko ga llëye sharye ba tjok lok lëmi?» le.

⁴¹ Kuya lok ga tjilë ba kong ga «Parkagaga owa li songe le llème. Zröya jekdo. Pjir ga parkagaga wlye oblë, dwla bo kjrozlong dbaryo ga dwla ba kong bayo kjöme li twe ba kong wlo» le.

⁴² Kuya ga tjilë ba kong ga «Sbö tjilëkwo tak pjang eni: »“Akkwo woydara u sharyagagarë lok llëm li,

e iak beno buk bäm go, beno tjwilo ara, oblë kjinmo.

Sharyara Tjlapgarë eni,

ga tjawa beno löng yey lërwa erä.” †

¿E lomirë llëmdo? ⁴³ E kjishko ga lër bomi kong ga pjäy kjrara Sbörë, e ber bomi pjlu wlo. Gueniyo pjäy omkolë llëm kuzong ga oblë omkolë pjilü li kjrayde, e ber ba pjlu shara wlo. ⁴⁴ Eye lono akkwo ère kjing go ga tar pjäs erä. Ga akkwo ère lono è kjing go ga e sho shquir ber tjeng lulue» le.

⁴⁵ Tjilëno llëbo jyäglo go li kuya syöshtaga kägäyoga, fariseogarë ga miydara lok ga ba layde shäng. ⁴⁶ Eni ga shaya lok woydë, bängzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara, Jesús, e Sbö tjilëkwo laga lëba kjishko.

Pjlu wa orkwosmozlong dbaryo shrëkklo

22 Jesús tjilëno ba kong llëbo jyäglo go jek obi. Tjilë ga ² «Sbö ber no pjluoyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ère kjoyoe. Pjlu shäng kjlara, ba wa domer orkwosmozlong dbaryo shrëkklo posharye shäng. ³ Eni ga ba parkagaga ichara kjilëbö nopga mana li rokë, gueniyo tek lok woydë llème. ⁴ E irgo ga ba parkagaga oblë ichara jek tjilë nopga mana löng li kong ga “Bor wa orkwosmozlong dbaryo shrëkklo, e posharyak pjire. Nopga ichoror öng tjeng kjlo dik li zrök, ga sharyak tjeng pjir tjän. Pjäy tek malinge” le.

⁵ »Kura lok, gueniyo kolara lok llème. Kjone kjone jek lok ba kjokshko. Kjone kjone jek lok ba pakshko.

⁶ Kjone kjone, pjlu parkagaga li shara lok, shpokza tjä tjä, ga zrörae.

⁷ »Roy kuya pjilurë ga iirkonoe. Eni ga ba engkjwaga-ga ichara ba parkaga zrögaga li zrök, ba kjok li suk pjir bakoe. ⁸ Döni ga tjilë ba parkagaga kong ga “Dli llë sharyak tjeng pjir tjän, gueniyo nopga manor bäm go li tjwilo llëm, tek tjwe na wlo. ⁹ Eni ga pjäy nom irbo bäng, nopga tön arashko ga è pogo wlenomi li mami, bor wa orkwosmozlong dbaryo shrye lok bi tjok wlo” le. ¹⁰ Eni ga ba parkagaga opshino jek, ga nopga pjilü, nopga owa, e wlye irbo bäng go kjilëbi li mana lok drete. Eni ga ba u dlino jong tjung no erä.

¹¹ »Pjlu opzrëk jek äär nopga mana löng li tkshko ga iya ga domer jek shäng kjlara, do go shwong orkwosmökklo wleniyo drete. ¹² Eni ga tjilë ba kong ga “¿Pja tek shäng doyono shwong orkwosmökklo wleniyo go llëm ega?” le. Kuya kjing erä. ¹³ Eni ga pjlu tjilë ba parkagaga löng li kong ga “Kjwe shazil, pjirizil ba

† Salmo 118.22-23.

dre go, ba orkwo go, ga dbuzĩ jek kjoko, kjok ro sĩ roshko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjĩy” Ìe. ¹⁴ Nopga mak ara, gueniyo kjrak li kjĩbö erä» Ìe.

Shji kã potjwĩk pĩlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

¹⁵ E irgo ga fariseoga tōno, Ìano lok èng kong. Woydara ga llëbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy llëm ga doshaya lok e go, rote wlo. ¹⁶ Eni ga ba oppinggaga ichara kjĩbö, Herodes pĩloyoga tjok. Öotong löng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja tjlë beke. Woyde Sbörë ga shji jek sorë li lëp jĩökoyo. No tjlëshko ga tjlökwo kup llëm, tjwĩd kjöm pogo, e bop kong ga tjwĩd beke. Pja tjlë bek è pogo kong. ¹⁷ ¿Eni ga shji kã potjwĩk pĩlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjlúre?» Ìe.

¹⁸ Kuya ga miyde ga löng wotjĩk owa. E kjĩshko ga tjlë ba kong ga «Pjã Sbö tjlökwo söga jĩökoyo lëmi, gueniyo pjãy wotjĩk owa bomi pjlúshko! ¿Tja tjlĩmi ega? ¹⁹ Dburwa kã potjwĩk li tek sözĩ bor kong kjwara, Ìn wlo» Ìe, ga tek söra lok ba kong kjwara. ²⁰ Eni ga tjlë ba kong ga «¿Domer jyãglo sök dburwa ère go jũ è? ¿Ko tak pjang ère go jũ è?»

²¹ «Kjwe pĩlu kësbangyo sök Roma kjokyo li Ì» Ìe lok ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga llëye pĩlu Ì li, e twozĩ pĩlu kong, gueniyo llëye Sbö Ì li, e twozĩ Sbö kong bakoe» Ìe. ²² Kuya lok ga beno löng wotjĩk ara, ga to lok ey dwayo.

No woshrozlöng dbaryo

²³ Saduceoga wotjĩk ga no wołono ga woshre ame Ìe. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjĩbö ga tjlë ba kong ga ²⁴ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésdë beno pjang li tjlë ga “Èye wołono, wapga beno ba boy tjok llëm ga shinmo kjarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga ber shinmo li Ì wleni wlo.”

²⁵ »Pjłara ga borwa tjrëko èreshko ga domerga löng doglo kjäk (7), epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga wołono, ga wapga beno llëm kuzong ga ba lëng orkwosmono ba syã tjok. ²⁶ Eni ga ba lëng wołono jek bakoe. Ba lënga kjĩlobi li orkwosmono ba syã tjok eni bako, ga wołono uunkong, ga wapga beno ba boy tjok llëme. ²⁷ E irgo ga walë li to wołono bakoe. ²⁸ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walë li tjok kuzong ga no woshrozlöng dbaryoshko ga walë li ber domerga kjone dey li boy?»

²⁹ «Pjãy diktong löng jĩö! Sbö tjlökwo tak pjang li miydëmi llëm, ba dbo kësbang li miydëmi llëm bakoe. ³⁰ No woshrozlöng dbaryoshko ga èye orkwosmok ame. Eshko ga nopga ber löng Sbö parkagaga kjok do-go so wleni shara. ³¹ Pjãy wotjĩk ga no wołono, ga woshre ame lëmi. Gueniyo ga Sbö tjlëno bomi kong ga “Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö” † Ìara. ¿E Ìomirë

† Éxodo 3.6.

llëmdo? E shinmoga Sbö llëme. E nopga löng së li Sbö» Ìe ba kong.

³³ Kuya nopga löng lĩrë ga beno löng yëy Ìe erä.

Kjok lĩgwekklo tjwĩd kësbangyo

³⁴ Saduceoga kjinkara Jesús dë li kuya fariseogarë ga èng tōno lok. ³⁵ Eshko ga fariseo shäng kjłara, kjok lĩgwekklo tara Moisésdë li miydaga pĩlu wleniyo. E tek shrono shäng Jesús zlong bäng, ba tjlĩk wlo. Tjlë ba kong ga ³⁶ «Tjlapga no pingga, ¿kjok lĩgwekklo tjwĩd kësbangyo li kjone dey?»

³⁷ «“Llëbo woydëpshko, llëbo woyotjĩpshko, llëbo shãryëpshko, pja sök së obishko ga Tjlapga, bop Sbö li woydos jĩökoyo Ìyado.” †³⁸ Kjok lĩgwekklo tjwĩd kësbangyo li e. ³⁹ Kjok lĩgwekklo kjrina obi tjwĩd ara, e so bãm li kjoyoe. Tjlë ga “Pja opwoyde sorë ga bop kjłara, e woydos eni bakoe.” †⁴⁰ Kjok lĩgwekklo kjrĩng pjök ère tjwĩd ara anmoyö. Kjok lĩgwekklo llamo tak lok li, llëye tara Sbö tjlökwo lagagarë li, e beno shji Sbö woyde sorë, shji èng woyde sorë, e pingglo bi kong eröe» Ìe ba kong.

¿No pĩluyo iche Ìe Sbörë li, e è?

⁴¹ Fariseoga löng eshko obi wopro ga ⁴² Jesús tjlë ba kong ga «¿No pĩluyo iche Ìe Sbörë li, e è tjëyo lëmi?» «E David tjëyo» Ìe ba kong.

⁴³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga David go Sbö Sëyashko ga no pĩluyo li kowara ba Tjlapgayo ega? Eshko ga David tjlë ga

⁴⁴ »“Tjlapga tjlëno bor Tjlapgayo kong ga ‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo këlëkong, äär jong bop moskwoga zanor pjir guing, eshko ga twër ber bop kong ichëp wlo’ Ìe.” †

⁴⁵ »¿Eni ga no pĩluyo li kowara Daviddë ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjëyo tek ber ba irgo li sorë?» Ìe.

⁴⁶ Kuya lok ga to dboryara èrë llëme. Eshko dbaryo jek lëkong ga èye wokjang llëbo kjakrokë ba kong wlo ame.

No pinggaga kjok lĩgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e włona Jesús dë

23 E irgo ga Jesús tjlë nopga tjeng ara li kong, ba oppinggaga kong ga ² «No pinggaga kjok lĩgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wotjĩk lok ga no pinggaga Sbö tjlökwo go jĩökoyo li epga, èye oblë drete Ìe lok eni. ³ E kjĩshko ga pjãy pĩya sorë ga shãryozĩ eni, gueniyo epga omshãryë löng sorë li, pjãy omshãryë eni llëme. Nopga kjwe tjlë ga “Llëbo shãryë jũni” Ìe, gueniyo omshãryë löng oblë.

⁴ »Oba pĩyashko ga tjlökwo Ìe lok ara li shãryëba uunkong ga äe. E so llëbo kwing ä twe oblë kong söya wlo kjoyoe. Shãrye lok eni, gueniyo epga om go omkjimtë ba sök llëm, ba sakkwo go ëmdë llëm bakoe. ⁵ Llëbo shãrye lok kës li, e Ìkoba wlo erä. Sbö tjlökwo tak pjang kjibokwo go li pjriya lok ba bokdo go, ba sjãkso go Ìyado. Ba shwong kjarbo shëshë li shãrye lok

†† Deuteronomio 6.5. ‡ Levítico 19.18. †† Salmo 110.1.

kur may, pjë äär kjälaj klung go wlo. ¹⁶ Oba tön, iëshko ga woyde ga löng bäm goshko, sökklo pjü goshko, shärye lok eni judioga syö uyo roshko bakoe. ⁷ Woyde lok ga miga llë läba ba kong yötso llëbo soynezlong, ga kowëba no pingga.

⁸ »Gueniyo ga pjäyda epenga dö wleni. Pjäy pingga sök kjlaraso. E kjishko ga pjäy kowëba no pingga llëm dey. ⁹ Pjäy Data kjlaraso, Sbö sök kjok dogo li e. E kjishko ga kjok ëre kjing goshko ga ëye kowëmi data llëm dey. ¹⁰ Pjäy bapshiga kjlaraso. Tja, no pjüyo ichara Sbörë shrono shäng ëre li e. E kjishko ga pjäy kowëba no bapshiga llëm dey bakoe. ¹¹ Eye opyë woydë tjwlo kësbang, oblë kjinmo ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey. ¹² Eye opyono tjwlo ara ga ie ber tjwlo llëme. Eye opkjlopswono beno wotöy ga ie ber tjwlo ara.

¹³ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjäy song jlo, pjäy shdungko! iPjäy Sbö tjlokwo söga jlokoye lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjüshko! Nopga, Sbö ie ber ba pjüyo wlo li ie ga somi ara. E so u bäng bängzami, nopga opzrek jek ba roshko llëm wlo kjoyoe. Pjäy opzrek eshko llëm, ga no oblë opzrek woydë eshko li ichëmi opzrek eshko llëm bakoe. †

¹⁵ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjäy song jlo, pjäy shdungko! iPjäy Sbö tjlokwo söga jlokoye lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjüshko! Pjäy to löng dilung kjing, kjok shto oblë oblë, no wlëk ber bomi oppingga wlo. Wlënomishko ga pimi owa. Eni ga ber shäng owa, bomi kjinmo. Pjäy shdungko, pjäy ber löng iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko wlo. Gueniyo bomi oppingga li, e shdungko, bomi kjinmo anmoyö.

¹⁶ »iPjäy song jlo, pjäy shdungko! Pjäy so no kjok tögö llëm wleniyo kjoyo, gueniyo no wlosömi lëmi. Pjäy tjlä oba kong ga "Shji tjläno jlokoye Sbö u kjishko ga e llëno llëme. Gueniyo shji tjläno jlokoye dbur sho shöylör smok lok Sbö u goshko li kjishko ga llëye loroy jlokoye li shäryëy kjüwe" lëmi oba kong eni. ¹⁷ Pjäy kjok miydë sira llëme. Pjäy so no kjok tögö llëm wleniyo kjoyoe. Dbur sho shöylör smok lok Sbö u goshko li iak beno tjeng dboy Sbö kong, Sbö u li kjishko. ¿Eni ga llëye tjwlo ara anmoyö li llë, dbur sho shöylör lire, de Sbö u li?

¹⁸ »Pjäy tjlä oba kong ga "Shji tjläno jlokoye öng sho sukklo li kjishko ga e llëno llëme. Gueniyo shji tjläno jlokoye öng twara, zröra, sua buk öng sho sukklo kjing go li kjishko ga llëye loroy jlokoye li shäryëy kjüwe" lëmi oba kong eni. ¹⁹ Pjäy so no kjok tögö llëm wleniyo kjoyoe. Öng twara, zröra, sua buk öng sho sukklo kjing go li iak beno buk dboy, öng sho sukklo li

kjishko. ¿Eni ga llëye tjwlo ara anmoyö li llë, öng lire, de öng sho sukklo li?

²⁰ »E kjishko ga ëye tjlä shäng jlokoye öng sho sukklo li kjishko ga tjlä shäng jlokoye ba kjishko dö llëme. Tjlä shäng jlokoye llëbo buk ba kjing go li kjishko bakoe.

²¹ Eye tjlä shäng jlokoye Sbö u kjishko ga tjlä shäng jlokoye Sbö sök eshko li kjishko bakoe. ²² Eye tjlä shäng jlokoye kjok dogo kjishko ga tjlä shäng jlokoye Sbö pjü sökklo kjishko bako, Sbö sök ba sökklo kjing go kjishko bakoe.

²³ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjäy song jlo, pjäy shdungko! iPjäy Sbö tjlokwo söga jlokoye lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjüshko! Llëbo wlënomi li shtëmi äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twëmi Sbö kong. Bomi dli mokyö oblë oblë tjok ga shäryëmi löng jlokoye eni bakoe. Gueniyo kjok llgwekklo tak pjang tjwlo ara, ba kjinmo lira kolëmi löng llëme. Pjäy kjok llgwek bek llëme. Oblë songe lëmi llëme. Llëbo lëmi oblë kongshko ga shäryëmi llëm bakoe. Pjü wlo ga kjok llgwekklo tjwlo ara ëre shäryomirë dey, kjok llgwekklo oblë li shäryozit yado bakoe. ²⁴ Pjäy so no kjok tögö llëm wleniyo kjoyo, gueniyo no wlosömi lëmi. Kjok llgwekklo, e llë loklo miydëmi llëme. E kjishko ga llëye tjwlo ara llëm li, e shäryomirë löng. Gueniyo llëye tjwlo ara li, e shäryëmi löng llëme. Pjäy so no sök di ië kjoyoe. Llëwirwa buk ba di ioklo roshko li shira, gueniyo öng kësbang buk ba roshko lira dwara jer, miydara llëme.

²⁵ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjäy song jlo, pjäy shdungko! iPjäy Sbö tjlokwo söga jlokoye lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjüshko! Pjäy llëbo shäryë ara, pjäy pjüe läba wlo, gueniyo ga pjäy kirkë ara, pjäy wotjlik dbur töng bomi kong erö. Pjäy so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko wliwlie. ²⁶ iFariseoga, pjäy so no kjok tögö llëm wleniyo kjoyoe! Pjü wlo ga di ioklo, dli uoklo, e ro kwoshkwëmi bäm goshko. Pjir ga ber drëpdre jläe.

²⁷ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjäy song jlo, pjäy shdungko! iPjäy Sbö tjlokwo söga jlokoye lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjüshko! Pjäy so shinmo bapkwö poshtik pjüblün, wolësowa kjoyoe. Ikoba ga poglo go pjü, gueniyo roshko shinmo dboglo, llëbo wliwli tjeng ara eshko. ²⁸ Pjäy so e kjoyo bakoe. Ikoba ga pjäy pjlo beke läba, gueniyo pjäy wotjlik owa erä, llëye lëmi ga shäryëmi llëme.

²⁹ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjäy song jlo, pjäy shdungko! iPjäy Sbö tjlokwo söga jlokoye lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjüshko! Sbö tjlokwo lagaga shinmotkono tjeng dë-nashko li, ak sho shäryëmi ba sak kjing go, ber löng kjone miydëba wlo. Nopga pjlo bek shinmotkono li sakyö poshäryëmi, ber wolësowa wlo. ³⁰ E irgo ga pjäy tjlä ga "Tjawa kjwe löng borwa tjlapgaga tek dë-nashko so dbaryoshko ga Sbö tjlokwo lagaga zrörorwa llëme" lëmi eni. ³¹ Eni ga miydëmi ga pjäy Sbö tjlokwo lagaga

† Shäryara lok eni, ikoba ga Sbö woyde lok ara anmoyö wlo.

†† KJOK ÈRE KJING GOSHKO GA ÈYE KOWÈMI DATA LLÈM DEY ÈE LI, E ÈYE LÈMI BER SBÖ SHTOSHKO LLÈME loklo. † Tek dë-nashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Pjäy opzrek eshko llëm, ga no oblë opzrek woydë eshko li ichëmi opzrek eshko llëm bakoe. Syäpga jyäp gwëmi, ga ba u li dömi ba shjiryo. E irgo ga pjäy syöshhtë wop ara, "Nopga kjwera pjüe" läba wlo lëmi. E kjishko ga pjäy shdüya Sbörë ara anmoyö, oblë kjinmo.»

zröga li tjëyoga. ³² Shäryara bomi tjäpaggaga tek dë-nashko so lirë sorë ga pjäy omshäryë jek eni bakoe. ³³ ¡Pjäy so dgur kjoyoe! Pjäy shdungko, pjäy ber löng iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko wlo. ¿Pjäy där, äär eshko llëm wlo ga sorëro?

³⁴ »E kjishko ga Sbö tjlökwö lagaga, nopga kjok miydë ara, no pinggaga, e ichër jek bomi kong. Gueniyo kjone kjone zrömi, kjone kjone zrömi lok kjlös go, kjone kjone shpomi no shpokklo go judioga syö uyo roshko, ga töktong lok. Eni ga irpjami to löng kjok shto oblë oblë go. ³⁵ Tek dämär ga nopga pjlo bek li srëng kwono ara. Tek jong Abel go äär jong Zacarías, Berequías wa li go eni. Zacarías pjlo bek, gueniyo zröromi Sbö u jong li, öng sho sukklo jong li, e tjrëko. Lono ga owa ère ber pjang bomi go. Pjäy shdungko e kjishko. ³⁶ Lër bomi kong jlökooyo ga eerishko dbaryo sopga, pjäy shdungko llëbo owa ère uunkong kjishko.

Jesús slatong Jerusalén sopga kjishko

³⁷ »Jerusalén sopga, tja kuzía! Sbö tjlökwö lagaga zrömi. Sbö tjlökwö roy lagaga ichara bomi kong li lömi ak go, zrömi wlo. Woydoror enido ga pjäy tön, kjörkö meyo ba wapga töno tjeng ba sjägä dirko wleni, gueniyo woydoromi llëme. ³⁸ Tja kuzía. Bomi u, e raye Sbörë ber jong tjoksa. ³⁹ Lër bomi kong ga tja ère ïmi ame, äär jong pjäy tjlä löng ga

»“Kjwe ichara Tjlapgarë tjwe kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë” † lëmi löng guing» lë.

«Sbö u pjir ber drete» lara Jesúsdë

24 E irgo ga Jesús opshino jek Sbö u jong lishko dwayo. Jëk shängshko ga ba oppinggaga tek löng ba zlong bäng ga tjlä lok ba kong ga «U lok ère tizong» lë.

² Kuya ga tjlä ba kong ga «¿U lok ère ïmi löngde? Lër bomi kong jlökooyo ga ëreshko akkwo ëmdë ber tjeng ëng kjing go kjwara llëme. Llëbo tjeng kës ère pjir ber drete» lë.

Kjok pjir dbaryo jyäglö

³ E irgo ga jem öötong löng Olivos dliupyo ga Jesús sirkeno sök eshko. Ba oppinggaga tek löng ba zlong bäng, tjlä ba kong tjoksa wlo. Eshko ga tjlä lok ga «¿Llëye lëp shäng li, e shäryë lono? ¿Pja tjwe iröng dörö li jyäglö wen llë? ¿Kjok pjir dörö li jyäglö wen llë?»

⁴ «Pjäy sjëk, pjäy jyäpwwëba llëm wlo. ⁵ Eshko ga nopga wen tjwe ara tjlä ga “No pjluoyo ichara Sbörë shrono shäng li tja” lë. E go ga oba jyäpwwë ara.

⁶ »Roy kumi ga oba ëngkjwë kjok shto oblë oblë arashko ga llëye bangkjremi llëme. E shäryë eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äätë llëm obi. ⁷ Tjëyoga oblë oblë ëngkjwë lok ëng tjok. Nopga kjok shto oblë oblë so ëngkjwë lok ëng tjok bakoe. Pjli tjwe ara kjok shto oblë oblë. E ga yo tjwe ara kjok shto oblë oblë bakoe. ⁸ Gueniyo llëbo wen tjwe owa anmoyö li soye llëbo kës ère go kjwlä jä.

⁹ »Eshko ga pjäy twëba kjok llgwegaga kong, pjäy shdüya lok wlo, ga pjäy zröya lok bakoe. Bor kjishko ga pjäy iywaba shjiktëng kjok kjwang jikong. ¹⁰ Eshkoshko ga nopga ara mär bor go ame. Epga ëng iywö shjiktëng, ëng rotë kar kar, ëng twë kjok llgwegaga kong bakoe. ¹¹ Eshko ga nopga ara to löng tjlä ga “Tja Sbö tjlökwö laga” lë, gueniyo e ichaga Sbörë llëme. E go ga oba jyäpwwë ara. ¹² Eshko ga nopga wotjlik owa ëng kong ara. E kjishko ga nopga löng ara ëng woydë ame. ¹³ Gueniyo ga ëye mär bor go äär jong ba dbo go ga era där ber shäng pjlu iyado. ¹⁴ Sbö ber no pjluoyo sorë li roy pjlu, e shdär kjok kjwang jikong, miyde tjëyoga uunkongdë wlo. Eshko ga öötong kjok pjir dbaryoshko.

¹⁵ »Dënashko ga Sbö tjlökwö laga Daniel, e tjlökwö tono llëbo shäryë owa anmoyö Sbö shto zrek roshko kjishko. Ère woydër ga kumi yötso. ¹⁶ Eshko ga pjäy löng Judea kjokyo ga pjäy tökzong dlup lëkong; ¹⁷ pjäy löng bop u dbo kjing sdok li kjing go ga pjäy tökzong maling, pjäy opzrëk jek bomi u roshko llëbo kjrë llëme; ¹⁸ pjäy löng bomi kjokshko ga pjäy jek bomi ushko iröng bomi shwong kop lëkong li kjrë llëm bakoe. ¹⁹ E dbaryo ga walëga löng kjlaraso llëm, e song jlä. Walëga kjwozirwa tjeng nä ië, e song jlä bakoe. ²⁰ Rokozi Sbö kong ga pjäy tök kjok owa dbaryo llëm, woshtozlong dbaryo llëm bakoe.

²¹ »E dbaryo ga llëbo wen nopga kong owa anmoyö. Llëbo eni, e tkdaba tek dämärshko dwayo llëm, ga wen e kjoyo ame. ²² Llëbo owa ère ie Sbörë ber dbar ara llëm, ba nopga kjrara li woyde ara kjishko. Eni llëm kjwe ga ëye där ber sök së kjlara llëme.

²³ »Eshko dbaryo ga no tjwe shäng tjlä ga “¡No pjluoyo ichara Sbörë li shäng na tziä!” lë. Oblë tjlä ga “¡Shäng kjwe!” lë bomi kong, gueniyo jlä lëmi llëme. ²⁴ Eshko ga nopga ara to löng tjlä ga “No pjluoyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja” lë. “Tja Sbö tjlökwö laga kjok ère so” lë. Gueniyo e ichaga Sbörë llëme. Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryë lok kësbang oblë oblë ara. Llëbo jyäglö shäryë lok oblë oblë bakoe. Shäryë lok eni, oba ara jyäpwwë wlo, Sbö nopga kjrara li ëmdë jyäpwwë wlo lë, gueniyo epga jyäpwwë ga äe. ²⁵ Gueniyo miydëmi pjir wlo ga llëye wen eshko li loror bomi kong tjän. ²⁶ E kjishko ga ëye tjlä ga “¡No pjluoyo ichara Sbörë li shäng kjok dogro no llëmshko!” lë bomi kongshko ga pjäy jek eshko llëme. Èye tjlä ga “¡Opjnenno sök na!” lë bomi kongshko ga jlä lëmi llëm bakoe. ²⁷ No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obishko ga e ber so llg-wlëng ller kälä lletlet kjok dogo llaw pogo kjoyoe. Eni ga tja tga nopga uunkongdë wëllëe. ²⁸ Shinmo doyo buk kjone ga lä tjwe tön ara eshko.

No to ter kjok dogo dwayo li tjwe iröng obi dbaryo

²⁹ »Llëbo owa ère dbaryo irgo ga
»“Dio ber pjang yët,
ga mok kälä të ame.
Dbala lon ter kjok dogo dwayo,
ga kjopkwo ber dete erä.” ††

† Salmo 118.26.

†† Isaías 13.10; 34.4.

³⁰ »Eshko ga ĩkoba ga no to ter kjok dogo dwayo ěre jyāgĭo ĩi wen kjok dogo ga bangkjrěba kjok kjwang ĩĭkong, ga ślar ĩok ara. Eshko ga ĩkoba ga tja ter tjwe pjāng sho roy ga bor dbo kǎĭā ĩkoba wěĭěe. ³¹ Bor parkagaga kjok dogo so ichěr wĭi kěsbang tě, ga bor nopga kjrara ĩi kjre ĩok kjok kjwang ĩĭkong, tōya wĭo.

³² »Tja kuzĭa. Pjāy pin, kjor ko *higuera* ĩi go. KJOR kowo wen mite, korga wen tĵaglěnshko ga miyděmi e go ga ĩushko dbaryo āātoe. ³³ Eni ga ĩĭěbo tjeng kěs ěre shāryě ĩi ĩmishko ga miyděmi e go ga no to ter kjok dogo dwayo ěre tjwe irōng obi dbaryo ĩi āāto eni bakoe. ³⁴ ĩěr bomi kong ĩĭōkoyo ga nopga lōng eerishko dbaryo kjone kjone wolontě ĩĭěm obishko ga ĩĭěye ĩěr shāng bomi kong ěre shāryě uunkong. ³⁵ Kĵopkwo, kjok ěre, e pjir ber drete. Gueniyo bor tĵĭōkwora ber pjang ĩyado.

³⁶ »E dbaryo ĩlono, kjok orě, ěye ommydě ĩĭěme. Miydaga Sbō parkagaga kjok dogo sorě ĩĭěm, miydaga Sbō Wa ěrerě ĩĭěm bakoe. Miydaga Data Sbōrě ěrěe.

³⁷ No to ter kjok dogo dwayo ěre tjwe irōng obi dōrōshko ga ĩĭěbo shāryě kjok ěre kĵing go ĩi, e ber so ĩĭěbo shāryono Noě dbaryoshko ĩi dik. ³⁸ Eshko ga kjok ěre pitě ĩĭěm obishko ga nopga to lōng wĭěp dĭi uě, di ĩě, orkwosmok ěng tjok ōōtong Noě opzrěno jem kĵyong kěsbang roshko dbaryoshko. ³⁹ ĩĭěye tjwe shāryě eshko ĩi miydaraba ĩĭěme. Eshko ga shunyo shrono kěsbang, ga nopga ĩi sōra dirě, shtena drete. No to ter kjok dogo dwayo ěre tjweshko ga e shāryě eni bakoe.

⁴⁰ Eshko dbaryo ga domerga lōng do pjōk parkě ba kjokshko. Kĵĭlāra sōya, kĵĭlāra ie ber shāng eshko. ⁴¹ Ga walěga lōng do pjōk ĩĭěbo klāk. Kĵĭlāra sōya, kĵĭlāra ie ber shāng eshko.

⁴² »E kĵĭshko ga pjāy lōng sjěk ĩyado, bomi Tĵĭapga ěre tjwe dbar ĩlono miyděmi ĩĭěm kĵĭshko. ⁴³ Tja kuzĭa. ěye tjwe ĩĭrkě ĩlono miyde u sogo ĩĭrě kjwe ga koshe, ba u de, ĩĭěbo ĩĭyotkěba ĩĭěm wĭo. ⁴⁴ No to ter kjok dogo dwayo ěre tjwe ĩlono miyděmi ĩĭěm kuzong ga pjāy ber lōng bor koshě, poshāryak pjir ĩyado.

Parkaga pjĭlŭ, parkaga owa

⁴⁵ »Parkaga ie ba pjĭlŭrě ber ba parkagaga oblě daga, sěya āār ba dĭoyo go kjok orě ga woyde ga parkaga ĩĭěye ĩe ba kong ĩi shārye eni wĭeniyo, kjok miydě ara wĭeniyo bakoe. ĵGueniyo ga kjre sorě? ⁴⁶ Tjwe irōng obishko ga parkaga wĭěya ba pjĭlŭrě shāng ba pak shāryě pjĭlŭ ĩi, e kongda ber pjĭlŭe. ⁴⁷ ĩěr bomi kong ĩĭōkoyo ga era ie ba pjĭlŭrě ber shāng ba ĩĭěbo uunkong kāgāyo. ⁴⁸ Gueniyo ga parkaga ĩi wotĵĭĭk owa wĭeni ga wotĵĭĭk ga ba pjĭlŭ tjwe maling ĩĭěme ĩe, ⁴⁹ ga opyorgō to shāng parkagaga oblě shdung, ga glō ara nelōga tjok. ⁵⁰ Eni wĭeni ga koshe shāng ĩĭěm dbaryoshko ga ba pjĭlŭ tjwe. ⁵¹ Eshko ga parkaga owa ĩi shdŭya, iche nopga Sbō tĵĭōkwo sōga ĩĭōkoyo ĩe, gueniyo wotĵĭĭk owa ba pjĭlŭshko tjeng ĩishko, ber shāng ślar eshko, kowo uě, ĩĭěbo bang ara ba kong kĵĭy.

Kĵogĭoga dogĭo sak kjwara (10)

25 »Sbō ber no pjĭlŭyo sorě, e so ĩĭěbo ĩěr bomi kong ěre kĵoyoe. Pĵĭlāra ga orkwosmozĭong dbaryo ga kĵogĭoga tōno tjeng dogĭo sak kjwara (10), kĵogĭo orkwosmok wĭo ĩi yorkaga. Ba ĩok shĵiy bapkwo sōra ba tjok kĵĭlāra tĭtĭ, ga beno lōng domer orkwosmok wĭo ĩi koshě. ² Kĵogĭoga dogĭo shkěng (5) wotĵĭĭk ĩĭěm wĭeniyo, kĵogĭoga dogĭo shkěng (5) obi, era wotĵĭĭk pjĭlŭ wĭeniyo. ³ Kĵogĭoga wotĵĭĭk ĩĭěm ĩĭra ĩok dyo sōno ba tjok ĩĭěme. ⁴ Kĵogĭoga wotĵĭĭk pjĭlŭ ĩĭra ĩok dyo sōno ba bapkwo roy, ga ĩok dyo sōra ĩok bapkwo oblě roy bakoe. ⁵ Eshko ga domer orkwosmok wĭo ĩi shrono maling ĩĭěm kuzong ga pojwō ĩok uunkong, ga ponoe.

⁶ »Kĵok rong ga oba tĵĭě dbo go ga «ĭDomer ĩi tek shāng dōrěe! ĩPjāy opshis ba wĭokjrě!» ĩe.

⁷ »Kuya kĵogĭoga ĩĭrě ga kojono ĩok uunkong, ba ĩok shĵiy ĩi poshārye wĭo. ⁸ Kĵogĭoga wotĵĭĭk ĩĭěm ĩi tĵĭě ĩok ĩĭamo lōng ĩi kong ga «Borwa ĩok sĵer woydě. E kĵĭshko ga tĵawa sězĭ ĩok dyo sira» ĩe.

⁹ »Gueniyo kuya wotĵĭĭk pjĭlŭ ĩĭrě ga tĵĭě ĩok ba kong ga «ĩĭěme. Borwatoy kĵwōr shĵi uunkong kong wĭo ĩĭěme. Twěrwa bomi kong kĵwe ga borwatoy pjir bakoe. E kĵĭshko ga pjāy to ba tĵwĭěk bomi kong om go dey» ĩe.

¹⁰ »Gueniyo jěk ĩok ba tĵwĭěk wopro ga domer ĩi shronoe. Kĵogĭoga lōng ĩyado ba koshě ĩi opzrěno jěk orkwosmozĭong uyo ĩi roshko. Ga u bāng ĩi bāngzaraba tuke. ¹¹ E irgo ga kĵogĭoga kĵrina ĩi shrono ĩok irōng obi ga tĵĭě ga «ĩTĵĭapga, Tĵĭapga, u bāng dōs borwa kong!» ĩe.

¹² »Gueniyo kuya domer orkwosmok wĭo ĩĭrě ga tĵĭě ba kong ga «ĩěr bomi kong ĩĭōkoyo ga pjāy ě miyděr ĩĭěme» ĩe.

¹³ »No to ter kjok dogo dwayo ěre tjwe irōng dbar ĩlono, kjok orě, e miyděmi ĩĭěme. E kĵĭshko ga pjāy ber lōng sjěk ĩyado.

Parkagaga dogĭo mya

¹⁴ »Sbō ber no pjĭlŭyo sorě, e so ĩĭěbo ĩěr bomi kong ěre kĵoyoe. Pĵĭlāra ga domer shāng kĵĭlāra. To kjok shto oblě go kĵwĭě wĭeni ga ba parkagaga rokara, ie ber lōng ba dbur dě wĭo. ¹⁵ Ba parkaga dbur dě pjĭlŭ anmoyō ĩi kong dbur sho pjĭlŭbĭlŭn twara kjwo sak dbāw dbāw pjĭlogĭo shkěng (5,000). Ba parkaga dbur dě pjĭlŭ ĩi kong twara kjwo sak dbāw dbāw dbāw pjĭlogĭo pjok (2,000). Ba parkaga dbur dě pjĭlŭ anmoyō ĩĭěm ĩi kong twara kjwo sak dbāw dbāw (1,000). E irgo ga toe.

¹⁶ »Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbāw dbāw dbāw pjĭlogĭo shkěng (5,000) ĩi, ĩĭěbo tĵwĭěna dbur ĩi go, ga soynena jěk obi, ga dbur shano ōōtong bayo eni obi.

¹⁷ Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbāw dbāw dbāw pjĭlogĭo pjok (2,000) ĩi omshāryono e kĵoyo bako, ga dbur shano bayo eni obi bakoe. ¹⁸ Gueniyo parkaga kong dbur twara kjwo sak dbāw dbāw (1,000) ĩĭra pjĭĭěbgwo kĵono kĵwara klŭng roshko, ga dbur ĩi jĭnena beno tjeng e roshko. †

¹⁹ »Dbar kop ara irgo ga domer li shrono shäng iröng obi ga ba parkagaga rokara, dbur li ilgweya ba tjok wlo. ²⁰ Ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbaw dbaw ploglo shkeng (5,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjle ba pjluyo kong ga "Tjlapga, tja kong dbur sho pjlubün tworop kjwo sak dbaw dbaw ploglo shkeng (5,000). Tja dbur shano bayo eni obi" le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

²¹ »Kuya ga tjle ba kong ga "Pjlué. Pja parkaga pjlú wleniyo, lléye le bop kägäyöré bop kong li shäryep eni iyado. Pja kong llebo tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjishko ga llebo twer bop kong ara, dep wlo. Pja opzrek tek bor tjok na, pja ber sok wopjlu wlo" le.

²² »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbaw dbaw ploglo pjok (2,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjle ba kong ga "Tjlapga, tja kong dbur sho pjlubün tworop kjwo sak dbaw dbaw ploglo pjok (2,000). Tja dbur shano bayo eni obi" le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

²³ »Kuya ga tjle ba kong ga "Pjlué. Pja parkaga pjlú wleniyo, lléye le bop kägäyöré bop kong li shäryep eni iyado. Pja kong llebo tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjishko ga llebo twer bop kong ara, dep wlo. Pja opzrek tek bor tjok na, pja ber sok wopjlu wlo" le.

²⁴ »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbaw dbaw (1,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjle ba kong ga "Tjlapga, miydér pjlú ga pja kjangé. Pja dwla bo kjrè, dwla dgorop llémshko. Dwla sguinop llémshko ga dwla bo jop eshko bakoe. ²⁵ E kjishko ga pja bangkroror ara, ga bop dbur li jnenor beno tjeng klung roshko. Tjeng ère" le ba kong.

²⁶ »Kuya ga tjle ba kong ga "Pja parkaga owa, shmi ara. Miydép pjlú ga tja dwla bo kjrè, dwla dgoror llémshko. Dwla sguinor llémshko ga dwla bo jör eshko bakoe. ²⁷ E kjishko ga bor dbur ère sörop, jnenop dbur jnezlong uyo roshko dey. Eni kjwe ga tja tjwe iröng obi ga tja dbur töno e kjinmo kjwe" le ba kong.

²⁸ »Eshko ga ba pjluyo tjle oba kong ga "Dbur tjeng ba wloshko kjwe dözi, twozi kjlara shäng dbur shano kjwo sak dbaw dbaw ploglo sak dbaw (10,000) li kong.

²⁹ Èye llebo tjok ga sèya jek obi, ber llebo ara wlo. Èye lléye llém ga lléye tjeng sirawa li döya ba shjiry drete.

³⁰ Parkaga lléno llém kjwe dbuzi jek kjoko, kjok ro si roshko, ber shäng slar eshko, kowo ué, llebo bang ara ba kong kjy" le.

No ilgwezlong dbaryo

³¹ »No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe bor dbo kälä go, bor parkagaga kjok dogo so tjokshko ga tja sirkek wlar sok bor pjlu sökklo kälä lletlet li kjing go. ³² Eshko ga tjeyoga kjrina kjrina kjok kjwang jikong tjwe tön uunkong bor bokshto. Öng daga, ba öng wlép ushko so, ba shwling ushko so, e kje dboy dboy soré ga nopga kjér dboy dboy eni bakoe.

³³ »Nopga so öng wlép ushko so kjoyo li ier ber tjeng or këlekong. Nopga so shwling ushko so kjoyo li ier

† Eshko dbaryo ga nopga dbur jnenon tjeng klung roy, lüyotkëba llém wlo.

ber tjeng or miëkong. ³⁴ E irgo ga no pjluyo ère tjle nopga tjeng or këlekong li kong ga "Pjäy kjimtara bor Dataré. Pjäy tek löng kjok èreshko. Kjok ère posharyak buk pjir, kjok ère shäryara Sböré tek lëkong. ³⁵ Tja pjli arashko ga tja sënomi. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi. Tja song, tjwe shto oblè so dwayoshko ga tja wlokroromi bomi ushko. ³⁶ Tja shwong llémshko ga tja kong shwong tworomi. Tja swlo arashko ga tja kjimtoromi. Tja sök no shdüzlong uyo roshko ga tja inomi öör jong ey" lër.

³⁷ »Kuya nopga pjlo bek liré ga tjle lok bor kong ga "Tjlapga, zja inorwa pjli arashko ga pja sënorwa lep li, e llonoshko? zPja wodogroshko ga pja kong di twororwa lep li, e llonoshko? ³⁸ zPja song, tjwe shto oblè so dwayoshko ga pja wlokrororwa borwa ushko lep li, e llonoshko? zPja shwong llémshko ga pja kong shwong twororwa lep li, e llonoshko? ³⁹ zPja swlo arashko, pja sök no shdüzlong uyo roshko ga pja inorwa öör jong lep li, e llonoshko?" le.

⁴⁰ »Eshko ga tja tjle ba kong ga "Lër bomi kong jlokoyoga shäryoromi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong wleni ga shäryoromi bor kong wleni" lër.

⁴¹ »E irgo ga tja tjle nopga tjeng or miëkong li kong ga "Pjäy shdungko. Pjäy opkjos bor zlong dwayo. Iök jong kjwara pjé jong ri ri iyado. Shäryak jong Ä kong, ba pjeyoga kjok dogo so kong bakoe. Pjäy nom ber löng eshko iyado. ⁴² Tja pjli arashko ga tja sënomi llème. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi llème.

⁴³ Tja song, tjwe shto oblè so dwayoshko ga tja wlokroromi bomi ushko llème. Tja shwong llémshko ga tja kong shwong tworomi llème. Tja swlo arashko, tja sök no shdüzlong uyo roshko ga tja inomi öör llém bakoe" lër.

⁴⁴ »Kuya lok ga tjle lok bor kong ga "Tjlapga, zja inorwa soré lep li ga pja kjimtororwa llém llonoshko?" le.

⁴⁵ »Eshko ga tja tjle ba kong ga "Lër bomi kong jlokoyoga lléye shäryoromi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong llém wleni ga shäryoromi bor kong llém wleni" lër.

⁴⁶ »E irgo ga epga jongya ber tjeng shdüya iyado wlo. Ga nopga pjlo bek li jongya ber tjeng së iyado Sbö tjok wlo» le ba kong.

«zJesus, e shay, zröy wlo soré ga pjlú?» lara ba wloyog-aré

26 Jesús tjleño pjir ga tjle ba oppinggaga kong ga ² «Miydemi pjlú ga Israel tjeyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li kjönma. Eshko dbaryo ga no to ter kjok dogo dwayo ère twëba bor wloyoga kong, tja zröya lok pjang kjlös go wlo» le.

³ Eshkoshko ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok ilgweya wleniyo, e töno lok syöshtaga kësbangyo ko Caifás ushko, ⁴ ga tjle lok eng kong ga «zJesus, e shay, zröy wlo soré ga pjlú? Shay wlo ga jyöyotkëy.

⁵ Gueniyo dbar shrézlong dbaryo llème. Llém ga nopga ara ga wlike lok äe» le.

Waïë kjłara, poshtikkło ðo pjłëbłë tjwłđ ara włeniyo tyara Jesús dlu kjing go

⁶ E irgo ga Jesús jek öotong shäng Betania kjokyo, Simón ushko. Dënashko ga Simón li pogło go swło ara, sho an do jı̄kong, gueniyo poptonoe. ⁷ Jesús sök Simón ushkosho ga waïë shrono shäng ba zlong bäng kjłara, włoshko poshtikkło bakwo tjwłđ ara shäryak akkwo ko *alabastro* † go, roshko poshtikkło ðo pjłëbłë tjwłđ ara włeniyo. Eshko ga söra jek Jesús sök ië lishko, ga tyara ba dlu kjing go. ⁸ İya ba oppinggagarë ga iirkë jong, ga tjłë łok ëng kong ga «¿Kjwe zäya kjweni ega? ⁹ Zok ga kjwe soynena dburyo ara, oba song włeniyo kjimtokło wło dey» İe.

¹⁰ Tjłë löng İlë li miydara Jesúsdë pjir kuzong ga tjłë ba kong ga «¿Waïë kjwe İäywëmi eni ega? Lı̄eye shäryara bor kong ëre beno pjłue. ¹¹ Oba song włeniyo löng bomi tjok İyado, gueniyo tjara shäng bomi tjok İyado İlëme. ¹² Poshtikkło tyara bor doyo go ëre, e bor doyo poshäryokło, tja İeba sakshko wło. ¹³ Lër bomi kong jłökoyo ga kjok kjwang jı̄kong kjone pogo ga Sbö tjłökwo roy pjłú İëbashko ga İlëye shäryara waïë kjwerë bor kong ëre woyoshrëba, ga roy İeba bakoe» İe.

«Jesús soyner, twër ba włoyoga kong» İara Judasdë

¹⁴ Jesús oppinggaga dogło sak kjwara kjingsho pjök (12) kjłara ko Judas Iscariote. E öör shäng syöshtaga kägäyoga İk, ¹⁵ ga tjłë ba kong ga «¿Jesús, e twër bomi kong ga tja potjwłëmi kjöm?» İe. Eni ga potjwłëna łok dbur sho pjłublún kjwo sak mya (30). ¹⁶ Eshko jek İekong ga Judas beno shäng wotjłık ga «¿Jesús twër ba kong sorë ga pjłú?» İe.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

¹⁷ E irgo ga pjłung shosho suk pjir shäryak ba uukkło tjok İlëm dbaryo İi öötonge. E dbaryo ga Jesús oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjłë ba kong ga «¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkło İi dliyo shäryërwa kjone ga pjłú?»

¹⁸ «Pjăy to Jerusalén kjokyo roshko. Domer shäng kjłara eshko. Pjăy tjłë ba kong ga “Tjłapga no pingga tjłë ga ‘Tja dbaryo äätoe. Tja jek bop ushko bor oppinggaga tjok, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo İi shrërwa wło’ İe” İlëmi ba kong eni» İe ba kong. ¹⁹ Kuya łok ga shäryara łok eni, ga dbar shrëkkło İi dliyo poshäryara łok pjire.

²⁰ Öotong kjok shkë ga Jesús sök ië, ba oppinggaga dogło sak kjwara kjingsho pjök (12) İi tjok. ²¹ Löng ië wopro ga Jesús tjłë ba kong ga «Lër bomi kong jłökoyo ga pjăy kjłara, tja soynena, twe oba kong» İe.

²² Kuya łok ga beno löng woydë arae. Ga kjłara kjłara tjłë Jesús kong ga «Tjłapga, ¿tja İlëm İlëmdo?» İe.

²³ Kuya ga tjłë ba kong ga «Eye sök bor tjok, ba pjłung shosho suk pjir İi pöya sök bor tjok iokło kjwara-so roy ga bor soynega İi e. ²⁴ No to ter kjok dogo

† ALABASTRO, e ak pjłublún włeni, ga poshtikkło bakwo shäryë-ba e go.

dwayo ëre wołon, tak pjang Sbö tjłökwo go sorë İi eni. Gueniyo bor soynega, era song jłöe. Weno İlëm kjwe ga pjłú ba kong dey» İe.

²⁵ Eni ga Judas, ba soynega İi tjłë ba kong ga «No pingga, ¿tja İlëm İlëmdo?»

«Lëp sök om go İiro» İe ba kong.

²⁶ Löng ië wopro ga pjłung shosho suk pjir kjrara Jesúsdë kjwara, ga tjłë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjłú bop tjok e kjı̄shko» İe. E irgo ga pjłung shosho suk pjir İi tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjłë ba kong łok ga «Kjrozı̄, uozı̄, ëre bor sho włeni» İe.

²⁷ E irgo ga di iokło kjrara kjwara, roy kjı̄lgwo bo dyo dbo ara, ga tjłë Sbö kong ga «Tjawa kong kjı̄lgwo bo dyo tworop ëre. Tjawa ber wopjłú bop tjok e kjı̄shko» İe. E irgo ga twara ba oppinggaga kjłara kjłara kong, ga tjłë ba kong łok ga «İozı̄ pjăy uunkongdë sira sira. ²⁸ Ère bor srëng włeni. E go ga tjłökwo twara Sbörë, beno İyado wło İi, e shärye. Bor srëng İi kwon, nopga ara kong. E go ga owa pjang ba go İi İöya Sbörë ber drete. ²⁹ Gueniyo lër bomi kong ga kjı̄lgwo bo dyo İer ame, äär jong bor Data ber sök no pjłuyo dbaryosho jă. Eshko ga İer bomi tjok jek obi» İe.

«Pjăy tjeng uunkong ëre, tja rayëmi pjire» İara Jesúsdë ba oppinggaga kong

³⁰ E irgo ga tono łok pjłara Sbö kong, ga to jem łok Olivos dlupy. ³¹ Öotong löng eshko ga Jesús tjłë ba kong ga «Sbö tjłökwo tak pjang eni:

»“Öng daga İi zrör,

ga öng włëp ushko so tjeng İi shdär ber kjłoro erä.” †† Eni ga eeri shkëyo ga pjăy tjeng uunkong ëre, tja rayëmi pjire. ³² Gueniyo ga tja wołono, ga tja woshrara Sbörë İröng obishko ga tja äär Galilea kjokyo bomi bäm go. Pjăy kosher shäng eshko» İe.

³³ Kuya Pedrorë ga tjłë ba kong ga «Lı̄amora, pja raryara uunkong pjir ëmdë ga tjara, pja rayër İlëme» İe.

³⁴ Kuya ga tjłë ba kong ga «Lër bop kong jłökoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjı̄untë İlëm obishko ga “Jesús, e ë miydër İlëme” İorop oba kong pjlogło mya tjän» İe.

³⁵ Gueniyo kuya ga tjłë ba kong obi ga «Eni İlëme. Tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga “Jesús, e ë miydër İlëme” İer ë kong İlëme» İe.

Ba oppinggaga İlamo İi omłono e kjoyo bakoe.

Jesús syöshtono Sbö kong Getsemanı kjokyo

³⁶ E irgo ga Jesús jek öotong shäng Getsemanı kjokyo ba oppinggaga tjok. Eshko ga tjłë ba kong łok ga «Tja to syöshtë Sbö kong këm ëre wle wopro ga pjăy wlar ber tjeng na» İe.

³⁷ Eni ga jek syöshtë lishko ga ba oppinggaga tjeng İi söra jek ba tjok dogło mya, Pedro, Santiago, Juan. Jek İöngshko ga Jesús wosong, woydë ara. ³⁸ Ga tjłë ba kong łok ga «Tja woydë ara bor pjłúshko. Kur ga tja wołon kjoyoe. Pjăy ber tjeng na, ga pjăy sjëke» İe.

†† Zacarías 13.7.

³⁹ Eni ga opkwono jek këgo sit, ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ga syöshtono Sbö kong, tjîê ga «Data, rokër bop kong sira ga llëbo wen bor kong owa dörö li, e wen tjwe bor kong llëm kjwe dey. Shäryë eni ga pjîú kjwe ga woydër eni. Gueniyo ga e laga tjarë llëme. E laga ber pjarë. Woydër ga llëbo shäryë, woydëp sorë li eni» le.

⁴⁰ E irgo ga tek shrono shäng ba oppinggaga doglo mya beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pëe. Eni ga tjîê Pedro kong ga «¿Pjây löng sê wop sira ga äre?

⁴¹ Pjây pë llëme. Pjây sjêke. Pjây syöshtozong. Eni ga pjây tjîÿya Ärëshko ga pjây kjimte Sbörë, llëbo owa shäryëmi llëm wlo. Pjây llëbo pjîú shäryë woydë jîö, gueniyo pjây womae» le.

⁴² E irgo ga jek syöshtë obi. Tjîê ga «Data, llëbo wen tjwe bor kong owa li kjëp ga ä wlëni ga laga ber pjarë» le.

⁴³ E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pë obi, bokkwo llir woydë ëng go poywörë kjîshko. ⁴⁴ Eni ga jek syöshtë pjîara obi, öötong pjîoglo mya. Eshko ga tjîëno jek obi, lara bäm go sorë ga eni.

⁴⁵ Syöshtono pjir ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko ga tjîê ba kong ga «¿Pjây löng pë, woshtë obire? No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga owa wloshko li dbaryo öötonge. Îzîa. Bor soynega tek shäng dörö tjän. Pjây kojözong. Shji to ëng dowlëk ba tjok» le.

Jesús shara ba wloyogarë

⁴⁷ Jesús tjîëydë pjité llëm obishko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjîara ko Judas, e shrono shäng eshko. Nopga shrono löng träk llëm ba tjok, kjone kjone wloshko dröng, kjone kjone wloshko wlëng no shpokklo. Epga ichaga syöshtaga kägäyoga, judío tjîapgaga kjok llgwega wleniyorë. ⁴⁸ Lunashko ga llgwera Judasdë nopga li kong pjir tjän, Jesús, e ë miyde lok wlo. Tjîëno ba kong ga «Îmi ga ëye lö shir † ga domer li e. E shamirë» lara eni.

⁴⁹ Eni ga Judas jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjîê ba kong ga «¡Miga, Tjîapga no pingga!» le ba kong, ga lö shira.

⁵⁰ Kuya ga tjîê ba kong ga «Kjobe. Pja bor kjîara. Llëye shäryëp wlo li shäryozong» le.

Eni ga nopga li tek shrono löng Jesús zlong bäng ga shakza lok pjä erä. ⁵¹ Eshko ga nopga löng Jesús tjok eshko li kjîara dröng shino kjwangna, ga syöshtaga kësbangyo parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁵² Eni ga Jesús tjîê ba kong ga «Bop dröng kjwe jnes ba shtoy iröng obi. Èye ëngkjwë dröng go ga zrökoba dröng go bakoe. ⁵³ Eni tjok ga rokër bor Data kong kjwe ga tja kong ba parkagaga kjok dogo so iche träk llëm ga pjîú, kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) wlëni. ¿E miydëp llëmdo? ⁵⁴ Gueniyo llëye wen bor kong li, e tak pjang Sbö tjîökwo go tjän. Rokër bor Da-

ta kong eni kjwe ga llëye tak pjang li shäryë eni llëme» le.

⁵⁵ Ga Jesús tjîê nopga li kong ga «¿Pjây tjwe bor shak dröng tjok, wlëng no shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja ëngkjwë bomi tjok lëmiro? Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng. ¿Tja sharomi eshko llëm egaro? ⁵⁶ Gueniyo ëre shäryë jüni, tjîökwo tara Sbö tjîökwo lagaga tek dënashko sorë li ber jîökoyo wlo» le.

Eshko ga ba oppinggaga Jesús rayono uunkong, ga töktong to lok ey dwayo.

Jesús söraba öötong shäng Judío Kjok llgwega Këskësyo boksho

⁵⁷ E irgo ga Jesús söra lok to jongya syöshtaga kës-bangyo ko Caifás ushko. Pedro jek shäng kâ kjwaraso kâ kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök u bongkjako, Sbö u dagaga löng li tjok, llëye shäryëba pjir ber sorë ÿya wlo.

No pinggaga kjok llgwega wlëniyo, e töno löng u li roshko tjän. ⁵⁹ Syöshtaga kägäyoga, Judío Kjok llgwega Këskësyo uunkong, Jesús zröya lok woydë. E kjîshko ga nopga rokara ara töno tjeng lishko, Jesús jyöyotkë wlo, rote lok e go wlo. ⁶⁰ Jyöyotkara lok ara, gueniyo llëye to wlëna llëme. E irgo ga nopga kojono oblë do pjök, Jesús rotë wlo. ⁶¹ Tjîê lok ga «Domer ëre tjîëno ga “Sbö u ëre shdör dret, ga äär dbargwo mya ga shäryër ber ba shtoshko iröng obi” lara eni» le.

⁶² Eni ga syöshtaga kësbangyo li kojono, ga tjîê Jesús kong ga «Pja rote löng ara. ¿Dboryëp llëmde?» le.

⁶³ Kuya ga beno shäng kjinge. Eni ga syöshtaga kës-bangyo li tjîê ba kong ga «¿No pjîuyo ichara Sbörë shrono shäng li, Sbö Wa lëba li, e pjare? Los borwa kong jîökoyo, Sbö Sök ÿyado li ko go» le.

⁶⁴ Kuya ga tjîê ga «Lëp shäng pjarë om go eni. Gueniyo lër bomi kong ga Sbö, llëye shäryë woydë li shäryë ga pjîue. Ga llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ÿmi sök ba orkwo këlëkong, †† tja ÿmi ter tjwe kjok dogo pjäng sho tjrëko bakoe» le.

⁶⁵ Kuya syöshtaga kësbangyo lirë ga ba shwong dwlëkza tjä tjä iirdë. Tjîê ga «¡Domer kjwe shäng Sbö lëywë owa, ber tjwîö llëm wlo le! ¿Èye wlëy ba rotë obi llëno? Llëye lara li kuromi pjir tjän. ⁶⁶ ¿Kumi ga sorë?» le.

Kuya nopga töno tjeng uunkong lirë ga tjîê ga «¡Kjwe zrökko!» le.

⁶⁷ Eshko ga Jesús yora lok. Bokso go tröng twara lok bakoe. Kjone kjone omkwomso shpono, ⁶⁸ ga tjîê ba kong ga «Pja no pjîuyo ichara Sbörë shrono shäng li jîökoyo wlëni ga pja shpoga ërë los borwa kong» le.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë

⁶⁹ E wopro ga Pedro sök kjoko, u bongkjako. Eshko ga kjoglo shäng kjîara, syöshtaga kësbangyo parkaga wlëniyo. Tek shrono shäng Pedro zlong bäng ga tjîê ba

† Lõ SHIK lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

†† Èye sök pjîu orkwo këlëkong ga e tjwîö ara anmoyö.

kong ga «Nopga jëk löng Jesús, Galilea so li tjok, e kjlarayo pja» le.

⁷⁰ Kuya ga tjilë ga «ijyö! Lëye lep shäng li miydër ilëme» le. ⁷¹ E irgo ga jek öotong shäng kjër pjlor kalëkong, u bäng jong lishko.

Eshko ga kjoglo oblë omiño, ga tjilë nopga löng li kong ga «Kjwe jëk shäng Jesús, Nazaret so li tjok» le.

⁷² Kuya Pedrorë ga tjilë nopga li kong ga «ijyö! Lër bomi kong jilökoyo ga domer, e ë miydër ilëme» le.

⁷³ E irgo ga nopga löng eshko li tek shrono löng ba zlong bäng ga tjilë ba kong ga «Miydërwa pjlu ga pja ba kjlarayo. Pja ba pjeyo jlöe, bop tjilë wle go ga wëlëe» le.

⁷⁴ Kuya ga tjilë ba kong ga «ijyö! Lër bomi kong jilökoyo ga domer, e ë miydër ilëme. Eni ilëm ga rokër Sbö kong ga tja shdüya» le.

Jekdo eshko ga kjörkö kjlunoe. ⁷⁵ Eshko ga woyoshre kjlay ga Jesús tjilëno ba kong ga «Kjörkö kjluntë ilëm obishko ga "Jesús, e ë miydër ilëme" lorop oba kong pjloglo mya tjän» lara. Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong jilökoyo.

Jesús söraba Pilato bokshto

27 Wëshko kjok shröng ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok ilgwega wleniyo, Jesús zröya lok sorë li, e ilgwera lok pjire. ² E irgo ga Jesús orkwo pjirra, ga söra lok jek, ga twara Pilato kong. Pilato, e kjok eshko so ichaga.

Judas wolonoe

³ Jesús roy kura Judas, ba soynega lirë, ga miydara ga Jesús, e zrökko. Eshko ga bangyo ba kong ara, ga dbur sho pjilublún kjwo sak mya (30) ba potjwlëkklo li twara iröng syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok ilgwega wleniyo kong, ga tjilë ba kong lok ga ⁴ «Llëbo owa shäryoror. Domer pjlo bek tworor bomi kong, zrömi wlo» le.

Gueniyo kuya lok ga tjilë ba kong ga «E borwa kong ga llëye drete. E miydaga ber pjarë om go» le.

⁵ Eni ga dbur sho li dbukza Judasdë shläw, beno tjeng Sbö u dburyo jnezlong uyo li roshko, ga to jek ey dwayo, ga opskunoe.

⁶ Dbur sho li tona syöshtaga kägäyogarë, ga tjilë eng kong ga «Dbur sho ëre, e domer potjwlëkklo, zrökoba wlo. E kjishko ga iëy ber jong Sbö u li dburyo jnezlong ga äe» le. ⁷ Eni ga lanyotkara lok pjir ga kjok tjwläna kjrina ko Klung Sbiyo Shäryaga kjokyo, ber buk sakshko, oba shto oblë so kong wlo. ⁸ E kjishko ga kjok eshko kowaraba beno srëng kjokyo, ga eerishko ga kowëba jong eni obi. ⁹ Eni ga tjilökwo lara Sbö tjilökwo laga tek dënashko so Jeremiasdë li beno jilökoyo. Tjilëno beno eni:

«Dbur sho pjilublún kjwo sak mya (30) li kjrara lok, e tjwlä iara Israel tjëyogarë beno eni.

¹⁰ Ga Klung Sbiyo Shäryaga kjokyo li tjwläna lok dbur li go,

tja ichara Tjlapgarë sorë li eni.» †

Jesús söraba Pilato bokshto

¹¹ Jesús söra lok öotong shäng kjok eshko so ichaga Pilato bokshtoshko ga Pilato tjilë ba kong ga «¿Judío pjluyo li pjare?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

¹² Eshko ga Jesús rote syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok ilgwega wleniyorë löng ara. Gueniyo dboryara Jesúsde ilëme.

¹³ Eni ga Pilato tjilë ba kong ga «¿Pja rote löng ara li kugöp ilëmdo?» le. ¹⁴ Gueniyo dboryara kjak kjwara ilëme. E kjishko ga woyotjliya Pilatorë arae.

Jesús ichara Pilatorë, zrökoba wlo

¹⁵ Äär lu pjilobi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egip-to kjokyo dwayo dbaryo shrëkkloshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga raye Pilatorë kjlara. Woyde nopgarë kjone dey ga e rayayde. ¹⁶ Eshko ga no bängzak shäng kjlara ko Barrabás, roy kësbange. ¹⁷ Eni ga nopga shrono löng arashko ga Pilato tjilë ba kong lok ga «¿Woydëmi ga ëye dör, Barrabásde, de Jesús, e kowëba no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li?» le. ¹⁸ Miydara pjlu ga Jesús woydëba ara kjishko ga ymoyotke ba wloyogarë ara, ga söra lok ba kong e kjishko.

¹⁹ Pilato sök no ilgwenzlong shtoyo wopro ga ba boy tjilökwo ichono ba kong. Tjilë ga «Domer ilgwep sök li, e pjlo beke. Kjudpe shkëyo ga e yoyoñor owa anmoyö. ¿E kjishko ga wëyë, barwëy ilëme!» le.

²⁰ Gueniyo ga nopga tjeng ara eshko li poshduna syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok ilgwega wleniyorë arae. Tjilë ga «Rokozl ba kong ga Barrabás, e döyde bi kong dey lozli eni. Rokozli obi ga Jesúsda zrökko lozli eni» le.

²¹ Eshko ga Pilato tjilë nopga löng li kong ga «¿Nopga do pjök ëre dör bomi kong kjone dey?»

«¿Barrabás, e döpdë!» le lok ba kong.

²² Kuya ga tjilë ba kong ga «¿Eni ga llëye woydëmi ga shäryër Jesús, no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng lëba li kong?»

«¿Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

²³ Kuya ga tjilë ba kong ga «¿Llë kjly? Llëbo owa shäryara li lozli bor kong» le.

Gueniyo nopga tjilë jek obi ga «¿Zrös pjang kjlös go!» le eni.

²⁴ Eni ga tya Pilatorë ga nopga li tjilökwo jong kjwara-so, nopga shdöktong engkwë woydë wleni, llëye le ba kong, kjlopswë ber wotjlik oblë wlo ga äe. E kjishko ga di rokara sira, ga orkwo shkwono nopga li bokshto. †† Tjilë ga «Kjwe ichër zrökoba wlo, gueniyo miydaga ber tjarë ilëme. Miydaga ber pjäydë om go» le.

²⁵ Kuya nopga lirë ga tjilë ba kong ga «Wolono ga miydaga ber tjararë, borwa wapgarë bakoe» le.

† Zacarías 11.12-13; Jeremías 19.1-13; 32.6-9. †† Pilato orkwo kwoshkwono, llëye shärye Jesús tjok li miydaga ber erë ilëme loklo.

²⁶ Eni ga Barrabás, e shira, ga rayarae. E irgo ga Jesúsda twara ba èngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo, zröya lok pjang kjlös go wlo bakoe.

Jesús joywara èngkjwagagarë

²⁷ Eni ga söra lok, öötong shäng Pilato u bongkjako. Shto eshko, e kowëba *pretorio*. Ga èngkjwagaga tönö tjeng uunkong eshko, ba zlong bäng pjribrie. ²⁸ Eshko ga Jesús shwong skwara lok, äska wlëna lok kara pjilup-ga shwong wleniyo ko dingding shwëshwë, ga pjuna lok ba do go. ²⁹ Ga shkö sho ywara lok kwara, beno pjlu dlu ioklo wleni, ga iara lok pjang ba dlu go, ga kong kjë twara kwangna, ba orkwo këlekong. Eshko ga tjilë lok ba kong dbo go ga «iJudío pjiluyo, pja pjilú, pja tjwilö arae!» le lok eni, ba joywoklo. ³⁰ Eshko ga go tröng twara, shpokza lok tjä tjä kjë li go ara ba kashko bakoe.

³¹ Joywara lok pjir ga ba shwong pjang ba do go li skwara lok, ga ba shwong baíya li pjuna lok jek iröng obi. E irgo ga söra lok to, zröya lok pjang kjlös go wlo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

³² Jek löng kwilë irbo bäng go ga domer wlëna lok kjlara ko Simón, e Cirene so, ga ichara lok dbo go Jesús kjlös li sök.

³³ E irgo ga jem öötong löng kjokyo ko Gólgota. (E «No Kä Dboglo dlupyo» loklo.) ³⁴ Eshko ga kjilgwo bo dyo dbo ara roprära lok llëbo këä wleniyo † tjok, ga twara lok Jesús kong, ie wlo. Tjilina sira, gueniyo iara llëme.

³⁵ Eshko ga löra lok pjang kjlös go irgo ga èngkjwagaga tjeng li tjöto lok llëbo jyäglö go, Jesús shwong li ber è kong íya lok wlo. ^{††36} E irgo ga sirkeno löng eshko ba dë. ³⁷ Jesús lok pjangshko li kopshko, kjibokwo iak pjang kwara, e zröya lok llë kjily miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjilë ga «Domer ère ko Jesús. E judío pjiluyo.» ³⁸ Jesús löra pjangshko ga nopga lü ä wleniyo löra lok do pjök kjlös go bakoe. Kjlara pjang or këlë, kjlara pjang or milë, kjlösyo dboy dboy.

³⁹ Eshko ga nopga jek löng Jesús lok pjangshko li kä wikza tjä tjä, joywe lok wlo. Ga läywe löng owa bakoe. ⁴⁰ Tjilë ga «Pja Sbö u shdök ber dret, ga äär dbargwo mya ga shäryëp ber ba shtoshko iröng obi lorop eni. Pja Sbö Wa jlökoyo ga pja opdös om go, pja ter oplös töshko kjlös kjwe go dwayo» le.

⁴¹ Jesús joywe syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjilapaga kjok ilgwega wleniyorë eni bakoe. Tjilë lok èng kong ga ⁴² «Oba oblera döra, gueniyo opdök om go ga äe. Kjwe Israel tjëyo pjiluyo le. Woyde ga oplong töshko kjlös kjwe go dwayo. Enira tjawa mär ba go kjwe. ⁴³ "Tja mär Sbö go" lara. Enira woyde Sbörë ga döya. "Tja Sbö Wa" lara bi kong om go» le. ⁴⁴ Nopga do pjök lü ä wleniyo lok lok kjlös go Jesús pjlor kar kar ëmdë ga omäywe löng eni bakoe.

† LLËBO KËÄ WLENIYO le li, e dwlo wleni, ga twaraba nopga lok lok kjlös go li kong, bang kuga ara llëm wlo. †† Löyde lok pjang kjlös go llëm obishko ga ba shwong skwara lok pjire.

Jesús wolono pjang kjlös go

⁴⁵ Öötong dlo dluw bek ga kjok ro zoktong kjok kwang jikong beno yët erä. Beno eni äär jong dlo pjö le wleni. ⁴⁶ Dlo öötong eni ga Jesús tjilëno dbo go, tjilë ga «*Elí, Elí, ¿lama sabactani?*» le. (E «Bor Sbö, bor Sbö, ztja rayorop jüni ega?» loklo.)

⁴⁷ Kuya nopga tjeng eshko lirë ga tjilë èng kong ga «Sbö tjilökwo laga tek dënashko so Elías, e rokayde pjang» le. ⁴⁸ Eshko ga domer shäng kjlara jek tji tji, ga llëbo ilukiluk di shak ara wleniyo kjlara kwara, pöra kjilgwo bo dyo shpöä go, kjrochara kjor dbo go, ga poyona jem, shuya Jesúsde wlo lara. ⁴⁹ Eshko ga llamo löng li tjilë ba kong ga «Wëyë. Elías tjwe ba dökde íy» le.

⁵⁰ E irgo ga ay le Jesúsde dbo go obi, ga wolonoe. ⁵¹ Eshko ga Sbö u roshko ga shwong kësband iak pjang eshko li dwlëtong aas ter kjomo dwayo äär jong töshko, beno kjring pjök. Klung iano jek shkik shkik, guëng woktong aas, ⁵² ga sak roshwino ara. Eshko ga Sbö nopga kjone kjone wolono tjeng li, e woshwara Sbörë iröng obi, beno löng së, ⁵³ ga opshino ba sak roy dwayo. Ga Jesús woshwara Sbörë iröng obi irgo ga ep-ga jek öötong opzrëno löng kjok zrek ko Jerusalén li roshko. Eshko ga ikoba löng arae.

⁵⁴ Jesús lok pjang kjlös go li bokshto ga èngkjwagaga löng kjilöbo ba dë, ba kägäyo shäng ba tjok. Yo li kura lok, ga llëbo shäryono li ina lok uunkong. Eni ga bangkjara lok tira llëm, ga tjilë lok èng kong ga «Shinmo lok pjang kjlös go kjwe, e Sbö Wa jlöe» le.

⁵⁵ Eshko ga walëga tjeng kjilöbo, tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok, ba kjimtë wlo. Eshko ga llëye shäryëba Jesús kong li íya tjeng pjola sit. ⁵⁶ E tjirëko tjeng doglo mya, kjlara ko María Magdala so, kjlara, e Zebedeo boy, kjlara ko María. María, e Santiago, José mekë.

Jesús doyo jnena Joséré

⁵⁷ Domer dbur ara wleniyo shäng kjlara ko José, e Arimatea so. E oppino ara Jesús tjok. Kjok sèng ga ⁵⁸ jek öötong shäng Pilato shwoy ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo. Eni ga ba nopga ichara Pilatorë, Jesús doyo twë ba kong wlo. ⁵⁹ Eni ga kjlara Joséré, popgara shwong ko pjilublún, pjilú wleniyo go, ⁶⁰ ga söra jek öötong sak baíyashko. Eshko ga pjilëbgwo jong kwara guëmkwota roshko, kara Joséré om go. Shinmo iaydëba eshko llëm obi. Eshko ga doyo li iara beno buk ba roshko, ga bängzara ak kësband wleniyo go, ga toe.

⁶¹ María Magdala so, María oblë li, e sirkeno beno löng sak li bokshto.

Jesús doyo buk li dagaga

⁶² Wëshko, woshtozlong dbaryo ga syöshtaga kägäyoga, fariseoga, e jek lok Pilato shwoy. Öötong löng ba shwoy ga ⁶³ tjilë lok ba kong ga «Tjilapga, woyoshwara ga jyögwang li shäng së obishko ga tjilëno ga "Äär dbargwo mya ga tja woshwara Sbörë iröng

obi" İara eni. ⁶⁴ E kĳiſhko ga rokĕrwa bop kong sira ga nopga ichĕp ba doyo buk sakshko İi dĕ, äär jong dbargwo mya. Eni İlĕm ga ba oppinggaga tĳwe ba İüyotkĕ kĳwe. Eni kĳwe ga tĳİĕ İok oba kong ga "E woshrara Sbĕrĕ irĕng obi" İe kĳwe. Eni ga jĳĕ ĕre ber owa an-moyĕ, jĳĕ İara bäm go İi kĳinmo» İe.

⁶⁵ Kuya ga tĳİĕ ba kong ga «Jĕİĕ. Ĕngkĳwagaga sĕzĭ kĳİĕbĕ, doyo buk kĳone İi dĕmi yĕtso wĕlo, miydĕmi sorĕ İi eni» İe. ⁶⁶ Eni ga jek ĕĕtong İĕng sak İishko ga jĳä İara İok beno pĳang ak jong ba bängzakkĕlo İi go, dĕkoba İlĕm wĕlo, ga ĕngkĳwagaga İi İara beno İĕng ba dĕ eshko.

Jesús woshrara Sbĕrĕ irĕng obi

28 Woshtozĕlong dbaryo İi pĳitonge. Wĕshko kĳok shrĕng, sondĕshko ga walĕga do pĳĕk ko Marĭa Magdala so, Marĭa obİĕ İi, e jek İok jongya sak İi İk. ² Eshko ga Sbĕ parkaga kĳok dogo so ter shrono shäng eshko kĳİara. E kĳiſhko ga yo İan pĳang kĳok eshko dbo träk İlĕme. Ga Sbĕ parkaga İi jek ĕĕtong shäng sakshko ga ak İak beno jong ba bängzakkĕlo İi İira, kĳara beno jong ba sor go, ga sirkeno sĕk ba kĳing go. ³ Sbĕ parkaga İi kälä İara so İlgwĕng kĳoyo, shwong ko pĳİubİĕn so pĳäng sho kĳoyo bakĕe. ⁴ İya ĕngkĳwagaga İĕng İirĕ ga sĕya İlĕm, kĳİo dete erä, ga dgono jek rish rish tĳeng tĕshko, beno wolono İĕng wĕni.

⁵ Eshko ga Sbĕ parkaga İi tĳİĕ walĕga İi kong ga «İlĕye bangkĳrĕmi İlĕme. Miydĕr ga pĳäy tek İĕng ĕre Jesús, zrĕraba pĳang kĳİĕs go İi doyo wĕİga. ⁶ Gueniyo ga e buk na İlĕme. E woshrono irĕng obi, İara om go sorĕ İi eni. Pĳäy tek İak beno buk İi shtoyo İmia. ⁷ İnomi ga pĳäy nom malĕng ba oppinggaga İĕng İi shwoy, ga pĳäy tĳİĕ ba kong ga "Jesús, e woshrara Sbĕrĕ irĕng obi. E jek Galilea kĳokyo bomi bäm go. İmi eshko" İĕmi ba kong eni. İlĕye İĕr bomi kong wĕlo İi e» İe.

⁸ Eshko ga kĳok bangkĳre İok İara, gueniyo İĕng wopĳİĕ bakĕe. Eni ga jek zron jong jongya Jesús oppinggaga İĕng İishko, roy sĕya İok ba kong wĕlo. ⁹ Eshko ga Jesús ĕng wĕİno ba tĳok ga tĳİĕ ba kong ga «Miga» İe. İya İok ga tek ba zĕng bäng, ga dre popĳİu-

ra İok, poshrĕya wĕlo. ¹⁰ Eni ga Jesús tĳİĕ ba kong ga «İlĕye bangkĳrĕmi İlĕme. Pĳäy nom tĳİĕ bor pĳeyoga kong ga "Pĳäy nom Galilea kĳokyo. Jesús İmi eshko" İĕmi ba kong eni» İe.

Jesús doyo dagaga İcharaba jĳĕrkĕ

¹¹ E wopro ga ĕngkĳwagaga Jesús doyo daga İi kĳone kĳone jek ĕĕtong İĕng Jerusalĕn kĳokyo roshko, syĕsh-taga kägäyoga İk. ĕĕtong İĕng eshko ga İlĕye shäry-ono kĕs İi İara İok ba kong pĳire. ¹² Kuya İok ga to İan judĭo tĳİapgaga kĳok İlgwega wĕniyo tĳok, İlĕye shärye wĕlo İi woyotĳİya jong kĳrinaso wĕlo. E irgo ga dbur twara İok ĕngkĳwagaga İi kong İarae. ¹³ Ga tĳİĕ İok ba kong ga «İlĕye İnomi İi roy İĕy ĕ kong İlĕme. Pĳäy to İĕng tĳİĕ oba kong ga "Shkĕshko ga tĳawa İĕng pĕ wopro ga ba oppinggaga tek shrono İĕng eshko, shinmo doyo buk İi İüyotkara, ga sĕra toe" İĕmi oba kong eni. ¹⁴ Roy kuya nopga kĳok ĕre so İchagaga İirĕ ga tĳawa İan ba tĳok yĕtso eshko. Pĳäy woydĕ İlĕ kĳİy İlĕme» İe. ¹⁵ Kuya ĕngkĳwagaga İirĕ ga dbur İi kĳrara, ga İlĕbo shäryara, İara İok ba kong sorĕ İi eni. E kĳiſhko ga dbar eerishko ga judĭoga omroy İĕ İĕng eni.

Jesús weno ba oppinggaga dogĕlo sak kĳwara kĳingsho kĳİara (11) İi kong

¹⁶ E irgo ga Jesús oppinggaga dogĕlo sak kĳwara kĳingsho kĳİara (11) İi to ĕĕtong İĕng Galilea kĳokyo, dĭup jong İara Jesúsdĕ ba kong İi go. ¹⁷ Eshko ga Jesús İna İok, ga poshrĕra. Gueniyo kĳone kĳone wotĳİk ga e Jesús İlĕm dikĳoyĕe İe. ¹⁸ Eshko ga Jesús tek ba zĕng bäng ga tĳİĕ ba kong ga «Tĳa kong dbo twara Sbĕrĕ, tĳa ber sĕk kĳok dogo sopga, kĳok ĕre sopga İĕng kĕs İi, e İchaga wĕlo. ¹⁹ Eni ga pĳäy jongya jong kĳok kĳwang İkĳong, tĳa roy İĕmi tĳĕyoga uunkong kong, epga ber İĕng bor oppingga wĕlo. Ga Data Sbĕ ko go, Sbĕ Wa ĕre ko go, Sbĕ Sĕya ko go ga epga wĕmia. ²⁰ Ga İlĕye İoror bomi kong, shäryĕmi wĕlo İi pimi ba kong pĳir, shärye İok eni bako wĕlo. Ga tĳa ber shäng bomi tĳok İyado, äär jong kĳok pĳir dbaryo İishko» İe.

Marcos

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Marcos. E kowëba Juan Marcos bakoe. E Jesús oppinggaga doglo sak kwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo ilëme. Gueniyo woyotjïkoba ga e Ìan Pedro tjok enido, ga kjimtara Pedrorè kjibokwo ère të. Woyotjïkoba kjrina obi ga Jesús sök kjok ère kjing go obishko ga Marcos sök Jerusalén kjokyo, ga Ilëbo shäryara, lara Jesúsde li Ìna, kura om go.

Jesús wolono, ga woshwara Sbörè iröng obi irgo ga ba tjökwö kragaga judío llem wleniyo löng Roma kjokyo li shdunaba ara, mär löng Jesús go kjïshko. E kjïshko ga kong kjibokwo ère tara Marcosedè, Jesús roy pjú li miyde lok pjú wlo, epga mär ber löng Jesús go jïökoyo wlo.

Jesús öör kjok ère kjing go, ga Ilëbo ÿdëba llem wleniyo shäryara ara nopga ara bokshto sorè li tara ba kong. E shdunaba ara, ga wolono pjang kjös go sorè li tara ba kong. Gueniyo wolono irgo ga e woshwara Sbörè iröng obi sorè li tara ba kong bakoe. Woyde ga miyde lok kjibokwo ère go ga Jesús dbo ara, bi moskwö Ä li kjinmo, ga eerishko ga shji kjimte ara.

1 Jesucristo, e Sbö Wa. E roy pjú li soyožlong eni.

Juan No Waga shäng kjok dogro no llemshko

² Kjibokwo tara Sbö tjökwö laga tek dënashko so Isaíasde. Tjïëno beno eni:

«Sbö tjïëno ba Wa kong ga
“No ichër kjlara bop bäm go,
bop roy laga,
irbo posharyë bop kong wlo” Ìe.

³ Kjok dogro no llemshko ga èbo tjïë shäng dbo go ga
“Irbo posharyozï Tjïapga tjwe li kong.
Shäryozï ber beke” † Ìe.»

⁴ Eni ga no weno shäng kjlara ko Juan. E doyono shäng shwong sek öng jëkklo sok kësbang zok go, dop pjrikklo shäryak öng kwota go bakoe. Dli ba kong ue wlo li, e sekwa, or kjïshko so dyo bakoe. E öötong shäng kjok dogro no llemshko ga shäng oba wë jer di roshko ga tjïë oba kong ga «Lëbo owa shäryëmi löng li, e owa jïöe lozï, ga rayozï, ga pjäy wër jer di roshko. Shäryoromi eni ga owa pjang bomi go li löya Sbörè ber drete» Ìe.

Judea sopga, Jerusalén sopga, e shrono löng träk llem ba kuk. Eshko ga kjone kjone, ilëbo owa shäryara li Ìe oba uunkong bokshto. E irgo ga we Juandè jer Jordán diyo roshko.

⁷ Ga Juan tjïë oba kong ga «No tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drekwota dök wlo llem, e tjwïö ara bor kjinmo anmoyö kjïshko. †† Pjäy wër shäng di goshko, gueniyo domer tjwe bor irgo lira, pjäy go Sbö Sëya iche tjwe ber kësbang bomi tjok» Ìe.

† Isaías 40.3. †† DREPKWOTA DÖGA Ìanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

Jesús wara Juandè

⁹ Eshkoshko ga Jesús opshino jek Nazaret kjokyo dwayo, e Galilea kjokyo obi, ga öötong shäng Jordán diyo, Juan shängshko. Eshko ga wara Juandè jer Jordán diyo roshko. ¹⁰ Wara pjir ga Jesús opshik tëm shäng di roy dwayoshko ga Ìya ga kjok dogo roshwino beno oo-jong erä, ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dung-gwo kjoyo, ga opyono sök ba go. ¹¹ Eshko ga ybö kura-ba kjok dogo dwayo, tjïë ga «Bor wa li pja. Pja woydër ara. Tja wopjü bop tjok» Ìe.

Jesús tjïëna Äre, ilëbo owa shäryë wlo Ìara

¹² E irgo ga Jesús söra Sbö Sëyarè jek öötong shäng kjok dogro no llemshko, ¹³ äya kjïshko so tjeng ara lishko, ga beno shäng eshko dbargwo sak pkëng (40). Eshko ga tjïëna Äre ara, ilëbo owa shäryë wlo Ìara. Ga Sbö parkagaga kjok dogo so shrono tjeng ba tjok kjïöbö ba kjimtë.

Jesús ba pak soyono

¹⁴ Juan bängzaraba shäng no shdüžlong uyo roshko irgo ga Jesús jek öötong shäng Galilea kjokyo. Eshko ga Sbö tjökwö roy pjú Ìe shäng oba kong, ¹⁵ tjïë ga «Dbar iara Sbörè li öötonge. Sbö ber no pjüyo wlo li, e dbaryo döröe. E kjïshko ga ilëbo owa shäryëmi löng li, e owa jïöe lozï, ga rayozïa. Sbö tjökwö roy pjú Ìer shäng bomi kong li, e kjrozïa» Ìe.

Jesús, domerga mā shaga kjrara doglo pkëng (4)

¹⁶ Domer shäng kjlara ko Simón. Kjlara obi ko Andrés, e Simón lëng. Epga mā shaga. Pjlara ga löng ba kjla mā shakklo dbuk Galilea di bäng buk kësang, shkung, so dlung kjoyo li roshko. Eshko ga Jesús jek jek shäng diksor go, ga İya ga domerga li bë löng.

¹⁷ Eshko ga tjilë ba kong ga «Pjây tek bor tjok, pjây pin wlo. Pjây to löng mā shak ame. Pjây iër to ber löng no töng bor kong shara» İe. ¹⁸ Kuya lok ga ba kjla rayara jekdo, ga to jek ba tjok.

¹⁹ Jek këgo sit ga domerga löng do pjok ko Santiago, Juan. E data Zebedeo. Epga löng ba kjla mā shakklo bängyë kjyong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek shäng eshko ga domerga do pjok li İna, ²⁰ ga rokara jek ba tjok, opping ba tjok wlo. Kuya lok ga ba data rayara jekdo, beno sök ba kjyong roshko ba parkagaga tjok, ga to jek lok Jesús tjok.

Ä säya pjang domer goshko ichara Jesúsdë kjlara toe

²¹ E irgo ga to lok öötong löng Capernaúm kjokyo. Öötong woshtozlong dbaryoshko ga Jesús opzrëno jek judíoga syö uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina.

²² Tjilökwo İara İlökoyo, dbo ara go, İe no pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésdë go İirë dik İlëme. E kjishko ga nopga löng ba kuga li beno löng yë İe erä.

²³ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä säya kjlara. Ga Jesús İya säya İirë ga öö İe ba kong dbo goshko, tjilë ga ²⁴ «Jesús, Nazaret so, İpja tek shäng borwa barwë ega? İpja tek shäng borwa pjigare? Pja ë miydër pjlúe. Pja iak beno shäng dboy Sbö kong» İe.

²⁵ Kuya ga säya li wlonä, tjilë ba kong ga «Pja kjinkozong. Pja opkjos domer kjwe go dwayo» İe. ²⁶ Kuya ga domer li İara jek klan kjlulu erä. Eshko ga öö İe säya İirë dbo goshko, ga opkjono to domer li go dwayo.

²⁷ İya nopga tjeng eshko İirë ga beno löng yë İe erä, ga tjilë ëng kong ga «İkjwe İlëro? İTjilökwo tjalglën wleniyo bi kongdo İlëm? Tjilökwo kjwe dbo ara. Ä säya-ga iche ga kolë bakoe» İe. ²⁸ Eshko jek İekong ga Jesús roy shdöktong jekdo Galilea kjokyo kjok kjwang İikong.

Simón ëm poptara Jesúsdë

²⁹ E irgo ga Jesús opshino judíoga syö uyo li roshko dwayo Santiago, Juan tjok, ga jek öötong löng Simón, Andrés ushko. ³⁰ Eshko ga Simón ëm buk ba bukklo kjing go, kjlirkono buk träk İlëme. Roy İara Jesús kongshko ga ³¹ jek öötong shäng swlo buk İishko. Eshko ga orkwo shara, kojona, ga kjlik li zenoe. Eni ga walë li dli shäryono ba kong.

Swlöpga poptara Jesúsdë ara

³² Jek kjok ro zar ga swlöpga, nopga goshko Ä säya-ga, e söraba ara Jesús kong. ³³ Kjok eshko sopga uunkong töno shrono lok u bäng li bokshto. ³⁴ Nopga swlo İlë ara poptara Jesúsdë, Ä säyaga tjeng oba

† Eshko ga e woshtozlong dbaryo. Ga e dbaryo ga epga jek pjo-la İlëm kjishko ga swlöpga söraba Jesús shwoy kjok ro zar kjwilëshko.

goshko li ichara to bakoe. Jesús, e ë miyde Ä säyaga tjeng oba goshko İirë owa İlëme. E kjishko ga ichara Jesúsdë tjilë İlëme.

Jesús, Sbö tjilökwo roy pjlú İe judíoga syö uyo oblë oblë roshko

³⁵ Wëshko kjok shröngto ga Jesús kojono, opshino jek kjok eshko dwayo, to jongya ëye İlëmshko, syöshtë Sbö kong wlo. ³⁶ E irgo ga Simón to shäng ba pjeyoga oppingga tjok ba wlek. ³⁷ Wlënnashko ga tjilë lok ba kong ga «Oba uunkong to löng bop wlek» İe.

³⁸ Kuya ga tjilë ba kong ga «Shji to jongya kjok shto oblë oblë, Sbö tjilökwo roy İer eshko wlo, miydëba wlo. Tja shrono shäng e kong wlo» İe. ³⁹ Eni ga to shäng Sbö tjilökwo roy pjlú İe Galilea kjokyo kjrina kjrinashko, judíoga syö uyo lok kjwobi li roshko. Ga Ä säyaga tjeng oba goshko li iche to bakoe.

Domer poglo go swlo ara, sho an do İikong wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

⁴⁰ Pjlara ga domer shrono shäng kjlara Jesús shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do İikong. Öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjok tono ba bokshto, tjilë ba kong ga «Tja poptër woydë ga tja poptër ga pjlúe» İe.

⁴¹ İya ga songe İe, ga porwara ba orkwo go, ga tjilë ba kong ga «Pja poptër woydë. Pja ber pjlú shara» İe.

⁴² Jekdo eshko ga domer li poptonoe.

⁴³ Eshko ga Jesús tjilë ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror İep ë kong İlëme. Pja nom opping syöshtaga Sbö kong nopga kjishko li kong, pja İya wlo eröe. Sbö sëngglo İara Moisésdë, pja äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlú wlo li söp, twëp ba kong, pja poptono miydëba wlo» İe, ga ichara toe.

⁴⁵ Gueniyo ga domer poptono li to shäng kjone pogoshko ga tjilë ga «Tja poptara Jesúsdë» İe ë kong pogo. E kjishko ga Jesús jek opzrëk u ara tjeng İishko ga äe. To jek wleni ga oba tön ba shwoy ara anmoyö kjishko. Eni ga beno shäng no İlëmshko. Eni ëmdë ga İkoba äär träk İlëme.

Domer dre kuga İlëm wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

2 Dbar kjwöbö irgo ga Jesús shrono sök Capernaúm kjokyo iröng obi ba ushko. Miydaraba ga shrono sök iröng ga ² oba shrono löng träk İlëm ba shwoy, ga u li dlino tjung no eröe. Oba ara ba u bongkjako bakoe. Eye äär u bäng zlong ga äe.

Jesús sök Sbö tjilökwo roy İe oba kong kjër roshkoshko ga ³ domerga tjwe löng doglo pkëng (4), swlo söno kjlara. Swlo li buk töshko, dre kuga İlëm wleniyo. ⁴ Eshko ga söra lok shrono u bongkjako ga söya kjër roshko, Jesús sökshko İara, gueniyo to öötong ey İlëm, oba ara kjÿ. Eni kuzong ga jem tyono lok u dbo kjing sdok li kjing go, kjing döra sira, swlo li İona ter pjang ba poglo roshko öötong buk dew, Jesús sök İishko.

⁵ İya Jesúsdë ga swılo sögaga li mär ba go ga tjië swılo buk töshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li lõnor beno drete» le.

⁶ No pinggaga kjok ilgwekkılo tara Moisésdë li go lõng eshko kjılobö. Wotjiık lok ga ⁷ «¿Kjwe ëro? iDomer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwılo lõm wılo le! Owa lõngga nopga kong li Sbö eröe» le.

⁸ Wotjiık lõng lõe li miydara Jesúsdë pjir kuzong ga tjië ba kong ga «¿Pjây wotjiık owa eni ega? ⁹ «Owa pjang bop go li lõnor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lõnorde, de lõnor lõm, e řgömi lõme. Gueniyo ga «Pja kojözong. Bop bukkılo kjwe kjrozong. Pja jëkzong» loror ba kong ga poptororde, de poptoror lõm, era řgömi wëlle. ¹⁰ Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lõn ber dret wılo ga pjiıe. Miydëmi wılo ga lõbo shäryër e» le. Eni ga tjië swılo buk töshko li kong ga ¹¹ «Lër bop kong ga pja kojözong. Bop bukkılo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ¹² Kuya ga kojono, ba bukkılo kjrara, ga to jek ba ushko.

İya lõng eshko řirë ga beno lõng yëy le erä, ga Sbö poshrëra, ga tjië lok ëng kong ga «Llonoshko ga lõbo řydë kjweni lõme» le.

Leví rokara Jesúsdë

¹³ E irgo ga Jesús jek öötong shäng di bäng buk kës-bang li kjako obi. E irgo ga nopga öötong lõng ara ba zılong, ga epga piya Jesúsdë shäng. ¹⁴ Jek jëk shängshko ga domer sök kjılara eshko ko Levı, e dbur tönnga Roma so kong. E Alfeo wa. E sök ba pak lıshko. İya Jesúsdë ga tjië ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wılo» le. Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok.

¹⁵ E irgo ga Jesús jek öötong sök ië Levı ushko, † ba oppinggaga tjok. Ga nopga dbur tönnga Roma so kong öötong lõng ië ba tjok eshko, nopga owa wıeniyo oblıë öötong lõng ië ba tjok eshko bakoe. Nopga eniyo jëk lõng Jesús tjok ara.

¹⁶ Eshko ga nopga lõng kjılobö no pinggaga kjok ilgwekkılo tara Moisésdë li go, epga fariseoga bakoe. İya lok ga Jesús sök ië nopga eniyo tjok ga tjië ba oppinggaga lõng li kong ga «¿Bomi pingga kjwe ië nopga owa wıeniyo tjok kjweni ega?» le.

¹⁷ Kuya Jesúsdë ga tjië ba kong lok ga «Nopga lõng pjiı, swılo lõm ga e dwıomnega woydë lõme. Swıopgara dwıomnega woydë. Eni ga tja shrono shäng kjok ëreshko, nopga pjiı bek li rokaga lõm, nopga owa li rokaga eröe» le.

Jesús İano shji ië lõm kjıshko

¹⁸ Oıö ga Juan oppinggaga, fariseoga, e ië lõm Sbö kong. Pjılara ga lõng ië lõm enishko ga nopga tek shrono lõng Jesús shwoy ga tjië ba kong ga «Juan oppinggaga ië lõm Sbö kong dbar kop ara. Fariseo oppinggaga omshäryë eni bakoe. ¿Bop oppinggagara omshäryë eni lõm ega?»

† Grecia so tjiökwo ëre lõe lokıo miydëy yötso lõme. E Jesús jek öötong sök ië Levı ushko lokıo, lõm ga Jesús jek öötong sök ië Jesús ushko lokıo. E ushko miydëy yötso lõme.

¹⁹ «Orkwosmozılong dbaryoshko ga domer orkwosmok wılo li † shäng ba tjok obishko ga nopga mak lõng eshko li † ië lõm ga äe. ²⁰ Gueniyo domer li söraba ba shjiryoshko ga epga ië lõm eshko jä.

²¹ »Shwong këguë † bängyëy shwong likyo tjaglën † go lõme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong likyo tjaglën li, shwong këguë li, e sreya, dwıler jek këgong.

²² »Kjiılgwo bo dyo dbo ara tjaglën † tyëy ba bapkwö këguë shäryak öng kwota go † roshko lõme. Shäryoroy eni kjwe ga ba bapkwö li böptur. Eni ga kjiılgwo bo dyo li, e ber lõno ame, ba bapkwö li ber eni bakoe. Eni kuzong ga kjiılgwo bo dyo dbo ara tjaglën tyëy wılo ga woyde bapkwö tjaglën» le ba kong.

Woshtozılong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwıa bo kjrono

²³ Woshtozılong dbaryo kjwara ga Jesús jëk shäng dwıa dgak buk li tjrëko ba oppinggaga tjok. Eshko ga ba oppinggaga lõng dwıa bo kjrë, ue lok wılo. ²⁴ İya fariseogarë ga tjië Jesús kong ga «iBop oppinggaga kjwe řzong! ¿Lõng lõbo shäryako woshtozılong dbaryoshko lõm li shäryë ega?»

²⁵ «¿Dënashko ga David, ba yorkagaga pjiı lok arashko ga lõye shäryara tak pjang Sbö tjiökwo go li, e lõmirë lõmdo? ²⁶ Abiatar sök syöshtaga Sbö kong ba pjeyoga kjıshko kësbangyo dbaryoshko ga David opzrëno jek shäng Sbö u roshko, ga pjiılung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li uara, ga twara ba nopga jëk lõng ba tjok li kong, ue wılo bako, e uaga syöshtagarë erö gueniyo» le ba kong.

²⁷ E irgo ga tjië ba kong obi ga «Woshtozılong dbaryo, e shäryak beno nopga kjımtokıo. Nopga, e shäryak beno woshtozılong dbaryo kjımtokıo lõme. ²⁸ E kjıshko ga woshtozılong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

Woshtozılong dbaryo ga swılo poptara Jesúsdë kjılara

3 Woshtozılong dbaryo oblıë ga Jesús opzrëno jek judıoga syö uyo jong kjok eshko li roshko. Domer shäng kjılara eshko orkwö kjwara sıosıoe. Fariseoga lõng eshko bako, Jesús dë, swılo li popte woshtozılong dbaryore řya lok wılo, rote e go wılo.

³ Eshko ga Jesús tjië swılo li kong ga «Pja kojös shäng nopga lõng kës ëre tjrëko» le. ⁴ E irgo ga Jesús tjië fariseoga li kong ga «¿Woshtozılong dbaryo ga lõye shäryë oblıë kong ga pjiı? ¿Lıbo pjiıre, de lõbo owa? ¿Ere dbaryo ga kjılara buk ba lõmdo shinmotkë wılo ga lõye shäryë? ¿Wëyëre, de kjımtëy?» le. Kuya lok ga beno tjeng kjing erä. Dboryara lok lõme.

†† DOMER ORKWOSMOK WıLO İE İİ, E JESÚS İOKıO. † NOPGA MAK LÖNG ESHKO İE İİ, E JESÚS OPPINGGAGA İOKıO. †† SHWONG KËGUË İE İİ, E TJIÖKWO TWARA SBÖRE İSRAEL TJËYOGA KONG JIÖKOYO DËNASHKO İİ İOKıO. †† SHWONG LIKYO TJAGLËN İE İİ, E TJIÖKWO TWARA SBÖRE JIÖKOYO TJAGLËN JESÚS KJIŞHKO İİ İOKıO. ††† KJIİLGWO BO DYD DBO ARA TJAGLËN İE İİ, E TJIÖKWO TWARA SBÖRE JIÖKOYO TJAGLËN JESÚS KJIŞHKO İİ İOKıO. ††† KJIİLGWO BO DYD DBO ARA BAPKWO KËGUË SHÄRYAK ÖNG KWOTA GO İE İİ, E TJIÖKWO TWARA SBÖRE İSRAEL TJËYOGA KONG JIÖKOYO DËNASHKO İİ İOKıO.

⁵ Eshko ga löng ba zlong bäng pjribri li ñna, ga iirko-rgö ba kong, swlo li songe le lok llëm kjishko. Ga tjê swlo li kong ga «Pja orkwo roshwizong» le. Kuya ga orkwo roshwino, ga poptono beno pjlué.

⁶ Gueniyo ga fariseoga opshino jek lok ey dwayo, ga öötong eng tönö lok Herodes pjloyoga tjok. Eshko ga tjê lok eng kong ga «¿Jesús, e zröy sorè ga pjlué?» le.

Swlopga poptara Jesúsdè ara

⁷ Dbar kjwara ga Jesús opkiono jer öötong shäng ba oppinggaga tjok di bäng buk kësbang li kjako. Nopga to jek ara ba tjok. Jesús roy öötong kjok shto oblè oblè, ga nopga shrono löng ara ba ñk, Galilea sopga, Judea sopga, Jerusalén sopga, Idumea sopga, kjok buk Jordán diyo kjwo kalèkong sopga, Tiro sopga, Sidón sopga bakoe. ⁹ Jesús shäng nopga poptè ara, e miy-daraba kuzong ga swlopga shrono lok ara ba zlong bäng, porwe lok wlo. E kjishko ga ba oppinggaga ichara kyyong wiék kjlara, nopga tjwe arashko ga jem tyè kyyong li roy wlo, likoba llëm wlo.

¹¹ Eshko ga nopga goshko Ä sëyaga tjeng kjlöbö. Jesús ñya lokshko ga tjwe löng ba zlong bäng, ga kjök torgö, öö le lok, tjê ba kong ga «¡Pja Sbö Wa!» le.

¹² Kuya ga tjê ba kong ga «Tja è lèmi è kong llème. ¿Kuromire?» le.

Jesús domerga kjrono doglö sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹³ E irgo ga Jesús to jem dlup jong kjwara eshko big-do go. Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng kjlöbö, ¹⁴ ga kjrara doglö sak kjwara kjingsho pjök (12), ber löng Sbö tjlökwö roy laga ba äska wlo, ber tjeng jek ba tjok wlo, iche Sbö tjlökwö roy pjlué shdök kjok shto oblè oblè wlo, ¹⁵ Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche dbo twara ba kong li go wlo bakoe. ¹⁶ Domerga kjrara doglö sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko lok eni:

Simón, e koiara beno Pedro;

¹⁷ Santiago, e Zebedeo wa;

Juan, e Santiago kjlarayo, pjöyikong li kowaraba Boanerges (e epga so kjrik kjoyo loklo); †

¹⁸ Andrés;

Felipe;

Bartolomé;

Mateo;

Tomás;

Santiago, e Alfeo wa;

Tadeo;

Simón, e zelote;

¹⁹ Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Jesús, Beelzebú ††

²⁰ E irgo ga Jesús jer dlup li dwayo, ga opzrèno jek u roshko. Jesús ñkoba shrono löng ara kuzong ga Jesús, ba oppinggaga, e kong dbar iè lok wlo emdè ga drete.

† Grecia so tjlökwö ère llè loklo miydèy yötso llème. Gueniyo kjone kjone tjê ga EPGA SO KJRIK KJOYO LOKLO le li, e DOMERGA IIR Ä WËNIYO loklo. †† Ä, e kowèba BEELZEBÚ bakoe.

²¹ Eni ga llèye shärye shäng li roy kuya ba pjeyoga epenga lirè ga woyotjliya lok ga «E skwèrkono dikjoy-oe» le. E kjishko ga tjê lok eng kong ga «Shji to wlokrè» le.

²² No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdè li go tek shrono löng Jerusalén kjokyo dwayo kjlöbö, ga tjê lok ga «¡Domer kjwe goshko Beelzebú! Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyo ko Beelzebúrè ba kong li go» le.

²³ Eni ga nopga löng li rokara Jesúsdè tek ba zlong bäng, ga tjêno ba kong llèbo jyäglo go. Tjê ga «¿Ä, e iche Àrè opshik om go sorèro? ²⁴ Pjlu llè, ba nopga engkjwè eng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go. ²⁵ Nopga tjeng u kjwaraso, e engkjwè eng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe. ²⁶ ¿Eni ga Ä, e engkjwè ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llèmdo?

²⁷ »Domer sök kjlara dbo ara ba ushko wleni ga no jek äar opzrèk lürkè ba u roshko ga äe. Woyde ga domer li shara, pjirra bäm go guing. Enira ba llèbo lüy-otke ga pjlué. †

²⁸ »Lèr bomi kong jlökwö ga èye llèbo owa shäryè, tjökwö le owa ga owa li löya Sbörè ber dret ga pjlué.

²⁹ Gueniyo èye Sbö Sëya läywè owa ga owa li löya llème. To beno pjang ba go iyadoo» le.

³⁰ Tjêno eni, lunashko ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdè li go tjêno lok ga «Domer kjwe goshko Ä sëya kjlara» lara eni kjishko.

Jesús, ba mekè, ba lèmgä

³¹ Eshko ga Jesús mekè, ba lèmgä, e shrono tjeng kjoko, ga no ichara lok kjlara ba rokè. ³² Eni ga nopga sirkeno tjeng Jesús zlong bäng li tjê ba kong ga «Bop mekè, bop lèmgä, e shrono tjeng bop wiék kjoko» le.

³³ Kuya ga tjê ba kong ga «¿Bor mekè, e è? ¿Bor lèmgä, e è?» le. ³⁴ Eni ga ba oppinggaga sirkeno tjeng ba tjok li ñya ga tjê ga «Bor mekè lèr li kjwepga. Bor lèmgä lèr li kjwepga. ³⁵ Èye Sbö kolè ga era bor mekè wleni, bor lèng wleni, bor dor wleni» le.

Dwla sguingga

4 Jesús öötong sirkeno sök di bäng buk kësbang li sor go ga nopga pina eshko jek obi. Nopga shrono löng ara kjishko ga Jesús opyono kyyong roshko, ga sirkeno sök eshko. Nopga li beno tjeng di bäng li kjako. ² Eshko ga epga pina ara llèbo jyäglo go. Tjê ga ³ «Tja kuzia. Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. ⁴ Sguiyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga sënwa shrono, ga uara lok drete. ⁵ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrèko, klung sho ara llèmskko, ga weno maling, klung sho rong llëm kjishko. ⁶ Gueniyo slènggwo dret kjishko ga dlö wenoshko ga sura, beno dogroe. ⁷ Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkò sho roshko, ga shkò sho li kunoshko ga dwla li llgwina beno bo llème. ⁸ Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlué kjing go, ga kuno, botjyono

† DOMER DBO ARA le li, e Ä loklo. LÜRKAGA le li, e JESÚS loklo. Lara eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

pjłúe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak mya (30), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak dbäw (100)» İe.

⁹ E irgo ga tjlë ba kong jek sira obi ga «Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yõtso» İe.

Jesús tjlëno İlëbo jyäglo go erä ega

¹⁰ Nopga tjeng kës İi briktong irgo ga Jesús opping-gaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) İi, oba oblë jëk löng ba tjok wleniyo, e tjlë İok ba kong ga «Rokër-wa bop kong sira ga İlëye İorop İlëbo jyäglo go yë, e İlë İoklo pjłollgwes borwa kong, miydërwa wlo» İe.

¹¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö ber no pjłuyo sorë İi roy miydaydëba İlëm İi pinaba bomi kong. Gueniyo nopga oblë kongda, İër İlëbo jyäglo go erä. ¹² Eni ga »İya löng kjër ga İlë İyde miyde İok İlëm, kuya löng kjër ga İlë İoklo miyde İok İlëm bakoe. Eni İlëm kjwe ga optwë ber Sbö kong, ga owa pjang ba go İi İöya ber drete» İe.

Dwla sguingga İanyo, e İlë İoklo İara Jesúsdë

¹³ E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «¿Tjłokwo İër shäng İlëbo jyäglo go ëre İlë İoklo miydëmi İlëmde? Miydëmi İlëm ga tjlökwo İër İlëbo jyäglo go obi ga miydëmi İlëm bakoe. ¹⁴ Dwla sguingga İi, e Sbö tjlökwo İaga oba kong İi İoklo. ¹⁵ Kjone kjone, e so dwla İono tjeng irbo bäng İi kjoyoe. Tjłokwo İi kuya, gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba shjiryo.

¹⁶ »Kjone kjone, e so dwla İono ak ara tjrëko İi kjoyoe. Tjłokwo İi kuya ga kjre İok wopjłúe. ¹⁷ Gueniyo tjlökwo İi äär ber ba pjłushko jłökoyo İlëm kjışhko ga İlëye wen ba kong sirashko, ega shdungoba tjlökwo İi kjışhkosho ga raye, söya ame.

¹⁸ »Kjone kjone, e so dwla İono shkö sho roshko İi kjoyoe. Tjłokwo İi kura, ¹⁹ gueniyo İlëbo tjeng kjok ëre kjing goshko İi woyotjłıya ara, wo pjang dbur go, İlëbo tjeng kës İi kjre woydë ber ba kong wlo bakoe. E kjışhko ga tjlökwo İi woyo ba kong ame, ga bo wen tjlökwo İi kjışhko İlëme.

²⁰ »Gueniyo ga kjone kjone obi, e so dwla İono tjeng klung sho pjłú kjing go İi kjoyoe. Tjłokwo İi kuya, ga kjre jłökoyo. E ber shäng so dwla botjyono pjłú kjoyoe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak mya (30), kjwo sak tjer (60), kjwo sak dbäw (100)» İe.

Iök shjij

²¹ E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «Iök borkey jong shjij, jney İlëbo dorko wlo İlëme. İey jong kjókshko dey. ²² İlëbo jnek tjeng İi, e woyde Sbörë ga ber İkoba wëİë wlo. Ga İlono ga e ber miydëba dret, iök shjij poyong jong kjókshko wleni. ²³ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yõtso.

²⁴ »Ga İlëye kumi löng İi kuzı yõtso. Kumi yõtso wleni ga pjäy opping ara. Kumi yõtso İlëm wleni ga pjäy opping ara İlëme. Kumi sorë ga pjäy opping eni, ga pjäy opping e kjinmo obi. ²⁵ Ëye İlëbo tjok ga sëya jek obi.

Ëye İlëye İlëm ga İlëye tjeng sirawa İi döya ba shjiryo drete» İe.

Dwla wen sorë

²⁶ E irgo ga Jesús tjlë ba kong obi ga «Sbö ber no pjłuyo sorë, e so dwla sguina domer kjararë kjoyoe. Dwla, e sguina beno klung sho kjing go, ga domer İi shrono iröng ba ushko. Eshko ga pë, wollen, ga bë sök wİëpe. E wopro ga dwla sguina beno tjeng İi weno, ga kuno, shäryë eni sorë miyde domer İirë İlëm gueniyo. ²⁸ Dwla İi kun jong İaga klung shorë. Kun jem, korga wen, kjing shen, ga bo kwirkë shjiye. ²⁹ Bo kwirkono shjiy kuzong ga domer İi jongya ba skok kjwİë jä» İe.

Kjor dwılayo chirawa

³⁰ E irgo ga Jesús tjlëno ba kong jek obi. Tjlë ga «¿Sbö ber no pjłuyo sorë, e so İlë kjoyo? ¿İër bomi kong sorë ga pjłú? ³¹ E so kjor dwılayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. Dwılagwo ëre chirawa, dwılagwo oblë oblë dorko. ³² Gueniyo kun kësbang, dwılagwo oblë oblë kjinmo. Eshko ga sënwa İlë usho ywë ba kowo go» İe.

³³ Nopga pına Jesúsdë İlëbo jyäglo go eni. Kura İok, gueniyo İlë İoklo miydara İok uunkong İlëme. ³⁴ Jesús tjlëno nopga kong İlëbo jyäglo go erä. Gueniyo nopga tjeng kës İi briktong İok pjırshko ga İlëye İara İlëbo jyäglo go İi, e İlë İoklo pjłollgwera ba oppinggaga kong pjıre.

Pjłuk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsdë

³⁵ Kjok sëng ga Jesús sök kjyong roshko obi, ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Shji to dipzë, di bäng buk kësbang ëre kjwo kalëkong» İe.

Kuya İok ga opyono İok kjyong İi roy ga «Tjawa toe» İe İok nopga kong, ga to jek ey dwayo. Eshko ga kjyong oblë sökoba jek tjeng ba tjok bakoe. ³⁷ Eshko ga pjłuk tjwe jong träk İlëm, dbo ara di bäng buk kësbang İi kjing go. Di İöya ara, ga di dlin jong kjyong İi roy, pir sek seke.

³⁸ Eshko ga Jesús buk pë kjyong sigwo İëkong, kã iak buk kã ioklo kjing go. Eni ga ba oppinggaga jek löng ba wolieng, ga tjlë ba kong ga «İTjlapga no pingga! İShji ba pitoe! ¿Pja buk wİëp ega?» İe.

³⁹ Kuya ga kojono, ga tjlë pjłuk, di İöya İi kong ga «Pja slanzong. Pja ber tjëkso» İe, ga beno buk tjëkso.

⁴⁰ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «¿Kjok bangkjreİmi ara ega? ¿Pjäy mär bor go İlëm obire?» İe.

⁴¹ Eni ga ega shgawara löng ara. Ga tjlë ëng kong ga «¿Kjwe ëro? İzıa. Tjlëno pjłuk, di İöya İi kong ga kole pjłúe» İe.

Domer goshko Ä sëya kjıara

5 Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek öotong löng di bäng buk kësbang İi kjwo kalëkong. Gadara kjokyo. ² Eshko ga domer goshko Ä sëya kjıara. Kjra İë-ba, shakoba or go ga ä kuzong ga kjrocharaba dröng sho go pjłoglo kop ara, gueniyo ba dröng sho İi skoya

jek tas tas erä. Ga domer li kjwëy llong llëme. Shaga erë llëm bakoe. Jëk to shäng sakshko erä. To shäng öö le öö le kjloy. Äär kjone ga opyok to shäng ak go. Eni ga Jesús ÿya sak tjeng lishko dwayo ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono.

⁷ÿya Jesúsde ga tjilë ba kong ga «ÿÄ säya, pja opkjos domer kjwe go dwayo!» le.

Kuya ga tjilë ba kong dbo go ga «ÿSbö Tjwïd Kës-bangyo Wa li pja! ÿPja tek shäng bor barwë ega? ÿRokër bop kong sira Sbö ko go ga tja shdum llëme!» le.

⁹Kuya ga tjilë ba kong ga «ÿPja ko llë?»

«Tja ko Kop Arae. Tjawa säya ara domer ëre go kjïy» le. ¹⁰Eshko ga tjilë lok ba kong obi ga «Rokër bop kong sira ga tjawa ichëp kjök ëreshko dwayo llëme» le ba kong eni kop arae.

¹¹Epga löng lishko soshko ga köchi tjeng träk llëm dlup poglo go, ië. ¹²Eni ga säyaga li tjilë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga tjawa ichos jek köchi tjeng kjwe go» le.

¹³Kuya ga «Jölo» le, ga säyaga li opkiono to lok domer li go dwayo, ga jek lok köchi li go shara. Wop eni llëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko. Köchi shteno li kop sak dbäw dbäw pjloglo pjök (2,000) dik.

¹⁴Eni ga köchi dagaga tjeng li töktong jek ey dwayo, ga öötong löng nopga löngshko ga llëye shäryono li roy lara nopga kong pjire. Kuya lok ga tek shrono löng ara ba tk. ¹⁵Shrono löng Jesús shäng lishko ga ÿya lok ga domer dämär ga goshko Ä säya li, e wläna lok bë sök eshko, doyono pjir shwong go, skwë ame, poptono sök pjilue. ÿya lok eni ga beno löng säya llëme.

¹⁶Llëye shäryono domer li tjok, köchi li tjok, e lara ba ÿgaga tjeng eshko lirë nopga shrono tjeng li kong.

¹⁷Eshko ga nopga li tjilë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjök ëreshko dwayo» le.

¹⁸Kuya ga jlö lara. Jer opyë kjyong royshko ga domer poptono li tjilë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios jek bop tjok» le.

¹⁹Kuya ga tjilë ba kong ga «Llëme. Pja nom bop ushko iröng dey. Llëye shäryara Tjlapgarë bop kong li, pja songe lara sorë li, e lëp bop pjeyoga uunkong kong, miyde lok wlo» le.

²⁰Kuya ga jlö lara, ga to jek öötong shäng kjokyo ko Decápolis. Eshko ga e poptara Jesúsde sorë li roy le öö-tong shäng oba kong eshko. Kukoba ga woyotjilkoba beno löng arae.

Kjoglo wołono buk kjlara, walë swlo ara kjlara

²¹E irgo ga Jesús dipzono jek iröng di bäng buk kës-bang li kjwo kalëkong. Öötong shäng di kjako ga oba tönö löng träk llëm eshko. ²²Eshko ga domer shäng kjlara ko Jairo. Judfoga syö uyo jong eshko li kägäyoga shäng kjlara li e. Jesús ÿya ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ²³tjilë ba kong ga «Bor wa walë buk ba llëmdo, shin-motkokdoe. Rokër bop kong sira ga kayo ÿp bor kong.

Pja orkwo ië ba kjing go, poptëp wlo, shinmotkë llëm wlo» le.

²⁴Kuya ga to jek ba tjok.

Oba ara kjishko ga Jesús jek shängshko ga pollikoba arae. ²⁵Löng li tjirëko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Ba dbar ÿya ÿyado, poptë llëme. ²⁶Öör shäng dwlomnega ara shwoy ga ba dburwa tjeng li zana drete. Eni ëmdë ga poptono llëme. Miga beno shäng ro bang ara jek kë-gong. ²⁷Bäm go ga Jesús roy miydara, ga wotjlik ga «Tja to tk. Tja öötong shäng ba shwoy ga ba shwong worbo porwër dö ga tja poptë» le. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong ga ba shwong worbo porwara, ²⁹ga poptono jekdo eshko. Opkuk ga beno shäng pjilü, swlo ame.

³⁰Jekdo eshko ga Jesús wotjlik ga «Miydër ga ëbo poptono, llëbo shäryono bor dbo kësbang go» le. E kjishko ga ÿya iröng ga tjilë oba kong ga «ÿBor shwong porwaga erë?» le.

³¹Kuya ba oppinggagarë lok ga tjilë ba kong ga «Nopga ara kuzong ga pja polliya löng bop zlong bäng pjlor kar kare. ÿEni ga «ÿTja porwaga erë?» lëp sorëro?» le.

³²Gueniyo jlö lara llëme. ÿya beno shäng obi kjlarashko kjlarashko, porwaga erë miyde wlo.

³³Eni ga walë lira ommyidë shäng pjilue. Ga tek shäng Jesús zlong bäng ga kjök tono sök kjlo dete erä. Eshko ga llëye shäryono ba kong li lara ba kong pjire.

³⁴Kuya ga tjilë ba kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe. Pja nom wopjlu bop ushko. Pja woydë ame. Bop swlo, e wen bop kong ame» le.

³⁵Jesús tjilë shäng walë li kong wopro ga nopga tek shrono löng Jairo ushko dwayo ga tjilë Jairo kong ga «Bop wa yë shinmotkonoe. Tjlapga no pingga kjwe twëy tjötö ame» le.

³⁶Kuya Jesúsde ga jlö lara llëme. Tjilë Jairo kong ga «Pja woydë llëme. Pja mär bor go erä» le.

³⁷Eshko ga Jesús to jek Jairo ushko. Ba oppinggaga tjeng ba tjok doglo mya li jek söra ba yorkë, Pedro, Santiago, Santiago kjlarayo Juan bakoe. Llamo söra jek ba tjok llëme. ³⁸Öötong löng ushko ga ÿya Jesúsde ga nopga slar wopjluk jong träk llëm, kjloshtë ara bakoe.

³⁹Eni ga opzrëno jek shäng u li roy ga tjilë löng li kong ga «ÿPjã slar ara kjweni ega? Kjoglo, e wołono llëme. Buk pë erä» le. ⁴⁰Kuya lok ga joywe lok jong erä.

Gueniyo ga epga ichara opshik pjire. E irgo ga opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, kjoglo li data, mekë tjok, ba oppinggaga tjeng ba tjok li tjok bakoe. ⁴¹Eshko ga kjoglo li orkwo shara, ga tjilë ba kong ga «ÿ *Talitá cum!* » le. (E «Kjwozirwa, pja kojö-zong» loklo.) ⁴²Jekdo eshko ga kjoglo li kojono, ga jëk-tonge. Kjoglo li lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12). ÿya löng lirë ga beno löng yë le erä. ⁴³Gueniyo Jesús tjilë ba kong lok ga «Llëye shäryono jushko ëre lëmi ë kong llëme» le. Ga ba data, ba mekë, e ichara ba wa li sëng.

Jesús shäng Nazaret kjokyo

6 E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo ba oppingga- ga tjok, ga jek öötong löng ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shäng lishko. ² Ga öötong woshtozlong dbaryo ga Jesús opzrëno jek judioga syö uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. Kuya lok ga nopga ara beno löng yëy le erä. Ga tjilë eng kong ga «¿Kjwe kjok miydë ara opping kjone? ¿Kjok miydë ara li twaga ërë? ¿Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shärye sorë? ³ ¿U shäryaga wle kjwe llëmdo? ¿Mekë María llëmdo? ¿Lëmga Santia- go, José, Judas, Simón llëmdo? ¿Dorga löng na bi tjok bako llëmdo?» le eni. Ga tjilökwo kjre lok woydë llëm, iirkë lok ara erä.

⁴ Eshko ga Jesús tjilë ba kong ga «Kjok kjone pogo ga Sbö tjilökwo laga, e iëba tjwilö ara. Gueniyo ba kjok om go lishko, ba ushko ga iëba tjwilö llëme» le.

⁵ E kjishko ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo to shäryara kjok eshko sopga kong ara llëme. Orkwo iono swlopoga pjökde myare kjing go, ga poptara. Llëbo oblë shäryara llëme. ⁶ Ga Jesús beno shäng wotjilë ara, kjok eshko sopga mär ba go llëm kjishko.

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsdë

E irgo ga Jesús to jongya oba ping shäng kjok shto oblë oblë ber lok soshko wleniyoshko. ⁷ Öötong shäng shto kjinashko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga ichara jek pjök pjöke. Kong dbo twara, Ä sëyaga iche wlo. ⁸ Brikdë lok llëm obishko ga tjilë ba kong lok ga «Pjäy brikshko ga llëbo sömi ara llëm, bomi kjorkung döe. Pjäy dli sök llëm, kjila llëm, dbur sho llëm bakoe. ⁹ Shwong pjang bomi do go li sömi ga pjilü, drepkwota bako, gueniyo shwong oblë, drepkwota oblë, e sömi llëme. ¹⁰ Pjäy äär kjone pogo ga pjäy ber löng u kjwaraso, äär jong pjäy opshik kjok eshko dwayo guing. ¹¹ Pjäy öötong löng kjone ga pjäy wlokjre llëm, pjäy kuya llëm wleni ga pjäy opshik kjok eshko dwayo, ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko. E ber pjäy kura lok llëm li jyäglo, ga owa li ber pjang ba go» le.

¹² Eni ga epga to jek löng tjilë oba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jilöe lozi, ga rayozia» le. ¹³ Eshkoshko ga nopga goshko Ä sëyaga wlenä ara, ga sëyaga li ichara to drete. Swlopoga ara, e dlu kjing go kyo kwona, ga poptara. †

Juan No Waga zrörabae

¹⁴ E dbaryoshko ga Jesús roy shdöktong kjone pogoshko. Ga kura Pjilu Herodesdë. No kjone kjone tjilë ga «E Juan No Waga li woshrokdo. Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shärye ga pjilü e kjishko» le. ¹⁵ Kjone kjone tjilë ga «E Sbö tjilökwo laga tek dënashko so Elías tjwayde shäng» le. Kjone kjone obi tjilë ga «E Sbö tjilökwo laga- ga tek dënashko so oblë li kjoyoe» le. ¹⁶ Gueniyo ga

† Eshko dbaryo ga kyo kwonaba swlopoga dlu kjing go, ba dwiomnekkio.

oba tjilëno li kuya Herodesdë ga tjilë ga «E Juan. Tja no ichono ba kägä zë kjupargue. E woshrokdo shäng» le.

¹⁷ Herodes shjiy ko Felipe. Ba boy ko Herodías. Kjupashko ga Herodías kjrara Herodesdë beno sök ba boy shara. E kjishko ga Juan tjilë Herodes kong ga «Herodías kjwe kjrëp ber bop boy wlo ga ä, e bop shjiy Felipe boy kjishko. Tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go eni» le. E kjishko ga nopga ichara Herodesdë Juan shak, bängzaya wlo, shdüya wlo.

¹⁹ Eni ëmdë ga Juan bangkjre Herodesdë ara. Wotjilë ga e domer pjlo bek, iara Sbörë beno shäng dboy Sbö kong le. Juan tjilökwo lë li kuya pjloglo ara, kuya ä kjishko, woyotjilya ara ëmdë. E kjishko ga Juan wlikara. Herodíasda omiywö shjiktëng, e tjilëno sorë li kjishko. Zröya woydë, gueniyo Juan wlikara Herodesdë kuzong ga zröya ga äe.

²¹ Öötong Herodes shrëzlong dbaryoshko ga Herodes dli shäryono ara, ga nopga parkë ba tjok li mana ië ba tjok. Ba pjloyoga, ba ëngkjwaga kägäyoga, domerga Galilea so tjwilö ara wleniyo, e mana, ga shrono lok, ië wlo.

Eshko ga nopga ara li ÿya Herodíasdë ga wotjilë ga «Juan, e wolon dbaryo öötonge» le. ²² E irgo ga Herodías wa walë shrono shäng ga bërkononopga löng kës li bokshto. ÿya lok ga beno löng wopjilüe. E kjishko ga Herodes tjilë ba kong ga «Llëye woydëp li rokos bor kong, ga twër bop kong. ²³ Lër bop kong jilökoyo ga kjok ichër sök li ëmdë ga “Woydër bëye” lëp bor kong ga twër bop kong» le.

²⁴ Kuya ga opshino jek ba mekë shwoy. Tjilë ba kong ga «¿Era llëye rokër?»

«Juan No Waga kägä rokopdë» le ba kong.

²⁵ Eni ga kjoglo li jekdo shäng maling pjilü shwoy, ga tjilë ba kong ga «Woydër ga no ichëp Juan No Waga li kägä zë, ga tek söp bor kong kjwilë roshko» le.

²⁶ Kuya ga woydë jöng. Gueniyo «Llëme» le ba kong woydë llëm, tjilëno jilökoyo nopga mana löng li bokshto kjishko. ²⁷ Eni ga no ichara kjlara Juan kägä li zë no shdüzlong uyo roshko, tek söya ba kong wlo. ²⁸ Eni ga no li jek öötong shäng no shdüzlong uyo ga Juan kägä zara tas, ga söra, twara kjoglo li kong kjwilë roshko. Eshko ga kjrara, ga söra, twara ba mekë kong.

²⁹ Roy kuya Juan oppinggagarë ga öör lok ba doyo kjrë, ga söra, jnena lok sakshko.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

³⁰ Sbö tjilökwo roy lagaga Jesús äska li shrono löng iröng obishko ga llëye shäryara lok, Sbö tjilökwo lara oba kong sorë, e lara lok Jesús kong pjire. ³¹ Jesús sökshko ga nopga tjwe jong ara ga brik jong eni bakoe. Eni kuzong ga dbar epga kong ië wlo ëmdë ga äe. E kjishko ga Jesús tjilë ba oppinggaga kong ga «Shji to jongya kjok shto oblë, kjok kjing, no llëm wleniyoshko, shji woshtë wlo» le.

³² Eni ga opshino jek ey dwayo, ga opyono jem lok kjyong roshko, ga to kjok shto oblë, ber löng tjoksa wlo le. ³³ Gueniyo opshinoshko ga ina nopga ararë. Ga

nopga kjok shto oblë oblë so to jek lok ba irgo pjö lëkong. Jesús opshino kjong roshko dwayoshko ga nopga ëng tona träk llëm li ina, ga songe le. Wotjlik ga epga öng wlep ushko so daga llëm wleni le. E kjishko ga epga pina ara.

³⁵ Kjok ro zar kwilë kuzong ga ba oppinggaga tjilë lok ba kong ga «Kjok sëng tjan. Kjok ëreshko llëye drete.

³⁶ Pjilú wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli twilëk wlo» le.

³⁷ Kuya ga tjilë ba kong ga «Sëzï pjäydë dey» le.

Kuya lok ga tjilë ba kong ga «Sëy uunkong wlo ga woyde ga dbur bayo domer parkono dbargwo sak dbaw pjoglo pjök (200) äska wleni. ¿Shäryërwa sorëro?» le.

³⁸ Eni ga tjilë ba kong lok ga «¿Pjäy pjilung shosho suk pjir tjeng kwobi? To imia» le.

Öör ina, ga tjwe löng iröng ga tjilë ga «Ëreshko pjilung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mã tjeng do pjök bakoe» le.

³⁹ Kuya ga epga ichara nopga tjeng kjilobi li ichë wlar uunkong töshko, shkwamsho kjing go. ⁴⁰ Kuya lok ga nopga wloktong töshko, shtor shtor, kjoneshko ga doglo sak dbaw (100), kjoneshko ga doglo sak shkëng (50).

⁴¹ Pjir ga pjilung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mã do pjök li, e kjrara Jesúsde, ga kjok dogo iya jem drëng ga tjilë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjilú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjilung shosho suk pjir li tora, ga twara ba oppinggaga kong. Ga pjilorgara lok nopga tjeng kës li kong. Mã do pjök li shdöra uunkong kong bakoe.

⁴² Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjilúe.

⁴³ E irgo ga dli worbo tona ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

⁴⁴ Domerga iono uunkong ga doglo sak dbaw dbaw pjoglo shkëng (5,000). Walëga, kwozirga, e shtak llëme.

Jesús jëktong di kjing go

⁴⁵ E irgo ga Jesús ba oppinggaga ichono opyë kjong roshko, dipzë di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong wlo, äär ber löng Betsaida kjokyo shwo lëkong wlo. Ga nopga brik wopro ga Jesús beno shäng eshko. ⁴⁶ Nopga brikong pjir ga Jesús jem öötong shäng dlup go tjoksa, syöshë Sbö kong eshko wlo. ⁴⁷ Kjok ro zoktong ga shäng eshko tjoksa.

Eshko ga iya ga kjong li jek öötong buk di bäng buk kësbang li roworbëe. ⁴⁸ Ga pjiluk tek jong ba shwo lëkong. E kjishko ga kjra le lok ba kjong li roshgue jong ba kjilongkwang go. Kjok ba shränto ga Jesús jek jek shäng di bäng buk kësbang li kjing go, dipzë kjwo kalëkong wlo lara. Gueniyo öötong jek shäng ba oppinggaga li soy ga ⁴⁹ iya lok ga tjilë ëng kong ga «iKjwe äya jlöel!» le, ga öö le lok ara. ⁵⁰ Iya lok uunkongde ga bangkjre beno löng ara.

Jekdo eshko ga Jesús tjilë ba kong ga «iPjäy wokjange! iTja li jekdo shäng! Llëye bangkjre mi llëme» le.

⁵¹ E irgo ga jem opyono kjong li roy, ga pjiluk li beno tjeksoe. Eshko ga epga beno löng yëy le erä. Llëye kuya woydë llëm kjishko ga pjilung shosho suk pjir twara oba ara kong li, e llë loklo to miydara lok llëm, ga beno löng wotjlik ara e kjishko.

Swilopga poptara Jesúsde Genesaret kjokyo

⁵³ Dipzono lok di bäng buk kësbang li kjwo kalëkongshko ga öötong löng Genesaret kjokyo. ⁵⁴ Eshko ga opshik lok kjong roy dwayoshko ga nopga löng eshko kjilöbö. Miydara lok ga kjwe Jesús le eni. ⁵⁵ Eni ga roy shdöra lok kjok eshko kwang jikong. E kjishko ga swilopga sökoba swlo sökklo roy, tjwe jong llaw pogo, öötong löng Jesús jek shäng lishko. ⁵⁶ Eni ga äär kjone pogoshko ga swilopga soraba, iaraba tjeng llëbo soynezlong irbo sor go llögong llögong. Ga tjilë lok Jesús kong ga «Swilopga kjwe ichos bop shwong worbo porwë sira döe» le ba kong. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

Nopga äär ber owa Sbö bokso sorë

7 Pjilara ga no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésde li go, fariseoga kjone kjone, e tjwe löng Jerusalén kjokyo dwayo, ga tek shrono löng Jesús shwoy. ² Eshko ga iya lok ga Jesús oppinggaga kjong kjong iono, orkwo shwoyde llëm obishko. E kjishko ga läywe lok owa. ³ (Fariseoga, judioga llamo li, e ioydë llëm obishko ga orkwo shkwë yötso enido, ba tjilapga ga tek dënashko so sdëkwo sorë ga eni. ⁴ To llëbo soynezlong ga tjwe ushko iröng ga orkwo shkwë e kjoyo enido, llëm ga ië llëme. Ga ba llëbo ioklo, e kwoshkwe lok pjir bako, ba di bapkwö shäryak klung shosho go, ba sbi shäryak dröng sho go, ba ioklo bako, lara ba pjeyoga tek dënashko so lirë sorë ga eni. Sgara beno löng llëbo shäryë oblë oblë, e kjoyo kjoyo eni bakoe.)

⁵ E kjishko ga tjilë lok Jesús kong ga «¿Bop oppinggaga kjwe, bi tjilapgaga tek dënashko so sdëkwo bangkjre lok llëm ega? Ië lokshko ga orkwo shkwë llëme» le.

⁶ Kuya ga tjilë ba kong ga «iPjäy Sbö tjilökwo söga jilökoyo lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjilushko! Llëye lara Sbö tjilökwo laga tek dënashko so Isaiasdë bomi kjishko li, e jlöe. Tjilëno beno eni:

»“Nopga ëre, tja poshrëya ba kjamo go, gueniyo tja woyotjiläya pjang ba pjilushko llëme.

⁷ No pïya kjok ilgwekklo taga norë li go eröe.

E kjishko ga tja poshrëya löng li llëno llëme.” †

⁸ »Sbö kjok ilgwekklo li sömi iyado llëme. Pjäy ber löng no sdëkwo shäryë döe. ⁹ Sbö kjok ilgwekklo li kolëmi llëm, bomi sdëkwo shäryëmi wlo. ¹⁰ Moisés tjilëno tek dënashko ga “Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrozï, iozï ber twilö ara.” ‡ Tjilëno obi ga “Ëye ba data, ba mekë, e äyoshtono ga e zrokko.” ††† Gueniyo ga pjäy tjilë ga ëye tjilëno ba data, ba mekë kong ga

† Shäryara lok eni, woydara Sbörë eni kjishko lara, miga eni llëme. †† Isaias 29.13. ‡ Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16. †† Éxodo 21.17; Levítico 20.9.

“Pjāy kjimtēr ga äe. Bor lîebo uunkong ěre tworor tjeng Sbō kong pjire” İara ba kong pjir ga ¹² ba data, ba mekē, e kjimte ame ga pjîue lēmi eni. ¹³ Eni ga bomi sdēkwo pimi oba kong li kjîshko ga Sbō tjîōkwo li ioromi beno tjwîō lîeme. Ga pjāy lîebo shāryē owa oblē oblē e kjoyo bakoe» İe.

¹⁴ Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bāng obi, ga tjîē ba kong ga «Tja kuzî uunkong, miydēmi wlo.

¹⁵ Nopga āär ber owa Sbō bokso İaga dli ue lîrē lîeme. Miga ber İong āär ba boksho wlo İaga ba wotjîk wen ba pjîushko lîrē †» İe.

¹⁷ Tjîēno oba kong pjir ga opshino jek ey dwayo, ga opzrēno jek öotong shāng u jong kjwara eshko li roshko. Eshko ga ba oppinggaga tjîē İok ba kong ga «Rokērwa bop kong sira ga lîeye İep shāng oba uunkong kong yē, e lîē İoklo İos borwa kong, miydērwa wlo» İe.

¹⁸ Kuya ga tjîē ba kong ga «¿Lîeye İer shāng li lîē İoklo miydomirē lîem obire? Nopga āär ber owa Sbō bokso İaga dli uara lîrē lîeme. Dli uēy li İer āär ber tjeng bi bö roshko. Pjir ga İur bi İoy dwayo. E āär ber tjeng bi pjîushko lîeme. E kjîshko ga shji āär ber pjîo bek Sbō bokso dli kjîshko lîeme» İe. Tjîōkwo İara Jesúsdē shāng li, e dli uunkong uēy ga pjîue İoklo.

²⁰ Pjir ga tjîē obi ga «Nopga āär ber owa Sbō bokso İaga ba wotjîk wen ba pjîushko lîrē. ²¹ No wotjîk owa, pē no orkwosmono ba İjok lîem li İjok, no zrök, pē walē ba İoy lîem li İjok, İürkē, wotjîk İbur İong ba kong erō, lîebo shāryē oblē kong owa, oba İyāpgwē, lîebo owa shāryē İoktkē lîem wleniyo, wotjîk owa oblē İjok ba lîebo kjîshko, oblē İāywē owa, opyē woydē ber tjwîō ara oblē kjinmo, lîebo shāryē wotjîk lîem, e wen İēm ba pjîushko dwayo uunkong. ²³ Nopga āär ber owa Sbō bokso İaga lîebo tjeng kēs ěre wen ba pjîushko lîrē» İe.

Walē İudío lîem wleniyo mār Jesús İo İîōkoyo

²⁴ Jesús opshino to İjok eshko dwayo ga jek öotong shāng Tiro İjokyo. Eshko ga u wleniyo İong kjwara ber sök eshko miydēba lîem wlo İara. Gueniyo öotong sök eshko li miydarabae. ²⁵ İjok eshko ga walē sök kılara, e İudío lîem, e Fenicia so. Fenicia İjokyo, e Siria İjokyo obi. E wa sök kılara walē, kİwozirwa wleniyo, goshko Ä sēya kılara. Jesús İoy miydara walē lîrēshko ga tekdo shrono shāng ba zlong bāng ga İjok İono, tjîē ba kong ga «Tja wa sök kılara ushko walē, goshko Ä sēya kılara. Rokēr bop kong sira ga sēya li İchēp to İor kong» İe.

²⁷ Gueniyo kuya ga tjîē ba kong ga «Woyde ga bi wapga İē bām İo. Bi wapga dli li İöy, İwēy shjiti kong wlo ga äe» İe. ††

† Tek dēnashko ga kİbokwo ěre İyā shiraba oblē oblē ara. Ga kİjone kİjone tjîē ga «Miga ber İong āär ba boksho wlo İaga ba wotjîk wen ba pjîushko lîrē. ěye İkwomİwo İjok ga woyde ga kuya İyōtso.»

†† Eshko İbaryo ga nopga İudío lîem wleniyo İowara İudıogārē shjiti, İpga İjeyo oblē kjîshko. Eni ga shjiti İara walē li kongshko ga e nopga İudío lîem wleniyo İayde. Ga lîebo İchara Sbörē İudıoga kong li, e ber nopga İudío lîem wleniyo kong lîeme İayde.

²⁸ Kuya ga tjîē ba kong ga «İİöe, Tjİapga. Gueniyo wapga li İēshko ga ba dli pjİoyo İon İer İōshko ga ue shjitiİē ga pjİue» İe.

²⁹ Kuya ga tjîē ba kong ga «Tja İboryorop eni kjİshko ga İja woydē ame. İja İom İrōng İop ushko. Ä sēya İjang İop wa İo İo İjān» İe.

³⁰ Walē li İo İy dwayo. Öotong shāng ba ushko ga ba wa li wleniyo buk ba bukkİo kİng İo. Ä sēya li İo İjān.

İomer İjok İugō lîem, tjîē ma wleniyo İoptara Jesúsdē kılara

³¹ E İrgo ga Jesús opshino to Tiro İjokyo dwayo, İongya Galilea İo bāng buk kēsİang bukkshko. İek shāng li İek İong İıdōn İjokyo ga öotong shāng İecāİopolis İjokyo. ³² Eshko ga İomer sök kılara kİjok İugō lîem, tjîē ma wleniyo. İomer li sōraba Jesús zlong bāng, ga tjîē İok ba kong ga «Rokērwa bop kong ga İja orkwo İos İomer ěre kİng İo İira, İoptēp wlo» İe.

³³ Kuya ga İomer li orkwo shara, ga sōra İek nopga ara İong İshko dwayo İjola İira. Öotong İong eshko ga Jesús sakkwo zrēno İomer li kwomİwo bāng kar kare. E İrgo ga ba sakkwo shira İrōng, ga İōra ba İrōng İo, ga İomer li kİyorkwo İorwara ba sakkwo İo.

³⁴ Eshko ga İjok İdogo İya İem İrēng ga İjwİō shrono İong, İomer li songe İe kjİshko. Ga tjîē İomer li kong ga «İ Efatā İ!» İe. (E «Kwom İo, İjāy roshwİzong» İokİo.)

³⁵ İekdo eshko ga İomer li kwom İo İok li roshwİno beno İjok İugō pjİue. Ba kİyorkwo li İöktong beno tjîē pjİu bakoe.

³⁶ E İrgo ga Jesús tjîē nopga İong li kong ga «İomer ěre İoptoror İēmi ě kong lîeme» İe. Gueniyo İİō İara lîeme. «İēmi lîeme» İe Jesúsdē İek obi. Enira kuya İok ga İoy shdōra İok İek kēİong.

³⁷ Eni ga nopga beno İong İey İe erā. Ga tjîē İok ěng kong ga «Lîebo shārye kēs li, e owa lîeme. Nopga İjok İugō lîem wleniyo İe ber shāng İjok İugō wēİē. Nopga tjîē lîem wleniyo ěmdē ga İe ber shāng tjîē bakoe» İe.

Jesús nopga sēno İdogİo sak İbāw İbāw pjİogİo İkēng (4,000)

8 İbar kİwara ga nopga shrono İōno İong ara Jesús sök İshko. Dli lîem kuzong ga ba oppinggaga rokara Jesúsdē tek ba zlong bāng, ga tjîē ba kong ga ² «Nopga kİwe İong İor İjok na öotong İbargwo İya, ga lîeye uako lîeme. E kjİshko ga songe İēr. ³ İek İchēr ba ushko İē lîem ga äe. Kİjone kİjone İjwe İjola dwayo. E kjİshko ga wopjir İrbo kİwe» İe.

⁴ Kuya İok ga tjîē ba kong ga «¿Nopga İrāk lîem kİwe sēy sorē? ¿İjok no lîemshko ěre dli wēy kİjone?» İe.

⁵ Kuya ga tjîē ba kong ga «¿İjāy İjİung shosho suk İjir İjeng kİwobİ?»

«İjeng kİwo kİk (7)» İe ba kong.

⁶ Eni ga nopga li İchara Jesúsdē wİar uunkong İōshko. Pjir ga İjİung shosho suk İjir kİwo kİk (7) İi, e kİrara, ga tjîē Sbō kong ga «İjawa kong dli tworop ěre.

Tjawa ber wopjílú bop tjok e kjĩshko» le. E irgo ga díi lí tora, twara ba oppinggaga kong. Ga pjlorgara lok nop-ga tjeng kès lí kong.

⁷ Mā tjeng kjĩbō chilawa bakoe. Eni ga Jesús tjĩe Sbō kong ga «Tjawa kong díi tworop ère. Tjawa ber wopjílú bop tjok e kjĩshko» le. E irgo ga mā lí twara ba opping-gaga kong, pjlorgue lok nopga tjeng kès lí kong wlo.

⁸ Eshko ga nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjílúe. E irgo ga díi worbo tōna ba oppinggarè lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunje.

⁹ Domerga iono uunkong ga doglo sak dbāw dbāw pjlöglo pkèng (4,000) dik. Walēga, kjwozirga, e shtak llēme.

E irgo ga nopga brikotong pjir ga ¹⁰ Jesús opyono kjoyong roshko ba oppinggaga tjok, ga to ey dwayo, jek öotong löng Dalmanuta kjokyo.

Llèbo jyāglo shāryara Jesúsde llēme

¹¹ Eshko ga fariseoga tek shrono löng Jesús shwoy, ba tjlík wlo. Tjlē ba kong ga «Llèbo tydēba llēm wleniyo shāryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörè jljōre miy-dērwa e go wlo» le.

¹² Kuya ga tjwĩd shrono rong, ga tjlē ba kong ga «¿Eerishko dbaryo sopga, woydēmi ga llèbo jyāglo shāryēr bomi kong ega? Lēr bomi kong jljōkoyo ga shāryēr llēme» le, ¹³ ga rayara beno löng eshko. E irgo ga opyono kjoyong roy, ga dipzono jek di bāng buk kēs-bang lí kjwo kalèkong.

Fariseoga, Herodes, ba pjlung shosho uukklo

¹⁴ Ga jek löng kjoyong roshkoshko ga miydara ba oppinggarè lok ga díi sōra lok llēm, pjlung shosho suk pjir beno buk kjwara erōe. ¹⁵ Ga Jesús tjlē ba kong lok ga «Pjāy sjèk fariseoga, Herodes, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

¹⁶ Eni ga epga tjlē lok èng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir sōno llēme. Le shāng bi kong eni e kjĩshko» le.

¹⁷ Tjlē löng èng tjok llē lí miydara Jesúsde kuzong ga tjlē ba kong ga «¿Shji pjlung shosho suk pjir sōno llēme? lēmi ega? ¿Bor tjlōkwo lí llē loklo miydomirè llēm obire? ¿Llèye kumi woydè llēm obire? ¹⁸ Pjāy bokkwo tjok, gueniyo pjāy kjok tlgō llēme. Pjāy kwomgwo tjok, gueniyo pjāy kjok kugō llēm bakoe. ¿Llèye woyo bomi kong llēmdo? ¹⁹ ¿Domerga sēnor doglo sak dbāw dbāw pjlöglo shkèng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkèng (5) goshko ga díi beno obi tōnomi shingyo kwjwobi?»

«Shingyo dlīnorwa kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12)» le lok ba kong.

²⁰ Eshko ga tjlē ba kong lok obi ga «¿Domerga sēnor doglo sak dbāw dbāw pjlöglo pkèng (4,000), pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) goshko ga díi beno obi tōnomi shingyo kwjwobi?»

«Shingyo dlīnorwa kjwo kjäk (7)» le lok ba kong.

²¹ Eni ga tjlē ba kong lok ga «¿Eni ga bor tjlōkwo llē loklo miydēmi llēm obire?» le.

Domer kjok tlgō llēm wleniyo poptara Jesúsde kjlāra

²² E irgo ga Jesús öotong shāng Betsaida kjokyo. Eshko ga domer sōk kjlāra kjok tlgō llēme. E sōraba shrono löng Jesús zlong bāng, ga tjlē lok ba kong ga «Rokērwa bop kong ga domer ère porwos sira, poptèp wlo» le.

²³ Kuya ga domer lí orkwo shara, ga sōra jek u lokshko lí worbo go. Öotong löng eshko ga Jesús tröng twono domer lí bokkwo go, orkwo iara ba bokkwo kjing go, ga tjlē ba kong ga «¿Llèbo tlgōpde?» le.

²⁴ Eshko ga kjok roĩno, ga tjlē ga «Ĩn ga no jèk jonge. Gueniyo ga tlgōr yōtso llēme. E kjĩy ga nopga jèk löng lí ĩn ga so kjor kjoyoe» le.

²⁵ Eni ga Jesús orkwo iono ba bokkwo kjing go jek obi. Eshko ga bokkwo poptono, beno kjok tlgō wēlèe. ²⁶ E irgo ga Jesús tjlē ba kong ga «Pja nom bop ushko. Pja jek äär Betsaida kjokyo guing llēme» † le.

No pjluyo ichara Sbörè shrono shāng lí, e Jesús ĩara Pedrorè

²⁷ E irgo ga Jesús, ba oppinggaga, e jek löng Filipino Cesarea kjokyo shto oblè oblè. Eshko ga jek löng irbo ga Jesús tjlē ba kong lok ga «¿Kumi ga tja è lèba?»

²⁸ «No kjone kjone tjlē ga pja Juan No Waga lí woshrokdo le. Kjone kjone tjlē ga pja Sbō tjlōkwo ĩaga tek dēnashko so Elías tjwayde shāng le. Kjone kjone obi tjlē ga pja Sbō tjlōkwo ĩagaga tek dēnashko so kjlāra lí woshrokdo le» le lok ba kong eni.

²⁹ Kuya ga tjlē ba kong ga «E ga pjāy e, ¿tja è lēmi?» le.

Kuya Pedrorè ga tjlē ba kong ga «No pjluyo ichara Sbörè shrono shāng lí, e pja» le.

³⁰ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Tja è lēmi è kong llēme» le.

Jesús ĩano ba woĩon dbaryo kjĩshko

³¹ Eshko jek lèkong ga Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «Äär dbar kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ère shdungoba ara guing. Judío tjlāpgaga kjok ĩlgwega wleniyo, syōshtaga kägāyoga, no pinggaga kjok ĩlgwekklo tara Moisésde lí go, tja wlokjre lok llēme. Ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörè iröng obi» le eni. ³² Llèbo shāryēba ba kong tjwe lí, e ĩara ba oppinggaga kong wēlè, miyde lok wlo.

Kuya Pedrorè ga Jesús rokara tjoksa, ga wlonae. ³³ Gueniyo ga Jesús bojono, ba oppinggaga ĩlamo beno tjeng lí ĩk wlo. Eshko ga tjlē Pedro kong ga «¿Ā, pja opkjos bor zlong dwayo! Llèye woyde Sbörè lí woyotjlĩp shāng llēme. Llèye woyde norè lí woyotjlĩpdè shāng erōe» le.

† Tek dēnashko ga kjibokwo ère jyā shiraba oblè oblè ara. Ga kjone kjone tjlē ga «Pja nom bop ushko. Pja jek llèbo weno bop kong lí roy lè Betsaida kjokyo guing llēme.»

³⁴ Eshko ga ba oppinggaga rokara tek ba zlong bäng, nopga tjeng li rokara eni bakoe. Ga tjlë ba kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jïökoyo ga ber shäng bor woyotjïk ïyado, wotjïk ilëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjïshko ga ilëye shäryëba ba kong ilë pogoshko li, e zrökoba pjang kjïös go ëmdë ga e ba kong ga ilëye ilëme. ³⁵ Ëye wotjïk opdë om go, zrökoba bor kjïshko ilëm wlo le ga äär kjok dogo ilëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jïökoyo, e zröraba bor kjïshko, ilëm ga Sbö tjïökwo roy pjïú kjïshko ëmdë ga era ber sök së ïyado kjok dogo. ³⁶ Ëye ilëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e ilëno ilëme. Wolono ga öötong kjok dogo ilëm ga to jeno ba ilëbo li tjok. ³⁷ Shji ber löng së ïyado Sbö tjok wlo ga tjwïëkklo kjok ëre kjing goshko drete.

³⁸ »Nopga löng eerishko dbaryo li owa, so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Llonno ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor Data dbo kälä goshko, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eerishko ga ëye, tja lökyokjre nopga owa bokshto ga eshko ga lökyokjrër eni bakoe» le.

9 Ga Jesús tjlë ba kong obi ga «Lër bomi kong jïökoyo ga pjäy kjone kjone löng ëreshko wolontë ilëm obishko ga Sbö ber no pjïuyo dbo ara go sorë li ïmi wëlee» le.

Jesús kjïopswono beno kälä lletilet

² Dbargwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan, e söra Jesúsde jem dboshko, dlup jong kjwara kjökshko li go. Öötong löng tjoksa eshko ga ïna ba oppinggaga jem löng ba tjok lirë ga Jesús kjïopswono, ³ shwong beno pjïublún shjiye. Shji shwong kwoshkwono beno pjïublún stek lëy wleni, gueniyo äär eni ilëme.

⁴ Eshko ga ïya lok ga Moisés, Elías, e weno löng ïan Jesús tjok eshko. ⁵ Eni ga ba oppinggaga beno löng kjok bangkjre arae. Pablo, e ilëye lako ba kong wlo drete. Eni ëmdë ga tjlë Jesús kong ga «Tjïapga no pingga, tjawa löng na ga pjïú. Tjawa ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

⁷ E wopro ga pjäng sho lono ter kjrina ba kjing go. Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok, tjlë ga «Bor wa li ëre. Woydër ara. Ba tjïökwo kuzïa» le. ⁸ Jekdo eshko ga ïya lok ba sor go obi ga ëye beno drete. Jesúsda beno shäng erä.

⁹ Jer opïong löng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Lëye ïnomi yë ïanyotkëmi ë kong ilëm, no to ter kjok dogo dwayo ëre woshrono iröng obi guing» le.

¹⁰ Eni ga ilëye ïara lok ë kong ilëme. Gueniyo ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre woshrono iröng obi guing» ïara li, e ilë loklo lanyotke beno löng ëng kong.

¹¹ E irgo ga ba oppinggaga löng li tjlë lok ba kong ga «No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésde li go tjlë lok ga «Borwa pjïuyo iche le Sbörë li tjwe ber nopga uunkong pjïuyo wlo. Gueniyo ga Elías tjwe bäm go» le. ¿Le lok eni ega?»

¹² «Elías tjwe bäm go jïöe. E tjwe ilëbo uunkong poshäryaga. Gueniyo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shdungoba ara guing, ga tja wlokjreba ilëm bakoe. ¿Tak pjang Sbö tjïökwo go eni bako jïöre? ¹³ Gueniyo lër bomi kong ga Elías shrono öör tjän. Ga kong ilëbo owa shäyaraba, woydaraba sorë li eni, tak pjang Sbö tjïökwo go sorë li eni» le ba kong.

Dwlas goshko Ä sëya poptara Jesúsde kjïara

¹⁴ Jesús, ba oppinggaga jëk löng ba tjok li, e jer äär löng ba oppinggaga ilamo beno tjeng lishko. Ga ïna lok ga nopga tönno ara eshko. E tjrëko no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésde li go löng kjïöbö. Epga löng ënglë Jesús oppinggaga beno tjeng li tjok kar kare.

¹⁵ Jesús tek shäng li ïya nopga löng lirëshko ga beno löng yëy le erä. Ga jek zron jong öötong löng Jesús zlong bäng, wlokjre lok wlo.

¹⁶ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «¿Pjäy löng ënglë kar kar, ilëro?» le.

¹⁷ Kuya domer kjïlararë ga tjlë Jesús kong ga «Tjïapga no pingga, tja wa shäng kjïara domer, goshko Ä sëya kjïara. Iara beno shäng tjlë ilëme. Shaya sëya lirëshko ga dbukza rish buk töshko erä, ga kjamo ber bung ara, kowo uë shmët, ber buk kjïo des erä. Tek söror bop kong, poptëp wlo loror, gueniyo tja tjwe ga pja shäng na ilëme. Tja tjlëno bop oppinggaga beno tjeng ëreshko wle kong ga «Bor wa ëre, goshko Ä sëya kjïara. Rokër bomi kong ga ichozï to bor kong sira» loror, gueniyo to ichara lok ilëme» le.

¹⁹ Eni ga Jesús tjlë ba oppinggaga li kong ga «Pjäy mär Sbö go ilëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong lono, pjäy mär ber löng ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän. Dwlas li tek sörs bor kong» le.

²⁰ Eni ga dwlas li söra lok tek ba zlong bäng. Jesús ïya sëya lirë ga dwlas li dbukza rish buk töshko erä, ga jek workwë to buk pjuk pjuk klung kjing, kjamo bung erä.

²¹ Eshko ga Jesús tjlë dwlas li data kong ga «¿Kjwe shäryë kjweni tek lono tjän?»

«Tek chirawa obishko. ²² Dbura iök roshko, ilëm ga dishko, zröya wlo kop ara tjän. E kjïshko ga pja dbo ara ba poptoklo tjok ga tjawa songe lözong, tjawa kjimtozong» le ba kong.

²³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tja dbo ara ba poptoklo tjokde, de ilëmdë lëp eni ega? Ëye mär Sbö go ga ilëye shärye ga ä wlo drete» le.

²⁴ Jekdo eshko ga domer li tjlë ga «Tja mär ba go. Gueniyo tja kjimtos mär ba go jek këgong» le.

²⁵ Tjlë löng eni wopro ga nopga tjwe tön jong ara eshko. ïya Jesúsde ga tjlë sëya li kong ga «Ä sëya, dwlas ëre iorop beno kjok kugö ilëm, tjlë ilëm bakoe. Lër bop kong ga pja opkjös dwlas ëre go dwayo. Ga pja tjwe ba go ame» le.

²⁶ Kuya sëya lirë ga öö le, ga dwlas li dbukza rish buk töshko erä, ga opkjono toe. Eshko ga dwlas li beno buk shinmo wleni, ga no kjone kjone tjlë ga «Kjwe shinmotkono ïzong» le. ²⁷ Eshko ga dwlas li shara Jesúsde ba orkwo go, ga kojonaë.

²⁸ E irgo ga Jesús opzrëno jek u jong kjwara roshko. Döni ga ba oppinggaga löng ba tjok tjoksashko ga tjîë lok ba kong ga «¿Ä sëya li to ichororwa llëm ega?»

²⁹ «Ä sëya eniyo ichëmi wlo ga woyde ga pjây syöshtë Sbö kong ara guing» † le ba kong.

Jesús İano ba woİon dbaryo kjîshko pjîlara obi

³⁰ E irgo ga to İok eshko dwayo ga jek löng uunkong Galilea kjokyo. Ba oppinggaga pîya woydë tjoksa kuzong ga woyde ga öötong löng kjone li miydaga ërë llëme. Eni ga tjîë ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga wloshko, ga tja zröya İok. Gueniyo äar dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» İe. ³² Lîëye İe shäng li llë İokİo miydara İok llëme. E llë İokİo kjakroke İok woydë ba kong, gueniyo kjakrokara İok llëm, bangkjre İok ara kjîshko.

Ëye tjwİö ara anmoyö

³³ Eshko ga Jesús opshino to jongya Capernaúm kjokyo ba oppinggaga tjok. Jek löng irboshko ga ba oppingga kjîlara tjîë ga «Tja ber tjwİö ara, pjây uunkong kjinmo» İe kjîlara obi kong.

Kuya ga tjîë ga «Lîëme. Ber tjwİö ara li tja» İe. Ga İİamo omİë jong e kjoyo bakoe. Tjîë jek löng İan ëng tjok eni irgo ga jek öötong löng Capernaúm kjokyo ga opzrëno jek u jong kjwara roshko.

Eshko ga Jesús tjîë ba kong İok ga «¿Lîëye İemi tek löng kar kar ëng kong yë llë?» İe. Kuya İok ga beno löng kjing erä. Dboryara İok llëme. Miydara İok pjîİu ga llëye İara tek löng ëng kong İi, e bëy llëme.

³⁵ Eni ga Jesús wloktong sök, ga ba oppinggaga dogİo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara tek löng ba zİong bäng, ga tjîë ba kong ga «Ëye opyë woydë ber tjwİö ara oblë kjinmo ga woyde ga opyë ber tjwİö chira, ber shäng parkaga oblë kong dey» İe.

³⁶ Eshko ga kjwozirwa kjrara Jesúsdë kjîlara, ga İara shäng ba tjrëko. Kjrarga tjeng ba wloshko ga tjîë ba oppinggaga kong ga ³⁷ «Ëye, kjwozirwa jüni wlokjrra bor kjîshko ga tja wlokjrra wİeni. †† Ga ëye, tja wlokjrra ga bor ichaga wlokjrra wİeni bakoe» İe.

«Ëye shäng bi wİoyo llëm ga shäng bi shwo İëkong» İara Jesúsdë

³⁸ E irgo ga Juan tjîë Jesús kong ga «Tjİapga no pingga, domer İnorwa shäng kjîlara, Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche to shäng bop ko go. Gueniyo ga e bop oppingga bi tjok llëm kjîshko ga tjawa tjİëno ba kong ga "Ä sëyaga ichëp Jesús ko go ame" İororwa eni» İe.

³⁹ Kuya ga tjîë ba oppinggaga kong ga «jWëyë! "Shäryëp ame" İemi ba kong llëme. Ëye llëbo İydëba llëm wİeniyo shäryë bor ko go ga tja owa İe jekdo ga äe. ⁴⁰ Ëye shäng bi wİoyo llëm ga shäng bi shwo

† Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjîë ga «Ä sëya eniyo ichëmi wlo ga woyde ga pjây İë llëm, syöshtë Sbö kong wlo ara guing.» †† Eshko dbaryo ga kjwozira tjwİö ara llëme.

İëkong. ⁴¹ Lër bomi kong jİökooyo ga ëye, pjây kjimtar, pjây bor nopga kjîshko ga pjây sëna di erö ëmdë ga potjwİëkkİo tjok tjän.

«Shji no ichë llëbo owa shäryë llëme» İara Jesúsdë

⁴² »Ëye, kjwozirwa mär bor go jüni ichara llëbo owa shäryë ga e song jİöe. Shäryayde llëm obishko ga shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bëngshko, ga dbukko jer dİung dorong dey. ⁴³ Eni ga bomi orkwo, pjây iche llëbo owa shäryë wİeni ga zëmi tas. Pjây opzrëk jek äar Sbö sökshko orkwo kjwara llëm dey ga pjİu, pjây pjë bomi orkwo pjök li tjok, İök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. ⁴⁵ Bomi dre, pjây iche llëbo owa shäryë wİeni ga zëmi tas. Pjây opzrëk jek äar Sbö sökshko dre kjwara llëm dey ga pjİu, pjây pjë bomi dre pjök li tjok, İök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. ⁴⁷ Bomi bokkwo, pjây iche llëbo owa shäryë wİeni ga shimi pjuse. Pjây opzrëk jek äar Sbö sök no pjİuyo İyado İishko bokkwo kjwara llëm dey ga pjİu, pjây pjë bomi bokkwo pjök li tjok, İök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. ⁴⁸ Kjek eshko ga shtä kjer llëm, ga İök sjer llëm bakoe.

⁴⁹ »Shji sjëng tjokshko ga shtirgöy dİungna go, an maling llëm wlo. Sbö omshäryë bi kong eni wİeni bakoe. Lîëbo kjang İe ber bi kong, bi poshdunggİo, shji ber pjİu jek këgong wlo.

⁵⁰ »Dİungna, e pjİue. Gueniyo ga pjİë ameshko ga İëy ber pjİë ba shtoy iröng obi ga äe. Pjây ber löng dİungna wİeni. Pjây ber löng wopjİu ëng tjok İyado» İe.

Shji ëng rayë

10 E irgo ga Jesús to ey dwayo, jek öötong shäng Judea kjokyo, Jordän diyo kjwo kalëkong. Eshko ga nopga töno ara Jesús shäng İishko obi. Sgara shäng oba ping sorë ga epga pina eshko eni bakoe.

² Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono löng Jesús zİong bäng, ba tjİk wlo. Tjîë ba kong ga «¿Domer ba boy rayë ga pjİure?» İe.

³ Kuya ga tjîë ba kong ga «¿Pjây ichara Moisésdë llë shäryë?»

⁴ «Domerga ba boy rayë wlo ga ichara Moisésdë kjibokwo ëng rayokİo twe ba boy kong kjwara guing» İe lok ba kong

⁵ Kuya ga tjîë ba kong İok ga «Lîëye kumi woydë llëme. Pjây ichara Moisésdë ëng rayë eni e kjîshko.

⁶ Gueniyo ga dämärshko ga nopga shäryara Sbörë domer, walë. ⁷ E kjîshko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjİaraso wİeni. ⁸ Eni ga ber pjök ame, ber kjİaraso shara. ⁹ Töna Sbörë ga e döy llëme» İe.

‡ Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjîë ga «Pja opzrëk jek äar Sbö sökshko orkwo kjwara llëm dey ga pjİu, pja pjë bop orkwo pjök li tjok, İök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. Kjek eshko ga shtä kjer llëm, ga İök sjer llëm bakoe.» †† Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjîë ga «Pja opzrëk jek äar Sbö sökshko dre kjwara llëm dey ga pjİu, pja pjë bop dre pjök li tjok, İök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. Kjek eshko ga shtä kjer llëm, ga İök sjer llëm bakoe.» †† Génesis 1.27. ††† Génesis 2.24.

¹⁰ Döni ga Jesús opzrëno jek sök u roshko, ga ba oppinggaga tjîë ba kong ga «Tjlapga, zîlëye lëp shäng yë, e îlë loklo?»

¹¹ «Domer ba boy rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga îlëbo owa shäryayde. ¹² Walë ba lanma rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga îlëbo owa shäryayde bakoe» le ba kong.

Llëbo shäryara Jesúsde pjîú, kjwozirga kong

¹³ Kjwozirga sökoba jek Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo. Eni ga kjwozirga sögaga li wlöya Jesús oppinggagarë löng. ¹⁴ İya Jesúsde ga iirkono, tjîë ba oppinggaga kong ga «Kjwozirga somi îlëm, tek wëyë bor shwoy. Èye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjîuyo. ¹⁵ Lër bomi kong jîökoyo ga èye Sbö tjîökwo kjrë kjwozirwa dik îlëm ga äär ber sök Sbö sök no pjîuyo İyado lishko îlëme» le. ¹⁶ E irgo ga kjwozirga li kjrara ba wloshko, orkwo iono ba kjing go, ga tjîökwo lara beno pjîú ba kong.

Domer dbur ara kjîara

¹⁷ Jesús opshik to jongya kjok shto oblë le shäng kjwlë ga domer tek zron jong, shrono shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonu, tjîë ba kong ga «Tjlapga no pingga, pja pjîúe. zLlëye shäryër, tja ber sök së İyado Sbö tjok wlo?»

¹⁸ «zTja pjîúe lëp ega? Pjîú li, e Sbö eröe. ¹⁹ Kjok îlgwekklo tara Moisésde li, e miydëp tjän. Shji no zrök îlëme. Shji pë oma boy oblë tjok îlëme. Shji lürkë îlëme. Shji oblë jyöyotkë îlëme. Shji oblë jyäp gwë îlëme. Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwîö ara» † le.

²⁰ Kuya ga tjîë ba kong ga «Tjlapga no pingga, tjîökwo lëp shäng kës li shäryër shäng enido tja tek dwlas îë obishko» le.

²¹ Eni ga domer li İya Jesúsde, ga woydara ara. Tjîë ba kong ga «Llëbo shäryorop kës li, e pjîúe. Gueniyo llëbo beno kjrina obi. Pja nom bop llëbo tjeng kës li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llëbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

²² Kuya ga beno shäng woydë ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjîshko.

²³ E irgo ga ba oppinggaga İya Jesúsde ga tjîë ba kong ga «Nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjîuyo İyado lishko wlo ga kjange» le.

²⁴ Kuya lok ga beno löng wotjîik arae. †† Eni ga Jesús tjîë ba kong ga «Pjeyoga, èye äär ber sök Sbö sök no pjîuyo İyado lishko wlo ga kjange. ²⁵ Öng jëkklo sok kësbang wleniyo opzrëk jek shkö bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjîuyo İyado lishko wlo ga kjang anmoyö» le.

²⁶ Kuya lok ga beno löng wotjîik ara jek këgong, ga tjîë lok ba kong ga «zEnira èye dardo?» le.

† Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20. †† Eshko dburyo ga oba wotjîik ga nopga dbur ara wleniyo tjwîö ara Sbö kong, nopga song wleniyo kjinmo lëba.

²⁷ Kuya ga İya drëng, ga tjîë ba kong ga «Nopga kong ga shärye ga äe. Gueniyo llëye shärye Sbörë ga ä wlo drete» le.

²⁸ Eshko ga Pedro tjîë ba kong ga «Borwa llëbo tjeng kës li rayororwa beno pjir, tjawa jëk bop tjok wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjîë ba kong lok ga «Lër bomi kong jîökoyo ga èye, ba u, ba kjîara, ba data, ba mekë, ba wapga, ba kjok, e rayara bor kjîshko, îlëm ga Sbö tjîökwo roy pjîú kjrara li kjîshko ga ³⁰ äska wlëya ara anmoyö. Kjok ère kjing go ga wlëya llëye rayara li pjîoglo sak dbaw (100) obi: u, pjeyoga, mekëga, wapga, kjok. Gueniyo ga kong llëbo tjwe owa bako, İywaba shjiktëng, ga bokrotkëba. Gueniyo llono ga ber sök së İyado Sbö tjok.

³¹ »Gueniyo eerishko ga nopga tjwîö ara wleniyo löng ara li, e ber löng tjwîö chira eshko. Ga eerishko ga nopga tjwîö chira wleniyo löng ara li, e ber löng tjwîö ara eshko» le.

Jesús İano ba woİon dburyo kjîshko jek obi

³² Öotong dbar kjwara ga Jesús jek shäng Jerusalén kjokyoshko ga ba oppinggaga jek löng wotjîik ara, ga oba jek löng ba tjok li kjok bangkjre ara. Eshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara Jesúsde jek dboshko, İan ba tjok, llëye wen ba kong li kjîshko wlo. Eshko ga tjîë ba kong ga ³³ «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo ère twëba ber tjeng syöshtaga kägäyoga wloshko, no pinggaga kjok îlgwekklo tara Moisésde li go wloshko bakoe. Tja iche lok, zröya wlo, ga tja twe lok nopga judío îlëm wleniyo kong. ³⁴ Eshko ga tja joywe lok, tröng twe lok bor go, tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

Santiago, Juan, e llëbo rokono Jesús kong

³⁵ Eshko ga Zebedeo wapga ko Santiago, Juan, e tek shrono löng Jesús zlong bäng ga tjîë ba kong ga «Tjlapga no pingga, llëye rokërwa bop kong li shäryos borwa kong sira» le.

³⁶ Kuya ga tjîë ba kong ga «zLlëye shäryër bomi kong ga pjîú?»

³⁷ «Pja ber sök no pjîuyo, bop dbo kälä İkoba wëleshko ga tjawa iëp ber löng bop tjok, or milë kjîara, or këlë kjîara» le ba kong.

³⁸ Kuya ga tjîë ba kong ga «Llëye rokëmi löng bor kong li, e llë miydëmi löng îlëme. zPjäy shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik ga pjîúe?»

³⁹ «Ëng» le lok ba kong.

Kuya ga tjîë ba kong lok ga «Pjäy shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik jîöe. ⁴⁰ Gueniyo ga pjäy kjrër ber tjeng bor or këlë, or milë, e İaga tjarë îlëm, e İaga bor Datarë. Shto bor or këlë, or milë, e ber èye kjrara bor Datarë tjeng li kong» le.

⁴¹ Kuya ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) İirë ga iirkono Santiago, Juan kong. ⁴² Gueniyo rokara Jesúsde unkong, ga tjîë ba kong ga «Miydëmi pjîú ga kjok ère

kjing go ga nopga judío llëm wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga ichë parkë ara ba kong bakoe. Eye songe le llëm, iche parkë ara ba kong erä. ⁴³ Gueniyo woydër ga pjây omshäryë eni llëme. Eye opyë woydë ber tjwïð ara oblë kjinmo ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey. ⁴⁴ Eye opyë woydë ber bäm go ga opyë ber shäng parkaga tjwïëk shäng pjir wleniyo oblë kong dey. ⁴⁵ No to ter kjok dogo dwayo ëre ëmdë ga shrono shäng kjok ëreshko, eye parkë bor kong wlo llëme. Tja shrono shäng parkë oblë kong wlo. Ga tja optwë, wolon wlo, tja ber nopga ara potjwïëkklo wlo, epga dër wlo» le.

Domer kjok ïgö llëm wleniyo ko Bartimeo poptara Jesúsdë

⁴⁶ E irgo ga Jesús öötong shäng Jericó kjokyo, ba oppinggaga tjok. Ga opshino löng eshko dwayo ga nopga to jek ara ba tjok. Domer sök kjlara eshko kjok ïgö llëm wleniyo ko Bartimeo, e Timeo wa. E sök dbur rokë irbo li sor go. ⁴⁷ Kura ga «Jesús, Nazaret so li tekdo shäng» lëba. Eni ga tjë ba kong dbo go ga «iJesús, David tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁸ Kuya löng lirë ga tjë ba kong ga «Pja kjinkozong» le lok ba kong, gueniyo ga kjinkë llëme.

Tjïno dbo go jek obi, tjë ga «iDavid tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁹ Eni ga Jesús kojongö shäng, ga tjë löng li kong ga «Rokozï tek bor shwoy» le.

Ga nopga li tjë ba kong ga «Pja kojözong. Pja woydë llëme. Pja roke shäng» le.

⁵⁰ Kuya ga ba shwong kop lëkong kur may pjang ba kjing go li skwakza wies, ga dbura lono beno buk eshko. Ga kojono jekdo, jek öötong shäng Jesús shäng lishko.

⁵¹ Eshko ga Jesús tjë ba kong ga «¿Llëye woydëp ga shäryër bop kong?»

«Tjlapga no pingga, tja kjok ïk woydë» le ba kong.

⁵² Kuya ga tjë ba kong ga «Pja to ga bue. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

Jekdo eshko ga beno shäng kjok ïgö wëllë, ga to jek shäng Jesús tjok.

Jesús öötong opzrëno Jerusalén kjokyo, pjlu wleni

11 E irgo ga Jesús jek shäng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjokshko ga öötong löng Betfagé kjokyo, Betania kjokyo, e ber löng Olivos dïupyo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga rokara do pjök, ² ga tjë ba kong ga «Pjây nom kjok buk bi boksh-to kweshko. Eshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko ligwoklë wleniyo wlemi sök kjro go kjlara wïenggla, kjing go eye opyoydë llëm wleniyo. Komi, ga tek sömi bor kong. ³ Eshko ga ëbo tjë bomi kong ga “¿Shäryëmi kjweni ega?” le bomi kong wleni ga “Woyde Tjlapgarë, ga iche tjwe maling iröng obi” lëmi ba kong eni» le.

⁴ Eni ga jek öötong löng eshko, ga öng lara li wïëna sök kjro go, irbo sor go, u bäng jong kjwara zlong. Ga köya löngshko ga ⁵ ïya nopga tjeng eshko kjlöbörë ga tjë lok ba kong ga «¿Öng kjwe komi llëno?» le.

⁶ Kuya lok ga dboryara, lara Jesúsdë ba kong sorë li eni.

Ga nopga tjeng eshko li tjë lok ba kong ga «Jölo» le.

⁷ Eni ga öng li tek söra shrono löng Jesús kong, ga ba shwong kop lëkong li iara lok öng li kokso kjing go. Eshko ga Jesús opyono sök öng li kjing go, ga jeke.

⁸ Eshko ga nopga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go ba bäm go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lok irbo bäng go eni bakoe. ¹⁹ Nopga jek löng ba bäm go, nopga jek löng ba irgo, öö le lok ara. Tjë ga

«Kjwe pjlu jïöe.

Kjwe ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

¹⁰ Kjwe ber sök bi pjluoy, bi tjlapga tek dënashko so David dik.

Kjwe kjimte Sbörë.

Sbö sök kjok dogo, e pjlu jïöe» le.

¹¹ E irgo ga Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo roshko, ga öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga u li roina llaw pogoshko. Gueniyo öötong kjok sëng kuzong ga to jek Betania kjokyo iröng obi, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok.

Tjïökwo lara Jesúsdë beno owa kjor kjlara bo uako wleniyo kong

¹² Wëshko kjok shröng ga opshino to lok Betania kjokyo dwayoshko ga Jesús pjli ara. ¹³ Eshko ga ïya pjo-la dwayo ga kjor jong kjlara korga tjok ko *higuera*. Eni ga jek äär shäng ba zlong, bo tjokde ïya wlo, gueniyo jong bo dret, korga tjok erä, eshko dbaryo ga kjor li bo dbaryo äätë llëm obi kjishko. ¹⁴ Eni ga tjë kjor jong li kong ga «Eye tjwe bop bo uë ame» le, ga tjïökwo lara li kura ba oppinggagarë lok pjire.

Llëbo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesús-dë toe

¹⁵ E irgo ga Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo, ga öötong shäng Sbö u zlong bäng ga nopga löng eshko llëbo soynek, llëbo tjwïëk li ichara opshik ey dwayo. Ba dbur bapkwö kjlopswozlong oba kong li poskara beno tjeng töshko. Dunggwo soynega sökklo li poskara beno tjeng töshko bakoe. ¹⁶ Eshko ga eye llëbo soynekko li sök tek kalëkong dwayo jek Sbö u roshko jer oplong pjlor kalëkong ga ä, slona Jesúsdë kjishko. ¹⁷ Eni ga oba pïya shäng ga tjë ba kong ga «Sbö tjïökwo tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo, tjëyoga uunkong kong.” † “Gueniyo ioromi beno jong lü uyo” ‡ le.

† Eshko dbaryo ga pjlapga opzrëk jek kjok roshkoshko ga shäryëba ba kong eni. †† Isaias 56.7. ‡ Jeremias 7.11.

¹⁸ Jesús tjičkwo li kura syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésde go lirë, ga ina ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä. E kjishko ga Jesús bangkjre lok ara. Eni ga eng tōno ga tjičk lok eng kong ga «¿Jesús, e zrōy sorë ga pjiču?» le lok eni.

¹⁹ Kjok sēng ga Jesús opshino jek Jerusalén kjokyo dwayo, ba oppinggaga tjok.

Shji syöshtë Sbō kong sorë

²⁰ Wēshko kjok shrōng ga jek löng kjor äyoshtara Jesúsde jong li soy obi. Eshko ga ina ga kjor li bē jong dogro, dano ba sleng dwayo äär jong ba dbo go. ²¹ Eni ga Pedro tjičk Jesús kong ga «¿Tjlapga no pingga, kjor äyoshtorop kjurgue dano beno jong dogro, izong!» le.

²² Kuya ga tjičk ba kong ga «Pjāy mär Sbō go jčkoyoy. Liēbo shārye Sbōrë ga äe lēmi llēme. Eni ga lēr bomi kong jčkoyoy ga pjāy tjičk dīup kēsbang ère kong ga “Dīup, pja opkjōs jer dīung roy” lēmi ga shārye bomi kong eni. ²⁴ Pjāy llēbo rokë syō goshko ga woyotjičmi ga “Wlēnor beno bor kong tjān” lēmi jčkoyoy ga wlēmi.

²⁵ »Pjāy löng syöshtēshko ga llēbo owa shāryara oblērë bomi kong, e woyotjičmi wlēni ga iozī ber tjwičk llēme. Shāryemi eni ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe» le. †

«¿Pja ichaga èrë?» İara Jesús wloyogare ba kong

²⁷ E irgo ga jek opzrëno Jerusalén kjokyo obi, ga öötong löng Sbō u zlong bāng. Eshko ga Jesús jek shāng wopro ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésde li go, judio tjlapgaga kjok ilgwekklo wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bāng ga ²⁸ tjičk lok ba kong ga «¿Llëye shāryep shāng li shāryep ega? ¿Pja ichaga èrë?»

²⁹ «Pjāy kong llēbo kjakrokër bakoe. ¿Juan No Waga, e ichaga èrë, no wë? ¿Ichaga Sbōrëre, de norë? Tja dboryoromi ga tja ichaga èrë lēr bomi kong bakoe» le ba kong.

³¹ Kuya lok ga tjičk eng kong ga «Ichaga Sbōrë İoroy ba kong wleni ga “¿Tjičkwo kjroromi llēm ega?” le bi kong. ³² Gueniyo Juan, e Sbō tjičkwo İaga jčkoyoy le nopga uunkongdë. E kjishko ga e ichaga norë lëy ga ä bakoe. İoroy eni wlēni ga nopga iirkë lok ara bi kong» le. ³³ Eni ga tjičk lok Jesús kong ga «Miydërwa llēme» le.

Kuya ga tjičk ba kong lok ga «E kjishko ga tja ichaga èrë lēr bomi kong llēm bakoe» le.

Parkagaga owa

12 Eshko ga Jesús tjičkno ba kong lok llēbo jyāglo go. Tjičk ga «Domer shāng kjlara kjok sogo. Pjİara ga kjičlgwo dwlayo dgara ba kjokshko, kjeryo tyara jong pjribri, klung kjara ber kjičlgwo bo llruzlong shtoyo wlo, ga u shāryara jong kjwara ba dwla li doklo

† Tek dēnashko ga kjibokwo ère jyā shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjičk ga «Shāryemi eni ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe. Gueniyo llēbo shāryara oblērë bomi kong owa li İoromi beno tjwičk llēm wlēni llēm ga owa pjang bomi go li löya bomi Datarë llēm bakoe.»

bakoe. Pjİr ga kjok li poskwona parkagaga kjlōbö kong, potjwlëya İ, ga to kjok shto oblë.

² »Öötong kjičlgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkagaga ichara kjlara, kjičlgwo bo ber ba kong li rokë parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. ³ Gueniyo ga ba parkagaga ichara tjwe shāng li shakza lok pjā, ga shpokza lok tjā tjā, ga ichara to irōng or go. ⁴ E irgo ga ba parkagaga ichara jek eshko kjlara obi. Öötong shāng kjok buk liško ga shpokza lok tjā tjā ba kashko, ga lāywara lok owa. ⁵ E irgo ga ba parkagaga ichara jek kjlara obi. Era zrōra lok. E irgo ga ichara jek kjlōbö obi. Kjone kjone shpora lok, kjone kjone zrōra lok.

⁶ »E irgo ga beno sök kjİaraso döe. Ba wa li e. E woyde ara wleniyo. E ichayde domer lirë shara. Wotjİčk ga «Miydër ga bor wa èrera bangkjre lok» le.

⁷ »Gueniyo ga öötong shāng eshko ga parkagaga kjok dagaga löng li tjičk lok eng kong ga “Llonu ga kjwe ber kjok ère sogo. Zrōroy wlēni ga kjok ère kjrëy, ber buk bi kong wlo” le. ⁸ Eni ga shara lok, zrōra lok, ga doyo dbura kjok li roy dwayo.

⁹ »¿Eni ga llëye shārye kjok sogo lirë ba tjok lok lēmi? E jongya eshko ba zrök dani. Pjİr ga parkagaga wlëya oblë, kjok li de lok ba kong wlo. ¹⁰ Sbō tjičkwo tak pjang eni:

»Akkwo woydara u shāryagagarë lok llēm li, e iak beno buk bām go, beno tjwičk ara, oblë kjičmo. Shāryara Tjİapgarë eni, ga tjawa beno löng yëy İerwa erä.” ††

¿E İomirë llēmdo?» le.

¹² Tjičkno llēbo jyāglo go li kuya ba wloyoga löng lirë ga miydara ga ba İayde shāng. Shaya lok woydë, bāngzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara kjİshko ga rayara lok toe.

Shji kă potjwičk pjİu kēsbangyo sök Roma kjokyo İi kong

¹³ E irgo ga woydara ga llēbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy llēm ga doshaya lok, ga rote lok e go wlo. Eni ga fariseoga ichara kjlōbö, Herodes pjİoyoga tjok.

¹⁴ Öötong löng Jesús shwoy ga tjičk ba kong ga «Tjİapga no pingga, miydërwa ga pja tjičk beke. No tjičkshko ga tjičkwo kup llēm, tjwičk kjōm pogo, e bop kong ga tjwičk beke. Pja tjičk bek è pogo kong. Woyde Sbōrë ga shji jek sorë li İep jčkoyoy. ¿Eni ga shji kă potjwičk pjİu kēsbangyo sök Roma kjokyo İi kong ga pjİure?» le.

¹⁵ Kuya ga miyde ga löng wotjİčk owa, nopga Sbō tjičkwo söga jčkoyoy le, gueniyo wotjİčk owa ba pjİushko li dik. E kjİshko ga tjičk ba kong lok ga «¿Tja tjičkmi ega? Dburwa kă potjwičkli li tek sözİ bor kong kjwara, İn wlo» le, ¹⁶ ga tek söra lok ba kong kjwara. İya ga tjičk ba kong ga «¿Domer jyāglo sök dburwa ère go jü è? ¿Ko tak pjang ère go jü è?»

«Kjwe pjİu kēsbangyo sök Roma kjokyo İi İ» le lok ba kong.

¹⁷ Kuya ga tjičk ba kong lok ga «Eni ga llëye pjİu İ İ, e twozİ ber pjİu kong, gueniyo llëye Sbō İ İ, e twozİ ber

†† Salmo 118.22-23.

Sbö kong bakoe» İe. Kuya İok ga beno İong yëy İe erä.

No woshrozlong dbaryo

¹⁸ Saduceoga wotjİık ga no woİono ga woshre ame İe. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono İong Jesús shwoy kjİöbö ga tİİe ba kong ga ¹⁹ «Tİapga no pingga, kjibokwo tara Moisésde beno pjang İi tİİe ga “Eye woİono, wapga beno ba boy tjok İİem ga shinmo kİIarayo İi orkwosmok ba boy beno sök İi tjok, wa tjok wİeni ga e ber shinmo İi İ wİeni wİo.” †

²⁰ »PİIara ga domerga İong dogİo kjäk (7) epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga woİono, ga wapga beno İİeme. ²¹ Eni kuzong ga ba İeng orkwosmono ba syä tjok, gueniyo woİono jek, ga wapga beno İİem bakoe. Ba İemga orkwosmono ba syä tjok kİIara kİIara eni bako, ga woİono uunkong, ga wapga beno ba boy tjok İİeme. E irgo ga walë İi to woİono bakoe. ²³ İEni ga domerga dogİo kjäk (7) İi orkwosmono uunkong walë İi tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga walë İi ber domerga kjone dey İi boy?»

²⁴ «İPjÿ diktong İong jİöe! Sbö tİİökwo tak pjang İi miydëmi İİem, ba dbo kësbang İi miydëmi İİem bakoe. ²⁵ No woshrozlong dbaryoshko ga eye orkwosmok ame. Eshko ga nopga ber İong Sbö parkagaga kjok dogo so wİeni shara. ²⁶ Pjÿ wotjİık ga no woİono ga woshre ame İemi. Gueniyo ga dënashko ga kji sho pjë jong ri ri İİshko ga İİeye İara Sböre Moisés kong İi, e tara Moisésde beno pjang kjibokwo go. Tİİe ga “Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö.” †† İE İomirë İİemdo? ²⁷ E shinmoga Sbö İİeme. E nopga İong së İi Sbö. Pjÿ diktong İong jİöe» İe ba kong.

Kjok İlgwekkİo tİwİö kësbangyo

²⁸ Eshko ga domer shäng kİIara, e no pingga kjok İlgwekkİo tara Moisésde İi go. Jesús İano saduceoga tjok İi kura, ga wotjİık ga Jesús omboryono beke İe. Eni ga tİİe ba kong ga «İKjok İlgwekkİo tİwİö kësbangyo İi kjone dey?»

²⁹ «Tİİökwo tak pjang kjwara tİİe ga “Israel tİeyoga, tja tİİökwo kuzİa. Tİapga, e bi Sbö, e kİIaraso. ³⁰ İİebo woydëpshko, İİebo woyotjİİpshko, İİebo shäryëpshko, pja sök së obishko ga Tİapga, bop Sbö İi woydos jİököyo İyado.” † Kjok İlgwekkİo tİwİö kësbangyo İi e. ³¹ Kjok İlgwekkİo kİrina obi tİwİö ara. Tİİe ga “Pja opwoydë sorë ga bop kİIara, e woydos eni bakoe.” †† Kjok İlgwekkİo tak pjang tİwİö ara, kİring pjök ere kİnmo drete» İe ba kong.

³² Kuya ga tİİe ba kong ga «Tİapga no pingga, eni jİöe. Sbö, e kİIaraso, e pİIor kar go oblëyo dret, İep shäng sorë İi eni. ³³ Ga İİebo woydëyshko, İİebo woyotjİİyshko, İİebo shäryëyshko ga woyde ga Sbö, e woydëy jİököyo İyado, e jİöe. Shji opwoydë sorë ga woyde ga bi kİIara, e woydëy eni bako, e jİö bakoe. Kjok İlgwekkİo kİring pjök ere tİwİö ara, öng İİe, dİi İİe twëy

† Deuteronomio 25.5-6. †† Éxodo 3.6. † Deuteronomio 6.4-5. †† Levítico 19.18.

Sbö kong, suy öng sho sukkİo kİing go wİo tjeng kës İi kİnmo» İe.

³⁴ Kuya ga wotjİık ga domer İi tİİe shäng bëye İe. Eni ga tİİe ba kong ga «Sbö ber bop pİIuyo wİo ga kjwe sira obi eröe» İe. Eshko dbaryo jek İekong ga eye wokjang İİebo kİakrokë ba kong wİo ame.

İNo pİIuyo iche İe Sböre İi, e e?

³⁵ Ga Jesús sök oba ping Sbö u zİong bäng wopro ga tİİe oba kong ga «Tİapga no pinggaga kjok İlgwekkİo tara Moisésde İi go tİİe İok ga “No pİIuyo iche İe Sböre İi, e David tİeyo tek ber ba irgo İi” İe. İLe İok eni ega?

³⁶ PİIara ga David go Sbö Sëyashko ga no pİIuyo İi kowara ba Tİapgayo. Eshko ga David tİİe ga

»“Tİapga tİİeno bor Tİapgayo kong ga ‘Pja tek wİar ber sök bor orkwo këİekong, äär jong bop moskwoga zanor pİir guing, eshko ga twër ber bop kong ichëp wİo” İe. †

³⁷ İEni ga no pİIuyo İi kowara Davidde ba Tİapgayo kuzong ga e ber ba tİeyo tek ber ba irgo İi sorë?» İe. †† İİeye İe Jesúsde shäng İi, e kukoba ga beno İong woowa İİeme.

No pinggaga kjok İlgwekkİo tara Moisésde İi go wİona Jesúsde

³⁸ Ga Jesús sök oba ping obi ga tİİe ba kong ga «İPjÿ sjëk, no pinggaga kjok İlgwekkİo tara Moisésde go İi tjok! Jëk İong doyono shwong kur may, tİwİö ara wİeniyo go äe. Woyde İok ga bangkİreba İİebo soynezİong shtoyo. ³⁹ Judİoga syö uyo roshko ga woyde İok ga İong sökkİo pİIú goshko. Oba tön, İeshko ga woyde İok eni bakoe. ⁴⁰ Gueniyo syäpga İİebo döya İok ba shjiryo. E irgo ga syöshtë wop ara, “Nopga kjwera pİIue” İeba wİo İe. E kİİshko ga epga shdüya Sböre ara anmoyö, oblë kİnmo» İe.

Syä kİIara dburwa twono Sbö kong

⁴¹ E irgo ga Jesús sök Sbö u zİong bäng ga dbur bapkwong İong soy ba bokshto kjwara, ga İya sök ga oba tİwe dbur İe İong ba bapkwong İi roy. Ga nopga dbur ara wİeniyo omİe İong bayo ara. ⁴² E irgo ga syä song wİeniyo shrono shäng kİIara eshko, ga dburwa İara kjwo pjökdeya. Ba dburwa İara İi, e tİwİö chira anmoyö wİeniyo. ⁴³ İya Jesúsde ga ba oppinggaga rokara tek ba zİong bäng, ga tİİe ba kong ga «Nopga dbur ara wİeniyo kjwe omİono ara wİeni jİöe. Gueniyo kjwe ba worbo wİeniyo İayde. Syä song wİeniyo kjwera, ba dburwa tjeng sira İi woydara ba İİebowa tİwİëkkİo. Eni emde ga twara Sbö kong drete. E kİİshko ga İer bomi kong jİököyo ga syä kjwe, dburwa İara sira tİwİö İİem wİeni jİöe. Gueniyo Sbö kong ga tİwİö ara, İİamo omİono İok kës wİe kİnmo» İe.

†† Salmo 110.1. ††† Eshko dbaryo ga eye, nopga mite ba dorko kowe tİapga İİeme.

«Sbõ u pjir ber drete» İara Jesúsdë

13 E irgo ga Jesús opshino jek Sbõ u jong İishko dwayo, ba oppinggaga tjok. Eshko ga kjİara tjİë ba kong ga «Tjİapga no pingga, Sbõ u ère akyo İok këskaçë. U İok ère wolëso İtzong» İe.

² Kuya ga tjİë ba kong ga «¿U İok këskaçë ère İp shängde? Lİono ga èreshko akkwo èmdë ber tjeng èng kjing go kwara İlëme. Lİëbo tjeng kës ère pjir ber drete» İe.

Kjok pjir dbaryo jyägİo

³ E irgo ga jem öotong İöng Olivos dİupyo, Sbõ u jong İi bokshto, ga Jesús sirkeno sök eshko. Eshko ga Pedro, Santiago, Juan, Andrés, e tek shrono İöng ba zİong bäng, tjİë İok ba kong dboshko wİo. Tjİë ga ⁴ «¿Lİëye İep shäng İi, e shäryë İİono? ¿E shäryë döro İi jyägİo wen İİë?»

⁵ «Pjây sjëk, pjây jyäpgwëba İlëm wİo. ⁶ Eshko ga nopga wen tjwe ara, tjİë ga “No pjİluyo ichara Sbörë shrono shäng İi tja” İe. E go ga oba jyäpgwe İok ara.

⁷ »Roy kumi ga oba èngkwë kjok shto oblë oblë arashko ga İlëye bangkjreİi İlëme. E shäryë eni kjİuwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo İi äätë İlëm obi. ⁸ Tjÿyoga oblë oblë èngkwë İok èng tjok. Nopga kjok shto oblë oblë so èngkwë İok èng tjok bakoe. Kjok shto oblë oblë goshko ga yo tjwe ara, pjİi tjwe ara bakoe. Gueniyo İlëbo wen tjwe owa anmoyö İi soye İlëbo kës ère go kwİë jâ.

⁹ »Eshko ga pjây sjëke. Pjây twëba kjok İİwegaga kong, pjây shpoya İok no shpokkİo go judİoga syö uyo roshko wİo. Bor kjİshko ga pjây iche İok äär İöng no ichagaga bokshto, pjİlupga këskaçë bokshto bakoe. Eshko ga İlëbo İnomi, kuromi İi roy İëmi ba kong, miyde İok wİo. ¹⁰ Kjok pjİtë İlëm obishko ga Sbõ tjİökwö roy pjİlú äär tjÿyo kjrİna kjrİna kong, kukoba wİo. ¹¹ Ga pjây shakoba, sökoba äär İöng tjİapggaga këskaçë bok-shto ga pjây woydë İlëm, “Lİëye İër” İëmi İlëme. Eshko ga pjây tjİëshko ga tjİökwö twe Sbörë bomi kong, İëmi wİo. E kjİshko ga pjây woydë İlëme. Eshko ga pjây İi tjİëkdo İlëme. Sbõ Sëya İi tjİëkdo bomi kjİshko.

¹² »Nopga epenga dö èng twë tjİapggaga kong, zröya İok wİo. Dataga, e ba wapga twë eni bakoe. Wapga İirkono ba data, ba mekë kong ga twe tjİapggaga kong, zröya wİo. ¹³ Pjây İywa nopga uunkongdë shjİktëng bor kjİshko. Gueniyo ga èye mär bor go äär jong ba dbo go ga era dër ber shäng pjİlú İyado.

¹⁴ »Lİëbo İër bomi kong miydëmi wİo. Lİono ga İlëbo wen owa anmoyö Sbõ shto zrek İi roshko. E kjİshko ga shto İi ber zrekteng ame, ga èye äär eshko ame bakoe. Jekdo eshko ga pjây İöng Judea kjokyo ga pjây tökzong jem dİup İëkong; ¹⁵ pjây İöng bomi u dbo kjing sdok İi kjing go ga pjây tökzong jek maling, pjây opzrëk jek bomi u roshko İlëbo kjrë İlëme; ¹⁶ pjây İöng bomi kjokshko ga pjây jek bomi ushko iröng bomi shwong kop İëkong kjrë İlëme. ¹⁷ E dbaryo ga walëga İöng kjİlaraso İlëm, e song jİöe. Walëga kjwozirwa tjeng nä İë, e song

jİö bakoe. ¹⁸ Rokozi Sbõ kong ga pjây tök eni kjok owa dbaryo İlëme. ¹⁹ E dbaryo ga İlëbo wen nopga kong owa anmoyö. Lİëbo eni, e İkdaba tek kjok shäryara Sbörë dämärshko dwayo İlëm, ga wen e kjoyo ame. ²⁰ Lİëbo owa ère ie Sbörë ber dbar ara İlëm, ba nopga kjrara İi woyde ara kjİshko. Eni İlëm kjwe ga èye dër ber sök së kjİara İlëme.

²¹ »Eshko dbaryo ga no tjwe shäng tjİë ga “İNo pjİluyo ichara Sbörë İi shäng na İzİa!” İe, İlëm ga tjİë ga “İShäng kjwe!” İe bomi kong, gueniyo jİö İëmi İlëme. ²² Eshko ga nopga ara to İöng tjİë ga “No pjİluyo ichara Sbörë shrono shäng İi, e tja” İe. “Tja Sbõ tjİökwö İaga kjok ère so” İe. Gueniyo epga ichaga Sbörë İlëme. Lİëbo İydëba İlëm wİeniyo shärye İok ara. Lİëbo jyägİo shärye İok oblë oblë bakoe. Shärye İok eni, oba ara jyäpgwe wİo, Sbõ nopga kjrara İi èmdë jyäpgwe wİo İe, gueniyo epga jyäpgwe ga äe. ²³ İEshko ga pjây sjëke! Lİëye wen eshko İi loror bomi kong pjir tjän.

No to tjer kjok dogo dwayo İi tjwe iröng obi dbaryo

²⁴ »Lİëbo owa ère dbaryo irgo ga
»“Dİo ber pjäng yët,
ga mok kälä të ame.

²⁵ Dbala İon ter kjok dogo dwayo,
ga kjokkwo ber dete erä.”

²⁶ »Eshko ga İkoba ga no to ter kjok dogo dwayo ère ter tjwe pjäng sho roy, ga bor dbo kälä İkoba wëİëe. ²⁷ Bor parkagaga kjok dogo so ichër bor nopga kjrara İi wİokjrë İok kjok kwang jİkong, kjok pjir äär kjone ga eshko, kjokkwo pjir äär kjone ga eshko bako, epga tÿya wİo.

²⁸ »Tja kuzi. Pjây pin, kjor ko *higuera* İi go. Kjør kowo wen mite, korga wen tjaglëshko ga miydëmi e go ga İushko dbaryo äätoe. ²⁹ Eni ga İlëbo kës ère shäryë İi İmishko ga miydëmi e go ga no to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obi dbaryo İi ääto eni bakoe.

³⁰ İër bomi kong jİökoyo ga nopga İöng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë İlëm obishko ga İlëye İër shäng bomi kong ère shäryë uunkong. ³¹ Kjokkwo, kjok ère, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjİökwora ber pjäng İyado.

³² »E dbaryo İİono, kjok orë, èye ommydë İlëme. Miydaga Sbõ parkagaga kjok dogo sorë İlëm, miydaga Sbõ Wa èrerë İlëm bakoe. Miydaga Data Sbörë eröe. ³³ E kjİshko ga koshëmi İöng sjëk İyado, e dbaryo wen äär İİono miydëmi İlëm kjİshko. ³⁴ Tjİökwö İër bomi kong İlëbo jyägİo go, shäryëmi eni wİo. Domer shäng kjİara u sogo. To opshik jek kjok shto oblë wİo ga ba parkagaga ie ber İöng ba u İi dë. Kjİara kjİara kong pak twe ber oblë oblëe. Ga tjİë u bäng daga İi kong ga “İPja shäng sjëke!” İe. ³⁵ Eni ga u sogo tjwe iröng İİono miydëmi İlëm, kjok ro zar kwİlëre, kjok rongde, kjörkö kjİunshkore, de kjok shräntore. E kjİshko ga pjây İöng sjëk İyado. ³⁶ U sogo İi tjwe maling wİeni ga woyde ga pjây wİëya İöng pë wİeni İlëme. ³⁷ Lİëye İër bomi kong İi, e İër nopga uunkong kong, “İPjây İöng sjëke!” İe ba kong.

«¿Jesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjíú?» İara ba wloyog-
arë

14 Eshko ga Israel tjëyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok ilëm dbaryo kjwe dbar pjök obi. Eshkoshko ga syōshtaga kägäyoga, no ping-gaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e töno lok, ga tjilëno lok ëng kong ga «¿Jesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjíú? Shay wlo ga jyōyotkëy. ² Gueniyo dbar shrë-zlong dbaryo ilëme. Lëm ga oba ara ga wlikëba äe» İe.

Walë kjlara, poshtikklo tjwlo ara wleniyo tyara Jesús dlu kjing go

³ Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Simón ushko. Dënashko ga Simón li poglo go swlo ara, sho an do jtkong, gueniyo poptonoe. Jesús sök Simón ushkosho ga walë shrono shäng kjlara, wloshko poshtikklo bakwo tjwlo ara shäryak akkwo ko *alabastro* † go, roshko poshtikklo İö pjilëblë tjwlo ara wleniyo. Eshko ga söra jek Jesús sök İe lishko, ga ba bakwo li dlora, ga poshtikklo li tyara ba dlu kjing go. ⁴ İya no kjone kjone tjeng eshko İirë ga iirkë jong, tjilë lok ëng kong ga «¿Kjwe zäya kjweni ega? ⁵ Soynena kjwe ga dburyo shaya bayo domer parkë dbargwo sak dbaw pjiloglo mya (300) äska wleni, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» İe. Ga walë li wlo na lok ara.

⁶ Eni ga Jesús tjilë ba kong ga «¿Wëyë! ¿Walë kjwe İay-wëmi kjweni egaro? İlëye shäryara bor kong ëre beno pjíú. ⁷ Oba song wleniyo löng bomi tjok İyado, ga kjimtemi, woydëmi İlono ga eshko. Gueniyo tjara ber shäng bomi tjok İyado İlëme. ⁸ İlëye shärye bor kong ga pjíú li, e shäryayde bor kong. Poshtikklo li tyara bor doyo go, ëre bor posharyayde, tja İeba ber buk sakshko wlo. ⁹ Lër bomi kong jilökoyo ga kjok kjwang jtkong kjone pogo ga Sbö tjilökwo roy pjíú İëbashko ga İlëye shäryara walë kjwerë bor kong ëre woyoshreba, ga roy İeba bakoe» İe.

«Jesús twër ba wloyoga kong» İara Judasdë

¹⁰ Jesús oppinggaga doglo sak kwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. E öör shäng syōshtaga kägäyoga İk, Jesús soynena, twe ba kong lok wlo İe.

¹¹ Kuya lok ga beno löng wopjlu, ga tjilë lok ba kong jilökoyo ga «Enira pja potjwlenwa» İe.

Eshko jek İëkong ga beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twër ba kong sorë ga pjíú?» İe.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

¹² E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok İlëm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga öng wlep ushko so İlgwoklë zröya, sho suya, Israel tjëyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo. Eshko ga ba oppinggaga tjilë ba kong ga «¿Israel tjëyoga dōk-

† ALABASTRO, e ak pjilublu wleni, ga poshtikklo bakwo shäryë-ba e go.

tong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo İi, e dliyo shäryëwa kjone ga pjíú?» İe.

¹³ Kuya ga tjilë ba oppinggaga do pjök kong ga «Pjäy nom jek u lok arashko. Eshko ga domer wlemi shäng kjlara, di bakwo sök jong kwara, roshko di. Pjäy jek ba irgo. ¹⁴ İmi ga opzrek jek u roy ga pjäy tjilë u sogo kong ga «Tjlapga no pingga tjilë ga ¿Israel tjëyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo İi, e dliyo uër bor oppinggaga tjok li kjeryo kjone? İe» İemi ba kong eni. ¹⁵ Eni ga pjäy kong, kjër pıya jong kjomo kwara kësbang, posharyak pjire. İlëye uëy wlo li shäryëmi pjir ber tjeng bäm go eshko» İe.

¹⁶ Eni ga ba oppinggaga do pjök İi to jek öötong löng u lok arashko ga İlëye İara Jesúsde ba kong İi wlena tjeng eshko uunkong eni. E irgo ga dbar shrëkklo İi dliyo posharyara lok.

¹⁷ Öötong kjok shkë ga Jesús öötong shäng eshko, ba oppinggaga doglo sak kwara kjingsho pjök (12) İi tjok.

¹⁸ Löng İe wopro ga Jesús tjilë ba kong ga «Lër bomi kong jilökoyo ga pjäy löng İe bor tjok kjlara, tja soynena, twe oba kong» İe.

¹⁹ Kuya lok ga beno löng woydë arae. Ga kjlara kjlara tjilë Jesús kong ga «¿Tja İlëm İlëmdo?» İe.

²⁰ Kuya ga tjilë ba kong ga «Pjäy doglo sak kwara kjingsho pjök (12) kjlara. Èye sök bor tjok, ba pjlung shosho suk pjir pöya sök bor tjok ioklo kjaraso roy ga bor soynega İi e. ²¹ No to ter kjok dogo dwayo ëre woİon, tak pjang Sbö tjilökwo go sorë İi eni. Gueniyo bor soynega, era song jilöe. Weno İlëm kjwe ga pjíú ba kong dey» İe.

²² Löng İe wopro ga pjlung shosho suk pjir kjarara Jesúsde kwara, ga tjilë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» İe. E irgo ga pjlung shosho İi tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjilë ba kong lok ga «Kjrozı, ëre bor sho wleni» İe.

²³ E irgo ga di ioklo kjarara kwara, roy kjilgwbo bo dyo dbo ara, ga tjilë Sbö kong ga «Tjawa kong kjilgwbo bo dyo tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» İe. E irgo ga twara ba oppinggaga kjlara kjlara kong, ga İara lok sira sira uunkong. ²⁴ Ga Jesús tjilë ba kong lok ga «Ère bor srëng wleni. E go ga tjilökwo twara Sbörë, beno İyado wlo İi, e shärye. Bor srëng İi kwon, nopga ara kong. ²⁵ Gueniyo lër bomi kong jilökoyo ga kjilgwbo bo dyo İer ame, äär jong Sbö ber no pjlyo dbaryoshko jä. Eshko ga İer obi» İe.

«Pjäy tjeng uunkong ëre, tja rayëmi pjire» İara Jesúsde ba oppinggaga kong

²⁶ E irgo ga tono lok pjlara Sbö kong, ga to jem lok Olivos dlupy. ²⁷ Öötong löng eshko ga Jesús tjilë ba kong ga «Sbö tjilökwo tak pjang eni:

»«Öng daga İi zrör,

ga öng wlep ushko so tjeng İi shdär ber kjloro erä.» †† Eni ga pjäy tjeng uunkong ëre, tja rayëmi pjire.

²⁸ Gueniyo ga tja woİono, ga tja woshara Sbörë iröng

†† Zacarías 13.7.

obishko ga tja äär Galilea kjokyo bomi bäm go. Pjäy koshër shäng eshko» le.

²⁹ Kuya Pedrorë ga tjilë ba kong ga «Liamora, pja raryara uunkong pjir ëmdë ga tjara, pja rayër ilëme» le.

³⁰ Kuya ga tjilë ba kong ga «Lër bop kong jilökoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkë kjiluntë pjilöglo pjök ilëm obishko ga «Jesús, e ë miydër ilëme» lorop oba kong pjilöglo mya tjan» le.

³¹ Gueniyo kuya ga tjilë ba kong obi ga «Eni ilëme. Tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga «Jesús, e ë miydër ilëme» lër ë kong ilëme» le.

Ba oppinggaga ilämo li omïono e kjoyo bakoe.

Jesús syöshtono Getsemaní kjokyo

³² E irgo ga jek öötong löng Getsemaní kjokyo. Eshko ga Jesús tjilë ba oppinggaga kong ga «Tja to syöshtë Sbö kong wopro ga pjäy wlar ber tjeng na» le.

³³ Eni ga jek syöshtë lishko ga ba oppinggaga tjeng li söra jek ba tjok doglo mya, Pedro, Santiago, Juan. Jek löngshko ga Jesús wosong, woydë ara ba pjilúshko.

³⁴ Ga tjilë ba kong lok ga «Tja woydë ara bor pjilúshko. Kur ga tja wolon kjoyoe. Pjäy ber tjeng na, ga pjäy sjëke» le.

³⁵ Eni ga opkwono jek këgo sit, ga kjök tonosök, kjujono bokdo kjilay kiung go, ga rokara Sbö kong ga ilëbo wen owa ba kong ilëm wlo, ³⁶ tjilë ga «Abba, † Data, ilëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjilúe. Rokër bop kong sira ga ilëbo wen owa döro li, e tjwe bor kong ilëm kjwe dey. Woydër eni, gueniyo ga e laga tjarë ilëme. E laga ber pjarë» le.

³⁷ E irgo ga tek shrono shäng ba oppinggaga doglo mya beno tjeng lishko ga wläna bë tjeng pëe. Eni ga tjilë Pedro kong ga «Simón, ¿pja buk përe? ¿Pja sök së wop sira ga äre?» le. ³⁸ Ga tjilë mya jikong li kong ga «Pjäy pë ilëm, pjäy syöshtos dey. Eni ga pjäy tjiläya Äreshko ga pjäy kjimte Sbörë, ilëbo owa shäryëmi ilëm wlo. Pjäy ilëbo pjilú shäryë woydë jilö, gueniyo pjäy womae» le.

³⁹ E irgo ga jek syöshtë obi. Ga tjilëno jek obi, lara bäm go sorë li eni. ⁴⁰ Syöshtono pjir ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko, ga wläna bë tjeng pë obi, bokkwo ilir woydë ëng go poywörë kjishko. Eni ga to dboryara lok ilëme.

⁴¹ E irgo go ga öör pjilära obi. Shrono shäng iröng pjilöglo mya go ga tjilë ba oppinggaga kong ga «¿Pjäy löng pë, woshtë obire? ¿Kjweni ga bue! No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga owa wloshko li dbaryo öötonge. Iziä. ⁴² Bor soynega kjwe tek shäng tjan. Pjäy kojözong. Shji to ëng dowlëk ba tjok» le.

Jesús shara ba wloyogarë

⁴³ Jesús tjilëydë pjitë ilëm obishko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjilära ko Judas, e shrono shäng eshko. Nopga shrono löng träk ilëm ba tjok, kjone kjone wloshko dröng, kjone kjone wloshko wläng no shpokklo. Epga ichaga syöshtaga kägäyoga,

† Arameo tjilökwo ABBA, e DATAWA lokio.

no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, judio tjiläpgaga kjok ilgwega wleniyorë. ⁴⁴ Lunashko ga ilgwera Judasdë nopga li kong pjir tjan, Jesús, e ë miyde lok wlo. Tjilëno ba kong ga «Imi ga eye lö shir †† ga domer li e. E shami, ga sömi, dëmi yötso» lara eni.

⁴⁵ Eni ga Judas jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjilë ba kong ga «¿Miga, Tjiläpgaga no pingga!» le ba kong, ga lö shira. ⁴⁶ Eni ga shakza lok pjä erä.

⁴⁷ Eshko ga nopga löng Jesús zlong bäng kjilära dröng shino kjwangna, ga syöshtaga kësbangyo li parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁴⁸ Eshko ga Jesús tjilë nopga li kong ga «¿Pjäy tjwe bor shak dröng tjok, wläng no shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja ëngkjwë bomi tjok lëmiro?

⁴⁹ Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng, pjäy löng lishko. ¿Tja sharomi eshko ilëm egaro? Gueniyo ëre shäryë jüni, Sbö tjilökwo tak pjang li ber jilökoyo wlo» le.

⁵⁰ Eshko ga ba oppinggaga Jesús rayono uunkong, ga töktong to lok ey dwayo. ⁵¹ Eshko ga dwilas jek shäng kjilära ba irgo, taywono kjingoklo pjilubün wleniyo go döe. Iya nopga jek tjeng Jesús söga lirë ga shakza lok pjä le, ⁵² miga shara lok uriso, beno löng ba shwong li shayde erä. Eni ga opdöno jek wles, ba shwong lira beno tjeng nopga li wloshko erä. Ey ga töktong jek shäng kjilop drete.

Jesús söra öötong shäng Judío Kajok Ilgwegaga Këskësyo bokshto

⁵³ E irgo ga Jesús söra lok to jongya syöshtaga kësbangyo sök lishko. Pedro jek shäng kä kjwaraso kä kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök iökkok, u bongkjako, Sbö u dagaga löng li tjok.

Syöshtaga kägäyoga, judio tjiläpgaga kjok ilgwega wleniyo, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e töno tjeng uunkong u li roshko tjan. ⁵⁵ Syöshtaga kägäyoga, Judio Kajok Ilgwegaga Këskësyo uunkong, Jesús zröya lok woydë. E kjishko ga nopga rokara ara töno tjeng lishko, Jesús rotë wlo. Eshko ga nopga kojono ara, Jesús rotë wlo, gueniyo ba jyöyotkayde lok eröe. Kjilära kjilära tjilëno oblë oblë erä. E kjishko ga Jesús rotoklo wlo wläna lok ilëme. ⁵⁷ E irgo ga domerga kojono oblë, ga Jesús jyöyotkara jek obi. Tjilë ga ⁵⁸ «Kjwe kurorwa, tjilë ga «Sbö u ëre shäryak norë, e shdör dret, ga äär dbargwo mya ga shäryër kjwara obi shäryak norë ilëme» le eni» le. ⁵⁹ Gueniyo epga tjilëno bek ilëm, tjilëno lok oblë oblë erä.

⁶⁰ Eni ga syöshtaga kësbangyo li kojono nopga töno tjeng li bokshto, ga tjilë Jesús kong ga «Pja rote löng ara. ¿Dboryëp ilëmdë?» le. ⁶¹ Kuya ga beno shäng kjinge. Dboryara ilëme. Eni ga syöshtaga kësbangyo li tjilë ba kong ga «¿No pjiluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare? ¿Sbö poshrërwa li, pja ba Ware?» le.

⁶² Kuya ga tjilë ga «Ëng, e tja. Sbö, ilëye shärye woydë li shärye ga pjilúe. Ga ilono ga no to ter kjok dogo

†† Lö SHIK lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

dwayo ère ìmi sök ba orkwo këlékong, tja ìmi ter tjwe kjok dogo pjäng sho tjrëko bakoe» Ìe.

⁶³ Kuya syöshtaga kësbangyo Ìirë ga ba shwong dwlékza tjã tjã iirdë. Tjlë ga «¿Rotaga wlëy obi Ìlëno?

⁶⁴ ;Domer kjwe shäng Sbö Ìäywë owa, ber tjwíö Ìlëm wlo Ìe! E kuromi pjir tjän. ¿Kumi ga sorë?» Ìe.

Kuya nopga tönö tjeng uunkong Ìirë ga tjlë ga «¿Kjwe zrökko!» Ìe.

⁶⁵ Eshko ga kjone kjone, Jesús go tröng twara Ìok, bokkwo go shwomzrëng kjrochara Ìok tuke. Eni ga yokza Ìok pjök pjök, ga tjlë ba kong ga «Pja yoga èrë Ìos borwa kong» Ìe. E irgo ga Sbö u dagaga omsöno, ga shpokza Ìok pjök pjök erä.

«Jesús, e è miydër Ìlëme» Ìara Pedrorë

⁶⁶ E wopro ga Pedro sök kjoko, u bongkjako. Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo. ⁶⁷ Ìya ga Pedro sök iökkok. Ga Ìya yötso robyë wëleshko ga tjlë ba kong ga «¿Nopga jëk löng Jesús, Nazaret so tjok Ìi kjlarayo pja Ìlëmdo?»

⁶⁸ «¿Jyö! E è miydër Ìlëme. Ìlëye Ìep shäng Ìi miydër Ìlëm bakoe» Ìe ba kong. Ga jek öötong shäng kjër pjlor kalëkong. Eshko ga kjörkö sök kjwara, ga kjluno pjlara.

⁶⁹ Eshko ga Ìya kjoglo Ìirë jek obi ga tjlë nopga tjeng Ìi kong ga «Kjwe ëmdë ga ba kjlarayo» Ìe.

⁷⁰ Kuya Pedrorë ga tjlë nopga Ìi kong ga «¿Jyö!» Ìe obi.

E irgo ga nopga tjeng eshko Ìi tjlë ba kong ga «¿Pja Galilea so Ìlëmdo? E kjishko ga miydërwa pjlu ga pja ba kjlarayo» Ìe.

⁷¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Jyö! Ìër bomi kong jìokoyo ga domer Ìemi löng Ìi, e è miydër Ìlëme. Eni Ìlëm ga rokër Sbö kong ga tja shdüya» Ìe.

⁷² Jekdo eshko ga kjörkö Ìi kjluno jek pjlara obi, öö-tong pjloglo pjök. Eshko ga woyoshre Pedrorë kjlay ga Jesús tjlëno ba kong ga «Kjörkö kjluntë pjloglo pjök Ìlëm obishko ga “Jesús, e è miydër Ìlëme” Ìorop oba kong pjloglo mya tjän» Ìara. Eni ga woroyë ga ä, ga sïatonge.

Jesús söraba Pilato boksho

15 Wëshko kjok shröng ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok Ìlgwega wleniyo, no pingga-ga kjok Ìlgwegaga Këskësyo uunkong tjok, Ìlëye shärye Ìok Jesús tjok Ìi Ìlgweya Ìok ba tjok wlo. Lanyotkara Ìok pjir ga Jesús orkwo pjrira, ga söra, twara Pilato kong.

² Öötong löng ba boksho ga Pilato tjlë Jesús kong ga «¿Judío pjluo Ìi pjare?»

«Ìep sök om go Ìiro» Ìe ba kong.

³ Eshko ga Jesús rotara syöshtaga kägäyogarë, Ìlëbo ara kjishko. ⁴ E kjishko ga Pilato tjlë Jesús kong ga «Tja kuzong. Pja rotë löng ara. ¿Dboryëp Ìlëmde?» Ìe.

⁵ Gueniyo dboryara Ìlëme. E kjishko ga woyotjliya Pilatorë beno sök arae.

Jesús ichara Pilatorë, zrökoba wlo

⁶ Äär Ìu pjlobi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egip-to kjokyo dwayo dbaryo shrëkkloshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko Ìi, enido ga raye Pilatorë kjlara. Rokëba ba kong è ga e rayayde.

⁷ Eshko ga domer bängzak shäng no shdüzlong uyo roshko kjlara ko Barrabás. Dënashko ga ba pjlu, e woyde Ìlëme. E kjishko ga èng tönö oblë tjok kjlëbö, ga èngkjwono Ìok pjlu Ìi nopga tjok, ga nopga zröra Ìok. E kjishko ga bängzak shäng eshko, no zröga oblë Ìi tjok.

⁸ Eni ga nopga shrono löng ara ga tjlë Pilato kong ga «Rokërwa bop kong sira ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko Ìi rayos kjlara borwa kong, shäryëp enido sorë ga eni» Ìe.

⁹ Kuya ga tjlë nopga Ìi kong ga «¿Woydëmi ga judío pjluo Ìemi Ìi dotë bomi kongde?» Ìe. ¹⁰ Miydara pjlu ga Jesús woydëba ara kjishko ga ymoyotke syöshtaga kägäyogarë ara, ga söra Ìok ba kong e kjishko.

¹¹ Gueniyo ga nopga tjeng eshko Ìi poshduna syöshtaga kägäyogarë arae. Tjlë Ìok ba kong ga «Rokozi ba kong ga Barrabás, e döyde bi kong dey» Ìe ba kong. Ga rokara Ìok eni.

¹² Eni ga Pilato tjlë nopga Ìi kong ga «¿Eni ga Ìlëye woydëmi ga shäryër judío pjluo Ìemi Ìi kong?» Ìe.

¹³ Kuya Ìok ga tjlëno dbo go, tjlë ga «¿Zrös pjang kjlös go!»

¹⁴ «¿Llë kjy? Llëbo owa shäryara Ìi Ìozzi bor kong» Ìe ba kong.

Gueniyo ga nopga öö Ìe, tjlë jek obi ga «¿Zrös pjang kjlös go!» Ìe.

¹⁵ Eni ga woydara Pilatorë ga nopga ber löng wopjlu ba tjok wlo kuzong ga Barrabás, e shira, ga rayarae. E irgo ga Jesúsda twara èngkjwagaga kong, shpoya Ìok no shpokko go wlo, zröya Ìok pjang kjlös go wlo bakoe.

¹⁶ Eni ga söra Ìok öötong shäng Pilato u bongkjako. Shto eshko, e kowëba *pretorio*. Ga èngkjwagaga tönö tjeng uunkong eshko. ¹⁷ Eshko ga kong shwong wlenä Ìok kara pjlungga shwong wleniyo ko dingding shwëshwë, ga pjuna Ìok ba do go. Ga shkö sho ywara Ìok kjrina, beno pjlu dlu ioklo wleni, ga iara Ìok ba dlu go.

¹⁸ Eni ga tjlë Ìok dbo go ga «¿Judío pjluo, pja pjlu, pja tjwíö arae!» Ìe Ìok ba kong, joywe Ìok wlo. ¹⁹ Eshko ga shpokza Ìok ara kjorkung go ba kashko, go tröng tjwara Ìok bakoe. E irgo ga kjök tonö ba zlong bäng, poshrëya löng wleni, miga ba joywayde Ìok erä.

²⁰ Joywara Ìok pjir ga ba shwong pjang ba do go ko dingding shwëshwë Ìi skwara Ìok, ga ba shwong baÿya Ìi pjuna Ìok jek iröng obi. E irgo ga söra Ìok to, zröya Ìok pjang kjlös go wlo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

²¹ Jek löng irbo bäng go ga domer tek shäng kjlara ko Simón, e Cirene so. E wapga domerga do pjök ko Alejandro, Rufo. Simón Ìi tek shäng kjloy dwayoshko ga

ÿya ëngkjwagaga jek löng ñirë ga ichara ñok dbo go Jesús kjlös ñi sök.

²² Ga Jesús söra ñok jem öötong löng kjokyo ko Gólgota. (E «No Kä Dboglo dílupy» lokló.) ²³ Eshko ga kjiilgwo bo dyo dbo ara roprära ñok dwlo lö pjleblë † tjok. Ga pina ñok Jesús kong ie wlo, gueniyo iara ñleme.

²⁴ Öötong dílo wenzong ga löra ñok pjang kjlös go. Ga Jesús ñok pjang lishko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zröya ñok ñlë kjy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang ñi tjle ga «Domer ëre, e judío pjlyuo.» E irgo ga ëngkjwagaga tjeng ñi tjöto ñok ñlëbo jyaglö go, Jesús shwong ñi ber ë kong ÿya ñok wlo. ††

²⁷ Jesús löra ñokshko ga lügwangga löra ñok do pjök ñok kjlös go bakoe. Kjlara pjang or kële, kjlara pjang or milë, kjlösyo dboy dboy. ‡

²⁹ Eshko ga nopga jek löng Jesús ñok pjangshko ñi kä wikza tjä tjä, joywe ñok wlo. Ga läywe löng owa bakoe. Tjle ga «¿Pja Sbö u shdök ber dret, ga äär dbargwo mya ga shäryëp ber ba shtoshko iröng obi lorop ga pja oto? ³⁰ Pja opdös om go, pja ter oplös töshko kjlös kjwe go dwayo» ñe ba kong eni.

³¹ Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ñigwekklo tara Moisésdë ñi go, e omläywo ñok eni bakoe. Tjle ñok ëng kong ga «Oba oblëra döra, gueniyo opdök om go ga äe. ³² No pjlyuo ichara Sbörë shrono shäng ñi, Israël tjëyo pjlyuo ñi, e pjang om go. Tjawa mär ba go wlo ga woyde ga oplong om go jer töshko kjlös kjwe go dwayo. Eni ga ñnwa, ga jlöe ñerwa bakoe» ñe. Nopga do pjök ñok ñok kjlös go Jesús pjlor kar kar ëmdë ga omläywë ñok eni bakoe.

Jesús woñono pjang kjlös go

³³ Öötong dílo díluw ga kjok ro zoktong kjok kjwang jikong beno yët erä. Beno eni äär jong dílo pjö ñe wleni.

³⁴ Dílo öötong eni ga Jesús tjleño dbo go, tjle ga «*Eloi, Eloi, ¿lama sabactani ?*» ñe. (E «Bor Sbö, bor Sbö, ¿tja rayorop jüni ega?» lokló.)

³⁵ Kuya nopga tjeng eshko ñirë ga tjle ëng kong ga «Kjwe kuzong. Sbö tjlökwö laga tek dëdashko so. Elías, e rokayde pjang» ñe. ³⁶ Eshko ga domer shäng kjlara jek tji tji, ga ñlëbo ñiukiluk di shak ara wleniyo kjrara kjwara, pöra kjiilgwo bo dyo shpoä go, kjrochara kjor dbo go, ga poyona, shuya Jesúsde wlo. E irgo ga tjle nopga tjeng eshko ñi kong ga «Wëyë. Elías tjwe ba löng kjlös kjwe go dwayore ÿy» ñe.

³⁷ E irgo ga ay ñe Jesúsde dbo go, ga woñonoe. ³⁸ Sbö u roshko ga shwong kësbang iak pjang eshko ñi dwlë-tong aas ter kjomo dwayo äär jong töshko, beno kjring pjök.

³⁹ Jesús ñok pjang kjlös go ñi boksho ga ëngkjwagaga löng ñi kägäyo shäng eshko. Jesús woñono sorë ñi ÿya ga

† DWLO LÖ PJLEBLË ñe ñi, e twaraba nopga ñok ñok kjlös go ñi kong, bang kuga ara ñlëm wlo. †† Löyde ñok pjang kjlös go ñlëm obishko ga ba shwong skwara ñok pjire. ‡ Tek dëdashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjle ga «Kjlara pjang or këlekong, kjlara pjang or milëkong, kjlösyo dboy dboy. “Domer kjwe ñlëbo owa shäryaga” laraba ara.»

tjle ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e Sbö Wa jlöe» ñe.

⁴⁰ Eshko ga walëga tjeng kjlöbö, kjupashko ga öötong löng Jerusalén kjokyo Jesús tjok. Eshko ga ñlëye shäryëba Jesús kong ñi ÿya tjeng pjola sit. E tjreko tjeng doglo mya, kjlara ko María Magdala so, kjlara ko Salomé, kjlara ko María. María ñi, e Santiago mite ñi mekë, José mekë bakoe. Jesús jëk shäng Galilea kjokyo obishko ga epga jëktong löng ba tjok, ga kjimtara ñok dawe. Walëga oblë omshäryono eni eshko bako, ga to tek ba tjok, shrono löng Jerusalén kjokyo bebi.

Jesús doyo jnena Joséré

⁴² Jesús woñono lishko ga poshäryozlöng dbaryo ñi ey. Eshko ga woshtozlöng dbaryo ñi dloyo ääto, kjok sëng tjän. ⁴³ Eshko ga domer shäng kjlara ko José. E Arimatea so, Judío Kjok ñigwegaga Këskësyö kjlarayo, tjwlo ara wleniyo. Sbö ber no pjlyuo dbaryo ñi koshe sök bakoe. E opyono wokjang, jek öötong shäng Pilato shwoy, ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo.

⁴⁴ Kuya Pilatorë ga beno sök wotjlik ga Jesús, e woñono maling jlöre ñe. Eni ga ëngkjwaga kägäyo ñi rokara tek ba shwoy, ga tjle ba kong ga «¿Jesús woñono tjände?»

⁴⁵ «Ëng, woñono tjän» ñe ba kong. Eni ga José ichara Pilatorë Jesús doyo pjang ñi kjre, jneya buk sakshko wlo.

⁴⁶ Eni ga José shwong tjwleño kara ko pjilublün, pjilü wleniyo, ga jek öötong shäng shinmo lök pjang kjlös go lishko. Eshko ga doyo ñi ñona ter töshko, popgara shwong ñi go, ga söra jek öötong sakshko. Eshko ga iara pjlebgwo kak jong guëmkwota roshko, ga ak kësbang dira beno jong ba u bäng bäng go, bängzaya wlo.

⁴⁷ María Magdala so, María José mekë, Jesús doyo ñi iak buk kjone, e ÿya beno löng eshko.

Jesús woshrono iröng obi

16 Woshtozlöng dbaryo pjitung, öötong kjok shkë ga walëga doglo mya ko María Magdala so, María Santiago mekë, Salomé, poshtikklo lö pjleblë tjwleña ñok Jesús doyo ñi poshtiya ñok wlo ñe. ² Wëshko kjok shröng sondëshko ga jek ñok jongya jong sakshko, Jesús doyo iak buk lishko. ³ Jek löng irboshko ga tjle ñok ëng kong ga «¿Ak jong ba sak bängzakklo ñi kja-ga ëre bi kong dani?» ñe. ⁴ Öötong löng eshko ga ak kësbang ñi wleña ñok dik beno jong pjlebgwo ñi sor go.

⁵ Eni ga opzrëno jek pjlebgwo ñi roy, ga ÿya or këlekong ga domer sök kjlara mite jä, shwong ko pjilublün, kur maye. Ga beno löng sëya ñlëme.

⁶ Eshko ga domer sök eshko ñi tjle ba kong ñok ga «Ñlëye bangkjreñi ñlëme. Jesús, Nazaret so ñi zröraba pjang kjlös go, ga woñonoe. Pjäy tek löng ëre ba doyo wleña. Gueniyo buk na ñlëme. ¡E woshrono iröng obi! ¡Iak buk ñi shtoyo kjwe ñzä! ¡Bukde ñzä! ⁷ ñnomi ga pjäy nom tjle Pedro, Jesús oppinggaga ñlamo ñi kong ga

“Jesús jek Galilea kjokyo bomi bäm go. Īmi eshko, ĩara bomi kong sorë ĩi eni” ĩëmi ba kong eni» ĩë.

⁸ Eshko ga sëya ĩlëm kjĩshko ga walëga töktong to ĩok ey dwayo, jek zron jöngë. ĩlëye ĩna ĩi bangkjrara ĩok ara kuzong ga ĩlëye ĩara ë kong ĩlëme.

Jesús weno María Magdala so kong †

⁹ Jesús woshrono iröng obi ĩi, e dbaryo sondë. E dbaryo kjok shröng ga Jesús weno shäng María Magdala so kong bäm go. Walë, e dënashko ga goshko Ā sëya dogĩo kjäk (7), ga ichara Jesúsdë to drete. ¹⁰ Jesús weno ba kong irgo ga walë ĩi jek öötong shäng nopga jëktong Jesús tjok löng ĩishko, ga wĩëya ga löng woydë, slar ara. Eshko ga tjĩë ba kong ga «ĩJesús woshrono shäng së obi, ga oppino shäng bor kong!» ĩë. Gueniyo kuya ĩok ga tjĩökwo kjre ĩok ĩlëme.

Jesús weno ba oppinggaga do pjök kong

¹² E irgo ga Jesús oppinggaga do pjök jek jëk löng irbo bäng goshko ga Jesús weno shäng ba kong eshko. Dämär ga Jesús weno María Magdala so kong sorë ga weno shäng ba kong ĩok e kjoyo ĩlëm, ĩya ĩok ga oblë shara. ¹³ Jesús weno ba kong irgo ga jek iröng ba pjeyoga ĩlamo löng ĩishko. Öötong löng eshko ga ĩlëye ĩna ĩi ĩara ĩok ba kong pjire. Gueniyo kuya ĩok ga tjĩökwo kjre ĩok ĩlëme.

† Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyã shiraba oblë oblë ara. Ga Marcos 16.9-20 wen pjang kjibokwo këguë anmoyö ĩi go ĩlëme.

Jesús weno ba oppinggaga dogĩo sak kjwara kjingsho kjĩara (11) ĩi kong

¹⁴ E irgo ga Jesús oppinggaga dogĩo sak kjwara kjingsho kjĩara (11) ĩi löng ĩëshko ga Jesús weno shäng ba kong eshko. Ga epga wĩona ara. Epga mär ba go jĩökoyo ĩlëme. E ĩnaba shäng së ĩi roy kura, gueniyo jĩö ĩara ĩok ĩlëm bakoe. Epga wĩona ara e kjĩshko. ¹⁵ E irgo ga tjĩë ba kong ĩok ga «Pjãy jöngya kjok kjwang jĩkong, ga Sbö tjĩökwo roy pjĩú ĩëmi nopga uunkong kong. ¹⁶ ĩEye tjĩökwo pjĩú ĩi kjrono, ga wono jer di roshko ga döya Sbörë. Gueniyo ëye omkjrono ĩlëm ga e shdungko. ¹⁷ Tjĩökwo pjĩú kjraga ĩi kong ga dbo tve Sbörë, ga ĩlëbo jyägĩo shärye eni: Ā sëyaga iche oba goshko dwayo bor ko go; tjĩë tjĩökwo tjaglën; ¹⁸ dgur shaya or goshko, dwĩo bi zrökkĩo ĩeshko ga ĩlëye shäryë ba kong ĩlëme; orkwo ie swĩopga kjing goshko ga poptë eshko bakoe» ĩë.

Jesús to jem kjok dogo

¹⁹ Tjĩlapga Jesús tjĩëno ba kong pjir ga söra Sbörë to jem kjok dogo, ga öötong sirkeno beno sök ba orkwo këĩëkong. ²⁰ E irgo ga Jesús oppinggaga jëktong to kjok shto oblë oblë, Sbö tjĩökwo roy pjĩú ĩë oba kong. Jek löng ĩishko ga kjimte Tjĩlapga Jesúsdë arae. Ga dbo twara ba kong, ĩlëbo jyägĩo shärye ĩok ara wĩo, tjĩökwo ĩë ĩok ĩi, e jĩöe woyotjĩikoba wĩo.

Lucas

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjära ko Lucas. E no dwlòmnea. Woyotjĩkoba ga Lucas, e judío lìem wleniyo. E jèktong shäng parkè ba kjära Pablo tjok, tak pjang Colosenses 4.14 go, Filemón 24 go, 2 Timoteo 4.11 go sorè li eni. Domer shäng kjära obi ko Teófilo. Woyotjĩkoba ga e Roma so, domer tjwłō ara wleniyo bakoe.

Kjibokwo ère tara Lucasdè ba kjära Teófilo kong, Jesús roy li miyde pjíú wlo. Jesús öör kjok ère kjing go judíoga döga, nopga judío lìem wleniyo döga, e tara ba kong. E öör, Data Sbö li miyde nopga uunkongdè wlo, e tara ba kong bakoe.

1 Miga, Tjlapga Teófilo.

Lìebo shäryara Sbörè bi tjrèko li, e tər bop kong, miydèp wlo. Tja omĩno lìem, gueniyo nopga omĩno ara ba bokkwo go, ba soyožlong tek lèkong. Epga beno löng ba roy laga. Ga roy le lok li kuya lok ga kjone kjone tjìe ga «E jyā tēy, lìeyē ĩnaba li ber wēlē wlo» le. Ga jyā tara lok beno bi kong. Ba jyā tagaga li kjìlobōso, ga tjìokwo tara lok li beno bi kong kjibokwo oblē oblē go. Tjara omtē eni bakoe. Jesús roy kurorshko ga tja wotjĩno ga «¿E sorèro?» loror, «Tja omkjakrokē ba miydagaga kong» loror bakoe. Ga kjakroror shäng yōtso, eeri ga öötong luyo kop arae. E kjĩshko ga tja wotjĩno ga e jyā tər ber bop kong beke. Miydèp e go wlo ga lìebo pinaba bop kong li, e jìdē.

«Chida buk dörö kjära ko Juan» le Tjlapga parkaga kjok dogo so kjärarè

⁵ Tjlapga Herodes sök Judea so pjíuyoshko ga tjlapga sök kjära syōshtaga Sbö kong nopga kjĩshko wleniyo ko Zacarías, e Abías tjēyo. Ba boy ko Elisabet, e Aarón tjēyo bakoe. ⁶ Epga pjök li pjìlo bek Sbö bokso, ba tjìokwo kolē lok ĩyado. ⁷ Epga wapga lìem, Elisabet kjrong kjĩshko. Eshko ga epga öötong tjìabla tjan.

⁸ Dbar kjwara ga Zacarías tjēyoga parkè Sbö kong ba u roy wlo dbaryo li öötonge. ⁹ E ba sdèkwo kjĩshko ga jyā shira lok, ga ìono Zacarías kong, opzrèk jek Sbö u roshko, lìebo ìō pjìlèblè suya eshko wlo. ¹⁰ Eni ga opzrèno jek öötong shäng ba lìebo ìō pjìlèblè li suk. E wopro ga nopga tjeng kjoko kēs li beno tjeng syōstè Sbö kong.

¹¹ Eshko ga kēm kjēr roshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng Zacarías kong kjära, shäng lìebo ìō pjìlèblè sukkìlo jong lìshko e sor go, or kèlèkong.

¹² İya ga beno shäng sēya lìem erä.

¹³ Eshko ga Tjlapga parkaga li tjìe ba kong ga «Zacarías, lìeyē bangkjrep lìeme. Lìeyē rokorop Sbö kong bop syō go li, e kura, ga shärye bop kong. E

kjĩshko ga lìeyē bangkjrep lìeme. Lìono ga bop boy, e wa buk kjära domer. Bukshko ga koièp Juan. ¹⁴ Eshko ga pja ber wopjìú, woowa lìeme. Nopga ara ber löng wopjìú eshko bakoe. ¹⁵ Bop wa, e ber kēsbang Sbö bokso. Kjìlgwo bo dyo ie wlo lìem, ää dbo ara ie wlo lìem bakoe. Buk lìem obishko ga ba go Sbö Sēya tjwe ber kēsbang ba tjok.

¹⁶ »Ba kjĩshko ga Israel tjēyoga ara wotjĩk owa wleniyo, e tjwe Tjlapga, ba Sbö li kolē iröng obi. ¹⁷ Sbö Sēya ber ba tjok kēsbang, beno kēsbang tjlapga tek dēnashko so Elías tjok dik. Ga e jek shäng Tjlapga bäm go. Eshko ga dataga ie ber wotjĩk pjíú ba wapga kong obi, nopga Sbö bangkjre lìem wleniyo, e ie ber ba tjìokwo kolē. Eni ga nopga poshärye, Tjlapga wìokjre wlo» le.

¹⁸ Kuya ga tjìe ba kong ga «Tja tjìabla, bor boy, e tjìabla bakoe. ¿Tjìokwo lèp shäng li, e jìdēre miydèr sorè?»

¹⁹ «Tja Gabriel. Tja parkè Sbö kong ba bokshto. Tja ichara ìan bop tjok, chida li roy pjíú söga bop kong. ²⁰ Ga tja tjìokwo kjrorop lìem kuzong ga pja ber shäng tjìe lìem äär jong tjìokwo loror bop kong li shäryono eni pjir guing» le ba kong.

²¹ E wopro ga nopga beno löng Zacarías koshè kjoko li wotjĩk lok arae. «¿Shäng wop ara oto lèba? ¿Opshik Sbö u kjwe roy dwayo maling lìem ega?» le èng kong eni. ²² Eshko ga opshinoshko ga tjìe ga äe. Eni ga miy-dara lok ga lìebo ìno yoshko kēm kjēr roshko. Tjìe ga ä e kjĩshko. Beno shäng tjìe or goshko erä.

²³ Ga ba pak shäryè Sbö kong ba u roy wlo dbaryo li pjìtongshko ga to iröng obi ba ushko. ²⁴ E irgo ga ba boy beno shäng kjäraso lìeme. Beno sök ba ushko, opshino lìem öötong mogìlo shkèng (5). Wotjĩk ga ²⁵ «Tja wapga lìem kjĩshko ga tja kong wa twe Tjlapgarè bor kong, tja wa tjokshko ga tja lèba ame wlo» le.

«Jesús buk döröe» İe Sbö parkaga kjok dogo sorë

²⁶ Kjøglo shäng kjlara ko María. E sök Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Domer miydoydë İlëm obi, gueniyo tjökwö twono José kong, orkwosmok ba tjok wlo İe. José, e David tjëyo. Elisabet shäng kjlaraso İlëm moglo tjershko (6) ga ba parkaga kjok dogo so ko Gabriel İi ichara Sbörë María İk. ²⁸ Eni ga Sbö parkaga İi tjwe shäng ba shwoy ga tjİe ba kong ga «Miga, María. Pja woyde Tjlapgarë ara. Ba kong ga pja tjwİö ara. E shäng bop tjok» İe.

²⁹ Kuya ga woyotjİiya beno sök ara. «¿Tjİökwö İe shäng eni bor kong ega?» İe ba pjİushko.

³⁰ Eshko ga Sbö parkaga İi tjİe ba kong ga «María, İİeye bangkjrep İİeme. Sbö ber shäng wopjİu bop tjok.

³¹ Pja ber shäng kjlaraso İİeme. Pja wa buk kjlara domer. Bukshko ga koiëp Jesús. ³² E ber tjwİö kësbang. E kowëba Sbö Tjwİö Kësbangyo İi Wa. E İe Sbö Tjwİö Kësbangyörë ber shäng Israel tjëyo pjİuyo, ba pjeyo tek dënashko so David İ dik, ³³ ber Israel tjëyo pjİuyo İyado wlo. E ber pjİu dbaryo İi, e pjir İİeme» İe.

³⁴ Kuya ga tjİe ga «¿Tja wa tjok sorë? Tja domer miydoydë İlëm obi.»

³⁵ «Bop go Sbö Sëya tjwe ber kësbang bop tjok, ga pja kjingue Sbö Tjwİö Kësbangyo dbo İİrë. Eshko ga pja ber shäng kjlaraso İlëm, İaga Sbörë eni. E kjİshko ga chida buk İi, e iak beno buk dboy Sbö kong, e kowëba Sbö Wa bakoe. ³⁶ İer bop kong kjrina obi ga bop pjeyo Elisabet, e tjİablä tjän ëmdë ga wa buk kjlara döröe. İäywëba ga e wapga İlëm wleniyo İaraba. Gueniyo shäng kjlaraso İlëm moglo tjer (6) tjän. ³⁷ İİeye shärye Sbörë ga ä wlo drete» İe ba kong.

³⁸ Kuya ga tjİe ba kong ga «Jöİö. Tja ichaga Tjİlapgarë. Eni ga İİeye İorop İi, e miydaga ber Sbörë» İe.

E irgo ga Sbö parkaga İi toe.

María öör Elisabet İk

³⁹ E irgo ga María to jek maİing Elisabet İk. Elisabet sök Judea kjokyo dİup shwo İëkong. E sök eshko ba İanma Zacarías tjok. María öotong shäng eshko, opzrëno jek ba u roshko ga «Miga» İe Elisabet kong.

⁴¹ Kuya chida buk Elisabet roshko İİrë ga wiktong jİökwöyo. Ga ba mekë go Sbö Sëya shrono beno kës-bang ba tjok. ⁴² E kjİshko ga tjİëno dbo go, tjİe ga «María, pja kjimtara Sbörë ara, walëga uunkong kjin-mo, bop chira kjimtara ara bakoe. ⁴³ Bor Tjİlapga mekë İi pja. Tjara tjwİö İİeme. ¿Tja İp tjwe İİe kjİydo? ⁴⁴ Bop ybö kur ga chida İi wiktong jekdo bor bö roshko, wopjİu kjİshko. ⁴⁵ İİeye İara Tjİlapgarë bop kong İi tjİökwö kjrorop. E kjİshko ga pja ber wopjİue» İe ba kong.

⁴⁶ Kuya ga tjİe ga

«Tja bor Tjİlapga poshrëk arae.

⁴⁷ Tja wopjİu Sbö tjok,

e bor döga.

⁴⁸ Tja ba parkaga, tja tjwİö İlëm wleniyo,

gueniyo ga tja İna, tja miydara.

İİebo shäryara Sbö Kjangyo İİrë bor kong kës-bange.

E kjİshko ga eeri jek İëkong ga tja roy shdär nopga uunkong kong.

“Walë kjwe kjimtara Sbörë kësbang jİöe” İe İyado. E ko Eröe. E bishİya dik İİeme.

⁵⁰ Pja songe İe ba bangkjraga uunkong kong İyadoe.

⁵¹ İİebo kësbang shärye İyado, e dbo ara kjİshko.

Nopga opposhrëk ä wleniyo, opyë woydë ber kës-bang İi,

e shdöra kjİloroe.

⁵² Pjİupga kës-kës wleniyo,

e İona beno tjwİö ame.

Nopga wİëp wleniyo,

e poyona beno kës-këse.

⁵³ Nopga pjİi ara wleniyo kong,

İİeye woyde İi, e twara ba kong pjire.

Nopga tjeng İİebo ara wleniyo,

e ichara jek or rorëe.

⁵⁴ Shji Israel tjëyoga ber İöng ba parkaga.

Shji kjimtara.

Shji songe İe İyado.

⁵⁵ İara eni jİökwöyo bi pjeyoga tek dënashko so kong, Abraham kong bako,

ga shäryara eni» İe.

⁵⁶ Ga María beno sök Elisabet tjok ba ushko moglo mya dik. E irgo ga tek shrono shäng İröng obi ba ushko.

Juan No Waga bukshko dbaryo

⁵⁷ Elisabet dbaryo öotongshko ga wa buk kjlara domer. ⁵⁸ Eshko ga ba mekë beno wopjİue. Roy kura nopga tjeng ba zİong bäng İi, ba pjeyogarë, ga beno İöng wopjİu ba tjok eshko bakoe. Miydara İok ga İİebo shäryara Tjİlapgarë pjİu ba kong.

⁵⁹ Öotong dbargwo kjwongshko (8) ga chida İi söra İok, doyo jyä te wlo. «Koiëy Zacarías, ba data İi ko» İara nopga İöng İİrë, ⁶⁰ gueniyo ga ba mekë tjİe ga «Eni İİeme. E ko Juan» İe.

⁶¹ Kuya İok ga tjİe ba kong ga «¿Eni ega? Pja pjeyo ko eni drete» İe. ⁶² Ga tjİëno İok chida data İi kong or goshko, koie ber İİe miyde İok wlo. ⁶³ Eshko ga ba data kjorkwang rokono kjwangna, İİebo jyä të e go wlo. Twara İok ba kong ga jyä tara ga «E ko ber Juan» İe. İya nopga uunkong İİrë ga beno İöng yëy İe erä. ⁶⁴ Jekdo eshko ga chida data İi tjİëno jek obi, ga Sbö poshrëra arae.

⁶⁵ Kuya İok ga yëy İe uunkong İİrë. Ga İİebo shäryono İi, e İanyotkëba ara Judea kjokyo dİup shwo İëkong kjwang jİkong. ⁶⁶ Kuya nopga İöng eshko İİrë ga beno İöng wotjİk ara uunkong. Tjİe ëng kong ga «Jİökwöyo ga Tjİlapga shäng chida İi tjok. ¿E kjİshko ga e ber İİe shärye?» İe İok eni.

Tjİlapga poshrëra Zacaríasdë

⁶⁷ Eshko ga Zacarías go Sbö Sëya shrono beno kës-bang ba tjok, ga tjİökwö İara Sbö Sëyarë ba kong. Kuya ga İara jekdo eshko obi. Tjİe ga

⁶⁸ «Tjİlapga, e poshrëy ara.

Shji Israel tjëyo Sbö li e.
 E shrono, shji kjimte wlo, shji döya wlo bakoe.
 Bi döga ichara kjlara bi kong, e kësbang,
 e ba parkaga tek dënashko so David li tjëyo.
 E poshrëy träk llëm e kjishko.
⁷⁰ Tek dënashko ga tjökwö twara beno bi kong,
 lak ba tjökwö lagagarë drete.
 Tak pjang eni:
⁷¹ "Tja tjwe ber bomi döga, bomi wloyoga wloshko
 dwayo,
 bomi woydaga llëm li wloshko dwayo bakoe.
⁷² Pjây songe lër iyado.
 Bor tjökwö tworor bomi kong beno iyado wlo li woy-
 ojer llëme."
⁷³ Tjökwo lara bi tjlapga Abraham kong jökwöyo li
 beno jong eni.
⁷⁴ Shji döya bi wloyoga wloshko dwayo.
 Eni ga llëye bangkjrey llëm,
 dbar kjwobi go, shji löng së obishko ga
 ba tjökwö li söy ga pjlu, pjlo bek, owa llëme.
⁷⁶ Ga pja, bor wa,
 pja jek Tjlapga tjwe li bäm goshko, irbo posharyëp
 shäng ba kong wleni.
 E kjishko ga pja kowëba Sbö Tjwlo Kësbangyo tjök-
 wo laga.
 Ba tjökwö löröp ba nopga kong li go ga
 miyde lok ga owa pjang ba go li löna Sbörë beno
 dret,
 ga döra llëbo owa sharye löng li dbo dorko dwayo,
 shdüya Sbörë ame wlo.
 Löröp ba kong li, e irbo posharyëp shäng ba kong
 wleni.
⁷⁸ Bi Sbö, shji woyde ara, shji songe lë iyado.
 Miyde ga shji tjeng kjok ro sï roy wleni,
 shji wolon li, e bangkjrey arae.
 Eni kuzong ga bi kong bi döga iche tjwe kjlara kjok
 dogo dwayo,
 kälä shjiy dlo wleni,
 dba, e ie ber bi kong tjaglën wleni.
 Dlo li kälä të shjiy shji löng lishko,
 shji ber tjeng kjok ro sï roy ame wlo,
 shji wolon li, e bangkjrey ame wlo bakoe.
 Irbo pjlu li, e pïya bi kong, shji ber löng wlep wlo» lë.
⁸⁰ Ga chida li kun jem, ga ba wotjlik pjlu li kun jem
 bakoe. Öötong kësbangshko ga öötong sök kjok
 dogro no llëmshko, äär jong ba dbar opping Israel
 tjëyoga kong, Sbö tjökwö roy lë ba kong wlo li öötong
 guing.

Jesucristo bukshko dbaryo

2 Chida li buk chirawa obishko ga pjlu kësbangyo
 sök Roma kjokyo li ko Augusto. Dbar kjwara ga ba
 parkagaga ichara jek ko kjrë kjok kjwang jikong, nop-
 ga tjeng kjlobi miyde wlo. ² E bäm goshko ga ko
 kjayde eni llëm, kjre eshko jä. Kjreshko ga Cirenio
 parkë sök Siria so ichaga. ³ Eshko ga nopga uunkong
 jek jongya ba tjlapgaga tek dënashko so li kjokshko
 iröng obi, ko twë ba ko kragaga kong wlo.

⁴ Eshkoshko ga José sök Nazaret kjokyo, e Galilea
 kjokyo obi. Eni ga José opshino jek ey dwayo, to jek
 shäng Judea kjokyo, ga öötong shäng Belén kjokyo,
 David weno buk lishko. To shäng eshko, David, e ba
 tjlapga tek dënashko so kjishko. ⁵ Dënashko ga tjökwö
 twono María kong, orkwosmok ba tjok wlo lë, gueniyo
 eshkoshko ga orkwosmoydë ba tjok llëm obi. Eni ga
 jek shäng ko twëshko ga María jek shäng ba tjok
 bakoe. Eshko ga María wloshko tjeng döröe. ⁶ Löng
 Belén kjokyo wopro ga María chida bukshko dbaryo li
 öötonge. ⁷ Ga wloshko wa buk kjlara domer, ba wa
 bäm iyo. Ga popgara shwong chida popgoklo wleniyo
 go, ga iara beno buk öng dli ioklo bapkwö kjing go,
 öng tjeng lishko. Söya jek no pozlong uyo roy ga ä,
 shtoyo dret kjishko.

Sbö parkagaga kjok dogo so weno löng öng dagaga kong

⁸ Eshko soshko ga öng wlep ushko so dagaga löng
 kjlobö, ber tjeng ba öng li dë ba kjokshko. Shkë ga
⁹ Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara ba
 kong eshko, Tjlapga dbo kälä tono lletilet pjribri löng
 lishko. Iya lok ga bangkjre lok ara. ¹⁰ Gueniyo Tjlapga
 parkaga li tjle ba kong ga «Llëye bangkjremi llëme. Tja
 tjwe shäng llëbo roy pjlu söga bomi kong. Kuromi ga
 pjây ie ber löng wopjlu träk llëme. Kuromi ga pjây ber
 wopjlu li, e ber nopga uunkong kong bakoe. ¹¹ Lu-
 nashko ga David kjokshko ga chida buk kjlara. Chida li,
 e bomi döga. No pjluyo ichara Sbörë shrono buk li e. E
 ber bomi pjluyo bakoe. ¹² Chida li miydëmi wëlë wlo ga
 wlämi ga popgak iak buk öng dli ioklo bapkwö kjing
 go» lë.
¹³ Jekdo eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so weno
 tjeng ara obi ba kjlara li sor go. Ga Sbö poshrëra lok
 ara, tjle ga
¹⁴ «Kjok dogo ga Sbö, e poshrëya lok träk llëme.
 "Pja kësbage" lë lok ba kong.
 Kjok ëre kjing go ga nopga woyde Sbörë ara li,
 e ber löng wopjlu ëng tjok» lë.
¹⁵ E irgo ga Sbö parkagaga li to jem lok kjok dogo
 iröng obi. E irgo ga öng dagaga li tjle lok ëng kong ga
 «Llëbo roy ichara Tjlapgarë bi kong. Eni ga shji to ik
 Belén kjokyo» lë. ¹⁶ Eni ga jek lok shëstëng, ga tjwe
 löng ga chida li wläna bë buk öng dli ioklo bapkwö
 kjing go. María, José, e wläna löng eshko bakoe.
¹⁷ Chida li ina pjir ga llëye lara Sbö parkagarë ba
 kong li roy shdöra lok nopga uunkong kong. ¹⁸ Kuya
 lok ga beno löng wotjlik arae. ¹⁹ Gueniyo Maríara
 omkuno, ga beno sök kjing erä. Woyojeya llëm, söya
 tjeng ba pjluhshko erä.
²⁰ Ga öng dagaga lara to iröng obi, ba öng iara beno
 tjeng lishko. Llëye lara Sbö parkagarë ba kong li ina
 lok, kura lok pjire. E kjishko ga Sbö poshrëra lok ara,
 tjle ga «Sbö, pja kësbage» lë lok eni.

Chida Jesús söra ba mekë, ba datarë Sbö u zlong bäng

²¹ Öötong dbargwo kwongshko (8) ga chida li doyo jyã tara pjire. Eshko ga koiara Jesús, ko li ñara Sbö parkagarë María kong, e shäng kjlaraso liem li liem obishko.

²² Ga sopono, dbar tak pjang kjok ligwekklo tara Moisésdë li go sorë ga eni.

Tjlapga tjökwö tak pjang eni: «Wapga domerga bäm ñyo, e kje ber tjeng dboy Tjlapga kong.» † E kjishko ga chida li söra ba mekë, ba datarë jek Jerusalén kjokyo, kje ber shäng dboy Tjlapga kong wlo. ²⁴ Tjlapga tjökwö tak pjang eni: «Dunggwo kring pjök, dunggwö kjwo kësks wleniyo, liem ga dunggwö kjwo chilawa wleniyo twe Tjlapga kong kjwo pjök.» †† E kjishko ga Tjlapga sengglo li shäryara eni.

²⁵ E dbaryoshko ga domer sök kjlara Jerusalén kjokyo ko Simeón. E domer pjlo bek, Sbö poshrëya shäng ara, Israel tjëyoga döga dbaryo li koshe sök ñyado, e goshko Sbö Sëya bakoe. ²⁶ Pjilara ga Sbö Sëya tjlä ba kong ga «Pja wolon liem, no pjluoyo iche le Sbörë li ñnop om go guing» le.

²⁷ Jesús söra ba mekë, ba datarë jek Sbö u zlong bäng, liëye tak pjang kjok ligwekklo tara Moisésdë go li shärye eni wlo dbaryoshko ga Simeón ichara Sbö Sëyarë jek eshko ba koshë. Öötong löngshko ga ²⁸ chida li ñna, ga kjrara ba wloshko, ga Sbö poshrëra ara, tjlä ga

²⁹ «Borwa pjluoyo ère ichorop,
ñya tjëyoga löng kës lirë wlo.
Ère ber iök shjiy wleni,
nopga judío liem wleniyo kong.
Bop tjëyo Israel,
e poshrëkoba ara ba kjishko.
Tjlapga, tja bop parkaga.
Liëye lorop bor kong jököyo li,
e shäryorop eeri.
Borwa döga ère
ñnor bor bokkwo go.

E kjishko ga tja shinmotkë wopjüu ga pjüu» le.

³³ Lanyotke Simeóndë shäng eni li kuya ba mekë, ba datarë ga beno löng wotjlik arae. ³⁴ E irgo ga tjökwö ñara Simeóndë beno pjüu ba kong lok. Ga tjlä chida mekë María li kong ga «Israel tjëyoga kong ga chida ère, e ber shäng no kjone kjone longga, ber tjwö ame wlo, no kjone kjone poyongga, ber tjwö ara wlo bakoe. E ber shäng liëbo jyäglo ichara Sbörë wleni, ga läywëba owa ara, ³⁵ oba wotjlik sorë ba pjüshko li ñgöy wële wlo. Gueniyo lono ga ba kjishko ga pja ber woydë ara, pja shorkera söglorë wleni» le.

³⁶ Eshko walë shäng kjlara ko Ana, e Sbö tjökwö ñaga. Ba data ko Fanuel, e Aser tjëyo. Ana, e tjlabläe. Mite obishko ga orkwosmono, ga beno sök ba ñanma tjok lu pjloglo kjäk (7). ³⁷ E irgo ga ba ñanma shinmotkono, ga beno sök syä. Eshko ga öötong sök lu pjloglo sak kwong kwongshko pkëng (84). Beno sök Sbö u zlong bäng Sbö poshrëk shkë dba, opshik ilaw liëme.

† Éxodo 13.2, 12. †† Levítico 12.8.

Syöshtë Sbö kong ara, ga ië liem Sbö kong dbar kop ara bakoe.

³⁸ Eshko ga tek shrono shäng chida buk li zlong bäng. Ñya ga beno shäng wopjüu. Ga tjlä ga «Sbö, chida ère ichorop borwa pjluoyo. E kjishko ga tja wopjüu bop tjök» le. Eshko Jerusalén kjokyo ga nopga tjeng ara ba pjluoyo tjwe dbaryo li koshë. Ga chida li roy ñara ba kong pjire.

³⁹ Tjökwö tak pjang Tjlapga kjok ligwekklo go shärye wlo li shäryara lok pjirshko ga chida li söra José, Mariarë to jek iröng obi Galilea kjokyo, ga öötong löng ba kjokshko Nazaret kjokyo. ⁴⁰ Eshko ga Jesús kun jem, beno dbo ara, kjok miydë ara bakoe. Ga kjimte Sbörë arae.

Kjwozir Jesús sök Sbö u zlong bäng nopga kjok miydë tjok

⁴¹ Lu pjlobi go ga ba data, ba mekë, e jek lok Jerusalén kjokyo, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëk wlo. ⁴² Ga Jesús öötong lu pjloglo sak kwara kwongshko pjökshko (12) ga jek dbar li shrëk ba tjök bebi, sgara judiogarë sorë ga eni. ⁴³ Dbar li shrëra lok pjir ga ba data, ba mekë, e tek löng iröng obi, ga nopga jek löng ara ba tjök. Jesús ñira tek shäng ba tjökdo ñara lok, miga liem, beno shäng Jerusalén kjokyo. Jëktong lok dbar kjwarashko ga wiëya lok ba pjeyoga tjreko, ⁴⁵ gueniyo wiëna liëme. Eni ga sano jek iröng obi Jerusalén kjokyo, wiëya lok eshko wlo.

⁴⁶ Kjöshko ga wiëna lok bë sök Sbö u zlong bäng, no pinggaga kjok ligwekklo tara Moisésdë go li tjreko. E sök ba tjökwö le lok li kuk, ga omkjakrokë jong bakoe. ⁴⁷ Kuya nopga löng lirë lok ga Jesús kjok miydë ara, liëbo kjakroke kjöme li dboryara pjüu. E kjishko ga yëy le lok erä.

⁴⁸ Ñya ba mekë, ba datarë äär eshko ga ba wa sök nopga li tjreko ga yëy le erä. Eshko ga ba mekë tjlä ba kong ga «Jesús, ¿pja opshäryë borwa kong kjweni ega? Tja, bop data, tjawa to löng bop wiëk. Tjawa woydë ara bop kjishko» le.

⁴⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Tja wiëmi löng ega? ¿Tja sök bor Data ushko, e miydëmi liëmdo?» le. ⁵⁰ Gueniyo tjökwö ñara li lië loklo miydara lok liëme.

⁵¹ E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba tjök ba ushko Nazaret kjokyo. Ga kuno sök ba mekë, ba data tjök. Liëye ñara lok ba kong kës li söya eni. Ba mekëra, liëye shäryara li woyojeya liem, söya tjeng ba pjüshko erä.

⁵² Ga Jesús kun jeme. Ba kjok miydë li kun jem bakoe. «Jesús kjwe pjüu» le Sbörë, le nopgarë eni bakoe.

Juan No Waga shäng kjok dogro no liëmshko

3 Tiberio sök pjüu kësbangyo öötong lu pjloglo sak kwara kwongshko shkëngshko (15) ga Poncio Pilato sök Judea so ichaga, Herodes sök Galilea so pjluoyo, ba shjiy Felipe sök Iturea so pjluoyo, Traconite so pjluoyo bako, Lisaniyas sök Abilene so pjluoyo, ² Anás, Caifás, e löng syöshtaga Sbö kong nopga kjishko kësksyo.

Eshkoshko ga Juan, Zacarías wa li sök kjok dogro no ilëmshko. Eshko ga tjïökwo İara Sbörë Juan kong, İe oba kong wïo. ³ Eni ga to jek shäng kjok buk kës Jordán diyo sor go, tjïë oba kong ga «Lİëbo owa shäryëmi löng İi, e owa jïöe İozı, ga rayozı, ga pjäy wër jer di roshko. Shäryoromi eni ga owa pjang bomi go İi İöya Sbörë ber drete» İe.

⁴ Shäryono eni, tara Sbö tjïökwo İaga tek dënashko so İsaíasdë sorë İi eni. Tjïëno beno eni:

«Kjok dogro no ilëmshko ga ëbo tjïë shäng dbo go ga “İrbo poshäryozı Tjİapga tjwe İi kong.

Shäryozı ber beke.

⁵ Dİpkwo uunkong İi, e klungyo dİngko, kjing ber bek wïo.

Dİup këskes, chilawa İi,

e löngko, kjing ber bek wïo.

İrbo sjöng İi,

e İlgwekko, ber pjİo bek wïo.

İrbo pjİëbgwoyo ara İi,

e kjingako, ber kjing bek wïo bakoe.

⁶ Ga no pjİuyo iche Sbörë no döya wïo İi, e İya nopga tjeng kjok kjwang jİkong İirë” İe.» †

⁷ Eni ga nopga tjwe jong Juan shwoy ara, we jer di roshko wïo. Ga Juan tjïë ba kong ga «İPjäy so dgur kjoyoe! İNopga owa shdüzİlong dbaryo döro İishko ga pjäy dār İaga ërë bomi kongdo? ⁸ Pjäy jëk pjİo beke. Miydëba e go ga İlëbo owa shäryëmi löng İi, e owa jïöe İoromi, ga rayoromi jïökoyo. İër bomi kong ga akkwo ëre ëmdë shärye Sbörë ber Abraham tjëyoga ga pjİue. E kjİshko ga “Tjawa Abraham tjëyoga kjİshko ga tjawa shdüya Sbörë İlëme” İëmi İlëme. ⁹ “Zër e” İe Sbörë shäng. Kjor botjyë pjİu İlëm wİeniyo tjeng kës İi ze jek tas, dbuya İök roy, suya wïo» İe.

¹⁰ Kuya İok ga tjïë ba kong ga «İEni ga İlëye shäryër-wa?»

¹¹ «Ëye shwong ko pjök ga twe kara ëye shwong İlëm İi kong, ëye dİi tjok ga shdüya, twe ëye dİi İlëm İi kong» İe ba kong.

¹² Nopga dbur töngga Roma so kong İi shrono löng eshko, we wïo bakoe. Epga tjïë ba kong ga «Tjİapga no pingga, İİlëye shäryërwa?»

¹³ «Pjäy ichara bomi kägäyorë dbur töng bayo kjöme İi, e shimirë erö, shimi e kjinmo İlëme» İe ba kong.

¹⁴ Èngkjwagaga löng eshko İi tjïë ba kong ga «İTjawa orwë İlong?»

«Lİëye dömi oblë shjiryö İlëme. Lİëye dömi dbo go İlëm, jyöyotkëmi İ İlëm bakoe. Pjäy tjwİëkoba kjöme ga pjäy ber löng wİëp ba tjok» İe ba kong.

¹⁵ Eshko ga nopga beno löng wopjİu anmoyö, ga wotjİk İok ga «İNo pjİuyo ichara Sbörë shrono shäng İi, e Juan kjwe İëpde?» İe.

¹⁶ E kjİshko ga Juan tjïë ba kong ga «Pjäy wër shäng di goshko. Gueniyo no tjwe bor irgo kjİlara. Bek wïo ga tja ba drepkwota dök wïo İlëm, e tjwİö ara bor kjinmo anmoyö kjİshko. †† Era, pjäy we İök go, ga pjäy go Sbö Sëya iche tjwe ber kësbang bomi tjok. ¹⁷ Tjwe kjwİë

† İsaías 40.3-5. †† DREPKWOTA DÖGA İanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

tjok, dwİa pjİoyong wİo wİeni. Dwİa pokeshko ga dwİa bo tÿya ber tjeng ba bapkwö roy. Gueniyo ba kasho İİ- ra suya İök roy. İök İi pjë jong ri ri İyado, sjer İlëme» İe. ¹⁸ Eni ga nopga poshduna Juandë tjïökwo oblë oblë go ara, ga Sbö tjïökwo roy pjİu İara ba kong bakoe.

¹⁹ Eshkoshko ga Pjİu Herodes, ba shjiy boy İi kjrara beno sök ba boy. Lİëbo owa shäryara oblë ara bakoe. E kjİshko ga wİona Juandë ara. ²⁰ Gueniyo Juan kolara İlëm, İlëbo owa shäryara jek këgong, Juan iara beno shäng no shdüzİlong uyo roshko.

Jesús wara Juandë

²¹ İayde shäng no shdüzİlong uyo roy İlëm obishko ga Juan shäng oba wë ara. Pjİara ga Jesús jek öötong shäng eshko, ga wara Juandë jer di roshko. Wara pjir ga Jesús shäng syöshhtë Sbö kong wopro ga kjok dogo roshwino beno oojong erä, ²² ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go, İkoba ga wëİëe. Eshko ga ybö kuraba ter kjok dogo dwayo, tjïë ga «Bor wa İi pja. Pja woydër ara. Tja wopjİu bop tjok» İe.

Jesús data, kjokë, tjİapgaga tek dëna dwayo

²³ Ga Jesús İu pjİogİo sak myashko (30) ga ba pak so-yarae.

Jesús, e José wa İëba.

José, e Elı wa.

²⁴ Elı, e Matat wa.

Matat, e Levı wa.

Levı, e Melquí wa.

Melquí, e Jana wa.

Jana, e José wa.

²⁵ José, e Matatıas wa.

Matatıas, e Amós wa.

Amós, e Nahúm wa.

Nahúm, e Esli wa.

Esli, e Nagai wa.

²⁶ Nagai, e Maat wa.

Maat, e Matatıas wa.

Matatıas, e Semei wa.

Semei, e José wa.

José, e Judá wa.

²⁷ Judá, e Joanán wa.

Joanán, e Resa wa.

Resa, e Zorobabel wa.

Zorobabel, e Salatiel wa.

Salatiel, e Neri wa.

²⁸ Neri, e Melquí wa.

Melquí, e Adi wa.

Adi, e Cosam wa.

Cosam, e Elmodam wa.

Elmodam, e Er wa.

²⁹ Er, e Josué wa.

Josué, e Eliézer wa.

Eliézer, e Jorim wa.

Jorim, e Matat wa.

³⁰ Matat, e Levı wa.

Leví, e Simeón wa.
 Simeón, e Judá wa.
 Judá, e José wa.
 José, e Jonán wa.
 Jonán, e Eliaquim wa.
³¹ Eliaquim, e Melea wa.
 Melea, e Mainán wa.
 Mainán, e Matata wa.
 Matata, Natán wa.
³² Natán, e David wa.
 David, e Isaí wa.
 Isaí, e Obed wa.
 Obed, e Booz wa.
 Booz, e Salmón wa.
 Salmón, e Naasón wa.
³³ Naasón, e Aminadab wa.
 Aminadab, e Aram wa.
 Aram, e Esrom wa.
 Esrom, e Fares wa.
 Fares, e Judá wa.
³⁴ Judá, e Jacob wa.
 Jacob, e Isaac wa.
 Isaac, e Abraham wa.
 Abraham, e Taré wa.
 Taré, e Najor wa.
³⁵ Najor, e Serug wa.
 Serug, e Ragau wa.
 Ragau, e Péleg wa.
 Péleg, e Heber wa.
 Heber, e Selaj wa.
³⁶ Selaj, e Cainán wa.
 Cainán, e Arfaxad wa.
 Arfaxad, e Sem wa.
 Sem, e Noé wa.
 Noé, e Lamec wa.
³⁷ Lamec, e Matusalén wa.
 Matusalén, e Enoc wa.
 Enoc, e Jared wa.
 Jared, e Malalel wa.
 Malalel, e Cainán wa.
³⁸ Cainán, e Enós wa.
 Enós, e Set wa.
 Set, e Adán wa.
 Adán, e Sbö wa.

Jesús tjiřna Ārë, ilëbo owa shäryë wlo ĩe

4 Eshko ga Jesús go Sbö Sëya jïðkoyo. Eni ga tjwe iröng Jordán diyo dwayoshko ga söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no ilëmshko. ² Eshko ga tjiřna Ārë shäng dbargwo sak pkëng (40), ilëbo owa shäryë wlo ĩe. Dbar eshko ga Jesús iono ilëme. E irgo ga pjiĳi jöng.

³ Eni ga Ā tjiř ba kong ga «Pja Sbö Wa jïðkoyo ga akkwo ëre posgos ber pjlung shosho suk pjir, uëp wlo» ĩe.

⁴ Kuya ga tjiř ba kong ga «Sbö tjiřkwo tak pjang eni: “No mār dli go dö ilëme”» † ĩe.

† Deuteronomio 8.3.

⁵ E irgo ga söra Ārë jem öötong shäng dĳup jöng kjökshko dbo go, ga kjok kjwang jïkong kjrina kjrina ĳi pina ba kong uunkong jekdo. ⁶ Eshko ga tjiř ba kong ga «Pja kjök tok, tja poshrëp wleni ga kjok uunkong ëre twër ber bop kong. Ba ilëbo wolësowa tjeng kës kjwe, ba dbo ara, e ber bopoya, ga pja ber ba ichaga. E twak beno bor kong uunkong, ga twër woýdë ë kong ga twër» ĩe.

⁸ Kuya ga tjiř ba kong ga «Sbö tjiřkwo tak pjang eni: “Tjiřapga, bop Sbö ĳi poshrëmirë döe. E kolomirë döe”» †† ĩe.

⁹ E irgo ga söra Ārë jek öötong shäng Jerusalén kjokyo, Sbö u kësbang jöng ĳishko. Eshko ga söra jem öötong shäng Sbö u dbo go, ga tjiř ba kong ga «Sbö tjiřkwo tak pjang eni:

»“Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörë bop dë, pja shaya ba orkwo go, pja dre pjë akkwo go ĳlëm wlo.” †

E kjïshko ga pja Sbö Wa jïðkoyo ga pja optos jer na dwayo» ĩe.

¹² Kuya ga tjiř ba kong ga «Sbö tjiřkwo tak pjang eni bakoe:

»“Tjiřapga, bop Sbö ĳi tjiřy ilëme” †† ĩe.

¹³ Tjiřna Ārë pjir ga rayara to ey dwayo. Ga barwara ame äär jöng ĳlono jã.

Jesús ba pak soyono

¹⁴ E irgo ga Jesús to jek Galilea kjokyo iröng obi. Jëk shäng Sbö Sëya dbo ara ĳi tjok. Ga e roy shdöktong kjok eshko kjwang jïkong. ¹⁵ Kjok kjrina kjrina ga oba pïya judïoga syö uyo roshko, ga poshrëkoba uunkong.

Jesús shäng Nazaret kjokyo

¹⁶ Pjiřara ga Jesús jek öötong shäng Nazaret kjokyo, kuno shäng ĳishko. Ga öötong woshtozlong dbaryo ga opzrëno jek shäng judïoga syö uyo jöng eshko ĳi roy. Eshko ga kojono shäng, Sbö tjiřkwo ĳë nopga tjeng ĳi kong wlo, sgara shäng enido sorë ga eni. ¹⁷ Ga kjibokwo tara Sbö tjiřkwo ĳaga tek dënashko so Isaíasdë ĳi twara tjeng ba kong. Eshko ga kjibokwo ĳi koshwina, ga ĳara nopga ĳi kong. Tjiřkwo tak pjang ĳara ĳi tjiř eni:

¹⁸ «Tja kjrara Tjiřapga Sëyarë, ba tjiřkwo roy pjiř ĳë oba song wleniyo kong wlo. E kjïshko ga Tjiřapga Sëya pjang bor go.

Tja ichara

tjiř nopga shdung ĳöng ĳi kong ga “Pjäy dār mālinge”,

tjiř nopga kjok ĳgö ĳlëm ĳi kong ga “Pjäy kjok ĳk shara”,

tjiř nopga bokrotkëba ara ĳi kong ga “Pjäy bokrotkëba ame”,

¹⁹ tjiř nopga uunkong kong ga “Sbö nopga dār dbaryo ĳi öötonge.” ††

²⁰ E irgo ga kjibokwo ĳi ĳlira, twara iröng ba kjimtaga parkë shäng judïoga syö uyo roy ĳi kong, ga sirkeno

†† Deuteronomio 6.13. ‡ Salmo 91.11-12. †† Deuteronomio 6.16. †† Isaías 61.1-2.

sök eshko. Eshko ga ïya nopga löng ñirë beno löng drëng erä. ²¹ Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwö ëre kuromi ñi, e shäryono eeri» ñe.

²² Tjlë shäng ga ba kugaga löng ñi tjlë ëng kong ga «Kjwe pjlúe. Ba tjlökwö ñe ñi, e wolësowa» ñe, ga beno löng yëy ñe erä. Ga tjlë ëng kong ga «¿Domer kjwe José wa llëmdo?» ñe.

²³ Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «Llëye ñemi woydë bor kong ñi, e miydoror pjir tjan. ¿No dwlomnega shäng kjlara swlo ara ga shji tjlë ba kong ga “Pja no dwlomnek pjlúra pja opdwlomnes om goshko” ñey eni llëmdo? Eni ga “Pja no dwlomnek pjlúra nopga tjeng bop kjok ëreshko dwlomnezong” ñemi woydë bor kong eni. “Capernaúm kjokyoshko ga llëbo shäryorop oblë oblë ara ñi roy kurorwa pjire. Eni ga bop kjok ëreshko ga shäryos eni bakoe” ñemi woydë bor kong eni bakoe. ²⁴ Lër bomi kong jlökooyo ga Sbö tjlökwö ñaga, e iëba tjlwlo ara ba kjok om go ñishko llëme. ²⁵ Lër bomi kong jlökooyo ga Sbö tjlökwö ñaga Elías dbaryoshko ga shunyo shrono llëm lu pjloglo mya kjingsho bëy, ga pjli shrono ara kjone pogo. Eshkoshko ga syäpaga tjeng ara Israel kjokyo, Elías sök ñishko, ²⁶ gueniyo ichara Sbörë syäpaga löng eshko ñi kjimtë llëme. Miga ichara Sarepta kjokyo, kjok ñi buk Sidón kjokyo worbo go, syä sök kjlara eshko kjimtë wlo. ²⁷ Sbö tjlökwö ñaga Eliseo dbaryoshko ga nopga tjeng Israel tjetjyoga ara poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo, gueniyo poptara kjlara llëme. Miga domer Siria so ko Naamán, era poptara» ñe.

²⁸ Kuya nopga tjeng judíoga syö uyo roshko ñirë ga iirkono ara ba kong. ²⁹ Ga kojono lok, ga Jesús söra lok jek kjok eshko dwayo. Kjok eshko ñi, e pjang dlup poglo go. Eni ga söra lok jek öötong lok dlup ñi dbo go, dbuya lon jer töshko wlo ñara. ³⁰ Miga Jesús opdöno jek ba tjrëko, ga toe.

Ä sëya pjang domer goshko ichara Jesúsde toe

³¹ E irgo ga jek öötong shäng Capernaúm kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Ga öötong woshtozlong dbaryo ga opzrëno jek shäng judíoga syö uyo jong eshko ñi roshko, ga nopga pina. ³² Tjlökwö ñara jlökooyo, dbo ara go. E kjishko ga nopga löng ba kuga ñi beno löng yëy ñe erä.

³³ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä sëya kjlara. Ga Jesús ñya sëya ñirë ga öö ñe ba kong dbo goshko, tjlë ga ³⁴ «Jesús, Nazaret so, ¿pja tek shäng borwa barwë ega? ¿Pja tek shäng borwa pjigare? Pja ë miydër pjlúe. Pja iak beno shäng dboy Sbö kong» ñe.

³⁵ Kuya ga sëya ñi wlonä, tjlë ga «Pja kjinkozong. Pja opkjos domer kjwe go dwayo» ñe. Kuya ga domer ñi dbura buk töshko, gueniyo llëye owa shäryara ba kong llëme. Eshko ga opkjono ba go dwayo.

³⁶ Eni ga nopga tjeng eshko ñi beno löng yëy ñe erä. Ga tjlë ëng kong ga «¿Tjlökwö kjwe llëro? Dbo ara go ga Ä sëyaga iche opkjë ga kole jlökooyo» ñe. ³⁷ Ga Jesús roy shdöra lok kjok eshko kjwang jikong.

Simón ëm poptara Jesúsde

³⁸ E irgo ga Jesús opshino judíoga syö uyo ñi roshko dwayo, ga jek öötong shäng Simón ushko. Eshko ga Simón ëm buk swlo ara, wloyo kjilkdë. Eni ga nopga tjeng eshko ñi tjlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga kjwe kjimtozong» ñe. ³⁹ Öötong shäng ba zlong bäng ga kjlik ñi zenoe. Jekdo eshko ga kojono, ga dli shäryono ba kong.

Swlöpaga poptara Jesúsde ara

⁴⁰ Jek kjok ro zar ga nopga swlo oblë oblë wleniyo söra ara Jesús kong. Ga orkwo iono kjlara kjlara kjing go, ga poptara. ⁴¹ Jesús, e no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng ñi miyde Ä sëyaga tjeng oba goshko ñirë owa llëme. Epga toshko ga tjlë löng dbo go ga «¡Pja Sbö Wa!» ñe. E kjishko ga ichara Jesúsde tjlë llëme.

Jesús Sbö tjlökwö roy pjlú ñono judíoga syö uyo oblë oblë roshko

⁴² Wëshko kjok shröngto ga Jesús opshino jek kjok eshko dwayo, to jongya ëye llëmshko, ber sök tjoksa wlo. E irgo ga nopga to löng ba wlek. Ga wlenä lok, ga tjlë lok ba kong ga «Pja brik llëme» ñe.

⁴³ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Tja to jongya kjok shto oblë oblë, Sbö ber no pjluyo sorë ñi roy pjlú shdök, miydëba wlo. Tja ichak shäng e kong wlo» ñe.

⁴⁴ Eni ga to shäng ba ñe judíoga kjokyo kjrinishko kjrinishko, judíoga syö uyo lok kjwobi ñi roshko.

Nopga mã shaga kjrara Jesúsde doglo pkëng (4)

5 Pjlara ga Jesús shäng di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Genesaret † ñi kjako. Eshko ga nopga shrono löng ara ba zlong bäng, Sbö tjlökwö kuya lok wlo, ga Jesús ñiya lok ara. Eshko ga ñna Jesúsde ga kjyong tjeng do pjök di bäng ñi kjako, roy no llëme. Nopga tjeng ba roy ñi opshino tjeng ba kjla mã shakklo kwoshkwë. Eni ga Jesús opyono kjyong buk kjlara roshko, kjyong ñi sogo ko Simón. Eshko ga tjlë Simón kong ga «Ichos jek sira di rong shwo lëkong» ñe. Ga ichara jek. Eshko ga Jesús sirkeno sök kjyong ñi roshko, ga nopga beno tjeng pjöshko ñi pïya sök.

⁴ Tjlëno pjir ga tjlë Simón kong ga «Kjyong ëre ichos jek këgong sit di rong wleshko, ga bomi kjla mã shakklo kjwe dbuzi dishko, pjäy mã shak wlo» ñe.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, tjawa parkono löng shkë ga mã sharorwa kjlara llëme. Gueniyo tjawa ichaga pjarë ga kjla dburwa» ñe.

⁶ Shäryara eni ga mã shara lok träk llëme. Shiya lokshko ga kjla ñi kjijo kjone kjone skoktong tjan. ⁷ ñya ga dwleto ga ba pjeyoga tjeng kjyong oblë roshko ñi rokara or go, tek ba kjimtë wlo. Ga epga shrono, ga parkono tje jikong. Ba kjyong do pjök ñi pito, roy dlina tjung mã erö kjishko. ⁸ Ga ñya lok ga mã shara lok ara ga beno löng yëy ñe erä. Eni ga Simón Pedro kjök tono

† GENESARET di bäng, e ko GALILEA di bäng bakoe.

Jesús bokshto, ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, pja opkjos bor zlong dwayo sira. Tja domer owa wleniyo» le. ¹⁰ Ba pjeyoga tjeng kjoyong oblë roshko li beno löng eni bakoe. Tjeng kjoyong oblë roshko li, epga ko Santiago, Juan. E Zebedeo wappa.

Eshko ga Jesús tjlë Simón kong ga «Lïeye bangkjrëp llëme. Pja to shäng mã shak ame. Pja iër to ber shäng no töng bor kong shara» le. ¹¹ Eni ga kjoyong li shira tjeng pjöshko iröng obi, ba llëbo tjeng kës li rayara, ga to jek lok Jesús tjok.

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

¹² Pjlara ga Jesús öötong shäng kjok kjrïnashko ga domer shrono shäng kjlara ba shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Jesús ÿya ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tja poptëp woydë ga tja poptëp ga pjluë» le.

¹³ Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tjlë ga «Pja poptër woydë. Pja ber pjluë shara» le. Jekdo eshko ga domer li poptono beno pjluë.

¹⁴ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Pja poptoror lëp ë kong llëme. Pja nom opping syöshtaga Sbö kong nopga kjishko li kong, pja ÿya wlo eröe. Sbö sengglo lara Moisésdë, pja äar Sbö poshrëk ba ushko ga pjluë wlo li söp, twëp ba kong, pja poptono miydëba wlo» le.

¹⁵ Gueniyo ga Jesús roy shdöktong jek këgong. E kjishko ga shäng lishko ga oba tön löng ba shwoy ara anmoyö, ba kuk wlo, ba swlo llë li popte wlo bakoe.

¹⁶ Gueniyo olöshko ga Jesús opkwë jek shäng eye llëmshko, syöshtë Sbö kong tjoksa wlo.

Domer dre kuga llëm wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

¹⁷ Dbar kjwara ga Jesús sök oba ping. Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e shrono löng Galilea kjokyo oblë oblë dwayo, Judea kjokyo oblë oblë dwayo, Jerusalén kjokyo dwayo bako, ga sirkeno löng eshko. Eshko ga Tjlapga dbo kësbang tjeng Jesús tjok, swlopga popte wlo. ¹⁸ Eni ga domerga tjwe löng eshko kjlöbö, swlo söno kjlara poglo roshko. Swlo li buk töshko, dre kuga llëm wleniyo. Söya lok kjër roshko, ie buk Jesús bokshto wlo lara. ¹⁹ Gueniyo jek opzrëk kjone go llëm, oba ara kjÿ. Eni kuzong ga jem tyono lok u dbo kjing sdok li kjing go, kjing döra sira, swlo li lona ter pjang ba poglo roshko öötong buk dew, oba ara tjrëko, Jesús bokshto.

²⁰ ÿya Jesúsdë ga swlo sögaga li mär ba go ga tjlë swlo buk töshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li lönor beno drete» le.

²¹ No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga löng eshko, e wotjrik lok ga «¿Kjwe ëro? ¡Domer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwiö llëm wlo le! Owa löngga nopga kong li Sbö eröe» le.

²² Wotjrik löng llë li miydara Jesúsdë pjir kuzong ga tjlë ba kong ga «¿Pjã wotjrik owa eni ega? ²³ «Owa pjang bop go li lönor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lönorde, de lönor llëm, e ÿgömi llëme.

Gueniyo ga «Pja kojözong. Pja jëkzong» loror ba kong ga poptororde, de poptoror llëm, era ÿgömi wëllëe.

²⁴ Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lön ber dret wlo ga pjluë. Miydëmi wlo ga llëbo shäryër e» le. Eni ga tjlë swlo buk töshko li kong ga «Lër bop kong ga pja kojözong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ²⁵ Kuya ga kojono nopga löng li bokshto, ba bukklo li kjrara, ga to jek ba ushko Sbö poshrëk ara. ²⁶ ÿya nopga tjeng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga Sbö poshrëra, ga tjlë lok ëng kong ga «Eeri ga llëbo ÿydë llëm obi, e ÿnoy jlöe» le.

Leví rokara Jesúsdë

²⁷ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jëk shängshko ga domer sök kjlara eshko ko Leví, e dbur töngga Roma so kong. E sök ba pak lishko. ÿya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. ²⁸ Kuya ga kojono, ba llëbo tjeng kës li rayara, ga to jek ba tjok.

²⁹ E irgo ga Leví dli shäryono kësbang ba ushko, Jesús poshrëkklo. Eshko ga oba shrono löng ara ië, tjrëko nopga dbur töngga Roma so kong shrono löng ara bakoe. ³⁰ ÿya fariseoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë go lirë ga tjlë lok Jesús oppinggaga löng li kong ga «¿Pjã ië nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

³¹ Kuya Jesúsdë ga tjlë ba kong lok ga «Nopga löng pjluë, swlo llëm ga e dwlomnega woydë llëme. Swlopga dwlomnega woydë. ³² Eni ga tja shrono shäng kjok ëreshko, nopga pjlo bek li rokaga llëm, nopga owa li rokaga, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye wlo» le.

Jesús lano shji ië llëm kjishko

³³ Eshko ga tjlë lok ba kong ga «Juan oppinggaga ië llëm syöshtë Sbö kong wlo dbar kop ara. Fariseo oppinggaga omshäryë eni bakoe. ¿Bop oppinggagara ië enido ega?»

³⁴ «Orkwosmozlong dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li † shäng ba tjok obishko ga nopga mak löng eshko li †† ië llëm ga äe. ³⁵ Gueniyo domer li söra-ba ba shjiryoshko ga epga ië llëm eshko jã» le ba kong.

³⁶ Eshko ga tjlëno ba kong lok llëbo jyäglo go obi. Tjlë ga «Shji shwong tjaglën † zëy sira, shwong këguë †† bängyëy e go wlo llëme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong tjaglën li sreya, ga shwong këguë li ber owa bakoe.

³⁷ »Kjilgwö bo dyo dbo ara tjaglën †† tyëy ba bapkwö këguë shäryak öng kwota go ††† roshko llëme. Shäry-

† DOMER ORKWOSMOK WLO ÌE ÌI, E JESÚS ÌOKÏO. †† NOPGA MAK LÖNG ESHKO ÌE ÌI, E JESÚS OPPINGGAGA ÌOKÏO. † SHWONG TJAGLËN ÌE ÌI, E TJLÖKWO TWARA SBÖRË JLÖKOYO TJAGLËN JESÚS KJISHKO ÌI ÌOKÏO. †† SHWONG KËGUË ÌE ÌI, E TJLÖKWO TWARA SBÖRË ISRAEL TJËYOGA KONG JLÖKOYO DËNASHKO ÌI ÌOKÏO. †† KJILGWÖ BO DYO DBO ARA TJAGLËN ÌE ÌI, E TJLÖKWO TWARA SBÖRË JLÖKOYO TJAGLËN JESÚS KJISHKO ÌI ÌOKÏO. ††† KJILGWÖ BO DYO DBO ARA BAPKWO KËGUË SHÄRYAK ÖNG KWOTA GO ÌE ÌI, E TJLÖKWO TWARA SBÖRË ISRAEL TJËYOGA KONG JLÖKOYO DËNASHKO ÌI ÌOKÏO.

oroy eni kjwe ga ba bapkwō li böptur. Eni ga kjiilgwo bo dyo li, e ber liëno ame, ba bapkwō li ber eni bakoe. ³⁸Eni kuzong ga kjiilgwo bo dyo dbo ara tjaġlën tyëy wlo ga woyde bapkwō tjaġlën. ³⁹Ëye kjiilgwo bo dyo dbo ara këguë li iono ga kjiilgwo bo dyo tjaġlën li ie woydë liëme. Eshko ga tjlë ga “Këguë li pjlú, tjaġlën li kjinmo” le eni» le.

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

6 Woshtozlong dbaryo kwara ga Jesús jëk shäng dwla dgak buk li tjrëko ba oppinggaga tjok. Eshko ga ba oppinggaga löng dwla bo kjrë, ga kwokäya or go, ue lok wlo. ²Eni ga fariseoga kjone kjone tjlë ga «¿Liëbo shäryako woshtozlong dbaryoshko liëm li shäryëmi löng kweni ega?» le.

³Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «¿Dënashko ga David, ba yorkagaga, e pjli lok arashko ga liëye shäryara tak pjang Sbö tjlökwo go li, e lomirë liëmdo?

⁴David opzrëno jek shäng Sbö u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li uara, ga twara ba nopga jëk löng ba tjok li kong, ue wlo bako, e uaga syöshtagagarë erö gueniyo» le.

⁵Ga tjlë ba kong obi ga «Woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsde kjlara

⁶Woshtozlong dbaryo oblëshko ga Jesús opzrëno jek judioga syö uyo jong kjok eshko li roshko, ga nopga tjeng eshko li pina. Domer shäng kjlara eshko orkwo këlë slosloe. ⁷Fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, e löng eshko bako, Jesús de, swlo li popte woshtozlong dbaryore iya lok wlo, rote e go wlo.

⁸Wotjirk löng lië li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjlë swlo li kong ga «Pja kojös shäng nopga löng kës ëre tjrëko» le. Kuya ga shäryara eni. ⁹E irgo ga Jesús tjlë nopga tjeng li kong ga «Pjäy kong liëbo kjakrokër kjrina. ¿Woshtozlong dbaryo ga liëye shäryëy oblë kong ga pjilú? ¿Liëbo pjilure, de liëbo owa? ¿Ëre dbaryo ga kjlara buk ba liëmdo shinmotkë wlo ga liëye shäryëy? ¿Wëyëre, de kjimtëy?» le.

¹⁰Eshko ga löng ba zlong bäng pjiribri li ña uunkong, ga tjlë swlo li kong ga «Pja orkwo roshwizong» le.

Kuya ga shäryara eni, ga ba orkwo poptono beno pjilú. ¹¹Gueniyo ga nopga löng li iirkono ara, tjlë lok ëng kong ga «¿Liëye shäryëy Jesús kjwe kong ga pjilú?» le.

Jesús domerga kjrono doglo sak kwara kjingsho pjök (12)

¹²Eshko dbaryo ga Jesús opshino to jem shäng dliup jong kwara bigdo go, syöshtë Sbö kong wlo, ga syöshtono shkëe. ¹³Wëshko kjok shröng ga ba oppinggaga rokara tek löng ba zlong bäng. Eshko ga kjrara doglo sak kwara kjingsho pjök (12), ber löng Sbö tjlökwo roy laga ba äska wlo. Epga ko lok eni:

¹⁴Simón, e koiara beno Pedro; Andrés, e Simón lëng; Santiago; Juan; Felipe;

Bartolomé;

¹⁵Mateo;

Tomás;

Santiago, e Alfeo wa;

Simón, e zelote;

¹⁶Judas, e Santiago wa;

Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Jesús nopga pino träk liëme

¹⁷E irgo ga Jesús to ter dliup li dwayo ba oppinggaga kjrara li tjok, ga öötong löng sdam lëkong. Eshko ga nopga tjeng träk liëm, opping ba tjok wlo. Nopga shrono löng ara ba kuk wlo, ba swlo lië li popte wlo bakoe. Shrono löng li, e Judea sopga, Jerusalén sopga, Tiro sopga, Sidón sopga bakoe. Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e tjeng dlung sor go. Ëye tjeng eshko goshko Ä sëyaga ga e poptara Jesúsde. ¹⁹Eshko ga ëye ba shwong porwono ga poptono ba dbo kësbang go. E kjishko ga uunkong wotjirk lok ba porwë le.

Liëye shäryëy, shji ber löng wopjlú wlo

²⁰Eshko ga ba oppinggaga iya Jesúsde ga tjlë ba kong ga

«Nopga song wleniyo,

 pjäy ber wopjlú,

 Sbö ber bomi pjiluyo kjishko.

²¹Pjäy löng pjli ara wleniyo,

 pjäy ber wopjlú,

 llono ga pjäy ber löng bö tjung kjishko.

Pjäy löng slar ëë wleniyo,

 pjäy ber wopjlú,

 llono ga pjäy ber löng jar kjishko.

²²Pjäy iywaba shjiktëng, pjäy wlokrëba liëm, pjäy läyweba owa, bomi ko e owa lëba, shäryëba eni no to ter kjok dogo dwayo ëre kjishkoshko ga

 pjäy ber wopjlúe.

²³Eni ga pjäy äär kjok dogoshko ga pjäy potjwiën ara. E kjishko ga shäryëba owa bomi kong enishko ga pjäy woydë liëme. Pjäy ber woowa liëm dey. Sglik lëmi, öö lëmi ara, pjäy löng wopjlú kjishko bakoe.

Dënashko ga Sbö tjlökwo lagaga shdunaba eni bakoe.

²⁴Gueniyo ga pjäy nopga dbur ara wleniyo,

 pjäy song jlö,

 llono ga pjäy löng pjilú dbaryo li pjitong kjishko.

²⁵Pjäy löng bö tjung wleniyo,

 pjäy song jlö,

 llono ga pjäy ber löng pjli ara kjishko.

Pjäy löng jar wleniyo,

 pjäy song jlö,

 llono ga pjäy ber löng slar ëë kjishko.

²⁶Pjäy poshrëkoba arashko ga

pjāy song jīōe.

Dēnashko ga nopga to löng tjlē ga “Tja Sbō tjlōkwo ĩaga” ĩe, gueniyo ichaga Sbōrē ĩlēme. Eshko ga epga poshrēra aba bakoe.

Bi moskwoga woydēy ara

²⁷ »Gueniyo ga ĩēr pjāy bor kuga ĩi kong ga bomi moskwoga woydozī ara. Ėye, pjāy ĩywa shjiktēng ga kong ĩlēbo shāryozi pjīu dey. ²⁸ Ėye wotjīk owa bop tjok ga pjāy wotjīk pjīu ba tjok. Ėye, pjāy bokrotke ga pjāy syōshtē Sbō kong ba kīshko dey. ²⁹ Pjāy kwomso shpora oblērē pjīara ga kalēkong twēmi ba kong, sh-poya wlo bakoe. Bomi shwong kop ĩēkong dōra ga bomi shwong ter ĩēkong twēmi ba kong bakoe. ³⁰ Ė pogo tjwe bomi shwoy ĩlēbo rokē ga twēmi ba kong. ĩlēbo dōra bop shjiryō ga wēyē. ³¹ Pjāy ĩlēbo shāryos oblē kong, woydēmi ga shārye ĩok bomi kong sorē ga eni.

³² »¿Bomi woydagaga woydomirē dō wleni ga pjāy potjwīkklo ĩlē ĩēmiro? Nopga owa ĩmdē ga omshāryē e kjoyoe. ³³ ¿Bomi kjimtagaga kjimtomirē erō ga pjāy potjwīkklo ĩlē ĩēmiro? Nopga owa ĩmdē ga omshāryē e kjoyo bakoe. ³⁴ ¿Dbur poskwomi, tjwīō shimi irōng wlo dō ga pjāy potjwīkklo ĩlē ĩēmiro? Nopga owa ĩmdē ga omshāryē e kjoyoe. ³⁵ Eni ĩlēme. Nopga kong ĩlēbo shārye Sbōrē pjīu bako, “Tja kjimtara Sbōrē” ĩe ĩlēm gueniyo. E kīshko ga bomi moskwoga woydozī ara. ĩlēbo shāryozi pjīu ba kong. Dbur poskwōzi oba kong, ga tjwīō shimi ĩlēme. Eni ga bomi potjwīkklo ber kēsbange. Ga pjāy ber löng Sbō Tjwīō Kēsbangyo ĩi wapga jīōkoyo. ³⁶ Pja songe ĩe bomi Datarē oba kong. Pja songe ĩozi oba kong eni bakoe.

«No oblē ĩlēbo owa shāryono» ĩēy ē kong ĩlēme

³⁷ »“No oblē ĩlēbo owa shāryono” ĩēy ē kong ĩlēme. Eni ga “Pjāy ĩlēbo shāryono owa” ĩe Sbōrē bomi kong ĩlēm bakoe. “Pja shdungko” ĩēy ē kong ĩlēme. Eni ga “Pjāy shdungko” ĩe Sbōrē bomi kong ĩlēm bakoe. ĩlēbo shāryara oblērē bomi kong owa ĩi iozi ber tjwīō ĩlēme. Eni ga owa pjang bomi go ĩi löya Sbōrē ber dret eni bakoe. ³⁸ Oba sēzi. Eni ga pjāy sēya Sbōrē bakoe. Pjāy kong ĩlēbo twe bayo ara, so resgwo bapkwō tjung kjoyo, resgwo bapkwō ĩi roshko resgwo yoroy, kjing ĩliy or go, sigwo yoy ber ĩliktēng wlo, kjing goshko ĩēy jek obi, ber tjung kjopkwō shopte jong om go wleni. Shāryēmi oblē kong sorē ga shārye Sbōrē bomi kong eni bakoe» ĩe.

³⁹ E irgo ga tjlēno ba kong ĩlēbo jyāglo go obi. Tjlē ga «Nopga tjeng do pjōk kjok ĩgō ĩlēm wleniyo. ¿Kjīara wlosōya ba kjīara ĩrē ĩe ga ĩon jer tjeng pjōyīkong pjīēbgwo kjwaraso roy ĩlēmdo? ⁴⁰ Oppinggaga tjwīō ara, ba pingga kjinmo ĩlēme. Gueniyo ga oppino pjirshko ga āar ber ba pingga dik.

⁴¹ »Bomi kjīara bok bāng kjor pjīoyo ĩmi kjēr. E wopro ga bomi bok roshko kjorkwang buk kjwangna ĩi ĩgōmi ĩlēme. ¿Shāryēmi eni egaro? ⁴² ¿Kjorkwang buk bomi bok roshko ĩi ĩgōmi ĩlēm ga “Kjor pjīoyo buk bop bok bāng kjwe shir bop kong” ĩēmi bomi kjīara kong

sorēro? ¿Pjāy Sbō tjlōkwo söga jīōkoyo ĩēmi, gueniyo pjāy wotjīk owa bomi pjīuško! Kjorkwang buk bomi bok roshko ĩi shizi bām go. Enira kjor pjīoyo buk bomi kjīara bok bāng ĩi ĩgōmi wēlē, shimi ba kong wlo.

Kjor, e sorē miydēy ba bo go

⁴³ »Kjor doyo pjīu ga botjyē ga owayo drete. Kjor doyo owa ga botjyē ga pjīu dret bakoe. ⁴⁴ Kjor, e sorē miydēy ba bo go. Kjor bo kjrēy shkīk doyo go ĩlēme. Kjīlḡwo bo kjrēy shkō sho doyo go ĩlēm bakoe. ⁴⁵ No pjīu ga tjlē pjīu, wotjīk pjīu ba pjīuško kīshko. No owa ga tjlē owa, wotjīk owa ba pjīuško kīshko bakoe. ĩlēbo tjeng bomi pjīuško ĩomirē bomi kjamo go.

U shāryēy sorē

⁴⁶ »Pjāy tjlē bor kong ga “Pja bor Tjīapga jīōkoyo” ĩēmi, gueniyo tja kolēmi ĩlēme. ¿Shāryēmi eni egaro? ⁴⁷ Ėye tjwe bor shwoy, tja tjlōkwo kuya, ga ĩlēye ĩror ĩi shārye ga e so domer u ywaga kjīara kjoyoe. U shāryarashko ga shwēyo pjīona rong, ga ak iara ba so bāng pjirbrie. Shāryara pjir ga di to jer, pjono u ĩi goshko ga to wito ĩlēm, u ĩi shāryara pjīu kīshko. ⁴⁹ Gueniyo ĩye, tja tjlōkwo kuya, ga ĩlēye ĩror ĩi shārye ĩlēm ga e so domer u ywaga oblē kjoyoe. U shāryarashko ga ba shwēyo pjīona uriso, rong ĩlēme. Shāryara pjir ga di to jer, pjono u ĩi goshko ga skwara pjir, söra dirē drete» ĩe.

Ėngkwaga kägäyo parkaga poptara Jesúsdē kjīara

7 Jesús tjlēno oba kong pjir ga opzrēno jek öötong shāng Capernaúm kjokyo. ² Domer sök kjīara eshko, e Roma so, e ĩngkwagaga ara kägäyo bakoe. Domer ĩi parkaga tjwīk shāng pjir wleniyo buk kjīara, woyde ara wleniyo, e swlo ara, wolontoe. ³ Ga Jesús roy kura ba kägäyo ĩrē, ga judío tjīapgaga kjok ĩḡwego wleniyo ichara kjīōbō, Jesús rokē, ba parkaga ĩi poptē wlo. ⁴ Öötong löng Jesús shwoy ga tjlē ba kong ga «Tjīapga, rokērwa bop kong ga domer ĩi kjimtos sira. E judío bishīya dik ĩlēm, gueniyo bi tjēyoga woyde ara. Tjawa kong syō uyo shāryara kjwara om go. E kjimtako jīōe» ĩe. ⁶ Kuya ga to jek ba tjok.

Jek löng äāto ba ushko ga ĩngkwaga kägäyo ĩi, ba pjeyoga ichara kjīōbō, ĩan Jesús kong obi wlo. Öötong löng ba shwoy ga tjlē ĩok ba kong ga «Domer ĩi tjlōkwo ichono bop kong. Tjlē ga “Tjīapga, pja tek bor ushko ĩlēm ga bue. Tja ĩlēno ĩlēm, tjwīō ĩlēm, pja opzrēk tek bor u roshko wlo. ⁷ Pja ĩnor jek om go bop shwoy ĩlēm e kīshko. Bor parkaga poptē ĩep erō ga poptē dani. ⁸ Tja kägäyo tjok. ĩlēye ĩe bor kong ĩi shāryēr eni ĩyado. Tja ĩngkwagaga ara kägäyo. ĩlēye ĩēr ba kong ĩi shārye ĩok eni ĩyado bakoe. ‘Pja nomo’ ĩēr kjīara kong ga toe. ‘Pja tegō’ ĩēr kjīara kong ga teke. Bor parkaga tjwīk shāng pjir wleniyo ichēr ĩlēbo shāryē ga shārye eni” ĩe bop kong eni» ĩe.

⁹ Kuya ga beno shāng yēy ĩe erä. Ga nopga jek löng ba tjok ĩi ĩya ga tjlē ba kong ga «ĩēr bomi kong ga

domer, e mär bor go jǎokoyo, Israel tjëyoga uunkong kjinmo» le.

¹⁰ E irgo ga domerga ichara li öötong löng ëngkjwaga ga kägäyo li ushko iröng obishko ga ba parkaga swlo ara li wlëna shäng pjǎu tjän.

Syã wa shinmotkono woshrra Jesúsde kjǎra iröng obi

¹¹ E irgo ga Jesús jek shäng jongya kjok ko Naín, ba oppinggaga tjok. Oba jek löng ara ba tjok bakoe. ¹² Jek löng ääto eshko ga shinmo sökoba jek pjang kjǎra, ië-ba sakshko wlo. Shinmo li meyo, e syã, ga wa domer oblë drete. Kjok eshko sopga jek löng ara ba yorkë.

¹³ İya Tǎlapga Jesúsde ga songe le, ga tjǎe ba kong ga «Pǎa slar ame» le.

¹⁴ E irgo ga jek öötong shäng shinmo li zlong bäng ga ba bapkwö söya lok pjang li porwara. Ba sögaga jek löng li slongtëng löng. Eshko ga Jesús tjǎe shinmo li kong ga «ǎDwlas, lër bop kong ga pǎa kojözong!» le.

¹⁵ Ga shinmo li wloktëng sök, ga tjǎeno. Eshko ga ichara Jesúsde to iröng ba mekë tjok obi.

¹⁶ İya löng lirë ga bangkjre lok träk llëme. Ga Sbö poshrëra lok ara. Tǎlë lok ga «Sbö tjǎokwo laga weno shäng bi tjǎreko kjǎra kësbange» le. Ga tjǎe lok obi ga «Sbö shrono shäng, ba nopga kjimtë wlo» le. ¹⁷ Jesús roy shdöktong Judea kjokyo kjok kjwang jǎkong, kjok shto oblë oblë ber tjeng ba worbo go bakoe.

Juan No Waga

¹⁸ E irgo ga llëbo shäryak eni li, e roy kura Juandë pjir, laga ba oppinggagarë ba kong. Eni ga ba oppinggaga rokara ba shwoy do pjök, ¹⁹ ga ichara tjǎe Tǎlapga Jesús kong ga «ǎNo pjǎluyo iche le Sbörë koshërwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?» le.

²⁰ Eni ga öötong löng Jesús shwoy ga tjǎe ba kong ga «Tǎjawa ichara Juan No Wagarë tjǎe bop kong ga “ǎNo pjǎluyo iche le Sbörë koshërwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?”» le lok ba kong eni.

²¹ Jekdo eshko ga nopga swlo oblë oblë wleniyo, nopga goshko Ä sëyaga, e poptara Jesúsde ara. Ga nopga kjok ïgö llëm wleniyo poptara ara, beno löng kjok ïgö pjǎue. ²² E irgo ga Jesús tjǎe Juan oppinggaga li kong ga «Llëye ïnomi, kuromi li to lëmi Juan kong. Nopga kjok ïgö llëm wleniyo kjok ïnoe. Nopga jek llëm wleniyo jëktonge. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jǎkong wleniyo poptonoe. Nopga kjok kugö llëm wleniyo kjok kunoe. Shinmoga woshrono iröng obi. Nopga song wleniyo kong Sbö tjǎokwo roy pjǎu lak ba kong. ²³ Èye mär bor go, ga tǎa raye llëm ga era ber sök wopjǎue» le.

²⁴ Epga toshko ga Jesús tjǎeno oba kong Juan kjǎshko. Tǎlë ga «ǎPǎy jek löng kjok dogro no llëmshko, Juan jǎshko ga pjǎy äätë eshko llëm obishko ga domer, e kjwe sorë loromi? ǎE sjro bakwara pjǎludë wleni loromire? ²⁵ ǎEni llëm ga e kjwe sorë loromi? ǎE doyono shäng shwong wolësowa, tjǎwlo ara wleniyo go loromire? Miydëmi pjǎu ga nopga dbur ara eniyo löng pjǎu ushko. ²⁶ ǎEni ga e kjwe sorë loromi? ǎE kjwe Sbö

tjǎokwo laga loromire? E jǎe. Ga e tjǎwlo ara, Sbö tjǎokwo laga oblë kjinmo. ²⁷ Sbö tjǎokwo tak pjang li goshko ga Sbö tjǎeno Juan kjǎshko. Tǎlëno beno eni: “No ichër kjǎra bop bäm go, bop roy laga, irbo poshäryë bop kong wlo.” ¹²⁸ Lër bomi kong ga nopga uunkong kjok ère kjing go äätë tjǎwlo ara, Juan kjinmo llëme. Eni gueniyo ga nopga löng Sbö sök no pjǎluyoshko kjǎobi li tjǎwlo ara, Juan kjinmo» le.

²⁹ (Jesús tjǎokwo kugaga uunkong, nopga dbur töngga Roma so kong ëmdë ga tjǎe ga «Sbö tjǎokwo, e beke» le, optwono Juan kong, we jer di roshko li kjǎshko. ³⁰ Gueniyo ga fariseoga, kjok llgwekklo tara Moisésde li miydagaga pjǎu wleniyo, era optwono Juan kong, we wlo llëme. E kjǎshko ga Sbö tjǎokwo kjǎra lok llëme.)

³¹ Ga Jesús tjǎe obi ga «Eerishko dbaryo sopga, ǎPǎy so llë kjoyo lër bomi kong? ³² Pǎy so kjwozirga öö le löng ëng kong llëbo soynezlong shtoyoshko tjör kjoyoe. Tǎlë lok ga

»“Tǎjawa dbonmo bakwono ga bëyotkoromi llëme.

Tǎjawa tonö tükwo woydoklo ga pjǎy slatong llëm bakoe” le lok eni.

³³ »Lër ega lër bomi kong. Juan No Waga shrono shäng ga iono llëm Sbö kong dbar kop ara, ga kjǎllgwo bo dyo iono llëm bakoe. Eshko ga “Kjwe goshko Ä sëya kjǎra” loromi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ère shrono ga tǎa ië ara, tǎa kjǎllgwo bo dyo ië bakoe. Eni ga “Domer kjwe ië sëyo, nelötkë äe, jëk nopga owa wleniyo tjok, ië nopga dbur töngga Roma so kong li tjok bakoe” lëmi eni. Lër bomi kong ga pjǎy so kjwozirga löng li kjoyo e kjǎshko. ³⁵ Sbö kjok miydë li, e jǎe miydëba ba sögaga li go» le.

Fariseo ko Simón

³⁶ Fariseo shäng kjǎra. Pǎjara ga Jesús mana jek ba ushko ië, ga Jesús jek öötong sirkeno sök ië ba tjok eshko. ³⁷ Kjok eshko ga walë shäng kjǎra, llëbo owa shäryaga wleniyo. Kuya ga Jesús sök ië fariseo li ushkoshko ga jek öötong shäng eshko, wloshko poshtikklo bapkwö tjǎwlo ara, roshko poshtikklo lö pjǎlëbë. ³⁸ Öötong shäng Jesús zlong bäng ga slar ëëe. Ba boryo li tjöno Jesús dre kjing go, ga döya sök ba käkzong go. Eni ga ba dre li lö shira, ga kjing go poshtikklo li kwona.

³⁹ İya fariseo, Jesús maga lirëshko ga wotjǎik ga «Domer kjwe Sbö tjǎokwo laga wleniyo jǎokoyo kjwe ga walë sök ba porwë kjwe owa miydara pjire» le.

⁴⁰ Fariseo li ko Simón.

Eni ga Jesús tjǎe ba kong ga «Simón, tjǎokwo lër woydë bop kong sira» le.

Kuya ga tjǎe ba kong ga «Tǎlapga no pingga, lözong» le.

⁴¹ Eshko ga tjǎe ba kong ga «Pǎjara ga nopga tjeng do pjök, pogo tjǎwlo dbur poskwongga wleniyo kong. Kjǎra pogo tjǎwlo ba kong bayo domer parkë dbargwo sak dbaw pjǎloglo shkëng (500) äska wleni. Kjǎra obi

pogo tjiwõ ba kong bayo domer parkë dbargwo sak shkëng (50) äska wleni. ⁴² Ga potjiwëya ìok ga ä kuzong ga dbur poskwongga li tjië ba kong ìok ga "Wëyë, tja potjiwëmi ame" ìe. ¿Eni ga kjone dey ga e woyde ara anmoyõ?»

⁴³ «Bor kong ga kjlara pogo tjiwõ ara, potjiwëkklo ame li e» ìe.

Kuya ga tjië ba kong ga «Lëp li eni jìöe» ìe. ⁴⁴ Eni ga walë li ÿya ga tjië Simón kong ga «Walë kjwe ÿzong. Tja shrono tek shäng bop u roshkoshko ga tja kong di tworop, tja dre shkwë e go wlo ìlëme. Gueniyo bor dre pöra kjwerë ba boryo go, ga dona ba käkzong go.

⁴⁵ Tja wlojroropshko ga tja ìö shirop ìlëme. Gueniyo tja shrono tek lëkong ga bor dre ìö shiya kjwerë wop sit wop site. ⁴⁶ Kjo kwonop bor dlu kjing go ìlëme. Gueniyo poshtikklo kwona kjwerë bor dre kjing go. ⁴⁷ E kjishko ga lër bop kong ga owa pjang ba go ara li lõnor beno drete. E kjishko ga tja woyde ara anmoyõ. Gueniyo èye kong, owa pjang ba go li lõnor sira dö ga tja woyde ara anmoyõ ìlëme» ìe.

⁴⁸ E irgo ga Jesús tjië walë li kong ga «Owa pjang bop go li lõnor beno drete» ìe.

⁴⁹ Eshko ga nopga mana tjeng ië ba tjok li tjië èng kong ga «¿Kjwe èro? ¿Owa pjang oba go li lõya sorë?» ìe.

⁵⁰ Gueniyo ga Jesús tjië walë li kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja döktonge. Pja nom wopjlu bop ushko» ìe.

Walëga Jesús kjimtaga

8 E irgo ga Jesús jëk to shäng kjok kjrina kjrina, ga Sbõ ber no pjluo sorë li roy pjlu ìe shäng oba kong. Ga domerga kjrara doglo sak kwara kjingsho pjök (12) li jek lõng ba tjok, ² walëga jek lõng ba tjok kjlobõ bakoe. Walëga li bäm goshko ga kjone kjone swlo oblë oblë, kjone kjone goshko Ä sëyaga, ga pop-tara Jesúsde beno pjluë. Kjlara ko María Magdala so. Dämärshko ga Ä sëyaga tjeng ba goshko doglo kjäk (7) li ichara to uunkong. ³ Kjlara obi ko Juana, e Cuza boy. Cuza, e parkë shäng Herodes kong, ba ìlëbo daga. Kjlara obi ko Susana. Jesús kjimte walëga lirë lõng, ba dbur baÿya li go.

Dwla sguingga

⁴ Pjlara ga oba shrono kjok shto oblë oblë dwayo ga tönö ara Jesús sök lishko. Eshko ga Jesús tjiëno ba kong ìlëbo jyäglo go. Tjië ga ⁵ «Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. Sguÿyashko ga kjone kjone ìono tjeng irbo bäng, ga shglëraba, uara sënwarë drete. ⁶ Kjone kjone ìono tjeng ak ara tjërko. Gueniyo klung sho li shglëk ìlëm kjishko ga dwla li wenoshko ga danoe. ⁷ Dwla kjrina obi, e ìono tjeng shkõ sho roshko, ga wenoshko ga lig-wina drete. ⁸ Dwla kjrina obi, e ìono tjeng klung sho pjlu kjing go, ga kuno, botjyono pjluë. Kjoneshko ga sok kwara botjyono kjwo sak dbaw (100)» ìe.

E irgo ga tjië ba kong jek sira obi ga «Èye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yõtso» ìe.

Jesús tjiëno ìlëbo jyäglo go erä ega

⁹ E irgo ga Jesús oppinggaga tjië ìok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga ìlëye ìorop ìlëbo jyäglo go li, e ìlë ìoklo pjloiligwes borwa kong, miydërwa wlo» ìe.

¹⁰ Kuya ga tjië ba kong ga «Sbõ ber no pjluo sorë li roy miydaydëba ìlëm li pinaba bomi kong, miydëmi wlo. Gueniyo nopga oblë kongda, lër ìlëbo jyäglo go erä. Eni ga

»«ÿya lõng ga ìlë ÿyde miyde ìok ìlëm, kuya lõng ga ìlë ìoklo miyde ìok ìlëm bakoe.» †

Dwla sguingga ìanyo, e ìlë ìoklo ìara Jesúsde

¹¹ »Dwla sguingga ìanyo, e ìlë ìoklo lër bomi kong. Dwla li, e Sbõ tjökwö ìoklo. ¹² Dwla ìono irbo bäng li, e èye Sbõ tjökwö kuno li ìoklo. Gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba pjluushko dwayo, tjökwö li kjre ìlëm wlo. Eni ga epga där ìlëme. ¹³ Dwla ìono ak ara tjërko li, e èye tjökwö li kuno ga beno shäng wopjlu li ìoklo. Gueniyo tjökwö li äär ber ba pjluushko jököyo ìlëm kjishko ga tjökwö li kjre dbar kjwöbõ erä. E irgo ga ìlëye wen ba kong sira tjökwö li kjishko ga raye, söya ame. ¹⁴ Dwla ìono shkõ sho roshko li, e èye tjökwö li kuno li ìoklo. Tjökwö li kura, gueniyo wotjrik sök ara, wo pjang dbur go, ìlëbo pjlu kjok ère kjing goshko li woyotjiya ara bakoe. E kjishko ga tjökwö li woyo ba kong ame, ga bo wen tjökwö li kjishko ìlëme. ¹⁵ E ga dwla ìono klung sho pjlu kjing go li, e èye tjökwö li kuno, ga kjre jököyo ba pjluushko li ìoklo. Kjre, ga söya ÿyado, ga bo wen tjökwö li kjishko arae.

Ìok shjiy

¹⁶ »Ìok shjiy borkey, kjinguëy wlo ìlëm, jney bi bukklo dorko wlo ìlëm bakoe. Iëy jong kjökshko dey, nopga opzrek jek eshkosshko ga kälä të shjiy wëllë wlo. ¹⁷ Lëbo jney, miydëba jekdo ìlëm wlo. Gueniyo ìlono ga e miydëba dret, ìok shjiy iak jong kjökshko wleni. ¹⁸ E kjishko ga bor tjökwö kuzi yõtso, miydëmi pjlu wlo. Èye ìlëbo tjok ga sëya jek obi. Èye ìlëye ìlëm ga ìlëye tjeng sirawa li döya ba shjiyore drete» ìe.

Jesús, ba mekë, ba lëmga

¹⁹ Eshko ga Jesús mekë, ba lëmga, e shrono tjeng Jesús sök lishko, gueniyo öötong ba soshko ìlëm, oba ara kjishko. ²⁰ E kjishko ga roy ìaraba Jesús kong ga tjië ga «Bop mekë, bop lëmga, e shrono tjeng bop ik kjoko» lëba.

²¹ Kuya ga tjië ba kong ga «Èye, Sbõ tjökwö kura, ga köle ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni» ìe.

Pjluuk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsde

²² Dbar kwara ga Jesús opyono kjong roshko ba oppinggaga tjok, ga tjië ba kong ga «Shji to dipzë, di

† *Isaias 6.9.*

bäng buk kësbang ëre kjwo kalëkong» İe. Ga jek İok.
²³ Jek İong dipzë wopro ga Jesüs ponoe. Eshko ga pjluk
 tjwe jong träk İlëm, dbo ara di bäng buk kësbang İi
 kjing go. Di İöya ara, ga di dlin jong kjoyong İi roy, pir
 sek seke.

²⁴ Eni ga ba oppinggaga äär İong ba wolleng, tjİe ba
 kong ga «İTjİapga, shji ba pitoel!» İe.

Kuya ga kojono, ga pjluk, di İöya, e wİona, ga beno
 tjeng tjëkso.

²⁵ Eshko ga tjİe ba oppinggaga kong ga «İPjÿy oto?
 İPjÿy mär bor go İlëm ega?» İe.

Eshko ga epga beno İong sëya İlëm, kjok bangkjre
 İok ara bakoe. Ga tjİe ëng kong ga «İDomer kjwe ëro?
 Tjİeno pjluk, di İöya İi kong ga kole pjlúe» İe.

Domer goshko Ä sëya kjİara

²⁶ E irgo ga öötong İong Gadara kjokyo, di bäng buk
 kësbang İi kjwo kalëkong. ²⁷ Eshko ga domer shäng
 kjİara, goshko Ä sëya kjİara. Shäng dbar kop ara ga
 shwong pjung İlëm, sök u roshko İlëm, jëk to shäng
 sakshko erä. Ba orkwo, ba dre, e kjrocharaba dröng
 sho go pjlögİo kop ara, där İlëm wİo İaraba, gueniyo
 shaya sëya İirëshko ga ba dröng sho İi skoya jek tas tas
 erä, ga iche sëya İirë kjok dogro no İlëmshko.

Eni ga Jesüs opshino jek shäng kjoyong roy dwayo İi
 İya sakshko dwayoshko ga tek shrono shäng ba zİong
 bäng ga kjök tonu.

İya Jesüsdë ga tjİe ba kong ga «İÄ sëya, pja opkjos
 domer kjwe go dwayo!» İe.

E kjİshko ga sëya İi tjİe ba kong dbo go ga «İSbö
 Tjwİö Kësbangyo Wa İi pja! İPja tek shäng bor barwë
 İlëme! İRokër bop kong sira ga tja shdum İlëme!» İe.

³⁰ Kuya ga tjİe ba kong ga «İPja ko İlë?»

«Tja ko Kop Arae» İe ba kong. İara eni, Ä sëyaga
 tjeng domer İi go ara kjİshko. ³¹ Eni ga rokara Jesüs
 kong ga iche Ä sëyaga shdüzİong shtoyo İlëme İe.

³² Epga İong İishko soshko ga köchi tjeng träk İlëm
 dİup pogİo go, İe. Eni ga rokara Jesüs kong ga iche jek
 köchi tjeng İi go.

Kuya ga «İJöİö» İe, ³³ ga sëyaga İi opkjono İok domer İi
 go dwayo, ga jek İok köchi İi go shara. Wop eni İlëm ga
 köchi tjeng İi zrono jer ri ri dİup pogİo go, optono İok
 jer uunkong di bäng buk kësbang İi roshko, ga shteno
 İok dret eshko.

³⁴ İya köchi dagaga tjeng İirë ga töktong jek ey
 dwayo, ga öötong İong nopga İongshko ga İlëye shÿy-
 ono İi roy İara nopga kong pjire. ³⁵ Kuya İok ga tek
 shrono İong ara ba İk. Shrono Jesüs shäng İishko ga
 İya İok ba zİong bäng ga domer dämär ga goshko Ä
 sëya İi, e wİëna İok bë sök eshko, doyono pjir shwong
 go, skwë ame, poptono sök pjlúe. İya İok eni ga beno
 İong sëya İlëme. ³⁶ Domer goshko Ä sëya İi poptara
 sorë, e İara ba İgaga tjeng eshko İirë nopga shrono
 tjeng İi kong. ³⁷ Eshko ga kjok eshko sopga uunkong
 tjİe Jesüs kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja op-
 shis kjok ëreshko dwayo» İe. İara eni, kjok bangkjre
 İok ara kjİshko.

Kuya ga jİö İara, jer opyë sök kjoyong İi roy. Eshko ga
 domer poptono İi tjİe ba kong ga «Rokër bop kong sira
 ga tja ios jek bop tjok.»

«İlëme. Pja nom bop ushko iröng dey. İlëye shÿyara
 Sbörë bop kong İi, e İep oba kong, miydëba wİo» İe ba
 kong. E irgo ga Jesüs to ey dwayo.

Eni ga jİö İara domer İirë, ga to jek kjok eshko kjwang
 jİkong. Eshko ga e poptara Jesüsdë sorë İi roy İe öö-
 tong shäng oba kong eshko.

Kjogİo woİono buk kjİara, walë swİo ara kjİara

⁴⁰ Jesüs dipzono jek di bäng buk kësbang İi kjwo
 kalëkong iröng obi. Öötong shäng di kjako ga oba
 tİono İong träk İlëm eshko ba wİokjrë. ⁴¹ Eshko ga
 domer shäng kjİara ko Jairo. Judfoga syö uyo jong
 eshko İi kägäyoga shäng kjİara İi e. Ba wa walë kjİaraso
 İi woİontoe. E İu pjlögİo sak kjwara kjingsho pjök (12)
 erä. E kjİshko ga Jesüs İya ga tek shrono shäng ba
 zİong bäng ga kjök tonu, kujono bokdo kjİay klung go,
 ga rokara jek ba ushko.

Kuya ga «İJöİö» İe, ga to jek ba tjok.

Oba ara kjİshko ga Jesüs jëk shängshko ga polİikoba
 arae. ⁴³ İong İi tjërëko walë shäng kjİara swİo ara İu
 pjlögİo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Ba dbar İya
 İyado, poptë İlëme. Öör shäng dwİomnega ara shwoy,
 ga ba dburwa tjeng İi zana drete. Eni ëmdë ga
 poptono İlëme. ⁴⁴ Eshko ga tek shrono shäng Jesüs
 zİong bäng ba kokso shwo İëkong ga ba shwong wor-
 bo porwara, ga poptono jekdo eshko.

⁴⁵ Eni ga Jesüs tjİe oba kong ga «İTja porwaga ërë?»
 İe.

Kjİara kjİara tjİe ga «Tja İlëme» İe İok ba kong eni.

E kjİshko ga Pedro tjİe ba kong ga «Tjİapga, nopga
 ara kuzong ga pja polİiya İong pjlor kar kare» İe.

⁴⁶ Gueniyo kuya ga tjİe ba kong ga «Tja porwara
 ëborë, e miydorore. Kuror ga ëbo poptono, bor dbo
 kësbang go» İe.

⁴⁷ Eni ga miydara walë İirë ga Jesüs porwara İi beno
 İütshko İlëme. Eni kuzong ga tek shäng Jesüs zİong
 bäng ga kjök tonu sök kjİo dete erä. Eshko ga nopga
 uunkong bokso ga porwara ega, poptono jekdo sorë,
 e İara ba kong pjire.

⁴⁸ Kuya ga tjİe ba kong ga «Pja mär bor go kuzong ga
 pja poptonoe. Pja nom wopjİú bop ushko» İe.

⁴⁹ Jesüs tjİe shäng walë İi kong wopro ga no tek Jairo
 ushko dwayo shrono shäng kjİara ga tjİe Jairo kong ga
 «Bop wa yë shinmotkonoe. Tjİapga no pingga kjwe
 twëy tjötö ame» İe.

⁵⁰ Kuya Jesüsdë ga jİö İara İlëme. Tjİe Jairo kong ga
 «Pja woydë İlëme. Pja mär bor go ga bop wa poptë
 dani» İe.

⁵¹ E irgo ga Jesüs öötong shäng Jairo ushkoshko ga
 Pedro, Santiago, Juan, Jairo, Jairo boy, epgara ichara
 opzrëk jek ba tjok. No oblëra ichara opzrëk İlëme.

⁵² Eshko ga nopga şlar wopjİuk jong träk İlëm, kjİoshtë
 ara bakoe. Jesüs opzrëno jek u İi roshkoshko ga tjİe
 İong İi kong ga «Pjÿy şlar ame. Kjogİo, e woİono İlëme.

Buk pë erä» İe. ⁵³ Kuya İok ga Jesús joywe İok jong erä. Miyde İok ga kjogİo İi shinmotkonoe.

⁵⁴ Eni ga Jesús opzrëno jek öotong shäng kjogİo buk İishko, orkwo shara, ga tjlë ba kong dbo go ga «Kjwozirwa, pja kojözong» İe. ⁵⁵ Jekdo eshko ga kjogİo İi woshrono, ga kojono shäng. Eni ga ba data, ba mekë, e ichara Jesúsdë ba sëng. ⁵⁶ Eshko ga epga beno İong yëy İe erä. Gueniyo ga Jesús tjlë ba kong İok ga «İlëye shäryono jüşhko ëre İëmi ë kong İlëme» İe.

Ba oppinggaga dogİo sak kjwara kjingsho pjök (12) İi poshduna Jesúsdë

9 E irgo ga Jesús, ba oppinggaga dogİo sak kjwara kjingsho pjök (12) İi rokara, ga kong dbo twara, Ä säya oblë oblë tjeng oba goshko İi iche to wİo, swİo oblë oblë popte wİo bakoe. ² Ga ichara Sbö ber no pjİuyo sorë İi roy İë oba kong, swİopga poptë bakoe. ³ Eni ga tjlë ba kong ga «Pjây brikshko ga İlëye sömi İlëme. Pjây kjorkung sök İlëm, kjİa İlëm, dİi İlëm, dbur sho İlëm bakoe. Shwong pjang bomi do go İi sömi ga pjİu, gueniyo shwong oblëra sömi İlëme. ⁴ Pjây äär kjone pogo ga pjây ber İong u kjwaraso, äär jong pjây opshik kjok eshko dwayo guing. ⁵ Pjây öotong İong kjone ga pjây wİokjre İlëm wİeni ga pjây opshik eshko dwayo, ga bomi dre pjİungyo İözİ ber tjeng eshko. E ber pjây kura İok İlëm İi jyägİo, ga owa İi ber pjang ba go» İe.

⁶ Eni ga epga to jek İong kjok kjrınashko kjrınashko, Sbö tjlökwo roy pjİu İë oba kong, ga swİopga popte İok bakoe.

Juan No Waga zröraba

⁷ E dbaryo ga İlëye shärye Jesúsdë shäng İi roy shdöktong ara. Ga kura Pjİu Herodesdë, ga beno sök wotjİık ara. No kjone kjone tjlë ga «E Juan No Waga İi woshrokdo» İe. ⁸ Kjone kjone obi tjlë ga «E Sbö tjlökwo İaga tek dënashko so Elías tjwayde shäng» İe. Kjone kjone obi tjlë ga «E Sbö tjlökwo İagaga tek dënashko so kjİara İi woshrokdo» İe.

⁹ Gueniyo Herodes tjlë ga «E İanyotkëba ara. İEni ga ë İëba? İE Juan woshrokdo? Nopga ichaga tjarë om go, Juan kägä zë tase» İe eni. Eni ga dröno ara, İya wİo.

Jesús nopga sëno dogİo sak dbäw dbäw pjİogİo shkëng (5,000)

¹⁰ Sbö tjlökwo roy İagaga Jesús äska İi shrono İong iröng obishko ga İlëye shäryara İok İi İara İok Jesús kong pjire. E irgo ga epga tona Jesúsdë tjeng dboy, ga söra jek öotong İong kjok ko Betsaida. ¹¹ Gueniyo ga miydara kjok eshko sopgarë, ga to jek İok ba irgo. Shrono İong ba shwoy ga nopga İi wİokjrara, ga Sbö ber no pjİuyo sorë İi roy İara ba kong, ga swİopga söra İok tjeng eshko İi poptara.

¹² Kjok sëng ga ba oppinggaga dogİo sak kjwara kjingsho pjök (12) İi tek shrono İong ba zİong bäng ga tjlë ba kong ga «Kjok ëreshko İlëye drete. Pjİu wİo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek İlëbo soynekoba

kjone İishko, dİi tjlëk wİo, pozİlong shtoyo wİëk wİo bakoe» İe.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sëzi pjâyde dey» İe.

Kuya İok ga tjlë ba kong ga «Ereshko tjawa pjİung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mä tjeng do pjökdewa erä. İWoydëp ga tjawa jongya dİi tjlëk nopga tjeng kës ëre kongde?» İe. ¹⁴ (Eshko ga domerga tjeng dogİo sak dbäw dbäw pjİogİo shkëng (5,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak İlëme.)

Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «Nopga kjwe ichozİ wİar tjeng tōshko, shtor shtor, dogİo sak shkëng (50) sak shkëng (50)» İe.

¹⁵ Kuya İok ga shäryara eni, ga nopga İi wİoktong tjeng tōshko uunkong. ¹⁶ Pjir ga pjİung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) İi, mä do pjök İi, e kjrara Jesúsdë, ga kjok dogo İya jem drëng ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjİu bop tjok e kjİshko» İe. E irgo ga dİi İi twara ba oppinggaga kong, pjİorgue İok nopga tjeng kës İi kong wİo.

¹⁷ Nopga uunkong iono beno İong bö tjung, wopjİue. E irgo ga dİi worbo tona ba oppinggagarë İok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

No pjİuyo ichara Sbörë shrono shäng İi, e Jesús İara Pedrorë

¹⁸ Pjİara ga Jesús sök syöshtë Sbö kong. Ba oppinggaga İong ba tjok eröe. Eshko ga tjlë ba kong İok ga «İKumi ga tja ë İëba?»

¹⁹ «No kjone kjone tjlë ga pja Juan No Waga İi woshrokdo İe. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwo İaga tek dënashko so Elías tjwayde shäng İe. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwo İagaga tek dënashko so kjİara İi woshrokdo İe» İe İok ba kong eni.

²⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «E ga pjâyë, İtja ë İëmi?» İe.

Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «No pjİuyo ichara Sbörë shrono shäng İi, e pja» İe.

²¹ Kuya ga tjlë ba kong İok ga «Tja ë İëmi ë kong İlëme» İe.

Jesús İano ba woİon dbaryo kjİshko

²² Eshko ga tjlë ba kong obi ga «Äär dbar kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shdungoba ara guing. Judío tjlapgaga kjok İlgwega wİeniyo, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok İlgwekkİo tara Moisésdë İi go, tja wİokjre İok İlëme. Ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» İe.

²³ E irgo ga tjlë uunkong kong ga «Eye jëk woydë bor tjok jİökoyo ga ber shäng bor woyotjİık İyado, wotjİık İlëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjİshko ga İlëye shäryëba ba kong İlë pogoshko İi, e zrökoba pjang kjİös go ëmdë ga e ba kong ga İlëye İlëme. ²⁴ Eye wotjİık opdë om go, zrökoba bor kjİshko İlëm wİo İe ga äär kjok dogo İlëme. Gueniyo eye jëk bor tjok jİökoyo, e zröraba bor kjİshko ëmdë ga era ber sök së İyado kjok dogo. ²⁵ Eye, İlëbo tjeng kjok ëre

kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öotong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok.

²⁶ »Llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor dbo kälä goshko, Data Sbö dbo kälä go, bor parkaga-ga kjok dogo so tjok. Eerishko ga ëye, tja lökyokjre oba bokshto ga eshko ga lökyokjrer eni bakoe. ²⁷ Lër bomi kong jlököyo ga pjäy kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga Sbö ber no pjluyo sorë li ïmi wëllë» ïe.

Jesús kjlopswono beno kälä lletiliet

²⁸ Dbargwo kjwong (8) irgo ga Pedro, Santiago, Juan, e söra Jesúsdë jem ba tjok dboshko, ga öotong löng dlup jong kjwara kjókshko li go, syöshtë Sbö kong wlo. ²⁹ Eshko ga Jesús syöshtë Sbö kong wopro ga ba bokkwo kjlopswono, shwong beno pjlublün, kälä lletiliete. ³⁰ Eshko ga Moisés, Elías, e weno löng lan ba tjok, kälä të shjiye. Ga wop tjok ga Jesús zrökoba Jerusalén kjokyo sorë li lanyotke lok ëng tjok.

³² Ba oppinggaga tjeng eshko li löng poywö erä. Gueniyo polläk ga ïna lok ga Jesús kälä shjiye. Domerga löng do pjök ba tjok li ïna lok bakoe.

³³ Domerga li brik lok kjwëshko ga Pedro tjilë Jesús kong ga «Tjlapga, tjawa löng na ga pjlúe. Tjawa ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» ïe. Lara eni, gueniyo llë layde shäng li miyde shäng llëme.

³⁴ Shäng tjilë wopro ga pjäng sho lono ter kjrina ba kjing go, ga ba oppinggaga li beno kjok bangkjre ara. ³⁵ Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok ga tjilë ga «Bor wa li ëre. E kjröror. Ba tjilökwo kuziä» ïe. ³⁶ Kura lok pjir ga ïya lok ga Jesús beno shäng kjilaraso. Dbar eshko ga beno löng kjing, llëye ïna lok li lara ë kong llëme.

Dwlas goshko Ä säya poptara Jesúsdë kjlara

³⁷ Wëshko ga ter shrono dlup li dwayoshko ga nopga shrono löng träk llëm, Jesús tk. ³⁸ Eshko ga domer shäng kjlara nopga tjeng li tjrëko. Tjilë Jesús kong dbo go ga «Tjlapga no pingga, rokër bop kong ga bor wa domer ëre ïs sira. Tja wa oblë drete. ³⁹ Olö ga shaya Ä säyarë, ie öö ïe, dbukza rish buk töshko, jek kjlo dete, ga kjamo ber bung erä. Shärye owa eni wop sit wop sit. ⁴⁰ Tja tjilëno bop oppinggaga beno tjeng ëreshko wle kong ga “Bor wa ëre, goshko Ä säya kjlara. Rokër bomi kong ga ichozï to bor kong sira” loror, gueniyo to ichara lok llëme» ïe.

⁴¹ Kuya ga tjilë löng li kong ga «Pjäy wotjirk owa. Pjäy mär Sbö go llëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong llono, pjäy mär ber löng ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän» ïe. Eshko ga tjilë domer li kong ga «Bop wa tek sös bor kong» ïe.

⁴² Eni ga dwlas li söya lok jek shäng äätë ba zlong bäng ga dwlas li dbura säya lirë rish buk töy, jek kjlo dete erä. Eshko ga säya li wlona Jesúsdë, ga dwlas li poptara, ga twara iröng ba data kong. ⁴³ ïya nopga

tjeng eshko lirë ga beno löng yëy ïe erä, Sbö dbo ara kjishko.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko pjilära obi

Llëye shäryara Jesúsdë li woyotjirkoba löng wopro ga tjilë ba oppinggaga kong ga ⁴⁴ «Llëye lër bomi kong li kuzi yötso, woyojemi llëme. No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga wloshko» ïe. ⁴⁵ Gueniyo ga llëye ïe shäng li llë löklo miydara lok llëm, e jnena Sbörë beno, miyde lok llëm wlo kjishko. Ga llë löklo jakrokara lok ba kong llëm, bangkjre lok ara kjishko.

Ëye tjwölö ara anmoyö

⁴⁶ E irgo ga ba oppingga kjlara tjilë ga «Tja ber tjwölö ara pjäy uunkong kjinmo» ïe kjlara obi kong. Kuya ga tjilë ga «Llëme. Ber tjwölö ara li tja» ïe. Ga llamoga omilë jong eni bakoe. ⁴⁷ Llëye ïe löng li miydara Jesúsdë drete. Eni ga kjwozirwa kjrara kjlara, ga iara shäng ba zlong bäng, ⁴⁸ ga tjilë ba oppinggaga kong ga «Ëye, kjwozirwa ëre wlokjrra bor kjishko ga tja wlokjrra wleni. Ga ëye, tja wlokjrra ga bor ichaga wlokjrra wleni bakoe. Bomi tjrëko ga ëye shäng kjlara wotöy anmoyö ga tjwölö ara anmoyö li e» ïe.

«Ëye shäng bi wloyo llëm ga shäng bi shwo lëkong» lara Jesúsdë

⁴⁹ E irgo ga Juan tjilë ba kong ga «Tjlapga no pingga, domer ïnorwa shäng kjlara, Ä säyaga tjeng oba goshko li iche to shäng bop ko go. Gueniyo ga e bop oppingga bi tjok llëm kjishko ga tjawa tjilëno ba kong ga “Ä säyaga ichëp Jesús ko go ame” lororwa eni» ïe.

⁵⁰ Kuya ga tjilë ba kong ga «ïWëyë! “Shäryëp ame” lëmi ba kong llëme. Ëye shäng bi wloyo llëm ga shäng bi shwo lëkong» ïe.

Jesús wlokjrra Samaria sopgarë llëme

⁵¹ Eshko ga Jesús jem kjok dogo iröng obi wlo dbaryo li ääto, ga wotjirk ga to jongya Jerusalén kjokyo, lara jong kjwaraso eni. Ga to jek ba nopga tjok. ⁵² Jëk löngshko ga nopga ichara pjök mya ba bäm go ba roy söga wleniyo. Eni ga ba roy sögaga li öotong löng bäm go Samaria kjokyo kjrina, pozlong shtoyo wlek lara.

⁵³ Gueniyo ga miydara Samaria sopgarë ga jongya jong Jerusalén kjokyo. E kjishko ga wlokjrra lok llëme. ⁵⁴ Roy kuya ba oppinggaga Santiago, Juan lirë ga tjilë lok Jesús kong ga «Tjlapga, ¿woydëp ga tjawa iök long ter kjok dogo dwayo, epga pjir wlore?» ïe.

⁵⁵ Kuya ga bojono ba shwo lëkong ga wlongza tjä tjä erä. ⁵⁶ Eshko ga jek lok kjok shto oblë.

Shji jëk Jesús tjok ga soyo tjok

⁵⁷ Eni ga jek löng irbo wopro ga no shäng kjlara eshko tjilë Jesús kong ga «Tjlapga, woydër ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» ïe.

⁵⁸ Kuya ga tjilë ba kong ga «Shjiti kjloshko so, e pë klung bäng. Sënwa, e pë ba usho roy. Gueniyo no to

ter kjok dogo dwayo ërera woshtozlong shtoyo drete» le.

⁵⁹ E irgo ga tjlë oblë kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data wolono, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo iröng bop tjok» le.

⁶⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Shinmoga ber tjeng ëng jnek wëyë. Pja nom Sbö ber no pjluvo sorë li roy lë oba kong dey» le.

⁶¹ E irgo ga no shäng kjlara obi tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, tja jek bop tjok lër. Gueniyo tja koshëp sira, "Tja toe" lër bor pjeyoga kong guing» le.

⁶² Kuya ga tjlë ba kong ga «Ëye ba pak soyono, ga wotjlik llëbo beno iröng li kjishko ga e llëno llëm Sbö ber no pjluvo lishko» le.

Nopga ichara Jesúsde jek doglo sak kjäk kjingsho pjök (72)

10 E irgo ga nopga jek löng ba tjok li kjrara Jesúsde doglo sak kjäk kjingsho pjök (72). To kjok shto oblë oblë le lishko ga epga ichara jek löng pjök pjök ba bäm go. ² Eshko ga tjlë ba kong ga «Dwla bo kjrëy wlo ga ara, gueniyo parkagaga kjlobö döe. Eni ga rokozi dwla sogo li kong ga parkagaga wleya obi, dwla bo ara li kjre wlo. ³ Eni ga pjäy nomo. Pjäy to löng sjëke. Pjäy ichër jek löng öng wlep ushko so llgwoklë jek löng shji-ti kjloshko so löngshko wleni. ⁴ Pjäy brikshko ga pjäy dbur sök llëm, kjla sök llëm, drekwota sök llëm bakoe. Pjäy jëkko eröe. No wlemi irbo ga "Miga" lëmi ba kong llëm, pjäy jek bek eröe. ⁵ Pjäy äär ber löng kjone ga pjäy opzrek jek u jong kjwara eshko li roshko, ga pjäy tjlës nopga tjeng eshko li kong ga "Miga. Rokër Sbö kong ga pjäy löng u ëreshko uunkong ie ber löng wlepë" lözi ba kong eni. ⁶ Eshko ga pjäy wlojre lok wopjlu wleni ga epga ie Sbörë ber löng wlep jlokoyo. Gueniyo pjäy wlojre eni llëm ga epga kjimte Sborë llëme. ⁷ Pjäy öötong löng kjone pogo ga pjäy to löng u kjwara kjwara llëm, pjäy ber löng u kjwaraso dey. Ëye parkë ga e potjwlekko ba pak li äska. E kjishko ga pjäy sëya llë ga uozï, bomi potjwlekko li e.

⁸ »Pjäy öötong löng kjone pogo ga pjäy wlojre nopga eshko sorë wleni ga pjäy sëya llë ga uozï, ⁹ swlopga löng eshko li poptozï, ga pjäy tjlë nopga löng li kong ga "Sbö ber no pjluvo wlo li, e dbaryo döroe" lëmi ba kong eni.

¹⁰ »Gueniyo ga pjäy öötong löng kjok kjrina ga pjäy wlojre nopga eshko sorë llëm ga pjäy to löng jek irbo pjlara pjlara tjwe lok li go, ga pjäy tjlë kjok eshko sopga li kong ga ¹¹ "Bomi kjokshko pjlungyo pjono borwa dre go li lonwa ber tjeng jushko, pjäy shdungko loklo. Gueniyo miydozi pjlu ga Sbö ber no pjluvo wlo li, e dbaryo döroe" lëmi ba kong eni. ¹² Lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga kjok eshko sopga shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga kjinmo» le.

Kjok shto oblë oblë, ba tjlokwo kjrëba woydë llëm kjishko ga kjok eshko sopga wlonu Jesúsde

¹³ E irgo ga tjlëno nopga kjok shto oblë oblë li kjishko. Tjlë ga «Corazín sopga, Betsaida sopga, pjäy song jlo, pjäy shdungko! Llëbo tydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li ñna Tiro sopga, Sidón sopgarë tek dënashko kjwe ga llëbo owa shärye löng li, e owa jloë lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtëgro së ä wleniyo, pjlung sho iara ba dlu kjing go, ba woowa li ñya Sbörë wlo tjan. ¹⁴ Eni ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjäy shdüya Sbörë ara, Tiro sopga, Sidón sopga, e kjinmo.

¹⁵ »Capernaüm sopga, ¿pjäy wotjlik ga pjäy söya Sbörë jem äär kjok dogo lëmiro? Eni llëme. Pjäy iche jer äär iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko» le.

¹⁶ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Pjäy tjlokwo kjrara ërë ga e bor tjlokwo kjrarde wleni. Ëye, pjäy wlojrrara llëm ga tja wlojrrara llëm wleni. Ga ëye, tja wlojrrara llëm ga bor ichaga wlojrrara llëm wleni bakoe» le.

Nopga doglo sak kjäk kjingsho pjök (72) li shrono iröng obi

¹⁷ Eni ga nopga doglo sak kjäk kjingsho pjök (72) li toe. Tjlokwo lara lok kjok shto oblë oblë pjir ga tek shrono löng wopjlu iröng obi. Eshko ga tjlë lok Jesús kong ga «Tjlapga, Ä sëyaga ëmdë ga tjawa bangkjre. Epga ichororwa bop ko goshko ga tjawa kolara» le lok eni.

¹⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni jloë. Ñnor ga Ä zana Sbörë, ga e lono ter kjok dogo dwayo llgwilëng wleni. ¹⁹ Ga pjäy kong dbo tworor kësbang, bi moskwo kës-bang li zami wlo, ga llëye wen owa bomi kong llëme. Dgur shglëmi, dyë shglëmi ëmdë ga llëye wen owa bomi kong llëme. ²⁰ ¿Gueniyo pjäy löng wopjlu, pjäy kole Ä sëyagarë kjishko egaro? Pjäy kole eni li tjwlo ara llëme. Pjäy ko tak lok kjibokwo go kjok dogo lira tjwlo ara. Woyde ga pjäy ber löng wopjlu e kjishko shara» le.

²¹ Jekdo eshko ga go Sbö Sëya jlokoyo kjishko ga Jesús beno shäng wopjlu ara, tjlë Sbö kong ga «Data, pja kjok dogo sopga, kjok ëre sopga, e Tjlapga. Llëye jnenop kjok miydagaga löng kong li pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjishko ga pja poshrër ara. Shäryorop eni, woydorop eni kjishko» le.

²² Eshko ga tjlë nopga kong ga «Llëbo uunkong iara Data Sbörë beno tjeng bor wloshko. Sbö Wa ëre sorë, e miydaga ërë llëm, e miydaga bor Datarë eröe. Data Sbö, e sorë miydaga ërë llëm, e miydaga tjarë eröe. Gueniyo e sorë pin woydë ë kong ga pin» le.

²³ E irgo ga ba oppinggaga ñya ga tjlë ba kong tjoksa ga «Llëye shäryër li ñmi löng bomi bokkwo go. Ëye omiño ga era ber wopjlu. ²⁴ Lër bomi kong ga llëbo ñmi, kumi löng ëre tjwlo ara. Dënashko ga Sbö tjlokwo lagaga, pjlapga, e omik woydë, omkuk woydë, gueniyo omiño llëm, omkuno llëm bakoe» le.

Samaria so kĵlara pĵlŭ wĕniyo

²⁵ Domer shāng kĵlara, kĵok ĩlgwekkĵo tara Moisésdē ĩ miydaga pĵlŭ wĕniyo. Pĵlara ga kojono shāng Jesŭs zĵlong bāng, tĵĵya wĵo. Tĵĵē ba kong ga «Tĵĵapga no pingga, ĵĵĵēye shāryēr, tja ber sōk sē ĵyado Sbō tĵok wĵo?»

²⁶ «ĵĵĵēye tara Moisésdē pĵang kĵok ĩlgwekkĵo kĵibokwoyo ĩ go? ĵBop kong ga e pĵĵoĵlgwep ber sorē?»

²⁷ «“Ĵĵēbo woydēpshko, ĵĵēbo woyotĵĵĵpshko, ĵĵēbo shāryēpshko, pĵa sōk sē obishko ga Tĵĵapga, bop Sbō ĵi woydos ĵĵōkoyo ĵyado”, † ga “Pĵa opwoydē sorē ga bop kĵlara, e woydos eni bakoe.” †† Kĵok ĩlgwekkĵo tak pĵang ĵi e» ĵē.

²⁸ Kuya ga tĵĵē ba kong ga «Tja dboryorop beke. Shāryorop eni ga pĵa beno sōk sē ĵyado Sbō tĵok» ĵē.

²⁹ Eshko ga domer ĵi opwĵĵkē woydē. Eni ga tĵĵē ba kong ga «ĵBor kĵlara ĵē ĵi ē?»

³⁰ «Domer opshino kĵlara Jerusalén kĵokyo dwayo, jongya jer shāng Jericó kĵokyo wĵo ĵara. Jek ĵēk shāngshko ga wĵēna nopga ĵŭrkē ā wĕniyorē irbo. Ĵĵēbo sōya tĵeng ba tĵok ĵi dōra ĵok ba shĵiryō dret, ba shwong pĵang ba do go ĵi tĵok, shpora ĵok trāk ĵĵēm, ga iara beno buk eshko ba ĵĵēmdo. ³¹ E bēr ga syōshtaga Sbō kong ba nopga kĵĵshko wĕniyo tek shāng kĵlara irbo ĵi go. Buk ĵi ĵna, gueniyo kĵjimtara ĵĵēm, koskara jek irbo sor go, jek bek erā. ³² E irgo ga Levĵ tĵēyo tek shāng kĵlara irbo ĵi go bakoe. Omĵno, ga kĵjimtara ĵĵēm, koskara jek irbo sor go, jek bek erā bakoe. ³³ E irgo ga tek shāng irbo ĵi go kĵlara obi, Samaria so shara. Buk ĵi ĵna, ga songe ĵē. ³⁴ Eni ga jek ōōtong shāng ba zĵlong bāng. Shporaba ĵyāĵĵo ĵok ĵi dwĵomnena kĵyo go, kĵĵĵlgwo bo dyo dbo ara go, ga pĵrira shwomzrēng go. E irgo ga poyona, iara ba ōng kĵjing go, sōra jek no pōzĵlong uyoshko, ga dara buk eshko. ³⁵ Wēshko ga pōzĵlong uyo sogo ĵi potĵwĵēna dbur sho pĵĵubĵn kĵwo pĵōk go, ga tĵĵē ba kong ga “Shporaba kayo buk kĵjwe dos bor kong ĵŭshko sira. Dbur zanop ēre kĵjinmo wĕni ga tja tĵwe irōng obishko ga pĵa potĵwĵēn eshko” ĵē.

³⁶ »ĵEni ga bop kong ga nopga dogĵo mya ĵi kĵjone dey ga beno shporaba kayo ĵi kĵĵaray?»

³⁷ «Songe ĵaga ba kong ĵi e» ĵē kĵok ĩlgwekkĵo miydaga ĵirē.

Kuya ga tĵĵē ba kong ga «Eni ga pĵa nom omshāryē e kĵjoyo bakoe» ĵē.

Jesŭs ōōtong sōk Marta, Marĵa, e ushko

³⁸ Kĵok kĵrinashko ga waĵē shāng kĵlara ko Marta, ĵēng ko Marĵa. Jesŭs ĵēk shāng irbo ba oppinggaga tĵok, ga ōōtong shāng eshko ga wĵokjrara Martarē ba ushko. Eshko ga Marĵa wĵoktong sōk ba dre zĵlong, tĵĵōkwo ĵē sōk ĵi kuya wĵo. ⁴⁰ Martara shāng wotĵĵĵk ara, ĵĵēbo shārye wĵo ĵi ara kĵĵshko. E kĵĵshko ga jek shāng Jesŭs zĵlong bāng ga tĵĵē ba kong ga «Tĵĵapga, bor ĵēng kĵjwe ichos jek bor kĵjimtē. Tja iara beno shāng parkē ara tĵoksa. ĵE ĵĵōp ĵĵēmdo?»

† Deuteronomio 6.5. †† Levĵtico 19.18.

⁴¹ «Marta, pĵa woydē ara, ĵĵēbo woyotĵĵĵp shāng ara kĵĵshko. ⁴² Gueniyo ĵĵēbo tĵwĵō ara ĵi kĵrinaso, ga tĵwĵō ara ĵi kĵrayde Marĵarē, ga dōga ērē ba shĵiryō ĵĵēme» ĵē ba kong.

Shĵi syōshstē Sbō kong sorē

11 Pĵlara ga Jesŭs sōk syōshstē Sbō kong. Syōshstono pĵir ga ba oppingga kĵlara tĵĵē ba kong ga «Tĵĵapga, tĵawa pĵs syōshstē, Juan ba oppingga-ga pino dik» ĵē.

² Kuya ga tĵĵē ba kong ga «Pĵāy syōshstē Sbō kongshko ga ĵēmi eni:

»“Data, bop ko, e ber kēsbang, dboye.

Pĵa tĵwe ber sōk borwa pĵĵuyo wĵo.

³ Dbar kĵjwobi go ga dĵi woydērwa ĵi twos borwa kong.

⁴ Ĵĵēbo shāryara oblērē borwa kong owa ĵi ĵērwa ber tĵwĵō ĵĵēme.

E kĵĵshko ga owa pĵang borwa go ĵi ĵōs ber dret eni bakoe.

Tĵawa ĵēp ber ĵōng borwa tĵĵzĵlong ĵĵshko ĵĵēme.”»

⁵ E irgo ga tĵĵē ba kong ĵok ga «Kĵok rong bek ga pĵāy kĵlara shwoy, no tĵwe shāng kĵlara pĵola dwayo, ga pĵa dĵi ba kong drete. ĵEni wĕni ga pĵa to dĵi rokē bop pĵeyo sōk soshko kong ĵĵēmdo? Pĵa āar ba shwoy ga pĵa tĵĵē ba kong ga “Bor kĵlara shrono shāng bor shwoy, ga tja dĵi ba kong drete. E kĵĵshko ga tja sēm pĵĵlung shosho suk pĵir kĵwo myare” ĵēp ba kong eni.

⁷ »Pĵa kuya ga tĵĵē bop kong ga “Ĵĵēme. Tja barwēp ĵĵēme. U bāng jong tuke. Bor wapga tĵeng bor tĵok pēe. Tja kojong, ĵĵēye twēr bop kong wĵo ĵĵēme” ĵē.

⁸ »Gueniyo ĵēr bop kong ga rokēp jek rokēp jek wĕni ga kojong, ĵĵēye woydēp ĵi twe bop kong pĵire. Eshko ga kojono bop kĵjimtē, pĵāy ēng tĵok pĵĵŭ kĵĵshko ĵĵēme. Kojono, e barworop ara kĵĵshko.

⁹ »Eni ga ĵēr bomi kong ga ĵĵēbo rokozĵ Sbō kong, ga twe bomi kong. Ĵĵēbo wĵēzĵ, ga wĵēmi. “U bāng bāng dōzĵ bor kong” ĵozĵ ba kong, ga dār bomi kong. ¹⁰ Ĵēye ĵĵēbo rokē ga e kĵjre. Ĵēye ĵĵēbo wĵēk ga e wĵēya. Ĵēye “U bāng bāng dōzĵ bor kong” ĵē ga e dār ba kong.

¹¹ »ĵData kĵjone dey ga kong mā roke ba warēshko ga kong dgur twaydero? ¹² ĵGa kong kĵjōrkō wa ak ĵē rokeshko ga kong dyē twaydero? ¹³ Eni ga pĵāy nopga owa ēmdē ga pĵāy wotĵĵĵk ĵĵēbo pĵĵŭ twē bomi wapga kong. Eni wĕni ga bomi Data sōk kĵok dogo ĵi kong ĵĵēbo rokēmishko ga pĵāy kong ba Sēya twe» ĵē.

Jesŭs, Beelzebŭ †

¹⁴ Pĵlara ga domer shāng kĵlara tĵĵē ĵĵēm, goshko Ĵ sēya kĵlara kĵĵshko, ga sēya ĵi ichara Jesŭsdē toe. E irgo ga domer ĵi beno shāng tĵĵē. Ĵya ĵōng ĵirē ga beno ĵōng yēy ĵē erā. ¹⁵ Gueniyo kĵjong kĵjong tĵĵē ēng kong ga «Ĵ sēyaga iche to, dbo twara Ĵ sēya kāgāyo ko Beelzebŭrē ba kong ĵi go» ĵē ĵok eni.

¹⁶ Kĵjong kĵjong ĵōng obi omtĵĵĵk woydē, ga tĵĵē ba kong ga «Ĵĵēbo ĵydeba ĵĵēm wĕniyo shāryos borwa

‡ Ĵ, e kowēba BEELZEBŪ bakoe.

kong kjrina, pja ichaga Sbörë jïöre miydërwa e go wlo»
 ìe.

¹⁷ Wotjïik löng lië li miydara Jesúsdë pjir, ga tjïë ba kong ga «Pjlu llë, ba nopga ëngkjwë kar kar wleni ga e oppjik lok om go. Nopga tjeng u kjwaraso, e ëngkjwë kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe. ¹⁸ ¿Eni ga Ä, e ëngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo? Lër bomi kong eni, tja Ä sëyaga ichë to, dbo twara Beelzebürë bor kong li go lëmi kjïshko. ¹⁹ ¿Eni kjwe ga bomi oppinggaga kong dbo twaga ërë, Ä sëyaga iche wlo? E kjïshko ga pjäy diktong löng jïöe laga epgarë om go. ²⁰ Ä sëyaga ichër to, Sbö dbo ara go. Miydëmi e go ga Sbö ber no pjluoyo wlo li, e dbaryo shrono tjän.

²¹ »Domer shäng kjlara dbo ara, wloshko opwlikoklo tjok. Shäng ba u dëshko ga llëbo tjeng u roshko li lüyotkëba ba shjiryo ga ä, wokjang ba opwlikoklo tjeng li kjïshko. Gueniyo ga tje kjlara obi, dbo ara ba kjinmo wleni ga shäng li zäya, ba opwlikoklo li döya ba shjiryo, llëbo tjeng ba u roshko li söya jek ba tjok, ba opwlikoklo tjok bako, ga shdöya oblë kong drete. †

²³ »Ëye shäng bor shwo lëkong llëm ga e shäng bor wloyo. Ëye no töng bor kong llëm ga e shäng ba shdöga.

²⁴ »Ä sëya pjang no goshko li toshko ga to shäng shto wïëk kjok dogro no llëmsško, woshtë wlo, gueniyo wïëya llëme. Eshko ga wotjïik ga «Tja to bor ushko iröng obi» ìe. ²⁵ Äär iröng ba ushko ga wïëya shäng pjlokjak pjir, poshäryak pjir wleni. ²⁶ Eni ga sëya oblë töya ba tjok doglo kjäk (7), owa ba kjinmo, ga uunkong li pjë jek äär ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shäng owa anmoyö, shäng bäm go sorë li kjinmo» ìe.

²⁷ Tjïë shäng wopro ga walë shäng oba tjeng li tjreko kjlara, tjïëno dbo go. Tjïë ga «Bop mekë, pja wena, pja kuna. Miydër ga shäng wopjlu bop kjïshko» ìe.

²⁸ Kuya ga tjïë ga «Ëng. Gueniyo ga ëye Sbö tjïökwo kuno, ga kolë ga era ber shäng wopjlu anmoyö» ìe.

Jonás jyäglo

²⁹ Eshko ga nopga töno ara, tje jong obi Jesús shäng lishko. Ga Jesús tjïë ba kong ga «Eerishko dbaryo sopga, pjäy owa. Woydëmi ga llëbo jyäglo shäryër bomi kong, gueniyo shäryër llëm, Sbö tjïökwo laga Jonás, e jyäglo shäryotë bomi kong eröe. ³⁰ Dë-nashko ga Jonás, e beno llëbo jyäglo Nínive sopga kong. Ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ber llëbo jyäglo nopga löng eerishko li kong eni wleni bakoe. ³¹ Sabá so pjluoyo walë tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydë li kuya wlo. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwïö ara, Salomón kjinmo. E kjïshko ga eerishko dbaryo sopga, pjäy llgweya Sbörëshko ga walë li kojong, ga tjïë ga «Kjwepga shdungko» ìe. ³² Nínive sopga, e Jonás tjïökwo kunoshko ga llëbo owa shäryë löng li, e owa jïöe lara, ga rayarae. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwïö ara, Jonás kjinmo. E kjïshko ga eerishko

† DOMER DBO ARA ìe li, e Ä ìöklo. BA LLËBO DÖGA ìe li, e Jesúsdë ìöklo. Lara eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

dbaryo sopga, pjäy llgweya Sbörëshko ga Nínive sopga kojong lok, ga tjïë ga «Kjwepga shdungko» ìe.

Iök shjiy bi doyo kong

³³ »Iök shjiy borkey, jney wlo llëm, iëy sbi dorko wlo llëm bakoe. Iëy jong kjókshko dey, nopga opzrëk jek eshkoshko ga kälä të shjiy wëllë wlo. ³⁴ Iök shjiy ïgömi wëllë bomi bokkwo go. Bomi bokkwo pjlu wleni ga bomi doyo uunkong iök shjiy tjok wleni. Gueniyo bomi bokkwo owa ga bomi doyo uunkong kjok ro sï wleni. ³⁵ Eni ga pjäy sjëke. ¿Tjïökwo kjroromi li, e jïöre? Bomi iök shjiy li e. E kjïshko ga tjïökwo kjroromi li jyö wleni ga pjäy löng kjok ro sï roy wleni. ³⁶ Gueniyo bomi doyo uunkong iök shjiy tjok, kjok ro yët eshko llëm ga kjok ïgömi wëllë, pjäy jëk löng iök shjiy tjok wleni» ìe.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wloni Jesúsdë

³⁷ Tjïëno eni pjir ga e mana fariseo shäng kjlara lirë ië ba tjok ba ushko. Eni ga opzrëno jek ba tjok ba u roshko, ga sirkeno sök, ië wlo. ³⁸ Iya fariseo lirë ga Jesús orkwo shkwono judioga ï dik llëm ga beno shäng wotjïik ara. ³⁹ Eshko ga Jesús tjïë ba kong ga «Pjäy fariseoga llëbo shäryë ara, pjäy pjluë lëba wlo, gueniyo pjäy wotjïik dbur töng bomi kong erö, pjäy wotjïik llëbo owa shäryë. Pjäy so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko wliwlie. ⁴⁰ ¿Pjäy wotjïik llëme! Shji shäryara Sbörë pjir, bi doyo dö llëm, bi sëya bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? ⁴¹ Gueniyo pjäy wotjïis llëbo pjlu shäryë oba song wleniyo kong. Eni ga pjäy ber löng pjlo bek Sbö bokso jïökoyo.

⁴² »¿Fariseoga, pjäy song jïö, pjäy shdungko! Llëbo wïënomi li shtëmi äär ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twëmi Sbö kong. Bomi dli mokyo oblë oblë tjok ëmdë ga shäryëmi jïökoyo eni bakoe. Gueniyo ga pjäy jëk löng pjlo bek oblë tjok llëm, Sbö woydëmi llëm bakoe. Pjlu wlo ga pjäy jëk pjlo bek nopga uunkong tjok, ga Sbö woydëmi pjlu bakoe. Gueniyo woyde ga llëbo wïënomi li twëmi Sbö kong, shäryëmi löng wleni bakoe.

⁴³ »¿Fariseoga, pjäy song jïö, pjäy shdungko! Judioga syö uyo roshko ga woydëmi ga pjäy löng sökklo pjlu goshko erä. Woydëmi ga miga llë lëba bomi kong yötso llëbo soynezlöng shtoyo bakoe. ⁴⁴ ¿Pjäy song jïö, pjäy shdungko! Pjäy so shinmo doyo iak buk jyäglo llëm kjoyoe. Nopga jëk ba kopshko ga llëye miyde lok llëme» †† ìe.

⁴⁵ Domer shäng kjlara eshko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydaga pjlu wleniyo. Eshko ga tjïë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, llëye lëp shäng li, e borwa barwoklo» ìe.

⁴⁶ Kuya ga tjïë ba kong ga «¿Kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlu wleniyo, pjäy song jïö, pjäy shdungko! Oba pimi löngshko ga tjïökwo lëmi ara li shäryëba uunkong ga äe. E so llëbo kwing ä twëmi

†† Fariseoga ikoba ga nopga pjlu wleniyo, gueniyo jïökoyo ga epga owa.

oblë kong söya wlo kjoyoe. Shäryëmi eni, gueniyo pjäy om go omkijimtä ba sök llëm, bomi sakkwo go ëmdë llëm bakoe. ⁴⁷ ¡Pjäy song jlö, pjäy shdungko! Dënashko ga Sbö tjökwö lagaga, e zröra bomi tjlapgagarë ara, ga jnena lok. E ga pjäy eerishko ga löng ba sak li poshäryë ber wolësowa wlo. ⁴⁸ E goshko ga pimi löng oba uunkong kong ga pjäy wotjlik ga zröra lok li, e pjüé lëmi. Zröra, jnena epgarë lok, ga pjäyda beno löng ba sak shäryaga.

⁴⁹ »E kjishko ga Sbö tjläno ba kjok miydë li go. Tjläno ga «Epga kong bor tjökwö lagaga ichër oblë oblë. Kjong kjong zröya lok, kjong kjong shdüya lok, bokrotke lok ara» lara. ⁵⁰ E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjäy shdüya Sbörë, ba tjökwö lagaga zröra lok tek dämärshko dwayo li kjishko, ⁵¹ soyara lok Abel go, äär jong Zacarias go. Zacarias, e zröra lok Sbö u jong li, öng sho sukklo jong li, e tjreko. Lër bomi kong ga pjäy shdüya Sbörë, llëbo shäryara lok ba tjökwö lagaga löng kës kong li kjishko.

⁵² »¡Kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjü wleniyo, pjäy song jlö, pjäy shdungko! Pjäy opping kjok llgwekklo li go ara kjishko ga shji Sbö miydë sorë miydëmi löng pjü, gueniyo lëmi ë kong llëme. Nopga oblë somi, Sbö miydë lok llëm wlo, ga pjäy om go ëmdë ga Sbö miydë löng llëm bakoe» le.

⁵³ E irgo ga Jesús to eshko dwayo. E dbaryo jek lëkong ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e iirkono lok ara ba kong, ga llëbo kjakroke lok ara, ⁵⁴ tjüya lok wlo, rote lok llëbo lara li go wlo le.

Bangkjrëy li, e Sbö eröe

12 E wopro ga oba tjwe jong tjwe jong träk llëm, sho llík llík lë. Eshko ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «¡Pjäy sjëk fariseoga tjok, ba pjlung shosho uukklo wle tjok! ¡Epga Sbö tjökwö söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjüshko! ² Llëbo shäryak lütshko kës li wen wëlëshko. Llëbo jnek kës li wlëkoba pjire. ³ Eni ga tjökwö loromi shkëshko li, e kukoba kjok shjiyshko. Tjökwö loromi lütshko li, e kukoba kjone pogoshko.

⁴ »Pjeyoga. Lër bomi kong ga nopga bangkjrëmi llëme. Bomi doyo zröya lok ga pjü, gueniyo llëye shärye lok bomi kong obi ga äe. ⁵ Bangkjrako li ë lër bomi kong. Sbö, e bangkjromirë dey. Pjäy zröya ga pjüé. E irgo ga pjäy iche äär ber löng iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko ga pjü bakoe. Era bangkjrözä.

⁶ »¿Sënwa kjwo shkëng (5) soynek dburwa kjwo pjök äska llëmdo? Eni ëmdë ga sënwa li woyojeya Sbörë kjwara llëme. ⁷ Pjäyda tjwö ara, sënwa ara kjinmo. Bomi käckzong pjlobi shtara Sbörë pjir tjän. E kjishko ga llëye bangkjrëmi llëme.

Shji lan oba tjok Jesús kjishko

⁸ »Lër bomi kong ga pjäy tjläno oba kong ga pjäy löng bor tjok loromi wleni ga no to ter kjok dogo

dwayo ëre tjlä bor parkagaga kjok dogo so li kong ga pjäy löng bor tjok lër eni bakoe. ⁹ Gueniyo pjäy tjläno oba kong ga pjäy löng bor tjok llëme loromi wleni ga tja tjlä bor parkagaga li kong ga pjäy löng bor tjok llëme lër eni bakoe.

¹⁰ »Eye no to ter kjok dogo dwayo ëre läywë owa ga owa li löya Sbörë ber dret ga pjüé. Gueniyo eye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya llëme.

¹¹ »Pjäy shakoba, sökoba judioga syö uyo roshko, llëm ga tjlapgaga bokshtoshko ga pjäy woydë llëm, «¿Tja opwikë sorë?» lëmi llëm, «¿Llëye lër?» lëmi llëm bakoe. ¹² Pjäy tjläshko ga llëye lëmi wlo li, e twaga Sbö Sëyarë bomi kong eshko» le.

Domer dbur ara kjlara

¹³ Domer shäng kjlara eshko oba tjreko, tjlä Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, bor data wolono, ga ba llëbo beno tjeng li, e shdüya woydë bor shjiydë bor kong llëme. E kjishko ga los ba kong ga llëbo botoya li twe bor kong» le.

¹⁴ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Tja iaga ërë beno shäng bomi llgwegaga, bomi llëbo lëp li shdör wloro?» le.

¹⁵ Eshko ga tjlä oba kong ga «¡Pjäy sjëke! Shji wotjlik llëbo töng bayo ara wlo llëme. Shji wopjüé laga bi llëbo tjeng ara lirë llëme» le.

¹⁶ E irgo tjläno ba kong llëbo jyäglö go. Tjlä ga «Domer shäng kjlara dbur ara wleniyo. Ba kjok buk li kjing go dwla dgara, ga bo kjrara arae. ¹⁷ Eni ga wotjlik ga «¿Tja orwë llong? ¿Bor dwla bo kjroror ara kjwe jner tjeng kjone? Bor dwla bo jnekklo uyo lok kjwe, e chilawa anmoyö» le. Wotjläno sök daw ga tjlä ga «Llëye shäryer miydër tjän. Bor dwla bo jnekklo uyo kjwe shdör, äska shäryer kës kës anmoyö. E roshko bor dwla bo kjwe jner tjeng pjir eshko, bor llëbo oblë oblë tjeng kjwe jner eshko bakoe. ¹⁹ Shäryoror eni pjir ga lër bor pjüshko ga «Tja llëbo jnek tjeng ara, äär lu pjloglo ara kong wlo. Tja woshtë, tja ië ara, tja ber wopjüé lër eni eshko jä» le.

²⁰ »Gueniyo ga Sbö tjlä ba kong ga «Pja kä llëme. Eeri shkëyo ga pja wolon. ¿Eshko ga bop llëbo jnenop tjeng li ber ë kongdo?» le.

²¹ »Eni ga eye dbur töng, jneya ber ba kong om go wlo, gueniyo llëbo tjwö ara Sbö kong li shärye llëm ga era kong, llëbo wen tjwe ba kong eni kjoyo bakoe» le.

Shji woydë llëme

²² E irgo ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «Lër bomi kong ga shji woydë llëme. Shji woydë dli kjü llëm, shwong kjü llëm bakoe. ²³ Pjäy löng së, e tjwö ara, bomi dli kjinmo. Bomi doyo, e tjwö ara, bomi shwong kjinmo. ²⁴ Sënwa so ëp uaga kjoyo li woyotjizä. Dwla dgue llëm, bo kjre llëm, jneya ba jnekklo uyo roy llëm bakoe. Gueniyo sëya Sbörë. ¡Pjäyda tjwö ara, sënwa kjinmo! ²⁵ ¿Pjäy woydë ara ga llëye shimi e goro? Bomi lu iëmi om go dbar kjwara obi ga äe.

²⁶ ¿Eni ga llëbo chirawayo li shäryëmi ga ä kuzong ga pjäy woydë llëbo oblë kjishko llënorö?

²⁷ »Nana kijoshko so woyotjĩĩĩa. Parkë llëm, shwong sek llëm bakoe. Eni ëmdë ga löng wolësowa ÿyado. Lër bomi kong ga Pjũ Salomón llëbo ara anmoyõ. Gueniyo doyono wolësowa, õõtong nana kijoshko so ÿ dik llëme. ²⁸ Kjiõ sho llë doye Sbörë eni, eeri ga lok pjiũ, bong ga sukoba gueniyo. ¿Pjãý doye e kjinmo anmoyõ llëmdo? ¿Pjãý mär Sbõ go jĩõkoyo llëm ega?

²⁹ »E kjĩshko ga shji woydë llëme. Shji woydë dli kjĩy llëm, di kjĩy llëm bakoe. ³⁰ Llëbo tjeng kës ëre kjĩshko ga nopga Sbõ miydë llëm wleniyo woydë arae. Gueniyo bomi Data, llëye woydëmi dö li miyde sök pjir tjãn. ³¹ Sbõ ber bomi pjiũyo sorë li woyotjĩĩmi ara, llëbo oblë oblë kjinmo. Shãryëmi löng eni ga llëbo oblë woydëmi kës li ber bomi kong bakoe.

³² »Pjãý bor õng wĩep ushko so wleni. Pjãý ara llëm, gueniyo woyde Sbörë ga pjãý ber löng no ichagaga ba tjok, sök no pjiũyo ÿyado lishko. E kjĩshko ga llëye bangkjĩrëmi llëme. ³³ Pjãý llëye tjok ga soynezĩ, ga dburyo twozĩ oba song wleniyo kong. Llëbo tjwĩõ ara li iëmi ber tjeng ba bapkwõ roy kjok dogo, eshko ga llëbo li pjir llëm, luyotkëba llëm, ue ba séyarë llëm bakoe. ³⁴ Bomi llëbo tjwĩõ ara li tõng tjeng kjone ga pjãý wotjĩĩk eshko bakoe.

Shji ber löng bi kãgãyo koshë ÿyado

³⁵ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe llõno miydëmi llëme. E kjĩshko ga pjãý ber löng bor koshë, poshãryak löng pjir ÿyado. Woyde ga pjãý ber löng parkagaga löng ba kãgãyo koshë wleni. Ba kãgãyo li jek kjok shto oblë orkwosmozĩong dbaryo shrëk. Woyde ga ba parkagaga löng ba ushko obi li ber löng ba koshë ÿyado, wloshko iõk borkek tjeng shjiy, tjwe irõng obishko ga wlokjre lok jekdo ga pjiũ wlo. Tjwe kjok rong, llëm ga kjok ba shrãnto ëmdë ga woyde ga löng ba koshë eni. Ga shronoshko ga epga wĩëna lok eni ga e ber ba kong lok pjiũe. Lër bomi kong jĩõkoyo ga eni ga epga ie wlar löng sökkĩõ go, ië wlo, ga dli shiya, söya, twe ba kong lok om go.

»Tja kuzĩa. Eýe tjwe lĩrkë llõno miyde u sogo lĩrë kjwe ga eýe opzrëk jek ba ushko llëbo luyotkë wlo llëme. Ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe dbar llõno miydëmi llëm kuzong ga pjãý ber löng bor koshë, poshãryak löng pjir ÿyado» le.

Parkaga pjiũ, parkaga owa

⁴¹ Eshko ga Pedro tjĩë ba kong ga «Tjlapga, ¿tjĩõkwõ lëp shãng li lëp shãng borwa kong dõre, de oba uunkong kong?»

⁴² «Parkaga ie ba pjiũrë ber ba parkagaga oblë daga, sãya aar ba dloyo go kjok orë ga woyde ga parkaga llëye le ba kong li shãrye eni wleniyo, kjok miydë ara bakoe. ¿Gueniyo ga kjre sorë? ⁴³ Tjwe irõng obishko ga parkaga wĩëya ba pjiũrë shãng ba pak shãryë pjiũ li, e kongda ber pjiũe. ⁴⁴ Lër bomi kong jĩõkoyo ga era ie ba pjiũrë ber shãng ba llëbo uunkong kãgãyo. ⁴⁵ Gueniyo ga parkaga li wotjĩĩk owa wleni ga ba pjiũ tjwe maling llëme le wleni ga opyorgõ to shãng parkagaga oblë

shdung, ga giõ ara, nelõtkë ara bakoe. ⁴⁶ Eni wleni ga koshe shãng llëm dbaryoshko ga ba pjiũ tjwe. Eshko ga parkaga owa li shdũya, iche jek nopga kã llëm wleniyo llamo tjeng lishko.

⁴⁷ »Parkaga llë, llëye woyde ba pjiũrë li miyde pjiũ, gueniyo shãryara eni llëm, ba tjĩõkwõ kolara llëm ga e shdungko, e shpokko ara bakoe. ⁴⁸ Gueniyo parkaga llë, llëbo owa shãryara, miydara llëm kjĩshko ga era shdungko bako, gueniyo e shpokko sira döe. Eýe kong llëbo twara ara ga kong llëbo roke ara, oblë kjinmo. Eýe kong llëbo iara beno tjeng ba wloshko ara ga kong llëbo roke, oblë kjinmo bakoe.

Shji moskwoga ara

⁴⁹ »Tja shrono shãng kjok ëre kjing go, iõk borkek wlo wleni. ¿Ga woydër ga iõk li pjë jong ri ri tjãn! ⁵⁰ Tja kong llëbo wen tjwe owa kjĩluwe. E kjĩshko ga tja woydë ara, aar jong llëbo li shãryono bor kong pjir guing. ⁵¹ ¿Tja shrono shãng nopga ichë ber löng wĩep ëng tjok wlo lëmi? Eni llëme. Lër bomi kong ga tja shrono shãng no shdõga, ber löng dboy dboy wlo. ⁵² Eeri jek lëkong ga nopga tjeng u kjwaraso dogĩõ shkëng (5) ga e shdãr ber kjing pjõk, kjrina dogĩõ mya, kjrina do pjõk, ga ber löng ëng moskwõ. ⁵³ Dataga, ba wapga domer-ga, e ber löng ëng moskwõ; mekëga, ba wapga walë-ga, e ber löng ëng moskwõ; walëga, ba pjãýdoga, e ber löng ëng moskwõ eni bakoe» le.

Llëbo wen li llë lokĩõ

⁵⁴ Eshko ga Jesús tjĩë nopga kong ga «Pjãng sho poyong jem pjang dlo jer shwo lëkong li ÿmishko ga miydëmi e go ga shunyo shrë lëmi, ga shrë jĩõe. ⁵⁵ Pjĩluk tjwe kjok dogro no llëm shwo lëkong dwayo li kumishko ga miydëmi e go ga kjok kjĩlĩrkë lëmi, ga shãryë eni jĩõe. ⁵⁶ ¿Pjãý Sbõ tjĩõkwõ söga jĩõkoyo lëmi, gueniyo pjãý wotjĩĩk owa bomi pjiũshko! Llëbo wen kjok dogo, kjok ëre kjing go, e llë lokĩõ miydëmi pjiũe. ¿Eni ga llëbo shãrye Sbörë eerishko dbaryo li, e llë lokĩõ miydëmi llëm sorëro?

⁵⁷ »¿Llëye ber pjiũ, llëye ber owa, e miydëmi llëmdo? ⁵⁸ Pjãý sökoba no lĩgwega shwoy lëbashko ga pjãý ÿan bomi söga li tjok bãm goshko, pjãý ie ber tjeng tjlapga wloshko llëm wlo. Shãryëmi eni llëm ga pjãý twe tjlapga lĩrë ba parkagaga kong, pjãý shdũya wlo, ga pjãý ie ber löng no shdũzlong uyo roshko. ⁵⁹ Lër bomi kong ga pjãý opshik eshko dwayo llëm, aar jong dburwa kjõme lara bomi kong li potjwĩlënomi pjir guing» le.

Woyde ga llëbo owa shãryëy löng li, e owa jĩõe lëy, ga rayëy

13 Eshko ga nopga löng kjĩõbõ tjĩë Jesús kong ga «Galilea sopga löng kjĩõbõ õng zrõk, sho suya, pjë dret Sbõ kong wlo. E wopro ga nopga ichara bi pjiũyo Pilatorë ba zrõk, ga zrõra lok eshko» le.

² Kuya ga tjĩë ba kong ga «¿Pjãý wotjĩĩk ga Galilea sopga li zrõraba, epga owa, nopga oblë ba kjokshko so kjinmo kjĩshko lëmi? ³ Lër bomi kong ga eni llëme.

Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jïöe lözi, ga rayozïa. Lïëm ga pjäy pjir bakoe. ⁴ ¿E ga pjäy wotjïk ga nopga wölonö Silöé kjokyo doglo sak kjwara kjingsho kjwong (18), ak sho jong kjókshko eshko li dgonö jer ba kjing goshko li, e owa, Jerusalén sopga llamo li kjinmo lëmi? ⁵ Lër bomi kong ga eni llëme. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jïöe lözi, ga rayozïa. Lïëm ga pjäy pjir bakoe» le.

Kjor jong kjïara, botjyë llëme

⁶ E irgo ga tjïëno nopga kong llëbo jyäglo go. Tjïë ga «Domer shäng kjïara, kjor jong kjïara, ba kjïllgwo bo ara kjokyo li tjërko. Kjor li ko *higuera*. Dbar kjwara ga jek jek shäng e go, bo tjokde ïya wlo, gueniyo bo drete. ⁷ Eni ga tjïë ba kjok daga li kong ga “Kuzong. Eeri ga öötong lu pjïoglo mya ga kjor kjwe ïnshko ga bo wïën kjwara llëme. ¡Kjwe közong! ¿Shto kjrë jong ara llënorö?” le ba parkaga li kong.

⁸ »Kuya ga tjïë ba kong ga “Tjïapga, wëyë. Rayos ber jong lu pjïara obi, sor pokër, ga dwïlomner, ⁹ botjyëre ïy wlo, llëm ga köm eshko jã ga pjïúe” le ba pjïu kong» le.

Woshtozlong dbaryo ga walë poptara Jesúsdë kjïara

¹⁰ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús sök oba ping judïoga syö uyo jong kjwara li roshko. ¹¹ Walë sök kjïara eshko, swlo ara lu pjïoglo sak kjwara kjingsho kjwong (18) tjän, wloyo Ä sëya kjïlararë. Walë li beno shäng wozöngö. ¹² ïya Jesúsdë ga rokara tek ba shwoy, ga tjïë ba kong ga «Pja döktong, pja rayara bop swlo wlerë» le, ¹³ ga orkwo iono ba go. Jekdo eshko ga walë li poptono beno shäng kjïo bek ba shtoshko. Ga opy-ono beno shäng Sbö poshrëk.

¹⁴ Gueniyo judïoga syö uyo kägäyo li shäng eshko. ïya ga iirkono ara, tjïë nopga löng li kong ga «Shji parkozlong dbaryo iak lok kjwo tjer (6). Pjäy poptë woydë ga pjäy tek eshko dbaryo ga pjïúe. Gueniyo woshtozlong dbaryo lira llëme» le.

¹⁵ Kuya Jesúsdë ga tjïë ba kong ga «¡Pjäy Sbö tjïökwo söga jïökoyo lëmi, gueniyo pjäy wotjïk owa bomi pjïúshko! Walë kjwe, e Abraham tjëyo, ga tjeng Ä wloshko eeri ga öötong lu pjïoglo sak kjwara kjingsho kjwong (18). ¿Pjäy uunkong bomi öng döc, sömi di ië woshtozlong dbaryo llëmdo? ¿Eni ga walë kjwe döror Ä wloshko dwayo dbar ëreshko ga owa lëmi sorëro?» le.

¹⁷ Kuya ba wloyoga lirë ga lökkjrono ara. Gueniyo llamoga löng lira beno löng wopjïú, llëbo shäryara kës li kjïshko.

Kjor dwïlayo chirawa

¹⁸ Eshko ga Jesús tjïë löng li kong ga «¿Sbö ber no pjïuyo sorë, e so llë kjoyo? ¿Lër bomi kong sorë ga pjïú? ¹⁹ E so kjor dwïlayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. Kuno ga kësbang, kjor wïeni. Eshko ga sënwa llë usho ywë ba kowo go» le.

Pjïlung shosho uukkïo

²⁰ E irgo ga tjïë ga «¿Sbö ber no pjïuyo sorë, e so llë kjoyo? ²¹ E so walë pjïlung shosho llruno bayo ara ba uukkïo tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukkïo shdöktong pjïlung shosho li kjwang jïkong» le.

Kjër bäng bam chira

²² Jesús to jek shäng Jerusalén kjokyo wlo le. Eshko ga jek shäng irbo goshko ga äär kjok kjrina kjrinashko ga slan oba ping. ²³ Pjïara ga no kjïara llëbo kjakrokono ba kong. Tjïë ga «Tjïapga, ¿no kjre Sbörë där wlo li kjïöbö döre?»

²⁴ »Pjäy drön ëë, pjäy opzrëk jek kjër bäng bam chira li go wlo. Lër bomi kong ga nopga ara opzrëk woydë jek e go wlo, gueniyo jek ga äe. ²⁵ U sogo li u bäng bängzano pjir ga pjäy beno löng kjoko li, u bäng li porwëmi kjöw kjöw, ga öö lëmi, pjäy tjïë ga “Tjïapga, u bäng dösborwa kong sira” lëmi eni.

»Kuya ga tjïë bomi kong ga “Pjäy ë, pjäy kjone so, e miydër llëme” le.

²⁶ »Eshko ga pjäy tjïë ba kong ga “Dënashko ga tjawa iono bop tjok, ga oba pinop borwa kjokshko bakoe” lëmi eni.

²⁷ »Kuya ga tjïë bomi kong ga “Pjäy ë, pjäy kjone so, e miydër llëme. Pjäy llëbo owa shäryaga eröe. Pjäy opkjös bor shwoy ëre dwayo” le.

²⁸ »Eshko ga Abraham, Isaac, Jacob, Sbö tjïökwo lagaga löng kës li, e ber löng Sbö sök no pjïuyo ïyado lïshko. Ga nopga kjok kjwang jïkong so sirkek äär ber löng ië ba tjok. ïmi eni ga pjäy iak beno tjeng kjoko kjïshko ga pjäy ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara bomi kong kjïshko. ³⁰ Eerishko ga kjong kjong tjwïö ara li, e ber löng tjwïö chira eshko. E ga eerishko ga kjong kjong tjwïö chira li, e ber löng tjwïö ara eshko» le.

Jesús slatong Jerusalén sopga kjïshko

³¹ Eshko ga fariseoga shrono löng kjïöbö, ga tjïë ba kong ga «Pjïu Herodes, pja zröya woydë. E kjïshko ga pja nom jüy dwayo» le.

³² Kuya ga tjïë ba kong ga «Domer lëmi löng li, e oba jyäpwwaga erä. Pjäy nom ba shwoy, ga pjäy tjïë ba kong ga “Eeri, bong ga tja shäng Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichë to, ga tja shäng oba poptë bakoe. Pak shäryër wlo li, e pjir kjönma” lëmi ba kong eni.

³³ Gueniyo ga eeri, bong, kjönma ga tja to jek shäng Jerusalén kjokyo wlo. Tek këgongshko ga Sbö tjïökwo lagaga zröraba shtoyo eshko.

³⁴ »Jerusalén sopga, tja kuzïa! Sbö tjïökwo lagaga zrömi. Sbö tjïökwo roy lagaga ichara bomi kong li lömi ak go, zrömi wlo. Woydoror enido ga pjäy tön, kjörkö meyo ba wapga töno tjeng ba sjägä dirko wïeni, gueniyo woydoromi llëme. ³⁵ Tja kuzïa. Bomi u, e raye Sbörë ber jong tjoksa. Lër bomi kong ga tja ëre ïmi ame, äär jong pjäy tjïë löng ga
»“Kjwe ichara Tjïapgarë tjwe kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sborë" † lëmi löng guing» le.

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsde kjlara

14 Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús ootong shäng fariseo tjwlo ara wleniyo, e ushko, ië ba tjok wlo. Nopga löng eshko li löng ba dë, ilëye shärye li iya lok yotso wlo. ² Domer sök kjlara eshko swlo ara, poglo dguë do jikong. ³ Iya Jesúsde ga tjle fariseoga löng li kong, kjok ligwekklo tara Moisésde li miydaga-ga pjlu wleniyo löng li kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga shji swlo popte ga pjlu?» le.

⁴ Kuya lok ga beno löng kjing erä. Eni ga Jesús orkwo iono swlo li go, ga poptara, tjle ba kong ga «Pja nom ga pjlu» le. Kuya ga toe. ⁵ Eshko ga Jesús tjle nopga li kong ga «¿Bomi wa, bomi öng, e lono di bäng roshko woshtozlong dbaryoshko ga shimi jekdo maling ilëmdo?» le.

⁶ Kuya lok ga dboryara ilëm, beno löng kjing erä.

Shji manabashko ga shji ilë shärye

⁷ E irgo ga iya Jesúsde ga nopga mak li shrono löngshko ga sökklo wleya lok pjlu wleniyo, oba tjwlo ara tjeng lishko. Eni ga tjle ba kong ilëbo jyäglö go. Tjle ga ⁸ «Ebo orkwosmok wlenishko ga pja mana ië ba tjokshko ga pja jek sirkek sökklo kjing, oba tjwlo ara tjeng lishko ilëme. No tjwlo ara bop kjinmo tjwe shäng eshko wleni ga ⁹ bomi maga li tjwe tjle bop kong ga «Pja kojözong. Sökklo kjwe twos kjlara wle kong» le kjwe. Eshko ga pja lökktë ara, ga pja ber sök sökklo tjeng iröng wleniyo kjing go shara.

¹⁰ »Pja manabashko ga pja shronoshko ga pja jek sirkek sök sökklo tjeng iröng wleniyo kjing go dey. Eni ga bop maga li tjwe tjle bop kong ga «Tjlapga, pja tjwlo ara. Pja tek sirkek sök sökklo ëre pjlu anmoyö kjing go shara» le bop kong eni kjwe. Eshko ga pja ikoba ga pja tjwlo tjok. ¹¹ Eye opyë ber tjwlo ara ga iëba ber tjwlo ilëme. Eye opyë ber tjwlo ilëm ga iëba ber tjwlo ara» le.

¹² Eshko ga tjle ba maga li kong ga «Pja dli shäryono bayo arashko ga woyde ga oba ilëbo ara wleniyo mapdë dö ilëm, bop pjeyoga mapdë dö ilëm bakoe. Shäryorop eni wleni ga dbar oblë go ga pja kjwe kar maya eni bakoe. Eshko ga pja potjwlekklo tjok. ¹³ Pja dli shäryono bayo arashko ga nopga song wleniyo, nopga jek ilëm wleniyo, nopga jek yökyök wleniyo, nopga kjok igö ilëm wleniyo, e mapdë dey. ¹⁴ Epgara, pja potjwleya ga äe. Gueniyo shäryorop eni wleni ga pja ie Sborë ber wopjlu, ga pja potjwlega erë, nopga pjlo bek li woshre iröng obi dbaryo lishko» le.

Nopga mana domerdë ara, ië ba tjok wlo

¹⁵ Eshko ga sirkeno sök kjlara ba tjok eshko li tjle ba kong ga «¿Sbë ber no pjluo dbaryo ootongshko ga eye ootong sök ië ba nopga tjok eshko li ber wopjlu!» le.

¹⁶ Kuya ga tjle ba kong ga «Domer shäng kjlara, nopga mana träk ilëm, tjwe ba ushko ië ba tjok wlo, ga

opyono beno shäng dli shärye ba kong bayo ara. ¹⁷ Ootong iozlong dloyo go ga ba parkaga ichara kjlara, tjle nopga mana li kong ga «Pjä tegö. Dli kwirkonoe» le eni.

¹⁸ »Gueniyo kuya lok ga kjlara kjlara ilëbo wleno, jek mana lishko ilëm wlo. Bäm go li tjle ga «Tja kjok tjwleño kjrina. Tja jongya ba ik. Tja jnep kësbange» le.

¹⁹ »Kjlara obi tjle ga «Tja sögla klung workwoklo dopshiga wleniyo tjwleño doglo sak kjwara (10). Tja jongya ba tjlik. Tja jnep kësbange» le.

²⁰ »Kjlara obi tjle ga «Tja orkwosmok sök eeri jä. Tja jek ga äe» le.

²¹ »E irgo ga parkaga li tek shrono shäng iröng obi ba pjluo shwoy, ga roy lara ba kong pjire. Kuya ga iirkono ara, ga tjle ba kong ga «Pja to u lok ara wleniyo tjreko, irbo pjara pjara bäng go, irbo chilawa oblë oblë bäng go bakoe. Eshko ga nopga song wleniyo, nopga jek ilëm wleniyo, nopga kjok igö ilëm wleniyo, nopga jek yökyök wleniyo, e tek söba» le.

²² »Shäryara eni pjir ga shrono tek shäng iröng obi, tjle ba pjluo kong ga «Tjlapga, ilëye lorop bor kong li shäryorop pjire. Gueniyo iozlong shtoyo obie» le.

²³ »Kuya ga tjle ba kong ga «Pja nom nopga wlek kjok shto oblë shara. Pja to u lok kjwöbö kjwöbö wleniyo tjreko. Eshko ga eye wlenop ga ichëp tek bor ushko, bor u ëre dlin ber jong tjung wlo. ²⁴ Lër bop kong ga nopga manor löng bäm go li, bor dli li ue sira ilëme» le ba parkaga kong» le.

Shji jek Jesús tjok wlo li, e tjwlo tjok

²⁵ Jesús jek jek shäng irbo go, ga oba jek löng ba tjok ara. Eni ga bojono iröng, tjle ba kong lok ga ²⁶ «Eye jek woydë bor tjok jlokoyo ga woyde ga ba data, ba mekë, ba wapga, ba pjeyoga uunkong, e ie ber woyo ba kong ame. Woyde ga wotjlik ga «Tja wolonde, de tja wolon ilëmdë, tja jek ba tjok» le iyado bakoe. Shärye eni ilëm ga e ber bor oppingga ga äe. ²⁷ Woyde ga ilëye shärye-ba ba kong bor kjishko ilë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga ilëye ilëme le. Eni ilëm ga e ber bor oppingga ga ä bakoe.

²⁸ »Pjä kjlara wotjlik ak sho shärye jong kjokshko wleni ga pja sirkek sök ba woyotjlik ga «¿Tjwlo kjöm? ¿Dburyo kjwörde?» lep bäm go ilëmdo? ²⁹ Eni ilëm ga u shakklo li shäryorop pjirshko ga dbur pjir eshko wleni ga pja ikoba ga pja joywëba, ³⁰ tjle ga «Domer kjwe ba pak soyono, ga kjra lara ga pjitong ilëm izia» leba eni.

³¹ »¿Pjlu ilë opshik jek ba ëngkwagaga doglo sak dbaw dbaw pjiloglo sak kjwara (10,000) tjok, ëngkwë pjlu oblë tjok wleni ga iya ga pjlu oblë li ëngkwagaga doglo sak dbaw dbaw pjiloglo sak pjök (20,000) wleni ga ilëye shärye eshko lëmi? ¿Wotjlik ga «¿No kjwörde? ¿Shji ëngkwë ba tjok sorë? ¿Shji kjangde, de ilëmdë?» le eni ilëmdo? ³² Eni ga «Shji songe» le wleni ga pjola obishko ga nopga iche jek kjlobö, lan pjlu oblë li tjok wlo, ie ber sök wlep wlo, ëngkwë ba tjok ilëm wlo.

³³ Bomi ilëbo tjeng kës li iëmi ber iröng ilëm ga pjäy ber bor oppingga ilëm eni bakoe.

† Salmo 118.26.

³⁴ »Dl'ungna, e pj'lué. Gueniyo ga pj'le ameshko ga iëy ber pj'le ba shtoy iröng obi ga äe. ³⁵ Eshko ga llëno ame, ioroy klung kjing go ëmdë ga llëno llëme. E dbukko erä. Èye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

Öng wïëp ushko so jeno kj'lara

15 Jesús shäng oba ping wopro ga nopga dbur töngga Roma so kong, nopga owa wleniyo oblë, e shrono löng ara ba kuk eshko. ² Fariseoga, no ping-gaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko kj'lobö bakoe. Nopga owa li tya lok ga tj'le ëng kong ga «Nopga wotj'rik owa wlokjre, ga ië ba tjok bakoe» le.

³ Eni ga Jesús tj'leno ba kong llëbo jyäglo go. Tj'le ga ⁴ »Pj'äy kj'lara öng wïëp ushko so tjeng doglo sak dbäw (100), ga kj'lara jeno wleni ga llëye shäryëp eshko? ¿L'amo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li iëp ber tjeng ba kjok kjing go, ga pja to jeno li wïëk, äär jong wlenop guing llëmdo? ⁵ Wlenopshko ga pja wopj'lué. Eshko ga iëp buk bop dbopdo, ⁶ söp tek iröng bop ushko, ga bop pjeyoga rokëp uunkong tek eshko. Ga pja tj'le ba kong lok ga «Bor öng jeno li wlenore. Tja wopj'lué. Woydër ga pj'äy ber wopj'lué botoya dik bakoe» lep eni.

⁷ »Eni bakoe. Lër bomi kong ga no kj'lara, llëbo owa shärye shäng li, e owa j'öe lara, ga rayarashko ga kjok dogo ga löng wopj'lué ba kj'ishko. Eshko ga nopga pj'lo bek doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li, era woyotj'riya lok ara llëme.

Dbur jeno kjwara

⁸ »¿Walë shäng kj'lara, dbur tjeng kjwo sak kjwara (10) ga jeno kjwara wleni ga llëye shärye? ¿Lök borkeya, ga u ro pj'loke yötso, ba dbur jeno li wleno guing llëmdo? ⁹ Wlenashko ga ba pjeyoga roke tek eshko uunkong. Ga tj'le ba kong ga «Bor dbur jeno li wlenore. Tja wopj'lué. Woydër ga pj'äy ber wopj'lué botoya dik bakoe» le eni.

¹⁰ »Eni bakoe. Lër bomi kong ga no kj'lara, llëbo owa shärye shäng li, e owa j'öe lara, ga rayarashko ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng wopj'lué eni bakoe» le.

Wa jeno kj'lara

¹¹ Eshko ga tj'le ba kong obi ga «Domer sök kj'lara wapga do pjök. ¹² Pj'lara ga ba wa miteyo tj'le ba data kong ga «Data, bop llëbo ber bor kong llono wlo li twos bor kong jekdo» le. Kuya ga ba llëbo tjeng kës li shdöra ba wapga do pjök li kong.

¹³ »Dbar kjwöbö ga ba wa miteyo li, llëbo twara ba kong li soynena pjir, ga dburyo söra jek ba tjok, öö-tong beno sök kjok shto oblë pjolae. Eshko ga ba dbur li zana, to shäng sorë pogo. ¹⁴ Zana pjirshko ga kjok shäng lishko ga pj'li shrono kësbang, ga llëye wleya, ue wlo drete.

¹⁵ »Eni ga to shäng pak wïëk domer kjok eshko so kong, ga kong pak twara, ichara köchi dë ba kjokshko. ¹⁶ Parkëshko ga pj'li ara, köchi dli worbo li ue woydë, gueniyo twëba ba kong llëme.

¹⁷ »Eni ga wotj'rik tjwe kj'lay ga «Bor data ushko ga dli träk llëm, ba parkagaga löng kës li bö tjung t'gado, ga dli ber obie. ¿Na ga tja sök wolonto pj'irë! ¹⁸ Tja to bor data shwoy iröng obi dey. Tja äär eshko ga lër ba kong ga «Data, tja llëbo owa shäryono Sbö kong, bop kong bakoe. ¹⁹ Bek ga tja tjw'lo bop wa dik ame. Tja ios ber bop parkaga wleni dey' lër ba kong eni» le. ²⁰ Eni ga to sök lishko dwayo, jongya ba data shwoy.

»Jek shäng ääto ga ina ba datarë pjola dwayo, ga songe le. Jekdo eshko ga jek zron jong ba wlokjre, popjlura, ga lö shira. †

²¹ »Eshko ga ba wa li tj'le ba kong ga «Data, tja llëbo shäryono owa Sbö kong, bop kong bakoe. Bek ga tja tjw'lo bop wa dik ame» le.

²² »Eshko ga ba data tj'le ba parkagaga löng li kong ga «Pj'äy shwong shis maling, pj'lué wleniyo, ga doyozi e go. Kong sakkwo ioklo iozi kjwara, drekwota iozi bakoe. ²³ Sögla ilgwoklë kj'lo pj'lué wleniyo li tek sözi, ga zrözi. Shji dli shäryë, ba shrekklo. ²⁴ Bor wa ère shinmotkonoe loror, miga shäng së. Jeno bor shjiryo, gueniyo shrono shäng iröng» le. E irgo ga kjarga löng ba shrek.

²⁵ »E wopro ga ba wa këguëyo shäng parkë kj'loshko. Tek shäng iröng tjwayde ushko ga kuya ga oba löng berkë. ²⁶ Eni ga parkaga rokara kj'lara, tj'le ba kong ga «¿E llëro?»

²⁷ »«Bop löng shäng së, shrono shäng pj'lué. E kj'ishko ga sögla ilgwoklë kj'lo pj'lué wleniyo li zröra bop datarë ba shrekklo» le.

²⁸ »Kuya ga iirkono, opzrek jek woydë u roshko llëme. Miydara ba datarëshko ga opshino jek ba wïëpyotkë, opzrek wlo. ²⁹ Gueniyo tj'le ba data kong ga «Miydëp pj'lué ga tja parkë shäng bop kong luyo ara, pja kolër t'gado. Eni ëmdë ga tja kong shwling ushko so chirawa tworop bor kong, tja opshrek bor pjeyoga tjok wlo pj'lara llëme. ³⁰ Gueniyo bop wa bopoya, bop dbur zana dret walëga owa wleniyo tjok li, era kong sögla ilgwoklë pj'lué wleniyo li zrörop» le.

³¹ »Kuya ga tj'le ba kong ga «Pja sök bor tjok t'gado, bor llëbo tjeng kës li, e bopoya. ³² Gueniyo bop löng, e shinmotkonoe loror, miga shäng së. Jeno bor shjiryo, gueniyo shrono shäng iröng obi. E kj'ishko ga shrey llëm ga äe» le ba kong» le.

Parkaga kägäyo kjok miydë ara, wotj'rik maling wleniyo

16 Eshko ga Jesús tj'le ba oppinggaga kong ga «Domer shäng kj'lara dbur ara. Domer li parkaga shäng kj'lara, ba parkagaga tjeng kës li kägäyo. E rotaraba ga ba pj'luyo li dbur zäya ara sorë pogo. ² Eni ga rokara ba pj'luyorë tek ba shwoy, ga tj'le ba kong ga «Pja bor dbur jek shäng ara lëba. ¿E sorëro? Llëbo soynenop kjöm, tjw'lenop kjöm, e kjibokwoyo twos bor kong, bor llëbo dorop sorë li miydër wlo. Pja ber shäng bor parkaga kägäyo ame» le.

³ »Kuya ga wotj'rik ga «Tja ie bor pj'luyorë ber shäng pak drete. Tja parkë kj'loshko ma, ga tja to shäng dbur rokë ga tja lok ara. ¿Era tja orwë llong? ⁴ Woydër ga tja

† L' SHIK l'anyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

pak lîemshko ga tja wîokjrêba ba ushko. ¿Gueniyo lîeye shâryer ga pjîú? Aã, lîe miydoror tjân" le.

⁵ »Eshko ga e pogo tjwîð ba pjîluyo kong li, e rokara tek ba shwoy. Ga tjîê shrono shäng bäm li kong ga "¿Pja pogo tjwîð bor pjîluyo kong kjöm?"

⁶ »Tja pogo tjwîð kjo bayo ba bapkwö kësbandung tjung wîeni kjwo sak dbäw (100) dik" † le.

»Kuya ga tjîê ba kong ga "Bop tjwîð kjöme li kjibokwoyö ere kjrozong. Pja sirkes maling, kjibokwo tos kjwara oblê, gueniyo kjo bayo ba bapkwö kësbandung tjung wîeni kjwo sak shkëng (50) dik" le.

⁷ »E irgo ga tjîê shrono shäng kjîlara obi li kong ga "¿Pja pogo tjwîð ba kong kjöm?"

»Tja pogo tjwîð dwîa bayo ba bapkwö kësbandung tjung wîeni kjwo sak dbäw (100) dik" le.

»Kuya ga tjîê ba kong ga "Bop tjwîð kjöme li kjibokwoyö ere kjrozong. Kjibokwo tos kjwara oblê, gueniyo dwîa bayo bapkwö kësbandung tjung wîeni kjwo sak kjwong (80) dik" le.

⁸ »Roy kura ba pjîluyorê, ga wotjîrk ga "Bor parkaga kägäyo li wotjîrk owa êmdê ga kjok miydê ara, wotjîrk malinge" le. Nopga Sbö miydê lîem wîeniyo omshâryê eni bakoe. Lîebo tjeng kjok ere kjing go pakyo shârye lok pjîú wîo ga epga wotjîrk maling, nopga Sbö † li kjinmo.

⁹ »Lêr bomi kong ga pjây dbur tjok ga zâzî oba kjimtoklo, epga ber wopjîú bomi tjok wîo. Eni ga bomi dbur pjitongshko, pjây wolonoshko ga pjây wîokjraga tjok kjok dogo, shji sök së tyado lîshko.

¹⁰ »Ëye kong lîebo twëy tjwîð chira ga de pjîú wîeni ga miydê e go ga kong lîebo twëy tjwîð ara ga de ma wîeni ga miydê e go ga kong lîebo twëy tjwîð ara ga de ma eni bakoe. ¹¹ Eni ga bomi dbur, bomi lîebo, e doromi pjîú lîem kjok ere kjing goshko wîeni ga lîebo tjwîð ara tjeng kjok dogo li twaga êrê bomi kong lîeme. ¹² ¿Ga lîebo oma † li doromi pjîú lîem ga lîebo twe oblêrê ber bomipjôy wîo sorêro?

¹³ »Ëye parkê pjîluyo do pjök kong ga äe. Shârye eni wîeni ga kjîlara woyde, kjîlara woyde lîeme. Ber pjîú kjîlara tjok, ber owa kjîlara tjok. Pjây wo pjang dbur go tyado ga pjây parkê Sbö kong ga äe» le.

¹⁴ Fariseoga löng eshko kjîlobö. Dbur sîyo kjîshko ga tjîðkwö li kuya lok ga joywakza lok tjâ tjâ erä. ¹⁵ Eni ga Jesús tjîê ba kong ga «Pjây lîebo shâryê ara oba bokso, pjây pjîúe lêba wîo. Gueniyo pjây wotjîrk lîe li miyde Sbörê pjire. Nopga kong ga lîebo tjwîð ara le li, e Sbö kong ga lîebo owa anmoyö.

Kjok lîgwekklo tara Moisésdê li, Sbö ber no pjîluyo sorê li, e roy

¹⁶ »Kjok lîgwekklo tara Moisésdê li, tjîðkwö tara Sbö tjîðkwö lagaga tek dênashko sorê li, e beno bi kong, kolêy wîo, äär jong Juan No Waga shrono guing. Eshko tek lêkong ga Sbö ber no pjîluyo sorê li roy pjîú shdök-

† KJYO BAPKWÖ KËSBANG TJUNG WËNI KJWO SAK DBÄW (100) DIK, e BAYO LITRO SAK DBÄW DBÄW PJÏOGÏO MYA KJINGSHO SAK DBÄW PJÏOGÏO KJÄK (3,700) DIK loklo.

tong ara, ga nopga drön êê, Sbö ber ba pjîluyo wîo.

¹⁷ Gueniyo kjok lîgwekklo li, e pjir wîo lîeme. Kjokwo, kjok êre, e pjir ber dret, gueniyo ga tjîðkwö tak lok kjok lîgwekklo go li löngko kjwara lîeme.

Shji êng rayê

¹⁸ »Domer ba boy rayono, ga orkwosmono oblê tjok wîeni ga lîebo owa shâryayde. Ga êye orkwosmok walê rayak sök li tjok ga lîebo owa shâryayde bakoe.

Lázaro, e ga domer dbur ara kjîlara

¹⁹ »Domer shäng kjîlara dbur ara, doyê shwong pjîú, wolêso go. Dbar kjwobi go ga bê shârye kësbandung, dli opzang †. ²⁰ Eshko obi domer sök kjîlara ko Lázaro, poglo go üta ara do jîkong, sirkek sök töshko, domer dbur ara li u bäng zlong. ²¹ Sök oma dli worbo lon töshko li koshê, ue wîo, pjîi ara kjîy. Shjiti lîe tjwe ba zlong bäng ba üta li shuk. ²² Dbar kjwara ga domer song li wolono, ga ba sëya söra Sbö parkagaga kjok dogo sorê öötong sök Abraham zlong.

»E ga domer dbur ara li êmdê ga wolono bako, jnenaba to sakshko. ²³ Ga ba sëya öötong sök iök pjê jong ri ri sjer lîem shtoyo li roshko. Eshko ga song, suya iökdê, bang ara. Eni ga tyä jem pjola dwayo ga Abraham bë sök Lázaro tjok, ²⁴ ga öö le, tjîê ba kong ga "¿Kjokê Abraham, tja songe lözong! Tja suya iökdê, bang ara. E kjîshko ga Lázaro kjwe ichos ba sakkwo dbo pök di go, tek di smoktong ba go li sök bor kong iêr wîo, bor kjyorkwo zëya wîo" le.

²⁵ »Kuya ga tjîê ba kong ga "Pja wotjîrk sira. Pja sök kjok kjing go obishko ga pja öör sök owa lîeme. Lázarora öör songe. Eerishko ga sök wopjîú jûshko, ga pjara sök song, suya iökdê, bang ara. ²⁶ E pjlor kar go ga jûshko kjok tjîrk pjang ojong kësbandung, borwa shwo lê, bop shwo lê bakoe. E kjîshko ga êye jek ga ä, êye tek ga ä bakoe" le.

²⁷ »Kuya ga tjîê ba kong ga "Kjokê, rokêr bop kong ga Lázaro kjwe ichos bor data ushko, ²⁸ kjok owa anmoyö ere roy sök bor lêmga doglo shkëng (5) löng eshko li kong, tjwe kjok êreshko lîem wîo" le.

²⁹ »Kuya ga tjîê ba kong ga "Lîeme. Epga kong kjok lîgwekklo tara Moisésdê li beno tjeng ba kong, tjîðkwö tara Sbö tjîðkwö lagaga tek dênashko sorê li beno tjeng ba kong bakoe. Woyde ga e kolayde lok" le.

³⁰ »Kuya ga tjîê ba kong ga "E kolê lok lîeme. Gueniyo êbo wolono, ga woshrono iröng obi, ga jek lan ba tjok wîeni ga lîebo owa shârye löng li, e owa jîðe le, ga raye eshko" le.

³¹ »Kuya ga tjîê ba kong ga "Moisés tjîðkwö, Sbö tjîðkwö lagaga tjîðkwö, e kjre lok lîem ga êye wolono, ga woshrono iröng obi li tjîðkwö kjre lok lîem bakoe" le ba kong eni» le.

Shji oblê ichê lîebo owa shâryê lîeme

17 Eshko ga Jesús tjîê ba oppinggaga kong ga «Lîebo tjeng ara, pjây iche lîebo owa shâryê wîo. E ber eni tyado. Gueniyo êye oblê ichono lîebo owa

shäryë ga era song jïð, shdungko. ² Kjwozirwa bor tjïðkwo kjruga kjlara ichayde llëbo owa shäryë llëm obishko ga ba ichaga li shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bêngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. ³ E kjïshko ga pjäy sjëke.

»Bop kjlara, e llëbo owa shäryono ga pïzong, «Shäryëp eni ame» los ba kong. Eni ga «E owa jïðe. Shäryë ame» lara bop kong wleni ga llëbo shäryara owa li ios ber tjwïð llëme. ⁴ Dbar kjwara ga llëbo shäryara bop kong owa pjloglo kjäk (7) ëmdë ga tjwe bop shwoyshko ga tjïð bop kong ga «E owa jïðe. Shäryë ame» lëshko ga owa li ios ber tjwïð llëme» le.

Shji mär Sbö go ga shji llëbo shäryë kësbang ga pjïúe

⁵ Eshko ga Sbö tjïðkwo roy lagaga ba äska li tjïð ba kong ga «Tjawa mär löng Sbö go. Tjawa kong dbo twos, tjawa mär ba go jek këgong wlo» le.

⁶ Kuya ga tjïð ba kong ga «Dwlagwo chirawayo ëmdë ga kun jem ga pjïúe. Eni wleni ga pjäy mär Sbö go sirawa dö ëmdë ga pjäy tjïðe kyor kësbang kjwe kong ga «Pja opshis ëre dwayo, pja nom wen jong dlung roy» loromi ga pjäy kole, ga shäryë eni.

Shji parkë Sbö kong sorë

⁷ »Pjäy kjlara, parkaga shäng kjlara wleni ga brik shäng klung workwë, llëm ga öng dë. ¿Tjwe shäng iröng bop shwoyshko ga llëye lëp ba kong eshko? ¿Pja tjïð ba kong ga «Pja tegö. Pja sirkes sök ië jekdo» lëp ba kong enire? Eni llëme. ⁸ Pja tjïð ba kong ga «Bor dli shäryos bor kong jekdo. Pja poshäryos, pja shwong skwos stek wleniyo, bor dli pjïlorguëp bor kong wlo. Tja iono pjir ga ië pja shara» lëp ba kong eni dani. ⁹ ¿Shäryara bop kong eni pjir ga pja tjïð ba kong ga «Tja kjimtorop ara, tja wopjïú bop tjok» lëp ba kong enire? Eni llëm bakoe. ¹⁰ Pjäy parkaga eniyo wleni bakoe. Pjäy ichara Sbörë parkë ga pak li shäryoromi pjir ga woyde ga pjäy tjïð ga «Tjawa tjwïð ara llëme. Tjawa parkaga eröe. Llëye lara Sbörë borwa kong li shäryorwarë erä» lëmi eni» le.

Domerga poglo go swlo ara, sho an do jïkong wleniyo poptara Jesúsdë doglo sak kjwara (10)

¹¹ Jesús jek shäng Jerusalén kjokyo wlo lëshko ga jëk shäng Samaria kjokyo, Galilea kjokyo, e tjrëko. ¹² Jek äär shäng kjok kjrïnashko ga domerga wen tjeng doglo sak kjwara (10), poglo go swlo ara, sho an do jïkong wleniyo. Tek shrono löng pjola sit, ¹³ ga öö le, tjïð ba kong ga «Tjïlapga Jesús, tjawa songe lözong!» le.

¹⁴ Iya ga tjïð ga ba kong lok ga «Pjäy nom opping syöshtagaga Sbö kong ba pjeyoga kjïshko li kong, pjäy iya lok wlo» le.

Jek löng jëkko wopro ga poptonoe. ¹⁵ Kjlara opïno ga beno drëpdre, sano iröng, ga Sbö poshrëya shäng pjïuk ara. ¹⁶ Eni ga jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonö, kujono bokdo kjlay klung go, ga tjïð ba

kong ga «Tja poptorop. Tja beno wopjïú bop tjok e kjïshko» le. Domer li, e Samaria so.

¹⁷ Kuya ga tjïð nopga löng li kong ga «¿Domerga poptono, e doglo sak kjwara (10) llëmdo? ¿Llamo doglo shkaw (9) li kjwono löng?» ¹⁸ Domer ëre Samaria so, e judío llëme. Era shrono iröng obi Sbö poshrëk. ¿Judïogara kjwono löng?» le. ¹⁹ Eshko ga tjïð domer li kong ga «Pja kojözong. Pja nomo. Pja mär bor go kujöng ga pja poptonoe» le.

Sbö ber no pjïúyo dbaryo

²⁰ Pjïlara ga fariseoga kjone kjone tjïð Jesús kong ga «¿Sbö ber no pjïúyo wlo li, e dbaryo tjwe llono?»

«Sbö ber no pjïúyo li, e llëbo tkko wleni llëme. ²¹ «Sbö, e no pjïúyo shäng tizong» lëy ga äe, tgyöy llëme. Sbö ber no pjïúyo li, e llëbo wen bomi pjïúshko» le ba kong.

²² Eshko ga tjïð ba oppinggaga kong ga «Dbar tjwe kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ïmi woydë ara jek pjïlara obi. Gueniyo eshko ga tja ïmi llëme. ²³ Eshko ga no tjwe shäng tjïð bomi kong ga «¿Shäng na tizä!» le. Oblië tjïð ga «¿Shäng kjwe!» le bomi kong, gueniyo jïð lëmi llëm, pjäy jek eshko llëme. ²⁴ Tja tjwe iröng obishko ga e ber so ligwïëng ller kälä lletilet kjok dogo llaw pogo kjoyoe. Eni ga tja tga nopga uunkongdë wëllëe. ²⁵ Gueniyo e bäm go ga tja shdungoba ara guing. Tja wlokjre nopga löng eerishko dbaryo lirë llëme.

²⁶ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng obi döörshko ga llëbo shäryë kjok ëre kjing go li, e ber so llëbo shäryono Noé dbaryoshko li dik. ²⁷ Eshko ga kjok ëre pitë llëm obishko ga nopga to löng wlepp dli uë, di ië, orkwosmok ëng tjok, öötong Noé opzrëno jem kjoyong kësbang roshko dbaryoshko. Eshko ga shunyo shrono kësbang, ga nopga li söra dirë, shtena drete.

²⁸ »Lot dbaryo ga nopga opshäryono eni bakoe. To löng dli uë, di ië, llëbo tjwïëk, llëbo soynek, dwla dguë, u ywë, beno löng llë le. ²⁹ Gueniyo Lot opshino Sodoma kjokyo dwayo irgo ga akkwo lono ter iök, shunyo shrono wleni, ga nopga li pjira drete. ³⁰ Ga tja wen obishko ga shäryë eni bakoe.

³¹ »Eshko dbaryo ga ëye sök ba u dbo kjing sdok li kjing go ga jek llëbo beno tjeng ba u roshko li kjrë llëm, tök jekdo dey. Eye shäng ba kjokshko ga jek ba ushko iröng, llëbo beno tjeng li kjrë llëm bakoe.

³² Llëye weno Lot boy kong dënashko li woyotjïzä.

³³ »Eye wotjïk opdë om go, zrökoba bor kjïshko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo eye jëk bor tjok jïðkoyo, e zröraba bor kjïshko ëmdë ga era ber sök së tÿyado kjok dogo. ³⁴ Lër bomi kong ga eshko dbaryo ga nopga tjeng do pjök bukklo kjwaraso kjing go. Kjlara söya, kjlara ie ber buk eshko. ³⁵ Ga walëga löng do pjök llëbo kläk. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko» † le.

³⁷ Kuya lok ga tjïð ba kong ga «Tjïlapga, ¿shäryë eni li, e kjone?»

† Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä taraba oblië oblië ara. Ga kjone kjone tjïð ga «Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko. Ga domerga löng do pjök parkë kjïshko. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko.»

«Shinmo doyo buk kjone ga lã tjwe tön tjeng ara eshko» le ba kong.

Kjok ilgwega kjlara, e ga syã kjlara

18 Eshko ga Jesús tjëno ba oppinggaga kong liëbo jyãglo go, epga syöshtë ber löng Sbö kong iyado wlo, wosonkë ilëm wlo. ² Tjilë ba kong ga «Kjok buk kjri-nashko ga no shäng kjlara no ilgwega, ëye bangkjre ilëm, Sbö ëmdë ga bangkjre ilëm bakoe. ³ Kjok eshko ga syã shäng kjlara. Tjwe tjlapga kjok ilgwega wleniyo li shwoy enido, tjilë ga “Bor wloyo, e ilgwep bor kong sira. Tja wlikozong” le ba kong eni enido. Kjok ilgwega sök li iya öor ga ilgweya woydë tjlapga lirë ba kong ilëme. Eni ga iya jek tjwe obi, iya jek tjwe obi.

»Gueniyo pjara ga tjlapga li wotjlik ga “Tja, ëye bangkjrër ilëm, Sbö ëmdë ga bangkjrër ilëm bakoe. ⁵ Gueniyo walë kjwe tjwe shäng bor barwë ara enido. E kjishko ga liëbo li ilgwer ba kong, tja barwe ame wlo. Lëm ga tjwe bor barwë jek obi, ga tja ie ber sök wifp ilëme” le.

⁶ »Lëye lara no ilgwega owarë li, e woyotjilzã. ⁷ ¿Pjã wotjlik ga Sbö, ba nopga kjrara tjeng li wlike ilëme lëmiro? Epga syöshtë lok ba kong shkë dba, wlike wlo. ¿Pjã wotjlik ga dborye maling ilëme lëmiro? ⁸ Lër bomi kong ga wlike maling. ¿Gueniyo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe kjok ëre kjing goshko ga nopga wifn löng mär bor gore?» le.

Fariseo kjlara, e ga dbur töngga Roma so kong kjlara

⁹ Nopga löng eshko kjilöbö, wotjlik ga «Tjawa jëk pjlo bek, oblëra jëk bëy ilëme» le eni. Eni ga Jesús tjëno ba kong liëbo jyãglo go. Tjilë ga ¹⁰ «Domerga öötong löng Sbö u zlong bäng do pjök syöshtë. Kjlara, e fariseo, kjlara obi, e dbur töngga Roma so kong. ¹¹ Eshko ga fariseo li syöshtono shäng kojong, tjilë ga “Sbö, tja no oblë dik ilëme. Tja lürkë ilëm, tja liëbo owa shäryë ilëm, tja pë oma boy oblë tjok ilëm bakoe. Dbur töngga kjwe jëk owa, tjara jëk eni ilëme. Tja wopjlu bop tjok e kjishko. ¹² Sondë kjwobi go ga tja ië ilëm bop kong dbar pjök. Liëbo wifnor li shtër äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shir kjrina kjrina, ga twër bop kong” le eni.

¹³ »Dbur töngga lira beno shäng ro pjola sira. Liëbo owa shäryara li bangyo ba kong ara kjishko ga beno shäng pjlu kjing shpok, ga kjok dogo jem iya woydë sira ilëm, lötkë ara Sbö bokso kjy. Eni ga syöshtono, tjilë ga “Sbö, tja liëbo owa shäryono ara. Tja songe lö-zong” le.

¹⁴ »Lër bomi kong ga brik lökshko ga dbur töngga li beno shäng pjlo bek Sbö bokso, fariseo lira ilëme. Eye opyë ber tjwlo ara ga ie ber tjwlo ilëme. Eye opyë ber tjwlo ilëm ga ie ber tjwlo ara» le.

Liëbo shäryara Jesúsde pjlu, kjwozirga kong

¹⁵ Eshko ga kjwozirga sökoba jek Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo. Iya ba oppinggagarë ga kjwozirga sögaga li wiona. ¹⁶ Eni ga ba oppinggaga li

rokara Jesúsde tek ba shwoy, ga tjilë ba kong ga «Kjwozirga somi ilëm, tek wëyë bor shwoy. Eye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjlu. ¹⁷ Lër bomi kong jilökoyo ga eye Sbö tjilökwo kjrë kjwozirwa dik ilëm ga äär ber sök Sbö sök no pjluo iyado lishko ilëme» le.

Domer dbur ara kjlara

¹⁸ Tjlapga shäng kjlara eshko tjwlo ara wleniyo. Tjilë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, pja pjluë. ¿Lëye shäryër, tja ber sök së iyado Sbö tjok wlo?»

¹⁹ »¿Tja pjluë lep ega? Pjlu li, e Sbö eröe. ²⁰ Kjok ilgwekklo tara Moisésde li, e miydëp tjän. “Shji pë oma boy oblë tjok ilëme. Shji no zrök ilëme. Shji lürkë ilëme. Shji oblë jyöyotkë ilëme. Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwlo ara”[†] le.

²¹ Kuya ga tjilë ba kong ga «Tjilökwo lep shäng kës li, e shäryër shäng enido, tja tek dwias lë obishko» le.

²² Kuya ga tjilë ba kong ga «Liëbo shäryorop kës li, e pjluë. Gueniyo liëbo beno kjrina obi. Pja nom bop liëbo tjeng kës li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja liëbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

²³ Kuya ga beno shäng woydë ara, dbur ara kjishko. ²⁴ Woydë ara li iya Jesúsde ga tjilë ga «Nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluo iyado lishko wlo ga kjange. ²⁵ Öng jëkklo sok kësbang wleniyo opzrök jek shkë bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluo iyado lishko wlo ga kjang anmoyö» le.

²⁶ Kuya löng eshko lirë ga tjilë lok ba kong ga «¿Enira eye dardo?»

²⁷ »Lëye shärye norë ga ä li, e shärye Sbörë ga pjluë» le.

²⁸ Eshko ga Pedro tjilë ba kong ga «Borwa liëbo tjeng kës li rayororwa beno pjir, tjawa jek bop tjok wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjilë ba kong lok ga «Lër bomi kong jilökoyo ga eye, ba u, ba boy, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, e rayara, Sbö ber ba pjluo wlo ga ³⁰ äska wilya ara anmoyö. Kjok ëre kjing go ga wilya liëye rayara li pjilögo ara obi. Ga ilonoshko ga ber sök së iyado Sbö tjok» le.

Jesús lano ba woion dbaryo kjishko jek obi

³¹ Eshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjing-sho pjök (12) li rokara dboshko, ga tjilë ba kong ga «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga liëye tara Sbö tjilökwo lagagarë no to ter kjok dogo dwayo ëre kjishko li, e shäryë eni. ³² Tja twëba nopga judio ilëm wleniyo kong, ga tja joywe lok, tja läywe lok owa, tröng twe lok bor go, ³³ tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

³⁴ Liëye lara li, e lië löklo miydara lok ilëme. E tjilökwo rong kjishko ga lië löklo miydara lok ilëme.

† Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20.

Domer kjok t̄gö l̄lēm w̄leniyo poptara Jesúsdē kjāra

³⁵ Jesús jēk shāng ääto Jericó kjokyoshko ga domer sök kjāra eshko kjok t̄gö l̄lēm w̄leniyo. E sök dbur rokē irbo li sor go. ³⁶ Kuya sök ga nopga jēk löng trāk l̄lēm ga t̄jlē ga «¿Oba jēk löng l̄lē kjīshko?»

³⁷ «Jesús, Nazaret so li tekdo shāng» lēba ba kong.

³⁸ Kuya ga t̄jlē ba kong dbo go ga «¡Jesús, David t̄jēyo, t̄ja songe lözong!» lē.

³⁹ Kuya nopga jēk löng Jesús bām go l̄irē ga t̄jlē ba kong ga «Pja kjinkozong» lē ba kong, gueniyo kjinkē l̄lēme.

T̄jlēno dbo go jek obi, t̄jlē ga «¡David t̄jēyo, t̄ja songe lözong!» lē.

⁴⁰ Eni ga Jesús kojongö shāng ga t̄jlē löng li kong ga «Tek söz̄i bor shwoy» lē, ga söra lok jek ba shwoy. Eshko ga t̄jlē ba kong ga ⁴¹ «¿L̄lēye woydēp ga shāryēr bop kong?»

«T̄jlapga, t̄ja kjok t̄k woydē» lē ba kong.

⁴² Kuya ga t̄jlē ba kong ga «Kjok t̄s jek obi. Pja mār bor go kuzong ga pja poptonoe» lē.

⁴³ Jekdo eshko ga beno shāng kjok t̄gö w̄l̄lē, ga to jek shāng Jesús t̄jok Sbö poshrēk. İya nopga löng eshko l̄irē ga beno löng Sbö poshrēk bakoe.

Zaqueo

19 E irgo ga Jesús opzrēno jek Jericó kjokyo roshko, tur p̄jlor kalēkong w̄lo lē. ² Domer sök eshko kjāra ko Zaqueo, e dbur ara. E parkē shāng dbur tōng-ga Roma so kong li kägāyo. ³ Jesús, e sorē İya woydē. Gueniyo domer li sok chirawa tōshko, ga oba ara. E kjīshko ga İya ga äe. ⁴ Eni kuzong ga Jesús tek t̄jwe irbo e go miydarashko ga jek zron jong ba bām go kēm j̄ñi. Ga t̄jyono jem kjor jong eshko kjāra li ko roy, İya w̄l̄lē w̄lo.

⁵ Jesús jek shāng irbo e goshko ga İya sök kjomo, ga t̄jlē ba kong ga «Zaqueo, pja opl̄ös kjwey dwayo ter tōshko maling. Eeri ga t̄ja ber sök bop ushko» lē.

⁶ Kuya ga opl̄ono ter tōshko maling, ga Jesús w̄lojrrara shāng wopj̄l̄ue.

⁷ Eni ga İya löng eshko l̄irē ga Jesús l̄äywe lok owa ara. T̄jlē lok ēng kong ga «Domer kjwe l̄lēbo owa shāryaga. ¿Jesús kjwe jek ba ushko l̄lēno?» lē lok eni.

⁸ Eshko ga Zaqueo kojongö shāng, t̄jlē Jesús kong ga «T̄jlapga, bor l̄lēbo tjeng kēs li twēr bēy oba song w̄leniyo kong. Ga ēbo l̄lēbo l̄üyotkoror j̄yāpgwēr t̄ w̄leni ga āska twēr irōng bayo l̄lēbo kjroror li p̄jloḡlo pkēng (4)» lē.

⁹ Kuya ga t̄jlē ba kong ga «Eeri ga pja dōktong, bop pjeyoga löng bop ushko li t̄jok. J̄l̄ökoyo ga pja Abraham t̄jēyo. ¹⁰ No to ter kjok dogo dwayo ēre shrono shāng no jeno löng w̄leniyo, e w̄l̄ēga, e döga» lē.

Parkagaga doḡlo mya

¹¹ Jesús jek jēk shāng ääto Jerusalén kjokyoshko ga nopga jēk löng ara ba t̄jok, l̄lēye lē li kuya lok w̄lo. Wot̄j̄l̄ik lok ga äär Jerusalén kjokyo ga Sbö ber no

p̄j̄l̄uyo dbaryo li eshkorō İara. Miga eni l̄lēme. E kjīshko ga Jesús t̄jlēno ba kong l̄lēbo j̄yāḡlo go. ¹² T̄jlē ga «P̄j̄lara ga domer shāng kjāra, t̄jw̄l̄ō ara w̄leniyo. To kjok shto obl̄ē p̄jola, iēba ber sök ba kjokshko sopga p̄j̄l̄uyo w̄lo, ga t̄jwe irōng ba kjokshko w̄lo lē. ¹³ Opshiy-dē l̄lēm obishko ga ba parkagaga rokara doḡlo sak kjwara (10). Kjāra kjāra kong dbur twara bayo ara, ga t̄jlē ba kong lok ga «P̄j̄y ber löng dbur shak ēre go, t̄ja t̄jwe irōng obi guing» lē ba kong, ga toe.

¹⁴ »Gueniyo İywa kjok eshko sopga l̄irē shjiktēng. E kjīshko ga nopga ichara kj̄l̄öbō ba irgo, t̄jlē ga «K̄jwe woydērwa ber borwa p̄j̄l̄uyo l̄lēme» lē lok eni. ¹⁵ Woy-dara lok eni l̄lēm ēmdē ga iaraba beno sök ba p̄j̄l̄uyo.

»E irgo ga tek shrono irōng ba kjokshko. Shrono shāng ga ba parkagaga kong dbur twara li, e rokara, dbur shano e go kjōme miyde w̄lo.

¹⁶ »Parkaga shrono shāng bām go li t̄jlē ba kong ga «T̄jlapga, bop dbur tworop bor kong li go ga kjingsho sharor kjringgwo sak kjwara (10) obi» lē.

¹⁷ »Kuya ga t̄jlē ba kong ga «P̄j̄l̄ue. Pja parkaga p̄j̄l̄u w̄leniyo. Pja kong l̄lēbo tworor chira, ga dorop p̄jlo beke. E kjīshko ga pja iēr ber no ichaga kjok kjringgwo sak kjwara (10)» lē.

¹⁸ »E irgo ga parkaga shrono shāng kjāra obi, t̄jlē ba kong ga «T̄jlapga, bop dbur tworop bor kong li go ga kjingsho sharor kjringgwo shkēng (5) obi» lē.

¹⁹ »Kuya ga t̄jlē ba kong ga «Eni ga pja iēr ber no ichaga kjok kjringgwo shkēng (5)» lē.

²⁰ »E irgo ga parkaga shrono shāng kjāra obi, t̄jlē ba kong ga «T̄jlapga, bop dbur tworop bor kong kjupargue li kjros irōng. Popgoror beno tjeng jangsher roshko, jer l̄lēm w̄lo. ²¹ Miydēr p̄j̄l̄u ga pja kjange. Pja parkono l̄lēmshko ga pja dbur shak eshko, ga pja dw̄la bo kjrē, dw̄la dgorop l̄lēmshko bakoe. E kjīshko ga pja bangkjroror ara» lē.

²² »Kuya ga t̄jlē ba kong ga «Pja parkaga owa w̄leniyo. Pja l̄lgwer, t̄j̄l̄ökwo l̄ēp shāng om go li go. Miydēp p̄j̄l̄u ga t̄ja kjange. T̄ja parkono l̄lēmshko ga t̄ja dbur shak eshko, ga t̄ja dw̄la bo kjrē, dw̄la dgoror l̄lēmshko bakoe. ²³ E kjīshko ga bor dbur ēre söröp, jnenop beno dbur jnezl̄ong uyo roshko kjwe dey. Eni kjwe ga t̄ja t̄jwe irōng obi ga t̄ja dbur tōno e k̄jinmo kjwe» lē ba kong.

²⁴ »Eshko ga p̄j̄l̄u li t̄jlē ba parkagaga obl̄ē löng eshko li kong ga «Ba dbur tjeng ba w̄loshko kjwe dōz̄i, twoz̄i kjāra shāng dbur shara kjringgwo sak kjwara (10) li kong» lē.

²⁵ »Kuya lok ga t̄jlē ba kong ga «T̄jlapga, kjwera dbur tjeng kjringgwo sak kjwara (10) t̄jān» lē.

²⁶ »Kuya ga t̄jlē ba kong ga «L̄ēr bomi kong ga ēye l̄lēbo t̄jok ga sēya jek obi. Ēye l̄lēye l̄lēm ga l̄lēye tjeng sirawa li döya ba shjiryō drete. ²⁷ E ga bor w̄loyoga İira, t̄ja woydara ber ba p̄j̄l̄uyo l̄lēme. Epgara to shami, ga tek söz̄i, zrōmi bor boksho w̄lo» lē.

Jesús öötong opzrēno jek Jerusalén kjokyo, p̄j̄l̄u w̄leni

²⁸ Jesús t̄jlēno eni p̄jir ga jek jongya Jerusalén kjokyo obi, ²⁹ ga öötong shāng Betfagē kjokyo, Betania

kjokyo, e ber löng Olivos dľupyo pogľo go. Eshko ga ba oppinggaga jek löng ba tjok li rokara do pjök, ³⁰ ga tjlě ba kong ga «Pjăy nom kjok buk bi bokshto kjweshko. Eshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko ľlgwokľě wľeniyo wľemi sök kjro go kjlara wľenggla, kjing go ěye opyoydē ľlēm wľeniyo. Komi, ga tek sömi bor kong.

³¹ Eshko ga ěbo tjlě bomi kong ga “ĵKomi kjweni ega?” ĩe bomi kong wľeni ga “Woyde Tjlapgarē” ľemi ba kong eni» ĩe.

³² Eni ga jek öotong löng eshko, ga öng wľena sök kjlara, ĩara ba kong sorē li eni. ³³ Kōya löngshko ga ĩya ba sogogarē ga tjlě lok ba kong ga «ĵÖng kjwe komi ľlěno?»

³⁴ «Woyde Tjlapgarē» ĩe ba kong.

³⁵ Eni ga öng li tek söra shrono löng Jesús kong, ga ba shwong kop ľěkong ĩara lok öng li kokso kjing go. Eshko ga Jesús kjimtara lok opyē sök öng li kjing go, ga jeke. ³⁶ Jek sökshko ga nopga jěk löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop ľěkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go ba bäm go. ³⁷ Jek sök ääto kujöžlong irboyoshko ga nopga jěk löng ba tjok li, öo ĩe lok, wopjľu kjřshko. Ga Sbö poshrěya lok träk ľlēm, ľlěbo ĩyděba ľlēm wľeniyo ĩna lok ara kjřshko. ³⁸ Tjlě ga «Pjľu kjwe ichara Tjlapgarē shrono kjok ěreshko.

Kjwe kjimte Sbörē.

Löng kjok dogo li löng wopjľu Sbö tjok, poshrěya lok träk ľlěme.

“Pja kěsbange” ĩe lok ba kong» ĩe.

³⁹ Fariseoga löng eshko kjľöbö, nopga li tjřeko. Kuya lok ga tjlě Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, bop oppinggaga kjwe kjinkozong» ĩe.

⁴⁰ Kuya ga tjlě ba kong ga «Lěr bomi kong ga kjwep-ga kjinkoror kjwe ga akkwo tjeng kjwey, öo ĩe shara» ĩe.

⁴¹ Jek sök ääto Jerusalén kjokyo ga kjok li ĩna, ga śla-tong ara, ⁴² tjlě ga «Jerusalén sopga, pjăy ĩaga ber löng wľěp li ě, e miydomirē ľlēm obi. Woydoror ga miydoromi tjän, gueniyo jnek tjeng pjir bomi kong, miyděmi ľlēm wlo. ⁴³ Sbö shrono sök bomi ĩkshko ga wlokjrromi ľlěme. E kjřshko ga dbar tjwe bomi kong owa kjrina. Eshko ga pjăy popde bomi moskwogarē lok, ga pjăy kopjrěya lok pjribri, pjăy opshik tök ľlaw ľlēm wlo. Bomi kjok kjěryo shăryak ak go pjribri kjókshko kjwe dľoya lok ber tjeng töshko, akkwo ěmdě ber tjeng ěng kjing go kwara ľlěme. Eshko ga pjăy zröya lok» ĩe.

Ľlěbo soyNEGAGA löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesús-dě drete

⁴⁵ Jesús opzrěno jek Jerusalén kjokyo roshko irgo ga öotong shäng Sbö u zlong bäng ga nopga löng eshko ľlěbo soynek li ichara opshik ey dwayo, ⁴⁶ tjlě ga «Sbö tjľökwo tak pjang eni: “Bor u, e kowěba ber syö uyo wlo. † Gueniyo ĩoromi beno jong ľu uyo” †† ĩe.

⁴⁷ Dbar kjwobi go ga Jesús öör shäng nopga ping Sbö u zlong bäng. Ga syöshtaga kăgăyoga, no pinggaga kjok ľlgwekklo tara Moisésdě li go, tjlapgaga tjwľö ara wľeniyo, e tjlě ěng kong ga «ĵZröy sorē ga pjľu?» ĩe lok

eni enido. ⁴⁸ Gueniyo shaya lok ga ä, Jesús zlong bäng nopga löng ara ba kuk kjřshko.

«ĵPja ichaga ěrě?» Ľara Jesús wľoyogarē ba kong

20 Dbar kwara ga Jesús Sbö tjľökwo roy pjľu ľono oba kong Sbö u zlong bäng. Eshko ga oba pěya shäng wopro ga syöshtaga kăgăyoga, no pinggaga kjok ľlgwekklo tara Moisésdě li go, judfo tjlapgaga kjok ľlgwega wľeniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ² ga tjlě lok ba kong ga «ĵĽěye shăryěp shäng li shăryěp ega? ĵPja ichaga ěrě?»

³ «Pjăy kong ľlěbo kjakrokěr bakoe. Kjakrokěr ga tja dboryozěa. ⁴ ĵJuan No Waga, e ichaga ěrě no wě? ĵIcha-ga Sbörěre, de norě?» ĩe ba kong.

⁵ Kuya lok ga tjlě ěng kong ga «Ichaga Sbörě ľoroy ba kong wľeni ga “ĵTjľökwo kjrromi ľlēm ega?” ĩe bi kong.

⁶ Gueniyo Juan, e Sbö tjľökwo ľaga ĩe nopga uunkongdě. E kjřshko ga ichaga norě ľěy ga ä bakoe. Ľoroy eni wľeni ga shji zröya lok ak go» ĩe. ⁷ Eni ga tjlě lok Jesús kong ga «E ichaga ěrě miyděrwa ľlěme» ĩe.

⁸ Kuya ga tjlě ba kong ga «E kjřshko ga tja ichaga ěrě ĩěr bomi kong ľlēm bakoe» ĩe.

Parkagaga owa

⁹ Eshko ga Jesús tjlěno nopga kong ľlěbo jyăgľo go. Tjlě ga «Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjłara ga kjilľg-wo dwłayo dgara ba kjokshko, ga kjok li poskwona parkagaga kjľöbö kong, potjwľěya ĩ, ga to kjok shto oblě dbar kop ara wlo. ¹⁰ Öotong kjilľgwo bo kjožlong dbaryo ga ba parkaga ichara kjlara, kjilľgwo bo ber ba kong li rokě parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. Gueniyo ga ba parkaga ichara tjwe shäng li shpokza lok tjă tjă, ga ichara lok to iröng or go. ¹¹ E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjłara obi. Öotong shäng kjok buk ľishko ga ľăywara lok owa, shpokza lok tjă tjă, ga ichara to iröng or go bakoe. ¹² E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjłara obi. Era shpokza lok tjă tjă, dbukza lok jek kjoko, srěng ľlě kwono ľlaw pogo.

¹³ »Eni ga domer li wotjľřk ga “ĵTja orwě ľlong? Bor wa woyděr ara ěre ichotě shara. ěrěra bangkjre lok kjwe” ĩe.

¹⁴ »Gueniyo öotong shäng eshko ga ba wa li ĩya park-agaga kjok daga löng ľirě ga tjlě lok ěng kong ga “Ľlono ga kjwe ber kjok ěre sogo. Zröröy wľeni ga kjok ěre kjrěy, ber buk bi kong wlo” ĩe. ¹⁵ Eni ga shira lok kjok li roy dwayo, ga zröra lok.

»ĵEni ga ľlěye shărye kjok sogo ľirě ba tjok lok ľěmi?

¹⁶ E jongya eshko ba zrök dani. Pjir ga parkagaga wľěya oblě, kjok li de lok ba kong wlo» ĩe.

Kuya lok ga tjlě lok ga «ĵAy! ĵEni ľlěme!» ĩe.

¹⁷ Eshko ga nopga li ĩya Jesús-dě jek drěng ga tjlě ba kong lok ga «Sbö tjľökwo tak pjang eni:

»“Akkwo woydara u shăryagagarē lok ľlēm li,

e iak beno buk bäm go,

beno tjwľö ara, oblě kjinmo.” †

† *Isaías 56.7.* †† *Jeremías 7.11.*

‡ *Salmo 118.22.*

¿E lië löklo lëmiro? ¹⁸ Èye Ìono akkwo ère kjing go ga tar pjäs erä. Ga akkwo ère Ìono è kjing go ga e sho shguir ber tjeng lùlue» le.

¹⁹ Tjìlëno Ìlëbo jyäglo go li kuya no pinggaga kjok Ìlgwekklo tara Moisésdë li go, syöshtaga kägäyogarë ga miydara lok ga ba layde shäng. Shaya lok woydë, bängzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara.

Shji kä potjwiëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

²⁰ Eshko ga nopga ichara lok kjìlobö oba li tjrëko, Jesús tjìokwo kuk wlo. Nopga li Ìkoba ga pjlo bek wleniyo, miga Ìlëme. Woydara lok ga Ìlëbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy Ìlëm ga doshaya lok e go, rote no ichaga Roma so li kong wlo. ²¹ Eshko ga nopga ichara li tjìlë lok Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja tjìlë bek, oba pim tjìokwo bek li go bakoe. Nopga tjwìlë kjöm pogo, e bop kong ga tjwìlë beke. Pja tjìlë bek è pogo kong. Woyde Sbörë ga shji jëk sorë li lëp jìokoyo. ²² ¿Eni ga shji kä potjwiëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjìlure?» le.

²³ Kuya ga miyde ga löng wotjìlk owa. E kjìshko ga tjìlë ba kong ga ²⁴ «Dburwa kä potjwiëkklo li tek sözì bor kong kjwara» le, ga tek söra lok ba kong kjwara, Ìn wlo. Eni ga kjrara, ga tjìlë ba kong lok ga «¿Domer jyäglo sök dburwa ère go jü è? ¿Ko tak pjang ère go jü è?»

«Kjwe pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li Ì» le lok ba kong.

²⁵ Kuya ga tjìlë ba kong lok ga «Eni ga Ìlëye pjlu Ì li, e twozì ber pjlu kong, gueniyo Ìlëye Sbö Ì li, e twozì ber Sbö kong bakoe» le. ²⁶ Eni ga Ìlëbo Ìara oba kong li go ga Ìlëbo wìeya lok, rote wlo le li, e wìena Ìlëme. E kjìshko ga beno löng yëy le erä, jek kjingtëng löng erä.

No woshrozlong dbaryo

²⁷ Saduceoga wotjìlk ga no woiono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjìlobö ga tjìlë ba kong ga ²⁸ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésdë beno pjang li tjìlë ga “Èye woiono, wapga beno ba boy tjok Ìlëm ga shinmo kjarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga e ber shinmo li Ì wleni wlo.” †

²⁹ »Pjlara ga domerga löng doglo kjäk (7) epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga woiono, gueniyo wapga beno Ìlëme. ³⁰ Eni kuzong ga ba lëng orkwosmono ba syä tjok, gueniyo woiono jek, ga wapga beno Ìlëm bakoe. Ba lëmgä orkwosmono ba syä tjok kjlara kjlara eni bako, ga woiono uunkong, gueniyo wapga beno ba boy tjok Ìlëme. ³² E irgo ga walë li to woiono bakoe. ³³ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walë li tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga walë li ber domerga kjone dey li boy?»

³⁴ «Eerishko ga nopga orkwosmok èng tjok kjok ère kjing go. ³⁵ Gueniyo Ìlono ga nopga tjwìlë ara Sbö bokso woshre ber löng ba tjok wlo li, era orkwosmok ame,

³⁶ ga woion ame bakoe. Eshko ga ber löng Sbö parka-gaga kjok dogo so wleni shara. Woshrara Sbörë kjìshko ga beno löng Sbö wapga.

³⁷ »Dënashko ga Moisés öotong shäng kji sho pjë jong ri rishko ga tjìlë ga “Sbö, e Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö” †† le. Miydëy e go ga shji woiono ga shji woshre iröng obi. ³⁸ Sbö, e shinmoga Sbö Ìlëme. E nopga löng së li Sbö. Ba kong ga shji nopga uunkong löng së, shji woiono èmdë ga eni» le ba kong.

³⁹ No pinggaga kjok Ìlgwekklo tara Moisésdë li go löng eshko kjìlobö. Kuya kjone kjonerë ga tjìlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, dboryorop beke» le.

⁴⁰ Eshko dbaryo jek lëkong ga èye wokjang Ìlëbo kjakrokë ba kong wlo ame.

¿No pjìluyo iche le Sbörë li, e è?

⁴¹ Eshko ga Jesús tjìlë nopga löng li kong ga «¿“No pjìluyo iche le Sbörë li, e David tjëyo tek ber ba irgo li” lëba eni ega? ⁴² Kjibokwo ko *Salmos* go ga David tjìokwo tono om go, tjìlë ga

»“Tjlapga tjìlëno bor Tjlapgayo kong ga ‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo këlëkong, ⁴³ äär jong bop moskwoga zanor pjir guing, eshko ga twër ber bop kong ichëp wlo” † le.

⁴⁴ ¿Eni ga no pjìluyo li kowara Daviddë ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjëyo tek ber ba irgo li sorë?» le.

No pinggaga kjok Ìlgwekklo tara Moisésdë li go wìona Jesúsde

⁴⁵ Eshko ga Jesús tjìlëno ba oppinggaga kong shara. Gueniyo nopga löng eshko li omkuno lok bakoe. Tjìlë ga ⁴⁶ «¿Pjây sjëk, no pinggaga kjok Ìlgwekklo tara Moisésdë go li tjok! Jëk löng doyono shwong kur may, tjwìlë ara wleniyo go äe. Woyde lok ga bangkjreba Ìlëbo soynezlong shtoyo. Judfoga syö uyo roshko ga woyde lok ga löng sökklo pjìlú goshko. Oba tön, iëshko ga shärye lok eni bakoe. ⁴⁷ Gueniyo ga walëga song, beno löng syä wleniyo, ba u döya lok ba shjiryo. E irgo ga syöshtë wop ara, “Nopga kjwera pjìlue” lëba ba kjìshko wlo le. Nopga eniyo, e shdüya Sbörë ara anmoyö, obië kjinmo» le.

Syä kjlara dburwa twono Sbö kong

21 Pjlara ga Jesús sök Sbö u zlong bängshko ga Ìya ga nopga dbur ara wleniyo tek löng dbur ië jong ba bapkwö roy. ² Eshko ga syä song wleniyo shrono shäng kjlara, ga dburwa iara kjwo pjökdeba. Ba dburwa iara li, e tjwìlë chira anmoyö wleniyo. Ìya Jesúsde ga ³ tjìlë ga «Nopga dbur ara wleniyo kjwe omiono ara wleni jìlë. Gueniyo kjwe ba worbo wleniyo iayde. Syä song wleniyo kjwera, ba dburwa tjeng sira li woydara ba Ìlëbowa tjwìlëkklo. Eni èmdë ga twara Sbö kong drete. E kjìshko ga lër bomi kong jìokoyo ga syä kjwe, dburwa iara sira tjwìlë Ìlëm wleni jìlë. Gueniyo Sbö kong ga tjwìlë ara, Ìlamo omiono lok kës wìe kjinmo» le.

† Deuteronomio 25.5-6.

†† Éxodo 3.6. † Salmo 110.1.

beno löng wopjílú, ga tjlě lok ba kong ga «Enira pja potjwíenwa» le.

⁶ Kuya ga «Jlō. Enira pjíúe» le. Eshko jek lēkong ga beno shāng wotjīk ga «¿Jesús twēr ba kong sorē ga pjíú? Woyde ga dbar oba ara llēm wlenishko» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

⁷ E irgo ga pjílung shosho suk pjir shāryak ba uukklo tjok llēm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga öng wļēp ushko so līgwoklē zrōya, sho suya, Israel tjēyoga dōk-tong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo. ⁸ Eshko ga Jesús tjlě Pedro, Juan kong ga «Pjāy nom dli shāryē, Israel tjēyoga dōk-tong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrēy wlo» le.

⁹ Kuya lok ga tjlě ba kong ga «¿Shāryērwa kjone ga pjíú?»

¹⁰ «Pjāy nom jek u lok arashko. Eshko ga domer wļē-mi shāng kjāra, di bapkwō sök jong kwara ba dli kjing go, roshko di. Pjāy jek ba irgo āar jong opzrēk jek u roy jong kjone ga eshko. ¹¹ Eshko ga pjāy tjlě u sogo kong ga “Tjlapga no pingga tjlě ga ‘¿Israel tjēyoga dōk-tong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo li, e dliyo uēr bor oppinggaga tjok li kjēryo kjone?’ le” lēmi ba kong eni. ¹² Eni ga pjāy kong, kjēr pīya jong kjomo kwara kēsbang, poshāryak pjire. Llēye uēy wlo li shāryēmi pjir ber tjeng bām go eshko» le ba kong.

¹³ Eni ga ba oppinggaga do pjök li to jek öötong löng eshko ga llēye lara Jesúsdē li wļēna tjeng eshko uunkong eni. E irgo ga dbar shrēkklo li dliyo poshāryara lok.

¹⁴ Öötong ba dliyo go ga Jesús öötong shāng Sbō tjíokwo roy lagaga ba āska li tjok, ga sirkeno löng tjē jīkong dli ioklo jong li zlong. ¹⁵ Eshko ga Jesús tjlě ba kong ga «Tja wotjīno ara ga tja shdūydēba llēm obishko ga dbar shrēkklo ēre dliyo uēr bomi tjok lōror. ¹⁶ Lēr bomi kong ga uēr ame, āar jong Sbō ber no pjíuyo dbaryoshko jā, dbar shrēkklo ēre llē loklo shāryono pjir ga eshko» le.

¹⁷ Eshko ga di ioklo kjrara kwara, roshko kjíllgwo bo dyo dbo ara, ga tjlě Sbō kong ga «Tjawa kong kjíllgwo bo dyo tworop ēre. Tjawa ber wopjílú bop tjok e kjīshko» le. E irgo ga tjlě ba oppinggaga kong ga «Kjrozī, shdōzī ēng kong. ¹⁸ Lēr bomi kong ga kjíllgwo bo dyo iēr ame, āar jong Sbō ber no pjíuyo dbaryoshko jā» le.

¹⁹ E irgo ga pjílung shosho suk pjir kjrara kwara, ga tjlě Sbō kong ga «Tjawa kong dli tworop ēre. Tjawa ber wopjílú bop tjok e kjīshko» le. E irgo ga pjílung shosho li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjlě ba kong lok ga «Ēre bor sho wleni, twak bomi kong. Shāryēmi jūni, bor woyoshroklo» le.

²⁰ Ga uara lok irgo ga shāryara eni obi, kjíllgwo bo dyo dbo ara tjok, tjlě ga «Tjíokwo twara Sbōrē tjaglēn, beno iyado wlo. Shārye wlo ga bor srēng li kwon bomi kjīshko. Kjíllgwo bo dyo ēre, e ba jyāglo. ²¹ Gueniyo bor soynega li sök iē bor tjok jūshko. ²² Llēbo wen no to ter kjok dogo dwayo ēre kong owa, lara Sbōrē sorē li eni. Gueniyo bor soynega, era song jīōe» le.

²³ Kuya lok ga tjlě ēng kong ga «¿Ē layde lēba?» le lok ēng kong eni. ²⁴ E irgo ga opyono lok ēnglē kar kar, tjlě lok ga «¿Shji kjone dey tjwíō ara, llamo li kjinmo?» le lok ēng kong eni.

²⁵ Kuya Jesúsdē ga tjlě ba kong lok ga «Miydēmi pjíú ga kjok ēre kjing go ga nopga judío llēm wleniyo icha-gaga ba nopga ichē parkē ara ba kong. Ba nopga dbo ara wleniyo opyē lok ko no kjimtaga. ²⁶ Gueniyo woydēr ga pjāy omshāryē eni llēme. Ēye opyē woydē ber tjwíō ara oblē kjinmo ga opyē ber tjwíō llēm dey. Ēye opyē woydē ber oblē ichaga ga ber shāng oblē kjimtaga dey. ²⁷ Nopga tjeng do pjök ga kjāra sök iē, kjāra shāng dli pjíorguē ba kong. ¿Kjone dey ga tjwíō ara lēba? Sök iē li lēba. Gueniyo tjara shāng bomi tjrēko, parkaga bomi kong wleni.

²⁸ »Pjāy löng bor tjok iyado. Llēbo kēs li weno bor kong owashko ga tja rayoromi llēme. ²⁹ E kjīshko ga llono ga pjāy iēr ber löng no pjíuyo, tja iara bor Datarē beno sök no pjíuyo sorē ga eni. ³⁰ Ga Sbō ber no pjíuyo lishko ga pjāy āar ber löng iē bor tjok eshko, ga pjāy sirkek āar löng pjíu sökklo kjing go, Israel tjēyoga kjringgwo sak kwara kjingsho pjök (12) li līgwek wlo» le.

«Pjāy tjīya Ārē» lara Jesúsdē ba oppinggaga kong

³¹ Eshko ga tjlě Pedro kong ga «¿Simón, tja kuzong! Shji dwla pjíloyongshko ga ba pjílungyo dbuk ber llēno ame. Pjāy tjīya woydē Ārē eni, pjāy ber llēno ame eni bako wlo. Ga pja iara Sbōrē beno shāng tjīya eni wlo.

³² Gueniyo Simón, tja syōshtono Sbō kong bop kjīshko, pja kjimte mār ber shāng bor go wlo, pja mār bor go jlōkoyo irōng obishko ga bop pjeyoga kjimtēp mār bor go eni bako wlo» le.

³³ Kuya ga tjlě ba kong ga «Tjlapga, tja sökoba no shdūzlong uyo roshko bop tjok, llēm ga tja zrōkoba jek bop tjok ēmdē ga tja shāng bop tjok, pja rayēr llēme» le.

³⁴ Kuya ga tjlě ba kong ga «Pedro, lēr bop kong ga pjesit kjok shrānto ga kjörkō kjíuntē llēm obishko ga “Jesús, e ē miydēr llēme” lōrop oba kong pjíoglo mya tjān» le.

³⁵ E irgo ga Jesús tjlě ba kong lok ga «Kjupā ga pjāy ichoror jek löng dbur sho tjok llēm, kjā tjok llēm, drepkwota tjok llēm bakoe. ¿Eshko ga llēye sōromi llēm li kjīshko ga songyo kjrōromire?»

«Llēme» le lok ba kong.

³⁶ Eshko ga tjlě ba kong lok ga «Eni. Gueniyo eeri ga ēye dbur tjok ga sōya. Ēye kjā tjok ga sōya bakoe. Ēye drōng llēm ga ba shwong kop lēkong soyneya, drōng tjwíēkklo. ³⁷ Sbō tjíokwo tak pjang eni: “Domer kjwe llēbo owa shāryaga’ lāra ba ara.” † E bor layde, ga wop ā ga shāryē bor kong eni kjíluwe» le.

³⁸ Kuya lok ga tjlě ba kong ga «Tjlapga, jūshko drōng tjeng kwang pjök» le.

Kuya ga tjlě ba kong ga «Erō ga bue» le.

† *Isaias* 53.12.

Jesús syöshtono Sbö kong Getsemaní kjokyo

³⁹ E irgo ga Jesús opshino jek Olivos dľupyo ba oppinggaga tjok, sgarra löng soré ga eni. ⁴⁰ Öötong löng eshko ga tjǐe ba kong lok ga «Pjǎy syöshtos Sbö kong ara, pjǎy tjǐya Äreshko ga pjǎy kjimte Sböré, llébo owa shǎryé llém wlo» le.

⁴¹ E irgo ga opkiono jek ba zlong bäng dwayo wop ak dburoy lonshko wleni. Eshko ga kjök tono, syöshtono Sbö kong, ⁴² tjǐe ga «Data, woydér ga llébo wen owa bor kong dörö li, e wen tjwe bor kong lléme. Woydép eni wleni ga shǎryos eni. Gueniyo ga e laga tjaré llém, e laga ber pjaré» le.

⁴³ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng kjǐlara ba kong, kong dbo twe obi wlo. ⁴⁴ Ga woydè ara llébo wen tjwe ba kong owa li kjǐshko ga syöshtono ara, shorya tjök tjök klung kjing go sréng dik.

⁴⁵ Syöshtono pjir ga kojono, ga tek shrono shäng ba oppinggaga tjeng lishko ga wléya bë tjeng pè, woydè lok ara kjǐshko. ⁴⁶ Ga tjǐe ba kong lok ga «¿Pjǎy pè egaro? Pjǎy kojözong. Pjǎy syöshtos Sbö kong ara, pjǎy tjǐya Äreshko ga pjǎy kjimte Sböré, llébo owa shǎryé llém wlo» le.

Jesús shara ba wloyogaré

⁴⁷ Jesús tjǐeydè pjité llém obishko ga nopga tjwe jong trák lléme. Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjǐlara ko Judas, e tek shäng ba bäm go. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng, lö shiya † wlo.

⁴⁸ Eshko ga Jesús tjǐe ba kong ga «Judas, ¿no to ter kjok dogo dwayo ère lö ship, iép ber tjeng oba wloshko wlore?» le.

⁴⁹ Tek löng lléno miydara ba oppinggaga löng liréshko ga tjǐe lok ba kong ga «Tjǐlapga, ¿shji éngkjwè ba tjok dröng gore?» le. ⁵⁰ Jekdo eshko ga kjǐlara jüni dröng shino, ga syöshtaga kësbangyo li parkaga kwomgwo kèlèkong zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁵¹ Eshko ga Jesús tjǐe ba oppingga li kong ga «¡Wéyè! ¡Kjweni lléme!» le, ga parkaga li kwomgwo porwara, ga poptonoe.

⁵² Eshko ga tjǐéno ba kjaragaga kong. Epga syöshtaga kägäyoga, Sbö u daga kägäyoga, judío tjǐlapgaga kjok llgwegaga wleniyo bakoe. Tjǐe ba kong lok ga «¿Pjǎy tjwe bor shak dröng tjok, wléng no shpökklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja éngkjwè bomi tjok lèmiro? ⁵³ Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng, pjǎy löng lishko. ¿Tja sharomi eshko llém egaro? Gueniyo dbaryo koshoromi li, e öötonge. Eni tjok ga kjok ichaga li beno Äre» le.

⁵⁴ Eshko ga Jesús shara lok, söra to jongya syöshtaga kësbangyo li ushko. Pedro jek shäng kà kjwaraso kà kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzréno jek u li roshko, ga Pedro beno sök iökkok, u bongkjako, iök borkegaga löng li tjok. ⁵⁶ Eshko ga kjoglo shäng kjǐlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo. Ina ga Pedro

† LÖ SHIK İanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

sök iökkok. Ga İya yötso robyè wèlëshko ga tjǐe nopga löng li kong ga «Domer sök kjwe jèk shäng Jesús tjok bakoe» le.

⁵⁷ Kuya sök ga tjǐe kjoglo li kong ga «¡Jyö! ¡E è miydér lléme!» le.

⁵⁸ Wop tjok ga oblè omīno, ga tjǐe ba kong ga «Pja èmdè ga ba kjǐlarayo» le.

Kuya ga tjǐe ba kong ga «¡Jyö! ¡Tja lléme!» le.

⁵⁹ Wop ara obi ga oblè tjǐe ga «Domer kjwe Galilea so. E kjǐshko ga miydérwa pjǐu ga kjwe jèktong shäng ba tjok» le.

⁶⁰ Kuya ga tjǐe ba kong ga «¡Jyö! ¡Lléye lèp shäng li miydér lléme!» le.

Pedro shäng tjǐe obishko ga kjörkö kjǐlunoe. ⁶¹ Eshko ga Tjǐlapga Jesús bojono tek, Pedro İya dréng, ga woyoshre Pedroré kjǐlay ga Jesús tjǐéno ba kong ga «Kjörkö kjǐluntè llém obishko ga “Jesús, e è miydér lléme” İorop oba kong pjǐloglo mya tjan» İara. ⁶² Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong ara jǐökoyo.

Jesús joywara ba dagagaré

⁶³ E irgo ga nopga löng Jesús daga li ba joywono, ga shpora lok ara. ⁶⁴ Ga bokkwo go shwomzréng kjrochara lok tuke. Ga tjǐe lok ba kong ga «Pja yoga ère İos borwa kong» le. ⁶⁵ Ga İaywara lok owa oblè oblè ara bakoe.

Jesús söra ba öötong shäng Judío Kjok llgwegaga Kèskèsyo bokshto

⁶⁶ Kjok shröngto ga Judío Kjok llgwegaga Kèskèsyo tōno lok uunkong, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdè li go bakoe. Eshko ga Jesús söra lok, jek öötong shäng tjǐlapgaga li bokshto. ⁶⁷ Ga tjǐe lok ba kong ga «¿No pjǐluyo ichara Sböré shrono shäng li, e pjare? İos borwa kong» le.

Kuya ga tjǐe ba kong lok ga «Loror bomi kong wleni ga tjǐökwo kjrèmi lléme. ⁶⁸ Ga pjǎy kong llébo kjakrokèr kjwe ga tja dboryèmi llém bakoe. ⁶⁹ Gueniyo Sbö, lléye shǎrye woydè li shǎrye ga pjǐue. Ga eeri jek lèkong ga no to ter kjok dogo dwayo ère sirkeno öötong sök ba orkwo kèlèkong» le.

⁷⁰ Kuya lok ga tjǐe ba kong ga «¿Eni ga pja Sbö Ware?»

«Lèmi löng pjǎydè om go eni» le ba kong.

⁷¹ Kuya lok ga tjǐe èng kong ga «Le shäng om go ba kjamo go. ¿Nopga wléy ba rotè obi lléno?» le lok eni.

Jesús söra ba Pilato bokshto

23 E irgo ga löng eshko li kojono uunkong, ga Jesús söra lok, jek öötong löng Pilato bokshto. ² Eshko ga rote löng ara. Tjǐe ga «Domer kjwe wlenorwa shäng oba shdök ara kjok kjwang jǐkong. Oba pıya shäng kà potjwièk pjǐu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong lléme le eni. Tjǐe obi ga “No pjǐluyo ichara Sböré shrono shäng li, e tja” le eni bakoe» le.

³ Eni ga Pilato tjǐe ba kong ga «¿Judío pjǐluyo li pjare?» «Lèp sök om go İiro» le ba kong.

⁴ Eni ga Pilato tjlë syöshtaga kägäyoga kong, nopga tjeng ara li kong ga «Domer ëre bor kong ga llëye owa shäryara ber shdungko wlo drete» le.

⁵ Gueniyo tjlë lok jek obi ga «Tjlokwo le shäng li go ga oba shdöya ara Judea kjokyo kjok kjwang jikong. Soyara tek shäng Galilea kjokyo dwayo, era eni tjok ga shrono shäng jushko bakoe» le.

Jesús söraba Herodes bokshto

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Domer ëre Galilea sore?»

⁷ «Ëng» le lok ba kong. Eni ga ichara Pilatorë jek Herodes shwoy, e Galilea so pjiluyo kjishko. Ey dbaryo ga Herodes sök Jerusalén kjokyo.

⁸ Eni ga söra lok, jek öötong shäng ba bokshto ga Herodes beno wopjlu anmoyö. Jesús, e lanyotkëba ara li kura tek kjupäbäshko, ga ÿya woydë, llëbo ÿydëba llëm wleniyo piya ba kong wlo. ⁹ E kjishko ga kong llëbo jakrokara ara, gueniyo dboryara llëme. ¹⁰ Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko bakoe. Ga rotara lok ara iir go.

¹¹ Eshko ga joywara Herodesdë ara. Ba engkwagaga omshäryono eni bakoe. Doyara lok shwong tjwlo ara go, pjlu shwongyo dik, joywe lok wlo, ga ichara jek iröng obi Pilato shwoy. ¹² Ey dbaryo ga Herodes, Pilato, e opyono beno löng wopjlu eng tjok. Bäm go ga löng iirkë eng tjok erä.

Jesús ichara Pilatorë, zröya lok wlo

¹³ E irgo ga nopga rokara Pilatorë uunkong tek ba shwoy, syöshtaga kägäyoga, no ichagaga, e tjok. ¹⁴ Töna löng pjir ga tjlë ba kong ga «Domer ëre söromi shäng bor bokshto, oba shdöya ara kjishko lëmi. E kjishko ga llëbo jakrokror ba kong ara bomi boksh-to, gueniyo rotëmi löng li, e bor kong ga llëye drete.

¹⁵ Herodes kong ga llëye dret bakoe. Ichara shrono shäng bi kong iröng obi e kjishko. Miydër pjlu ga llëye owa shäryara ber zrökko wlo drete. ¹⁶ E kjishko ga shdun. E irgo ga rayër toe» le. †

¹⁸ Kuya lok ga öö le lok uunkong, tjlë Pilato kong ga «¿Domer kjwe zrözong! ¡Barrabás döpdë borwa kong dey!» le. ¹⁹ (Domer le löng li, e bängzak shäng no shdü-zlong uyo roshko. Dënashko ga ba pjlu, e woyde llëme. E kjishko ga eng tönö oblë tjok kjlöbö, ga engkw-wono lok pjlu nopga tjok, ga nopga zröra lok. E kjishko ga bängzak shäng eshko.)

²⁰ Jesús döya woydë Pilatorë, ga tjläno nopga löng li kong jek obi. ²¹ Gueniyo öö le lok uunkong, tjlë ba kong ga «¿Zrös pjang kjlös go! ¿Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

²² Eni ga Pilato tjläno ba kong jek pjlära obi, öötong pjlogio mya. Tjlë ga «¿Llë kjiy? Llëbo owa shäryara li lozi bor kong. Llëye wlenor ba go owa ber zrökko wlo drete. E kjishko ga shdun. E irgo ga rayër toe» le.

† Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyā shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «... le. Äär lu pjlobi go ga dbar shrëkkloshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li raye no ichagarë kjlära kjluwe.

²³ Kuya ga öö le lok jek tjë jikong, Jesús iche zröya lok pjang kjlös go wlo. Eni ga nopga löng li wläpyotke Pilatorë ga ä kuzong ga wotjläno oblë, llëye woyde lok li shäryara ba kong eni. ²⁵ Eni ga domer bängzak shäng no shdüzlong uyo roshko lara lok li döra, ga Jesúsda twara ba engkwagaga kong, llëye woydara nopgarë ba kong li shärye lok ba kong wlo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

²⁶ Jesús söya lok jek zröya pjang kjlös go wlo wopro ga domer tek shäng kjlära ko Simón, e Cirene so. Tek shäng iröng ba kjokshko dwayo ga shara engkwagaga jek löng lirë, ga ichara lok dbo go Jesús kjlös li sök ba irgo.

²⁷ Oba jek löng ara ba irgo, tjräko walëga löng ara, slar ara ba kjishko. ²⁸ ÿya Jesúsde bojono iröng, ga tjlë ba kong ga «Walëga Jerusalén so, pjäy slar bor kjishko llëme. Pjäy slar bomi kjishko dey, bomi wapga kjishko bakoe. ²⁹ Llonö ga oba tjlë ga «Walëga kjröng, wapga llëm wleniyo, löng wopjlu li epga» lëba eni. ³⁰ Ey dbaryo ga nopga tjlë dlup tjeng li kong ga

»«Pjäy lon ter borwa kjing go, tjawa jek jëktëng ber dret wlo» †† le eni.

³¹ ¿Shäryëba eni kjor kësöng kong ga llëye wen kjor dogro li kong?» † le.

³² Eshko ga domerga owa wleniyo söra tjeng do pjök, zröya lok Jesús tjok wlo. ³³ Ga öötong löng kjokyo ko No Kä Dbogio dlupyoshko ga Jesús löra lok pjang kjlös go, domerga do pjök li tjok, kjlära pjang or këlä, kjlära pjang or milë, kjlösyo dboy dboy.

³⁴ Eshko ga Jesús tjlë ga «Data, llë shäryayde miyde löng llëme. E kjishko ga llëbo owa shärye löng ëre löö ba kong ber drete» le.

Eshko ga engkwagaga tjeng li tjöto lok llëbo jyäglo go, Jesús shwong li ber ë kong ÿya lok wlo. ††

³⁵ Nopga löng ara eshko ba ik. No ichagaga löng li omlyawono lok owa ara, tjlë ga «Oba oblëra döra, eeri ga woyde ga opdök om go. Tjläno ga no pjiluyo ichara Sbörë shrono shäng li e lara, e kjruga Sbörë om go lara eni bakoe. Lara eni li jlä wleni ga woyde ga opdök om go» le lok eni.

³⁶ Engkwagaga löng li omjoywono lok bakoe. Kjilgwo bo dyo shpoä twara lok ba kong ie wlo, joywe lok wlo. ³⁷ Ga tjlë lok ba kong ga «Pja judío pjiluyo jlä wleni ga pja opdös om go» le.

³⁸ Ga Jesús lok pjangshko li kopshko, kjibokwo iak pjang kwara, e zröya lok llë kjiy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlë ga «Domer ëre, e judío pjiluyo.»

³⁹ Domerga owa wleniyo lok lok ba tjok kjlära omlyawono eni bakoe. Tjlë ga «¿No pjiluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja llëmdo? Pja opdös om go, ga tjawa dös eni bakoe» le.

⁴⁰ Gueniyo kuya ba kjlära pjang lirë ga tjlë ba kong ga «¿Pja Sbö bangkjrä llëmdo? ¿Pja shdungoba ba tjok

†† Oseas 10.8. † KJOR KËSONG le li, e Jesús loklo. KJOR DOGRO le li, e NOPGA OWA loklo. Eni ga Jesús shdunaba ara eni kuzong ga nopga owa ber shdungko kjang anmoyö. †† Löyde lok pjang kjlös go llëm obishko ga ba shwong skwara lok pjire.

bek llëmdo? ⁴¹ Shjira llëbo owa shäryono jïökoyo, shji shdungoba wlo. Gueniyo domer kjwera, llëye owa shäryara llëme» le. ⁴² Eshko ga tjilë Jesús kong ga «Pja äär ber sök no pjüuyoshko ga tja woyoshreba» le.

⁴³ Kuya ga tjilë ba kong ga «Lër bop kong jïökoyo ga eeri dö ga pja ber sök bor tjok kjok ko Paraíso † lishko» le.

Jesús wołono pjang kjlös go

⁴⁴ Öötong dlo dluw bek ga kjok ro zoktong kjok kjwang jirkong beno yet erä. Beno eni äär jong dlo pjö lë wleni. Eshko ga Sbö u roshko ga shwong kësbang iak pjang eshko li dwilëtong ter aas beno kjing pjök. ⁴⁶ Ga Jesús tjilëno dbo go, tjilë ga «Data, bor sëya ère iër ber tjeng bop wloshko» le, ga wołonoe.

⁴⁷ Lök pjang kjlös go li boksho ga èngkjwaga Roma so li kägäyo shäng eshko kjlara. Llëbo weno li tya ga Sbö poshrëra, ga tjilë ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e pjlo bek jilë» le.

⁴⁸ Tya nopga löng eshko lirë ga to iröng ba ushko pjilü kjing shpok, woydë ara kjishko. ⁴⁹ Gueniyo nopga Jesús miydë pjilü wleniyo li beno tjeng llëbo tjeng kës ère tk pjola sit, walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li tjok.

Jesús doyo jnena Joséré

⁵⁰ Eshko ga domer shäng kjlara ko José. E Arimatea so. E wotjlik pjilü, pjlo bek Sbö bokso. Sbö ber no pjüyo dbaryo li koshe sök bakoe. Domer li Judío Kajok Ligwegaga Këskësyo kjlarayo, gueniyo llëye shäryara lök Jesús kong li woydara llëm, ba kong ga beno bëy llëme.

⁵² Jesús wołono irgo ga domer li jek öötong shäng Pilato shwoy, ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo.

⁵³ E irgo ga jek öötong shäng shinmo lök pjang kjlös go lishko. Eshko ga doyo li lona ter töshko, popgara shwong ko pjilublün, pjilü wleniyo go, ga söra jek sakshko. Eshko ga iara beno buk pjilëbgwo kak jong guëmkwota roshko. Eshko ga èye iaydëba llëm obi.

⁵⁴ Dbar eshko ga posharyozlong dbaryo li ey. Eshko ga woshtozlong dbaryo li dloyo ääto, kjok sèng tjän.

⁵⁵ Walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li jek löng José irgo, ga shinmo doyo iara beno buk sakshko sorë li, e tna lök pjire. ⁵⁶ E irgo ga jek öötong löng ushko, poshtikklo llë lö pjilëblë wleniyo, e shäryë, shinmo doyo poshtik e go wlo lara. Gueniyo shäryayde pjitë llëm obishko ga woshtozlong dbaryo li öötonge. E kjishko ga woshtono lök, tak pjang kjok ilgwekklo tara Moisésdë go sorë li eni.

Jesús woshrono iröng obi

24 Öötong sondë kjok shröngto ga jek lök jongya sakshko, Jesús doyo iak buk lishko. Poshtikklo shäryara li söya tjeng ba tjok. ² Öötong löng eshko ga ak kësbang jong ba sak bängzakklo li wlena lök dik beno jong pjilëbgwo li sor go. ³ Eni ga opzrëno jek

† Sbö sök kjok dogo li kjokyo kowëba PARAÍSO.

pjilëbgwo li roy, gueniyo shinmo doyo drete. ⁴ Woyotjliya löng obishko ga domerga weno tjeng do pjök, shwong kälä lletilet. ⁵ Tya lök ga beno löng sëya llëm, ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go. Eshko ga domerga li tjilë ba kong lök ga «ZShäng së li wlemi shinmo tjrëko llënorö? ⁶ Buk na llëme. Woshrrara Sbörë iröng obi. Zröydëba llëm obishko ga llëye lara bomi kong Galilea kjokyo li woyoshrozä. Tjilëno ga ⁷ «No to ter kjok dogo dwayo ère iëba ber tjeng nopga owa wloshko guing, tja zröya lök pjang kjlös go wlo. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» lara bomi kong eni» le.

⁸ Kuya lök ga tjilëkwo lara li woyoshrrae. ⁹ Eni ga opshino lök eshko dwayo, ga jek öötong löng Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li löngshko. Eshko ga llëbo tna, kura kës li lara lök pjir ba kong, ba pjeyoga llamo tjeng eshko ba tjok li kong bakoe. ¹⁰ Tjilëkwo roy sögaga li, e María Magdala so, Juana, María Santiago mekë, walëga llamo obië li bakoe. ¹¹ Kuya Jesús oppinggaga lirë lök ga tjilëkwo kjre lök llëme. Wotjlik lök ga walëga li skwë kjoyoe le.

¹² Eni ëmdë ga Pedro jek zron jong sakshko. Öötong shäng eshko ga opzrëno jek ba roshko, ga shwong shinmo pjrikklo li tna beno buk eshko eröe. E irgo ga to iröng ushko, llëbo weno shinmo kong li woyotjliya jek shäng.

Jesús weno ba oppinggaga do pjök kong

¹³ E irgo ga Jesús oppinggaga do pjök jek jek löng irbo jek jong äär Emaús kjokyo li bäng. Emaús kjokyo ber buk pjola, shji opshik jek jek Jerusalén kjokyo dwayo kjok shröngto ga shji äär kjok eshko dlo dluw dik wleni. ¹⁴ Jek löng llëbo shäryono Jesús tjok li lanyotkë èng tjok. E wopro ga Jesús tek shrono shäng ba zlong, ga jek jek shäng ba tjok, ¹⁶ gueniyo e è miydara lök jekdo llëm, woydara Sbörë eni llëm kjishko.

¹⁷ Eshko ga Jesús tjilë ba kong ga «ZPjäl jek jek löng llë lanyotkë èng tjok?» le.

Kuya lök ga slongtëng löng, woydë ara. ¹⁸ Kjlara ko Cleofas tjilë ba kong ga «ZKjakrokëp ega? Llëbo shäryono Jerusalén kjokyo tjaglën jä, e miydara nopga uunkongdë. U tga llë ëmdë ga ommydono lök pjire. ZEni ga pjara ommydono llëm sorëro?»

¹⁹ «ZLlëbo shäryono eshko li llë?» le.

Kuya lök ga tjilë ba kong ga «Domer shäng kjlara ko Jesús, e Nazaret so. E Sbö tjilëkwo laga, llëye shärye li, llëye le li, e dbo ara. Sbö kong ga tjwlo ara, nopga kong ga eni bakoe. ²⁰ Gueniyo syöshtaga kägäyoga, bi tjilëppaga, e twara lök oba kong, zrökoba wlo, ga zröra-ba pjang kjlös go. ²¹ Tjawara wotjilëno ga e shji Israel tjëyoga döga lororwa. Gueniyo shäryono eni eeri ga öötong dbargwo mya tjän.

²² »Eerishko kjok shröngto ga walëga jek löng borwa tjok kjong kjong jek öör löng sakshko, ²³ gueniyo shinmo li doyo wlena llëme. Tek shrono lök iröng obi ga tjilë borwa kong ga «Sbö parkagaga kjok dogo so weno

†† Jerusalén kjokyo dwayo äär Emaús kjokyo wlo ga e wop kilómetro sak kjwara kjingsho kjwara (11) dik.

lǒng borwa kong yoshko wleni, ga tǐlǐ ga 'Jesús, e woshrara Sbǒrǐ irǒng obi' le lok borwa kong eni" le. ²⁴ E irgo ga borwa pjeyoga kjong kjong jek oör lǒng sakshko bebi, ga llǐbo wlǐna lok, lara walǐga lirǐ sorǐ li eni. Gueniyo Jesúsda ina lok llǐme» le.

²⁵ Kuya ga tǐlǐ ba kong lok ga «Pǐjǎy kǎ kjange! ¿Pǐjǎy opping llonoro? ¿Tǐlǒkwo lara Sbǒ tǐlǒkwo lagagarǐ lok tek kǐgongshko kǐs li, e kǐrǐmi llonoro? ²⁶ ¿No pǐluyo iche le Sbǒrǐ li, e shdungoba bǎm go wlo, e irgo ga ie Sbǒrǐ ber tǐwlǒ ara llǐmdo?» le. ²⁷ E irgo ga tǐlǒkwo tak pjang ba kǐshko Sbǒ tǐlǒkwo go li, e pǐlollgwera ba kong pjire. Soyara Moisés kǐjibokwoyo li go, ǎar pjǐ jong Sbǒ tǐlǒkwo lagaga tek dǐnashko so kǐjibokwoyo tjeng kǐs li go bakoe.

²⁸ Ga jek lǒng ǎato kjok ǎar woydǐ llǐshkoshko ga Jesús jek jǐk shǎng obi, ǎar jek kǐgong woydǐ wleni. ²⁹ Gueniyo mana lok ber sǒk ba tjok. Tǐlǐ lok ba kong dbo go ga «Pja jek kǐgong ame. Kjok sǐng tǐǎn, kjok ro zatoe. Pja ber sǒk borwa tjok kjok ǐreshko dey» le. Kuya ga opzrǐno jek shǎng ba tjok, ber sǒk ba tjok eshko wlǒro lara lok.

³⁰ Eshko ga sirkeno sǒk ba tjok lok, iǐ wlo, ga pǐlung shosho suk pjir kǐrara kǐwara, ga tǐlǐ Sbǒ kong ga «Tjawa kong dǐi tworop ǐre. Tjawa ber wopǐlǐ bop tjok e kǐshko» le. E irgo ga pǐlung shosho li tora, twara sira sira ba kong lok. ³¹ Jekdo eshko ga bokkwo roshwino wleni, e ǐ miydara lok pjir, gueniyo sǒk li jek jǐktǐng erǎ. ³² Eshko ga tǐlǐ lok ǐng kong ga «Shǐi tek jǐk lǒng ba tjok irbo bǎngshko ga Sbǒ tǐlǒkwo pǐlollgwera bi kong. ¿Eshkoshko ga shǐi wopǐlǐ ara anmoyǒ llǐmdo?» le.

³³ Jekdo eshko ga sano jek irǒng Jerusalǐn kjokyo. Öötong lǒng eshko ga Jesús oppinggaga doglo sak kǐwara kǐngsho kǐlara (11) li wlǐna tǒno lǒng eshko, nopga oblǐ tjok. ³⁴ Ga tǐlǐ lok shrono lǒng li kong ga «Tǐlapga Jesús woshrono irǒng obi jǐǐe. E weno shǎng Simón kong tǐǎn» le.

³⁵ Kuya lok ga llǐbo weno ba kong irbo bǎng li, e lara ba kong pjire. Pǐlung shosho suk pjir torashko ga e ǐ miydara lok sorǐ li, e lara ba kong pjir bakoe.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kǐwara kǐngsho kǐlara (11) li kong

³⁶ Ga llǎnyotke lǒng obi wopro ga Jesús weno shǎng ba tǐrǐko, ga tǐlǐ ba kong lok ga «Miga. Pǐjǎy ber lǒng wlǐpe» le.

³⁷ Iya, kuya lok ga beno lǒng sǐya llǐm, bangkjre lok ara. Wotǐlǐk lok ga ba shingyo le.

³⁸ Eni ga Jesús tǐlǐ ba kong obi ga «¿Pǐjǎy sǐya llǐm ega? ¿Tja woshrono irǒng obi woyotǐlǐmi llǐm ega? ³⁹ ¿Tja li shǎngdo! Bor orkwo ǐre tǐzǐa. Bor dre ǐre tǐzǐa. Tja porwozǐa. Bi shingyo, e sho dret, dboglo dret, botoyara tjok» le. ⁴⁰ Lara eni ga ba orkwo bǎng, ba dre bǎng, e pina ba kong lok. ⁴¹ Kuya, iya lok ga tǐlǒkwo kǐrayde lok jǐlǒkoyo llǐm obi, gueniyo beno lǒng wopǐlǐ anmoyǒ, yǐe le lok bakoe. Eshko ga tǐlǐ ba kong lok ga «¿Pǐjǎy jǐshko llǐbo uako tjokde?» le. ⁴² Kuya lok ga kong mǎ sho suk pjir wleniyo twara ba kong bok kǐwara, ⁴³ ga kǐrara, uara ba bokshto.

⁴⁴ Eshko ga tǐlǐ ba kong lok ga «Tja shǎng bomi tjok obishko ga tja tǐlǐno bomi kong ga "Tǐlǒkwo tak pjang bor kǐshko Moisés kǐjibokwoyo li go, Sbǒ tǐlǒkwo lagaga tek dǐnashko so kǐjibokwoyo tjeng kǐs li go, kǐjibokwo ko *Salmos* go, e shǎryǐ uunkong kǐluwe" loror bomi kong eni» le.

⁴⁵ Eshko ga epga kǐjimtara Sbǒ tǐlǒkwo tak pjang li llǐ loklo miydǐ pǐlǐe. ⁴⁶ Tǐlǐ ba kong ga «Tǐlǒkwo tak pjang li tǐlǐ eni: "No pǐluyo iche le Sbǒrǐ li, e wolon wlo. Gueniyo ǎar dbargwo mya ga woshre Sbǒrǐ irǒng obi." ⁴⁷ Tǐlǒkwo tak pjang obi tǐlǐ eni: "Ba ko goshko ga tǐlǒkwo lǐba tǐjǐyo kǐrina kǐrina lǒng kjok ǐre kǐng go li kong. Tǐlǒkwo lǐba li ǐre: 'Lǐbo shǎryǐy lǒng owa li, e owa jǐǐe lǐy, ga rayǐy ga owa pjang bi go li lǐya Sbǒrǐ ber drete.'" ⁴⁸ Pǐjǎy beno lǒng llǐbo inomi, kuromi li roy laga oba kong. ⁴⁹ Ga bomi go Sbǒ Sǐya ichǐr kjok dogo dwayo ǎar ber kǐsbang bomi tjok, lara bor Datarǐ jǐlǒkoyo sorǐ li eni. Gueniyo pǐjǎy ber lǒng ǐreshko Jerusalǐn kjokyo, ǐye lǐr shǎng bomi kong li shrono guing» le.

Jesús to jem kjok dogo

⁵⁰ E irgo ga epga sǐra jek Jerusalǐn kjokyo dwayo, öötong lǒng Betania kjokyo. Eshko ga orkwo poyono, ga tǐlǒkwo lara beno pǐlǐ ba kong lok. ⁵¹ Shǎng tǐlǐ obishko ga opkjono eshko dwayo, ga sǐra Sbǒrǐ to jem kjok dogo.

⁵² E irgo ga poshrǐra lok ara, ga sano to tek lǒng wopǐlǐ irǒng Jerusalǐn kjokyo. ⁵³ Eshko ga beno lǒng Sbǒ poshrǐk, ba u zǐng bǎng enido.

Juan

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Juan. E judío. Dënashko ga e ma shaga ba kjlara Santiago tjok. Pjlara ga löng parkë di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea li sor goshko ga epga rokara Jesúsdë opping ba tjok. Kuya lok ga to jek ba tjok, beno löng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno löng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li pjeyoga bakoe. Ba oppingga woyde Jesúsdë ara ba kjlara wleni tak pjang kjibokwo ère go li, e Juan om go.

Jesús wolono, ga woshwara Sbörë iröng obi irgo ga judioga ara löng ba kjok baŷya lishko ilëm, öötong beno löng kjok shto oblë oblë shara. Woyotjlikoba ga kjibokwo ère tara Juandë judioga löng kjok shto oblë oblë li kong. Kjibokwo ère tara ba kong ilëno, e tara beno pjang Juan 20.31 go. Tjlë ga «Ère toror, miydëmi e go wlo ga no pjiluyo ichara Sbörë li, e Jesús, e Sbö Wa bakoe. Ga pjäy mär ba go wleni ga pjäy ber löng sè ŷyado Sbö tjok.»

Tjilökwo li weno beno no

1 Shäng kjlara ko Tjilökwo. †
Kjok ère dämär, liëye ilëm obishko ga e sök tjän.
E sök Sbö tjok,
ga e Sbö.
2 Liëye ilëm obishko ga e sök Sbö tjok.
3 Ba go ga
ilëbo tjeng kës ère shäryara Sbörë
ilëbo tjeng kës ŷy löng ère,
e shäryara ba go.
4 Liëbo tjeng sè kës ère, e laga erë.
Shji uunkong ber löng sè tjaqlën wleni, e laga erë bakoe.
Shji kong kjok miydë twaga li e,
e bi kong ga iök jong shjiy wleni.
5 Kjok ro sŷ lishko ga
iök li jong shjiy ŷyado,
e sjëya kjok ro sŷ lirë ga äe.
6 Eebor ga domer weno shäng kjlara ko Juan, e ichaga Sbörë. **7** Ichara Iök Shjiy li †† roy lë oba kong, nopga uunkong mär ber löng ba go wlo. **8** Juan, e Iök Shjiy li ilëme. E shrono shäng Iök Shjiy li roy laga erë. **9** Iök Shjiy jilökoyo li, shji uunkong ber löng kjok miydë ara li laga erë, ga eshko ga tjwe döröe.
10 Eshkoshko ga sök kjok ère kjing go, ga kjok ère shäryara kës ëmdë ga e è miydaraba ilëme. **11** Öör shäng kjok baŷya lishko, gueniyo wlokrara ba tjëyogare ilëme. **12** Gueniyo no kjong kjongda omwlokrano, ga beno löng mär ba go. Epga iara beno löng Sbö

† Tjilökwo ère li, e JESUCRISTO lokio. †† Iök Shjiy ère li, e JESUCRISTO lokio.

wapga. **13** E weno beno Sbö wapga, shji nopga wen kjok ère kjing go dik ilëme. E laga domerdë ilëm, e laga Sbörë.

14 Ga Tjilökwo li, e weno beno no, ga beno sök shji nopga tjok. E Data Sbö Wa kjlaraso, e Sbö bakoe. E kjishko ga e dbo ara, ga ba dbo kälä ŷnoy wëllëe. E go ga Sbö wopjlu li, Sbö tjilökwo bek li, e shrono beno sök bi tjok, ŷy, kuy wlo.

15 Juan tjilëno ba kjishko, tjilë ga «Kjupashko ga tja tjilëno bomi kong ga “No tjwe bor irgo kjlara. Gueniyo tja ilëm obishko ga sök tjän. E kjishko ga tjwilö ara bor kjinmo” loror eni. Ga loror li shäng kjwe» le.

16 Ba wopjlu ara li kjishko ga shji uunkong kijmte ŷyado. **17** Dënashko ga kjok ilgwekklo twara Sbörë Moisés kong, le bi kong wlo. E goshko ga e ilë miydoroye. Ga Sbö wopjlu li sorë, Sbö tjilökwo bek li ilë, era miydoroy Jesucristo go. **18** Sbö, e ŷga èrë ilëme. Gueniyo ba Wa kjlaraso li, e Sbö bakoe. Data Sbö miyde sök owa ilëm, ga e sorë laga erë bi kong.

Juan No Waga tjilëno Jesús kjishko

19 Pjlara ga syöshtagaga Sbö kong, ba kjimtagaga Leví tjëyoga, e ichara judío tjlapgaga kjok ilgwega wleniyo löng Jerusalén kjokyo lirë tjilë Juan kong ga «¿No pjiluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare?» «Tja ilëme» le ba kong wëllëe.

21 Ga kjakrokara lok jek obi ga «¿Eni ga pja è? ¿Pja Elías tjwaydere?»

«Liëme» le ba kong.

Ga kjakrokara lok jek obi ga «¿Sbö tjilökwo laga tjwe lëba li pjare?»

«Liëme» le ba kong.

22 Eni ga tjilë lok ba kong ga «Eni ga pja è los borwa kong om go, roy sörwa borwa ichagaga kong wlo» le.

²³ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Kjibokwo tara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë. Tjlëno beno eni:

»“Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjlë shäng dbo go ga

‘Irbo shäryozi ber bek Tjlapga tjwe li kong’ le.”[†] †
Èbo tjlë shäng dbo go lara li, e tja layde» le.

²⁴ Fariseoga löng eshko kjlobö. ²⁵ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Pja no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li llëm, pja Elías llëm, pja Sbö tjlökwo laga tjwe lëba li llëm bakoe lëp shäng eni. ¿Eni ga pja no wë ega?»

²⁶ «Nopga wër shäng di goshko. Gueniyo bomi tjrëko shäng kjlara, era ë miydëmi löng llëme. ²⁷ No tjwe bor irgo kjlara li e. Bek wlo ga tja ba drekwota dök wlo llëm, e tjlwö ara bor kjinmo anmoyö kjishko»^{††} le ba kong.

²⁸ Llëbo shäryono kës eni li, e shäryono Betania kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong, no we jer shäng di roshko lishko.

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë ichara Sbörë li, e Jesús

²⁹ Wëshko ga Jesús tya Juandë tek shäng tjawayde ba shwoy ga tjlë ga «¿Izã! Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë ichara Sbörë li shäng kjwe. Shji öng ushko so zrök, owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret wlo. Domer kjwe öng ushko so eniyo wleni, owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret wlo, shji nopga löng kjok ëre kjing go kës li kong. ³⁰ Kjupashko ga tja tjlëno bomi kong ga “No tjwe bor irgo kjlara. Gueniyo tja llëm obishko ga e sök tjän. E kjishko ga tjlwö ara bor kjinmo” loror eni. Ga loror li shäng kjwe. ³¹ Tja shrono shäng no wë di goshko, e ë miyde Israel tjëyogarë wlo, gueniyo tja ëmdë ga om-miydono llëme» le.

³² Ga Juan tjlë jek obi ga «E ë miydër shäng llëm obishko ga bor ichaga no wë di goshko li tjlëno bor kong ga “Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyë ber sök ë kjing go li, era nopga go Sbö Sëya iche tjwe ber kësbang ba tjok” lara bor kong eni. E irgo ga tja omïno ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono beno sök ba go. ³⁴ Tjara omïno eni, ga lër bomi kong ga e Sbö Wa jïö» le.

Jesús oppinggaga bäm tjo

³⁵ Wëshko ga Juan shäng eshko obi, ba oppinggaga do pjök tjok. ³⁶ Jesús tya shäng ga tjlë ga «¿Izã! Öng Wlëp Usho So Llgwoklë ichara Sbörë li shäng kjwe» le.

³⁷ Kuya Juan oppinggaga lirë ga to jek lok Jesús irgo.

³⁸ Tya Jesúsde iröng ga tjlë ba kong lok ga «¿Llëye woydëmiro?»

«Tjlapga no pingga, ¿pja pë buk kjone?» le ba kong.

³⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjäy tek bor tjok, ïmi wlo» le. Ga to jek lok ba tjok, öötong löng u jong kjone sök lishko. Dlo töy kuzong ga beno löng ba tjok eshko äär jong shkë go.

⁴⁰ Kjlara jüni ko Andrés, e Simón Pedro löng. ⁴¹ Andrés opshino eshko dwayoshko ga jek öötong shäng ba shjiy li shwoy ga tjlë ba kong ga «¿Mesías † li, e wlënorwae!» le ba kong. (Mesías, e no pjluyo iche le Sbörë li loklo.)

⁴² Eshko ga ba shjiy li söra jek Jesús shwoy. Tya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «Pja ko Simón. Pja data ko Juan. Gueniyo pja kowëba ber Cefas shara» le. (Cefas, e Pedro loklo.)^{††}

Felipe, Natanael, e rokara Jesúsde

⁴³ Wëshko ga Jesús jek jongya Galilea kjokyo le. Jek jek shängshko ga domer wlëna shäng kjlara ko Felipe, e Betsaida so, Pedro, Andrés, e kjokyo. Felipe tya ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

⁴⁵ Kuya ga jek öötong shäng domer oblë ko Natanael shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjlökwo tara Moisésdë kjok llgwekklo go, ëbo tjwe kjlara llono li kjishko. Sbö tjlökwo lagaga löng li otono ba kjishko bakoe. Domer lara lok li ïnorwa. E ko Jesús, e Nazaret so, José wa»[‡] le.

⁴⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Nazaret kjokyo lëpdo? ¿Llëbo pjlu wen eshko laga ëro?»

«Kjweri shji to tk» le ba kong.

⁴⁷ Eshko ga jek öötong löng Jesús shäng lishko. Natanael tya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «Domer tek shäng kjwe, e Israel tjëyo jlökoyo, tjlökwo le ga jlökoyo, jyörkë llëm wleniyo» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tja no eniyo miydëp sorë?»

«Pja rokayde Feliperë llëm obishko ga pja ïnor sök kjor jong kjlara ko *higuera* li dirko» le ba kong.

⁴⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, Sbö Wa li pja, Israel tjëyo pjluyo li pja bakoe» le.

⁵⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja tjlëno bop kong ga “Pja ïnor sök kjor jong kjlara ko *higuera* li dirko” loror eni. Tja tjlökwo kjrorop e kjishko. Ga llëbo ip kësbang, ïnop kjwe kjinmo» le. ⁵¹ Ga tjlë ba kong obi ga «Lër bop kong jlökoyo ga llono ga ip ga kjok dogo roshwing, ga Sbö parkagaga kjok dogo so jem löng, ter löng no to ter kjok dogo dwayo ëre go» le.

Di kworkwara Jesúsde beno kjilgwo bo dyo dbo ara

2 Dbargwo mya irgo ga oba orkwosmok löng Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Ga Jesús öötong shäng eshko ba oppinggaga tjok, mana orkwosmoga lirë kjy. Jesús mekë sök eshko bakoe.

³ Oba löng orkwosmozlong dbaryo li shrëk wopro ga kjilgwo bo dyo dbo ara yë pjitonge. Eni ga Jesús mekë tjlë ba kong ga «Kjilgwo bo dyo dbo ara yë pjitonge» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Mekë, ¿lëp shäng bor kong eni ega? Tja dbaryo äätë llëm obi» le.

⁵ Eshko ga ba mekë tjlë parkagaga löng li kong ga «Llëye le bomi kong li shäryozi eni» le.

† Isaías 40.3. †† DREPKWOTA DÖGA lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

‡ MESÍAS, e Hebreo tjlökwo. †† Arameo tjlökwo CEFAS, e AK loklo. Grecia so tjlökwo PEDRO, e AK loklo bakoe. †† Eshko dbaryo ga Jesús, e José wa lëba, miga eni llëme.

⁶Judíoga sgara löng orkwo shkwë yötso enido, ba pjeyoga tek dënashko so sdëkwo sorë ga eni. E kjĩshko ga di bapkwö tjeng eshko kjwo tjer (6), shäryak ak go, kjwara kjwara di shak bayo bonkö kësbandung tjung wleni † kjwo sak pjök (20) dik, llëm ga sak mya (30) dik. ⁷Eshko ga Jesús tjlë parkagaga löng li kong ga «Di bapkwö kjwe dlĩzĩ di go» le ba kong, ga uunkong li dli-na lok beno tjeng tjung di go. ⁸Eshko ga tjlë ba kong lok jek obi ga «Shizĩ sira, ga sözĩ jek këm bomi kägäyo shäng wle kong» le.

Kuya lok ga shäryara eni. ⁹Twara lok ba kägäyo kongshko ga miydara lok ga di li kworkwara Jesúsde beno kjillgwo bo dyo dbo ara, gueniyo llë miydara ba kägäyore shäng llëme. Eni ga iarashko ga domer orkwosmono li rokara tek ba shwoy, ¹⁰ga tjlë ba kong ga «Nopga uunkong orkwosmozlong dbaryo shrëkshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara iako owa llëm wleniyo twe nopga mak pjir löng li kong bäm go, ie lok wlo. Iara lok ara irgo ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjwlo chira wleniyo twe ba kong lok shara. Gueniyo pjara omshäryono eni llëme. ¿Iako owa llëm wleniyo lira ship shäng kjwle jä egaro?» le.

¹¹Llëbo tydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsde bäm li e, shäryara eshko Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi. E go ga ba dbo kälã pina ba oppinggaga kong, ga beno löng mär ba go. ¹²E irgo ga to jek öötong shäng Capernaúm kjokyo ba mekë, ba lëmgä, ba oppinggaga tjok, ga beno löng eshko dbar kjwöbö.

Llëbo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsde drete

¹³Israel tjeyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo judíoga kong li dorö kjĩshko ga Jesús jek öötong shäng Jerusalén kjokyo. ¹⁴Eshko ga opzrëno jek shäng Sbö u zlong bäng ga nopga wlëna löng llëbo soynek, söglä, öng wlep ushko so, dunggwo bakoe. Nopga oblë wlëna wloktong löng dbur kjlop-swë. ¹⁵Ïya Jesúsde eni ga no shpokklo shäryara pjara kjillgwo go, ga löng li ichara jek eshko dwayo dret, ba öng llë tjok. Dbur kjlopswaga dburyo li dbura ba shjiryo, ga ba dbur bapkwö kjlopsozlong li poskara beno tjeng töshko. ¹⁶Ga tjlë dunggwo soynegaga löng li kong ga «¡Bomi dunggwo kjwe shizĩ ëre dwayo! ¡Bor Data u ëre iëmi ber jong llëbo soynezlong uyo llëme!» le.

¹⁷Eshko ga tjökwö tak pjäng Sbö kjibokwoyo go li woyoshrrara ba oppinggagarë lok kjrina. Tak pjäng li tjlë ga «Tja wo pjäng bop u li go tyado. Tja ymo ara ba kjĩshko.» ††

¹⁸Eshko ga judíoga tjeng li tjlë lok ba kong ga «¿Llëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërë? Pja ichaga Sbörë wleni ga llëbo tydëba llëm wleniyo shäryos borwa kong, e miydërwa e go wlo» le.

¹⁹Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Sbö u ëre shdözĩ ber dret, ga äär dbargwo mya ga shäryër ber jong ba shtoshko iröng obi» le.

²⁰Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Sbö u ëre shäryëba wlo ga woydara lu pjloglo sak pkëng kjingsho tjer (46). ¿Ga pja omshäryë dbargwo mya lep sorëro?» le.

²¹Gueniyo Sbö u le shäng li, e ba doyo om go li layde. ²²E irgo ga wolono, ga woshrrara Sbörë iröng obishko ga llëye lara li woyoshrrara ba oppinggagarë lok. Eshko ga Sbö tjökwö tak pjäng li, e kjrara lok, ga Jesús tjökwö kjrara lok eni bakoe.

No wotjlik sorë, e miydara Jesúsde pjire

²³Ga nopga löng Israel tjeyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëkshko ga Jesús shäng llëbo tydëba llëm wleniyo shäryë Jerusalén kjokyo. Ïya nopga löng eshko lirë ga kjone kjone beno löng mär ba go. ²⁴Gueniyo nopga wotjlik sorë li miyde Jesúsde shäng pjire. E kjĩshko ga tjökwö lëba li kjre uunkong llëme. ²⁵Nopga wotjlik llë, e miyde shäng pjir tyado. E kjĩshko ga wotjlik sorë li lëba ba kong guing llëme.

Jesús, Nicodemo

3 Domer shäng kjlara ko Nicodemo, e fariseo, judío tjlapga kjok llgwegä wleniyo bakoe. ²Shkër kjwara ga jek öötong shäng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja ichaga Sbörë no ping. Sbö shäng bop tjok llëm kjwe ga llëbo tydëba llëm wleniyo shäryëp shäng li shäryëp ga äe» le.

³Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jökwöyo ga shji uunkong weno pjara. Gueniyo ëye wen jek pjara obi llëm ga äär ber Sbö nopga ga äe» le.

⁴Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Shji öötong këguë tjan ga shji wen obi sorë? Shji äär ber buk bi mekë bö roshko, shji wëya jek obi wlo ga äe» le.

⁵Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jökwöyo ga ëye we Sbö Sëyarë, ga wëya ber tjaglën wleni llëm ga äär ber Sbö nopga ga äe. ⁶Ëye wengga norë ga ber no eröe. Ëye äär ber Sbö wlo ga woyde ga wengga Sbö Sëyarë. ⁷“Nopga uunkong wen jek obi kjluwe” lër bop kongshko ga pja ber sök pollak llëme. ⁸Pjluk, e shrono ga kup ga wëlë, gueniyo tjwe jong kjone dwayo, jongya jek kjone, e miydëp llëme. To woydë jek kjone ga eshko. Nopga wëya Sbö Sëyarë li, e so e kjoyo bakoe» le.

⁹Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Llëye lep shäng li, e sorëro?»

¹⁰«Pja Israel tjeyoga pingga. ¿Eni ga e miydëp llëm sorëro? ¹¹Lër bop kong jökwöyo ga tjökwö lërwa bomi kong, e miydërwa kjy, llëbo inorwa om go li, e lorwarë, gueniyo tjökwö lërwa löng li, e kjrëmi llëme.

¹²Llëbo tjeng kjok ëre kjing go li lër shäng bomi kong, ga tjökwö kjrëmi llëme. ¿Eni ga llëbo tjeng kjok dogo li lotë bomi kong kjwe ga tjökwö kjrëmi sorëro?

¹³«Ëye öör jem kjok dogo llëme. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ëre ter shrono ey dwayo. ¹⁴Dgur jyäglö poyona Moisésde dënashko sorë ga ilono ga tja poyongoba pjäng kjomo eni bako, ¹⁵ëye mär bor go ga ber löng së tyado Sbö tjok wlo.

† BONKÖ KËSBANG TJUNG WËLENI, e BAYO LITRO PKËNG (4) DIK. †† Salmo 69.9.

¹⁶ »Nopga löng kjok ère kjing go woyde Sbörë ara. E kjishko ga ba Wa kjaraso ère ichara zrökoba nopga kjishko wlo, èye mär bor go ga jer llëm wlo, ber löng së iyado Sbö tjok wlo. ¹⁷ Tja ichara kjok ère kjing go no dök wlo, no shdung wlo llëme. ¹⁸ Èye mär bor go ga ber shdungko llëme. Gueniyo èye mär bor go llëm ga era beno shdungko tjän, mär Sbö Wa kjaraso ère go llëm kjishko.

¹⁹ »Èye llëbo owa shäryë ga woyde ga ïga èrë llëme. Ga tja shrono shäng kjok ère kjing go, iök jong shjiy wleni. E kjishko ga tja woydara llëbo owa shäryaga-garë llëm, ga beno löng pjola, llëbo shärye löng owa li ber wëlë llëm wlo ìe. Epga beno shdungko e kjishko. ²¹ Gueniyo èye jëk tjökwö bek li go ga woyde lok ga ber löng iök jong shjiy lishko, llëbo pjilü shärye löng Sbö kjishko li ber wëlë wlo» ìe ba kong.

Juan Jesús lāywono

²² E irgo ga Jesús jek öötong shäng Judea kjokyo ba oppinggaga tjok, ga beno löng eshko dbar kjwöbö no wë jer di roshko. ²³ Kjok buk kjrina ko Enón, Salim kjokyo ber buk soshko. Enón kjokyo lishko ga di ara. E kjishko ga Juan bängzaydëba no shdüzlong uyo roshko llëm obishko ga shäng eshko no wë, ga nopga jek äär löng ara ba shwoy, we Juandë wlo.

²⁵ Eshko ga Juan oppinggaga opyono löng englë kar kar judío shäng kjlara eshko li tjok, shji wë di go sorë li lāywe löng. ²⁶ Pjir ga jek öötong löng Juan shwoy ga tjilë ba kong ga «Tjlapga no pingga, kjupä ga domer shäng bop tjok Jordán diyo kjwo kalëkong li, lāyworop li, e shäng no wë, ga nopga löng kës li jek löng ba shwo lëkong shara» ìe.

²⁷ Kuya ga tjilë ba kong lok ga «Èye llëbo tjok ga e twaga Sbörë ba kong kjishko. ²⁸ »No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja llëme. Tja ichara jek ba bäm go erä» loror bomi kong tjän, ga kuromi wëlëe.

²⁹ »Kjoglo shäng kjlara orkwosmok wlo wleni ga e so-go domer orkwosmok ba tjok wlo li eröe. Domer orkwosmok wlo li yorkaga shäng li, e ber shäng wopjilü, ba kjlara tjilëno shäng li kura kjishko. Tjara so domer yorkaga li kjoyoe. Tja wopjilü ara anmoyö e kjishko.

³⁰ Bek wlo ga era ber tjwö ara jek këgong këgong, ga tjara ber tjwö chira.

³¹ »Ter shrono shäng kjok dogo dwayo lira tjwö ara, oblë kjinmo. Èye kjok ère so ga e jüshko so erä, ga llëbo jüshko so li lāywayde. Ter shrono shäng kjok dogo dwayo lira tjwö ara, oblë kjinmo. ³² Llëbo ïna, kura eshko li, e lāywayde, gueniyo ba tjökwö kjrëba llëme.

³³ Gueniyo tjökwö kjräga è li kong ga tjökwö lara Sbörë ba kjishko li, e beke ìe. ³⁴ Jesús ichara Sbörë ba tjökwö roy lë oba kong, ga e go ba Sëya twara beno ba kong kësbang anmoyö. ³⁵ Ba Wa woyde Data Sbörë ara, ga llëbo tjeng kës li iara beno tjeng ba wloshko.

³⁶ Èye mär ba Wa go ga beno löng së Sbö tjok tjän, ga ber löng eni iyado. Gueniyo èye omwölkjrë llëm ga äär ber löng Sbö tjok eni llëm, ga shdüya Sbörë ber iyado wlo bakoe» ìe.

Jesús lano walë Samaria so tjok

⁴ Jesús roy kura fariseogarë lok ga nopga pïya shäng, we shäng jer di roshko ara, Juan kjinmo, miga shäng no wë om go llëm, waga ba oppinggagarë lok. E miydara Jesúsdë, ga to Judea kjokyo dwayo, jek jongya Galilea kjokyo iröng obi. ⁴ Irbo li jek jong Samaria kjokyo go kuzong ga ⁵ jek öötong shäng kjok buk kjrina ko Sicar, e Samaria kjokyo obi, kjok twara Jacobdë beno ba wa José kong dënashko li buk soshko. ⁶ Eshko ga di bäng jong kjwara, shiga Jacobdë dënashko. Dlo dluw dik ga Jesús sjeno jërbo kuzong ga sirkeno sök di bäng jong li zlong. ⁷ Ba oppinggaga jek lok u lok arashko dli tjwölk, Jesúsdä beno sök eshko.

Eshko ga walë Samaria so tek tjwe shäng kjlara di shik. Walë li ïya sök ga tjilë ba kong ga «Tja sës di sira» ìe.

⁹ Kuya ga tjilë ba kong ga «Pja judío, ga tja walë Samaria so. ¿Eni ga tja kong di rokëp sorëro?» ìe. (Lara ba kong eni, judioga pjë Samaria sopga tjok llëm kjishko.)

¹⁰ Kuya ga tjilë ba kong ga «Llëbo twe woydë Sbörë bop kong, gueniyo e llë miydëp shäng llëme. Ga di rokaga sök ère, tja è miydëp shäng llëm bakoe. Miydëp kjwe ga tja kong di rokorop, di shji ie ber löng së jilökoyo wleniyo» ìe.

¹¹ Eshko ga walë li tjilë ba kong ga «Tjlapga, di bäng ère jong rong, ga pja di shikklo drete. ¿Eni ga di shji ie ber löng së lëp sök li ship sorëro? ¹² Bi tjlapga tek dënashko so Jacob di shino di bäng ère dwayo, ga iara beno ba wapga kong, ba öng kong bakoe. Pjir ga iara beno jong bi kong. ¿Pja tjwö ara ba kjinmore?»

¹³ «Èye di ère iono ga pjesit ga jek wodogro obi.

¹⁴ Gueniyo di twak tjarë li, èye omiono ga ber wodogro ame. E ber pjang di shälä wleni, ga ie ber löng së iyado Sbö tjok bakoe» ìe ba kong.

¹⁵ Kuya ga tjilë ba kong ga «Tjlapga, di lëp sök li twos bor kong sira, tja wodogro ame wlo, tja tek shäng di shik kjër jüshko ame wlo bakoe» ìe.

¹⁶ Kuya ga tjilë ba kong ga «Pja nom bop lanma wölkjrë. Wlënop ga tek söba» ìe.

¹⁷ Kuya walë lirë ga tjilë ba kong ga «Tja lanma drete» ìe.

Kuya ga tjilë ba kong ga ««Tja lanma drete» lëp shäng li, e lorop beke. ¹⁸ Jilökoyo ga pja lanmaga rayono öötong doglo shkëng (5) tjän, ga eerishko ga domer sök bop tjok li, e bop lanma llëme. Lëp shäng li, e lorop beke» ìe.

¹⁹ Kuya walë lirë ga tjilë ba kong ga «Tjlapga, miydër ga pja Sbö tjökwö laga. ²⁰ Borwa tjlapgaga Samaria so tek dënashko so li Sbö poshrëno dlup èreshko. Gueniyo pjäy judiagara tjilë ga «Sbö, e poshrëy wlo ga woyde ga shäryëy eshko Jerusalén kjokyo dey» lëmi eni» ìe.

²¹ Kuya ga tjilë ba kong ga «Tja tjökwö kjrozong. Dbar tjwe kjwara ga Data Sbö poshrëmi wlo ga pjäy tek dlup ère go ame, pjäy jek Jerusalén kjokyoshko ame bakoe.

²² Samaria sopga, Sbö poshrëmi löng li miydëmi löng

lîeme. Gueniyo tjawa judíoga tjrêko no shäng kjîlara, kjrara Sbörë ber no döga wlo. E kjîshko ga Sbö poshrërwa löng li, e miydërwa löng pjîúe. ²³ Gueniyo dbar tjwe kjwara ga èye Data Sbö poshrèk woydë jîökoyo ga e poshrëya jîökoyo ba pjîúshko, Sbö Sëya go, woyde Sbörë sorë li eni. Ga dbar tjwe lër shäng li, e shrono tjän. ²⁴ Sbö, e sëya. E kjîshko ga woyde ga e poshrëy jîökoyo bi pjîúshko, ba Sëya go» le.

²⁵ Kuya ga tjîë ba kong ga «Miydër ga no pjîluyo iche le Sbörë li tjwe. † Shrono ga lîebo tjeng kës li pjîlöl-gweya borwa kong drete» le.

²⁶ Kuya ga tjîë ba kong ga «Tjwe lëp shäng li, e tja» le.

²⁷ E irgo ga Jesús oppinggaga shrono lok iröng obi. İya lok ga sök lan walë tjok ga yëy le erä, ga wotjîk lok ga «¿Lîeye woyde? ¿Sök lan walë kjwe tjok lîeno?» le, gueniyo kjakrokara lok ba kong lîeme.

²⁸ Eshko ga ba di bapkwö iara walë lirë beno jong eshko, ga to jongya u lok arashko. Öötong shäng eshko ga tjîë nopga kong ga ²⁹ «Domer sök këm kjîlara, tja, lîeye shäryoror dö li, e miyde sök pjir, ga lara bor kong pjire. ¿No pjîluyo ichara Sbörë shrono shäng li ero lîem? Pjây tegö. Shji to ik» le. ³⁰ Kuya lok ga opshino to jek lok ba tjok, jongya Jesús sök lîshko.

³¹ E wopro ga Jesús oppinggaga tjîë ba kong ga «Tjlapga no pingga, pja ios sira» le löng eni.

³² Kuya ga tjîë ba kong ga «Tja lîebo uako tjok, gueniyo lîe miydëmi löng lîeme» le.

³³ Kuya lok ga tjîë lok èng kong ga «¿Èbo dli söno ba kongdo?» le.

³⁴ Gueniyo tjîë ba kong lok ga «Lîeye woyde bor icha-garë ga shäryër le li, e shäryër woydë äär jong shäry-oror pjir guing. Bor kong ga pak ère, e bor dli wîeni.

³⁵ Pjây tjîë ga «Kjwe moglo pkëng (4) obi ga dwîa bo shjiye» lëmi. Gueniyo lër bomi kong ga nopga tek tjeng kjwe izîa. Nopga koshëy Sbö tjîökwo kjrë ame, tek löng Sbö tjîökwo kjrë eniwa tjok wlo.

³⁶ »Èye dwîa skok ga dburyo shaya. Ga dwîa skozlóng dbaryo ga dwîa skogaga li löng wopjîú, dwîa dgagaga tek dënashko li löng wopjîú bakoe. Sbö tjîökwo, e eni wîeni bakoe. Èye tjîökwo kjrono ga ber löng së iyado Sbö tjok. Gueniyo eshko ga tjîökwo pjîölölgwegaga ba kong, kjre wlo li, e löng wopjîú, tjîökwo lagaga ba kong tek dënashko li löng wopjîú bakoe. ³⁷ Oba tjîë ga «Kjîlara dwîa dguë, kjîlara obi ba bo töng» lëba eni. Eni jîöe. ³⁸ Pjây ichër tjîökwo pjîölölgwek oba kong, kjrëba wlo. Gueniyo tek dënashko ga nopga oblë öör löng tjîökwo lë oba kong. Ba pak li kjange. Ga lîebo weno pak shäryara lok kjîshko li, e beno bomi kong» le.

³⁹ Eshko ga Samaria sopga löng kjok eshko li mär beno löng Jesús go ara, lîeye lara walë lirë ba kong li kjîshko. Tjîëno ga «Lîeye shäryoror dö li, e miyde shäng pjir, ga lara bor kong pjire» lara ba kong lok eni.

⁴⁰ Eni ga öötong löng Jesús shwoy ga rokara ber sök ba tjok, ga beno sök eshko ba tjok dbar pjök. ⁴¹ Eshko ga nopga mär beno löng ba go ara obi, tjîökwo lara om go ba kong li kjîshko. ⁴² Eni ga tjîë lok walë li kong ga «Bäm go ga tjawa mär Jesús go, lîeye lorop borwa

kong li kjîshko. Gueniyo kurorwa tjawarë om go shara. E kjîshko ga miydërwa pjîú ga nopga kjok ère so döga li e» le.

Domer parkaga pjîu kong li wa poptara Jesúsde

⁴³ Dbar pjök irgo ga Jesús opshino to eshko dwayo jongya jong Galilea kjokyo. ⁴⁴ (Pjîlara ga Jesús tjîë ga «Kjok kjone pogo ga Sbö tjîökwo laga, e iëba tjwîö ara. Gueniyo ba kjok om go lîshko ga iëba tjwîö lîeme» le eni.) ⁴⁵ Gueniyo kjupäbä ga Jesús sök Jerusalén kjokyo, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëzlóng dbaryoshko. Eshko ga lîebo iydëba lîem wîeniyo shäryara ara. Galilea sopga kjone kjone öör löng eshko bako, ga lîeye shäryara kës li ina lok. E kjîshko ga Jesús öötong shäng Galilea kjokyoshko ga e wlokjrara lok wopjîúe.

⁴⁶ Dbar kjwara ga Jesús jek öötong shäng Caná kjokyo jek obi. Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi, di kjîloswara beno kjîllgwo bo dyo dbo ara kjupäbäshko lîshko. Domer shäng kjîlara Capernaúm kjokyo, parkaga pjîu kong wîeniyo. Wa buk kjîlara swlo ara. ⁴⁷ Kuya domer lirë ga Jesús shrono shäng Judea kjokyo dwayo ga jek öötong shäng ba shwoy ga tjîë ba kong ga «Bor wa swlo ara, buk wolontoe. Rokër bop kong sira ga pja jek bor tjok bor ushko, poptëp wlo» le.

⁴⁸ Kuya ga tjîë ba kong ga «Lîebo iydëba lîem wîeniyo shäryër bomi kong lîem ga pjây mär bor go lîeme» le.

⁴⁹ Kuya domer lirë ga tjîë ba kong ga «Tjlapga, shji to jekdo, bor wa wolontë lîem obi tjok» le.

⁵⁰ Kuya ga tjîë ba kong ga «Pja nom bop ushko. Bop wa poptono tjän» le.

Kuya ga tjîökwo kjrara, ga toe. ⁵¹ Wëshko ga jëk shäng ääto ba ushko ga ba parkagaga tek löng ba wlokjrë irbo, ga tjîë lok ba kong ga «Tjlapga, bop wa, e poptono beno pjîúe!» le.

⁵² Kuya ga tjîë ba kong lok ga «¿Kayö yonkë kjok orë?»

«Kjîlik li zeno kjupke dlo jöya kjwîëshko» le lok ba kong.

⁵³ Eshko ga miydara domer lirë ga Jesús tjîëno ga «Bop wa poptono tjän» lara ba kong li, e dloyo e go. Eni ga beno shäng mär Jesús go, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong tjok.

⁵⁴ Jesús tek Judea kjokyo dwayo shrono shäng Galilea kjokyo irgo ga lîebo iydëba lîem wîeniyo shäryara e tjok ga öötong pjîoglo pjök tjän.

Woshtozlóng dbaryo ga domer jëk lîem wîeniyo poptara Jesúsde kjîlara

5 Öötong dbar shrëzlóng dbaryo judíoga kong oblëshko ga Jesús jek öötong shäng Jerusalén kjokyo obi. ² Shji opzrëk jek Jerusalén kjokyo roshko u bäng bängyo ko Öng Wîëp Ushko So li goshko ga shji jek jëk sira wîeni ga di bapkwö shäryak buk eshko kjwara kësbang, roshko di, arameo tjîökwo go ko Betzata. Ba kopshko ga u tjeng kjwo shkëng (5), di bapkwö li sor go pjribrie. ³ Swlöpga oblë oblë tjeng töshko

† NO PJÏLUYO ICHE LE SBÖRË li, e kowëba CRISTO bakoe.

eshko ara, nopga kjok ïgö ñlëm wñeniyo, nopga jëk ñlëm wñeniyo, nopga dre kuga ñlëm wñeniyo bakoe. ¹⁵ Buk kjlara eshko jëk ñlëm wñeniyo. E öötong ñu pjlogio sak mya kjingsho kjwong (38). ⁶ Eni ga Jesús jek öötong shäng eshko ga buk li ñna, ga buk eshko öötong ñu kop ara li miydara, ga tjîë ba kong ga «¿Pja poptë woy-dëre?»

⁷ «Tjlapga, di kjwe ñuywëshko ga tja oplong woydë ba roy, gueniyo tja kjimtaga ërë ñlëme. Tja drön ara, oplong om go wlo ñershko ga oblë oplono bor bäm go tjän» le.

⁸ Kuya ga tjîë ba kong ga «Pja kojözong. Bop bukklo buk kjwe kjros, ga pja jëkzong» le ba kong. ⁹ Jekdo eshko ga poptono, ba bukklo buk li kjrara, ga jëk-tonge.

Eshko ga woshtozlong dbaryo. ¹⁰ Eni ga domer li ñya judio tjlapgagarë lok ga tjîë lok ba kong ga «Eeri ga woshtozlong dbaryo. Bi bukklo, e söy wlo ga äe» le.

¹¹ Kuya ga tjîë ba kong lok ga «Bor poptaga tjîëno bor kong ga “Bop bukklo kjwe kjros, ga pja jëkzong” ñara bor kong eni» le.

¹² Eni ga tjîë lok ba kong ga «¿Laga ërë bop kong eni?» le. ¹³ Gueniyo e ë miydara ñlëm, poptono pjirshko ga Jesús opjneno jek nopga tjeng ara li tjreko kjishko.

¹⁴ E irgo ga domer li wñena Jesúsde öötong sök Sbö u zlong bäng, ga tjîë ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptono beno shäng pjüe. Gueniyo ñlëbo owa shäryëp ame, ñlëm ga ñlëbo wen bop kong owa e kjinmo kjwe» le. ¹⁵ Eshko ga domer li to ey dwayo, jek öötong shäng judio tjlapgaga shwoy, ga tjîë ba kong lok ga «Bor poptaga, e Jesús» le. ¹⁶ Eni ga ñlëbo shärye Jesúsde eni woshtozlong dbaryo kjishko ga opyono beno löng ba wloyo.

¹⁷ Gueniyo Jesús tjîë ba kong lok ga «Woshtozlong dbaryo ëmdë ga bor Data, e shäng parkë obi, ga tjara omshäryë eni bakoe» le. ¹⁸ Kuya lok ga iirkono ara ba kong. Woshtozlong dbaryo ga pak shärye enido dö ñlëm, Sbö, e kowara ba Data ñara ñishko ga miydara lok ga e opyono tjwio Sbö dik ñayde shäng. E kjishko ga zroya lok woydë ara anmoyö.

Sbö Wa, e ichaga ba Datarë

¹⁹ Eshko ga Jesús tjîë ba kong lok ga «Lër bomi kong jîökoyo ga ñlëye shärye Data Sbörë li, e shäryotë tja ba Wa ërerë döe. Lëbo shäryër bor woshko ñlëme. ²⁰ Tja woyde bor Datarë ara, ga ñlëbo tjeng kës shärye shäng li, e pñya bor kong drete. Ga ñlëbo pñya bor kong kës-bang, ëre kjinmo anmoyö. ²¹ Eye wolono ga woshre Data Sbörë ber shäng së iröng obi. Eni wñeni ga eye iër woydë ber shäng së ga iër ber eni ga pjü bakoe. ²² Ga eye ñlgweya Data Sbörë ber shdungko wlo ñlëme. No ñlgwega iara beno shäng li, e tja. ²³ Shäryara eni, tja

† Tek dëdashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjîë ga «Swlopga oblë oblë tjeng töshko eshko ara, no kjok ïgö ñlëm wñeniyo, no jëk ñlëm wñeniyo, no dre kuga ñlëm wñeniyo bakoe. Ga löng di buk li dgön koshë. Olö ga Sbö parkaga kjok dogo so ter tjwe kjlara, ga di buk li rowe, dgön wlo. Eshko ga eye opzrëk jer di li roshko bäm go ga poptë jekdo.»

bangkjreba wlo, e bangkjreba sorë ga eni. Eye, tja bangkjre ñlëm ga bor ichaga bangkjre ñlëm bakoe.

²⁴ »Lër bomi kong jîökoyo ga eye, bor tjîökwo kjrara, ga mär bor ichaga go ga beno löng së ñyado ba tjok, epga shdungko ame. Bäm go ga beno löng no wolono wñeni, gueniyo iara beno löng së jîökoyo shara. ²⁵ Lër bomi kong jîökoyo ga dbar tjwe kjwara ga Sbö Wa ëre ybö kuya nopga wolono löng wñeni lirë, ga eye omtjîökwo kjrë ga ie Sbörë ber löng së jîökoyo shara. Ga dbar tjwe lër shäng li, e shrono tjän. ²⁶ Nopga ber tjeng së, e laga Data Sbörë eröe. Gueniyo ba Wa ëre iara beno ba laga eni bakoe. ²⁷ Ga dbo twara bor kong no ñlgwek ber shdungko wlo, tja shrono kjok dogo dwayo beno no kjishko.

²⁸ »Pjäy kong ñlëbo ñoror li, pjäy opshgawë e kjishko ñlëme. Dbar tjwe kjwara ga Sbö Wa ëre ybö kuya nopga wolono iak öötong tjeng sakshko lirë, ²⁹ ga woshre, ga opshik lok tjeng ñishko dwayo. Eshko ga eye wolono löng ñlëbo pjü shäryë wñeniyo ga woshre ber tjeng së ñyado Sbö tjok wlo, ga eye wolono löng ñlëbo owa shäryë wñeniyo ga woshre ber tjeng shdüya Sbörë wlo. ³⁰ Lëbo shäryër bor woshko ñlëme. No ñlgwer, tja ichara ba ñlgwek sorë li eni. ñlgwershko ga woydër ga bor ichaga ber wopjü bor tjok. E kjishko ga ñlëye lër shäng li, e bek lotë.

Tjîökwo lagaga Jesús kjishko

³¹ »Tja tjîë bor kjishko om go kjwe ga e tjwio ñlëme. ³² Gueniyo shäng kjlara obi tjîë bor kjishko, ga miydër ga ñlëye le li, e jîöe.

³³ »Pjäy nopga ichono ñlëbo kjakrokë Juan kong, ga ñlëye ñara bomi kong li, e jîöe. ³⁴ Bor kong ga tjîökwo ñara norë li, e tjwio ñlëme. Gueniyo lër shäng bomi kong, ba tjîökwo kjrëmi wlo, pjäy där e go wlo. ³⁵ Juan Sbö tjîökwo ñono shäng bomi kong, iök jong shjiy wñeni, ga pjäy beno löng wopjü ba kälä li goshko dbar kjwöbö.

³⁶ »Gueniyo ñlëbo shäryër kës-bange. Shäryër eni, tja ichara Data Sbörë ba shäryë kjishko. Miydëmi e go ga tja ichaga erë. Eni ga bor tjîökwo tjwio ara, tjîökwo ñara Juandë bor kjishko li kjinmo.

³⁷ »Tja ichara Data Sbörë, ga tjîëno bor kjishko bakoe. Gueniyo e ñmirë ñlëm, ba tjîë li kumirë ñlëm bakoe. ³⁸ Ba tjîökwo kumi woydë ñlëme. Tja ichara ba lë bomi kong, gueniyo pjäy mär woydë bor go ñlëme.

³⁹ »Pjäy opping Sbö kjibokwoyo go ara, pjäy opping äär ber löng së ñyado Sbö tjok wlo. Ga ñlëbo tak lok ara eshko bor kjishko. ⁴⁰ Eni ëmdë ga pjäy ber löng së ñyado Sbö tjok wlo ga pjäy mär woydë bor go ñlëme.

⁴¹ »Tja poshrëkoba li, e bor kong ga tjwio ñlëme. ⁴² Miydër pjü ga Sbö woydëmi ñlëme. ⁴³ Tja ichaga bor Datarë, ga tja shrono shäng na, gueniyo tja tjîökwo kjrëmi woydë ñlëme. Gueniyo oblë tjwayde shäng ba woshko kjwe ga era tjîökwo kjrëmi owa ñlëme. ⁴⁴ Woydëmi ga oba ber löng wopjü bomi tjok, gueniyo Sbö sök kjlaraso li ber wopjü bomi tjok li, e bomi kong ga ñlëno ñlëme. ¿Eni ga tja tjîökwo kjrëmi sorëro?

⁴⁵ »Gueniyo pjäy rotaga Data Sbö kong li, e tja llëme. Bomi rotaga, e Moisés. Pjäy mär löng tjökwö tara li go lëmi. ⁴⁶ Ga tjökwö li tara bor kjishko. Eni ga ba tjökwö li kjroromi jökwöyo kjwe ga bor tjökwö kjroromi bakoe. ⁴⁷ ¿Gueniyo ba tjökwö tara pjang li kjroromi llëm kuzong ga bor tjökwö kjrëmi sorëro?» le.

Jesús nopga sëno doglō sak dbäw dbäw pjloglō shkëng (5,000)

6 E irgo ga Jesús jek dipzono öötong shäng di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea kjwo kalëkong. Di bäng li ko Tiberias bakoe. ² Eshko ga nopga jek löng ara ba tjok, llëbo ÿdëba llëm wleniyo shärye shäng ara li ñna lok kjishko. ³ Ga Jesús jem öötong wloktong sök dlup jong kwara eshko li go ba oppinggaga tjok. ⁴ Eshko dbaryo ga Israel tjëyoga dök-tong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo judioga kong li döröe.

⁵ Eshko ga nopga tëm löng träk llëm ba shwoy li kop ÿya ga tjilë Felipe kong ga «¿Shji dli twilëk oba löng kës tëm tjeng kjwe kong kjone?» le. ⁶ Llëye shärye eshko li miydara shäng pjir tjän, gueniyo lara ba kong eni, ba tjilëkklo, dborye sorë kuya wlo.

⁷ Eni ga Felipe tjilë ba kong ga «Kjwepga kjwe sëy uunkong wlo ga woyde ga dbur bayo domer parkono dbargwo sak dbäw pjloglō pjök (200) äska wleni. Shäryoroy eni ëmdë ga dliyo shdöy sira sira ga pjitënge» le.

⁸ Eshko ga ba oppingga kjlara obi ko Andrés, Simón Pedro löng li tjilë ba kong ga ⁹ «Kjwozirwa shäng jüshko kjlara, pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mã tjeng do pjök bakoe. ¿Gueniyo kjwe llëno oba löng kës kjwe kong?» le.

¹⁰ Kuya Jesúsde ga tjilë ba oppinggaga kong ga «Nopga kjwe ichozï wlar tjeng töshko» le. Eni ga ichara lok wloktong tjeng shkwamsho ara eshko li kjing go. Domerga tjeng eshko doglō sak dbäw dbäw pjloglō shkëng (5,000) dik.

¹¹ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li kjrara Jesúsde, ga tjilë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjü bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho li shdöra nopga sirkeno tjeng kës li kong, woydara lok bayo kjöm ga eni. Ga shäryara eni mã li tjok bakoe.

¹² Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjü irgo ga Jesús tjilë ba oppinggaga kong ga «Worbo tömi, opzang llëm wlo» le ba kong. ¹³ Eni ga pjlung shosho li worbo töna lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

¹⁴ Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara Jesúsde li ÿya nopga tjeng lirë ga tjilë lok ëng kong ga «Jökwöyo ga Sbö tjökwö laga tjwe wlo li kjwe» le. ¹⁵ Ga wotjilë lok ga shaya, iche ber sök ba pjluwo dbo go wlo le. E miydara Jesúsde pjir kuzong ga opshino jem llögong sit, ber sök tjoksa wlo.

Jesús jëktong di kjing go

¹⁶ Kjok ro zoktong irgo ga ba oppinggaga jer dlup li go dwayo öötong di bäng buk kësbang li sor go. Eshko ga Jesús tjwayde llëm obishko ga opyono jem lok kjyong roshko, jek dipzë löng Capernaúm kjokyo wlo le, di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong. ¹⁸ Jek löng kjyong roshkoshko ga pjluk shrono dbo ara, di iöya ara bakoe.

¹⁹ Jek löng kjyong roshguë wop ara, öötong löng di bäng roworbëshko † ga Jesús ÿya lok ga tek jek shäng di li kjing go, ba kjyong jek pjang li shwo lëkong, ga bangkjara lok ara. ²⁰ Eshko ga tjilë ba kong lok ga «Tja li jekdo shäng! Llëye bangkjre mi llëme» le. ²¹ Kuya lok ga wlokjara lok kjyong li roshko. Jekdo eshko ga ba kjyong öötong pjang di bäng li kjako, äar woydë lok kjone lishko.

²² Nopga beno tjeng di bäng kjwo kalëkong li ommyidono ga Jesús oppinggaga brikong lok kjyong kjlara roshko, ga Jesús to jek ba tjok llëme. Ga kjyong oblëra drete. Wëshko ga ²³ kjyong tek lok kjlöbö Tiberias kjokyo dwayo, shrono tjeng nopga iono kjupkeshko li shtoyoshko. ²⁴ Ga miydara lok ga Jesús sök llëm, ba oppinggaga löng llëmshko ga opyono lok kjyong roshko, ga to dipzono jek Capernaúm kjokyo, Jesús wlek.

Dli, shji ie ber löng së ÿyado Sbö tjok li, e Jesús

²⁵ Öötong löng di kjwo kalëkong ga wlena lok, ga tjilë lok ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿pja tjwe shäng na llonoshko?»

²⁶ «Lër bomi kong jökwöyo ga tja wleni löng, pjäy iono bö tjung, wopjü kjishko erä. Gueniyo llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryoroy li, e llë loklo miydëmi löng llëme. ²⁷ Pjäy parkë dli srer wleniyo kjishko llëme. Pjäy parkë dli srer llëm wleniyo kjishko dey, uoromi ga pjäy ie ber löng së ÿyado Sbö tjok wleniyo. No to ter kjok dogo dwayo ëre, tja ichaga Data Sbörë, ga dli ëre twaga bomi kong li, e tja» le.

²⁸ Eni ga tjilë lok ba kong ga «¿Pak woyde Sbörë ga shäryërwa le li llë? ¿Llëye shäryërwa ga pjü, Sbö ber wopjü borwa tjok wlo?»

²⁹ «Tja ichaga erë, ga pak woyde ga shäryëmi le li, e ëre: Pjäy mär ber löng bor go» le.

³⁰ Kuya lok ga tjilë ba kong ga «Tjawa mär ber löng bop go wlo ga woydërwa ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryëp borwa kong, ñnwa wlo. ¿Llëye shäryëp ga pjü? ³¹ Borwa tjlapgaga tek dënashko so löng kjok dogro no llëmshko ga *maná* uara lok eshko, tak pjang Sbö tjökwö go sorë li eni. Tjilë ga “Dli twara ba kong kjok dogo dwayo” † le.

³² Kuya ga tjilë ba kong lok ga «Pjäy wotjilë ga dli lëmi löng li twaga Moisésde bomi kong kjok dogo dwayo lëmi. Gueniyo lër bomi kong jökwöyo ga e eni llëme. E twaga bor Datarë bomi kong. Dli jökwöyo ter tjwe kjok dogo dwayo twaga li e. ³³ Dli twe li, kjlara ichak Sbörë

† Di bäng li sor go äar ba roworbëshko wlo ga e wop kilómetro shkëng (5) dik. †† Exodo 16.4; Nehemías 9.15; Salmo 78.24-25.

ter shrono shäng kjok dogo dwayo, nopga löng kjok ère kjing go ie ber löng së ÿyado ba tjok wlo li e» le.

³⁴ Eni ga tjîle lok ba kong ga «Tjlapga, dli lèp shäng li twos borwa kong ÿyado» le.

³⁵ Kuya ga tjîle ba kong lok ga «Dli, e uoromi ga pjây ie ber löng së ÿyado Sbö tjok wleniyo li, e tja. Èye tjwe ber bor tjok wlo, ga mär bor go ga ber pjirö ame, e ber wodogro ame bakoe. ³⁶ Gueniyo tja ñnomi ëmdë ga pjây mär bor go llëm, loror bomi kong sorë li eni.

³⁷ Nopga twara Data Sbörë beno bor kong kës li, e tjwe ber tjeng bor tjok wlo. Ga èye tjwe ber bor tjok wlo ga wlokrër uunkong, "Llème" lër è kong llème.

³⁸ »Tja ter shrono shäng kjok dogo dwayo, llèbo shäryër bor woshko wlo llème. Tja ichara bor Datarë shrono shäng llèye woyde ga shäryër le li, e shäryotë.

³⁹ Ga llèye woyde bor ichagarë li, e ère: Kjok pjir dbaryoshko ga nopga twara beno tjeng bor kong kës li woshrër iröng obi, jer kjlara llëm wlo. ⁴⁰ Woyde bor Datarë ga èye ba Wa ère tjökwö kjrë, ga mär bor go ga ber löng së ÿyado ba tjok. Eni ga epga woshrër uunkong iröng obi kjok pjir dbaryo lishko» le.

⁴¹ Kuya judioga löng lirë ga Jesús läywara lok owa, «Dli ter shrono kjok dogo dwayo li tja» lara li kjishko.

⁴² Tjîle lok èng kong ga «¿Domer kjwe Jesús llëmdo? ¿Data José llëmdo? Ba data, mekë, e miyërwa pjüe. ¿"Tja ter shrono shäng kjok dogo dwayo" le sorëro?» le.

⁴³ Kuya Jesúsde ga tjîle ba kong lok ga «Tja läywëmi èng kong eni kjër llème. ⁴⁴ Tja ichaga Data Sbörë. Ga èye ichara ber bor tjok wlo llëm ga tjwe ber bor tjok wlo ga äe. Gueniyo èye tjwe ber bor tjok wlo ga woshrër iröng obi kjok pjir dbaryo lishko. ⁴⁵ Tjökwo tara Sbö tjökwo laga tek dënashko so kjlararë beno pjang eni: "Llono ga nopga uunkong pïya Sbörë om go." † Eni ga èye Data Sbö tjökwo kuno, ga llë loklo miydara ga tjwe ber tjeng bor tjok uunkong.

⁴⁶ »Data Sbö, e tga èrë llème. Gueniyo to ter ba shwoy dwayo èra omïno eröe. ⁴⁷ Lër bomi kong jökoyö ga èye mär bor go ga ber löng së ÿyado Sbö tjok uunkong.

⁴⁸ »Dli, e uoromi ga pjây ie ber löng së ÿyado Sbö tjok wleniyo li, e tja. ⁴⁹ Bomi tjlapgaga tek dënashko so löng kjok dogro no llëmshko ga maná uara lok eshko. Eni ëmdë ga woiono uunkong. ⁵⁰ Gueniyo dli ter shrono kjok dogo dwayo wleniyo lira, èye omuono ga woion llème. ⁵¹ Dli ter shrono kjok dogo dwayo li, e tja. Èye omuono ga ber löng së ÿyado Sbö tjok. Dli lër shäng li, e bor sho lotë. E twër nopga löng kjok ère kjing go kës li kong, äär ber löng së ÿyado Sbö tjok wlo» le.

⁵² Kuya judioga löng lirë ga èng lono lok kar kar èng tjok. Tjîle lok ga «¿Domer kjwe, llë laydero? ¿Shji iche ba sho uë le, e sorëro?» le lok eni.

⁵³ Kuya Jesúsde ga tjîle ba kong lok ga «Lër bomi kong jökoyö ga pjây ber löng së jökoyö wlo ga no to ter kjok dogo dwayo ère sho uëmi, srëng iëmi kjüwe.

⁵⁴ Ga èye omshäryono eni ga woshrër iröng obi kjok

pjir dbaryo lishko, ga ber sök së ÿyado Sbö tjok. ⁵⁵ Dli jökoyö lër shäng li, e bor sho. Llèbo iëy wlo jökoyö li, e bor srëng. ⁵⁶ Èye bor sho uono, bor srëng iono ga beno sök bor tjok, ga tja beno sök ba tjok, no kjlaraso wleni.

⁵⁷ »Data Sbö sök së, ga tja sök së ba kjishko. Tja ichara shrono shäng na, ga èye mär bor sho go ga ber löng së jökoyö bor kjishko. ⁵⁸ Bomi tjlapgaga tek dënashko so maná uono lok, ga woionoe. Dli ter shrono kjok dogo dwayo li, e so e kjoyo llème. Èye dli lër shäng li uono ga ber löng së ÿyado Sbö tjok» le.

⁵⁹ Llèbo tjeng kës ère lara Jesúsde shäng oba kong Capernaüm kjokyo, judioga syö uyo jong eshko li roshko.

Jesús oppinggaga ba rayono lok ara

⁶⁰ Kuya ba oppinggaga tjeng eshko lirë ga epga ara tjîle lok èng kong ga «Tjökwo le shäng li, e kjrëy wlo ga kjange. ¿Èye omkjrë ga pjüro?» le.

⁶¹ Llèye le löng li miyde Jesúsde shäng pjir, ga tjîle ba kong lok ga «¿Tjökwo lër shäng li, e bomi barwoklore?

⁶² ¿No to ter kjok dogo dwayo ère jem eshko iröng obi li ñnomi wleni ga llèye lëmi eshko? ⁶³ Nopga ber löng së laga Sbö Sëyarë, llèye shärye norë om go ga äe. Ga tjökwo lër shäng bomi kong li, e Sbö Sëya ÿ. E kjishko

ga tjökwo kjroromi wleni ga pjây beno löng së ÿyado Sbö tjok. ⁶⁴ Gueniyo pjây kjong kjong mär woydë bor go llème» le. Èye mär ber löng ba go llëm li è, ba soynega shäng li è, e miyde shäng pjir tek dämärshko. Lara eni e kjishko. ⁶⁵ E irgo ga tjîle ba kong lok ga «Tja tjilëno bomi kong ga "Èye ichara Data Sbörë ber bor tjok wlo llëm ga tjwe ber bor tjok wlo ga äe" loror eni e kjishko» le.

⁶⁶ Kuya ba tjökwo kragaga tjeng eshko lirë ga epga ara shdöktong to lok, jëktong lok Jesús tjok ame.

⁶⁷ Eshko ga Jesús tjilë ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong ga «¿Pjây ëmdë ga toe woydë bakore?» le.

⁶⁸ Kuya Pedrorë ga tjilë ba kong ga «Tjlapga, tjawa ber löng së ÿyado Sbö tjok wlo ga bop tjökwo kjrorwarë. ¿Eni ga pja rayororwa kjwe ga tjawa mär ber löng è go? ⁶⁹ Bop tjökwo kjrorwarë. Ga miyërwa ga pja iak beno shäng dboy Sbö kong» le.

⁷⁰ Kuya ga tjilë ba kong ga «¿Pjây doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kraga tjarë llëmdo? Eni ëmdë ga pjây kjlara wotjlik Ä wleni» le. ⁷¹ Lara eni li, e Judas layde shäng. E Simón Iscariote wa. Judas, e Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo, gueniyo Jesús soynena, iara beno tjeng ba wloyoga wloshko.

Jesús to jek judioga löng u shäryak öng kwota go dbaryo li shrëk

7 E irgo ga Jesús to jek shäng kjok shto oblë oblë Galilea kjokyo. Gueniyo Judea kjokyo ga judioga löng ba wliëk, zröya lok wlo le. E kjishko ga jek woydë eshko llème. ² Eshko dbaryo ga judioga löng u shäryak

† *Isaias 54.13.*

öng kwota go dbaryo li döroe. ³ Eni ga Jesús lëmga tjîë ba kong ga «Pja nom jek Judea kjokyo, llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryëp shäng li ÿya bop oppinggaga tjeng eshko lirë bako wlo. ⁴ Woydëy ga llëbo shäryëy li miydëba wlo ga shäryëy lütshko wlo ga äe. Eni ga llëbo shäryëp shäng li, e shäryos oba uunkong boksh-to, pja ë miydëba wlo» le. ⁵ Lara lok eni, epga ba lëmga ëmdë ga mätë ba go llëm obi kjîshko.

⁶ Kuya ga tjîë ba kong lok ga «Pjäy jek eshko woydë-mi llono ga eni. Gueniyo tja dbaryo äätë llëm obi.

⁷ Nopga Sbö miydë llëm wleniyo, pjäy ÿywa lok shjiktëng llëme. Gueniyo tjara ÿywa lok shjiktëng, llëbo shärye löng li, e owa lër shäng ba kong kjîshko. ⁸ Pjäy to dbar li shrëk. Tjara jek llëm obi, tja dbaryo äätë llëm obi kjîshko» le, ⁹ ga beno sök eshko Galilea kjokyo.

¹⁰ Gueniyo ba lëmga brikong pjir irgo ga jek öötong shäng eshko, lütshko wleni, miydëba llëm wlo.

¹¹ Eshko ga wlëya judío tjlapgagarë löng, ga tjîë ga «¿Domer, e kwonllo?» le löng ëng kong eni.

¹² Nopga löng eshko li Jesús lanyotkë löng ara. Kjong kjong tjîë ga «Domer, e pjîüe» le. Kjong kjong obi tjîë ga «Eni llëme. Shäng oba jyäp gwë eröe» le. ¹³ Eni ëmdë ga judío tjlapgaga bangkjre lok ara. E kjîshko ga Jesús lanyotke lok lütshko erö, kuya lok llëm wlo.

Jesús oba pino

¹⁴ Dbar li shrëkoba äär jong sondë kjwara, ga öötong dbar bëy wleni ga Jesús opzrëno jek öötong shäng oba ping Sbö u zlong bäng kjwlëe. ¹⁵ Kuya judío tjlapgagarë ga beno löng sëya llëm, ga tjîë lok ëng kong ga «Domer kjwe oppino llëme. ¿Eni ga kjok miydë ara kjweni sorëro?» le lok eni.

¹⁶ Lëye le löng li miyde Jesúsde shäng pjir, ga tjîë ba kong lok ga «Tjîökwo lër shäng bomi kong ëre, e laga tjarë llëm, e laga bor ichagarë. ¹⁷ Tjîökwo li laga tjarëre, de laga Sbörë, e miydaga Sbö kolagaga löng lirë. ¹⁸ Èye tjîökwo lë ba woshko ga opyë woydë ber pjîü oba bokso eröe. Gueniyo ëye opyë woydë ber pjîü ba ichaga bokso ga tjîökwo bek li layde, jyö le llëme. ¹⁹ ¿Kjok llgwekklo twara Moisésde beno bomi kong dënashko llëmdo? Eni ëmdë ga pjäy omkojë llëme. ¿Eni ga tja zrömi woydë egaro?»

²⁰ «¿Pja skwëro? Pja goshko Ä sëya kjîlara. ¿Pja zröga erë lëpdo?» le ba kong.

²¹ Kuya ga tjîë ba kong ga «Woshtozlong dbaryo ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong kjrina, ga pjäy beno löng sëya llëme. ²² Dënashko ga pjäy ichara Moisésde bomi wapga domerga doyo jyä të. (Ichaga Moisésde jîökoyo, gueniyo soyara bomi tjlapgaga tek dënashko so tjwlo ara lirë bäm go.) Pjäy ichara eni kuzong ga bomi wapga äär dbargwo kjwong (8) ga doyo jyä tëmi, woshtozlong dbaryo ëmdë ga shäryëmi eni. ²³ ¿Eni ga shäryëmi eshko dbaryo, kjok llgwekklo tara Moisésde pjang li shäryëmi wlo ga no poptor ey dbaryoshko ga pjäy iirkono ara bor kong ega? ²⁴ No llgwemishko ga llgwemi llëbo ÿmi li go ame, llgwemi bek shara» le.

²⁵ Kuya Jerusalén sopga löng lirë ga kjong kjong tjîë ëng kong ga «¿Domer wlëkoba löng, zrökoba wlo li shäng kjwe llëmdo? ²⁶ Shäng tjîökwo lë oba uunkong boksh-to, ga kong llëye le bi ichagagarë ba kong llëme. ¿Miydara lok ga no pjîüyo iche le Sbörë li kjwe jîöe le lëpdo? ²⁷ Gueniyo no pjîüyo iche le Sbörë li tjweshko ga e kjone so miydaga erë llëme. Domer kjwera kjone so miydëra pjîüe» le löng eni.

²⁸ E wopro ga Jesús shäng oba ping Sbö u zlong bäng. Lëye le löng li kuya ga tjîë ba kong lok dbo go ga «Tja ë miydëmi lëmi löng eni. Tja kjone so miydëmi lëmi löng eni bakoe. Gueniyo tja ëre shrono shäng bor woshko llëme. Tja ichaga tjok. Tjîökwo bek laga li e. Era miydëmi löng llëme. ²⁹ Gueniyo tjara tek ba shwoy dwayo, ga tja ichaga erë. E kjîshko ga e miydër pjîüe» le.

³⁰ Eshko ga shaya lok woydë, gueniyo ba dbaryo äätë llëm obi kjîshko ga to porwara lok llëme. ³¹ Eni ëmdë ga nopga tjeng eshko li tjrëko ga nopga ara beno löng mär ba go. Tjîë löng ga «¿No pjîüyo iche le Sbörë li shronoshko ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shärye domer kjwe kjinmo sorëro?» le löng eni.

Nopga ichara fariseogarë Jesús shak le

³² Jesús lanyotkëba sorë li roy kura fariseogarë, ga tönö lok syöshtaga kägäyoga tjok. E irgo ga Sbö u dagaga ichara lok kjlëbë ba shak. ³³ Öötong jek löng ba shwoy ga Jesús tjîë löng li kong ga «Tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbë döe. E irgo ga tja to iröng bor ichaga sök lishko. ³⁴ Eshko ga tja wlëmi löng kjër ga tja wlëmi llëm, tja öötong sök lishko ga pjäy äär eshko ga ä kjîshko» le.

³⁵ Kuya judioga löng lirë ga tjîë lok ëng kong ga «¿Wlëy ga äe le li, e sorëro? ¿Jongya kjok shto oblë oblë, judioga shdöktong öötong löng tjëyoga oblë oblë tjrëko lishko, nopga judío llëm wleniyo ping wlo lëpdo? ³⁶ ¿Tjîë ga «Tja wlëmi löng kjër ga tja wlëmi llëm, tja öötong sök lishko ga pjäy äär eshko ga ä kjîshko» le shäng li llë layde?» le.

Di tur ri ri bi roy dwayo

³⁷ E irgo ga dbar shrëzlong dbaryo pjirzlong dbaryo li öötonge. Dbar eshko li tjwlo ara anmoyö lëba. Eshko dbaryo ga Jesús kojono shäng kojong, ga tjîë dbo go ga «Èye wodogro ga tek bor shwoy, di twër ba kong li ie wlo. ³⁸ Èye mär bor go ga ber shäng di jong tur ri ri ba roy dwayo wleni, e iaga erë ga ber löng së ÿyado Sbö tjok, tak pjang Sbö tjîökwo go sorë li eni» le. ³⁹ (Di li, e Sbö Sëya loklo. Èye mär ba go ga kong Sbö Sëya twe ber ba go wlo layde. Eshko dbaryo ga Jesús äätë ber sök kësbang, tjwlo ara kjok dogo llëm obi. E kjîshko ga Sbö Sëya twayde llëm obi.)

Nopga shdöktong beno wotjîk oblë oblë

⁴⁰ Kuya löng lirë ga kjong kjong tjîë ga «Jîökoyo ga Sbö tjîökwo laga tjwe lëba li kjwe» le. ⁴¹ Kjong kjong tjîë ga «No pjîüyo iche le Sbörë li kjwe» le. Kjong kjong

obi tjlë ga «Eni llëme. No pjlyo iche Ìe Sbörë li wen tjwe Galilea kjokyo dwayo llëme. ⁴² Sbö tjlökwo tak pjang li tjlë ga e David tjëyo, e ber Belén so, David weno buk lishko» Ìe. ⁴³ Eni ga nopga shdöktong beno wotjlik oblë oblë Jesús kjishko. ⁴⁴ Kjong kjong omshak woydë, gueniyo porwara lok llëme.

Judío tjläp gaga Jesús tjlökwo kjrono llëme

⁴⁵ E irgo ga Sbö u dagaga ichara löng li to jek lok ba ichagaga löng lishko iröng obi. İya ba ichagagarë lok ga tjlë ba kong lok ga «¿Söromi llëm ega?» Ìe syöshataga kägäyoga, fariseoga lirë eni.

⁴⁶ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Ëye tjlë wolëso eni li kurwarë llëme» Ìe.

⁴⁷ Eni ga fariseoga tjlë ba kong lok ga «¿Pjây ëmdë ga jyäp gwara bakore? ⁴⁸ Shji judío ichagaga, fariseoga, shji mär ba go kjlara llëme. ⁴⁹ Ba tjlökwo kfragaga löng li, kjok llgwëkklo tara Moisésdë li miyde löng llëme. Epga shdungko» Ìe.

⁵⁰ Eshko ga fariseo shäng kjlara ko Nicodemo. Pjlara ga öör lan Jesús tjok. Eshko ga tjlë löng li kong ga ⁵¹ «Tjlökwo tak pjang bi kjok llgwëkklo go tjlë ga ëye rotaraba ga kjakrokëy ba kong, llëye shäryara li, e llë miydëy yötso wlo, ga shdüydë eshko kwilë jã» Ìe.

⁵² Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Pja ëmdë ga Galilea soro? Sbö tjlökwo tak pjang kjibokwo go li Ìs yötso. Miydëp e go ga Sbö tjlökwo laga wen tjwe Galilea kjokyo dwayo llëme» Ìe. ⁵³ E irgo ga töno löng eshko li to jongya lok ba ushko.

Walë llëbo owa shäryaga wleniyo söra öötong shäng Jesús bokshto kjlara †

8 E irgo ga Jesús jem Olivos dlupyo. ² Wëshko kjok shröngto ga jer öötong shäng Sbö u zlong bäng obi. Eshko ga nopga shrono löng ara ba shwoy, ga Jesús wloktong sök ba ping eshko.

³ E wopro ga no pinggaga kjok llgwëkklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e tek löng kjlëbë eshko. Walë tek söra lok kjlara. Walë li wlenaba buk domer tjok, gueniyo domer, e ba lanma llëme. Öötong löng eshko ga walë li iara lok beno shäng nopga löng li boksho, ⁴ ga tjlë lok Jesús kong ga «Tjläp gaga no pingga, walë kjwe wlenaba buk domer tjok, gueniyo domer, e ba lanma llëme. ⁵ Kjok llgwëkklo go ga shji ichara Moisésdë walë kjweniyo lok ak go, zröy wlo. ¿Llëye lëp eshko?» Ìe. ⁶ Lara lok eni, Jesús tjlyra wlo, rote lok llëye Ìe li go wlo.

Kuya Jesús dë ga dboryara llëme. Kjujono shäng llëbo të klung kjing go ba sakkwo go. ⁷ Ga kjakroke lok ba kong kjër kuzong ga kojono iröng, ga tjlë ba kong lok ga «Pjây kjone dey ga kumi ga pjlo bek, llëbo owa shäryaga llëm wleniyo ga akkwo kjrëmi kwara ga walë kjwe lözï e go bäm go» Ìe, ⁸ ga kjujono shäng llëbo të klung kjing go ba sakkwo go jek obi.

⁹ Kuya nopga tjeng lirë ga brik lok kjlara kjlara, këkboga äär jong dwlasga go. To pjir ga walë li beno shäng Jesús tjok eröe. ¹⁰ Eshko ga Jesús kojongö shäng, ga tjlë ba kong ga «¿Bop rotaga tjwe löng yë kwonillo? ¿Pja shduna lok llëmdë?»

¹¹ «Llëme, Tjläp gaga. Tja shduna lok llëme» Ìe ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja ëmdë ga pja shdun llëm bakoe. Eni ga pja nomo. Gueniyo ga llëbo owa shäryëp ame» Ìe.

Jesús tjlëno ba kjishko om go

¹² E irgo ga Jesús tjlëno nopga kong obi. Tjlë ga «Tja so iök jong shjiy nopga kjok ëre so kong kjoyo, kjok miyde lok ara wlo. Ëye jëk shäng bor tjok ga jëk kjok ro sï roy wleni ame. Era jëk iök shjiy li tjok wleni, kjok Ìgö wëllë wlo, ga beno shäng së İyado Sbö tjok» Ìe.

¹³ Kuya fariseogarë lok ga tjlë ba kong ga «Pja tjlë shäng bop kjishko om go erä. E kjishko ga bop tjlökwo tjlwlo llëme. Woyde ga laga oblërë bop kjishko dey» Ìe.

¹⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja tjlë shäng bor kjishko ëmdë ga tjlökwo lër shäng li, e jlö, tja tjwe kjone dwayo, tja jek kjone, e miydër shäng pjlu kjishko. Gueniyo pjâyda ommiydë llëme. ¹⁵ Pjây no llgwëk, nopga kjok ëre so Ì dik. Gueniyo tjara no llgwëk llëme.

¹⁶ Ll gwëror kjwe ga shäryoror bor woshko llëm, shäryoror Data Sbö, bor ichaga li tjok. E kjishko ga ll gwëror kjwe ga kjwe beno beke. ¹⁷ Bomi kjok llgwëkklo tak pjang li tjlë ga ëye llgwëy wlo ga woyde ga nopga wlyë do pjök omïno, omle jong eni wleniyo. Enira llgwëy ga pjlye. ¹⁸ Tjlökwo lagaga bor kjishko li tjeng do pjök eni bakoe. Kjlara li tja, kjlara li Data Sbö, bor ichaga. Tjawa pjöyikong tjlëno bor kjishko beke» Ìe.

¹⁹ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Bop data lëp li sök kjone?»

«Tja ë miydëmi löng llëme. Miydoromi kjwe ga bor Data li ë miydëmi bakoe» Ìe ba kong. ²⁰ Lara shäng eni Sbö u zlong bäng, dbur twozlong shtoyo lishko. Gueniyo eshko ga ba dbaryo äätë llëm obi kjishko ga to sharaba llëme.

²¹ Eshko ga tjlëno nopga kong jek pjlara obi. Tjlë ga «Tja toe. E irgo ga tja wlemi, gueniyo pjây wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörë llëm li tjok. Ga tja öötong sök lishko ga pjây äär eshko ga äe» Ìe.

²² Kuya judío tjläp gaga tjeng lirë ga tjlë lok ëng kong ga «¿Tjlë shäng ga “Tja öötong sök lishko ga pjây äär eshko ga äe” Ìe shäng li llë layde? ¿Domer kjwe opzrok woydë layde shängde?» Ìe lok eni.

²³ Gueniyo tjlë ba kong lok obi ga «Pjây kjok töshko ëre so, gueniyo tjara kjok dogo so. Pjây wotjlik nopga kjok ëre so dik, gueniyo tjara wotjlik eni llëme. ²⁴ “Pjây wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörë llëm li tjok” İroror bomi kong e kjishko. Tjlökwo lër shäng bor kjishko li kjrëmi llëm ga pjây wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörë llëm li tjok jlökooyo» Ìe.

²⁵ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga pja ëro?»

«Tja ë İroror bomi kong tek dämärshko li tja. ²⁶ Tja tjlë woydë bomi kong ara, llëbo owa shäryëmi löng li kjishko. Gueniyo lër bor woshko llëme. Bor ichaga tjlë

† Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga Juan 7:53-8:11 wen pjang kjibokwo këguë anmoýö li go llëme.

bek iyado, ga tjǎkwo ɫara bor kong ɫi, e ɫotē nopga kjok ɛre so kong» ɫe.

²⁷ Tjǎno shāng ba ichaga kjǎshkoshko ga ba Data sǎk kjok dogo ɫi ɫayde shāng, gueniyo miydara ɫok ɫɫeme.

²⁸ Eni ga tjǎ ba kong ɫok jek obi ga «No to ter kjok dogo dwayo ɛre poyonomi pjang kjomoshko ga tja ɛ miydemi eshko, ga ɫɫebo shāryēr bor woshko ɫɫēm, tja pina bor Datarē sorē ɫi ɫotē shāng, e miydemi eshko bakoe.

²⁹ Bor ichaga, e shāng bor tjok, tja raye ɫɫēm, ɫɫebo woyde ɫi shāryēr iyado kjǎshko» ɫe. ³⁰ Kuya nopga tjeng eshko ɫirē ga nopga ara beno ɫōng mār ba go.

Abraham tjeyoga

³¹ Eshko ga Jesús tjǎno judioga mār beno ɫōng ba go ɫōng ɫi kong. Tjǎ ga «Tjǎkwo kjroromi ɫi rayemi ɫɫēm ga pjāy ber ɫōng bor oppinggaga jǎkoyo. ³² Enira tjǎkwo bek ɫi miydemi ɫōng pjǎ, ga pjāy dār e go» ɫe.

³³ Kuya ɫok ga tjǎ ba kong ga «Tjawa Abraham tjeyoga, ga tjawa āātē parkagaga tjwǎk ɫōng pjir wɫeniyo ɛ tjok ɫɫeme. ɫEni ga tjawa ber ɫōng dār wɫo ɫɛp ega?»

³⁴ «ɫɫer bomi kong jǎkoyo ga ɛye ɫɫebo owa shāryē ga ber ɫōng parkagaga tjwǎk ɫōng pjir wɫeniyo dik. Ichaga beno ba wotjǎk owa ɫirē. ³⁵ Ga parkagaga tjwǎk ɫōng pjir wɫeniyo, e shtoyo ber ba sogo ɫi pjeyoga tjok iyado wɫo ɫɫeme. Woyde ameshko ga iche toe. Gueniyo ga ba wa ɫɫē, era ber sǎk ba pjeyoga tjok iyado wɫo. ³⁶ Eni ga pjāy dōga Sbō Wa ɛrerē ga pjāy dōktong jǎkoyo.

³⁷ Miydēr ga pjāy Abraham tjeyoga, ɫemi ɫōng sorē ɫi eni. Gueniyo ga tja zrōmi woydē, bor tjǎkwo kjrēmi woydē ɫɫēm kjǎshko. ³⁸ ɫɫebo ɫnor Data Sbō boksho ɫi ɫotē shāng bomi kong, gueniyo pjāy jēk ɫōng tjǎkwo ɫaga bomi datarē bomi kong ɫi go» ɫe ba kong.

³⁹ Kuya ɫok ga tjǎ ba kong ga «Tjawa Abraham tjeyoga» ɫe.

Kuya ga tjǎ ba kong ɫok ga «Pjāy Abraham tjeyoga jǎkoyo kjwe ga pjāy opshāryē baɫya dik. ⁴⁰ Gueniyo tjǎkwo bek ɫara Sbōrē bor kong ɫi ɫer shāng bomi kong, ga tja zrōmi woydē e kjǎshko. ɫAbraham opshāryono eni ɫɫeme! ⁴¹ Pjāy opshāryē ɫōng bomi data jǎkoyo ɫi ɫ dik» ɫe.

Kuya ɫok ga tjǎ ba kong ga «Tjawa data obɫē ɫɫeme. Borwa data, e kjǎlaraso, Sbō erōe» ɫe.

⁴² Kuya ga tjǎ ba kong ɫok ga «Tja tek Sbō shwoy dwayo, ga tja shrono shāng na. Eni ga Sbō, e bomi data jǎkoyo kjwe ga tja woydemi ara. Tja shrono shāng bor woshko ɫɫēm, tja ichaga erē. ⁴³ ɫTjǎkwo ɫer shāng bomi kong ɫi ɫɫē ɫoklo miydemi ɫɫēm ega? Tjǎkwo ɫi kjrēmi woydē ɫɫēm kjǎshko. ⁴⁴ Bomi data jǎkoyo ɫer shāng bomi kong ɫi, e Ā. Pjāy wotjǎk baɫya dik, ga ɫɫeye woyde ɫi, e shāryēmi woydē eni. Wenoshko tek ɫekong ga e shāng no zrōga iyado. Tjǎkwo bek ɫi rayara, e jyōrkē ā kjǎshko. Tjǎshko ga jyōrkē erā. Wotjǎk jyō erā. Jyōrkagaga ɫōng kēs data wɫeni ɫi e. ⁴⁵ Gueniyo tjǎkwo ɫer shāng bomi kong ɫi, e beke. Tjǎkwo ɫi kjrēmi ɫɫēm e kjǎshko. ⁴⁶ ɫPjāy kjone dey ga tja ɫnōmi ɫɫebo owa shāryē? ɫye ɫɫeme. Tjǎkwo ɫer shāng bomi kong ɫi, e beke. ɫEni ga tjǎkwo ɫi kjrēmi ɫɫēm ega? ⁴⁷ Sbō tjǎkwo

ɫi, e kuya ba nopga ɫōng kēs ɫirē. Gueniyo pjāyda omkuk ɫɫēm, pjāy ba nopga ɫɫēm kjǎshko» ɫe.

Jesús tjǎno ba kjǎshko om go

⁴⁸ Kuya judiō tjǎpgaga ɫōng ɫirē ga tjǎ ɫok ba kong ga «Pja Samaria so erā, pja goshko Ā sēya kjǎra bakoe. ɫɫerwa eni, ga miydērwa ga e jǎe» ɫe.

⁴⁹ Kuya ga tjǎ ba kong ɫok ga «Tja go Ā sēya ɫɫeme. ɫɫeye shāryēr shāng ɫi, e shāryēr bor Data bangkjrēr kjǎshko. Gueniyo tja bangkjrēmi ɫɫeme. ⁵⁰ Tja ber tjwǎ ara ɫi wɫēga tjarē ɫɫeme. E wɫēga obɫerē. No ɫɫwega ɫi e. ⁵¹ ɫɫer bomi kong jǎkoyo ga bor tjǎkwo ɫolagaga ɫōng kēs ɫi, e wɫon ɫɫeme» ɫe.

⁵² Kuya ɫok ga tjǎ ba kong ga «Miydērwa bop tjǎ ɫi go ga pja goshko Ā sēya kjǎra jǎkoyo. Abraham, e wɫonoe. Sbō tjǎkwo ɫagaga ɫōng kēs ɫi, e wɫono bakoe. ɫEni ga «Bor tjǎkwo ɫolagaga ɫōng kēs ɫi, e wɫon ɫɫeme» ɫɛp shāng eni sorēro? ⁵³ ɫPja tjwǎ ara borwa kjokē Abraham kjinmo ɫɛpdo? Era wɫono, Sbō tjǎkwo ɫagaga ɫōng kēs ɫi wɫono bakoe. ɫEni ga pja ɛ ɫɛpdo?»

⁵⁴ «ɫɫebo shāryēr tjarē om go, tja ber kēsbang, tjwǎ ara wɫo kjwe ga e ɫɫeno ɫɫeme. Gueniyo bor iaga ber kēsbang, tjwǎ ara ɫi, e bor Data, bomi Sbō ɫemi ɫi e. ⁵⁵ Gueniyo era miydemi ɫōng ɫɫeme. Tjara ommydē. Tja ommydē ɫɫeme ɫoror bomi kong kjwe ga tja ber shāng jyō ɫaga pjāy dik. Gueniyo tja ommydē, ga ba tjǎkwo ɫolēr iyado. ⁵⁶ Bomi kjokē Abraham, tja wen tjwe kjok ɛre kjing go dbaryo ɛre ɫya woydē ara, koshara shāng woowa ɫɫeme. Ga pina Sbōrē ba kongshko ga beno wopjǎe» ɫe.

⁵⁷ Kuya ɫok ga tjǎ ba kong ga «Borwa kjokē Abraham, e wɫono tek dēna tjān, ga pja mite jā, pja ɫu pjǎlogɫo sak shkēng (50) ɫɫēm obi. ɫEni ga Abraham ɫnop sorēro?»

⁵⁸ «ɫɫer bomi kong jǎkoyo ga Abraham ɫɫēm obishko ga tja sǎk tjān» ɫe.

⁵⁹ Kuya ɫok ga iirkono ara ba kong, ga akkwo kjrara ɫok, ɫoya wɫo ɫe, gueniyo Jesús opjneno, opshino to Sbō u jong ɫishko dwayo.

Domer kjok ɫgō ɫɫēm tek wenoshko dwayo poptara Jesúsde kjǎra

9 Jesús jek jēk shāng wopro ga domer ɫna sǎk kjǎra kjok ɫgō ɫɫēm, weno buk eni. ² Eshko ga ba oppinggaga tjǎ ɫok ba kong ga «Tjǎpga no pingga, ɫdomer kjwe weno buk kjok ɫgō ɫɫēm kjweni ega? ɫɫɫebo owa shāryaga erēre, de ba datagarē?»

³ «Eni ɫɫeme. Beno kjweni, opshāryono owa kjǎshko ɫɫēm, ba dataga opshāryono owa kjǎshko ɫɫēm bakoe. Domer kjwe kjok ɫgō ɫɫēm, Sbō dbo ara ɫi pin oba kong wɫo. ⁴ Pak twara bor ichagarē bi kong, shāryēy wɫo. Ga dbar tjok obi wopro ga pak ɫi shāryēy kjɫuwe. Dbar pjitung ga ɫɫeye shāryēy wɫo ame. ⁵ Tja sǎk kjok ɛre kjing go obishko ga tja so iōk jong shjy nopga kjok ɛre so kong kjoyo, kjok miyde ɫok ara wɫo» ɫe ba kong.

⁶ Tjĵĕno pĵir ga tröng tjwono klung kĵing go, ga ba tröng ĩi rorwara klung sho tjok beno dishäng. Eshko ga kĵrara sira, ga shtira domer sök ĩi bokkwo kĵing go kar kar, ⁷ ga tjĵĕ ba kong ga «Pja nom bokkwo shkwĕ di buk di bapkwo ko Siloé roshko ĩi go» ĩe. (Siloé, e ichara ĩokĳo.)

Kuya ga to jek eshko, bokkwo shkwono di ĩara ĩi go. E irgo ga tjwe shäng iröng obi, ga bokkwo poptono beno pĵĳúe.

⁸ ĩya ba pĵeyoga löng soshko ĳirĕ ga tjĵĕ ĩok ĕng kong ga «¿Domer kĵwe, ĩy sök dbur rokĕ oba kong kĵpar-gue kĵwe ĳĕmdo?» ĩe ĩok ĕni. Nopga dämär ga omĳno dbur rokĕ oba kong wĕniyo omĳono ĕni bakoe.

⁹ Eshko ga kĵone kĵone tjĵĕ ga «Kĵwe ĳĳöe» ĩe.

Kĵone kĵone obi tjĵĕ ga «ĳĕme. Domer kĵwe so e kĵoyo erä» ĩe.

Tjĵĕ löng ĳĕ ĩi kuya domer ĳirĕ ga tjĵĕ ba kong ga «Domer ĳĕmi löng ĳi, e tja» ĩe.

¹⁰ Kuya ĩok ga tjĵĕ ba kong ga «¿ĕni ga pja kĵok ĩk pĵĳú sorĕ?»

¹¹ «No shäng kĵĳara kowĕba Jesús. E dishäng shäry-ono sira, ga shtira bor bokkwo kĵing go. E irgo ga tja ichara bokkwo shkwĕ di buk di bapkwo ko Siloé roshko ĩi go. E irgo ga tja öör bokkwo shkwĕ eshko, ga tja beno shäng kĵok ĩk pĵĳúe» ĩe.

¹² Kuya ĩok ga tjĵĕ ba kong ga «¿Domer ĳĕp shäng ĳi kwonĳo?»

«Miydĕr ĳĕme» ĩe ba kong.

Fariseoga ĳano domer poptono ĳi kĵĳshko

¹³ Eshko ga woshtozĳong dbaryo. E kĵĳshko ga domer ĳi söra ĩok, jek öötong shäng fariseoga löng ĳi shwoy.

¹⁵ Eshko ga fariseoga tjĵĕ ĩok ba kong ga «¿Pja poptono sorĕ?»

«Dishäng shtira Jesúsdĕ bor bokkwo kĵing go. E irgo ga tja bokkwo shkwono, ga tja beno shäng kĵok ĩk pĵĳúe» ĩe ba kong.

¹⁶ Kuya ĩok ga kĵone kĵone tjĵĕ ga «Domer ĩe ĳi, woshtozĳong dbaryo jneya ĳĕme. Miydĕy e go ga e ichaga Sbörĕ ĳĕme» ĩe.

Kĵone kĵone obi tjĵĕ ga «¿Gueniyo e ĳĕbo owa shärya-ga wĕniyo kĵwe ga ĳĕbo ĳydĕba ĳĕm wĕniyo shärye sorĕ?» ĩe. ĕni ga beno löng wotĳĳik oblĕ oblĕ.

¹⁷ E irgo ga tjĵĕno ĩok domer poptono shäng ĳi kong obi. Tjĵĕ ga «Bokkwo poptono ĳi pja. ¿ĕni ga bop kong ga domer ĳĕp shäng ĳi ĕ?»

«Bor kong ga domer ĳi, e Sbö tjĳökwo ĳaga» ĩe ba kong.

¹⁸ Kuya judío tjĳapgaga löng ĳirĕ ga tjĳökwo kĵre ĳĕme. E kĵĳshko ga no ichara ĩok ba dataga wĳokĵrĕ. ¹⁹ Söra ĩok, öötong löng eshko ga judío ichagaga ĳi tjĵĕ ĩok ba kong ga «¿Weno kĵok ĳgö ĳĕm ĳĕmi löng ĳi kĵwe ĳĳöe? ¿ĕni ga shäng kĵok ĩk pĵĳú sorĕ?»

²⁰ «Miydĕrwa ga kĵwe borwa wa ĳĳöe. Ga weno kĵok ĳgö ĳĕme. ²¹ Gueniyo eeri ga kĵok ĳgö pĵĳú sorĕ, popta-ga ĕ, e miydĕrwa löng ĳĕme. Kĵwe kĕguĕ tjän. Kĵakroközĳ ba kong om go dey, pĵäy dborye om go wĳo» ĩe ba kong. ²² ĳara ĩok ĕni, judío tjĳapgaga ĳi

bangkĵre ĩok ara kĵĳshko. Tjwayde ĩok ĳĕm obĳshko ga judío tjĳapgaga ĳi tjĵĕno ĩok ĕng kong ga «ĕye tjĵĕno ga “No pĳluyo iche ĩe Sbörĕ ĳi, e Jesús” ĳara ga ichĕrwa opzrĕk bi syö uyo roshko ame» ĳara ĩok ĕni pĵir tjän, ga beno ĕni. E miydara domer ĳi data, mekĕrĕ pĵire. Tjĵĕno ga «Kĵwe kĕguĕ tjän. Kĵakroközĳ ba kong om go dey» ĳara ĩok ĕni e kĵĳshko.

²⁴ E irgo ga domer bokkwo poptono ĳi rokara judío ichagaga ĳirĕ jek obi, ga tjĵĕ ĩok ba kong ga «Miydĕrwa ga domer ĳĕp shäng ĳi, e ĳĕbo owa shäryaga eröe. E kĵĳshko ga tjĳökwo ĳos bĕy, Sbö ber kĕsbang, tjwĳö ara wĳo» ĩe.

²⁵ Kuya ga tjĵĕ ba kong ĩok ga «Domer ĳi ĳĕbo owa shäryagare, de ĳĕm, e miydĕr shäng ĳĕme. Gueniyo ga dämär ga tja kĵok ĳgö ĳĕm, ga eeri ga tja kĵok ĳgö pĵĳúe. Era miydĕr pĵĳúe» ĩe.

²⁶ Eshko ga tjĵĕno ĩok ba kong obi. Tjĵĕ ga «¿Bop bokkwo kĵwe popteshko ga ĳĕye shäryara bop kong?»

²⁷ «Łoror bomi kong tjän, gueniyo tja tjĳökwo kĵrĕmi woydĕ ĳĕme. ¿Kĵakrokĕmi bor kong kĵĕr ĳĕno? ¿Pĵäy kĵĳpswĕ woydĕ ber löng opping ba tjokde?» ĩe ba kong.

²⁸ Kuya ĩok ga domer ĳi äyoshtakza ĩok tjä tjä, tjĵĕ ĩok ga «ĳBa oppingga ĳi pja eröe! ĳTjawa opping Moisés tjĳökwo go! ²⁹ Miydĕrwa ga tjĳökwo ĳaga Moisés kong ĳi, e Sbö. Gueniyo domer ĳĕp shäng ĳi wen tjwe kĵone dwayo miydĕrwa ĕmdĕ ĳĕme» ĩe.

³⁰ Kuya ga tjĵĕ ba kong ĩok ga «¿E sorĕro? E wen tjwe kĵone dwayo miydĕmi löng ĳĕm, gueniyo bor bokkwo poptara beno pĵĳúe. ³¹ Miydĕy pĵĳú ga ĳĕbo owa shärya-ga syöshtĕ Sbö kongshko ga tjĳökwo kuya ĳĕme. Gueniyo ĕye Sbö poshrĕk, ĳĕye woyde ĳi shäryĕ ĳyado ga era syöshtĕ ba kong ga tjĳökwo kuya. ³² ¿Kuy ĳlonoshko ga ĕye weno kĵok ĳgö ĳĕm ĳi bokkwo pop-taraba ĕni ĳĕba? ĕye ĳĕme. ³³ Domer ĳi ichaga Sbörĕ ĳĕm kĵwe ga ĳĕbo shärye kĵweni ga äe» ĩe.

³⁴ Kuya ĩok ga tjĵĕ ba kong ga «Pja wenoshko tek ĳĕkong ga pja ĳĕbo owa shäryaga eröe. ¿ĕni ga tjawa pim woydĕ ega?» ĩe ĩok ba kong, ga ichara ĩok judĳoga syö uyo dwayo, ga ichara ĩok opzrĕk e roshko ame.

Nopga kĵok ĳgö ĳĕm wĕniyo

³⁵ Roy kura Jesúsdĕ. ĕni ga domer ĳi wĳĕna, ga tjĵĕ ba kong ga «¿Pja mär no to ter kĵok dogo dwayo ĳi gore?»

³⁶ «Tĳlapga, ĳĕp shäng ĳi ĕ ĳos bor kong, tja mär ber shäng ba go wĳo» ĩe ba kong.

³⁷ Kuya ga tjĵĕ ba kong ga «E ĳnop tjän. Shäng ĳan bop tjok ĳi e» ĩe.

³⁸ Kuya ga tjĵĕ ba kong ga «Tĳlapga, tja mär bop go» ĩe, ga kĵok tonosök ba zĳong bäng, ga poshrĕra.

³⁹ Eshko ga tjĵĕ domer ĳi kong ga «Tja shrono shäng kĵok ĕre kĵing go no ĳĳwega, nopga kĵok ĳgö ĳĕm wĕni ber löng kĵok ĳk pĵĳú wĳo, nopga kĵok ĳk pĵĳú wĕni ĳi ber löng kĵok ĳgö ame wĳo bakoe» ĩe.

⁴⁰ Fariseoga löng eshko kĵĳöbö. Tjĵĕno ĕni ĳi kuya ĩok ga tjĵĕ ba kong ga «¿E sorĕ? ¿ĕnira bop kong ga tjawa löng kĵok ĳgö ĳĕm wĕnire?»

⁴¹ «Pjāy löng kjok ïgö llēm kjwe ga pjāy ber shdungko, llēbo owa shāryoromi li kjīshko llēme. Gueniyo pjāy kjok ïk pjīú lēmi kuzong ga pjāy shdungko» le.

Öng wļēp ushko so daga pjīú anmoyō li, e Jesús

10 Eshko ga Jesús tļē obi ga «Lēr bomi kong jļōkoyo ga ēye jek opzrēk öng wļēp ushko so kjēryo jong li u bāng go llēm, gueniyo jek opzrēk ba poglo go ga e öng lūyotkaga. ² E ga ēye jek opzrēk u bāng li go ga öng daga jļōkoyo li e. ³ Ga kong u bāng li döya u bāng daga shāng lirē, opzrēk jek e go wlo. Eshko ga ba öng li roke kjlarashko kjlarashko ba ko go, ga kuya ba öng tjeng lirē ga tjwe ba zlong bāng, bap-shiya to wlo. ⁴ E irgo ga öng baīya li shira pjir ey dwayoshko ga jek shāng ba bām go, ga öng li jek tjeng ba irgo, ba daga ybō miyde lok pjīú kjīshko. ⁵ Gueniyo obļē kjwe ga irpjāya lok llēm, tōk lok llet erā, ba ybō miyde lok llēm kjīshko» le. ⁶ Tļēno öng wļēp ushko so jyāglo go eni, gueniyo llē loklo miydaraba llēme.

⁷ E kjīshko ga tļē obi ga «Lēr bomi kong jļōkoyo ga öng kjēryo u bāng lēr shāng li, e tja om go loklo.

⁸ Nopga öör löng bor bām go kēs li, e öng lūyotkaga wļeni, gueniyo öng li rokara lokshko ga ba ybō kura lok llēme. ⁹ U bāng lēr shāng li, e tja loklo bakoe. Ēye jek opzrēk tja shāng li go ga era dōktonge. E opzrēk jek, opshik tek, ga kjlo sho ue wļēpe.

¹⁰ »Lūgwanggaga tjwe löng öng li lūyotkaga, zrōga, pjiga bakoe. Tjara shrono shāng na, öng li ber löng sē iyado Sbō tjok wlo, ber löng wopjū wlo. ¹¹ Tja öng daga pjīú anmoyō wļeni. Öng daga pjīú li optwē wolon öng li kjīshko. ¹² Ēye parkē öng li dē dbur kjīy dö ga opshāryē eni llēm, öng li baīya llēm kjīshko. İya ga shjiti kjloshko so iir ā wļeniyo tjwe sök kjlara ga öng daga potjwļēk ï li tōk, ga öng li raye beno tjeng tjoksa eshko. Eshko ga shjiti li shrono ga öng li shaya kjlara, ga llamo shdār ber kjloroe. ¹³ Öng daga potjwļēk ï li tōk-tong, ba kong ga öng li tjwļō ara llēm kjīshko, dbur waydayde shāng erōe.

¹⁴ »Tjara öng daga pjīú anmoyō wļeni. Bor öng li miydēr shāng pjū, ga tja miyde lok pjīú bakoe. ¹⁵ Tjawa eng miydē löng eni li, e so Data Sbō miydēr shāng pjīú, ga tja miyde shāng pjīú li kjoyoe. Ga tja optwē wolon bor öng li kjīshko. ¹⁶ Tja öng tjeng kjrina obi, gueniyo epga so öng kjēryo lēr shāng li kjoyo llēme. Eni emdē ga bor ybō kuya lok bakoe. Epga tōn tjwe uunkong kjluwe, bor öng li ber tjeng kjrinaso wlo, öng daga ber kjlaraso wlo bakoe. ¹⁷ Tja optwē wolon ba kjīshko, e irgo ga tja woshrē irōng obi. Tja woyde bor Datarē ara e kjīshko. ¹⁸ Woydoror eni llēm kjwe ga tja zrōga erē llēme. Tja optwē wolon wlo laga tjarē. Tja kong dbo twara bor Datarē ara, tja optwē wolon wlo, tja woshrē irōng obi wlo bakoe» le.

¹⁹ Kuya judioga löng lirē ga beno löng wotjītk kjrīng pjōk obi. ²⁰ Epga ara tļē ga «iDomer kjwe goshko Ā sēya kjlara! iKjwe skwē! iKuy ega?» le. ²¹ Gueniyo kjone kjone tļē ga «No goshko Ā sēyaga tļē eni llēme. iNo

kjok ïgö llēm wļeniyo popte Ā sēyagarē sorēro?» le lok eni.

Judioga mär woydē Jesús go llēme

²² E irgo ga öötong kjok owa dbaryo, ga Sbō u iak beno jong dboy ba kong dbaryo li shrēkoba wopro ga ²³ Jesús jek jēk shāng Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbō u jong lishko. ²⁴ Eshko ga kopjringa judio tļapagagarē lok pjribri, ga tļē lok ba kong ga «iTjawa iēp ber tjeng wotjītk pja ēro lērwa āar jong llonoro? No pjlyo ichara Sbōrē shrono shāng li, e pja jļōkoyo wļeni ga los borwa kong wēlē, miydērwa wlo» le.

²⁵ Kuya ga tļē ba kong lok ga «Loror bomi kong tjan, gueniyo tja tļōkwo kjrromi llēme. Llēbo iydēba llēm wļeniyo shāryēr shāng bor Data ko goshko ara. Woyde ga e go ga tja ē miydēmi wēlē. ²⁶ Gueniyo tja tļōkwo kjrēmi löng llēm, pjāy öng wļēp ushko so botoya llēm kjīshko. ²⁷ Botoya lira, bor ybō kuya lok. Epga miydēr pjīú, ga jēk lok bor irgo. ²⁸ Epga iēr ber tjeng sē iyado Sbō tjok, wolon ame. Tjeng bor wloshko, ga döga erē bor shjiryo llēme. ²⁹ Twaga bor Datarē beno tjeng bor kong. Era kēsbang, uunkong kjinmo. Tjeng ba wloshko, ga döga erē ba shjiryo llēm bakoe. ³⁰ Tja, Data Sbō, tjawa kjlaraso» le.

³¹ Kuya lok ga iirkono ara ba tjok, ga akkwo kjrara lok, löya wlo le, ³² gueniyo Jesús tļē ba kong lok ga «Llēbo iydēba llēm wļeniyo shāryoror Data Sbō ko goshko ara. iTja lömi, zrōmi woydē akkwo kjwe go llēbo shāryoror kjone dey li kjīshko?»

³³ «Pja lörwa e kjīshko llēme. Pja no erōe. Gueniyo pja opyē woydē ber Sbō wļeni. Pja shāng Sbō lāywē owa, iēp ber tjwļō llēm wlo lēp. Pja lörwa e kjīshko» le.

³⁴ Kuya ga tļē ba kong ga «Tak pjang bomi kjok līg-wekklo go eni: “Lēr bomi kong ga pjāy sbōpga’ le Sbōrē eni.” ³⁵ Miydēy ga llēye tak pjang Sbō tļōkwo go li, e kjēy ga āe. Ga Sbō tļēno nopga kong, ga kowara sbōpga. ³⁶ Tja kjrara Data Sbōrē, ga tja ichara ter shrono shāng kjok ēre kjing go. Eni ga i“Tja Sbō Wa” löror bomi kongshko ga pjāy wotjītk ga tja shāng Sbō lāywē owa, tja ber tjwļō ara wlo lēr lēmi eni ega? ³⁷ Tja opshāryē bor Data dik llēm kjwe ga tja tļōkwo kjrēmi llēm ga pjīúe. ³⁸ Gueniyo tja opshāryē Data Sbō dik kuzong ga tja tļōkwo kjrēmi woydē llēm emdē ga woyde ga miydēmi llēbo shāryēr shāng li go ga Data Sbō shāng bor tjok, pjāy mär woydē bor go llēm gueniyo» le.

³⁹ Kuya lok ga shaywa lok erā, gueniyo tōktonge.

⁴⁰ E irgo ga Jesús jek öötong shāng Jordán diyo kjwo kalēkong irōng obi, ga beno sök eshko, nopga wara Juandē dēnashko, e kjokyo. ⁴¹ Eshko ga nopga öötong löng ara ba shwoy, ga tļē lok eng kong ga «Llēbo iydēba llēm wļeniyo shāryara Juandē llēme. Gueniyo llēye lara domer kjwe kjīshko kēs li, e beno jļōe» le lok eni.

⁴² Ga kjok eshko ga nopga ara beno löng mär ba go.

Lázaro wolonoe

11 Domer shäng kjłara ko Lázaro. E Betania so, ba dorga María, Marta, e kjokyo. María, poshtikkło ło pjłëblë kwongga Tjłapga Jesús dre kjing go, ga dongga ba kăkzong go li e. Pjłara ga Lázaro buk swło ara. ³ E kjışhko ga ba dorga no ichono ba roy sôk Jesús kong, tjłë ba kong ga «Tjłapga, Lázaro woydëp ara li, e buk swło ara» le.

⁴ Kuya ga tjłë ga «E shara swłorë, ba wolon dbaryo wło li öötong kjıy llëme. E sharyono eni, Sbö ber kës-bang, tjwłö ara oba bokshto wło, Sbö Wa ëre ber kës-bang, tjwłö ara oba bokshto wło bakoe» le. ⁵ Lázaro woyde Jesúsdë ara, ba dorga woyde ara bakoe. ⁶ Roy kura eni ëmdë ga beno shäng dbar pjök obi shäng lishko.

⁷ Eshko ga tjłë ba oppinggaga kong ga «Shji to Judea kjokyo iröng obi» le.

⁸ Kuya łok ga tjłë ba kong ga «Tjłapga no pingga, kjupăshko ga kjok eshko ga pja łöya, zröya judıogarë lara. ¿Eni ga pja jek woydë eshko iröng obi ega?» le.

⁹ Kuya ga tjłëno ba kong łok llëbo jyăgło go. Tjłë ga «¿Dbar kjwobi go ga dlo tē kjok shröngto äär jong kjok sêng iyado llëmdo? Eye jek shäng dba ga sabyë llëm, kjok shjiy kjıy. ¹⁰ Gueniyo eye jek shäng shkë ga era sabyë, kjok shjiy llëm kjışhko» le. ¹¹ E irgo ga tjłë ba kong łok obi ga «Bi kjłara Lázaro, e buk pëe. Gueniyo tja to ba wolleng» le.

¹² Kuya łok ga wotjłık ga buk pë jłökoyo le. E kjışhko ga tjłë lok ba kong ga «Tjłapga, ¿pono ga kayo yonkë llëmdo?» le, miga «E buk pëe» le Jesúsdë li, e Lázaro wolonoe layde.

¹⁴ Eni ga tjłëno ba kong łok wëłëe. Tjłë ga «¡Lázaro, e wolonoe! ¹⁵ Gueniyo miydër ga tja shäng ey llëm li, e ber bomi kong pjłúe. Llëbo sharyër wło li inomi ga pjăy măr ber löng bor go jek këgong. E kjışhko ga tja wopjłúe. Kjweri shji to łk» le.

¹⁶ Ba oppinggaga tjeng li tjrëko shäng kjłara ko Tomás, e kowëba kjłö bakoe. Eshko ga tjłë ba pjeyoga oppinggaga tjeng li kong ga «Shji to jek ba tjok, shji wolon ba tjok wło» le.

Lázaro woshrra Jesúsdë iröng obi

¹⁷ Eni ga Jesús jek Betania kjokyo ba oppinggaga tjok. Gueniyo öötong löng eshko ga Lázaro iaraba buk sakshko öötong dbargwo pkëng (4) tjän. ¹⁸ Kjok eshko ga Jerusalén kjokyo ber buk soshko. Shji opshik jek jek Jerusalén kjokyo dwayo kjok shröngto ga shji äär kjok eshko dlo kjókshko włeni. ¹⁹ Eni kuzong ga judıoga öötong löng ara Jerusalén kjokyo dwayo, Marta, María, e yorkë wło.

²⁰ Jesús jem shäng äato eshko li kuya Martarë ga jer ba włokjrë irbo. Marıara beno sôk ushko. ²¹ Marta öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjłë ba kong ga «Tjłapga, pja kjwe shäng ëreshko ga bor sing, e shin-

† Jerusalén kjokyo äär Betania kjokyo wło ga e wop kilómetro mya dik.

motkono llëme. ²² Gueniyo miydër ga öötong dbar kop ara tjän ëmdë ga llëye rokëp Sbö kong li twe ber bop kong» le.

²³ Kuya ga tjłë ba kong ga «Bop sing, e woshrrë iröng obi» le.

²⁴ Kuya ga tjłë ba kong ga «Miydër ga woshrrë iröng obi kjok pjir dbaryo lishko jă» le.

²⁵ Kuya ga tjłë ba kong ga «Nopga woshrraga ber löng së iröng obi li, e tja. Nopga iaga ber löng së iyado Sbö tjok li, e tja bakoe. Eye măr bor go ga wolono ëmdë ga ber löng së iyado. ²⁶ Ga eye măr löng bor go, ga beno löng së iyado Sbö tjok ga era wolon ame. ¿Llëye lër shäng li tjłökwo kjrëpde?»

²⁷ «Eng, Tjłapga. Miydër ga no pjłuyo, Sbö Wa iche le Sbörë ter tjwe kjok ëre kjing go li, e pja» le ba kong.

²⁸ E irgo ga jem iröng ba ushko ba löng rokë. Öötong shäng eshko ga rokara dboshko, ga tjłëno ba kong tjoksa. Tjłë ga «No pingga li shrono shäng jüşhko, ga pja roke shäng» le.

²⁹ Kuya Marıarë ga kojono jekdo, ga jek Jesús łk.

³⁰ Eshko ga Jesús włëna Martarë shäng kjone ga shäng eshko obi, tjwayde Betania kjokyo llëme. ³¹ Eshko ga María kojono małing, ga opshino jek eshko dwayo li İya judıoga tjeng ba yorkë eshko lirë ga wotjłık lok ga to slar sakshkoro le, ga jek lok ba irgo.

³² Jesús İya Marıarë pjola dwayo ga jer öötong shäng ba zlong bäng ga kjök tonon, tjłë ba kong ga «Tjłapga, pja kjwe shäng ëreshko ga bor sing, e shinmotkono llëme» le.

³³ Eshko ga kjök tonon sôk slar ëë li, judıoga löng ba yorkaga li slar lok ara li İya Jesúsdë ga jek wosong erä, beno woydë ara, ³⁴ ga tjłë löng li kong ga «¿Shinmo li ioromi beno buk kjone?»

«İp woydë ga shji to łk» le ba kong.

³⁵ Eshko ga Jesús slar ëëe. ³⁶ İya judıoga löng lirë ga tjłë lok eng kong ga «Shinmo li woydara ara, łzıa» le.

³⁷ Gueniyo kjone kjone tjłë ga «Kjupă ga no kjok łgö llëm włeniyo poptara domer kjwerë kjłara. ¿Eni ga shinmo li kjımtara wolon llëm wło llëm ega?» le.

³⁸ Eshko ga Jesús woydë ara obi. Sak li jong guëng jong ööng kjwara li roshko, ak kës-bang iak jong kjwara ba bängzakkło. Öötong shäng eshko ga ³⁹ tjłë nopga tjeng li kong ga «Ak kjwe kjozıa» le.

Kuya shinmo dor Marta lirë ga tjłë ba kong ga «Gueniyo Tjłapga, e shinmotkono eeri ga öötong dbargwo pkëng (4). Eni ga lö ong tjän» le.

⁴⁰ Kuya ga tjłë ba kong ga «Tja tjłëno bop kong tjän ga tja tjłökwo kjrëp ga Sbö dbo kăłă łp jłökoyo łorop bop kong eni» le.

⁴¹ Eshko ga ak li kjara lok jong lishko dwayo. E irgo ga kjok dogo İya Jesúsdë, tjłë ga «Data, llëye łoror bop kong li kurop. Tja wopjłú bop tjok e kjışhko. ⁴² Miydër ga tja kup İyado, gueniyo lër shäng ëre, nopga tjeng ëre kjışhko, tja ichaga pjarë miyde lok wło» le.

⁴³ Syösh-tono eni pjir ga tjłëno dbo go. Tjłë ga «¡Lázaro, pja opshis tek kjwey dwayo!» le. ⁴⁴ Eshko ga shinmo iak buk sakshko li opshino tek ey dwayo, gueniyo woshrono tek shäng së tjän. Eshko ga ba ork-

wo, ba dre, e poyrik shwomzrëng go, ga kä potaywak tuk shwong go bakoe. Eni ga Jesús tjê nopga tjeng li kong ga «Ba poyrikklo, ba kä potaywoklo kjwe dözia. Ga to wëyë» le.

Jesús zröya woydë judío ichagagarë ìe

⁴⁵ Eni ga llëbo shäryara Jesúsde li ÿya judioga öör löng María yorke lirë ga epga ara beno löng mär ba go. ⁴⁶ Gueniyo kjone kjone obi jek löng ba lanyotkë fariseoga kong. ⁴⁷ Kuya lok ga Judío Kjek Ligwegaga Këskësyo rokara fariseoga, syöshtaga kägäyogarë lok, ëng töng wlo. Eshko ga tjê lok töno löng li kong ga «Liëbo ÿdëba llëm wleniyo shärye domer lirë ara. ¿Kjwëy llong? ⁴⁸ Rayë ber kjweni ga nopga löng kës li kjlopswë mär ber löng ba go eröe. Eni wleni ga miydëy ga ëngkjwagaga iche bi ichagaga Roma so lirë bi Sbö u ëre pjik, ga bi tjëyoga ëre zröya lok pjir bakoe» le.

⁴⁹ Domer sök kjlara eshko ko Caifás. Lu eshko ga parkë sök syöshtaga kësbangyo. Eshko ga tjê töno löng li kong ga «Pjây kjok miydë sira llëme. ⁵⁰ Pjü wlo ga no wolon kjlara oba uunkong äska, uunkong li wolon llëm wlo. ¿E ëmdë ga miydëmi llëmdo?» le. ⁵¹ Caifás tjêno sök eni, gueniyo le sök ba woshko llëme. Lu eshko ga parkë sök syöshtaga kësbangyo kuzong ga e iara Sbörë ba tjêkwo lë oba kong eni, ga tjêkwo lara li, e Jesús wolon judioga löng kës äska li loklo. ⁵² Ga Jesús wolon ba äska dö llëme. E wolon Sbö nopga shdöktong tjeng kjok kjwang jtkong li äska, töya wlo, ber tjeng tjëyo kjrinaso wlo. ⁵³ Eni ga llgwera lok ëng tjok ga Jesús zröya le. Ga eshko jek lëkong ga beno löng wotjrik eni.

⁵⁴ E kjishko ga Jesús jëktong shäng judioga bokshto ame. Opshino to jek eshko dwayo ba oppinggaga tjok, ga öötong beno löng kjok buk kjrina ko Efraín, kjok dogro no llëmshko li ber buk soshko.

⁵⁵ Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo judioga kong li döroe. Eni ga nopga to jem Jerusalén kjokyo ara ba kjokshko dwayo, dbaryo li äatë llëm obishko ga ba sdëkwo li shäryë, opyë äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjü wlo. ⁵⁶ Eshko ga to löng Jesús wlek, ga kjakroke lok ëng kong ga «¿Jesús tjwe dbar li shrëk lëpde?» le lok eni Sbö u zlong bäng.

⁵⁷ Bäm go ga fariseoga, syöshtaga kägäyoga, e tjêno nopga uunkong kong. Tjê ga «Jesús, e shäng kjone li miydaga ë ga woydërwa ga le borwa kong, sharwa wlo» le lok eni.

Poshtikklo ìö pjëblë tjwïö ara wleniyo tyara Maríarë Jesús dre kjing go

12 Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, kjwe dbargwo tjer (6) obishko ga Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Lázaro sök lishko. Dëna ga Lázaro wolono, ga woshrara Jesúsde iröng obi. ² Öötong shäng eshko ga dli shäryaraba ba shrëkklo. Ga dli li pjïorgara Martarë nopga uunkong tjeng eshko li kong, ga tjrëko Lázaro sök bebi. ³ Eshko

ga María poshtikklo ìö pjëblë tjwïö ara wleniyo söno bayo eeje [†] bapkwö kjwara kësbang tjung, ga tyara Jesús dre kjing go, ga dona ba käkzong go. Eshko ga u li roshko beno ìö poshtikklo ìö pjëblë li eröe.

⁴ Jesús oppinggaga tjeng li tjrëko sök kjlara ko Judas Iscariote, Jesús soynega li e. Llëye shäryë eshko li ÿya ga tjê ga ⁵ «¿Kjwe zäya kjweni ega? Soynena kjwe dburyo shaya bayo domer parkë dbargwo sak dbaw pjloglo mya (300) äska wleni, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le. ⁶ Lara eni, oba song wleniyo kjimte woydë kjïy llëme. E iak beno shäng dbur bapkwö daga ba pjeyoga kong. Ölo ga dbur iak tjeng ba bapkwö roshko li luyotke, e llügwang kjishko. Lara eni e kjishko.

⁷ Kuya Jesúsde ga tjê ba kong ga «¿Wëyë! Poshtikklo kjwe beno bor kong, tja iëba sakshkoshko ga bor doyo ëre beno poshtik pjir tjän wlo. ⁸ Oba song wleniyo, e löng bomi tjok ÿyado, gueniyo tjara shäng bomi tjok ÿyado llëme» le.

Lázaro zröya woydë syöshtaga kägäyogarë

⁹ Eshko ga Jesús öötong shäng Betania kjokyo li roy miydara judioga ararë, ga shrono löng ba tk. Shrono löng Lázaro tk bakoe. Wolono, ga woshrara Jesúsde iröng obi li e. ¹⁰ Lázaro kjishko ga judioga ara mär beno löng Jesús go. E kjishko ga syöshtaga kägäyoga wotjrik lok ga «Lázaro ëmdë ga zröy bakoe» le lok ëng kong eni.

Jesús öötong opzrëno Jerusalén kjokyo, pjü wleni

¹² Wëshko ga Jesús opshino jek Betania kjokyo dwayo jongya Jerusalén kjokyo. Roy miydara nopga öötong löng eshko dbar shrëk lirë. ¹³ Eni ga mek korga kjrara, söra lok jek ba tjok, ga to jongya ba wlokjrë. Ga tjê lok dbo go ga

«Kjwe pjü jïöe.

Ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Kjwe Israel tjëyo pjüyo.

Kjwe kjimte Sbörë» le.

¹⁴ E bäm go ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko llgwoklë wleniyo wleni Jesúsde kjlara, ga opyono sök ba kjing go, tak pjang Sbö tjêkwo go sorë li eni. Tjêno beno eni:

¹⁵ «Siön ^{††} sopga, llëye bangkjrëmi llëme.

jïzïa! Bomi pjüyo, e tek sök döroe.

Tjwe sirkeno sök öng so kwomgla kjoyo dre töshko llgwoklë wleniyo kjing go.» [‡]

¹⁶ Eshko dbaryo ga llëbo shäryono li, e llë loklo miyde Jesús oppinggaga tjeng lirë löng llëme. Gueniyo Jesús brikong to jem kjok dogo irgo ga llëbo shäryono Jesús kong ëre, e tak beno pjang Sbö tjêkwo go ba kjishko tek dëna tjän li miyde lok kwilë jä.

¹⁷ Shinmo Lázaro buk sakshko obishko ga Jesús öör shäng eshko, rokara tek ey dwayo, ga woshrara iröng obi. Ga Jesús opzrëk jek Jerusalén kjokyo roshkoshko

[†] POSHTIKKLO ÌÖ PJËBLË TJWÏÖ ARA li söra bayo litro bëy dik. ^{††} Siön kjokyo, e kowëba JERUSALÉN bakoe. [‡] Zacarías 9.9.

ga nopga öör löng ba tjak sakshko kjupäbäshko li, e jek löng ba irgo eshko, roy le löng oba kong. ¹⁸ Roy kura nopga löng eshko lirë, ga opshino tek lok ara ba wlokjre. ¹⁹ Eshko ga iya fariseogarë lok ga tjilë lok eng kong ga «¿Imi ga sorë? Shji zanae. Nopga tjeng kës kjwe to jek ba shwo lëkong drete» le.

Jesús İano ba wolon dbaryo kjishko

²⁰ Nopga öötong löng eshko dbar shrëk li tjrëko, Grecia sopga löng kjilöbö bakoe. ²¹ Domer shäng kjlara eshko obi ko Felipe, e Betsaida so. Grecia sopga li tjilë lok ba kong ga «Tjlapga, tjawa İan woydë Jesús tjak» le.

²² Kuya ga jek shäng Andrés shwoy, ga İara ba kong. E irgo ga jek öötong löng ba İe Jesús kong.

²³ Kuya Jesúsdë ga tjilë ba kong lok ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre ber kësbang, tjwıö ara nopga uunkong boksho li, e dbaryo öötonge. ²⁴ Lër bomi kong jilökoyo ga dwıa İlë botjyë ber ara wlo ga İon jer klung kjing go, ga kjer guing. Enira dwıa wen ara obi, İlëm ga İlëye wen İlëme. ²⁵ Eye wotjilëk opdë om go, zrökoba bor kjishko İlëm wlo le ga äär kjok dogo İlëme. Gueniyo eye wotjilëk ara ber sök së kjok ëre kjing go wlo İlëm ga era ber sök së İyado Sbö tjak. ²⁶ Eye parkë woydë bor kong le ga woydër ga jek löng bor tjak İyado, tja äär sök kjone ga e äär löng eshko bakoe. Ga eye parkë bor kong ga ie bor Datarë ber löng tjwıö ara.

²⁷ »Eeri ga tja ëre wosonge. İlëye shäryër miydër İlëme. Tja shrono shäng na, İlëye wen tjwe bor kong li wen bor kong wlo. E kjishko ga «Data, tja kjimtos, tja dös İlëye wen tjwe bor kong İlshko dwayo» İer ga äe» le.

²⁸ E irgo ga tjilë obi ga «Data, pja ko ios ber kësbang, tjwıö ara» le.

Eshko ga ybö kuraba ter kjok dogo dwayo. Tjilë ga «Bor ko İoror beno kësbang, tjwıö ara tjän. Ga shäryër jek obi» le. ²⁹ Kuya nopga löng lirë ga kjone kjone tjilë ga «E kjrik» le, kjone kjone obi tjilë ga «E Sbö parkaga kjok dogo so li tjilëkdo ba kong» le.

³⁰ Eni ga Jesús tjilë ba kong lok ga «Ybö kuroy li tjilëno beno bor kong İlëm, beno bomi kong. ³¹ Nopga Sbö miydë İlëm wleniyo İlgwezılong dbaryo li öötonge. Kjok ëre ichaga li, † e kjozılong kjok ëre kjing go dbaryo li öötong bakoe. ³² Tjara poyonaba kjok ëre kjing go dwayo jem pjang kjomoshko ga nopga uunkong İer tek löng bor shwoy» le. ³³ İara eni, e wolon sorë li İoklo.

³⁴ Eshko ga nopga löng li tjilë ba kong ga «No pjııyo iche İe Sbörë li ber sök së İyado, tak pjang kjok İlgwekkıo tara Moisésdë li go eni. Ga pja tjilë ga no to ter kjok dogo dwayo li pja. ¿Eni ga pja poyongoba pjang kjomo kjııwe İep sorë? ¿No to ter kjok dogo dwayo li pja İep shäng li İlë İoklo?»

³⁵ «İök shjiy ëre ber shäng bomi tjrëko dbar kjwöbö obi döe. E wopro ga pjäy jek löng bor go, pjäy wıena shkërëshko ga pjäy sabyë İlëm wlo. Eye jek shäng kjok ro sı roy ga jongya kjone miyde İlëme. ³⁶ Eni ga İök shjiy ëre shäng obishko ga pjäy mär ber löng bor go,

† KJOK ÈRE ICHAGA İe İi, e Ä İoklo.

pjäy opyë ber löng so tja kjoyo wlo» İe ba kong. Tjilëno ba kong pjirshko ga opshino to eshko dwayo, ga opjnenoe.

Judıoga mär woydë Jesús go İlëm obi

³⁷ İlëbo İydëba İlëm wleniyo shäryara Jesúsdë kës ëre nopga li boksho. Eni ëmdë ga mär woydë ba go İlëm obi. ³⁸ Shäryono eni, tjilökwo tara Sbö tjilökwo İaga tek dënashko so İsaíasdë li ber jilökoyo wlo. Jesús dbo kälä İna, ga tjilëno ba kjishko. Tjilëno beno eni:

«Tjlapga, ¿borwa tjilökwo kjruga ëro?

¿Bop dbo ara li İga ëro?» ††

Tjilëno beno obi eni:

«Epga İara Tjlapgarë beno löng kjok İgö İlëm wleni, İara beno löng İlëye kuya woydë İlëm bakoe.

Shäryara eni,

İlëye İya lok ba bokkwo go İlëm wlo,

İlëye kuya lok İlëm wlo,

optwë ber löng bor kong İlëm wlo,

epga döer İlëm wlo.» †

Epga mär ber löng ba go ga ä e kjishko.

⁴² Eni ëmdë ga judıoga ara mär löng ba go, ba ichagaga kjone kjone bakoe. Gueniyo bangkjire lok ga iche fariseogarë opzrëk judıoga syö uyo roshko ame. E kjishko ga İlëye İara lok ë kong İlëme. ⁴³ Woydara lok ga ber löng pjııı oba bokso. Ba kong ga e tjwıö ara, ber löng pjııo bek Sbö bokso li kjinmo.

Jesús shrono shäng kjok ëre kjing go no döga

⁴⁴ Eshko ga Jesús tjilëno nopga kong dbo go. Tjilë ga «Eye mär bor go ga mär bor go dö İlëme. E mär bor ichaga go bakoe. ⁴⁵ Ga tja İyashko ga bor ichaga İya bakoe. ⁴⁶ Tja shrono shäng kjok ëre kjing go İök shjiy wleni, nopga mär bor go li ber löng kjok ro sı roy wleni ame wlo.

⁴⁷ »Tja shrono shäng nopga kjok ëre so li İlgwega İlëm, tja shrono shäng ba döga. E kjishko ga eye bor tjilökwo kuno, gueniyo kjrara İlëm ga e İlgwega tjarë İlëm, ⁴⁸ e İlgwega oblërë. Kjok pjir dbaryo İlshko ga e İlgwega Sbörë, ga shdüya, bor tjilökwo kjrara İlëm kjishko, tja wlokjrara İlëm kjishko bakoe. ⁴⁹ Tjilökwo li İoror bor woshko İlëme. İlëye İoror li, İoror sorë li, e İaga Data Sbö, bor ichaga lirë bor kong, ⁵⁰ ga İoror eni. Miydër ga ba tjilökwo kjrägaga li ie ber löng së İyado ba tjak. İoror eni e kjishko» le.

Ba oppinggaga dre shkwara Jesúsdë

13 Eshko ga İrael tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkıo li döroe. Ga miyde Jesúsdë ga kjok ëre raye ber, ga jongya iröng Data Sbö sök İlshko dbaryo li öötonge. Ba nopga löng kjok ëre kjing go li woydara ara İyado, ga pina ba kong, äär jong pjirshko.

² Judas Iscariote, e Simón wa. Jesús İe ba oppinggaga tjak kjok sëng li dıoyo äätë İlëm obishko ga Judas go Ä shrono beno ba tjak, ga ichara wotjilëk Jesús soynek, ga

†† İsaías 53.1. † İsaías 6.10.

twe ba wloyoga kong tjän. ³ Miyde Jesúsdë pjiir ga llëbo tjeng kës li iara Data Sbörë beno tjeng ba wloshko. Miyde ga ter Sbö shwoy dwayo, ga jongya ba shwoy iröng obi. ⁴ Eni ga sök ië ba oppinggaga tjokshko ga kojono shäng, ba shwong kop lëkong li skwara, ga äska shwong podongglo wleniyo pjiira pjang pjiibri ba dop go. ⁵ Eshko ga di kjrara, tjyara ba bakwo roy, ga opyono sök ba oppinggaga tjeng eshko li dre shkwë, ga ba dre döya sök shwong podongglo li go.

⁶ Öötong sök Simón Pedro dre shkwë ga Pedro tjilë ba kong ga «Tjlapga, ztja dre shkwëp lëpdo?»

⁷ «Lëye shäryër bop kong li, e llë loklo miydëp sök llëme. Gueniyo llono ga llëbo ère llë loklo miydëp pjire» le ba kong.

⁸ Kuya ga tjilë ba kong ga «Llëme. Pja ichër bor dre shkwë llëme» le.

Kuya ga tjilë ba kong ga «Bop dre kjwe shkwër llëm ga pja ber no botoya llëme» le.

⁹ Kuya ga tjilë ba kong ga «Tjlapga, enira woydër ga tja dre shkwëp dö llëme. Bor orkwo, bor kägä, e shkwos bor kong bakoe» le.

¹⁰ Kuya ga tjilë ba kong ga «Ëye wono pjiir tjän ga doyo uunkong beno drëpdrëe. Eshko ga woyde ga ba dre shkwoydë eröe. Ga pjäy löng drëpdrë wleni tjän, gueniyo pjäy uunkong llëme» le. ¹¹ Miyde ga ba soyne-ga ba wloyoga kong li sök kjone dey, löng drëpdrë wleni uunkong llëme lara eni e kjishko.

¹² Ba oppinggaga dre shkwara pjiir ga shwong kop lëkong skwara dämär li pjuna jek obi, ga öötong sirkeno sök ba iozlong shtoyo iröng obi. Eshko ga tjilë ba oppinggaga kong ga «Llëbo shäryoror bomi kong kjwe llë loklo miydëmire? ¹³ Tja kowëmi no pingga, llëm ga Tjlapga lëmi, ga lëmi eni li beke. ¹⁴ Tja bomi Tjlapga, bomi pingga. Eni ga pjäy dre shkworor kuzong ga woyde ga pjäy ëng dre shkwë kar kar eni bakoe. ¹⁵ Shäryoror bomi kong kjweni, ïmi wlo, pjäy omshäryë ëng kong kjweni ïyado wlo. ¹⁶ Lër bomi kong jilökoyo ga parkagaga tjwlek löng pjiir wleniyo tjwlo ara, ba sogo kjinmo llëme. Ëye roy söga wleniyo ga e tjwlo ara, ba ichaga kjinmo llëm bakoe. ¹⁷ Tjilökwo lër shäng bomi kong li, e llë loklo miydëmi löng pjilüe. Ga shäryëmi eni wleni ga pjäy ie Sbörë ber wopjilüe.

¹⁸ »Gueniyo lër shäng pjäy uunkong kong llëme. Kjiiroror tjeng botoya li ë, e miydër sök pjire. Gueniyo ère shäryë jüni, Sbö tjilökwo tak pjang li ber jilökoyo wlo. Tjilëno beno eni: «Ëye ië sök bor tjok ga kworkwono beno sök bor wloyo.» ¹⁹ Llëbo ère lër shäng bomi kong, e shäryoydë llëm obishko. Eni ga shäryonoshko ga miydëmi e go ga Sök ïyado li, e tja. ²⁰ Lër bomi kong jilökoyo ga ëye, no ichoror li wlokrara ga tja wlokrara wleni. Ëye, tja wlokrara ga bor ichaga wlokrara wleni bakoe» le.

«Pjäy kjlara, tja soyneya, twe bor wloyoga kong» lara Jesúsdë

²¹ Tjilëno eni pjiir ga wosonkono ara, ga tjilë ga «Lër bomi kong jilökoyo ga pjäy kjlara, tja soyneya, twe bor wloyoga kong» le.

²² Kuya lok ga beno löng ëng bokkwo ik drëng kjlarashko kjlarashko, gueniyo ë layde miyde lok llëme.

²³ Kjlara sök Jesús zlong bäng, woyde Jesúsdë ara ba kjlara wleni li [†] e. ²⁴ Eshko ga Simón Pedro kä wikzong sök eshko li kong, ë layde kjakroke Jesús kong wlo.

²⁵ ïya ga tjilë Jesús kong ga «Tjlapga, ztjilöpde?» le ba kwomsoshko.

²⁶ Kuya ga tjilë ba kong ga «Pjilung shosho suk pjiir ère pör, ga twër ë kong ga e e» le. Eshko ga pjilung shosho suk pjiir li pöra, ga twara Judas Iscariote, Simón wa li kong. ²⁷ Ga pjilung shosho suk pjiir li kjararashko ga go Ä shrono beno ba tjok.

Eshko ga Jesús tjilë Judas kong ga «Lëye shäryëp wlo li shäryos malinge» le. ²⁸ Kura ba oppinggaga llamo tjeng lirë, gueniyo llë layde sök li miyde lok llëme. ²⁹ Judas iak beno shäng dbur daga ba pjeyoga kong. E kjishko ga kjone kjone wotjilëno ga ichara Jesúsdë llëbo tjwlek ba dbur shrëya wlo li kong, llëm ga ichara dbur twë oba song wleniyo kong lara. ³⁰ Eni ga pjilung shosho suk pjiir li kjrara Judasdë pjiir ga opshino to ey dwayo. Eshko ga kjok shkë tjän.

Tjilökwo tjaglën

³¹ Judas opshino to irgo ga Jesús tjilë ba oppinggaga beno tjeng li kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ère ber kësband, tjwlo ara oba bokso, ga Sbö ber kësband, tjwlo ara bor kjishko eni bakoe. ³² Eni ga Sbö iër ber kësband, tjwlo ara eni ga Sbö Wa ère ie ber kësband, tjwlo ara eni bakoe. Ga shärye eni malinge.

³³ »Pjäy bor wapga wleni. Tja ber sök bomi tjok sira obi eröe. Llëbo loror judioga kong li, e lër bomi kong eni bakoe. Tja to irgo ga tja wlämi, gueniyo tja öötong sök lishko ga pjäy äär eshko ga äe. ³⁴ Tjilökwo lër bomi kong, shäryëmi wlo li, e tjaglën. Pjäy ëng woydos ara kar kare. Pjäy woydoror sorë ga pjäy ëng woydos kar kar eni bakoe. ³⁵ Shäryoromi eni wleni ga miydëba e go ga pjäy bor oppinggaga jilökoyo» le.

«Jesús, e ë miydër llëme» lëp oba kong» lara Jesúsdë Pedro kong

³⁶ Eshko ga Simón Pedro tjilë ba kong ga «Tjlapga, ztja to kjone?»

«Tja to äär kjone lishko ga pja äär eshko ga äe. Gueniyo llono ga pja jek äär bor irgo» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjilë ba kong ga «Tjlapga, ztja jek bop tjok eni tjok ga ä ega? Tja optwë woion bop kjishko ga pjilüe» le.

³⁸ Kuya ga tjilë ba kong ga «Ztja optwë woion bor kjishko jilökoyore? Lër bop kong jilökoyo ga pjesit kjok

† Salmo 41.9.

†† BA OPPINGGA WOYDE ARA BA KJLARA WLENI lë li, e JUAN layde.

shränkto ga kjörkö kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” löröp oba kong pjloglo mya tjän» le.

Shji äär Data sök lishko sorë

14 Eshko ga Jesús tjllë ba oppinggaga kong ga «Pjây wosonkë llëme. Pjây mär ber löng Sbö go, pjây mär ber löng bor go bakoe. ² Bor Data ushko ga nopga ber löng wlo li shtoyo ara. Eni llëm kjwe ga löror bomi kong tjän. Tja to shto posharyë bomi kong eshko. ³ Ga shto posharyër bomi kong kuzong ga tja tjwe iröng obi bomi wlokjrë, ga pjây sör bor tjok, pjây äär ber löng bor tjok eshko wlo. ⁴ Irbo jek äär tja to kjone lishko li miydëmi löng pjir tjän» le.

⁵ Kuya lok ga Tomás tjllë ba kong ga «Tjlapga, pja to kjone miydërwa löng llëme. ¿Eni ga irbo li miydërwa sorë?»

⁶ «Pjây äär ber löng Data Sbö sök lishko bor kjishko. Tjllökwo bek li miydëmi bor kjishko. Pjây äär ber löng së jllökoyo bor kjishko bakoe. Eye mär bor go llëm ga äär Data Sbö sök lishko llëme. ⁷ Bäm goshko ga tja ë miydoromi llëme. E kjishko ga bor Data miydoromi llëm bakoe. Gueniyo eeri jek lëkong ga e miydëmi löng pjilú, e ñnomi shäng wleni kjishko» le.

⁸ Eshko ga Felipe tjllë ba kong ga «Tjlapga, Data Sbö pís borwa kong. Woydërwa li e eröe» le.

⁹ Kuya ga tjllë ba kong ga «Felipe, tja shäng bomi tjok dbar kop ara tjän. ¿Eni ga tja miydëp shäng llëm obire? Eye, tja ñna ga Data Sbö ñna bakoe. ¿Eni ga “Data Sbö pís borwa kong” lëp bor kong sorëro? ¹⁰ Tja shäng ba tjok, ga e shäng bor tjok bakoe. Tjawa kjlaraso. ¿E jllöe lëmi llëmde?» le.

Eshko ga tjllë ba oppinggaga uunkong löng li kong ga «Tjllökwo lër shäng bomi kong li, e botoya llëme. Jllökoyo ga pak sharyër shäng li, e sharyaga Data Sbö shäng bor tjok lirë.

¹¹ »Tja shäng ba tjok, ga e shäng bor tjok bakoe. Tjawa kjlaraso. E jllöe lozïa. Llëm ga pjây mär bor go, llëbo sharyoror ñnomi li kjishko. ¹² Lër bomi kong jllökoyo ga eye mär bor go ga pak sharyër shäng li sharye eni. Ga tja to Data Sbö shwoy irgo ga pak sharye kësbang e kjinmo bakoe. ¹³ Ga llëye rokëmi bor kong bor ko go kës li sharyër bomi kong, Data Sbö iër ber kësbang, tjwïö ara oba bokso wlo. ¹⁴ Llëye rokëmi bor kong bor ko go kës li sharyër bomi kong eni jllökoyo.

«Sbö Sëya ichër jek bomi kjimtä» lara Jesúsdë

¹⁵ »Tja woydëmi wleni ga bor tjllökwo ko lozïa. ¹⁶ Enira llëbo rokër Data Sbö kong, ga pjây kong bomi poshdungga twe oblë, ber shäng bomi tjok iyado wlo.

¹⁷ Sbö Sëya li e. Tjllökwo bek li pïya bomi kong, miydëmi wlo. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omwlokjrë llëm, ñya lok llëm kjishko, miyde lok llëm kjishko bakoe. Pjâyda ommiydë, shäng bomi tjok kjishko, ber shäng bomi yorkaga iyado wlo kjishko bakoe.

¹⁸ »Tja toshko ga pjây rayër ber löng llupsëng wleni llëme. Tja tjwe iröng bomi shwoy obi. ¹⁹ Dbar sira obi

ga tja ñya nopga Sbö miydë llëm wleniyo ame.

Gueniyo pjâyda, tja ñmi obi. Eshko ga tja sök së kjishko ga pjây ber löng së jllökoyo. ²⁰ Eshko dbaryo ga pjây ommiydono ga tja shäng bor Data tjok, pjây löng bor tjok, ga tja shäng bomi tjok bakoe. ²¹ Eye bor tjllökwo kjrë, ga kole ga bor woydaga jllökoyo li e. Bor woydaga löng kës li, e woyde bor Datarë ara. Epga woydër, ga tja opping ba kong lok bakoe» le.

²² Kjlara shäng eshko ko Judas, gueniyo e Judas Iscariote llëme. Judas li tjllë Jesús kong ga «Tjlapga, ¿pja opping borwa kong erö ega? ¿Pja opping oba uunkong kong llëm ega?»

²³ »Eye, tja woyde ga bor tjllökwo kole. Eni ga e woyde bor Datarë, ga tjawa jek ba shwoy, ga tjawa ber löng ba tjok. ²⁴ Eye, tja woyde llëm ga bor tjllökwo kole llëme. Tjllökwo lër shäng kumi löng li, e laga tjarë llëm, e laga Data Sbö, bor ichaga lirë.

²⁵ »Tjllökwo ëre löror bomi kong, tja shäng bomi tjok obishko. ²⁶ Gueniyo Sbö Sëya, bomi poshdungga li iche Data Sbörë bomi kong bor ko go, ga pjây pïya jek këgong, tjllökwo löror bomi kong kës li woyoshre bomi kong bakoe.

²⁷ »Tja toe. Gueniyo ga pjây iër ber löng wllëpe. Pjây löng wllëp laga li, e tja. Pjây ie nopga Sbö miydë llëm wleniyo ber eni llëme. Pjây wosonkë llëm, llëye bangkjrëmi llëm bakoe.

²⁸ »Tja tjllëno bomi kong ga “Tja toe. Ga tja tjwe iröng bomi shwoy obi” löror li kuromi tjän. Tja to iröng Data Sbö shwoy. Eni ga tja woydëmi jllökoyo wleni ga pjây ber löng wopjilú eshko, Data Sbö kësbang, tjwïö ara bor kjinmo kjishko. ²⁹ Llëbo ëre sharyoydë llëm obishko ga lër shäng bomi kong. Eni ga sharyonoshko ga pjây mär ber löng bor go jek këgong ba kjishko.

³⁰ Kjok ëre ichaga li † tek tjwe shäng. E kjishko ga tja tjllë bomi kong ara obi llëme. E dbo ara, bor ichë wlo llëme. ³¹ Gueniyo Data Sbö woydër ara. E kjishko ga e miyde nopga löng kës lirë wlo ga tja ichara llëbo sharyër wlo li, e sharyër eni.

»Eësë, shji toe» le.

Kjilgwo sokö, ba kowo

15 Eshko ga Jesús tjllë ba oppinggaga kong ga «Tja so kjilgwo sokö bo pjllëblë tjok wleniyo kjoyoe. Oblëyo tja dik drete. Bor Data, e so kjilgwo li daga kjoyo bakoe. ² Kjilgwo kowo llë botjyë llëm ga ze tas tas. Kowo kjong kjong botjyë ga dbo toya pjäs pjäs, kowo li botjyë pjilú anmoyö wlo. ³ Pjây so kowo dbo tok pjir li kjoyo, tjllökwo löror bomi kong li kjrromi kjishko. ⁴ Eni ga pjây ber löng bor tjok, ga tja ber shäng bomi tjok bakoe. Kowo llë botjyë om go ga ä, jong tuktëng ba sokö go guing. Pjây so e kjoyo bakoe. Pjây ber löng bor tjok llëm wleni ga pjây llëbo pjilú sharyë ga äe.

⁵ »Tja so kjilgwo sokö li kjoyoe. Pjây so ba kowo li kjoyo bakoe. Eye löng bor tjok, ga tja shäng ba tjok ga llëbo pjilú sharye ara, so kowo botjyë pjilú li kjoyoe. Gueniyo eye löng bor tjok llëm ga llëbo pjilú sharye ga äe. ⁶ Ga eye löng bor tjok llëm ga ber so kowo dbukko,

† KJOK ÈRE ICHAGA lë li, e Ä löklo.

iak beno tjeng dan dogro wlo li kjoyoe. Kowo eni li, e tōy, suy wlo erä. ⁷ Gueniyo pjäy ber löng bor tjok, ga pjäy mär ber löng bor tjökwō go ga llēye rokēmi woydē li rokozī, ga twēr bomi kong. ⁸ Pjäy tkoba ga llēbo pjilū shäryē ara, so kowo botjyē pjilū li kjoyo ga miydēba e go ga pjäy bor oppingga, ga bor Data iēba ber kēsbang, tjwō ara bomi kjīshko.

⁹ »Pjäy woydēr, tja woyde Data Sbörē sorē ga eni. E kolēr shäng iyado, ga tja woyde ber shäng eni iyado bakoe. Eni ga tja kolozī ber löng iyado, pjäy woydēr ber löng eni iyado bako wlo. ¹¹ Lēr shäng bomi kong eni, pjäy ber löng wopjilū, botoya dik wlo. Eni ga pjäy wopjilū jököyo. ¹² Tjökwo lēr shäng bomi kong shäryēmi wlo li eni: Pjäy eng woydos ara kar kar, pjäy woydoror sorē ga eni. ¹³ Shji bi kjlara woydē ara ga llēbo shäryēy ba kong tjwō ara anmoyō li, shji optwē woion ba kjīshko li e. ¹⁴ Ga tja kolēmi wleni ga pjäy kowēr bor pjeoyoga. ¹⁵ Parkagaga tjeng li, llēye shärye ba kägäyörē li, e miyde löng llēme. Gueniyo llēbo lara bor Datarē bor kong li, e loror bomi kong pjir tjän. E kjīshko ga pjäy kowēr bor parkaga ame, pjäy kowēr bor pjeoyoga shara.

¹⁶ »Tja kjruga pjäydē llēm, pjäy kjruga tjarē. Ga pjäy ioror beno to löng llēbo pjilū ber iyado li shäryē. Shäryēmi eni ga llēye rokēmi Data Sbō kong bor ko go li, e twe bomi kong. ¹⁷ Tjökwo lēr shäng bomi kong shäryēmi wlo li eni: Pjäy eng woydos ara kar kare.

Shji iywa nopga Sbō miydē llēm wleniyorē shjiktēng

¹⁸ »Nopga Sbō miydē llēm wleniyo, pjäy iywa lok shjiktēng wleni ga woyoshreimi eshko ga tja iywa lok shjiktēng bomi bām go bakoe. ¹⁹ Pjäy so epga kjoyo kjwe ga pjäy woyde lok pjilū, ba pjeoyoga wleni. Gueniyo pjäy kjrator ba tjrēko dwayo kuzong ga pjäy so epga kjoyo ame. Pjäy iywa lok shjiktēng e kjīshko. ²⁰ Tjökwo loror bomi kong li woyoshrozīa. Tja tjlēno bomi kong ga "Parkagaga tjwōk löng pjir wleniyo tjwō ara, ba so-go kjinmo llēme" loror eni. Eni ga tja shduna lok kuzong ga pjäy shdüya lok eni bakoe. Tjökwo loror ba kong li kjrara lok kjwe ga tjökwo lēmi ba kong li kjre lok eni bakoe. ²¹ Llēbo uunkong ēre shärye lok bomi kong, pjäy bor nopga kjīshko, bor ichaga miyde lok llēm kjīshko bakoe.

²² »Tja kjwe shrono tjlēno ba kong llēm ga llēbo owa shäryara lok li ber pjang ba go llēme. Gueniyo epga iak beno shdungko tjän, bor tjökwo kura lok li kjrara lok llēm kjīshko. ²³ Eye, tja iywa shjiktēng ga bor Data, e iywa shjiktēng bakoe. ²⁴ Llēbo iydēba llēm wleniyo shäryoror ba kong ara. Eni llēm kjwe ga llēbo owa shäryara lok li ber pjang ba go llēme. Gueniyo llēbo shäryoror li ina lok wēlē emdē ga tja, bor Data, tjawa iywa lok shjiktēng. ²⁵ Ere shäryē jūni, kjok llgwekklo baīya tak pjang li ber jököyo wlo. Tjlēno beno eni: "Tja goshko llēye owa wleni lok llēm emdē ga tja iywa lok shjiktēng." †

²⁶ »Rokēr Data Sbō kong ga ba Sēya, bomi poshdungga li iche tjwe ber bomi tjok. Ga ichara

† Salmo 35.19; 69.4.

shronoshko ga pjäy kjimte, tjökwo bek li pīya bomi kong bakoe. Ga tjlē bomi kong bor kjīshko ara. ²⁷ Ga pjäy löng bor tjok tek dämärshko dwayo kuzong ga pjäy tjlē bor kjīshko eni bakoe.

16 »Lēr shäng bomi kong eni, pjäy mär ber löng bor go wlo, tja rayēmi llēm wlo. ² Pjäy ichēba opzrēk jek judioga syō uyo roshko ame. Ga dbar tjwe kjwara ga pjäy zrōya nopgarēshko ga wotjīk lok ga llēbo shärye löng Sbō kong pjilūe le. ³ Shärye lok eni, tja, Data Sbō, tjawa miyde lok llēm kjīshko. ⁴ Lēr shäng bomi kong eni, äär ba dbaryoshko ga tjökwo ēre woyoshreimi eshko wlo.

Pak shärye Sbō Sēyarē bi kong

»Tjökwo ēre loror bomi kong tek dämärshko llēm, eshko ga tja shäng bomi tjok obi kjīshko. ⁵ Gueniyo eerishko ga tja to bor ichaga sök lishko. Eni emdē ga "¿Pja to kjone?" lēmi bor kong llēme. ⁶ Llēbo lēr shäng li kuromi kjīshko ga pjäy beno löng woydē ara. ⁷ Gueniyo lēr bomi kong jököyo ga tja brik tong li, e ber bomi kong pjilū anmoyō. Tja brik llēm kjwe ga Sbō Sēya, bomi poshdungga li tjwe ber bomi tjok llēme. Gueniyo tja brik tong pjir ga e ichēr tjwe ber bomi tjok. ⁸ Ga shronoshko ga nopga Sbō miydē llēm wleniyo, epga diktong ara li pīya ba kong, miyde lok wēlē wlo. Mär löng bor go llēm kjīshko ga pīya ba kong ga wotjīk bēy llēbo owa li kjīshko llēme. Tja to Data Sbō sök lishko kjīshko ga pīya ba kong ga irbo bek li miyde lok llēme. ¹¹ Kjok ēre ichaga li † iak beno shdungko tjän kjīshko ga nopga llgweya Sbörē sorē li miyde lok llēm bakoe.

¹² »Tja llēbo lē woydē bomi kong ara obi, gueniyo eni tjok ga woyotjīmi ga pjäy äär ba dbo go llēme.

¹³ Gueniyo Sbō Sēya shronoshko ga tjökwo bek kēs li pīya bomi kong. Eshko ga tjökwo le bomi kong ba woshko llēm, tjökwo kura li layde bomi kong erōe. Ga llēye wen wlo li le bomi kong, wentē llēm obishko.

¹⁴ Tjökwo botoya li le bomi kong, miydēmi wlo. Eni ga tja ie ber kēsbang, tjwō ara. ¹⁵ Data Sbō llēbo tjeng kēs li, e botoya. Tjökwo botoya li le Sbō Sēyarē bomi kong, miydēmi wlo loror bomi kong e kjīshko.

¹⁶ »Wop ä ga tja īmi shäng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja īmi shäng bomi tjok jek obi» le.

Jesús oppinggaga woydono ara pjir ga ber löng wopjilū shara

¹⁷ Kuya ba oppinggagarē lok ga tjlē lok eng kong ga «¿"Wop ä ga tja īmi shäng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja īmi shäng bomi tjok jek obi" le shäng li llē layde? ¿"Tja to Data Sbō sök lishko" le shäng li llē layde?» le lok eni. ¹⁸ Ga kjakroke lok eng kong jek obi ga «¿"Wop ä" le shäng li llē layde? Liē layde miydēy löng llēme» le lok eng kong eni.

¹⁹ Llēye kjakroke woyde ba kong li miydara Jesúsdē pjire. E kjīshko ga tjlē ba kong lok ga «¿"Wop ä ga tja īmi shäng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja īmi

†† KJOK ÈRE ICHAGA lē li, e Ä loklo.

shäng bomi tjok jek obi' le shäng li ilë layde?" lëmi löng eng kong eni. ²⁰ Lër bomi kong jlökoyo ga nopga Sbö miydë ilëm wleniyo löng wopjlú wopro ga pjäy löng woydë, slar ara eshko. Gueniyo e irgo ga pjäy ber löng eni ame, pjäy kjlopswë ber löng wopjlú shara.

²¹ »Walë wloshko buk döröshko ga shaya swlorë, dbaryo öötong kjishko. Gueniyo wloshko tjeng irgo ga bang ara li woyo ba kong ame, wopjlú ba chida tjeng li kjishko. ²² Eni wleni ga eeri ga pjäy löng woydë ara. Gueniyo e irgo ga pjäy in jek obishko ga pjäy ber löng wopjlúe. Eshko ga wopjlú li döga èrë bomi shjiryo ilëme. ²³ Eshko dbaryo ga ilëye kjakrokëmi bor kong wlo drete. Lër bomi kong jlökoyo ga ilëye rokëmi bor Data kong bor ko go li, e twe bomi kong. ²⁴ Lëbo rokomirë Sbö kong bor ko li go ilëm obi. Gueniyo eeri ga ilëbo rokozī ba kong, ga kjrëmi, ga pjäy ber löng wopjlú jlökoyo.

²⁵ »Tja tjilë shäng bomi kong ilëbo jyäglo go, gueniyo llono ga tja tjilë bomi kong eni ame. Eshko ga bor Data läywër bomi kong wëlëe. ²⁶ Eshko dbaryo ga ilëbo rokëmi ba kong om go bor ko go. Tjara ilëbo rokë ba kong bomi kjishko guing ame. ²⁷ Tja woydëmi, ga miydëmi ga tja ter shrono Sbö shwoy dwayo. E kjishko ga pjäy woyde Data Sbörë om go. ²⁸ Tja ter shrono kjok ère kjing go ba shwoy dwayo, ga tja to kjok ère kjing go dwayo jem ba shwoy iröng obi» le.

²⁹ Kuya ba oppinggagarë lok ga tjilë lok ba kong ga «Eeri ga pja tjilë shäng borwa kong wëlë. Pja tjilë shäng ilëbo jyäglo go ilëme. ³⁰ Ère go ga miydërwa ga ilëbo tjeng kës li miydëp shäng pjir, ilëbo kjakrokëba bop kong guing ilëme. E kjishko ga miydërwa ga pja ter shrono Sbö shwoy dwayo» le.

³¹ Kuya ga tjilë ba kong lok ga «¿Bor tjilökwo kjrëmi tjände? ³² Dbar tjwe kjwara ga pjäy shdär ber löng ilaw pogo, pjäy kjlara kjlara ber löng bomi ushko om go. Eshko ga tja rayëmi ber sök tjoksa. Gueniyo eshko ga tja sök tjoksa ilëm, bor Data sök bor tjok kjishko. Ga dbar tjwe lër li, e shrono tjän. ³³ Lër shäng bomi kong eni, pjäy ber löng wilep bor kjishko. Pjäy löng kjok ère kjing go obishko ga ilëbo wen tjwe bomi kong owa ara. Gueniyo nopga Sbö miydë ilëm wleniyo li dbo zanor pjir tjän. E kjishko ga pjäy dbokjrozong» le.

Jesús syöshtono Sbö kong ba kjishko om go

17 E irgo ga kjok dogo ñya Jesúsdë drëng, ga syöshtono Sbö kong. Tjilë ga «Data, dbar li öö-tonge. Bop Wa ère ios ber kësband, tjwilo ara, pja iër ber kësband, tjwilo ara bako wlo. ² Tja kong dbo tworop kësband, nopga löng kës li ber tjeng bor wloshko wlo, tjreko nopga tworop beno bor kong kës li iër ber löng së iyado bop tjok wlo. ³ Sbö kjilaraso li pja, ga tja Jesucristo, tja ichaga pjarë. Nopga li ber löng së iyado bop tjok wlo ga woyde ga shji miyde lok guing. ⁴ Pak tworop bor kong sharyër wlo li sharyoror pjire. Eni ga pja ioror beno kësband, tjwilo ara kjok ère kjing go. ⁵ Kjok ère wentë ilëm obishko ga tja kësband, tjwilo ara bop bokso. Eeri ga Data, tja ios ber kësband, tjwilo ara eni obi.

Jesús syöshtono Sbö kong ba oppinggaga kjishko

⁶ »Nopga kjok ère so kjrrop, tworop bor kong. Ga pja è loror ba kong lok. Epga bopoya twopdë bor kong, ga bop tjilökwo kolara lok pjilúe. ⁷ Miydara lok ga ilëbo tjeng kës tworop bor kong li, e twaga pjarë. ⁸ Tjilökwo lorop bor kong li, e loror ba kong lok pjir, ga kjrara lok. Miydara lok pjilú ga tja ter shrono bop shwoy dwayo. Tja ichaga pjarë li, e jlöe miydara lok bakoe. ⁹ Tja syöshtë nopga tworop bor kong li kjishko, epga bopoya kjishko. Gueniyo tja syöshtë nopga pja miydë ilëm wleniyo kjishko ilëme. ¹⁰ Nopga botoya löng kës li, e bopoya. Nopga bopoya löng kës li, e botoya bakoe. Ba kjishko ga tja beno kësband, tjwilo ara.

¹¹ »Data, pja eröe. Tja shäng kjok ère kjing go wlo ame. Tja to bop shwoy. Nopga tworop bor kong bop dbo go lira ber löng kjok ère kjing go. Eni ga epga dos yötso bop dbo go, ber löng kjilaraso wleni wlo, shji kjilaraso sorë ga eni. ¹² Tja shäng ba tjok lok obishko ga epga wlikoror, doror dbo tworop bor kong li go. Eni ga jeno kjlara döe. Weno shäng jer wlo li e. Sharyono eni, tjilökwo tak pjang bop tjilökwo go ba kjishko li ber jlökoyo wlo.

¹³ »Eni tjok ga tja to bop shwoy iröng obi. Gueniyo tja shäng kjok ère kjing go obishko ga ilëbo ère lër shäng bop kong eni, epga ber löng wopjlú jlökoyo, botoya dik wlo. ¹⁴ Bop tjilökwo loror ba kong lok. Epga, e nopga pja miydë ilëm wleniyo dik ilëme. Tja eni ilëm bakoe. E kjishko ga bor nopga ñywa nopga pja miydë ilëm wleniyorë lok shjiktëng.

¹⁵ »Rokër bop kong ga bor nopga kjep kjok ère kjing go dwayo ilëme. Woydër ga wlikëp, ilëbo owa sharye Arë ba kong ilëm wlo. ¹⁶ Epga, e nopga pja miydë ilëm wleniyo dik ilëme. Tja eni ilëm bakoe. ¹⁷ Bop tjilökwo, e beke. Eni ga bor nopga ios ber tjeng dboy bop kong, jek ber löng pjlo bek bop tjilökwo bek li go wlo. ¹⁸ Epga ichër jek kjok ère kjing go, tja ichorop ter shrono shäng kjok ère kjing go sorë ga eni. ¹⁹ Ba kjishko ga tja opyono beno shäng dboy bop kong jlökoyo, epga ber tjeng dboy bop kong jlökoyo tjilökwo bek li go wlo.

Jesús syöshtono Sbö kong tjilökwo kjaragaga löng kës li kong

²⁰ »Tja syöshtë ba kjishko dö ilëme. Llono ga tjilökwo le lok oblë kong, ga kjong kjong mär ber löng bor go eshko. Tja syöshtë ba kjishko lok bakoe. ²¹ Data, pja shäng bor tjok, ga tja shäng bop tjok bakoe. E kjishko ga shji kjilaraso. Woydër ga epga ber löng kjilaraso eni bakoe. Woydër ga löng bi tjok, tja ichaga pjarë li miyde nopga pja miydë ilëm wleniyorë wlo. ²² Epga ioror beno tjwilo ara, tja iorop beno tjwilo ara sorë ga eni, epga ber löng kjilaraso wlo, shji kjilaraso sorë ga eni. ²³ Tja shäng ba tjok, ga pja shäng bor tjok. Woydër ga ber löng kjilaraso jlökoyo, tja ichaga pjarë li miyde nopga pja miydë ilëm wleniyorë wlo, bor nopga woydorop ara, tja woydorop sorë ga eni li miyde lok eni bako wlo.

²⁴ »Data, kjok ëre shäryopdë llëm obishko ga tja woydorop ara. E kjishko ga tja iorop beno kësbang, tjwïö ara. Woydër ga nopga tworop bor kong tjeng li jem bor tjok, ber tjeng tja äär sök lishko wlo, tja iorop beno kësbang, tjwïö ara li tya lok wëë wlo.

²⁵ »Data, pja pjïo beke. Pja miyde nopga kjok ëre so lirë löng llëm, gueniyo tjara ommydë, ga tja ichaga pjarë li miyde bor nopgarë pjïue. ²⁶ Pja sorë, e loror ba kong, miyde lok wlo, ga lër shäng ba kong lok obi. Shäryër eni, epga ëng woydë ara kar kar wlo, tja woydëp sorë ga eni, tja ber shäng ba tjok lok wlo bakoe» ïe.

Jesús shara ba wloyogarë

18 Jesús syöshtono pjir ga opshino jek eshko dwayo ba oppinggaga tjok, ga jek dipzono Cedron diwa kjwo kalëkong. Eshko ga kjok dgak buk kjirina, kjor ko *olivo* lok ara, ga opzëno jek lok eshko.

² Jesús tön shäng enido eshko ba oppinggaga tjok. E kjishko ga kjok li miydara Judas, ba soynega lirë pjïue.

³ Eni kuzong ga Judas jek äär shäng eshko. Ængkwagaga, Sbö u dagaga, e jek löng ba irgo, ichak syöshtaga kägäyoga, fariseogarë. Ængkwoklo söya tjeng ba wloshko, iök bakoe.

⁴ Lëye shärye ba tjok li miyde Jesúsde shäng. Eni ga ëng wïëno ba tjok, ga tjïë ba kong lok ga «¿Ë wïëmirë?»

⁵ «Jesús, Nazaret so li wïëwarë» ïe lok ba kong.

Eni ga tjïë ba kong lok ga «E tja» ïe. (Judas, ba soynega li shäng eshko ba tjok bebi.) ⁶ Lara eni li kuya lok ga opshino jek lok iröng sira, ga dgoni jek rish rish tjeng töshko.

⁷ Eshko ga Jesús tjïë ba kong lok jek obi ga «¿Ë wïëmirë?»

«Jesús, Nazaret so li wïëwarë» ïe lok ba kong.

⁸ Eni ga tjïë ba kong lok jek obi ga «E tja loror bomi kong tjän. Tja wïëmirë dö ga llamo löng ëre ichozï toe» ïe. ⁹ Shäryono eni, tjïökwo lara lunashko li ber jïökoyo wlo. Tjïëno ga «Nopga tworop bor kong li jeror kjlara llëme» lara eni.

¹⁰ Eshko ga Simón Pedro dröng shino kwangna ba bapkwö roy dwayo, ga syöshtaga kësbangyo parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk töshko erä. (Parkaga li ko Malco.)

¹¹ Eshko ga Jesús tjïë ba kong ga «Bop dröng kjwe jnes ba shtoy iröng obi. Tja ichara Data Sbörë, tja shdungoba, bokrotkëba, zrökoba wlo, ga shäryër eni kjïuwe» ïe.

Jesús söraba Anás bokshto

¹² Eshko ga ëngkwagaga, ba kägäyo, Sbö u dagaga, Jesús shara lok, ga kjrochara. ¹³ E irgo ga söra lok jek Anás bokshto. Anás, e Caifás kegue. Lu eshko ga Caifás parkë sök syöshtaga kësbangyo. ¹⁴ Kjupashko ga tjïëno ga «Pjïú wlo ga no woïon kjlara oba uunkong äska» lara eni.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë

¹⁵ E wopro ga Simón Pedro, Jesús oppingga kjlara obi, e jek löng Jesús sökoba jek shäng li irgo. Jesús oppingga oblë li miyde syöshtaga kësbangyo lirë kuzong ga pjöyïkong jek opzëno shäng Jesús tjok u li worbo go. ¹⁶ Pedrorä beno sök kjoko, u bäng zlong. Eshko ga Jesús oppingga oblë li opshino tek iröng, ga lano kjoglo parkë shäng u bäng daga li tjok, ga Pedro söra jek ba tjok kjër roshko.

¹⁷ Eshko ga kjoglo li tjïë Pedro kong ga «¿Pja ëmdë ga domer li oppingga bebi llëmdo?»

«Llëme» ïe ba kong.

¹⁸ Eshko ga smo ara kuzong ga parkagaga, Sbö u dagaga löng li, e iök boktöno kwara, ga beno löng iökkok. Pedro ëmdë ga shäng iökkok ba tjok bakoe.

Llëbo kjakrokara Anásde Jesús kong

¹⁹ E wopro ga syöshtaga kësbangyo li llëbo kjakrokono Jesús kong, ba oppinggaga kjishko, llë pïyde oba kong li kjishko bakoe. ²⁰ Kuya ga tjïë ba kong ga «Tja tjïëno oba uunkong bokshto. Dbar kwjwobi go ga oba pinor shäng judioga syö uyo lok li roshko, llëm ga Sbö u zlong bäng, judioga löng kës li tön löng enido li shtoshko. Llëbo loror lütshko llëme. ²¹ ¿Eni ga llëbo kjakrokëp bor kong ega? Kjakrokos bor tjïökwo kugaga kong. Lëye loror li miyde lok pjire» ïe.

²² Lara eni li kura Sbö u daga kjlara shäng lirë, ga Jesús kwomso shpokza pjök, ga tjïë ba kong ga «¿Tjïapga syöshtaga kësbangyo kjwe dboryëp eniro?»

²³ «Llëbo loror owa kjwe ga llë los bor kong.

¿Gueniyo loror pjïú ga tja shpop ega?» ïe ba kong.

²⁴ E irgo ga ichara Anásde jek jek shäng kjro go Caifás, syöshtaga kësbangyo li shwoy.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë jek obi

²⁵ E wopro ga Simón Pedro shäng iökkok kjoko, ga löng li tjïë ba kong ga «¿Pja ëmdë ga domer li oppingga bebi llëmdo?»

«Llëme» ïe ba kong.

²⁶ Syöshtaga kësbangyo parkaga kjlara shäng eshko, e domer kwomgwo zara Pedrorë li pjeyo. E tjïë Pedro kong ga «¿Pja ïnor shäng kjok dgak buk, kjor ko *olivo* lok ara lishko ba tjok bebi llëmdo?»

²⁷ «Llëme» ïe ba kong. Jekdo eshko ga kjörkö kjïunoe.

Jesús söraba Pilato bokshto

²⁸ Kjok shröngto ga Jesús söraba to Caifás shwoy dwayo, jek öötong löng kjok eshko so ichaga ko Pilato, e ushko, gueniyo judio tjlapgaga lira opzëno jek lok u li roshko llëme. (Dbar shrëkklo llë döroshko ga judioga sgara löng opkjë löng dboshko. Opzëno lok nopga judio llëm wleniyo u roshko wleni ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëya ga äe ïe. Opzëno jek lok u li roshko llëm e kjishko.) ²⁹ Eni kuzong ga Pilato opshino tek kjoko, ga tjïë ba kong lok ga «¿Domer kjwe rotëmi llë kjishko?»

³⁰ «Lîebo owa shâryara llêm kjwe ga sörorwa tek bop kong llême» le ba kong.

³¹ Eni ga Pilato tjlê ba kong lok ga «Eni ga sözi, lligwezî pjâyde om go bomi kjok lligwekklo li go» le.

Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Gueniyo no zrörwa tjawarê om go ga äe. No zrökko laga li pja eröe» le.

³² Shâryono eni, tjlökwo lara Jesúsde, e wolon sorê li ber jilökoyo wlo.

³³ Eshko ga Pilato jek opzreno ba u roshko iröng obi, ga Jesús rokara tek ba shwoy, ga tjlê ba kong ga «¿Judío pjluoy li pjare?»

³⁴ «¿E kjakrokêp shäng, tja ë miydêp woymde kjîshkore, de laga oblêrê bop kong?» le ba kong.

³⁵ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Tja judío lèpde? Pja söga, twaga bor kong li, e bop pjeyoga om go, syöshtaga kägâyoga bakoe. ¿Pja llêye owa shâryono?»

³⁶ «Tja ber pjlu kjok ère kjing go wlo llême. Eni kjwe ga bor nopga êngkjwê judiöga tjok, tja wlike lok wlo. Gueniyo bor pjlu shtoyo li kjokyo oblê» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Enira pja pjilure?»

«Tja pjlu laga pjarê, ga lorop beke. Tja weno to ter shäng kjok ère kjing go, tjlökwo bek li laga. Èye tjlökwo bek li kuk woymde ga tja kuya» le.

³⁸ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Tjlökwo bek li llê?» le. Lara eni pjir ga opshino jek lan judío tjlappaga tjok obi. Tjlê ga «Domer ère bor kong ga llêye owa shâryara ber shdungko wlo drete. ³⁹ Äär lu pjilobi go ga Israel tjeyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkloshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga rayêr kjlara. ¿Eni ga woymde mi ga judío pjluoy lëmi li dotê bomi kongde?»

⁴⁰ «Lîeme. ¡Barrabás, e döpdê dey!» le ba kong.

Barrabás, e dênashko ga êngkjwono Roma sopga tjok.

Jesús ichara Pilatorê zrökoba pjang kjlös go wlo

19 Eni ga Jesús twara Pilatorê ba êngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo. ² Eshko ga shkô sho ywara lok kjrina, beno pjlu dlu ioklo wleni, ga iara lok ba dlu kjing go, ga kong shwong wîëna lok kara pjilupga shwong wleniyo ko dingding shwêshwê, ga pjuna lok ba do go. ³ E irgo ga jek lok ba zlong bäng, ga tjlê ba kong ga «¡Judío pjluoy, pja pjilú, pja tjwîö arae!» le lok eni, ga shpokza lok pjök pjök ba kwomsoshko erä.

⁴ Eshko ga Pilato opshino tek kjoko iröng obi, ga tjlê löng li kong ga «Domer tek sör shäng ère izîa. Woymde ga miydêmi ga bor kong ga llêye owa shâryara ber shdungko wlo drete» le. ⁵ Jesús opshino tek shäng ba bokshtu pjlu dlu ioklo ywak shkô sho go li jong ba dlu kjing go, doyak shäng pjilupga shwong wleniyo li go bakoe. Eshko ga Pilato tjlê löng li kong ga «Domer shäng ère izîa» le.

⁶ Iya syöshtaga kägâyoga, Sbö u dagagarê ga tjlê lok dbo go ga «¡Zrös pjang kjlös go! ¡Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

Kuya Pilatorê ga tjlê ba kong lok ga «Sözi, ga zrözi pjâyde. Bor kong ga llêye wîënor ber shdungko wlo drete» le.

⁷ Kuya judío tjlappaga löng lirê ga tjlê ba kong ga «Domer kjwe tjlêno ga “Tja Sbö Wa” lara eni. E kjîshko ga borwa kjok lligwekklo tak pjang li tjlê ga e zrökko» le.

⁸ Kuya ga bangkjrara ara jek kégong. ⁹ Eni ga jek opzreno ba u roshko iröng obi, ga tjlê Jesús kong ga «¿Pja kjone so?» le, gueniyo dboryara llême. ¹⁰ Eni kuzong ga tjlê ba kong obi ga «¿Tja dboryêp woymde llêmde? Pja shäng bor wloshko. Pja därde, de pja zrökoba pjang kjlös gore, e laga tjarê. ¿E miydêp llêmde?»

¹¹ «Dbo twara Sbörê bop kong llêm kjwe ga tja shäng bop wloshko llême. E kjîshko ga bor twagaga bop kong löng kjwe, e llêbo owa shâryono kësbang, bop kjinmo» le ba kong.

¹² Eshko jek lëkong ga Pilato beno shäng llêbo shâryê ara, Jesús döya wlo le. Gueniyo ga judío tjlappaga öö le lok jek tjê jîkong, tjlê ga «È pogo opyê sök pjlu ga e pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li wloyo. Eni ga domer kjwe rayêp jek to wleni ga pja ba wloyo bakoe» le.

¹³ Kuya Pilatorê ga sirkeno sök no lligwezlong sökklo jong li kjing go, ga nopga ichara Jesús shik eshko. Shto eshko li kowêba Tôshko Shto Shâryak Buk Akkwo Go, arameo tjlökwo go kowêba Gabatá. ¹⁴ Eshko ga öötong dlo dluw, ga Israel tjeyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li bong. Eshko dbaryo ga judiöga poshâryê, ba dbar li shrêya lok wlo. Ga Pilato tjlê judío tjlappaga kong ga «Bomi pjluoy shäng kjwe izîa» le.

¹⁵ Kuya lok ga tjlê ba kong dbo go ga «¡Ichos jüy dwayo! ¡Ichos jüy dwayo! ¡Zrös pjang kjlös go!» le.

Eshko ga Pilato tjlê ba kong lok ga «¿Woymde mi ga bomi pjluoy kjwe zrör pjang kjlös gore?»

«Tjawa pjluoy sök kjlaraso, pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li e» le.

¹⁶ Era eni ga Jesús twara Pilatorê ba êngkjwagaga kong, löya lok pjang kjlös go wlo, ga söra lok to ey dwayo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

¹⁷ Ga Jesús jek shäng ba tjok, ba kjlös li söya pjang om go, ga öötong löng kjokyo ko No Kä Dboglo dlupyo, arameo tjlökwo go ko Gólgota. ¹⁸ Eshko ga löra lok pjang kjlös go. Nopga löra lok kjlös go do pjök obi bakoe. Kjlara pjang or kélê, kjlara pjang or milê, kjlösyo dboy dboy.

¹⁹ Pilato kjibokwo tono kjwara, ga iara lok Jesús lok pjangshko li kopshko, e zröya lok llê kjîy miydêba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlê ga «Domer ère ko Jesús, Nazaret so. E judío pjluoy.» ²⁰ Ga jyäglo tak pjang kjibokwo go li, e tak pjang arameo tjlökwo go, latin tjlökwo go, Grecia so tjlökwo go bakoe. Ga kjibokwo li lara judiöga ararê, kjok eshko li buk Jerusalén kjokyo soshko kjîshko. ²¹ Eni ga judío syöshtaga kägâyoga tjlê

† Eshko ga Pilato wotjîk ga Jesús, e Sbö Wa jilökoyo kjwe le. Bangkjrara ara e kjîshko.

Ĵok Pilato kong ga «Tëy kjweni llëme. Tos “Domer ëre tjlë ga ‘Judío pjluyo li tja’ le.” Tos eni dey» le.

²² Kuya ga tjlë ba kong Ĵok ga «Llëbo toror pjang pjir tjän. Ber pjang eni» le.

²³ Jesús löra ëngkjwagagarë Ĵok pjirshko ga ba shwong tona, ga pjlorgara kjringgwo pkëng (4) kjlara ĩ ĩe. Ba shwong ro lëkong li, e shäryak shwong karaso, sera ter jong llöm lëkong dwayo äär jong dre lëkong.

²⁴ E kjishko ga tjlë lok ëng kong ga «Dwlëy llëme. Shwong kjwe ber ë kong ĩy wlo ga jyã shiy dey» le, ga shäryara lok eni. Shäryono eni, Sbö tjlökwo tak pjang li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

«Bor shwong shdöra lok ëng kong,

ga jyã shira lok, shwong li ber ë kong ĩya wlo.» †

²⁵ Jesús kjlös jong lishko ga ba mekë shäng soshko, ba mewa shäng eshko bakoe. Cleofas boy ko María, María Magdala so, e löng eshko ba tjok lok bakoe.

²⁶ Ga ba mekë ĩya shäng ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni li †† zlong bäng, ga tjlë ba mekë kong ga «Walë, bop wa shäng kjwey» le ba kong, ²⁷ ga tjlë ba oppingga li kong ga «Bop mekë shäng kjwey» le. Eni ga eshko jek lëkong ga Jesús mekë wlojrrara, ga söra beno sök ba ushko.

Jesús wolono pjang kjlös go

²⁸ E irgo ga miyde Jesúsde ga ba pak li shäryara pjire. Eni ga Sbö tjlökwo tak pjang li ber jlökoyo wlo ga tjlë ga «Tja wodogroe» le. ²⁹ Eshko ga di bapkwong kjwara, roshko kjilgwo bo dyo shpoä. Ga llëbo llukiluk di shak ara wleniyo kjrara no shäng eshko lirë kjwara, pöra kjilgwo bo dyo shpoä li go, kjrochara pjang kjor dbo go, ga poyona jem, shuya Jesúsde wlo lara. ³⁰ Shura sira, ga tjlë ga «Llëbo uunkong li shäryono pjire» le. E irgo ga kä kujono, ga wolono.

³¹ Eshko ga posharyozlong dbaryo li ey, ga woshtozlong dbaryo tjwio ara wleniyo li bong. E kjishko ga woyde judío tjlapgagarë ga shinmo doyo ber lok kjlös go äär jong bong jä llëme. E kjishko ga rokara lok Pilato kong ga nopga iche ba kworbo tok, wolon maling wlo. E irgo ga woyde lok ga ba doyo löya ter ba kjlös go dwayo jekdo. ³² Eni ga ëngkjwagaga jek lok domer löra pjang bäm go Jesús zlong li kworbo tok. E irgo ga ba kjarayo li kworbo tora bakoe. ³³ Gueniyo jek äär Jesús pjang lishko ga ĩya lok ga wolono pjang tjän, ga kworbo tora llëme.

³⁴ Eshko ga ëngkjwaga kjlara, Jesús shorkekza lö kowo go ba pjoksoshko. Wop eni llëm ga srëng tek tur jong di tjok. ³⁵ Tjlökwo ëre taga li tja, ga llëbo tër shäng ëre, e ĩnor om go. Miydër ga tja tjlë beke. Ga llëbo ĩnor li totë shäng bomi kong, jlöe lëmi wlo. ³⁶ Shäryono eni, Sbö tjlökwo tak pjang li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: «Ba dboglo tar kjlara llëme.» ³⁷ Sbö tjlökwo tak pjang kjrina obi. Tjlëno beno eni: «Shorkera pjus li ĩnaba lok.» ††

† Salmo 22.18. †† BA OPPINGGA WOYDE ARA BA KJĴARA WĴENI ĴE ĴI, e JUAN Ĵayde. ‡ Éxodo 12.46; Números 9.12; Salmo 34.20. †† Zacarías 12.10.

Jesús doyo jnena Joséré

³⁸ Domer shäng kjlara ko José, e Arimatea so. E opino ara Jesús tjok, gueniyo shäryara lütshko, judío tjlapgaga bangjrrara ara kjishko. Ga Jesús wolono irgo ga ba doyo rokara Pilato kong, ga «Jölö» le ba kong.

Eni ga José öör ba dök, ga söra to ey dwayo.

³⁹ Domer jek shäng ba tjok kjlara obi ko Nicodemo. Pjlara ga öör ĩan Jesús tjok shkë. Jek shäng José tjokshko ga dwlo poshtikklo shtiya lok shinmo doyo go an maling llëm wleniyo söra jek ba tjok kjring pjök kwing dunggwo kjwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) dik. ⁴⁰ E irgo ga José, Nicodemo, Jesús doyo söra lok, dwlo poshtikklo li shtira shwong go, ga doyo li popgara e go, judioga sgara shinmo doyo jnek sorë ga eni.

⁴¹ Jesús zröraba pjang kjlös go lishko ga kjok dgak buk kjrina soshko, roshko sak buk kjrina, shinmo doyo iaydëba eshko llëm obi. ⁴² Ga judioga posharyozlong dbaryo li ey kuzong ga doyo li iara beno buk sak li roshko, buk soy kjishko.

Sak beno buk rorëe

20 Öötong sondë kjok shränto ga María Magdala so jek öötong shäng sak lishko, ga ĩna ga ak iak beno jong ba bängzakklo li, e kjäk beno jong ba sor go. ² Eni ga jek zron jong Simón Pedro sök oppingga woyde Jesúsde ara ba kjlara wleni li ††† tjok lishko, ga tjlë ba kong lok ga «Tjlapga doyo li söra to sakshko dwayo! ¡Öötong iaraba kjone li miydëy llëme!» le.

³ Kuya lok ga opshino jek lok jongya sakshko.

⁴ Pjölökong li jek zron jong ëng tjok, gueniyo kjlara zrono Pedro kjinmo, ga öötong shäng bäm go sakshko. ⁵ Eshko ga roina doktëng shäng töshko. Ga ĩna ga ba popgoklo beno tjeng erä, gueniyo opzrëno jek ba roy llëme. ⁶ E irgo ga Simón Pedro öötong shäng eshko, ga opzrëno jek ba roy. Ba popgoklo li ĩna tjeng eshko. ⁷ Ba kä potaywoklo ĩna shpuk, iak beno buk dboshko. ⁸ Eshko ga oppingga shrono shäng bäm go li opzrëno jek ba roy bakoe. ĩna pjir, ga woshrono jlöe le. ⁹ Gueniyo eshko ga Sbö tjlökwo tak pjang li tjlë ga Jesús woshre iröng obi kjluwe le li llë loklo miydayde lok llëm obi.

Jesús weno María Magdala so kong

¹⁰ E irgo ga to jek lok ba ushko iröng obi. ¹¹ Gueniyo María Magdala so ĩra beno shäng sak li zlong bäng kjoko, slar ëe, ga sak li roina doktëng shäng töshko.

¹² Eshko ga ĩna ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng do pjök, doyono lok shwong ko pjlublün go, sirkeno löng Jesús doyo iak beno buk lishko, kjlara sök kä lëkong, kjlara sök dre lëkong.

¹³ Eshko ga tjlë lok ba kong ga «Walë, zpa slar ega?»

«Bor Tjlapga doyo li sörabae! ¡Öötong iaraba buk kjone miydër llëme!» le ba kong. ¹⁴ Lara eni pjir ga bo-

†† DUNGGWO KJWO SAK KJÄK KJINGSO SHKËNG (75), e KWING LIBRA SAK KJÄK KJINGSO SHKËNG (75) DIK. ††† BA OPPINGGA WOYDE ARA BA KJĴARA WĴENI ĴE ĴI, e JUAN Ĵayde.

jongö kalëkong, ga ÿya ga Jesús bë shäng, gueniyo e Jesús miydara llëme.

¹⁵ Eshko ga Jesús tjilë ba kong ga «Walë, ¿pja sïar ega? ¿Ë wilepdë?» le.

Woyotjïya beno shäng wotjïk ga kjok eshko daga li shängdo le. Eni ga tjilë ba kong ga «Tjlapga, shinmo doyo li söga pjarë wleni ga iorop beno buk kjone los bor kong, tja to kjrë wlo» le.

¹⁶ Eshko ga tjilë ba kong ga «María» le.

Kuya ga bojongö iröng, tjilëno ba kong arameo tjïökwo go, tjilë ga «¡Rabuni!» le. (Rabuni, e no pingga lok-ïo.)

¹⁷ Kuya ga tjilë ba kong ga «Tja rayozong. Tja äätë iröng Data Sbö shwoy llëm obi. Gueniyo pja nom bor pjeyoga shwoy. Pja tjilë ba kong ga tja jek jongya iröng bor Data shwoy, e bomi Data bakoe. E bor Sbö, e bomi Sbö bakoe lëp ba kong eni» le.

¹⁸ Kuya ga jek ba oppinggaga löng lishko, ga tjilë ba kong ga «¡Tjlapga ïnor!» le, ga llëye lara ba kong li lara ba kong lok pjire.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) li kong

¹⁹ Öötong sondë kjok säng ga ba oppinggaga töno löng äng tjok. Eshko ga judïo tjlapgaga bangkjre lok ara kjïshko ga u bäng bäng li bängzara lok jong tuk tjän. Eni ga Jesús weno shäng ba tjrëko, ga tjilë ba kong lok ga «Miga. Pjã ber löng wilepe» le. ²⁰ Lara eni ga ba orkwo bäng, ba pjlokso bäng, e pina ba kong lok. Ga ÿya lok ga beno löng wopjïu, woowa llëme. ²¹ E irgo ga Jesús tjilë ba kong lok obi ga «Pjã ber löng wilepe. Tja ichara Data Sbörë sorë ga pjã ichër eni bakoe» le. ²² Eshko ga pjïuk bakwara ba kopshko, tjilë ga «Pjã go Sbö Sëya tje ber bomi tjok. ²³ È pogo, owa pjang ba go li lömi ba kong ga löya Sbörë ba kong eni bakoe. Gueniyo owa pjang ba go li lömi ba kong llëm ga löya Sbörë ba kong llëm bako, beno löng ba owa li tjok ÿyado» le.

Jesús weno Tomás kong

²⁴ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjïlara ko Tomás, e kowëba Kjïo bakoe. Jesús weno shäng ba oppinggaga li kongshko ga Tomás shäng eshko llëme. ²⁵ E kjïshko ga e irgo ga ba pjeyoga tjilë ba kong ga «¡Tjlapga ïnorwa!» le ba kong.

Kuya ga tjilë ba kong lok ga «Löra ba orkwo bäng li ïn woydë, ga bor sakkwo zrër woydë ba roshko. Bor orkwo zrër woydë ba pjlokso bäng roshko bakoe. Eni llëm ga jlöe lër llëme» le.

²⁶ Öötong sondë kjwara obi ga Jesús oppinggaga li töno uunkong löng u li roshko jek obi. Eshko dbaryo ga Tomás sök eshko bakoe. Eshko ga u bäng bäng jong tuke. Eni ga Jesús weno shäng ba tjrëko obi, ga tjilë ba kong lok ga «Miga. Pjã ber löng wilepe» le. ²⁷ E irgo ga tjilë Tomás kong ga «Bor orkwo ëre izong. Bop sakkwo kjwe zrës jïshko. Bop orkwo kjwe kjëmö, zrës

bor pjlokso bäng ëre roshko. Tja woshrono iröng obire, de llëm, e woyotjïp ame. E jlöe lözong» le.

²⁸ Eshko ga Tomás tjilë ba kong ga «Pja bor Tjlapga, bor Sbö bakoe» le.

²⁹ Kuya ga tjilë ba kong ga «Tja woshrono iröng obi jlöe lëp, tja ïnop kjïshko. Èye, llëye ïna llëm ëmdë ga jlöe le ga ber wopjïu» le.

³⁰ Llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsdë ba oppinggaga bokshto ara obi, gueniyo tak pjang kjïbokwo ëre go llëme. ³¹ Gueniyo ëre toror, miydëmi e go wlo ga no pjïuyo ichara Sbörë li, e Jesús, e Sbö Wa bakoe, ga pjã mär ba go wleni ga pjã ber löng së ÿyado Sbö tjok.

Jesús weno ba oppinggaga doglo kjäk (7) kong

21 E irgo ga Jesús weno shäng ba oppinggaga kong obi, di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Tiberias † li sor go. Shäryono eni.

² Eshko ga löng Simón Pedro, Tomás (e kowëba Kjïo), Natanael (e Caná so, Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi), Zebedeo wapga do pjök, ba oppinggaga do pjök obi. ³ Ga Simón Pedro tjilë llamo löng li kong ga «Tja to mã shak» le.

Kuya lok ga tjilë ba kong ga «Tjawa ëmdë ga jek bop tjok bebi» le.

Eni ga uunkong li opyono lok jek kjyong roshko, gueniyo e shkëyo ga mã shano llëme.

⁴ Wëshko kjok shröngto ga ÿya lok ga Jesús weno shäng di bäng li sor go, gueniyo e ë miyde löng llëme.

⁵ Eni ga Jesús tjilë ba kong lok dbo go ga «Pjeyoga, ¿mã sharomire?»

«Llëme» le lok ba kong.

⁶ Kuya ga tjilë ba kong lok ga «Bomi mã shakkïo kjwe dbuzï jer orkwo këlekong, ga mã shami dani» le.

Kuya lok ga shäryara eni, ga ba shakkïo li poyöya ga ä, roshko mã ara kjïshko.

⁷ Eshko ga Jesús oppingga woyde ara ba kjïlara wleni li †† tjilë ga «¡Tjlapga li shängdo!» le. Kuya Simón Pedrorë ga ba shwong kop lëkong skwara lunashko li pjuna jekdo, ga optono jer dishko chuw erä. ⁸ Eshko ga kjyong li buk këm di rong wop tjok. Eni ga llamo löng li jek ba irgo kjyong li go, mã shakkïo roy mã tjung li dopshiya jek öötong löng pjöshko lëkong. Opshino lok kjyong li roy dwayoshko ga ÿya lok ga iök jong kjrina ri ri, ga iökgo li kjing go mã buk kjïlara, pjlung shosho suk pjir buk kjwara bakoe.

¹⁰ Eshko ga Jesús tjilë ba kong lok ga «Mã sharomi yë tek sözi kjïbö» le.

¹¹ Kuya Simón Pedrorë ga opyono kjyong li roy, ga mã shakkïo beno pjang di roshko li dopshira jek öötong buk pjöshko. Roshko tjeng mã këskës doglo sak dbaw kjingsho sak shkëng kjingsho mya (153), eni ëmdë ga dwiletong llëme.

¹² Eshko ga Jesús tjilë ba kong lok ga «Pjã tek ië» le.

Miyde lok pjïu ga e Tjlapga Jesús. E kjïshko ga «¿Pja ë?» le lok ba kong llëme. ¹³ E irgo ga Jesús jek ba zlong

† TIBERIAS DI BÄNG, e kowëba GALILEA bakoe. †† BA OPPINGGA WOYDE ARA BA KJÏLARA WËNI le li, e JUAN layde.

bäng, ga pjlung shosho suk pjir li kjrara, ga shdöra ba kong. Mã suk pjir li kjrara, ga shdöra eni bakoe.

¹⁴ Jesús woshrrara Sbörë iröng obi irgo ga weno ba oppinggaga kong e tjok ga öötong pjloglo mya.

Jesús tjlëno Pedro kong

¹⁵ Tono lok pjir ga Jesús tjlë Simón Pedro kong ga «Simón, Juan wa, ztja woydaga ara li ë? zE pjare?»

«Ëng, Tjlapga. Miydëp ga pja woydër» le ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga bor tjökwö kjrägaga dëp yötso, öng wlep ushko so de ba dagarë sorë ga eni» le.

¹⁶ Eshko ga Jesús tjlë ba kong obi ga «Simón, Juan wa, ztja woydëp ara jököyore?»

«Ëng, Tjlapga. Miydëp ga pja woydër» le ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga bor tjökwö kjrägaga dëp, öng wlep ushko so de ba dagarë sorë ga eni» le.

¹⁷ Era eni ga Jesús tjlëno ba kong obi, öötong pjloglo mya. Tjlë ga «Simón, Juan wa, ztja woydëp jököyore?» le.

Kuya ga woydë ara, kjakrokara ba kong pjloglo mya kjishko. Eni ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, llëbo tjeng kës li miydëp shäng pjluë. Miydëp ga pja woydër» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga bor tjökwö kjrägaga dëp, öng wlep ushko so de ba dagarë sorë ga eni.

¹⁸ Lër bop kong jököyore ga dënashko ga pja mite obishko ga pja opdoyë tjoksa, pja jek äär woydëp

kjone lishko. Gueniyo llono ga pja öötong këguë ga pja orkwo ië ber lok bek, pja doyëba wlo, ga pja söko-ba jek äär woydëp kjone llëm lishko» le. ¹⁹ Lara eni li, e Pedro wolon sorë li loklo, ga Sbö ber kësbang, tjwio ara e kjishko. Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Tja rayëp llëme. Tja opshäryono sorë ga pja opshäryë eni bakoe» le.

²⁰ Eshko ga Pedro bojono iröng, ga tya ga Jesús oppingga woyde Jesúsde ara ba kjlara wleni li tek shäng ba irgo. (Dënashko ga löng iëshko ga «Tjlapga, z pja soynega li ë?» laga Jesús kong ba kwomsoshko li e.)

²¹ Tya Pedrorë ga tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, ze ga kjwe, llëye shäryëba ba tjok?»

²² «Woydër ga kjwe ber shäng, tja tjwe iröng obi guing wleni ga wëyë, e miydaga ber tjarë. Tja rayëp llëme. Tja opshäryono sorë ga pja opshäryë eni bakoe» le. ²³ E kjishko ga roy shdöktong Jesús tjökwö kjrägaga uunkong kong ga domer lara li beno wolon llëm wlo le. Gueniyo lara Jesúsde eni llëme. Tjlëno ga «Woydër ga kjwe ber shäng, tja tjwe iröng obi guing wleni ga wëyë, e miydaga ber tjarë» lara eni eröe.

²⁴ Ba oppingga lër shäng li, e tja. Ère ïnor om go, ga tër shäng om go bakoe. Miydëba ga tja tjlë beke.

²⁵ Llëbo shäryara Jesúsde ara obi oblë oblëe. Toroy uunkong wleni ga kjok kjwang jikong dlino jong kjibokwo sho eröe.

Hechos

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Lucas. E no dwlòmnega. Woyotjĩkoba ga e judío lìem wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Teófilo. Woyotjĩkoba ga e Roma so, domer tjiwĩ ara wleniyo bakoe.

Bäm go ga kjibokwo ko li tara Lucasdè Teófilo kong, Jesús roy li miyde pjĩú wĩo. Kjibokwo èrera jyã tara ba kong, lìebo weno e irgo li miyde pjĩú bako wĩo. Jesús to jem kjok dogo irgo ga Sbö Sèya ichara ba nopga kong, ga lìebo shäryara ara epga tjok sorè li tara ba kong. Tjĩeno eni Hechos 1.8 go. Tjĩe ga «Gueniyo ga Sbö Sèya tjwe bomi go kjlarashko kjlarashko, ga pjäy kong dbo twe kèsbange. Kjrromi ga pjäy opshik tja ĩnomi, kuromi li sorè roy lè Jerusalén kjokyo, Judea kjokyo, Samaria kjokyo, äär jong kjok kjwang jĩkong bakoe.»

E irgo ga Pablo öötong beno shäng Jesús tjĩokwo kjruga, ga Jesús roy pjĩú lara kjok shto oblè oblè sorè li tara ba kong bakoe. Eshkoshko ga Lucas jèktong shäng parkè ba tjok, tak pjang Colosenses 4.14 go, Filemón 24 go, 2 Timoteo 4.11 go sorè li eni. Eni ga lìebo shäryara Sbörè Pablo tjok li ĩna om go, ga jyã tara kjibokwo ère go.

¹ Teófilo, kjibokwo toror bäm go li, e Jesús roy lok-
lo. Shäng kjok ère kjing go obishko ga lìebo shäryara, pina kès li toror beno pjang eshko. Jemdè kjok dogo lìem obishko ga jèk shäng Sbö tjĩokwo roy lagaga kjrara beno tjeng ba äska li tjok. Ga kong lìebo shärye wĩo li lara beno ba kong. Leshko ga kjimtara Sbö Sèyarè.

³ Zröraba irgo ga weno shäng Sbö tjĩokwo roy lagaga li tjreko obi, ga lìebo shäryara oblè oblè, miyde lok e go wĩo ga shäng sè obi. Dbar kop sak pkeng (40) tjreko ga oĩo ga wen shäng ba tjreko, ga ĩna lok. Eshko ga Sbö ber no pjũyo sorè li roy lara beno ba kong. ⁴ Pjĩlara ga sök iè ba tjokshko ga tjĩe ba kong ga «Pjäy go Sbö Sèya iche bor Datarè tjwe, lara jĩokoyo sorè li eni. E lanyotkoror bomi kong tjän. Juan, e no wono di goshko. Gueniyo ga dbar kjwöbö obi ga pjäy go Sbö Sèya iche Sbörè tjwe ber kèsbang bomi tjok. Pjäy opshik Jerusalén kjokyo dwayo lìem, e shäryono eni pjir guing» lè.

Jesús to jem kjok dogo

⁶ Pjĩlara ga tōno löng Jesús tjokshko ga tjĩe ba kong ga «Tjĩlapga, zeni tjok ga Israel tjeyoga döp ber ichaga tjeyoga oblèrè ame dbaryo li öötongde?»

⁷ «E miydaga pjäydè lìeme. Dbar lèmi löng li, e miydaga Data Sbörè. Llonno lè ga eshko jä. ⁸ Gueniyo ga Sbö Sèya tjwe bomi go kjlarashko kjlarashko, ga pjäy kong dbo twe kèsbange. Kjrromi ga pjäy opshik tja ĩnomi, kuromi li sorè roy lè Jerusalén kjokyo, Judea kjokyo, Samaria kjokyo, äär jong kjok kjwang jĩkong bakoe» lè ba kong.

⁹ Tjĩeno eni pjir ga ĩya lok ga Jesús söra Sbörè to jem kjok dogo, ga pjäng shrono kjrina eshko, jek yöw e

roshko jèkteng erä, ga ĩna lok ame. ¹⁰ Kjok dogo ĩya beno löng wopro ga domerga wen löng do pjök ba soshko, shwong ko pjĩublúne. ¹¹ Ga tjĩe lok ba kong ga «Galilea sopga, zkjok dogo ĩmi löng kjèr lìenoro? Jesús ĩnomi söra to jem kjok dogo bomi tjreko dwayo sorè ga lìono ga ter tjwe iröng eni bakoe» lè.

Matías kjrara lok beno shäng Judas shtoshko

¹² Kjok eshko li ko Olivos dũpyo. E irgo ga Sbö tjĩokwo roy lagaga Jesús äska to ter lok iröng Jerusalén kjokyo. Olivos dũpyo li ber äär Jerusalén kjokyo wĩo ga wop tjok eröe. Woshtozlong dbaryo ga judioga jèk lok wop eni eröe. ¹³ E irgo ga ter shrono löng Jerusalén kjokyo lishko ga opzrèno jek u jong kjwara eshko li roshko, ga tjyono jem kjomo, ga beno löng eshko. Nopga löng eshko li ko eni:

Pedro;
Santiago;
Juan;
Andrés;
Felipe;
Tomás;
Bartolomé;
Mateo;
Santiago, e Alfeo wa;
Simón, e zelote;
Judas, e Santiago wa.

¹⁴ Dbar kjwobi go ga epga tön lok tjè jĩkong eshko syöshè Sbö kong Jesús lèmgga tjok, ba mekè María tjok, walèga oblè tjok bakoe.

¹⁵ Eni ga dbar kjwara ga epga tōno löng kop sak dbäw kjingsho sak pjök (120). Eshko ga Pedro kojono shäng ba pjeyoga llamo löng li tjreko, ga tjĩe ba kong

ga ¹⁶ «Pjeyoga, Judas, e kjrara Jesúsdë jëk shäng borwa tjok wlo, ga parkono borwa tjok bakoe. Gueniyo ga Jesús shakoba wlo ga pingga erë, ga beno Jesús roy la-ga ame. Dënashko ga tjlökwo lara Sbö Sëyarë Judas kjishko, tjlökwo li tara Pjlu Daviddë. E kjishko ga tjlökwo lara li shäryono eni tjän.

¹⁸ »(Llëbo owa shäryara Judasdë li potjwlëkklo dburyo li go ga kjok tjlwëna kjrina. Eshko ga lono jer jong kä lëkong, bögwö dloktong, llangkogro tukdong drete.

¹⁹ Nopga löng Jerusalén kjokyo li, e miydara lok pjir, ga kjok eshko kowara lok Acéldama, lëy bi tjlökwo go ga «Srëng kjokyo.»

²⁰ »Dënashko ga kjibokwo ko *Salmos* li tak beno pjang eni:

»«Ba u jong lishko, e kworkwë ber buk kjok ëye llëmshko.

Ëye ber sök eshko ame.» †

»Eshko ga tak pjang eni bakoe:

»«Ba pak, e ber sogo oblë.» ††

²¹ »Eni kuzong ga domer kjrërwa kjlara parkë ber shäng Judas äska. Jüshko ga domerga löng, jëktong löng bi tjok bebi, Tjlapga Jesús shäng bi tjok lishko.

²² Jesús wara Juandë li tna lok. E irgo ga jëktong löng ba tjok, ga dbaryo öötong söra to jem kjok dogo ga tna löng obie. Woyde ga kjwepga kjwe kjlara tek ber borwa tjok. Eni ga llëbo tna, kura li roy le borwa tjok wlo» le.

²³ Eni ga kjrara lok do pjök. Kjlara ko José, kowëba Barsabás, kowëba Justo bakoe. Kjlara obi ko Matías.

²⁴ Eshko ga syöshono lok Sbö kong, tjlë ga «Tjlapga, tjawa uunkong wotjlik löng borwa pjlushko sorë li, e miydëp pjire. Nopga do pjök ëre kjrrop kjone dey ga pïs borwa kong. ²⁵ E ber bop tjlökwo roy laga Jesús äska. Pak li, e Judas t, gueniyo rayara to ba shdüzlong kjokyo lishko» le.

²⁶ Eni ga llëbo jyäglö shira lok, ga jyä lono beno Matías kong. Eshko ga Matías beno shäng Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kjlarayo.

Jesús tjlökwo kjrägaga go Sbö Sëya shrono beno kës-bang ba tjok

2 Öötong judío dbar shrëzlong dbaryo kowe lok Pentecostés † ga Jesús tjlökwo kjrägaga tño löng uunkong uyo kjwaraso. ² Jekdo eshko ga kuya lok ga llëye ter kjok dogo dwayo pjluk träk llëm, pjluk tjwe jong ri ri dbo träk llëm wleni, ga tño beno pjang u li roshko, epga löng lishko. ³ Eni ga llëbo weno kälä iök pjë jong ri ri wleni, so kjyorkwo kjoyo, ga beno eni kjlara kjlara kjing go. ⁴ Eshko ga uunkong go Sbö Sëya shrono beno kës-bang ba tjok. Eni ga tjlë löng kjok shto

oblë oblë so tjlökwo go, iara Sbö Sëyarë tjlë sorë ga tjlë löng eni.

⁵ E dbaryo ga judioga löng Jerusalén kjokyo, Sbö poshrëk löng enido wleniyo shrono löng kjok shto oblë oblë uunkong dwayo. ⁶ Pjluk jong kës li kura lok-shko ga tño löng eshko. Eshko ga kura lok ga Jesús tjlökwo kjrägaga tjlë löng kjlara t t ba tjlökwo baïya layde. Ga wojeno löng. ⁷ Eni ga beno löng polläk, yëy le erä. Ga tjlë lok ëng kong ga «Kjwepga Galilea soppa dö llëmdo? ⁸ Kuy ga tjlë lok bi tjlökwo bishïya kjlara t t, e sorëro? ⁹ Jüshko shji nopga tjeng kjone pogo so: Partia so, Media so, Elam so, Mesopotamia so, Judea so, Capadocia so, Ponto so, Asia so, ¹⁰ Frigia so, Panfilia so, Egipto so, Libia so shrono löng Cirene kjokyo worbo gosho, Roma so, ¹¹ Creta so, Arabia so bakoe. Shji kjong kjong judioga weno bukshko. Shji kjong kjong weno judío llëm, gueniyo shji kjlopswono beno Sbö tjlökwo kjräga judioga t dik. Ga kuy löng ga llëye shäryara Sbörë kës-bang li le löng bi kong bi tjlökwo om go li go» le. ¹² Löng yëy le tjë jtkong, llëbo woyotjïya löng miyde llëme. Ga tjlë lok ëng kong ga «Kjläbo tjeng kës ëre llë loklo?» le lok eni.

¹³ Ga tjrëko löng kjlobö ba läywë owa, tjlë ga «Kjwepga löng neiöe!» le.

Pedro tjlëno nopga ara kong

¹⁴ Eni ga Pedro kojono shäng Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska llamo doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li tjok, nopga li bokshto. Eshko ga tjlëno ba kong lok dbo go. Tjlë ga «Pjây judioga, pjây löng ëreshko Jerusalén so tjë jtkong, llëye tnomi kës ëre pjilölgwer bomi kong. Llëye lër bomi kong li kuzi yötsoe. ¹⁵ Woyotjïmi ga domerga löng ëre löng nelöe lëmi, miga eni llëme. Eni tjok ga dlo wenzong jä. Kjok eni ga ëye shäng nelö llëme. ¹⁶ Llëye shäryë pjang ëreshko lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Joeldë ba pjeyoga kong pjir tjän. Tjlëno beno eni:

¹⁷ »«Sbö tjlë ga 'Kjok pjir lëshko ga pjây go bor Sëya ichër äär ber kës-bang bomi tjok. Tjlökwo lër bomi wappa domerga, walëga kong, ga le lok oba kong eni.

Dwlasga, era kong llëbo botoya ichër wen tya lok yoshko wlo. Tjlapga domerga këkboga, era kong yo llë botoya ichër tya lok wlo bakoe.

¹⁸ Eshko dbaryo ga bor parkagaga domerga, walëga, era go bor Sëya ichër äär ber kës-bang ba tjok, e irgo ga llëye lara ba kong li le lok oba kong.

¹⁹ Kjopkwo go ga llëbo tjdëba llëm wleniyo shäryër ara kës-bang eshko.

Klung kjing go ga tmi ga nopga ëng zrök ara, iök ara, yö sho ara bakoe.

E ber tja tjwe döröe loklo.

²⁰ Tjlapga tjwe dbaryo, e tjwlo kës-bang, e pjlu, owa llëme. Tjwayde llëm obishko ga

† *Salmo 69.25.* †† *Salmo 109.8.* ‡ *PENTECOSTÉS, e judioga dbar shrëkklo. E kowëba dwla bo kjozlong dbaryo bakoe. Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo pjir irgo ga äär dbargwo sak shkëng (50) go ga Pentecostés dbaryo li shrëya lok. Eshko dbaryo ga dwla bo mite kjrara li twe lok Sbö kong, ba sëngglo, tak pjang Levítico 23.15-22 go sorë li eni.*

dlo, e kjlopswë ber kjok ro yët,
mok, e kjlopswë ber srëzrën, srëng wïeni.

²¹ Eshko ga ëye, tja rokara ba kjimtë ga
era döktonge' le Sbörë eni." †

²² »Israel tjëyoga, llëye lër li kuziã. Jesús, Nazaret so li
llëbo ÿdëba llëm wïeniyo shäryono oblë oblë bomi
tjrëko. E miydoromi pjire. Shäryono eni, e ichaga Sbörë
miydëmi e go wlo. ²³ Eni gueniyo ga e twaraba shäng
bomi kongshko ga sharomi, ga löromi pjäng kjlös go,
zrömi wlo, ga pjäy kjimtaga nopga owa wïeniyorë. Tek
dënashko ga e miydara, lara Sbörë eni. ²⁴ Gueniyo ga
woshrara Sbörë iröng obi. Bäm go ga woiono. E irgo
ga döra eshko dwayo. Woiono beno buk eshko, ber
buk shinmo ÿyado wlo llëme. ²⁵ Dënashko ga Pjlu David
tjïëno Jesús kjïshko. Tjïëno beno eni:

»"Tja Tjlapga ÿk enido bor bokshto.

Shäng bor zlong bäng orkwo këlkong,
eni kuzong ga llëye bangkjrër llëme.

²⁶ E kjïshko ga tja wopjlu,

tja të bor kjamo go woowa llëme.

Miydër ga bor doyo woshrëp iröng obi ber shäng së.

Tjlapga, tja iëp ber buk sakshko llëme.

Tja bop parkaga iak beno shäng dboy bop kong,
ga bor doyo iëp an ber buk eshko llëm bakoe.

Pja koshër shäng wopjlu ÿyado e kjïshko.

²⁸ Tja woshrë iröng obi wlo ga irboyo pinop bor kong,
tja iorop beno sök bop bokshto ga tja ber wopjlu,
woowa llëme." ††

²⁹ »Pjeyoga, tja tjïë bomi kong jïökoyo ga kuzi sira. Bi
tjlapga tek dënashko so tjwïö ara David, e woiono, ga
jnenaba buke. Ga ba sak li buk bi tjrëko obi. ³⁰ Gueniyo
ga e Sbö tjïökwo laga. Miydara ga Sbö tjïëno ba kong
jïökoyo li shäryë eni kjïuwe. Sbö tjïëno ba kong ga
"Liono ga bop tjëyo tek ber bop irgo li tjrëko pjlu wen
kjïara ber no pjluwo pja dik bakoe" lara Sböre eni. ³¹ Eni
ga pjlu li weno ÿna shäng tjän wïeni, ga ÿna ga shin-
motkono, gueniyo woshrono iröng obi. E kjïshko ga
tjïëno ga pjlu li, e ie Sbörë ber buk sakshko llëm, doyo
ie an ber buk eshko llëm, woshre iröng obi kjïuwe le.

³² Pjlu le li, e Jesús layde. Era woshrara Sbörë iröng obi,
ga tjawa tjë jïkong beno löng e ÿnorwa jïöe laga. ³³ E
söra Sbörë to jem öötong sirkeno beno sök ba tjok ba
orkwo këlkong, ga iara beno tjwïö kësbange. Ga "Sbö
Sëya, e twër ber bop kong" lara Data Sbörë ba kong
jïökoyo li, e twara beno ba kong. Ga borwa go Sbö
Sëya ichara ba Warë ber kësbang borwa tjok. Llëbo
tjeng kës ÿnami, kuromi li e. ³⁴ Dënashko ga David tjïë
ga

»"Tjlapga tjïëno bor Tjlapgayo kong ga
'Pja tek wlar ber sök bor orkwo këlkong,
äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,
eshko ga iër ber tjeng bop wloshko, ichëp wlo' le
Tjlapgarë" † le Daviddë eni, to jem kjok dogo llëm
gueniyo.

³⁶ »Israel tjëyoga tjë jïkong, tjïökwo lër li kuzi yötsoe.
E jïöe. Jesús zröromi pjäng kjlös go. Gueniyo ga iara

† Joel 2.28-32. †† Salmo 16.8-11. ‡ Salmo 110.1.

Sbörë beno shäng bi Tjlapgayo. No pjluwo iche tjwe
lara li e» le.

³⁷ Kuya lok ga woiono ara, wosonkono ara erä. Ga
tjïë lok Pedro kong, Sbö tjïökwo roy lagaga Jesús äska
llamo li kong ga «Pjeyoga, zllëye shäryërwa?» le.

³⁸ Kuya Pedrorë ga tjïë ba kong ga «Llëbo owa
shäryëmi löng li, e owa jïöe lözi, ga rayozï, ga pjäy nom
kjïarashko kjïarashko, pjäy wëba jer di roshko Jesu-
cristo ko go, owa pjäng bomi go li löya Sbörë ber dret
wlo. Eshko ga ba Sëya twe Sbörë bomi kong jïökoyo.

³⁹ Tjïökwo ëre, e ber ëye rokara Sbörë ber ba nopga
wlo li kong uunkong, bomi kong, bomi wapga kong,
ëye löng pjola li kong bakoe» le.

⁴⁰ Pedro tjïëno ara obi, nopga li poshduna tjïökwo
oblë oblë go. Tjïë ga «Nopga löng eerishko wotjïk owa
li shdüya Sbörë. E kjïshko ga pjäy wotjïk baïya dik
llëm, pjäy opkjos nopga owa löng lishko dwayo» le.

⁴¹ Eni ga ëye ba tjïökwo kjrono ga wara lok jer di
roshko tjë jïkong. E dbaryo ga tjïökwo kjragaga beno
doglo sak dbaw dbaw pjloglo mya (3,000) dik obi, ga
töno löng bäm go li tjok. ⁴² Eshko jek lëkong ga beno
löng tjïökwo le Sbö tjïökwo roy lagaga Jesús äskarë li
kuk, ga tön lok ëng tjok ara ië wlo, syöshtë Sbö kong
wlo bakoe.

Jesús tjïökwo kjragaga, e löng ëng tjok sorë

⁴³ Sbö tjïökwo roy lagaga Jesús äska llëbo ÿdëba llëm
wïeniyo shäryono oblë oblë nopga li bokshto ara. E
kjïshko ga ÿna Jerusalén sopgarë ga yëy le lok tjë
jïkong. ⁴⁴ Ga Jesús tjïökwo kjragaga tön tjeng ëng tjok
ÿyado, ga ba llëbo kës li shdüya lok ëng kong. ⁴⁵ Kjong
kjong kjok tjok ga soyneya, kjong kjong llëbo oblë tjok
ga soyneya, ga dburyo shdüya ëng kong, kjone ÿ llëm
ga twe lok ba kong opkjimtë wlo. ⁴⁶ Dbar kjwobi go ga
tön löng Sbö u zlong bäng. Löng ushko ga ië lok ëng
tjok, ga ba dli shdüya ëng kong enido. Eshko ga löng
wopjlu, wotöy kjïara kjïara kong. ⁴⁷ Sbö, e poshrëya lok
ara. Ga nopga oblë beno wopjlu ba tjok uunkong.
Dbar kjwobi go ga nopga döya Sbörë obi ber ba nopga
wlo. Ga Jesús tjïökwo kjragaga tön jek këgong këgong.

Domer sök töshko jëk llëm wïeniyo kojona Pedrorë kjïara Jesucristo dbo go

3 Dbar kjwara ga syöshtozlong dloyo, dlo töy wïeni
ga Pedro, Juan, e jem löng Sbö u zlong bäng.

² Eshko ga domer sök töshko kjïara jëk llëm wïeniyo,
weno buk eni. Dbar kjwobi go ga sökoba tjwe Sbö u
zlong bäng. U bäng jong eshko kjwara kowëba Wolë-
sowa, iëba sök eshko li ëye jem opzrëk eshko ga kong
dbur roke wlo le. ³ Pedro, Juan, e jem opzrëk löng
eshko kjwë ga kong dbur rokara ba kong. ⁴ ÿya lok
drëng ga Pedro tjïë ba kong ga «ïTjawa ÿzong!» le.

⁵ Eni ga ÿya beno sök drëng, kong dbur twero le ga
koshe sök. ⁶ Gueniyo Pedro tjïë ba kong ga «Tja dbur
llëm, dbur sho shöylör llëm bakoe. Gueniyo ga llëbo
tjeng bor tjok li twër bop kong. Tja kong dbo twara Je-

sucristo, Nazaret so lîrë. E go ga pja kojôzong, pja jêk-zong» le ba kong.

⁷ Eni ga shara Pedrorë ba orkwo këlëkong go, ga kojonaë. Jekdo eshko ga ba dreglô, e dbokjronoe. ⁸ Eni ga jek zrow shäng erä, kojongö shäng ba dre li go, eni ga jêktong, opzrëno jek Sbö u zlong bäng ba tjok lok. Jêk jong, zron jong, Sbö poshrëk arae. ⁹ Domer li tkoba sök eshko u bäng jong kjwara ko Wolësowa li zlong bäng, sök dbur rokë eshko enidoe. E kjîshko ga shäng jêk, Sbö poshrëk ara li tya lok ga beno löng yëy le, polläktëng erä.

Pedro tjîëno nopga ara kong obi

¹¹ Eshko ga swlô kayo poptono li, Pedro, Juan, e raye woydë ame. Ga nopga löng kjîlôbi beno löng yëy le erä, ga tek zron jong tjwe löng lîshko, Salomón Shto buk lîshko. E ber buk Sbö u jong lîshko. ¹² Tya Pedrorë ga tjîë nopga löng kës li kong ga «Israel tjëyoga, çpjây beno löng yëy lëmi ega? çTjawa îmi löng kjër egaro? çWoyotjîimi ga domer kjwe iororwa jêk shäng borwa woshko lëmi? Eni lîëme. çShäryororwa, tjawa jêk pjîlo bek kjîshko lëmi? Eni lîëm bakoe. ¹³ Sbö, e Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö, bi tjâpaga tek dënashko so Sbö bakoe. Ba parkaga Jesús, e iara beno kësbang, tjwîlô ara. Gueniyo bomi kongda, e tjwîlô lîëme. Tworomi beno shäng no shdungaga kong. Eni ga döya Pilatorë larashko ga “Woydërwa lîëme” loromi. “Zrös pjang kjîlôs go” loromi eni. ¹⁴ No pjîlo bek iak beno shäng dboy Sbö kong li, e woydoromi lîëme. No rokoromi kjîlara no zrök ä wleniyo, “Era dözi borwa kong dey” loromi eni. ¹⁵ Eni ga shji löng së laga li, e zröromie. Gueniyo ga woshrara Sbörë iröng obi, ga tjawa beno löng e înorwa jîlôë laga. ¹⁶ Eni ga domer kjwe poptono shäng, e miydoromi pjîlue. Tjawa mär Jesús go. E kjîshko ga domer kjwe dreglô dbokjronoe. Kjwe pop-tara Jesúsde, tjawa mär ba go kjîshko, ga îmi löng wëllëe.

¹⁷ »Pjeyoga, miydër ga Jesús zröromi, e ichak Sbörë miydoromi lîëm kjîshko, bomi tjâpaga ommydono lîëm bakoe. ¹⁸ Dënashko ga Sbö tjîëno ba tjîlökwo laga-ga kong ga bi pjîluyo iche le li kong lîëbo owa wen ara. Lîëye shäryoromi ba kong li shäryono eni e kjîshko. ¹⁹ E kjîshko ga lîëbo owa shäryëmi löng li, e owa jîlôë lözi, ga rayozî, ga pjây optwos Sbö kong dey, owa pjang bomi go li löya ber dret wlo. ²⁰ Shäryëmi eni ga pjây iche Sbörë dbokjre, ga Jesús, e dënashko ga kjrara Sbörë ber bomi pjîluyo li, e iche ber shäng bomi tjok. ²¹ Eni gueniyo ga eerishko ga sök kjok dogo. Äär jong eni, lîëbo uunkong, e kjlopswara Sbörë beno tjaglën guing. Tjîlökwo lara ba tjîlökwo lagaga tek dënashko sorë li beno eni.

²² »Dënashko ga Moisés tjîëno bi tjâpaga kong eni. Tjîëno beno eni: “Tjâpaga bomi Sbö, pjây kong tjîlökwo laga kjre bomi tjrëko kjlara, so tja kjoyoe. Lîëye le bomi kong li kolozî uunkong. ²³ Eye omkolono lîëm ga kje Sbörë ber sök ba nopga tjok ame” † lara Moisésde eni.

† Deuteronomio 18.15, 18-19.

²⁴ »Lîëye wen eerishko dbaryo li lak tek dënashko Sbö tjîlökwo lagaga uunkongdë, Samuel dwayo tek lëkong. ²⁵ Eni ga lîëye lara Sbörë ba tjîlökwo lagaga tek dënashko so kong jîlökoyo li, e beno bomi kong, tjîlökwo twara bomi tjâpaga tek dënashko so kong, beno tyaado wlo li, e beno bomi kong bakoe. Dënashko ga Sbö tjîë Abraham kong ga “Tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jîkong kjimtër, bop tjëyo tek ber bop irgo kjlara li kjîshko” †† le. ²⁶ Eni ga ba Wa ichara Sbörëshko ga ichara bomi shwoy bäm go, pjây kjîlôbi li kjimte wlo, lîëbo owa shäryëmi löng li rayëmi wlo» le.

Pedro, Juan, e söra ba tjâpaga kong

⁴ Ga Pedro, Juan, e tjîë löng oba kong wopro ga syöshtagaga Sbö kong ba pjeyoga kjîshko shrono löng eshko kjîlôböso, Sbö u daga kägäyo tjok, saduceoga kjong kjong tjok bakoe. ² Pedro, Juan, e löng oba ping ga Jesús, e wolono, ga woshrono iröng obi, ga shji ëmdë ga wolonoshko ga shji woshre eni bakoe. E kjîshko ga shrono löng li iirkë ara ba kong. ³ E kjîshko ga shara lok, söra to no shdüzlong uyo, ga bängzara lok eshko. Kjok sëng anmoydë kjîshko ga lîgweya wëshko jä le. ⁴ Gueniyo ga ba tjîlökwo kugaga löng li ara, ga ara eni, e omtjîlökwo kjronoe. E tjok ga Jesús tjîlökwo kjragaga shtëy domerga dö wleni ga öötong kop sak dbäw dbäw pjîloglô shkëng (5,000) dik.

⁵ Wëshko ga tjâpaga këskes li töno löng Jerusalén kjokyo, epga syöshtaga kägäyoga, judío tjâpaga kjok lîgweya wleniyo kägäyoga, no pingga kjok lîgwekkîlo tara Moisésde go li kägäyoga bakoe. ⁶ Löng eshko li Anás, e syöshtaga kësbangyo, Caifás, Juan, Alejandro, epga syöshtaga kësbangyo li pjeyoga obi. ⁷ Eshko ga nopga ichara lok Pedro, Juan, e söya tek löng lîshko dwayo. Ga shrono löngshko ga kojonga löng ba bok-shto. Eshko ga tjâpaga li tjîë ba kong ga «çDomer li poptoromi sorë? çPjây kong dbo twaga ërë no poptëmi eni wlo?» le ba kong lok.

⁸ Eni ga Pedro go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok, ga tjîë ba kong ga «Pjây syöshtaga kägäyoga, tjâpaga, ⁹ lîëbo pjîlú shäryororwa swlô sök kjlara kong, ga poptërwa sorë lëmi löng borwa kong eni.

¹⁰ Eni ga pjây ommydë wlo ga Israel tjëyoga uunkong ommydë wlo bako ga lërwa ga kuzîa. Domer poptono shäng pjîlú ëre, e poptororwa Jesucristo, Nazaret so li dbo go. Zröromi pjang kjîlôs go kjupä li e. Zröromi, gueniyo woshrara Sbörë iröng obi.

¹¹ »«Akkwo woydoromi pjây u shäryagagarë lîëm li, e iak beno buk bäm go,

beno tjwîlô ara, oblë kjinmo.” † Akkwo le li, e Jesús layde. ¹² Shji döga erë. Eye oblë iara Sbörë beno kjok ëre kjing go shji döya wlo lîëme. E kjîshko ga ëye oblë shji döya wlo drete» le ba kong eni.

¹³ İna tjâpagagarë ga Pedro, Juan, e tjîë löng dbo go ba kong, lîëye bangkjre lok lîëme. Miydara lok eshko ga epga kjok miydë lîëm, oppino ara lîëm bakoe. E kjîshko ga kuya lok ga tjîë lok eni ga beno löng ba woyotjîik arae. Ga miydara lok ga Jesús shäng obishko

†† Génesis 22.18; 26.4. † Salmo 118.22.

ga epga jëktong löng däw ba tjok. ¹⁴ Eshko ga domer poptara li kojono shäng ba tjok eshko. E kjishko ga beno löng kjing, ilëye le lok ga äe. ¹⁵ Eni ga ichara lok eshko dwayo. Ga epga beno löng tjoksa, ga tjilokwo kjilopswe lok eng tjok kar kare. ¹⁶ Tjlë eng kong ga «¿Domerga kjwe kong ilëye shäryëy? Liëbo iydëba ilëm wleniyo shäryara lok kësbang jilokoyo bi bokshto, e miyde Jerusalén sopgarë uunkong. E jyö lëy ga äe. ¹⁷ Liëbo, e iëy ber eni. Gueniyo ga tjilokwo le oba kong ame wlo ga kjweri kroyoywëy. Shji tjilë ba kong ga “Eeri jek lëkong ga Jesús roy lëmi ë kong ame” lëy ba kong eni» le.

¹⁸ Eni ga rokara tek iröng obi, ga tjilë ba kong lok ga «Pjäy Jesús roy lë ë kong ame, ga ëye pimi Jesús tjilokwo go ame bakoe» le.

¹⁹ Kuya lok ga tjilë ba kong ga «Woyotjilëz pjäydë om goshko. ¿Pjäy bangkjrako bäm gore, de bangkjrako li Sbö? ¿Kjone dey ber pjilü Sbö kong? ²⁰ Liëbo inorwa, kurorwa li, e läyworwarë iyado, tjawa ber löng kjing ga äe» le.

²¹ Kuya tjilapgaga lirë ga kroyoywara lok jek obi, gueniyo ilëye shäryara ba tjok ilëm, rayara to, shduna ilëm bakoe. Shdüya lara, gueniyo Sbö poshrëkoba ara, ilëbo inaba to jek shäryono li kjishko. E kjishko ga shdüya ga bangkjre lok ara. ²² Domer poptara li, e lu pjilölo sak pkëng (40) kjingsho tjok.

Jesús tjilokwo kjrägaga syöshtono Sbö kong

²³ E irgo ga Pedro, Juan, e rayara lok toe. Eshko ga jek öotong löng ba pjeyoga Jesús tjilokwo kjräga tönö löng lishko. Ga tjilapgaga li tjilëno ba kong ilëro li lara lok ba kong pjire. ²⁴ Kura lok pjir ga syöshtono lok Sbö kong tjë jikong. Tjlë ga «Tjilapga, pja borwa pjiluyo. Kjopkwo, e shäryaga pjarë. Kjok kjwang jikong, e shäryaga pjarë. Dlung, e shäryaga pjarë. Liëbo tjeng eshko kës li, e shäryaga pjarë bakoe. ²⁵ Bop Sëya kjishko ga lorop borwa tjilapga tek dënashko so David kong. Tjlëno beno eni:

»¿Tjeyoga tjeng kjok kjwang jikong li, e shdöktong iirkë ara egaro?
¿Wotjilë löng ¿Liëye shäryëy Sbö kong owa ga äe? le egaro?

²⁶ Pjilupga, no kägäyoga,
e eng tönö lok bi Tjilapga wloyo,
bi pjiluyo iche le li wloyo bakoe.” †

²⁷ Jyã tak beno pjang ëre, e jilöe. Kjupäbäshko ga Herodes, Poncio Pilato, e tönö kjok ëreshko Jerusalén kjokyo Israel tjeyoga tjok, nopga judío ilëm wleniyo tjok bakoe. Opyono lok Jesús, bop parkaga iak beno shäng dboy li wloyo. E kjirorop. Borwa pjiluy ichëp lorop li e. ²⁸ Tek dënashko ga ilëye shärye lok ba tjok li, e miydrop, ga laga beno pjarë. Ga shäryara lok eni. ²⁹ Tjilapga, ts ga tjawa kroyoywëba arae. Ga tjawa bop parkaga ëre kjimtos bop tjilokwo roy lë wlo, ilëye bangkjrërwa ilëm wlo bakoe. ³⁰ Bop dboy go ga swilopga dwlomnezong. Liëbo iydëba ilëm wleniyo shäryos

ara, bop parkaga iak beno shäng dboy Jesús li ko goshko» le lok Sbö kong eni.

³¹ Syöshtono lok pjir ga tönö löng lishko ga kjok eshko jek dete yo wleni. Eni ga uunkong li go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok, ga Sbö tjilokwo le lok dboy go, ilëye bangkjre lok ilëme.

Jesús tjilokwo kjrägaga ba ilëbo shdöno eng tjok

³² Eshko ga Jesús tjilokwo kjrägaga uunkong wotjilë jong kjrinaso. Eëye wotjilë ga «Liëbo ëre, e botoya döe» le ilëm, sogo uunkong. ³³ Ga Sbö tjilokwo roy lagaga Jesús äska li, e jek löng Tjilapga Jesús woshara Sbörë iröng obi li lanyotkë dboy go oba kong. Ga uunkong li kjimte Sbörë ara. ³⁴ Liëye woydako ba kong lok eshko drete. Olö ga ëye kjok tjok, u tjok, e soyneya, dburyo söya tjwe, ³⁵ ga twe Sbö tjilokwo roy lagaga kong. Eni ga shdüya lok kjone kjone löng ilëye dret wleniyo kong.

³⁶ Tjrëko domer shäng kjilära ko José. E Leví tjëyo, dlung tjrëko ko Chipre li so, kowe Sbö tjilokwo roy lagaga lirë Bernabé. Bernabé, e no wojega lokio. Pjilära ga kjok baïya soynena kjirina, ga dburyo söra, twara Sbö tjilokwo roy lagaga kong.

Ananías, Safira

5 Domer shäng kjilära obi ko Ananías, ba boy ko Safira. Pjilära ga epga kjok soyneno kjirina bakoe. ² Eshko ga domer li tjilë ba boy kong ga «Dbur kjrër kjirina, ga ilamo sör, twër Sbö tjilokwo roy lagaga Jesús äska kong, tworor uunkong wleni» le ba kong eni. Kuya ga «Jölö» le. E irgo ga shäryara Ananíasdë eni. ³ Tweshko ga Pedro tjilë ba kong ga «Ananías, ¿Ä iorop tjwe bop go, pja wotjilë kjok li dburyo kjrëp kjirina wlo, pja jyörkë Sbö Sëya kong wlo ega? ⁴ ¿Kjok li, e bopoya ilëmdo? ¿Eni kuzong ga soynenopshko ga dburyo bopoya ilëmdo? ¿Pja opshäryë eni ega? Pja jyörkono nopga kong dö ilëm, pja jyörkono Sbö kong bakoe» le.

⁵ Kuya ga jek rish buk töshko, ga wolonoe. Nopga omroy kuno kjilöbi li beno löng dete erä. ⁶ Eni ga dwlasga löng eshko li eng tönö kjilöbö, shinmo doyo li popgara shwong go, söra jek sakshko, ga jnenae.

⁷ E irgo wop ara ga Ananías boy tek tjwe shäng eshko, gueniyo ilëye shäryono li miyde shäng ilëme.

⁸ Eshko ga Pedro tjilë ba kong ga «Los bor kong jilokoyo. ¿Bomi kjok soynenomi dburyo lara bop lanmarë li eni jilöre?»

«Eng, tjwölö lara sorë li eni» le ba kong.

⁹ Kuya ga tjilë ba kong ga «¿Pjäy opyë wotjilë kjrinaso eng tjok eni ega? ¿Tjilapga Sëya tjilnami eni ega? Këm kjoko ga bop lanma jnegaga löng sakshko li tek löng kjwile. Eni ga pja söya lok jongya sakshko, pja jneya lok eshko wlo bakoe» le.

¹⁰ Jekdo eshko ga jek rish buk töshko Pedro zlong bäng, ga wolonoe. Ga dwlasga li opzrëk tek löng kjwile ga iya ga Safira wolono buk, ga shira lok jek eshko dwayo, söra jek sakshko, ga jnena lok buk ba lanma

† Salmo 2.1-2.

zlong bäng. ¹¹ Eni ga Jesús tjlökwo kragaga uunkong beno löng dete erä. Ga nopga omroy kuno kjlobi li beno löng dete eni bakoe.

Nopga poptono ara

¹² E irgo ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äskarë oblë oblë oba bokshto ara. Eshkoshko ga Jesús tjlökwo kragaga tön löng enido uunkong Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbö u jong lishko. ¹³ Jesús tjlökwo kragaga woydëba ara ëmdë ga ëye oblë opyë tön ba tjok eshko llëm, bangkjre lok ara kjishko. ¹⁴ Eni ëmdë ga nopga ara mär beno löng Tjlapga Jesús go, ga ba tjlökwo kragaga tön jek këgong këgong, domer, walë.

¹⁵ Eshko ga swlopga shikoba ba ushko dwayo, sökoba tjwe irbo bäng, ie ba bukklo kjing go, llëm ga swlo sökklo kjing go. Pedro jek e go ga ba jyäglö pjë ba go sira kjwe le lok eni. ¹⁶ Nopga löng kjok shto oblë oblë soshko, Jerusalén kjokyo sor go, e tjwe jong Jerusalén kjokyo tira llëm, ba swlopga, nopga goshko Ä sëyaga, e söya lok eshko. Ga uunkong li poptono lok pjire.

Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska li shdunaba ara

¹⁷ Eni ga ÿya syöshtaga kësbangyo, saduceoga löng ba tjok lirë ga ymoyotkara ara. ¹⁸ E kjishko ga Sbö tjlökwo roy lagaga shara lok, iara lok beno löng no shdüzlong uyo roshko. ¹⁹ Gueniyo kjok shkë ga Sbö parkaga kjok dogo so shrono shäng kjlara eshko, no shdüzlong uyo li u bäng döra, ga löng eshko li shira jek ey dwayo. Ga tjilë ba kong ga ²⁰ «Pjäy nomo. Pjäy opyos löng kojong Sbö u zlong bäng. Eshko ga tjlökwo ëre, shji ie Sbörë ber löng së ÿyado ba tjok li, e lëmi nopga kong pjire» le ba kong. ²¹ Eni kjok shröngto ga öötong löng Sbö u zlong bäng, ga nopga löng eshko li pina lok.

E wopro ga syöshtaga kësbangyo, ba dboryagaga, e nopga rokono tjwe lan ëng tjok wlo, nopga rokara li, e judio tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo. Eni ga Judio Kajok llgwegaga Këskësyo ëng tönö löng, ga nopga ichara to Sbö tjlökwo roy lagaga tjeng no shdüzlong uyo li kjrë le. ²² Gueniyo ga no dagaga li öötong löng no shdüzlong uyo li roshko ga ëye wlëna llëme. Ga roy söra tjwe löng iröng, ²³ tjilë kjok llgwegaga li kong ga «Tjawa opzrëno jek löng no shdüzlong uyo roshko, ga bängzak jong yötso, ga no dagaga obi bë löng u bäng li dë. Gueniyo u bäng li dörorwa ga këm kjër roshko ëye drete» le.

²⁴ Kuya Sbö u dagaga kägäyo, syöshtaga kägäyogarë ga wotjlik lok ga «¿Llëbo ëre, e pjir äär jong kjone?» le eni.

²⁵ Eshko ga domer shrono shäng kjlara, tjilë ga «iPjäy wlep llëme! Domerga zrëromi jek löng kjër roshko kjurgue bë löng oba ping träk llëm llöm Sbö u zlong bäng» le. ²⁶ Eni ga Sbö u daga kägäyo öör ba kjrë ba parkagaga tjok. Ga söra lok tek obi, gueniyo llëye shäryara ba tjok llëm, oba bangkjre lok ara, lökoba ak go le kjishko.

²⁷ Eni ga söra, iara lok Judio Kajok llgwegaga Këskësyo tönö löng li bokshto, ga syöshtaga kësbangyo tjilë ba kong ga ²⁸ «Tjawa tjilëno bomi kong jilökoyo ga «Pjäy Jesús roy le ë kong ame, ga Jesús tjlökwo pimi ë kong ame bakoe» lororwa bomi kong. ¿Eni ga llëye shäryoromiro? Bomi tjlökwo loromi Jerusalén sopga löng kës li kong, ga domer wolono li wloyo tjawarë lëmi eni bakoe» le.

²⁹ Kuya Pedro, Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska llamo lirë ga tjilë lok ba kong ga «Sbö tjlökwo kolorwarë dey, nopga ÿ llëme. ³⁰ Jesús zrëromi, löromi pjang kjlës go kjupä li, e woshrara bi tjlapgaga tek dënashko so Sbö lirë iröng obi, ³¹ ga söra, iara beno sök ba orkwo këlëkong, beno tjwlo kësbang bi ichaga, bi döga, Israel tjëyoga li, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye wlo, owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret wlo. ³² Ga tjawa beno löng e ïnorwa jlöe laga. Sbö Sëya beno shäng ba roy laga bakoe. E twara Sbörë ba kolagaga uunkong kong» le.

³³ Kuya lok ga iirkono ara, zröya lok woydë erä.

³⁴ Gueniyo fariseo sök kjlara eshko ko Gamaliel, e no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e bangkjreba arae. Kojono shäng eshko, ga tjilë no dagaga löng li kong ga «Domerga kjwe jek sözi kjoko sira» le, ga sörae. ³⁵ E irgo ga tjilë tjlapgaga llamo tjeng li kong ga «Israel tjëyoga, pjäy sjëke. Llëye shäryë domerga kjwe kong li, e woyotjly yötso guing. ³⁶ Woyotjlyzi ga domer weno shäng kjlara dënashko ko Teudas. E opyono shäng tjwlo kësbange. E irgo ga domerga tönö tjeng ba tjok doglo sak dbaw pjloglo pkëng (400) dik. Miga, e irgo ga zröraba, ga llamo li shdöktonge. Eshko ga llëbo li pjitonge.

³⁷ »E irgo ga öötong shji ko kjrëba dbaryoshko ga domer weno shäng kjlara obi ko Judas, e Galilea so. E irgo ga oba tönö ba tjok ara bakoe. Miga, e ëmdë zröraba ga llamo li shdöktong bakoe.

³⁸ »E kjishko ga pjäy poshdun ga nopga kjwe wëyë, rayozï, shji opzrëk ba tjok llëme. Llëbo li, e sogo no wleni ga e pjir. ³⁹ Gueniyo e Sbö ÿ wleni ga e zangga pjäydë llëme. Eni wleni ga pjäy opzrëk woydë Sbö wloyo llëme» le.

Kuya lok ga jlöe ära, ga zröra llëme. ⁴⁰ Eni ga domerga li rokara, ga shpora ara no shpokklo go erä. E irgo ga tjilë lok ba kong ga «Pjäy nomo. Pjäy Jesús roy le ë kong ame, ga Jesús tjlökwo pimi ë kong ame bakoe» le lok ba kong. E irgo ga rayara toe.

⁴¹ Eshko ga Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska opshino lok tjlapgaga li bokshto wopjluë. Opmiydë lok ga Sbö kong ga epga shdungoba Jesús kjishko li, e tjwlo ara. Ga iara Sbörë shdungoba eni kjishko ga beno löng wopjluë. ⁴² Eni ga dbar kjwobi go ga oba pïya löng enido Sbö u zlong bäng, u kjwarashko kjwarashko bakoe. Jesús, e ichara Sbörë ber bi pjluoy sorë li roy pjluë le löng oba uunkong kong eni.

Domerga kjararaba doglo kjäk (7), parkë wlo

6 Eshkoshko ga Jesús tjlökwo kragaga tjwe tön jong arae. Epga tjilë tjlökwo kjing pjök, kjong

kjong tjǐlë Grecia so tjǐlökwo, kjong kjong tjǐlë hebreo tjǐlökwo. Ga nopga tjǐlë Grecia so tjǐlökwo li kjǐloshtë ara, tjǐlë ga «Kjwepga kjwe dli pjǐlorguë syäpğa Grecia so kong ga twe chira anmoyö» le eni.

² Eni ga Sbö tjǐlökwo roy lagaga Jesús äska dogǐo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, ba pjeyoga llamo tona löng uunkong ba tjok. Ga tjǐlë lok ba kong ga «Tjawa Sbö tjǐlökwo roy lagaga Jesús äska. Borwa pak rayërwa, tjawa ber löng dli pjǐlorgaga wlo ga äe. E bëy llëme. ³ E kjǐshko ga pjeyoga, domerga kjrozǐ bi tjǐrëko dogǐo kjäk (7), miydëmi ga pjǐlu wleniyo, kjok miydë ara, go Sbö Sëya jǐlökoyo. E irgo ga kjǐroromi li ber löng pak li shäryaga. ⁴ Tjawara ber löng syöshtë, Sbö tjǐlökwo roy lë oba kong» le.

⁵ Kuya lok ga «Jǐlö» le uunkongdë ga domerga kjrara lok eni. Kjrara li beno Esteban, domer go Sbö Sëya jǐlökoyo, e mär Jesús go eröe. Llamö beno Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás. Nicolás, e Antioquia so, gueniyo dënashko ga kjǐlopswono beno shäng Sbö tjǐlökwo söga judíoga tjok. ⁶ Kjrara lok irgo ga söra lok öötong löng Sbö tjǐlökwo roy lagaga Jesús äska shwoy, ga epğa syöshtono Sbö kong ba kjǐshko, orkwo iono lok ba dlu kjing go, pak li twe ber ba kong wlo.

⁷ Dbar kjwobi go ga Sbö tjǐlökwo lë lok ara, ga Jerusalén kjokyoshko ga ba kjragaga tön jek këgong këgong. Tjǐlapgaga syöshtaga Sbö kong ba pjeyoga kjǐshko li ëmdë ga omtjǐlökwo kjrono ara bakoe.

Esteban sharaba

⁸ Esteban, e kjimtura Sbörë ara beno dbo ara, ga llëbo tǐydëba llëm wleniyo shärye kësbang oblë oblë oba boksho ara. ⁹ Gueniyo kjong kjong omwoydono llëme. Epğa opping löng judíoga syö uyo ko No Döktong Uyo. Epğa Cirene so, Alejandria so, Cilicia so, Asia so bakoe. Lano Esteban tjok ara, ga ëng dboryono kar kare. ¹⁰ Gueniyo Esteban kjimte Sbö Sëyarë ara, kjok miydë ara e kjǐshko. E kjǐshko ga epğa löng ba bokshoshko ga dborye ga äe ¹¹ Eni ga nopga wlëna lok pjök mya, ba jyöyotkë wlo. Tjǐlë lok ga «Jǐlökoyo ga kurorwa pjǐlara ga Moisés läywara owa, Sbö läywara owa bakoe» le eni.

¹² Eni ga oba shdöra jong träk llëm, iirkë ara. Löng eshko li judío tjǐlapgaga kjok llgwega wleniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go bakoe. Eni ga Esteban shara lok, söra jek, öötong shäng Judío Kjok llgwega Këskësyö tön löng lishko. ¹³ Eshko ga nopga wlëna pjök mya, ba jyöyotkë wlo. Tjǐlë lok ga «Domer kjwe tjǐlë arae. Sbö u kjwe läywe owa träk sira llëm, kjok llgwekklo tara Moisésdë li läywe owa bakoe. ¹⁴ Tjǐlëno kurorwa ga Jesús, Nazaret so li Sbö u pjik ber dret, shji iara Moisésdë jëk löng sorë li, e kjǐlopswe bakoe» le lok eni.

¹⁵ Eshko ga tjǐlapgaga, llamo sirkeno löng eshko li, Esteban tya lok drëng ga bokkwo kälä shjiy, so Sbö parkaga kjok dogo so kjoyoe.

Esteban tjǐlëno Judío Kjok llgwega Këskësyö kong

⁷ Eni ga syöshtaga kësbangyo tjǐlë Esteban kong ga «Tjǐlökwo lëba bop kjǐshko kës li eni jǐlöre?»

² «Pjeyoga, tjǐlapgaga, tja kuzia. Bi kjokë tek dënashko so Abraham sök Mesopotamia kjokyo, jekdë Jarán kjokyo llëm obishko ga Sbö Kësbangyo weno shäng ba kong eshko. ³ Eshko ga tjǐlë ba kong ga “Bop kjok, bop tjeyoga, e rayos ber, ga pja nom jek kjokyo kjone pin bop kong lishko” le. ⁴ Eni ga Abraham opshino Caldea kjokyo dwayo, ga to beno sök Jarán kjokyo.

»Ba data wolono irgo ga Abraham tek söra Sbörë shrono sök kjok ëreshko, eeri ga shji löng jüshko. ⁵ Gueniyo sök jüshko ga kjok baia dret, sëna kjok sira jüni ba dre shtoyo wlo ëmdë llëme. Gueniyo ga Sbö tjǐlëno ba kong jǐlökoyo. Tjǐlë ga «Kjok ëre twër ber bop kong, pja wolonoshko ga e ber bop tjeyo tek ber bop irgo li kong wlo” le. Eshko dbaryo ga Abraham wapga llëm obi. ⁶ Sbö tjǐlë ba kong obi ga “Bop tjeyo tek ber bop irgo li, e to löng kjok shto oblë, ga parkë oblë kong, ga bokrotkëba, opshik ga ä äär luyo pjǐlogǐo sak dbaw pjǐlogǐo pkëng (400). ⁷ Gueniyo ba bokrotkaga li shdun tjarë. Ga bop tjeyoga tjwe iröng kjok ëreshko, ga tja poshrëya lok jüshko” le Sbörë ba kong eni.

⁸ »Sbö tjǐlökwo twono Abraham kong, beno tǐyado wloshko ga Abraham ichara ba doyo jyä të. E kjǐshko ga ba wa Isaac bukshko ga dbargwo kjwong (8) ga doyo jyä tara eni bakoe. Isaac omshäryono eni ba wa Jacob kong. Ga Jacob omshäryono eni ba wapga domerga dogǐo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong. Israel tjeyo tjǐlapgaga tjwiö ara li epğa.

⁹ »Kjǐlara jüni ko José. Ba shjiyga uunkong ymorkono ba kjǐshko, ga soynena lok, söra to Egipto kjokyo parkaga tjwiëk shäng wleniyo, gueniyo Sbö shäng José tjok. ¹⁰ Eshko ga song, shdungobashko ga döra Sbörë llëbo owa li dbo dorko dwayo, ga iara beno kjok miydë ara, woyste Egipto so pjǐluyorë pjǐlu wlo. Ga iara pjǐlurë beno sök Egipto sopga uunkong kägäyo, ba parkaga- ga ichaga bakoe.

¹¹ »E irgo ga pjǐli shrono ara Egipto kjokyo kjok kjwang jǐkong, Canaan kjokyo bakoe. Eshko ga oba woyste arae. Bi tjǐlapgaga tek dënashko so löng kjok jüshko obi ga woyste ara bako, dli llëm kjǐshko.

¹² Gueniyo ga kuya Jacobdë ga Egipto kjokyo dli tjok ga bi dataga löng li ichara to eshko dli tjwiëk. Epğa öör löng eshko e jä. ¹³ Ga öör pjǐlogǐo pjök goshko ga José tjǐlë ba kong lok ga “Tja José, bomi lëng” le ba kong. E go ga miydara ba pjeyogarë. Ga pjǐlu ëmdë, José, e tjeyo llërba miydara bakoe.

¹⁴ »E irgo ga ba data rokara Josére tek ba pjeyoga uunkong tjok. Epğa dogǐo sak kjäk kjingsho shkëng (75). ¹⁵ Eni ga Jacob to jek beno sök Egipto kjokyo, ga wolono buk eshko. Bi dataga li wolono beno löng eshko bakoe. ¹⁶ Gueniyo ba doyo söra tek Siquén kjokyo, jnenaba beno tjeng eshko, sak eshko tjwiëna Abrahamdë dbur go, domer ko Jamor, e wapga kong.

¹⁷ »Sbö tjǐlökwo lono Abraham kong jǐlökoyo li dbaryo äätoshko ga Israel tjeyoga weno jong träk sira llëm

Egipto kjokyo. ¹⁸ Eshko ga Egipto so pjũyo poyono oblẽ, Josẽ, e ẽ miydara llẽme. ¹⁹ Eshko jek lẽkong ga bi tjãpgaga lõng kës li jyãpgwara ara, ga bokrotkara ara bakoe. Ichara dbo go ga ba wapga chilawa weno lõng jã wleniyo li raye lok, wolon pjir wlo.

²⁰ »Eshko dbaryo ga Moisés weno buk. Chida li wolẽsowa, ga dara ba data, ba mekerẽ buk ba ushko moglõ mya. ²¹ E irgo ga rayara ba data, ba mekerẽ dbo goshko ga wlokjrara pjũ wa walẽ lirẽ, ga dara, kuna ba wa baĩya wleni. ²² E kjĩshko ga Moisés, e kuno jem shãng Egipto sopga tjrẽko, ga pina lok ara, kjok miydẽ ara Egipto so kãgãyoga dik. E domer dbo ara, tjãga dbo ara bakoe.

²³ »Moisés õõtong ľu pjũglo sak pkẽngshko (40) ga wotjĩno u ĩk ba pjeyoga Israel tjẽyoga lõng ľishko.

²⁴ Jek shãng u ĩkshko ga Egipto so wlẽna shãng kjłara, Israel tjẽyo shpok kjłara trãk llẽme. Eni ga tjwĩlo shira Moisésdẽ, ga Egipto so li zrõrae. ²⁵ Ga wotjĩk ga “Ere goshko ga tja woyotjĩya bor pjeyogarẽ ga tja iaga Sbõrẽ beno shãng ba dõk jũshko dwayo le lok” le. Gueniyo ga e woyotjĩna lok llẽme.

²⁶ »Wẽshko ga Israel tjẽyoga wlẽna lõng do pjõk ẽngkjwẽ. Woydara ga ber lõng wopjũ ẽng tjok, ga tjã ba kong ga “¿Pjãy epenga dõ ga pjãy ẽngkjwẽ ẽng tjok ega?” le ba kong.

²⁷ »Eni ga shãng ba kjłara kjwẽ li Moisés poskakza jek jong, ga tjã ba kong ga “¿Pja iaga ẽrẽ beno shãng jũshko borwa ichaga, borwa ľlgwega? ²⁸ ¿Tja zrõp woydẽ, Egipto so zrõrop kjupkeshko sorẽ ga eni ľẽpdo?” le. ²⁹ Kuya ga tõtong, ga to jek Madiãn kjokyo, ga õõtong beno sõk eshko, no shto oblẽ so wleni. E irgo ga wapga do pjõk.

³⁰ »Õõtong ľu pjũglo sak pkẽng (40) obi ga dbar kjwara ga Moisés jek shãng kjok dogro no ľlẽmshko, Sinaĩ dlupyo jong soshko. Eshko ga Sbõ parkaga kjok dogo so weno shãng ba kong, kji sho pjẽ jong ri ri roshko. ³¹ Ga Moisés sẽya ľlẽm, kji sho pjẽ jong ri ri li ĩna kjĩshko. ĩya woydẽ yõtso ga õõtong jek shãng soshko ga Sbõ tjã ba kong ga ³² “Tja bop data Sbõ. Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbõ bakoe” le. Kuya ga bangkjre ara, dete erã, ga ĩya woydẽ ame.

³³ »Eshko ga Tjãpgaga tjã ba kong ga “Bop drepkwota kjwe dõzong. Klung sho shgľep shãng kjwe iak beno buk dboy bor kong. ³⁴ Bor nopga lõng song Egipto kjokyo li ĩgõr wẽlẽ, kur ga kjłoshtẽ ara, ga tja ter shãng ba dõga. Eni ga pja ichẽr to Egipto kjokyo” le ba kong.

³⁵ »Dẽnashko ga ba pjeyoga tjãno Moisés kong ga “¿Pja iaga ẽrẽ beno shãng borwa ichaga, borwa ľlgwega?” ĩara lok ba kong eni. Eni ẽmdẽ ga Sbõ parkaga weno shãng ba kong kji sho pjẽ jong ri ri roshko li ichara Sbõrẽ ba kong, iche ber ba pjeyoga ichaga wlo, ber ba dõga wlo bakoe.

³⁶ »Eni ga bi tjãpgaga tek dẽnashko so shira Egipto kjokyo dwayo. Lĩbo ĩydẽba ľlẽm wleniyo shãryara oblẽ oblẽ Egipto kjokyo, Dlung Srẽzrẽn buk ľishko, kjok dogro no ľlẽmshko bako, õõtong ľu pjũglo sak pkẽng (40). ³⁷ Domer ľi tjãno Israel tjẽyoga kong ga “Pjãy kong tjãkwo ĩaga kjre Sbõrẽ bomi tjrẽko kjłara, so tja

kjoyoe” † le. ³⁸ Eni ga Israel tjẽyoga lõng kjok dogro no ľlẽmshkoshko ga Moisés õõr ẽng tõno Sbõ parkaga weno shãng Sinaĩ dlupyo ľi tjok. Sbõ parkaga ľi tjãno ba kong, ga shji jek sorẽ tjãkwoyo ľi ĩara ba kong, le bi kong wlo.

³⁹ »Gueniyo ga bi tjãpgaga tek dẽnashko so, Moisés woydara lok ľlẽm, kolara lok ľlẽm bakoe. Woydara lok ga to Egipto kjokyo irõng obi. ⁴⁰ Tjã lok Aarõn kong ga “Tjawa kong sbõpga jyãglo shãryos pjõk mya, tjawa sõya wlo, Moisés, bi shiga tek Egipto kjokyo dwayo, e oto miydẽrwa ľlẽm kjĩshko” le lok eni. ⁴¹ Eni ga sõgla wĩnggla ľlgwoklẽ jyãglo shãryara kjłara. E irgo ga õng zrõra, sho sura ba sbõ li kong. Ga bẽ shãryara pjłara, ba sbõ shãryara om go li poshrẽkklo.

⁴² »E kjĩshko ga epga rayara Sbõrẽ, ĩara beno lõng dbala poshrẽk shara. E kjĩshko ga tak beno pjang Sbõ tjãkwo ĩaga tek dẽnashko so ľi kjibokwoyo go eni:

»“Israel tjẽyoga,

¿pjãy õõr lõng kjok dogro no ľlẽmshko ľu pjũglo sak pkẽngshko (40) ga

tja kong õng zrõromi, sho suromi bor kongde? Lĩme.

⁴³ Bomi sbõ Moloc syõ uyo li sõmirẽ bomi tjok.

Bomi sbõ Refãn dbalayo jyãglo ľi sõromi bakoe.

Lĩbo jyãglo shãryoromi om go li, e poshrẽmirẽ lõng erã.

E kjĩshko ga pjãy ichẽr bomi kjok jũshko dwayo

to kjok ko Babilonia pjłor kalẽkong.” ††

⁴⁴ »Bi tjãpgaga tek dẽnashko so lõng kjok dogro no ľlẽmshkoshko ga Sbõ u shãryak õng kwota go li jong ba tjok ĩyado. “E shãryak jyãglo jũni” ĩara Sbõrẽ Moisés kong, ga shãryara lok eni. ⁴⁵ Wolono lokshko ga Sbõ u li kjrara ba wapgarẽ beno ba kong. Ga shrono tek lõng Josuẽ tjok, ga nopga kjok jũshko so zana lokshko ga sõya pjang ba tjok, tjẽyoga oblẽ oblẽ kjara Sbõrẽ kjok twe ba kong wlo ľishko. Eni ga beno jong eshko ẽar jong Pjũ David dbaryo ľishko. ⁴⁶ E ĩna Sbõrẽ, ga beno pjũ ba kong. Ga David u shãryẽ woydẽ kjwara ber jong Jacob Sbõ li kong wlo le. ⁴⁷ Miga u li shãryaga beno ba wa Salomõndẽ.

⁴⁸ »Eni ẽmdẽ ga miydẽy pjũ ga Sbõ Tjwĩlo Kẽsbangyo, e opyẽ sõk u shãryak norẽ roshko ľlẽm, ĩara Sbõ tjãkwo ĩaga tek dẽnashko so Isaĩasdẽ sorẽ li eni. Tjãno beno eni:

⁴⁹ »“Sbõ tjã ga ‘Kjok dogo, e bor pjũ sõkklo wleni, ga kjok ẽre kjing, e bor kjupkwo shtoyo wleni.

¿Tja kong u shãryẽmi ľlẽrba bor kong ga kjwõrdo?

¿Bor woshtozlong shtoyo ber jong kjone?

⁵⁰ ¿Lĩbo tjeng kës kjok ẽre kjing go kjwe, e shãryaga tjarẽ bor orkwo om go go ľlẽmdo? le Sbõrẽ.” ‡

⁵¹ »Pjãy, ľĩeye kumi woydẽ ľlẽm, Sbõ tjãkwo kolẽmi woydẽ ľlẽm bakoe. Pjãy lõng Sbõ Sẽya wĩoyo ĩyado. Pjãy wotjĩk lõng bomi tjãpgaga tek dẽnashko so ĩ dik.

⁵² Sbõ tjãkwo ĩagaga ichak ba kong kës li irpjana lok, shdũya wlo. Eye tjã shãng no pjlo bek tjwe li kjĩshko ga zrõra loke. Eni ga no pjlo bek li shronoshko ga pjãy

† Deuteronomio 18.15. †† Amõs 5.25-27. ‡ Isaĩas 66.1-2.

opyono beno löng ba wloyo, tworomi nopga owa kong, ga zrörabae. ⁵³ Pjäy kong kjok iligwekklo tara Moisésdë li, e laga Sbö parkaga kjok dogo sorë Moisés kong, le bomi kong wlo. Eni gueniyo ga e kolëmi ilëme» le.

Esteban löra, zröraba ak go

⁵⁴ Kuya lok ga iirkono ara, kowo uë shmët iirdë Esteban kong.

⁵⁵ Gueniyo ga Esteban go Sbö Sëya jïökoyo. Eni kuzong ga iya ga kjok dogo ga Sbö sök kãã lletilet, ga Jesús shäng ba zlong bäng, orkwo këlekong. ⁵⁶ Iya eni ga tjilë ga «iZia! In ga kjok dogo roshwino, ga no to ter kjok dogo dwayo li shäng Sbö zlong bäng orkwo këlekong» le.

⁵⁷ Gueniyo ga epga kwomgwo bängzargö jong tuk-tëng, öö le lok dbo go, ga jek rish ba kjing go tjë jikong. ⁵⁸ Eni ga shira lok kjok eshko dwayo, ga löra lok ak go, zröya lok wlo. Eshko ga dwlas shäng kjlara ko Saulo. Esteban rotagaga shwong ter lekong li skwara lokshko ga e beno shäng shwong li dë.

⁵⁹ Löya löng ak go wopro ga Esteban syöshtono Jesús kong, tjilë ga «Tjlapga Jesús, bor sëya ëre wlokjrozong» le. ⁶⁰ Eni ga kjök torgö sök, ga tjilë dbo go ga «Tjlapga, ilëbo owa shärye löng ëre wëyë, kjwepga shdum e kjishko ilëme» le. Lara eni pjir ga wolonoe.

8 Saulo omwoydone eni, Esteban, e zrökko le eni. Jesús tjilëkwö kjragaga kjong kjong, shinmo doyo iara to sakshko, ga slatong lok ara ba kjishko.

Jesús tjilëkwö kjragaga irpjana Saulorë

Eshko dbaryo jek lekong ga Jesús tjilëkwö kjragaga löng Jerusalén kjokyo li irpanaba, shdunaba arae. E kjishko ga töktong to lok Judea kjokyo oblë oblë, Samaria kjokyo oblë oblë bakoe. Sbö tjilëkwö roy laga ga Jesús äska lira töktong ilëme. Epga beno löng Jerusalén kjokyo. ³ Eshkoshko ga Saulo shäng Jesús tjilëkwö kjragaga li irpjang. Opzrek jek u kjwara kjwara roshko, ga nopga dopshiya domer, walë, iche dbo go jongya no shdüzlong uyo roshko.

Jesús roy pjilü li öötong Samaria kjokyo

⁴ Gueniyo ga ëye töktong jek Jerusalén kjokyo dwayo ga beno löng Jesús roy pjilü le kjone pogo, jek löng kjone ga eshko.

⁵ Kjlara jüni ko Felipe. E to jek Samaria kjokyo kës-bang nopga arashko ga Cristo ichara Sbörë li roy lara nopga kong, ⁶ ilëbo iydëba ilëm wleniyo shäryara ba kong bakoe. E kjishko ga nopga tön jong träk ilëm, ga ilëye le li kuya lok yötsoe. ⁷ Eshko ga nopga goshko Ä sëyaga li poptara ara. Sëyaga li opkjë jek ba goshko dwayoshko ga sglük le erä. Nopga dre kuga ilëm wleniyo, nopga jek ilëm wleniyo, e poptara bakoe. ⁸ E kjishko ga kjok eshko ga nopga beno löng wopjilü an-moyd.

⁹ Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Simón. Dë-nashko ga e oppino shäng ybi, ilëbo Ä sëyaga li go ara.

Eni ga Samaria sopga jyäpgwara ara, opyono shäng tjwilö kës-bange le eni. ¹⁰ Kuya lok yötso tjë jikong, kës-kës chirawa bakoe. Tjilë lok ga «Domer ëre dbo kës-bang, Sbö dik» le lok eni. ¹¹ Ga epga jyäpgwara lu pjilöglo ara ba Ä sëyaga li go kuzong ga ba tjilëkwö kjlara lok.

¹² Gueniyo ga Sbö ber no pjilüyo sorë li roy pjilü, Jesu-cristo roy pjilü, e lara Feliperë nopga li kongshko ga e kjlara lok, ga wara jer di roshko, domer, walë. ¹³ Simón omtjilëkwö kjrono, ga wara bakoe. Eni ga to opyono shäng Felipe yorkë iyado, wojeno to shäng ilëbo iydë-ba ilëm wleniyo shärye shäng kës-bang oblë oblë li tk.

¹⁴ Ga Samaria sopga beno löng Jesús tjilëkwö kjragaga leba li roy kuya Sbö tjilëkwö roy lagaga Jesús äska löng Jerusalén kjokyo lirë ga Pedro, Juan, e ichara lok jek eshko. ¹⁵ Öötong löng eshko ga syöshtono Sbö kong, ba Sëya iche ba tjilëkwö kjragaga Samaria so li kong wlo le. ¹⁶ Jesús tjilëkwö kjragaga li waraba Tjlapga Jesús ko go tjän, gueniyo go Sbö Sëya tjwayde ba kong ilëm obi. ¹⁷ Eni ga Pedro, Juan, e orkwo iono nopga li dlu kjing go, ga ba go Sbö Sëya shrono beno kës-bang ba tjok eni.

¹⁸ Iya Simondë ga tjilë Pedro, Juan kong ga «Bomi dbo kës-bang kjwe twozi ber bor kong, kjwe go ga tja orkwo ië ë pogo dlu kjing go, ba go Sbö Sëya tjwe ber ba tjok wlo. Pjäy kong dbur twër kjwe äska» le.

²⁰ Kuya Pedrorë ga tjilë ba kong ga «Llëye tjwilëp woydë li, e twaga Sbörë eröe. E kjishko ga bop dbur, e pjir bop tjok. ²¹ Iya Sbörë ga pja wotjlik bëy ilëme. E kjishko ga pja iara beno shäng parkë ba kong borwa tjok ilëme. ²² In ga pja ymo ara, pja shäng bop wotjlik owa li dbo dorko obi. E kjishko ga ilëbo owa shäryëp shäng ëre, e owa jilöe los, ga rayos, ga pja syöshtos Sbö kong. Eni ga owa pjang bop go li löya kjwe» le.

²⁴ Kuya ga tjilë ga «Pjäy syöshtos Sbö kong bor kjishko, ilëbo owa lëmi li tjwe bor kong ilëm wlo» le.

²⁵ Eni ga Sbö tjilëkwö roy lara lok ara kjok eshko sopga kong. E irgo ga to tek löng iröng, Jesús tjilëkwö roy pjilü lara ara kjok shto oblë oblë Samaria kjokyo shko obi, ga shrono tek löng Jerusalén kjokyo iröng obi.

Etiopía so wara Feliperë kjlara

²⁶ E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so tjilë Felipe kong ga «Pja poshäryos, pja jongya irbo jek jong Jerusalén kjokyo äar Gaza kjokyo li go» le. Irbo le li jek jong kjok dogro no ilëmshko. ²⁷ Eni ga poshäryono, ga toe. Jek shäng irbo ga domer wëna jek sök kjlara Etiopía so, e tjlapga tjwilö kës-bang, parkë sök dbur töngga kägäyo, ba pjilü walë Candace kong. Domer, e tek sök Jerusalén kjokyo dwayo, brik shäng Sbö poshrëk. ²⁸ Bojono tek sök iröng ba jëkklo go, to ba kjokshko wlo le, ga jek sök kjibokwo tara Sbö tjilëkwö laga tek dë-nashko so Isaiäsdë li le.

²⁹ Eshko ga Sbö Sëya tjilë Felipe kong ga «Pja jëkzong. Pja nom jek jëkklo kjwe zlong bäng» le. ³⁰ Eni ga Felipe jek zron jong öötong ba zlong bäng. Kuya ga sök kjibokwo tara Sbö tjilëkwö laga tek dë-nashko so Isaiäsdë

li lë ga tjlë ba kong ga «¿Lëp sök kjwe llë löklo miy-dëpde?»

³¹ «¿Pjölölgwega ërë bor kong llëm ga miydër sorë?»
 Ië ba kong. Eni ga Felipe rokara jem sirkek sök ba tjok ba jëkklo roshko, ga jem öötong sök ba tjok. ³² Tjökwo lë sök li eni:

«E beno shäng kjing erä,
 öng wläp ushko so sökoba, zrökoba wlo wleni.
 Kjamo roshwino llëm,
 öng wläp ushko so llgwoklë wleniyo shtëba löngshko wleni.

³³ Lâywaraba owa, ga llgweraba bek llëme.

¿Shira kjok ëre kjing go dwayo kjishko ga ba tjëyo tek ber ba irgo li roy laga ber ërë?» †

³⁴ Eshko ga tjlapga Etiopia so tjlë Felipe kong ga «¿Los bor kong sira ga e ë layde Sbö tjökwo laga tek dënashko so lirë, oplokdo om gore, de no oblë layde?» lë.

³⁵ Eni ga domer li pina Feliperë sök, tak pjang kjibokwo lë li dwayo öötong Jesús roy pjüü li go. ³⁶ Eni ga jek löng irbo wenzong ga äär di bäng buk kjrina eshko ga domer li tjlë ba kong ga «Jüshko di tjok, t'zong. ¿Tja wëp kjweshko ga buere?» lë. †³⁸ Eni ga ba jëkklo söga ichara ba jëkklo slong. E irgo ga oplono lok pjöyikong dishko, ga domer li wara Feliperë jer di roshko. ³⁹ Opshino tëm di roshko dwayoshko ga Felipe söra Sbö Sëyarë to, ga ina domer lirë ame, gueniyo to jek sök wopjüü ba irbo bäng go. ⁴⁰ Felipera weno shäng Azoto kjokyo, eshko ga jek shäng kjok kjrinishko kjrinishko Jesús tjökwo roy pjüü lë oba kong äär jong Cesarea kjokyo.

Saulo kjlöpswara Jesúsdë beno ba tjökwo kjruga

9 E wopro ga Saulo shäng Jesús tjökwo kjruga kroyowë ara, zröya wlo lë. E kjishko ga öör shäng syöshtaga kësbangyo tk. ² Ga tjlë ba kong ga «Tja jek woydë Damasco kjokyo. Eshko ga nopga jek löng Irbo Tjaglën go li wlenor domer, walë kjöbi li shar, ga tek sör jüshko Jerusalén kjokyo, shdüy wlo. E kjishko ga woydër ga tja kong kjibokwo twëp kjwöbö, twër judio-ga syö uyo jong kjok eshko li kägäyoga kong, tja kjimte lok wlo» lë. Eni ga kjibokwo twara ba kong, ga jek Damasco kjokyo.

³ Eni ga jek shäng ääto Damasco kjokyo ga tya ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, jek lletilet, ga kopjrina iök shjiy lirë beno pjang pjibririe. ⁴ Jekdo eshko ga dgono jer rish buk töshko, ga kuya ga ëbo tjlë ga «Saulo, Saulo, ¿tja irpjam ega?»

⁵ «Tjlapga, ¿pja ë?»

«Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja. ⁶ Pja kojös, pja jongya opzrëk jek Damasco kjokyo. Llëye shäryëp wlo li, e lëba bop kong eshko» lë ba kong.

† *Isaiás 53.7-8. †† Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «... lë. Kuya Feliperë ga tjlë ba kong ga «Pja mär Jesucristo go jlökoyo ga pja wër ga pjüü» lë. Kuya ga tjlë ba kong ga «Woyotjüm ga Jesucristo, e Sbö Wa» lë.» † Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja. Llëbo shäryëp shäng kjwe kjang bop kong, tja kolëp llëm ga pja opsrek shäng om*

⁷ Nopga jek löng Saulo tjok li, ëbo tjlëno li kura lok, gueniyo ëye ina lok llëme. E kjishko ga beno löng sëya llëme. ⁸ E irgo ga Saulo kojono töshko li dwayo.

Bokkwo roshwing ga kjok t'gö llëme. E kjishko ga shara lok ba orkwo go, ga söra to jek Damasco kjokyo.

⁹ Beno sök eshko dbargwo mya kjok t'gö llëm, ië llëm, llëye ie llëm bakoe.

¹⁰ Domer sök kjlara Damasco kjokyo ko Ananías. E Jesús tjökwo kjruga. Eshko ga Tjlapga Jesús weno shäng ba kong yoshko wleni, ga tjlë ba kong ga «Ananías.»

«¿Llë?, Tjlapga» lë ba kong.

¹¹ Tjlë ga «Pja nom Judas ushko, e jong irbo kowëba Irbo Pjlo Bek li zlong. Domer sök eshko kjlara ko Saulo, e Tarso so. E sök syöshtë bor kong. ¹² Yoïno ga domer shrono shäng kjlara ba shwoy ko Ananías, orkwo ië ba dlu kjing go wlo, kjok t'gö obi wlo» lë.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, nopga ara tjlëno bor kong domer lëp shäng li kjishko. Llëbo owa shäryara ara nopga kjrrop tjeng dboy bop kong löng Jerusalén kjokyo li kong. ¹⁴ Ga shrono shäng jüshko, ichaga syöshtaga kägäyogarë tek bop tjökwo kjruga-ga söya, shdüya wlo lë eni» lë ba kong.

¹⁵ Gueniyo ga Tjlapga Jesús tjlë ba kong ga «Pja nomo. Domer li, e kjröror, bor roy lë oba kong wlo. E ichër jek nopga kjok shto oblë oblë so kong, ba pjüuyoga kong, Israel tjëyoga kong bakoe. ¹⁶ To shäng song bor kjishko sorë li pin ba kong om go» lë.

¹⁷ Kuya ga jek öötong shäng Saulo sök lishko, ga opzrëno jek kjër roshko. Öötong shäng ba shwoy ga orkwo iono ba dlu kjing go, ga tjlë ba kong ga «Saulo, pja bor kjlara, Tjlapga Jesús, e weno shäng bop kong irbo, pja tek shäng lishko. Ga tja ichara bop shwoy, pja bokkwo poptër wlo, bop go Sbö Sëya tjwe ber kësbang bop tjok wlo bakoe» lë.

¹⁸ Jekdo eshko ga Saulo bokkwo kjing go, llëbo löno jer so mä zrërkwa kjoyo, ga bokkwo poptono beno pjüü iröng obi. E irgo ga kojono, ga wara Ananíasdë jer di roshko. ¹⁹ Eni ga iono pjir ga dbokjriono obi.

Saulo Jesús roy löno Damasco kjokyo

E irgo ga beno sök eshko dbar kjwöböso, Jesús tjökwo kjruga löng eshko li tjok. ²⁰ Eshko ga öötong shäng judio-ga syö uyo oblë oblë roshko, ga tjlë oba kong ga «Jesús, e Sbö Wa jlöe» lë to shäng enido.

²¹ Nopga löng ba kuk kës li beno löng yëy lë erä, tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe sök Jerusalén kjokyoeshko ga to shäng Jesús tjökwo kjruga irpjang. Ga shrono tek shäng ëreshko epga shak, söya jongya t'we syöshtaga kägäyoga kong wlo. ¿Kjwe e llëmdo?» lë lok ëng kong eni.

²² Gueniyo Saulo tjlë shäng oba kongshko ga tjlë dbo ara jek këgong këgong anmoyö. Pïya oba kong wëllë ga bi pjüuyocha lë Sbörë li, e Jesús jlöe. Kuya judio-ga kjok eshko so lirë ga beno löng kjing erä, dborye lok sorë miyde löng llëme.

goshko» lë. Ga bangkjrara Saulorë ara ga tjlë ba kong ga «¿Llëye woydëp ga shäryër?» lë. Kuya ga tjlë ba kong ga...»

²³ Dbar kop ara ga judíoga tóno löng, ga beno wotjĩk kjirinaso, Saulo zröya wlo le eni. ²⁴ Ga Damasco kjokyo kjeryo sharyak ak go pjibri kjókshko ga u bäng bäng tjeng pjök mya, nopga opshik kjok eshko dwayo wlo. Eshko ga u bäng dagaga iara lok beno löng eshko shkë dba, Saulo opshik lëshko ga shaya, zröya wlo le eni. Gueniyo ga miydara Saulorë pjire. ²⁵ E kjĩshko ga kjok shkë ga lona ba oppingagarë jer kjër li poglo go pjlor kalëkong, shing kësbang roshko. Eni ga dëktong toe.

Saulo shrono shäng iröng obi Jerusalén kjokyo

²⁶ E irgo ga Saulo shrono tek shäng iröng Jerusalén kjokyo ga tön Jesús tjökwö kragaga tjeng eshko li tjok lara, gueniyo bangkjrara lok ara, wotjĩk lok ga «E kjlopswono beno shäng Jesús tjökwö kragaga llëme» le. ²⁷ Gueniyo shäng eshko kjlara ko Bernabé. Ga Saulo söra jek Sbö tjökwö roy lagaga Jesús äska löng li shwoy. Ga Saulo, e Jesús ñno irbo jek shängshko sorë li, e läywara ba kong, Jesús tjëno ba kong li kura le eni, ga shäng Damasco kjokyo lëshko ga tjëno Jesús kjĩshko ara, llëye bangkjrara llëme le Bernabërë ba kong lok eni bakoe. ²⁸ Eni ga Saulo beno sök ba tjok Jerusalén kjokyo, ga jek shäng ba tjok, tjëno Jesús kjĩshko ara kjone pogo, llëye bangkjrara llëme. ²⁹ Tjñë ara, tjökwö kjlopswë kar kar judíoga tjñë Grecia sopga tjökwö wleniyo löng li tjok. Gueniyo zröya wlo le lok eni. ³⁰ Kuya Jesús tjökwö kragagarë ga söra jek Cesarea kjokyo, e irgo ga ichara lok jek Tarso kjokyo. ³¹ Eshko ga Jesús tjökwö kragaga löng Judea kjokyo, Galilea kjokyo, Samaria kjokyo, e beno löng wopjlu, barwëba ara llëme. Ga tön jek këgong këgong, opping lok jek këgong këgong bakoe. Sbö bangkjre lok ara, ga epga kjimte Sbö Sëyarë ara bakoe.

Eneas poptara Pedrorë

³² Pjlara ga Pedro to shäng kjok shto oblë oblëshko ga jek Sbö nopga löng Lida kjokyo li tk. ³³ Eshko ga domer wlenä buk kjlara ko Eneas, öötong lu pjloglo kjwong (8) ga dre kuga llëm, buk töshko ba bukklo kjing go erä. ³⁴ İya Pedrorë ga tjñë ba kong ga «Eneas, pja popte Jesucristorë. Pja kojös, bop bukklo kjwe tözong» le. Jekdo eshko ga kojongö shäng erä. ³⁵ İya Lida soppa, Sarón sopgarë ga kjlopswono beno Tjlapga Jesús tjökwö kragaga.

Dorcas woshrra Pedrorë iröng obi

³⁶ Kjok buk kjrina Lida kjokyo soshko ko Jope. Eshko ga Jesús tjökwö kragaga sök kjlara walë ko Tabita, lëy Grecia so tjökwö go ga Dorcas. Walë li jek to shäng llëbo sharyë oba kong pjlu iyado, oba song wleniyo kjimte ara bakoe. Pedro sök Lida kjokyo shko ga Dorcas shara swlorë, ga wolonoe. Ga shinmo doyo waraba pjir ga iaraba buk kjomo, kjër jong kjwara roshko. Kuya Jesús tjökwö kragagarë ga Pedro shäng soshko Lida kjokyo lëba ga domerga ichara lok do pjök ba

rokë. Öötong löng ba shwoy ga tjñë ba kong ga «Pja jek borwa tjok malinge» le.

³⁹ Kuya ga to jek ba tjok. Öötong shäng eshko ga söra lok jem shinmo doyo buk lëshko. Eshko ga syäpga kës li tóno löng slar ëë, ga tek shrono löng Pedro zlong bäng. Dorcas sök së obishko ga shwong sera, twara ba kong lok li pina Pedro kong, İya wlo. ⁴⁰ Eshko ga löng eshko li ichara Pedrorë uunkong jek kjoko. E irgo ga kjök torgö sök, ga syöshtono Sbö kong. E irgo ga bojongö sök shinmo shwo lëkong, ga İya ga tjñë ga «Tabita, pja kojözong» le ba kong, ga buk li bokkwo roshwinoe. Pedro İya ga kojongö sök. ⁴¹ Eshko ga sök li orkwo shakza pjä, ga kojonga shäng. E irgo ga Jesús tjökwö kragaga, syäpga li rokara, ga opzrëno jek löng kjër roy. Eshko ga Pedro tjñë ba kong ga «Tabita shäng së obi. İzia» le. ⁴² Shinmo woshrra Pedrorë iröng obi roy shdëktong Jope kjokyo kjok kjwang jtkong, ga nopga ara mär beno löng Tjlapga Jesús go. ⁴³ Domer sök kjok eshko kjlara ko Simón, e llëbo sharyaga öng kwo-ta go. Eshko ga Pedro beno sök Jope kjokyo dbar kop ara Simón ushko.

Pedro, Cornelio

10 Cesarea kjokyo shko ga domer sök kjlara ko Cornelio, e engkjwaga kägäyo. Tjwe Italia kjokyo dwayo, parkë sök Cesarea kjokyo, ga ba engkjwagaga kowëba Italia sopga. ² Domer, e Sbö poshrëk shäng enido wleniyo, ba pjeyoga löng ba ushko li eni bakoe. Ga dbur twe ara judíoga song, llëye llëm wleniyo kong ba kjimtoklo, ga syöshtë Sbö kong İyado. ³ Dbar kjwara dlo töy wleni ga ëbo İna wëllë gueniyo shji yoİno wleni. Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara, ga tjñë ba kong ga «Cornelio» le.

⁴ İya ga beno shäng sëya llëm, İya beno shäng drëng erä. Eshko ga tjñë ba kong ga «¿Llë?, Tjlapga.»

«Bop syökwo li kura Sbörë, ga bop dbur tworop oba song wleniyo kjimtoklo li İna. E kjĩshko ga Sbö beno wopjlu bop tjok. Llëye sharyorop uunkong li, e beno ba kong ba sëngglo wleni. ⁵ No ichos kjlara jek Jope kjokyo. Domer sök kjlara eshko ko Simón, kowëba Pedro bakoe. E sök Simón oblë, llëbo sharyaga öng kwo-ta go wleniyo, e ushko. U li jong dlung kjako. Simón Pedro li rokos tek jüşko bop shwoy» le ba kong, ⁷ ga to jek ey dwayo.

E irgo ga ba parkagaga rokara Corneliorë tek do pjök, ba engkjwaga kjlara tjok. Ba engkjwaga li Sbö bangkjre ara, ga parkë shäng Cornelio tjok İyado. ⁸ Llëye sharyono ba tjok kës li lara ba kong pjir, ga ichara to jek Jope kjokyo.

⁹ Wëshko dlo dlw dik ga epga jek löng irbo bäng ää-to Jope kjokyo shko ga Pedro jem sök ba u dbo kjing sdok li kjing go, syöshtë wlo le. ¹⁰ Eshko ga pjli ara, ië woydë, ga kong dli sharyëba u roshko wopro ga llëbo İna, gueniyo shji yoİno wleni. ¹¹ Eshko ga kjok dogo İya jem drëng ga dëktong beno jong ojong, ga llëbo ter tjwe pjang kjok dogo dwayo so kjinyoklo kjoyo, kjarbo kjrochak kjringgwo pkëng (4) beno pjang poglo kjoyo, İlono ter pjang töshko. ¹² Roshko tjeng öng, äya

kjïoshko so, sënwa, lïebo uako wïeniyo oblë oblë, lïebo uako lïëm wïeniyo oblë oblë bakoe. ¹³ Eni ga ëbo ybö kura pjïara, tjïë ba kong ga «Pedro, pja kojözong. Kjwe zrös, ga uozong» ïe.

¹⁴ Kuya ga tjïë ga «Lïeme, Tjïapga. Lïebo uako lïëm wïeniyo, e uotë lïeme» ïe.

¹⁵ Eshko ga ybö li kura jek pjïara obi, tjïë ba kong ga «Lïeye iara Sbörë beno pjïú ba kong wlo li, e owa lëp lïeme» ïe.

¹⁶ Shäryono eni pjïoglo mya. E irgo ga kjinyoklo kjoyo li poyono jem kjok dogo iröng obi.

¹⁷ Eshko ga Pedro beno sök wotjïk ara, woydë buke. Lïeye ïna, kura li lïë löklo woyotjïya ara.

E wopro ga domerga ichara Corneliorë li öötong löng u li wïëk, ga kjimtaraba sira, ga wïënae. Öötong löng Simón ushko ga ¹⁸ tjïëno lök dbo go, tjïë ga «Simón, ¿domer kowëba Pedro li sök jïshkore?» ïe.

¹⁹ Eni ga Pedro shäng wotjïk lïebo ïna, kura li kjïy obishko ga Sbö Sëya tjïë ba kong ga «Simón, tja kuzong. Domerga tjwe löng bop wïëk doglo mya. ²⁰ Pja kojös, pja oplös jer dew ba tk. Pja jek ba tjok, ga «Tja jek lïeme» lëp lïëm, epga ichaga tjarë kjïshko» ïe.

²¹ Kuya ga jer oplono töshko, tjïë domerga shrono löng li kong ga «Wïemi löng li tja. ¿Pjây to löng lïë?»

²² «Tjawa ichaga ëngkwaga kägäyo ko Corneliorë. Domer, e pjïo bek, Sbö poshrëk shäng enido wïeniyo, roy pjïú judioga kong, woyde lök pjïú tjë jïkong. Kjupke ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjïara, ga ichara bop wïëk, pja jek ba shwoy wlo, lïeye lëp li kuya wlo» ïe ba kong.

²³ Kuya ga epga rokara jek kjër roshko, ga e shkëyo ga beno löng ba tjok eshko. Wëshko ga Pedro to jek ba tjok, ga Jesús tjïökwo kragaga löng eshko Jope kjokyo li kjong kjong jek ba tjok bebi. ²⁴ Kjïshko ga jek öötong löng Cesarea kjokyo, koshe Corneliorë sök lïshko. Eshko ga ba pjeyoga tona löng ba tjok, oba oblë ba miydë pjïú wïeniyo mana beno löng ba tjok eshko bakoe. ²⁵ Pedro öötong shäng ba ushkosho ga Cornelio opshik tek tjwe shäng ba wlokrë, ga kjök torgö, kujongö sök ba dre zlong, Pedro poshrëk wlo lara. ²⁶ Gueniyo Pedro tjïë ba kong ga «Pja kojözong! Tja no, so pja kjoyo eröe» ïe.

²⁷ Shäng lan ba tjok wopro ga opzrëno jek ba tjok u roshko, ga ïna ga oba tona tjeng ara eshko. ²⁸ Eshko ga tjïë ba kong lok ga «Miydëmi pjïú ga tjawa judioga borwa kjok lïgwekklo go ga tjawa tön nopga judio lïëm wïeniyo tjok lïëm, tjawa äär ba ushko lïëm bakoe. Gueniyo ga tja pina Sbörë ga ëye iara beno pjïú ba kong wlo li, e owa lër lïeme. ²⁹ E kjïshko ga tja rokoromishko ga tja to tek maling bomi shwoy, lïeye löror eshko lïeme. Eni ga tja rokoromi lïëno miydër woydë» ïe.

³⁰ Kuya Corneliorë ga tjïë ba kong ga «Eeri ga öötong dbargwo pkëng (4), kjok eni ga tja sök syöshtë bor ushko, † shäryër dlo töy enido wïeni. Eshko ga domer weno shäng kjïara bor bokshto, shwong kälä shjiye.

† Tek dënashko ga kjïbokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjïë ga «Eeri ga öötong dbargwo pkëng (4), kjok eni ga

³¹ Ga tjïë bor kong ga «Bop syökwo li kura Sbörë, ga oba song wïeniyo kjimtorop sorë li ïna. ³² No ichos kjïara jek Jope kjokyo. Domer sök eshko kjïara ko Simón, kowëba Pedro bakoe. E sök Simón oblë, lïebo shäryaga öng kwota go wïeniyo ushko. U li jong dlung kjako. Simón Pedro li rokos tek jïshko bop shwoy» ïe.

³³ »Eni ga nopga ichoror jekdo bop wlokrë, ga pja opshäryono pjïú, pja to tek. Eni ga tjawa löng jïshko tjë jïkong Sbö bokso, lïeye iara bop kong li lëp borwa kong, kurwa wlo» ïe.

³⁴ Kuya ga tjïë ba kong lok ga «Era miydër kjwïë ga shji tjëyoga oblë oblë woyde Sbörë uunkong, shji ber tjeng dboy dboy ame. ³⁵ Eni ga nopga kjok shto oblë oblë so ë pogo ba bangkrë, lïebo pjïo bek li shäryë wïeni ga wlokrë Sbörë uunkong. ³⁶ Sbö tjïökwo ichono Israel tjëyoga kong, tjïë ga nopga uunkong pjïuyo li, e Jesucristo, ga ba kjïshko ga shji ber löng wlep Sbö tjok ga pjïúe.

³⁷ »Lïeye shäryono Judea kjokyo kjok kjwang jïkong li, e miydëmi pjïre. Bäm go ga domer weno shäng kjïara Galilea kjokyo ko Juan, tjïë ga «Woyde Sbörë ga shji wëba jer di roshko» ïe eni. ³⁸ E irgo ga Jesús, Nazaret so li weno shäng Galilea kjokyo. Go Sbö Sëya ichara Sbörë shrono beno kësbang ba tjok, ga kong dbo twara kës-bange. Sbö shäng ba tjok kjïshko ga to jek shäng lïebo pjïú shäryë, ga nopga tjeng Ä wloshko li poptara uunkong. ³⁹ Lïebo shäryara Jesúsde ara Judea kjokyo, Jerusalén kjokyo bakoe. Ga tjawa beno löng e ïnorwa jïöe laga.

»Lïebo shäryara kës li irgo ga löraba pjang kjïös go, ga zrörabae. ⁴⁰ Gueniyo öötong dbargwo mya ga woshrra Sbörë iröng obi, ga pina borwa kong, ïnwa wlo. ⁴¹ Gueniyo ga pina oba uunkong kong lïëm, ëye kjrara Sbörë ber e ïnorwa jïöe laga li kong eröe. Woshrra Sbörë iröng obi irgo ga tjawa iono ba tjok.

⁴² »Tjawa ichara lïeye ïnorwa li roy lë oba kong, Jesús iara Sbörë beno nopga löng sere, wolonore, e lïgwega lë oba kong bakoe. ⁴³ Tek dënashko ga Sbö tjïökwo lagaga löng kës li tjïëno ba kjïshko. Tjïë ga ëye mär ba go ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret Jesús kjïshko» ïe.

⁴⁴ Pedro shäng tjïë obishko ga nopga löng kës tjïökwo kuga li go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. ⁴⁵ Eni ga tjïë löng kjok shto oblë oblë so tjïökwo, ga Sbö poshrëya lok ara. Kuya Jesús tjïökwo kragaga judioga tek löng Pedro tjok lirë ga beno löng yëy ïe erä, ba Sëya twara Sbörë nopga judio lïëm wïeniyo kong bako kjïshko.

⁴⁷ Eni ga Pedro tjïë judioga li kong ga «Nopga kjwe go Sbö Sëya shrono ba kong, shrono bi kong dik bakoe. ¿Eni ga wëy ga ä laga ërë?» ïe.

⁴⁸ Eni ga Jesús tjïökwo kragaga judio lïëm wïeniyo li rokara Pedrorë tek ba shwoy, we Jesucristo ko goshko wlo. Ga rokara lok Pedro kong ga ber sök ba tjok eshko dbar kjwöböso guing ïe.

tja sök syöshtë bor ushko, ga tja ië lïëm Sbö kong, shäryër dlo töy enido wïeni.»

Pedro İano Jesús tĵĵokwo kĵragaga İong Jerusalén
kĵokyo tĵok

11 Eshko ga nopga judío İlēm wĵeniyo Sbō tĵĵokwo kĵrono İi roy öōtong Sbō tĵĵokwo roy İagaga Jesús āska kong, Jesús tĵĵokwo kĵragaga obi İong Judea kĵokyo uunkong İi kong bakoe. ² E irgo ga Pedro shrono shāng irōng Jerusalén kĵokyoşhko ga Jesús tĵĵokwo kĵragaga judío wĵeniyo kĵong kĵong iirkē İok ara ba kong, ³ ga tĵĵē ba kong ga «¿Pja öör nopga judío İlēm wĵeniyo shwoy İlēno? ¿Pja iono ba tĵok ega?» İe.

⁴ Kuya ga İlēye shāryono ba tĵok tek dāmārshko İi İara ba kong pĵire. Tĵĵē ba kong ga ⁵ «Tja sōk Jope kĵokyo obishko ga tja sōk syōshtë wopro ga İlēbo ĩnor wĵē, gueniyo shĵi yoĳno wĵeni. Eshko ga kĵok dogo ĩn ga dōktong beno jong oojong, ga İlēbo ter tĵwe pĵang kĵok dogo dwayo so kĵinyokĳo kĵoyo, kĵarbo kĵrochak kĵringgwo pkēng (4) beno pĵang pogĳo kĵoyo, İono ter pĵang tōshko, tja sōk İishko. ⁶ Ga roĳnor yōtso, ga ĩn ga roshko tĵeng öng, āya kĵĳoshko so, sēnwā, İlēbo uako wĵeniyo oblē oblē, İlēbo uako İlēm wĵeniyo oblē oblē bakoe. ⁷ Eni ga ēbo ybō kuror pĵĳara, tĵĵē bor kong ga “Pedro, pja kojōzong. Kĵwe zrōs, ga uozong” İe.

⁸ »Kur ga tja tĵĵē ga “İlēme, Tĵĳapga. İlēbo uako İlēm wĵeniyo, e uotē İlēme” İēr.

⁹ »Eshko ga ybō İi kuror jek pĵĳara obi, tĵĵē bor kong ga “İlēye İara Sbōrē beno pĵĳı ba kong wĳo İi, e owa İēp İlēme” İe.

¹⁰ »Shāryono eni pĵĳogĳo mya. E irgo ga kĵinyokĳo kĵoyo İi poyono jem kĵok dogo irōng obi.

¹¹ »Jekdo eshko ga domerga shrono İong dogĳo mya eshko, İchara Cesarea kĵokyo dwayo bor wĳokĵrē.

¹² Eshko ga Sbō Sēya tĵĵē bor kong ga “Pja jek domerga shrono İong İi tĵok. İlēye woyotĵĳıp guing İlēme” İe. Eni ga bi pĵeyoga tĵeng dogĳo tĵer (6) ēre to jek bor tĵok.

»Tĵawa öōtong İong Cesarea kĵokyoşhko ga domer wĵēnorwa sōk kĳĳara ba ushko. ¹³ Ga domer İi tĵĵē borwa kong ga “Sbō parkaga kĵok dogo so weno shāng kĳĳara bor kong, ga tĵĵē bor kong ga ‘No İchos kĳĳara Jope kĵokyo. Domer sōk eshko kĳĳara ko Simón, kowēba Pedro bakoe. Rokos tek jūshko bop shwoy. ¹⁴ Eshko ga tĵĵokwo İe bomi kong, pja dōya Sbōrē e go wĳo, bomi pĵeyoga İong bomi ushko uunkong İi dōya wĳo bakoe’ İe bor kong eni” İe.

¹⁵ »Tja shāng İan ba tĵok İok kĳwĳē ga ba go Sbō Sēya shrono beno kēsbang ba tĵok, shrono bi kong dāmārshko dik bakoe. ¹⁶ Eshko ga tĵĵokwo İara Tĵĳapga Jesús-dē İi woyoshrēr kĳwĳē jā. Tĵĳēno ga “Juan, e no wono di goshko. Gueniyo dbar kĳwōbō obi ga pĵāy go Sbō Sēya İche Sbōrē tĵwe ber kēsbang bomi tĵok” İara eni.

¹⁷ Dāmārshko ga shĵi mār Tĵĳapga Jesucristo go ēre kong ba Sēya twara Sbōrē. Eshko ga twara nopga e kong eni bakoe. Eni kuzong ga eni İlēme İēr ga āe» İe.

¹⁸ Kuya İok ga İlēye İara ame. Ga Sbō poshrēra İok ara, tĵĵē ga «Nopga judío İlēm wĵeniyo ēmdē ga kĳimtarā Sbōrē. İlēbo owa shārye İong İi, e owa jĳōe İara, ga rayara, ga epga ber İong sē İyado Sbō tĵok» İe.

Jesús tĵĵokwo kĵragaga İong Antioquía kĵokyo

¹⁹ Esteban zrōraba irgo ga Jesús tĵĵokwo kĵragaga İong eshko, e irpĳanaba bakoe. Ga epga tōktong to Fenicia kĵokyo, Chipre kĵokyo, Antioquía kĵokyo bakoe. Kĵong kĵong öōtong İong kĵok shto oblē oblēshko ga Jesús roy pĳĳı İara oba kong, gueniyo judıoga kong erōe. ²⁰ Gueniyo Jesús tĵĵokwo kĵragaga Chipre so, Cirene so İong Jerusalén kĵokyo kĵong kĵong İira tōktong to jongya Antioquía kĵokyo. Öōtong İong eshko ga Tĵĳapga Jesús roy pĳĳı İara nopga judío İlēm wĵeniyo kong bakoe. ²¹ Eshko ga ba tĵĵokwo İagaga İi kĳimtarā Tĵĳapga Sbōrē ara. Eni ga kĵok eshko sopga ara, ba tĵĵokwo tek dēnashko dwayo kole İong İi, e rayara pĳĳı, ga mār beno İong Tĵĳapga Jesús go shara.

²² Roy kuya tĵĵokwo kĵragaga İong Jerusalén kĵokyo İirē ga Bernabé İchara İok to Antioquía kĵokyo. ²³ Öōtong shāng eshko ga İya ga epga kĳimte Sbōrē shāng, ga beno shāng wopĳıue. Eshko ga epga poshduna uunkong, tĵĵē ga «Pĳāy mār ber İong Tĵĳapga Jesús go erōe» İe. ²⁴ Bernabé, e domer pĳĳıue. E go Sbō Sēya jĳōkoyo, ga mār shāng Sbō go erōe. Eni ga nopga ara kĳimtarā mār Tĵĳapga Jesús go.

²⁵ E irgo ga Bernabé to jek shāng Tarso kĵokyo, Saulo wĳēk. ²⁶ Wĳēnashko ga sōra to Antioquía kĵokyo, ga beno İong eshko İu pĳĳara. Eshkoshko ga Jesús tĵĵokwo kĵragaga pına İok ara. Eshko ga Jesús tĵĵokwo kĵragaga kowēba Cristo nopga. Kowaraba eni bām go eshko Antioquía kĵokyo.

²⁷ Eshko dbaryo ga Sbō tĵĵokwo İagaga ba pĵeyoga kong opshino kĳĳōbō to Jerusalén kĵokyo dwayo jek öōtong İong Antioquía kĵokyo. ²⁸ Kĳĳara ko Agabo. Eshko ga e kojono shāng, ga tĵĵē oba kong ga «Pĳıı tĵwe ara kĵok kĳwang jĳkong» İe. E miydara Sbō Sēya go.

Eni ga Jesús tĵĵokwo kĵragaga İong Antioquía kĵokyo İi wotĳııno İok ba pĵeyoga Jesús tĵĵokwo kĳraga İong Judea kĵokyo İi kĳimtē. Tĵĵē İok ēng kong ga «İlēye twēy ga bue ga twēy» İe. Ga kĳimtarā İok eni. Dbur tōna İi twara İok Bernabé, Saulo kong, ga sōra İok, twara tĵĳapgaga Jesús tĵĵokwo kĳraga kägāyo İong Judea kĵokyo İi kong.

(Claudio sōk pĳıı kēsbangyo dbaryoshko ga pĳıı İara İi shrono ara jĳōe.)

Jesús tĵĵokwo kĵragaga shduna Herodesdē

12 Eshko dbaryo ga Jerusalén so pĳııuyo ko Herodes. Eshko ga Jesús tĵĵokwo kĵragaga kĵong kĵong irpĳana, shdūya wĳo. ² Ga nopga İchara Santiago zrōk drōng go, ga zrōrae. Santiago, e Juan kĳĳarayō. ³ Roy kuya judıogārē ga beno İong wopĳııue. E kĳıshko ga pĳııung shosho suk pĳııı shāryak ba uukkĳo tĵok İlēm dbaryoshko ga nopga İchara Herodesdē Pedro shak bakoe. ⁴ Shara İok irgo ga İchara Herodesdē no shdūzlong uyo roshko. Ba dagaga İong eshko kĳringgwo pkēng (4), kĳrına kĳrına noyo dogĳo pkēng (4). Herodes wotĳııno ga sōya, İlgweya oba boksho dbar shrēzlong irgo jā İara.

⁵ Eni ga Pedro buk kjërshko dak dak Ìë yõtso, gueniyo ga Jesús tjlökwo kragaga löng syöshtë dbo ara Sbö kong Pedro kjïshko.

Pedro shira Sbörë no shdüzlong uyo roshko dwayo

⁶ «Shir bong jã» İara Herodesdë İi shkëyoshko ga Pedro buk pë no dagaga tjeng do pjök tjrëko, orkwo kjrochak kar kar dröng sho go, ga no dagaga İlamo İi löng këgong sit u bäng İishko ba dë. ⁷ Eshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjİlara eshko, ga no shdüzlong uyo roshko İök weno pjang kjwara shjiye. Eshko ga Pedro porwara, ga woİlena, ga tjİë ba kong ga «Pja kojös malinge» İe. Jekdo eshko ga dröng sho ba pjirikkİo İok ba orkwo go jek İön kjİulu erä.

⁸ Eshko ga tjİë ba kong obi ga «Bop shwong kop İëkong kjwe pjüzong. Bop drekwota kjwe zrëzong» İe, ga shäryara eni. Eshko ga tjİë ba kong jek obi ga «Pja popgos bop shwong ter İëkong kjwe go, ga pja tek bor irgo» İe.

⁹ Kuya ga opshino jek ba irgo, gueniyo wotjİk ga «¿Tja yoİkdo?» İe. ¹⁰ Gueniyo jek löng äär no dagaga löng bäm İishko ga dëktong İok jek, ga jek kjwara obi ga dëktong jek eni bakoe. E irgo ga äär jong no shdüzlong uyo u bäng bängzak jong dröng sho go İishko ga u bäng İi dëktong jek wİes om go erä. Eni ga opshino jek İok kjoko. Jëktong İok wop tjokshko ga Pedro raryara Sbö parkaga İirë, ga beno shäng tjoksa.

¹¹ Eshko ga woshrë kjlay, ga tjİë ga «Era miydër jİökoyo ga Tjlapga, ba parkaga kjok dogo so ichara bor kong, tja döya Herodes wİoshko dwayo wİo, İİëye shärye woydë judİogarë bor tjok İi wen bor kong İİëm wİo» İe.

¹² Miydara pjir eni ga to jek María ushko, María, e Juan mekë, Juan, e kowëba Marcos bakoe. Eshko ga Jesús tjlökwo kragaga tönö löng syöshtë arae. ¹³ Öötong shäng eshko ga u bäng bäng yora kjöw kjöw kjoko dwayo.

Kjogİo shäng parkë eshko kjİlara ko Rode, e jek ba İk, e İ İya wİo İe. ¹⁴ Kura ga Pedro ybö. Zok ga u bäng İi dëra ba kong, gueniyo woowa İİëm kjïshko ga jek İİet kjër roshko iröng ba rotë nopga tjeng syöshtë İi kong. Tjİë ba kong ga «¿Pedro shäng kjoko!» İe.

¹⁵ Kuya İok ga tjİë ba kong ga «¿Pja skwëre İİëro?» «İİëme. Jİë» İe ba kong eni.

Eni ga tjİë İok ba kong ga «E Pedro İİëme. E ba daga Sbö parkaga kjok dogo so» İe.

¹⁶ E wopro ga Pedro shäng u bäng bäng yok kjöw kjöw kjoko obi. Eni ga u bäng İi dëra İok, ga İya ga bë shäng, ga beno löng sëya İİëme. ¹⁷ Gueniyo Pedro orkwo poyono, pjäy kjinkozong İokİo wİeni, ga shira Sbörë no shdüzlong uyo roshko dwayo sorë İi roy İara ba kong pjire. Pjir ga tjİë ba kong İok ga «İİëye shäryono bor kong İi roy İëmi Santiago † kong, bi pjeyoga Jesús tjlökwo kragaga İlamo İi kong bakoe» İe. E irgo ga opshino to jek kjok shto oblë.

† SANTIAGO İe İi, e JESÚS İİËNG. E parkë sök Jesús tjlökwo kragaga löng Jerusalén kjokyo kägäyo.

¹⁸ Wëshko kjok shröng ga no dagaga İi shdëktong pjang träk İİëm no shdüzlong uyo roshko. Tjİë İok ëng kong ga «¿Pedro İi oto, kjwono İlong?» İe. ¹⁹ E irgo ga İİëye weno Pedro kong İi kjakrokara Herodesdë ba dagaga İi kong. Kjakrokara pjir ga tjİë ba kong ga «Miydaga ber pjäydë» İe, ga nopga ichara ba zrök uunkong.

E irgo ga Herodes opshino to Judea kjokyo dwayo jek öötong shäng Cesarea kjokyo, ga beno sök eshko dbar kjwöböso.

Herodes woİnoe

²⁰ Eshko dbaryo ga Tiro sopga, Sidón sopga, e mär löng dİi tjwİëk Pjİu Herodes kjokyo İi go erë. Gueniyo Herodes İirkë sök ba kong ara. E kjïshko ga epga wotjİno İok kjrinaso ëng tjok jek Herodes İk Cesarea kjokyo.

Domer shäng kjİlara ko Blasto. E parkë sök Herodes dboryaga. Tiro sopga, Sidón sopga, e öör jong ba İkshko ga tjİë İok ba kong ga «Woydërwa ga Herodes ber wopjİu borwa tjok. E kjïshko ga tjawa İan woydë ba tjok» İe.

Kuya ga «Jİö» İe ba kong, ²¹ ga dbar iara beno kjwara, Herodes İya İok wİo.

Dbar İi öötongshko ga Herodes doyono sök ba pjİu shwongyo go, pjuna pjang ga sirkeno sök nopga boksho ba pjİu sökkİo kjİng go, ga tjİëno arae. ²² Kuya İok ga öö İe İok tjë jİkong, tjİë İok ga «¿Tjİë sök kjwe, domer İi tjİëkdo İİëme! ¿Kjwe sbö!» İe. ²³ Eshko ga «Sbö poshrëmirë dey» İara ba kong İok İİëm kjïshko ga jekdo eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so, Herodes iara beno sök swİo ara. Eni ga woİono to uaga shjuskrorë, ba shdunggİo.

²⁴ E irgo ga Jesús tjlökwo kragaga tön jek këgong këgong, ga Sbö tjlökwo shdär jong İlaw pogo.

Pablo, Bernabé, e kjrara Sbö Sëyarë, ba pak shäryë wİo

²⁵ Bernabé, Saulo, ba pak shäryara İok pjir Jerusalén kjokyo shko ga opshino to İok ey dwayo, öötong löng Antioquía kjokyo iröng obi, ga Juan söra İok jek ba tjok bakoe. Juan, e kowëba Marcos bakoe.

13 Antioquía kjokyo ga Jesús tjlökwo kragaga löng eshko İi tjrëko Sbö tjlökwo lagaga wİeniyo löng kjİöbö, no pinggaga Sbö tjlökwo go wİeniyo löng kjİöbö bakoe. Kjİlara ko Bernabé; kjİlara ko Simón, e kowëba Kjİlo Sİ; kjİlara ko Lucio, e Cirene so; kjİlara ko Manaén, e kuno shäng Galilea so pjİuyo Herodes tjok; kjİlara obi ko Saulo. ² Eni dbar kjwara ga Jesús tjlökwo kragaga İi tönö löng Sbö poshrëk, İë İİëm ba kong bakoe. Eshko ga Sbö Sëya tjİë ba kong ga «Bernabé, Saulo, e rokoror pak shäryë bor kong wİo. Eni ga kjozİ ber tjeng dboy bor kong, pak İi shärye İok wİo» İe.

³ Kuya İok ga shäryara eni. Jek löng syöshtë obi, ga İë İİëm bakoe. E irgo ga orkwo iono İok domerga do pjök İi dİu kjİng go, ber löng parkë Sbö kong İi İokİo, ga ichara İok to parkë Sbö kong.

Saulo, Bernabé, e löng dlung tjrëko ko Chipre

⁴ Eshko ga Saulo, Bernabé, e ichara Sbö Sëyarë jek äär jong Seleucia kjokyo, dlung kjako. Eshko ga opy-ono jek lok kyyong kësbang roy, jek öötong pjono löng dlung tjrëko ko Chipre. ⁵ Eshko ga kyyong tjyozlong kjokyo buk kjrina ko Salamina. Eshko ga opshino kyyong roy dwayo, ga jek öötong löng judíoga syö uyo lok eshko oblë oblë li roshko. Eshko ga Sbö tjlökwo lara lok oba kong. Juan jek shäng ba tjok bebi, ba kjimtaga wleni.

⁶ Eni ga jëktong löng eshko, öötong löng dlung tjrëko li worbo kalëkong ko Pafos. Kjuk eshko ga judío wlëna sök kjlara ko Barjesús, lëy Grecia so tjlökwo go ga Elimas. Domer, e ybi. Tjlë ga «Tja Sbö tjlökwo laga» le, gueniyo ichaga Sbörë llëme. E sök enido kjok eshko sopga ichaga ko Sergio Paulo li shwoy. Tjlapga no ichaga li, e kjok miydë ara. Eni ga Bernabé, Saulo, e rokara ba ushko, woyde ga Sbö tjlökwo le ba kong kuya wlo le. Eni ga epga öötong löng ba shwoy Sbö tjlökwo le, gueniyo ybi li omwoydë llëme. «Llëye le löng li kup llëm dey» le tjlapga no ichaga kong ara, mär ber shäng Jesús go llëm wlo.

⁹ Eshko ga Saulo, e kowëba Pablo bako, e go Sbö Sëya jlökoyo. Eni ga ybi li tya beno shäng drëng ga ¹⁰ tjilë ba kong ga «Pja owa, pja jyö ara, pja so Ä kjoyo, pja llëbo pjlo bek li wloyo. ¿Sbö tjlökwo pjlu li kjlop-swëp bop jyö go äär jong llonoro? ¹¹ E kjishko ga eeri ga pja shdüya Sbörë. Pja ber kjok tgo ame, dlo kälä shjij li tjp llëm äär jong llono jã» le ba kong.

Jekdo eshko ga Elimas beno kjok tgo llëme. E kjishko ga beno shäng no wlëk, wlosöya wlo le. ¹² Tya kjok eshko so ichaga lirë ga Sbö tjlökwo kjrara. Ga beno shäng yëy le erä, Sbö tjlökwo kura li kjishko.

Sbö tjlökwo lara Pablörë oba kong Antioquia kjokyo buk Pisidia kjokyo worbo go lishko

¹³ E irgo ga Pablo, ba yorkagaga jek löng ba tjok li, e opshino Pafos kjokyo dwayo, ga jek kyyong go äär pjë pjang Perge kjokyo, e Panfilia kjokyo obi. Gueniyo Juanda sano to jek iröng Jerusalén kjokyo. ¹⁴ E irgo ga epga opshino to Perge kjokyo dwayo, jek öötong löng Antioquia kjokyo. (Antioquia kjokyo, e ber buk Pisidia kjokyo worbo go.) Eshko ga öötong woshtozlong dbaryo ga opzrëno jek lok judíoga syö uyo jong eshko li roshko, ga sirkeno lok. ¹⁵ Eshko ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e laraba, kjibokwo tara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li, e laraba bakoe. E irgo ga tjlapgaga löng judíoga syö uyo li no ichono tjilë ba kong ga «Pjäy tjlökwo le woydë borwa kjimtoklo wleni ga lëmi ga pjluë» le Pablo kong, ba yorkagaga löng li kong bakoe.

¹⁶ Eni ga Pablo kojono, orkwo poyono, pjäy kjinkozong loklo wleni, ga tjilë ga «Pjeyoga, lër bomi kong ga kuzia. Israel tjëyoga, tja kuzia. Judíoga llëm gueniyo Sbö bangkjrë wleniyo, tja kuzi bakoe. ¹⁷ Dënashko ga bi tjlapgaga kjrara Israel tjëyo Sbö lirë, ber tjeng baia

wlo. Öötong löng Egipto kjokyo shko ga kjimtara, iara beno tjëyo kësbage. E irgo ga shira tek kjok eshko dwayo, ba dbo kësbang go. ¹⁸ Löng kjok dogro no llëmshko lu pjloglo sak pkëng (40) wopro ga kjimtara ara. ¹⁹ E irgo ga öötong löng Canaán kjokyo shko ga kjimtara tjëyoga tjeng eshko kjringswo kjäk (7) li pjik, kjok li twe ber ba kong wlo. ²⁰ Llëye lër shäng ère luyo öötong sak dbaw pjloglo pkëng kjingsho sak shkëng (450).

»E irgo ga kong nopga iara beno löng ba ichaga wleniyo äär jong Sbö tjlökwo laga Samuel dbaryoshko. ²¹ Gueniyo ga pjlu rokara lok kjlara Samuel kong, ba llgwek wlo. Eni ga kong pjlu twara Sbörë beno kjlara ko Saúl, e Cis wa, Benjamín tjëyo. Iara beno sök parkë lu pjloglo sak pkëng (40). ²² E irgo ga Saúl kjara Sbörë, ga David iara beno sök ba shtoshko. E woydara Sbörë ara, tjilë ga «David, Isai wa li tñ ga domer pjlu bor kong, llëye woydër ga shärye bor kong eni» le.

²³ »Lu kop ara irgo ga David tjëyo weno shäng kjlara ko Jesús. E ichara Sbörë, Israel tjëyoga dök, lara jlökoyo dënashko sorë li eni. ²⁴ Jesús wentë shäng oba boksho llëm obishko ga Juan to shäng Sbö tjlökwo roy le Israel tjëyoga uunkong kong. Tjilë ba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozí, ga pjäy wër jer di roshko» le. ²⁵ Ga Juan shinmotkë dbaryo döröshko ga tjilë ga «¿Pjäy wotjlik ga domer koshëmi löng ber bomi pjluyo wlo li tja lëmi? Tja llëme. Gueniyo ga no tjwe bor irgo kjlara. Era tjwilö ara bor kjinmo anmoyö. Bek wlo ga tja ba drekwota dök wlo llëm, e tjwilö ara bor kjinmo anmoyö kjishko» † le.

²⁶ »Pjeyoga, pjäy Abraham tjëyoga, pjäy judío llëm gueniyo Sbö bangkjrë löng enido wleniyo, tjlökwo ère, e ber shji uunkong kong, shji döya Sbörë sorë, e miydëy wlo. ²⁷ Jerusalén sopga, Jesús, e è miydara lok llëme. Ba kägäyoga ëmdë ga ommyidono lok llëm bakoe. Woshtozlong dbaryo kjwobi go ga kjibokwo tara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li le lok, gueniyo llë loklo miyde lok llëme. Eni ga epga om go Jesús ichono shdungobashko ga llëye jyä tak dënashko li, e shäryono eni. ²⁸ Eshko ga llëbo wlëya lok Jesús rotë wlo, ber zrökko wlo lara, gueniyo llëye to wlëna llëme. Zok ga kjwe rayara to, gueniyo ga twara Pilato kong, iche zrökoba wlo. ²⁹ Eni ga llëye jyä tak pjang Sbö kjibokwo go ba kjishko li, e shäryara lok pjire. Ga wolono pjang kjlës go irgo ga doyo lona ba tjlökwo kjragnarë ter töshko, ga iara lok beno buk sakshko. ³⁰ Gueniyo woshrara Sbörë iröng obi. ³¹ Zröydëba llëm obishko ga jek shäng Galilea kjokyo äär jong Jerusalén kjokyo shko ga ba tjlökwo kjragnarë kjong kjong jek löng ba tjok. Ga woshrara iröng obi irgo ga dbar kop ara ga Jesús weno shäng epga kong kop arae. Epga eerishko ga beno löng e tna lok jlöe laga.

³² »Llëbo roy pjlu lërwa bomi kong. Llëye lara Sbörë jlökoyo bi tjlapgaga tek dënashko so kong li, e shäryara pjir tjan. Jesús woshrara iröng obi, tak pjang Salmo pjök li go sorë li eni. Tjilëno beno eni: »«Pja bor wa.

† DREPKWOTA DÖGA lanya, e tak pjang Mateo 3.11 go.

Eeri ga ĩkoba wēlē ga
tja bop data jĭōkoyo.” †

³⁴ »Woshrara Sbörē irōng obi, doyo an ĩlēm wĭo, ber
woĭon ame wĭo, ĩara Sbörē dēnashko sorē ĩi eni. Tjĭlēno
beno eni:

»“Ľĭeye ĩoror David kong jĭōkoyo ĩi,
e ĩēr bop kong jĭōkoyo bakoe.” ††

³⁵ »Sbō tjĭōkwo tjĭlēno e kĭĭshko obi. Tjĭlēno beno eni:
»“Bop Wa iak beno shāng dboy bop kong ĩi doyo ĩēp
an ber buk eshko ĩlēme.” †

³⁶ »Jĭōkoyo ga David sōk sē obishko ga parkono ara
ba pjeyoga kĭĭshko, woydara Sbörē sorē ĩi eni. E irgo ga
woĭono, ga doyo iaraba beno buk sakshko, ba kjokēga
zĭlong bāng, ga ano pjire. ³⁷ Gueniyo ga Jesús woshrara
Sbörē irōng obi ĩira doyo ano ĩlēme.

³⁸ »Pjeyoga, tjĭōkwo ĩerwa bomi kong ĩi ēre: Owa
pjang bi go ĩi ĩōya Sbörē ga pjĭú, ĩlēye shāryara Jesúsde
ĩi kĭĭshko. ³⁹ Eye mār Jesús go ga ie Sbörē ber shāng
pjĭo bek ba bokso. Shji ie kjok ĩlgwekkĭo tara Moisésde
ĩirē ber pjĭo bek Sbō bokso ga āe. ⁴⁰ Pjāy sjēk, ĩlēye ĩara
Sbō tjĭōkwo ĩagaga tek dēnashko sorē ĩi wen bomi
kong ĩlēm wĭo. Tjĭlēno beno eni:

⁴¹ »“Pjāy Sbō tjĭōkwo joywē ā,
ĩlēbo shāryēr ga ĩzĭ yōtsoe.

ĭPjāy sēya ĩlēm,
pjāy woĭon!

Pjāy löng sē obishko ga
ĩlēbo shāryēr kēsbange.

Ľēba eni bomi kong wēlē ēmdē ga
pjāy wotjĭk ga

‘E shāryaga Sbörē’ ĩlēm ĩlēme”» †† ĩe.

⁴² E irgo ga Pablo, Bernabé, e opshino jek judĭoga
syō uyo ĩi roy dwayoshko ga nopga löng ĩi tjĭlē ba kong
ga «Woydērwa ga woshzoĭlong dbaryo tek kēm kjwara
go ga ĩlēye ĩoromi ĩi ĩlēm borwa kong jek obi» ĩe.

⁴³ Nopga löng eshko ĩi kjone kjone judĭo, ĩlamo ĩi
wenoshko judĭo ĩlēm wĭeniyo gueniyo kworkwono
beno Sbō tjĭōkwo kjraga judĭoga ĩ dik. Ga opshino
eshko dwayo pjirshko ga nopga to jek löng Pablo,
Bernabé tjok ara.

Eni ga Pablo, Bernabé, e tjĭlē ba kong ga «Pjāy mār
ber löng Sbō go, pjāy kjimtura ara kĭĭshko» ĩe.

⁴⁴ Öötong woshzoĭlong dbaryo kjwara obishko ga
kjok eshko sopga shrono löng pjir sek, Tjĭlapga Jesús
tjĭōkwo ĩe ĩi kuk. ⁴⁵ Gueniyo ga ĩya judĭoga löng ĩirē ga
oba shrono ara ga ymorkono ĩok ara, ga Pablo ĩāywe
ĩok owa, tjĭlē oba kong ga «Ľĭeye ĩe shāng ĩi, e eni
ĩlēme» ĩe.

⁴⁶ Gueniyo ga Pablo, Bernabé, ĩlēye bangkjre ĩok
ĩlēm, ga tjĭlē ba kong ga «Tjawa iak löng Sbō tjĭōkwo
ēre roy ĩe bomi kong bām go, pjāy judĭoga kong.
Gueniyo pjāy omkuk woydē sira ĩlēm, pjāy om go ĩi
opyē ber löng sē ĩyado Sbō tjok woydē ĩlēm bakoe. Eni
kuzong ga tjawa to jongya ba ĩe nopga judĭo ĩlēm
wĭeniyo kong shara. ⁴⁷ Tjawa ichara Tjĭlapgarē ba tjĭōk-
wo tak pjang ĩi go eni. Tjĭlēno beno eni:

† Salmo 2.7. †† Isaías 55.3. ‡ Salmo 16.10. †† Habacuc
1.5.

»“Pjāy ĩoror beno ĩok shjiy wĭeni,
nopga judĭo ĩlēm wĭeniyo kong.

Nopga dār sorē ĩi tjĭōkwoyo ĩlēm ba kong
āār jong kjok kjwang jĭkong wĭo”» † ĩe.

⁴⁸ Kuya nopga judĭo ĩlēm wĭeniyo löng ĩirē ga beno
löng wopjĭúe. Tjĭlē ĩok ga «Sbō tjĭōkwo ēre, e owa
ĩlēme» ĩe. Eni ga ēye kjrara Sbörē ber löng sē ĩyado ba
tjok wĭo ga tjĭōkwo ĩi kjrara.

⁴⁹ Eni ga Sbō tjĭōkwo shdōktong kjok eshko kjwang
jĭkong.

⁵⁰ Gueniyo ga judĭoga löng eshko ĩi opyono beno
löng Pablo, Bernabé, e wĭoyo, ga ĩanyotkara ĩok owa
walēga tjwĭō ara, judĭo ĩlēm gueniyo Sbō bangkjre löng
enido wĭeniyo kong, domerga tjwĭō ara kjok eshko ĩi
kong bakoe. E kĭĭshko ga nopga tjwĭō ara ĩi iirkono ara,
ga Pablo, Bernabé, e kroyoywara ara, ichara to kjok
eshko dwayo.

⁵¹ Eni ga Pablo, Bernabé, e opshino kjok eshko
dwayoshko ga ba dre pjĭlungyo ĩona ĩok beno tjeng
eshko, e ba wĭoyoga ber löng shdungko ĩokĭo. E irgo
ga to jek öötong löng Iconio kjokyo shara. ⁵² Gueniyo
ga Jesús tjĭōkwo kjragaga beno löng Antioquía kjokyo
ĩi, e beno löng wopjĭú, go Sbō Sēya jĭōkoyo bakoe.

Sbō tjĭōkwo ĩara Pablorē Iconio kjokyo

14 Iconio kjokyo ga Pablo, Bernabé, e öötong löng
judĭoga syō uyo jong ĩi roshko ga Sbō tjĭōkwo
ĩara ĩok woĭeso nopga löng eshko ĩi kong. E kĭĭshko ga
judĭoga, nopga judĭo ĩlēm wĭeniyo, e omtjĭōkwo kjrono
ara. ² Gueniyo ga judĭoga kjong kjong omtjĭōkwo kjrē
woydē ĩlēm, ga Pablo, Bernabé, e ĩanyotkara ĩok owa
nopga judĭo ĩlēm wĭeniyo kong. Kuya ĩok ga iirkono
ara. ³ Eni ga Pablo, Bernabé, e beno löng eshko dbar
kop ara, ga Tjĭlapga Jesús tjĭōkwo roy ĩara ara. Ľĭeye
bangkjara ĩok ĩlēm, kjimte Tjĭlapgarē ĩe kĭĭshko. Ga
kong dbo twara kēsbange, ĩlēbo ĩydēba ĩlēm wĭeniyo
shārye wĭo. E go ga ĩkoba wēlē ga domerga ĩi ichaga
Tjĭlapgarē jĭōkoyo. ⁴ Gueniyo kjok eshko sopga ēng
shdōno tjeng kjring pjök, kjrina löng judĭoga tjok, kjri-
na obi löng Sbō tjĭōkwo roy ĩagaga Jesús āska tjok.
⁵ Eni ga nopga ara, judĭoga, nopga judĭo ĩlēm wĭeniyo,
e wotjĭlino jong kjrinaso ba kägāyoga tjok. Tjĭlē ĩok ēng
kong ga «Kjwepga kjwe shay, shpoy, löy ak go, zrōy
wĭo» ĩe ĩok eni. ⁶ Gueniyo ga miydara Pablo, Bern-
abéré, ga töktong jek öötong löng Licaonia kjokyo.
Kjok eshko ga jek löng Sbō tjĭōkwo roy pjĭú ĩe oba
kong Listra kjokyo, Derbe kjokyo, kjok shto oblē oblē
löng eshko bakoe.

Pablo ĩoraba Listra kjokyo ak go

⁸ Listra kjokyo ga domer sōk kjĭlāra jēk ĩlēm wĭeniyo,
weno buk eni. ⁹ Ga Pablo tjwe shāng eshkosshko ga
ĩlēye ĩe ĩi kuya sōk. Ga ĩya Pablorē drēng ga miyde
shāng ga domer ĩi mār Jesús go, poptē ga pjĭú wĭo.

¹⁰ Eni ga tjĭlē sōk ĩi kong dbo go ga «ĭPja kojōs ber

‡† Isaías 49.6.

shäng bop dre go beke!» İe ba kong. Kuya domer İirë ga kojono maling, ga jëktong.

¹¹ İya nopga löng eshko İirë ga öö İe, ga tjlë İok Licao-nia so tjlökwö go ga «Domerga kjwe, e sböpga kjlöpswono beno no töshko so dik, ter beno töshko bi shwoy» İe. ¹² Eni ga Bernabé, e kowara İok beno Zeus, ba sbö kësbangyo İi e. Ga Pablo tjlëno ba kong ara kjışhko ga e kowara İok beno Hermes, e ba sbö Zeus tjlökwö İaga kjışhko. ¹³ Eshko ga Zeus syö uyo jong kjok eshko İi bokshto ga no shäng kjlara syöshtaga Zeus kong. Ga söglä wİengglä söra pjök mya, nana söra ara bakoe. Syöshtaga İi, nopga löng kës İi, e wotjİino ga öng İi zröya, sho suya, pjë dret, Pablo, Bernabé, e poshrëkklo İara.

¹⁴ Miydara Sbö tjlökwö roy İagaga Jesús äska İirëshko ga ba shwong dwİekza İok aas, nopga İi şlan wİo. Eni ga opzrëno jek zron jong nopga löng kës İi tjrëko, ga tjlëno İok dbo go. Tjlë ga ¹⁵ «Kjwe İİe shäryomirë kjweniro? Tjawa no, so pjäy kjoyo eröe. Tjawa shrono löng Sbö tjlökwö roy pjİü İaga bomi kong. İerwa bomi kong ga bomi sböpga kjwe tjlwİo İİeme. Wëyë, pjäy kjlöpswos ber Sbö Sök İyado İi tjok. E kjopkwo shäryaga, kjok uunkong shäryaga, İİebo tjeng kës İi shäryaga bakoe. ¹⁶ Tek dënashko ga oba kjok shto oblë oblë so judío İİem wİeniyo, e İara Sbörë beno löng jëk irbo woyde kjone pogo İi go. ¹⁷ Gueniyo ga İİebo pjİü shärye jong bomi kong İyado. Shunyo ichaga bomi kong İi e. Bomi dwİa wen pjİü İaga İi e. Pjäy dİi ara, twe bomi kong kjışhko. Pjäy löng wopjİü İaga İi e bakoe. Shärye jong eni, e Sbö jİökwö miydëmi wİo» İe.

¹⁸ Ga İara eni ëmdë ga nopga löng İi, ba öng, e zröya woydë Pablo, Bernabé poshrëkklo jek obi, gueniyo shäryara İok İİeme.

¹⁹ Eshko ga judioga Antioquía so, Iconio so, e shrono löng eshko kjİöbö ga İano nopga İi kong ara, ga İara beno löng wotjİik oblë. E kjışhko ga Pablo İora İok ak go, zröya wİo. Wotjİino ga Pablo wolonoe İara İok, ga dopshira İok jek kjok eshko dwayo, İara İok beno buk kjoko shwo İëkong. ²⁰ Gueniyo ga Jesús tjlökwö kjraga-ga löng İi töno eshko, ga Pablo kopjrina pjribrie. Ga buk İi kojono, ga opzrëno jek kjok İi roshko iröng obi.

Pablo, Bernabé, e jek löng Jesús tjlökwö kjraga İak obi

Wëshko ga opshino kjok eshko dwayo Bernabé tjok, ga to jek Derbe kjokyo. ²¹ Öötong löng eshko ga Sbö tjlökwö roy pjİü İara İok eshko. Ga tjlökwö İi kjrara nopga löng eshko İirë ara, beno löng Jesús tjlökwö kjraga-ga.

E irgo ga Sbö tjlökwö roy İagaga Jesús äska İi jek sano iröng Listra kjokyo, irgo ga Iconio kjokyo, irgo ga Antioquía kjokyo. ²² Kjok kjrİnggwo mya İİshko ga Jesús tjlökwö kjraga-ga löng İi kjİmtara İok, dbo İara jek kë-gong. Tjlë İok ba kong ga «Pjäy mär ber löng Sbö go eröe. Shji äär ber löng Sbö sök no pjİuyo İyado İİshko wİo ga İİebo owa wen ara bi kong, e kuroy dāw guİng» İe. ²³ Ga kjok kjrİna kjrİna ga nopga kjrara löng kjong kjong, ber Jesús tjlökwö kjraga-ga löng eshko İi kägäyo-

ga wİo. Ga syöshtono, İono İİem Sbö kong pjir ga rokara İok Tjİapga Jesucristo kong, tjlë ga «Nopga ëre mär bop go eröe. İerwa ber tjeng bop wİoshko, dëp wİo» İe.

²⁴ E irgo ga jek Pisidia kjokyo go, ga öötong löng Pan-filia kjokyo iröng obi. ²⁵ Eshko Perge kjokyo ga Sbö tjlökwö roy İara oba kong pjir ga jer öötong löng Atalía kjokyo. ²⁶ Eshko ga opyono kjyong roy to jek Antioquía kjokyo buk Siria kjokyo obi İİshko. Dämär ga epga ichara Jesús tjlökwö kjraga-ga eshko so İirë to parkë Sbö kong kjok shto oblë oblë, ga syöyoshtara İok, tjlëno ga «Sbö, Pablo, Bernabé, e İerwa ber tjeng bop wİoshko, dëp wİo» İara İok ga toe. Eni ga ba pak İi shäryara pjirshko ga to jek iröng Antioquía kjokyo. ²⁷ Ga öötong löng eshko iröng obishko ga Jesús tjlökwö kjraga-ga löng eshko İi töna löng ba tjok. Ga İİeye shäryara Sbörë ba tjok İi roy İara İok ba kong pjire. Sbö tjlökwö İara nopga judío İİem wİeniyo kong, ga kjrara İok sorë İi roy İara ba kong pjir bakoe. ²⁸ Eni ga Pablo, Bernabé, e beno löng dbar kop ara eshko Jesús tjlökwö kjraga-ga İi tjok.

Jesús tjlökwö kjraga kägäyoga İano ëng tjok Jerusalén kjokyo

15 Eshkoshko ga Jesús tjlökwö kjraga-ga kjong kjong tjwe Judea kjokyo dwayo, öötong löng eshko Antioquía kjokyo ga ba pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga İi pİya öötong löng, tjlë ba kong ga «Bek wİo ga pjäy Jesús tjlökwö kjraga-ga doyo jyä të pjir, İara Moisésdë tek dënashko sorë İi eni. İİem ga pjäy döya Sbörë İİeme» İe löng eni. ² Kuya Pablo, Bernabé ga beno owa ba kong, ga ëng dboryono ara kar kar Judea sopga İi tjok. E kjışhko ga Pablo, Bernabé, Jesús tjlökwö kjraga-ga kjong kjong, e kjrara Jesús tjlökwö kjraga-ga İİemo İirë iche jongya Jerusalén kjokyo, Sbö tjlökwö roy İagaga Jesús äska shwoy, tjlapgaga Jesús tjlökwö kjraga kägäyoga löng eshko İi shwoy bako, İİebo İi İİg-weya İok wİo.

³ Eni ga ichara Jesús tjlökwö kjraga-ga löng Antioquía kjokyo İirë to jongya Jerusalén kjokyo. Ga jek löng Feni-cia kjokyo go, Samaria kjokyo go bakoe. Eshko ga nopga judío İİem wİeniyo öötong beno löng Jesús tjlökwö kjraga İi roy İara İok ba pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga eshko so kong, ga beno löng wopjİüe. ⁴ E irgo ga jek öötong löng Jerusalén kjokyo ga wİokjrara Jesús tjlökwö kjraga-ga eshko so, ba kägäyoga, Sbö tjlökwö roy İagaga Jesús äska İirë. Eni ga İİeye shäryara Sbörë ba tjok İi roy İara İok ba kong İok pjire.

⁵ Gueniyo ga Jesús tjlökwö kjraga-ga İi tjrëko ga fariseoga löng kjİöbö. Epga kjong kjong kojono löng, ga tjlë ga «Bek wİo ga nopga judío İİem wİeniyo Jesús tjlökwö kjrë woydëshko ga doyo jyä tëy dey, ga ichëy kjok İİgwekklo tara Moisésdë İi sök» İe.

⁶ Eni ga Sbö tjlökwö roy İagaga Jesús äska töno tjlap-gaga Jesús tjlökwö kjraga kägäyoga tjok, İİebo İe löng İi İİgweya İok wİo. ⁷ Eni ga İano ëng tjok ara kar kar. E irgo ga Pedro kojono shäng, ga tjlë ga «Pjeyoga, miydëmi pjİü ga tja kjrara Sbörë tek dënashko bomi

tjrëko, ba tjlökwö roy pjlú lë nopga judío llëm wleniyo kong, epga ëmdë ga omkuk ga tjlökwö kjre wlo. ⁸ Ga shji wotjlik bi pjlúshko sorë li miyde Sbörë pjire. E kjishko ga nopga judío llëm wleniyo omtjökwo kjronoshko ga Sbö Sëya twara ba kong, twara bi kong sorë ga eni, miydëy shji judiogarë e go wlo ga shäryaga Sbörë. ⁹ Nopga judío llëm wleniyo wotjliño ga mär Sbö go erö ga owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret, shäryara bi kong sorë ga eni. Eni ga epga iara beno tjwlo bishiya dik bakoe. ¹⁰ ¿Eni ga llëye woydëmi ga shärye Sbörë obi, tjlökwö ëre kjrëmi wloro? Nopga judío llëm wleniyo iëmi kjok llgwëkklo tara Moisésdë li sök lëmi woydë, gueniyo shji ëmdë ga omsöno ma, bi tjlappaga tek dënashko so omsöno ma bakoe. ¿Eni ga epga omsök sorëro? ¹¹ Eni llëme. Miydëy ga shji döya Tjlapga Jesúsde, shji kjimte woydë kjishko eröe lëy, ga epga eni bakoe» lë.

¹² E irgo ga Pablo, Bernabé, e tjllëno nopga löng li kong. Dbo twara Sbörë ba kong llëbo tydëba llëm wleniyo shärye lok nopga judío llëm wleniyo kong li roy lara lok ba kong pjire. E wopro ga kuya nopga lirë löng kjing erä.

¹³ Ga tjllëno lok pjirshko ga Santiago tjllë ga «Pjeyoga, tja kuzia. ¹⁴ Simón † tjllëno bi kong ga nopga judío llëm wleniyo kjimtara Sbörë ara, ga epga tjrëko ga no kjone kjone kjrara beno ba nopga baña. Shäryara bäm goshko sorë li roy lara Simóndë bi kong pjire. ¹⁵ Dënashko ga Sbö tjlökwö lagaga omilono eni. Tjllëno beno eni:

¹⁶ »«E irgo ga tja tjwe iröng obi, ga David tjëyo beno löng tjwlo llëm li, e iër ber löng ba shtoshko iröng obi, so u tokkong beno buk töy kojöy jem, poshäryëy ber jong pjlú obi wleni.

¹⁷ Eni ga tja wleya nopga judío llëm wleniyorë. Nopga kjrora tjeng kjok kjwang jtkong li, tja wleya, ga ber löng botoya bakoe.

Tja Tjlapga Sbö. Tja omilë eni.

¹⁸ Loror beno eni tek dënashko.» ††

¹⁹ »Eni ga bor kong ga nopga judío llëm wleniyo optwono Sbö kong li barwëy ame. ²⁰ Epga kong kjibokwo tëy kjwara dey. E go ga lëy ba kong ga dli llë twak sböppa jyäglö kong li uëy ame, öng zrök kjyotso skuya tli sho uëy ame, srëng llë uëy ame, ga shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok ame. ²¹ Tek dënashko ga kjok llgwëkklo tara Moisésdë li, e lëba löng kjok shto oblë oblëshko enido. Ga woshtozlong dbaryo kjwobi go ga lëba löng judioga syö uyo oblë oblë li roy» lë.

Kjibokwo ichak nopga judío llëm wleniyo kong

²² Eni ga töno löng lan li, nopga kjrara do pjök, iche lok jek Antioquia kjokyo Pablo, Bernabé tjok. Kjrara lok li beno Judas, Silas. (Judas, e kowëba Barsabás bakoe.) Domerga do pjök li tjlappaga Jesús tjlökwö kjrara kägäyo wleniyo. ²³ Ga kjibokwo tara lok kjwara, ga twara ba kong, söya jek ba tjok wlo. Kjibokwo li tjllë eni:

† SIMÓN, e kowëba PEDRO bakoe. †† Amós 9.11-12.

«Miga pjeyoga. Nopga judío llëm wleniyo löng Antioquia kjokyo, Siria kjokyo, Cilicia kjokyo, “¿Pjäy yonde?” lërwa bomi kong. Kjibokwo ëre ichërwa jek bomi kong. Tjawa Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska, lanma tjlappaga Jesús tjlökwö kjrara kägäyoga.

²⁴ »Roy kurorwa ga no kjong kjong jüshko so löng borwa tjrëko li öör löng bomi shwoy ga pjäy barwara ara, ba tjlökwö lara li go, ga pjäy beno löng woydë ara. Gueniyo epga ichaga tjawarë llëme. ²⁵ E kjishko ga domerga kjrora kjlëbë, ga ichororwa jek bomi ik. Bernabé, Pablo, e bi pjeyoga woydërwa ara wleniyo. Epga optwono beno löng parkë Tjlapga Jesucristo kjishko, ga zrökobare, de zrökoba llëm, e miyde löng llëme. Epga ichororwa jek bomi ik. ²⁷ Ga Judas, Silas, e ichororwa jek ba tjok, llëye tak pjang kjibokwo ëre goshko li lanyotke lok om go bomi kong wlo.

²⁸ »Eni ga beno pjlú Sbö Sëya kong, borwa kong ga pjäy ichërwa kjok llgwëkklo tara Moisésdë li shäryë uunkong llëme. Llëye shäryëmi wlo li ëre döe: ²⁹ Dli llë twak sböppa jyäglö kong li uëy llëm; öng zrök kjyotso skuya tli sho uëy llëm; srëng llë uëy llëm; shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm bakoe. Shäryëmi uunkong eni ga pjäy jëk löng pjlo beke.

»Ber eni.»

³⁰ Eni ga domerga kjrara li toe. Öötong löng Antioquia kjokyo ga ba pjeyoga Jesús tjlökwö kjrara li töna lok eshko, ga kjibokwo söra lok jek li twara ba kong.

³¹ Eshko ga kjibokwo li lara lok ëng kong, ga beno löng wopjlú, ga dbokjrora jek obi e go. ³² Judas, Silas, e Sbö tjlökwö lagaga. Eshko ga tjllëno nopga löng li kong ara, dbo iara lok ara bakoe. ³³ Ga beno löng dbar kop ara eshko. E irgo ga opshino to jek ba ichagaga shwoy iröng obi. Brikshko ga «Jlö» lara ba pjeyoga lirë ba kong. «Pjäy nom iröng wopjlú» lara lok ba kong bakoe. †

³⁵ Gueniyo ga Pablo, Bernabé, e beno löng eshko Antioquia kjokyo. Tjlapga Jesús tjlökwö lë löng oba kong, ga oba pña löng ara. Jesús tjlökwö kjrara eshko so omshäryono kjlëbë eni bakoe.

Pablo, Bernabé, e opkjono dboy dboy

³⁶ Öötong dbar kop ara ga Pablo tjllë Bernabé kong ga «Shji to bi pjeyoga löng kjok shto oblë oblë ik iröng obi, shji öör Tjlapga Jesús tjlökwö lë kjone dö ga eshko, löng sorë ty wlo» lë.

³⁷ Kuya ga tjllë ba kong ga «Jlö. Gueniyo Juan söy bi tjok bebi» lë. (Juan, e kowëba Marcos bakoe.)

³⁸ Gueniyo ga Pablo kong ga pjlú anmoyö llëme. Epga löng Panfilia kjokyoshko ga rayara Marcosdë beno löng tjoksa, jëktong ba tjok ba pak shäryë ame.

³⁹ Eni ga ëng dboryono lok kar kar, ga beno löng wopjlú ëng tjok ame. E kjishko ga opkjono beno löng dboy dboy. Eshko ga Marcos söra Bernabërë jek ba

† Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjllë ga «“Pjäy nom iröng wopjlú» lara lok ba kong bakoe. Gueniyo ga Silas wotjlik ber sök eshko lë, ga benoe.»

tjok, jer dlung kjako, opyono kjang kësbang roy, ga jongya jong Chipre kjokyo. ⁴⁰ Pablo lira, Silas söra jek ba tjok. Brik lokshko ga Jesús tjlökwo kragaga löng li syöshtono Sbö kong, tjlë ga «Sbö, Pablo, Silas, e iërwa ber tjeng bop wloshko, dëp wlo» le. E irgo ga opshino toe. ⁴¹ Jek öötong löng kjok shto oblë oblë Siria kjokyo, Cilicia kjokyo. Eshko ga ba pjeyoga Jesús tjlökwo kragaga löng li dbo iara lok Sbö tjlökwo go arae.

Timoteo jek shäng parkë Pablo, Silas tjok

16 Eshko ga Pablo wlo öötong löng Derbe kjokyo, e irgo ga Litra kjokyo. Eshko ga Jesús tjlökwo kragaga wläna shäng kjlara ko Timoteo, e mekë judío, Jesús tjlökwo kragaga bako, gueniyo data judío llëm wleniyo, e Grecia so. ² Timoteo, e pjluë le Jesús tjlökwo kragaga löng Litra kjokyo, Iconio kjokyo lirë. ³ Eni ga woyde Pablorë ga Timoteo jek shäng parkë ba tjok. Gueniyo ga miyde judioga eshko so uunkong lirë ga Timoteo doyo jyã tak llëm, data Grecia so kjishko. E kjishko ga barwe judiogarë llëm wlo ga Timoteo doyo jyã tara Pablorë pjire.

⁴ E irgo ga jek löng kjok shto oblë oblëshko ga llëye lara Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska, tjlapgaga Jesús tjlökwo kragaga kägäyoga löng Jerusalén kjokyorë li, e lara lok Jesús tjlökwo kragaga kong pjire. Ga tjlë lok ba kong ga «Tjlökwo lara lok li shäryëy eni» le. ⁵ Eni ga Jesús tjlökwo kragaga mär beno löng Sbö go jek këgong, ga dbar kjwobi go ga tön jek këgong këgong.

Pablo domer Macedonia so ñno kjlara, shji yoño wleni

⁶ Eshko ga Pablo wlo wotjñno lok to Asia kjokyo, Sbö tjlökwo roy le eshko wlo lara. Gueniyo ichara Sbö Sëyarë jek eshko llëme. E kjishko ga jek Frigia kjokyo go, Galacia kjokyo go, ⁷ öötong löng Misia kjokyo gomyo. Eshko ga wotjñno lok to Bitinia kjokyo lara, gueniyo ichara Jesús Sëyarë jek eshko llëme. ⁸ E kjishko ga jekdo bek, slano Misia kjokyo llëm, jer öötong löng Troas kjokyo.

⁹ E shkëyo ga Pablo domer Macedonia so ñno shäng kjlara, shji yoño wleni. Ga domer li tjlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga pja tek Macedonia kjokyo, tjawa kjimtëp wlo» le. ¹⁰ Ga ñna Pablorë eni irgo ga tjawa † tjlë ëng kong ga «Shji roke Sbörë shäng eshko, ba tjlökwo roy pjluë lëy kjok eshko sopga kong» lërwa. E kjishko ga tjawa poshäryono löng jek bek Macedonia kjokyo wlo lërwa.

Lidia Jesús tjlökwo kjrono

¹¹ Eni ga tjawa opyono kjang kësbang roy, ga tjawa opshino Troas kjokyo dwayo, jek bek äär jong dlung tjrëko ko Samotracia. Wëshko ga tjawa jek äär löng Neápolis kjokyo. ¹² E irgo ga tjawa jem Filipos kjokyo, e Macedonia kjokyo obi. Kjok eshko li ichaga Roma sopgarë, gueniyo Macedonia sopga kong ga kjok e tjwlo ara. Ga tjawa beno löng eshko dbar kjwöbösoe.

† Kjibokwo ëre taga Lucasë. Eshko jek lëkong ga Lucas jek to shäng Pablo tjok. «Tjawa» le e kjishko.

¹³ Öötong woshtozlong dbaryo ga tjawa opshino jek kjok eshko dwayo, tjawa äär löng di kjako, kjoko shwo lëkong. Eshko ga judioga syöshtozlong shtoyo tjok kjwe lërwa, ga eni jilë. Tjawa öötong löng eshkoshko ga wlenorwa ga walëga ëng tönö löng kjlëbö eshko. Eni ga tjawa sirkeno lano löng ba tjok. ¹⁴ Eshko ga walë sök kjlara ko Lidia, e Tiatira so, shwong ko dingding shwëshwë tjwlo ara wleniyo soynega. E judío llëm wleniyo, gueniyo Sbö poshrëya enido. Sök borwa kuk eshkoshko ga pjluë iara Sbörë pjang ba tjlökwo roy le Pablorë sök li kjre wlo. ¹⁵ E irgo ga wara jer di pjang eshko li roshko, ba pjeyoga löng ba ushko li tjok. E irgo ga tjlë borwa kong ga «Tja ñmi ga Tjlapga Jesús tjlökwo kragaga jilökoyo ga rokër bomi kong sira ga pjäy jek bor tjok, pjäy ber löng bor ushko wlo» le.

Tjawa rokara jilökoyo, ga jilë lororwa ba kong, ga tjawa beno löng ba ushko.

Pablo, Silas, e bängzaraba no shdüzlong uyo

¹⁶ Dbar kjwara ga tjawa jek löng syöshtozlong shtoyo wloshko ga kjoglo weno shäng kjlara, parkaga tjwlek shäng pjir wleniyo. Kjoglo li goshko Ä sëya kjlara. Sëya li dbo go ga llëbo wen llono li le oba kong enido, ga potjwlekoba ba sogoga kong arae. ¹⁷ Kjoglo li jek shäng borwa irgo, ga öö le, tjlë ë pogo kong ga «Domerga kjwe, e Sbö Tjwlo Kësbangyo parkaga. Kjwepga jek löng pjäy döya Sbörë sorë laga» le. ¹⁸ Dbar kop ara ga shärye shäng eni. Eni ga dbar kjwara ga Pablo iirkono ba kong, ga bojono iröng, tjlë sëya pjang ba go li kong ga «Lër bop kong Jesucristo ko goshko ga pja opkjos kjoglo kjwe goshko dwayo» le.

Jekdo eshko ga kjoglo li rayara sëya lirë ga toe.

¹⁹ Gueniyo ga ñya kjoglo sogoga lirë ga beno dbur shak ba kjishko ame ga Pablo, Silas, e shara lok, söra jek dbo go öötong löng llëbo soynezlong, tjlapgaga kjok llgwega wleniyo li bokshto. ²⁰ Eshko ga tjlë lok tjlapgaga li kong ga «Domerga ëre judioga. Kjok ëreshko ga oba shdüya löng ara. ²¹ Shji pñya löng ba sdëkwo bañya go. Shji Roma sopga kong ga tjlökwo le löng bi kong li, e kolako llëm, e shäryako llëm bakoe» le.

²² Eni ga nopga löng eshko ara li jek uunkong ba wloyo, ga tjlapgaga li nopga ichono ba shwong skwë, shpoya lok kjor no shpokklo go. ²³ Eni ga shpora lok irgo ga söra lok, iara beno löng no shdüzlong uyo roshko. Eshko ga tjlapgaga li tjlë lok no daga shäng li kong ga «Bängzas, ga dos yötsoe» le. ²⁴ Kuya ga Pablo, Silas, e söra jek, zrëra öötong tjeng këgong rong anmoyö kjër äär pjirshko. Eshko ga kjordo zak jek lok këgong këgong ba dre bapkwö, ga ba dre li zrëra ber lok eshko, opshik llëm wlo.

²⁵ E shkëyo ga Pablo, Silas, e löng syöshtë, të Sbö kong, ga kuya nopga shdung tjeng ba tjok eshko lirë löng. Öötong kjok rong dik ga ²⁶ yo iano kësbang eshko. Eni ga u li sökõ iona beno tre tre erä. Jekdo eshko ga u bäng llë döktong, roshwino drete. Ga dröng sho no pjirklo li döktong pjir bakoe.

²⁷ Eshko ga no daga li buk pë, ga woileno buke. İya ga u li u bäng bäng dōktong beno lok oojong ga wotjīno ga nopga bängzak tjeng li tōktong pjire İara. E kjīshko ga ba drōng söya pjang ba kwota roy li shira, opzrök wlo İara. ²⁸ Gueniyo ga İya Pablorë sök ga öö İe ba kong, tjīlë ga «İPja opzrök İlëme! † İTjawa löng uunkong jūshko!» İe ba kong dbo go.

²⁹ Kuya no daga İirë ga tjīlë ga «İök shjiy tek sözong» İe ba kjimtaga shäng İi kong, ga kjararæ. Eshko ga opzrëno jek maling zron jong äär jong Pablo, Silas shwoy, ga kjök torgö sök ba dre zlong, der aræ. ³⁰ E irgo ga kojono, ga Pablo, Silas, e shira tjeng İishko dwayo. Eni ga tjīlë ba kong ga «Tjlapgaga, İtja orwë İlong? İTja dār wlo ga İlëye shäryër?»

³¹ «Pja mār Tjlapga Jesucristo go ga pja döya Sbörë, bop pjeyoga löng bop ushko uunkong İi döya eni bakoe» İe ba kong. ³² Eni ga Tjlapga Jesús tjīlökwo İara İok ba kong, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong İi kong bakoe. ³³ Jekdo eshko ga söra no daga İirë jek di bäng buk eshko İishko, ga shpora İok bäng İi, e kwoshkware, kröna ba kong. E irgo ga no daga İi wara jer di bäng buk İi roshko, ba pjeyoga löng ba ushko İi tjok bakoe. ³⁴ Eni ga Pablo, Silas, e söra jek ba ushko, ga sēnae. Eshko ga no daga İi beno sök woowa İlëm, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong tjok, beno löng mār Sbö go kjīshko.

³⁵ Wëshko kjok shrōng ga tjlapgaga kjok İlgwega wleniyo İi no dagaga ichono kjībō äär löng no daga sök no shdūzlong uyo İi İk, Pablo, Silas, e döya wlo.

³⁶ Eni ga no daga İi tjīlë Pablo kong ga «Tjlapgaga kjok İlgwega wleniyo İi tjīlökwo ichono bor kong, pjäy dör wlo İe. Eni ga pjäy to ga bue. Pjäy nom wopjūe» İe.

³⁷ Gueniyo ga Pablo tjīlë no dagaga shrono tjeng İi kong ga «Tjawa Roma so kjibokwo tjok. Woydara ga tjawa İlgwera kjwe kjok İlgwekklo Roma so İ go. Gueniyo tjawa İlgwera İok İlëm emdë ga tjawa shpora İok ara nopga uunkong boksho, ga tjawa bängzara İok no shdūzlong uyo roshko. İEni ga tjawa shiya woydë İütshko ega? İEni İlëme! Tjawa shiya İok wlo, woyde ga tek shiga eparë om go dey. Lëmi ba kong eni» İe.

³⁸ Eni ga no dagaga İi to öötong löng tjlapgaga İi shwoy ga roy İara ba kong pjire. Kuya İok ga beno löng sēya İlëm, Pablo, Silas, e kjibokwo tjok kjīshko. ³⁹ Ga tjlapgaga İi jek öötong löng Pablo, Silas shwoy ga tjīlë ba kong ga «Tjawa jnemi kēsbange» İe. Eni ga dōrae. Eshko ga tjīlë ba kong obi ga «Rokërwa bomi kong sira ga pjäy opshik borwa kjok ëreshko dwayo» İe.

⁴⁰ Eni ga opshino İok no shdūzlong uyo roshko dwayo, ga jek öötong löng Lidia ushko. Eshko ga ba pjeyoga Jesús tjīlökwo kjaraga İi pjīora uunkong, ga dbo İara bakoe. E irgo ga opshino to ey dwayo.

Tesalónica sopga woksera löng ara

17 Ga Pablo, Silas, e jek äär löng Anfīpolis kjokyo, e irgo ga Apolonia kjokyo. E irgo ga öötong löng

† Eshko dbaryo ga nopga löng kjērshko, e tōktong ey dwayoshko ga ba dagaga zrökoba. «İPja opzrök İlëme!» İara Pablorë ba daga kong e kjīshko.

Tesalónica kjokyo. Eshko ga judioga syö uyo jong kjwara. ² Ga Pablo sgara shäng woshtozlong dbaryo kj-wobi go ga opzrök jek judioga syö uyo roshko. Eni ga öör shäng eshko woshtozlong dbaryo İi pjlogio mya, ga İano ara nopga löng İi tjok. Sbö tjīlökwo tak pjang İi ³ pjīoligweya ba kong. Tjīlë ba kong ga «Miydëy Sbö tjīlökwo ëre go ga no pjluoyo iche İara Sbörë İi shronoshko ga woyde ga shdunqoba, woİon, ga woshre Sbörë irōng obi. Jesús roy İoror bomi kong, ga shäryono ba kong eni. No pjluoyo İër shäng İi e» İe.

⁴ Eni ga judioga kjong kjong omtjīlökwo kjrono. Grecia sopga ara Sbö poshrök löng enido wleniyo, walëga tjwİö ara wleniyo ara, e omshäryono eni bakoe. Ga tjīlökwo kjaraga uunkong İi beno löng Pablo, Silas tjok.

⁵ Gueniyo ga İya judioga omtjīlökwo kjrono İlëm wleniyo İirë ga ymorkono ara. Eni ga to löng irbo bäng go ga nopga owa oba barwë ä wleniyo, e tōna kjībōso, kjok eshko sopga shdöya wlo, İe ber löng wİep İlëm wlo. Ga wotjīno ga Pablo, Silas, e löng no sök kjİara ko Jasón İi ushko İara. E kjīshko ga öötong löng ba shwoy ga opzrëno jek dbo go ba u roshko, Pablo, Silas, e shaya, söya, twe nopga löng İi kong wlo, shdüya wlo İara, ⁶ miga wİëna İlëme. Eni kuzong ga Jasón shara İok shara, ba pjeyoga Jesús tjīlökwo kjaraga kjībō İi tjok. Ga söra İok dbo go, dopshiya İok İ, öötong löng tjlapgaga kjok İlgwega wleniyo İi shwoy. Eshko ga öö İe İok ara, tjīlë ga «Domerga to löng kjok sho oblë oblë, nopga shdöya ber löng wİep İlëm wlo İi, e shrono löng bi shwoy ëre bi barwaga. ⁷ Shronoshko ga wİokjarara Jasón jürë öötong löng ba ushko. Kjok İlgwekklo tara pjİu kēsbangyo sök Roma kjokyorë İi, e bangkjre İok İlëm, İe ber tjwİö İlëm bakoe. To löng tjīlë ga pjİu oblë tjok İe. E kowe İok Jesús» İe.

⁸ Eshko ga İlëye İara İok İi kjīshko ga tjlapgaga, nopga löng eshko İi, e woksera tjë jİkong. ⁹ E kjīshko ga Jasón, ba pjeyoga Jesús tjīlökwo kjaraga, e ichara İok op-potjwİëk, e irgo ga rayara toe.

Berea sopga Jesucristo tjīlökwo kjrono ara

¹⁰ E shkëyo ga Pablo, Silas, e ichara Jesús tjīlökwo kjaraga eshko so İirë opshik jek Berea kjokyo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek judioga syö uyo jong eshko İi roshko. ¹¹ Judioga löng Berea kjokyo İi wotjİk owa judioga löng Tesalónica kjokyo İi İ dik İlëme. Ga Jesús tjīlökwo İara İok ba kong İi kuya ga beno löng wopjİu, ga küywa İok obi. Eni ga dbar kjwobi go ga tjīlökwo kura İok İi İna İok Sbö tjīlökwo kjibokwoyo go ara, İlëye İara Pablo, Silasdë İi, e jİöre İya İok wlo. ¹² Eshko ga judioga omtjīlökwo kjrono ara. Grecia sopga omtjīlökwo kjrono kjİaraso İlëm bako, walëga tjwİö ara wleniyo, domerga bakoe.

¹³ Gueniyo ga Sbö tjīlökwo roy İe Pablorë shäng Berea kjokyo İi roy kura judioga löng Tesalónica kjokyo İirë, ga jek öötong löng eshko ga nopga löng eshko İi shdōra İok ara, beno löng wİep ame. ¹⁴ Jekdo eshko ga Pablo ichara ba pjeyoga Jesús tjīlökwo kjaraga İirë opshik maling, jongya dlung sor go, brik to kjok eshko

dwayo wlo. Gueniyo Silas, Timoteo, e beno löng Berea kjokyo obi. ¹⁵ Eshko ga Pablo yorkagaga öör löng ba tjok Atenas kjokyo. Ga Pablo beno sök eshko. Eni ga ba yorkagaga li sano jem iröng Berea kjokyo. Brik lokshko ga Pablo tjlä ba kong ga «Pjäy tjlä Silas, Timoteo kong ga woydër ga tek tön bor tjok maling Atenas kjokyo jüshko lämi ba kong» le.

Pablo Sbö tjläkwo löno shäng Atenas kjokyo, tjläpgaga kësks ko Areópago kong

¹⁶ Ga Pablo beno sök eshko Silas, Timoteo, e koshë. E wopro ga İya to shäng ga Atenas sopga sböpga jyäglö shäryono träk llëm, ga wokserga shäng erä. ¹⁷ E kjışhko ga öötong shäng judíoga syö uyo jong eshko li roshkoshko ga tjläkwo kjlopswë ara nopga löng eshko li tjok, judíoga, nopga judío llëm wleniyo, gueniyo Sbö poshrék löng enido wleniyo tjok. Ga dbar kjwobi go ga öötong shäng llëbo soynezlong shtoyo ga tjläkwo kjlopswë ëbo tjwe ba shwoy li tjok. ¹⁸ Eshko ga nopga tjeng kjrinq pjök ko epicúreo, estoico. Epga tjläkwo kjlopswë kar kar ëng tjok ara, ba wotjřik om go li go. Ga Pablo tjlä li kuyashko ga tjlä lok kar kar ba tjok. Ga kjong kjong tjlä ëng kong ga «¿Domer tjlägwang kjok miydë llëm kjwe llë layde shäng?» le.

Eshko ga Pablo shäng Jesús roy pjlıú lë ba kong, Jesús, e wołono, ga woshrrara Sbörë iröng obi le. E kjışhko ga kjong kjong tjlä ga «Domer kjwe İn ga to shäng sböpga shto oblë so roy shdök» le lok eni.

¹⁹ Eni ga söra lok öötong shäng tjläpgaga kësks ko Areópago li shwoy. Eshko ga tjlä lok ba kong ga «Tjläkwo lëp shäng borwa kong tjaglën li, e pıs yötso borwa kong sira, miydërwa wlo. ²⁰ Kurwa ga tjawa kong tjläkwo lëp llëbo oblë dö, ga llë loklo miydërwa woydë» le.

²¹ Eshko ga Atenas sopga, nopga shto oblë so löng eshko li, e sgara löng llëye lëba tjwe tjaglën li kuya wlo, İanyotke wlo eröe. Llëye oblë shärye lok llëme.

²² Eni ga Pablo kojono shäng eshko ba bokshto, ga tjlä ba kong ga «Tjläpgaga Atenas so, İn jläkoyo ga bomi sböpga, e bangkjřemi äe. ²³ Tja jëktong bomi kjok jüşhko ga bomi sböpga poshrëzlong shtoyo lok li İnor pjire. Kjrına jüni ga sbö poshrëkklo jong kjwara eshko, tak pjang ba poglo go tjlä ga “Sbö miydëy llëm obi li, e poshrëkklo.” Eni ga Sbö miydëmi löng llëm li, e poshrëmi löng tjän, e ë miydëmi löng llëm gueniyo. E kjışhko ga tja shrono shäng ba roy İaga bomi kong. ²⁴ E kjok ëre uunkong shäryaga, llëbo tjeng kës li shäryaga bakoe. E kjok dogo so, kjok ëre so, e Tjläpaga. E sök u shäryak norë li roshko llëme. ²⁵ Shji löng së İaga erë, shji tjwł shrë İaga erë, shji llëbo tjok kës li twaga erë bakoe. Eni ga e opkjımtoklo woydë llëme.

²⁶ »Dämärshko ga domer shäryara kjlaraso döe. Gueniyo ba tjëyo tek ber ba irgo li wena träk llëm, shdöktong to kjok shto oblë oblë uunkong kjok kjwang jřkong. Tek dënashko ga tjëyoga oblë oblë ber löng dbar kjwobi, ber tjeng kjone, e İara pjır tjän.

²⁷ Shäryara eni, ber löng ba wlek wlo. To jëk löng kuya İ wleni ga wleya kjwe, shäng bi soshko ëmdë. ²⁸ Ga shji mär löng ba go, shji jëk İaga erë bakoe. Ga pjäy tjřeko

tjläkwo wołëso tagaga tjeng kjläbö. Epga omłono eni bakoe. Tjläno ga “Shji uunkong Sbö wapga” İara lok eni.

²⁹ »Shji Sbö wapga kuzong ga Sbö, e so sböpga jyäglö shäryak dbur sho shöylör go, dbur sho pjıublın go, llëm ga ak sho go kjoyo, e lëy eni llëme. E so llëbo shäryak norë ba wotjřik li go kjoyo llëm bakoe.

³⁰ »Dënashko ga nopga llëbo shäryono bëy llëmshko ga shdüya Sbörë llëm, llëye miyde lok llëm kjışhko. Gueniyo dbar İara Sbörë beno kjwara, ber nopga löng kjok ëre kjing go kës li İlgwezlong dbaryo wlo. Ga domer kjrara beno shäng kjlara, nopga İlgweya bek wlo. E ë miydëy wlo ga e wołono, ga woshrrara Sbörë iröng obi. E kjışhko ga eerishko ga nopga löng kjone pogo, e woyde ga llëbo owa shärye löng li, e owa jıöe le, ga raye» le.

³² Ga domer wołono kjlara ga woshrono iröng obi le eni li kuya lok ga kjong kjong Pablo İaywë owa, joywe jong erä. Gueniyo kjong kjong tjlä ba kong ga «Pja woydërwa ga llëye lëp shäng li dbar oblëshko ga lëp borwa kong jek pjłara obi» le.

³³ Eni ga Pablo opshino eshko dwayo. ³⁴ Eshko ga kjong kjong jek Pablo tjok, ga beno löng Jesús tjläkwo kjrägaga. Kjlara jüni ko Dionisio. Domer, e tjläpgaga kësks ko Areópago li kjlarayo. Jesús tjläkwo kjraga kjlara obi, e walë shäng kjlara ko Dámaris.

Pablo Sbö tjläkwo löno shäng Corinto kjokyo

18 E irgo ga Pablo opshino to Atenas kjokyo dwayo, jek öötong shäng Corinto kjokyo.

² Eshko ga judío włëna shäng kjlara ko Aquila, e Ponto so. Dënashko ga öötong sök Roma kjokyo, e Italia kjokyo obi. Eshko dbaryo ga pjıu kësbangyo ko Claudio li tjläkwo ichono, tjlä ga «Judíoga löng jüşhko Roma kjokyo kjłobi li opshik drete» le. E kjışhko ga eeri ga öötong dbar kjwöbö ga Aquila opshino jek Roma kjokyo dwayo, öötong sök Corinto kjokyo ba boy Priscila tjok. ³ Ba pak baıya lok, e u shäryaga öng kwota go, Pablo İ dik. E kjışhko ga miydara Pblorë ga jek öötong shäng ba shwoy ga beno shäng ba ushko, ga parkë ba tjok bakoe. ⁴ Eni ga äär woshtozlong dbaryo kjwobi go ga Pablo opzřek jek judíoga syö uyo jong eshko li roshko. Ga İan judíoga löng li tjok, nopga judío llëm wleniyo löng li tjok bako, tjläkwo le shäng li, e jıöe le lok wlo.

⁵ Ga Silas, Timoteo, e tjwe Macedonia kjokyo dwayo öötong löng ba shwoy. Eshko jek İëkong ga Pablo opyono Jesús tjläkwo roy lë dbar kjwobi go, opyono shäng e shäryë wlo eröe. Tjlä judíoga kong ga «Bi pjıluo iche le Sbörë li, e Jesús» le ba kong İyado. ⁶ Kuya judíogarë ga opyono beno löng ba włoyo, ga İaywe lok owa arae. E kjışhko ga Pablo ba shwong pjıloyono, pjıloyo İon ber tjeng eshko wlo, e ba włoyoga ber löng shdungko wlo loklo. Ga tjlä ba kong ga «Pjäy shdüya Sbörë İaga ber pjäydë om go. Miydaga ber tjarë ame. Tja Sbö tjläkwo roy lë pjäy judíoga kong ame. Tjläkwo li İer nopga judío llëm wleniyo kong shara» le.

⁷ Eni ga Pablo opshino judíoga syõ uyo li roshko dwayo. Eshko ga domer sök kjlara ko Ticio Justo, e judío llëm wleniyo, gueniyo Sbõ poshrëya enido. Ba u jong judíoga syõ uyo li zlong bäng. Eni ga Pablo beno sök ba tjok eshko. ⁸ Kjek eshko ga domer sök kjlara obi ko Crispo. Domer, e judíoga syõ uyo jong eshko li kägäyo. Ga Tjlapga Jesús tjökwö kjrara, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong li tjok. Corinto sopga omtjökwo kjrono ara bako, ga waraba jer di roshko uunkong.

⁹ Shkër kjwara ga Tjlapga Jesús tjläno Pablo kong shji yoïno wleni, tjlä ga «Läye bangkjrëp llëme. Tja shäng bop tjok iyado. E kjïshko ga bor tjökwö roy lëp iyado, pja kjinkë llëme. Ga nopga kjok ëreshko botoya ara. E kjïshko ga pja barwaga ërë llëm, pja kong llëbo owa shärye ërë llëm bakoe» le.

¹¹ Eni ga Pablo beno shäng Corinto kjokyo Sbõ tjökwo lö wë nopga li kong lu pjäara kjingsho bëy.

¹² Corinto kjokyo, e Acaya kjokyo obi. Dbar eshko ga Galiön, e parkë sök Acaya so ichaga. Eshkoshko ga öötong shäng Corinto kjokyoshko ga judíoga ëng töno, ga Pablo shara lok, söra jek öötong löng no ilgwezlong uyo. ¹³ Eshko ga tjlä lok tjlapga li kong ga «Domer ëre to shäng nopga ië Sbõ poshrëk, ba wotjlik baïya li go. Gueniyo kuy ga le shäng li, e kjok ilgwekklo tara Moisésdë li wloyo» le.

¹⁴ Eni ga dborye Pablorë lära, gueniyo Galiön tjlä judíoga li kong ga «Judíoga, tja barwëmi llëme. Èye rotoromi llëye shäryara owa anmoyö kjïshko kjwe ga ilgwer bomi kong kjluwe. ¹⁵ Gueniyo sömi tjwe shäng li tjökwo le shäng li kjïshko. Pjäy lan tjökwo llë kjïshko, ko llë kjïshko, bomi kjok ilgwekklo li kjïshko bakoe. Eni kuzong ga ilgwezï pjäydë om go. Tja opyë woydë ber llëbo e ilgwega bomi kong llëme» le. ¹⁶ E irgo ga ichara ba ilgwezlong uyo roshko dwayo. ¹⁷ Eshko ga judíoga syõ uyo jong li kägäyo shäng kjlara ko Sóstenes. E shara nopga judío llëm wleniyo löng lirë, ga shpora lok ara Galiön boksho. Ga ïya sök wläp erä, e ba kong ga llëye llëme le.

Pablo jëk shäng kjok shto oblë oblë

¹⁸ Eshko ga Pablo beno sök Corinto kjokyo dbar kop ara obi. E irgo ga «Tja toe» lära Jesús tjökwo kjrägaga löng eshko li kong, ga jer öötong shäng Cencrea kjokyo, Priscila, Aquila tjok. Eshko ga Pablo kä shtono beno pjret. Dämär ga käkzong shtë llëm dbar kjwöbö lära Sbõ kong tjän, ga dbaryo li pjitonge. E irgo ga opyono lok kjyong kësbang roy, jongya Siria kjokyo wlo le. ¹⁹ Ga öötong löng Éfeso kjokyoshko ga Priscila, Aquila, e rayara Pablorë beno eshko, ga toe. E irgo ga jek öötong shäng judíoga syõ uyo roshko ga lano judíoga löng eshko li tjok. ²⁰ Eni ga tjlä lok ba kong ga «Woydërwa ga pja ber sök borwa tjok dbar kjwöböso guing» le, gueniyo woydara llëme.

²¹ Ga «Tja toe. † Gueniyo ga woyde Sbörë ga tja tjwe iröng bomi ik obi» le. E irgo ga opyono sök kjyong kësbang roy, ga toe.

²² Jek öötong shäng Cesarea kjokyo ga jem Jerusalén kjokyo, Jesús tjökwo kjrägaga löng eshko li pjök. E irgo ga opshino jer öötong shäng Antioquia kjokyo buk Siria kjokyo obi lishko ga ²³ beno sök eshko dbar kjwöböso. E irgo ga opshino jek obi, ga to shäng kjok kjrïnashko kjrïnashko Galacia kjokyo, Frigia kjokyo bakoe. Jesús tjökwo kjrägaga kjim tara mär Sbõ go jek këgong eni.

Apolos Sbõ tjökwo löno Éfeso kjokyo

²⁴ Eshkoshko ga domer öötong shäng kjlara Éfeso kjokyo ko Apolos. E judío, Alejandría so. Sbõ tjökwo tak pjang li miyde shäng arae. Ga domer li tjlä ga kuywoye. ²⁵ Ga oppino ara tjän, Tjlapga Jesús irbo li kjïshko, ga tjlä shäng ga laywae. Oba pïya shängshko ga Jesús roy le ba kong yötsoe. Gueniyo miyde wlo li obie. Juan no wono di go sorë miydayde döe.

²⁶ Eni ga opzrëno jek judíoga syõ uyo jong eshko li roshko, ga tjläno oba kong, llëye bangkjrara llëme. Gueniyo kura Priscila, Aquilarë, ga mana lok ba ushko, lan ba tjok wlo, Sbõ irbo li miyde pjlu anmoyö wlo.

²⁷ E irgo ga Apolos to jek shäng Acaya kjokyo le, ga kura ba pjeyoga Jesús tjökwo kjräga löng lirë. Eni ga kong kjibokwo tara lok kjwara, söya twe Jesús tjökwo kjrägaga löng Acaya kjokyo li kong wlo, äär eshko ga wlokjre lok pjlu wlo le.

Jek öötong Acaya kjokyo ga tjläno judíoga löng eshko Tjlapga Jesús tjökwo woydë llëm wleniyo kong jökwoy. Sbõ tjökwo tak pjang li go ga pina ba kong ga no pjluyo iche lära Sbörë li, e Jesús. Ga tjökwo kjlop-swë lok kar kar ëng tjokshko ga judíoga li zäya enidoe. Ga Sbõ wopjlu li kjïshko ga ba tjökwo kjrägaga löng eshko li, e kjim tara tek dämär ba tjökwo kjrë. Eshko ga epga kjim tara Apolosdë ara bakoe.

Pablo tjökwo löno Éfeso kjokyo

19 Apolos sök Corinto kjokyo wopro ga Pablo jek shäng Galacia kjokyo, Frigia kjokyo bakoe. Eni ga öötong shäng Éfeso kjokyo. Eshko ga Jesús tjökwo kjrägaga wläna tjeng kjlöbö, ² ga tjlä ba kong ga «¿Sbõ tjökwo kjrörromishko ga pjäy go Sbõ Sëya, e shronore?»

«Llëme. Sbõ Sëya, e ë laydëba borwa kong llëm obi» le lok ba kong.

³ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Eni ga pjäy warabashko ga e llë loklo?»

«E Juan tjökwo kjrörorwa li loklo» le lok ba kong.

⁴ Kuya ga tjlä ba kong ga «Juan no wono jläe. Èye, llëbo owa shärye löng li, e owa jläe lära, ga rayara ga wara jer di roshko. Gueniyo ga no tjwe ba irgo li lanyotkara Juandë oba kong, ga woyde ga shji mär ba go dey. Tjläno shäng li, e Jesús layde» le.

† Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Tja toe. Woyde ga tja jek äär Jerusalén kjokyo dbar shrëkklo dbaryo tjwe lishko.»

⁵ Kuya Ìok ga epga wara jer di roshko Tjlapga Jesús ko go. ⁶ Domerga wara Ìi doglò sak kjwara kjingsho pjök (12). E irgo ga orkwo iono ba dlu kjing go, ga epga go Sbö Sëya shrono beno kësband ba tjok. Eni ga beno löng tjìe kjok shto oblè oblè so tjìokwo, ga Sbö tjìokwo roy Ìara Ìok oba kong.

⁸ Ga moglò mya ga Pablo jek Ìyado judíoga syö uyo jong eshko Ìi roshko. Eshko ga Sbö ber no pjluo sorè Ìi roy le shäng ara, tjìokwo le shäng Ìi, e jìe Ìeba wlo. Tjìeshko ga Ìlèye bangkjre Ìlème. ⁹ Gueniyo ga kjong kjong omtjìokwo kjrono Ìlèm, Ìlèye kuya Ìok woydè Ìlèm kjìshko. Ga Irbo Tjaglèn Ìi Ìäywe Ìok owa oba boksho. Eni ga Pablo opkjono jek ey dwayo, ga Jesús tjìokwo kjaragaga Ìi söra jek oppzìlong uyo jong kjwara roshko, u Ìi sögo ko Tirano. Eshko dbar kjwobi go ga Sbö tjìokwo Ìanyotkara ba tjok ara. ¹⁰ Ga shäryara eni öötong Ìu pjìoglo pjök. Eni ga Tjlapga Jesús tjìokwo shdöktong nopga löng Asia kjokyo uunkong kong, judíoga kong, nopga judío Ìlèm wleniyo kong bakoe.

¹¹ Eshkoshko ga Pablo kong dbo twara Sbörè kësband, Ìlèbo Ìydèba Ìlèm wleniyo shärye kësband wlo. ¹² Eni ga jangsher, shwong Ìlè, e pjono ba go dö èmdè ga sökoba, twèba swlöpga kong ga poptè, twèba nopga goshko Ä sëyaga Ìi kong ga sëya Ìi to ba go dwayo bakoe.

¹³ Judíoga kjong kjong to löng kjok kjrínashko kjrínashko Ä sëyaga tjeng oba goshko Ìi ichè ä wleniyo. Eshko ga Tjlapga Jesús koiarga Ìok pjang sëya Ìi iche wlo bakoe Ìara. Ga tjìe ga «Pablo to shäng Jesús roy Ìe, ga Ìer bop kong Jesús ko goshko ga Ä sëya, pja opkjos no kjwe goshko dwayo» Ìe jong eni.

¹⁴ Eshko ga domerga löng doglò kjäk (7), Esceva wapga. Esceva, e judío, syöshtaga kägäyo bakoe. Ba wapga doglò kjäk (7) Ìi to löng Ä sëyaga ichè Jesús ko goshko bakoe. ¹⁵ Pjìara ga shäryara Ìok enishko ga Ä sëya Ìi tjìe ba kong Ìok ga «Tja Jesús miydè, Pablo miydèr bakoe. ¿Gueniyo ga pjäy èro?» Ìe. ¹⁶ Jekdo eshko ga domer goshko Ä sëya pjang Ìi jek zrow pjä ba goshko Ìok erä. Ba dbo ara go ga tjeng doglò kjäk (7) Ìi shpora ara, shwong Ìlè dwlèra dret, sho Ìlè dwlèra srèng ara, ga zana tjè jìkong. Eni ga to töktong Ìok u Ìi roshko dwayo, kjìop dret, ba Ìlèmdoe.

¹⁷ Kuya Éfeso sopga uunkong, judíoga, nopga judío Ìlèm wleniyo Ìirè ga beno löng sëya Ìlèm, bangkjre arae. Eni ga Tjlapga Jesús ko Ìi iara Ìok tjwìö ara.

¹⁸ Eshko ga Jesús tjìokwo kjaragaga ara tjwe löng Ìlèbo owa shäryara Ìok tek dènashko Ìi Ìe oba uunkong boksho. ¹⁹ Ga epga ara parkono löng ybìpga wleniyo Ìi, ba oppingglò kjìbokwo shoyo söya tjwe löng, ga sura Ìokshko dret oba boksho. Ga ba kjìbokwo sura Ìok kës Ìi tjwìö iak dbur sho pjìublùn kjwo sak dbäw dbäw pjìoglò sak shkèng (50,000). ²⁰ Eni ga Tjlapga Jesús tjìokwo shdöktong Ìlaw pogo, ga tjìokwo kjrèba jek kègong kègong.

²¹ E irgo ga Ìlèbo shäryono kës Ìi irgo ga Pablo wotjìk jek Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo go jongya Jerusalén kjokyo wlo Ìe. Ga wotjìk kjrina obi ga «Löng Jerusalén kjokyo Ìi pjìloror pjìr ga tja jongya Roma

kjokyo bakoe» Ìe. ²² Eni ga ba kjimtagaga ichara do pjök jongya Macedonia kjokyo ba bäm go, epga Timoteo, Erasto. E wopro ga e beno sök eshko Asia kjokyo dbar kjwöböso obi.

Éfeso sopga woksera löng ara

²³ Éfeso so sböpga kjìara ko Artemisa, ba syö uyo jong eshko. Eshko ga domer sök kjìara ko Demetrio, ba pak baíya, e Ìlèbo jyäglo shäryaga dbur sho pjìublùn go. Domer, e Artemisa syö uyo Ìi jyäglo shäryaga. E go ga dbur shak ara, ba parkagaga parkè löng ba tjok Ìi tjok. Eshko dbaryo ga Ìlèbo jyäglo shäryagaga uunkong Ìi tona, ga tjìe ba kong ga «Pjeyoga, miydèmi pjìu ga shji mär bi pak ère go. Eerishko ga Asia kjokyo kjok kjwang jìkong ga bi sbö kësband Artemisa Ìi poshrèy löng Ìyado. Gueniyo Ìmi löng, kumi löng ga Pablo to shäng tjìe oba kong ga sböpga jyäglo shäryaga norè Ìi, e Ìlèno Ìlème Ìe. Eni ga nopga kjìopswè ara ba shwo Ìekong, ga shärye eni Ìi jùshko dö Ìlèm, Asia kjokyo uunkong seke. Ìlèbo ère owa bi kong, bi pak ère Ìeba ber tjwìö Ìlèm ga jer bi shjìryo. Erö Ìlème. Eshko ga Artemisa syö uyo jong jùshko Ìi, e ber tjwìö Ìlèm bakoe. Eni ga bi sbö om go Ìi woydèba ame, ba tjwìö kësband Ìi Ìeba ber Ìlèno ame» Ìe.

Kuya Ìok ga iirkono ara, öö Ìe Ìok arae. Tjìe Ìok dbo go ga «jÉfeso so sbö Artemisa Ìi, e tjwìö kësband!» Ìe. Eni ga Éfeso sopga woksera löng tjè jìkong. Eshko ga Pablo yorkagaga wleniyo löng do pjök ko Gayo, Aristarco, epga Macedonia so. Ga shara Ìok, dopshira, söra öötong löng no tönzlong uyo jong eshko Ìishko.

³⁰ Eni ga roy kuya Pblorè ga jek opzrèk woydè eshko, Ìan nopga löng Ìi tjok wlo Ìara, gueniyo ichara Jesús tjìokwo kjaragagarè Ìlème. ³¹ Eshko ga tjìapgaga tjwìö kèskès Asia sopga kong wleniyo löng eshko kjìöbö, epga Pablo pjeyoga wleni, ga tjìokwo ichara ba kong, to jek opzrèk eshko Ìlèm wlo.

³² E wopro ga nopga öötong löng no tönzlong uyo Ìi, e woksera löng träk Ìlème. Löng eshko ara tona löng Ìlè kjìy miyde löng Ìlème. Ga öö Ìe Ìok ara, kjìara tjìe oblè, kjìara tjìe oblè bakoe.

³³ Ga judío shäng kjìara eshko ko Alejandro. Domer, e ichara judíoga löng Ìirè nopga löng kës Ìi boksho, ga Ìlèye Ìe wlo Ìi Ìara Ìok ba kong. Eni ga Alejandro orkwo poyono, pjäy kjìnkonzong Ìoklo wleni. ³⁴ Gueniyo ga miydara Ìok ga e judío ga kuya woydè Ìlème. Ga öö Ìe Ìok tjè jìkong, tjìe ga «jÉfeso so sbö Artemisa Ìi, e tjwìö kësband!» Ìe jong eni wop ara, ga Alejandro to tjìlèno nopga Ìi kong Ìlème.

³⁵ E irgo ga nopga löng kës Ìi kjìnkara no shäng kjìara tjìapgaga kèskès dboryaga wleniyorè, ga tjìe ba kong ga «Pjeyoga Éfeso so. Shji iak beno löng bi sbö kësband Artemisa Ìi syö uyo daga, shji beno löng ba jyäglo ter Ìono kjok dogo dwayo Ìi daga bakoe. Nopga kjok kjwang jìkong so ommiydè pjìu ga eni. ³⁶ E jyö Ìaga èrè Ìlème. Eni ga pjäy löng tjèkso guing. Ìlèbo shäryèmi ga woyotjìmi Ìlèm guing Ìlème. ³⁷ Ga domerga söromi kjwe Ìlèye owa shäryara syö uyo kjìy Ìlèm,

İläye İara bi sbö kjışko İlëm bakoe. 2Eni ga tek söromi jüşko ega?

³⁸ »Eni ga Demetrio, ba parkagaga, ëye rote woydë wleni ga tılapgaga no İlgwega İong kjweshko, İzİa. Woyde ga ba İlgwezİong dbaryo ga koshe İong İlgweya wİo. Eshko ga shji ëng rotë ga pİİue. ³⁹ Ga pİÿ İİëbo rokë woydë obi ga İëmi shji tōno İong uunkong dbaryo bek İshko ga İlgwey bomi kong eshko İä. ⁴⁰ İİëbo shäryono jüşko İi, e tİwe bi kong owa kİwe. Shji oba iono ëngkİwë ara İe bi ichagagarë kİwe. 2«İOba shdök-tong İong kİweni ega?» İara İok bi kong ga İİë İoydë ba kong eshko?» İe.

⁴¹ İara eni pİir ga nopga İi ichara to pİire.

Pablo to shäng Macedonia kjokyo, Grecia kjokyo

20 Nopga shdöktong kës İi slano pİir ga Jesús tİİök-wo kİragaga rokara Pablorë, poshdüya wİo. Poshduna pİir ga «Tja toe» İe, ga to İek Macedonia kjokyo. ² Öötong shäng eshko ga İek shäng Jesús tİİök-wo kİragaga İong İi dbo İë İok kİrinashko kİrinashko. E İrgo ga to İek öötong shäng Grecia kjokyo, ³ ga beno sök eshko mogİo mya.

E İrgo ga opshik to İongya Siria kjokyo İe. Brikdo, opyë kİyong kësbang roy İarashko ga roy kuya ga judİoga wotİİik ba zrök İe İëba. E kİışko ga wotİİik to İröng pİö İëkong Macedonia kjokyo go shara İe. ⁴ Ba İorkagaga İek İong ba tİok İi ëre: Söpater, e Pİirro wa, Pİirro, e Berea so; Aristarco, Segundo, eİga Tesalónica so; Gayo, e Derbe so; Tİıquico, Trófimo, eİga Asia so; Tİmoteo bakoe. ⁵ Eİga uunkong İek İong borwa bäm go, ga tİawa koshe öötong İong Troas kjokyo. Gueniyo tİawa beno İong Pablo tİok. ⁶ Tİawa beno İong Filipos kjokyo äär İong pİİlung shosho suk pİir shäryak ba uukkİo tİok İlëm dbaryo İi pİİitong İuİng. E İrgo ga tİawa opshino İek Filipos kjokyo dwayo äär İong dİlung kİjako, ga tİawa opyono kİyong kësbang roy, ga tİawa İeke. Öötong dbargwo shkëng (5) ga eİga dosharorwa öötong İong Troas kjokyo. Ga tİawa beno İong eshko dbargwo kİäk (7).

Dwİas woİono kİİara, ga woshara Pablorë İröng obi

⁷ Öötong dbar sondëshko ga tİawa tōno Jesús tİİök-wo kİragaga tİok, İë wİo. Ga Pablo tİİëno nopga İong İi kong. Ga opshik eshko dwayo wëshko İe kİışko ga beno shäng tİİë wop ara äär İong kİok ronge. ⁸ Ga tİawa tōno İong İshko ga İongyo shäryak İem İong ëng kopshko İİögong İİögong äär İong kİringgwo myashko, tİawa İong İi ey. Eshko ga İök borkek İok shİİy arae. Ga dwİas shäng kİİara eshko ko Eutico, ga sirkeno sök u bäng bäng go. Eshko ga Pablo tİİë shäng kİër wopro ga Eutico sök ga poywö ara. Wop ara ga pono, ga İono İer İong kİokshko dwayo äär İong tōshko, ga wolonoe. ¹⁰ Eni ga Pablo opİono İer ba İk, ga opburgö dwİas İi kİİng go, ga popİİlura. Eshko ga tİİë nopga İong İi kong ga «Pİÿ woydë İİëme. İBuk së!» İe.

¹¹ E İrgo ga Pablo İem kİjomo İröng obi, ga pİİlung shosho suk pİir shdöra, ga uara tİİökwo kİragaga İong

İi tİok, ga beno shäng tİİökwo İë ba kong obi äär İong kİok shränto. E İrgo ga toe. ¹² E İrgo ga dwİas İira söra İok İek ba ushko së. E kİışko ga ba pİeyoga beno İong wopİİü anmoyö.

Pablo tİİökwo İono tİİapgaga Jesús tİİökwo kİragaga kägäyo İong Éfeso kjokyo İi kong

¹³ E İrgo ga Pablo beno shäng Troas kjokyo obi, ga tİawara opshino İek ba bäm go, tİwe İong Asón kjokyo kİyong kësbang go. Woyde Pablorë ga İek pİö İëkong, ga koshërwa İong eshko. ¹⁴ Eni ga Pablo tİwe shäng eshko, ga tōno borwa tİok, ga opyono İek shäng kİyong kësbang roy borwa tİok. Eni ga tİawa İek äär İong Mitilene kjokyo. ¹⁵ Wëshko ga tİawa opshino eshko dwayo, ga tİawa İek İong Quío kjokyo, e bokshto. Wëshko ga tİawa İek äär İong Samos kjokyo. Woyde Pablorë ga tİawa slan ber İong Éfeso kjokyo İİëme İe, äär İerusalén kjokyo judİo dbar shrëzİong dbaryo kowe İok Pentecostés İi bäm go wİo. E kİışko ga wëshko ga tİawa öötong İong Mileto kjokyo.

¹⁷ Eshko ga no ichara Pablorë tİİapgaga Jesús tİİökwo kİragaga kägäyo İong Éfeso kjokyo İi rokë. ¹⁸ Eni ga öö-tong İongshko ga Pablo tİİë ba kong ga «Dënashko ga tİa tek shrono shäng Asia kjokyo ëreshko ga tİa beno shäng bomi tİok dbar kop ara. İİëye shäryoror eshko İi miydëmi pİir tİän. ¹⁹ Eshkoshko ga judİoga kİyong kİyong opyono beno İong bor wİoyo. E kİışko ga İİëbo weno bor kong owa ara, ga tİa beno shäng woydë ara bakoe. Gueniyo tİa beno shäng parkë Tİİlapga Jesús kong wotöy İyadoe. ²⁰ Tİa Sbö tİİökwo İono oba uunkong bokshto, ga pİÿ pİnor öör bomi ushko bakoe. Eshko ga tİİökwo İİë ber pİİü bomi kong wİo İi, e İoror bomi kong pİir, İİëye bangkİrër İlëm wleni. ²¹ Eshko ga tİa tİİëno shäng tİİökwo kİwaraso judİoga kong, nopga judİo İlëm wleniyo kong bakoe. Tİa tİİë ga «İİëbo owa shäryëmi İong İi, e owa İİöe İozİ, ga rayozİ, ga pİÿ optwos Sbö kong dey, ga pİÿ mār ber İong bi Tİİlapga Jesús go» İër shäng eni İyado.

²² »Ga eerishko ga tİa İongya İerusalén kjokyo, tİa iche Sbö Sëyarë İek eshko kİışko. Gueniyo İİëye wen bor kong eshko İi miydër shäng İİëme. ²³ Miydër shäng İi, e kİrinaso. Tİa to shäng kİok shto oblë oblë İshko ga Sbö Sëya tİİë bor kong ga «İİono ga pİa İëba ber shäng no shdüzİong uyo roshko, ga İİëbo wen oblë oblë bop kong bakoe» İe bor kong eni. ²⁴ Gueniyo bor kong ga tİa woİonde, de İlëm, e İİëye İİëme. Woydër İi, e kİrinaso. Pak twara Tİİlapga Jesúsde bor kong shäryër wİo İe İi, tİa woİonoshko ga e shäryoror pİire. Ga pak İi, e shİi kİimte woydë Sbörë sorë İi roy pİİü shdör oba kong.

²⁵ »Ga pİÿ kong Sbö ber no pİİluyo sorë İi roy İoror bomi kong ara. Gueniyo İër bomi kong ga tİa İmi ame. ²⁶ İİëye woyde Sbörë İi, e İoror bomi kong dret, İİëye bangkİrër İlëm wleni. E kİışko ga İër bomi kong ga pİÿ miydaga ber tİarë ame. ²⁸ Sbö tİİökwo kİragaga tİwİëna ba Wa srëng İi go pİir, ga pİÿ İara ba Sëyarë beno İong ba dë. E kİışko ga pİÿ wİëp İİëme. Pİÿ op-dos yōtso. Jesús tİİökwo kİragaga dëmi, öng wİëp ushko so de ba dagarë wleni.

²⁹ »Miydër pjíú ga tja opshino kjok jūshko dwayoshko ga domerga owa tjwe opzrëk bomi tjrëko ara, ga Jesús tjíókwo kragaga löng li barwe ara, shjiti kjíoy so iir ä wleniyo tjwe öng lîë uë wleni. ³⁰ Ga kjone kjone löng bomi tjrëko ëmdë ga opyë löng jyörkë, ga Sbö tjíókwo le lok bomi kong bëy lîëm, Jesús tjíókwo kragaga jyäpge jek ba shwo lëkong wlo le. ³¹ E kjíshko ga pjäy sjëke. Woyoshrozí ga lu pjloglo mya ga pjäy poshdunor boryo go shkë dba, pjäy kjlarashko kjlarashko.

³² »Era eni, pjeyoga, eerishko ga pjäy iër ber tjeng Sbö wloshko, pjäy de wlo, ga shji kjimte Sbörë sorë tjíókwoyo li, e ber pjang bomi daga bakoe. Pjäy jëk tjíókwo li go ga pjäy opping ba miydë pjíú jek këgong këgong. Eni ga lîëbo pjíú twe ba nopga baíya kong wlo li, e twe bomi kong bakoe.

³³ »Ga lîëye oma í, e koínor lîëm, dbur lîëm, shwong lîëm bakoe. ³⁴ Eni lîëme. Miydëmi pjíú ga tja parkono bor orkwo om go goshko, lîëbo woydër bor kong, bor yorkagaga kong li tjwíën wlo. ³⁵ Ga pjäy pinor eni, woyde ga shji parkë eni, oblë löng lîëbo woydë li kjimtéy ga pjíú wlo. Tjíókwo lara Tjlapga Jesúsde li, e woyoshrozí. Tjíëno ga “Lîëbo kroroy ga shji wopjíú. Gueniyo ga lîëbo tworoy oblë kong ga shji wopjíú e kjinmo” lara eni» le.

³⁶ Lara eni pjir ga kjök torgö sök Jesús tjíókwo kragaga kägäyoga löng li tjok, ga syöshtono Sbö kong. ³⁷ Eni ga epga slatong lok uunkong, ga Pablo popjíura uunkong lirë, ga lî shira lok bakoe. ³⁸ Eshko ga Pablo tjíëno ba kong ga «Tja toe. Tja ími ame» lara ba kong kjíshko ga epga woydono lok arae. E irgo ga tyara lok öör jek löng kyyong kësbang buk lîshko, to wlo.

Pablo to jek Jerusalén kjokyo

21 «Tjawa toe» lörorwa borwa pjeyoga kong pjir ga tjawa opyono kyyong kësbang roy jek bek jongya Cos kjokyo. Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek löng Rodas kjokyo, e irgo ga tjawa jek öötong löng Pátara kjokyo. ² Eshko ga kyyong kësbang wíënorwa pjang kjlara brik pjang kjwíë to jongya Fenicia kjokyo wlo le, ga tjawa opyono ba roshko, ga tjawa jeke. ³ Tjawa jek löng eni ga tjawa kjër pjola ga dlung tjrëko ko Chipre li ínorwa, e ber buk orkwo miëkong. Ga tjawa jek löng Siria kjokyo, öötong tjyono löng Tiro kjokyo, lîëbo söya kyyong sogorë li shiya lok ber eshko wlo. ⁴ Eshko ga Jesús tjíókwo kragaga wíënorwa löng kjíöbö, ga tjawa beno löng ba tjok eshko dbargwo kjäk (7). Eshko ga Sbö Sëya tjíë tjíókwo kragaga li kong ga «Lîëbo wen Pablo kong owa Jerusalén kjokyo» le. E irgo ga lano lok Pablo tjok, jem Jerusalén kjokyo lîëm wlo.

⁵ Gueniyo ga jíö lara lîëme. Öötong dbargwo kjäk (7) ga tjawa opshino to ey dwayo. Eshko ga epga, tjawa yorkara jer löng dlung kjako, ba boyga, ba wapga tjok. Eshko ga tjawa kjök tono tjë jíkong, ga tjawa syöshtono Sbö kong. ⁶ «Tjawa toe» lörorwa ëng kong pjir ga tjawa opyono kyyong roy, ga epga sano jek ba ushko iröng obi.

⁷ E irgo ga tjawa jek dlung kjing go Tiro kjokyo dwayo öötong löng Tolemaida kjokyo. Eshko ga Jesús tjíókwo kragaga löng kjíöbö, ga «¿Pjäy yonde?» lërwa ba kong. Eshko ga tjawa beno löng ba tjok. ⁸ Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek öötong löng Cesarea kjokyo. Domer shäng kjlara eshko ko Felipe, e kowëba Jesús tjíókwo roy pjíú laga lëba. Dli pjíorgaga kjrak doglo kjäk (7) dënashko li, kjlara li e. Ga tjawa beno löng ba tjok ba ushko. ⁹ Felipe wapga tjeng doglo pkëng (4), kjogloga. Ölö ga tjíókwo le Sbörë ba kong, ga le lok oblë kong eni.

¹⁰ Tjawa löng eshko dbar kjwöbö tjänshko ga domer tjwe shäng kjlara Judea kjokyo dwayo ko Agabo. E Sbö tjíókwo laga. ¹¹ Öötong shäng borwa shwoy ga Pablo dop pjrikklo li kjrara, ga oppjirino e go, ba orkwo go, ba dre go bakoe. Eshko ga tjíë ga «Sbö Sëya tjíë ga “Dop pjrikklo ëre sogo, e äär shäng Jerusalén kjokyo, ga pjriya judíoga löng eshko lirë júni bakoe. Ga twe lok tjlapgaga nopga judío lîëm wleniyo kong, lîgweya wlo” le eni» le.

¹² Kurwa ga tjawa tjíë Pablo kong ga «Pja jem Jerusalén kjokyo lîëm dey» lërwa eni pjíaraso lîëme. Cesarea sopga omíono ba kong eni bakoe.

¹³ Gueniyo ga tjawa dboryara Pablorë. Tjíë ga «¿Pjäy slar ega? ¿Tja iëmi woydëshko eni ega? Tjlapga Jesús kjíshko ga tja shäng pjrikoba kjok orë koshé. Gueniyo erö lîëme. Tja shäng zrökoba Jerusalén kjokyo wlo bakoe» le.

¹⁴ Tjawa kolë woydë lîëm kuzong ga tjawa tjíë ba kong ga «Lîëye woyde Tjlapgarë li, e ber eni» lërwa.

¹⁵ E irgo ga tjawa poshäryono uunkong, ga tjawa opshino to jem Jerusalén kjokyo. ¹⁶ Eshko ga tjawa yorkaga Jesús tjíókwo kragaga kjong kjong Cesarea so lirë. Ga tjawa öötong löng Jerusalén kjokyo eshko ga tjawa söra lok domer shäng kjlara eshko ko Nasón li shwoy. Domer, e Chipre so, gueniyo sök Jerusalén kjokyo. Jesús tjíókwo kragaga tek dämärshko li, kjlara li e. Ga tjawa beno löng ba ushko.

Pablo shäng Jerusalén kjokyo

Jerusalén kjokyo ga tjawa wíokjrara borwa pjeyoga Jesús tjíókwo kragaga löng lirë woowa lîëme. ¹⁸ Wëshko ga Pablo jek Santiago ík, ga tjawa jek ba tjok bebi. Tjawa öötong löng eshko ga tjlapgaga Jesús tjíókwo kragaga kägäyo tönö löng uunkong eshko, ¹⁹ ga «Miga» lara Pablorë ba kong. E irgo ga lîëye shäryara Sbörë nopga judío lîëm wleniyo kong ba kjíshko li, e lara ba kong pjire. Larashko ga lîëbo shäryono chirawayo ëmdë li, e lara pjir bakoe.

²⁰ Kuya lok ga Sbö poshrëra lok ara. E irgo ga tjíë lok ba kong ga «Pablo, pja borwa kjlara. Tjíókwo lërwa woydë bop kong kjrina. Miydëp pjíú ga judíoga Jesús tjíókwo kragaga löng trák lîëm, shtëy ga äär lîëme. Ga epga uunkong tjíë ga “Kjok lîgwekklo tara Moisésde li, e tjwíö ara. E rayako lîëme” le lok eni. ²¹ Ga roy kura lok ga pja to shäng omíë oblë. Judíoga löng nopga judío lîëm wleniyo tjrëko li pim shäng “Lîëye tara Moisésde li, e rayëy ga pjíúë” lëp to shäng eni ba kong. Ga pja

† Lîë SHIK l'anyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

tjîê ga "Bi wapga, e doyo jyã tëy llëm ga pjîúe. Bi sdëkwo tek dënashko dwayo li, e shäryëy ame bakoe" lëp shäng eni.

²² »Eni ga pja shrono shäng jûshko, e roy kuya lok kjîuwe. ¿Eni ga llëye shäryëy? ²³ Pjîú wlo ga llëye lërwa bop kong li shäryos dey. Shji löng jûshko ère tjrëko domerga tjeng doglo pkëng (4), dämär ga käkzong shtë llëm dbar kjwöbö lara lok Sbö kong, ga e dbaryo li pjir döröe. Shärye löng, tara Moisésdë sorë li eni.

²⁴ Woydërwa ga epga sös jek bop tjok. Ga pja opyë ba tjok, llëye shäryëy lara Moisésdë, shji äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjîú wlo li, e shäryëp ba tjok eni eshko. Ga kã shtaga potjwîëga ber pjarë, pjäy uunkong kong. Eni ga pja îya nopga uunkongdë, ga miyde lok e go ga tjîökwo laraba kës bop kjîshko li, e jyö eröe. Pja ëmdë ga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li kolëp shäng bebi, miyde lok e go ga wëiëe.

²⁵ »Nopga judío llëm wleniyo Jesús tjîökwo kjruga lîra, llëye shärye lok wlo li, e tororwa beno ba kong pjir tjän. Tjawa tjîëno ba kong ga "Dli llë twak sböpga jyäglo kong li sho uëy llëm, öng zrök kjoyotso skuya rî li sho uëy llëm, srëng llë uëy llëm, ga shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm bakoe" lörorwa ba kong eni» lë.

Pablo sharaba Sbö u zlong bäng

²⁶ Eni ga domerga doglo pkëng (4) lara li söra Pablorë jek ba tjok. Wëshko ga opyono shäng ba tjok, ga llëye shäryëy lara Moisésdë, shji äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjîú wlo li, e shäryara ba tjok pjire. E irgo ga jek öötong shäng Sbö u zlong bäng, ga ba dbaryo pjir llono, Sbö sëngglo söya eshko wlo li söya llono, e lara tjlapgaga löng eshko li kong pjire.

²⁷ Eni ga dbargwo kjäk (7) koshe löng li pjitoe. Eshko ga Pablo öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga judioga löng kjîöbö Asia so. Pablo îya lok ga öö lë lok ara, ga nopga löng eshko li shdöra lok jong träk llëm, ga jek rish Pablo kjing go. ²⁸ Eshko ga tjîê lok nopga li kong dbo go ga «¡Israel tjëyoga, tjawa kjimtozîa! Domer to shäng oba ping owa kjok shto oblë oblë li ère. Llëye lë to shäng li, e shji Israel tjëyoga ère wloyo, kjok ilgwekklo tara Moisésdë li wloyo, Sbö u ère wloyo bakoe. ¡Erö llëme! Nopga söra tek shrono kjîöbö jûshko judío llëm wleniyo. ¡E go ga shto iak beno buk dboy Sbö kong ère, e iara beno buk eni ame!» lë.

²⁹ Lunashko ga Pablo îna lok shäng kjok shto oblë Trófimo tjok, e Éfeso so, e judío llëm wleniyo. Ga epga wotjîfno lok ga söra Pablorë öötong löng Sbö u zlong bängdo lara. «Sbö u iara beno jong dboy ba kong ame» lara lok e kjîshko, miga eni llëme.

³⁰ Eni ga nopga shdöktong llaw pogo kjok eshko kjwang jîkong, ga tjwe zron jong Sbö u zlong bäng. Ga Pablo shara lok, dopshira Sbö u jong lishko dwayo jek kjoko, ga Sbö u kjëryo bäng bängzara jek kjîöw erä.

³¹ Eshko ga Pablo zröyde lok. Eni ga roy sökoba jem äär ëngkjwaga Roma so kägäyo kësbangyo li shwoy, tjîê ba kong ga «Pja wîëp llëme. Jerusalén soppa dew töshko shdöktong jong träk llëme» lëba eni.

³² Kuya ga ba ëngkjwagaga tona ba kägäyoga tjok, ga jer lok zron jong nopga tjeng kës lishko. Îya nopga lirë ga Pablo shpora ame. ³³ Eshko ga tjlapga li jek öö-tong shäng Pablo shwoy ga shara. Eshko ga ba ëngkjwagaga ichara ba pjirik, ba pjirikklo shäryak dröng sho go pjloglo pjök go, ga tjîê nopga tjeng li kong ga «¿No kjwe èro? ¿Llëye shäryara?» lë.

³⁴ Gueniyo ga öö lë lok ara, kjîara tjîê oblë, kjîara tjîê oblë bakoe. Eni ga nopga shdöktong löng kës li kuzong ga llëbo bëy li kjone dey miyde tjlapga lirë shäng llëme. E kjîshko ga tjîê ba ëngkjwagaga kong ga «Domer kjwe sözi jem kjomo, bi ëngkjwaga shtoyo buk lishko» lë.

³⁵ Eni ga söra lok jek äär shäng tyozlöng jem kjomo wlo lishko. Eshko ga nopga tjeng kës li iirkë ara an-moyö, jëk löng ba irgo, öö lë lok träk llëme. Tjîê ga «¡Zrözîa!» lë jong eni. E kjîshko ga Pablo jëk om go ame, shakza ëngkjwagaga kjîöbö lirë pjä, ga söra lok jem pjang kjomo.

Pablo tjîëno nopga tjeng ara li kong

³⁷ Eni ga Pablo zrëya lok jek löng lishko lëshko ga Pablo tjîê ëngkjwaga kägäyo kësbangyo li kong ga «¿Tja tjîê bop kong sira ga buere?» lë ba kong, gueniyo lara tjlapga li tjîökwo go.

Kuya ga tjîê ga «¿Pja tjîê Grecia so tjîökwo pjîúro? ³⁸ Kjupäbäshko ga Egipto so shrono shäng kjîara jûshko, ga nopga owa no zrök ä wleniyo, e tona doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000). Ga epga söra jek kjok dogro no llëmshko, ëngkjwë tjawa Roma so tjok wlo lara. E pjaro löror» lë.

³⁹ Kuya ga «Llëme. Tja judío, tja Tarso so, kjok li tjwîö ara wleniyo, e Cilicia kjokyo obi. Rokër bop kong sira ga tja ichëp tjîê nopga tjeng ère kong» lë.

⁴⁰ Kuya ga jîö lara.

Eni ga Pablo kojono shäng tyoklo jem li worbo pjirshko, ga orkwo poyono, pjäy kjinkozong loklo wleni. Kjinkono löng ga tjîëno ba kong lok arameo tjîökwo go. Tjîê ga

22 «Pjeyoga, tjlapgaga, rokër bomi kong ga tja kuzîa, tja opwlikë wlo» lë.

² Kuya lok ga Pablo tjîê shäng arameo tjîökwo go kuzong ga beno löng kjing erä. Eshko ga Pablo tjîê ga ³ «Tja ère judío. Tja weno buk Tarso kjokyo, e Cilicia kjokyo obi, gueniyo ga tja kuno shäng ëreshko Jerusalén kjokyo. Ga tja oppino shäng Tjlapga Gamaliel tjok, tja pina bi kjok ilgwekklo tak pjang dënashko li go, llëye kjak llëm, sök beke. Enido ga tja jëk shäng Sbö tjok jîökoyo, pjäy omshäryë löng eerishko sorë ga tja omshäryë shäng eshko eni bakoe.

⁴ »Dënashko ga nopga jëk löng Irbo Tjaglën go li, e irpjanor, zrör wlo, ga sharor, ichoror jek no shdüzlong uyo roshko, shdungoba wlo, domerga, walëga bakoe.

⁵ Syöshtaga kësbangyo, bi tjlapgaga kjok ilgwega wleniyo kës-kës, e omîno. E jyö lëmi wleni ga kjakrokozi ba kong. Tja kong kjibokwo twara lok, sör bi pjeyoga löng Damasco kjokyo li kong, nopga Irbo Tjaglën li sö-

ga wĭenor ĩi shar ga pĭlũ wĭo, tek sör ěreshko Jerusalén kjokyo, shdungoba wĭo.

⁶ »Gueniyo ga tja öötong jek shäng ääto Damasco kjokyo ĩishko dĭo dĭuw dik ga ĩn ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, jek ĩletĭlet, ga tja kopjrina iök shjiy ĩirē beno pjang pjribrie. ⁷ Jekdo eshko ga tja dgono jer tōshko, ga kur ga ěbo tĭĭē ga “Saulo, Saulo, ĩtja irpjam ega?” ĩe.

⁸ »Kur ga tja tĭĭē ga “Tĭlapga, ĩpja ě?”

»“Tja Jesús, Nazaret so. Irpjam to shäng wĭe, e tja” ĩe bor kong. ⁹ Bor yorkagaga jek löng bor tjok iök shjiy ĩi ĩna ĩok, gueniyo ěye tĭĭēno bor kong ga kura ĩok ĩlěme.

¹⁰ »Eshko ga tja tĭĭē ga “Tĭlapga, ĩllěye shäryēr ga pĭlũ?”

»“Pja kojōzong. Pja jongya opzrĕk jek Damasco kjokyo. ĩlěye shäryēr wĭo ĩi, e ĩěba bop kong eshko” ĩe. ¹¹ Ga tja iara iök shjiy ĩirē beno kjok ĩgō ĩlěm kĭĭshko ga tja shara bor yorkagagarē bor orkwo go, ga tja söra to öötong shäng Damasco kjokyo.

¹² »Domer sök kĭĭlāra eshko ko Ananías. Kjok ĩlgwekkĭo tara Moisésdē ĩi söya shäng pĭĭo bek ĩyado. Roy pĭlũ judĭoga löng eshko uunkong ĩi kong. Ga tjawa öötong löng kjok eshko ga domer ĩi tek shäng bor ĩk.

¹³ Eni ga shrono shäng bor zĭlong bäng ga tĭĭē bor kong ga “Saulo, pja bor kĭĭlāra, pja bokkwo poptos iröng obi, pja kjok ĩgō pĭlũ wĭo” ĩe. Jekdo eshko ga tja bokkwo poptono, ga domer ĩi ĩn ga bē shäng wěĭē. ¹⁴ Eshko ga tĭĭē bor kong ga “Bi tĭlapgaga tek děnashko so Sbō, pja kĭrara, ĩlěye woyde ĩi miydĕp wĭo, No Pĭĭo Bek ĩi ĩp wĭo, ĩlěye ĩe om go ĩi kup wĭo bakoe. ¹⁵ Ga ĩlěye ĩnop, kurop ĩi, pja ber ba ĩaga oba uunkong kong. ¹⁶ Era eni ga ĩlěye koshĕp ame. Pja kojōzong. Pja nom, pja wěba jer di roshko wĭo, ga pja syōshtos Tĭlapga kong, owa pjang bop go ĩi löya ber dret wĭo” ĩe.

¹⁷ »E irgo ga tja tek shrono shäng ěreshko Jerusalén kjokyo iröng obishko ga tja jek öör shäng Sbō u zĭlong bäng, syōshtē wĭo. Eshko ga ĩlěbo ĩnor shji yoĭno wĭeni.

¹⁸ Tĭlapga Jesús ĩnor ga tĭĭē bor kong ga “Pja opshis maling jũshko Jerusalén kjokyo dwayo. Pja tĭĭē bor kĭĭshko kjok ěreshko ga tĭĭōkwo kĭrĕba ĩlěme” ĩe.

¹⁹ »Kur ga tja tĭĭē ba kong ga “Tĭlapga, děnashko ga tja to shäng judĭoga syō uyo kĭwarashko kĭwarashko, ga nopga mär löng bop go ĩi, e sharor, söror, ioror beno tjeng no shdũzĭlong uyo roshko, ga shpoga tjarē om go bakoe. Ga bop roy ĩaga Esteban ĩira zrökobashko ga tja shäng eshko. ĩn shäng ga ‘Zrözĭa’ ĩēr shäng eni, ga ba zrögaga ĩi, ba shwong ter ĩĕkong ĩi skwarashko ga tja beno shäng shwong ĩi daga. ĩlěye shäryoror uunkong ěre, e miydĕba löng pjire” ĩēr.

²¹ »Gueniyo kuya ga tĭĭē bor kong ga “Pja nomo. Pja ichēr to kjok pjola bor roy ĩē nopga judĭo ĩlěm wĭeniyo kong” ĩe bor kong» ĩe.

²² ĩlěye ĩe shäng ĩi kura ĩok öötong eshko döe. Eshko ga öö ĩe ĩok tĭĭē jĭkong, tĭĭē ga «ĭDomer kjwe zrözĭa! ĩShäng kjok ěre kĭng go ame dey!» ĩe ĩok eni. ²³ Ga öö ĩe ĩok jek kĕgong tĭĭē jĭkong, ga ba shwong kop ĩĕkong ĩi skwara ĩok, ga dbuya ĩlaw pogo, ga klung sho

pĭlungyo kĭre, ga dbuya ĩok jem jong kjomo ěng kopshko.

Pablo shpoya no dagagarē ĩlāra, ga opwĭikono

²⁴ Eshko ga ěngkjwagaga ĩi ichara ba kägäyo kĕsbangyo ĩirē Pablo sök ěngkjwaga shtoyo ĩi roshko, shpoya ĩok no shpokkĭo go wĭo, nopga shdöktong ĩlě kĭĭshko ĩe ba kong wĭo.

²⁵ Eshko ga Pablo pĭriya löng kĭwĭeshko ga tĭĭē ba kong ĩok ga «ĭNo Roma so kĭjibokwo tjok ĩi, e ĩlgwemirē ĩlěm obishko ga shpomi ga pĭlũre?» ĩe.

²⁶ Kuya ba kägäyo ĩirē ga jek jong ba kägäyo kĕsbangyo ĩi shwoy, ga tĭĭē ba kong ga «Domer kjwe Roma so kĭjibokwo tjok. ĩEni ga kĭwĕp ĩlong?» ĩe.

²⁷ Kuya ga jek öötong shäng Pablo shwoy ga tĭĭē ba kong ga «ĭĩlōkoyo ga pja Roma so kĭjibokwo tjokde?» «Ĕng» ĩe ba kong.

²⁸ Kuya ga tĭĭē ba kong ga «Tja Roma so kĭjibokwo shik wĭo ga tja dbur zano ara» ĩe ba kong.

Kuya ga tĭĭē ba kong ga «Tja data Roma so kĭjibokwo tjok. E kĭĭshko ga tja eni tek buk chirawa obishko dwayo» ĩe.

²⁹ Jekdo eshko ga epga löng ba shpok wĭo ĩlāra ĩi, e opkwono eshko dwayo. Ga miydara tĭlapga ĩirĕshko ga bangkjrara ara bako, Pablo kĭrochara, shpoya wĭo ĩlāra kĭĭshko.

Pablo söra tĭlapgaga boksho

³⁰ Wĕshko ga ěngkjwaga kägäyo kĕsbangyo ĩi wotĭĭĭk shäng ga «ĭPablo kjwe shdungko ĩe judĭogarē, gueniyo ĩlě kĭĭshko? Miydēr woydē yōtsoe» ĩe. E kĭĭshko ga ba dröng sho ba pĭrikkĭo ĩi döra, ga judĭoga syōshtaga kägäyoga, Judĭo Kjok ĩlgwegaga Kĕskĕsyo, e rokara tön ěng tjok wĭo. Töno ĩok ga Pablo shira, iara shäng ba boksho.

23 Eshko ga Judĭo Kjok ĩlgwegaga Kĕskĕsyo ĩi ĩya Pablorē drĕng, ga tĭĭē ba kong ga «Pjeyoga, tja parkono Sbō kong pĭlũ, ga tja opshäryē shäng pĭĭo bek Sbō bokso ĩēr eni bor pĭlũshko» ĩe.

² Kuya syōshtaga kĕsbangyo ko Ananías ĩirē ga tĭĭē ga «Pablo kjwe shpozĭ ba kĭakshko» ĩe oba löng ba soshko ĩi kong.

³ Kuya Pablorē ga tĭĭē ba kong ga «ĭPja shpoya Sbörē! Pja so ĩlěbo pogĭo poshtik pĭĭublũn, owa ĩlěm, gueniyo roshko ong kjoyoe. “Tja domer pĭlũe” ĩĕp shäng, gueniyo pja eni ĩlěme. Pja sök kĭweshko, tja ĩlgwep kjok ĩlgwekkĭo tara Moisésdē ĩi go wĭo ĩĕp, gueniyo kjok ĩlgwekkĭo ĩi söp sök pĭĭo bek ĩlěme. Söp kjwe pĭĭo bek ga pja no ichē bor kĭjak shpok ĩlěme» ĩe.

⁴ Kuya nopga tjeng Pablo zĭlong bäng ĩirē ga tĭĭē ĩok ba kong ga «ĭSyōshtaga Sbō kong kĕsbangyo kjwe äyoshtĕp kĭweni ega?»

⁵ «Pjeyoga, kjwe syōshtaga Sbō kong kĕsbangyo, e miydoror ĩlěme. Miydoror kjwe ga ĩoror eni ĩlěme. Sbō tĭĭōkwo tak pjang eni: “Bi pĭlũyo, bi ĩlgwega, e ĩäywĕy owa wĭo ĩlěme”» † ĩe.

† *Éxodo 22.28.*

⁶ Eshko ga miyde Pablorë ga kjok lîgwegaga löng li, kjong kjong saduceoga, kjong kjong fariseoga. Saduceoga wotjîk ga shji wolono ga shji woshre ame le, Sbö parkaga kjok dogo so, e drete le, sëya ilë drete le bakoe. Gueniyo fariseogara wotjîk oblë. Shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörë iröng obi le, Sbö parkaga kjok dogo so tjok le, sëya tjok le bakoe. E kjîshko ga Pablo tjîë ba kong dbo go ga «Pjeyoga, tja fariseo, tja data fariseo bakoe. Tja wotjîk ga shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörë iröng obi le. Ga tja ioromi shäng bomi bokshto lîgwemi wlo, tja wotjîk eni kjîshko» le.

Lara eni pjir ga fariseoga, saduceoga löng eshko li, e tjîë lok eng tjok kar kar träk ilëm, ga tjlapgaga li eng shdöno beno löng kjring pjök. ⁹ Ga nopga tjeng eshko li eng shdöno beno tjeng kjring pjök, ga öo le lok träk ilëm bakoe. Fariseoga löng eshko li kjong kjong no pingga kjok lîgwekklo tara Moisésdë li go. Epga kojono lok ga tjîë ga «Borwa kong ga domer kjwe llëbo owa shäryono llëme. Sëya ilë, e tjîëno ba kong kjwe, ilëm ga Sbö parkaga kjok dogo so li tjîëkdo ba kong kjwe» le.

¹⁰ Eshko ga nopga li shdöktong kégong anmoyö. E kjîshko ga engkjwaga kägäyo kësbangyo li ombangkrono, wotjîk ga Pablo sho dwiëkoba sira sira kjwe le. Eni ga ba engkjwagaga ichara tjë kara Pablo shik eshko dwayo, sëya äär ber sök engkjwaga shtoyo lishko wlo.

¹¹ E shkëyo ga Tjlapga Jesús weno shäng Pablo kong, ga tjîë ba kong ga «Pablo, pja wokjang, llëye bangkjrep ilëm shara. Tja roy läyworop oba kong jûshko Jerusalén kjokyo sorë ga roy lëp oba kong Roma kjokyo eni bakoe» le.

Judíoga wotjîno lok Pablo zrök

¹² Wëshko kjok shröngto ga judíoga kjong kjong eng töno wotjîk kjrinaso, Pablo zrök wlo. Ga tjîë lok eng kong jîökoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sbörë» le lok eni. ¹³ Ba lagaga eni li, e doglo sak pkëng (40) kjingsho tjok.

¹⁴ Eni ga epga jek syöshtaga kägäyoga, judíoga tjlapgaga kjok lîgwega wleniyo ik. Öötong löng ba shwoy ga tjîë lok ba kong ga «Tjawa tjîëno eng kong jîökoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sbörë» lororwa eni. ¹⁵ E kjîshko ga pjäy, Judíoga kjok lîgwegaga Këskësyo llamo li, rokozî engkjwaga kägäyo kësbangyo li kong ga Pablo sëya tjwe shäng, ga ie bomi bokshto, llëbo shäryara li kjakrokëmi ba kong yötso wlo. Eni ga ter söyde, tjwayde na llëm obishko ga tjawa ber löng irbo ba koshë, zrörwa wlo» le.

¹⁶ Gueniyo ga Pablo dor, wa shäng kjîlara, ga tjîökwo le löng li roy kura. E irgo ga jem opzrëno engkjwaga shtoyo lishko, ga jek öötong shäng Pablo iak shäng lishko, roy le ba kong wlo. ¹⁷ Kuya ga engkjwaga kägäyo rokara kjîlara, ga tjîë ba kong ga «Dwlas ëre sös

bor kong sira, bop kägäyo kësbangyo li shwoy. Tjîökwo le woydë ba kong» le.

¹⁸ Kuya ga söra jek ba kägäyo kësbangyo li shwoy, ga tjîë ba kong ga «Domer shdung shäng kjîlara ko Pablo, rokara bor kong ga dwlas ëre sör bop bokshto, llëbo roy le bop kong wlo» le engkjwaga kägäyo lirë ba kong.

¹⁹ Kuya ga dwlas li shara ba orkwo go, ga söra jek tjoksa, ga tjîë ba kong ga «¿Llëye lëp woydë bor kong?»

²⁰ «Judíoga kjong kjong lano lok eng tjok, ga wotjîno lok kjrinaso. Bong ga Pablo roke lok bop kong ga söp ba kong jongya ba lîgwezlong töno löng lishko, kong llëbo kjakroke lok yötso anmoyö wlo le eni. ²¹ Gueniyo ga jîöe lëp llëme. Domerga töno tjeng doglo sak pkëng (40) kjingsho tjok, ga opjneni löng ba koshë irbo le. Tjîëno eng kong jîökoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sbörë» lara lok eni. Eni tjok ga poshäryono löng pjir tjän, löng bop bop koshë dboryëp sorë koshayde eröe» le ba kong.

²² Kuya ga tjîë ba kong ga «Llëye lorop bor kong li lëp ë kong llëme» le, ga ichara toe.

Pablo icharaba Cesarea kjokyo

²³ Eshko ga engkjwaga kägäyoga rokara do pjök, ga tjîë ba kong ga «Pjäy poshäryozong. Pjesit shkëyo ga pjäy to jongya Pablo sök Cesarea kjokyo. Engkjwagaga jek lok dre go wleniyo sömi jer bomi tjok doglo sak dbaw pjloglo pjök (200), engkjwagaga jek löng kwomgla go wleniyo sömi doglo sak kjäk (70), ga engkjwagaga engkjwë könkowo go wleniyo sömi doglo sak dbaw pjloglo pjök (200) bakoe. ²⁴ Ga kwomgla wlëmi pjök mya, Pablo sök wlo. Ga sömi bor kong yötso, äär shäng Cesarea kjokyo pjîú, së obi, kjok eshko so ichaga Félix li shwoy wlo» le.

²⁵ Ga kjibokwo tara ba kong kjwara, sëya, twe Félix kong wlo. Kjibokwo li tjîë ga

²⁶ «Tjlapga no ichaga tjwîö ara wleniyo Félix:

»Miga, lër bop kong. Kjibokwo ëre taga tja Claudio Lisiasdë bop kong. ¿Pja yonde?

²⁷ »Domer jek shäng ëre shara judíogarë, zröya wlo lara. Gueniyo kuror ga e Roma so kjibokwo tjok. E kjîshko ga tja öör jong bor engkjwagaga tjok, ga wlikoror, döror ba shjiryo. ²⁸ Eni ga rote lok ilë kjîy miydër woydë kjîshko ga söror jek ba kjok lîgwegaga Këskësyo töno löng li shwoy, ga ioror shäng eshko ba bokshto. ²⁹ Miga rotara lok llëbo owa shäryara ba kjok lîgwekklo baïya kong kjîshko döe. Gueniyo bi kong ga kur ga shdüy llë kjîy llëm, zrökko llëm, iako no shdüzlong uyo roshko llëm bakoe. ³⁰ Gueniyo ga judíoga kjîöbö wotjîk löng ba zrök le li roy söra ba bor kong. E kjîshko ga ichë jek bop shwoy, lîgwep wlo. Ga loror ba rotagaga li kong ga jek jongya bop shwoy bako, llëye lako ba kjîshko li le lok bop kong wlo. Shji ber eni.»

³¹ Eni ga engkjwagaga li kong llëye shärye wlo li lara ba kägäyore lok pjir ga toe. Pablo söra lok to jer

shkëshko äär jong Antípatris kjokyo. ³² Wëshko ga engkjwagaga jék löng dre go li sano tjwe löng ba engkjwaga shtoyo iröng obi, ga jék löng kwomgla go li to jek Pablo tjok. ³³ Öötong löng Cesarea kjokyo ga kji-bokwo söya tjeng li twara lok kjok eshko so ichaga li kong, ga Pablo twara beno ba kong bakoe. ³⁴ Eshko ga kji-bokwo li ina pjiir ga tjilë Pablo kong ga «¿Pja kjone so?»

«Tja Cilicia so» le ba kong.

³⁵ Eni ga tjlapga li tjilë ba kong ga «Pja ilgwer ga pjilú, gueniyo bop rotagaga li shrono guing» le. Eni ga iara beno shäng dak dak lë, pjilú uyo shäryara pjilú Herodesdë dénashko li roshko.

Pablo opwlikono Félix bokshto

24 Öötong dbargwo shkëng (5) ga syöshtaga kës-bangyo ko Ananías li öötong shäng kjok eshko, judío tjlapgaga kjok ilgwega wleniyo kjong kjong tjok. Ga domer jek söra lok shäng kjilara obi ba tjok ko Tértulo. E Pablo rotaga, ba ilamo löng li kjishko wlo le. Eni ga epga jek öötong löng no ichaga li shwoy, Pablo rotë wlo. ² Ga Pablo rokara tjlapga lirë, ga söya lok tjwe shäng ba bokshto. Eshko ga Tértulo omrotë, tjilë Félix kong ga «Tjlapga no ichaga, pja tjwilö kësbange. Eeri ga öötong lu pjloglo ara tjän ga tjawa löng wlep, wopjilú bop kjishko, ga bop kjok miydë li kjishko ga ilëbo shäryorop ara kjok ëreshko beno pjilú, owa ilëme. ³ E kjishko ga tjawa löng wopjilú bop tjok. Enido kjone pogo ga pja roy läywe borwa pjeyogarë pjilú. ⁴ Gueniyo pja dbar jerwa ara ilëm wlo ga rokërwa bop kong ga tjawa tjilë li kus sira.

⁵ »Domer kjwe miydororwa ga kjwe owa. To shäng kjok kwang jikong judioga barwë ara, shdöya wlo le. Nopga löng kjok ëreshko kowëba nazarenoga, domer kjwe ba kägäyo. ⁶ Borwa Sbö u li ëmdë ga ie ber jong dboy Sbö kong ame wlo lara, ga sharorwa eshko e kjishko. † Eni ga jakrokos pjarë om go ba kong. Miydëp e go ga tjilökwo lërwa löng ba kjishko kës li, e jlöe» le.

⁹ Eshko ga judioga löng li tjilë ga «Eni jlöe» le lok eni.

¹⁰ Eni ga tjlapga li orkwo pingö Pablo bët, pja tjilë-zong loklo wleni, ga Pablo tjilë ga «Miydër pjilú ga pja parkë sök jushko no ilgwega lu pjloglo ara tjän. E kjishko ga tja opwikë bop bokshto wlepë. ¹¹ Eni ga tja tjilë li jlöre miydëp woydë ga jakrokëp ë pogo kong om go ga pjilú. Eeri ga öötong dbargwo sak kwara kjingsho pjök (12) ga tja öötong shäng Jerusalén kjokyo, Sbö poshrëk wlo. ¹² Eshko ga tja wlena lok shäng tjilökwo kjilopswë kar kar ëbo tjok ilëme. Eye shdöror ilaw pogo ilëme. Sbö u zlong bäng ga ilëye shäryoror ilëm, judioga syö uyo roshko ilëm, shto oblië ilëm bakoe. ¹³ Tja rote lok li ilëbo wlena jlökoyo bor shdungko wlo drete.

† Tek dénashko ga kji-bokwo ëre jyä shiraba oblië oblië ara. Ga kjone kjone tjilë ga «... ga sharorwa eshko e kjishko. Ilgwerwa borwa kjok ilgwekklo go lörorwa, gueniyo ga engkjwaga kägäyo kësbangyo ko Lisias opzrëno jek eshko ga döra borwa shjiryö dboy go. Ga tjawa ichara tek bop shwoy ba rotë.»

¹⁴ »Gueniyo lër jlökoyo ga nopga jék löng Irbo Tjaglën li go sorë ga tja omshäryë shäng eni. E kjishko ga bor rotagaga löng kjwe tjilë ga tja jék shäng Sbö tjok bëy ilëme le, gueniyo borwa tjlapgaga tek dë-nashko so Sbö li, e poshrër, kjok ilgwekklo tara Moisésdë li, e jlöe lër uunkong baŷya dik, ga kji-bokwo tara Sbö tjilökwo lagagarë li, e jlöe lër bakoe. ¹⁵ Ga tja sök Sbö koshë ga shinmoga, e woshre iröng obi uunkong, pjilö bekde, de pjilö bek ilëmdë, gueniyo woshre iröng obi. Kjwepga kjwe löng omkoshë sorë ga tja omkoshë shäng eni bakoe. ¹⁶ E kjishko ga tja drön ara, tja ber pjilö bek Sbö bokso wlo, tja ber pjilö bek nopga bokso wlo bakoe.

¹⁷ »Lu to jek pjilöböso ga tja öör jëktong shäng kjok shto oblië oblië ga tja jek öötong shäng iröng obi bor kjokshko, dbur twër oba song wleniyo kong wlo, Sbö sëngglo sör, twër ba kong ba ushko wlo bakoe löror. ¹⁸ Ga tja wlena kjwepgarë eshkoshko ga ilëye shäryër-wa lara Moisésdë, tjawa äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjilú wlo li, e shäryër pjiir shäng kjwilëe. Eshko ga nopga jék löng bor tjok ara ilëm, ga eye eng shdök löng ilëm bakoe. ¹⁹ Eshko ga judioga Asia so löng kjilöbö, ga ilëye lër bop kong li, e ina lok pjire. Zok ga epga tjwayde löng jushko om go, opping na bop bokshto, tja rote wlo. Kuya ga ilëbo shäryoror sit jlökoyo, tja rote wlo wleni ga le lok om go ga pjilú. ²⁰ Eni ilëm ga shrono löng kjwe, tja shäng ba bokshto no ilgwezlong shtoyoshko ga ilëye wlena bor tjok, tja shdungko wleni ga le lok bop kong ga pjilú. ²¹ Gueniyo ga tja le lok li kjrinaso ga pjilú. Tja shäng ba bokshtoshko ga tja tjilë ba kong dboy go ga «Tja wotjirik ga shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörë iröng obi lër. Ga tja iak shäng bomi bokshto ilgwemi wlo, tja wotjirik eni kjishko» lër ba kong eni eröe» le.

²² Irbo Tjaglën le li miyde Félixde sök pjilú. Eshko ga tjilë ga «Ilgwer eniwa tjok ilëme. Iër ber Tjlapga Lisias tjwe guing, ga ilgwer eshko jä» le. ²³ E irgo ga tjilë engkjwaga kägäyo shäng li kong ga «Pablo kjwe ios ber shäng jushko dak dak lë, gueniyo rayos shäng iguing. Ga ëbo tjwe ba ik ga som ilëm, sëya, kjimte woydë ga wëyë» le.

²⁴ Öötong dbar kjwöbö ga Félix äär shäng Pablo shwoy, ba boy Drusila tjok. Walë, e judío. Eshko ga Pablo rokara Félixde jek ba shwoy. Ga Pablo lano ba tjok, shji mär Cristo Jesús go sorë kjishko. ²⁵ Eshko ga Pablo tjilë ba kong ga «Shji woyde Sbörë ga shji jék löng pjilö bek, ilëbo shäryëy woydë owashko ga shji drön ëë, shäryëy ilëm wlo. Ga ilono ga shji ilgwega Sbörë» le.

Lara eni li kuya Félixde ga beno shäng sëya ilëm, woydë arae. Eni ga tjilë ga «Ber eni guing. Pja nomo. Tja dbar tjok ga pja rokotë obi» le. ²⁶ E irgo ga Félix shäng Pablo koshë, kong dbur twe, raye wlo le. E kjishko ga roke enido, lan ba tjok wlo.

²⁷ Shärye beno shäng eni öötong lu pjloglo pjök. E irgo ga Félix opshino ba shto dwayo, ga äska beno sök Porcio Festo. Ga Félix ber pjilú judioga tjok wlo le ga Pablo iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko.

Pablo opwlikono Festo bokshto

25 Eshko ga Festo oötong beno sök kjok eshko so ichaga oötong dbargwo mya ga opshino Cesarea kjokyo dwayo jem oötong shäng Jerusalén kjokyo. ² Eshko ga syöshtaga kägäyoga, judíoga oblë tjwíö ara wleniyo, e tōno Tjlapga Festo tjok, ga tjläno lok ara Pablo wloyo. ³ Tjlä lok ba kong ga «Tjawa kjimtöp sira. Pablo ichöp tēm söya lok borwa kong Jerusalén kjokyo» le, gueniyo e wopro ga epga löng poshäryë ba zrök irbo wlo le.

⁴ Kuya Festerö ga tjlä ba kong ga «Lläme. Pablo, e iak beno shäng no shdüzlong uyo roshko Cesarea kjokyo, ga tja wotjlik ga tja jongya wop ä iröng eshko lër. ⁵ E kjishko ga bomi tjreko ëreshko tjlapgaga tjwíö këskes wleniyo ichëmi jer bor tjok kjlöbö Cesarea kjokyo. Lläbo shäryara domer lirë owa ga rotëmi eshko ga pjíúe» le.

⁶ Ga Festo beno shäng Jerusalén kjokyo judíoga li tjreko dbargwo kjwong (8), sak kjwara (10) dik. E irgo ga to jer iröng Cesarea kjokyo. Wëshko ga oötong sök no lögwezlong shtoyo lishko, ga no ichara jek Pablo wlokjrë. ⁷ Eni ga Pablo opzrek jek äär shäng tjlapga sök lishko ga judíoga jer oötong löng Jerusalén kjokyo dwayo li jek Pablo zlong bäng, ga tjläno lok ara lläbo owa kësbang, gueniyo llëye wlëna ba kong, ber shdungko wlo drete. ⁸ Eshko Pablo opwlikë wlo ga tjlä ga «Lläye owa shäryoror lläme. Lläye shäryoror judíoga kjok lögwekklo li wloyo llëm, llëye shäryoror Sbö u li wloyo llëm, llëye shäryoror tjlapga pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li wloyo llëm bakoe» le.

⁹ Gueniyo Festo ber pjíú woydë judíoga tjok kjishko ga tjlä Pablo kong ga «¿Pja jem woydë Jerusalén kjokyo, pja lögwer eshko wlore?»

¹⁰ «Lläme. Tja shäng pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li no lögwezlong bokshto, tja lögweya wlo. Miydöp pjíú ga llëye shäryoror owa judíoga kong lläme. ¹¹ Lläbo owa shäryoror, tja ber zrökko wlo wleni ga tja zrökko. Gueniyo tjökwö le lok bor wloyo li, tja rote li jyö erö wleni ga tja twako ba kong wlo lläme. Ga rokër bop kong ga tja lögweya ber pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go» le.

¹² Eni ga Festo lano ba poshdunggaga löng li tjok. Lano pjir ga tjlä Pablo kong ga «Rokorop bor kong ga pja lögweya ber pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go. E kjishko ga pja ichër jongya ba shwoy Roma kjokyo» le.

Festo lano Agripa tjok Pablo kjishko

¹³ Dbar kjwöböso ga shto oblë so pjíúyo ko Agripa oötong shäng Cesarea kjokyo Festo ik. Agripa dor Berenice, e jek shäng ba tjok bakoe. ¹⁴ Ga beno löng eshko dbar kjwöböso. Dbar kjwara ga Festo tjläno ba kong Pablo kjishko. Tjlä ga «Domer shäng ëreshko kjlara ko Pablo, iara Félixdë beno shäng no shdüzlong uyo roshko. ¹⁵ Ga tja öör jem shäng Jerusalén kjokyo eshko ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga

kjok lögweya wleniyo, epga ba rotono bor kong ara. Woyde lok ga Pablo, e shdungko jläe lër ba kong.

¹⁶ »Ga dboryoror. Tja tjläno ba kong ga «Tjawa Roma so, tjawa sgak löng ëye iërwa zrökoba wlo jekdo, ba rotaga li tje löng ëng bokshto llëm guing lläme. Woyde ga rote lok ëng bokshto, opwlikë wlo» löror.

¹⁷ »Eni ga epga öör löng jüshko ga tja dbar zano lläme. Wëshko dö ga tja jem oötong sök no lögwezlong shtoyo lishko, ga nopga ichoror jek domer li wlokjrë, ga söra lok jek oötong shäng eshko. ¹⁸ Gueniyo ga ba rotaga shrono löng li tjläno ga llëye owa lara ba kjishko woyotjlinor dik lläme. ¹⁹ Tjläno lok ga ba kjok lögwekklo li söya shäng bëy lläme. Ga lano lok domer kjlara ko Jesús kjishko. Tjläno lok ga domer li woiono, gueniyo Pablo tjlä ga shäng së obi le lok eni eröe. ²⁰ Eshko ga llëye shäryer ga pjíú li miydër sök lläme. E kjishko ga tja tjlä Pablo kong ga «¿Pja jem woydë Jerusalén kjokyo, pja lögwer eshko wlore?» lër.

²¹ »Gueniyo ga tjlä bor kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios ber sök na, tja lögweya pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go guing» le. E kjishko ga löror beno shäng dak dak lë, ichër tjlapga pjlu li shwoy ilono ga bue guing» le.

²² Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja ëmdë ga domer li tjlä sorë kur woydë bakoe» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Bong erö ga tjlä sorë li ku-ba» le.

Pablo tjläno Pjlu Agripa bokshto

²³ Wëshko ga Agripa, Berenice, e opzreno jek löng no lögwezlong shtoyo roshko. Eshko ga shrëraba ara, romguë jong träk lläme. Löng eshko li tjlapgaga ëngkwaga kägäyo këskes wleniyo, domerga eshko so tjwíö këskes wleniyo bakoe. Oötong tōno löng ga nopga ichara Festerö jek Pablo wlokjrë, ga söra lok oötong shäng eshko. ²⁴ Eshko ga Festo tjlä ga «Pjlu Agripa, pjäy tjlapgaga tōno löng bi tjok na, domer shäng kjwe izia. Woyde judíoga kjlobirë ga domer kjwe ichër zrökoba wlo. Eni li woyde lok jüshko Cesarea kjokyo, Jerusalén kjokyo bakoe. ²⁵ Gueniyo ga bor kong ga llëye owa shäryara, ber zrökko wlo lläme. Gueniyo tjläno om go ga «Tja lögweya ber tjlapga pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go» lara. E kjishko ga ichër to eshko lër.

²⁶ »Woyde ga lläbo tër ba kjishko, ichër tjlapga pjlu kësbangyo li kong, gueniyo llëye lako ba wloyo bor kong drete. E kjishko ga rokoror tek shäng bop boksh-to, Tjlapga Pjlu Agripa, pjäy uunkong bokshto bakoe. Eni ga kjakrokoromi yötso pjir ga lläbo ber tër wlo ga tjökwö tjok wlo. ²⁷ Bor kong ga no ichër to, lögweya tjlapga pjlu kësbangyo lirë wlo ga woyde ga llë kjiy löröy ba kong yötso guing» le.

26 Eshko ga Pjlu Agripa tjlä Pablo kong ga «Woydër ga pja tjläs bop kjishko om go shara» le.

Kuya ga orkwo poyono, pjäy kjinkozong loklo wleni, ga tjlä ga ² «Tjlapga Pjlu Agripa, tja shäng jüshko bop bokshto, «Lläye lara judíogarë bor kjishko li, e eni lläme» lër bop kong miydöp wlo, ga tja wopjüe.

³ Tjawa judíoga, tjawa llëbo shäryë sorë li miydëp sök pjíúe. Tjawa ëng dboryë kar kar llë kjíshko li miydëp pjíú bakoe. Eni ga miydër ga tja tjíë bop kong ga tja kup sök pjíúe. E kjíshko ga rokër bop kong ga tja kus sök wop tjok sira guing.

⁴ »Tja miyde judíoga uunkongdë tek chirawashko dwayo. Tja shäng bor kjokshko, llëm ga Jerusalén kjokyoshko ga tja opshäryë sorë, e miyde lok pjíúe.

⁵ Miyde lok pjir ga tja fariseo tek dëna tjän, ga le lok woydë wleni ga le ga pjíúe. Ga tjawa fariseoga, judíoga kjok llgwekklo li njenwa yötso anmoyö, judíoga llamo li kjinmo. ⁶ Tjilökwö lara Sbörë borwa tjlapgaga tek dë-nashko so kong jilökoyo li, e koshër sök tyado. Era eni tjok ga tja söra lok, tek shrono shäng, tja llgwekoba e kjíshko wlo.

⁷ »Israel tjëyoga uunkong kjinggwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, tjilökwo lara li koshe löng tyado. E kjíshko ga Sbö, e poshrëya shkë dba, ga parkë löng ba kong tyadoe. Ga tjilökwo koshe löng li, tja omkoshë shäng bakoe. Tjilapga Pjlu Agripa, tja rote judíogarë löng e kjíshko! ⁸ »Shji judíoga wotjilök ga shji wolono ga shji woshre Sbörë iröng obi jilöe lëy llëm ega?

⁹ »Dëdashko ga tja wotjilöno om go ga bek wlo ga tja parkë Jesús, Nazaret so li nopga wloyo loror. ¹⁰ Ga shäryoror eni eshko Jerusalén kjokyo. Tja ichaga syöshtaga kägäyogarë, ga Jesús tjilökwo kragaga li ichoror no shdüzlong uyo roshko arae. Ga zrökobashko ga tja tjilöno ga »Kjwe zrökko» loror bebi. ¹¹ Enido ga tja öör shäng ba wilek judíoga syö uyo lok oblë oblë li roshko. Wlenor ga shdun ara, Jesús läywe owa wlo lër. Ga tja iirkono ara ba kong lok, ga irpjanor Jerusalén kjokyo lishko dö llëme. Irpjanor jek shäng kjok shto oblë oblë, oba tjëyo eniyo llëm wleniyoshko bakoe.

¹² »Shäryër shäng eni kuzong ga pjilara ga tja jek shäng jongya Damasco kjokyo, tja ichak syöshtaga kägäyogarë, pak twara lok bor kong li shäryër wlo.

¹³ Gueniyo dlo dluw dik ga in ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, kälä dbo dlo kjinmo, jek lletilet, ga tja kopjrina beno pjang pjribri bor yorkagaga jek löng li tjok. ¹⁴ Eshko ga tjawa dgoni jer löng töshko, ga kur ga ëbo tjilë bor kong arameo tjilökwo go ga »Saulo, Saulo, tja irpjam ega? Pja opyë shäng bor wloyo ga pja opshdung shäng om goshko, e so öng llë, ba shpokklo dbo stek li te om go kjoyoe» le.

¹⁵ »Kur ga tja tjilë ga »Tjilapga, tja pja ë?»

»Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja. ¹⁶ Pja kojözong. Tja weno shäng bop kong ëre, pja kjroror ber shäng bor parkaga wlo kjíshko. Woydër ga llëye inop ëre, llëye pin bop kong li, e lëp oba kong. ¹⁷ Ga pja to shäng ba lëshko ga pja wlikër judíoga wloshko dwayo, nopga judío llëm wleniyo wloshko dwayo bakoe. Pja ichër jongya nopga judío llëm wleniyo kong jilökoyo. Woydër ga epga ber löng bokkwo roshwing pjir wleni, ga jek löng kjok ro sī roshko wleni ame, jek löng iök shjiy roshko wleni shara. Woydër ga löng Ä wloshko ame, ber löng Sbö wloshko shara. Woydër ga owa pjang ba go li lön ber dret, epga iër ber löng ba pjeyo-

ga mär bor go erö li tjok wlo. Pja ichër jongya nopga judío llëm wleniyo kong, llëbo uunkong ëre shärye wlo» le bor kong.

¹⁹ »Tjilapga Pjlu Agripa, eni ga llëbo ichara Sbörë bor kong kjok dogo dwayo inor shji yoino wleni li jilöe loror, ga kololor. ²⁰ Bäm go ga tjilökwo ëre loror judíoga löng Damasco kjokyo li kong, e irgo ga judíoga löng Jerusalén kjokyo li kong, judíoga löng Judea kjokyo kjok kjwang jikong li kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. Tja tjilöno ba kong ga »Llëbo owa shäryë-mi löng li, e owa jilöe lözi, ga rayozī, ga pjäy optwos Sbö kong dey. E irgo ga llëbo shäryozī pjlo bek, pjäy kjlopswono jilöe lëba wlo» loror.

²¹ »Tja shara judíogarë Sbö u zlong bäng, tja zröya lok wlo lara e kjíshko. ²² Gueniyo tja kjimte Sbörë shäng. E kjíshko ga tja beno shäng ba tjilökwo lë nopga uunkong kong, tjilök kësks li kong, tjilök chila li kong bakoe. Llëye shäryë wlo lara Moisés, Sbö tjilökwo laga-garë dëna tjän li, e shäryono eni jilöe lër oba kong. Tjilöno lok ga »Llono ga no pjiluyo iche le Sbörë li shronoshko ga woyde ga shdungoba, wolon, ga woshre Sbörë iröng obi, shinmoga tjeng kës li bäm go. Shäryë eni, ga shji döya Sbörë sorë li roy shdüya ba pjeyoga judíoga kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. Shji jek löng kjok ro sī roshko wleniyo kong ga roy ber iök shjiy wleni» le lok beno pjang ba kjibokwo go eni» le.

²⁴ Eshko ga Pablo tjilë shäng opwikë eni wopro ga tjilökwo skokza Festorë, tjilë ba kong dbo go ga »Pablo, tja skwëre llëro? Pja oppino ara ga pja iara beno shäng skwë erä» le.

²⁵ Gueniyo kuya ga tjilë ba kong ga »Tjilapga Festo, tja skwë llëme. Tjilökwo lër li, e jilöe. Tja tjilë li, e bek lotë.

²⁶ Tjilapga Pjlu Agripa sök kjwe. Tjilökwo lër li, e miyde sök pjíúe. E shäryak lütshko llëm, e wëlee. E kjíshko ga tja tjilë shäng wlep ba boksho. Miydër pjíú ga sök kjwe ommiydë pjíúe» le. ²⁷ E irgo ga Pablo tjilë tjilapga Agripa kong ga »Tjilapga pjíú, tja woyotjilök ga llëye lara Sbö tjilökwo lagagarë li, e jilöe lëpde? Miydër ga e jilöe lëp» le.

²⁸ Kuya ga tjilë ba kong ga »Tja kjlopswep ber Cristo tjilökwo kragaga maling jüni lëpde?»

²⁹ »Wop chirare, de wop arare, gueniyo rokër Sbö kong ga pja, nopga uunkong tja kuya löng jüshko eerishko, pjäy äär ber löng Cristo tjilökwo kragaga botoya dik, gueniyo pjrik löng dröng sho bomi orkwo go jüni botoya dik llëme» le ba kong.

³⁰ Eni ga pjlu li kojono opshik kjoko wlo, kjok eshko so ichaga tjok, Berenice tjok, nopga sirkeno löng ba tjok li tjok bakoe. ³¹ Ga to opshino löng lan dboshko, tjilë lok ëng kong ga »Domer kjwe llëye owa shäryara ber zrökko wlo llëm, shdungko shäng kjërshko ëmdë llëm bakoe» le lok eni.

³² Eshko ga Agripa tjilë Festo kong ga »Domer kjwe »Rokër ga tja llgwegaga ber pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go» lara llëm kjwe ga rayoroy ga pjíúe» le.

Pablo icharaba to jongya Roma kjokyo

27 Woyotjĩna tjapagaga lirë pjir ga tjawa iche jek jongya Italia kjokyo wlo ľeshko ga Pablo, e twara lok engkjwagaga ara kagäyo kjłara kong, de wlo. Domer, e ko Julio. E engkjwaga parkë löng pjlu kës-bangyo sök Roma kjokyo li daga wleniyo. Ga kong nopga oblë shdung löng eshko, e twara lok, de wlo bakoe. ² Eshko ga kyyong pjang kjłara kësbang jek äar Adramitio kjokyo dwayo brik pjang kjwile jongya Asia kyyong tjozlong shtoyo kjrinashko kjrinashko le, ga tjawa opyono e roshko, ga tjawa opshino toe. Aristarco jek shäng borwa tjok bebi, e Tesalónica so. Tesalónica kjokyo, e Macedonia kjokyo obi. ³ Wëshko ga tjawa öötong löng kyyong tjozlong kjokyo ko Sidón. Eshko ga Pablo songe le Juliorë, ga rayara to ba pjeyoga wleni löng eshko li tk, kjimte lok wlo.

⁴ E irgo ga tjawa opshino to Sidón kjokyo dwayo. Eshko ga pjłuk tjwe jong dbo ara dlung buk kës li shwo ľekong, ga tjawa bakwe jong iröng eröe. E kjĩshko ga tjawa to jek dipzono dlung tjrëko ko Chipre, e pjłor dew ľekong pjłuk ara ľlëmshko. ⁵ E irgo ga tjawa dipzono jek dlung buk Cilicia kjokyo, Panfilia kjokyo, e bokshto, kjwo kalëkong, ga tjawa tyyono öötong löng Mira kjokyo, e Licia kjokyo obi. ⁶ Eshko ga kyyong wile-na engkjwaga kagäyo lirë pjang kjłara oblë kësbang jek äar Alejandría kjokyo dwayo, brik pjang kjwile jongya Italia kjokyo le. Eni ga tjawa opyono e roshko ba tjok, tjawa jek këgong shara wlo.

⁷ Dbar kjwöböso ga pjłuk ara kjĩshko ga tjawa jëk-tong kyyong li go wor, ga pakyo ara, eni ga tjawa jek öötong löng Gnido kjokyo gomyo. Ga tjawa jek bek łororwa, gueniyo tjawa bakwe pjłukdë ara obi kjĩshko ga tjawa dipzono jek dlung tjrëko pjang kjrina obi ko Creta, e pjłor dew ľekong pjłuk ara ľlëmshko, kjok ko Salmón li bokshto. ⁸ Ga tjawa jek löng, gueniyo dlung sor go soyo arae. Eni ga tjawa jek äar löng kjok buk kjrina kowëba Kyyong Tjozlong Shtoyo Pjłushko, Lasea kjokyo buk ba soshko.

⁹ Eshko ga tjawa barwara pjłukdë ara kuzong ga dbar to jek kop ara tjän. Shji ië ľlëm Sbö kong dbaryo shrëya judıogarë li, e to jek tjän, ga miydororwa e go ga kjok owa shunyo shrë ara dbaryo li döröe. Kjok eni ga dlung iirkë arae. E kjĩshko ga shji jek dlung kying go ga shji sjëke. Eni ga nopga jek löng li poshduna Pablorë, tjłë ga ¹⁰ «Domerga, ĩn ga shji jek löng ëre kong ľlëbo wen owa, shji kyyong kësbang ëre jer bi shjiryo, bi ľlëbo tjeng kës wle tjok. Erö ľlëme. Shji ëmdë ga jer bakoe. Shji ber löng na dey» le.

¹¹ Gueniyo ga kyyong tjozlong shtoyo eshko li, kjok owa dbaryo ga shji löng shto eshko ga pjłú ľlëme. E kjĩshko ga kyyong sogo li, ba kyyong söga shäng li, e tjłë lok engkjwaga kagäyo li kong ga «Shji jek dey» le. Nopga ľlamo löng kës li wotjłk jong e kjoyo bakoe. Tjłë lok ga «Shji opshik jüşhko dwayo dey. Tjłıy, shji jek Fenice kjokyo ga buere ĩy wlo. Eshko ga kjok owa dbaryo ga shji löng shto eshko ga pjłúe» le. Fenice kjokyo, e kyyong tjozlong kjokyo buk Creta kjokyo obi.

Eshko ga dlo jer shwo ľekong li ĩy ga wëlee. Kuya Juliorë ga tjłokwo baıya lok li kolara, Pablo ĩlıra kolara ľlëme.

Dlung kying kjok owa, pjłuk ara

¹³ Eshko ga pjłuk li tjwe jong dlung buk kës shwo ľekong, gueniyo wore. E kjĩshko ga wotjłk lok ga «Shji to ga bue» le. Eni ga ba dröng sho kyyong shakklo kës-bang łona jer dlung roshko li shira lok tëm kyyong li roshko iröng obi, ga tjawa opshino jek löng dlung tjrëko Creta li kjako. ¹⁴ Gueniyo wop tjok ga pjłuk tjwe jong kjrina obi, dlung tjrëko li shwo ľekong shara, dbo ara anmoyö, pjłuk li kowëba Nororiental, ¹⁵ ga tjawa bakwara arae. Eni ga kyyong kësbang li bojonwa ber buk pjłuk li shwo ľekong ľerwa ga äe. E kjĩshko ga kyyong li rayorowa söya pjłuk lirë om go äar kjone ga eshko. ¹⁶ Ga tjawa söra to jek dlung tjrëko buk chirawa ko Cauda pjłor dew ľekong. Eshko ga pjłuk dbo ara ľlëme. E kjĩshko ga kyyongwa chirawa sörwa pjang kjłara li irgo kjro go, e poyonwa jem kjłara li roshko ľerwa. Ga tjawa kong pak twara ara, gueniyo ga poyonorwae. ¹⁷ E irgo ga kyyong kësbang li doyo pjłira domerga lirë lok tuk, war ľlëm wlo le. Eshko ga tjłë lok engkong ga «Shji söya pjłuk kjwerë jek äar jong bo buk kjweshko ko Sirte ľishko. Kjweshko ga kjone kjoneshko ga ro chira, ga shji kyyong pjë, war bi shjiryo» le eni, ga bangkjara lok arae. E kjĩshko ga shwong kjoyo shtëgro ara pje lok pjang kjomo pjłuk shakklo kyyong jek wlo li, e łona lok ter töshko, söya pjłukdë jek eshko ľlëm wlo, ga kyyong li rayara lok söga pjłukdë om go shara.

¹⁸ Wëshko ga dlung kying go li pjłuk ara obi, tjawa bakwe dbo ara ĩyadoe. Eni ga kyyong sögaga kjarga löng ba ľlëbo söya tjeng soynekklo kës li dbuk lok jer dlung roy. ¹⁹ Wëshko ga ba orkwo om go li goshko ga shwong kjoyo shtëgro ara li dbura lok jer dlung roy, kyyung sho ľlë, kjor ľlë kyyong shakklo ľlë li tjok bakoe. ²⁰ Dbar kop ara ga kjok owa owa, pjłuk tira ľlëm dlung kying go, dlung iirkë arae. E wopro ga dlo wen ľlëm, dbala ëmdë ľlëm bakoe. Eshko ga tjawa to jek löng kjone miydërwa sira ľlëm, ga tjawa dăr, e koshërwa ame, e woyorerorwa pjire.

²¹ Eshko ga tjawa löng ioydë ľlëm dbar kop ara tjän. Eni kuzong ga Pablo kojono shäng nopga löng li tjrëko, ga tjłë ga «Domerga, shji löng Creta kjokyo obishko ga tja koloromi kjwe ga shji to löng song jüni ľlëm, ga bomi ľlëbo jeno bomi shjiryo ľlëm bakoe.

²² Gueniyo eni tjok ga rokër bomi kong ga pjäy dbokjrozong. Eye löng jüşhko ga wolon kjłara ľlëme. Gueniyo kyyong kësbang ërera jer bi shjiryo. ²³ Sbö, e bor sogo, ga tja parkë shäng ba kong ĩyado. Łuna shkëyo ga ba parkaga kjok dogo so ichara wenö shäng bor kong kjłara, ²⁴ ga tjłë bor kong ga «Pablo, ľlëye bangkjřëp ľlëme. Pja jongya pjłú kësbangyo sök Roma kjokyo li bokshto, pja ľlgweya wlo. Bop kjĩshko ga nopga löng kyyong kësbang roshko kjłobi kjwe wolon ľlëm, döya Sbörë uunkong» le. ²⁵ E kjĩshko ga pjäy dbokjrozong. Sbö, e koshër ga shji kjimte jłökoyo, lara ba

parkaga lirë bor kong sorë li eni. ²⁶ Gueniyo ga shji söya pjlukdë äär dlung tjërko pjang kjrina, ga kgyong ëre pjë dlar ber buk eshko» le.

²⁷ Eshko ga öötong dbar sak kjwara kjingsho pkëng (14) ga tjawa bakwe pjlukdë jek löng dlung ko Adriático † li kjing go obi. E shkëyo kjok rong dik ga kgyong sö-gaga li tjilë ëng kong ga «Shji ääto pjöshko dikjoyoe» le. ²⁸ Ga dlung li ro kjöm, e tjilina lok ba tjilkklo go, ga beno ro wop orkwo jyäglo †† ploglo sak kjwong (80). Wop tjok obi ga tjilina lok jek obi, ga beno ro wop orkwo jyäglo ploglo sak tjer (60). ²⁹ Eshko ga bangkjre lok ara, pjë ak go le, ga dröng sho kgyong shakklo kësks lona jer dlung roshko kjwo pkëng (4) kgyong si lëkong, kgyong li jek ame wlo. Eni ga beno löng eshko syöshtë, epga kjok shrän löng së obi wlo le. ³⁰ Eni ga kgyong sö-gaga li tök woydë kgyong li roshko dwayo le, ga opyongö löng kgyong chirawa li löng jer dlung kjing kgyong kësbang li ne lëkong. Shäryara eni, dröng sho kgyong shakklo löya wlo lara, miga tök wlo le. ³¹ Gueniyo eshko ga Pablo tjilëno ëngkjwagaga löng li kong, ba kägäyo li kong bakoe. Tjilë ba kong ga «Kjwepga kjwe ber löng kgyong kësbang ëre roshko llëm ga pjäy där llëme» le.

³² Eni ga kgyong chirawa löya kgyong sögagarë löng li, e kgyungyo zara ëngkjwagaga lirë tas tas, jer lono dlung kjing go, ga jenoe.

³³ E irgo ga kjok shränto ga Pablo tjilë nopga löng eshko uunkong kong ga «Öötong dbargwo sak kjwara kjingsho pkëng (14) tjän ga pjäy löng woydë, ga pjäy ioydë llëm bakoe. E kjishko ga rokër bomi kong ga pjäy ios sira. Pjäy löng së wlo ga woyde ga pjäy ië. Eni ga pjäy wolon kjlara llëm, bomi käkzong ëmdë ga jer pjlara llëm bakoe» le.

³⁵ Lara eni pjir ga pjlung shosho suk pjir kjrara tjeng kjwara ba wloshko, ga syöshtono Sbö kong, tjilë ga «Dli ëre tworop borwa kong. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le nopga tjeng kës li boksho. Eni ga tora bëy ga uarae. ³⁶ İya uunkong lirë ga wokjankono, ga iono lok bakoe. ³⁷ Tjawa löng kgyong li roshko uunkong ga doglo sak dbaw ploglo pjök kjingsho sak kjäk kjingsho tjer (276). ³⁸ Ga iono lok woydara bayo kjöm ga eni. E irgo ga pjlung shosho söya tjeng kgyong roshko kës li dbura jer dlung roy dret, kgyong li wënyë wlo le.

³⁹ Kjok shräno pjir ga tjawa löng kjokyo kjone miyde kgyong sögaga lirë llëme. Gueniyo İya lok ga bo jem buk eshko kjrina, la sho tjok. Eni ga wotjlik lok ga «Kjyong ëre tyëy këgo sit ga buere İy» le. ⁴⁰ Ga ba dröng sho kgyong shakklo kësks lona jer tjeng dlung roshko li, e kgyungyo zakza lok tas tas beno tjeng dlung roshko eshko. Ga ba kjlongkwang lok si lëkong ba ilgwekklo li kgyungyo döra bakoe. E irgo ga shwong kjoyo pjluk shakklo li, e poyona lok kara ba kgyong li ne lëkong, bakwe pjlukdë jek këgong pjöshko wlo lara.

⁴¹ Gueniyo to jek jong la sho töno tjeng dlung roshko li bët ga kgyong li lliktong beno buk la sho li roshko.

† Eshko dbaryo ga dlung kowëba ADRIÁTICO li, e dlung kowëba Adriático eerishko li llëme. E oblë. †† ORKWO JYÄGLO PJLARA, e CENTÍMETRO SAK PKËNG KJINGSHO SHKËNG (45) DIK.

Eshko ga ne lëkong li lliktong beno jong wir ame, ga si lëkong li, e shpoya dlung pjlubunyorë ara, ga dlöktong kjwangyo dboy dboy.

⁴² Eni ga ëngkjwagaga li tjilë ëng kong ga «Nopga dëy, söy tjeng kjwe zröy dret dey, llëm ga ichëy jek wë İ ga tök lok drete» le.

⁴³ Gueniyo woyde ba kägäyo lirë ga Pablo zröya llëme le, ga tjilë ëngkjwagaga li kong ga «Wëyë, zröy llëme. Eye wë pjlú ga optë jer dlung roy bäm go, jek wë İ äär pjë jong pjöshko. ⁴⁴ Llamö löng oblë jek kjorkwang kjing go, llëm ga kgyong dlöktong kjwangyo go bakoe» le.

Eni ga tjawa kayo döktong pjir, öötong pjöshko beno löng së uunkong.

Pablo shäng dlung tjërko ko Malta

28 Eshko ga tjawa kayo döktong pjono löng pjöshko uunkong irgo ga miydororwa ga dlung tjërko li ko Malta. ² Kjok eshko li noyo tjok, ga tjawa dara yötso tjë jikong. Eshko ga shunyo shrë pjang ara, smo ara bakoe. Eni kuzong ga iök boktöna lok, ga tjawa rokara uunkong ba zlong bäng, iökkok eshko wlo.

³ Eshko ga Pablo löng dogro töno kjilöbö, ga dbuya shäng iök li roshko. Eshko ga iök li kjlik ara kjishko ga dgur brik buk eshko kjlara, ga Pablo uara ba orkwoshko, ga dgur li beno pjang ling ba orkwo go. ⁴ İya kjok eshko sopgarë ga tjilë lok ëng kong ga «Domer kjwe owa, no zrök ä wleniyo dikjoyoe. Döktong tek dlung kjing kjok owashko dwayo ëmdë ga bi sbö shäng kjlara kowëy Kjok Ligwega Bek li, domer kjwe woyde ber shäng së llëme» le. ⁵ Gueniyo ga dgur li sringza Pblorë buk iök pjë jong ri ri li roshko, ga llëye shäryono Pablo kong llëme. ⁶ Eshko ga löng tjë jikong li wotjilino ga «Kjwe orkwo dguë jekdo, llëm ga jek buk rish wolon jekdoro» lara. Gueniyo koshe löng kjër ga dguë sira llëme. İya lok ga llëye shäryë ba kong llëm ga wotjlik lok oblë, tjilë lok ga «Bi sböpga kjlarayo li kjwe» le.

⁷ Dlung tjërko eshko so ichaga ko Publio. Ga tjawa tjyono löng lishko ga kjok ber buk soshko kjrina baİya. Eni ga tjawa wlokrara, dara yötso ba ushko dbargwo mya. ⁸ Eshko ga Publio data buk swlo ara ba bukklo kjing go, kjlik ara, roshkwë ara bakoe. Eni ga Pablo jek öötong shäng ba İk. Eshko ga syöshtono Sbö kong ba kjishko. E irgo ga orkwo iono ba kjing go, ga poptara beno pjlúe. ⁹ Roy kuya swlopaga tjeng dlung tjërko oblërë ga shrono löng Pablo shwoy uunkong, ga poptara pjire. ¹⁰ Eni ga kjok eshko sopga beno löng woowa llëm borwa kong. E kjishko ga tjawa kong llëbo twara arae. Ga tjawa brikshko ga llëbo woydororwa borwa kjimtoklo irbo wlo li, e twara lok borwa kong pjire.

Pablo jek öötong shäng Roma kjokyo

¹¹ Eshko ga kgyong kësbang pjang kjlara tek Alejandra kjokyo dwayo, pjang kjok owa jek pjir li koshë. Kgyong li poglo go ba sböpga do pjök li jyäglo tak lok. Ba

sböpga li kowe lok Cástor, Pólux. Eshko ga tjawa löng dlung tjrëko li öötong moglo myashko ga tjawa opy-ono kyyong li roshko, ga tjawa opshino to dlung tjrëko li dwayo. ¹² Ga tjawa jek öötong löng kyyong tjozlong kjokyo ko Siracusa, ga tjawa beno löng eshko dbargwo mya. ¹³ E irgo ga tjawa jek löng dlung sor go jek äär löng Regio kjokyo. Wëshko ga pjluk tjwe jong borwa irgo, ga tjawa opshino toe. E wëyo obi ga tjawa jek öötong löng Puteoli kjokyo. ¹⁴ Eni ga tjawa opshino kyyong roshko dwayo. Eshko ga pjeyoga Jesús tjlökwo kjruga wlënorwa löng kjlëbë, ga tjawa mana ber löng ba tjok sondë kjwara wlo le, ga tjawa beno löng. E irgo ga tjawa opshino to jek Roma kjokyo pjö lëkong.

¹⁵ Eshko ga tjawa roy kura pjeyoga Jesús tjlökwo kjruga löng Roma kjokyo lirë tjän. Eni kuzong ga kjone kjone opshino jer löng borwa koshë irbo. Kjong kjong jer löng borwa koshë llëbo soynezlöng shtoyo ko Apio, kjong kjong jer löng kjok kjrina obi, oba pozlong uyo lok mya lishko. Ga jer löng borwa koshaga li tya Pablorë ga beno shäng wopjlu, dbokjrono jek obi, ga tjilë Sbö kong ga «Tjawa kjimtorop kësbange. Tja wopjlu bop tjok» le. Ga epga jek iröng borwa tjok.

¹⁶ Tjawa öötong löng Roma kjokyo ga kjok ilwegaga löng eshko li, Pablo iara lok beno shäng no shdüzlong uyo roshko llëme. Kong u wlëna kjwara, iara beno sök eshko tjoksa, daga beno shäng ba tjok kjlara erä.

Pablo Sbö tjlökwo roy löno shäng Roma kjokyo

¹⁷ Öötong dbargwo mya ga judioga löng Roma kjokyo tjwif këskes wlëniyo li mana Pablorë tek ba shwoy. Ga tönö shrono löng ba shwoy ga Pablo tjilë ba kong ga «Pjeyoga, llëye shäryoror owa bi pjeyoga judioga kong llëm, bi tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo wloyo llëm bakoe. Gueniyo ga tja sharaba shäng Jerusalén kjokyo, ga tja twaraba beno tjeng Roma soppa wloshko, tja shdüya lok wlo. ¹⁸ Eshko ga tja kong llëbo jakrokara lok ara, ga llëye wlëna bor tjok, tja ber zrökko wlo llëme. E kjishko ga tja raye lok woydë.

¹⁹ Gueniyo ga woydara judioga lirë eni llëm, ga tjilëno lok ara bor wloyo. E kjishko ga tja llëye shäryër wlo ame, ga rokoror Roma so li kong ga tja ilgweya pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go loror eni, ga tja ichara lok tek na e kjishko.

»Eni gueniyo ga tja tek shäng bor pjeyoga rotaga tjlapgaga li kong llëme. ²⁰ E kjishko ga pjäy manor, pjäy in wlo, shji lan eng tjok wlo bakoe. Woydoror ga pjäy ommiydë pjlu ga no pjluoyo iche le Sbörë koshëy shji Israel tjeyoga uunkongdë löng li, koshër shäng li e. Tja

pjrik shäng na dröng sho pjang ère go, tja parkë ba kong kjishko» le.

²¹ Kuya lok ga tjilë ba kong ga «Tjawa kong kjibokwo ichayde lok tek Judea kjokyo dwayo bop kjishko llëme. Pjeyoga judioga shrono tek ey dwayo emdë ga llëye layde owa bop kjishko borwa kong llëm bakoe.

²² Gueniyo miydërwa ga kjone pogo ga oba tjilë ara nopga tjlökwo kjruga löng bopoya dik li wloyo. E kjishko ga pja wotjlik llë miydërwa woydë» le.

²³ Eni ga dbar iara lok beno jong kjwara, tön eng tjok obi wlo le. Dbaryo öötong ga nopga tönö ara Pablo sök lishko. Kjek shröngteng äär jong kjok säng go ga Sbö ber no pjluoyo sorë li roy lara ba kong ara. Ga llëye lara Moisés, Sbö tjlökwo lagagarë tek dënashko li, e pjilölgwera ba kong, no pjluoyo iche lara Sbörë li, e Jesús jlë le lok wlo.

²⁴ Kuya lok ga kjong kjong Pablo tjlökwo kjrongo, gueniyo llamora omtjlökwo kjrë woydë llëme. ²⁵ Eni ga woyotjlyra beno löng kjrinaso llëm kuzong ga opshik toe le löng. Eshko ga Pablo tjilëno ba kong, pjir wlo. Tjilë ga «Dënashko ga tjlökwo lara Sbö Sëyarë ba tjlökwo laga tek dënashko so Isaías kong, le bomi tjlapgaga löng li kong wlo. Ga tjlökwo lara pjlo beke. Tjilëno beno eni:

²⁶ »«Pja nom tjilë bor nopga ère kong ga 'Kumi löng kjër ga llë loklo miydëmi löng llëme.

Imi löng kjër ga llë tögömi llëme' lëp ba kong eni.

²⁷ Nopga ère, llëye kuya woydë llëme.

Kwomgwo bäng bängzak lok tuke.

Bokkwo ilino lok tuk bakoe.

Shäryara eni,

llëbo tya lok ba bokkwo go llëm wlo,

llëbo kuya lok ba kwomgwo go llëm wlo,

opping lok sira llëm wlo,

optwë bor kong llëm wlo,

epga dör llëm wlo bakoe." †

²⁸ »E kjishko ga woydër ga miydëmi pjlu ga no döya Sbörë li roy beno nopga judio llëm wlëniyo kong bako tjän, ga epga omkjërë» le. ††

³⁰ Eshko ga Pablo beno shäng eshko ba daga shäng li tjok lu pjloglo pjök ba u jong potjwilya tli roshko. Nopga tjwe kjlobi ba tk ga wlokjre enidoe. ³¹ Ga Sbö ber no pjluoyo sorë li roy lara oba kong ara, ga lara Tjlapga Jesucristo kjishko ara bakoe. Tjilëshko ga llëye bangkjre llëm, ga barwaga ère llëm bakoe.

† Isaías 6.9-10. †† Tek dënashko ga kjibokwo ère jyā shiraba obilë obilë ara. Ga kjone kjone tjilë ga «... le. Kuya lok ga to lok pjir, jek löng tjilë ara eng kong irbo, tjlökwo kjlopswë kar kare.»

Romanos

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjiökwo laga Jesús äska wleniyo. Eshkoshko ga Jesús tjiökwo kragaga löng Roma kjokyo ara. Epga ara judío llëm wleniyo, gueniyo kjone kjone judío. Judíoga li wotjiño ga epga kjrara Sbörè bäm go kjishko ga epga tjwlo ara, nopga judío llëm wleniyo li kjinmo. Eni ga Pablo jek woydè ba tk jilökoyo, gueniyo dbar jek eshko wlo wleýde llëm obi. Eni ga kjibokwo ère tara ba kong, llèbo li ilgweya wlo, llèbo sharyara Jesucristorè ba kong li miyde pjlu wlo bakoe. Woyotjiñkoba ga kjibokwo ère tara, sök no shdü-zlong uyo roshko Corinto kjokyo lishko.

Roma kjokyo ga judíoga li wotjiño ga epga äär ber pjlo bek Sbö bokso, kjok ilgwekklo tara Moisésdè li söya bëy kjishko, gueniyo kjibokwo ère go ga llèbo pina Pablorè ba kong ara. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, e tjwlo bek Sbö bokso. Nopga uunkong llèbo owa sharyono, ga beno löng shdüya Sbörè wlo. Gueniyo èye mär Jesús go ga ie Sbörè ber pjlo bek ba bokso, ga ber shdungko ame. Sharye eni nopga uunkong kong, judíoga kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. Kjibokwo ère go ga llèbo ère pina ba kong eni.

1 Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja Cristo Jesús parkaga. Tja rokara Sbörè, tja iara beno shäng ba tjiökwo roy pjlu laga Cristo Jesús äska. ² Dënashko ga tjiökwo pjlu ère lara Sbörè ba tjiökwo lagaga kong jilökoyo, ga tara lok beno pjang ba kjibokwo go. ³ Tjiökwo ère, e bi Tjlapga Jesucristo roy layde. E Sbö Wa weno no, David tjëyo bakoe. ⁴ Ga wolono irgo ga woshrara Sbörè iröng obi dbo ara go. E go ga shji pina Sbö Sëyarè ga e no erö llëm, e Sbö Wa bakoe.

⁵ Sbö wopjlu li kjishko ga tja rokara Jesucristorè beno ba tjiökwo roy laga ba äska, nopga judío llëm wleniyo rokër mär ber löng ba go wlo, ba tjiökwo kole lok wlo, ba ko ie lok ber kësband, tjwlo ara wlo bakoe.

⁶ Sbö nopga löng Roma kjokyo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Nopga rokara Sbörè ber Jesucristo t li pjäy bakoe. Pjäy woyde Sbörè ara.

Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlep bakoe.

Pablo syöshtono Sbö kong Roma sopga kjishko

⁸ Pjäy mär löng Jesucristo go li, e roy shdüktong kjok kjwang jikong. E kjishko ga Jesucristo ko go ga tja tjle bor Sbö kong ga tja wopjlu ba tjok bomi kjishko lër eni. ⁹ Tja Sbö parkaga. Ba Wa roy pjlu lër shäng jilökoyo. Ga miyde Sbörè om go ga pjäy woyoshrër iyado, ¹⁰ tja syöshteshko ga rokër ba kong iyado ga tja äätè bomi kjokyo llëm obi ëmdè ga tja kjimte äär bomi tk eshko.

¹¹ Tja kjimtara Sbö Sëyarè ara, ga pjäy in woydè jilökoyo, pjäy kjimte eni bako wlo, pjäy dbokjrè e go wlo. ¹² Shji èng kjimte kar kar lotè bomi kong. Tja mär

shäng Jesucristo go sorè li inomi ga pjäy dbokjrè e go. Pjäy mär löng ba go sorè li inor ga tja dbokjrè e go eni bakoe.

¹³ Pjeyoga Jesús tjiökwo kragaga, tja jek bomi tk loror ara, nopga löng eshko li pin, Jesús tjiökwo kjre lok wlo, sharyer shäng nopga judío llëm wleniyo kong kjok shto oblè oblè sorè ga eni. Lër bomi kong, miydèmi wlo. Gueniyo tja jek bomi tk lërshko ga llèbo wen bor kong iyado. ¹⁴ Nopga tjle Grecia so tjiökwore, de llëmde, nopga kjok miydè arare, de llëmde, e bor kong ga llèno llème. Bek ga Sbö tjiökwo roy pjlu lër nopga judío llëm wleniyo löng kës li kong. ¹⁵ Tja jek woydè jilökoyo Roma kjokyo, Sbö tjiökwo roy pjlu lër bomi kong eshko wlo e kjishko.

¹⁶ Tjiökwo pjlu ère lër wlo ga e lökyo bor kong llème. E dbo ara. Èye omtjiökwo kjrono ga döya Sbörè. Sharye eni judíoga kong bäm go, e irgo ga nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. Lër ga lökyo bor kong llëm e kjishko. ¹⁷ Miydèy tjiökwo pjlu ère go ga shji ie Sbörè ber pjlo bek ba bokso, shji mär ba go kjishko, tak pjang ba tjiökwo go sorè li eni. Tjle ga «Èye mär Sbö go ga era ber pjlo bek ba bokso.» †

Sbö iirkè ara nopga owa kong

¹⁸ Nopga owa to löng llèbo owa sharyè oblè oblè, tjiökwo bek li miydèba llëm wlo. Gueniyo Sbö sorè miydèy wlo li, e miydara lok pjir tjän, pina Sbörè ba kong kjishko. E kjishko ga Sbö sök kjok dogo li iirkè ba kong lok ara, ga shdüya kjangshko ga igöy wèlèe.

²⁰ Kjok ère sharyara Sbörè tek lèkong ga Sbö igöy llème. Llèbo sharyara li tydè döe. Sbö sök jilö, e sorè,

† Habacuc 2.4.

ba dbo ara li pjiir lilem, e miydëy pjiu e go, kjok ere sharyara tek lekong. E kjishko ga «Miydororwa lileme» le nopga lire ga ae. ²¹ Sbõ miydara lok emde ga iara beno lok kesbang, tjwlo ara lilem, «Tjawa wopjlu bop tjok» lara lok ba kong lilem bakoe. Opyono beno long lilebo lileno lilem li woyotjirk erõ, beno long wotjirk drete. ²² Epga kjok miydë ara le lok emde ga beno long kjok miydë lileme. ²³ Sbõ wolon lilem, e tjwlo ara bakoe. Eni emde ga poshrëya lok woydë lilem, ga rayara lok. Lilebo wolon wlo li jyaglo sharyara lok, no jyaglo, senwa jyaglo, ong jyaglo, äya kjiloshko so jyaglo bako, ga beno long ba poshrëk shara.

²⁴ E kjishko ga epga rayara Sbõrë beno long ba wotjirk owa li tjok, lilebo lökyo ara li sharye lok eng tjok wlo. ²⁵ Tjilokwo bek li rayara, Sbõ miydë lok woydë lilem kjishko. Tjilokwo bek lilem li kjayde lok shara. Lilebo sharyara Sbõrë li poshrëyde lok, gueniyo Sbõ ba sharyaga lira poshrëra lok lileme. Era poshrëkko iyado wlo. Ber eni.

²⁶ E kjishko ga rayara Sbõrë beno long ba wotjirk owa, lökyo ara wleniyo li tjok. Walëga emde ga domerga woyde ame, opyono beno long lilebo sharyako lilem li sharye eng tjok shara. ²⁷ Domerga eni bakoe. Walëga woyde lok ame, wotjirk pë domerga tjok erä. Lilebo sharyako lilem li sharyara eng tjok. Eshko ga lilebo weno ba kong li beno ba shdungglo, lilebo owa sharyara li kjishko.

²⁸ Sbõ woyotjirya lok woydë lilem kjishko ga epga rayara beno long lilebo sharyako lilem li sharye erä.

²⁹ Beno long lilebo owa sharye oblë oblë. Lilebo owa sharye, wotjirk dbur töng ba kong erõ, wotjirk owa oblë kong, no zröya, eng dboryë kar kar iir go, jyörkë, oblë iywa shjiktëng, ³⁰ oblë läywe owa, Sbõ iywa shjiktëng, eng äyoshtë, krë ara, lilebo owa wleya oblë oblë, ba data, ba mekë kole lilem, ³¹ wotjirk lilem, lileye le li sharye lilem, oblë woyde lilem, oblë songe le lilem bakoe. ³² Sbõ tjilëno ga eye opsharyë eni ga e zrökko. E miydë lok pjiu, gueniyo sharye long eni wopjlu, oblë lilebo owa sharye eni li iya lok ga long wopjlu e kjishko bakoe.

Shji shdüya Sbõrë beke

2 Gueniyo ga «No oblë lilebo owa sharyono» lëy ë kong lileme. «Miydororwa lileme» lëmi ga ae. «No oblë lilebo owa sharyono» lëmishko ga pjäy oprotë long om go, pjäy long omsharyë eni bako kjishko. ² Miydëy ga eye lilebo owa eniyo sharyono ga shdüya Sbõrë beke. ³ Eni ga «No oblë lilebo owa sharyono» lëmi, gueniyo pjäy long omsharyë eni bako wleni ga miydëmi pjiu ga pjäy shdüya Sbõrë eni bakoe. ⁴ Miydëmi pjiu ga Sbõ wopjlu ara anmoyõ, shji shdüya maling lilem, iirkë bi kong maling lilem bakoe. Gueniyo lilebo owa sharyëmi long li rayëmi lilem ga «E lileno lileme» lëmi lileme. Shji shdüya maling lilem, ba wopjlu li kjishko, gueniyo woyde ga lilebo owa sharyëy long li, e owa jlõe lëy, ga rayëy.

⁵ Gueniyo ga lilebo owa sharyëmi long li rayëmi woydë lilem, lileye kumi woydë lilem kjishko. E kjishko ga Sbõ iirkë bomi kong jëk këgong këgong, ga no ilgwe-

zlong dbaryoshko ga no ilgweya beke. ⁶ Eshko ga no kjlara kjlara potjwleya, lilebo sharyara dö li kjishko.

⁷ Eye drön lilebo pjiu sharyë, ber tjwlo ara Sbõ bokso wlo, äär ber long së iyado ba tjok wlo ga ie Sbõrë ber long së iyado ba tjok. ⁸ Gueniyo eye wotjirk ba kjishko dö, tjilokwo bek li kjre lilem, long lilebo owa sharyë ga shdüya kjange. ⁹ Eye long lilebo owa sharyë ga kong lilebo iche owa ara, ber long song jlõ wlo. Sharye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judio lilem wleniyo kong bakoe. ¹⁰ Gueniyo eye long lilebo pjiu sharyë ga lilebo pjiu twe ba kong, ie ber long tjwlo ara, ie ber long wlep bakoe. Sharye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judio lilem wleniyo kong bakoe. ¹¹ Sharye eni, shji uunkong ilgweya bek kjishko.

¹² Eye lilebo owa sharyono ga shdüya. Eye kjok ilgwekklo tara Moisésdë li miydono ga ilgweya, kjok ilgwekklo li go. Eye kjok ilgwekklo li miydono lilem ga ilgweya, lilebo miydara li go. ¹³ Eye ber pjlo bek Sbõ bokso, kjok ilgwekklo li miydara kjishko lileme. Eye omkolono ga era ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁴ (Nopga judio lilem wleniyo, kjok ilgwekklo li miydë lok lileme. Gueniyo ga lileye sharye long li pjüre, de oware, e miydë lok pjiu, ga lilebo sharye owashko ga miydë lok ga e owa. Eni ga lilebo sharye lok pjiu, tak pjang kjok ilgwekklo li go sorë li enishko ga miydëy e go ga kjok ilgwekklo li tak beno pjang ba pjugwo wleni, ga woyotjirya long om go.) ¹⁶ Llono ga Jesucristo iche Sbõrë nopga uunkong ilgwek, lilebo woyotjirna ba pjiushko li kjishko. Sbõ tjilokwo roy pjiu lër oba kongshko ga lër eni iyado.

Judioga, kjok ilgwekklo tara Moisésdë

¹⁷ Pjäy kjone kjone judioga lëmi. Pjäy mär kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, ga pjäy krë ara, pjäy Sbõ nopga lëmi kjishko. ¹⁸ Lileye woyde Sbõrë li miydëmi pjiu, lileye ber pjiu anmoyõ li miydëmi pjiu bako, pjäy oppino kjok ilgwekklo li go kjishko lëmi. ¹⁹ Tjilokwo bek li, kjok miydë li, e tak pjang kjok ilgwekklo li go. Eni ga pjäy wotjirk ga kjok ilgwekklo li miydëmi pjiu kjishko ga pjäy nopga kjok igõ lilem wleniyo bapshiga lëmi, pjäy so iök shjiy kjoyo, nopga to long kjok ro sï roy wleni li kong lëmi bakoe. Pjäy opyë woydë ber long nopga kjok miydë lilem li pingga, kjwozirga poshdungga bakoe. ²¹ Eni ga pjäy oba pingga, pjäy om go opping woydë lilem ega? «Shji lürkë lileme» lëmi oblë kong, gueniyo pjäy om go long lürkë. ²² «Shji pë oma boy oblë tjok lileme» lëmi oblë kong, gueniyo pjäy om go omsharyë eni. Sbõppa jyaglo, e iywomi shjiktëng lëmi, gueniyo lilebo luyotkëmi sbõppa jyaglo li syõ uyo roshko dwayo. ²³ Pjäy krë ara, kjok ilgwekklo li kjishko, gueniyo kolëmi long lileme. Eni ga Sbõ iëmi long tjwlo lilem, ²⁴ tak pjang ba tjilokwo go sorë li eni. Tjilë ga «Bomi kjishko ga Sbõ ko li läywe nopga judio lilem wleniyo owa.» †

²⁵ Jilokoyo ga eye kjok ilgwekklo li kolë ga doyo jyä tak pjiir li ba kong ga tjwlo tjok. Gueniyo eye omkolë lilem ga ba kong ga e tjwlo lileme. ²⁶ Nopga doyo jyä tak lilem

† *Isaiás 52.5; Ezequiel 36.22.*

wleniyo lira, kjok ilgwekklo li kolara wleni ga beno löng doyo jyã tak pjir wleni Sbö bokso. Gueniyo pjây kjok ilgwekklo li miydaga, pjây doyo jyã tak pjir bakoe. Eni ëmdë ga kjok ilgwekklo li koloromi llëm kuzong ga epga ber löng bomi rotaga.

²⁸ ¿Judíoga jlökoyo li ë? Eye dataga judío dö ga e judío jlökoyo llëme. Eye doyo jyã tak pjir dö ga e judío jlökoyo llëm bakoe. ²⁹ Nopga wotjïk bek ba pjíushko li, judíoga jlökoyo li epga. Eye doyo jyã tak pjir, tak pjang kjok ilgwekklo go sorë li eni ga e beno löng jyã tak pjir jlökoyo llëme. Eye ber jyã tak pjir jlökoyo wlo ga woyde ga jyã te Sbö Sëyarë ba pjíushko wleni. Nopga eniyo poshrëga norë llëm, poshrëga Sbörë.

3 Eni ëmdë ga eye judío, eye doyo jyã tak pjir, e llëno llëme lotë llëme. ² Sbö tjíokwo onmo li iara beno tjeng ba wloshko. ³ Gueniyo kjone kjone Sbö rayono pjire. ¿E kjïshko ga llëye lara Sbörë ba kong jlökoyo li shärye eni llëme lëmire? ⁴ Eni llëme. Nopga uunkong jyörkë wleni ëmdë ga Sböra tjíë bek iyado, tak pjang ba tjíokwo go sorë li eni. Tjíë ga

«Pja rotëbashko ga
tjíokwo lorop kës li, e beke lëba eni.
Ëbo ilgwepshko ga
ilgwerop beke lëba eni bakoe.» †

⁵ No kjone kjone tjíë ga «Tjawa llëbo owa shäryono kjïshko ga ikoba wëlé e go ga Sbö, e pjílo beke. E kjïshko ga tjawa shdüya Sbörë li owa» le lok eni. ⁶ Miga eni llëme. ¿Sbö owa jlökoyo kjwe ga nopga löng kjok ëre kjing go li ilgweya sorëro? ⁷ No kjone kjone obi tjíë ga «Tjawa jyörkono kjïshko ga ikoba wëlé e go ga Sbö, e tjíë beke. Eshko ga Sbö beno kësbang, tjwíö ara. ¿Eni ga tjawa shdüya llëbo owa shäryororwa li kjïshko ega?» le lok eni. ⁸ Eni wleni kjwe ga «Llëbo owa shäryoydë dey, llëbo pjíú li wen wlo» lëy eni dey. No kjone kjone tjíë ga tjawa tjíëno eni le, miga e lorwarë eni llëme. Eye tjíëno eni ga shdüya Sbörë beke.

Eye sök pjílo bek llëme

⁹ ¿Eni ga shji judío kjïshko ga shji pjíú, oblë kjinmore? Eni llëme. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, e llëbo owa shäryono uunkong, lororwa sorë li eni, ¹⁰ tak pjang Sbö tjíokwo go sorë li eni. Tjíëno beno eni:

«Eye pjílo bek Sbö bokso kjíara llëm,
¹¹ Sbö tjíokwo llë loklo miydaga ërë llëm,
Sbö wléga ërë llëm bakoe.

¹² Sbö rayara nopga uunkongdë,
beno löng tjwíö llëme.
Llëbo pjíú li shäryaga ërë llëme.» ††

¹³ «Epga jyörkë erä.
Ga tjíokwo le lok li kjïshko ga
nopga woíon.» ‡

«Shji uara dgurdë ga shji woíon,
ga tjíokwo le lok li kjïshko ga nopga woíon bakoe.» ††

¹⁴ «Tjíë owa iyado,
llëbo wen owa oblë kong wlo.» ††

¹⁵ «Wotjïk no zrök erä.

¹⁶ To löng kjone pogo ga no kjone kjone pjiya, kjone kjone ie ber löng woydë ara bakoe.

¹⁷ To löng wíëp oblë tjok sorë miyde lok llëme.» †††

¹⁸ «Sbö ëmdë ga bangkjre lok llëme.» †††

¹⁹ Miydëy ga kjok ilgwekklo li twara Sbörë judíoga kong, kole lok wlo. Shäryara eni, nopga uunkong ilgweyashko ga llëye le lok ba kong ga ä wlo. ²⁰ Kjok ilgwekklo kës li kolaga ërë llëme. E kjïshko ga eye ie Sbörë ber pjílo bek ba bokso, kjok ilgwekklo li kjïshko llëme. Kjok ilgwekklo li twara beno e kong wlo llëm, twara beno shji llëbo owa shäryë li miydoklo wlo erä.

Nopga ie Sbörë ber pjílo bek ba bokso, mär Jesucristo go kjïshko

²¹ Nopga ber pjílo bek Sbö bokso sorë li tara beno pjang kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, kjibokwo tara Sbö tjíokwo lagaga tek dënashko sorë li go bakoe. Ga eerishko ga e pina Sbörë bi kong wëléë. Nopga ber pjílo bek ba bokso, kjok ilgwekklo li kjïshko llëme.

²² Nopga ie ber pjílo bek ba bokso, mär Jesucristo go kjïshko erä. Nopga uunkong döya eni, judíoga, nopga judío llëm wleniyo bakoe. ²³ Nopga uunkong llëbo owa shäryono, llëye woyde Sbörë shärye wlo li shäryaga ërë llëme. ²⁴ Gueniyo Sbö wopjíú li kjïshko ga nopga döya ba shdungglo dbo dorko dwayo iguing, Cristo Jesús woíono ba kjïshko li kjïshko. Nopga ie ber pjílo bek ba bokso eni. ²⁵ Jesucristo ichara woíon, owa pjang nopga go li löya ber dret ga pjíú wlo, mär löng srëng kwono li go kjïshko. E kjïshko ga beno löng shdungko ame. Shäryara eni, llëbo shärye bek iyado li pïya nopga kong wlo. Dënashko ga nopga shduna llëbo owa shäryara li kjïshko llëm, iirkë maling llëm kjïshko. Gueniyo eerishko ga eye mär Jesús go ga ie ber pjílo bek ba bokso. Miydëy e go ga llëbo uunkong shärye bek iyado.

²⁷ ¿Eni ga shji krë llë kjïshko ga pjíú? Shji krë llë kjïshko ga äe. Miydëy pjíú ga nopga ber pjílo bek Sbö bokso, mär Jesús go kjïshko, kjok ilgwekklo li kole kjïshko llëme. Eni ga shji krë llë kjïshko ga äe. ²⁹ ¿Ga Sbö, e judíoga Sbö eröre? Eni llëme. E nopga judío llëm wleniyo Sbö bakoe. ³⁰ Sbö sök kjíaraso eröe. Nopga doyo jyã tak pjir li ie ber pjílo bek ba bokso, mär löng Jesús go kjïshko. Nopga doyo jyã tak llëm lira ie ber pjílo bek ba bokso, mär löng Jesús go kjïshko bakoe. ³¹ ¿Eni ga pjây wotjïk ga tjawa mär löng Jesús goshko kuzong ga kjok ilgwekklo li ber tjwíö ame lorwarë löng eni lëmire? Eni llëme. Kjok ilgwekklo li tjwíö ara lorwarë.

Abraham iara Sbörë beno pjílo bek ba bokso, mär ba go kjïshko

4 ¿Era eni ga bi kjokë Abraham lira, llëbo weno ba kong dënashko li, shji opping ba go llë? ² E beno pjílo bek Sbö bokso, llëbo pjíú shäryara li kjïshko kjwe ga krë ga pjíúe. Gueniyo krë Sbö bokso ga äe. ³ Sbö tjíokwo tak pjang eni: «Abraham iara Sbörë beno pjílo

† Salmo 51.4. †† Salmo 14.1-3; Salmo 53.1-3; Ecclesiastés 7.20. ‡ Salmo 5.9. †† Salmo 140.3. †† Salmo 10.7.

††† Isaías 59.7-8. ††† Salmo 36.1.

bek ba bokso, ba tjlökwo kjrara, ga mär beno shäng ba go li kjishko.» †

⁴ No kjlara parkë oblë kongshko ga parkaga li potjwlyëya. Eshko ga e ba sëngglo lëy llëm, e pak shäryara ba kong li potjwlyëde. ⁵ Gueniyo nopga owa wleniyo ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, epga mär ba go kjishko, llëbo pjlu shäryara lok ba kong li kjishko llëme. ⁶ Bi tjlapga tek dënashko so David tjläno eni bakoe. Tjläno nopga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso kjishko. Epga iara beno pjlo bek ba bokso, llëbo pjlu shäryara lok kjishko llëme. Eni ga beno löng wopjluë. Tjläno beno eni:

⁷ «Ëye, owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret, shdüya ame wlo ga era ber wopjluë.

⁸ Ëye, llëbo owa shäryara li woyoshre Sbörë ame ga era ber wopjluë bakoe.» ††

⁹ Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko lororwa eni tjän. ¿Eni ga ba wopjluë li beno nopga doyo jyä tak pjir li kong eröre? Eni llëme. E beno nopga doyo jyä tak llëm li kong bakoe. ¹⁰ Abraham iara beno pjlo bek ba bokso, doyo jyä tak llëm obishko. ¹¹ Lu to jek ara irgo ga ichara Sbörë doyo jyä të, iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko tjän li jyäglo. Eni ga beno nopga doyo jyä tak llëm mär Sbö go, ie ber pjlo bek ba bokso wlo li data wleni. ¹² Nopga doyo jyä tak pjir lira mär Sbö go, Abraham omshäryono doyo jyä tak llëm obishko dik wleni ga Abraham beno ba data wleni bakoe.

¹³ Sbö tjläno Abraham kong jlökooyo, ba tjëyo tek ber ba irgo li kong ga kjok uunkong ère twe ber ba kong lok lara eni. Tjlokwo li kjrara lok, ga mär beno löng Sbö go. E kjishko ga iara beno pjlo bek ba bokso. Tjlokwo li beno ba kong e kjishko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li söra bëy kjishko llëme. ¹⁴ Eni ga shji iche mär kjok llgwekklo li go, tjlokwo lara jlökooyo li kjrëy wlo kjwe ga shji mär Sbö go li tjwlo llëm, tjlokwo lara jlökooyo li tjwlo llëm bakoe. ¹⁵ Kjok llgwekklo, e kolako. Eni ga èye kjok llgwekklo tjok wleni ga kole llëm ga shdüya Sbörë. Gueniyo èye kjok llgwekklo llëm wleni ga shdüya llëm, llëbo kolako ba kong llëm kjishko.

¹⁶ Eni ga Sbö wopjluë li kjishko ga llëbo lara Abraham kong jlökooyo, Abraham mär ba go kjishko. Eni ga tjlokwo li ber nopga uunkong mär ba go Abraham dik li kong, kjok llgwekklo li kolagaga kong dö llëme. Eni ga Abraham beno nopga uunkong mär Sbö go baïya dik li data wleni, ¹⁷ tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjlä ga «Pja ioror beno tjëyoga ara data.» † Tjlokwo ère lara Sbörë ba kong jlökooyo, tjlokwo lara ba kong bäm go li kjrara, ga mär beno shäng ba go kjishko. Nopga wolonon tjeng li woshre ga pjluë. Eni ga èye wentë llëm obi ga iche wen ga pjluë bakoe.

¹⁸ Llëbo lara Sbörë Abraham kong jlökooyo, gueniyo shärye sorë miyde Abrahamdë llëme. Eni ëmdë ga tjlokwo li kjrara, ga beno sök ba koshë. E kjishko ga beno tjëyoga ara data, lara ba kong sorë li eni. ¹⁹ Eshko ga lu pjloglo sak dbäw (100) dik kjishko ga miyde pjluë

ga wapga ame. Ba boy Sara wapga ame li miyde pjluë bakoe. Eni ëmdë ga beno shäng mär Sbö go jlökooyo. ²⁰ Sbö tjlokwo li jyö lara llëm, shärye eni llëm kjwe lara llëm bakoe. Beno shäng mär ba go erä, ga poshrëra ara. ²¹ Eshko ga miyde pjluë ga Sbö dbo ara, llëye lara ba kong jlökooyo li shärye eni wlo. ²² Iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso e kjishko, ²³ tak pjang ba tjlokwo go sorë li eni. Gueniyo tak pjang ba kong dö llëm, ²⁴ tak pjang bi kong bakoe. Shji uunkong mär löng Sbö go ère ie ber pjlo bek ba bokso. Bi Tjlapga Jesús woshraga iröng obi li e. ²⁵ E ichara wolonon, owa pjang bi go li potjwlyëkklo, ga woshrara iröng obi, shji ie ber pjlo bek ba bokso wlo.

Shji löng wlyëp Sbö tjok

⁵ Eni ga shji mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga shji iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, ga shji iara Jesucristorë beno wlyëp Sbö tjok shara. ² Shji mär löng Cristo go kjishko ga shji kjimte Sbörë iyado, ba wopjluë li kjishko. Ga shji äär ber löng baïya dik li koshëy löng wopjluë. ³ Miydëy ga shji shdungoba li ber bi kong pjluë, shji dbokjre wlo, shji ber löng wokjang wlo bakoe. E kjishko ga eerishko ga shji shdungoba wleni ga shji löng wopjluë. ⁴ Shäryoroy eni ga Sbö ber wopjluë bi tjok. E kjishko ga llëbo pjluë shärye bi kong li koshëy ber löng wopjluë. ⁵ Ga shärye eni jlökooyo. Bi go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok, ga shji woyde Sbörë ara li pina bi kong wlyëe. Miydëy e go ga llëbo pjluë koshëy löng li shärye eni jlökooyo.

⁶ Shji opdök om go ga äe. Gueniyo Cristo wolonon bi kjishko, Sbö woydëy löng llëm obi gueniyo. ⁷ No optwë wolonon oblë kjishko ga kjange. Kjone kjwe optwë eni, no pjlo bek wleniyo kjishko. ⁸ Gueniyo shji woyde Sbörë ara li pina bi kong eni: Shji löng llëbo owa shäryë obishko ga Cristo wolonon bi kjishko.

⁹ Shji iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, Cristo wolonon, srëng kwono li kjishko. Miydëy e go ga no llgwezlöng dbaryo ga Sbö iirkë bi kong llëm, ga shji shdüya eshko llëm bakoe. ¹⁰ Dënashko ga shji Sbö wloyoga obishko ga shji iara beno löng wlyëp ba tjok, ba Wa wolonon li kjishko. Ga ba Wa sök së obi kjishko ga shji döya bi shdungglo dbo dorko, ga shji ie ber löng së iyado ba tjok. ¹¹ Gueniyo erö llëme. Shji iara Sbörë beno löng wlyëp ba tjok, bi Tjlapga Jesucristo kjishko. Shji löng wopjluë e kjishko bakoe.

Adán, Jesucristo

¹² Dämärshko ga domer kjlaraso llëbo owa shäryono, ga beno shäng wolonon wlo e kjishko. Eni ga nopga uunkong beno löng wolonon wlo, uunkong li llëbo owa shäryono kjishko. ¹³ Kjok llgwekklo tara Moisésdë li twayde Sbörë nopga kong llëm obishko ga nopga löng llëbo owa shäryë tjän, gueniyo kjok llgwekklo llëmshko ga èye ie Sbörë ber löng shdungko, kjok llgwekklo li kolara llëm kjishko llëme. ¹⁴ Eni ëmdë ga Adán dbaryo äär jong Moisés dbaryoshko ga nopga wolonon. Adán llëbo owa shäryono, tjlokwo lara Sbörë ba kong li

† Génesis 15.6. †† Salmo 32.1-2. ‡ Génesis 17.5.

kolara llëm kjishko. Epgara llëbo owa shäryono, eshko ga kjok llgwekklo llëm gueniyo.

Adán llëbo owa shäryono, ga nopga uunkong beno löng wolon wlo, llëbo owa shäryara domer kjilarasore li kjishko. Llëbo shäryara Jesucristore li, e beno eni bakoe. Ba kjishko ga nopga döra Sböre ara, ba wopjlu li kjishko, ga tjwlo shira llëme. Miydë e go ga Sbö wopjlu li tjwlo ara, llëbo owa shäryara Adändë li kjinmo. ¹⁶ Llëbo owa shäryara domer kjilarasore li kjishko ga nopga uunkong beno löng shdungko. Gueniyo Sbö wopjlu li kjishko ga shji llëbo owa shäryono ara ëmdë ga shji iara beno pjlo bek ba bokso. ¹⁷ Domer kjilaraso llëbo owa shäryono li kjishko ga nopga uunkong beno löng wolon wlo. Gueniyo Sbö wopjlu li tjwlo ara e kjinmo. Jesucristo kjishko ga ëye iara beno pjlo bek ba bokso ga ie ber löng së tyado ba tjok, ga tjwlo shiya llëme.

¹⁸ Domer kjilaraso llëbo owa shäryono li kjishko ga nopga uunkong beno löng shdungko. Eni ga domer kjilaraso llëbo pjlu shäryono li kjishko ga nopga uunkong ber löng së tyado Sbö tjok ga pjlu, ie Sböre ber pjlo bek ba bokso li kjishko. ¹⁹ Domer kjilaraso Sbö kolono llëm kjishko ga nopga uunkong beno löng llëbo owa shäryaga erä. Eni ga domer kjilaraso Sbö kolono kjishko ga nopga ara iara beno pjlo bek ba bokso.

²⁰ Kjok llgwekklo tara Moisésdë li twara Sböre nopga kong, llëbo owa shärye löng li miyde lok jek këgong wlo. Ina lok e go ga llëbo owa shärye löng li kësrange. E go ga miydara lok ga Sbö wopjlu li kësrange bakoe. ²¹ Dënashko ga llëbo owa li, shji wlëna, iara beno löng wolon wlo. Gueniyo eerishko ga Sbö wopjlu li, shji wlëna, ga shji iara beno pjlo bek ba bokso bi Tjlapga Jesucristo kjishko. E kjishko ga shji iara beno löng së tyado ba tjok.

Shji wolono wleni, shji löng së jlökoyo bakoe

6 ¿Eni ga llë löydë? ¿Shji llëbo owa shäryë jek këgong, Sbö wopjlu li ty jek këgong wlo löydëre? ² E löydë llëme. Eye wolono ga ichëy llëbo shäryë ga äe. Shji iche bi wotjlik owa lirë ame eni wleni bakoe. ¿Eni ga shji ber löng llëbo owa shäryë sorëro? ³ Shji waraba jer di roshko, shji töno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko. E shji wolono ba tjok wleni loklo. ¿E miydëmi llëmdo? ⁴ Cristo wolonoshko ga jnenaba buk sakshko. E irgo ga woshrrara Data Sböre iröng obi, ba dbo ara go. Ga shji waraba jer di roshko li, e shji wolono, jnenaba tjeng ba tjok ba owa wleni loklo. Shji opshik tem di roy dwayo iröng obi li, e shji beno löng tjaglën wleni loklo bakoe.

⁵ Shji töno beno tjeng ba tjok, shji wolono ba tjok wleni kjishko. Miydë e go ga shji woshre Sböre iröng obi ba tjok wleni bakoe. ⁶ Bi wotjlik owa dënashko li, e lok beno pjang kjlös go Cristo tjok wleni, shji iche llëbo owa shäryë ame wlo, shji ber tjeng ba dbo dorko ame wlo bakoe. ⁷ Shji wolono wlenishko ga shji beno ichaga llëbo owa lirë ame.

⁸ Shji wolono Cristo tjok wleni kuzong ga miydëy ga llono ga shji ber löng së ba tjok bakoe. ⁹ Miydëy ga Cristo woshrrara Sböre iröng obi kuzong ga wolon ame, beno shäng së tyado wlo. ¹⁰ Wolono pjlaraso, owa pjang nopga uunkong go li potjwlekklo, ga wolon ame. Beno sök së, llëye woyde Sböre li shäryë wlo.

¹¹ Pjäy wotjlik eni bakoe. Pjäy wolono wleni, pjäy iche bomi wotjlik owa lirë ame wlo. Pjäy löng së jlökoyo, pjäy töno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko, llëye woyde Sböre li shäryëmi wlo. Pjäy wotjlik eni. ¹² E kjishko ga shji löng së obishko ga shji iche bi wotjlik owa lirë ame, shji woyde bi doyorë llëbo owa shäryëshko ga shäryëy llëm wlo. ¹³ Bi doyo ichëy llëbo owa shäryë llëme. Pjäy optwos Sbö kong dey. Pjäy iara beno löng së jlökoyo kuzong ga bomi doyo ichoz llëbo pjlu shäryë dey. ¹⁴ Pjäy beno ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ame, pjäy beno ichaga Sbö wopjlu lirë shara. E kjishko ga pjäy ichaga ber bomi wotjlik owa lirë ame.

Dënashko ga shji löng bi wotjlik owa dbo dorko

¹⁵ Shji beno löng ichaga kjok llgwekklo lirë ame, shji beno ichaga Sbö wopjlu lirë shara. ¿Enira shji ber löng llëbo owa shäryë ga pjlu? Eni llëme. ¹⁶ Shji opyë oblë kolëshko ga shji tjeng ba wloshko. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga shji opyë bi wotjlik owa li kolë wleni ga shji iche wolon. Gueniyo shji opyë Sbö kolë wleni ga shji ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁷ Dënashko ga pjäy löng bomi wotjlik owa li kolë eröe. Eni ëmdë ga tjlokwo kuromi li kjrromi, ga koloromi bakoe. Pjäy döktong llëbo owa shäryëmi löng li dbo dorko dwayo, pjäy beno löng ichaga llëbo pjlu lirë shara. Tja wopjlu Sbö tjok e kjishko.

¹⁹ Tja tjë shäng bomi tjok ëre llë loklo miydëmi maling llëm, bomi wotjlik owa li kjishko. E kjishko ga tja tjë shäng bomi kong llëbo jyänglo ëre go, miydëmi wële wlo. Dënashko ga bomi doyo ichëmi löng llëbo owa shäryë oblë oblë. E kjishko ga llëbo owa shäryoro mi jek këgong këgong. Eerishko ga bomi doyo ichoz llëbo pjlu shäryë dey, pjäy ber tjeng dboy Sbö kong wlo. ²⁰ Pjäy löng bomi wotjlik owa li kolë obishko ga llëbo pjlu li woyotjlinomi llëme. ²¹ ¿Llëye pjlu shiromi e go? Eshko ga pjäy iara beno löng wolon wlo erä, ga eerishko ga e lökyo bomi kong ara. ²² Gueniyo pjäy döra Sböre bomi wotjlik owa li dbo dorko dwayo, pjäy iara beno löng ba kolë shara. ¿Llëye pjlu shimi löng e go? Pjäy äär ber löng dboy Sbö kong, ga llono ga pjäy ber löng së tyado ba tjok bakoe. ²³ Shji llëbo owa shäryë wleni ga shji potjwlekklo tjok, shji wolon li e. Gueniyo shji töno beno tjeng Cristo Jesús tjok wleni ga shji ie Sböre ber löng së tyado ba tjok, ga tjwlo shiya llëme.

Eye wolono ga ichaga kjok llgwekklorë ame

7 Pjeyoga, kjok llgwekklo li sorë, e miydëmi pjlu. Eye wolono ga iche kjok llgwekklo lirë llëm, nopga löng së li ichayde döe. ² Kjok llgwekklo buk kjrina, tjë

ga walë orkwosmok shäng pjir ga woyde ga ber sök ba lanma tjok iyado, raye llëme. Gueniyo ba lanma wolonoshko ga kjok llgwekklo li beno ba kong tjiwö ame. ³ Eni ga walë orkwosmok shäng pjir li lanma sök së obishko ga orkwosmono domer oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde lëba eni. Gueniyo ba lanma wolonoshko ga kjok llgwekklo li beno ba kong tjiwö ame, orkwosmok domer oblë tjok ga pjluë. Eshko ga llëbo owa shärye llëme.

⁴ Pjeyoga, shji eni wleni bakoe. Shji wolono Cristo tjok wleni kuzong ga shji döktong, shji beno ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ame. Cristo woshrra Sbörë iröng obi, ga shji beno löng ichaga erë shara, shji ber löng llëbo pjluë shäryë Sbö kong wlo. ⁵ Dë-nashko ga shji ichaga bi wotjlik owa lirë. Ga kjok llgwekklo li miydoroyshko ga shji wotjliko llëbo owa tak pjang e go li shäryë jek këgong erä. Eshko ga shji löng wolon wlo e kjishko. ⁶ Gueniyo eerishko ga shji wolono löng wleni kuzong ga shji döktong kjok llgwekklo li dbo dorko dwayo, shji ichaga erë ame. Ga shji beno löng së tjiagiën wleni, shji parkë Sbö kong oblë wlo. Shji ichaga kjok llgwekklo tak pjang kjibokwo go tek dëdashko lirë ame, shji beno löng ichaga Sbö Sëyarë shara.

Shji llëbo pjluë shäryë woydë, gueniyo llëbo owa shäryoydë döe

⁷ ¿Eni ga llë löydë? ¿Kjok llgwekklo li owa löydëre? Eni llëme. Kjok llgwekklo li miydoror llëm kjwe ga llëbo owa shäryoror shäng li owa miydoror llëme. Kjok llgwekklo tak pjang kjrina tjilë ga shji oma llëbo koik llëme. † E miydoror llëm kjwe ga llëbo koïnor shäng li owa miydoror llëme. ⁸ Gueniyo ga kjok llgwekklo li miydororshko ga tja wotjliko llëbo koik ara anmoyö. Gueniyo kjok llgwekklo llëm kjwe ga shji iche bi wotjlik owa lirë llëbo shäryë eni llëme. ⁹ Dëdashko ga kjok llgwekklo li miydotë llëm obishko ga tja sök pjluë loror. Gueniyo miydororshko ga llëbo owa shäryoror shäng li owa igör wëllë, ga tja ber wolon wlo e kjishko li miydoror kjok llgwekklo li go bakoe. ¹⁰ Kjok llgwekklo li twak beno bi kong, shji ber löng së iyado sorë li miydoklo. Gueniyo shji iara beno löng wolon wlo shara.

¹¹ Kjok llgwekklo li miydororshko ga tja jyäpgwara bor wotjlik owa lirë. Eshko ga tja wotjliko llëbo owa shäryë ara anmoyö, ga tja wolon wlo e kjishko miydoror kjok llgwekklo li go. ¹² Eni ëmdë ga kjok llgwekklo twara Sbörë bi kong li, e pjluë, pjlo beke. ¹³ ¿Eni ga tja beno shäng wolon wlo li laga kjok llgwekklo pjluë lirë lotëre? Eni llëme. Tja beno shäng wolon wlo li laga llëbo owa shäryoror shäng lirë. Kjok llgwekklo li beno ba miydoklo erä, llëbo owa shäryoror shäng li owa igör wëllë e go wlo.

¹⁴ Miydëy pjluë ga kjok llgwekklo li twaga Sbörë. Gueniyo tjara no, tja shäng bor wotjlik owa li dbo dorko erä. ¹⁵ Llëbo shäryër shäng li sorë miydër shäng llëme. Llëbo shäryër woydë li shäryër llëme. Llëbo shäryër woydë llëm li shäryotë shäng döe. ¹⁶ Eni ga

llëbo shäryër woydë llëm li shäryër shäng kuzong ga miydër e go ga kjok llgwekklo li pjluë jilë. ¹⁷ Eni ga llëbo shäryër shäng li shäryaga tjarë ame, shäryaga bor wotjlik owa lirë erä. ¹⁸ Miydër ga bor wotjlik owa li kjishko ga tja wotjlik bek sira ëmdë llëme. ¹⁹ Llëbo pjluë shäryër woydë li shäryër llëme. Llëbo owa shäryër woydë llëm li shäryotë döe. ²⁰ Eni ga llëbo shäryër woydë llëm li shäryër kuzong ga shäryaga tjarë ame, shäryaga bor wotjlik owa lirë erä.

²¹ Llëbo wen bor tjok li eni: Tja llëbo pjluë shäryë woydëshko ga llëbo owa wen tje laga bor wotjlik owarë li, e shäryotë döe. ²² Kjok llgwekklo twara Sbörë li bor kong ga pjluë jilë. ²³ Gueniyo bor wotjlik owa li ëngkjwë bor tjok wleni, tja shaya wlo wleni, llëbo pjluë shäryër woydë li shäryër llëm wlo. Eni ga tja beno shäng bor wotjlik owa li dbo dorko erä. ²⁴ Bor doyo ëre, tja iche wolon. Tja song jilë. ¿Tja döga ërë? ²⁵ Tja döga bor Tjlapga Jesucristorë. Tja wopjluë Sbö tjok e kjishko.

Eni ga beno eni: Kjok llgwekklo twara Sbörë li kolër woydë, gueniyo bor wotjlik owa li kjishko ga tja beno shäng llëbo owa shäryë erë.

Shji mär Sbö Sëya go

⁸ Eni ga ëye tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok ga beno löng shdungko ame. ² Dëdashko ga tja ichaga bor wotjlik owa lirë, ga tja shäng wolon wlo. Gueniyo tja mär Cristo Jesús go kuzong ga ba Sëya twara bor kong, ga tja döra bor wotjlik owa li dbo dorko dwayo, tja iara beno shäng së jilökoyo shara. Eni ga tja shäng wolon wlo ame. ³ Shji döya kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë eni ga ä, shji iara bi wotjlik owa lirë ba kolë llëm kjishko. Gueniyo Sbö, ba Wa ichara weno so shji nopga owa ëre kjoyo, ber owa pjang bi go li potjwilëkklo wlo. Eni ga ba Wa li doyo shdunaba bi äska, shji döya wlo. ⁴ Shäryara eni ga bi shdungglo pjlo bek tak pjang kjok llgwekklo go li potjwilëkklo, shji ber shdungko ame wlo. Eshko ga shji beno löng ba Sëya kolë shara, shji beno löng bi wotjlik owa li kolë ame.

⁵ Èye ichaga ba wotjlik owa lirë ga llëye woyde om go li woyotjiya. Gueniyo ëye ichaga Sbö Sëyarë ga llëye woyde Sbö Sëyarë li woyotjiyde erä. ⁶ Èye ichaga ba wotjlik owa lirë ga ber löng wolon wlo. Gueniyo ëye ichaga Sbö Sëyarë ga ber löng së jilökoyo, ber löng wjëp bakoe. ⁷ Èye ichaga ba wotjlik owa lirë ga e Sbö wloyo. Kjok llgwekklo twara li kole llëm, kole ga ä, ⁸ ga llëbo pjluë shärye, Sbö ber wopjluë ba tjok wlo ga ä bakoe.

⁹ Gueniyo pjäy go Sbö Sëya wleni ga pjäy ichaga löng bomi wotjlik owa lirë ame, pjäy ichaga löng Sëya lirë shara. Èye go Cristo Sëya llëm ga e Cristo llëme.

¹⁰ Llono ga bomi doyo, e wolon, llëbo owa shäryoromi kjishko. Gueniyo pjäy go Cristo wleni ga bomi sëya ber löng së iyado, pjäy iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso kjishko. ¹¹ Jesús woshrra Sbörë iröng obi, ga Sbö Sëya pjang bomi go. Eni ga ba Sëya iche, bomi doyo woshre iröng obi eni bakoe.

¹² Pjeyoga, shji ichaga bi wotjlik owa lirë ame. Llëye woyde li shäryëy llëm ga pjluë. ¹³ Pjäy iche bomi wotjlik

† Éxodo 20.17; Deuteronomio 5.21.

owa lirë wleni ga pjây beno löng wołon wlo. Gueniyo pjây iche Sbö Sëyarë wleni ga bomi wotjirk owa li rayë-mi iyado, ga pjây löng së jïökoyo. ¹⁴ Eye mär Sbö Sëya go ga e Sbö wapga. ¹⁵ Parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo, ba sogo bangkjre löng dete erä. Pjây ie Sëya lirë Sbö bangkjre eni llëm, pjây iara beno ba wapga kjishko. Eni ga shji kjimte Sëya lirë tjle Sbö kong. Shji tjle ba kong ga «Abba. † Data» lëy eni. ¹⁶ Sbö Sëya om go li tjle bi kong ga shji Sbö wapga jïökoyo le bi kong bi pjilushko. ¹⁷ Eni ga shji Sbö wapga kuzong ga llëye twe ba wapga kong li twe bi kong, twara Cristo kong sorë ga eni. Cristo shdunaba ara. E irgo ga iara Sbörë beno kësband, tjwlo ara. Shjira shdungoba ara eni bako wleni ga shji ie Sbörë ber kësband, tjwlo ara eni bakoe.

Llono ga llëbo shärye Sböre bi kong

¹⁸ Llëye shärye Sbörë bi kong llono li tjwlo ara an-moyö. E kjishko ga llëye wen bi kong owa eerishko li, e llë llëm wleni. ¹⁹ Llono ga Sbö wapga jïökoyo li pïya wëlee. Llëbo shäryara Sbörë kjok ëre kjing go tjeng kës li löng ba koshë. ²⁰ Llëbo uunkong li shäryara Sbörë pjlu, llëbo shärye wlo, ga shärye woydë eni jïökoyo, gueniyo shärye ga ä, shduna Sbörë beno srer wlo kjishko. Gueniyo dbar iara beno kwara, llëbo uunkong li ber pjlu iröng obi wlo. ²¹ Eshko ga Sbö wapga wołon ame, ga llëbo uunkong li ber srer ame wlo bakoe.

²² Walë wloshko chida tjeng döröshko ga bangyo ara, ga kjloshtë ara e kjishko. Miydëy ga eerishko ga llëbo uunkong shäryara Sbörë li löng kjloshtë eni wleni bakoe. ²³ Gueniyo song li llëbo shäryara li dö llëme. Shjira löng kjloshtë eni bakoe. Shji kong ba Sëya twara Sbörë. Miydëy e go ga llono ga shji ie ber ba wapga jïökoyo, ga bi doyo ie ber tjaglën bakoe. Gueniyo e dbaryo li koshëy löng wopro ga shji kjloshtë ara. ²⁴ Shji dora Sbörë kuzong ga shji beno löng e dbaryo li koshë iyado. Llëbo koshëy löng li igöy llëme. Llëbo igöy wële ga koshëy löng llëm, tjeng bi tjok tjän kjishko. Gueniyo llëbo koshëy löng li igöy llëm obi ëmdë ga koshëy löng wopjluë.

²⁶ Shji dbo ara llëmshko ga shji kjimte Sbö Sëyarë. Shji syöshhtë mae. E kjishko ga ba Sëya om go li kjloshtë Sbö kong bi kjishko, gueniyo llëye le li lëy bi tjilokwo go ga äe. ²⁷ Eni ëmdë ga llëye le li miyde Sbörë pjire. Shji wotjirk löng llë miyde Sbörë pjir, ga llëye woyde le ba Sëyarë ba kong bi kjishko li, e layde, llëye le li miyde pjir e kjishko.

Shji woyde Sbörë ara

²⁸ Eye Sbö woydë ara ga rokara Sbörë, llëbo shärye ba tjok wlo. E kjishko ga miydëy pjlu ga llëbo wen ba kong kës li ie ber ba kong pjluë. ²⁹ Kjok ëre shäryayde llëm obishko ga ëye mär ba go li miydara pjir tjän. Eshko ga epga äär ber löng ba Wa dik le. Shäryara eni, ba Wa ber tjwlo ara, ba pjeyoga ara li kjinmo wlo. ³⁰ Ga nopga äär ber löng eni lara li rokara. E irgo ga iara

† Arameo tjilokwo ABBA, e DATAWA Iokio.

beno pjlo bek ba bokso, ga llono ga ie ber kësband, tjwlo ara bakoe.

³¹ ¿Eni ga llë löydë obi? Sbö shäng bi tjok kuzong ga shji zangga ëre llëme. ³² Ba Wa ëmdë ga wlikara bi kong llëm, ichara wołono bi kjishko. ¿Eni ga llëbo tjeng kës li twe bi kong llëmdo? ³³ Shji kjrara, iara beno pjlo bek ba bokso kuzong ga shji rotaga ëre ame. Cristo Jesús wołono, ga woshrra iröng obi, öotong beno sök Sbö orkwo këlëkong. Bi wlikaga Sbö bokso li e. ³⁵ Shji woyde Cristorë ara iyado. Shji songshko ga shji woyde ara. Llëbo wen bi kong owashko ga shji woyde ara. Shji shdungobashko ga shji woyde ara. Shji pjli arashko ga shji woyde ara. Shji shwong llëmshko ga shji woyde ara. Shji wołontoshko ga shji woyde ara. Shji zröraba ëmdë ga shji woyde ara bako, ³⁶ tak pjang ba tjilokwo go sorë li eni. Tjle ga

«Bop kjishko ga tjawa zrökoba woydë iyado.

Tjawa beno löng so öng wlep ushko so sökoba, zrökoba wlo kjoyoe.» ††

³⁷ Gueniyo llëbo uunkong ëre wen bi kongshko ga zây iyado, shji kjimte bi woydaga lirë kjishko. ³⁸ Miydër pjlu ga shji woyde Sbörë ara iyado. Shji songshko ga shji woyde ara, shji wołonoshko ga shji woyde ara bakoe. Slongga Sbö parkagaga kjok dogo sorë llëm, slongga sëyaga owarë llëm bakoe. Eerishko ga shji woyde ara, shji woyde ara iyado wlo bakoe. ³⁹ Slongga llëbo tjeng kjopkwo lirë llëm, slongga llëbo tjeng klung dorong lirë llëm, slongga llëbo tjeng kjone pogo lirë llëm bakoe. Shji woyde Sbörë ara iyado, shji tona beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjishko.

Nopga kjrara Sbörë sorë

9 Tja tona beno Cristo tjok. E kjishko ga tja tjle beke. Sbö Sëya om go li tjle bor kong bor pjilushko ga tja shäng jyörkë llëme le. ² Tja woydë ara bor pjilushko iyado, bor pjeyoga judioga li kjishko. Epga mär ber löng Cristo go wlo ga woyde ga tja ie Sbörë ber Cristo tjok ame, tja ie ber shdungko wleni ga bor kong ga pjluë. ⁴ Epga Israel tjeyoga. Epga kjrara Sbörë beno ba wapga. Ba dbo kälä pina ba kong, tjilokwo twara ba kong, beno iyado wlo, kjok ilgwekklo li twara ba kong, pina ba poshrëk ba ushko, llëbo lara ba kong jïökoyo ara bakoe. ⁵ Ba tjlapgaga tek dënashko so tjwlo ara an-moyö. Cristo tjlapgaga tek dënashko so li epga. Cristo, e Sbö. Uunkong pjluo, poshrëkko iyado li e. Ber eni.

⁶ Gueniyo llëye lara Sbörë Israel tjeyoga kong jïökoyo li shärye eni llëme lotë llëme. Sbö kong ga Israel tjeyoga uunkong, e ba nopga dö llëme. ⁷ Abraham tjeyoga uunkong beno ba tjeyo jïökoyo dö llëm bakoe. Sbö tjilëno ba kong ga «Isaac tjeyo tek ber bop irgo li ber bop tjeyo jïökoyo eröe» † lara eni. ⁸ E kjishko ga Abraham tjeyoga uunkong beno Sbö wapga dö llëm, ba wapga weno tjilokwo lara Sbörë jïökoyo li kjishko eröe. ⁹ Sbö tjilokwo lono Abraham kong jïökoyoshko ga tjle ba kong ga «Dbar llono loror li go ga pja in tjwe obi.

†† Salmo 44.22. ‡ Génesis 21.12.

Eshko ga bop boy Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän» † le.

¹⁰ Ba wa lara li, e bi tjlapga Isaac. Lu to jek ara ga orkwosmono Rebeca tjok, ga wapga do pjok, kjlö. ¹¹ Weno bam go li Esaú, irgo Jacob. Gueniyo wentë lok llëm obishko ga Jacob kjrara Sbörë, llëbo shärye ba tjok wlo. Kjrara eni, llëbo pjlu shäryara kjishko llëme. Eshko ga llëbo pjlu, llëbo owa, e shäryayde lok llëm obi. Gueniyo Sbö tjlä Rebeca kong ga «Bäm tjo li ichaga ber ba lëngdë» †† le. Llëbo lara Sbörë obi li tak pjang ba tjökwö go eni: «Jacob woydoror ara. Gueniyo Esaúra tjo wor shjiktëng.» ‡

¹⁴ ¿Eni ga llë loydë? ¿Sbö, e llëbo shäryë bek llëme loydë? Eni llëme. ¹⁵ Tjlëno Moisés kong ga «Ëye songe lër woydë ga e songe lotë eröe.

Ëye kjimtër woydë ga e kjimtötë eröe.» ††
¹⁶ Eni ga shji kjimte Sbörë, shji songe le woydë kjishko, e woydë ara kjishko llëm, llëbo pjlu shäryoroy kjishko llëm bakoe. ¹⁷ Llëbo lara Sbörë Egipto so pjluoy kong li tak pjang ba tjökwö go eni: «Pja ioror beno no pjluoy, bor dbo kësbang pin bop go wlo, tja ë miyde nopga löng kjok kjwang jkong lirë wlo bakoe.» †††¹⁸ Miydëy e go ga ëye songe le woydë ga songe le, ëye ie woydë ber sök ëye kuya woydë llëm ga ie ber löng eni bakoe.

¹⁹ Pjây kjone kjone kjwe löng wotjirk ga «¿Eni ga llëye shäryëy li laga erë kuzong ga shji shdüya ega?» lëmi eni kjwe. ²⁰ Gueniyo pjeyoga, shji no eröe. ¿Llëbo shäryara Sbörë li owa lëy ba kong sorëro? No parkë llëbo shäryë klung shosho go ga «¿Tja shäryorop jüni ega?» le klung shosho lirë ba kong ga äe. ²¹ Klung shosho kjrinaso ëmdë ga sbi shärye kjwo pjok e go ga pjluë. Kjwara shärye wolësowa, tjwlo ara, ie ber tjeng dboy wlo, kjwara obi shärye uriso, ber llë pogo wlo. Llëbo shärye e go, woyde sorë li eni ga pjluë.

²² Woyde Sbörë ga miydëba ga e iirkë ara nopga llëbo owa shäryono li kong, ga shdüya kjang, ba dbo ara go ga pjluë. Eni ëmdë ga nopga shdungko li shduna maling llëm, kura sök kjing erä. ²³ Shäryara eni, ba dbo kalä pïya nopga songe lara li kong wlo. Epga kjrara dënashko, llëbo pjlu shärye ba kong wlo.

²⁴ Shji rokara eni. Judíoga rokara dö llëm, nopga judío llëm wleniyo rokara bakoe. ²⁵ Kjibokwo tara Sbö tjlökwö laga tek dënashko so Oseasdë. Llëbo lara Tjlapgarë li tak pjang e go eni:

«Llono ga nopga botoya llëm löng li iër ber löng bor nopga shara,

ga nopga woydoror llëm löng li woydër ara shara.» †††

²⁶ Sbö tjlökwö tak pjang eni bakoe:

«Dënashko ga Sbö tjläno nopga kong ga “Pjây bor nopga llëme” lara eni.

Gueniyo llono ga kjok eshko sopga kowe Sbö sök së li wapga shara.» †††

²⁷ Dënashko ga Isaías tjläno Israel tjëyoga kjishko eni:

«Israel tjëyoga träk llëm, la sho tjeng dlung kjako wleni ëmdë ga

där ber kjlöbö doë.

²⁸ No lögweya Tjlapgarëshko ga nopga löng kjok ëre kjing go li shdüya pjir, jekdo, lara sorë li eni.» †

²⁹ Bäm go ga Isaías tjläno eni:

«Tjlapga, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë.

Shji tjëyoga tek ber bi irgo li iara beno löng së kjlöbö llëm kjwe ga

shji löng Sodoma sopga dik,

shji löng Gomorra sopga dik bakoe.» ††

Israel tjëyoga mär woydë Cristo go llëme

³⁰ ¿Eni ga llë loydë? Nopga judío llëm wleniyo wotjirno llëbo pjlo bek li shäryë llëme. Eni ëmdë ga mär Cristo go kjishko ga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso. ³¹ Gueniyo Israel tjëyogara dröno ara, llëbo pjlo bek li shäryë wlo. Eni ëmdë ga öötong beno pjlo bek Sbö bokso llëme. ³² ¿Eni ega? Äär ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga llëbo pjlu tak pjang kjok lögwekklo tara Moisésdë go li shärye woydë, gueniyo mär woydë Cristo go llëme. Eni ga sabyono akkwo iara beno nopga sabyoklo li go wleni, ³³ tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlë ga

«jZä! Akkwo iër ber buk kjwara Siön ††† kjokyo, nopga sabyë e go wlo.

Gueniyo ëye mär ba go ga

llëye koshe li wläya jlökoyo.» ††

10 Pjeyoga, rokër Sbö kong jlökoyo ga Israel tjëyoga döya. Woydër ara li e. ² Miydër pjlu ga epga drön ara, parkë Sbö kong wlo. Gueniyo shji iaga Sbörë ber pjlo bek ba bokso li miyde löng llëme. E kjishko ga mär woydë ba go llëm, äär woydë ber pjlo bek ba bokso om go erä. ⁴ Llëye woydara kjok lögwekklo lirë dö li, e shäryara Cristorë pjire. Eni ga shji äär ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga shji mär Cristo go erä.

⁵ Moisés tjläno ga ëye äär woydë ber pjlo bek Sbö bokso wlo, ber löng së tjado ba tjok wlo kjok lögwekklo li kjishko ga woyde ga kjok lögwekklo li kole uunkong bek tjado ††† le. ⁶ Gueniyo shji mär Cristo go, shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso wlo. Cristo öör kjok ëre kjing go tjän. E kjishko ga «Shji jem Cristo wlek kjok dogoshko, ter söy iröng obi wlo» lëy llëme. ⁷ Cristo woshrara Sbörë iröng obi tjän. E kjishko ga «Shji jer Cristo wlek shinmoga shtoyo, tëm söy iröng obi wlo» lëy llëm bakoe. ⁸ Moisés tjläno ga «Sbö tjlökwö tjeng bop soshko, lëp shäng li e, woyotjirp shäng li e bakoe» †† lara eni. Tjlökwo lara li, tjlökwö lërwa löng bomi kong li e. ⁹ «Jesús, e bor Tjlapga jlöe» lëmi bomi kjamo go, ga «E woshrara Sbörë iröng obi» lëmi bomi pjlushko wleni ga pjây döya Sbörë jlökoyo. ¹⁰ Tjlökwo li kjrroy, ga loroy oblë kong wleni ga shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso. Shji döya eni. ¹¹ Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Ëye mär ba go ga llëye koshe li wläya

† Génesis 18.10, 14. †† Génesis 25.23. ‡ Malaquías 1.2-3. ††† Éxodo 33.19. ††† Éxodo 9.16. ††† Oseas 2.23. ††† Oseas 1.10.

§ Isaías 10.22-23. ††† Isaías 1.9. †††† Siön kjokyo, e kowëba JERUSALÉN bakoe. †††† Isaías 8.14; 28.16. †††† Levítico 18.5. †††† Deuteronomio 30.12-14.

jłökoyo.» ¹² Eerishko ga judíoga, nopga judío llëm wleniyo, e Tjlapga kjaraso shara. Ga eye kjłoshtë ba kong ga kjimte ara. ¹³ Sbö tjłökwo tak pjang eni: «Eye kjłoshtë Tjlapga kong ga döya.» ^{††}

¹⁴ Gueniyo kjłoshtë ba kong wlo ga woyde ga mär ba go guing. Mär ba go wlo ga woyde ga ba tjłökwo kura guing. Ba tjłökwo kuya wlo ga woyde ga eye omłono ba kong guing. ¹⁵ Eye omłë ba kong wlo ga woyde ga ichaga tjok guing, tak pjang Sbö tjłökwo go sorë li eni. Tjłë ga «Eye tjwe Sbö tjłökwo roy pjłú lë ga e llëbo wolësowa.» [‡]

¹⁶ Gueniyo ba tjłökwo roy pjłú li kjrara Israel tjëyoga uunkongdë llëme. Dënashko ga Isaías tjłëno eni: «Tjlapga, ¿tjawa tjłökwo kjrara ëro?» ^{†††} Eni ga shji mär ber löng Cristo go wlo ga woyde ga ba tjłökwo kuroy guing. ¹⁸ Gueniyo llëbo kjakrokër kjrina. ¿Ba tjłökwo kura lok llëmde? Eni llëme. Sbö tjłökwo tak pjang eni:

«Tjłökwo li İara lok kjone pogo,
shdóktong, öötong kjok kjwang jıkong.» ^{‡‡}

¹⁹ Eni ga llëbo kjakrokër jek kjrina obi. ¿Tjłökwo kura li llë loklo miydara lok llëmde? Dënashko ga Moisés tjłëno ga

«Nopga tjwıö llëm wleniyo kjimtër ara,
pjäy Israel tjëyoga ber löng ba ymoyotkë ara wlo.
Eni ga pjäy ber löng iirkë ara,
nopga kjok miydë llëme lëmi löng li tjok.» ^{‡‡†}

²⁰ Ga dënashko ga Isaías tjłëno, llëye bangkjrara llëm wleni. Tjłë ga

«Tja wlëna nopga to löng bor wıëk llëm lirë.
Tja oppino shäng nopga löng bor kjakrokë llëm li kong.» ^{‡‡†}

²¹ Gueniyo Sbö tjłëno Israel tjëyoga kjışhko. Tjłë ga «Epga koshër shäng İyado, wlokrër wlo, gueniyo llëye kuya woydë llëm, tja kole woydë llëm bakoe.» [§]

Sbö ba nopga rayono llëme

11 ¿Eni ga Sbö ba nopga rayono İotëre? Eni llëme. Tja om go Abraham tjëyo, tja Israel tjëyo, tja Benjamín tjëyo bakoe. ² Kjok shäryayde llëm obishko ga ba nopga li kjrara. Ga epga rayara llëme. Dënashko ga Israel tjëyoga rotara Elíasdë Sbö kong. ¿Llëye İara li miydëmi llëmde? ³ Eshko ga tjłë ga «Tjlapga, öng sho sukklo bop poshrëkklo lok li shdöra lok pjir, bop tjłökwo İagaga löng li zröra lok pjir bakoe. Beno shäng së li tja erä, ga tja ëmdë ga zröya lok woydë bakoe» ^{§†} İe.

⁴ Kuya Sbörë ga tjłë ba kong ga «Beno pjarö llëme. Nopga botoya ioror beno tjeng doglo sak dbaw dbaw pjıloglo kjäk (7,000). Epga Baal poshrëydë lok llëm obi» ^{§††} İe.

⁵ Eerishko ga eni bakoe. Nopga kjrara beno löng kjıöbö obi, ba wopjlı li kjışhko. ⁶ Kjrara ba wopjlı li kjışhko, llëbo pjıı shäryara kjışhko llëme. Eni kjwe ga ba wopjlı li beno llëno llëme.

† Isaías 28.16. †† Joel 2.32. ‡ Isaías 52.7. ‡† Isaías 53.1. ‡‡ Salmo 19.4. ‡‡† Deuteronomio 32.21. ‡‡‡ Isaías 65.1. § Isaías 65.2. §† 1 Reyes 19.10, 14. §†† 1 Reyes 19.18.

⁷ Era eni ga llëye woydara Israel tjëyogarë li wlëna lok llëme. Wıëga beno Israel tjëyoga kjrara Sbörë lirë eröe. İlamora iara Sbörë beno löng llëye kuya woydë llëm erä, ⁸ tak pjang ba tjłökwo go sorë li eni. Tjłë ga «Nopga iara Sbörë beno löng pë wleni, beno löng llëye İga llëm wleni, beno löng llëye kuga llëm wleni bakoe. Shäryara eni dënashko.

Eerishko ga shärye jek eni obi.» ^{§†}
⁹ Dënashko ga David tjłëno ba kjışhko bakoe. Tjłë Sbö kong ga

«Dli shärye lok ara li ios ber ba jyäpgwoklo.
Shärye eni kuzong ga löng wıëp bop tjok İe,
miga jeno löng, beno löng shdungko erä.

¹⁰ Epga ios ber löng llëye shärye löng li llë miydë lok llëm wlo,
ber löng song İyado wlo.» ^{§††}

Nopga judío llëm wleniyo öötong beno tjeng Sbö nopga wleni

¹¹ ¿Eni ga Israel tjëyoga diktong, to jeno İyado wlo İotëre? Eni llëme. Llëbo shäryara lok owa li kjışhko ga nopga judío llëm wleniyo döya Sbörë shäng shara. Shärye eni, Israel tjëyoga ber löng ba ymoyotkë ara wlo. ¹² Eni ga judíoga llëbo owa shäryono, llëbo jera lok ara. Gueniyo e beno llëbo pjıı nopga judío llëm wleniyo kong, llëbo wlëna lok ara e kjışhko. Eni ga judíoga li döyashko ga e ber ba kong lok pjıı anmoyö.

¹³ Nopga judío llëm wleniyo, llëbo İer woydë bomi kong shara. Tja ichara Sbörë ba tjłökwo roy İe bomi kong Jesús äska. Bor kong ga pak ëre tjwıö ara.

¹⁴ Gueniyo woydër ga pjäy ymoyotke bor pjeyogarë ara, epga kjone kjone dăr wlo. ¹⁵ Bor nopga rayara Sbörëshko ga äska pjäy tjëyoga oblë oblë wlokrayde shara. Gueniyo İlono ga epga wlokrë jek obi. Era ber shinmo woshara iröng obi wleni. ¹⁶ Pjııng shosho buk kjrina sho zoroy kjrina, ioroy beno tjeng dboy Sbö kong wleni ga İlamo beno buk dboy ba kong bakoe.

Kjor slëng tjeng dboy Sbö kong wleni ga kjor li kowo tjeng dboy ba kong bakoe. ¹⁷ Sbö nopga, e so kjor dgak jong kjııara ko *olivo* kjoyoe. Bäm go ga Abraham kjrara Sbörë, iara beno kjor li slëng wleni. E irgo ga ba tjëyo tek beno ba irgo li iara beno tjeng ba kowo wleni. Gueniyo kjone kjone kjara beno tjeng dboy, kjor kowo tora pjir wleni. Pjäy nopga judío llëm wleniyo İira so kjor kjııara ko *olivo* kjııoshko so kjoyoe. Eni ëmdë ga pjäy tona beno tjeng ba nopga tjok, kjor kowo smona ba kjor jong li doyo go wleni. Eni ga pjäy beno löng mär ba slëng go wleni. ¹⁸ Gueniyo pjäy krë e go llëm, pjäy tjwıö ara nopga kjara li kjinmo lëmi llëm bakoe. Woyotjıızi ga kjor kowo İi, e mär ba slëng go, ba slëng İi mär ba kowo go llëme.

¹⁹ ¿«Kjor kowo tjeng bäm go İi kjara, tjawa smoya ber tjeng ba äska wlo kjışhko ga tjawa tjwıö ara, judíoga kjinmo» İëmire? Eni llëme. ²⁰ Judíoga İi kjara, mär ba go llëm kjışhko. Ga pjäy mär ba go kjışhko ga pjäy tona beno tjeng ba nopga tjok, kjara İi äska. Gueniyo pjäy

§† Deuteronomio 29.4, Isaías 29.10. §†† Salmo 69.22-23.

krë e go llëm, Sbö bangkjrozī dey. ²¹ Tjeng bäm go li kjara, mär ba go llëm kjīshko. Eni ga pjāy mär ba go ame wleni ga pjāy kje eni bakoe.

²² Sbö wopjlu, gueniyo llëbo owa shäryaga li shdüya kjange. Nopga mär ba go llëm li shduna kjang, gueniyo shäng wopjlu bomi tjok, pjāy mär ba go kjīshko. Gueniyo pjāy mär ba go ame wleni ga pjāy shdüya bakoe. ²³ Erö llëme. Nopga mär löng ba go llëm li opyë ber löng mär ba go iröng obi wleni ga epga töya ba nopga tjok iröng obi, kjor kowo tora, smona iröng obi wleni. Shärye Sbörë eni ga pjluë. ²⁴ Pjāy so kjor kjlara ko *olivo* kjloshko so kjoyoe. Pjāy smona kjor dgak jong kjlara ko *olivo* li doyo go wleni ga kjange. Gueniyo judioga lira so *olivo* li kowo kjoyoe. Kjone kjone tora li smoy iröng obi wlo ga kjang llëme.

Israel tjëyoga uunkong dār

²⁵ Pjeyoga, woydër ga llëbo miydëba llëm wleniyo li miydëmi pjlu, pjāy krë llëm wlo. Israel tjëyoga kjone kjone löng llëye kuya woydë llëm äär jong nopga judio llëm wleniyo dār wlo li döktong uunkong pjir guing.

²⁶ Israel tjëyoga uunkong dār eshko jä, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlë ga

«Bi döga li tjwe Sión † kjokyo dwayo.

Eshko ga owa pjang Jacob tjëyoga go li löya ber drete.

²⁷ Sbö tjlä ga “Tjlökwö tworor ba kong, beno iyado wlo li beno eni:

‘Owa pjang ba go li lön ber drete’ † †

²⁸ Eerishko ga Israel tjëyoga kjone kjone löng Sbö wloyo, ba tjlökwö pjlu li kjre llëm kjīshko. E kjīshko ga ba tjlökwö roy pjlu li ichara bomi kong shara. Eni ëmdë ga epga kjrara Sbörë dënashko kuzong ga woyde Sbörë ara, ba tjlapgaga tek dënashko so tjwlo ara anmoyö li kjīshko. ²⁹ Llëye twara Sbörë ga döya iröng ame. Eye rokara ga woyde ara iyado bakoe. ³⁰ Dënashko ga pjāy Sbö kolono llëme. Gueniyo eerishko ga epga Sbö kolë llëm kjīshko ga pjāy songe le Sbörë shara. ³¹ Eerishko ga Sbö kolaga llëm li beno epga shara. Gueniyo llono ga epga songe le, pjāy eerishko ga songe le sorë ga eni. ³² Nopga uunkong iara Sbörë beno löng ba wotjlik owa li tjok, uunkong li songe le ba wopjlu li kjīshko wlo.

Sbö poshrëra Pablorë

³³ Sbö, e pjlu anmoyö. Ba kjok miydë li tjliga ërë llëm, wotjlik llë miydaga ërë llëm, llëbo shärye sorë miydaga ërë llëm bakoe. ³⁴ Llëye woyotjliya li miydaga ërë llëm, poshdungga ërë llëm bakoe. ³⁵ Pogo tjwlo ë kong llëm, kong llëye twaga ërë ba kong, äska twe ba kong iröng obi wlo llëm bakoe. ³⁶ Llëbo tjeng kës li shäryaga erë, e ba sogo bakoe. E kjīshko ga bi llëbo tjeng kës li twaga erë bi kong. E poshrëkko iyado. Ber eni.

Shji optwë Sbö kong

12 Pjeyoga, öng twëy Sbö kong ber ba poshrëkko wloshko ga öng li zröy bäm go. Eni wleni ga shji songe le Sbörë kjīshko ga rokër bomi kong jlököyo ga pjāy löng së obishko ga pjāy optwos om go ba kong, llëye woyde shäryëmi wlo li, e shäryozia. Ga poshrëy, woyde sorë li eni. ² Shji opshäryë löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik ame. Pjāy opyos, pjāy kjlopswe Sbörë ber löng wotjlik oblë wlo dey. Eshko ga llëye woyde Sbörë li llë miydëmi ga pjluë. Llëye woyde li, llëbo pjlu, pjlo bek li e.

³ Sbö wopjlu li kjīshko ga tja kjimtara ara. E kjīshko ga lër bomi kong ga pjāy uunkong iara Sbörë beno löng mär ba go. Eni ga pjāy opwoyotjliis yötso, pjāy tjwlo ara oblë kjinmo woyotjliimi llëme. ⁴ Bi doyo, llëbo ara ëmdë ga e kjlaraso döe. Eni ëmdë ga llëbo kjrina kjrina li pak shäryë oblë oblëe. ⁵ Cristo doyo, e eni bakoe. Shji ara ëmdë ga shji töna beno tjeng uunkong Cristo doyo kjlaraso wleni. ⁶ Sbö wopjlu li kjīshko ga shji kjlara kjlara kong kjok miydë twara oblë oblë, woydara sorë li eni. Eni ga pja kong kjok miydë twara ba tjlökwö lëp wlo wleni ga tjlökwö los eni, gueniyo pja mär Sbö go bayo kjöm ga tjlökwö lëp bayo eni bakoe. ⁷ Pja kong kjok miydë twara, oblë kjimtëp wlo wleni ga oblë kjimtozong. Pja kong kjok miydë twara oblë pim wlo wleni ga oblë pizong. ⁸ Pja kong kjok miydë twara oblë kjimtëp dbokjrë wlo wleni ga shäryos eni. Llëbo twëp nopga song wleniyo kong ba kjimtoklo wlo ga pjlu wleni ga shäryos shäng wopjluë. Pja kong kjok miydë twara, oblë ichëp wlo wleni ga ichos yötso. Pja kong kjok miydë twara, oblë songe lëp wlo wleni ga shäryos shäng wopjluë.

Shji ëng woydë ara kar kar

⁹ Pjāy ëng woydos ara kar kar jlököyo. Llëbo owa li rayozī, llëbo pjlu li shäryomirë dey. ¹⁰ Pjāy ëng woydos ara kar kar, epenga dö wleni. Oblë iozī ber tjwlo ara, bomi kjinmo. ¹¹ Pjāy drön ëë, parkë Tjlapga Jesús kong jlököyo wlo iyado. ¹² Llëbo pjlu twe Sbörë bomi kong li koshozī löng wopjluë. Llëbo wen bomi kong owashko ga kuzi löng kjange. Pjāy syöshtos Sbö kong iyado. ¹³ İmi ga Sbö nopga löng song wleni ga kjimtozia. Eye tjwe bomi shwoyshko ga wlokjrozī löng wopjlu bakoe.

¹⁴ Eye, pjāy shdüya ga rokozī Sbö kong, kjimte wlo, shdüya wlo llëme. ¹⁵ Eye wopjlu ga pjāy wopjlu ba tjok. Eye slar ëë ga pjāy slar ëë ba tjok. ¹⁶ Pjāy ber löng wlep ëng tjok iyado. Pjāy krë llëm, pjāy tjwlo ara, oblë kjinmo lëmi llëm, pjāy jëk nopga tjwlo llëme lëba li tjok dey.

¹⁷ Eye llëbo shäryono bomi kong owa ga kar llëbo owa shäryëmi ba kong llëme. Pjāy drön llëbo pjlu shäryë nopga uunkong bokso. ¹⁸ Pjāy drön ber löng wlep nopga uunkong tjok iyado. ¹⁹ Pjeyoga, Sbö tjlökwö tak pjang li goshko ga Tjlapga tjlä ga «Eye llëbo owa shäryono ga shdungga ber tjarë,

† Sión kjokyo, e kowëba JERUSALÉN bakoe. †† Isaías 59.20-21; 27.9; Jeremias 31.33-34.

İlgwega ber tjarë bakoe.»[†]
E křışko ga eye İlebo sharyono bomi kong owa ga kar İlebo owa sharyemi ba kong İlem, iozı ber tjeng Tjılapga wıoshko dey, shdungga ber erë wıo.²⁰ Sbö tjlökwö tak pjang eni:

«Bop moskwo pjılrö wıeni ga sës dlı,
wodogro wıeni ga sës di.

Sharyorop eni ga lökkjrë e go.»^{††}

²¹ Pjây wotjřık tjwe owa ga jlö İemi İlem, İlebo owa zızı İlebo pjlıu go dey.

Shji tjılapgaga kjok İlgwega wıeniyo kolë

13 Tjılapgaga kjok İlgwega wıeniyo kolözi uunkong. Epga iaga Sbörë beno bi ichaga, iaga eye oblëre İleme. ² E křışko ga eye opyono beno ba wıoyo ga opyono beno İlebo sharyara Sbörë İi wıoyo. Eni ga ba shdunggıo İi wıeya shäng ba kong om go. ³ Eye löng İlebo pjlıu sharyë ga shdüya tjılapgagarë İi bangkjre İlem, bangkjraga beno İlebo owa sharyaga İirë eröe. Eni ga tjılapgaga İi bangkjre woydë İlem wıeni ga İlebo pjlıu sharyomirë dey. Eni ga ber löng wopjlıu bomi tjok erä. ⁴ Tjılapgaga İi iaga Sbörë beno löng İlebo pjlıu sharyë bomi kong wıo. Gueniyo iara beno löng nopga owa İi İlgwega bakoe. E křışko ga pjây İlebo owa sharyë wıeni ga pjây shdüya tjılapgagarë İi bangkjrozıa. ⁵ E křışko ga woyde ga tjılapgaga kjok İlgwega wıeniyo İi kolëy. Sharyëy eni, shji shdüya İlem wıo dö İlem, miydëy ga e pjlıu sharyoydë křışko bakoe.

⁶ Tjılapgaga İi beno löng pak twara Sbörë ba kong İi sharyë kuzong ga kä potjwılekkıo roke bomi kongshko ga tjwılezi. ⁷ Pjây pogo tjwıö ë kong wıeni ga tjwılezi ba kong uunkong. Kä potjwılekkıo tjwe bomi kong sorë pogo ga tjwılezi. Nopga bangkjraکو İi bangkjrozı, iozı ber tjwıö ara bakoe.

Shji oblë woydë ara

⁸ Shji iara Sbörë beno löng oblë woydë ara wıo. E shji pogo tjwıö oblë kong wıeni. Eni ga pjây pogo tjwıö ë kong ga tjwılezi pjir, gueniyo oblë woydozi İyado. Era tjwıey pjir ga äe. Eye shäng ba kjıara woydë ara ga tjıökwö tak İok kjok İlgwekkıo tara Moisesdë go İi kolë shäng jlökoyö. ⁹ Tak İok İi eni: «Shji pë oma boy oblë tjok İleme. Shji no zrök İleme. İlebo koıy İleme.»[‡] İlebo oblë tjok obi. Gueniyo kjok İlgwekkıo uunkong İi ber kjrinaso wıeni: «Pja opwoydë sorë ga bop kjıara, e woydos eni bakoe.»^{††10} Eye ba kjıara woydë ara ga İlebo owa sharyë ba kong İleme. E křışko ga eye shäng ba kjıara woydë ara ga kjok İlgwekkıo İi kolë shäng jlökoyö.

¹¹ Bi dözlöng dbaryo İi döro, tjıökwö kjre İi löng kjwıe jã dik İleme. E křışko ga İlebo İer shäng bomi kong İi sharyozıa. Shji ber löng wıep ame. ¹² Kjok ro sı dbaryo İi †† pjıtoe. Kjok shrän dbaryo İi ††† döroe. E křışko ga İlebo owa sharyë nopga kjok ere sorë İi sharyëy ame,

[†] Deuteronomio 32.35. ^{††} Proverbios 25.21-22. [‡] Éxodo 20.13-15, 17; Deuteronomio 5.17-19, 21. ^{††} Levítico 19.18. ^{†††} KJOK RO Sı DBARYO İe İi, e İLËBO OWA SHARYËBA ARA DBARYO İokıo. ^{†††} KJOK SHRÄN DBARYO İe İi, e İESÚS TJWE İRÖNG OBI DBARYO İokıo.

İlebo pjlıu sharyoydë dey. ¹³ Shji İlebo sharyë bëy erä. Shji İlebo owa sharyë eng tjok İlem, shji nelötkë İlem, shji orkwosmono ë tjok İlem ga shji pë ba tjok İlem, shji wotjřık İlebo owa sharyë oblë tjok İlem, shji engkjwë ë tjok İlem, shji ymo ara İlem bakoe. ¹⁴ Woyde ga pjây ichaga ber Tjılapga Jesucristorë shara, ga İlebo woyde bi wotjřık owarë İi woyotjřıy ame.

Shji wotjřık ga İlebo sharyëy ga owa İey ga sharyëy İlem dey

14 No kjone kjone mär Sbö go, gueniyo İlebo sharyë ber pjıo bek Sbö bokso İi miyde löng İlem obi. Nopga eniyo wıokjrozı yötso, e İlebo owa sharyono İey ë kong ame. ² Miyde no kjone kjonerë ga İlebo uunkong ue ga pjıue. Gueniyo kjone kjone obi wotjřık ga sjeng uë ga owa İe. ³ İlebo uunkong ue ga pjlıu İi miyde löng İlem emdë ga Sbö wopjlıu ba tjok. E křışko ga eye İe İle pogo ga oblë İi İaywe owa, ba dlı İi křışko İleme. ⁴ Shji oblë parkaga İaywë İleme. Shji uunkong Sbö parkaga. Eye parkono pjıure, de oware, e miydaga ber ba pjıuyorë. Ga eye mär Sbö go ga kjimte Sbörë İlebo pjlıu İi sharyë.

⁵ No kjone kjone mär Sbö go, gueniyo wotjřık ga dbar kjwara tjwıö ara, dbar oblë kjinmo İe. Kjone kjone obi wotjřık ga dbar kjwobi İi, e kjoyo döe İe. Woyde ga pjây kjıara kjıara omwoyotjřık yötso, ga İlebo kup ga ber pjııu bop kong İi sharyos eni. ⁶ Eye dbar jnek ga sharyë Tjılapga kong. Shji İeshko ga woyde ga shji löng wopjlıu Tjılapga tjok bi dlı křışko. Sharyëy eni ga sharyëy löng Tjılapga kong. Shji sjeng uëre, de İlemde, e İleno İleme. ⁷ Shji jëk sorë İaga shjire om go İleme. Shji löng së obishko ga shji tjeng Tjılapga wıoshko. Shji wolono ga shji tjeng ba wıoshko bakoe. Eni ga shji löng sere, de shji wolonore, shji tjeng ba wıoshko İyado. ⁹ Cristo wolono, ga woshrara Sbörë İröng obi, e ber nopga löng së İi Tjılapga wıo, e ber nopga wolono löng İi Tjılapga wıo bakoe.

¹⁰ ¿Eni ga bop kjıara İlebo owa sharyono İep ega? ¿E İaywëp owa ega? İlono ga shji uunkong äar löng Sbö boksho, shji İlgweya wıo. ¹¹ Ba tjıökwö tak pjang eni: «Tjılapga tjıle ga “İer bomi kong jlökoyö bor ko go ga İlono ga nopga uunkong tjwe kjök tok bor boksho. Eshko ga Sbö poshrëya İok uunkong” İe eni.»^{†††}

¹² E křışko ga İlono ga shji kjıara kjıara iche Sbörë ba dboryë, İlebo sharyoroy kës İi křışko.

¹³ E křışko ga oblë İlebo owa sharyono İey ë kong ame. Shji drön ëë, bi pjeyoga İchëy dir İlem wıo. ¹⁴ Tja mär Tjılapga İesús go. E křışko ga miydër pjııu ga dlı uunkong uëy ga pjıue. Gueniyo eye wotjřık ga dlı İle uako İleme İe wıeni ga dlı İi ber ba kong ue wıo ga owa.

¹⁵ Bop kjıara woydëp ara jlökoyö wıeni ga barwëp, İlebo uëp İi křışko İleme. Cristo wolono ba křışko bebi. E křışko ga İchëp dir dlı uëp İi křışko İleme. ¹⁶ Miydëp pjııu ga İlebo sharyëp ga pjııu emdë ga İya oblëre ga owa wıeni ga sharyëp İlem dey. ¹⁷ Sbö, e bi pjııuyo. Gueniyo İleye uëy, İleye İey, e ba kong ga İleno İleme.

^{†††} İsaías 45.23.

Woyde ga shji kjimte ba Sëyarë jëk löng pjlo bek, wlëp, wopjlu ëng tjok. Lëye woyde li e. ¹⁸ Èye parkë Cristo kong eni ga Sbö ber wopjlu ba tjok, nopga ber wopjlu ba tjok bakoe.

¹⁹ E kjishko ga shji drön ëë, llëbo shäryë wlo, shji ber löng wlëp ëng tjok wlo, shji ëng kjimte dbokjrë wlo bakoe. ²⁰ Lëbo uëy li kjishko ga llëbo shäryara Sbörë li pjiy woydë llëme. Dli uunkong uëy ga pjluë. Gueniyo oblë ichëy dir, llëye uëy li kjishko ga owa. ²¹ Bop pjeyo ichëp dir, sjëng uëp kjishko, kjillgwo bo dyo dbo ara iëp kjishko, llëbo shäryëp oblë kjishko wleni ga shäryëy llëm dey.

²² Eni ga pjäy kjlara kjlara omwoytjlik sorë li miyda-ga ber pjäydë, e ga Sbörë eröe. Shji ëng lë kar kar, llëbo ëre kjishko llëme. Miydëy ga llëbo shäryëy ga pjluë li shäryoroy pjir ga «Tja llëbo owa shäryono» lëy llëm dey. Èye omlë eni llëm ga era ber wopjluë. ²³ Gueniyo ëye wotjlik ga llëbo uako llëme lë wleni ga ue llëm dey. Uara ga llëbo owa shäryayde, e owa lë kjishko. Shji wotjlik ga llëbo shäryëy ga owa lëy wleni ga shäryëy llëm dey. Shäryoroy eni ga llëbo owa shäryoydë.

Llëbo ber pjlu bi kong li wlëydë llëme

15 Llëbo shäryëy ber pjlo bek Sbö bokso li miydëy pjlu wleni ga woyde ga shji iirkë bi pjeyoga om-miydoydë llëm obi li kong llëme. Llëbo ber bi kong pjlu li wlëydë llëm, ² llëbo ber pjlu bi pjeyoga kong li wlëydë dey, opping mär Sbö go jek këgong wlo. ³ Cristo ëmdë ga llëbo shäryono ber pjlu ba kong wlo llëm, tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga «Pja läywaraba owashko ga tja läywaraba wleni.» ⁴ Llëbo uunkong tak pjang Sbö tjlokwo go dënashko li beno bi poshdung-glo, shji opping ber löng e go wlo, shji dbokjrë e go wlo. Eni ga llëbo wen bi kong owashko ga kuy kjang ga pjlu, llëbo tak pjang li koshëy löng wopjlu kjishko.

⁵ Shji kjimte Sbörë dbokjrë jek këgong, llëbo wen bi kong owa li kuy kjang wlo. Rokër ba kong ga pjäy mär löng Cristo Jesús go wopro ga pjäy kjimte wotjlik kjirinaso, ⁶ pjäy uunkong Sbö poshrëk no kjlaraso wleni wlo. Bi Tjlapga Jesucristo Data li e.

⁷ Pjäy wlokrara Cristorë sorë ga pjäy ëng wlokras kar kar eni bako, Sbö poshrëkoba wlo. ⁸ Cristo öör judioga kjimte, ba parkaga tjwilek shäng pjir wleniyo dik, tjlokwo bek lara Sbörë ba tjlapgaga tek dënashko so tjwilo ara kong jlokoye li ber jlokoye wlo. ⁹ Ga nopga judio llëm wleniyo songe lara bako, Sbö ie lok ber kës-bang, tjwilo ara wlo, tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Pja poshrër tjëyoga oblë oblë bokshto, tja të bop kong bakoe.» †

¹⁰ Sbö tjlokwo tak pjang eni obi:

«Sbö nopga löng wopjlu,
nopga judio llëm wleniyo,
pjäy ber löng wopjlu bakoe.» ‡

¹¹ Sbö tjlokwo tak pjang eni obi:

«Nopga judio llëm wleniyo,

Tjlapga poshrëzia.

Tjëyoga oblë oblë,

pjäy të ba kong, ba poshrëkklo.» ††

¹² Ga Isaías tjlëno beno eni:

«Isaí tjëyo wen kjlara,

ber tjëyoga oblë oblë ichaga.

Nopga judio llëm wleniyo mär ba go.» ††

¹³ Shji kjimte Sbörë llëye lara li koshë löng wopjluë. Rokër ba kong ga pjäy mär ba go kuzong ga pjäy kjimte ber wopjlu, wlëpe. Rokër ba kong obi ga pjäy kjimte ba Sëyarë, llëye lara li koshë löng wopjlu an-moyö wlo.

Pablo parkono nopga judio llëm wleniyo kong

¹⁴ Pjeyoga, miydër pjlu ga llëbo shäryëy ber pjlo bek Sbö bokso li miydëmi pjlu, shäryëmi pjlu, ga pjäy ëng ping e go ga pjlu bakoe. ¹⁵ Gueniyo kjibokwo ëre go, llëbo toror bomi kong oblë oblë kjang, woyojemi llëm wlo. Sbö wopjlu li kjishko ga tja iara beno Cristo Jesús parkaga nopga judio llëm wleniyo kong, Sbö tjlokwo roy pjlu lër ba kong wlo, epga twër ber Sbö kong, öng zröraba, sho suraba, pjono dret Sbö poshrëkklo wleni wlo, epga ie ba Sëyarë ber tjeng dboy ba kong wlo bakoe. Kjibokwo ëre toror bomi kong kjang e kjishko.

¹⁷ E kjishko ga tja shäng wopjlu Cristo Jesús tjok, pak shäryoroy Sbö kong li beno pjlu kjishko. ¹⁸ Llëbo oblë lanyotkër llëme. Llëbo shäryara Cristorë bor go li lanyotkotë eröe. Tja ichara ba tjlokwo roy lë nopga judio llëm wleniyo kong. Ga tja kjimtara ba Sëyarë llëbo iy-dëba llëm wleniyo shäryë ba kong oblë oblë ara. Eni ga Cristo roy pjlu loror ba kong Jerusalén kjokyo dwayo äär jong Iliria kjokyo, ga tjlokwo li kjrara nopgarë ara, beno löng Sbö kolë shara. ²⁰ Tek dënashko ga tjlokwo roy pjlu li lër woydë kjok shto oblë oblë, nopga omkuydë llëm obi löng lishko. Oblë öör omlë tjänshko ga tja äär woydë omlë jek obi eshko llëme. ²¹ Shäryër woydë, tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Ba roy äär, äätë kjone llëm obi lishko.

Èye ba roy kuydë llëm obi ga kuya.» †††

²² Tja jek bomi ik loror ara, gueniyo tja jekdë llëm obi e kjishko.

Pablo jek woydë Roma kjokyo

²³ Tja jek bomi ik woyotjlin sök lu kop ara tjan. Eerishko ga bor pak pjitong kjok ëreshko. ²⁴ Eni ga tja jek shäng España kjokyo shko ga pjäy in äär woydë, tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö wlo, pjir ga tja kjimtemi jek äär eshko wlo. ²⁵ Gueniyo tja to Jerusalén kjokyo bäm go. Sbö tjlokwo kragaga löng Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo, e dbur tönö, iche Sbö nopga song wleniyo löng Jerusalén kjokyo li kong wlo, ga jek sör ba kong. ²⁷ Shäryara lok eni ba woshko, miyde lok ga pogo tjwilo ba kong ara. Judioga Sbö tjlokwo roy shdöno nopga judio llëm wleniyo kong. E kjishko ga bek ga kar llëbo twe ba kong, ba kjimtoklo. ²⁸ Eni ga dbur li ioror beno tjeng ba wloshko pjir ga tja jongya

† Salmo 69.9. †† 2 Samuel 2.50; Salmo 18.49. ‡ Deuteronomio 32.43.

†† Salmo 117.1. ††† Isaías 11.10. ††† Isaías 52.15.

España kjokyo shara. Tja jek shäng eshkoshko ga pjäy ñn äär. ²⁹ Miydër pjíú ga tja äär bomi shwoyshko ga shji kjimte Cristorë ara eshko.

³⁰ Pjeyoga, shji mär bi Tjlapga Jesucristo go, ga shji ie ba Sëyarë eng woydë ara kar kar. Eni ga tja drön bor pak shäryë wopro ga rokër bomi kong ga pjäy syöshtë Sbö kong bor kjishko jíðkoyo. Enira tja kjimtëmi ba shäryë. ³¹ Rokozí ba kong ga tja döya Cristo tjíðkwo kjrágaga llëm löng Jerusalén kjokyo li wloshko dwayo. Rokozí ba kong obi ga bi pjeyoga löng Jerusalén kjokyo li, llëbo söror ba kong li wlojre lok wopjíúe. ³² Woyde Sbörë eni wleni ga tja äär bomi ñk wopjíú, tja woshtë bomi shwoy ga pjíú wlo. ³³ Rokër Sbö kong ga pjäy ie ber löng wípe. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

16 Walë shäng kjíara ko Febe. E bi kjíara, ga parkë shäng Cristo tjíðkwo kjrágaga löng Cencrea kjokyo li kong. ² Rokër bomi kong ga e mär Tjlapga Jesús go kuzong ga wlojrozí löng wopjíúe. Woyde ga shäryë bi pjeyoga uunkong kong eni. Nopga ara kjimte shäng ara, tja kjimtara ara bakoe. E kjishko ga llëye woyde li twozí ba kong bakoe.

³ «¿Yonde?» lëmi Priscila, Aquila kong. Epga parkë löng Cristo Jesús kong bor tjok. ⁴ Zröraba ëy ëmdë ga tja kjimtara lok ara. Tja wopjíú ba tjok, gueniyo tjarö llëm, Cristo tjíðkwo kjrágaga judío llëm wleniyo löng kës li wopjíú ba tjok bakoe. ⁵ «¿Yonde?» lëmi Cristo tjíðkwo kjrágaga tön löng ba ushko li kong bakoe.

«¿Yonde?» lëmi bor kjíara Epeneto kong. Asia kjokyoshko ga tjíðkwo kjrágaga bäm go li e.

⁶ «¿Yonde?» lëmi María kong. E parkono ara bomi kong.

⁷ «¿Yonde?» lëmi Andrónico, Junias kong. Tjawa epen-ga döe. Epga öör löng bor tjok kjërshko. Epga tönö beno tjeng Cristo tjok bor bäm go, ga Sbö tjíðkwo roy lagaga Cristo äska li kong ga tjwíð ara anmoyö.

⁸ «¿Yonde?» lëmi Amplias kong. E mär Tjlapga Jesús go, ga woydër ara.

⁹ «¿Yonde?» lëmi Urbano kong. E parkë shäng Cristo kong bor tjok.

«¿Yonde?» lëmi bor kjíara Estaquis kong bakoe.

¹⁰ «¿Yonde?» lëmi Apeles kong. Llëbo weno ba kong owa ara Cristo kjishko ëmdë ga beno shäng mär ba go jíðkoyo.

«¿Yonde?» lëmi Aristóbulo pjeyoga kong.

¹¹ «¿Yonde?» lëmi Herodiön kong. E judío, botoya dik.

«¿Yonde?» lëmi Narciso pjeyoga kong. Epga mär Tjlapga Jesús go jíðkoyo.

¹² «¿Yonde?» lëmi Trifena, Trifosa kong. Walëga li parkë ara Tjlapga Jesús kong.

«¿Yonde?» lëmi bor kjíara Pérsida kong. Walë li parkë ara Tjlapga Jesús kong.

¹³ «¿Yonde?» lëmi Rufo kong. E tjwíð ara Cristo tjíðkwo kjrágaga kong. «¿Yonde?» lëmi ba mekë kong bakoe. E bor mekë wleni.

¹⁴ «¿Yonde?» lëmi Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas kong. «¿Yonde?» lëmi bi pjeyoga löng ba tjok li kong bakoe.

¹⁵ «¿Yonde?» lëmi Filólogo, Julia, Nereo kong.

«¿Yonde?» lëmi Nereo dor Olimpo kong. «¿Yonde?» lëmi Sbö nopga löng ba tjok li kong bakoe.

¹⁶ Pjäy eng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi eng kong wopjíúe.

«¿Pjäy yonde?» le Cristo tjíðkwo kjrágaga löng kës lirë bomi kong.

¹⁷ Pjeyoga, rokër bomi kong ga pjäy sjëke. No kjone kjone to löng llëbo shäryë, pjäy shdär ber dboy dboy wlo, pjäy mär Cristo go ame wlo. Ba kong ga tjíðkwo kjrörömi li owa le. Pjäy tön ba tjok llëme. ¹⁸ Epga parkë löng Tjlapga Cristo kong llëm, parkë löng ba kong lok om go erä. Nopga kjok miydë llëm wleniyo jyäpgwe ba tjíðkwo woíeso li go. ¹⁹ Pjäy Cristo kolë pjíú li roy kura nopga uunkongdë. Tja wopjíú e kjishko. Gueniyo woydër ga llëbo pjíú li miydëmi pjir, llëbo owa shäryëmi ame wlo.

²⁰ Shji ie Sbörë ber löng wípe. Ga wop ä ga Ä zäya, ga ie ber shäng bomi wloshko.

Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjíú li kjishko ga pjäy kjimte ara.

²¹ «¿Pjäy yonde?» le Timoteorë bomi kong. E parkë shäng bor tjok. «¿Pjäy yonde?» le Lucio, Jasón, Sosípaterdë bomi kong bakoe. Tjawa epen-ga döe.

²² Kjibokwo ëre taga tja Terciorë bor orkwo go. † Pjäy löng mär Tjlapga Jesús go li, «¿Pjäy yonde?» lër bomi kong.

²³ «¿Pjäy yonde?» le Gayorë bomi kong. Tja wlojkrara wopjíú ba ushko, Cristo tjíðkwo kjrágaga löng na kës li tjok.

«¿Pjäy yonde?» le Erastorë bomi kong. E parkë dbur jnega kjok ëreshko.

«¿Pjäy yonde?» le Cuatorë bomi kong bakoe. ††

²⁵ Sbö, e poshrëkko. Pjäy ie ber löng wokjang, Jesucristo roy pjíú loror bomi kong li go. Tek dënashko ga tjíðkwo ëre miydaraba llëm, jnena Sbörë tjeng kjishko. ²⁶ Gueniyo eerishko ga miydëy pjire. Sbö sök ñyado. Ga tjíðkwo ëre lara ba tjíðkwo lagaga kong, ga ichara ba tē, roy shdöya wlo, kuya tjëyoga uunkongdë wlo, tjíðkwo li kjre lok wlo, Sbö kole lok wlo. ²⁷ Sbö kjok miydë ara, ëye äär bañya dik llëme. Ga Jesucristo kjishko ga e iëy ber kësbang, tjwíð ara ñyado. Ber eni.

† Tjíðkwo lara Pablorë Tercio kong. E irgo ga tara Terciorë kjibokwo go ba kong. †† Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjíð ga «... le Cuatorë bomi kong bakoe. Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjíú li kjishko ga pjäy kjimte ara.»

1 Corintios

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjiökwo laga Jesús äska wleniyo. Corinto kjokyo, e Grecia kjokyo obi. Grecia kjokyo shko ga kjok twiö ara li, e Corinto kjokyo. Eshko ga nopga tjeng ara, doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw pjloglo tjer kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo sak shkeng (650,000) dik. Tjreko parkagaga twiök löng pjir wleniyo tjeng ara, doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw pjloglo pkeng (400,000) dik. Jesús roy pjlu lara Pablorè bam go eshko, tak pjang Hechos 18.1-17 go sorè li eni.

Walè shäng kjlara ko Cloé. Pjlara ga ba pjeyoga löng ba ushko kjlara öör Pablo ik Éfeso kjokyo, ga Jesús tjiökwo kragaga löng Corinto kjokyo li engkwè löng eng tjok sorè, ilèbo owa sharyè löng sorè, e lara ba kong pjire. Pjlara obi ga Jesús tjiökwo kragaga löng Corinto kjokyo li kjibokwo ichono Pablo kong kwara, ilèbo oblè oblè kjakroke ba kong wlo. Eni ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong, ilèbo ilè ilgweya wlo, epga poshdüya wlo bakoe.

Corinto sopga sböpga jyäglö poshrék ara. Ba syö uyo lok lishko ga sjeng ilè suya lok, ga ue lok eshko, ber ba poshrékklo wlo. Gueniyo kjone kjone mär beno löng Jesús go shara. Eshko ga kjong kjong sjeng li uè woydè, gueniyo kjong kjong obi sjeng li uè woydè ame. E kjishko ga kjibokwo ère go ga ilèbo jyä tara Pablorè sjeng li kjishko.

Corinto kjokyo ga walèga löng ara sböpga jyäglö syö uyo lok li roshko, opsoynek domerga oblè oblè kong wleniyo, ga domerga jek eshko pè ba tjok wlo, ber ba sböpga jyäglö li poshrékklo wlo. Eni ga domerga mär beno löng Jesús go li, ilèbo pjlu sharyè wlo li miyde löng ilème. E kjishko ga kjibokwo ère go ga nopga orkwosmok löng pjir, nopga orkwosmoydè ilèm obi, woyde ga jek löng sorè li jyä tara Pablorè.

Eshkoshko ga no kjone kjone tjwe tön Jesús tjiökwo kragaga li tjok, gueniyo Sbö läywe owa, Pablo läywe owa bakoe. E kjishko ga kjibokwo ère go ga ilèbo jyä tara Pablorè nopga eniyo li kjishko bakoe.

1 Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Sóstenes tjok. Tja rokara Sbörè beno shäng ba tjiökwo roy laga Cristo Jesús äska.

² Sbö tjiökwo kragaga löng Corinto kjokyo, kjibokwo ère icher jek bomi kong. Pjäy tona Sbörè beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga pjäy rokara beno tjeng dboy ba kong, pjäy jek ber löng pjlo bek ba bokso wlo. Woyde ga nopga uunkong mär Jesucristo go li jek ber löng eni. Jesucristo, e bi Tjlapga, e ba Tjlapga bakoe.

³ Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlep bakoe.

Pablo wopjlu Sbö tjok

⁴ Sbö wopjlu li kjishko ga pjäy kjimtara ara, pjäy tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko. Tja wopjlu Sbö tjok iyado e kjishko. ⁵ Pjäy tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga ilèbo pjlu sharyara Sbörè bomi kong oblè oblè. Pjäy iara beno löng ba tjiökwo miydè pjlu, pjäy iara beno löng ba ilè nopga oblè oblè kong bakoe. ⁶ E kjishko ga miydèmi ga Cristo roy pjlu lororwa bomi kong li, e beke. ⁷ Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi li koshèmi löng wopjlu wopro ga kjok miydè twe Sbörè

ba nopga kong oblè oblè li, e twara beno tjeng bomi kong pjir tjän. ⁸ Eni ga pjäy kjimte Sbörè ber löng wokjang iyado, Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obishko ga pjäy pogo ilèye dret ba bokso wlo. ⁹ Pjäy rokara Sbörè jek ber löng ba Wa Jesucristo, bi Tjlapga li tjok wlo. Ga ilèye le Sbörè li sharyè eni.

Jesús tjiökwo kragaga löng englè kar kar eng tjok

¹⁰ Pjeyoga, rokër bomi kong bi Tjlapga Jesucristo ko goshko ga pjäy löng bëy eng tjok, pjäy shdar dboy dboy ilèm wlo, pjäy wotjlik kjrinaso wlo. ¹¹ Pjeyoga, pjäy roy kuror Cloé pjeyoga tjok ga pjäy löng englè kar kar eng tjok. ¹² Roy kuror ga pjäy kjone kjone tjle ga «Tjawa Pablo i», kjone kjone tjle ga «Tjawa Apolos i», kjone kjone tjle ga «Tjawa Cefas † i», kjone kjone tjle ga «Tjawa Cristo i» lèmi löng eni.

¹³ ¿Cristo, e dboy dboydo? ¿Tja Pablo zröraba pjang kjlös go bomi kjishkoro? ¿Pjäy wak jer di roshko bor ko goro? ¹⁴ Crispo, Gayo, epgara waga tjarè. Pjäy lamo waga tjarè ilème. Eni ga èye wak bor ko go laga èrè ilème. Tja wopjlu Sbö tjok e kjishko. ¹⁶ (Estéfanos pjeyoga löng ba ushko lira woror, gueniyo no oblè

† CEFAS, e kowèba SIMÓN PEDRO bakoe.

wororde woyo bor kong llême.)¹⁷ Tja ichara Cristorë, eye wër wlo llême. Tja ichara ba tjlökwo roy pjú lë. Ga ba tjlökwo li kjrëba wlo ga lër kjok miydë kjok ëre go li go llême. Loror eni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlös go li ber dbo llëm wleni.

Shji dëra Sbörë Cristo go, Sbö kjok miydë kjishko

¹⁸ Nopga jeno löng li kong ga Cristo wolono pjang kjlös go li roy tjlwö llême lë. Gueniyo shji dëra Sbörë löng li kong ga dbo ara, shji dëra e go kjishko. ¹⁹ Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«Nopga kjok miydë ara wleniyo lë löng li, ba kjok miydë li lër ber tjlwö llême.

Epga lër ber löng kjok miydë llême.»[†]

²⁰ ¿Nopga kjok miydë ara wleniyo lë li löng kjone? ¿No pinggaga wleniyo lëba li shäng kjone? ¿Nopga wotjlik rong wleniyo lë li löng kjone? Kjok miydë kjok ëre kjing go li iara Sbörë beno tjlwö llême. ²¹ Sbö, e kjok miydë ara. E kjishko ga kjok miydë kjok ëre kjing go li iara beno ba miydoklo llême. Eye mär ba go ga dëra ba tjlökwo pjú li go, tjlökwo li tjlwö llême lëba gueniyo.

²² Judíoga mär ber löng Sbö go wlo ga woyde lok ga llëbo tydëba llëm wleniyo shärye ba kong lok guing. Nopga judío llëm wleniyora mär ber löng ba go wlo ga woyde lok ga pïya tjlökwo wolëso go guing. ²³ Gueniyo tjlökwo lërwa löng li ëre: Cristo, e zrëraba pjang kjlös go. Judíoga kong ga tjlökwo ëre lökyo ba kong ara, ga nopga judío llëm wleniyo kong ga tjlwö llême lë.

²⁴ Gueniyo kjong kjong rokara Sbörë beno baïya, judíoga, nopga judío llëm wleniyo bakoe. Epga kong ga tjlökwo ëre dbo ara, miyde lok ga epga dëra e go, Sbö kjok miydë ara kjishko. ²⁵ Llëbo shäryara Sbörë li, e tjlwö llême lëba. Gueniyo e tjlwö ara, kjok miydë kjok ëre kjing go li kjinmo. Llëbo shäryara Sbörë li, e dbo llême lëba. Gueniyo e dbo ara, llëye shärye nopgarë kës li kjinmo.

²⁶ Pjeyoga, pjäy rokara Sbörëshko ga pjäy löng sorë woyotjizä. Eshko ga nopga kong ga pjäy kjok miydë ara kjlobö dö, pjäy tjlwö ara kjlobö dö, pjäy pjeyoga tjlwö ara kjlobö dö bakoe. ²⁷ Gueniyo nopga löng kjok miydë llême lëba li kjrara Sbörë, nopga kjok miydë ara lë li lökkjrë e go wlo; nopga dbo ara llëm li kjrara, nopga dbo ara li lökkjrë e go wlo; ²⁸ nopga iywaba shjiktëng, tjlwö llême lëba li kjrara, nopga tjlwö ara li lökkjrë e go wlo bakoe. ²⁹ Shäryara eni, eye krë ba boksho llëm wlo. ³⁰ Pjäy tona Sbörë om go beno tjeng Cristo Jesús tjok kjrinaso. Bi kong ga e dbo ara, miydëy ga shji dëra e go, Sbö kjok miydë ara kjishko. Ba kjishko ga shji iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, shji iara beno nopga baïya, shji dëra bi shdungglö dbo dorko dwayo bakoe. ³¹ E kjishko ga tjlökwo tak pjang Sbö tjlökwo go li beno bi kong wëlee. Tjlökwo tak pjang li tjlë ga «Eye krë woydë ga krë Tjlapga kjishko dey.»^{††}

2 Pjeyoga, tja öör Sbö tjlökwo roy lë bomi kongshko ga tja tjlëno bomi kong tjlökwo rong go llëm,

† *Isaías. 29.14.* †† *Jeremías 9.24.*

tja opyono shäng kjok miydë ara llëm bakoe. ² Tja shäng bomi tjokshko ga tja wotjlik Jesucristo zrëraba pjang kjlös go li roy lë bomi kong eröe. Tja tjlëno bomi kong llëbo oblë kjishko llême. ³ Tja tjlë shäng bomi kongshko ga tja tjlëno dbo ara go llëm, pjäy bangkjroror ara, tja dete erä. ⁴ Eshko ga tja tjlëno bomi kong nopga kjok miydë ara wleniyo tjlökwo go llême. Tjlökwo li kjrëmi wlo ga tja tjlëno ara bomi kong llëm bakoe. Tjlökwo loror li, e kjroromi, pjäy kjimtara Sbö Sëyarë ba dbo ara go kjishko. ⁵ Shäryoror eni, pjäy mär ber löng Sbö dbo ara go wlo, pjäy mär ber löng kjok miydë kjok ëre kjing go li go llëm wlo.

Kjok miydë ara twara Sbö Sëyarë

⁶ Gueniyo ga eye mär Cristo go, ga wotjlik këkboga dik li kong ga tjawa tjlë ba kong kjok miydë go. Gueniyo kjok miydë lërwa li, e nopga kjok ëre so tjlëm, tjlappaga tjlëm bakoe. Llono ga epga ber tjlwö ame.

⁷ Kjok miydë lërwa li, e Sbö t, jnena tjeng dboy tek dämärshko dwayo. Eshko ga Sbö wotjlik ba kjok miydë li ping borwa kong eeri dbaryo, e ber pjú borwa kong wlo lë. ⁸ Tjlappaga kjok ëre so, Sbö kjok miydë li llë loklo miyde lok llême. Miydara kjwe ga Tjlapga Kësbang li zrëra lok pjang kjlös go llême. ⁹ Gueniyo Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«Eye Sbö woydë ga kong llëbo shärye kësbange.

Llëbo eni li tydëba llëm,

kuydëba llëm,

woyotjlydëba llëm bakoe.»[‡]

¹⁰ Gueniyo ba Sëya ichara Sbörë borwa kong, ga llëbo ëre pina borwa kong pjir, llëye woyotjlyä Sbörë kës li miyde ba Sëyarë pjir kjishko. ¹¹ Ebo wotjlik llë, e miyde ba sëya om go lirë eröe. Ga Sbö wotjlik llë, e miyde ba Sëya om go lirë eni bakoe. ¹² Tjlökwo kjok ëre kjing go li wlokrororwa llême. Ba Sëya twara Sbörë borwa kong li wlokrorwarë, llëbo twara Sbörë borwa kong kës li llë loklo miyderwa wlo. ¹³ Eni ga tjlökwo lërwa bomi kong li, e no tjlëme. Tjlökwo pina Sbö Sëyarë borwa kong li lorwarë bomi kong. ¹⁴ Eye go Sbö Sëya llëm ga llëye lë Sbö Sëyarë li tjlökwo kjre llëm, e ba kong ga tjlwö llëm kjishko, ga llë loklo miyde llëm, kjimte Sbö Sëyarë llëm kjishko. ¹⁵ Eye go Sbö Sëya ga llëbo uunkong llgweya ga pjúe. Ga epga llgweya nopga go Sbö Sëya llëm lirë ga äe. ¹⁶ Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«Sbö wotjlik llë,

eye ommydë llëm,

“Llëbo shäryos eni” laga ërë ba kong llême.»^{††}

Gueniyo shjira wotjlik Cristo dik.

Shji shdär dboy dboy llême

3 Pjeyoga, tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlë woydë bomi kong, tja tjlë nopga jëk löng Sbö Sëya go kong sorë ga eni. Gueniyo ga pjäy jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik kuzong ga tja tjlëno bomi kong, dataga tjlë ba wapga chilawa kong sorë ga eni.

‡ *Isaías 64.4.* †† *Isaías 40.13.*

² Chida, e sēyshko ga nā iayde erō, dli kjang ue ga ä kjishko. Eni wleni ga tja shäng bomi tjokshko ga pjây pinor wêlê, tjîokwo rong kugömi llêm kjishko. Gueniyo eerishko ga kugömi löng llêm obi. ³ Pjây jêk löng nopga Sbö miydê llêm wleniyo dik obi. Pjây ymo ara êng tjok, pjây ênglê kar kar bakoe. ¿Eni ga pjây nopga Sbö miydê llêm wleniyo dik llêmdo?

⁴ Pjây kjone kjone tjîê ga «Tjawa Pablo î», kjone kjone tjîê ga «Tjawa Apolos î» lêmi eni. Pjây tjîê enishko ga pjây jêk löng nopga Sbö miydê llêm wleniyo dik.

⁵ ¿Apolos, e ê? ¿Pablo, e ê? Tjawa Sbö parkaga döe. Borwa kjishko ga pjây oppino mâr Cristo go. Tjawa ichara Tjlapgarê llê shäryê li, e shäryorwarê eröe.

⁶ Dwla dgaga wleni li † tja, di sguingga dwla kjing go wleni li †† Apolos, gueniyo dwla wengga wleni li ‡ Sbö.

⁷ Eni ga dwla dgaga li, di sguingga li, e tjwîd ara llême. Tjwîd ara li, e Sbö, dwla wengga wleni li e. ⁸ Dwla dgaga li, di sguingga li, e tjwîd bek, ga potjwîeya Sbörê pak shäryara li kjishko. ⁹ Tjawa so Sbö parkagaga kjoyo, ga pjây so dwla dgoklo kjoyo kjoyoe.

Pjây so u shärye Sbörê shäng kjoyo bakoe. ¹⁰ Sbö wopjîlú li kjishko ga tja iara beno u shäryaga wleni. Eni ga u shakklo shäryoror bäm goshko. Oblê shäng u ywê ba kjing go. Gueniyo êye u ywê ga woyde ga shärye yötso. ¹¹ U shakklo iak buk li, e Jesucristo, ga êye omkjîopswê ber oblê wlo ga äe. ¹² U shakklo êre kjing go, kjone kjone u ywê llêbo srer llêm, suya llêm wleniyo go, dbur sho shöylör, dbur sho pjîublün, akkwo wolêsowa tjwîd ara wleni bakoe. Kjone kjone obi u ywê llêbo srer, suya wleniyo go, kjorkwang, kjîo sho, dwla kasho bakoe. ¹³ No ligwezlong dbaryoshko ga shäryara pjîure, de oware, e ber wêlêe. Eshko ga ba pak li tjîya iök go. ¹⁴ Êye ba pak shäryono li beno pjîlú ga potjwîeya Sbörê. ¹⁵ Êye ba pak shäryono li sura pjir ga ba pak li jeno ba shjiryo, gueniyo era dâr, no dök-tong u pjono pjir roy dwayo wleni.

¹⁶ Pjây go Sbö Sëya. Eni ga pjây Sbö u wleni. ¿E miydêmi llêmdo? ¹⁷ Êye Sbö u shdök ga pjiya Sbörê bakoe. Sbö u, e zrek, ga ba u le li, e pjây om go.

¹⁸ Pjây opjâypgwê om go llême. Pjây kjone kjone kjok miydê kjok êre kjing go lêmi wleni ga woyde ga opyê ber löng kjok miydê llêm kjok êre kjing go wleni, äär ber kjok miydê ara jîokoyo wlo. ¹⁹ Sbö kong ga kjok miydê kjok êre kjing go li, e tjwîd llêm, tak pjang Sbö tjîokwo go sorê li eni. Tjîê ga «Êye llêbo shäryê ba kjok miydê om go li goshko ga doshaya Sbörê e go.»

†²⁰ Sbö tjîokwo tak pjang eni bakoe: «Nopga kjok miydê ara le li wotjîk llê, e miyde Sbörê pjir, ga ba kong ga tjwîd llême.» ††²¹ Llêbo uunkong twara Sbörê bomi kong pjir tjân. E kjishko ga êye krê nopga kjok miydê ara kjishko ame. ²² Tja, Apolos, Cefas, ††† tjawa iara Sbörê beno löng bomi kjimtaga. Llêbo tjeng kjok êre kjing go kês li, e twara beno pjîlú bomi kong. Pjây löng sêre, de pjây wolonore, llêbo uunkong shärye ber pjîlú

† DWLA DGAGA WLENI le li, e TJLÖKWO ROY PJLÚ LI LAGA BA KONG BÄM GO li iöklo. †† DI SGUINGGA DWLA KJING GO WLENI le li, e TJLÖKWO ROY PJLÚ LI LAGA BA KONG JEK OBI li iöklo. ‡ DWLA WENGGGA WLENI le li, e NOPGA IAGA BER BAÏYA li iöklo. †† Job 5.13. †† Salmo 94.11. ††† CEFAS, e kowêba SIMÓN PEDRO bakoe.

bomi kong. Llêbo wen bomi kong eerishko li, bong kjönma li, llono li, e shärye uunkong ber pjîlú bomi kong bakoe. ²³ Pjây Cristo î, ga Cristo, e Sbö î.

Sbö tjîokwo roy laga Jesús äska li pakyo

⁴ Eni ga tjawa Cristo parkaga lözîa. Tjîokwo jnek tjeng pjir li lara Sbörê borwa kong, ga tjawa iara beno löng ba lè oba kong. ² Eni ga êye kong pak twara ga woyde ga shärye yötso, jîokoyo, woyde pak twaga lirê sorê li eni. ³ Tja ligwega pjâyde, llêm ga tja ligwega nopgarê wleni ga e bor kong ga llêno llême. Tja opilig-wek om go llêm bakoe. ⁴ Llêbo pjîlú miydêr li shäryêr eni lèr bor pjîlúshko. Gueniyo bor kong ga llêno llêm bakoe. Bor ligwega li, e Tjlapga Jesús eröe. ⁵ E kjishko ga no oblê ligwemi llêm, äär jong no ligwezlong dbaryoshko jä. Tjlapga li tjwe iröng obi dbaryo li koshozî dey. Eshko dbaryo ga llêbo jnek tjeng kjok ro sî roy wleni li shiya äär ber wêlêshko, no wotjîk ba pjîlúshko llê li, e shiya ber eni bakoe. Eshko ga kjîara kjîara poshrëya Sbörê om go, ba pak shäryara sorê li kjishko.

⁶ Pjeyoga, «Llêbo shäryêy llêbo tak lok li kjinmo llême» lèba eni iyado. Llêbo êre lèr bor kjishko, Apolos kjishko, ber pjîlú bomi kong wlo, pjây opping tjîokwo êre shäryê pjîlú wlo. Eni ga bomi pingga, bomi kägäyo, e pjîlú, oblê kjinmo woyotjîmi ame. Shji krê eni llême. ⁷ ¿Pjây tjwîd ara, oblê kjinmo laga êrê? ¿Pjây krê llêbo tjeng bomi tjok li kjishko ega? Llêbo kjroromi kês li, e twaga Sbörê om go bomi kong.

⁸ Pjây wotjîk ga llêbo uunkong tjeng bomi tjok tjân lêmi, llêye oblê woydêmi llême. Pjây wotjîk ga pjây löng pjîlupga wleni tjân, gueniyo shji eni llême. Woydêr ga pjây pjîlupga wleni jîokoyo, tjawa ber eni bomi tjok bako wlo. ⁹ Bor kong ga tjawa Sbö tjîokwo roy lagaga Jesús äska êre kong shto wîena Sbörê tjwîd llêm wleni. Tjawa iara beno löng zrökoba wlo, ga nopga uunkong tön löng llêye wen borwa tjok li îya lok wlo, Sbö parkagaga kjok dogo so tön löng borwa îk wlo eni bakoe.

¹⁰ Cristo tjîokwo roy lèrwa oba kong kjishko ga tjawa kâ llêm wleni, tjawa dbo llêm bakoe lèba. Gueniyo pjâyda wotjîk ga pjây tönno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây kjok miydê ara, dbo ara lêmi eni. Pjây tjwîd ara lèba, gueniyo tjawara iywaba shjiktêng.

¹¹ Eerishko ga tjawa löng song, tjawa pjîi kuk ara, tjawa wodogro, tjawa shwong llêm, tjawa shdungoba ara, tjawa u dret bakoe. ¹² Tjawa sjeno parkorbo borwa orkwo om go go. Tjawa lèba owashko ga kar dboryërwa pjîlú; tjawa shdungobashko ga kurwa kjinge; ¹³ tjawa läywêba owashko ga kar dboryërwa yötso. Eerishko ga tjawa oba kong ga tjwîd llêm, shkimkwo sho wleni, llêbo owa dbukko wleni lèba.

¹⁴ Tjîokwo êre têr bomi kong, pjây lökkjêrê e go wlo llême. E bomi poshdungglo, pjây bor wapga woydêr ara wleni kjishko. ¹⁵ Pjây tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok tjîokwo roy pjîlú li loror bomi kong bäm go kjishko. E kjishko ga pjây Cristo tjîokwo pinggaga doglo sak dbâw dbâw pjîloglo sak kjwara (10,000) êmdê ga pjây dataga ara llêm, bomi data kjîlaraso wleni li, e tja. ¹⁶ E

kjĩshko ga rokër bomi kong ga pjã opshãryos botoya dik. ¹⁷ Timoteo, e ichër jek bomi shwoy, pjã jek sorë Ìe bomi kong wlo. E bor wa wleni, e woyster ara, e parkë shãng Tjlapga Jesús kong pjũ tyado. Tja jek shãng Cristo Jesús tjok sorë ga woyoshre bomi kong. Tjõkwo Ìer shãng Jesús tjõkwo kjrãgaga kong kjone pogo Ìi, e Ìe bomi kong bakoe.

¹⁸ Pjã kjone kjone krë ara, pjã Ìn àar ame Ìemi kjĩshko. ¹⁹ Gueniyo ga woyste Tjlapgarë wleni ga tja jek àar bomi Ìk wop àe. Eshko ga nopga krë ara Ìi sorë Ìn wëË, dbo twara Sbörë ba kong jËre, de tjË sopga erã, e miydr pjire. ²⁰ Èye parkë ba pjũyo Sbõ Ìi kong ga woyste ga tjË erã Ìem, dbo twe ba kong ÌËye Ìe Ìi shãrye eni wlo bakoe. ²¹ ¿ÌËye woyster? ¿Woyster ga tja jek bomi shdungware, de tja jek àar shãng wopjũ bomi tjok, pjã poshrër wlo?

Domer ÌËbo shãryono owa anmoyõ

5 Pjã kjãra roy kuror ga ba mewa kjrono sök ba boy. ÌËbo shãryara eni Ìi, e owa anmoyõ. Nopga Sbõ miydr Ìem wleniyo emdr ga àar ÌËbo owa shãrye eni ÌËme. ² Eni emdr ga pjã lõng bomi krë tjok. Zok ga pjã kjwe lõng woyster. Woyste ga domer Ìi ichoromi kjwe to bomi tjreko dwayo. ³ Tja shãng bomi tjok Ìem emdr ga pjã woyotjËn enido. E kjĩshko ga ÌËbo Ìer shãng bomi kong ère, tja shãng bomi tjok om go wleni. Ìer bomi kong ga domer ÌËbo owa shãryono eni Ìi, e shdũza. ⁴ Pjã tön Tjlapga Jesús ko goshko ga tja shãng bomi tjok wleni, ga Tjlapga Jesús dbo Ìi tjeng bomi tjok bakoe. ⁵ Eshko ga domer Ìi iozË ber tjeng À wloshko, ba doyo shdũya pjir wlo. Eni ga Tjlapga Jesús tjwe irõng obishko ga ba sëya dãr kjwe.

⁶ Pjã krë, e owa. «Pjũng shosho uukklo chira dõ emdr ga pjũng shosho bayo kjõm pogo ga uuya pjire» Ìeba eni. E miydr lõng pjir tjã. ⁷ Pjũng shosho uukklo këguë Ìi dbuya judogarë, pjũng shosho shãryak ba uukklo tjok Ìem wleniyo shãrye wlo. Eni wleni ga domer owa Ìi ichozË to bomi tjreko dwayo, nopga to lõng ÌËbo owa shãrye bãya dik Ìem wlo, pjã iara Sbörë ber lõng owa eni Ìem kjĩshko. Eni ga pjã ber lõng pjũng shosho tjagËn, shãryak ba uukklo tjok Ìem wleni. Cristo zrõraba bi kjĩshko tjã, õng wËp ushko so ÌgwokË zrõya judogarë Israel tjeyoga dõktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo kong wleni. ⁸ Ba dbar Ìi shrëyashko ga pjũng shosho uukklo tjok Ìi dbuya Ìok, àska shãrye ba uukklo tjok Ìem wlo. Eni wleni ga bi dõzlong dbaryo Ìi shrëy wlo ga woyste ga ÌËbo owa shãryoroy dënashko Ìi shãrye ame, shji ber lõng wotjËk bëy jËkoyo wlo.

⁹ Shji orkwosmono è tjok Ìem ga shji pë ba tjok ÌËme. Pjã opkjõs nopga ÌËbo owa shãrye eni Ìi shwoy dwayo. Toror bomi kong kjibokwo ichoror jek bomi kong bãm go Ìi go. ¹⁰ Gueniyo toror enishko ga nopga Sbõ miydr Ìem wleniyo Ìotë ÌËme. Shãryemi eni wlo kjwe ga pjã opshik kjok ère kjing go dwayo kjluwe, epga uunkong ÌËbo owa shãrye eni kjĩshko. Epga wotjËk dbur tõng ba kong erõ, oblë jyãpgwe, ÌËbo ÌËye wlo, sbõpgã jyãglo poshrëya Ìok bakoe. ¹¹ Tjõkwo

toror bomi kong Ìi, e pjõlõgwer woyster kjibokwo ère go. Bomi pjeyo Jesús tjõkwo kjrãga jek shãng owa eni ga pjã opkjë ba shwoy dwayo. Kjone kjone pë no orkwosmono ba tjok Ìem Ìi tjok, wotjËk dbur tõng ba kong erõ, sbõpgã jyãglo poshrëya, oblë ÌËye owa, nelõtkë à, oblë jyãpgwe, ba ÌËbo ÌËyotke wlo. Bomi pjeyo Jesús tjõkwo kjrãga jek shãng owa eni ga pjã Ìe ba tjok emdr ÌËme.

¹² Nopga bi pjeyoga Ìem wleniyo Ìgwey ÌËme. Ba Ìgwey Ìi, e Sbõ. Gueniyo nopga jek lõng bomi tjok eshko Ìi Ìgweyza. Sbõ tjõkwo tak pjãng eni: «Domer owa shãng bomi tjreko Ìi ichozË toe.» †

Jesús tjõkwo kjrãgaga èng wËk kar kar èng tjok sorë

6 Pjã kjone kjone èng wËk kar kar èng tjok wlenishko ga pjã Ìlet èng rotë kjok Ìgwegaga Sbõ miydr Ìem wleniyo shwoy ÌËme. Bek ga rotëmi Sbõ nopga kong, Ìgweya Ìok wlo. ² Ìlono ga nopga Sbõ miydr Ìem wleniyo Ìgwey ber Sbõ nopgarë. ¿E miydr Ìemdo? ¿Eni ga ÌËbo chira bomi tjreko Ìi Ìgwemi om go ga à sorëro? ³ Ìlono ga Sbõ parkagaga kjok do go so emdr ga Ìgwey bakoe. ¿E miydr Ìemdo? Eni ga ÌËbo tjeng kjok ère kjing go Ìi Ìgwey ga maling anmoyõ. ⁴ E kjĩshko ga pjã èng wËk kar kar èng tjok wlenishko ga Ìgwemi èng tjok ga à wleni ga pjã wotjËk ga nopga Sbõ miydr Ìem wleniyo om Ìgwëk ga pjũ Ìemire? ⁵ Ìer bomi kong eni, pjã Ìökkjre e go wlo. ¿Shãng kjãra bomi tjreko kjok miydr pjã Ìgweya wlo Ìi dretdo? ⁶ Gueniyo pjã èngkjwë bomi pjeyoga tjok dõ Ìem, pjã èng rotë to lõng kjok Ìgwegaga Sbõ miydr Ìem wleniyo kong, oba uunkong boksho.

⁷ Pjã èng rotë àar lõng tjãpgaga shwoy Ìi, e Ìokyo ara. Pjũ wlo ga ÌËbo shãryara oblërë bomi kong owashko, pjã ÌËbo ÌËyotkara oblërëshko ga kumi ber lõng kjing dey. ⁸ Gueniyo ga ÌËbo shãryemi om go oblë kong owa, oblë ÌËbo ÌËyotkëmi bakoe. Ga pjã lõng omshãrye eni bomi pjeyoga tjok.

⁹ Èye ÌËbo shãrye oblë kong owa ga àar Sbõ sök no pjũyo tyado Ìishko ÌËme. ¿E miydr Ìemdo? Nopga ÌËbo owa shãrye oblë oblë. Pë no orkwosmono ba tjok Ìem Ìi tjok, sbõpgã jyãglo poshrëya, orkwosmono pjir emdr ga pë oblë tjok, domer pë domer tjok, oblë ÌËbo ÌËyotke, wotjËk dbur tõng ba kong erõ, nelõtkë à, oblë ÌËye owa, oblë jyãpgwe, ÌËbo ÌËyotke wlo. Pjã jyãpgwëba ga jË Ìemi ÌËme. Èye opshãrye eni ga àar Sbõ sök no pjũyo tyado Ìishko ÌËme. ¹¹ Dënashko ga pjã kjone kjone ÌËbo shãryono eni. Gueniyo pjã eni ame, owa pjãng bomi go Ìi Ìona Sbörë beno dret, ga pjã iara beno tjeng dboy ba kong. Pjã iara beno pjlo bek ba bokso, ÌËbo shãryara Tjlapga Jesucristorë bomi kong Ìi kjĩshko, Sbõ sëya dbo go.

Shji orkwosmono è tjok Ìem ga shji pë ba tjok ÌËme

¹² «ÌËye shãryer woyster Ìi shãryer ga pjũ» Ìemi eni. Eni jËe. Gueniyo ÌËbo uunkong shãrye Ìi ber pjũ bi kong ÌËme. ÌËye shãryer woyster Ìi shãryer ga pjũ.

† Deuteronomio 17.7; 19.9; 21.21, 24; 24.7.

Gueniyo llëbo kjone kjone shäryër ga tja ber shäng ichaga erë. E kjîshko ga llëbo eniyo shäryër llëm, tja opichë om go ga pjîú wlo. ¹³ «Dîi, e uëy wlo, jer äär bi böpkwo roshko wlo. Bi böpkwo, e dli kong bebi» lëmi eni. Eni jîöe. Gueniyo llono ga pjöyîkong li pjir, shji böpkwo ame, dli ame bakoe. Gueniyo shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Bi doyo, e e kong wlo llëme. Llëye woyde Tjlapgarë shäryëy wlo li, e shäryoydë bi doyo go erö dey. Bi doyo ichaga li e.

¹⁴ Tjlapga Jesús woshara Sbörë iröng obi ba dbo ara go, ga llono ga shji woshre eni bakoe. ¹⁵ Bomi doyo, e Cristo ï. ¿E miydëmi llëmdo? ¿Eni ga llëbo Cristo ï li töy walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo ga pjîúwë? Llëme. ¹⁶ Èye tön walë eniyo tjok ga ber shäng ba tjok kjlaraso wleni. Sbö tjîökwö tak pjang eni: «Pjöyîkong li ber löng kjlaraso wleni.» ¹⁷ Gueniyo èye tön Tjlapga Jesús tjok ga ba sëya, Tjlapga li Sëya, e tön ber löng kjarinaso wleni.

¹⁸ E kjîshko ga shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Llëbo owa shäryëy oblë ga e ber owa bi doyo kong llëme. Gueniyo èye llëbo shäryë ba doyo kong owa eni ga llëbo shärye ba doyo om go li kong owa. ¹⁹ Bomi doyo, e Sbö Sëya u wleni, e ichara Sbörë beno pjang bomi go kjîshko. ¿E miydëmi llëmdo? Pjây opichë om go llëm, pjây ichaga Sbörë, ²⁰ pjây tjwîëna pjir kjîshko. E kjîshko ga llëye woyde Tjlapgarë shäryëmi wlo li, e shäryomirë bomi doyo go erö, Sbö ber kës-bang, tjwîö ara wlo.

Shji orkwosmok wlo ga sorë

7 Llëbo kjakrokromi bor kong kjibokwo go li, e dboryër bomi kong shara. Pjîú wlo ga shji orkwosmok llëm dey. ² Gueniyo nopga ara pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok kuzong ga zok ga pjây domerga pë bomi boy onmo li tjok, pjây walëga pë bomi lanma onmo li tjok eni bakoe. ³ Domerga orkwosmok löng pjir, pjây pë bomi boy tjok wlo. Walëga orkwosmok löng pjir, pjây pë bomi lanma tjok wlo. Pjây orkwosmok löng pjir kjîshko ga «Tja pë bop tjok llëme» lëmi ëng kong llëme. ⁴ Walë orkwosmok shäng pjir ga ba doyo, e baïya dö llëm, e ba lanma ï bakoe. Domer orkwosmok shäng pjir ga ba doyo, e baïya dö llëm, e ba boy ï bakoe. ⁵ «Tja pë bop tjok llëme» lëmi ëng kong llëme. Gueniyo pjây wotjîk bëy ëng kong ga «Shji pë ëng tjok llëm dbar kjwöbö, shji ber löng syöshhtë Sbö kong ïyado wlo» lëmi ëng kong ga pjîúe. Gueniyo dbar ara llëme. E irgo ga pjây pë ëng tjok jek obi, pjây tjîya Ärë, llëbo owa shäryë wlo ga ä wlo. ⁶ Llëbo ère shäryëmi woydë ga shäryëmi ga pjîú, gueniyo «Shäryozï eni» lotë llëme. ⁷ Bor kong ga pjây uunkong orkwosmok llëm ga pjîú, gueniyo shji iara Sbörë llëbo shäryë oblë oblëe. Kjong kjong iara beno löng orkwosmok llëm wlo, kjong kjong iara beno löng orkwosmok wlo bakoe.

⁸ Pjây löng orkwosmoydë llëm obi, pjây syäpga, pjây ber löng tjoksa botoya dik ga pjîúe. ⁹ Gueniyo pjây wotjîk ëbo wîëk ïyado, pë ba tjok wlo wleni ga pjây

orkwosmok ga pjîú, pjây wotjîk llëbo owa shäryë ïyado llëm wlo.

¹⁰ Pjây orkwosmok löng pjir, tjîökwö ïara Tjlapga Jesúsdë bomi kjîshko. Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanma rayëmi llëme. ¹¹ Rayoromi wleni ga pjây ber löng tjoksa, llëm ga pjây tön iröng bomi lanma rayoromi li tjok obi. Domerga orkwosmok löng pjir, bomi boy rayëmi llëm bakoe.

¹² Llëbo oblë lër bomi kong, gueniyo ère ïaga tjarë om go bomi kong, e ïaga Tjlapga Jesúsdë llëme. Domerga orkwosmok löng walë Jesús tjîökwö kjraga llëm wleniyo tjok, pjây raye woydë bomi boydë llëm ga e rayëmi llëm bakoe. ¹³ Ga walëga orkwosmok löng domer Jesús tjîökwö kjraga llëm wleniyo tjok, pjây raye woydë bomi lanmarë llëm ga e rayëmi llëm bakoe.

¹⁴ Shäryëmi eni ga ba boy kjîshko ga domer Jesús tjîökwö kjraga llëm wleniyo li de Sbörë, ba nopga de sorë ga eni, ga ba lanma kjîshko ga walë Jesús tjîökwö kjraga llëm wleniyo li de Sbörë eni bakoe. Eni ga bomi wapga de Sbörë bakoe. Gueniyo shäryëmi eni llëm ga epga de llëme.

¹⁵ Pjây orkwosmok löng Jesús tjîökwö kjraga llëm tjok, pjây raye woydë ga wëyë. Pjây rayara eni ga pjây pogo llëye dret Sbö bokso. Shji rokara Sbörë, shji ber löng wopjîú ëng tjok wlo. ¹⁶ Gueniyo pjây ber löng orkwosmok ba tjok ga pjîú ga shäryozï eni. Bomi kjîshko ga bomi kjlara li dër kjwe.

¹⁷ Shji kjlara kjlara löng sorë li ïaga Sbörë. Pjây rokara Sbörëshko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni. Lër eni Jesús tjîökwö kjragaga uunkong kong. ¹⁸ Domerga, pjây rokarashko ga pjây löng doyo jyä tak pjir ga wëyë. Eshko ga pjây löng doyo jyä tak llëm ga pjây doyo jyä të llëme. ¹⁹ Shji doyo jyä tak pjirde, de llëmdë, e tjwîö llëme. Shji Sbö tjîökwö kolë li, tjwîö tjok li e. ²⁰ Pjây rokarashko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni. ²¹ Eshko ga pjây parkagaga tjwîëk löng pjir wleniyo ga pjây woydë llëme. Gueniyo pjây döya woydë bomi sogorë ga pjây to dey. ²² Pjây rokarashko ga pjây parkagaga tjwîëk löng pjir wleniyo ga Sbö bokso ga pjây beno Tjlapga Jesús kjlarayo shara, pjây sogo dret wleni. Pjây rokarashko ga pjây sogo dret ga pjây iara Sbörë beno Cristo ï, eni ga eerishko ga pjây sogo tjok wleni. ²³ Pjây tjwîëna Sbörë tjwîö ara. E kjîshko ga pjây opyë ber ichaga no oblëre ame, pjây ichaga ber Sbörë döe. ²⁴ Pjeyoga, pjây rokarashko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni.

²⁵ Pjây löng orkwosmoydë llëm obi kong, tjîökwö ïara Tjlapga Jesúsdë bomi kjîshko llëme. Gueniyo tja kjimte Tjlapga lirë kjîshko ga tjîökwö lër bomi kong ère, e beke. ²⁶ Bor kong ga shji löng eerishko dbar owa kjîshko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni dey. ²⁷ Pjây orkwosmok löng pjir ga pjây ëng rayë llëme. Pjây löng orkwosmok llëm ga pjây boy wîëk llëme.

²⁸ Gueniyo pjây orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryoromi llëme. Kjongloga orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryara llëm bakoe. Gueniyo èye orkwosmono ga kong llëbo owa wen ara kjok ère kjing go. Lër bomi kong eni, pjây llono ga song llëm wlo.

† Génesis 2.24.

²⁹ Pjeyoga, lër bomi kong eni, shji ber löng kjok ère kjing go wlo dbar kjwöbö obi erä kjishko. E kjishko ga pjây orkwosmok löng pjir ga pjây jêk löng nopga orkwosmok llêm wleniyo dik shara; ³⁰ pjây slar èë llêbo kjishko ga pjây wotjîk ara ba kjishko ame; pjây löng wopjîlú llêbo kjishko ga pjây wotjîk ara ba kjishko ame; pjây llêbo tjwîlêno ga e ber bomi kong iyado wlo lëmi llêm bakoe. ³¹ Eni ga shji löng kjok ère kjing go obishko ga llêbo tjeng kjok ère kjing go li, e woyotjîy ara llêm, kjok pjir lë kjishko.

³² Pjây kjimtër woydë, pjây woydë ame wlo. Domer shäng tjoksa ga wotjîk Tjlapga Jesús pak shäryë, ber pjîlú ba tjok wlo. ³³ Gueniyo domer orkwosmok shäng pjir ga wotjîk llêbo tjeng kjok ère kjing go shäryë, ber pjîlú ba boy tjok wlo. ³⁴ Eni ga wotjîk kjing pjök. Walë shäng tjoksa ga wotjîk Tjlapga Jesús pak shäryë, ba doyo, ba wotjîk, e ber ba kong wlo. Gueniyo walë orkwosmok shäng pjir ga wotjîk llêbo tjeng kjok ère kjing go shäryë, ber pjîlú ba lanma tjok wlo. ³⁵ Lër bomi kong eni, ber pjîlú bomi kong wlo, pjây orkwosmok ga äe lotë llême. Woydër ga pjây jêk ber löng pjîlú bek, pjây ber löng wotjîk Tjlapga Jesús pak shäryë döe.

³⁶ Domerga tjîlökwo twono kjoglo kong orkwosmok wlo, pjây orkwosmok woydë ba tjok, kjoglo li luyö öö-tong orkwosmok wlo guing kjishko ga pjây orkwosmok ba tjok ga pjîlú. Llêbo owa shäryomirë llême. ³⁷ Gueniyo pjây wotjîk orkwosmok llême lëmi, woydëmi eni kjishko, pjây ichaga èrë llêm kjishko, ga pjây wotjîk llêbo owa shäryë llêm ga pjây orkwosmok llêm ga pjîlú. Llêbo pjîlú shäryomirë. ³⁸ Eni ga pjây orkwosmok kjoglo tjok ga e pjîlú. Gueniyo pjây orkwosmok ba tjok llêm ga e pjîlú anmoyö.

³⁹ Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanma sök së obishko ga rayëmi llême. Gueniyo wolono ga pjây orkwosmok domer oblë tjok ga pjîlú, gueniyo woyde ga Tjlapga Jesús tjîlökwo kjruga wleniyo. ⁴⁰ Gueniyo pjây orkwosmok ame ga pjây ber löng wopjîlú anmoyö. Tja go Sbö Sëya. Tja wotjîk eni e kjishko.

Sjängna twaraba sböpga jyäglo kong

8 Tjîlökwo lër bomi kong, öng zröraba, sho twaraba sböpga jyäglo kong ba poshrëkklo li kjishko. Llêbo ère kjishko ga shji uunkong llêbo miydë sira. Èye om-miydë ara, oblë kjinmo lë ga shäng krë erä. Pjîlú wlo ga shji èng woydë ara kar kar dey, shji uunkong dbokjrë e go wlo. ² Èye kjok miydë lë ga ba kjok miydë li äätë, woyde dik llêm obi. ³ Gueniyo èye Sbö woydë ga miyde Sbörë pjîlú.

⁴ ¿Eni ga öng sho twaraba sböpga jyäglo kong ba poshrëkklo li uëy ga pjîlú? Miydëy pjîlú ga sböpga jyäglo llë, e tjwîlë llême. Sbö sök kjlaraso eröe. ⁵ Sböpga löng ara kjok dogo, kjok ère kjing go lëba. Kowëba ba tjlapga bakoe. ⁶ Gueniyo bi kong ga Sbö sök kjlaraso eröe. Data Sbö li e. E llêbo uunkong shäryaga, ga shji löng së parkë ba kong wlo. Shji Tjlapga kjlaraso bakoe. Jesucristo li e. E go ga llêbo tjeng kës li shäryara Sbörë.

⁷ Gueniyo e miyde Jesús tjîlökwo kjruga uunkongdë llême. Dënashko ga kjone kjone sgara löng ba sböpga jyäglo li poshrëk. E kjishko ga öng sho li ue lökshko ga sböpga jyäglo li woyotjîya, ga mär löng Cristo go ma obi kjishko ga wotjîk ga öng sho li, e uako llême lë.

⁸ Gueniyo shji wlokjre Sbörë llëye uëy li kjishko llême. Uoroy llêm ga shji beno owa Sbö bokso llêm, uoroy ga shji beno pjîlú anmoyö ba bokso llêm bakoe.

⁹ Pjây döra Sbörë beno löng öng sho li uë ga pjîlú. Eni ëmdë ga pjây sjëke. Llëye uëmi li kjishko ga bomi kjlara mär shäng Cristo go ma obi li ichëmi dir llême. ¹⁰ Pjây ië sböpga jyäglo syö uyo lishko ga pjây iya bomi kjlara lirë kjwe. Miydëmi pjîlú ga öng sho li uëmi ga pjîlú. Gueniyo bomi kjlara mär shäng Cristo go ma obi li ommydë llême. Eni ga pjây ina kjishko ga omshäryë eni bako kjwe. ¹¹ Cristo wolono ba kjishko. Gueniyo eshko ga Cristo rayara bomi kjlara lirë, llêbo shäryoromi li kjishko, miydëmi ga llêbo li shäryëmi ga pjîlú gueniyo. ¹² Llêbo shäryëmi bomi pjeyoga mär löng Cristo go ma obi li kong owashko ga e shäryëmi löng Cristo kong wleni. ¹³ E kjishko ga llêbo uoroy li kjishko ga bor kjlara li diktong wleni ga tja sjäng uë ame dey.

Sbö tjîlökwo roy laga Jesús äska li opshäryë sorë

9 Tja Sbö tjîlökwo roy laga Jesús äska. Tja ichaga norë llême. Bi Tjlapga Jesucristo ïnor om go. Tja parkono ara ba kong kjishko ga eerishko ga pjây beno löng mär ba go. ² Oblë kong ga tja Sbö tjîlökwo roy laga Jesús äska llême lë, gueniyo bomi kong ga tja eni. Pjây mär löng ba go. Miydëba e go ga tja Sbö tjîlökwo roy laga Jesús äska jîlë.

³ Tja läywëba owashko ga dboryër eni. ⁴ Tja, Bernabé, pak shäryërwa löng li kjishko ga pjây ichërwa borwa säng ga pjîlú. ⁵ Sbö tjîlökwo roy lagaga Jesús äska llamo löng li, Tjlapga Jesús lëmgä, Cefas, † epga orkwosmonö löng pjir, ga to löng parkëshko ga ba boyga Jesús tjîlökwo kjruga wleniyo söya to löng ba tjok. Tjawa omshäryë eni ga pjîlú bakoe. ⁶ ¿Potjwîëk löng llêm li ber tjawa döre? ¿Tjawa ië wlo ga woydëmi ga tjawa pak shäryë oblëre?

⁷ Èngkjwagaga oppotjwîëk om go llême. Èye dwla dguë ga botjyëshko ga ba bo, e ue. Èye öng dë ga nä dyo llruya ga ie. ⁸ Wotjîk ère botoya döe lëmi llême. Kjok ligwekklo tara Moisésdë li omilë eni bakoe.

⁹ Tjîlëno beno eni: «Öng llë sök dwla kjwokäk †† ga ne pjriy llême.» ‡ Tjîlökwo ère lara Sbörë öng kjishko dö llême. ¹⁰ E lara borwa kjishko bako, tjawa ië wlo bakoe. Èye klung luryë, llêm ga dwla kjwokäk ga woyde ga bo koshe, mär ber löng e go wlo. ¹¹ Eni ga tjîlökwo roy pjîlú li lororwa bomi kong, dwla dgororwa wleni. ¿Eni ga pjây wotjîk borwa kjimtë llêm ga pjîlú lëmi? ¹² No oblë llêbo rokë bomi kong ga pjîlú kuzong ga tjawa omrokë bomi kong ga pjîlú anmoyö.

Eni ëmdë ga llêbo rokororwa bomi kong llême. Tjawa llëye dretshko ga kurorwa jek löng kjing erä,

† CEFAS, e kowëba SIMÓN PEDRO bakoe. †† Öng jek sök dwla kjwokäkshko ga ne pjrikoba llêm, ië ga pjîlú wlo. ‡ Deuteronomio 25.4.

pjây wotjîrk owa Cristo roy pjîlú li kîshko llêm wlo.
¹³ Èye parkê Sbö u roy ga mär e goshko. Èye parkê öng sho sukklo jong lishko ga mär e go bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? ¹⁴ Eni wleni ga Tjlapga Jesús tjîê ga èye ba tjîökwo roy pjîlú lë oba kong ga woyde ga mär ba go bakoe.

¹⁵ Eni gueniyo ga shäryotë eni llëme. Tjîökwo ère tër bomi kong, pjây woydër ga tja kjimtëmi kîshko llëme. Tjîökwo roy pjîlú li lër oba kong ga tjwîö shir llëme. Tja wopjîlú e kîshko. Shäryër eni llëm ga äe. Tja wolon wëyë dey. ¹⁶ Tjîökwo roy pjîlú li lër oba kong, tja krë e kîshko ga äe. Pak li, e twara Sbörë bor kong shäryër eni wlo. Shäryër eni llëm ga tja song jîöe. ¹⁷ Shäryër eni bor wotjîrk om go li go kjwe ga tja potjwîëkklo tjok. Gueniyo pak li shäryër, tja ichaga Sbörë e shäryë kîshko. ¹⁸ ¿Eni ga bor potjwîëkklo li llë? Tjîökwo roy pjîlú li lër oba kong ga tjwîö shir llëme. Llëbo rokër bomi kong ga pjîlú, gueniyo shäryër eni llëme. Tja wopjîlú e kîshko. Bor potjwîëkklo li e.

¹⁹ Tja ichaga èrë llëm, gueniyo tja opyono beno shäng nopga uunkong parkaga, nopga ara mär ber löng Cristo go bor kîshko wlo. ²⁰ Tja shäng judíoga tjrékoshko ga tja opyë ber shäng judío wleni, epga mär ber löng Cristo go wlo. Tja shäng nopga mär löng kjok ilgwekklo tara Moisésdë go li tjrékoshko ga tja opyë ber shäng kjok ilgwekklo li kolë eni bako wleni, miydër ga tja ichaga erë llëm gueniyo. Shäryër eni, epga mär ber löng Cristo go wlo bakoe. ²¹ Tja shäng nopga kjok ilgwekklo li miydë llëm wleniyo li tjrékoshko ga tja opyë ber shäng kjok ilgwekklo li woyojek wleni. Gueniyo kjok ilgwekklo Sbö tli woyojer jîökoyo lotë llëme. Miydër ga tja ichaga kjok ilgwekklo Cristo tli lîrë tlyado. ²² Tja shäng nopga mär löng Cristo go ma obi li tjrékoshko ga tja opyë shäng baíya dik wleni, epga mär ber löng Cristo go wlo bakoe. Nopga uunkong kong ga tja opyë ber löng baíya dik wleni, kjone kjone där wlo. ²³ Shäryër eni, tjîökwo roy pjîlú li kîshko, llëbo wen pjîlú tjîökwo kîshko li ber bor kong bako wlo.

²⁴ Nopga zronshko ga zron lok jekdo uunkong, gueniyo ba potjwîëkklo li ber kjaraso kong eröe. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga pjây drön èë, pjây jëk löng pjîlo bek wlo, bomi potjwîëkklo li twe Sbörë bomi kong wlo. ²⁵ Olö ga nopga tjör, èye ber kjang tya lok wlo. Èye tjör woydë eni ga opping ara, tjör pjîlú wlo. Shäryë lok eni, ba potjwîëkklo li shaya wlo, gueniyo ba potjwîëkklo li srer. Bi potjwîëkklo twe Sbörë bi kong lira srer llëm, ber tlyadoe. ²⁶ E kîshko ga tja jëk pjîlo bek, tja äär woydë kjone li, tja äär eshko wlo. Nopga ëng yokshko ga olö ga yoya ga pjë llëme. Era tjwîö llëme. Llëbo shäryër li ber tjwîö llëm eni llëm wlo ga tja drön ara, pak li shäryër ber pjîlú wlo. Bor doyo ère ichër bor kolë, tja ichaga erë llëm wlo. Shäryër eni, tjîökwo loror pjarshko ga pak shäryoror li tjwîö tjok wlo.

Shji jëk löng Israel tjëyoga tek dënashko so tli dik llëme

10 Pjeyoga, bi tjlapgaga tek dënashko so jëk to löng pjäng sho li dorko, ga dipzono tek Dlung Srëzrën kjwo na lëkong. Woydër ga e woyotjîzîa. ² Ep-

ga wara pjäng sho li, dlung lîrë wleni, ga beno löng Moisés tjok eni. ³ Epga uunkong mär löng dli ter shrono kjok do dwayo li go, ⁴ di ichara Sbörë tur ak roy dwayo li go bakoe. Gueniyo daga ak lîrë llëm, daga to shäng ba tjok li, e Cristo om go lîrë. ⁵ Eni ëmdë ga Sbö beno wopjîlú epga ara tjok llëm, ga ba dboglo iara beno tjeng kjok dogro no llëm lishko llaw pogo.

⁶ Llëbo ère shäryono beno bi kong, shji poshdüya wlo, llëbo owa li woyotjîly baíya dik llëm wlo. ⁷ Epga kjone kjone sböpga jyäglo poshrëno, tak pjäng Sbö tjîökwo go sorë li eni. Tjîê ga «Nopga li wloktong, ga iono ara. Pjir ga kojono lok, ga bërkonon, llëbo owa shäryono ara.» [†] Shji opshäryë eni baíya dik llëme. ⁸ Epga kjone kjone orkwosmono è tjok llëm ëmdë ga pono ba tjok. E kîshko ga wolono doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak pjök kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo mya (23,000) dbar kjaraso. Shji opshäryë eni baíya dik llëme. ⁹ Epga kjone kjone Tjlapga tjîno. E kîshko ga epga uara dgurdë, ga wolonoe. Shji opshäryë eni baíya dik llëme. ¹⁰ Epga kjone kjone Sbö läywono owa. E kîshko ga ba parkaga kjok dogo so ichara ba zrök. Shji opshäryë eni baíya dik llëme.

¹¹ Eerishko ga shji löng dbar pjitoshko. Llëbo shäryono epga kong kës ère beno bi kong, shji poshdüya wlo. ¹² Eni ga pjây wotjîrk ga pjây kjang, pjây dir ga äe lëmi wleni ga pjây opdë ara, pjây llëbo owa shäryë baíya dik llëm wlo. ¹³ Pjây wotjîrk llëbo owa shäryëshko ga e wen è pogo kong eni, e woyotjîzîa. Shji raye Sbörë llëme. Eshko ga pjây ie ber löng tjîya äär jong kumi ma go llëme. Wen bomi kong enishko ga pjây kjimte, pjây där eshko dwayo ga pjîlú wlo, llëbo owa shäryëmi llëm ga pjîlú wlo bakoe.

Sböpga jyäglo sëngglo

¹⁴ E kîshko ga pjeyoga, shji sböpga jyäglo poshrëk llëme. ¹⁵ Tja tjîê bomi kong, pjây löng kjok miydë wleniyo. Llëbo lër li enire, de eni llëmdë, ilgwezî pjâyde om go. ¹⁶ Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëyshko ga shji tjîê Sbö kong ga shji wopjîlú ba tjok, kjilgwo bo dyo dbo ara li kîshko. E irgo ga iëy, shji kjimtara Cristo srëngdë li loklo. Ga pjîlung shosho suk pjir lira toy, ga uëy, shji kjimtara Cristo doyorë li loklo. ¹⁷ Shji löng eshko ara, gueniyo shji doyo kjaraso wleni, pjîlung shosho suk pjir uëy li kjaraso dö kîshko.

¹⁸ Israel tjëyoga öng zrök, sho suk Sbö kong li woyotjîzîa. Öng sho li ue lok eshkosho ga uunkong löng eshko li löng Sbö poshrëk, ga ber löng no kjaraso wleni e kîshko. ¹⁹ Öng sho twaraba sböpga jyäglo kong li tjwîö tjok lotë llëme. Sböpga jyäglo li tjwîö tjok lotë llëm bakoe. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo sböpga jyäglo sëngshko ga ba sëngglo li ber Ä sëyaga poshrëkklo, e Sbö poshrëkklo llëme. Woydër ga pjây tön Ä sëyaga tjok llëme. ²¹ Ä sëyaga sëngglo li uëmi wleni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëmi ga äe. ²² Shji ymoyotke Tjlapgarë ara. Shäryoroy eni kjwe ga iirkë bi kong ara. ¿Shji dbo ara ba kjinmo lëmiro?

† Éxodo 32.6.

Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjïúe

²³ «Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjïúe» lëmi eni. Gueniyo llëbo uunkong shäryëy li ber pjïú bi kong llëme. Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjïúe. Gueniyo llëbo tjeng kës li, shji kjimte llëme. ²⁴ Llëbo ber pjïú bi kong li wlëydë llëme. Llëbo ber pjïú oblë kong li wlëydë dey.

²⁵ Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li, e Tjlapga ï.» † E kjïshko ga sjëngna tjeng ba soynezlong uyo roshko li tjwlëmi, uëmi ga pjïúe. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjïúre, e woyotjïmi llëme. Tjwe kjone dwayo kjakrokëmi ë kong llëm bakoe.

²⁷ Sbö tjlökwo kragaga llëm wleniyo, pjäy maya jek ba shwoy le ga pjäy jek ga pjïúe. Llëye twe bomi kong eshko li uëmi pjire. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjïúre, e woyotjïmi llëme. ²⁸ Gueniyo ga ëbo tjlë bomi kong ga «Sjëngna kjwe twaraba sböpga jyäglo kong» le bomi kong wleni ga uëmi llëm, ba laga li wotjïk ga sjëngna li uëy ga äe le kjwe kjïshko. ²⁹ Bomi kong ga uëmi ga pjïú, gueniyo uëmi llëm, oblë li kjïshko.

Gueniyo kjone kjone tjlë bor kong ga «Miydër ga llëbo shäryër ga pjïúe. ¿Eni ga shäryër llëm, oblë kjïshko ega? ³⁰ ¿Tja tjlëno ga “Sbö, tja wopjïú bop tjok, dli ëre kjïshko” loror pjir ga uër ga äe lëmi bor kong ega?» le bor kong eni. ³¹ Pjäy ië, pjäy di ië, llëye oblë shäryëmi dö ga shäryozï uunkong eni, Sbö iëba ber kësband, tjwlö ara bomi kjïshko wlo. ³² Shji oblë ichë dir llëme. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, Sbö tjlökwo kragaga, e ichëy dir kjlara llëme. ³³ Tjara drön ëë, llëbo pjïú shäryë oba bokso wlo ïyado, llëbo ber pjïú oblë kong wlo, epga där wlo, llëbo ber pjïú bor kong wlo llëme.

11 Cristo opshäryono sorë ga tja opshäryë eni bakoe. E kjïshko ga tja opshäryë sorë ga pjäy opshäryos eni bakoe.

Shji löng syöshtë Sbö kongshko ga shji opshäryë sorë

² Tja woyoshreëmi enido. Tjlökwo twara bor kong li pinor bomi kong, ga shäryëmi löng eni ïyado. Pjäy poshrër ara e kjïshko.

³ Gueniyo llëbo lër bomi kong, miydëmi wlo. Sbö, e Cristo kägäyo. Cristo, e domerga uunkong kägäyo. Ga domerga kjlara kjlara, e ba boy kägäyo bakoe. ⁴ Domer kä kjingüë syöshtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlökwo roy leshko ga e Cristo bangkjre llëme löklo. ⁵ Walëra kä kjingüë llëm syöshtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlökwo roy leshko ga e ba kägäyo bangkjre llëme löklo. Shärye eni wleni ga walë li lökkjre ara, kä shtak dret wleni. ⁶ Kä kjingue woydë llëm ga ba käkzong shtëy ber dret dey. Shäryoroy eni ga lökkjre ara kjïshko ga ba kä li kjingue dey. ⁷ Gueniyo domer kä kjingüë llëm dey, domer li shäryara Sbörë so e om go kjoyo kjïshko. E kjïshko ga Sbö ber kësband, tjwlö ara domer li kjïshko. Ga domer li ber kësband, tjwlö ara ba boy li kjïshko.

⁸ Domer shäryara Sbörëshko ga llëye shira walë doyo go dwayo, domer shäryoklo wlo llëme. Walëra shäryara Sbörëshko ga llëbo shira domer li doyo go, walë li shärye e go wlo. ⁹ Domer shäryara walë kjïshko llëme. Walëra shäryara domer kjïshko. ¹⁰ E kjïshko ga walëga kä kjingüë dey, ba kägäyo bangkjre pjïúe löklo. E ber Sbö parkagaga kjok dogo so kong pjïú bakoe.

¹¹ Jesús tjlökwo kragaga kong ga domerga, walëga, e iara Sbörë beno löng ëng kjimte wlo. ¹² Dënashko ga llëbo shira Sbörë domer li doyo go dwayo, ga walë li shäryara e go. Gueniyo eshko tek lëkong ga domerga uunkong wengga walëgarë. Eni ëmdë ga shji uunkong shäryaga Sbörë. ¹³ ¿Walë syöshtë Sbö kong ga kä kjingüë llëm ga pjïúre, de owa? Miydaga pjäydë om go.

¹⁴ Miydëy pjïú ga tek dämärshko ga domerga käkzong ië pjang kur ee ga e lökwo ara. ¹⁵ Gueniyo walëgara käkzong kur ee ga ba kong ga tjwlö ara, e twara Sbörë ba kong, ba kä kjingoklo wlo kjïshko. ¹⁶ Llëbo ëre shäryërwa, shärye Sbö tjlökwo kragagarë kjok kjone pogo bako, sdëkwo oblëyo drete. E kjïshko ga ëye ënglë kar kar tjlökwo ëre kjïshko llëme.

Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo

¹⁷ Llëbo lër bomi kong obi, gueniyo pjäy poshrër wlo llëme. Pjäy tönshko ga llëbo shäryëmi eshko li ber bomi kong pjïú llëme. ¹⁸ Roy kuror ga pjäy tönshko ga pjäy opkjorgö löng dboy dboye. Kjoneshko ga jlöë lër. ¹⁹ Woyde ga pjäy shdär dboy dboye. Eni ga pjäy kjone dey ber pjlo bek Sbö bokso ïkoba wëllë. ²⁰ Pjäy tön iëshko ga pjäy kjlara kjlara dli kjre bäm go lëmi. Eni ga kjone kjone ber löng nelö erä, kjone kjone ber löng dli drete. ¿Shäryëmi eni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uomirë lëmi? Eni llëme. ²² ¿Pjäy ië bomi ushko ga äro? ¿Sbö tjlökwo kragaga oblë li bangkjreëmi llëm ega? ¿Ëye llëye dret wleniyo iëmi woydë ber löng lökshko eni ega? ¿Llëye lër bomi kong ga pjïú? Pjäy poshrër ga äe.

²³ Bor sdëkwo ëre twara Tjlapga Jesúsdë bor kong, ga loror bomi kong tjän: Tjlapga Jesús soynezlong shkëyo ga pjlung shosho suk pjir kjlara kjwara, ²⁴ ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjïú bop tjok e kjïshko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga tjlë löng li kong ga «Ëre bor sho wleni, twak bomi kong. Shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le. ²⁵ Iono lok pjir irgo ga di ioklo kjlara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlë löng li kong ga «Tjlökwo twara Sbörë tjaglën, beno ïyado wlo. Shärye wlo ga bor srëng li kwon bomi kjïshko. Kjillgwo bo dyo dbo ara ëre, e ba jyäglo. Iëmishko ga shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le. ²⁶ ¿Lara eni li llë löklo? Pjlung shosho suk pjir li uëmishko, kjillgwo bo dyo dbo ara li iëmishko ga Tjlapga Jesús wolono bomi kjïshko li roy shdömi löng wleni, tjwe iröng obi guing.

²⁷ Gueniyo shäryëmi löng enishko ga ëye ië, gueniyo Tjlapga Jesús bangkjre llëm ga llëbo owa shäryayde, Tjlapga li doyo, ba srëng, e bangkjre llëm kjïshko. ²⁸ E kjïshko ga pjäy pjlung shosho suk pjir li uoydë llëm obishko, pjäy kjillgwo bo dyo dbo ara li ioydë llëm

† Salmo 24.1.

obishko ga woyde ga pjây opwoyotjîk yôtso bâm go guing. ²⁹ Èye Tjlapga li doyo llë loklo miydë llëm ga ba woyoshroklo dliyo li ue llëm dey, kjilgwo bo dyo dbo ara li ie llëm dey bakoe. Uara eni wleni ga om go li opyono beno shâng shdungko. ³⁰ Pjây ara shduna Tjlapga lirë e kjîshko. Pjây kjone kjone swlo ara, kjone kjone dbo llëm, kjone kjone wolono, Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uoromi owa kjîshko. ³¹ Gueniyo shji om go opwoyotjîk yôtso bâm go guing ga shji shdüya llëme. ³² Llonog na nopga Sbö miydë llëm wleniyo shdüya Tjlapga lirë. Shjira shdüya eerishko, shji ber löng shdüya ba tjok eshko llëm wlo.

³³ E kjîshko ga pjeyoga, pjây tönshko ga woyde ga pjây ëng koshë uunkong guing ga pjây iokdo. ³⁴ Pjây kjone kjone pjîröshko ga pjây ië bomi ushko bâm go guing, pjây tönshko ga pjây shdüya Tjlapga Jesúsde llëm wlo.

Llëbo oblë ilgwer, tja jek äär bomi tkshko jä.

Kjok miydë twe Sbö Sëyarë bi kong

12 Pjeyoga, kjok miydë twara Sbörë oblë oblë bomi kong. Woydër ga e sorë miydëmi pjîlue. ² Dë-nashko ga Sbö miydomirë llëm obishko ga pjây icharaba sböpga jyäglo tjîë llëm wleniyo poshrëk. ³ E kjîshko ga lër bomi kong ga èye tjîë Sbö Sëya go ga Jesús läywe owa ga äe. Ga èye tjîökwo lë Sbö Sëya go llëm ga «Jesús, e nopga uunkong Tjlapga» lë ga äe.

⁴ Shji Sbö tjîökwo kjaragaga kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë oblë oblë, gueniyo Sbö Sëya li, e kjaraso eröe. ⁵ Llëbo shäryë Tjlapga Jesús kong oblë oblë, gueniyo Tjlapga li, e kjaraso eröe. ⁶ Pak shäryë Sbö kong oblë oblë, gueniyo shji kjimtaga shâng kjaraso pak li shäryë, Sbö li e.

⁷ Shji kjlara kjlara kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë bi kong oblë oblë, llëbo shäryë ber pjîlú shji uunkong kong wlo. ⁸ Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjîë oba kong, kukoba wëllë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjîë kjok miydë go wlo. ⁹ Kjone kjone kong kjok miydë twara, mär Tjlapga Jesús go jîökoyo wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, swlopga poptë wlo. ¹⁰ Kjone kjone kong kjok miydë twara, llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, Sbö tjîökwo lë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, sëya llë pjîlue, de oware miydë pjîlú wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjîë kjok shto oblë oblë so tjîökwo go. Kjone kjone obi kong kjok miydë twara, tjîökwo laraba kjok shto oblë oblë so tjîökwo go li pjîllgwegare ber wëllë wlo. ¹¹ Llëbo uunkong ère shäryë Sbö Sëya kjaraso lirë nopga kjlara kjlara kong, woyde sorë li eni.

¹² No doyo, e orkwo tjok, dre tjok, bokkwo tjok, kwomgwo tjok, llëbo ara obi bakoe. Eni ëmdë ga doyo li kjaraso döe. Cristo doyo, e eni bakoe. ¹³ Shji judioga-re, de llëmde, shji parkagaga tjwîëk löng pjir wleniyo-re, de llëmde, shji uunkong go Sbö Sëya shrono beno kësbang bi tjok. Eni ga shji iara beno doyo kjaraso wleni.

¹⁴ Bi doyo, e llëbo ara ëmdë ga e kjaraso döe. ¹⁵ Bi dre tjîë ga «Tja orkwo llëm kuzong ga woydër ga tja ber doyo ère tjok ame» lë kjwe ga ber doyo li tjok llëm ga äe. ¹⁶ Bi kwomgwo tjîë ga «Tja bokkwo llëm kuzong ga woydër ga tja ber doyo ère tjok ame» lë kjwe ga ber doyo li tjok llëm ga ä bakoe. ¹⁷ ¿Bi doyo uunkong li bokkwo erö kjwe ga shji kjok kuk sorë? ¿Bi doyo uunkong li kwomgwo erö kjwe ga shji kjok lö shik sorë? ¹⁸ Bi doyo llëbo oblë oblë li iara Sbörë uunkong, woydara sorë li eni. ¹⁹ Bi doyo uunkong li llëbo kjarinaso dö kjwe ga e ber doyo llëme. ²⁰ Llëbo ara ëmdë ga bi doyo li, e kjarinaso döe.

²¹ «Pjây woydër llëme» lë bi bokkwo-re bi orkwo kong ga äe. «Pjây woydër llëme» lë bi kägärë bi dre kong ga ä bakoe. ²² Llëbo dbo llëm kjoyo li, shji kjimte ara. ²³ Llëbo tjwîö ara llëm kjoyo li doyë yôtso. Llëbo tkkwo llëm li dëy yôtso, tkkoba llëm wlo. ²⁴ Gueniyo llëbo tkkoba ga pjîlú li kong llëbo shäryë eni llëme. Eni ga bi doyo shäryara Sbörë, llëbo tjwîö ara llëm kjoyo li dëy yôtso wlo. ²⁵ E kjîshko ga bi doyo llëbo oblë oblë li, e ëng kjimtë kar kar wlo, e shdär ber tjeng dboy dboy wlo llëme. ²⁶ Llëbo kjone dey li bang ara wleni ga bang kuya bi doyo kës lirë. Llëbo ber pjîlú llëbo kjone dey li kong wleni ga bi doyo kës li ber wopjîlue.

²⁷ Pjây uunkong Cristo doyo wleni. Pjây kjîlubi bi doyo llëbo oblë oblë wleni. ²⁸ Shji Sbö tjîökwo kjaragaga li tjirëko kjone kjone iara Sbörë bâm go beno ba tjîökwo roy laga Jesús äska. E irgo ga kjone kjone iara beno ba tjîökwo laga. E irgo ga kjone kjone iara beno no pingga. Kjone kjone obi iara beno löng llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryaga, swlo poptaga, no kjimtaga, no ichaga, kjok shto oblë oblë so tjîökwo laga bakoe. ²⁹ ¿Shji uunkong Sbö tjîökwo roy laga Jesús äskare? ¿Shji uunkong Sbö tjîökwo lagare? ¿Shji uunkong no pinggare? ¿Shji uunkong llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryagare? ³⁰ ¿Shji uunkong swlo poptagare? ¿Shji uunkong kjok shto oblë oblë so tjîökwo lagare? ¿Shji uunkong llëbo lara kjok shto oblë oblë so tjîökwo go li pjîllgwegare? Llëme. ³¹ Gueniyo woydër ga kjok miydë tjwîö arayo li wëlmirë. Gueniyo llëbo kjarina obi tjwîö ara, kjok miydë tjeng kës ère kjinmo. Era lër bomi kong, miydëmi wlo.

Obëlë woydëy sorë

13 Tja tjîë nopga tjîökwo kjaragaga kjwobi go ga pjîlú, ga tja tjîë Sbö parkagaga kjok dogo so tjîökwo go ga pjîlú bako wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tjîökwo lër li ber tjwîö llëm, sbi llë toroy li pjîlukyo wleni, pjankwo shporoy ëng go li pjîlukyo wleni bakoe. ² Tja kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë bor kong, Sbö tjîökwo lër oba kong pjîlú wlo, tjîökwo tjeng kës pÿde Sbörë llëm obi li miydër shâng pjir, tja mär Cristo go jîökoyo, ga dlup llë ichër jek kjok shto oblë ga pjîlú wlo wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tja tjwîö llëme. ³ Bor llëbo tjeng kës li tworor nopga song wleniyo kong, ga bor doyo ère opyono beno sukoba wlo wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tja potjwîëkklo drete.

⁴ Shji oblë woydë li eni. Lëbo shärye oblërë bi kongshko ga kuy kjingë. Shji wopjü oblë tjok. Shji wotjïk owa oblë kong ba llëbo kjïshko llëme. Shji opposhrëk llëme. Shji krë llëme. ⁵ Shji tjëlë iir go ë kong llëme. Shji wotjïk bi kjïshko dö llëme. Shji iirkë maling llëme. Lëbo shäryara oblërë beno bi kong owashko li woyotjïy sök enido llëme. ⁶ Lëbo shäryëba owa oblë kong ga shji ber wopjü e kjïshko llëme. Shji ber wopjü, llëbo shäryëba bek li kjïshko döe. ⁷ Oblë dir ara ëmdë ga shji ber löng pjü ba tjok, shji wotjïk pjü ba tjok, koshëy iyado llëbo pjü shäryë wlo, rayëy llëm bakoe.

⁸ Shji oblë woydë li, e pjir llëme. Eerishko ga kjone kjone Sbö tjïkwo laga, kjone kjone tjëlë tjïkwo miydë llëm li go, kjone kjone tjïkwo pïyde nopga kong llëm li miydë pjü bakoe. Gueniyo llono ga llëbo tjeng kës ëre pjir. ⁹ Eerishko ga Sbö tjïkwo miydëy uunkong llëm obi. E kjïshko ga ba tjïkwo lagaga omilë uunkong ga äe. ¹⁰ Gueniyo llono ga ba tjïkwo tjeng kës li pïya Sbörë uunkong kong. Eshko ga ëye oblë ping ba tjïkwo go ame.

¹¹ Tja chirawashko ga tja tjëlë kjwozirwa dik, tja wotjïk kjwozirwa dik bakoe. Gueniyo tja öotong domershko ga llëbo kjwozirwa ï li rayoror pjir, shäryër ame. ¹² Shji opïk opïkkïo goshko ga llëbo ïgöy wëlë llëme. † Eerishko ga Sbö tjïkwo woyotjïyshko ga miydëy wëlë llëm eni bakoe. Gueniyo llono ga miydëy wëlë, shji lan oblë tjok ëng boksho wleni. Eerishko ga llëbo miydëy ara llëme. Eshko ga miydëy uunkong, shji miyde Sbörë sorë ga eni.

¹³ Eerishko ga llëbo shäryëy wlo li, e beno kjinggwo mya. Woyde ga shji mär Cristo go, e koshëy iyado, oblë woydëy bakoe. Gueniyo shji oblë woydë li, tjwïö arayo li e.

Sbö tjïkwo roy lëy tjïkwo miydë llëm wleniyo go, Sbö tjïkwo roy lëy, kukoba wëlë wlo bakoe

14 Pjây drön ëë, oblë woydë wlo iyado. E wopro ga kjok miydë twe Sbö Sëyarë bomi kong li wlëzï iyado, kjok miydë twe bomi kong ba tjïkwo roy lëmi wlo li rokozi ba kong bäm go. ² Eye tjëlë tjïkwo miydë llëm wleniyo go ga tjëlë shäng Sbö kong, tjëlë shäng nopga kong llëme. E kjimte Sbö Sëyarë tjïkwo miyde llëm li lë, gueniyo llëye lë shäng li llë miydëba llëme. ³ Gueniyo ëye Sbö tjïkwo roy lë ga tjëlë shäng nopga kong, e ber pjü ba kong lok wlo. Kuya lok ga dbokjre e go, wosonkë llëm wlo. Eshko ga löng wopjü, tjïkwo li kjïshko. ⁴ Eye tjëlë tjïkwo miydë llëm wleniyo go ga llëbo pjü shäryayde ba kong om go. Gueniyo ëye Sbö tjïkwo lë ga llëbo pjü shäryayde Sbö tjïkwo kragaga löng kës li kong.

⁵ Woydër ga pjây uunkong tjëlë tjïkwo miydë llëm wleniyo go. Gueniyo pjây Sbö tjïkwo lë li woydër ara. Era tjwïö ara anmoyö, kukoba wëlë kjïshko. Pjây tjëlë tjïkwo miydë llëm wleniyo li tjwïö äär eni llëme. Gueniyo tjïkwo lëmi löng tjïkwo miydë llëm wleniyo

† Eshko dbaryo ga nopga opïgö opïkkïo go yötso llëm, opïkkïo li pjü llëm kjïshko.

go li pjïollgweya oblërë, kukoba pjü wlo ga era tjwïö ara anmoyö bakoe.

⁶ Pjeyoga, ztja äär bomi shwoy tjëlë tjïkwo miydë llëm wleniyo go ëro wleni ga e llëno bomi kong? Ber pjü bomi kong wlo ga pjây pin tjïkwo lara Sbörë bor kong oblë oblë li goshko ga woyde ga lër bomi kong, kugömi wëlë wlo. ⁷ Tëkwo dboryoklo oblë oblë li eni bakoe. Dbonmo llë, kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tëy, or go wleniyo llë, e tëbashko ga tëba wëlë llëm ga llë layde e go miydëba llëme. ⁸ Nopga ëngkjwë kjwëlëshko ga wli bakwe bäm go, gueniyo pjlukyo kuga-ba wëlë llëm wleni ga ëye posharyë ëngkjwë wlo llëme. ⁹ Pjây eni bakoe. Pjây tjëlë tjïkwo kugaba wëlë li go llëm ga llë lömirë löng li miydëba llëme. Lëmi löng pjïk jong erä. ¹⁰ Kjok ëre kjing go ga tjïkwo oblë oblë ara jlöe. Ga kjrina kjrina li go ga nopga tjëlë ëng kong, ëng kugö wëlë wlo. ¹¹ Eni ga ëye tjëlë shäng li llë löklo miydër llëm ga tjawa ber löng ëng kong shto oblë so wleni, eshko ga tjawa pjeyo wleni llëme. ¹² E kjïshko ga kjok miydë twe Sbö Sëyarë li woydëmi ara bomi kong kuzong ga kjok miydë ber pjü Sbö tjïkwo kragaga löng kës kong li, e wlëmirë dey.

¹³ E kjïshko ga ëye tjëlë tjïkwo miydë llëm wleniyo goshko ga woyde ga roke Sbö kong ga kjimte tjïkwo lë li pjïollgwek, kukoba wëlë wlo. ¹⁴ Tja syöshtë Sbö kong tjïkwo miydë llëm wleniyo goshko ga tja syöshtë shäng bor sëya go, gueniyo llëye lër shäng li llë löklo miydër llëme. ¹⁵ zEni ga llëye shäryër? Olö ga tja syöshtë Sbö kong bor sëya go, llëye lër shäng li llë löklo miydër llëm wleni. Olö ga tja syöshtë bor wotjïk li go, llëye lër shäng li llë löklo miydër pjir wleni. Olö ga tja të ba kong bor sëya go. Olö ga tja të bor wotjïk li go. ¹⁶ Sbö poshrëmi löng, llëbo shäryara bomi kong li kjïshkoshko ga pjây tjëlë bomi sëya go erö ga ëye tön bop tjok ber wopjü Sbö tjok, llëbo shäryara bop kong li kjïshko ga ä, llëye lëmi löng li llë löklo miyde llëm kjïshko. ¹⁷ Eshko ga bop wopjü Sbö tjok li pjü, gueniyo oblë kong ga llëno llëme.

¹⁸ Tja tjëlë tjïkwo miydë llëm wleniyo go ara, pjây uunkong kjinmo. Tja wopjü Sbö tjok e kjïshko. ¹⁹ Eni ëmdë ga tja shäng Sbö tjïkwo kragaga tjokshko ga tjïkwo loror kjwo shkëng (5) kuya lok wëlë wleniyo li tjwïö ara, tjïkwo loror kjwo sak dbäw dbäw pjïoglo sak kwara (10,000) tjïkwo miydë llëm wleniyo go li kjinmo.

²⁰ Pjeyoga, kjwozirga wotjïk pjü anmoyö llëm, gueniyo llëbo owa shärye lok ara llëm bakoe. Pjây wotjïk kjwozirga dik ame, pjây wotjïk tjïlapgaga dik shara. Gueniyo pjây jëk kjwozirga dik ga pjü. ²¹ Tjïlap-ga tjëlëno li tak pjang Sbö tjïkwo go eni:

«Nopga ichër bor tjïkwo lë bor nopga kong, shto oblë so tjïkwo go.

Nopga shto oblë so ichër bor tjïkwo lë ba kong bakoe.

Eni ëmdë ga bor tjïkwo kjre lok llëme.» ††

²² Eni ga nopga iche Sbörë ba tjïkwo lë tjïkwo miydë llëm wleniyo go. Era ber ba tjïkwo kragaga li kong

†† *Isaias 28.11-12.*

llem, e ba tjlökwö kjrägaga llem li kong. Gueniyo nopga iche ba tjlökwö lë, kukoba wëlä wlo bakoe. Era ber ba tjlökwö kjrägaga li kong, e ba tjlökwö kjrägaga llem li kong llème. ²³ Shji tön löng uunkong shtoyo kjrinasoshko ga shji uunkong tjlë löng tjlökwö miydë llem wleniyo go wleni ga ba tjlökwö kjräga llem wleniyo, llem ga ëbo ba tjlökwö miydë llem wleniyo, e äär eshko ga tjlökwö lëmi löng li lë loklo miyde llem, ga «Nopga kjwe skwë» le jlöe. ²⁴ Gueniyo ba tjlökwö lëy löng ëng kong, shji ëng kuk wëlä wlo ga ba tjlökwö kjräga llem wleniyo, llem ga ëbo ba tjlökwö miydë llem wleniyo, e äär eshko ga tjlökwö lëy löng li kuya wëlä, ga miyde e go ga llëbo owa shäryono, ga llono ga e shdüya Sbörë. ²⁵ Eshko ga wotjlik llë miydëba llem li le pjire. Eni ga kjök tok, ga Sbö poshrëya sök, tjlë ga «Sbö shäng bomi tjok jlöe» le eni.

Shji tön löng lishko ga llëbo shäryëy sorë

²⁶ Pjeyoga, lër bomi kong ga pjäy tön löng lishko ga pjäy tëshko, pjäy ëng pingshko, Sbö tjlökwö roy lëmishko, pjäy tjlë tjlökwö miydë llem wleniyo goshko ga llëbo uunkong ëre shäryozï ber pjü uunkong löng li kong wlo. ²⁷ Pjäy tjlë woydë tjlökwö miydë llem wleniyo goshko ga woyde ga laga pjökde myarerë döe. Ga pjäy tjlë jekdo uunkong llem, pjäy tjlë ëng irgo dey. Woyde ga pjölölgwega tjok bakoe. ²⁸ Pjölölgwega ërë llem ga ëye tjlë tjlökwö miydë llem wleniyo go nopga bokshto llem, tjlë tjoksa Sbö kong erö dey.

²⁹ Pjäy tön löng lishko ga Sbö tjlökwö lagaga tjlë pjökde myare dö bakoe. Ga llëye le li woyotjimi pjäy llamo löng lirë yötso. ³⁰ Eshko ga llëbo le Sbörë no kjlara sök eshko li kong ga ëye shäng tjlë ga tjlë ame, ber sök kjing dey. ³¹ Woyde ga Sbö tjlökwö roy lëmishko ga pjäy tjlë ëng irgo, pjäy uunkong löng li opping pjü wlo, pjäy dbokjrë tjlökwö li go wlo, pjäy wosonkë llem wlo. ³² Woyde Sbörë ga llëbo shäryëy sorë pogo llem, woyde ga shäryëy yötso, bek, pjäy ber löng wläp wlo. E kjishko ga ëye Sbö tjlökwö lë jlökoyo ga opichë om go ga pjü, le jekdo sorë pogo llem ga pjü.

Sbö tjlökwö kjrägaga löng kjök shto oblë oblë opshäryë sorë ga pjäy opshäryos eni bakoe. ³⁴ Pjäy tön löng lishko ga woyde ga walëga ber löng kjing, tjlë llem, tak pjang kjök llgwekklo tara Moisésdë li go sorë li eni. ³⁵ Llëbo miyde woydë ga kjakroke ba lanma kong äär ba ushko jä. Walëga tjlëno Sbö tjlökwö kjrägaga tön löng lishko ga e bek llème.

³⁶ Sbö tjlökwö weno bomi shwoy bäm go llem, kuga pjäydë erö llem bakoe. ³⁷ Tjlökwö lër shäng bomi kong ëre, e laga Tjlapga lirë om go. Eye Sbö tjlökwö laga le, llem ga kjimtaga Sbö Sëyarë le ga miyde ga jlöe. ³⁸ Gueniyo tjlökwö lër shäng ëre kjre llem ga llëye le li tjlökwö kjrëmi llem bakoe.

³⁹ Eni ga pjeyoga, kjök miydë twe Sbö Sëyarë bomi kong ba tjlökwö lëmi wlo li wläzïa. Ga ëye tjlë tjlökwö miydë llem wleniyo go ga e owa lëmi llème. ⁴⁰ Gueniyo llëye shäryëmi dö ga shäryozï yötso, beke.

Cristo tjlökwö roy pjü

15 Pjeyoga, Sbö tjlökwö roy pjü löror bomi kong dënashko li woyoshrozïa. Tjlökwö kjroromi li ëre, pjäy mär löng e go bakoe. Pjäy mär e go jlökoyo, ga rayëmi llem ga pjäy där. Shäryëmi eni llem ga tjlökwö li kjroromi llëno llème.

³ Tjlökwö pina Sbörë bor kong tjwïö arayo li, pjäy pinor e go. Tjlökwö ëre eni: Cristo wołono llëbo owa shäryoroy li potjwïëkklo, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni; ⁴ ba doyo jnenaba, ga öötong dbargwo mya ga woshrara Sbörë iröng obi, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni; ⁵ e irgo ga weno shäng Cefas † kong, weno shäng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong bakoe. ⁶ Dbar kjwara ga weno shäng ba tjlökwö kjrägaga doglo sak dbaw pjölglo shkëng (500) kong. Eerishko ga epga ara löng së obi, gueniyo kjone kjone wołono tjän. ⁷ E irgo ga weno shäng Santiago kong, ga weno shäng Sbö tjlökwö roy lagaga ba äska löng kës li kong bakoe.

⁸ Weno uunkong li kong irgo ga öötong dbar kop ara ga weno shäng bor kong shara. Eni ga tja so chida weno ba dbaryo go llem kjoyoe. ⁹ Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska löng kës li tjwïö ara, bor kjinmo. Sbö tjlökwö kjrägaga shdunor ara. E kjishko ga tja llëno llem, tjwïö llem, tja kowëba Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska wlo. ¹⁰ Gueniyo Sbö wopjü li kjishko ga pak ëre twara bor kong, ga eerishko ga tja beno shäng ba shäryë. Tja parkono ara, epga kjinmo. E kjishko ga llëye shäryara bor kong li beno tjwïö ara. Gueniyo pak shäryoror om go llem, tja kjimtaga Sbörë, ba wopjü li kjishko. ¹¹ Eni ga tjlökwö laga li tjare, de epgare, tjlökwö lërwa löng li e eröe. Ga tjlökwö kjroromi li e bakoe.

No wołono tjeng li woshre Sbörë iröng obi

¹² ¿Eni ga Cristo woshrara Sbörë iröng obi roy lörorwa bomi kong ga pjäy kjoneshko tjlë ga nopga wołono ga woshre llème lëmi ega? ¹³ Nopga woshre llem kjwe ga Cristo woshrara llem bakoe. ¹⁴ Ga Cristo woshrara llem kjwe ga tjlökwö lërwa löng li tjwïö llem, pjäy mär löng Cristo go li tjwïö llem bakoe. ¹⁵ Eni jlö kjwe ga pjäy pinorwa li, e jyö erä, Cristo woshrara jlöe lërwa löng li kjishko. Ga nopga wołono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llem kjwe ga Cristo woshrara roy lërwa bomi kong li, e jyö. ¹⁶ Nopga wołono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llem kjwe ga Cristo woshrara llem bakoe. ¹⁷ Ga Cristo woshrara llem kjwe ga pjäy mär löng Cristo go li tjwïö llem, ga owa pjang bomi go li löna Sbörë llem bakoe. ¹⁸ Eni jlö kjwe ga nopga tönno beno tjeng Cristo tjok tjeng li, e jeno löng. ¹⁹ Shji tönno beno tjeng Cristo tjok, shji kjimte kjök ëre kjing go wlo erö kjwe ga shji song jlö, nopga löng kës li kjinmo.

²⁰ ¿Cristo woshrara Sbörë iröng obi jlöe! Miydëy e go ga llono ga nopga wołono tjeng li woshre iröng obi bakoe. ²¹ Shji wołon, domer kjlara kjishko. Eni wleni ga domer kjlara obi kjishko ga shji woshre Sbörë iröng

† CEFAS, e kowëba SIMÓN PEDRO bakoe.

obi. ²² Shji Adán tjëyoga kjîshko ga shji wołon. Eni wleni ga shji Cristo tjëyoga kjîshko ga shji woshre Sbörë ber löng sê. ²³ Gueniyo uunkong li woshre dbar kjwara llême. Cristo woshrara bäm go. Miydëy e go ga tjwe iröng obishko ga nopga baïya li woshre eshko jä. ²⁴ Eshko ga ba wloyoga kjlobi li zäya Cristorë pjir, sêya llê dbo ara wleniyo, oblê ichagaga wleniyo uunkong bakoe. Ga llêbo tjeng kës li twe Data Sbö kong, iche wlo. Llêbo tjeng kës li pjir eshko jä. ²⁵ Llêbo tjeng kës li iche Cristorë, ba wloyoga kës li zana pjir guing. ²⁶ Ba wloyo pjiya ber iröng li, wołon li e. Eshko ga ëye wołon ame. ²⁷ Sbö tjîokwo tak pjang eni: «Llêbo tjeng kës li twara ba kong, iche wlo.» † Llêbo tjeng kës li twaga Sbörë om go Cristo kong, iche wlo. Gueniyo llêbo tjeng kës li, e Sbö om go layde llême. ²⁸ Eshko ga llêbo tjeng kës beno tjeng Cristo wloshkoshko ga Cristo, ba Wa om go li opyë ber shäng ichaga Sbörë. Eni ga Sbö, e ber shäng llêbo tjeng kës li ichaga.

²⁹ Kjone kjone wołono, wak llêm wleniyo, ga pjây kjone kjone ëng wë jer di roshko ba äska. ¿Epga woshre Sbörë iröng obi llêm kjwe ga shäryëmi eni ega? ³⁰ ¿Eni jlö kjwe ga tjawa opyë löng shto owashko wleni dbar kjwobi go ega? ³¹ Pjeyoga, pjây tōno beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjîshko ga tja wopjlú. Miydëmi pjú ga e jlöe. Lër bomi kong ga dbar kjwobi go ga tja zrökoba woydë, e jlö bakoe. ³² Tja shäng Éfeso kjokyoshko ga nopga opyono bor wloyo dbo ara go, so äya kjloshko so kjoyoe. ¿Nopga wołono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llêm kjwe ga shäryë eni llêno? Eni jlö kjwe ga «Eeri ga shji ië ara, shji dyo ië ara bako, bong ga shji wołon kjîshko.» †³³ Pjây jyäpwebashko ga jlö lëmi llême. Shji yorkaga owa ga bi sdëkwo pjú li jer. ³⁴ Pjây wotjlis bëy iröng obi. Pjây llêbo owa shäryë ame bakoe. Pjây kjone kjone Sbö miydë llême. Lër bomi kong, pjây lökkjre e go wlo.

Shji woshrara Sbörë iröng obishko ga bi doyo ber sorë

³⁵ Pjây kjone kjone tjîë ga «¿Shinmoga woshrara Sbörë iröng obi ga doyo ber sorë?» lëmi bor kong eni. ³⁶ Nopga kjok miydë llêm wleniyo li llêbo kjakrokoko. Dwla dguëy ga sho kjer pjir guing ga wen tjaglën eshko jä. Kjer llêm ga llêno llême. ³⁷ Dwla llê dgoroy ga wen tēm li ber oblê, e so dwla li kjoyo ame. ³⁸ Dwla dgoroy li ie Sbörë wen, woyde sorë li eni. Dwlagwo kjrina kjrina doyo sorë ga shärye eni. ³⁹ No, öng, sënwa, mā, kjrina kjrina doyo oblê, llêbo uunkong doyo e so e kjoyo dö llême. ⁴⁰ Llêbo kjok dogo so doyo tjok, llêbo kjok ëre so doyo tjok, gueniyo llêbo kjok dogo so doyo wolësowa li, llêbo kjok ëre so doyo wolësowa li, e oblê oblêe. ⁴¹ Dlo kälä, mok kälä, dbala kälä, kjrina kjrina kälä oblê oblêe. Dbala oblê oblê li kälä oblê oblê bakoe.

⁴² Shji woshre Sbörë iröng obishko ga bi doyo twe bi kong li, e oblê eni bakoe. Eerishko ga bi doyo ëre wołon, e irgo ga sho an. Gueniyo eshko ga bi doyo wołon ame. ⁴³ Bi doyo ëre jnekoba klung roshkoshko ga tjwîö ara llêm, dbo ara llêm bakoe. Gueniyo woshre

iröng obishko ga bi doyo tjwîö ara, dbo ara shara.

⁴⁴ Eerishko ga bi doyo ëre pjú, shji ber löng kjok ëre kjing go wlo. Gueniyo eshko ga bi doyo ber pjú, shji löng kjok dogo wlo.

⁴⁵ Sbö tjîokwo tak pjang eni: «Domer bäm go ko Adán li, e iara Sbörë beno shäng sê.» † Gueniyo shäng kjlara obi Adán dik, era sêya, ga shji ie ber löng sê tjaglën wleni. ⁴⁶ Bi doyo pjú, shji löng kjok dogo wlo li, e wen bäm go llême. Bi doyo pjú, shji löng kjok ëre kjing go wlo lira wen bäm go. ⁴⁷ Domer bäm go li, e shäryak klung sho tjeng kjok ëre kjing go li go. Domer oblê lira kjok dogo so. ⁴⁸ Domer kjok ëre so bäm go li doyo sorë ga shji kjok ëre so löng kës li doyo so e kjoyo bakoe. Domer kjok dogo so lira, ba doyo sorë ga ëye kjok dogo so löng kës li doyo eni bakoe. ⁴⁹ Shji wen so domer kjok ëre so li kjoyo sorë ga llono ga shji wen so domer kjok dogo so li kjoyo eni bakoe.

⁵⁰ Pjeyoga, lër bomi kong ga bi doyo ëre pjir. E äar ber löng Sbö sök no pjluo iyado lishko wlo llême. Llêbo pjir li äar ber llêbo pjir llêm li tjok llême. ⁵¹ Llêbo miydëba llêm wleniyo lër bomi kong kjrina. Kuzi yötso. Shji wołon uunkong llême. Gueniyo shji kjlopswe uunkong, ⁵² wop eni llêm, shji bokkwo smer wleni. Eshko dbaryo ga wli bakwaraba jek pjirshko ga wołono löng li woshre Sbörë ber löng iyado wlo, ga shji kjlopswe eshko jä. ⁵³ Bi doyo ëre pjir kjîshko ga woyde ga kjlopswe ber pjir ame wlo. Bi doyo ëre wołon kjîshko ga woyde ga kjlopswe ber wołon ame wlo. ⁵⁴ Eshko ga bi doyo ëre pjir wlo li kjlopswara beno pjir ame wlo, bi doyo ëre wołon wlo li kjlopswara beno wołon ame wloshko ga tjîokwo tak pjang Sbö tjîokwo go li shäryono eshko. Tjîë ga

«Wołon li, e pjira Sbörë. †

⁵⁵ Wołon, ëye zam ame.

Wołon, pja dbo ame.» †

⁵⁶ Shji wołon, llêbo owa shäryoroy li kjîshko. Ga llêbo shäryoroy li owa, e miydëy kjok llgwekklo tara Moisés-dë li go. ⁵⁷ Gueniyo shji mär Tjlapga Jesucristo go kjîshko ga shji ie Sbörë ber wołon ame wlo. Shji wopjlú ba tjok e kjîshko.

⁵⁸ Eni ga pjeyoga, pjây wokjang, pjây mär ber löng Tjlapga Jesús go iyado. Miydëmi ga pak shäryëmi Tjlapga Jesús kong li tjwîö ara. E kjîshko ga pjây parkë ba kong jlökoyo iyado.

Dbur töng Sbö nopga kong

16 Pjây dbur töng, ichëmi jek Sbö nopga kong wloshko ga shäryozî, loror Jesús tjîokwo kjranga ga löng Galacia kjokyo kong sorë ga eni. ² Dbar sondë kjwobi go, pjây tōnshko ga pjây kjlara kjlara dbur twë sira, jnemi wlo. Eye dbur shano ara ga dbur twe ara. Eye dbur shano sira ga dbur twe sira. Shäryozî eni, tja äarshko ga töng tjeng pjir tjän wlo. ³ Eni ga tja jek äar bomi shwoyshko ga nopga wlenomi löng li ichër jek Jerusalén kjokyo ba tjyë, ga kjibokwo twër ba kong lok, söya jek ba tjok wlo, epga ë miyde Jerusalén sopgarë wlo. ⁴ Woydëmi wleni ga tja jek ba tjok bakoe.

† Salmo 8.6. †† Isaías 22.13.

‡ Génesis 2.7. †† Isaías 25.8. †† Oseas 13.14.

Pablo wotjřik to kjok shto oblě

⁵ Tja wotjřik jek äär Macedonia kjokyo. E irgo ga tja jek äär bomi shwoy, bomi řk wřo. ⁶ Tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö dikjoyoe. Tja opshik řlěm, kjok owa dbaryo ři jek guing kjwe. ⁷ Tja jek bomi řk jekdo ga pjäy řn dbar kop ara ga äe. Tja iche Tjřapgarě wřeni ga pjäy řn woydě dbar kjwöbö, jěkko dö řlěme. ⁸ Gueniyo na Ęfeso kjokyo ga tja pak ara, Cristo tjřökwo kukoba woydě ara kjřshko. Nopga ara wotjřik owa bor kong bakoe. E kjřshko ga tja ber sök na, äär jong judřo dbar shrě-zřong dbaryo kowe řok Pentecostés † řishko.

¹⁰ Timoteo äär bomi řkshko ga wřokjrozř yřtso, ber wopjřř wřo, e parkě Tjřapga Jesús kong botoya dik kjřshko. ¹¹ Bangkjrozřa. Ga brikshko ga kjimtozř, tek shäng wopjřř bor shwoy wřo. E koshěr shäng ěreshko, bi pjeyoga jěk řong ba yorkě ři tjok bakoe.

¹² Bi kjřlara Apolosda ichoror to jek bomi řk ba tjok řok řoror, gueniyo jek woydě řlěme. Gueniyo dbar tjokshko ga pjäy řyde kjwřě jä ře.

Pablo řano pjeyoga oblě oblě kjřshko

¹³ Pjäy sjěke. Pjäy măr Jesús go řřökoyo řyado. Pjäy opyos wokjang, pjäy wosonkě řlěme. ¹⁴ Řlěye shäryěmi dö ga oblě woydozř ara.

¹⁵ Tjřapga Jesús tjřökwo roy řoror Acaya kjokyoshko ga tjřökwo křragaga bäm go ři beno Estėfanas, ba

† Pentecostés řanyo, e tak pjang Hechos 2.1.

pjeyoga bakoe. Ga epga beno řong pjeyoga oblě măr Tjřapga Jesús go ři kjimtě ara. E miyděmi pjřře. E kjřshko ga rokěr bomi kong ga ¹⁶ epga kolozřa. Oblěga parkě řong bařya dik ři kolozřeni bakoe.

¹⁷ Estėfanas, Fortunato, Acaico, e shrono řong bor řk bomi řska. E kjřshko ga tja wopjřře. ¹⁸ Řong bomi tjokshko ga pjäy dbokjřě ara ba kjřshko. Řong bor tjok kjřshko ga tja dbokjrono beno shäng wopjřřeni bakoe. Nopga eniyo, e poshrěkko.

Kjibokwo pjirzřong

¹⁹ Jesús tjřökwo křragaga řong Asia kjokyo ři, «¿Pjäy yonde?» ře bomi kong.

Aquila, Priscila, pjeyoga tön řong ba ushko ři, «¿Pjäy yonde?» ře bomi kong wopjřř Tjřapga Jesús ko go.

²⁰ Pjeyoga uunkong řong bor tjok ři, «¿Pjäy yonde?» ře bomi kong bakoe.

Pjäy ěng woydě ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» ře-mi ěng kong wopjřře.

²¹ Tja Pablo, kjibokwo pjirzřong ěre těr bomi kong bor orkwo om go go shara.

²² Rokěr Sbö kong ga ěye Tjřapga Jesús woydě řlěm ga shdřya. řPja tjwe wop äe, Tjřapga!

²³ Rokěr Tjřapga Jesús kong ga ba wopjřř ři kjřshko ga pjäy kjimte ara.

²⁴ Pjäy tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok, pjäy woyděr ara uunkong. Ber eni.

2 Corintios

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjïökwo ïaga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Tito. E parkè shäng Sbö tjïökwo ïe Pablo tjok. Pjlara ga öör jek shäng parkè Corinto kjokyo. E irgo ga to iröng Macedonia kjokyo, Pablo sök ïishko. Eshko ga ïlèbo owa shärye Jesús tjïökwo kragaga löng Corinto kjokyorè ïi roy ïara ba kong pjire. Eni ga kjibokwo ère tara Pblorè ba kong, ïlèbo ïlè ïlgweya wlo.

Corinto kjokyo ga no kjone kjone tjwe tön Jesús tjïökwo kragaga ïi tjok, ga tjïè lok ga «Tja Sbö tjïökwo roy ïaga Jesús äska» ïe, miga jyö erä. Epga opyono tjwïö ara Pablo kjinmo, ga Pablo ïäywara lok owa bakoe. Eni ga Jesús tjïökwo kragaga ïi jyäpgwara lok ara. E kjïshko ga kjibokwo ère go ga ïlèbo jyä tara Pblorè nopga eniyo ïi kjïshko. Jesús tjïökwo kragaga ïi poshduna, wïona wopjïú go, epga jèk ba jyäpgwagaga owa ïi tjok ïlèm wlo. Dënashko ga Jesús tjïökwo kragaga löng eshko ïi kong dbur rokara Pblorè, Jesús tjïökwo kragaga löng Jerusalén kjokyo ïi kjimtoklo. Gueniyo ba jyäpgwagaga ïi tjïèno ga dbur ïi woyde Pblorè ba kong om go ïara, miga jyö erä. Eni ga Pablo wotjïk jek eshko wop äe ïe, ga kjibokwo ère go ga epga ichara dbur töng jek obi, söya jek Jerusalén kjokyo wlo.

1 Kjibokwo ère taga tja Pblorè, bi kjlara Timoteo tjok. Tja kjrara Sbörè beno ba tjïökwo roy ïaga Cristo Jesús äska.

Sbö tjïökwo kragaga löng Corinto kjokyo, löng Acaya kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong.

² Rokërwa bi Data Sbö kong, bi Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjïú ïi kjïshko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ïe ber löng wïèp bakoe.

Shji kjimte Sbörè, shji wosonkè ïlèm wlo

³ Sbö, bi Tjlapga Jesucristo Data ïi poshrèy ara. Shji songe ïaga ïi e. Bi kjimtaga ïi e bakoe. ⁴ Lèbo wen borwa kong owashko ga tjawa kjimte, tjawa wosonkè ïlèm wlo. Tjawa kjimtara eni kjïshko ga ïlèbo wen oblè kong owashko ga kjimterwa eni bako, wosonkè ïlèm wlo.

⁵ Lèbo weno Cristo kong owa ïi wen borwa kong ara eni bakoe. Gueniyo tjawa kjimte ara bako, tjawa wosonkè ïlèm wlo. ⁶ Tjawa löng song èreshko, pjäy kjimterwa ga pjïú wlo, pjäy där wlo. Ga tjawa kjimte Sbörè, tjawa wosonkè ïlèm wlo. Eni ga pjäy kjimterwa ga pjïú, pjäy wosonkè ïlèm wlo bakoe. Eni ga ïlèbo wen bomi kong owashko ga kumi kjang ga pjïúe. ⁷ Miydërwa ga ïlèbo weno borwa kong owa ïi weno bomi kong eni bakoe. Ga pjäy kjimte Sbörè, tjawa kjimtara sorè ga eni. Eni ga miydërwa ga pjäy ber löng wopjïúe.

⁸ Pjeyoga, woydërwa ga tjawa öör löng song Asia kjokyo sorè ïi miydèmi löng pjïúe. Lèbo shäyaraba borwa kong owa ara anmoyö, kurwa mae. Tjawa wotjïfno ga tjawa där ber löng sè ame lororwa. ⁹ Tjawa zrökoba lororwa eni. Shäryono eni, tjawa opping mär om go ame wlo, tjawa mär ber löng Sbö go shara wlo.

Shinmoga woshraga ïi e. ¹⁰ Eshko ga tjawa zrökoba ïërwa löngshko ga tjawa döra Sbörè. Eni ga tjawa beno löng mär ba go. Miydërwa ga e ber borwa döga ïyado.

¹¹ Rokërwa bomi kong ga pjäy syöshhtë Sbö kong borwa kjïshko, tjawa kjimtemi wlo. Eni ga Sbö wopjïú ïi kjïshko ga tjawa kjimte, nopga ara syöshtono sorè ïi eni. Eshko ga nopga syöshtono ara ïi ber löng wopjïú ba tjok, borwa kjïshko.

Lèbo shärye Pblorè ïara ïi shäryara ïlème

¹² Miydërwa ga tjawa jèktong pjïo bek nopga uunkong tjok, bomi tjok bakoe. Tjawa krè ara wopjïú e kjïshko. Tjawa kjimtara Sbörè, ga tjawa tjïèno bek ïyado, ïlèye jnenorwa è kong ïlème. Tjawa mär löng kjok miydè kjok ère kjing go ïi go ïlèm, tjawa mär löng Sbö wopjïú ïi go. ¹³ Kjibokwo terwa bomi kong wèïè, ïlè lok-ïo miydèmi pjïú wlo. Eerishko ga tjawa sorè miydèmi sira erä, gueniyo woydërwa ga ïlono ga tjawa sorè miydèmi pjire. Eni ga Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obishko ga pjäy krè borwa kjïshko ga pjïú, tjawa krè bomi kjïshko sorè ga eni.

¹⁵ Miydër ga pjäy löng wopjïú bor tjok ïër. E kjïshko ga tja jek äär bomi ïk pjloglo pjök loror, pjäy ber wopjïú wlo. ¹⁶ Tja jek Macedonia kjokyoishko ga pjäy ïn äär loror. Ga tja tek iröngshko ga pjäy ïn obi loror. E irgo ga tja wotjïfno ga tja kjimtemi jek Judea kjokyo wlo bakoe loror. ¹⁷ Gueniyo shäryoror eni ïlème. ¿Eni ga pjäy wotjïk ga shäryèr eni ïlororshko ga woyotjïfnor yötso ïlème lè mire? Nopga kjok ère so, «Tja ïlèbo shäryè» ïe oblè kong, gueniyo wotjïk ba pjïúshko ga shärye eni ïlème. ¿Pjäy wotjïk ga tja eni lè mire?

18 Lëye İara Sbörë İi shärye eni İyado. Miydëmi ga e jİöe. Ga tjawa omshäryë eni bakoe. Era jİö eni bakoe. Tja, Silvano, Timoteo, Sbö Wa Jesucristo İi roy İororwa bomi kong, ga era, İlëye İara İi shärye eni İyado. E kJİshko ga «Shäryërwa» İororwashko ga shäryërwa eni. 20 Lİebo İara Sbörë bi kong jİöko yo kës İi beno shärya-ga Cristorë. E kJİshko ga shji tönshko ga «Lİebo İara İi shäryara eni» İey, Sbö poshrëy wİo. 21 Shji tönno beno tjeng Cristo tjok, ga rayëy İlëm İi, e İaga Sbörë. Shji İara beno tjeng dboy ba kong. 22 Ba Sëya İchara bi go, ber kësbang bi tjok wİo. Shji jyä tara eni, shji baİya İi miydëy e go wİo. Ga miydëy e go ga İlonno ga İlëbo pjİü twe bi kong İara kës İi twe bi kong eni bakoe.

23 Tja jek bomi shwoy Corinto kjokyo İoror. Gueniyo tja to jek İlëm, pjäy wİon ara anmoyö İlëm wİo. Miyde Sbörë pjir ga eni. Rokër ba kong ga İlëbo İer İi eni İlëm ga tja shdüya. 24 Pjäy mär Cristo go sorë İi İaga tjararë, e İorwarë İlëme. Miydërwa ga pjäy mär İöng ba go jİöko yo. Tjawa bomi kjimtaga erö, pjäy İöng wopjİü wİo.

2 Miydoror ga pjäy İn öör kjwe ga pjäy İoror beno İöng woydëe. Ga shäryër bomi kong eni ame İoror. Tja jek bomi shwoy İlëm e kJİshko. 2 İPjäy İoror beno woydë kjwe ga tja İaga ërë ber shäng wopjİü obi? Pjäy İoror beno tjeng woydë İi eröe. 3 Pjäy İn jek äärshko ga woydër ga tja İemi ber shäng wopjİüe. Eshko ga miydër ga pjäy İöng wopjİü bor wopjİü İi kJİshko bakoe. Gueniyo pjäy İn äär ga tja İemi woydë İi woydoror eni İlëme. Kjibokwo toror bomi kong eni e kJİshko. 4 Miydoror pjİü ga kjibokwo İi İemishko ga pjäy ber İöng woydëe. E kJİshko ga tërshko ga tja woydë, tja wosong, tja slar ëë bako, pjäy İer ber İöng woydë İi woydoror İlëm kJİshko. Gueniyo toror eni, pjäy woydër ara İi miydëmi e go wİo.

Ëye İlëbo owa shäryono bi kong ga woyde ga owa İi İey ber tjiwİö İlëme

5 No shäng kjİlara, tja İara woydë sira. Gueniyo pjäy uunkong İara woydë sira bakoe. «Sira» İer, ber ba kong kjang anmoyö İlëm wİo. 6 Pjäy ara omshduno. Erö ga bue, shdüy ame. 7 Eerishko ga owa shäryara İi İozİ ber tjiwİö ame, woyojezİa. Eni ga ber shäng woydë ara anmoyö, İlëbo owa shäryara İi kJİshko İlëme. 8 Rokër bomi kong ga woydëmi ara İi pİzİ ba kong obi.

9 Kjibokwo toror bomi kong eni, pjäy tjiİn wİo, tja kolëmi äär jong ba dbo gore miydër wİo. 10 Ëye İlëbo owa shäryono ga owa İi İoromi beno tjiwİö İlëmshko ga bor kong ga beno eni bakoe. Ga İnor ga İlëbo İi owa jİöko yo, ga İoror beno tjiwİö İlëmshko ga shäryoror Cristo bokso bomi kJİshko, 11 shji jyäpgwe Ärë İlëm wİo. Lİebo owa shärye woydë bi tjok İi miydëy tjan.

Cristo tjiökwwo roy pjİü İagaga

12 Tja jek öötong shäng Troas kjokyo, Cristo roy pjİü İeshko ga nopga İöng eshko İi İara Tjiİapga Jesüsdë tjiökwwo İi kuk woydë ara. 13 Eni ëmdë ga tja shäng wİep İlëm, bor kjİlara Tito shäng eshko İlëm kJİshko. E

kJİshko ga epga rayoror beno İöng eshko, ga tja to jek Macedonia kjokyo ba wİëk shara.

14 Ëngkjwaga kägäyo, ba moskwoga zana pjirshko ga ba ëngkjwagaga İi tōya uunkong, ga sōya jek ba irgo, oblë zana İi shrëya İok wİo. Shjira sōya Cristorë kjone pogo, ba tjiökwwo roy pjİü İe oba kong, İlëbo owa İi zäy pjir wİo wİeni. Ba tjiökwwo roy pjİü İi, e Sbö kong İlëbo İö pjİëblë wİeni. Tja wopjİü Sbö tjok e kJİshko. 15 Lİebo İö pjİëblë sukoba Sbö kongshko ga ba İö İi dbo ara. Tjiökwwo roy pjİü İi İey oba kongshko ga shdär kjone pogo, İlëbo İö dbo ara wİeni. Sbö kong ga shji İlëbo İö pjİëblë wİeni. Ga nopga där wİo İi, nopga pjir wİo İi, İö ëre kuya İok wëİëe. 16 Nopga pjir wİo İöng İi kong ga İö owa wİeni, e ba zrökkİo kJİshko. Nopga där wİo İöng İi kong ga İö pjİëblë wİeni, e ba dökkİo ber İöng së wİo kJİshko. Ëye dbo ara, kjok miydë ara, pak ëre shäryë pjİü wİo İlëme. 17 Nopga ara to İöng tjiökwwo İi İe, dbur shak e go wİo. Tjawa omshäryë eni İlëme. Tjawa Cristo parkaga kJİshko ga tjawa İchara Sbörë pak ëre shäryë Cristo dbo go, ga tjawa İya sök İyado. E kJİshko ga tjawa tjië beke.

Tjiökwwo twara Sbörë tjiİlën, beno İyado wİo

3 Tjawa tjië eni, tjawa krë e go wİo İlëme. No kjone kjone to İöng tjiökwwo roy İeshko ga kjibokwo sōya tjeng ba tjok, jyä tara oblërë ba kong, ga äär kjone pogoshko ga pİya nopga kong, epga parkë pjİue miydë İok e go wİo. İWoydëmi ga kjibokwo eniyo pinwa bomi kongdo? İPjäy wotjİk ga woydërwa ga kjibokwo eniyo twëmi borwa kong İemiro? 2 Eni İlëme. Pjäy om go beno borwa kong, so kjibokwo eniyo kjoyoe. Ëye tjawa parkë sorë İi miydë woydë ga pjäy jëk İöng sorë İi İga wëİëe. Ga pjäy woyotjİnwa İyado. 3 Ëye kjibokwo të woydë ga jyä te ba shtikkİo go kjibokwo go, İlëm ga jyä te ak kjwangyo go. Pjäy kjimtaga Cristorë ara borwa kJİshko İi miydëba wİo ga pjäy İara beno so kjibokwo eniyo kjoyoe. Gueniyo jyä İi tara ba shtikkİo go İlëm, tara ak kjwangyo go İlëm bakoe. Pjäy kjİopswara Sbö Sök İyado Sëya İirë beno oblë, pjäy kjimtaga İi miydëba e go wİo. Jyä tara wİeni İerwa İi e.

4 İerwa eni Sbö bokso ga pjİü, tjawa mär İöng Cristo go kJİshko. 5 Pak ëre shäryërwa tjararë om go ga äe. Kjok miydë twaga Sbörë borwa kong kJİshko ga shäryërwa ga pjİue. 6 Tjawa İara Sbörë beno İöng tjiökwwo twara tjiİlën, beno İyado wİo İi İaga ba Sëya go, kjok İlgwekkİo go İlëm, ga tjawa İara beno İöng ba shäryë pjİue. Kjok İlgwekkİo İi, shji shdüya, shji ber İöng zrökkİo wİo. Gueniyo Sbö Sëyara, shji ie ber İöng së İyado.

7 Kjok İlgwekkİo tara Sbörë ak kjwangyo go İi, shji shdüya, shji ber İöng zrökkİo wİo erä. Eni ëmdë ga twara Moİsës kongshko ga Moİsës bokkwo kälä dbo ara, ga ba bokkwo İi İya İrael tjiyogarë ga äe. E irgo ga kälä dbo ara İi jenoe. 8 Gueniyo tjiökwwo İara jİöko yo tjiİlën ba Sëya go İi, era tjiwİö ara anmoyö. 9 Lİebo, shji shdüya, shji ber İöng zrökkİo wİo İi, e tjiwİö ara. Gueniyo İlëbo, shji ie ber pjİo bek Sbö bokso wİo İi, era tjiwİö ara anmoyö. 10 Ga İlëbo oblë äär tjiwİö ara eni İlëme. Eni ga

tjwĩđ ara anmoyđ kjĩshko ga ľľebo tjwĩđ ara dēnashko ľi beno tjwĩđ ľľēm wľeni. ¹¹ Ľľebo twara dēnashko ľi tjwĩđ ara, e pjir wľo gueniyo. Eni ga ľľebo twara pjir ľľēm wľo ľi, era, tjwĩđ ara anmoyđ.

¹² Tjľđkwo tjađľēn ľi kjĩshko ga ľerwa ga ľľeye bangkjrerwa ľľēme. ¹³ Dēnashko ga Moisés tjľē Israel tjeyoga kongshko ga bokkwo kjinyē shwong go, ba bokkwo kǎľ dbo ara jer jek ľi űya lok ľľēm wľo. Tjawa omsharyē eni ľľēme. ¹⁴ Dēnashko ga epga iara Sbōrē beno ľōng kjok ľľgwekkľo ľi kuk woydē ľľēme. Eerishko ga ľľē ľoklo miyde lok ľľēm obi, ľōng bokkwo kjingak pjir wľeni. Ga ber ľon bokkwo kjingokľo ľi kjak ľľēm wľeni obi, kjaga Cristorē erō kjĩshko. ¹⁵ Eerishko ga kjok ľľgwekkľo ľi ľeba ba kongshko ga ľōng bokkwo kjingak pjir wľeni obi, woyotjľiya lok yōtso ga ae.

¹⁶ Gueniyo eye mār Tjľapga Jesús go ga bokkwo kjingak pjir wľeni ľi, e dār ber űga wēľē wľeni shara. ¹⁷ Tjľapga ľi, Sbō Sēya, e kjarasoe. Sbō Sēya, e bi dōga. ¹⁸ Eni ga shji beno ľōng bokkwo kjingak wľeni ame. Ga dbar kjwobi go ga shji kjlopswe Tjľapga Sēyarē shāng, shji jek ber ľōng Tjľapga Jesús ű dik wľo. Eni ga shji űkoba ga Tjľapga ľi sorē, e miydeba bi go.

Tjawa tjwĩđ ara ľľēm, tjľđkwo ľira tjwĩđ ara

4 Tjawa kjimtara Sbōrē ara kjĩshko ga pak ēre twara borwa kong, sharyerwa wľo. E kjĩshko ga tjawa wosonkē ľľēme. ² Ľľeye owa sharyak ľutshko, ľokyo buk wľeniyo ľi sharyerwa ľľēme. Eye jyāpgwērwa ľľēm, Sbō tjľđkwo roy ľerwa bek, kukoba wēľē wľo erā. Sharyerwa ľōng eni, tjawa űkobashko ga ľľebo owa sharyororwa ľeba Sbō kong ga ā wľo. ³ Tjľđkwo roy pjľú ľi ľerwa ľōng ľi ber ē kong wēľē ľľēm wľeni ga epga ľōng pjir wľo kjĩshko. ⁴ Cristo, e so Sbō kjoyo, e dbo kǎľ ara bakoe. E sorē miydey ba roy pjľú ľi go. Eni ga ba roy pjľú ľi, e iōk shjiy pjang kjok ro sĭ roy wľeni. Gueniyo nopga pjir wľo ľi bokkwo kjingara kjok ēre so sbō ľirē, Cristo roy pjľú ľi kuya lok wēľē ľľēm wľo. ⁵ Tjawa om go ľi roy ľorwarē ľľēme. Jesucristo, e nopga uunkong Tjľapga ľerwa bomi kong. Tjawa ľōng parkē bomi kong ba kjĩshko erā. ⁶ Kjok sharyara Sbōrēshko ga iōk ichara wen shjiy kjok ro sĭ roshko. Ga iōk ichara wen shjiy bi pjľushko eni wľeni bako, Sbō dbo kǎľ ara ľi sorē miydey Cristo go wľo.

⁷ Kľung sbi buk kwara tjwĩđ ara ľľēm, roshko ľľebo tjwĩđ ara. Tjawa so e kjoyoe. Tjawa tjwĩđ ara ľľēm, tjľđkwo twara Sbōrē borwa kong ľerwa wľo ľi, era tjwĩđ ara. Ľľeye sharyerwa ľōng borwa dbo om go ľi go ľľēm, sharyerwa dbo twe Sbōrē borwa kong ľi go erā. ⁸ Ľľebo wen borwa kong owa ara, gueniyo tjawa to ber ľōng e tjok ľorwarē ľľēme. Ľľeye sharyerwa miyderwa ľľēm, gueniyo tjawa wosonkē ľľēme. ⁹ Tjawa wloyoga ara, gueniyo tjawa yorkaga tjok. Tjawa shdungoba ara, gueniyo tjawa pjikoba ľľēme. ¹⁰ Dbar kjwobi go ga tjawa opyē ber zrōkoba wľo, Jesús ű dik, miydeba e go wľo ga borwa kjimtaga ber ľōng sē wľo ľi e. ¹² Tjawa zrōkoba woydeshko ga tjawa parkē, pjāy ber ľōng sē űyado wľo.

¹³ Sbō tjľđkwo tak pjang eni: «Tja mār Sbō go kjĩshko ga tja tjľēno.» † Ga tjľđkwo ľerwa, tjawa mār ba go kjĩshko eni bakoe. ¹⁴ Miyderwa ga Tjľapga Jesús woshrara Sbōrē irōng obi. Ga ľlono ga tjawa woshre irōng obi bomi tjok eni bakoe. Eshko ga shji uunkong sōya āār ber ľōng ba tjok. ¹⁵ Ľľebo uunkong ēre sharyē, ber pjľú bomi kong wľo, Sbō wopjľú ľi kjĩshko ga nopga kjimte jek kēgong kēgong wľo bakoe. Eni ga epga ber ľōng wopjľú Sbō tjok, ga Sbō ie lok ber kēsbang, tjwĩđ ara bakoe.

¹⁶ E kjĩshko ga tjawa wosonkē ľľēme. Dbar kjwobi go ga borwa doyo ēre dbo ľon sira sira, gueniyo borwa wotjľk ľira dbokjrē jek kēgong kēgong. ¹⁷ Ľľebo wen borwa kong owa eerishko ľi pjir. Borwa kong ga e kjang ľľēm, tjwĩđ ara ľľēm bakoe. Ľlono ga ľľebo tjeng kēs ēre kjĩshko ga tjawa kong ľľebo twe Sbōrē. Era pjir ľľēm, ga tjwĩđ ara, ľľebo wen borwa kong eerishko ľi kjinmo anmoyđ. ¹⁸ Ľľebo űgōy wēľē ľi pjir, gueniyo ľľebo űgōy ľľēm ľira pjir ľľēme. E kjĩshko ga ľľebo űgōy wēľē ľi woyotjľrnwa ľľēm, ľľebo űgōy ľľēm ľi woyotjľrnwarē dōe.

Bi doyo tjađľēn

5 Bi doyo ēre so ukwang kjoyo, e ber űyado wľo ľľēm kjĩshko. Shji wolonoshko ga āska doyo twe Sbōrē bi kong oblē kjok dogo. Era pjir ľľēm, sharyaga norē ľľēm bakoe. ² Shji ľōng sē obishko ga woydēy ga bi doyo tjađľēn ľi twe bi kong jekdo. ³ Doyo tjađľēn ľi twe bi kongshko ga shji doyo tjok, shji ber ľōng shwong dret wľeni ľľēme. ⁴ Shji ľōng bi doyo ēre go obishko ga shji ľōng song űyado. Gueniyo bi doyo pjir wľeniyo ēre rayey woydē dō ľľēm, āska woydēy oblē, pjir ľľēm wľeniyo. ⁵ Shji posharyara Sbōrē, doyo tjađľēn ber bi kong pjľú wľo. Ga ba Sēya twara bi kong. Miydey e go ga ľlono ga bi doyo tjađľēn ľi twe bi kong eni bakoe.

⁶ Miydey pjľú e go ga ľlono ga shji āār ber ľōng Tjľapga Jesús tjok kjok dogo, shji ľōng bi doyo ēre go obishko ga shji āātē ľōng ba tjok eshko ľľēm obi gueniyo. ⁷ Shji mār ľōng ba go, ľľebo űgōy wēľē ľi go ľľēme. ⁸ Shji ľōng wopjľú ba koshē. Shji wolon, shji to ber ľōng ba tjok űyado wľo dey. ⁹ Gueniyo shji ľōng sē obire, de shji wolonde, shji drōn ara, ľľebo woyde Tjľapga ľirē sharyey wľo ľi, e sharyē, e ber shāng wopjľú bi tjok wľo. ¹⁰ Ľlono ga shji uunkong roke Cristorē āār ľōng ba zlong bāng, ga shji jektong kjok ēre kjing go sorē ľi ľľgweya. Eshko ga shji kjarā kjarā potjwľēya, ľľebo sharyoroy pjľure, de oware ľi kjĩshko.

Shji iara Sbōrē beno ľōng wľēp ba tjok

¹¹ E kjĩshko ga Tjľapga Jesús bangkjrerwa ara. Eni kuzong ga tjawa parkē ara, ba tjľđkwo kjrēba wľo. Tjawa sorē miyde Sbōrē pjľúe. Woyderwa ga tjawa sorē miydebi bakoe. ¹² Ľerwa bomi kong eni jek obi, pjāy ber ľōng wopjľú borwa tjok wľo ľľēme. Ľerwa bomi kong, tjawa ľāywe nopga krē ā wľeniyo ľirē owashko ga dbo-

† *Salmo 116.10.*

ryëmi ga pjíú wío. Epga krë ara, llëbo ïgöy wëë li kjĩshko, gueniyo wotjĩk lok owa ba pjíúshko.

¹³ Pjãý wotjĩk ga tjawa skwë wleni lëmi ga e Sbõ kjĩshko. Pjãý wotjĩk ga tjawa wotjĩk pjíúe lëmi ga e bo-mi kjĩshko. ¹⁴ Tjawa parkë eni kjíuwe, miydërwa ga shji woydara Cristorë ara kjĩshko. Miydërwa ga e wolono nopga uunkong kjĩshko. Eni ga nopga uunkong li wolono ba tjok wleni. ¹⁵ E wolono nopga uunkong kjĩshko, ëye löng së ga llëbo shãrye Cristo kong wío, llëbo shãrye ba kong om go wío llëme. E wolono ba kjĩshko, ga woshara Sbörë iröng obi.

¹⁶ E kjĩshko ga tjawa oblë woyotjĩk, nopga Sbõ miydë llëm wleniyo omwoyotjĩk dik llëme. Dënashko ga Cristo woyotjĩnora baŷya dik. Eerishko ga woyotjĩn-
wa eni ame. ¹⁷ E kjĩshko ga ëye tño beno tjeng Cristo tjok ga kjíopswara Sbörë beno löng tjaglën wleni. Wotjĩk löng dënashko sorë li, e pjítonge. Benó löng wotjĩk oblë shara. ¹⁸ Llëbo uunkong ëre shãryaga Sbörë. Shji iara beno löng wlëp ba tjok Cristo kjĩshko, ga tjawa ichara beno löng ba roy shdök oblë kong, tjíðkwo kjre lok wío, ber löng wlëp ba tjok bako wío. ¹⁹ Cristo ichara Sbörë wolon, owa pjang nopga Sbõ miydë llëm wleniyo go li löya ber dret wío, epga ber löng wlëp Sbõ tjok wío. Ga tjawa iara beno löng tjíðk-
wo ëre roy shdöga ²⁰ Cristo äska. Tjíðkwo lërwa ë kongshko ga laga Sbörë om go wleni. Eni ga rokërwa bomi kong Cristo ko go ga pjãý ber löng wlëp Sbõ tjok. ²¹ Cristo llëbo owa shãryono llëme. Gueniyo ichara Sbörë wolon, owa shãryoroŷ li potjwíëk e go wío, shji ie ber pjílo bek ba bokso wío.

6 Tjawa parkë löng Sbõ kong kuzong ga rokërwa bomi kong ga pjãý kjimtarã Sbörë ba wopjíú kjĩshko li iëmi ber tjwíð llëm wleni llëme. ² Sbõ tjíðkwo tak pjang li goshko ga Sbõ tjíðno eni:

«Bomi kjimtozlong dbaryo li öötongshko ga pjãý kuror.

Bomi dözlong dbaryo li öötongshko ga pjãý kjimtoror.» †

¡Bi kjimtozlong dbaryo ïe li eeri! ¡Bi dözlong dbaryo ïe li eeri bakoe!

Llëbo weno Pablo kong owa ara

³ Llëbo shãryërwa kës li shãryërwa, ïkoba ga pjíú wío, tjíðkwo lërwa löng li owa lëba llëm wío, tjawa parkë Sbõ kong li owa lëba llëm wío bakoe. ⁴ Tjawa drön parkë pjíú Sbõ kong, tjawa ïkoba ga pjíú wío. Llëbo wen borwa kong owa ara ga kurwa kjinge. ⁵ Olö ga tjawa shpokoba, tjawa ichëba ber löng kjërshko, oba ara iirkë borwa kong, tjawa zrökoba woydë bakoe. Tjawa parkë kjang, tjawa pë llëm, tjawa pjíi kuk ara bakoe. ⁶ E wopro ga llëbo owa shãryërwa llëm, tjíðkwo lërwa löng li llë loklo miydërwa pjíú, tjawa iirkë maling llëm, tjawa wopjíú oblë tjok ïyado, tjawa go Sbõ Sëya, oblë woydërwa ara jíðkoyo, ⁷ tjawa tjíð bek, tjawa kong dbo twe Sbörë, tjawa jëk löng pjílo bek ïyado, tjawa op-wlíëk bakoe. ⁸ Olö ga tjawa bangkjërëba, olö ga tjawa bangkjërëba llëme. Tjawa läywëba pjíú, tjawa läywëba

owa bakoe. Tjíðkwo bek ïrororwa ëmdë ga tjawa jyð äe lëba. ⁹ Tjawa miydëba löng pjíú ëmdë ga tjawa ë lëba. Tjawa wolon to wleni ëmdë ga tjawa löng së obi. Tjawa shpokoba ara ëmdë ga tjawa zröydëba llëm obi.

¹⁰ Tjawa löng song kjoyo ëmdë ga tjawa löng wopjíúe. Tjawa llëye llëm ëmdë ga oblë kjimtërwa ara, tjíðkwo lërwa löng li go. Tjawa llëye llëm kjoyo ëmdë ga llëbo tjwíð ara tjeng kës li tjeng borwa tjok.

¹¹ Pjeyoga Corinto so, tjawa tjíðno bomi kong jíðkoyo. Pjãý woydërwa ara. ¹² Pjãý woydërwa pjíú ïya-do, gueniyo tjawa woydëmi löng llëm wleni. ¹³ Pjãý woydororwa ara kuzong ga tjawa kar woydozĩ eni bakoe. Tja tjíð shäng bomi tjok, pjãý bor wapga wleni.

Shji jëk Sbõ tjíðkwo kjangaga llëm wleniyo tjok llëme

¹⁴ Shji jëk Sbõ tjíðkwo kjangaga llëm wleniyo tjok llëme. ¿Llëbo pjíú shãryaga, llëbo owa shãryaga, e jëk ëng tjok pjíú sorë? ¿No jëk kjok shji roy, no jëk kjok ro sĩ roy, e jëk ëng tjok sorë? ¹⁵ ¿Cristo, Ä, e wotjĩk kjrina-so sorë? ¿Sbõ tjíðkwo kjangaga, Sbõ tjíðkwo kjangaga llëm, e jëk ëng tjok pjíú sorë? ¹⁶ Sbõ, sböpga jyãglo, e poshrëkoba shtoyo kjrinaso ga äe. Shji Sbõ Sök ïyado li u wleni. Sbõ tjíðkwo tak pjang li goshko ga Sbõ tjíðno eni:

«Tja ber shäng ba tjok,
ga tja jëk shäng ba tjok bakoe.

Tja ber ba Sbõ,

ga epga ber bor nopga bakoe.» ††

¹⁷ «E kjĩshko ga pjãý ber löng ba tjok ame, pjãý opkjös löng dboshko dey.

Llëbo porwako llëm wleniyo porwëmi llëm, enira pjãý wíokjrër” ïe Tjlapga Sbörë eni.» ‡

¹⁸ «Tjlapga, llëye shãrye woydë li shãrye ga pjíúe. E tjíð ga

“Tja ber bomi data,

ga pjãý ber bor wapga” ïe.» ††

7 Pjeyoga, tjíðkwo ëre iara Sbörë beno bi kong. E kjĩshko ga llëbo owa shãryëy löng kës li rayëy pjire. Llëbo owa shãryëy bi doyo go ame, shji wotjĩk owa ame bakoe. Sbõ bangkjërë ara kjĩshko ga woyde ga shji jëk löng pjílo bek jíðkoyo.

Pablo wopjíú, Sbõ tjíðkwo kjangaga löng Corinto kjokyo li kjĩshko

² Tjawa woydozĩa. Tjawa wotjĩno owa ë kong llëm, llëbo owa shãryororwa ë kong llëm, ëye jyãpgwororwa llëm bakoe. ³ Lër bomi kong eni, bomi wlongglo wío llëme. Tjawa löng sëre, de tjawa wolonore, pjãý woyotjĩnwa ïyado, e ïroror bomi kong pjir tjän. ⁴ Tja tjíð bomi kong jíðkoyo. Tja wopjíú bomi tjok. Tja dbokjrë ara bomi kjĩshko. Tjawa löng song ëmdë ga tja shäng wopjíú anmoyö.

⁵ Tjawa shrono löng Macedonia kjokyo ga tjawa woshtono llëm, llëbo weno borwa kong owa ara kjĩshko. Llëbo shãryara borwa wíoyogarë borwa kong

†† Levítico 26.12, Jeremías 32.38, Ezequiel 37.27. ‡ Isaias 52.11; Ezequiel 20.34, 41. †† 2 Samuel 7.14.

† Isaias 49.8.

owa, tjawa woydono ara borwa pjlúshko bakoe.

⁶ Gueniyo shji löng wosongshko ga shji kong dbo twe Sbörë. Ga tjawa kjimtara eni, Tito ichara borwa shwoy, tjawa ber löng wosong ame wlo. ⁷ Shrono kjishko ga tjawa beno löng wopjlúe. Ga shäng bomi tjokshko ga e kjimtoromi ara li roy kurorwa, ga tjawa beno löng wopjlú anmoyö e kjishko. Tjlëno borwa kong ga tjawa ïmi woydë, ga pjây löng woydë ara ïyado bor kjishko ïe. E kjishko ga tja beno wopjlú jek këgong.

⁸ Kjibokwo ichoror jek bomi kong dënashkoshko ga pjây ioror beno löng woydë ara e go. E kjishko ga tja woydono ara bakoe. Gueniyo pjây woydë ara eshko li kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe ïoromi, ga rayoromi pjir, woydara Sbörë sorë li eni. Eni ga e beno bomi kong owa llëme. E kjishko ga eerishko ga tja woydë ame, tja wopjlú shara. ¹⁰ Shji llëbo owa shäryonoshko ga woyde ga shji ie Sbörë ber löng woydë ara ba kjishko. Eni ga llëbo owa shäryëy löng li, e owa jlöe ïey, ga rayëy. Shäryoroy eni ga owa pjang bi go li löya Sbörë ber drete. Shji döya llëbo owa shäryëy löng li dbo dorko dwayo eni. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo woydë li, e llëno llëme. Llëye shärye ba kong pjlú llëm, epga wolon erä.

¹¹ Pjây iara Sbörë beno löng woydë ara li kjishko ga llëbo weno bomi kong pjlú oblë oblëe. Pjây beno löng wotjïk beke. Pjây jek pjlo bek li pimi woydë ara Sbö kong. Llëbo owa li kjishko ga pjây iirkono ara, Sbö bangkjrromi ara bakoe. Llgwemi ber bëy wlo ïoromi. Llëbo tjeng kës ëre kjishko ga ïn ga pjây llëbo owa shäryono llëme. ¹² Pjây kjlara llëbo shäryono oblë kong owa. Kjibokwo toror bomi kongshko ga toror shäng llëbo owa shäryaga li wilongglo dö llëm, oblë li kjimtoklo dö llëm bakoe. Toror bomi kong, tjawa woyotjïmi ara li miydëmi pjlú Sbö bokso wlo. ¹³ Llëbo uunkong shäryak beno pjlú kuzong ga tjawa dbokjrno ara.

Ga Tito kjimtoromi ara, ga beno wopjlúe. E kjishko ga tjawa dbokjrno jek këgong. ¹⁴ Dënashko ga tjökworo ïoror bomi kong kës li, e jlöe. Ga Tito jekdë bomi ïk llëm obishko ga tja krono ara ba kong bomi kjishko, ga ïna öor ga eni jlö bakoe. Tja beno wopjlú e kjishko.

¹⁵ Tito öotong bomi shwoy ga wlokjroromi pjlú, bangkjrromi ara. Eshko ga llëbo lara bomi kong dö li koloromi pjire. E kjishko ga llëbo tjeng kës ëre woyotjïya ga pjây woyde jek këgong. ¹⁶ Miydër ga llëbo pjlú li shäryomirë. Tja wopjlú e kjishko.

Shji llëbo twë oblë kong

8 Pjeyoga, Sbö wopjlú li kjishko ga ba tjökworo kjragaga löng Macedonia kjokyo li kjimtara ara. Lërwa woydë bomi kong, miydëmi wlo. ² Llëbo weno ba kong owa anmoyö ëmdë ga löng wopjlú ïyado. Löng llëye llëm ëmdë ga llëbo twara lok Sbö tjökworo kjragaga oblë kong ara, löng llëbo ara wleni. ³ Miydër pjlú ga llëbo twara lok ara eni, woydara eni kjishko. Ga llëbo twe ga pjlú li twara pjir, ga twara e kjingsho bakoe. ⁴ Rokara borwa kong jlökoyo ga epga ichërwa llëbo twë Sbö tjökworo kjragaga löng Jerusalén kjokyo li kong. Ba kong lok ga llëbo twe oblë kong li, e tjwölö

ara. ⁵ Bäm go ga wotjïk lok llëye woyde Tjlapgarë shärye wlo li, e shäryë ïe. Ga llëye ïororwa ba kong shärye wlo li, e shäryara lok eni, woydara Sbörë sorë li eni. Llëbo shärye ara eni ïororwa llëme.

⁶ Dënashko ga pjây ichara Titorë dbur töng, iche oblë kong wlo. E kjishko ga Tito ichororwa jek bomi shwoy, pjây kjimte llëbo pjlú shäryoromi sira dënashko li shäryë äär jong ba dbo go wlo. ⁷ Pjây llëbo kës li shäryë pjlú anmoyö. Pjây mär Sbö go pjlú, Sbö tjökworo roy ïemi pjlú, pjây kjok miydë ara, oblë kjimtëmi woydë jlökoyo bakoe. Eni ga llëbo twozï oblë kong pjlú eni bakoe.

⁸ Shäryozï eni lotë bomi kong llëme. Sbö tjökworo kjragaga oblë omshäryono sorë li lotë bomi kong, oblë woydëmi jlökoyo baïya dik wlo. ⁹ Miydëmi pjlú ga Tjlapga Jesucristo wopjlú li kjishko ga llëbo uunkong baïya ëmdë ga e rayara beno, opyono beno shäng song bomi kjishko, pjây ber löng llëbo ara ba kjishko wlo.

¹⁰ Eeri ga öotong lu pjlara ga nopga wotjïno llëbo twë oblë kong bäm go li pjây, ga llëbo tworomi eni eshko. E kjishko ga llëbo shäryëmi obi ga pjlúe ïer bomi kong. ¹¹ Eshko ga llëbo woyotjïnomi, shäryoromi löng wopjlúe. Eerishko ga shäryozï eni äär jong ba dbo go bakoe. Pjây kjlara kjlara, llëbo twozï, äär bue kjone ga eshko. ¹² Eye llëbo twë woydë oblë kong ga Sbö wopjlú ba tjok, llëbo twe ga bue li sira dö gueniyo. Shji iche Sbörë llëbo bishïya llëm li twë oblë kong llëme.

¹³ Pjây ichër shäng llëbo twë oblë kong, pjây ber löng song guing llëme. Eerishko ga pjây llëbo ara kjishko ga epga kjimtëmi ga pjlúe. Llonno ga pjây llëye dret ga pjây kjimte lok ga pjlú, eshko ga epga llëbo ara kjishko. Eni ga uunkong llëbo tjok ïyado, ¹⁵ tak pjang Sbö tjökworo go sorë li eni. Tjïe ga

«Eye dli töno bayo ara ga e beno obi llëm, eye omtöno chira ga e beno bek bakoe.» †

Tito ichara to jek Corinto kjokyo, pjeyoga do pjök tjok

¹⁶ Tito iara Sbörë bomi woyotjïk ara, botoya dik. Tja wopjlú Sbö tjok e kjishko. ¹⁷ Ichorwarë jek bomi ïk llëm obishko ga jek woydë bomi ïk ïe shäng tjän. Eni ga ichororwashko ga jölö ïe shäng wopjlúe. ¹⁸ Bi kjlara ichërwa jek ba tjok, bomi ïk. Era parkë Sbö kong pjlúe. E kjishko ga Sbö tjökworo kjragaga löng kës li wopjlú ba tjok. ¹⁹ E kjrara Sbö tjökworo kjragaga löng lirë jek borwa tjok Jerusalén kjokyo wlo. Eshko ga llëbo töng tjeng twërwa ba kong wlo li sörwa jek ba kong. Woydërwa ga llëbo li kjreshko ga Tjlapga poshrëya lok ara, ga miydë lok ga epga kjimtëy woydë ara bakoe.

²⁰ Shäryërwa eni, tjawa lëba owa, dbur ara tönwa löng li kjishko llëm wlo. ²¹ Tjawa drön ara, llëbo shäryërwa ber bek Sbö bokso wlo dö llëm, shäryërwa ber bek nopga bokso wlo bakoe.

²² Bi kjlara ichërwa jek ba tjok obi. Era pak shäryono Sbö kong oblë oblë, ga ïnwa ga parkë woydë jlökoyo. Miydë ga oblë kjimtëmi woydë ara kuzong ga jek woydë bomi ïk bakoe. ²³ Tito, era bor yorkaga, parkë shäng bor tjok, ber pjlú bomi kong wlo. Pjeyoga do pjök obi

† Éxodo 16.18.

İira ichaga Sbö tjiłkwo kjaragaga löng İirë, Cristo İeba ber kësbang, tjiwı̄ ara ba kjiřshko wı̄o. ²⁴ Domerga mya İi woydozi jı̄łokoyo, pjāy İaywororwa pjiłı̄ İi, e eni jı̄łe İe Sbö tjiłkwo kjaragaga löng kës İirë wı̄o.

Shji İlebo twë obİe kong sorë

9 Tjiłkwo tër bomi kong, dbur tōmi löng bi pjeyoga kong İi kjiřshko İİem ga pjiłı̄e. ² Miydër ga obİe kjimtēmi woydë jı̄łokoyo. Tja krono ara Macedonia soppa kong bomi kjiřshko. Tja tjiłe ba kong ga «Eeri ga öō-tong İu pjiłara ga Acaya soppa wotjiłıno İlebo twë obİe kong» İer eni. Kuya İok ga kjone kjone wotjiłıno löng eni bakoe. ³ Gueniyo bi pjeyoga ichër jek äär bomi shwoy, pjāy kjimte dbur tōng wı̄o. Eni ga tja äär eshkoshko ga pjāy poshāryono löng pjir tjan, pjāy İayworor sorë İi eni. ⁴ Macedonia soppa jek bor tjok, ga pjāy wı̄eya İok löng wı̄ep wİeni ga tjawa ber löng İokshko, pjāy İaywororwa pjiłı̄ kjiřshko. Eni wİeni ga pjāy ber löng İokshko bakoe. ⁵ Shāryë eni İİem wı̄o ga rokoror bi pjeyoga kong ga jek bomi İk bām go, pjāy kjimte dbur twēmi İi tōng, İoromi jı̄łokoyo sorë İi eni. Shāryoromi eni pjir ga tjawa äärshko ga dbur tōnomi tjeng pjir İi twēmi om go borwa kong ga pjiłı̄, pjāy ichaga erë İİeme.

⁶ Oba tjiłe ga «Ëye dwı̄a dgono ara ga bo kjrë ara. Ëye dwı̄a dgono chira ga bo kjrë chira bakoe» İeba eni İyado. Tjiłkwo ere woyoshrozı̄a. ⁷ Woyde ga pjāy kjiłara kjiłara İlebo twë, woyotjiłımi bomi pjiłı̄shko sorë İi eni. Gueniyo shāryēmi, woydēmi İİem wİeni İİem, pjāy ichëba kjiřshko İİem bakoe. Ëye İlebo twë wopjiłı̄ ga woyde Sbörë arae. ⁸ Sbö wopjiłı̄ İi kjiřshko ga pjāy kjimte İİe pogo go ga pjiłı̄, İİeye pjir bomi kong İİem wı̄o. Ga İlebo twe bomi kong e kjinmo, obİe kjimtēmi e go ga pjiłı̄ wı̄o, ⁹ tak pjang ba tjiłkwo go sorë İi eni. Tjiłe ga «Nopga löng song İi kjimte,

kong İlebo twe ara.

İlebo pjiłı̄ shāryara İi,

e ber İyado wı̄o.» †

¹⁰ Dwı̄a dguëy wı̄o İi, e twaga Sbörë bi kong. Dİi uëy wı̄o İi, e twaga erë bakoe. Ga pjāy kong İlebo twe ara, obİe kjimtēmi ga pjiłı̄ wı̄o, İlebo pjiłı̄ wen ara ba kjiřshko wı̄o. ¹¹ Eni ga pjāy kong İlebo twe obİe obİe ara, obİe kjimtēmi wopjiłı̄ İyado wı̄o. Eshko ga İlebo twēmi İi kjre bi pjeyogarëshko ga eppa ber löng wopjiłı̄ Sbö tjok ba kjiřshko. ¹² Kjimtoromi enishko ga İİeye woyde İi ber ba kong. Gueniyo erö İİeme. Nopga ara ber löng wopjiłı̄ Sbö tjok bakoe. ¹³ Kjimtoromi enishko ga miyde nopgarë e go ga pjāy mär Cristo go jı̄łokoyo, ga Sbö poshrëya İok e kjiřshko. Cristo roy pjiłı̄ İi kjiřshko. Ga obİe kjimtoromishko ga Cristo koloromi bakoe.

¹⁴ Eshko ga Sbö wopjiłı̄ İi kjiřshko ga eppa kjimtara ara bomi kjiřshko. E kjiřshko ga ber löng syōshtë Sbö kong bomi kjiřshko wopjiłı̄e. ¹⁵ İlebo shāryara Sbörë bi kong kësbang anmoyō. İey ga tjiłkwoyo drete. Shji wopjiłı̄ ba tjok e kjiřshko.

Pablo İano, e parkë sorë İi kjiřshko

10 Pjāy kjone kjone tjiłe ga tja shāng bomi tjokshko ga tja tjiłe bomi kong yōtso, pjāy bangkjrër ara wİeni, ga tja shāng pjola ga tja tjiłe bomi kong kjang, pjāy bangkjrër İİem wİeni İemi eni. E kjiřshko ga tja Pablo, pjāy kong İlebo İer woydë sira yōtso, wopjiłı̄, Cristo tjiłeno sorë ga eni. ² Pjāy kjone kjone wotjiłık ga tjawa jek löng nopga Sbö miydë İİem wİeniyo dik İemi. E kjiřshko ga tja äärshko ga eye wotjiłık eni ga wİon jı̄łokoyo kjiłuwe. Rokër bomi kong ga tja İemi bomi wİong eni İİeme. ³ Tjawa löng kjok ere kjing go, gueniyo tjawa engkjwë nopga kjok ere so dik İİeme. ⁴ Tjawa engkjwë İlebo tjeng kjok ere kjing go go İİeme. Tjawa kong kjok miydë twe Sbörë, İlebo owa dbo ara wİeniyo İi zanwa pjir e go wı̄o. ⁵ Nopga wotjiłık obİe obİe, shji İe ber löng Sbö tjiłkwo miydë İİem wı̄o İe İi zanwa pjir Sbö kjok miydë İi go. Nopga pinwa wotjiłık obİe, ber löng Cristo kolë wı̄o shara. ⁶ İnwa ga pjāy beno löng Cristo kolë pjiłı̄shko ga eye beno Cristo tjiłkwo İİe kolë İİem ga shdunwa eshko.

⁷ Pjāy İlebo İlgwek, İlebo İgōmi wëİe İi go eröe. Kjone kjone tjiłe ga «Cristo nopga İi tjawa eröe» İe. Gueniyo tjawa Cristo İ bakoe. Woydër ga e miyde İok pjiłı̄e. ⁸ Tja kong dbo twara Sbörë, pjāy ichër wı̄o. Tja krë ba kjiřshko ara kjwe ga e İökyokjrër İİeme. Tja İara beno shāng bomi kjimtaga, pjāy opping mär ba go jı̄łokoyo wı̄o, pjāy dir wı̄o İİeme. ⁹ Kjiłokwo ichoror bomi kong kjwobi İi ichoror jek bomi shgawokİo wı̄o İİeme. ¹⁰ No kjone kjone tjiłe ga tja tjiłe kjang anmoyō bor kjiłokwo go, gueniyo tja shāng bomi tjokshko ga tja tjiłe ma, tjiłkwo İer İi İİeno İİem wİeni İe. ¹¹ Ëye tjiłe eni ga woyde ga löng sjëke. Tjawa löng pjola ga tjawa tjiłeno ba kong borwa tjiłkwo go sorë ga tjawa äär löng ba tjokshko ga tjawa tjiłe ba kong eni bakoe.

¹² No kjone kjone opposhrek om go äe. Tjawa tjiwı̄o ara baıya dik İerwa İİeme. Gueniyo İlebo shārye İok kã İİem wİeni, optjiłık İok ba tjiłıkkİo shāryara om go İi go, ga eng tjiłık eni eng tjok bakoe. ¹³ Tjawara opposhrek om go İİeme. Tjawa krë, pak twara Sbörë borwa kong İi kjiřshko eröe. Ga tjawa öör Corinto kjokyo İi ichaga erë. ¹⁴ Tjawa öör bomi İk İİem kjwe ga tjawa krë bomi kjiřshko ga äe. Gueniyo tjawa öör Cristo roy pjiłı̄ İe bomi kong kuzong ga tjawa krë, pak shāryororwa bomi tjok İi kjiřshko ga İlebo owa shāryerwa löng İİeme.

¹⁵ Tjawa krë, pak shāryara obİerë İi kjiřshko İİem bakoe. Woydërwa ga pjāy mär Cristo go jek kēgong kēgongshko ga tjawa parkë bomi tjok jek kēgong kēgong eni bakoe. ¹⁶ Eni ga tjawa äär Sbö tjiłkwo roy pjiłı̄ İe kjok shto obİe obİe, pjāy löng İishko jek kēgong obi, eye äätë İİem obishko. Pak shāryara obİerë İishko ga tjawa krë woydë pak shāryororwa eshko İi kjiřshko İİeme. ¹⁷ Gueniyo ga «Ëye krë woydë ga krë Tjiłapga kjiřshko dey.» ††¹⁸ Shji ber pjiłı̄ wı̄o ga woyde ga shji poshrëga ber Tjiłapgarë. Shji opposhrek om go ga İİeno İİeme. Ëye opposhrek om go ga ber pjiłı̄ İİeme. Ëye poshrëga Tjiłapgarë ga era ber pjiłı̄ jı̄łe. Nopga ber

† Salmo 112.9.

†† Jeremias 9.24.

tjwĩõ ara wĩõ ga opposhrek om go lĩem, e poshręga ber Tjĩapgarę dey.

No kjone kjone tjĩę ga «Tja Sbõ tjĩõkwo roy ĩaga Jesũs ĩska» ĩe, miga jyõ erę

11 Tjĩõkwo ĩer shęng bomi kong ĩi kuzĩ jek obi, kumi ga tja tjĩę kę ĩlęm wĩeni gueniyo. ² Pję ymoyotkēr ara, pję ymoyotke Sbõrę sorę ga eni. Kjogĩo domer miydoydę ĩlęm obi wĩeniyo twęba domer kjĩara kong, orkwosmok ba tjok wĩoshko ga kjogĩo ĩi ber baĩya eręe. Pję twēr woydę Cristo kong eni bakoe. ³ Dęnashko ga Eva jyępgwara dgur ĩrę. Ga bangkjřr ga pję jyępgwęba eni bako, pję mār ber lõng Cristo go jĩõkoyo ame wĩõ ĩer. ⁴ Oĩõ ga no āār bomi shwoy ga tjĩõkwo ĩe bomi kong owa wĩeni. Jesũs roy oblę ĩe bomi kong, ĩororwa bomi kong sorę ĩi dik ĩlęme. Sęya oblę twe woydę bomi kong ĩe. Tjĩõkwo oblę ĩe bomi kong bakoe. Eshko ga tjĩõkwo ĩi kjřmi woydę jekdo, gueniyo tjĩõkwo kjřmi ĩlęm dey. ⁵ Epga wotjĩřk ga Sbõ tjĩõkwo roy ĩaga Jesũs ĩska tjwĩõ arayo ĩi epga om go ĩe. Gueniyo ĩer bomi kong ga tjwĩõ ara bor kjinmo ĩlęme. ⁶ Miydēr ga tja oppino tjĩę pjĩũ wĩõ ĩlęme. Gueniyo tja kjok miydę ara. E ĩnomi ĩlębo shęryororwa oblę oblę ĩi go.

⁷ Sbõ tjĩõkwo roy pjĩũ ĩoror bomi kong, gueniyo tjwĩõ shiror ĩlęme. ĩTja opyono beno tjwĩõ ara ĩlęm, pję ĩer ber lõng tjwĩõ ara wĩõ eni ĩi, e ĩlębo owa shęryotę ĩemire? ⁸ Tja parkę shęng bomi tjokshko ga tja potjwĩęga Sbõ tjĩõkwo kjragaga lõng kjok shto oblę ĩrę. ⁹ Tja shęng bomi tjokshko ga tja ĩlęye dretshko ga ĩye barworor ĩlęm, bi pjeyoga Macedonia so öör bor shwoy, ga ĩlęye woydoror ĩi twara ĩok bor kong. Eni ga ĩlęye rokoror bomi kong ĩlęm, ga rokēr bomi kong ĩlęm ĩyado. ¹⁰ Cristo tjĩõkwo bek ĩi miydēr pjĩũ. Miydęmi lõng pjĩũ ga e jĩõ. Ga tja krę tjĩõkwo shiror ĩlęm ĩi kjĩshko Acaya kjokyo kjok kjwang jĩkong, tja sĩongga ĩrę ĩlęme. E jĩõ eni bakoe. ¹¹ Tja tjĩę eni, pję woydēr ĩlęm kjĩshko ĩmi ĩlęme. Miyde Sbõrę ga pję woydēr ara.

¹² No kjone kjone tjĩę ga pak shęrye lõng ĩi tjwĩõ ara, pak shęryęrwa lõng ĩi dik ĩe. E kjĩshko ga ĩlęye shęryęr shęng ĩi shęryęr shęng ĩyado eni, epga krę eni ga ā wĩõ. ¹³ Epga opkjĩopswę ber lõng so Sbõ tjĩõkwo roy ĩaga Jesũs ĩska kjoyo, miga jyõ erę. To lõng jyõrkę erę. ĩkoba ga parkę lõng Cristo kong wĩeni, miga jyõrkokdo lõng. ¹⁴ Gueniyo ga pję opshgawę ba kjĩshko ĩlęme. Ā om go ĩi opkjĩopswę ber shęng so Sbõ parkaga kjok dogo so kęĩ ĩletilet kjoyo eni bakoe. ¹⁵ Eni ga ba parkagaga opkjĩopswę ber lõng so Sbõ parkagaga pjĩo bek wĩeniyo kjoyo eni bakoe. Shji opshgawę e kjĩshko ĩlęme. ĩlono ga epga shdũya Sbõrę, ĩlębo shęryara kęs ĩi kjĩshko.

Pablo krono, ĩlębo weno ba kong owa ĩi kjĩshko

¹⁶ ĩlębo ĩer bomi kong obi, gueniyo tja kę ĩlęme ĩemi ĩlęme. Gueniyo woyotjĩmi eni wĩeni ga tja iozĩ ber shęng tjĩę kę ĩlęm wĩeni, tja krę sira obi wĩõ. ¹⁷ Miydēr ga tja krę eni ga tja tjĩę shęng kę ĩlęm wĩeni, tja tjĩę

shęng Tjĩapga Jesũs dik ĩlęme. ¹⁸ Nopga ara krę eni, nopga Sbõ miydę ĩlęm wĩeniyo dik. Eni kuzong ga tja krę eni bakoe. ¹⁹ Pję kjok miydę ara ĩemi, gueniyo ĩlęye ĩe nopga kę ĩlęm wĩeniyo rę ĩi kumi kjing erę. ²⁰ Pję ĩchęba parkę, bomi ĩlębo dõkoba, pję jyępgwęba, oba opyę lõng bomi bām go, pję wĩongoba, pję bokso shpokoba bakoe. ĩlębo shęryę enishko ga kumi lõng kjing erę. ²¹ Tjawara opshęryono bomi tjok kjang eni ĩlęme. ĩPję shdunorwa eni ĩlęm kuzong ga pję wotjĩřk ga tjawa lõkkjřr wĩõ ĩemire?

Oblę krę ĩlę kjĩshko ga tja krę e kjĩshko bako, tja tjĩę kę ĩlęm wĩeni gueniyo. ²² Epga hebreoga ĩe, ga tja bakoe. Epga Israel tjęyoga ĩe, ga tja bakoe. Epga Abraham tjęyoga ĩe, ga tja bakoe. ²³ Epga Cristo parkaga ĩe, ga tja ba parkaga jĩõkoyo. (Tja tjĩę eni ga tja skwę wĩeni.) Tja parkono ara, ba kjinmo ĩok. Tja iaraba shęng kjřshko pjĩogĩo ara, ba kjinmo ĩok. Tja shporaba no shpokkĩo go dbo ara, ba kjinmo ĩok. Tja zrõkoba woydę ĩęba ara. ²⁴ Tja shpora judĩogarę no shpokkĩo go pjĩogĩo shkęng (5) dbaryo oblę oblę. Pjĩara pjĩara ga tja shpora öõtong pjĩogĩo sak mya kjingsho shkaw (39). ²⁵ Tja shporaba kjor go pjĩogĩo mya, dbaryo oblę oblę. Pjĩara ga tja ĩraba ak go, tja zrõkoba wĩõ ĩęba. Tja jek sõk kjyong kęsbang roshko ga tja pikong pjĩogĩo mya, dbaryo oblę oblę. Tja beno buk dĩung roshko shkēr kjwara, dbar kjwara, tja shteno seke.

²⁶ Tja jęktong ara kjok shto oblę oblę. Tja jęktong shęng shto owashko ara. Tja di kęskęs zono ara. Tja jęktong shęng lęgwang lõngshko. Tja zrõya woydę bor nopgarę. Tja zrõya woydę nopga judĩo ĩlęm wĩeniyo rę bakoe. Tja tjĩõkwo ĩono nopga arashko ga tja zrõkoba woydę. Tja tjĩõkwo ĩono nopga ara ĩlęmshko ga tja zrõkoba woydę bakoe. Tja sõk dĩung kjing goshko ga tja wõlono seke. No kjone kjone Sbõ tjĩõkwo kjragaga ĩe, miga jyõ. Epga ĩmdę ga tja zrõya ĩok woydę. ²⁷ Tja drõno shęng ara pak kjang shęryę. Tja pono ĩlęm shkēr kjwõbõso. Tja pjĩi kuno ara, tja wodogro kuno ara, tja ĩono ĩlęm dbar kop ara bakoe. Oĩõ ga tja smo kuno, tja shwong dret kjĩshko. ²⁸ Tja song, ĩlębo tjeng kęs ĩrę kjĩshko, gueniyo erõ ĩlęme. Tja woydę ara, Sbõ tjĩõkwo kjragaga lõng kjok shto oblę oblę ĩi kjĩshko ĩyado. ²⁹ Roy kuror ga nopga dbo ĩlęm ga tja woydę ara ba kjĩshko. Roy kuror ga nopga ĩchęba ĩlębo owa shęryę ga tja ĩirkę ara eshko.

³⁰ Woyde ga tja krę sira obi, gueniyo tja krę ĩlębo kjĩshko, tja dbo ara ĩlęm miydęmi wĩõ. ³¹ Tjĩapga Jesũs Sbõ, ba Data ĩi poshrękko ĩyado wĩõ. Era ommiydę ga tja jyõrkę ĩlęme. ³² Pjĩara ga tja shęng Damasco kjokyo. Eshko ga kjok eshko so ichaga ĩi parkę sõk Pjĩu Aretas kong. Ga kjok eshko so ichaga ĩi nopga ichono kjok ĩi u bęng bęng no opshikkĩo dę, tja shaya ĩok wĩõ.

³³ Gueniyo tja ĩonaba jer shing roshko, kjok ĩi kjęryo pogĩo go pjĩor kalękong. Tja dõktong ba wĩoshko dwayo eni.

ĩlębo pina Sbõrę Pablo kong, shji yoĩno wĩeni

12 Tja krę ga ĩlęye shir e go ĩlęme. Eni ĩmdę ga tja krę obi kjĩluwe. ĩlęye pina Tjĩapga Jesũsdę bor

kong shji yoïno wïeni li, e lër bomi kong shara.

² Domer shäng kjïara, Cristo tjïökwo kjraga wïeniyo. † Eeri ga öötong lu pjïoglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) ga e söra Sbörë jem öötong sök kjok dogo buk kjökshko anmoyö lïshko. †† Ba doyo söydere, de ba sëya döre, e miydër llëme. Sböra ommydë. Ga miydër ga ⁴ söra öötong shäng kjok ko Paraïso ‡ lïshko. Eshko ga tjïökwo kura, ïako nopga löng kjok ëre kjing go kong llëm wïeniyo. ⁵ Tja krë ara domer lër shäng li kjïshko ga pjïu, gueniyo tja krë bor kjïshko om goshko ga tja krë llëbo kjïshko, tja dbo ara llëm miydëmi wïo eröe. ⁶ Gueniyo tja krë llëbo weno bor kong li kjïshko kjwe ga tja tjïë shäng bomi kong kã llëm wïeni llëm, tjïökwo lër shäng li bek kjïshko. Gueniyo tja krono eni kjwe ga tja tjwïö ara lëmi, llëbo ïoror bor kjïshko li kjïshko eröe. Woydër ga tja tjwïö ara lëmi, llëbo shäryoror, llëbo ïoror bomi tjërko li kjïshko. E kjïshko ga tja krë eni llëme.

⁷ Gueniyo tja opposhrek om go, llëbo pina Sbörë bor kong li kjïshko llëm wïo ga llëbo weno owa bor doyo ëre go, ichaga Ärë wïeni, beno bor barwoklo ïyadoe.

⁸ Tja kjïoshtono Tjïapga kong pjïoglo mya, llëbo owa li döya bor kong wïo. ⁹ Kuya ga tjïë bor kong ga «Pja woydër ara. Era tjwïö ara. Gueniyo pja poptër llëm, pja dbo ara llëm wïo. Miydëp e go ga dbo twaga bop kong li tja» le bor kong eni. E kjïshko ga tja krë ara, tja dbo ara llëm li kjïshko, dbo twe Cristorë bor kong wïo.

¹⁰ Eni ga tja wopjïu, tja dbo ara llëm kjïshko. Tja parkë Cristo kong kjïshko ga llëbo wen owa bor kong ara, tja ïäywëba owa, tja shdungoba bakoe. Gueniyo tja dbo ameshko ga tja dbo ara anmoyö. E kjïshko ga llëbo wen owa bor kongshko ga tja wopjïue.

Corinto sogga woyotjïna Pablorë ara

¹¹ Tja tjïëno shäng kã llëm wïeni, tja ichaga pjäydë ba shäryë kjïshko. No kjone kjone wotjïk ga Sbö tjïökwo roy ïaga Jesús äska tjwïö arayo li epga le. Gueniyo tjara tjwïö ara ba kjinmo lok, tja tjwïö llëm gueniyo. Tja ïäywara lok owashko ga kuromi kjing erä. Zok ga tja wïikoromi kjwe. ¹² Eye Sbö tjïökwo roy ïaga Jesús äska ga llëbo ïydëba llëm wïeniyo shäryë kësbang oblë oblë ara. Miydëba e go ga e Sbö tjïökwo roy ïaga Jesús äska jïöe. Ga tja shäng bomi tjokshko ga tja omshäryono eni, llëbo weno bor kong owa ara gueniyo. ¹³ Llëbo shäryoror bomi tjok kës li shäryoror Sbö tjïökwo kjragaga löng kjok shto oblë oblë li tjok sorë ga eni. Llëbo oblë shäryoror bomi tjok kjrinaso, pjäy ichoror bor potjwïëk llëme. Pjäy ioror beno tjwïö oblë li dorko e kjïshko lëmi wïeni ga llëbo owa shäryoror ëre iozi ber tjwïö llëm bor kong.

¹⁴ Tja wotjïk jek bomi ïk pjïara obi. Ère tjok ga pjïoglo mya. Gueniyo tja to shäng bomi ïk, bomi llëbo woydër kjïshko llëme. Llëbo woydër li pjäy. E kjïshko ga llëbo rokër bomi kong sira llëme. Bek wïo ga wapga, e dbur

† Domer ïe Pablorë shäng li, e Pablo om go ïayde. †† Eshko ga epga tjïëno ga kjok dogo tjeng kjringgwo mya, ga domer li söra öötong kjok dogo buk kjökshko anmoyö lïshko. ‡ Sbö sök kjok do go li kjokyo kowëba PARAÏSO.

töng ba dataga kong llëm, dataga, e dbur töng ba wapga kong dey. ¹⁵ E kjïshko ga llëbo botoya zan wopjïu bomi kjïshko, tja opzang shäng om go wopjïu bomi kjïshko bakoe. ¿Pjäy woydër ara eni ga tja woydëmi sira eräre? ¹⁶ Miydëmi pjïu ga tja shäng bomi tjokshko ga pjäy kong llëbo rokoror sira llëme. Eni ëmdë ga no kjone kjone wotjïk ga pjäy jyäpwworor e go le. ¹⁷ Nopga ichoror bomi kong kjïöbö. ¿Pjäy wotjïk ga ichoror, llëbo rokë bomi kong wïo lëmire? Eni llëme. ¹⁸ Tito ichoror jek bomi shwoy bi kjïara obi tjok. Miydëmi pjïu ga pjäy kong llëye rokara llëme. Tjawa pjöyïkong wotjïk kjrinaso, llëbo shäryërwa oblë oblë llëme.

¹⁹ ¿Pjäy wotjïk ga tjawa tjïë eni, pjäy ber wopjïu borwa tjok wïo lëmire? Eni llëme. Tjawa töno beno tjeng Cristo tjok, ga tjawa tjïë löng Sbö bokso. Pjeyoga, llëbo shäryërwa kës li shäryërwa, pjäy mär Cristo go jek këgong wïo. ²⁰ Bangkjrër li tja äär bomi shwoyshko ga pjäy wïën löng woydër dik llëm, ga tjawa ïmi löng woydëmi dik llëm bakoe. Bangkjrër li pjäy wïën löng llëbo owa shäryë oblë oblë, pjäy ënglë kar kar, pjäy ymo ara ëng tjok, pjäy iirkë ëng tjok, pjäy tön dboy dboy, oblë ïäywëmi owa, oblë ïäywëmi ara, pjäy krë ara, pjäy wïëp ëng tjok llëm bakoe. Pjäy wïën woydë löng eni llëme.

²¹ Dënashko ga pjäy kjone kjone orkwosmono ë tjok llëm ga pjäy pono ba tjok, ga llëbo shäryako llëm li shäryoromi oblë oblë bakoe. Bangkjrër li tja äär bomi shwoyshko ga pjäy wïën löng llëbo owa eni li shäryë obi. Eni wïeni ga tja slar ara, ga tja ie Sbörë ber lökshko bomi kjïshko bakoe.

Nopga poshduna Pablorë

13 Pjäy ïn jek ëre tjok ga pjïoglo mya. Eye oblë rotëshko ga ïaga nopga pjökde, myarerë llëm ga tjïökwo kjrëy llëme. ^{†2} Dënashko ga tja öör bomi ïk pjïara. Tja jek öör bomi ïk obishko ga pjäy löng llëbo owa shäryë, pjäy poshdunor pjire. Eerishko ga pjäy uunkong poshdun jek eni obi. Tja jek äär bomi ïk obi ga pjäy wïën löng llëbo owa li shäryë obi wïeni ga pjäy songe lër ame. ³ Woydëmi ga llëbo shäryër bomi kong, Cristo tjïë bor kjïshko miydëmi wëllë wïo ïoromi bor kong. Eni ga eshko ga tja tjïë bomi kong yötso ame, tja tjïë bomi kong dbo ara go shara. Shji shdüya Cristorëshko ga tjïë bi kong yötso llëm, tjïë dbo ara go erä. ⁴ Zröraba pjang kjïös goshko ga dbo llëm wïeni, gueniyo iara Sbörë beno sök së, ba dbo ara go. Tjawara dbo llëm baïya dik bakoe. Gueniyo tjawa iara Sbörë beno löng së, ba dbo ara go, tjawa parkë ber löng bomi kong wïo.

⁵ Pjäy opmiydos om go, pjäy mär löng Cristo Jesús go jïökoyore miydëmi wïo. ïmi ga Cristo shäng bomi tjok llëm wïeni ga miydëmi e go ga pjäy mär löng ba go llëme. ⁶ Woydër ga miydëmi ga Cristo shäng borwa tjok, ga tjawa mär löng ba go jïökoyo. ⁷ Rokërwa Sbö kong ga pjäy kjimte llëbo owa shäryë llëm wïo. Rokërwa eni, tjawa ïkoba pjïu wïo llëme. Rokërwa eni, pjäy jëk löng pjïo bek wïo, tjawa ïkoba owa gueniyo. ⁸ Llëbo

†† Deuteronomio 19.15.

shäryërwa löng kës li shäryërwa, tjïökwo bek li ber kësbang, tjwíö ara wlo. Tjawa löng tjïökwo bek li wloyoga llême. ⁹ Pjäy mär löng Cristo go jïökoyoshko ga tjawa wopjïú, tjawa ikoba ga dbo llëm wleni gueniyo. Rokërwa Sbö kong iyado ga pjäy ie jek löng pjïlo bek. ¹⁰ Tjïökwo ëre tër, ichër jek bomi kong bäm go, tja äär bomi shwoyshko ga tja tjïë bomi kong kjang llëm wlo. Tja iara Sbörë beno shäng bomi kjimtaga, pjäy opping mär ba go jïökoyo wlo, pjäy dir wlo llême.

Kjibokwo pjirzlong

¹¹ Era eni ga pjeyoga, pjäy ber löng wopjïú, pjäy jek pjïlo bek, pjäy poshdunor li kolozï, pjäy wotjïis kjrinaso, pjäy ber löng wopjïú ëng tjok bakoe. Shäryëmi eni ga

pjäy kjimte Sbörë ber löng ëng woydë ara kar kar, pjäy kjimte ber löng wopjïú ëng tjok bakoe.

¹² Pjäy ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjïúe.

Bi pjeyoga uunkong löng bor tjok li, «¿Pjäy yonde?» lë bomi kong.

¹³ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjïú li kjïshko ga pjäy kjimte ara. Rokër Sbö kong ga pjäy woyde. Rokër Sbö Sëya kong ga pjäy ie ber löng wopjïú ëng tjok bakoe. †

† Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyã shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone goshko ga 2 Corintios 13.12-13, jyã taraba beno 2 Corintios 13.12-14, gueniyo tjïökwo tak lok kjing pjök li go ga e llëbo kjrinaso loklo.

Gálatas

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjiökwo laga Jesús äska wleniyo. Galacia kjokyo ga Jesús tjiökwo kragaga löng li, epga judiöga llëm wleniyo uunkong seke. E kjishko ga löng mär Jesús go llëm obishko ga kjok ilgwekklo tara Moisésdè li söya lok llème. Eni ga Pablo öör eshko Jesús roy pjíú lè ba kongshko ga tjiëno ba kong ga èye där kjok ilgwekklo li söya bëy kjishko llème lara eni.

Gueniyo Pablo opshino eshko dwayo irgo ga judiöga kjone kjone öötong löng eshko. Epga mär Jesús go le, mi-ga jyö erä. Eshko ga Jesús tjiökwo kragaga li jyäpgwara lok tjiökwo bek llëm li go. Tjiëno ba kong ga epga där wlo ga woyde ga epga mär Jesús go dö llëm, woyde ga kjok ilgwekklo tara Moisésdè li söya lok bakoe lara lok eni. Eshko ga kjone kjone omtjiökwo kjrono. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llèbo jyä tara Pablorè, nopga eniyo li kjishko, Jesús tjiökwo kragaga li jek löng ba tjiökwo bek llëm li go ame wlo.

1 Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja ichaga norè llème. Tja kragaga Jesucristorè, ba woshraga Data Sbö lirè bako, ga tja ichara lok beno shäng ba tjiökwo roy laga Jesús äska.

² Jesús tjiökwo kragaga löng Galacia kjokyo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong.

Pjeyoga tjiökwo kragaga löng na bor tjok li, «¿Pjäy yonde?» le bomi kong.

³ Rokër bi Data Sbö kong, Tjiäpaga Jesucristo kong ga ba wopjilú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe. ⁴ Jesucristo optwono wolono, owa pjang bi go li löya ber dret wlo, shji döya llèbo owa tjeng kjok ère kjing goshko li dbo dorko dwayo wlo, woydara Data Sbörè sorè li eni. ⁵ Data Sbö li, e poshrèy, ièy ber kèsbang, tjwìö ara iyado wlo. Ber eni.

Tjiökwo pjíú kjinaso

⁶ Dënashko ga Cristo roy pjíú lorowa bomi kong. Ga Sbö wopjilú li kjishko ga pjäy rokara, ga ba tjiökwo li kroromi. Eni ga tja wotjiëno ga pjäy jek löng e go loror. Gueniyo pjäy roy shrono owa, koshër sök dik llème. Roy kuror ga pjäy Sbö rayono mäling, ga tjiökwo oblè sömirè shara. Gueniyo tjiökwo pjíú jilökoyo li, e kjinaso döe. Tjiökwo kroromi kjupä li, e jyö erä. No kjone kjone omíono bomi kong, pjäy kà ilgwíya wlo. Cristo roy pjíú li kjilopswe lok woydè ber oblè. Rokër Sbö kong ga èye tjiökwo lè bomi kong, lororwa bomi kong dënashko dik llëm ga shdüya. Laga tjararè, laga Sbö parkaga kjok dogo sorè eni wleni ëmdè ga tjiökwo oblè laga li shdungga ber Sbörè iyado wlo. ⁹ Loror bomi kong tjän, gueniyo lèr jek bomi kong obi. Rokër Sbö kong ga èye tjiökwo lè bomi kong, lororwa bomi kong dënashko dik llëm ga shdungga ber Sbörè iyado wlo.

¹⁰ Nopga ber wopjilú bor tjok li wlèntè llème. Sbö ber wopjilú bor tjok li wlèntè eröe. Tja parkè nopga ber löng wopjilú bor tjok wlo kjwe ga tja Cristo parkaga llème.

Pablo beno shäng Sbö tjiökwo roy laga Jesús äska sorè

¹¹ Pjeyoga, tjiökwo roy pjíú li loror bomi kong dënashko li, e laga norè bäm go llème. Lèr bomi kong, miydèmi wlo. ¹² E lara norè bor kong llëm, tja pingga norè llëm bakoe. E laga Jesucristorè om go bor kong.

¹³ Shäryono eni. Tja wentè llëm obishko ga tja kjrara Sbörè, ga tja rokara ber shäng ba parkaga wlo, ba wopjilú li kjishko. Gueniyo tja dëna shäng judiöga tjiökwo sökshko ga tja roy sorè miydoromi tjän. Eshko ga tja Jesús tjiökwo kragaga wloyo. Llèbo shäryoror ba kong lok ara, pjir ber dret wlo loror. Borwa tjiäpaga tek dënashko so tjiökwo li söror pjíú, owa llëm, bor pjeyoga luyo bor tjok bëy li kjinmo. Gueniyo eshko ga ¹⁶ ba Wa pina Sbörè bor kong, miydèr wlo, roy lèr nopga judiö llëm wleniyo kong wlo. Eshko ga llèbo kjakroror nopga kong llème. ¹⁷ Eshko ga Sbö tjiökwo roy laga Jesús äska löng Jerusalén kjokyo. Gueniyo parkè löng eni bor bäm go ëmdè ga tja äätè lan ba tjok eshko guing llème. Tja jekdo Arabia kjokyo. E irgo ga tja tek Damasco kjokyo iröng obi.

¹⁸ Lu pjiloglo mya irgo ga tja jek öötong shäng Jerusalén kjokyo Pedro †ík, ga tja beno sök ba tjok eshko dbargwo sak kjwara kjingsho shkëng (15).

¹⁹ Tjiäpaga Jesús löng Santiago li ñnor eshko bakoe. Gueniyo Sbö tjiökwo roy lagaga Jesús äska llamo li ñnor llème. ²⁰ Lèr bomi kong jilökoyo Sbö bokso ga tjiökwo ère, e jìöe.

† *Grecia so tjiökwo go ga tak beno pjang CEFAS. PEDRO kowèba eni bakoe.*

²¹ E irgo ga tja öör jong Siria kjokyo, Cilicia kjokyo bakoe. ²² Eshko dbaryo ga Jesús tjǎkwo kjrágaga löng Judea kjokyo li, tja iyde lok llém obi. ²³ Tja roy kura lok eröe. No kjone kjone tjǎe löng ba kong ga «Bi irpjang-ga dënashko to shäng Jesús roy pjǎu li pjik wlo lara. Gueniyo eerishko ga to shäng e roy shdök oba kong shara» le lok ba kong eni. ²⁴ Eshko ga Sbö poshrëra lok ara bor kjǎshko.

Pablo wǎokjrara Sbö tjǎkwo roy lagaga Jesús äska lirë

2 Lu pjǎogǎo sak kjwara kjingsho pkëng (14) irgo ga tja to jek Jerusalén kjokyo obi, Bernabé tjok, Tito tjok bakoe. ² Tja to jek eshko, lara Sbörë bor kong eni kjǎshko. Tja öötong shäng eshko ga tja tönö Jesús tjǎkwo kjrágaga kägäyoga tjok dboshko, ga Jesús roy pjǎu lër nopga judío llém wleniyo kong sorë li loror ba kong pjire. Shäryoror eni, pak shäryër shäng li ber tjwǎo llém wlo llème. ³ Tja lano ba tjok pjir ga eye ichara lok doyo jyã të llème. Tito, e judío llém kjǎshko ga e doyo jyã tak llème. Ga jek shäng bor tjok ëmdë ga ichara lok doyo jyã të llém bakoe. ⁴ Gueniyo nopga löng eshko kjǎbö. Epga mär löng Jesús go le, gueniyo jyö erä. Löng bor-wa tjok lütshko, borwa tk wlo. Shji tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok kjǎshko ga shji döra, shji iara beno löng kjok ilgwekkǎo tara Moisésdë li kolë ame wlo, gueniyo eshko ga tjawa iche woydë epgarë ber löng kjok ilgwekkǎo li kolë iröng obi. Tjǎe lok ga «Eye mär woydë Jesús go ga woyde ga doyo jyã tak pjir guing» le lok eni. ⁵ Gueniyo ga kolororwa sira llème. Tjǎkwo pjǎu kjrromi, sömi löng li, e beke. E kjǎloswako llème. Epga kolororwa llém e kjǎshko.

⁶ Jesús tjǎkwo kjrágaga kägäyoga löng eshko li tjwǎo ara lëba. Gueniyo Sbö kong ga shji uunkong tjwǎo beke. E kjǎshko ga epga tjwǎo ara lëba ëmdë ga bor kong ga tjwǎo oblë kjinmo llème. Gueniyo epga ëmdë ga tjǎkwo roy pjǎu li lër shäng li kjingsho llëye iara lok llème. ⁷ Dënashko ga Pedro ichara Sbörë ba tjǎkwo roy pjǎu lë judíoga kong Jesús äska, ga kjimtarä ara. Ga tja shäng eshkoshko ga miydara lok ga tja kjrara Sbörë eni bako, ga tja ichara ba tjǎkwo roy pjǎu lë nopga judío llém wleniyo kong, ga tja kjimte shäng ara bakoe. ⁹ Santiago, Pedro, [†] Juan, e löng eshko. Jesús tjǎkwo kjrágaga kägäyoga tjwǎo arayo lëba li epga. Tja, Bernabé, tjawa kjimtarä Sbörë ara li miydara lokshko ga tjawa orkwo iona, tjawa beno löng wopjǎu ëng tjok li loklo. Eshko ga tjawa beno löng tjǎkwo lë nopga judío llém wleniyo kong, ga epga beno löng tjǎkwo lë judíoga kong. ¹⁰ Tjawa kong llëbo rokara kjrina döe. Woydara ga nopga song wleniyo kjimtërwa. Gueniyo bor kong ga e kjang llém, shäryër eni iyado kjǎshko.

Pedro wǎona Pablörë

¹¹ Pjǎara ga Pedro öör na Antioquíä kjokyo. Sök na obishko ga wlonor ara, llëbo shärye shäng owa kjǎshko. ¹² Shronoshko ga ië nopga judío llém wleniyo

[†] Grecia so tjǎkwo go ga tak beno pjang CEFAS. PEDRO kowëba eni bakoe. Gálatas 2.11-14 eni bakoe.

tjok, jyã tak lok llém gueniyo. Era pjǎue. Gueniyo e irgo ga nopga shrono löng Jerusalén kjokyo dwayo kjǎbö, ichaga Santiagorë. Jerusalén kjokyo shko ga judíoga löng kjǎbö, wotjǎk ga eye mär woydë Jesús go ga woyde ga doyo jyã tak pjir guing le lok eni. Eni ga bangkjre Pedrorë ga ië nopga judío llém wleniyo tjok wleni ga roy söya nopga shrono löng lirë, nopga wotjǎk eni wleniyo löng Jerusalén kjokyo li kong. E kjǎshko ga eshko jek lëkong ga opkjono nopga judío llém wleniyo lishko dwayo, ga iono ba tjok ame. Op-kjono eni li, e owa. Judíoga oblë löng li omshäryono lok owa eni bakoe. Bernabé ëmdë ga omshäryono baíya dik bakoe. ¹⁴ E kjǎshko ga in ga tjǎkwo pjǎu li söya lok bek llém kuzong ga tja tjǎeno Pedro kong nopga uunkong bokshto. Tja tjǎe ga «Pja judío, gueniyo pja jek shäng nopga judío llém wleniyo dik. ¿Eni ga nopga oblë judío llém wleniyo ichëp woydë dbo go ber löng judío wleni ega?

¹⁵ »Nopga judío llém wleniyo jek löng llëbo owa shäryë. Gueniyo shji judíoga jǎe. ¹⁶ Eni ëmdë ga miydoroy ga shji ber pjǎo bek Sbö bokso, kjok ilgwekkǎo li söy kjǎshko llème. Shji ber pjǎo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga shji mär Jesucristo go. Nopga judío llém wleniyo mär löng ba go tjän, gueniyo shji judíoga ëmdë ga shji mär löng ba go bako, shji ber pjǎo bek Sbö bokso wlo. Eye ie Sbörë ber pjǎo bek ba bokso, kjok ilgwekkǎo li sök kjǎshko llème.

¹⁷ »Shji ber pjǎo bek Sbö bokso, shji tönö beno tjeng Cristo tjok kjǎshko. Eni ga shji ber löng kjok ilgwekkǎo li sök ame kuzong ga judíoga kjone kjone wotjǎk ga shji beno löng llëbo owa shäryë le lok eni. Gueniyo shji iche Cristorë llëbo owa shäryë, e lotë llème. E eni llème. ¹⁸ Bäm goshko ga tja tjǎeno ga shji ber pjǎo bek Sbo bokso, kjok ilgwekkǎo li söy kjǎshko llème loror. Gueniyo söy, shji ber pjǎo bek Sbö bokso wlo lër bomi kong eeri kjwe ga llëbo owa shäryotë shäng. ¹⁹ Bor shdungǎo tak pjang kjok ilgwekkǎo go li, e potjwǎk pjir tjän. Tja zröra kjok ilgwekkǎo lirë wleni. E kjǎshko ga llëye shärye bor kong ga ä tjän. Tja jek shäng Sbö tjok shara. ²⁰ Cristo zröräba pjang kjǎs goshko ga tja wolono pjang ba tjok eshko wleni. Eni ga tja opichë om go ame. Cristo shrono bor go, ga tja wlosöga erë shara. Tja woydara Sbö Wa lirë ara, ga optwono wolono bor kjǎshko. Eni ga tja sök kjok ëreshko obi ga tja mär ba go eröe. ²¹ Sbö wopjǎu li kjǎshko ga Cristo ichara wolon bi kjǎshko. Gueniyo shji ber pjǎo bek Sbö bokso, kjok ilgwekkǎo li söy kjǎshko kjwe ga Cristo wolono li tjwǎo llém, Sbö wopjǎu li tjwǎo llém bakoe» lër.

Shji där, shji mär Sbö go kjǎshko döe

3 ¿Galacia sopga, pjäy kä kjange! ¿Pjäy iaga ëro? Loror bomi kong wële ga Jesucristo zröräba pjang kjǎs go. ² Woydër ga llëbo kjakrokër bomi kong pjǎara li dboryozǎ bor kong. ¿Bomi go Sbö Sëya shrono beno kësbang bomi tjok li llë kjǎshko? ¿Kjok ilgwekkǎo li söromi kjǎshkore, de Jesús tjǎkwo kjrromi li kjǎshko? ³ ¿Pjäy kä kjangdo? Soyoromi jek Sbö tjok, ba Sëya go. Gueniyo eerishko ga pjäy jek woydë ba tjok bomi dbo

om go li go. ⁴ Pjây mär Jesús go kjĩshko ga llẽbo weno bomi kong owa ara. ¿Eerishko ga beno llẽno llẽm wloere? ⁵ ¿Ba Sëya iche Sbörẽ tjwe bomi go ber kësbang bomi tjok wlo ega? ¿Llẽbo ÿdẽba llẽm wleniyo shãrye bomi tjreko ega? ¿Kjok llgwekklo li söromi kjĩshkore, de pjây mär Jesús go li kjĩshko?

⁶ Abrahamda Sbõ tjõkwo kjrono, ga mär beno shãng ba go. E kjĩshko ga iara Sbörẽ beno pjõ bek ba bokso. ¹⁷ Eni ga shji ber Abraham tjëyoga jõkoyo wlo ga woyde ga shji mär Sbõ go eni bakoe. ⁸ Eerishko ga nopga judío llẽm wleniyo mär Sbõ go li, e ie Sbörẽ ber pjõ bek ba bokso. Dënashko ga tak pjang Sbõ kjibokwoyo li go eni. Eshko ga ba tjõkwo roy pjõ lãra Sbörẽ Abraham kong, tjõlẽ ba kong ga «Tjëyoga kjimtër uunkong bop kjĩshko» †† ìe. ⁹ Abraham mär Sbõ go, ga kjimtarã. Eni ga ëye mär Sbõ go ga kjimte eni bakoe.

¹⁰ Kjok llgwekklo li go Sbõ tjõkwo tak pjang eni: «Ëye kjok llgwekklo ëre sök uunkong bëy ÿyado llẽm ga e shdungko.» ‡ Eni ga ëye dër woydë, kjok llgwekklo li söya kjĩshko ìe ga e shdungko. ¹¹ Tjõkwo tak pjang e go kjwara obi tjõlẽ ga «Ëye mär Sbõ go ga era ie ber pjõ bek ba bokso.» †† E kjĩshko ga ëye ie Sbörẽ ber pjõ bek ba bokso, kjok llgwekklo li söya kjĩshko llẽme. ¹² Tjõkwo tak pjang e go kjwara obi tjõlẽ ga «Ëye mär woydë kjok llgwekklo ëre go ga e söya bëy ÿyado dey.» †† E kjĩshko ga ëye dër woydë, kjok llgwekklo li söya kjĩshko ìe ga mär shãng Sbõ go llẽm, Sbõ woyotjõya shãng llẽm kjĩshko.

¹³ Sbõ tjõkwo tak pjang eni bakoe: «Ëye woõono pjang kjor go ga e shdungko.» ††† Eni ga Cristo opyono, woõono pjang kjõs goshko ga bi shdungglo tak pjang kjok llgwekklo go li beno pjang ba go. Eni ga shji dõra bi shdungglo li dbo dorko dwayo. ¹⁴ Dënashko ga Sbõ tjõlẽno Abraham kong jõkoyo ga nopga judío llẽm wleniyo kjimte lãra. Eni ga shji dõra Cristo Jesúsde, tjõkwo lãra li ber jõkoyo wlo. Eni ga shji mär ba go kjĩshko ga ba Sëya iche lãra Sbörẽ bi kong jõkoyo li tjwe bi go ber kësbang bi tjok ga pjõue.

Tjõkwo lãra Sbörẽ jõkoyo li kjara kjok llgwekklo lĩrẽ llẽme

¹⁵ Pjeyoga, tjõkwo lër bomi kong llẽbo jyãglo go. Domer shãng kjõlãra tjõkwo twë oblẽ kong, ber ÿyado wlo ga tjõkwo li lõngga ërẽ llẽme. ¹⁶ Dënashko ga Sbõ tjõlẽno Abraham kong, ba tjëyo tek ber ba irgo li kong jõkoyo. Tjõkwo tak pjang Sbõ kjibokwoyo go li, e «ba tjëyoga» ìe llẽme. Tak pjang li, e «ba tjëyo» ìe. E no kjõlãraso lõklo, e Cristo layde. ¹⁷ Tjõkwo lër shãng li ëre. Sbõ tjõkwo lono Abraham kong, beno ÿyado wlo bãm goshko. Öotong lü pjõglo sak dbãw pjõglo pkëng kjingsho sak myashko (430) ga kjok llgwekklo li twara Moisés kong. Gueniyo tjõkwo twara bãm go li kjara kjok llgwekklo lĩrẽ llẽme. E ie ber tjwõ llẽm wlo ga ãe. ¹⁸ Shji kjimte Sbörẽ, kjok llgwekklo li söy kjĩshko kjwe ga shji kjimte tjõkwo twara bi kong, beno ÿyado wlo li

kjĩshko llẽme. Gueniyo Sbõ wopjõlõ li kjĩshko ga tjõkwo twara Abraham kong, ga kjimtarã iguing.

¹⁹ ¿Eni ga kjok llgwekklo li llẽno? Twara Sbörẽ judiõga kong, llẽbo shãrye lõk owa li miydoklo, ãar jong Abraham «tjëyo» tjwe lãra jõkoyo li shrono guing. Ga kjok llgwekklo li lãra Sbörẽ ba parkagaga kjok dogo so kong. Ga epga omõono Moisés kong. Ga Moisés omõono nopga kong. Eni ga Moisés beno shãng Sbõ tjõkwo lãga nopga kong, beno shãng nopga tjõkwo lãga Sbõ kong bakoe. Kjok llgwekklo li weno eni. ²⁰ No parkë eni ga kãgãyo kjõlãraso llẽm, e parkë shãng oblẽ oblẽ li tjõkwo lãga kjĩshko. Gueniyo Sbõ tjõkwo lono Abraham kong jõkoyoshko ga lãga erẽ shãng om go ba kong.

Shji parkagaga tjwõlẽ lõng pjir wleniyo dik ame

²¹ Kjok llgwekklo li, tjõkwo lãra Sbörẽ Abraham kong jõkoyo li, e ber ëng wloyo lotë llẽme. Shji ie kjok llgwekklo llẽrẽ ber lõng sã ÿyado Sbõ tjok ga pjõlõ kjwe ga shji beno pjõ bek Sbõ bokso kjok llgwekklo li kjĩshko tjãn. ²² Gueniyo Sbõ tjõkwo tak pjang li tjõlẽ ga shji uunkong lõng bi wotjõlõk owa li dbo dorko, nopga lõng kjõrshko wleni. Shãryara Sbörẽ eni, tjõkwo lãra Sbörẽ jõkoyo li tjwe ber ëye mär Jesucristo go li kong wlo.

²³ Nopga mär Cristo go dbaryo äätë llẽm obishko ga tjawa ichaga kjok llgwekklo lĩrẽ. Ga tjawa beno lõng ba dbo dorko, Cristo tjwe guing. ²⁴ Shji dara kjok llgwekklo lĩrẽ, ãar jong Cristo shrono guing, shji mär ba go wlo, shji ber pjõ bek Sbõ bokso e kjĩshko wlo. ²⁵ Eerishko ga shji mär Cristo go kuzong ga shji daga beno kjok llgwekklo lĩrẽ ame.

²⁶ Pjây mär lõng Cristo Jesús go kuzong ga pjây uunkong Sbõ wapga. ²⁷ Pjây waraba jer di roshko, pjây tõno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây jëk ber lõng Cristo dik. ²⁸ Eni ga Sbõ kong ga pja judiõre, de pja judiõ llẽmde, e llẽno llẽm, pja parkagaga tjwõlẽk shãng pjir wleniyore, de eni llẽmde, e llẽno llẽm, pja domerde, de walẽre, e llẽno llẽm bakoe. Pjây tõno beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga pjây uunkong tjwõlõ beke. ²⁹ Pjây Cristo ÿ ga pjây Abraham tjëyoga jõkoyo. Ga tjõkwo lãra Sbörẽ ba kong jõkoyo dënashko li, e beno bomi kong eni bakoe.

4 Tjõkwo lër shãng li eni: Domer tjwõlõ ara li wa, llẽbo uunkong ba data ÿ, e llõno ga ber bãrya ëmdë ga kjwozir obishko ga tjwõlõ parkaga tjwõlẽk shãng pjir wleniyo dik, ãar jong ba luyõ go guing. ² E wopro ga nopga iara ba datarẽ beno lõng ba dë, epga kolẽ wlo, ãar dbar llõno lãra ba datarẽ guing.

³ Shji uunkong eni bakoe. Tjõkwo bek li miydoydë llẽm obishko ga shji sgara lõng llẽbo shãryë, nopga Sbõ miydë llẽm wleniyo dik, parkagaga tjwõlẽk lõng pjir wleniyo dik. ⁴ Gueniyo dbar öotongshko ga Sbõ ba Wa ichono, ga wena walẽrẽ. Eshko ga kjok llgwekklo tara Moisésde li shãryara ba Wa lĩrẽ uunkong bëy, ⁵ shji uunkong tjeng kjok llgwekklo dbo dorko li döya wlo, shji ber Sbõ wapga wlo. ⁶ Ga pjây Sbõ wapga kjĩshko ga ba Wa Sëya li ichara beno bomi go, ber kësbang bomi tjok wlo. Ga Sbõ kowëy bi Data ga pjõlõ, ba Sëya

† Génesis 15.6 †† Génesis 12.3; 18.18; 22.18. ‡ Deuteronomio 27.26 †† Habacuc 2.4 †† Levítico 18.5. ††† Deuteronomio 21.23.

kjĩshko. ⁷ Eni ga pjāy parkagaga tjiwĩk lōng pjir wleniyo dik ame, pjāy Sbō wapga shara. E kjĩshko ga lĩebo twe Sbōrē ba wapga kong li twe bomi kong bakoe.

Pablo woydē ara Galacia sopga kjĩshko

⁸ Sbō miydomirē lĩem obishko ga pjāy parkagaga tjiwĩk lōng pjir wleniyo dik, pjāy parkē lōng sbōpga oblē kong, gueniyo sbōpga oblē li, e sbōpga jĩōkoyo lĩeme. ⁹ Gueniyo eerishko ga pjāy Sbō miydē, pjāy kar miyde Sbōrē bakoe. Nopga Sbō miydē lĩem wleniyo mār ba wotjĩk owa li go. ¿Enira pjāy mār woydē nopga Sbō miydē lĩem wleniyo wotjĩk owa, lĩeno lĩem li go obi ega? ¿Pjāy opyē woydē ber lōng parkagaga tjiwĩk lōng pjir wleniyo dik obire? ¹⁰ Oba sgara lōng dbar shrēk sorē ga pjāy dbar shrēk woydē eni bakoe. Dbar lĩē, mok lĩē, lu lĩē, e shrēmi woydē, Sbō ber wopjĩú bomi tjok wĩo lēmi. ¹¹ Bangkjrēr ga pak shāryoror bomi tjok li, e beno lĩeno lĩeme lēr.

¹² Pjeyoga, rokēr bomi kong ga pjāy opshāryos botoya dik, tja opshāryono bomipjōy dik sorē ga eni. Lĩeye owa shāryoromi bor kong lĩeme. ¹³ Miydēmi pjĩú ga tjiōkwo roy pjĩú li loror bomi kong bām goshko ga tja oōr eshko, tja swĩo ara kjĩshko. ¹⁴ Eshko ga tja swĩo ara li, e beno bomi kong kjange. Eni emdē ga tja iywo-mi shjiktēng lĩeme. Tja tjiōkwo kjiroromi, tjiōkwo li laga Sbō parkaga kjok dogo sorē wleni, laga Cristo Jesúsde om go wleni bakoe. ¹⁵ Eshko ga pjāy wopjĩú erā. ¿Eerishko ga pjāy oto? Miydēr ga eshko dbaryo ga lĩeye woydēr sorē ga shāryoromi bor kong. Pjāy rokoror bomi bokkwo shik bor kjimtokĩo loror bomi kong kjwe ga shāryoromi bor kong lōng wopjĩúe.

¹⁶ ¿Eerishko ga pjāy opyē woydē ber lōng bor moskwo, tjiōkwo bek li loror bomi kong kjĩshko lēmiro?

¹⁷ Nopga lōng eshko kjĩōbō, woyde lok jĩōkoyo ga pjāy tōn lōng ba tjok, ba tjiōkwo sōmi jĩōkoyo wĩo, gueniyo e ber bomi kong pjĩú lĩeme. Woyde ga tjawa rayēmi, pjāy ber lōng ba woyotjĩk jĩōkoyo wĩo shara. ¹⁸ Woydēr ga tja shāng bomi tjokde, de lĩemde, pjāy lĩebo pjĩú shāryē lōng iyado. Pjāy wotjĩk lĩebo shāryē jĩōkoyo li, e pjĩú jĩō, gueniyo lĩebo pjĩú shāryēmi wĩo erōe. ¹⁹ Pjāy bor wapga wleni. Walē wĩoshko chida tjeng dōrōshko ga bangyo ara. Pjāy bangyo bor kong ara eni bako, āār jong pjāy lōng Cristo dik guing. ²⁰ Tja iana shāng eshko, tja tjiē bomi kong yōtso wĩo. Gueniyo lĩeye shāryēr bomi tjok li miydēr lĩeme.

Agar, Sara

²¹ Pjāy mār woydē kjok lĩgwekkĩo go li, ¿lĩeye tak pjang ba go li miydēmi lĩemdo? ²² Tak pjang eni: Abraham wapga do pjōk, wa kjĩlara ba parkaga tjiwĩk shāng pjir wleniyo li tjok, wa kjĩlara obi ba boy tjok. ²³ Ba wa ba parkaga tjok li, e weno laga norē. Ba wa ba boy tjok li, e weno laga Sbōrē, tjiōkwo lara jĩōkoyo li kjĩshko.

²⁴ Ēre lĩebo jyāgĩo. Walēga do pjōk ěre, e tjiōkwo kjring pjōk li lokĩo. Agar, e kjok lĩgwekkĩo twak Sinaĩ

dĩlupyoshko li lōkĩo. Ēye mār woydē kjok lĩgwekkĩo ěre go ga ber lōng Agar tjēyoga tek beno ba irgo wleni. Epga, e parkagaga tjiwĩk lōng pjir wleniyo dik. ²⁵ Agar, e Sinaĩ dĩlupyō jong Arabia kjokyo li lōkĩo bakoe. E nopga lōng Jerusalēn kjokyo eerishko dbaryo li lōkĩo bakoe. E kjĩshko ga Agar, e ba mekē wleni. ²⁶ Gueniyo Jerusalēn kjokyo buk kjok dogo kjrina obi. Kjok eshko sopga, e parkagaga tjiwĩk lōng pjir wleniyo dik lĩeme. Ga eshko sopga li, e shji. ²⁷ Sbō tjiōkwo tak pjang eni: «Lĩono ga walē rayak beno sōk li wapga ara, walē beno shāng ba lanma tjok luyō ara li kjinmo. E kjĩshko ga walē kjrong, wapga lĩem, pja wopjĩúe.

Wĩoshko tjeng dōrōshko bang sorē miydēp lĩem, oō los, pja wopjĩú dey.» †

²⁸ Pjeyoga, Isaac weno li laga Sbōrē, tjiōkwo lara jĩōkoyo li kjĩshko. Pjāy iara Sbōrē beno baĩya dik, tjiōkwo twara jĩōkoyo li kjĩshko eni bakoe. ²⁹ Dēnashko ga tjiōkwo lara Sbōrē jĩōkoyo li kjĩshko ga Isaac ichara Sbō Sēyarē wen. Gueniyo Agar wa li iirkono ara ba kong, ga shduna ara. Eerishko ga nopga mār lōng kjok lĩgwekkĩo go li iirkē bi kong ara, ga shji shdũya ara eni bakoe. ³⁰ Sbō tjiōkwo tak pjang eni: «Walē parkaga tjiwĩk shāng pjir wleniyo li ichos to kjok shto oblē ba wa li tjok. Ba data wĩonoshko ga ba lĩebo tjeng kēs li ber ba wa jĩōkoyo li kong erōe. Lĩeye ber ba parkaga li wa kong lĩeme.» ††³¹ Eni ga shji walē parkagaga tjiwĩk lōng pjir wleniyo li wapga wleni lĩem, shji domer boy li wapga wleni.

Shji dōra Cristorē

5 Shji dōra Cristorē, kjok lĩgwekkĩo tara Moisésde li kolēy ame wĩo. E kjĩshko ga pjāy wokjang, pjāy opyē ber lōng parkagaga tjiwĩk lōng pjir wleniyo dik ame.

² Tja Pablo, tja tjiōkwo kuzĩa. Pjāy doyo jyā tē, pjāy ber pjĩo bek Sbō bokso wĩo wleni ga Cristo beno bomi kong tjiwĩō lĩeme. ³ Lēr jek bomi kong obi ga domer lĩē doyo jyā tē, ber pjĩo bek Sbō bokso wĩo ga ber shāng kjok lĩgwekkĩo lĩamo li kolē wĩo bakoe. ⁴ Pjāy mār kjok lĩgwekkĩo li go, pjāy ber pjĩo bek Sbō bokso wĩo wleni ga pjāy lōng Cristo tjok lĩem, ga Sbō wopjĩú li ber bomi kong tjiwĩō lĩeme. ⁵ Gueniyo shji mār Cristo go kuzong ga shji kjimte Sbō Sēyarē, shji ie ber pjĩo bek Sbō bokso dbaryo li koshē lōng wopjĩú wĩo. ⁶ Shji tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok li, e tjiwĩō ara bi kong. Ga shji mār ba go kjĩshko ga shji oblē woydē iyado. Gueniyo Sbō kong ga shji doyo jyā tēre, de lĩemde, e lĩeno lĩeme.

⁷ Bām go ga pjāy jēk lōng Sbō tjok pjĩúe. ¿Tjiōkwo bek li sōmi ame laga ěrē bomi kong? ⁸ Pjāy rokara Sbōrē tjiōkwo pjĩú li sōk wĩo. E kjĩshko ga bomi songga li ichaga erē lĩeme. ⁹ Oba tjiē ga «Pjĩung shosho uukkĩo † chira dō ěmdē ga pjĩung shosho bayo kjōm pogo ga uuya pjire» lēba eni. ¹⁰ Gueniyo miydēr pjĩú ga pjāy Tjiapga Jesús ĩ. E kjĩshko ga miydēr ga wop ā ga pjāy

† *Isaías 54.1.* †† *Gėnesis 21.10.* ‡ *Pjĩung shosho uukkĩo ĩe ĩi, e tjiōkwo sōya lōng owa li lōkĩo.*

wotjřik ber lõng botoya dik irõng obi. Ga bomi jyāpgwaga to lõng li, e shdūya Sbörē, ē ga eni.

¹¹ Pjeyoga, shji doyo jyā tē, shji ber pjō bek Sbō bokso wlo lēr shāng oba kong kjwe ga tja shdūya judioga-rē llēme. Gueniyo shāryēr eni wleni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlōs go bi kjřshko li ber tjwō llēme.

¹² Gueniyo bomi jyāpgwaga to lõng lira, woydēr ga doyo jyā tē dō llēme. Woydēr ga epga opkē lok om go dey.

¹³ Pjeyoga, pjāy rokara Sbörē ber lõng ichaga kjok ilgwekklo tara Moisésdē lirē ame wlo. Gueniyo pjāy beno lõng kjok ilgwekklo li kolē ame wlo ēmdē ga pjāy beno jēk lõng bomi wotjřik owa li go wlo llēm bakoe. Pjāy ēng woydos ara kar kar, pjāy ēng kjimtos bakoe.

¹⁴ Kjok ilgwekklo uunkong li ber kjrinaso wleni: «Pja opwoydē sorē ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»

¹⁵ Gueniyo pjāy sjēke. Shāryēmi lõng eni llēme. Pjāy lõng ēngkjwē ēng tjok kar kar erā. Shāryēmi lõng eni ga pjāy ēng pjik lõng om go erā.

Shji mār Sbō Sēya go

¹⁶ Eni ga lēr bomi kong ga pjāy mār Sbō Sēya go. Eni-ra pjāy jēk bomi wotjřik owa li go llēme. ¹⁷ Bi wotjřik owa li, e owa Sbō Sēya bokso. Ga bi wotjřik owa li, e llēye woyde Sbō Sēyarē li wloyo wleni. Wotjřik kjing pjōk li, e oblē oblē, ēngkjwē ēng tjok wleni. E kjřshko ga olo ga llēye shāryēmi woydē pjū li, e shāryēmi ga āe. ¹⁸ Gueniyo pjāy mār Sbō Sēya go ga pjāy ichaga kjok ilgwekklo lirē ame.

¹⁹ Nopga jēk ba wotjřik owa li goshko ga llēye shārye lõng li řgōy wēlēe. Pē no orkwosmono ba tjok llēm li tjok. Llēbo owa shāryako llēm li shārye. Wotjřik llēbo owa shāryē oblē tjok erā. ²⁰ Sbōpga jyāglo, e poshrēya. Opping ybi, oblē ie wlo. Oblē řywa shjiktēng. Ēnglē kar kar oblē tjok āe. Ymo ara. Iirkē malinge. Wotjřik ba kjřshko erōe. Ēngkjwē oblē tjok. Tōn dboy dboye.

²¹ Wotjřik owa oblē kong ba llēbo kjřshko. Nelōtkē, bērkē, llēbo owa shārye ara ēng tjok. Llēbo oblē, so e kjoyo li shārye bakoe. Loror bomi kong tjān, gueniyo lēr bomi kong jek obi ga ēye sgara shāng eni ga āar Sbō sōk no pjluo řyado lishko llēme.

²² Gueniyo shji kjimte Sbō Sēyarēshko ga shji llēbo shāryē oblē. Shji oblē woydē ara. Shji wopjūe. Shji wlēpe. Shji iirkē maling llēme. Shji wopjū oblē tjok. Shji oblē kjimte. Llēye loroy li shāryēy eni. ²³ Shji llēbo shāryē oblē kong yōtso. Shji llēbo shāryē ga woyotjřiy yōtso guing. Llēbo ēre shāryēy ga pjū, ilgwekklo drete. ²⁴ Ēye Cristo Jesús ř ga e ichaga ba wotjřik owa lirē ame. Ba wotjřik owa li, e lōra beno pjang kjlōs go wleni. ²⁵ Shji iara Sbō Sēyarē beno lõng sē jlōkoyo kuzong ga woydē ga shji mār ba go. ²⁶ Gueniyo shji krē llēm, shji ēnglē kar kar llēm, shji wotjřik owa ēng tjok bi llēbo kjřshko llēm bakoe.

Shji ēng kjimte

⁶ Pjeyoga, pjāy mār lõng Sbō Sēya go. Eni ga pjāy kjlara llēbo owa shāryono ga poshdūzī yōtso. Gueniyo pjāy sjēk, pjāy dir bařya dik llēm wlo. ² Pjāy kjlara řmi ga song ga kjimtozīa. Eni ga pjāy pina Cristorē sorē ga shāryēmi lõng eni. ³ Ēye tja tjwō ara, oblē kjinmo lē, tjwō ara llēm ēmdē ga opjyāpgwē shāng om go. ⁴ Pjāy llēbo shāryono pjūre, de oware, pjāy kjlara kjlara opmiydos om go. Shāryoromi pjū ga pjāy ber wopjū ga pjūe. Gueniyo shāryoromi pjū, oblē kjinmo lēmi llēme. ⁵ Pjāy kjlara kjlara pak llē ga miydaga ber erē om go.

⁶ Ēye, shji pīya Sbō tjlōkwo goshko ga woyde ga llēbo tjeng bi tjok li shdōy ba tjok.

⁷ Sbō jyāpgwēy ga āe. E kjřshko ga pjāy opjyāpgwē llēm bakoe. Llēye dgoroy ga e bo kjroydē. ⁸ Ēye jēk ba wotjřik owa li goshko ga ber shāng shdūya řyado wlo. Ēye mār Sbō Sēya go ga ie Sbō Sēyarē ber shāng sē řyado Sbō tjok. ⁹ Eni ga shji sjen llēbo pjū shāryē llēme. Shji wosonkē llēm, āar bi potjwēkklo dbaryo lishko ga shji potjwēya pjūe. ¹⁰ E kjřshko ga kuy ga shji oblē kjimte ga bue ga kjimtey dey. Ga Cristo tjlōkwo kragaga lõng li kjimtey ara anmoyō.

Shji iara Sbörē beno tjaglēn wleni

¹¹ Tja Pablo, tjlōkwo ēre tēr bomi kong bor orkwo om go go shara. řmi ga tjlōkwo jyāglo ēre kjwo kēsēse.

¹² Pjāy tjlē ga pjāy dōya Sbörē, Cristo wolono pjang kjlōs go li kjřshko lēmi. Gueniyo ēye omlē eni ga shdungoba e kjřshko. E kjřshko ga bomi ichaga doyo jyā tē li, pjāy iche lok eni ga řkoba ga ber lõng wopjū ba tjok wlo, shdungoba eni llēm wlo. ¹³ Epga doyo jyā tak pjir ēmdē ga kjok ilgwekklo tjeng kēs li kolē lok llēme. Gueniyo woyde lok ga epga kolēmi, ga pjāy doyo jyā tē ber lõng bařya dik, epga krē ara bomi kjřshko wlo. ¹⁴ Gueniyo tjara krē llē kjřshko llēme. Tja krē Tjlapga Jesucristo zrōraba pjang kjlōs go li kjřshko erōe. Ba kjřshko ga llēbo tjeng kjok ēre kjing go tjwō bor kong ame, ga nopga kjok ēre so kong ga tja tjwō llēm bakoe.

¹⁵ Sbō kong ga shji doyo jyā tak pjirde, de llēmde, e llēno llēme. Shji kjlōpswara beno tjaglēn wleni li, tjwō ara li e.

¹⁶ Tjōkwo lēr shāng bomi kong ēre sōmi wleni ga pjāy kjrara Sbörē beno ba nopga, judioga kjrara dē-nashko wleni. Eni ga rokēr Sbō kong ga pjāy uunkong eni li songe lē řyado, pjāy ie ber lõng wlēp bakoe.

¹⁷ Era eni ga tjara doyo bāng lok, tja shporaba ara, Jesús kjřshko. E kjřshko ga woydēr ga eeri jek lēkong ga ēye llēbo shāryē tje bor barwoklo ame.

¹⁸ Pjeyoga, rokēr Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjū li kjřshko ga pjāy kjimte ara. Ber eni.

† Levítico 19.18.

Efesios

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjäara ko Pablo. E Sbö tjiökwo äaga Jesús äska wleniyo. Éfeso kjokyo, e tjwlo ara. Eshko ga sböpga jyäglo syö uyo lok ara. Tjwlo arayo li, e ba sbö ko Artemisa li syö uyo, tak pjang Hechos 19.23-41 go sorè li eni. Dënashko ga Pablo to shäng Jesús roy pjü lè kjok shto oblè oblëshko ga öötong shäng eshko, tak pjang Hechos 18.18 go sorè li eni. Gueniyo beno shäng eshko dbar kop ara llème. E irgo ga jek öötong shäng eshko obi, ga beno shäng nopga li ping Sbö tjiökwo go lu pjloglo mya, tak pjang Hechos 19 go sorè li eni. Kjibokwo ère go ga Sbö wopjü li kjishko ga llèbo shäryara pjü bi kong oblè oblè sorè li tara ba kong. Woyde ga Sbö iëy ber kësbang, tjwlo ara sorè li tara ba kong. Judíoga, nopga judío llèm wleniyo, e iara Sbörè beno tjëyo kjrinaso, ga woyde ga ber löng wlep èng tjok shara, ber löng èng kjimté kar kar bakoe, e tara ba kong bakoe. Kjibokwo ère tara ba kongshko ga sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjü äara kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni.

1 Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja kjrara Sbörè beno ba tjiökwo roy äaga Cristo Jesús äska.

Sbö nopga tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok löng Éfeso kjokyo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong.

² Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjü li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlep bakoe.

Sbö poshrëy ara, ba wopjü li kjishko

³ Sbö, Tjlapga Jesucristo Data li poshrëy ara. Shji tóna beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji kjimtara ara, llèbo twe ba nopga kong ba kjimtoklo wlo li twara bi kong uunkong bakoe. ⁴ Shji kjimtara eni. Kjok shäryayde llèm obishko ga shji tönno beno tjeng Cristo tjok ère kjrara Sbörè, shji ber tjeng baïya wlo, shji pogo llëye dret ba bokso wlo bakoe. Shji woyde Sbörè ara kjishko ga ⁵ dënashko ga wotjlik ga shji ie Jesucristorè ber löng ba wapga wlo le, woydara ber eni kjishko. ⁶ Ba Wa woyde ara li twara bi kong. Eni ga ba wopjü li pina bi kong, iy wëlè wlo, ga poshrëy ara.

⁷ Sbö wopjü ara anmoyö. Ba wopjü li kjishko ga Cristo woiono, srèng kwono. E kjishko ga shji döra bi shdungglo dbo dorko dwayo, owa pjang bi go li löna beno dret bakoe. ⁸ Shji kong kjok miydé twara ara, ba tjiökwo miydëy wëlè wlo. Shäryara eni ba wopjü li kjishko. ⁹ Dënashko ga Sbö wotjlik llèbo shäryë Cristo tjok le, woydara ber eni kjishko, gueniyo èye ommyidono llème. Gueniyo e pina bi kong pjir tjän, ¹⁰ e dbaryo öötongshko ga llèbo uunkong äara li shärye ber eni wlo. Eshko ga Cristo ie ber sök llèbo tjeng kës li ichaga, llèbo tjeng kjok dogo, llèbo tjeng kjok ère kjing go bakoe.

¹¹ Llëye woyotjliäna Sbörè shärye wlo li, e shärye uunkong eni. Ga dënashko ga wotjlik llèbo shäryë bi kong le. Eni ga shji kjrara, tóna beno tjeng Cristo tjok, ¹² ga shji löng Cristo koshaga bäm go li, shji kjimtara ara, shji tkoba wlo, Sbö poshrëkoba ba dbo kälä kjishko wlo. ¹³ Shji döya Sbörè sorè roy pjü li, tjiökwo bek li e. Ga kuromishko ga tjiökwo kjrromi, ga pjäy tönno beno tjeng Cristo tjok. Cristo kjishko ga pjäy go ba Sëya iche ber bomi tjok äara jliökoyo li, e shrono beno kësbang bomi tjok. Eni ga pjäy jyä tara beno löng wleni. Miydëy e go ga pjäy beno Sbö t. ¹⁴ Ba Sëya twara bi kong kjishko ga miydëy e go ga llëye pjü shärye bi kong äara li, e shärye eni jliökoyo, nopga baïya li döra pjir guing. Eshko ga Sbö poshrëy ara, ba dbo kälä kjishko.

Pablo syöshtono Sbö kong

¹⁵ Pjäy roy kuror ga pjäy mär löng Tjlapga Jesús go, ga Sbö nopga uunkong woydëmi löng ara bakoe. E kjishko ga ¹⁶ tja syöshtë Sbö kong bomi kjishkoshko ga tja wopjü ba tjok enido. ¹⁷ Data Kësbangyo li, e Tjlapga Jesucristo Sbö. Ga rokër ba kong ga pjäy kong kjok miydé twe ara, ga e opping shäng bomi kong bako, e miydëmi jek kègong wlo. ¹⁸ Pjäy kjrara Sbörè, llèbo pjü twe bomi kong kësbang wlo. Eni ga rokër ba kong obi ga pjäy kong kjok miydé twe äär bomi pjüshko wlo, llèbo pjü koshëmi löng twe ba nopga kong li llè miydëmi wëlè wlo, ¹⁹ Sbö dbo ara li miydëmi wëlè wlo bakoe. Ba dbo ara li, e pjir llèm, èye äär baïya dik llèm bakoe. Ga shji mär löng Cristo go ère kjimte ba dbo go. ²⁰ E go ga Cristo buk shinmoga tjrëkoshko ga woshara iröng obi, ga söra öötong sök ba orkwo këlëkong kjok dogo. ²¹ Eshko ga iara beno tjwlo ara,

sëya llë dbo ara wleniyo kjinmo, oblë ichagaga wleniyo kjinmo, llëbo uunkong kjinmo, iara beno eni eerishko dbaryo wlo, iyado wlo bakoe. ²² Llëbo uunkong iara beno tjeng ba wloshko, ga iara beno sök ba tjökwö kragaga löng kës li ichaga. ²³ Epga, e ba doyo wleni. Epga löng së ba kjishko. Llëbo tjeng kës së li laga erë.

Shji wolono löng wlenishko ga shji iara Sbörë beno löng së jököyo

2 Nopga judío llëm wleniyo, dënashko ga pjäy wolono löng wleni, llëbo owa shäryëmi löng li kjishko. ² Eshko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo löng llëbo owa shäryë sorë ga pjäy omshäryë löng eni bakoe. Llëye le Äre li kolomirë. Sëyaga owa jëk löng kjok ëre kjing goshko ichaga erë, nopga to löng Sbö kolë llëm li ichaga erë bakoe. ³ Dënashko ga shji uunkong omshäryono eni. Eshko ga shji wotjrik owa erä, shji jëk löng bi wotjrik owa li go bakoe. E kjishko ga Sbö iirkono ara bi tjok, ga shji löng shdüya wlo, nopga oblë owa li shdüya sorë ga eni.

⁴ Gueniyo shji songe le Sbörë, shji woyde ara anmoyö bakoe. ⁵ E kjishko ga shji wolono löng wleni, llëbo owa shäryë löng li kjishkoshko ga shji iara beno löng së jököyo, ga shji iara beno löng mär Cristo go shara. Ba wopjü li kjishko ga shji döra eni. ⁶ Cristo Jesús woshara iröng obi, ga söra öötong sök ba tjok kjok dogo. Shji tona beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji woshara eni wleni, ga shji söra öötong löng ba tjok kjok dogo eni wleni bakoe. ⁷ Shäryara eni Cristo Jesús kjishko, llono ga ba wopjü kësbang li pïya oba kong iyado wlo. ⁸ Ba wopjü li kjishko ga pjäy döra, pjäy mär löng Cristo Jesús go kjishko. Pjäy döra li, e bomi sëng-glo, e wlenomi om go llëme. ⁹ Shäryara eni, llëbo pjü shäryoromi kjishko llëm, ëye opposhrek e kjishko llëm wlo. ¹⁰ Shji eerishko ga sorë, shji shäryara Sbörë yötso beno löng eni kjishko. Shäryara eni, shji tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko, llëbo pjü lara dënashko shäryë wlo li, e shäryë eni wlo.

Shji tjëyo kjinaso, shji tona beno tjeng Cristo tjok kjishko

¹¹ E kjishko ga pjäy nopga judío llëm wleniyo, pjäy dëna ga sorë woyoshrozïa. Eshko ga pjäy kowe judiog-arë «nopga jyä tak llëm wleniyo» le. Epgara opkowë lok «nopga jyä tak pjir wleniyo» le, gueniyo jyä taga norë ba doyo shko erä. ¹² Woyoshrozï ga dënashko ga pjäy löng Cristo tjok llëme. Tjökwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong, beno iyado wlo, gueniyo pjäy Israel tjëyoga llëm kuzong ga e beno bomi kong llëm, pjäy shto oblë so wleni erä. Eshko ga Sbö miydëmi löng llëm, pjäy döya li koshëmi löng llëm bakoe. ¹³ Pjäy löng pjola wleni. Gueniyo eerishko ga pjäy tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga pjäy söra tek ba soshko wleni shara, Cristo wolono, srëng kwono li kjishko.

¹⁴ Dënashko ga judioga, nopga judío llëm wleniyo, e löng dboy dboye. E ëng iywö lok shjiktëng erä. Gueniyo shji iara Cristorë beno tjeng wlep ëng tjok,

shji iara beno löng tjëyo kjinaso shara. ¹⁵ Kjok llg-wekklo tara Moisésdë li goshko ga llëbo shäryako ara. Gueniyo Cristo wolono kjishko ga kjok llgwekklo li kjara, ga shji iara beno löng ichaga erë ame. Shäryara eni, tjëyoga kring pjök li töya, ber ba tjok kjinaso wlo. Shji iara beno tjeng wlep ëng tjok eni. ¹⁶ Wolono pjang kjöls go kjishko ga tjëyoga kring pjök li iara beno tjeng tjëyo kjinaso, ga iara beno löng wlep Sbö tjok, ëng iywö lok shjiktëng ame wlo. ¹⁷ Cristo öör ëreshko ga tjëno uunkong kong ga shji ber löng wlep Sbö tjok ga pjü lara. Lara eni judioga, Sbö miydë pjü wleniyo li kong, nopga judío llëm, Sbö miydë llëm wleniyo li kong bakoe. ¹⁸ Eni ga ba kjishko ga eerishko ga shji kjimte Sbö Sëya kjaraso lirë uunkong äar Data Sbö shwoy ga pjü.

¹⁹ E kjishko ga pjäy nopga judío llëm wleniyo, pjäy shto oblë so wleni ame. Pjäy beno löng Sbö nopga jököyo, pjäy ba wapga bakoe. ²⁰ Shji u shäryë akkwo goshko ga woydara ga akkwo tjeng ara. Akkwo iëy töshko bäm go kjwara, ber ba shakklo wlo. E irgo ga akkwo iëy ba kjing go jem jong ëng kjing go. Sbö nopga, e u wleni. Akkwo ba shakklo kjangyo, iak beno buk bäm go li, e Cristo Jesús om go li loklo. Akkwo oblë oblë iak beno tjeng ba shakklo li, e Sbö tjökwo roy lagaga Jesús äska li loklo, Sbö tjökwo lagaga li loklo bakoe. Ga pjäy mär löng Cristo go kuzong ga pjäy uunkong töng tjeng ba tjökwo kragaga oblë tjok, akkwo jem tjeng ëng kjing go wleni. Shji uunkong töng tjeng Cristo tjok, shji ber Sbö u wleni wlo, ba Sëya ber sök u li roshko iyado wlo.

Pablo ichara Sbörë ba tjökwo roy pjü lë nopga judío llëm wleniyo kong

3 E kjishko ga tja Pablo, tja sök kjërshko, Cristo Jesús tjökwo roy pjü lër pjäy nopga judío llëm wleniyo kong kjishko. ² Miydëmi ga Sbö wopjü li kjishko ga tja ichara ba tjökwo roy pjü lë bomi kong. ³ Tjökwo li miydëba llëm, gueniyo lara bor kong, toror bomi kong kjibokwo ëre go sira sorë ga eni. ⁴ Eni ga kjibokwo ëre lëmishko ga miydëmi e go ga Cristo, e sorë miydëba llëm ëmdë ga lara Sbörë bor kong, ga miydër pjir tjän. Dënashko ga e lara ë kong llëme. Gueniyo eerishko ga ba tjökwo roy lagaga Jesús äska li, ba tjökwo lagaga li, epga iara beno tjeng dboy ba kong. Ga ba Sëya ichara ba tjökwo roy pjü lë ba kong lok. ⁶ Ba tjökwo pjü miydëba llëm li ëre: Eeri jek lëkong ga judioga kjimte Sbörë erö ame; ëye tona beno tjeng Cristo Jesús tjok ga kjimte Sbörë, judioga, nopga judío llëm wleniyo bakoe; eni ga uunkong li beno löng tjëyo kjinaso, doyo kjaraso wleni, llëbo twe lara Sbörë ba nopga kong jököyo li beno uunkong li kong kjishko.

⁷ Sbö wopjü li kjishko ga tja ichara ba tjökwo roy pjü lë oba kong, ga tja kjimte ara ba shäryë ba dbo ara go. ⁸ Tja tjwö Sbö nopga löng kës li dorko. Eni ëmdë ga ba wopjü li kjishko ga tja ichara ba tjökwo roy pjü lë nopga judío llëm wleniyo kong. Tja tjë ba kong ga epga mär löng Cristo go wleni ga llëbo twe

Sbörë ba kong ara, pjiir lîeme lîer ba kong eni. ⁹ Dämär ga lîebo uunkong shäryara Sbörë. Eshko ga wotjîrk lîebo shäryë lîe, gueniyo lîara ë kong lîeme. Gueniyo eerishko ga tja ichara ba lîe oba kong, shärye sorë miydëba wëllë wlo. ¹⁰ Woydara ga lîeye shärye Jesús tjlökw wo kjaragaga kong lî, e tya sëya lîe dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyorë, ga miyde lok e go ga Sbö kjok miydë ara anmoyö. ¹¹ Ère shäryara Sbörë bi Tjlapga Cristo Jesús tjok, woyotjîina kjok shäryayde lîem obishko sorë lî eni. ¹² Shji tona Sbörë beno tjeng Cristo tjok, ga shji mär beno löng ba go. E kjîshko ga shji äär Sbö shwoy ga wlëp, lîeye bangkjréy lîeme. ¹³ E kjîshko ga rokër bomi kong ga tja shdungoba shäng song bomi kjîshko ëmdë ga pjây wosonkë lîeme. Lîebo wen bor kong jûshko lî, e ber bomi kong pjîlú wlo.

Pablo syöshtono Sbö kong Éfeso sopga kjîshko

¹⁴ E kjîshko ga tja kjök tok, syöshtë Data Sbö kong. ¹⁵ E ba nopga löng kës kjok dogo lî Data, ba nopga löng kës kjok ère kjing go lî Data bakoe. ¹⁶ E lîebo tjeng ara, twe ba nopga kong wlo. Eni ga rokër ba kong ga ba Sëya iche bomi kjimte ba dbo kësbang go, pjây ber löng wokjang wlo, ¹⁷ Cristo ber sök bomi tjok tÿado wlo, pjây mär löng ba go kjîshko. Rokër ba kong obi ga pjây kjimte ëng woydë ara kar kar jîökoyo tÿado, ¹⁸ shji woyde Cristorë kjöme lî miydëmi wlo, ba tjlökw kjaragaga löng kës lî tjok. Jîökoyo ga shji woyde ara anmoyö. ¹⁹ E tjiÿy ga äär lîem ëmdë ga rokër ba kong ga e pÿya bomi kong, miydëmi wlo, lîeye shäryëmi dö lishko ga pjây wotjîrk äär Sbö dik wlo. ²⁰ Sbö dbo ara kjîshko ga lîebo woyotjîÿy, rokëy ba kong lî shärye ga pjîlú, ga shärye e kjinmo anmoyö ga pjîlú bakoe. Ga shji kjimte ba dbo ara ère go. ²¹ Lîebo shärye ara Cristo tjlökw kjaragaga go, Cristo Jesús go bakoe. E kjîshko ga iëy ber kësbang, tjwîö ara tÿado wlo. Ber eni.

Shji ie Cristorë ber doyo kjîlaraso wleni

4 Tja sök kjërshko Tjlapga Jesús kjîshko. Pjây rokara Sbörë beno ba nopga. Era tjwîö ara. Eni ga rokër bomi kong ga pjây jëk pjîo beke. ² Pjây ber löng wotöye. Pjây tjlë ëng tjok yötso. Pjây iirkë mäling lîeme. Lîebo shärye oblërë lîe pogoshko ga pjây ber löng wlëp, wopjîlú ba tjok erä. ³ Pjây drön ëë, jëk löng ëng tjok wlëp, pjây wotjîrk ber löng kjarinaso wlo, pjây iara Sbö Sëyarë wotjîrk sorë ga eni. ⁴ Shji Cristo tjlökw kjaragaga löng kës ère doyo kjîlaraso wleni, shji Sëya kjîlaraso bakoe. Shji rokara Sbörë uunkong, ga lîebo koshëy löng lî kjarinaso. ⁵ Shji Tjlapga kjîlaraso. Tjlökw söy löng lî kjarinaso. Shji wara jer di roshkoshko ga e beno lîebo kjarinaso loklo. ⁶ Shji Sbö kjîlaraso. Shji data kjîlaraso. Shji iche, kjimte uunkong, ga shäng bi tjok tÿado.

⁷ Cristo wopjîlú lî kjîshko ga shji kjîlara kjîlara kong kjok miydë twara oblë oblë, pak twe bi kong lî shäryëy pjîlú wlo. ⁸ E kjîshko ga Sbö tjlökw tak pjang eni:

«To jem kjökshkoshko ga

ba wloyoga zana lî shara, söra jem ba tjok ba irgo, ga oblëra kong lîebo twara ara.» †

⁹ «To jem» lîe lî, e lîe loklo? To ter öör shäng bäm go kjok ère kjing go lî loklo. ¹⁰ Cristo to ter bäm go. E irgo ga to jem kjok dogo, beno sök shtoyo tjwîö ara, kjok shto oblë oblë kjinmo, lîebo uunkong ichë wlo. ¹¹ Shji kong pak twara om go, shäryëy wlo. Shji kjone kjone iara beno löng Sbö tjlökw roy laga Jesús äska, shji kjone kjone iara beno löng Sbö tjlökw laga, shji kjone kjone iara beno löng Sbö tjlökw roy pjîlú shdöga, shji kjone kjone iara beno löng ba nopga daga, ba pingga bakoe. ¹² Shji iara beno löng ba nopga löng kës lî kjimtaga, pak twe ba kong lî shärye lok pjîlú wlo, dbokjré lok jek këgong këgong wlo. ¹³ Woyde ga shji uunkong Sbö Wa miydë pjîlú, ga shji mär ber löng ba go, shäryoroy eni pjîrshko ga shji ber löng wotjîrk kjarinaso wlo, shji ber löng wotjîrk këkboga dik wlo, shji äär ber löng Cristo dik wlo.

¹⁴ Eshko ga shji wotjîrk kjwozirga dik ame. Shji jyäpgwëba tjlökw oblë oblë go ame, kjoyong iöya dlung kjing go bakwe pjîludë llaw pogo wleni, no kjone kjone wotjîrk ara, shji jyäpgwe wlo lî gueniyo. ¹⁵ Tjlökw bek lî lëy wopjîlú go dey. Eni ga shji äär ber Cristo dik, bi kägäyo lî e, ¹⁶ ga shji uunkong ba doyo wleni. Doyo dboglo smok lok ëng go ba kjoyungyo go, ber doyo kjîlaraso wlo, ga shji töya Cristorë ber doyo kjîlaraso wleni eni bakoe. Eni ga shji ëng woydë ara kar kar, ga shji kong pak twara kjîlara kjîlara lî shäryëy ga pjîlúe.

Shji tönö beno tjeng Cristo tjok kjîshko ga shji jëk löng tjalglën wleni

¹⁷ Eni ga pjây ichër Tjlapga Jesús ko go ga pjây jëk löng owa, nopga Sbö miydë lîem wleniyo dik ame. Epga jëk löng ba wotjîrk tjwîö lîem, lîeno lîem lî go erä. ¹⁸ Epga Sbö miydë lîem, lîeye kuya woydë lîem kjîshko. E kjîshko ga tjlökw bek lî lîe loklo miyde lok lîem, ga epga ie Sbörë ber löng së jîökoyo lîem bakoe. ¹⁹ Opyono beno jëk löng ba wotjîrk owa lî go erä, ga lîeye lökyo ba kong ame. Lîebo owa shärye lok oblë oblëshko ga löng wopjîlú erä, ga shärye woydë eni jek obi.

²⁰ Gueniyo pjây Cristo tjlökw roy kunoshko ga pjây oppino jëk eni lîeme. ²¹ Cristo tjlökw roy bek lî kuro-mi, ga pjây mär beno löng ba go. E kjîshko ga miydër ga pjây oppino jëk, woyde Cristorë sorë lî eni. ²² Dë-nashko ga pjây jëk löng bomi wotjîrk owa lî go. Bomi wotjîrk eshko lî, e owa. Pjây jyäpgwara ara, lîebo owa shäryëmi wlo. Gueniyo pjây oppino ba rayë, ²³ pjây kjîlpswe Sbörë ber löng wotjîrk oblë wlo, ²⁴ pjây ie ber löng tjalglën wleni wlo. Lîebo pjîlú shäryaga tÿado lî, e Sbö. Ga pjây kjîlpswara beno jëk löng eni, baÿya dik.

²⁵ Eni ga shji uunkong doyo kjîlaraso wleni kjîshko ga shji jyörkë ame, pjây tjlë bëy ëng kong dey. ²⁶ Shji iirkonoshko ga lîeye owa shäryëy lîeme. Shji pë jëk löng bi iir lî tjok lîem, ²⁷ shji jyäpgwe Äre lîem wlo. ²⁸ Èye lürkë ä ga lürkë ame, parkë ba orkwo go dey, oblëga song lî kjimte ga pjîlú wlo.

† Salmo 68.18.

²⁹ Tjǎkwo owa lëy ëng kong llëme. Tjǎkwo pjǎu lómirë dey, oblë kjimtoklo, kuya ga ber pjǎu ba kong wlo. ³⁰ Pjǎy jyã tara Sbö Sëyarë wleni beno Sbö t, äär jong bi dözlong dbaryoshko jã. E kjǎshko ga Sbö Sëya iëy ber shäng woydë llëme. ³¹ Shji wotjǎk owa oblë kong ame, shji iirkë ara oblë kong ame, llëbo lëy oblë kong iir go ame, shji ëngkjwë oblë tjok ame, oblë lãywëy owa ame, shji oblë tÿwö shjiktëng ame bakoe. ³² Pjǎy pjǎu ëng tjok. Oblë songe lozã. Llëbo shãrye oblërë owa bomi kongshko ga owa li iozã ber tjwlo llëm, owa pjang bomi go li löna Sbörë Cristo kjǎshko sorë ga eni.

Shji jëk pjǎo bek

5 Pjǎy Sbö wapga, ga pjǎy woyde ara. E kjǎshko ga pjǎy opshãryos baïya dik. ² Shji woydara Cristorë ara, ga optwono wolono bi kjǎshko, öng wlep ushko so zrökoba, sho sukoba Sbö poshrëkklo li lö pjǎblë ba kong wleni. Woyde ga pjǎy ëng woydos ara kar kar eni bakoe.

³ Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm, llëbo shãryako llëm li shãryë llëm bakoe. Shji wotjǎk dbur töng bi kong erö llëm, e llëbo jyãglo poshrëy löng wleni. Pjǎy Sbö nopga kjǎshko ga llëbo eniyo shãryëmi sira ëmdë llëme. Llëbo lako llëm lëy ë kong llëm, llëbo tjwlo llëm lëy ë kong llëm, shji tjör ëng tjok tjǎkwo owa go llëm bakoe. Pjǎy löng wopjǎu Sbö tjok li lanyotkomirë oblë kong dey. Lono ga Cristo, Sbö, epga ber löng no pjǎuyoga tÿyado. Eshko ga llëbo twe Sbörë ba nopga kong. Gueniyo ëye opshãryë owa eni ga äär eshko llëme.

⁶ Pjǎy jyãpgwëba tjǎkwo tjwlo llëm go llëme. Lono ga nopga llëbo owa shãryono eni li shdüya Sbörë, kolara lok llëm kjǎshko. ⁷ E kjǎshko ga pjǎy tön nopga eniyo tjok llëme.

⁸ Dënashko ga pjǎy jëk löng kjok ro sÿ roy † wleni. Gueniyo eerishko ga pjǎy mär löng Tjǎpaga Jesús go kuzong ga pjǎy jëk löng kjok shjiy roy †† wleni shara. E kjǎshko ga pjǎy jëk löng, woyde Sbörë sorë li eni. ⁹ Èye iök shjiy ëre tjok ga jëk pjǎu oblë tjok, jëk pjǎo bek, ga tjǎshko ga tjǎkwo bek li layde. ¹⁰ Ga pjǎy opping llëye woyde Tjǎpaga shãryëmi wlo li go. ¹¹ Shji jëk oba jëk löng kjok ro sÿ roy wleni llëme. Llëye shãrye lok li, e llëno llëme. Eni ga llëbo shãrye löng li owa lozã ba kong dey, miyde lok wlo. ¹² Sbö kole lok llëme. Llëbo owa shãrye löng lütshko li lanyotkëy ëmdë ga lökyo ara. ¹³ Gueniyo iök pÿy llëbo owa li go ga e ber wëlé. ¹⁴ Eshko ga tÿgöy wëlé, iök shjiy li kjǎshko. E kjǎshko ga oba tjǎe ga

«Pja buk pë,

pja wollenzong,

pja kojös shinmoga tjeng li tjrëko dwayo.

Eshko ga pja ie Cristorë ber sök kjok shjiy roy» lëba eni.

† JËK LÖNG KJOK RO Sÿ ROY Ë LI, E TjǎKWO PJǎU MIYDE LÖNG LLËM ÌI loklo. †† JËK LÖNG KJOK SHJIY ROY Ë LI, E TjǎKWO PJǎU MIYDE LÖNG ÌI loklo.

¹⁵ Pjǎy drön jëk löng nopga kjok miydë ara wleniyo dik, nopga kjok miydë llëm wleniyo dik llëme. ¹⁶ Shji löng dbar owa. E kjǎshko ga llëye wen tjwe bomi kong shãryëmi pjǎu wloshko ga shãryozã. ¹⁷ Shji llëbo shãryë nopga kjok miydë llëm wleniyo dik llëme. Pjǎy oppis llëye woyde Tjǎpaga li shãryë. ¹⁸ Shji nelötkë llëme. Shji nelötkë ga shji iche llëbo owa shãryë. Pjǎy ichaga ber Sbö Sëya pjang bomi go lirë dey. ¹⁹ Pjǎy tos ëng tjok Sbö kong tëkwo oblë oblë go. Ga Tjǎpaga poshrëzã bomi tëkwo li go. ²⁰ Pjǎy ber löng wopjǎu Data Sbö tjok llëbo uunkong kjǎshko. Lozã ba kong tÿyado, Tjǎpaga Jesucristo ko go.

Nopga orkwosmok löng pjir ga jëk ëng tjok sorë

²¹ Cristo bangkjrëmi kjǎshko ga pjǎy ëng kolozong.

²² Cristo beno ba tjǎkwo kragaga uunkong kãgäyo, ba döga bakoe. Domergara beno ba boyga kãgäyo eni bakoe. E kjǎshko ga walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga kolozã, Tjǎpaga Jesús kolëmi löng wleni.

²⁴ Cristo kole ba tjǎkwo kragaga sorë ga bomi lanmaga kolozã tÿyado eni bakoe.

²⁵ Domerga orkwosmok löng pjir, bomi boyga woydozã ara, ba tjǎkwo kragaga woyde Cristorë sorë ga eni. Ba tjǎkwo kragaga woydara ara, ga optwono wolono ba kjǎshko, ²⁶ ie ber löng dboy ba kong wlo. Ba tjǎkwo li go ga epga iara beno pjǎo bek Sbö bokso wlo, ²⁷ ber löng ba nopga kãlã shjiy wleni wlo, ber tjeng baïya wlo, pogo llëye dret ba bokso wlo bakoe. ²⁸ Eni wleni ga domerga, bomi boyga woydozã ara, pjǎy opwoydë sorë ga eni. Èye ba boy woydë ara ga e opwoydë om go wleni. ²⁹ Èye ba doyo om go li tÿwö shjiktëng llëme. Opsëng, opdë. Shji Cristo tjǎkwo kragaga, shji ba doyo wleni. E kjǎshko ga shji de Cristorë eni bakoe. ³¹ E kjǎshko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjǎlaraso wleni. ³² Ère llë loklo miydëy wëlé llëme. Lër eni li, Cristo, ba tjǎkwo kragaga, e lotë. ³³ Eni ga domerga orkwosmok löng pjir, bomi boyga woydozã ara, pjǎy opwoydë sorë ga eni. Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga bangkprozã.

Dataga, mekëga, wapga, e jëk ëng tjok sorë

6 Wapga, pjǎy mär Tjǎpaga Jesús go kuzong ga bomi dataga, bomi mekëga, e kolozã. ² Sbö tjǎkwo tak pjang eni: «Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkprozã, iozã ber tjwlo ara, llëbo jek pjǎu bomi kong wlo, lu tÿmi kop ara kjok ëre kjing go wlo bakoe.» ³ Eni ga kjok llëwekklo ëre koloroy wleni ga llëbo pjǎu shãrye Sbörë bi kong lara jǎkoyoy. Llëbo lara jǎkoyoy eni eshko kwilë jã.

⁴ Dataga, pjǎy llëbo shãryë bomi wapga kong ber löng iirkë wlo llëme. Poshdüzã, pizã jëk löng, woyde Tjǎpaga Jesúsde sorë li eni.

‡ Génesis 2.24. †† Deuteronomio 5.16.

Parkaga sogoga, parkagaga tjewlëk löng pjir wleniyo, e jëk ëng tjok sorë

⁵ Parkagaga tjewlëk löng pjir wleniyo, bomi sogoga kjok ëre so, e kolozia. Bangkjrozï löng wopjlu, pjäy parkë löng Cristo kong wleni. ⁶ Pjäy iya löngshkoshko ga epga kolëmi pjlu, ber löng wopjlu bomi tjok wlo. Gueniyo kolëmi eshko dö ilëme. Pjäy parkos ba kong pjlu iyado, pjäy Cristo parkagaga tjewlëk löng pjir wleniyo dik. Llëye woyde Sbörë shäryëmi wlo li shäryozï wopjlu. ⁷ Pjäy parkos löng wopjlu bomi sogoga kong, bomi dbo kës li go, pjäy parkë löng Tjlapga Jesús kong wleni, pjäy parkë löng nopga kong wleni ilëme. ⁸ Miydëmi pjlu ga ëye ilëbo pjlu shäryono ga potjwëngga Tjlapgarë, parkagaga tjewlëk löng pjir wleniyo ëmdë ga potjwëya.

⁹ Parkagaga sogoga, pjäy opshäryë bomi parkagaga tjok eni bakoe. Kroyoywëy ilëme. Miydëmi pjlu ga pjäy, bomi parkagaga, pjäy kägäyo sök kjlaraso kjok dogo, ga shji uunkong llgweya beke.

Llëbo twe Sbörë bi kong ara, bi opwlikoklo wleni

¹⁰ Era eni ga pjeyoga, pjäy mär ber löng Tjlapga Jesús go iyado, pjäy mär ber löng ba dbo ara go iyado bakoe. ¹¹ Engkwagaga opwlikë ba opwlikoklo go sorë ga pjäy opwlikos llëbo twe Sbörë bomi kong kës li go eni, pjäy jyäpgwe Ärëshko ga kumi kjang wlo, jïö lëmi ba kong llëm wlo bakoe. ¹² Shji löng dbonik nopga tjok llëm, shji löng dbonik sëya llë dbo ara wleniyo tjok, oblë ichagaga wleniyo tjok, nopga owa löng kjok ëre kjing go ichagaga wleniyo tjok bakoe. ¹³ E kjishko ga pjäy opwlikos llëbo twe Sbörë bomi kong kës li go, dbar owa li tjweshko ga pjäy tök llëm wlo, pjäy ber löng wokjang äär jong dbar owa li pjitong guing.

¹⁴ Eni ga pjäy wokjange. Sbö tjlökwo bek li sözi, e bomi dop pjrikklo wleni. Pjäy jëk pjlo bek, e bomi worbu wlikoklo wleni. ¹⁵ Sbö tjlökwo pjlu li, shji ie ber löng wlep Sbö tjok. Pjäy poshäryos e go, tjlökwo roy pjlu li lë oba kong wlo, e bomi drepkwota wleni. ¹⁶ Pjäy mär ber löng Tjlapga Jesús go, e bomi kōnkowo shtokjoklo wleni. Pjäy löya Ärë ba kōnkowo dbo go iök ri ri li goshko ga shtokjëmi e go, pjë bomi go llëm wlo.

¹⁷ Miydozi ga pjäy döra Sbörë ba dbo ara go, e bomi kä wlikoklo wleni. Sbö tjlökwo shazi bomi wloshko, e bomi dröng twara Sbö Sëyarë bomi kong wleni.

¹⁸ Ga pjäy syöshtos, kjloshtos Sbö kong iyado, pjäy pïya Sbö Sëyarë sorë li eni. Pjäy sjëke. Pjäy syöshtos Sbö nopga kjishko iyado. ¹⁹ Pjäy syöshtos bor kjishko bako, tja tjlëshko ga tja kong tjlökwo lë Sbörë bor kong lër wlo, Sbö tjlökwo pjlu miydëba llëm li roy lër oba kongshko ga llëye bangkjrër llëm wlo bakoe. ²⁰ Tja ichara Sbörë ba tjlökwo roy pjlu lë oba kong ba äska. Eerishko ga tja sök kjërshko e kjishko. Pjäy syöshtos bor kjishko, ba tjlökwo roy lërshko ga llëye bangkjrër llëm wlo.

Kjibokwo pjirzlong

²¹ Bor kjlara Tiquico, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong bor tjok pjlu iyado. E woydër ara, ga ichër jek bomi shwoy, tja sök na sorë li roy sök bomi kong wlo, löng bor tjok na li roy sök bomi kong wlo bako, pjäy wosonkë llëm wlo.

²³ Pjeyoga, tja syöshtë Data Sbö, Tjlapga Jesucristo Data li kong ga pjäy ie ber löng wlep, pjäy kjimte ëng woydë ara kar kar, pjäy kjimte mär ber löng Cristo go iyado bakoe. ²⁴ Rokër Sbö kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy Tjlapga Jesucristo woydë jllökoyo li kjimte iya-do.

Filipenses

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjïökwo ïaga Jesús äska wleniyo. Dënashko ga Pablo öötong shäng Filipos kjokyo Silas, Timoteo tjok, Jesús roy pjíú lè. Eshko ga nopga ara omtjïökwo kjrono, tak pjang Hechos 16.12-40 go sorè li eni. Pjlara ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjíú ïara kjïshko. Epga ommydonoshko ga llèbo ichara lok ba kjimtoklo, dbur bakoe. Ichara lok domer kjlara ko Epafrodito tjok. E kjïshko ga kjibokwo ère tara Pblorè, e beno wopjílú ba kong li loklo.

Eshkoshko ga Jesús tjïökwo kragaga löng Filipos kjokyo li shdungoba ara. Eni ga kjibokwo ère go ga Pablo shdungoba ara ëmdè ga shäng wopjílú li roy jyä tara, epga dbokjrè e go wlo. Ga epga ichara ber löng wotöshko, ga èng kjimtè kar kar bakoe.

Eshko dbaryo ga judioga kjone kjone to löng tjïè ga shji där wlo ga woyde ga shji mär Jesús go dö llèm, woyde ga kjok ilgwekklo tara Moisésdè li söy bakoe le löng eni, miga jyö erä. E kjïshko ga kjibokwo ère go ga Jesús tjïökwo kragaga li ichara Pblorè ber löng sjék, nopga eniyo tjok.

Kjibokwo ère tara ba kongshko ga sök no shdüzlong uyo roshko Roma kjokyo, Jesús roy pjíú ïara kjïshko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni.

1 Kjibokwo ère taga tja Pblorè, Timoteo tjok. Tjawa Cristo Jesús parkaga.

Sbö nopga tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok löng Filipos kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong, bomi kägäyoga kong, èye parkè löng bomi tjok li kong bakoe.

² Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjílú li kjïshko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Pablo syöshtono Sbö kong Filipos sopga kjïshko

³ Tja öör Jesús roy pjíú lè bomi kong dämärshko tek lèkong ga pjäy löng parkè Jesús kong bor tjok pjíú ïyado. E kjïshko ga pjäy woyotjïinshko ga tja wopjílú Sbö tjok, ga tja syöshtè ba kong bomi kjïshko wopjílúe.

⁶ Sbö tjïökwo pjíú li kjroromishko ga llèbo pjíú shäryara Sbörè bomi pjíúshko, ga miydèr ga shärye jek kègong, äär jong Cristo Jesús tjwe iröng obi guing.

⁷ Sbö wopjílú li kjïshko ga «Jesús roy pjíú li, e jïöe» lèr to shäng tjlapgaga kèskès bokshtoshko ga pjäy iara Sbörè beno löng bor kjimtaga. Ga tja bängzak shäng èreshko orkwo kjrochak pjir dröng sho goshko ga pjäy löng bor kjimtè obi. E kjïshko ga pjäy uunkong woydèr ara. Eni kuzong ga tja wopjílú bomi kjïshko li, e pjíúe.

⁸ Pjäy uunkong ïn woydè ara, e miyde Sbörè pjire. Pjäy woydèr ara, shji woyde Cristo Jesús dè sorè ga eni.

⁹ Tja syöshtè Sbö kong bomi kjïshkoshko ga rokër ba kong ga pjäy kjimte dbar kjwobi go oblè woydè jek kègong kègong. Rokër ba kong obi ga pjäy opping jek kègong kègong ba kjok miydè li go, ba wotjïk pjíú li go

bako, ¹⁰ llèbo pjíú anmoyö li shäryèmi ïyado wlo. Eni ga pjäy ber löng pjílo bek, pogo llèye dret Sbö bokso, äär jong Cristo tjwe iröng obi guing. ¹¹ Ga rokër ba kong ga pjäy kjimte Jesucristorè jèk löng pjílo bek ïyado, pjäy ïkoba wlo, Sbö poshrèkoba bomi kjïshko wlo, Sbö ièba ber tjwïö ara anmoyö bomi kjïshko wlo bakoe.

Pablo sök kjërshko, Cristo tjïökwo roy pjíú lè kjïshko

¹² Pjeyoga, llèye weno bor kong dö li, e shäryono Jesús roy pjíú shdär jek kègong wlo. E lèr bomi kong, miydèmi wlo. ¹³ Eerishko ga no dagaga parkè löng no ilgwezlong uyo èreshko, nopga oblè oblè, miyde lok ga tja iak shäng kjërshko orkwo kjrochak pjir dröng sho go, Cristo kjïshko. ¹⁴ Bi pjeyoga llamo löng kès li, tja roy kuya lok ga opyono mär löng Sbö tjïökwo roy lè jïökoyo, llèye bangkjre lok ame.

¹⁵ No kjong kjong Cristo roy lè wopjílú go. Shärye lok eni, tja woyde ara kjïshko. Miyde lok ga tja iak shäng èreshko, «Cristo tjïökwo roy pjíú li, e jïöe» lèr oba kong wlo. Gueniyo kjong kjongda omli, gueniyo wotjïk löng oblè. Shärye löng eni, tja woyde llèm kjïshko, äär ber tjwïö ara bor kjinmo wlo. Woyde lok ga songyo kjrèr ara anmoyö èreshko lè. Miydèr ga eni. ¹⁸ Gueniyo ga e llèye llème. Cristo roy, e lè löng enido. Wotjïk pjíúe, de oware, gueniyo Cristo roy lè löng enido. Tja wopjílú e kjïshko.

Llèbo weno bor kong owa ara ère kjïshko ga pjäy syöshtè löng Sbö kong bor kjïshko ara, ga tja kjimte Jesucristo Sëyarè ara bakoe. E kjïshko ga miydèr ga tja där, ga tja ber shäng wopjílú ara anmoyö e kjïshko.

²⁰ Bor kong ga Cristo tjlōkwo lökyokjrër kjwe ga tja ber lök ara eshko. Woydër eni llëme. Gueniyo miydër ga tja sgara shäng tjlë Cristo kjishko sorë ga tja tjlë eni iyado, tkoba ga Cristo, e tjlwö ara lëba wlo. Woydër ga tja sök sere, de tja zröbare, lëba eni iyado. ²¹ Bor kong ga tja beno shäng ga tja shäng llëbo shäryë Cristo kong wlo eröe. Ga tja wolono ga bor kong ga pjlu anmoyö. ²² Eni gueniyo ga tja sök kjok ere kjing go obishko ga nopga kjimtër jek këgong ga pjlu. ¿Woydër kjone dey yalë? Miydër llëme. ²³ Bor kong ga pjluoy kjone dey lër ga kjange. Tja wotjirk kjrina ga tja wolon dey, tja to ber sök Cristo tjok wlo, e bor kong ga pjlu anmoyö. ²⁴ Gueniyo tja wotjirk kjrina obi ga ber pjlu bomi kong wlo ga tja ber sök kjok ere kjing go obi dey. ²⁵ Miydër pjlu ga eni. E kjishko ga miydër ga tja ber sök bomi tjok obi, pjäy kjimtër mär ber löng Cristo go jek këgong wlo. Eshko ga pjäy ber löng wopjlu ara anmoyö. ²⁶ Ga tja sök bomi tjok obishko ga pjäy löng wopjlu Cristo Jesús tjok bor kjishko.

²⁷ Llëbo wen bor kong sorë pogo ga Cristo roy pjlu li kjrromi kuzong ga woydër ga pjäy jek pjlo bek e go, Cristo roy pjlu li tjlwö ara lëba wlo. Eni ga tja äär bomi tkde, de pjäy roy kur eröre, miydër ga pjäy löng wotjirk kjrinaso, pjäy löng parkë uunkong no kjaraso wleni, Cristo roy shdär oba uunkong kong wlo. ²⁸ Llëbo shäryara Sbörë bomi kong pjlu. Pjäy iara beno löng mär Cristo go. Gueniyo erö llëme. Pjäy iara beno shdungoba song ba kjishko bakoe. Era llëbo pjlu bomi kong bakoe. E kjishko ga bomi wloyoga, e bangkjre mi sira llëme. E goshko ga miyde lok ga to jeno wlo, ga pjäyda där wlo. E laga Sbörë eni. ³⁰ Dënashko ga tja shdunaba sorë li inomi wëllë. Eerishko ga roy kumi löng ga tja shdungoba shäng e kjoyo obi. Ga miydër ga shäryëba löng bomi kong eni bakoe.

2 Eni ga pjäy töno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjäy kong dbo tve iyado. Pjäy woyde ara kjishko ga pjäy woydë llëme. Sbö Sëya tjeng bomi tjok iyado. Pjäy songe le Sbörë bakoe. ² Eni kuzong ga llëye lër bomi kong li shäryozia. Pjäy wotjirs jong kjrinaso, llëye woyotjirmi kës li shäryëmi ga pjlu wlo. Pjäy eng woydos ara kar kar, pjäy ber löng eng tjok wopjlu wlo. Shäryoromi eni ga tja ber wopjlu kësbang eshko. ³ Pjäy llëbo shäryë, pjäy äär ber tjlwö ara wlo lëmi llëme. Pjäy opyë tjlwö ara oblë kjinmo llëme. Oblë iozï ber tjlwö ara bomi kjinmo dey. Pjäy ber wotöshko. ⁴ Pjäy llëbo wlek pjlu bomi kong dö llëme. Wlëzï ber pjlu oblë kong bakoe. ⁵ Cristo Jesús, e wotjirk sorë ga pjäy wotjirk eni bakoe.

⁶ Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga e Sbö jlökoyo, tjlwö baïya dik bakoe.

Gueniyo ga «Tja ber sök jushko tjlwö ara iyado wlo» lara llëme.

⁷ Opyono beno shäng tjlwö llëm, parkaga tjlwëk shäng pjir wleniyo dik, weno no, so shji kjoyoe.

⁸ Eshko ga opyono beno shäng wotöshko anmoyö. Ba Data kolara kjishko ga

opyono beno wolon pjang kjlös go, nopga owa wleni.

⁹ E kjishko ga iara Sbörë beno tjlwö ara anmoyö, oblëga kës li kjinmo.

¹⁰ Shäryara eni, uunkong kjök tok ba kong wlo, eye löng kjok dogo, eye löng kjok ere kjing go, eye löng klung ere dorko bakoe.

¹¹ Eshko ga «Jesucristo, e bi pjluoy jlöe» le lok uunkong.

Eni ga Data Sbö ber tjlwö ara bakoe.

Shji llëbo shäryë pjlu

¹² Pjeyoga, Sbö, e drön eë bomi tjok, llëye le li shäryëmi eni wlo. Tja shäng bomi tjokshko ga tja koloromi pjlu. Era eerishko ga tja shäng pjola ga woyde ga pjäy drön eë, Sbö kolë, bangkjre iyado wlo. Pjäy döra llëbo pjlu ere kong wlo.

¹⁴ Llëye shäryëmi dö ga shäryozï löng wopjlu. Shji kjioshtë llëm, shji eng dboryë kar kar llëm bakoe. Eni ga pjäy löng pjlo bek, pogo llëye dret Sbö bokso. Pjäy Sbö wapga tjän, pjäy löng nopga owa jek löng pjlo bek llëm li tjreko gueniyo. E kjishko ga pjäy llëbo owa shäryë llëme. Eni ga shji ber löng së jlökoyo sorë tjlökwoyo li lëmi nopga kongshko ga pjäy iya lok ga oblë, dbala lok shjiy kjok ro sï roshko wleni. Eni ga Cristo tjwe iröng obishko ga tja wopjlu bomi kjishko, pak shäryoror li beno tjlwö ara kjishko. ¹⁷ Pjäy mär löng Jesús go kjishko ga pjäy shdungoba löng songe. Ga miydër ga tja kjwe zrökoba, tjlökwo loror bomi kong kjishko. Eni emdë ga tja wopjlu. Tja wopjlu bomi kjishko bakoe. ¹⁸ Pjlu wlo ga llëye wen bomi kongshko ga pjäy löng wopjlu. Ga pjäy ber wopjlu bor kjishko bakoe.

Timoteo, Epafrodito

¹⁹ Pjäy roy miydër woydë, tja ber wopjlu wlo. E kjishko ga tja kjimte Tjlapga Jesüsdë ga Timoteo, e ichër jek maling bomi tk, pjäy roy söya bor kong wlo lër. ²⁰ Llëbo ber pjlu bomi kong sorë li woyotjliya shäng jlökoyo iyado botoya dik. Eye oblë, pjäy woyotjliya eni llëme. ²¹ Llamo löng ëreshkora, llëbo baïya woyotjliyde. Llëbo Jesucristo t, e woyotjliya löng llëme. ²² Gueniyo Timoteora parkë shäng bor tjok Jesús roy pjlu lë oba kong, wapga parkë löng ba data tjok sorë ga eni. E miydoromi tjän. ²³ Eni ga ichër woydë jek bomi tk, tja därde, de tja där llëm, e miydoror guing. ²⁴ Ga miydër ga tja kjimte Tjlapgarë wop ä ga jek bomi tk bakoe lër.

²⁵ Bi kjlara Epafrodito, e ichoromi tek bor kong, tja kjimte bomi äska wlo. E parkono shäng bor tjok pjlu, dröno ara bor kjimtë Cristo roy lë. Gueniyo pjlu wlo ga ichër jek woydë bomi shwoy iröng obi. ²⁶ Pjäy iya woydë arae. Miyde ga swlo ara roy kuromi, ga woydë ara e kjishko. ²⁷ Öör buk swlo ara jlöe. Wolono seke. Gueniyo songe lara Sbörë, ga kjimtara. Llëye shäryara ba kong li beno bor kong pjlu bakoe. Tja song iyado. E wolono kjwe ga tja beno sök woydë ara eshko. ²⁸ E kjishko ga ichër jek woydë bomi shwoy maling, inomishko ga

pjäy ber löng wopjüü obi wlo, tja sök woydë ba kjishko ame wlo. ²⁹ Tja kjimtëmi om go ga ä kjishko ga shrono shäng na bor kjimtë bomi äska. Parkë shäng Cristo kong ëreshkoshko ga wolono seke. E kjishko ga jek öö-tong shäng bomi shwoyshko ga wlojrozï löng wopjüü, bomi kjlara wleni. Eye parkë baïya dik ga bangkjrozï bakoe.

Shji mär Cristo Jesús go

3 Era eni ga pjeyoga, pjäy löng mär Tjlapga Jesús go kuzong ga pjäy ber löng wopjüü e go. Tjlokwö toror bomi kong li tër bomi kong jek obi. Tja kwleya ba të llëme. E ber bomi wlikoklo wleni.

² Pjäy sjëk, nopga owa löng llëbo owa shäryë wleniyo tjok. Epga so shjiti kjloshko so kjoyoe. To löng tjilë ga «Woyde ga shji opsho zë, shji ber jyã tak pjir Sbö ï wlo» le lok eni. ³ Miga jyö erä. Jyã tak pjir Sbö ï jlokwö li shji. Shji kjimte ba Sëyarë ba poshrëk. Shji tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok. Shji mär llëbo shäryë om go li go llëme. Shji jyã tak pjir Sbö ï jlokwö e kjishko.

⁴ Shji där llëbo shäryë li go kjwe ga där bäm go li tja. Tja llëbo pjüü shäryono ara anmoyö, oblë kjinmo. ⁵ Tja buk chirawa öötong dbar kjwongshko (8) ga tja doyo jyã taraba pjire. Tja Israel tjëyo, tja Benjamín tjëyo bakoe. Tja hebreo jlokwö tek dämär dwayo. Dënashko ga tja fariseo. E kjishko ga tja jek to shäng pjlo bek kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go. ⁶ Tja parkë woydë Sbö kong jlokwö. E kjishko ga Jesús tjlokwö kragaga irpjanor, shdunor ara. Kjok ilgwekklo li, e söror beke. Tja llëbo owa shäryono lëba ga äe.

Shji Cristo miydë woydë pjüü

⁷ Dënashko ga tja mär llëbo tjeng kës ëre go. Gueniyo eerishko ga tja mär shäng Cristo go shara. E kjishko ga bor kong ga llëbo ëre tjwlo drete. ⁸ Cristo Jesús, e bor Tjlapga. E miydër woydë pjüü. Tjwlo ara anmoyö li e. Llëbo oblë kës li, e ber bor kong ga tjwlo drete. Cristo kjishko ga llëbo kës li, e rayoror pjir, bor kong ga ioror beno tjwlo ame, llëbo dburoy wleni. Woydër ara li, e Cristo. ⁹ Woydër ga tja ber baïya. Tja ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woydë ga tja jek pjlo bek kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go llëme. Woyde ga tja mär Cristo go dey. Eni ga tja ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso. ¹⁰ Cristo, e miydër woydë pjüü. Cristo woshrara Sbörë iröng obishko ga ba dbo ara pina bi kong wëllëe. Ba dbo li miydër woydë bakoe. Cristo shdunaba ara, ga zrörabae. Woydër ga tja shdunoba eni bako, ga tja wolon woydë baïya dik bebi. ¹¹ Woydër eni, llono ga nopga woshre Sbörë iröng obishko ga tja woshre ba tjok bako wlo.

¹² Tjlokwö loror kës ëre wlenor pjir, e lotë llëme. Tja iara Sbörë beno pjlo bek tjän, e lotë llëm bakoe. Gueniyo tja jeke. Tja kjrara Cristo Jesúsde, e miydër pjüü wlo. E kjishko ga tja drön ara, e miydër wlo.

¹³ Pjeyoga, tja öötong tjän, e lotë llëme. Gueniyo tja wotjüü to katöe. Llëye shäryono tjän li, e woyotjüü ame, llëbo wen tjwe li woyotjüüntë. ¹⁴ Tja tönö Sbörë

beno tjeng Cristo tjok ga tja rokara jem sök ba tjok ïyado wlo, llëbo twë ber bor kong wlo. E kjishko ga tja drön ara, kjrër wlo.

¹⁵ Woyde ga shji wotjüü këkboga dik. Pjäy kjone kjone wotjüü oblë sira wleni ga pjüü li pïya Sbörë bomi kong, miydëmi wlo. ¹⁶ Llëye shäryë kjone pogo ga woyde ga shji jek löng tjlokwö bek miydoroy tjän li go.

¹⁷ Pjeyoga, tja omshäryë shäng sorë ga pjäy omshäryos uunkong eni bakoe. No kjone kjone löng bomi tjërëko omshäryë löng pjüü borwatoy dik. Pjäy omshäryos baïya dik bakoe. ¹⁸ Tjlokwö loror bomi kong ara tjän li, e lër bomi kong jek pjlara obi, ga tja slar ëëe. Nopga ara omshäryë pjüü llëme. Cristo wolono pjang kjlös go li, ba kong ga tjwlo llëme le lok wleni. ¹⁹ E beno tjeng shdungko ïyado wlo. Wotjüü Sbö llëme. Wotjüü llëbo tjeng kjok ëre kjing go eröe. Wotjüü löng llëbo ber pjüü ba doyo kong li shäryayde. Zok ga llëbo owa shäryara li, e kjwe lökyokjre ara, gueniyo eni llëme. Roy shdöya lok wopjüü.

²⁰ Gueniyo ga shjira kjok ëre so ame. Shji iara Sbörë beno löng kjok dogo so tjän, llono ga shji äär ber löng ba tjok eshko wlo. Bi döga tjwe eshko dwayo li koshojdë löng. Tjlapga Cristo Jesús li e. ²¹ E dbo ara, llëbo tjeng kës li iche ga pjüü wlo. Ga ba dbo go ga bi doyo tjwlo llëm ëre kjlopswe ber wolëso, baïya dik, e sök kjok dogo doyo sorë ga eni.

4 Era eni ga pjeyoga, pjäy wokjang, pjäy löng Tjlapga Jesús tjok ïyado. Pjäy woydër ara. Pjäy ïn woydë ara. Tja iëmi ber wopjüü. Pjäy beno bor potjwëkklo wleni, tja parkono Sbö kong ara kjishko.

Pablo lano pjeyoga oblë oblë kjishko

² Walëga tjeng eshko do pjök ko Evodia, Síntique. Rokër ba kong ga tönö beno tjeng Tjlapga Jesús tjok kuzong ga jek löng wopjüü ëng tjok, epenga dö wleni. ³ Pja bor kjlara, ga woydër ga pja ber shäng ba kjimtaga. Epga parkono löng Jesús roy pjüü shdök bor tjok pjüü. Clemente, bi pjeyoga oblë, epga parkono löng bor tjok eni bakoe. Eye ber löng së ïyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoyo go. Ga pjäy ko tak lok e go bakoe.

⁴ Pjäy löng mär Tjlapga Jesús go kuzong ga pjäy ber löng wopjüü. Lër jek obi ga pjäy ber löng wopjüü. ⁵ Llëbo shäryozï oblë kong yötso, pjäy löng wopjüü oba kong lëba wlo. Tjlapga Jesús, e tjwe döroe. ⁶ Shji woydë llë kjü llëme. Pjäy sorëborë ga pjäy syöshtos Sbö kong, «Tjawa kjimtozong» lözi ba kong. Ga pjäy syöshteshko ga «Tjawa wopjüü bop tjok» lözi ba kong eni bakoe. ⁷ Eni ga pjäy tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga pjäy ie Sbörë ber löng wlep, pjäy woydë ame wlo. Shji nopga kong ga shärye eni li, e llëbo kësband, e shay uunkong ber tjeng bi kä roy ga äe.

⁸ Era eni ga pjeyoga, llëbo bek li, e woyotjüü eröe. Bangkjrako li, bek li, owa llëm li, wolëso li, woydako li, roy pjüü li, e woyotjüümirë. ⁹ Llëye loror bomi kong kuro-mi li, e shäryozï eni. Llëye shäryoror ïnomi sorë ga pjäy omshäryos eni bakoe. Eni ga pjäy ie Sbörë ber löng wlep.

Pablo wopjǎú, ìlèbo twara ìok ba kong ìi kǎshko

¹⁰ Tja kong ìlèbo shǎryèmi kǎwǎlè jǎ. E go ga miydèr ga tja woyotǎlǎmi lǒng. E kǎshko ga tja iara Tǎlapga Jesús-dè beno sǒk wopjǎú. Tja woyojeromie ìèr ìlème. Miydèr ga tja woyotǎlǎmi lǒng ìyado. Tja kǎjimtèmi ìoromi ara, gueniyo tja kǎjimtèmi ga ä öötong dbar kop ara.

¹¹ Ìèr bomi kong eni, ìlèbo woydèr obi kǎshko ìlème. Tja sorè pogo ga tja oppino sǒk wopjǎú. ¹² Shji ìlèye dret ga e sorè miydèr. Shji ìlèbo ara ga e sorè miydèr bakoe. Tja dǎi arare, de tja pǎlǎ ara, tja ìlèbo arare, de tja ìlèye dret, eshko ga tja oppino sǒk wopjǎú ìyado. ¹³ Tja kǎjimte Tǎlapga Jesús-dè kǎshko ga ìlèbo uunkong eniyo shǎryèr ga pǎlǎ.

¹⁴ Eni gueniyo ga tja songshko ga tja kǎjintoromi ìi, e pǎlǎ. ¹⁵ Jesús roy pǎlǎ ìèr soyèr shǎng pǎjǎ Filipos soppa kongshko ga tja opshino jek bomi kǎjokyo Macedonia dwayo. Eshko ga dbur ichoromi bor kǎjimtókǎ. Tǎlǒkwò kǎragaga shto oblè so ìira, tja kǎjimtara kǎlara ìlème. E miydoromi tǎn. ¹⁶ Tja sǒk Tesalónica kǎjokyo èmdè ga dbur ichoromi bor kǎjimtókǎ pǎlaraso ìlème. ¹⁷ Tja wotǎlǎk ìlèbo ichoromi ìi kǎrè erò ìlème. Woydèr ga

pǎjǎ kong ìlèbo twe Sbörè ara e kǎshko. ¹⁸ Ìlèbo ichoromi Epafrodito tǎk ìi, e kǎroror pǎlǎ tǎn. E tǎk ga öötong woydoror ìi kǎjinmo, ìlèye woydèr ame. Ìlèbo ichoromi ìi, e beno Sbö kong pǎlǎ, ìö pǎlǎblè, öng zröra-ba, sho suraba, pǎono dret, ba poshrèkkǎ wǎni. ¹⁹ Bor Sbö, e ìlèbo ara. Eni ga ìlèye woydèmi ìi, e twe bomi kong pǎlǎ, pǎjǎ tǎno beno tǎng Cristo Jesús tǎk kǎshko. ²⁰ Bi Sbö, e bi Data. E poshrèy, ìèy ber kèsbang, tǎwǎlò ara ìyado wǎo. Ber eni.

Kjibokwo pǎlǎlǒng

²¹ «¿Yonde?» ìlèmi Sbö nopga tǎno beno tǎng Cristo Jesús tǎk lǒng ìi kong.

Pjeyoga lǒng bor tǎk èreshko ìi, «¿Pǎjǎ yonde?» ìè bomi kong.

²² Jesús tǎlǒkwò kǎragaga lǒng kès ìi, «¿Pǎjǎ yonde?» ìè bomi kong.

Tǎlǒkwò kǎragaga parkè lǒng pǎlǎ kèsbangyo ushko ìi, «¿Pǎjǎ yonde?» ìè bomi kong bakoe.

²³ Rokèr Tǎlapga Jesucristo kong ga ba wopjǎú ìi kǎshko ga pǎjǎ kǎjimte ara. Ber eni.

Colosenses

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjiökwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Epafras. Dè-nashko ga Jesús roy pjlú lara Colosas kjokyo. Pablo om go li tjiökwo lono eshko llème. Gueniyo lu to jek ara irgo ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjok shto oblè oblè kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni. Ga Epafras öör eshko ba tk, ga llèbo owa shärye Jesús tjiökwo kragaga löng Colosas kjokyo lirè li lara ba kong pjire. Tjlè ba kong ga no kjone kjone to löng tjlè ga kjok uunkong shär-yara Sbörè Jesús go llèm; Jesús tjiwö ara llèm; tjiwö arayo li, e judío sdèkwo le löng eni le, miga jyö erä. E kjishko ga kjibokwo ère tara Pablorè, Jesús roy pjlú li wlikoklo. Jesús iara Sbörè beno tjiwö ara, llèbo tjeng kës li kjinmo li tara ba kong. Èye där kjok llgwekklo kjok ère so li go ga äe tara ba kong. Woyde Sbörè ga shji jèk ba bokso sorè li tara ba kong bakoe.

1 Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Timoteo tjok. Tja kjrara Sbörè beno ba tjiökwo roy laga Cristo Jesús äska.

² Pjeyoga Cristo tjiökwo kragaga löng Colosas kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Pjäy Sbö nopga.

Rokërwa bi Data Sbö kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlep bakoe.

Pablo syöshtono Sbö kong Colosas sopga kjishko

³ Dè-nashko ga tjiökwo bek li kuromi, ga kjrromi. Sbö tjiökwo roy pjlú li e. Eerishko ga pjäy roy kurorwa ga pjäy mär löng Cristo Jesús go, Sbö nopga uunkong woydèmi ara bakoe. Shäryèmi löng eni, bomi potjiwèkklo jnek tjeng kjok dogo twe Tjlapgarè bomi kong le li kjishko. E kjishko ga tjawa syöshtè Sbö kong-shko ga tjawa wopjlú ba tjok bomi kjishko. Sbö, e bi Tjlapga Jesucristo Data.

⁶ Dè-nashko ga llèye shäryara Sbörè bi kong ba wopjlú kjishko li roy öötong bomi kong. Eerishko ga Sbö tjiökwo bek li shdöktong jek kègong, kjok kjwang jtkong. Kuya nopgarè ga tjiökwo kjre, ga epga kjlop-swe ber jèk löng oblè, pjäy omshäryono sorè ga eni.

⁷ Tjiökwo laga bomi kong bäm go li, e borwa kjlara Epafras. E woydërwa ara. E parkè shäng Cristo kong borwa tjok, pjäy kjimte wlo. ⁸ Pjäy kjimte Sbö Sèyarè èng woydè ara kar kar li roy söga borwa kong li e.

⁹ E kjishko ga pjäy roy kurorwa tek lèkong ga tjawa beno löng syöshtè bomi kjishko iyado. Rokërwa Sbö kong ga ba kjok miydè li twe ba Sèyarè bomi kong, llèye woyde shäryèmi li miydèmi wèlè wlo. ¹⁰ Rokërwa ba kong eni, llèbo pjlú shäryèmi iyado wlo, e miydèmi jek kègong kègong wlo bakoe. Eni ga Tjlapga Jesús ber wopjlú bomi kong, pjäy jèk nopga baña dik kjishko.

¹¹ Dbo ara li, e Sbö eröe. Eni ga rokërwa ba kong ga pjäy kjimte ara, llèbo wen tjwe bomi kong owashko ga Cristo rayèmi llèm wlo, pjäy ber löng wotöy, wopjlú wlo. ¹² Sbö sök no pjluyo iyado lishko ga kjok shjiy ara anmoyö. Ga pjäy iara Data Sbörè beno löng llèbo twe ba nopga kong eshko li kjre wlo. Woydërwa ga pjäy ber löng wopjlú ba tjok e kjishko. ¹³ Shji löng kjok ro sï roy wleni obishko ga shji döra Ä wloshko dwayo. Ga ba Wa woyde ara li, e iara beno shäng bi pjluyo shara. ¹⁴ Ba kjishko ga shji döktong bi shdungglo dbo dorko dwayo, owa pjang bi go li löna beno dret bakoe.

Cristo tjiwö ara anmoyö

¹⁵ Sbö, e tgyö llème.

Gueniyo Cristora tnoy,
ga e so Sbö kjoyoe.

Kjok shäryayde Sbörè llèm obishko ga
Cristo sök tjän.

Llèbo shäryara Sbörè kës li,
e iara beno tjeng ba wloshko.

¹⁶ Ba go ga llèbo uunkong shäryara Sbörè.

Llèbo tjeng kjok dogo,
llèbo tjeng kjok ère kjing go,
llèbo wèlè,

llèbo tgyö llèm,

sèya llè dbo ara wleniyo,

oblè ichagaga wleniyo,

e shäryara ba go uunkong,

ga uunkong li twara beno ba kong bakoe.

¹⁷ Llèbo shäryak llèm obishko ga e sök tjän.

Llèbo tjeng kës li mär ber tjeng ba go.

Cristo llèm ga e tjeng ame.

¹⁸ Ba tjiökwo kragaga, e ba doyo wleni,
ga ba kägäyo li e.

Epga iaga ber löng sè jǎokoyo li e.
 E woshrono iröng obi,
 nopga wołono obłë li bäm go.
 E kjǎshko ga beno tjwǎo ara,
 llëbo obłë kjinmo.
¹⁹ Woydara Sbörë ga
 e om go ber pjang Cristo go jǎokoyo.
²⁰ E ichara Sbörë
 srëng kwong pjang kjǎos go,
 llëbo uunkong ber tjeng włëp Sbö tjok wło,
 ber tjeng bëy ba tjok iröng obi wło,
 llëbo tjeng kjok dogo,
 llëbo tjeng kjok ère kjing go bakoe.
²¹ Dënashko ga pjây löng bëy Sbö tjok llëme. Eshko
 ga llëbo owa shäryëmi löng ara kjǎshko ga pjây ba
 moskwoga włeni. ²² Gueniyo Cristo wołono jǎokoyo
 kjǎshko ga pjây iara Sbörë beno tjeng bëy ba tjok iröng
 obi, pjây ie ber löng pjlo bek, pogo llëye ber dret ba
 bokso wło. ²³ Gueniyo woyde ga pjây mär ber löng
 Cristo go. Tjǎokwo pjǎu kjroromi li, e jyö lëmi sira llëme.
 Tjǎokwo pjǎu ère roy shdöktong kjok kjwang jǎkong.
 Tjǎokwo lër shäng li e.

Pablo parkono Jesús tjǎokwo kǎragaga kong

²⁴ Llëbo weno bor kong owa bomi kjǎshko. Tja wopjǎu
 e kjǎshko. Cristo Jesús tjǎokwo kǎragaga, e ba doyo
 włeni, ga Cristo shdunaba ara ba kjǎshko. Eerishko ga
 tjara shdungoba shara, ga tja wopjǎu e kjǎshko. ²⁵ Tja
 iara Sbörë beno shäng parkë bomi kong, ba tjǎokwo
 kǎragaga obłë li kong bakoe. Tja ichara beno shäng ba
 tjǎokwo kës li lë bomi kong. ²⁶ Tjǎokwo ère jnena Sbörë
 tjeng tek dënashko dwayo, gueniyo eerishko ga lara
 ba nopga baıya löng li kong. ²⁷ Shäryara eni, woydara
 ga tjǎokwo pjǎu, owa llëm jnek tjeng li miydëmi pjây
 nopga judío llëm włeniyo lirë wło. Tjǎokwo li eni: Cristo
 ber shäng bomi tjok ga pjǎu, ga llëbo twe ba nopga
 kong lara Sbörë li, e ber bomi kong bakoe.

²⁸ Cristo roy lërwa nopga kong, ga epga poshdunwa,
 pinwa, borwa kjok miydë tjeng kës li go. Shäryërwa
 eni, nopga tönno beno tjeng Cristo tjok li jëk bëy wło,
 ıya Sbörë löng pjlo bek wło. ²⁹ Tja parkë ara e kjǎshko.
 Tja drön ara, e shäryër wło, dbo twe Cristorë bor kong
 kës li go.

2 Tja shäng parkë kǎng bomi kjǎshko, Laodicea
 soppa kjǎshko, nopga obłë tja ıyde lok llëm
 włeniyo kjǎshko bakoe. Lër bomi kong eni, miydëmi
 wło. ² Tja parkë eni, epga dbokjrë wło, èng woydë ara
 kar kar ıyado wło bakoe. Woydër ga tjǎokwo li llë loklo
 miyde lok pjir, e jyö lë lok llëm wło, Cristo miyde pjǎu
 wło. Tjǎokwo jnena Sbörë tek dënashko dwayo li e.
³ Sbö kjok miydë li tjwǎo ara. E miyde lok Cristo go
 eröe. ⁴ Lër bomi kong eni, tjǎokwo wołëso włeniyo lëba
 bomi kongshko ga pjây jyäpgwëba e go llëm wło. ⁵ Tja
 shäng bomi tjok eshko llëm, gueniyo pjây woyotjǎin
 ıyado. Roy kuror ga pjây uunkong wotjǎik no kjǎlaraso
 włeni, pjây mär löng Cristo go jǎokoyo bakoe. Tja
 wopjǎu e kjǎshko.

Shji mär löng Cristo go

⁶ Cristo Jesús włokjroromishko ga e ioromi beno
 shäng bomi Tjǎlapga. Eni kuzong ga woyde ga pjây mär
 ber löng ba go ıyado. ⁷ Pjây mär ber löng mämä ba go
 jǎokoyo, pjây oppino sorë ga eni, ga pjây mär ba go jek
 këgong këgong. Pjây ber löng wopjǎu Sbö tjok ıyado
 bakoe.

⁸ Kjone kjone mär löng tjǎokwo obłë obłë go. Tjǎokwo
 li, nopga kjok ère so sgara beno löng mär ba go,
 gueniyo e jyö, e laga Cristorë llëme. Pjây sjëk tjǎokwo
 eniyo lagaga li tjok, pjây jyäpgwe lok llëm wło, pjây
 iche ber löng ba tjǎokwo baıya li go llëm wło.

⁹ Cristo go Sbö beno pjang kësband ba tjok, ıgöy
 wëłë wło. ¹⁰ Ga pjây Cristo nopga kuzong ga llëye woy-
 dëmi dö li twara beno tjeng bomi kong pjir tjän. E sëya
 llë dbo ara włeniyo kägäyo, obłë ichagaga włeniyo
 kägäyo bakoe. ¹¹ Pjây tönno beno tjeng Cristo tjok ku-
 zong ga pjây jyä tak löng pjire. Nopga doyo jyä tëshko
 ga ba sho li ze lok tas sira. Gueniyo pjâyda jyä tak eni
 llëme. Pjây jyä te Cristorë wło ga bomi wotjǎik owa li
 kjara pjire. ¹² Pjây waraba jer di roshkoshko ga pjây
 wołono to Cristo tjok włeni. Cristo woshrra Sbörë
 iröng obi, ba dbo ara go. Ga pjây mär Sbö dbo ara go
 kjǎshko ga pjây opshik tëm di roy dwayoshko ga pjây
 woshrra iröng obi Cristo tjok włeni bakoe. ¹³ Bomi
 wotjǎik owa li kjayde Cristorë llëm obishko ga pjây
 wołono löng włeni, bomi owa li tjok. Gueniyo eshko ga
 pjây iara Sbörë beno löng Cristo tjok, së włeni. Eshko
 ga owa pjang bi go li löna beno drete.

¹⁴ Dënashko ga shji pogo tjwǎo ara, llëbo owa shäry-
 oroy li kjǎshko. Gueniyo e kjara Sbörë bi kong, löra
 beno pjang kjǎos go włeni. ¹⁵ Cristo wołono pjang kjǎos
 goshko ga sëya llë dbo ara włeniyo, obłë ichagaga
 włeniyo, ba dbo li döra Sbörë pjire. Epga zana beno
 löng song, oba uunkong boksho.

¹⁶ Eni ga llëbo uako, iako llëm lëba bomi kong ga jǎo
 lëmi llëme. Pjây ichëba dbar llë shrëk Sbö kong ga jǎo
 lëmi llëm, mok mite dbaryo, woshotozlong dbaryo
 ëmdë ga jǎo lëmi llëm bakoe. ¹⁷ Cristo tjwayde llëm
 obishko ga llëbo uunkong ère tjwǎo ara, beno èye tjwe
 lë li jyäglö kjǎshko. Gueniyo Cristo shrono öör tjän ku-
 zong ga kjok llgwekklo uunkong ère beno tjwǎo ame.

¹⁸ Kjone kjone to löng tjǎe ga «Woyde ga shji opyë
 löng wotöshko, Sbö parkagaga kjok dogo so poshrëk
 wło. Llëm ga shji llëbo owa shäryono» lë löng eni.
 Gueniyo jǎo lëmi llëme. Ba wotjǎik owa li kjǎshko ga krë
 lok ara, tjǎe ga «Sbö tjǎokwo lono borwa kong» lë, ga
 mär löng e go. Miga jyö erä. ¹⁹ Epga mär löng Cristo go
 llëme. Bi doyo iche bi kägärë sorë ga shji Cristo tjǎokwo
 kǎragaga iche Cristorë eni bakoe. Eni ga shji no kjǎlar-
 so włeni. Shji mär löng ba go, ga shji kong dbo twe
 Sbörë, llëye woyde li shäryëy wło.

Shji ie Cristorë ber löng sè jǎokoyo

²⁰ Pjây wołono Cristo tjok włeni kjǎshko ga pjây beno
 löng ichaga kjok llgwekklo kjok ère so lirë ame. ¿Eni ga

pjāy jək löng kjok līgwekklo li kolë wleni ega? ²¹ Kjok līgwekklo tak lok li tjlē ga «Llëbo kjwe kjrëy bi wloshko llëme. Llëbo kjwe uëy llëme. Llëbo kjwe porwëy llëme.» ²² Llëbo tjeng kës ère pjir drete. Ga kjok līgwekklo uunkong ère laga norë eröe. ²³ Shji jək löng bi wotjfk owa li go llëm wlo ga shji iche kjok līgwekklo èr-erë drön ara, shji iche ber löng wotöshko wleni, gueniyo shji wotöshko jlökoyo llëm, bi doyo, e shdüya ara bakoe. E kjishko ga kuy ga kjok līgwekklo ère laga-ga kjok miydë ara. Miga shji kjimte kjok līgwekklorë bi wotjfk owa li rayë llëme.

3 Eerishko ga Cristo sirkeno sök kjok dogo Sbö orkwo këlekong. Eni ga pjāy woshara Sbörë Cristo tjok wleni kjishko ga woyde ga pjāy ber löng llëbo kjok dogo so woyotjfk eröe. ² Llëbo tjeng kjok ère kjing go li woyotjfmirë ame. Llëbo kjok dogo so li woyotjfmirë eröe. ³ Pjāy wolono Cristo tjok wleni kjishko ga pjāy de Sbörë, pjāy ber löng së jlökoyo Cristo tjok wlo. ⁴ Ga pjāy ie Cristorë ber löng së jlökoyo kjishko ga wen tjwe ba dbo kälā goshko ga pjāy wen ba tjok eshko bakoe.

⁵ E kjishko ga bomi wotjfk owa kës li rayozia. Pjāy jək e go ame. Shji orkwosmono è tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Llëbo shäryako llëm li shäryëy llëme. Shji wotjfk llëbo owa shäryë oblë tjok llëme. Shji wotjfk dbur töng bi kong erö llëm, e sböpga jyäglö poshrëy löng wleni kjishko. ⁶ Eye sgara shäng llëbo shäryë eni ga shäng Sbö kolë llëm, ga llono ga shdüya Sbörë kjange. ⁷ Dënashko ga pjāy omshäryono eni bakoe.

⁸ Gueniyo eerishko ga llëbo kës ère rayozia pjire. Shji iirkë ame. Llëbo owa shäryëy oblë kong ame. Oblë läy-wëy owa ame. Tjlokwo lako llëm li lëy ame. ⁹ Shji jyörkë èng kong ame bakoe. Shji jək bi wotjfk owa dënashko li go ame kjishko ga llëbo kës ère shäryëy ame. ¹⁰ Pjāy kjlopswara Sbörë beno löng wotjfk oblë, ga dbar jek ga pjāy kjlopswe jek këgong këgong ber baŷya dik wlo, e miydëmi pjlu anmoyö wlo. ¹¹ Eerishko ga pja judiore, de pja judio llëmde, e llëno llëme. Pja doyo jyā tak pjirde, de llëmde, e llëno llëme. Pja shto oblë sore, pja kjok miydë ara llëmde, e llëno llëme. Pja parkaga tjwlek shäng pjir wleniyore, de eni llëmde, e llëno llëm bakoe. Tjwlo tjok li, e Cristo eröe. Ga tjwe ber pjang bi go uunkong.

¹² Pjāy woyde Sbörë ara, ga pjāy kjrara beno ba nopga baŷya. E kjishko ga woyde ga oblë songe lëmi, pjāy wopjlu oblë tjok, pjāy wotöy, pjāy wotjfk oblë kjishko iyado, pjāy iirkë maling llëm bakoe. ¹³ Pjāy èng wiëk kar kar llëm, pjāy wiëp èng tjok dey. Llëbo shäryara oblërë bomi kong owashko ga iozi ber eni dey. Owa pjang bomi go li löna Sbörë sorë ga oblë kong shäryozia eni bakoe. ¹⁴ Ga pjāy èng woydos ara kar kar jlökoyo. Tjwlo arayo li e. Shäryëmi eni ga pjāy ber löng no kjlaraso wleni.

¹⁵ Pjāy rokara Sbörë ber èng tjok wopjlu wlo, pjāy ber no kjlaraso wleni wlo. E kjishko ga pjāy mär ber löng Cristo go, shäryëmi eni wlo. Ga pjāy löng wopjlu Sbö tjok iyado. ¹⁶ Cristo tjlokwo pjlu li woyotjfiiz iyado. Pjāy èng pīs e go. Pjāy èng poshdüs bomi kjok miydë kës li go. Pjāy tos löng wopjlu Sbö kong. Poshrëzi tēkwo

oblë oblë go. ¹⁷ Llëye lëmi, llëye shäryëmi dö ga shäryozia Tjlapga Jesús ko go, ga pjāy löng wopjlu Data Sbö tjok iyado ba kjishko.

Shji jək oblë tjok sorë

¹⁸ Waŷega orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga kolözi, pjāy Tjlapga Jesús tjlokwo kjraga kjishko.

¹⁹ Domerga orkwosmok löng pjir, bomi boyga woydozia. Pjāy kjang ba tjok llëme.

²⁰ Kjwozirga, bomi dataga, bomi mekëga, e kolözi iyado. Eni ga Tjlapga ber sök wopjlu.

²¹ Dataga, pjāy tjle bomi wapga kong yotso, iirkë lok llëm wlo, wosonkë llëm wlo bakoe.

²² Parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo, bomi sogoga kjok ère so, e kolözi iyado. Pjāy iya löngde, de llëmde, pjāy parkos ba kong jlökoyo, Tjlapga Jesús bangkjremi kjishko, bomi sogoga ber löng wopjlu bomi tjok wlo llëme. ²³ Miydëmi pjlu ga pjāy potjwleŷga Tjlapgarë. Llëbo twe ba nopga kong kjok dogo li twe ber bomi kong bakoe. E kjishko ga llëye shäryëmi dö ga shäryozia yotso, shäryëmi löng Cristo kong wleni, shäryëmi löng nopga kong wleni llëme. ²⁵ Gueniyo nopga uunkong līgweya Sbörë beke. E kjishko ga eye llëbo owa shäryono ga shdüya, llëbo owa shäryara li kjishko.

4 Parkaga sogoga, pjāy kägäyo sök kjlara kjok dogo, e woyotjfiiz. E kjishko ga pjāy opshäryos bëy bomi parkagaga tjok.

² Pjāy uunkong syöshhtë Sbö kong iyado, pjāy sjen llëme. Pjāy löng sjek iyado. Pjāy löng wopjlu Sbö tjok iyado. ³ Pjāy syöshhtë borwa kjishko bako, Cristo tjlokwo jnek tjeng pjir li shdörwa jek këgong wlo. Tja sök kjershko e kjishko. ⁴ Woyde ga tjlokwo li lër yotso, kukoba wële wlo. E kjishko ga rokozi Sbö kong ga tja kjimte ba lë eni.

⁵ Pjāy löng tjlokwo kjragaga llëm li tjokshko ga pjāy opshäryos bëy, Sbö tjlokwo roy pjlu lëmi ba kong ga pjlu shko ga lozi iyado, pjāy dbar jek llëme. ⁶ Woyde ga pjāy lan ba tjok yotso, kuya lok ga ber wopjlu wlo. Woyde ga llëye kjakroke bomi kong dö ga dboryëmi sorë miydëmi löng pjir tjän.

Kjibokwo pjirzlong

⁷ Bi kjlara Tiquico, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong bor tjok pjlu iyado. E woydër ara. E ichër jek bomi shwoy bor roy sök bomi kong, pjāy ber löng wopjlu wlo, pjāy wosonkë llëm wlo. ⁹ Bi kjlara Onésimo, e bi kjlara jlökoyo. E woydër ara. E bomi kjok eshko so bakoe. E ichër jek Tiquico yorkë. Llëbo jək jong na sorë läywe bomi kong drete.

¹⁰ Aristarco shäng na kjershko bor tjok bakoe. «¿Pjāy yonde?» lë bomi kong. Bernabé kjlarayo ko Marcos, «¿Pjāy yonde?» lë bomi kong. Jek äär bomi shwoy ga wlokjrozia yotso, e loror bomi kong tjän. ¹¹ «¿Pjāy yonde?» lë Jesúsde bomi kong. Jesús, e ko Justo bakoe. Tja parkë shäng Sbö ber no pjlu yo sorë li roy lë oba kong. Bor kjimtagaga löng li tjrëko, judioga löng domerga doglo mya ère döe.

¹² «¿Pjāy yonde?» İe Epafrasdē bomi kong. E bomi kjok eshko so. E parkē Cristo Jesús kong. E syōshtë Sbō kong bomi kjīshko jīōkoyo İyado, pjāy mār Sbō go jīōkoyo wlo, İlēye woyde Sbörē İi miydēmi pjīlú wlo, shāryēmi eni İyado wlo bakoe. ¹³ İnor om go ga parkē bomi kong kjang İyado, parkē Laodicea sopga, Hierápolis sopga kong eni bakoe.

¹⁴ Lucas, no dwlōmnega woydēr ara İi, «¿Pjāy yonde?» İe bomi kong. Demas omİē bomi kong eni bakoe.

¹⁵ «¿Yonde?» İēmi Laodicea sopga kong, Ninfá † kong, Jesús tjīōkwo kfragaga tōn İōng ba ushko İi kong bakoe.

† NINFA, e waİē.

¹⁶ Kjibokwo ěre İoromi pjirshko ga ichēmi jek Jesús tjīōkwo kfragaga İōng Laodicea kjokyo kong, İe İok eshko bako wlo. Ga kjibokwo ichoror jek ba kong İi İēmi pjāydē bakoe.

¹⁷ Pjāy tjīē Arquipo kong ga «Pak twara Tjİlapgarē bop kong İi shāryos pjire» İēmi ba kong eni.

¹⁸ Tja Pablo, kjibokwo pjirzİong ěre tēr bomi kong bor orkwo om go go shara.

Tja sōk kjērshko woyojemi İİēme.

Rokēr Sbō kong ga ba wopjİlú İi kjīshko ga pjāy kjimte ara.

1 Tesalonicenses

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjilara ko Pablo. E Sbö tjiökwo laga Jesús äska wleniyo. Dënashko ga öör Jesús roy pjíú lè Tesalónica kjokyo. E irgo ga jek öör eshko pjilara obi. Eshko ga Silvano, Timoteo, e söra jek ba tjok. Gueniyo nopga Sbö miydè llèm wleniyo iirkono ara ba kong, ga Pablo töktong ey dwayo.

Jesús tjiökwo kragaga löng Tesalónica kjokyo li shdunaba ara. E kjishko ga Pablo jek woydè ba tk obi, gueniyo to jek ame. Eni ga kjibokwo ère tara, twara Timoteo kong, ga ichara jek ba sök epga kong, epga dbokjrè e go wlo.

Llèbo shäryara Sbörè epga kong pjíú, ga Pablo beno wopjíú e kjishko li tara ba kong. Epga shdungoba ara èmdè ga Sbö shäng ba tjok li tara ba kong. Dënashko ga Pablo jèktong shäng ba tjok sorè li tara ba kong. Epga ichara mär Jesús go jek kègong kègong. Epga ichara Jesús tjwe iröng obi dbaryo li koshè wopjíú bakoe.

1 Kjibokwo ère taga tja Pablorè, Silvano, † Timoteo tjok.

Jesús tjiökwo kragaga löng Tesalónica kjokyo, kjibokwo ère ichèrwa jek bomi kong. Pjäy Data Sbö nopga, pjäy Tjlapga Jesucristo nopga bakoe.

Rokèr Data Sbö kong ga ba wopjíú li kjishko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Llèbo shäryara Tesalónica sopgarè pjíú Sbö kong ara

² Pjäy mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga pjäy parkè pjíú Sbö kong. Oblè woydèmi ara kjishko ga llèbo pjíú shäryèmi ba kong. Bi Tjlapga Jesucristo, e koshèmi löng wopjíú iyado kjishko ga llèbo wen tjwe bomi kong owashko ga pjäy wosonkè llèm, pjäy pak shäryè pjíú iyado. E kjishko ga tjawa wopjíú Sbö tjok iyado. Tjawa syöshtèshko ga tjawa syöshtè bomi kjishko, ga llèye pjíú shäryèmi löng li, e lèrwa Data Sbö kong.

⁴ Pjeyoga, pjäy woyde Sbörè ara. Jesucristo tjiökwo roy pjíú lororwa bomi kongshko ga kuromi dö llèm, Sbö dbo ara li ñnomi bako, ga pjäy kjimtara Sbö Séyarè tjiökwo li kjrè jliökoyo. Miydèrwa e go ga pjäy kragaga Sbörè om go. Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa opshäryono bomi kong sorè li, e miydèmi löng pjíú. ⁶ E irgo ga llèbo weno bomi kong owashko ga pjäy kjimtara Sbö Séyarè beno löng wopjíú. Eni ga tjawa opshäryono sorè li, Tjlapga Jesús opshäryono sorè li, pjäy omshäryono eni bakoe.

⁷ Eni ga llèye shäryoromi pjíú li, e beno pjíú Jesús tjiökwo kragaga löng Macedonia kjokyo li kong, löng Acaya kjokyo li kong, omshäryè lok eni bako wlo. ⁸ Bom i kjishko ga Tjlapga Jesús tjiökwo roy shdöktong Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo, gueniyo eshko dö llème. Pjäy mär Sbö go sorè li roy shdöktong kjok

† SILVANO, e kowèba SILAS bakoe.

kjwang jtkong. E kjishko ga pjäy roy lèrwa è kong ame ga pjíú, kura lok tjän kjishko. ⁹ Lanyotkèba löng om go ara. Tjawa öötong löng bomi shwoyshko ga tjawa wlokjroromi löng wopjíú. Eshko ga bomi sböpga jyä glo tjeng li rayoromi pjir, ga pjäy optwono Sbö sök sè jliökoyo li kong, pjäy parkè ber löng ba kong shara wlo. Jesús, e Sbö Wa woshara Sbörè iröng obi. E bi dö ga, no shdüzlong dbaryoshko ga shji shdüya Sbörè llèm wlo. Ga Jesús ter tjwe kjok dogo dwayo iröng obi li, e koshomirè löng. Pjäy roy lèba löng eni.

Pablo parkono Tesalónica kjokyo sorè

2 Pjeyoga, miydèmi pjíú ga tjawa jek öör tjeng bomi tk li beno pjíú, owa llème. ² Miydèmi pjir ga tjawa äätè bom i shwoy llèm obishko ga tjawa löng Filipos kjokyo. Eshko ga tjawa laraba owa ara, llèbo weno borwa kong owa bakoe. Eni èmdè ga tjawa kjimtara Sbörè ba tjiökwo roy pjíú lè bomi kong, tjawa wloyoga löng ara gueniyo. ³ Tjawa tjiökwo lono pjlo bek erè. Tjawa diktong löng llème. Tjawa wotjifno llèbo owa shäryè è tjok llème. Èye jyäpgwèrwa wlo lororwa llèm bakoe. ⁴ Dënashko ga tjawa tjifna Sbörè, ga tjawa iara beno löng ba tjiökwo roy pjíú laga oba kong. Tjawa tjifno, nopga ber löng wopjíú borwa tjok wlo llème. Tjawa tjifno, Sbö ber wopjíú borwa tjok wlo, shji wotjifk löng llè tya sök wèlè kjishko.

⁵ Miydèmi pjíú ga tjiökwo wolèso ber pjíú oba kong wlo li lorwarè llème. Miyde Sbörè om go ga tjawa opshäryono nopga to löng dbur töng ba kong erö wlo wleniyo dik llèm bakoe. ⁶ Tjawa to löng poshrèmi wlo llèm, poshrèya oblèrè wlo llèm bakoe. Tjawa Sbö tjiökwo roy lagaga Cristo äska. E kjishko ga pjäy kjwe ichororwa borwa kjimte dbo go ga pjíú. Gueniyo tjawa opshäryono eni llème. Tjawa opyono beno löng

wotöy bomi tjok, mekëga ba wapga dë wleni. ⁸ Pjây woydërwa ara. Sbö tjïökwo roy pjïú ñororwa bomi kong wopjïúe. Gueniyo erö ñlëme. Tjawa wopjïú bomi tjok kjïshko ga tjawa opyono beno löng ñlë pogo shäryë bomi kong wlo. ⁹ Pjeyoga, tjawa löng Sbö tjïökwo roy pjïú ñlë bomi kongshko ga ëye kong pak twërwa woydë ñlëme. E kjïshko ga tjawa parkono shkë dba, tjawa dröno däw, dli ñlë wlëk borwa kong wlo. ¿E woyo bomi kong ñlëmdo?

¹⁰ Pjây omïno löng, ga Sbö omïno bakoe. Tjawa löng pjây Jesús tjïökwo kragaga tjokshko ga tjawa jëk löng pjïo bek, tjawa pogo ñlëye dret Sbö bokso, nopga bokso bakoe. ¹¹ Miydëmi pjïú ga dataga opshäryë ba wapga tjok sorë ga tjawa opshäryono pjây kjïlara kjïlara tjok eni bakoe. ¹² Pjây poshdunorwa, pjây dbokjrë wlo, pjây wosonkë ñlëm wlo bakoe. Sbö, e tjwïö ara, ga pjây roke ber löng ba tjok, sök no pjïuyo ñyado ñishko. E kjïshko ga pjây löng pjïo beke ñororwa bomi kong, Sbö ber sök wopjïú bomi tjok wlo.

¹³ Sbö tjïökwo roy pjïú ñi, e nopga ñlëme. E Sbö ñ. Ga kuromishko ga tjïökwo ñi kjrromi jïökoyo eni. E kjïshko ga tjawa wopjïú Sbö tjok ñyado. Tjïökwo ñi kjrromi kjïshko ga pjây kjïloswara beno wotjïk oblë. ¹⁴ Pjây shduna bomi pjeyoga eshko so ñirë. Sbö tjïökwo kragaga töno beno tjeng Cristo Jesús tjok löng Judea kjokyo ñi shdungga ba pjeyoga judíoga obi ñirë eni bakoe. ¹⁵ Judíoga ëre, e Tjlapga Jesús zröga, Sbö tjïökwo ñagaga tek dënashko so ñi zröga bakoe. Tjawara ichara ñok to kjok shto oblë. Sbö wopjïú ba tjok ñok ñlëme. Epga löng nopga uunkong wloyo. ¹⁶ Tjawa tjïë woydë nopga judí ñlëm wleniyo kong, döya Sbörë wloshko ga tjawa ichara ñok ba shäryë ñlëme. Eni ga ñlëbo owa shäryë ñok jek këgong këgong. E kjïshko ga Sbö iirkë ara ba kong, ga epga shdüya döröe.

Pablo jek woydë Tesalónica kjokyo obi

¹⁷ Pjeyoga, tjawa opshino jek bomi zlong bäng dwayo dbar kjwöbö ga shji ëng ñk ñlëm, gueniyo pjây woyotjïñwa ara. Ga pjây ñnwa woydë ara kjïshko ga tjawa dröno ara jek bomi ñk wlo. ¹⁸ Tjawa wotjïñno jek bomi ñk ñororwa. Tja Pablo, tja jek bomi ñk ñororw pjïöböso, gueniyo tja sona Äre. ¹⁹ Tjawa löng Tjlapga Jesús tjwe iröng obi ñi koshë löng wopjïúe. Eshko ga tjawa ñan wopjïú bomi kjïshko ba tjok, tjïökwo ñororwa bomi kong ñi kjrromi jïökoyo kjïshko. ²⁰ Jïökoyo ga bomi kjïshko ga tjawa löng wopjïú, woowa ñlëme.

Timoteo öör ba ñk

3 Eni ga pjây roy tjwe koshërwa woydë ameshko ga Timoteo ichororwa jek bomi ñk, ga tjawara beno tjeng Atenas kjokyo tjoksa. Timoteo, e bi kjïlara, e parkë shäng Sbö kong, Cristo roy pjïú ñlë oba kong borwa tjok. Ichororwa jek bomi kjimte, pjây mär Jesús go jek këgong wlo, ³ ñlëbo tjwe kjang bomi kongshko ga pjây wotjïk Jesús rayë ñlëm wlo. Shji shdungoba song eni, e miydëmi löng pjïúe. ⁴ Tjawa löng bomi tjok obishko ga ñlëbo wen tjwe bi kong owa ara ñororwa bo-

mi kong. Ga miydëmi ga shäryono eni. ⁵ E kjïshko ga ñlëye koshoror ame, ga tja no ichono bomi ñk, pjây mär löng Jesús gore ñya wlo. Pjây woyotjïñ ara, pjây jyäp-gwara Äre ga pak shäryororwa ñi beno tjwïö ame, e bangkjrotë.

⁶ Gueniyo ga Timoteo tek shrono shäng iröng obishko ga pjây roy söra pjïúe. Pjây mär löng Jesús go ñyado ñe. Pjây ëng woydë ara kar kar ñe. Tjawa woyotjïñmi, woydëmi löng ñyado ñe. Tjawa ñmi woydë ara, pjây ñnwa woydë sorë ga eni ñe bakoe.

⁷ Pjeyoga, ñlëbo wen borwa kong owa ara. Gueniyo ga tjawa ber löng wopjïú, pjây mär löng Jesús go ñi roy shrono borwa kong kjïshko. ⁸ Pjây mär löng Tjlapga Jesús go jïökoyo ñi roy kurorwa. E kjïshko ga tjawa beno löng wopjïú anmoyö. ⁹ Tjawa wopjïú Sbö tjok ara bomi kjïshko. Tjawa syöshtë Sbö kong bomi kjïshkoshko ga tjawa wopjïú erä. ¹⁰ Shkë dba ga rokërwa ba kong ga tjawa kjimte äär bomi ñk obi wlo, pjây kjimterwa mär Jesús go jek këgong wlo bakoe.

¹¹ Woydërwa ga bi Data Sbö, bi Tjlapga Jesús, tjawa kjimte äär bomi ñk wlo. Rokërwa Tjlapga kong ga pjây kjimte ëng woydë ara kar kar jek këgong, pjây kjimte oblë woydë ara, pjây woydërwa sorë ga eni, pjây ie ber löng wokjang jek këgong, pjây jëk löng pjïo bek wlo, Tjlapga Jesús tjwe iröng ba nopga iak beno tjeng dboy Sbö kong ñi tjokshko ga pjây pogo ñlëye dret bi Data Sbö bokso wlo. Rokërwa uunkong eni.

Shji jëk sorë, Sbö ber wopjïú bi tjok wlo

4 Era eni ga pjeyoga, tjawa ichara Tjlapga Jesúsde tjïökwo ñlë bomi kong kjrina obi. Dënashko ga pjây pinorwa jëk sorë, Sbö ber wopjïú bomi tjok wlo, ga shäryëmi löng eni. Gueniyo ga rokërwa bomi kong ga shäryëmi eni jek këgong këgong anmoyö. ² Miydëmi pjïú ga tjïökwo ñororwa bomi kongshko ga tjawa ichaga Tjlapga Jesúsde.

³ ñlëye woyde Sbörë ñi, e eni: Pjây jëk löng pjïo bek ba bokso ñyado; shji orkwosmono ë tjok ñlëm ga shji pë ba tjok ñlëme; ⁴ ñlëbo owa shäryë bi doyo om go ñi go ñlëme; pjây opdë yötso, pjïo bek dey; ⁵ nopga Sbö miydë ñlëm wleniyo söya ba wotjïk owa ñirë, ñlëbo owa shäryë ba doyo go, gueniyo shji omshäryë bañya dik ñlëme. ⁶ Shji shdüya Sbörë jïökoyo ñlëbo ëre kjïshko. E ñororwa bomi kong tjän. E kjïshko ga ñlëbo shäryë eni oblë kong ñlëm, ëye jyäp-gwëy, ñlëbo owa shäryë wlo ñlëm bakoe. ⁷ Shji rokara Sbörë, shji ber löng ñlëbo bëy shäryë wlo, shji ber löng ñlëbo owa shäryë wlo ñlëme. ⁸ Eni ga ëye tjïökwo ëre kjrë woydë ñlëm ga ñlëbo owa shäryë shäng nopga kong ñlëm, shäryë shäng Sbö kong. Sbö Sëya twaga bomi kong ñi, Sbö ñi e.

⁹ Pjây pina Sbörë om go ëng woydë ara kar kar, epenga dö wleni. Eni kuzong ga ñlëbo tërwa bomi kong kjibokwo go e kjïshko ñlëno ñlëme. ¹⁰ Shäryëmi löng eni pjeyoga löng Macedonia kjokyo uunkong ñi tjok. Pjeyoga, rokërwa bomi kong ga shäryozï eni jek këgong këgong anmoyö. ¹¹ Pjây parkos wläp bomi orkwo om go go, oblë barwëmi ñlëm wlo. Pjây mär oblë go ñlëm, pjây mär bomi pak om go ñi go shara, ñororwa bomi kong

sorë li eni. Shäryozī eni, pjäy bangkjre nopga oblërë wlo.

Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo

¹³ Pjeyoga, no shinmotkono irgo ga llëye wen ba tjok dö li woydërwa ga miydëmi. Eye wołonoshko ga pjäy ber löng woydë, nopga llëbo koshë löng llëm wleniyo dik llëme. ¹⁴ Miydëy pjlu ga Jesús wołono, ga woshrra Sbörë iröng obi. E kjishko ga miydëy ga eye mär löng Jesús go ga wołono ga woshre Sbörë Jesús tjok eni bakoe.

¹⁵ E kjishko ga lërwa bomi kong ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obishko ga shji löng së obi li jem wołono tjeng li bäm go llëme. Tjlokwo ëre laga Tjlapga Jesúsde.

¹⁶ Eshko ga Tjlapga Jesús om go li ter tjwe kjok dogo dwayo, ga öö le jlökoyo, bi ichoklo. Eshko ga ba parka-ga kjok dogo so kägäyo li tjle. Sbö wli, e pjlukyo kuy bakoe. Eshko ga eye tönö beno tjeng Cristo tjok, ga wołono tjeng ga woshre bäm go. ¹⁷ E irgo ga shji beno löng së li, shji söya jem ba tjok pjäng sho roshko, ga shji ëng dowlëk Tjlapga li tjok eshko. Eshko jek lëkong ga shji ber löng ba tjok. ¹⁸ Tjlokwo ëre lözi ëng kong, pjäy wokjang wlo.

5 Pjeyoga, llëbo ëre shäryë ilono, kjok orë, e tërwa bomi kong llëno llëme. ² Miydëmi pjlu ga Tjlapga Jesús, e tjwe, koshëy löng llëmshko, oba tjwe lürkë shkë wleni. ³ «Shji löng pjlu» lëbashko ga ba pjikklo li tjwe eshko, walë wloshko döro ga shara swlorë wleni. Eshko ga eye där kjlara llëme.

⁴ Pjeyoga, nopga tjwe llëbo luyotkëshko ga shji wlëya löng «!Llë!» lëy. Gueniyo pjäy löng kjok ro si roy wleni llëme. E kjishko ga Tjlapga li tjweshko ga pjäy wlëya löng «!Llë!» lëmi eni llëme. ⁵ Pjäy dba so, shji shkë so llëme. ⁶ E kjishko ga e woyotjlimi löng iyado. Nopga oblë omwoyotjlik llëm, löng pë wleni. Gueniyo pjäy opshäryë eni llëme. Woyde ga shji löng sjëk iyado. Llëbo shäryëyshko ga woyde ga woyotjliy yötso guing. ⁷ Eye pë ga pë shkë. Eye nelötkë ä ga nelötkë shkë.

⁸ Gueniyo shji dba so ëre, woyde ga shji llëbo shäryë ga woyotjliy yötso guing. Shji mär Jesús go, nopga woydëy ara bakoe. Shäryëy eni, shji opwlikë wlo, ëngkjwagaga opwlikë ba worbu wlikoklo go wleni. Shji döya Sbörë ilono, e koshoydë. Shäryëy eni, shji opwlikë wlo, ëngkjwagaga opwlikë ba kä wlikoklo go wleni.

⁹ Shji kjrara Sbörë, shji döya Tjlapga Jesucristorë wlo, shji shdüya wlo llëme. ¹⁰ Jesucristo wołono bi kjishko. E

kjishko ga tjwe iröng obishko ga shji wołono tjeng li, shji löng së obi li, shji söya uunkong ber tjeng ba tjok iyado wlo. ¹¹ E kjishko ga pjäy ëng kjimtos kar kar, pjäy wokjankë jek këgong këgong wlo, tek shäryëmi löng sorë ga eni.

Jesús tjlokwo kjrägaga jëk ëng tjok sorë

¹² Pjeyoga, nopga kjrara Tjlapga Jesúsde parkë bomi tjrëko wlo. Epga, e bomi kägäyo, bomi poshdungga bakoe. Löng parkë ara. E kjishko ga bangkjrozī, tjwlo ara lözi, woydozi ara bakoe. Pjäy löng wopjlu ëng tjok kar kare. ¹⁴ Rokërwa bomi kong ga nopga parkë woydë llëm löng li poshdüzī jlökoyo. Nopga kjimtako li kjimtozi. Nopga wosong li kjimtozi, wokjankë wlo. Pjäy kwleya oblë kjimtë maing llëme. ¹⁵ Pjäy sjëke. Llëbo owa shäryëba bomi kongshko ga pjäy omshäryë ba kong eni llëme. Pjäy llëbo shäryos pjlu ëng kong iyado, shäryozī oblë kong eni bakoe.

¹⁶ Pjäy löng wopjlu iyado. ¹⁷ Pjäy syöshtë Sbö kong kjok orë pogo. ¹⁸ Pjäy wopjlu Sbö tjok llëbo uunkong kjishko. Woyde Sbörë ga eye tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok ga omshäryë eni.

¹⁹ Sbö Sëya pak li, e söy llëme. ²⁰ «Tjlokwo İara Sbö Sëyarë bor kong li lër bomi kong» le ërëshko ga kuy llëme lëy llëme. ²¹ E kuzi, woyotjlizi yötso dey. E irgo ga tjlokwo li bek wleni ga e kjromirë, ²² gueniyo tjlokwo li owa wleni ga e kjrëy llëme.

²³ Shji löng wlëp laga Sbörë. Ga woydërwa ga pjäy ie Sbörë om go ber tjeng dboy ba kong, pjäy jëk löng pjlo bek ba bokso wlo. Ga bomi sëya, bomi wotjlik, bomi doyo, e de yötso, bi Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi dbaryoshko ga pjäy pogo llëye dret ba bokso wlo.

²⁴ Pjäy rokara Sbörë, ga pjäy raye llëme. Shärye eni e kjishko.

Kjibokwo pjirzlong

²⁵ Pjeyoga, pjäy syöshtë Sbö kong borwa kjishko.

²⁶ Pjäy woydërwa ara. Eni ga «?Yonde?» lëmi ëng kong wopjlu.

²⁷ Rokër bomi kong ga kjibokwo ëre lëmi pjeyoga uunkong kong. Woyde Tjlapga Jesúsde eni.

²⁸ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte ara.

2 Tesalonicenses

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjiökwo laga Jesús äska wleniyo. Jesús wolono, ga woshrra Sbörè iröng obi irgo ga to jem kjok dogo. Eshko ga tjlè ba tjiökwo kjrägaga kong ga llono ga tjwe iröng obi le. Tesalónica kjokyo ga no kjone kjone to löng tjlè ga Jesús shrono shäng iröng obi tjän, e kjishko epga parkè ame ga pjluè le eni. Kuya lok ga Jesús tjiökwo kjrägaga löng eshko li kjone kjone omtjiökwo kjrono, ga parkono lok ame. E kjishko ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong, llèbo ère llgweya wlo, Jesús tjwe iröng obi sorè li miyde lok wlo. Jesús tjwayde iröng llèm obi li tara ba kong. Bäm go ga domer tjwe kjlara obi Ä dbo li tjok, ga nopga jyäpgwe ara li tara ba kong. Jesús tjwe iröng obishko ga èye mär löng Jesús go llèm li shdüya kjang li tara ba kong. Ga epga ichara ber löng parkè, Jesús shrono iröng obi guing. Dënashko ga kjibokwo ichara Pablorè epga kong kjwara. Ère tjok ga kjwo pjök.

1 Kjibokwo ère taga tja Pablorè, Silvano, † Timoteo tjok.

Jesús tjiökwo kjrägaga löng Tesalónica kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Pjäy Data Sbö nopga, pjäy Tjlapga Jesucristo nopga bakoe.

² Rokërwa Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo

³ Pjeyoga, pjäy mär Jesucristo go jek këgong, pjäy uunkong èng woydè ara kar kar jek këgong bakoe. E kjishko ga bëy wlo ga tjawa wopjlu Sbö tjok iyado. Llèbo wen tjwe bomi kong owa ara. Pjäy shdungoba ara. Gueniyo ga pjäy mär ber löng Jesús go iyado, ba tjiökwo rayèmi llème. E kjishko ga tjawa lan Sbö tjiökwo kjrägaga tjok kjok shto oblè oblèshko ga pjäy lanyotkërwa wopjluè.

⁵ Pjäy shdungoba eni kjishko ga miydèy ga Sbö tjwe no llgweya li, e pjlo beke. Nopga llgweyashko ga pjäy ie Sbörè ber löng ba nopga iyado wlo. ⁶ Bek ga bomi shdungaga löng li shdüya, ⁷ ga pjäy shdung löng li ie woshtë, tjawa bakoe. Ère shärye Tjlapga Jesúsde wen iök pjè jong ri ri roshko ba parkagaga kjok dogo so dbo ara wleniyo tjok jä. ⁸ Tjwe èye Sbö miydè woydè llèm li, Tjlapga Jesucristo tjiökwo pjlu li kjrono llèm li, e shdungga. ⁹ Epga, e shdüya iyado, dbuya to pjola Tjlapga Jesús boksho dwayo. Ba dbo kälä tga lok ame. ¹⁰ Tjlapga li tjwe dbaryo lishko ga e poshrèya ba nopga baïyarè. Eshko ga yèy le lok ba tjiökwo kjrägaga uunkongdè, pjäy omle eni bako, tjiökwo lororwa bomi kong li kjroromi kjishko.

† SILVANO, e kowèba SILAS bakoe.

¹¹ Eni ga tjawa syöshtë iyado bomi kjishko. Pjäy rokara Sbörè ber ba nopga wlo, ga rokërwa ba kong ga pjäy kjimte jek pjlo bek, e ber wopjlu bomi tjok wlo. Pjäy mär Jesús go. E kjishko ga pjäy pak pjlu shäryè woydè Sbö kong. Eni ga rokërwa ba kong ga pjäy kong dbo twe, bomi pak pjlu li shäryèmi wlo. ¹² Pjäy jek pjlo bek eni ga bi Tjlapga Jesús ko ièba ber kësbang, tjwlo ara bomi kjishko. Ga pjäy ie ber tjwlo ara bakoe. Llèbo uunkong ère shäryè bi Sbö wopjlu li kjishko, Tjlapga Jesucristo wopjlu li kjishko bakoe.

Llèbo owa li sogo

2 Pjeyoga, Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi, shji töya ber löng ba tjok wlo. Gueniyo kjone kjone tjlè ga «Tjlapga li shrono iröng tjän» le. Laga Sbö Séyarè le bomi kong, laga tjawarè le bomi kong, kjibokwo ichaga tjawarè le bomi kong bakoe. Gueniyo jlò lèmi llèm, pjäy opshgawè e go llèm bakoe. ³ Pjäy jyäpgwèba llè kjiy llème. Bäm go ga nopga opyè ber Sbö wloyo. E irgo ga Jesús tjwe iröng obi dbaryo li äätè llèm obishko ga llèbo owa sogo li wen tjwe eshko. Weno shäng jer wlo li e. ⁴ E opyè ber Sbö wloyo, llèbo poshrèkoba Sbö wleni li moskwo bakoe. Woyde ga e poshrèydèba döe. Eshko ga opzrèk jek äär ber sök Sbö u jong Jerusalén kjokyo li roshko, ga tjlè oba kong ga «Sbö li tja» le.

⁵ Tja shäng bomi tjok obishko ga llèbo ère loror bomi kong. ¿E woyo bomi kong llèmdo? ⁶ Dbar iara Sbörè, llèbo owa sogo li wen wlo. Gueniyo shaga shäng kjlara, ba dbar li äätè llèm obi wopro ga tjwe llèm wlo. Ba shaga li è miydèmi tjän. ⁷ Sbö moskwoga löng parkè ara tjän, gueniyo ga llèbo owa sogo li wen tjwe llèm, ba shaga li kjara Sbörè guing. ⁸ Eni ga llèbo owa sogo li wen eshko jä. Gueniyo Tjlapga Jesús tjwe iröng

obishko ga ba kjamo pjlukyo go dö ga e pjiya ber drete. İkoba e goshko ga ba dbo li kësbang anmoýð.

⁹ Lëbo owa sogo li tjweshko ga kong dbo twaga Ärë. Lëbo ÿdëba llëm wleniyo shärye oblë oblë. Ga oba jyäpgwe e go. ¹⁰ Owa shärye llë pogo, nopga pjir tjeng li jyäpgwe e go wlo. Nopga li pjir, tjökwö bek li woydara llëm kjishko. Tjökwo li kjrara kjwe ga döktong e go. Gueniyo tjökwo bek li kjrara llëme. Lëbo owa shäryara löng wopjluë. E kjishko ga raye Sbörë ga jyäpgwe llëbo owa lirë, tjökwo bek llëm li kjre lok wlo, epga ber shdungko wlo.

Shji löng wokjang ÿyado

¹³ Pjeyoga, pjäy woyde Sbörë ara. Pjäy kjrara tek dämärshko, pjäy döya wlo. Ga Jesús tjökwo roy pjluë lororwa bomi kong. E go ga pjäy rokara Sbörë, ga tjökwo bek li kjrromi, ga pjäy iara Sbö Sëyarë jëk löng pjlo bek Sbö bokso. Pjäy döra eni, bi Tjlapga Jesucristo tjwlo ara li ber bomi kong bako wlo. E kjishko ga bëy wlo ga tjawa wopjluë Sbö tjok ÿyado. ¹⁵ Eni ga pjeyoga, pjäy löng wokjang ÿyado. Tjökwo lororwa bomi kong li, tjökwo tororwa, ichororwa jek bomi kong li, e woyojemi llëme.

¹⁶ Bi Tjlapga Jesucristo, bi Data Sbö, shji woyde lok ara. Ba wopjluë li kjishko ga shji ie lok dbokjrë ÿyado, shji wosonkë llëm wlo, shji ie ber löng ba koshe wopjluë wlo bakoe. ¹⁷ Eni ga woydërwa ga pjäy ie lok dbokjrë, pjäy wosonkë llëm wlo, ba tjökwo roy pjluë lëmi ÿyado wlo, llëbo pjluë li shäryëmi ÿyado wlo bakoe.

«Pjäy syöshtë borwa kong» İlara Pablorë

3 Era eni ga pjeyoga, pjäy syöshtë Sbö kong borwa kjishko, Tjlapga Jesús tjökwo roy shdär kjone pogo wlo, tjökwo li kjrëba wopjluë wlo bako, pjäy omkjrono sorë ga eni. ² Nopga mär Jesús go uunkong llëme. Kjone kjone owa, wotjirk llëbo shäryë borwa kong owa. E kjishko ga pjäy syöshtë borwa kjishko, tjawa döya Sbörë ba wloshko dwayo wlo. ³ Gueniyo Tjlapga li, llëye le li shärye eni. Ga pjäy ie ber löng wok-

jang ÿyado, pjäy wlike, pjäy lon ber tjeng Ä wloshko llëm wlo. ⁴ Miydërwa ga pjäy kjimte Tjlapga lirë shäng, tjökwo lororwa bomi kong li shäryëmi löng ÿyado, ga rayëmi llëme. ⁵ Woydërwa ga pjäy kjimte Tjlapga lirë oblë woydë ara wlo, shji woyde Sbörë sorë ga eni, ga pjäy kjimte, llëbo wen bomi kong owashko ga pjäy wokjang wlo, Cristo İ dik.

Shji shmi ara llëme

⁶ Pjeyoga, kjone kjone shmi ara löng bomi tjreko, tjökwo pinorwa bomi kong li kolë löng llëme. Bi Tjlapga Jesucristo ko goshko ga lërwa bomi kong jökoyö ga pjäy jëk lok ba tjok llëme. ⁷ Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa jëktong sorë li miydëmi pjluë. Bëy wlo ga pjäy jëk eni bakoe. Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa shmirkono llëme. ⁸ Eye dli uororwa iguing llëme. Tjawa parkono shkë dba, eye barwërwa llëm wlo. ⁹ Pjäy ichororwa borwa kjimte dbo go kjwe ga pjluë. Gueniyo shäryororwa eni llëm, tjawa İmi wlo, pjäy omshäryë eni bako wlo. ¹⁰ Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa tjë bomi kong ga «Eye parkë llëm ga ië llëm bakoe» lërwa eni. ¹¹ Gueniyo roy kurorwa ga pjäy kjone kjone shmi ara, parkë llëm, oblë lanyotke erä. ¹² Tjlapga Jesucristo ko goshko ga nopga lërwa löng li ichërwa parkë, ba dli tjwleäya lok e go wlo.

¹³ Pjeyoga, pjäy kwleäya llëbo pjluë shäryë llëme. ¹⁴ Eye kjibokwo tororwa bomi kong ëre kolë llëm ga pjäy jëk lok ba tjok ame, epga lökkjrë e go wlo. ¹⁵ Gueniyo iëmi ber bomi moskwo llëm, poshdüzı bomi kjlara wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁶ Shji löng wlep İaga Tjlapgarë. Eni ga woydërwa ga Tjlapga om go li ber löng bomi tjok ÿyado, ga pjäy ie ber löng wlep, llë pogo wen tjwe bomi kong gueniyo.

¹⁷ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ëre tër bomi kong bororkwo om go go shara. Kjibokwo ichër ë kongshko ga tja sgara ba të jüni.

¹⁸ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjluë li kjishko ga pjäy uunkong kjimte ara.

1 Timoteo

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjïökwo ïaga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Timoteo. E data Grecia so, mekë judío. Dëna mite obishko ga sök Listra kjokyo. Eshko ga Jesús roy pjíú ïara Pablorëshko ga tjïökwo kjrara. E irgo ga e kjrara Pablorè beno shäng parkë ba tjok, tak pjang Hechos 16.1-4 go sorè li eni. E irgo ga parkono ara Jesús roy pjíú ïë kjok shto oblë oblë.

Pjlara ga parkë shäng Éfeso kjokyo, Jesús tjïökwo kjrägaga löng eshko li kägäyo. Sök eshkoshko ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong. Woyde ga Jesús tjïökwo kjraga kägäyoga parkë sorè li tara ba kong. Nopga wïëy pak oblë oblë shäryë sorè li tara ba kong. Liëbo owa shärye Jesús tjïökwo kjrägaga löng eshkorè li ïlgweya sorè li tara ba kong bakoe.

1 Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Sbö, e bi döga. Koshëy löng li, e Cristo Jesús. Tja kjrara, ichara ïok ber ba tjïökwo roy ïaga Cristo Jesús äska.

² Timoteo, kjibokwo ère ichër jek bop kong. Pja mär Cristo Jesús go, pinor bop kong sorè li eni. E kjïshko ga pja bor wa wleni.

Rokër Data Sbö kong, bi Tjïapga Cristo Jesús kong ga ba wopjíú li kjïshko ga pja kjimte ïok ara, pja songe ïe ïyado, pja ie ïok ber shäng wïëp bakoe.

Nopga oba ping tjïökwo bek ïlëm li go wleniyo

³ Éfeso kjokyo ga kjong kjong löng oba ping tjïökwo bek ïlëm li go. Tja jek öör Macedonia kjokyoshko ga pja rokoror ber sök Éfeso kjokyo wlo. Pja ichoror tjïë nopga löng eshko li kong ga «Tjïökwo bek ïlëm li ïëy ame. Liëbo weno tjïapgaga tek dënashko so kong li ïëy ame. E jyö bakoe. Ga pjäy kjlara kjlara tjëyo kjone dey li, ïëy ga pjir ïlëme. E kjïshko ga e lanyotkëy ame. E lanyotkoromi ga oba ënglë kar kar erä. Woyde Sbörè ga shji mär ba go shara, shji ber löng ba pak li shäryë wlo.»

⁵ Pja ichoror eni, shji Jesús tjïökwo kjrägaga ëng woydë ara kar kar wlo. Shji ëng woydë wlo ga woyde ga ïlëye owa woyotjïy ïlëm, ïlëbo pjíú miydëy li shäryëy eni, shji mär Jesús go jïökoyo bakoe. ⁶ Kjong kjong omshäryë löng ame. Liëbo tjwïö ïlëm li lanyotke beno löng eröe. ⁷ Opyë woydë ber löng no pingga kjok ïlgwekklo tara Moisésdë li go. Le löng jïö wleni, gueniyo jïökoyo ga ïlëye ïe löng li, e ïlë ïoklo miyde löng ïlëme.

⁸ Miydëy pjíú ga kjok ïlgwekklo li, e pjíúe. Gueniyo ïlëno wlo, woyde ga miydëy pjíú guing. ⁹ Kjok ïlgwekklo li, e twara Sbörè beno oba jëk löng pjílo bëy li ïlgwekklo ïlëm, e twara beno oba jëk löng ïlëbo owa shäryë li ïlgwekklo. E beno ëye kjok ïlgwekklo kolë ïlëm li ïlgwekklo, ëye ïlëbo owa shäryako ïlëm li miydë pjíú

gueniyo shärye enido li ïlgwekklo, ëye, ba kong ga Sbö tjwïö ïlëm li ïlgwekklo, ëye owa shäryë enido li ïlgwekklo, ëye Sbö kolë ïlëm li ïlgwekklo, ëye Sbö bangjër ïlëm li ïlgwekklo, ëye ba data, ba mekë zrök li ïlgwekklo, ëye no oblë zrök li ïlgwekklo, ¹⁰ ëye pë no orkwosmono ba tjok ïlëm tjok li ïlgwekklo, domer pë domer oblë tjok li ïlgwekklo, ëye no shak ga soyneya oblë kong ä li ïlgwekklo, ëye jyörkë ä li ïlgwekklo, ëye tjïë jïökoyo gueniyo oblë jyöyotke shdungoba wlo ä li ïlgwekklo bakoe. Shärye enishko ga tjïökwo bek li shäryayde löng ïlëme. ¹¹ Tja kjrara, ichara Sbörè ba tjïökwo roy pjíú ïë oba kong. Sbö, e wopjíúe.

Pablo kjimtara Tjïapgarè ara

¹² Dënashko ga Sbö ïäywër shäng owa, ba tjïökwo kjrägaga irpjan shäng, ïlëbo owa shäryër ba kong wlo. Gueniyo eshko ga tja songe ïara Sbörè, ïlëye shäryër shäng li owa miydoror shäng ïlëm kjïshko, ba tjïökwo kjrotë ïlëm obi kjïshko bakoe. Eni ëmdë ga tja ïna bi pjíúyo Cristo Jesúsde ga parkaga pjíú wleniyo, ga tja iara beno shäng ba parkaga shara, tja kong dbo twara shäryër wlo. E kjïshko ga tja wopjíú ba tjok. ¹⁴ Tjïapga wopjíú li kjïshko ga tja kjimtara ara anmoyö. Tja tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kjïshko ga tja iara beno shäng mär ba go, ga tja iara oblë woydë ara baïya dik.

¹⁵ «Cristo Jesús öör kjok ère kjing go nopga owa li döga» ïëba eni ïyadoe. E eni jïöe. Tjïökwo ère kjrako. Tjara ïlëbo owa shäryono ara, oba uunkong kjinmo. ¹⁶ Tja owa anmoyö kjïshko ga tja songe ïara Sbörè, ga tja kjimtara, ïya nopga mär löng ba go lirë wlo. E go ga miyde ïok ga Jesucristo, e iirkë bi kong maling ïlëm, ga ëye omtjïökwo kjrë ga kjimte, ga ie ber löng së ïyado ba tjok bakoe. ¹⁷ E kjïshko ga Sbö, e poshrëy, ïëy ber kësbang, tjwïö ara ïyado. Bi pjíúyo sök ïyado, woïon ïlëm, ïgöy ïlëm, Sbö kjïlaraso li e. Ber eni.

¹⁸ Timoteo, pja bor wa wleni. Dēnashko ga pja parkē Sbō kong sorē İara Sbōrē bi pjeyoga kjone kjone kong, ga epga omİono bi kong. Tjİōkwo İēr bop kong shāryēp wİo İi ēre, e İēr bop kong, pak İara İok tek dēnashko İi shāryēp pİİū anmoyō wİo. ¹⁹ Eni ga pja mār shāng Jesūs go İİōkoyo, ga İİēbo pİİū miydēp İi shāryēp eni. Kjone kjone omshāryono eni İİēme. E kİİshko ga epga jēk Sbō tjok ame. ²⁰ Himeneo omshāryono eni, Alejandro bakoe. E kİİshko ga ioror beno tjeng Ā wİoshko. E goshko ga opping bi Sbō, e İāywe owa ame wİo.

Shji syōshtë sorē

2 Bām go ga rokēr bop kong ga pja syōshtos Sbō kong nopga uunkong kİİshko. Rokos ba kong ga epga kİimte wİo. Ga İİēbo pİİū shāryara İi kİİshko ga pja tjİē ba kong ga «Tja wopİİū bop tjok» İēp ba kong eni. ² Pja syōshtë pİİupga kİİshko, no ichagaga kİİshko bako, shji ber İōng wİēp wİo, shji barwe İok İİēm wİo bakoe. Eni ga Sbō poshrēy ga pİİū, İİēye woyde Sbōrē İi shāryēy ga pİİū bakoe. ³ Shji syōshtë eni, e pİİūe. Shāryēy eni ga Sbō bi dōga ber wopİİū bi tjok. ⁴ Woyde ga nopga dār uunkong. Woyde ga tjİōkwo bek İi miyde İok wēİē bakoe. Tjİōkwo bek İi, e eni: ⁵ Sbō, e kİİaraso; bi iaga ber İōng wİēp Sbō tjok İi, e kİİaraso bakoe; domer Cristo Jesūs İi e; ⁶ e optwono wolono, ber nopga uunkong potjwİēkkİo wİo, epga dār wİo. Tjİōkwo ēre dbaryo İara Sbōrē beno İi oōtong tjān. ⁷ E kİİshko ga tja İchara ba roy shdōk, tja İara beno shāng ba tjİōkwo roy İaga Jesūs āska. Tja shāng jyōrkē İİēme. Tja tjİē shāng beke. Tja İchara tjİōkwo bek İi roy İē nopga judİo İİēm wİeniyo kong, shji mār Jesūs go sorē İi İēr ba kong bakoe.

⁸ Woydēr ga nopga İōng kjok kjwang İİkong syōshtë Sbō kong. Gueniyo ga orkwo poyong syōshtë wİoshko ga woydēr ga wotjİİk bēy, İİrkē ē kong İİēm, ēng dboryē kar kar İİir go İİēm bakoe.

⁹ Walēga, e woydēr ga shwong pjung pİİo bek, yōtso. Wotjİİk doyē, opyē shāng oba bokso wolēsowa anmoyō, İya domergarē wİo ga owa. Opyē ber wolēsowa wİo İe ga kākzong poshārye ara anmoyō, dbur sho shōyİōr pje ara, shwong tjwİō ara wİeniyo pİİūya ga owa. ¹⁰ Opyē ber wolēsowa wİo ga woydēr ga İİēbo pİİū shāryayde dey. Walēga Sbō poshrēga İe ga woyde ga wotjİİk eni.

¹¹ Ēye shāng Sbō tjİōkwo roy İēshko ga woyde ga kuya walēgarē İōng kİing, dborye İok İİēme. ¹² Nopga ēng tōno İōng Sbō tjİōkwo roy İē ēng kongshko ga walēga İchēr domerga ping İİēme. Domerga İchaga ber walērē İİēme. E kİİshko ga woydēr ga kuya walēgarē İōng kİing erā. ¹³ Adān, e shāryara Sbōrē bām go. Eva, e shāryara ba irgo. ¹⁴ Jyāpgwara Ārē İi, e Adān İİēme. Evara jyāpgwara, ga İİēbo owa shāryara.

¹⁵ Gueniyo walēga, e dōya wİo jİōe. Gueniyo ga İara beno wapga weng wİo, wapga dē wİo. Woyde ga mār Sbō go, oba woydē pİİū, jēk İōng pİİo bek Sbō bokso, İkoba pİİū wİo. Shārye İok enira dār.

Jesūs tjİōkwo kİraga kāgāyoga

3 Oba tjİē ga «Ēye wotjİİk opyē ber sōk Jesūs tjİōkwo kİraga kāgāyo ga wotjİİk İİēbo shāryē pİİūe» İēba eni. E eni jİōe. Tjİōkwo ēre kİrako. ² Eni ga ēye pak ēre shāryē wİo ga woyde ga e İİēbo owa shāryono İēba ga āe. Woyde ga boy kİİaraso. Woyde ga İİēbo shārye ga woyotjİİya yōtso guing, jēk shāng yōtso, pİİo bek, bangkİrēba wİo. Woyde ga ēbo tjwe ba shwoy ga wİokİre sōk wopİİū İyado. Woyde ga oba ping pİİū wİeniyo. ³ Woyde ga nelōtkē ā wİeniyo İİēm, ēngkİwē ā wİeniyo İİēm bakoe. Woyde ga shāng wopİİū wİeniyo, ēng dboryē oblē tjok ā wİeniyo İİēm, dbur sİyo İİēm wİeniyo bakoe.

⁴ Woyde ga ba pjeyoga İōng ushko İi de sōk pİİo bek. Woyde ga e kolē, bangkİre ba wapgarē pİİūe. ⁵ ĒShārye ba ushko eni İİēm ga Sbō tjİōkwo kİragaga de sorēro?

⁶ Jesūs tjİōkwo kİragaga İōng kİwİē jā wİeniyo, e İēy ber no kāgāyo wİo İİēme. İİēm ga İoroy wİeni ga wotjİİk owa kİjwe, «Tja tjwİō ara» İe ba pİİūshko Ā dik, ga ber shdungko bakoe.

⁷ Woyde Ārē ga Sbō tjİōkwo İēba ber tjwİō İİēme. E kİİshko ga woyde Sbōrē ga tjİōkwo kİraga kāgāyo İi, e bangkİre tjİōkwo kİragaga İİēm wİeniyo İİrē bako, İanyotke İok owa ga ā wİo, Sbō tjİōkwo İēba ber tjwİō ara wİo.

Jesūs tjİōkwo kİraga kāgāyo kİimtaga

⁸ Woyde ga Jesūs tjİōkwo kİraga kāgāyo İi kİimtagaga ber İōng eni bakoe. Woyde ga jēk İōng pİİo bek, bangkİrēba wİo. Woyde ga tjİē bēy wİeniyo, nelōtkē ā wİeniyo İİēm, dbur shak jyō go ā wİeniyo İİēm bakoe. ⁹ Woyde ga tjİōkwo pina Sbōrē bi kong İi, e sōya İok jİōkoyo, jēk e go. Woyde ga İİēbo pİİū miyde İi shārye eni İyado bakoe. ¹⁰ Woyde ga tjİİy bām go guing. İnoy ga İİēye owa shārye İİēm ga ber tjİōkwo kİraga kāgāyo kİimtaga eshko jā.

¹¹ Woyde ga walēga ber İōng eni bakoe. Woyde ga jēk İōng pİİo bek, bangkİrēba wİo. Woyde ga no İāywe owa ā wİeniyo İİēme. Woyde ga İİēbo shārye ga woyotjİİya yōtso guing wİeniyo. Woyde ga İİēye İe ē kong ga shārye eni wİeniyo bakoe.

¹² Tjİōkwo kİraga kāgāyo kİimtaga İi, e woyde ga boy kİİaraso. Woyde ga ba wapga, ba pjeyoga İōng ba ushko İi, e de sōk pİİo bek. ¹³ İİēbo pİİū shāryara ba pakshko ga İēba ber tjwİō ara. Eni ga shji mār Cristo Jesūs go sorē İe oba kong, ga İİēye bangkİre İİēme.

Jesūs tjİōkwo, e tjwİō ara anmoyō

¹⁴ Tja wotjİİk jek bop İk maİing, gueniyo tja jek İİono miydēr İİēme. E kİİshko ga tja jek āār maling İİēm wİeni ga kİİbokwo ēre tēr, İchēr jek bop kong, woyde Sbōrē ga ba wapga jēk sorē İi miydēp kİİbokwo ēre go wİo. Shji Jesūs tjİōkwo kİragaga, shji Sbō wapga. Sbō sōk İyado. Ga ba tjİōkwo bek İi, e twara beno bi kong, sōy wİo, e jİōe İēy oblē kong wİo bakoe.

¹⁶ Ba tjlǒkwo jnena Sbörë li, e pina bi kong. Tjlǒkwo ère tjlwǒ ara anmoyǒ jǒkoyo. Ère eni:

Jesucristo, e weno shäng kjok ère kjing go so no kjoy-oe.

E beno pjǒ bek Sbö bokso li pina Sbö Sëyarë oba kong.

E İna Sbö parkagaga kjok dogo sorë.

Roy İaraba tjëyoga oblë oblë kong kjok kjwang jǒkong.

Tjlǒkwo kjararaba kjok ère kjing go.

Ga söra Sbörë to jem kjok dogo.

Tjlǒkwo bek İlëme

4 Sbö Sëya tjǐ bi kong wëllë ga «Dbar tjwe kjwara ga kjone kjone, tjlǒkwo pimi löng li, e söya lok ame. Eshko ga jyäp gwë Ä sëyagarë, ga sëya li tjlǒkwo kjayde shara» İe. ² Tjlǒkwo owa li, e İaga nopga jyǒ ä wleniyorë. İlëbo owa shärye İokshko ga bangyo ba kong ame. ³ Epga tjǐ ga «Shji orkwosmok ga owa» İe eni, «Dli, e uako uunkong İlëme» İe eni bakoe. Eshko ga jyǒrkonoë. Dli İlë pogo, e İara Sbörë beno uëy wlo. Ga shji tjlǒkwo bek li kjruga, dli İlë uëyshko ga woyde Sbörë ga shji syǒshtë ba kong, tjǐ ba kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjǐshko» İey eni. ⁴ İlëbo uunkong shäryara Sbörë li, e pjlu, Sbö tjlǒkwo tak beno pjang eni kjǐshko, dli li syǒyoshtoroy kjǐshko bakoe. Eni kuzong ga «E uako İlëme» İey İlëme. Woyde Sbörë ga uëy, shji wopjlu ba tjok dli li kjǐshko.

Timoteo poshduna Pablorë

⁶ Bi pjeyoga Jesús tjlǒkwo kjruga li, e pıs tjlǒkwo ère go. Eni ga pja ber Cristo Jesús parkaga pjlu wleniyo, ga pja opping jek këgong këgong tjlǒkwo bek söp shäng li goshko. ⁷ İlëbo weno tjlapgaga tek dënashko so kong, shji kjimte Sbö kolë İlëm wleniyo, tjlwǒ İlëm wleniyo, e İaywëba bop kongshko ga tjlǒkwo kup İlëme. Pja drön èë, pja opsguë jek shäng pjǒ bek Sbö bokso wlo dey. ⁸ Shji drön èë, bi doyo İey ber kjǒ kjang wlo, e ber bi kong pjlu jǒkoyo. Eni gueniyo ga shji jek shäng pjǒ bek Sbö bokso, e tjlwǒ e kjinmo anmoyǒ. Shäryëy eni ga shji kjimte kjok ère kjing goshko, ga shji to ber löng Sbö tjokshko ga shji kjimte eshko bakoe. ⁹ İlëba eni li, e eni jǐöe. Tjlǒkwo ère kjrako. ¹⁰ E kjǐshko ga shji parkë drön ara. Sbö sök İyado, no döga li e, ga eye mär ba go ga döya uunkong. E kjǐshko ga shji löng ba koshtë.

¹¹ Pja to shäng oba ping tjlǒkwo ère go, ga ichos ba shäryë. ¹² «Pja mite jã. Tjlǒkwo İep borwa kong İlëm e kjǐshko» İlëba bop kongshko ga kolëp İlëme. Pja tjlǒkwo İep pjlu, pja jek pjǒ bek, oblë woydos pjlu, pja mär Sbö go, İlëbo owa shäryëp İlëm bakoe. Shäryos eni, İya Jesús tjlǒkwo kjruga löng İirë wlo, epga omshäryë bopoya dik wlo. ¹³ Tja äätë İlëm obi wopro ga pja ber shäng Sbö tjlǒkwo buk li İe oba kong, oba pim tjlǒkwo li go, dbokjrë wlo, ga poshdum bakoe. ¹⁴ Dënashko ga pja parkë Sbö kong sorë li İara Sbörë bi pjeyoga kjone

kjone kong, ga epga omİono borwa kong. E irgo ga tjlapgaga Jesús tjlǒkwo kjruga kägäyo orkwo iono lok bop dlu kjing go, pja ber shäng dboy Sbö kong wlo, ga pja kong kjok miydë twara Sbörë, pak li shäryëp ba kong wlo. Eni ga kjok miydë twara bop kong li go ga pak twara bop kong li shäryos İyado.

¹⁵ Tjlǒkwo ère woyotjǐp ara, shäryëp yǒtso, pja jek shäng ba shäryë jek këgong këgong İkoba uunkong wlo. ¹⁶ Pja jek pjǒ bek, oba pim tjlǒkwo bek li go eröe. Pja opdos yǒtso, e shäryëp wlo, ga rayëp İlëme. Enira pja där, oba bop kuga li, e där bakoe.

Shji opshäryë ëng tjok sorë

5 Tjlapga këkboga, e İlëbo owa shäryono ga wǐöy kjang İlëm, poshdüs yǒtso dey, bop data wleni. Domerga İuyo bop dorko anmoyǒra, pja opshäryë bop İëmga tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe.

² Walëga këkbogara, pja opshäryë bop mekë tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe. Walëga İuyo bop dorko anmoyǒra, pja opshäryë bop dorga tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe. Pja wotjǐk İlëbo owa shäryë ba tjok sira İlëme.

³ Syäpgara, kjimtaga ère İlëm wleniyo ga kjimtozong.

⁴ Gueniyo ga wapga, tjërga tjok wleni ga kjimtaga ber epgarë. Sbö bokso ga bek li e. Epga, e kuna tek chilawa dwayo öötong këskëse. Era ba mekë, ba tjëtë beno syä li, e kjimtaga ber epgarë shara. ⁵ Syä jǐökyo, kjimtaga ère İlëm wleniyo ga e mär ber Sbö go eröe. Ber shäng syǒshtë ba kong shkë dba, kjimte wlo.

⁶ Gueniyo syä, e wotjǐk Sbö İlëm, to shäng İlëye wen ba pjlu shko li shäryë wleni ga e tjlwǒ ame, no woİono buk wleni. Era kjimtako İlëme.

⁷ Tjlǒkwo ère İoş Jesús tjlǒkwo kjruga kong, İlëbo shäryara lok owa İëba ga ä wlo. ⁸ Eye ba pjeyoga löng ba ushko li kjimtë İlëm ga tjlǒkwo kjarara li, e shärye shäng İlëme. Sbö tjlǒkwo kjruga İlëm löng li ëmdë ga ba pjeyoga, e kjimte.

⁹ Jesús tjlǒkwo kjruga kjimtäy wlo li, e ko täy kjibokwo go. Syäpga, e ko täy kjibokwo e go wlo ga woyde ga İu pjloglo sak tjër (60) jem İëkong eröe. Woyde ga öör sök ba İanma tjok pjǒ beke. Woyde ga İlëbo pjlu shärye oblë kong ara, ba wapga kuna pjǒ bek, eye tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjlu, Jesús tjlǒkwo kjruga äar ba ushko ga dreglo shkwe ber wopjlu wlo, no song wleniyo kjimte, parkë oblë kong ara bakoe. Woyde ga miydëba e go. Syäpga eniyo ko toydë pjang kjibokwo li go.

¹¹ Gueniyo ga syäpga mite obira ko tako pjang kjibokwo li go wlo İlëme. Ko täyshko ga tjǐ ga «Tja orkwosmok ame. Tja parkë ber shäng Cristo kong eröe» İe jǐökyo. Gueniyo e irgo ga orkwosmok woydë obi. Eshko ga tjlǒkwo İara Cristo kong jǐökyo li, e shärye lok ame. E shärye eni ga e İlëbo owa shäryayde. ¹³ E shäryayde dö İlëme. Opsguë löng shmirkë ara, to löng sjok sjok oba löng sorë İk, oba İaywe, tjlǒkwo İako İlëm li İe bakoe. ¹⁴ E kjǐshko ga woydër ga syäpga mite obi li orkwosmok dey. Woydër ga wapga tjok, ga ber löng ba ushko, ba wapga dë, İaywe bi wloyogarë İlëm wlo.

¹⁵ Eerishko ga syāpga kjong kjong Jesús tjlōkwo rayono tjan, beno jēk lōng Ā tjok. Tjlōkwo ěre ěr bop kong e kjīshko.

¹⁶ Eni ga walēga Jesús tjlōkwo kjruga, ba pjejoga syāpga tjok wleni ga woyde ga kjimte om go, pak ĩ ber Jesús tjlōkwo kjruga oblē ĩ kong ĩlēm wlo, syāpga kjimtaga ěrē ĩlēm lōng ĩ kjimte lok ga pjlú wlo.

¹⁷ Sbō tjlōkwo tak pjang ĩ tjlē ga «Sōgla parkoklo wleniyo, e ichēy dwla kjwokākshko ga kjamo kjrochako ĩlēm, dwla ĩ ue ga pjlú wlo.» † Tjlē obi ga «Eye parkē ga e potjwlēkko.» †† E kjīshko ga tjlāpgaga Jesús tjlōkwo kjruga kīgāyo parkē pjlú wleni ga woyde ga bangkjre-ba pjlú, potjwlēkoba pjlú bakoe. Oba pingga Sbō tjlōkwo go, oba poshdungga, e woyde ga bangkjreba, potjwlēkoba pjlú, oblē oblē ĩ kjinmo.

¹⁹ Jesús tjlōkwo kjruga kīgāyoga ĩ rotēbashko ga rotaga no kjaraso dōrē wleni ga tjlōkwo kjrēp ĩlēm. Woyde ga no sōya ba rotaga ĩrē pjōk mya ba tjok, «E ĩnorwa om go jĭokoyo» ĩe lok wlo. Eni ga shdum ga pjlúe. ²⁰ Eshko ga ĩlēbo owa shāryono jĭokoyo wleni ga woyde ga wlongko oba bokso, bangkjreba wlo, omshāryē lok eni ĩlēm wlo.

²¹ ěye ĩlēbo owa shāryono ga woydēr ga ĩlgwes yōtso, beke. «Kjwe woydēr ara kjīshko ga shdun ĩlēm» ĩey bi pjlúshko ĩlēm. «Kjwe woydēr ĩlēm kjīshko ga shdun ara» ĩey ĩlēm bakoe. Sbō, Cristo Jesús, Sbō parkagaga kjok dogo so, e lōng bop ĩga.

²² Jesús tjlōkwo kjruga kīgāyo kjrēpshko ga shāryēp maling ĩlēm. Jēk shāng pjlo bekde ĩp yōtso guing. ĩlēm ga shāng ĩlēbo owa shāryē wleni ga owa shārye shāng ĩ ber pjlú bop kong ĩeba eni. Ga pja om go ĩ ĩlēbo owa shāryē ĩlēm. ²³ Gueniyo ga pja bōgwo bang ara wop sit wop sit kjīshko ga di iopdē dō ĩlēm, kjilgwo bo dyo dbo ara iopdē sira bakoe.

²⁴ Kjone kjone ĩlēbo owa shāryono ĩ miydēy jekdo. Gueniyo kjone kjone eni ĩlēm. Miydēy ĩlēm, jēk sorē ĩnoy yōtso guing. ²⁵ ĩlēbo pjlú shāryēy ĩ, e eni bakoe. Olō ga ĩkoba wēlē jekdo. Olō ga ĩgaba ĩlēm, gueniyo dbar tjwe kjwara ga miydēba eshko jā.

6 ěye parkagaga tjwlēk lōng pjir wleniyo ga woyde ga ba sogo bangkjre jĭokoyo ĩyado, Sbō ĩāywēba ĩlēm wlo, tjlōkwo ĩey lōng ĩ ĩāywēba ĩlēm wlo bakoe. ² Ba sogo, e Jesús tjlōkwo kjruga wleni ga woyde ga bangkjre, parkē ba kong pjlú anmoyō, ba sogo kjimte shāng ĩ, e ba pjejo Jesús tjlōkwo kjruga woyde ara wleniyo kjīshko. Tjlōkwo ĩēp nopga kong wlo, shārye lok wlo ĩ e.

ĩlēbo tjwlō ara

³ Tjlōkwo ĩara bi Tjlāpga Jesucristorē shāryēy wlo ĩ, e beke. Shji jēk pjlo bek Sbō bokso sorē ĩ miydēy e go. ěye oba ping tjlōkwo oblē bek ĩlēm wleniyo go ga ⁴ krē ā wleniyo, ĩlēye miyde ĩlēm. ĩlēbo tjwlō ĩlēm wleniyo ĩ ēng kong kar kar ā, go swlo wleni. Tjlē eni kjīshko ga wotjĭk owa oblē kong ba ĩlēbo kjīshko, ēng dboryē kar kar ĩir go, ēng ĩāywē owa, «Kjĭlara kjwe owa» ĩe ba pjlúshko ĩyado. ⁵ Epga ēngkjwē ēng tjok ĩ pjir ĩlēm,

† Deuteronomio 25.4. †† Lucas 10.7.

wotjĭk owa kjīshko. Tjlōkwo bek ĩ miyde ame. Oba pĭya lok Sbō tjlōkwo go, dbur shak e go wlo erōe.

⁶ Shji jēk pjlo bek Sbō bokso ĩ, e tjwlō ara jĭokoyo. Gueniyo woyde ga shji lōng wopjlú bi ĩlēbo tjeng ĩ tjok bakoe. Shji weno bukshko ga ĩlēye sōroy tek bi tjok ĩlēm. Shji wolonoshko ga ĩlēye sōy jek bi tjok ĩlēm bakoe. E kjīshko ga woyde ga shji lōng wopjlú bi ĩlēbo tjeng ĩ tjok. ⁸ Eni ga shji shwong tjok, shji dli tjok wleni ga woyde ga shji lōng wopjlúe. ⁹ Gueniyo ěye opyē woydē dbur ara ga ĩlēbo owa shārye. Opsrek lōng ara ba wotjĭk owa ĩ go, gueniyo miyde lōng ĩlēm. Eshko ga beno lōng song erā, to pjir wlo. ¹⁰ ěye dbur woydē ara anmoyō ga dbur wlēk wlo ga ĩlēbo owa shārye ĩlē pogo. Kjone kjone wotjĭk dbur wlēk erā kjīshko ga beno lōng mār Sbō go ame, beno lōng song erā.

Pablo tjlēno Timoteo kong, Timoteo dbokjrē wlo

¹¹ Gueniyo pja Sbō ĩ kuzong ga pja opkwos ĩlēbo owa ĩer shāng bop kong ĩ dwayo. ĩlēbo pjlú ĩ shāryopdē dey. Pja jēk shāng pjlo bek Sbō bokso. Pja mār Sbō go. No oblē woydos ara. ĩlēbo wen tjwe bop kong owashko ga pja wosonkē ĩlēm. Pja ĩlēbo shāryē oblē kong yōtso. ¹² Pja drōn ēē, pja mār Sbō go wlo, ĩorop nopga ara kong dēnashko sorē ĩ eni, pja ber shāng sē ĩyado Sbō tjok wlo. Pja rokara Sbōrē e kong wlo.

¹³ Rokēr bop kong ga tjlōkwo ĩos bor kong jĭokoyo. Miydaga ber Sbōrē, shji lōng sē, ĩlē pogo lōng sē, e ĩaga erē. Miydaga ber Cristo Jesúsde bako, era tjlōkwo ĩono pjlú, Poncio Pilato boksho. ¹⁴ ĩlēye ĩror bop kong ĩ shāryos uunkong eni, āār jong bi Tjlāpga Jesu-cristo tjwe ĩrōng obi guing. ¹⁵ Dbaryo ĩ wĭēna Sbōrē om go, ga oōtongshko ga tjwe eshko jā, ichak Sbōrē. Sbō, e wopjlúe.

Kjok ěre uunkong ichaga ĩ e erōe.

Pjlupga uunkong pjluyo ĩ e.

No kīgāyoga uunkong kīgāyo ĩ e

¹⁶ Wolon ĩlēm sōk ĩyado ĩ e erōe.

ĩok jong kjwara shjiy, kālā ĩletĭlet wleniyo, ěye āār eshko ga āe.

Sbō sōk ĩok shjiy ĩ roshko.

ěye omīydē ĩlēm,

ĩgōy ĩlēm bakoe.

Poshrēkko ĩyado ĩ e.

Dbo ara ĩyado ĩ e.

Ber eni.

¹⁷ No kjone kjone dbur ara kjok ēreshko. Pja tjlē ba kong ga «Bomi dbur kjīshko ga pjāy tjwlō ara, oblē kjinmo ĩemi ĩlēm. Dbur, e ĩyado ĩlēm kjīshko ga pjāy mār bomi dbur go dō ĩlēm. Gueniyo Sbō, e sōk ĩyado, ĩlēbo tve bi kong ara, shji ber lōng wopjlú wlo. E kjīshko ga pjāy mār ba go erō dey. ĩlēbo pjlú shāryozĭa. Shāryoromi eni ĩ, e tjwlō ara, bomi dbur kjinmo. Oblē ĩmi ga song ga bomi ĩlēbo shdōzĭ ba tjok wopjlúe. Eni ga ĩlēbo tjwlō ara ĩ ber bomi kong kjok dogo, ga pjāy ĩe Sbōrē ber lōng sē ĩyado ba tjok» ĩēp ba kong eni.

Kjibokwo pjirzlong

²⁰ Timoteo, pja iara Sbörë beno shäng ba tjïökwo roy ïë oba kong wlo. Eni ga shäryos yötso. Liëbo tjwïö liëm ïanyotkëba löng li, e jyö erä. Tjïë löng jïö wïeni,

gueniyo jïökoyo ga kjok miyde ïok sira liëme. Ba tjïökwo li kup liëme. ²¹ No kjone kjone, tjïökwo ëre kjrara, ga beno löng mär Sbö go ame.

Rokër Sbö kong ga ba wopjïú li kjïshko ga pja kjimte ara.

2 Timoteo

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjäara ko Pablo. E Sbö tjökwö äaga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjäara obi ko Timoteo. E data Grecia so, mekè judío. Dëna mite obishko ga sök Listra kjokyo. Eshko ga Jesús roy pjüü äara Pablorëshko ga tjökwö kjrara. E irgo ga e kjrara Pablorè beno shäng parkè ba tjok, tak pjang Hechos 16.1-4 go sorè li eni. E irgo ga parkono ara Jesús roy pjüü lè kjok shto oblè oblè.

Pjäara ga Pablo iaraba beno shäng kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjüü äara kjëshko. E irgo ga döraba ey dwayo. Ü to jek ara irgo ga iaraba beno shäng no shdüzlong uyo roshko Roma kjokyo jek obi. Eshko ga shdunaba ara, iaraba beno shäng shto owa anmoyöshko. Shto eshko shrër, smo ara bakoe. Eshko ga miyde ga wolon döröe. E kjëshko ga kjibokwo ère tara Timoteo kong.

Pablo woydè ara, e rayara nopga ararè kjëshko, ga woyde ga Timoteo tek ba òk maìng li tara ba kong. Eshko dbaryo ga pjüü kësbangyo sök Roma kjokyo li ko Nero. Jesús tjökwö kjrägaga shduna ara kjone pogo. E kjëshko ga Timoteo ichara Pablorè ber shäng mär Jesús tjökwö go jöökoyo, ga nopga ping e go òyado bako, shdungoba ara e kjëshko gueniyo.

Dënashko ga kjibokwo ichara Pablorè ba kong kjwara. Ère tjok ga kjwo pjök.

1 Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja kjrara Sbörè beno shäng ba tjökwö roy äaga Cristo Jesús äska, shji töno beno tjeng Cristo Jesús tjok ga shji ie Sbörè ber löng sè òyado ba tjok li roy lè oba kong wlo.

² Timoteo, kjibokwo ère ichër jek bop kong. Pja bor wa wleni.

Rokër Data Sbö kong, bi Tjläpaga Cristo Jesús kong ga ba wopjüü li kjëshko ga pja kjimte ök ara, pja songe lè òyado, pja ie ök ber shäng wlep bakoe.

Tjläpaga Jesús lökyokjrëy ilëme

³ Tja parkè Sbö kong jöökoyo, bor tjläpaga tek dë-nashko so omshäryono dik. Lëbo pjüü miydër li shäryër eni lër bor pjüüshko. Shkè dba ga tja syöshtè ba kong bop kjëshko. ⁴ Pja slatong boryo kwono li, e woyoshrër òyado, ga pja òn woydè jöökoyo, tja ber wopjüü wlo. ⁵ Woyoshrër ga pja mär Sbö go. Bop tjëtè Loida, bop mekè Eunice, e opyono löng mär Sbö go bäm go, ga miydër ga pja mär ba go jöökoyo bakoe.

⁶ Dënashko ga tja orkwo iono bop dlu kjing go, pja ber shäng dboy Sbö kong wlo, ga kjok miydè twara bop kong eshko. Eni ga kjok miydè li go ga pak twara bop kong li shäryos òyado, pja kjok miydè jek kègong wlo, iök bakworoy pjè jong ri ri jek kègong wlo wleni.

⁷ Bi go Sbö Sëya twara beno kësbang bi tjok, lëye bangkjërëy ilëm wlo. Twara bi kong, shji dbo ara wlo, shji èng woydè ara kar kar wlo, shji wotjüük pjüü bek wlo bakoe. ⁸ E kjëshko ga pja tjüü oba kong bi Tjläpaga Jesús kjëshkoshko ga lökyokjrëp ilëme. Tja shäng kjërshko ère ba kjëshko èmdè ga tja lökyokjrëp ilëm bakoe.

Woyde ga shäryër sorè ga Sbö dbo ara go ga pja omshäryè eni bako, lëbo wen bop kong owa gueniyo.

⁹ Shji döra Sbörè, ga shji rokara jèk löng pjüü bek ba bokso wlo. Shäryara eni, lëbo shäryoroy li kjëshko lëm, shäryara eni, woydara eni kjëshko. Ba wopjüü li kjëshko ga kjok shäryayde lëm obishko ga wotjüüno Cristo Jesús ichè bi kong. ¹⁰ Dbar eerishko ga ba wopjüü li pina bi kong, bi döga Cristo Jesús goshko. Wolon li pjira Jesúsde. Shji ber löng sè òyado ba tjok sorè, e pina bi kong ba tjökwö pjüü li go, ga beno wëlé.

¹¹ Tja kjrara beno shäng tjökwö pjüü ère roy lè Jesús äska wlo, oba ping wlo bakoe. ¹² Eerishko ga tja shäng song, lëbo ère kjëshko. Gueniyo ga Jesús, e miydër shäng pjüü, tja mär shäng ba go bakoe. Ga miydër ga e dbo ara, lëye iara beno tjeng bor wloshko li de äär jong ba dbaryoshko wlo. E kjëshko ga tja shäng song èmdè ga lökyokjrër ilëme.

¹³ Tjüükwö li lèp oba kong pjüü bek wlo ga ös ba kong, öror bop kong sorè li eni. Pja töno beno tjeng Cristo Jesús tjok. Pja jèk ba tjok kjëshko ga oba woydèp ara òyado. ¹⁴ Tjüükwö pjüü li iara Sbörè beno tjeng bop wloshko. Dèp yötso. Pja go Sbö Sëya, ga pja kjimte tjüükwö li dè.

¹⁵ Miydèp pjüü ga Jesús tjüükwö kjrägaga löng Asia kjokyo li, tja rayara to ök pjire. Tjrèko to jek Figelo, Hermógenes. ¹⁶ Gueniyo Tjläpaga Onesiforora, tja òya öör ara, tja kjimtara dbokjrè ara. Tja sök kjërshko ga tja lökyokjrë ilëme. Shrono Roma kjokyoshko ga woshtono lëm, tja wëna guing. E kjëshko ga ba pjeyo-ga kjimtaga ber Tjläpaga Jesúsde òyado. ¹⁸ Ga Tjläpaga li

dbaryo tjweshko ga songe laga ber erë om go eshko. Shji kjimtare Éfeso kjokyo kjöme, e miydëp tjän.

Shji parkë Cristo Jesús kong, ëngkjwaga pjíú wíeni

2 Pja bor wa wíeni. Sbö wopjíú li pina bi kong, shji tóna beno tjeng Cristo Jesús tjokshko. Eni ga pja dbokjrozong. ² Dënashko ga tjíókwo loror bop kong oba ara bokso. Eerishko ga tjíókwo li los oblë kong, nopga wotjíík bek, oba ping pjíú wíeniyo kong.

³ Pja Cristo Jesús parkaga. E kjíshko ga llëbo wen tjwe bop kong owashko ga kus kjing, ëngkjwaga pjíú wíeni. ⁴ Èngkjwagaga tön oblë tjok pak llë shäryë wlo llëme. Ba kägäyo tjíókwo söyde dö, ber wopjíú ba tjok wlo. ⁵ Eni wíeni ga ëye tjör ga llgwekklo buk li söya bek llëm ga ba potjwíëkklo wíëya lok ba kong llëme. ⁶ Èye parkë ga ba dwla dgara li bo tjokshko ga bo kjruga erë bäm go. ⁷ Tjíókwo lër shäng bop kong li woyotjíís, ga pja kjimte Tjílapga Jesúsde llë loklo miydëp uunkong wëlle.

⁸ Jesucristo woshrra Sbörë iröng obi. Era Pjíú David tjëyo. Tjíókwo ëre woyoshros iyado. Tjíókwo roy pjíú lër shäng li e. ⁹ Tjíókwo ëre kjíshko ga llëbo wen tjwe bor kong owa ara. Tja sharaba shäng kjërshko, orkwo kjrochak pjir dröng sho go, no llëbo owa shäryono wíeni. Gueniyo Sbö tjíókwo lira shaga ërë eni llëme.

¹⁰ E kjíshko ga kur jek shäng eni, ber pjíú nopga kjrara Sbörë ber baíya wlo li kong wlo, döya ber löng wopjíú, së iyado Cristo Jesús tjok wlo.

¹¹ Oba tjíë ga
«Shji wolono ba tjok ga
shji ber löng së iyado ba tjok.
Llëbo owa li kuroy kjang ga
kjok iche sök dbaryoshko ga shji shto ba shwoy
eshko tjok.

E ë miydëy llëme lëy ga
shji ë miyde llëme le eni eshko bakoe.
Llëye lëy li shäryoroy llëm ga
era, llëye lara li shärye eni,
e opkjlopswë llëm kjíshko» lëba eni.
E eni jíöe. Tjíókwo ëre kjrako.

Shji parkë Sbö kong sorë

¹⁴ Tjíókwo lër shäng bop kong li woyoshros oblë kong. Los ba kong Sbö bokso ga «Tjíókwo tjwíö llëm wíeniyo lëmi ëng kong kar kar llëme. Kuya oblërë ga ber ba kong owae» los ba kong eni. ¹⁵ Pja parkos Sbö kong jíókoyo, tjíókwo bek li roy los bek, llono ga pja äär shäng Sbö boksoshko ga ber wopjíú bop tjok wlo, llëye lökyotkëp eshko llëm wlo bakoe. ¹⁶ Tjíókwo tjwíö llëm wíeniyo le nopga Sbö miydë llëm wíeniyorë li, e lëy ë kong llëme. Èye omíë ga owa li wíëya jek këgong këgong. ¹⁷ Shji sho kjoneshko srëng jëk ameshko ga sho li an jek këgong këgong. Jesús tjíókwo kjruga tjrëko ga tjíókwo owa eni li shdär jek këgong këgong swlo eni wíeni bakoe. Himeneo, Fileto, e llëbo shäryono eni. ¹⁸ Tjíókwo bek li söya lok ame, to löng tjíë ga «Shji woshrra Sbörë pjir tjän. Shji woshre jek obi

ame» le lok eni. Oba jyäpgwe to löng tjíókwo e go, mär ber löng Jesús go ame wlo. ¹⁹ Gueniyo Sbö pak shäryono li beno kjang, u shakklo kjang, wir llëm wíeni. Tjíókwo tak pjang e go li eni. Tjíókwo tak pjang kjwara tjíë ga «Sbö, nopga baíya kjone dey, e miyde pjire.» [†] Tjíókwo tak pjang kjwara obi tjíë ga «Èye mär woydë Tjílapga Jesús go ga llëbo owa li raye, shärye ame dey.» ^{††}

²⁰ U jong kjwara kësbang ga roshko llëbo shäryak dbur sho shöylör, pjíublún go dö llëme. E roshko llëbo shäryak kjorkwang go, llëbo shäryak klung shosho go bakoe. Llëbo tjwíö ara shäryëyshko ga shäryëy llëbo tjwíö ara go. Llëbo tjwíö ara llëm lira, llë pogo shäryëy e go. ²¹ Shji Jesús tjíókwo kjruga eni bakoe. Shji uunkong llëbo owa li rayono pjir llëme. Gueniyo ëye omrayono, shärye ame ga e beno shäng tjwíö ara, iak beno shäng dboy Tjílapga Jesús kong, iche Tjílapga lirë llëbo tjwíö ara shärye ga pjíú wlo.

²² Kjwozirga mikboga wotjíík llëbo owa shäryë sorë ga pja wotjíík eni ame. Llëbo bëy li shäryopdë dey. Tjíókwo lorop ë kong ga shäryos eni iyado. Oblë woydos ara. Pja ber shäng wíëp nopga uunkong tjok.

²³ Nopga ënglë kar kar llëbo tjwíö llëm kjíshko ga pja opzrëk eshko llëme. Shji ie ber löng ënglë kar kar erëe.

²⁴ Shji Tjílapga Jesús parkaga, shji ëngkjwë ë tjok wlo llëme. Shji pjíú oba uunkong tjok dey. Woyde ga shji tjíë kukoba wëlle wlo, shji iirkë mäling llëm bakoe.

²⁵ Bi wloyoga shara Ärë beno löng kjërshko wíeni. Epga iche ba kolë erä. E kjíshko ga epga poshdüyshko ga shäryëy yötso. Woydëy ga epga kjlopswaga ber Sbörë, tjíókwo bek li miyde lok wlo. Eni ga epga wotjíík bëy kjwe, ga där Ä wloshko dwayo.

Kjok pjir lëshko

3 Kjok pjir lëshko ga llëbo wen tjwe kjange. Lër bop kong, miydëp wlo. ² Nopga wotjíík llëbo pjíú shäryë ba kong om go erë, oblë kong llëme. Wotjíík dbur erëe. Krë ara. Llëbo pjíú shäryara li lanyotke ë pogo kong om go erä. Oblë le owa äe. Ba data, ba mekë kolë llëme. Llëbo pjíú shäryak ba kong li woyotjííya llëme. Sbö, e ba kong ga tjwíö llëme. ³ Wopjíú ë tjok llëme. Èye songe le llëme. Oblë läywe owa äe. Wotjíík tjwe owa ga shärye eni, shärye llëm ga äe. Llëbo shärye oblë kong owa äe. Llëbo pjíú lira ba kong ga owa erä. ⁴ Jëk löng oba tjok pjíú jíö wíeni, ba moskwo gueniyo. Llëbo shärye ga woyotjííya guing llëme. Opkuk ga tjwíö ara le. Sbö wíëyde kjwe, gueniyo llëbo ber pjíú ba kong li wíëyde erä. ⁵ Llëbo pjíú shärye ara, ga Sbö tjíókwo söya löng jíókoyo lëba. Gueniyo wotjíík ga Sbö dbo ara, epga kjimte jëk löng pjíö bek wlo llëme le. Pja jëk nopga eniyo tjok llëme.

⁶ Walëga kjone kjone kjok miydë ara llëme. Llëbo owa shäryara li woyotjííya kjër, gueniyo wotjíík tjwe owa ga shärye eni, shärye llëm ga äe. Tjíókwo roy pjíú li kuya enido, gueniyo jíöe le llëme. Nopga owa lër shäng bop kong li to löng u kjwara kjwara, walëga eniyo jyäpgwë. ⁸ Dënashko ga domerga löng do pjök

† Números 16.5. †† Isaías 52.11

ko Janes, Jambres. Epga opyono löng Moisés wloyo. Nopga owa lër shäng bop kong li opyono löng tjökwö bek li wloyo eni bakoe. Epga wotjlik owa erä. Mär Jesús go le, gueniyo jyö erä. ⁹ Gueniyo ba jyö li miydëba döröe. E kjishko ga oba jyäpgwe kjër llëm, Moisés wloyoga do pjök li dik.

Timoteo poshdunglö

¹⁰ Gueniyo ga tjökwö lër shäng li miydëp pjir tjän. Tja sorë, llëye shäryër woydë, tja mär Jesús go sorë, e miydëp uunkong. Tja iirkë maling llëm, oba woydër ara, llëbo wen tjwe bor kong owashko ga tja wosonkë llëm, e miydëp bakoe. ¹¹ Llëbo weno bor kong owa sorë, tja song, e miydëp pjire. Llëbo weno bor kong eni Antioquia kjokyo, Iconio kjokyo, Listra kjokyo bakoe. Gueniyo tja kjimtara Tjlapga Jesúsdë, tja döra eshko dwayo. ¹² Eye ber löng Cristo Jesús tjok woydë jlököyo, jëk löng pjlo bek Sbö bokso wlo ga shdungoba songe. ¹³ Gueniyo nopga owa li, jyö ä löng li, e jëk owa jek këgong këgong. Oba jyäpgwe ä, ga epga jyäpgwëba bakoe.

¹⁴ Pjara shäng kjange. Miydëp ga tjökwö pingga bop kong li, tjawa jyörkë llëm, ga tjökwö li bëy jlöe lëp jlököyo. Tek chirawashko dwayo ga pja oppino ara Sbö tjökwö bek tak pjang kjibokwo go li go. Miydëy e go ga shji där wlo ga shji mär Cristo Jesús go dey. E kjishko ga pja jëk shäng tjökwö li go iyado. ¹⁶ Tjökwö tak pjang Sbö kjibokwo go li, e twara beno ba tjökwö kjrägaga uunkong kong. Tjökwö li beno bi kong, bi pingglo, bi poshdunglö, bi llgwekklo, shji jëk pjlo bek wlo, ¹⁷ Sbö tjökwö kjrägaga opping ara e go wlo, llëbo pjlu oblë oblë shärye ga pjlu wlo.

4 Lïono ga Cristo Jesús tjwe ber bi pjluo, nopga löng së li, no wolono löng li, e llgwegaga. Eni ga tjökwö lër bop kong jlököyo ba bokso, Sbö bokso bako, shäryëp wlo. ² Sbö tjökwö to lëba. Woydëbare, de llëmde, los ba kong iyado, pja slan llëme. Eye wotjlik owa ga poshdüs, jëk bëy wlo, dbokjrë e go wlo. Tjökwö li los yötso iyado, pja sjen ba lë llëme.

³ Dbar tjwe kjwara ga tjökwö bek li kuya woydë ërë ame. Eshko ga no pinggaga wen löng ara, ga tjökwö kuya woydë nopgarë li, e le lok ba kong eni. Eni ga nopga äär ara ba tjökwö li kuk. ⁴ Tjökwö bek li kuya lok ame. Llëbo tjwö llëm li kuyde shara. ⁵ Gueniyo pja wotjlik bëy iyado. Llëbo wen tjwe bop kong owa arashko ga kus kjing eröe. Pja to shäng tjökwö roy pjlu li lë, nopga tjökwö kjroydë llëm obi löng li kong eröe. Bop pak li shäryos uunkong yötso.

⁶ Bor pak shäryoror ara li, e ba pjitoe. Tja wolon dbaryo li döröe. ⁷ Bor dbo kës li go ga pak twara Sbörë bor kong li shäryoror jlököyo. Shäryoror pjir, öötong ba dbo go. Tjökwö pjlu li doror yötso. ⁸ Tja shäng Tjlapga Jesús, no llgwegaga pjlo bek li koshë shäng woowa llëme. Miydër ga tjweshko ga parkaga pjlo bek potjwëngglo li twe bor kong, nopga uunkong löng ba koshë wopjlu li kong bakoe.

Nopga oblë oblë

⁹ Pja tek sorë yalë, gueniyo pja tek bor tk wop äe. ¹⁰ Demas, llëbo tjeng kjok ëre kjing go li woyde ara kjishko ga tja töywara to Tesalónica kjokyo. Crescente to Galacia kjokyo. Tito to Dalmacia kjokyo. ¹¹ Beno shäng bor tjok li Lucas eröe. Marcos, tja kjimte bor pak shäryë ga pjluë. Wlëp ga tek söp bop tjok. ¹² Tíquico ichoror jek Efeso kjokyo. ¹³ Bor shwong kop lëkong li ioror beno buk Troas kjokyo, Carpo ushko. Pja tekshko ga tek söp bor kong. Bor kjibokwo tek söp bor kong bakoe. Shäryak tjeng öng kwota go li woydër ara.

¹⁴ Domer shäng kjlara ko Alejandro. E llëbo shäryaga dröng shosho go. Llëbo shäryara bor kong owa ara. Gueniyo potjwënga ber Tjlapga Jesúsdë. ¹⁵ E opyono beno shäng tjökwö lëy löng li wloyo. E kjishko ga pja sjëk ba tjok bakoe.

¹⁶ Tja söraba, öötong shäng tjlapgaga shwoy jüshko bäm goshko ga tja kjimtara ërë llëme. Jesús tjökwö kjrägaga löng eshko li, tja töywara uunkong. Gueniyo woydër ga llëye owa shärye Tjlapga Jesúsdë ba kong llëme. ¹⁷ Eshko ga tja kjimtara Tjlapga lirë om go. Ba tjökwö kës li kuya nopga judío llëm wleniyo lirë wlo ga tja kjimtara ba lë ba kong. Ga tja döra ey dwayo, tja zröraba llëme. ¹⁸ Eni ga llëbo owa tjwe bor kongshko ga tja kjimte, tja döya, tja söya äär sök kjok dogo, pjlu sök iyado lishko. E iëy ber kësbang, tjwö ara iyado wlo. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁹ «¿Yonde?» lëp Prisca, Aquila kong, Onesíforo pjeyoga kong bakoe.

²⁰ Erasto beno shäng Corinto kjokyo.

Trófimo swlo ara, ga ioror beno buk Mileto kjokyo.

²¹ Pja tek sorë yalë, gueniyo pja tek bor tk kjok owa dbaryo äätë llëm obishko.

Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, Jesús tjökwö kjrägaga löng uunkong li, «¿Pja yonde?» le lok bop kong.

²² Rokër Tjlapga Jesús kong ga ber shäng bop tjok iyado, ga ba wopjlu li kjishko ga pja kjimte ara.

Tito

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjökwö laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Tito. Dënashko ga Jesús roy pjíú lara Pablorè ba kong, ga tjökwö kjrara, ga beno shäng parkè ba tjok, tjökwö li è. Pjlara ga parkono èng tjok dlung tjrèko ko Creta lishko. E irgo ga Pablo brikotong ey dwayoshko ga Tito iara beno shäng parkè eshko ba äska. Eshko dbaryo ga Creta sopga ara llèbo owa shäryono ara. E irgo ga kjibokwo ère tara Pablorè Tito kong. Nopga wléy pak oblè oblè shäryè sorè li tara ba kong. Tjökwö bek llèm lagaga tjwe löng ara li tara ba kong. Llèye shäryèy ba tjok ga pjíú li tara ba kong bakoe.

1 Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja Sbö parkaga. Tja kjrara beno ba tjökwö roy laga Jesucristo äska. Tja ichara ba tjökwö roy è, nopga kjrara ber baíya wlo li opping mär ber löng Jesús go wlo, ba tjökwö bek söy löng li, e miyde lok pjíú wlo bakoe. ² Kjok ère dämär, llèye llèm obishko ga tjökwö lara Sbörè bi kong jökwöy, tjé ga ilono ga shji ber löng sè tyado ba tjok ga pjíúe le. Sbö, e jyörké llème. Ga tjökwö ère roy wen oba kong dbaryo iara li öötong tjän, ga tja iara bi döga Sbörè beno shäng ba è, miydèba wlo.

⁴ Tito, kjibokwo ère ichèr jek bop kong. Tjökwö li loror bop kong, ga pja mär Jesucristo go, tja mär ba go dik. E kjishko ga pja bor wa wleni.

Rokèr Data Sbö kong, bi döga Cristo Jesús kong ga ba wopjíú li kjishko ga pja kjimte lok ara, pja ie lok ber shäng wlép bakoe.

Tito iara beno shäng pak shäryè Creta kjokyo

⁵ Pja ioror beno shäng dlung tjrèko ko Cretashko ga woydoror ga pja ber shäng llèbo beno eshko shäryak llèm obi li shäryè. Woydoror ga kjok kjrina kjrina ga nopga wlép kjlöbö kjlöbö, ber löng parkè Jesús tjökwö kjrägaga löng kjok kjrina kjrina li kägäyo. Noyo woyde sorè li loror bop kong pjir tjän. ⁶ Woyde ga pogo llèye dret Sbö bokso, nopga bokso bakoe. Woyde ga boy kjlaraso. Woyde ga ba wapga Sbö tjökwö kjrano bakoe. Woyde ga ba wapga jèk löng pjílo bek, kä llèm wleniyo llèm, èba llèm wlo. ⁷ Jesús tjökwö kjraga kägäyo li, e iaga Sbörè ba pak baíya shäryè. E kjishko ga woyde ga pogo llèye dret Sbö bokso. Woyde ga krè ä wleniyo llèm, èye kuya woydè llèm wleniyo llèm bakoe. Woyde ga irkè maíng wleniyo llèm, nelötkè ä wleniyo llèm, èngkjwè ä wleniyo llèm, dbur shak jyö go ä wleniyo llèm bakoe. ⁸ Woyde ga llèbo pjíú shärye dèy. Woyde ga èye tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjíú tyado. Woyde ga llèbo shäryono pjíú ga ber sök wopjíúe. Woyde ga llèbo shärye ga woyotjíya yötso

guing. Woyde ga jèk shäng pjílo bek Sbö bokso. Woyde ga wotjík owa tjwe ba kongshko ga shärye llème.

⁹ Woyde ga tjökwö bek li kura sorè ga oblè píya eni bako, epga dbokjre e go wlo, tjökwö li wlike ba wloyoga kong ga pjíú wlo bakoe.

Jesús tjökwö kjraga kägäyoga woyde pjíú wleniyo ega

¹⁰ Eshko ga nopga èye kolè woydè llèm wleniyo arae. Tjé lok ara, gueniyo llè loklo llèm, oba jyäp gwoklo erä. Epga li tjrèko ga judioga löng ara, wotjík ga èye mär woydè Jesús go ga woyde ga doyo jyä tak pjir guing è wleniyo. ¹¹ Tjökwö è löng li, e bek llèm, e jyö erä. To löng dbur shak e go wlo eröe. U kjone kjone ga nopga omkuno, ga tjökwö bek li söya lok ame e kjishko. E kjishko ga tjökwö owa ère lagaga li, e kjamo kjinkako.

¹² Dënashko ga no shäng kjlara eshko, kjok miydè ara. Ba pjeyoga lanyotkara, tjé ga «Creta sopga, e jyörké ä wleniyo, glö ä wleniyo, shmi ä wleniyo, to löng llèye woyotjíya dö li shäryè, äya kjíoshko so wleni» è eni. ¹³ Lara li beke. E kjishko ga poshdüs jökwöy tyado, tjökwö bek li söya lok jökwöy wlo. ¹⁴ Eni ga llèbo dënashko so bek llèm li läywe judiogarè löng li, e tjökwö kjre lok llèm, ga nopga Sbö tjökwö kuk woydè llèm li, e kolè lok llèm bakoe.

¹⁵ Nopga wotjík bëy li kong ga llèbo uunkong ber ba kong pjíúe. Gueniyo nopga wotjík bëy llèm, mär Jesús go llèm li kong ga llèye pjíú drete. Wotjík lok owa erä, ga llèbo owa shäryeshko ga bangyo ba kong llème.

¹⁶ «Tja Sbö miydè» è, gueniyo miydèy llèbo shärye li go ga e jyö. Oba tywa lok shjiktèng, Sbö kolè llèm, llèbo pjíú shärye ga äe.

Tito ichara oba ping

2 Pjara, tjökwö bek li löpdè oba kong eröe. ² Domerga këkboga pimshko ga pja tjé ba kong ga «Pjäy llèbo shäryè ga woyotjízi yötso guing. Pjäy jèk yötso pjílo bek, pjäy bangjreba wlo. Tjökwö bek li

sözi jïökoyo. Oblë woydozi ara. Lëbo wen tjwe bomi kongshko ga pjäy wosonkë llëme» lëp ba kong eni.

³ Walëga këkboga pimshko ga pja tjë ba kong ga «Pjäy opshäryë walëga Sbö bangkjre wleniyo dik. Oblë läywëy owa ë kong llëme. Shji wo pjang nelötkë wlo llëm bakoe. Shäryëmi eni, llëbo pjlu li pimi oblë kong wlo. Eni ga walëga mikboga li pimi ba lanma, ba wapga woydë ara, llëbo shäryë ga woyotjïya yötso guing, llëbo pjlu shäryë dö, ba u dë pjlu, jëk löng wopjlu oba tjok, ba lanma kolë pjlu, Sbö tjlokwo läywëba owa ba kjïshko llëm wlo. Pimi eni» lëp ba kong eni.

⁶ Domerga sbë obi pimshko ga pja tjë ba kong ga «Pjäy llëbo shäryë ga woyotjïzi yötso guing» lëp ba kong eni bakoe.

⁷ Ga pja om gora, llë pogo shäryëpshko ga pja opshäryë pjlo bek tyado, tkoba wlo, opshäryë bopoya dik wlo. Oba pimshko ga tjlokwo lëp ba kong yötso, beke.

⁸ Woyde ga pja tjë bëy, tjlokwo li owa lëba ga ä wlo. Eni ga bop wloyoga, llëye wlëya pja rote wlo ga ä, ga lökkjre eshko.

⁹ Parkagaga tjwëk löng pjir wleniyo pimshko ga pja tjë ba kong ga «Bomi sogoga kolözi tyado, ber löng wopjlu bomi tjok wlo. Epga dboryë llëme. Lëbo bi sogo ti li lüyotkëy llëm, llëbo pjlo bek li shäryomirë dey, "Kjwe parkë pjluë" le bomi pjluoyorë wlo. Eni ga Sbö bi döga, e tjlokwo bangkjreba» lëp ba kong eni.

¹¹ Sbö wopjlu li kjïshko ga llëbo shäryara shji nopga uunkong kong, shji döya wlo. ¹² Ba wopjlu li kjïshko ga shji oppino llëbo owa li rayë, llëbo tjeng kjok ëre kjing go li woydë llëm bakoe. Woyde ga shji löng kjok ëre kjing go obishko ga shji jëk löng pjlo bek Sbö bokso, ga llëbo shäryë ga woyotjïy yötso guing. ¹³ E wopro ga Jesucristo, e wen tjwe iröng obi li koshëy löng wopjluë. Eshko ga tjwe ba dbo ara li kälä goshko. E bi döga, bi Sbö bakoe. ¹⁴ E shäng kjok ëre kjing go obishko ga optwono wolono bi kjïshko, shji döya llëbo owa shäryë löng li dbo dorko dwayo wlo. Ga owa pjang bi go li löna beno dret, shji ber tjeng ba wloshko wlo, shji ber nopga baïya wlo, shji ber pjlo bek ba bokso wlo, shji llëbo pjlu shäryë woydë tyado wlo bakoe.

¹⁵ Oba pïs tjlokwo lër shäng bop kong ëre go. «Shäryozï eni» los ba kong. Eye omshäryë eni llëm ga poshdüzong. Pja tjës ba kong jïökoyo, pja bangkjre lok wlo. Pja tjwë llëme le ëborë bop kong ga jïö lëp llëm.

Shji jëk sorë

3 Pja tjë Jesús tjlokwo kjaragaga uunkong kong ga «Bi pjilupga, e bangkjirako, tjlapgaga kjok llëwega wleniyo, e bangkjirako bakoe. Llëye le lok bomi kong li kolëmia. Pjäy löng llëbo pjlu shäryë kjok orë pogo wlo. Oblë läywëy owa ë kong llëme. Shji ëngkwë oblë tjok

llëme. Pjäy wotjïk oblë tjok pjlu dey. Pjäy löng wotöshko tyado oba uunkong kong» lëp ba kong eni tyado.

³ Dënashko ga shji ëmdë ga kä llëm baïya dik bakoe. Sbö kolroy llëme. Shji jeno löng. Eshko ga shji wotjïk llëbo owa shäryë llë pogoshko ga shji llet löng e shäryë. Shkë dba ga shji llëbo owa shäryë eröe. Shji wotjïk owa oblë kong ba llëbo kjïshko. Shji tywaba shjiktëng, shji ëng tywö shjiktëng bakoe.

⁴ Gueniyo eshko ga Sbö bi döga, ba wopjlu li pina bi kong, ga ty ga shji woyde ara. ⁵ Jesucristo, e bi döga. Ba kjïshko ga bi go ba Sëya ichara Sbörë, ber kësband bi tjok wlo. Eni ga shji döra, gueniyo llëbo pjlu shäryoroy kjïshko llëme. Shji songe le, ga shji döra e kjïshko. Owa pjang bi go li löna beno drete. Ga shji kjlopswara ba Sëyarë beno tjaglën, shji weno eshko kjwë jä wleni.

⁷ Sbö wopjlu li kjïshko ga shji iara beno pjlo bek ba bokso. Shäryara eni, shji ie ber löng së tyado ba tjok wlo. Koshëy löng li e. ⁸ Tjlokwo lër shäng bop kong ëre, e eni jïöe. E kjirako. Ga woydër ga tjlokwo ëre lëp oba kong tyado, nopga mär löng Sbö go li llëbo pjlu shäryë tyado wlo. Tjlokwo ëre, e pjlu, oba uunkong kjimtoklo.

⁹ Gueniyo ga shji ënglë kar kar oblë tjok llëbo tjwë llëm kjïshko llëme. Kjone kjone ënglë kar kar llëbo weno tjlapgaga tek dënashko so kong li kjïshko, kjok llëwëkklo tara Moisésdë li kjïshko, llëbo oblë oblë kjïshko bakoe. Gueniyo pja opzrëk eshko llëme. E tjwë llëm, ëye kjimte e go llëm bakoe. ¹⁰ Jesús tjlokwo kjaraga shäng kjlara tjë oblë kong kar kar ëng shdök wlo wleni ga poshdum pjlara, pjloglo pjök. E irgo ga jïö le llëm wleni ga wlokjrep tjwe bomi tjok ame. ¹¹ Miydëy e go ga wotjïk llëbo owa shäryë. Llëye shäryë shäng li go ga miydëy ga e shdungko.

Kjibokwo pjirzlong

¹² Tja wotjïk jek Nicópolis kjokyo, tja ber sök eshko kjok owa dbaryoshko wlo lër. Artemas ichër jek bop wlokjre, llëm ga Tiquico. Äär shäng bop shwoy ga woydër ga pja tek ba tjok bor tk eshko malinge.

¹³ Bi pjeyoga löng eshko do pjök. Kjlara ko Zenas, e parkë no wlikaga kjok llëwëkklo go. Kjlara obi ko Apolos. Opshik toe le wleni ga kjimtozong. Llëye woyde dö li wës ba kong.

¹⁴ Woyde ga bi pjeyoga opping llëbo pjlu shäryë, oblë kjimtë, epga ber löng tjwë tjok wlo.

¹⁵ Nopga löng bor tjok jüshko uunkong, «¿Pja yonde?» le lok bop kong. Bi pjeyoga tjlokwo kjaragaga löng eshko li kong, «¿Pjäy yonde?» lërwa ba kong bakoe.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlu li kjïshko ga pja kjimte ara.

Filemón

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjïökwo ïaga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Filemón. Dë-nashko ga Jesús roy pjíú ïara Pablorè ba kong, ga tjïökwo kjrara. E kjïshko epga jëk löng èng tjok pjíú ïyado. Domer shäng kjlara ko Onésimo. E Filemón parkaga tjwïëk shäng pjir wleniyo. Pjlara ga ba sogo li llëbo ïüy-otkara, ga töktong ey dwayo, jek öötong shäng Roma kjokyo. (Eshko dbaryo ga èye llëbo ïüyotkono ga wïëkoba ga zrökoba jekdo.) Eshko dbaryo ga Pablo sök kjërsheko Roma kjokyo, Jesús roy pjíú ïara kjïshko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni. Eshko ga Jesús roy pjíú ïara Onésimo kong, ga tjïökwo kjrara. Eni ga jek woydè iröng ba sogo li shwoy, llëbo shäryara owa li llgweya ba tjok wïo. E kjïshko ga kjibokwo ère tara Pablorè Onésimo kong, söya jek ba sogo li kong wïo, wïëpyotke wïo. Llëbo pjíú shäryara Jesúsde Filemón kong ara, owa pjang ba go li löna beno dret li ïara ba kong. Eni ga ichara llëbo owa shäryara ba parkagarè ba kong li ie ber tjwïö llëm, ga ber shäng wopjílú ba tjok shara.

1 Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Timoteo tjok. Tja sök kjërsheko. Tja bängzak shäng jüshko, Cristo Jesús tjïökwo kjïshko.

Filemón, pja parkè shäng borwa tjok, ga pja woydër-wa ara. Kjibokwo ère ichërwa jek bop kong, ² borwa dor Apia kong, borwa kjlara Arquipo kong, Jesús tjïökwo kjrägaga tön löng bop ushko li kong bakoe. Arquipo parkè shäng Jesús kong borwa tjok.

³ Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjílú li kjïshko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wïëp bakoe.

Nopga woydara Filemóndè ara

⁴ Filemón, pja roy kuror ga pja mär shäng Tjlapga Jesús go, ba tjïökwo kjrägaga woydèp ara bakoe. E kjïshko ga tja syöshtè Sbö kongshko ga pja woyotjïin ga tja wopjílú bor Sbö tjok bop kjïshko. ⁶ Rokër Sbö kong ga pja kjimte jëk pjíú tjïökwo kjrägaga li tjok jek këgong, llëbo pjíú twe Cristorè bi kong li miydèp uunkong wïo. ⁷ Pja bor kjlara. Tjïökwo kjrägaga li kjimtep ara, ga epga löng wopjílú bop kjïshko. E kjïshko ga tja wopjílú, woowa llëme.

Pablo tjïëno Onésimo kjïshko

⁸ E kjïshko ga llëbo rokër bop kong. Tja kong dbo twara Cristorè kjïshko ga pja ichër ba shäryè dbo goshko ga pjíúe. Gueniyo ga shji èng woydè ara kar kar kuzong ga pja ichër woydè eni llëme. Tja tjlabla tjän, ga tja bängzak shäng kjërsheko, Cristo Jesús tjïökwo kjïshko. ¹⁰ Eni ga llëbo rokër bop kong Onésimo † kjïshko. Tja sök kjërsheko, orkwo kjrochak pjir dröng sho goshko wopro ga e Jesús tjïökwo kjrono, ga beno

† Grecia so tjïökwo ONÉSIMO, e TJWÏÖ ARA ïokïo.

bor wa wleni e kjïshko. ¹¹ Dënashko ga sök bop tjokshko ga e bop kong ga llëno llëme. Gueniyo eerishko ga e beno tjwïö ara bop kong shara, tjwïö ara bor kong bakoe.

¹² E ichër jek bop kong iröng obi, woydër ara bor wa wleni gueniyo. ¹³ Tja bängzak shäng Jesucristo tjïökwo roy pjíú li kjïshko. Eni ga pja shäng jüshko kjwe ga miydër ga tja kjimtep. E kjïshko ga woydoror ga e ber sök bor tjok bop äska. ¹⁴ Gueniyo ga shäryèr eni llëme. E bopoya kjïshko ga llëbo shäryèr woydè ba tjok llëm, kjakrokër bop kong guing. Tja kjimtepshko ga woydër ga shäryèp bop woshko, pja ichoror ba shäryèr dbo go kjïshko llëme.

¹⁵ Tja wotjïk ga töktong bop ushko dwayo dbar kjwöbö ga pjíúe lër. Eerishko ga äär iröng ber sök bop tjok ïyado wïo shara. ¹⁶ Ber bop parkaga tjwïëk shäng pjir wleniyo dö ame, ber bop kjlara, woydèp ara wleniyo bakoe. Tja omwoydè ara, gueniyo ga woydër ga pja omwoydè e kjinmo. Ber bop parkaga dö ame, ber bop kjlara bako, mär shäng Tjlapga Jesús go kjïshko. Woydër ga pja omwoydè ara e kjïshko.

¹⁷ Eni ga bop kong ga tja bop kjlara lèp wleni ga Onésimo wlokrèp, tja wlokrorop wleni. ¹⁸ Llëbo shäryara bop kong owa, pogo tjwïö bop kong wleni ga ba tjwïö li rokèp ba kong llëm, rokèp bor kong dey. ¹⁹ Tja Pablo, tjïökwo ère tèt bop kong bor orkwo om go go shara. Pogo tjwïö bop kong kjöme li tjwïëngga tjarè bop kong. Pja döktong, tjïökwo ïoror bop kong li kjïshko. E kjïshko ga pja pogo tjwïö bor kong ara bakoe. Gueniyo woyoshrèr woydè bop kong llëme. ²⁰ Pja bor kjlara. Ga shji tönno beno tjeng Cristo tjok kjïshko ga llëye rokër bop kong li shäryos bor kong eni. Eni ga tja ber wopjílú eshko. ²¹ Miydër ga llëye

rokër bop kong İi, e shäryëp eni. Miydër ga shäryëp e kjinmo bakoe. Kjibokwo ëre tër bop kong e kjışhko.

²² Lİebo rokër bop kong kjrına obi. Pja syöshtë Sbö kong ga tja kjimte äär eshko iröng obi. Ga tja kong shto wİëp kjrına, tja äärshko ga tja ber sök kjone shtoyo tjok wİo.

Kjibokwo pjirzİong

²³ Bor kjİara Epafra, «İPja yonde?» İe bop kong. E shdung shäng bor tjok ëreshko, Cristo Jesús tjİokwo kjışhko. ²⁴ Marcos, Aristarco, Demas, Lucas, «İPja yonde?» İe İok bop kong bakoe. Tja kjimte İok bor pak shäryë.

²⁵ Rokër Tjİapga Jesucristo kong ga ba wopjİu İi kjışhko ga pja kjimte ara.

Hebreos

Kjibokwo ère sorè

Kjibokwo ère tak beno pjang hebreoga mär Jesús go li kong. Hebreoga li, e kowëba Israel tjëyoga, e kowëba judíoga bakoe. Epga tjëyo kjrinaso, gueniyo kowëba oblë oblë eni. Kjibokwo ère taga èrè miydëy llëme. Kjone kjone tjîë ga taga Pablorë Ìe. Kjone kjone tjîë ga taga Bernabérë Ìe. Kjone kjone obi tjîë ga taga Apolosdë Ìe. Gueniyo taga èrè miydëy yõtso llëme. Eshko dbaryo ga hebreoga mär löng Jesús go li shdungoba ara. E kjîshko ga kjone kjone Jesús rayë woydë, mär ber löng kjok llgwekklo tara Moisésdë li go iröng obi wlo. No kjone kjone to löng tjîë ga èye döya Jesúsde ga ä, ga woyde ga raye Ìe. E kjîshko ga kjibokwo ère taraba, epga dbokjrë e go wlo. Dënashko ga Sbö tjîëno nopga kong ba tjîökwo Ìagaga go, ba parkagaga kjok dogo so go bako, gueniyo eshko dbaryo ga tjîëno ba Wa Jesús go li taraba ba kong. Dënashko ga Sbö tjîë ba nopga kong ga llono ga tjîökwo twe ba kong tjalëen, ber pjíú, tjîökwo bäm go li kjinmo Ìe, ga shäryara eni Jesús go li taraba ba kong. Owa pjang bi go li löya Sbörë kjok llgwekklo tara Moisésdë li kjîshko llëm, gueniyo Jesús wolono pjaraso, owa pjang bi go kës li löya Sbörë ber dret wlo, ga shji ie ber löng pjlo bek ba bokso e kjîshko ga pjíú li taraba ba kong. Llébo shäryara Jesúsde bi kong li kjîshko ga shji äar Sbö bokshto kjok dogo ba pjíú wlo li taraba ba kong. Eni ga epga icharaba mär Jesús go jîökoyo, llébo wen ba kong owa gueniyo.

Sbö Wa, e tjwíö ara, Sbö parkagaga kjok dogo so kjinmo

1 Dënashko ga Sbö tjîëno ba tjîökwo Ìagaga oblë oblë kong, Ìe lok bi tjlapgaga kong wlo. Tjîëno eni kop ara, ga tjîëno oblë oblë bakoe. ² Gueniyo ga dbar pjir Ìe dbaryo eerishko ga ba Wa ichara tjîëno bi kong om go shara. Ba Wa li go ga kjok shäryara Sbörë uunkong, ga llono ga llébo tjeng kës li ber baíya. ³ Ba dbo kälä, e so Sbö Ì kjoyo, e so e kjoyo kjîshko. Llébo kës tjeng ba wloshko, ga iche ba tjîökwo dbo ara li go, srer llëm wlo. E wolono, llébo owa shäryara nopgarë li potjwíëkklo. E irgo ga öötong beno sök Sbö orkwo këlékong kjok dogo. ⁴ Eni ga öötong sök tjwíö ara, Sbö parkagaga kjok dogo so kjinmo, ga ba ko tjwíö ara ba kjinmo bakoe.

⁵ Miydëy eni, llébo Ìara Sbörë ba kong li kjîshko.

Tjîëno ga

«Pja bor Wa;

eeri ga tja öötong beno sök bop Data.» †

Ìara eni ba Wa kong, gueniyo Ìara ba parkagaga kjok dogo so kong eni llëme. Ga tjîëno obi ga

«Tja ber sök ba Data;

era ber sök bor Wa.» ††

⁶ Ga ba Wa li ichara kjok ère kjing goshko ga tjîë ga

«Bor parkagaga kjok dogo so,

bor Wa, e poshrëzì uunkong.» ‡

† Salmo 2.7. †† 2 Samuel 7.14; 1 Crónicas 17.13. ‡ Deuteronomio 32.43.

⁷ Ga tjîëno ba parkagaga kjok dogo so kjîshko. Tjîëno ga

«Ba parkagaga kjok dogo so, e shäryara beno so pjluk kjoyo, so iök kjoyo bakoe.» ††

⁸ Gueniyo tjîëno ba Wa kong ga

«Pja Sbö,

pja ber sök no pjíuyo Ìyado wlo, ga kjok llgwep beke.

⁹ Llébo pjíú shäryëbashko ga pja wopjíú eshko.

Gueniyo llébo owa shäryëbashko ga pja woydë ara eshko.

E kjîshko ga pja ioror beno sök wopjíú, bop pjeyoga löng kës li kjinmo.

Tja bop Sbö jîökoyo.» †

¹⁰ Ga tjîëno ba kong obi ga

«Tjlapga, kjok ère dämärshko ga kjok uunkong shäryaga pjarë, kjopkwo, klung bakoe.

¹¹ Llébo kës ère pjir,

gueniyo pjara ber sök Ìyado.

Shwong këguëshko ga dbuy,

lléno ame kjîshko.

Pja opshäryë llébo kës ère tjok eni wleni.

Gueniyo pjara kjlöpswë llëm,

pja ber sök Ìyado.» †††

¹³ Ga tjîëno ba kong obi ga

«Pja tek wlar ber sök bor orkwo këlékong,

†† Salmo 104.4. ††† Salmo 45.6-7. †††† Salmo 102.25-27.

äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,
eshko ga iër ber tjeng bop wloshko.» †
Lara eni ba Wa kong, gueniyo lara ba parkagaga kjok
dogo so kong eni llème. ¹⁴ Epga sëyaga to löng parkë
Sbö kong eröe. Ga epga iche nopga där wlo li kjimté.

Sbö tjökwwo woyotjly yötso

2 Woyde ga Sbö tjökwwo kuroy li woyotjly yötso,
shji opkwë sira sira ey dwayo llëm wlo. ² Dë-
nashko ga Sbö tjökwwo söra ba parkagaga kjok dogo
sorë bi tjlapgaga kong, ga llëye lara ba kong li, e
kolako. Eye omkolono llëm ga shduna Sbörë beke.
³ Shji där sorë tjökwwoy lara, e kësbang, wolësoe. ¿Eni
ga e kjrëy llëm ga shji shdüya eni llëm sorëro? Tjökwwo
ëre laga Tjlapga Jesúsdë bäm go. E irgo ga ba tjökwwo
kugaga omföno bi kong eni bakoe. Miydëy e go ga e
beke. ⁴ Ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara Sbörë bi
kong oblë oblë, ga ba Sëya ichara kjok miydë twë bi
kong, woydara Sbörë sorë li eni. Shäryara eni, miydëy
e go wlo ga tjökwwo li beke.

Jesús opyono beno so ba pjeyoga kjoyoe

⁵ Llonno ga dbar tjwe kjwara oblë li lörwarë bomi
kong. Eshko ga ba parkagaga kjok dogo so ie Sbörë
kjok lögwek llème. ⁶ Llëbo tak pjang Sbö tjökwwo go,
dbar lërwa löng li kjishko. Tjlä ga
«No †† tjwö ara llème.
¿Eni ga woyotjlyp ara ega?
¿Tjwö ara lëp ega?
⁷ Bäm go ga iorop beno tjwö
bop parkagaga kjok dogo so dorko.
E irgo ga iorop beno kësbang, tjwö ara,
⁸ iorop beno shäng llëbo tjeng kës li ichaga bakoe.» †
Miydëy e go ga llono ga llëbo tjeng kës li iche no lirë.
Gueniyo eerishko ga llëbo iche llëm wleniyo tjok obi.
⁹ Llëye weno Jesús tjok li miydëy pjüe. Bäm go ga iara
Sbörë beno tjwö ba parkagaga kjok dogo so dorko.
Ga Sbö wopjü li kjishko ga ichara wolon bi kjishko. Ga
wolono kjishko ga iara beno kësbang, tjwö ara.
¹⁰ Ba go ga llëbo tjeng kës li shäryara Sbörë, ga beno
tjeng ba kong uunkong. Llëbo owa ichara wen ba kong
ara. E poshäryara ber nopga ara döga wlo eni. Sbö
omshäryono eni, woydara eni kjishko, ga shäryara
beke. ¹¹ Jesús, nopga iara beno tjeng dboy Sbö kong li,
e Data kjaraso. E kjishko ga epga lökyokjre Jesúsdë
llëm, kowe ba pjeyoga. ¹² Tjläno Sbö kong ga
«Bop roy lër bor pjeyoga kong.
Pja poshrër ara, epga tön löng lishko.» ††
¹³ Ga tjläno obi ga
«Tja mär Sbö go.» ††
Ga tjläno obi ga
«Tja shäng bor wapga twara Sbörë bor kong li tjok.»
‡‡
¹⁴ Iara beno ba wapga li, e nopga, ga nopga ichaga
wolon li, e Ä, ga uunkong tjeng Ä wloshko e kjishko. E

† Salmo 110.1. †† No lë li, e Jesús löklo. ‡ Salmo 8.4-6.

†† Salmo 22.22. ‡‡ Isaías 8.17. ‡‡‡ Isaías 8.18.

kjishko ga Jesús öötong beno shäng no, ga wolonoe.
Shäryara eni, Ä zäya wlo, ¹⁵ nopga döya Ä wloshko
dwayo wlo bako, ber löng ba wolon li bangjre ame
wlo. ¹⁶ Jököyo ga e shrono shäng Sbö parkagaga kjok
dogo so li kjimtaga wlo llëm, shrono shäng Abraham
tjeyoga kjimtaga. ¹⁷ E kjishko ga iara Sbörë beno shäng
ba pjeyoga dik, llëbo wen ba kong lok kës li wen ba
kong eni wlo, epga sorë miyde pjir wlo. Eni ga songe lë
ga pjü, ga parkë syöshtaga kësbangyo wleni ba
kjishko ga pjü bako, e äär ber llëbo owa shäryara li
potjwökklo wlo. ¹⁸ Ga öör shäng song, tjläna Äre ara,
llëbo owa shäryë wlo lara kuzong ga nopga tjly Äre
enishko ga epga kjimte ga pjüe.

Jesús tjwö ara, Moisés kjinmo

3 E kjishko ga pjeyoga, pjäy rokara Sbörë, iara beno
tjeng dboy ba kong li, Jesús woyotjlyz ÿyado.
Ichara Sbörë ba tjökwwo roy lë bi kong li e. Syöshtaga
Sbö kong bi kjishko kësbangyo li e bakoe. Shji mär ba
go lëy eni. ² Jesús iara Sbörë beno shäng parkë ba
kong, ga parkono pjü, Moisés parkono pjü Sbö nopga
kong sorë ga eni. ³ Gueniyo Jesús, e tjwö ara, Moisés
kjinmo, domer u shäryaga tjwö ara, u shäryara li kjin-
mo wleni. ⁴ U tjeng kës li shäryaga tjok, gueniyo llëbo
tjeng kës li shäryaga Sbörë. ⁵ Moisés parkono Sbö nop-
ga kong pjü, parkaga tjwö shäng pjir wleniyo dik. Eni
ga llëye shäryara li beno llëbo wen llono li jyäglö.
⁶ Gueniyo Cristo, e Sbö Wa, ga parkë shäng Sbö nopga
ichaga. Tjawa tjlä ga shji mär ba go, ga koshëy ÿyado
lëy eni. Shäryëy eni jököyo wleni ga shji ber ba nopga,
so u shäryara li kjoyoe.

Woyde ga shji mär Sbö go äär jong ba dbo go

⁷ E kjishko ga Sbö Sëya tjlä ga
«Eeri ga Sbö tjökwwo kumi wleni
ga kjrozä.
Bomi tjlapgaga tek dënashko so,
Sbö kolara lok llëm,
llëye kuya woydë llëm bakoe.
Pjäy opshäryë baiya dik llème.
Epga löng kjok dogro no llëmshkoshko ga
Sbö tjläna lok.
⁹ Llëbo shäryara Sbörë kës li ina lok öötong lu pjloglö
sak pkëng (40).
Eni ëmdë ga Sbö tjläna lok ara.
¹⁰ E kjishko ga Sbö iirkono ara ba kong,
ga tjlä ga “Jeno löng ÿyado, jëk lok woydë bor tjok
llème” lë.
¹¹ E kjishko ga Sbö iirkono ara ba kong,
ga tjlä jököyo ga “Epga äär löng bor woshtozlong
kjokyo llème” lë. ‡‡
¹² Pjeyoga, pjäy sjëke! Sbö, e sök ÿyado. Eni ga llëbo
owa iëmi äär ber tjeng bomi pjüshko llëm, Sbö rayëmi
llëm wlo. ¹³ Dbar kjwobi go ga pjäy ëng kjimtos
dbokjre dey. Dbar kowëy «eeri» li pjang obishko ga
pjäy opshäryos eni, pjäy jyäpgwe llëbo owa lirë llëm

‡‡ Salmo 95.7-11.

wlo, Sbö rayëmi llëm wlo. ¹⁴ Shji mär löng Cristo go bäm go sorë ga woyde ga shji mär ber löng ba go eni äär jong ba dbo go. Shäryoroy eni ga shji äär ber löng ba tjok iyado, ¹⁵ tak pjang Sbö tjökwö go sorë li eni. Tjläno beno eni:

«Eeri ga Sbö tjökwö kumi wleni ga kjrozä.

Bomi tjäpaga tek dënashko so,
Sbö kolara lok llëm,
llëye kuya woydë llëm bakoe.

Pjäy opshäryë baïya dik llëme.» †

¹⁶ ¿Nopga öör löng Sbö tjökwö kuno, gueniyo kolara lok llëm li ë? Nopga shira Moisésdë tek Egipto kjokyo dwayo li epga om go. ¹⁷ ¿Sbö iirkono öötong lu pjlogio sak pkëng (40) li ë kong? Nopga llëbo owa shäryono, ga wolono tjeng kjok dogro no llëmshko li kong.

¹⁸ «¿Epga äär löng bor woshtozlong kjokyo llëme» lara Sbörë jökwöshko ga ë layde shäng? Nopga ba tjökwö kolono llëm li layde. ¹⁹ Miydëy e go ga epga öötong lok llëm, epga mär Sbö go llëm kjishko.

Sbö nopga äär ber löng ba woshtozlong kjokyo

4 Tjökwo lara Sbörë ba kong lok jökwöy li beno bi kong bakoe. Shjira ie woydë äär ber löng ba woshtozlong kjokyo bakoe. E kjishko ga shji sjëk, shji äär ber löng eshko wlo. ² Sbö tjökwö pjlu li kuroy wëllë, epga omkuno dik, gueniyo mär Sbö go llëm kuzong ga beno ba kong ga llëno llëme. ³ Shji äär ba woshtozlong kjokyo wlo ga woyde ga shji mär ba go, lara Sbörë sorë li eni. Tjläno beno eni:

«E kjishko ga Sbö iirkono ara ba kong,
ga tjlä jökwöy ga “Epga äär löng bor woshtozlong kjokyo llëme” le.» ††

Gueniyo llëbo tak pjang Sbö tjökwö go. Tjlä ga «Dbar kjäk (7) ga ba pak shäryara pjirshko ga woshtono.» ‡ E irgo ga tjlä ga «Epga äär löng bor woshtozlong kjokyo llëme» le. Miydëy e go ga kjok shäryara Sbörë pjirshko ga woshtozlong kjokyo lara li, e shäryak pjir tjän.

⁶ Miydëy e go ga no kjone kjone äär ba woshtozlong kjokyo ga pjluë. Gueniyo nopga Sbö tjökwö pjlu li kuno bäm go li öötong eshko llëm, kolara lok llëm kjishko. ⁷ E kjishko ga lu kop ara irgo ga Sbö tjläno David kong. Eshko ga dbar iara beno kwara obi, ga kowara «eeri». Eshko ga tjökwö lara jökwöy loror bomi kong tjän li, e lara nopga löng eshko li kong jek obi. Tjlä ga

«Eeri ga Sbö tjökwö kumi wleni ga kjrozä.

Pjäy opyë ber löng llëye kumi woydë llëm wleni llëme» †† le.

⁸ Epga iara Josuére beno löng woshtë jökwöy kjwe ga dbar iara Sbörë kwara obi llëme. ⁹ Miydëy e go ga llono ga ba nopga kong dbar twe Sbörë kwara obi, woshtë jökwöy wlo, Sbö woshtono dbar kjäk (7) lishko sorë ga eni. ¹⁰ Eshko dbaryo ga ëye öötong löng eshko ga parkë ame, ber löng woshtë jökwöy, Sbö woshtono

† Salmo 95.7-8. †† Salmo 95.11. ‡ Génesis 2.2. †† Salmo 95.7-8.

sorë ga eni. ¹¹ E kjishko ga shji drön ëë, shji äär eshko wlo. Llëm ga shji kjone kjone Sbö kolë llëm, Israel tjëyoga dik, ga shji äär eshko llëme.

¹² Sbö tjökwö, e së, dbo ara bakoe. Shji oblë shorkek dröng kowo stek kar kar wleni go ga dröng li opzrëk rongë. Sbö tjökwö li, e so dröng e kjoyoe. Opzrëk rong, kjlay bi pjluhshko. E go ga shji wotjlik pjluë, de owa, e miydëy wëllë. ¹³ Llëbo jney, ïga Sbörë llëm wlo ga äe. Llëbo uunkong ïya wëllë, ga llono ga shji iche ba dboryë, llëbo shäryoroy kës li kjishko.

Jesús, e syöshtaga Sbö kong bi kjishko kësbangyo

¹⁴ Jesús, e Sbö Wa. E öötong sök kjok dogo. Syöshtaga Sbö kong bi kjishko kësbangyo li e. E kjishko ga shji mär ba go lëy kuzong ga woyde ga shji mär ber löng ba go jökwöy. ¹⁵ E tjläna Äre ara, llëbo owa shäryë wlo lara, shji tjläna Äre sorë ga eni. Gueniyo era llëbo owa shäryono llëme. E kjishko ga shji sorë li miyde shäng pjlu, ga shji dbo ara llëmshko, shji songshko ga shji songë le ga pjluë. ¹⁶ E kjishko ga shji jek äär Sbö boksho lan ba tjok wlo, llëye bangkjrey llëm wleni, shji woyde ara kjishko. Eni ga shji songshko ga shji songë le, ga shji kjimte ba wopjlu li kjishko.

5 Syöshtagaga Sbö kong Israel tjëyoga kjishko këskesyo kjrara Sbörë kjlobi nopga li tjräko dwayo, parkë Sbö tjok, nopga li kong wlo, öng zröya, sho suya, llëbo owa shäryara nopgarë li kjishko wlo bakoe. ² Nopga li kjok miydë ara llëm, ga olo ga llëbo shäryë lok owa, dbo ara llëm kjishko. Eshko ga songë le syöshtagaga lirë ga pjlu, epga dbo ara llëm eni bako kjishko. ³ E kjishko ga öng zröya, sho suya, llëbo owa shäryara nopgarë li kjishko dö llëm, shäryë eni, llëbo owa shäryara epgarë om go li kjishko bakoe.

⁴ Pak ëre tjwio ara. Gueniyo ëye opyë pak ëre shäryë om go llëme. Woyde ga rokaga Sbörë, Aarón rokara sorë ga eni. ⁵ Cristo opyono pak tjwio ara ëre shäryë om go llëm bakoe. Sbö tjläno ba kong ga «Pja bor Wa;

eeri ga tja öötong beno sök bop Data.» ††

⁶ Ga tjläno ba kong obi ga «Pja ber shäng syöshtaga iyado wlo, Melquisedec dik.» †††

⁷ Jesús shäng kjok ëre kjing go obishko ga miyde ga Sbö dbo ara, e döya eshko dwayo wlo, wolon llëm wlo. E kjishko ga kjloshtono ba kong jökwöy, slatong ara boryo go. Ga Sbö bangkjara ara kuzong ga llëye lara li kura. ⁸ Gueniyo e Sbö Wa ëmdë ga llëbo weno ba kong owa ara kjishko ga oppino Sbö kolë jökwöy. ⁹ Ga llëye woydara Sbörë shäryë wlo li shäryara uunkong pjirshko ga öötong beno sök ba kolagaga uunkong li döga, epga ber löng së iyado wlo, ¹⁰ ga iara Sbörë beno shäng syöshtaga kësbangyo, Melquisedec dik.

Shji Sbö rayë llëme

¹¹ Llëbo lërwa woydë bomi kong ara ëre kjishko, gueniyo lërwa wlo ga kjang, pjäy kä kjang kjishko.

†† Salmo 2.7. ††† Salmo 110.4.

¹² Pjāy mär löng Jesús go dbar kop ara tjän. Pjāy op-pino pjíú kjwe ga eerishko ga pjāy opyono beno löng no pingga. Gueniyo Sbö tjíókwo kjrēmi löng li llē loklo miydēmi löng llēm obi. Woydēmi ga pjāy pīya oblērē tjíókwo wēlē go erōe. Kjwozirga löng nā iē wleniyo, e dli uē woydē llēme. Pjāy so e kjoyo, tjíókwo kjang li kumi woydē llēm kjīshko. ¹³ Nopga so kjwozirga löng nā iē kjoyo li, e jek löng pjílo bek sorē li miydayde lok llēm obi. ¹⁴ Gueniyo tjíókwo kjang li, e dli wleni, ga nopga so kēkboga kjoyo li, e opping ara e go, ga llēbo pjíúre, de owa, e miyde löng pjíúe.

6 Bām go ga tjíókwo laraba bomi kong ara. Cristo tjíókwo wēlē li laraba bomi kong. Llēbo owa shāryēy löng li, e rayēy sorē, shji wolon llēm wlo, e laraba bomi kong. Shji mär Sbö go sorē, e laraba bomi kong. Shji wē sorē, e laraba bomi kong. Shji orkwo iē èng kjing go sorē, e laraba bomi kong. Nopga wolono löng li woshrē iröng obi sorē, e laraba bomi kong. Llono ga nopga shdūya Sbörē iyado wlo sorē, e laraba bomi kong bakoe. Tjíókwo uunkong ère laraba bomi kong pjir tjän. Gueniyo woyde ga e lanyotkēy ame, shji opping tjíókwo kjang li go dey, nopga wotjīrk kēkboga dik wleni. ³ Woyde Sbörē wleni ga shāryēy eni.

⁴ Èye tjíókwo li kjrōno, ga rayara ga rokēy iröng obi ber löng Sbö tjok ga äe. Llēbo owa shārye löng li, e owa jīōe le ame, ga raye ame bakoe. Llēbo twara Sbörē ba kong li kjrara lok tjän. Epga èng dowlēno Sbö Sēya tjok. Miydara lok pjir tjän ga Sbö tjíókwo, e pjíúe. Sbö Wa tjwe iröng obi dbo ara go sorē, e miydara lok pjir bakoe. Eni ga Sbö Wa li rayarashko ga e zrōra lok lok pjang kjíōs go jek obi wleni, ga iara lok beno shäng joywēba wlo bakoe.

⁷ Kjuk buk kjrina. Shunyo shrē ba kjing goshko ga di li shura klung sho lirē, ga dwla botjyono pjíú, nopga parkē löng eshko li kongshko ga Sbö ber wopjílú kjok li tjok. ⁸ Gueniyo e wen shkō sho, kjílo sho oblē oblē llēno llēm wleniyo ga Sbö ber wopjílú ba tjok llēme. Llono ga e sukoba pjire. †

⁹ Pjeyoga, tjawa lan bomi tjok eni èmdē ga miydērwa ga pjāy opshāryē owa eni llēme. Èye dōktong ga woyde ga llēbo shārye pjíúe. Ga miydērwa ga pjāy omshāryē eni. ¹⁰ Sbö woydēmi ara kjīshko ga ba nopga kjimtoromi ara, ga shāryēmi löng eni obi. Sbö wotjīrk bek iyado, ga llēbo shāryēmi löng li woyojeya llēme. ¹¹ Woydērwa ga pjāy omshāryē eni jíókoyō, äär jong llēbo koshēmi löng li shāryōno pjir guing. ¹² Woydērwa ga pjāy opyē löng shmi jong wleni llēme. Èye kwleya mär Sbö go llēm ga llēbo twe Sbörē ba nopga kong lara li kjre lok jíókoyō. Woydērwa ga pjāy omshāryē eni bakoe.

† KJOK lē li, e NOPGA loklo. SHUNYO lē li, e LLĒBO SHĀRYE SBÖRĒ NOPGA KONG PJÍÚ li loklo. Eni ga llēbo shārye Sbörē nopga kong pjíúshko ga shji llēbo shāryē ba tjok pjíú ga Sbö ber wopjílú bi tjok. Gueniyo shji llēbo shāryē ba tjok owa ga Sbö ber wopjílú bi tjok llēm, ga shji shdūya.

Tjíókwo lara Sbörē jíókoyō li, e shāryē eni

¹³ Èye tjwíō ara Sbö kjinmo llēme. E kjīshko ga Sbö tjíōno Abraham kong jíókoyō dēnashko ga tjíókwo li lara ba ko om go li go. ¹⁴ Eshko ga tjíē ga «Pja kjimtēr ara. Bop tjēyo tek ber bop irgo li iēr ber shdār trāk llēme» †† lē. ¹⁵ Kuya ga beno shäng ba koshē wopjílú, ga llēye lara li kjrara beno ba kong. ¹⁶ Nopga tjíókwo lē oblē kong jíókoyoshko ga tjíókwo lē oblē tjwíō ara ba kjinmo li ko goshko, ber ba miydaga wlo. Shāryara eni ga jíōe lēba. ¹⁷ Eni ga Sbö tjíōno jíókoyoshko ga woydara ga miydēba ga tjíókwo li shārye jíókoyō, ga kjlop-swe llēme. E kjīshko ga tjíókwo li lara ba ko om go li go. ¹⁸ Sbö jyōrkē llēme. Llēye lē jíókoyō li, e shārye kjíuwe. Llēye lē ba ko go li, e shārye kjíuwe bakoe. Ga shji tōktong ba shwoy, ga rokoroy ba kong ga shji dōya. Eni ga miydēy ga llēye lara li shārye eni kuzong ga shji beno löng wopjílúe. ¹⁹ Eni ga miydēy pjíú ga llēye koshēy löng li, e shāryē eni. E kjīshko ga shji wotjīrk oblē oblē llēm, shji wotjīrk ber löng kjrinaso erōe. Shji mär ber löng Jesús go. E öötong sök Sbö bokshto kjok dogo bi bām go, ga beno shäng syōshta-ga kēsbangyo iyado bi kjīshko, Melquisedec dik.

Syōshtaga Sbö kong ko Melquisedec

7 Melquisedec, e dēnashko ga Salem so pjíuyo, syōshtaga Sbö Tjwíō Kēsbangyo kong ba pjeyoga kjīshko bakoe. Pjílara ga Abraham öör shäng èngkjwē pjíupga oblē tjok, ga zanae. E irgo ga jek shäng irbo, to ba ushko wlo ga wlojrrara Melquisedecdē, ga tjíōno beno pjíú ba kong. ² Eshko ga llēbo wlēna Abrahamdē kēs li shtara äär ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go, shira kjrina kjrina, ga twara ba kong. Melquisedec, e no pjíuyo, llēbo pjílo bek shāryaga li loklo. Ga Salem, e wlēp loklo. Eni ga kowēba Salem so pjíuyo li, e beno no pjíuyo, nopga iaga ber löng wlēp loklo. ³ Data ē, mekē ē, kjokēga ē, e miydēy llēme. Weno buk llonoshko, wolono llonoshko, e miydēy llēm bakoe. Eni ga beno syōshtaga iyado, Sbö Wa dik.

⁴ E tjwíō kjōm li woyotjīrīza. Abraham, e bi tjlapga tek dēnashko so tjwíō ara anmoyō èmdē ga pjíupga zanashko ga llēbo wlēna kēs li twara ba kong kjrina. ⁵ Syōshtagaga Leví tjēyo lira, llēbo tak pjang kjok lig-wekklo tara Moisésdē li go ba kjīshko. Tjīē ga Abraham tjēyoga llēbo wīēkshko ga woyde ga shte lok, ga äär ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go ga shiya kjrina kjrina, ga twe ba kong lok, uunkong li pjeyoga dō gueniyo. ⁶ Gueniyo domer li, e Leví tjēyo llēme. Ga Sbö tjíōno jíókoyō li, e beno Abraham kong. Eni èmdē ga llēbo wlēna Abrahamdē li, e twara ba kong kjrina, ga kar tjíōno beno pjíú ba kong. ⁷ Miydēy ga èye tjíōno beno pjíú oblē kong ga e tjwíō ara ba kjinmo.

⁸ Llēbo twēba syōshtagaga Leví tjēyo kong eni. Gueniyo miydēy ga llono ga epga wolon. Domer kong llēbo twara Abrahamdē li, era wolono sorē, llonoshko, e tak pjang Sbö tjíókwo go llēme. E kjīshko e sök sē obi

†† Génesis 22.17.

włeni. ⁹ Tjwłō shigaga li, e Leví tjëyoga, ga Leví, e Abraham tjëyo. Abraham włokjrara domer lirëshko ga Abraham wapga llëm obi. Eshko ga Leví, ba tjëyoga kës, e tjeng Abraham tjok obi włeni. E kjışhko ga llëbo twara Abrahamdë ba kongshko ga epga omtwono ba kong włeni bakoe.

Jesús, e Melquisedec dik

¹¹ Kjok llgwekklo twara Sbörë nopga li kongshko ga Leví tjëyoga iara beno löng syöshtaga ba kong nopga li kjışhko. Eshko ga domer iara beno syöshtaga kës-bangyo bäm go li, e Aarón. Gueniyo ëye ie syöshtaga eniyorë ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. E kjışhko ga syöshtaga woydara oblë włeniyo, gueniyo Aarón dik llëm, Melquisedec dik shara. ¹² Eni ga syöshtaga bäm go włeniyo li kje Sbörë, äska ie ber oblë włeniyo wlo ga woydara ga kjok llgwekklo bäm go włeniyo li kje bako, ga äska ie ber oblë włeniyo. ¹³ Syöshtaga oblë włeniyo tak pjang Sbö tjłokwo go ëre, e bi Tjlapga Jesús. Gueniyo era Leví tjëyo llëme. Miydëy pjlu ga e Judá tjëyo, ga epga iara Moisésdë parkë syöshtaga Sbö kong öng sho sukklö jong lishko llëme.

¹⁵ Syöshtaga weno shäng kjłara oblë włeniyo, Melquisedec dik. Uunkong ëre miydëy wëlle e kjışhko. ¹⁶ Kjok llgwekklo li tjłë ga ëye äär ber shäng syöshtaga wlo ga woyde ga e Leví tjëyo. Gueniyo Jesús öötong shäng syöshtaga e kjışhko llëme. E öötong shäng syöshtaga, e wolon ame kjışhko, ¹⁷ tak pjang Sbö tjłokwo go sorë li eni. Tjłëno beno eni:

«Pja ber shäng syöshtaga iyado wlo,

Melquisedec dik.» †

¹⁸ Kjok llgwekklo tek dënashko so li, ëye ie ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. E llëno llëm włeni. E kjışhko ga iara Sbörë beno tjwłō ame, äska iara beno oblë, pjlu ba kjinmo. Ère go ga eerishko ga shji äär ber löng Sbö bokshto, lan ba tjok wlo ga pjłue.

²⁰ Sbö om go tjłëno jłokoyo, Jesús kjışhko. Tjłëno eni, syöshtaga tek dënashko so li kjışhko llëme. ²¹ Jesús iara beno shäng syöshtaga lishko ga tjłë ga

«Tjlapga tjłëno jłokoyo,

ga opkjłopswë ber wotjłik oblë llëme.

Tjłë ga

“Pja ber shäng syöshtaga iyado wlo” ìe.»

²² Miydëy e go ga tjłokwo tjağlën ëre ie Jesúsdë ber pjlu, tjłokwo bäm go li kjinmo.

²³ Syöshtagaga tek dënashko so li arae. Èye parkë ber löng iyado wlo ga ä, epga uunkong wolon kjışhko.

²⁴ Gueniyo Jesúsda sök iyado, ga ber shäng syöshtë Sbö kong, nopga mär ba go äär Sbö bokshto wlo li kjışhko iyado. E kjışhko ga epga döya ber löng iyado wlo ga pjłue.

²⁶ Syöshtaga kës-bangyo woydëy włeniyo li e. E jëk shäng pjlo bek iyado, pogo llëye dret Sbö bokso, nopga owa dik llëme. Ga iara Sbörë beno shäng dboy ba kong, söra öötong sök kjok dogo, iara beno tjwłō ara, llëbo tjeng kës li kjinmo. ²⁷ E syöshtagaga kës-kësyo oblë dik llëme. Tek bäm goshko ga öng zröya dbar kj-

† Salmo 110.4.

wobi go, ga sho suya, pjë drete. Bäm go ga shärye eni, owa shäryara om go li potjwłëkklo. E irgo ga shärye eni, owa shäryara nopgarë li potjwłëkklo bakoe. Jesúsda opshäryë eni llëme. E optwono pjlaraso, beno llëbo owa shäryara nopgarë kës li potjwłëkklo. ²⁸ Domerga iara kjok llgwekklo lirë beno löng syöshtagaga kës-kësyo li, e dbo ara llëm, jëk löng pjlo bek ga äe. Gueniyo kjok llgwekklo li twara Sbörë irgo ga tjłokwo lara oblë jłokoyo. E go ga ba Wa iara beno shäng syöshtaga kës-bangyo iyado wlo. Era öötong beno pjlo bek iyado.

Syöshtaga kës-bangyo oblë włeniyo, tjłokwo oblë włeniyo

⁸ Llëye lër shäng bomi kong li eni. Shji syöshtaga kës-bangyo sök kjłara. E öötong sirkeno sök kjok dogo, Sbö orkwo këlëkong, shtoyo tjwłō ara anmoyō lishko, ² ga parkë shäng Sbö u jong eshko li roshko. U li shäryaga Tjlapgarë, shäryaga norë llëme.

³ Syöshtagaga kës-kësyo uunkong iara beno löng llëbo twe Sbö kong, öng sho suya ba kong bakoe. E kjışhko ga woydara ga llëbo twe Jesúsdë Sbö kong bakoe. ⁴ Kjok ëre kjing goshko ga syöshtagaga tjok, ga parkë löng llëbo twë Sbö kong, tak pjang kjok llgwekklo go sorë li eni. E kjışhko ga Jesús sök kjok ëre kjing go obi kjwe ga e ber syöshtaga llëme. ⁵ Syöshtagaga li parkë löng Sbö u jong kjok ëre kjing go li roshko. E so ba u jong kjok dogo li kjoyo, gueniyo äär eni llëm, e ba jyäglo erä. E kjışhko ga Sbö u shäryak öng kwota go li shärye Moisésdë shäng kjwłëshko ga Sbö tjłë ba kong ga «Shäryos yötso. Llëbo jyäglo pinor bop kong dlup go sorë ga shäryos eni» †† ìe. ⁶ Gueniyo pak twara Jesús kong li, e tjwłō ara, pak shärye syöshtagagarë li kjinmo. E parkë syöshtaga, tjłokwo twara Sbörë tjağlën, beno iyado wlo li kjışhko. Ga tjłokwo ëre tjwłō ara, tjłokwo twara bäm go li kjinmo.

⁷ Tjłokwo twara Sbörë bäm go li, llëbo uunkong shäryara pjlu kjwe ga tjłokwo woyde oblë llëme. ⁸ Gueniyo ìna Sbörë ga nopga li pjlu llëme. Tjłë ga

«Tjlapga tjłë ga

“Dbar tjwe kjwara ga

Israel tjëyoga kong,

Judá tjëyoga kong,

tjłokwo twër kjrina obi tjağlën.

⁹ Dënashko ga ba tjlapgaga,

e orkwo sharor włeni,

ga shiror tek Egipto kjokyo dwayo.

Eshko ga tjłokwo tworor ba kong, beno iyado wlo, gueniyo kolara lok llëme.

E kjışhko ga tja opkjonon ba shwoy dwayo.

E kjışhko ga tjłokwo twër tjağlën li,

e ber tjłokwo tworor ba kong dënashko li dik llëme” ìe.

Tjlapga tjłë obi ga

¹⁰ “Tjłokwo tworor, beno iyado wlo bäm go li, e pjir.

E irgo ga tjłokwo twër Israel tjëyoga kong, ber iyado wlo li eni.

†† Éxodo 25.40.

Bor kjok ilgwekklo li tër ber pjang ba wotjirk li go, tër ber pjang ba pjlugwo go bakoe.

Tja ber ba Sbö,

ga epga ber bor nopga bakoe.

¹¹ Eshko ga tja miyde nopga uunkongdë, nopga tjwlo chira äär jong nopga tjwlo ara go. E kjishko ga eye oblë ping bor tjlokwo go ame, eye ba kjlara ichë bor miydë ame bakoe.

¹² Eshko ga owa pjang ba go li lön ber dret, ga owa li woyoshrer ame" le.» †

¹³ Tjlokwo ère kowara tjaglën kuzong ga miydëy e go ga tjlokwo bäm go li iara beno tjwlo ame. Ga llëye këguë, tjwlo llëm ga wop ä ga jeno pjire.

Sbö u jong kjok ère kjing go

9 Tjlokwo twara Sbörë, beno iyado wlo bäm go li kjibokwoyo goshko ga tjlokwo tak lok oblë oblë, beno Sbö poshrëya sorë li miydoklo, ba u kjok ère kjing go shärye sorë li miydoklo bakoe. ² Eni ga Sbö u shäryara lok kjwara öng kwota go. Roshko kjër jong kjwara, e kowara lok shto zrek. Eshko ga iök shjiy bapkwö jong kjwara, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li tjeng ba ioklo jong li kjing go bakoe. ³ U li roshko shwong iak pjang kara kësbange. E pjlor kalëkong kjër jong kjwara obi, e kowara lok shto zrek anmoyö. ⁴ Eshko ga llëbo lö pjleblë sukklo jong kjwara, shäryak dbur sho shöylör go. Sbö tjlokwo woyoshroklo bapkwö poglo shtik dbur sho shöylör go li jong eshko bakoe. Roshko *maná* tjeng sira, ba bapkwö shäryak dbur sho shöylör go li roy, Aarón kjorkung pönglä weno pjlara li buk eshko, ak kjwangyo goshko tjlokwo twara Sbörë tak lok li tjeng eshko bakoe. ⁵ Tjlokwo woyoshroklo bapkwö li kjing go Sbö parkagaga kjok dogo so sjägä tjok wleniyo li jyäglo tjeng do pjök, ba sjägä jyäglo li tjeng tjlokwo woyoshroklo bapkwö kjing dokklo li kopshko, owa pjang nopga go li löya Sbörë lishko. Eni tjok ga llëye ìer e kjishko wlo ame.

⁶ Llëbo uunkong ère shäryara lok pjir irgo ga dbar kjwobi go ga syöshtagaga Sbö kong nopga kjishko li, ba pak li shärye dloyo öotongshko ga opzrëk jek kjër jong bäm go li roshko. ⁷ Gueniyo eye opzrëk jek kjër jong këm kjwara obi li roshko llëm, syöshtagaga kësbangyo li eröe. Lu pjlobi go ga opzrëk jek eshko pjlaraso döe. Ga opzrëk wlo ga öng srëng söya tjeng ba tjok, llëbo owa shäryara om go li potjwlekklo, llëbo owa shäryara nopgarë miyde löng llëm wleniyo li potjwlekklo bakoe.

⁸ Llëbo uunkong ère shäryara lok eni, tjlokwo twara Sbörë ba kong bäm go li kjishko. Ère go ga shji pïya Sbö Sëyarë ga tjlokwo bäm go li pjang obishko, Sbö u li jong obishko ga eye opzrëk jek shto zrek anmoyö lishko ga äe. ⁹ Eerishko ga miydëy e go ga öng llë tworoy, sho suroy Sbö kong eni ga shji opyë ber löng wotjirk pjlo bek ba bokso e go wlo llëme. ¹⁰ Tjlokwo tak lok bäm ère go ga nopga oppino ië sorë, wë sorë, äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo. Gueniyo tjlokwo li beno tjwlo tjok, äär jong tjlokwo tjaglën li tjweshko jä.

Cristo srëng

¹¹ Gueniyo ga Cristo öör tjän, ga öotong beno shäng syöshtagaga kësbangyo bi kjishko. Llëbo pjlu tjeng eerishko kës li söga erë. E parkë Sbö u jong pjlo bek, pjlu anmoyö lishko. Sbö u ère shäryaga norë llëm, e kjok ère so llëm bakoe. ¹² Cristo opzrëno jek eshkosshko ga öng srëng söra llëm, shwling ushko so srëng söra llëm, sögla wlenggla srëng söra llëm bakoe. Ba srëng onmo lira söra jek ba tjok, ga opzrëno jek shto zrek anmoyö jong eshko li roshko pjlaraso, ber sök eshko iyado wlo. Shji döra bi shdungglo dbo dorko dwayo iyado wlo eni. ¹³ Dënashko ga öng zröra-ba, sho suraba Sbö kong, llëbo owa shäryara li potjwlekklo, ga shwling ushko so srëng, sögla srëng, sögla sho pjono dret, ba pjlungyo, e sguinaba nopga pogo llëbo owa li kjing go, ie ber löng äär Sbö poshrëk ga pjlu wlo. ¹⁴ Cristora pogo llëye dret Sbö bokso. Ga Sbö Sëya dbo go ga optwono Sbö kong, wolono, srëng kwono bi kjishko, owa pjang bi go li löya ber dret wlo. Dënashko ga shji löng wolon wlo, llëbo owa shäryoroy li kjishko. Gueniyo shäryara eni, shji ber löng parkë Sbö Sök Iyado li kong wlo. ¹⁵ Tjlokwo tjaglën li shäryaga beno Cristorë e kjishko. E wolono, nopga rokara Sbörë li döya ba shdungglo tak pjang tjlokwo bäm go li dbo dorko dwayo wlo, llëbo pjlu twe Sbörë ba nopga kong ber iyado wlo lara jlokoyö li kjre lok wlo.

¹⁶ Shji löng së obishko ga shji kjibokwo të, ber shji wolonoshko ga bi llëbo li ber ë kong li miydoklo wlo. Tjlokwo tjaglën ère, e so kjibokwo e kjoyoe. Kjibokwo li tjwlo tjok wlo ga woyde ga ba taga wolono guing. Shäng së obishko ga kjibokwo li tjwlo llëme. ¹⁸ E kjishko ga tjlokwo twara Sbörë bäm go li, e tjwlo tjok wlo ga woydara ga öng llë zrökoba, srëng li kwongoba wlo. ¹⁹ Tjlokwo uunkong tara kjok ilgwekklo kjibokwoyo go li lara Moisésdë nopga kong pjirshko ga sögla wlenggla srëng kjrara sira, shwling ushko so srëng kjrara sira, ga pjöyikong li rorwara di tjok. E irgo ga kjor so shkwë sho kjoyo kowo kjrara kjlobö, pjirra öng wlep ushko so zok pjlo srëzrën go, pöra srëng rorwak di tjok li go, ga sguina kjok ilgwekklo kjibokwoyo li kjing go, nopga uunkong li kjing go bakoe. ²⁰ Eshko ga tjle ga «Tjlokwo ère lara Sbörë, beno iyado wlo, shäryëmi wlo. Srëng ère kjishko ga tjlokwo li ber tjwlo tjok» †† ìe. ²¹ Srëng li sguina Sbö u jong eshko li kjing go, ba llëkso bokso tjeng eshko kës li kjing go bakoe. ²² Srëng kwono llëm ga owa pjang nopga go li löya Sbörë llëme. E kjishko ga epga ichara kjok ilgwekklo lirë llëbo ie ber tjeng dboy Sbö kong wlo ga woyde ga shärye srëng go. Epga ichara ba shäryë eni llëbo uunkong tjok seke.

²³ Llëbo uunkong ère, e llëbo tjeng kjok dogo li jyäglo. E kjishko ga woydara ga ie ber tjeng dboy Sbö kong eni. Gueniyo llëbo tjeng kjok dogo li ber tjeng dboy Sbö kong wlo ga woyde ga shärye llëbo tjwlo ara, öng kjinmo li go. ²⁴ Sbö u jong kjok ère kjing go li, e Sbö u jlokoyö li jyäglo, e shäryaga norë bakoe. Cristo

† Jeremías 31.31-34.

†† Éxodo 24.8.

opzrëno e roshko llëm, opzrëno jek Sbö u jong kjok dogo li roshko, ga beno shäng eshko Sbö bokshto, shji kjimte wlo. ²⁵ Lu pjlobi ga syöshtagaga këskaçyo opzrëk jek shto zrek anmoyö li roshko, ga öng srëng söya jek ba tjok. Cristora opzrëno jek pjlaraso döe. ²⁶ Eni llëm kjwe ga woyde ga zrökoba kop ara, kjok ère shäryara Sbörë tek lëkong. Gueniyo weno shäng pjlaraso iyado wlo, optwono wolono, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo. ²⁷ Shji nopga wolon pjlaraso wlo. E irgo ga shji ilgweya Sbörë wlo. ²⁸ Eni wleni ga Cristo wolono pjlaraso, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo. Ga llono ga wen jek pjlara obi, gueniyo tjwe shäng owa pjang nopga go li löngga llëm, tjwe shäng ba koshagaga löng li döga shara.

Cristo wolono pjlaraso, nopga uunkong kjishko

10 Kjok ilgwekklo tara Moisésdë li, e llëbo wen tjwe pjlu li jyäglö eröe. Llëbo wen tjwe pjlu li, e oblë. E kjishko ga lu pjlobi go ga nopga öng zrök, sho suk, pjë dret Sbö poshrëkklo, tak pjang kjok ilgwekklo go sorë li eni ëmdë ga ëye ie ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. ² Epga, owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret iyado wlo kjwe ga beno löng pogo llëye dret Sbö bokso. Eni kjwe ga öng zröya, sho suya ame ga pjluë. ³ Mi-ga owa pjang oba go li löya Sbörë ber dret, sögla ilgwoklë srëng kjishko llëm, shwiling ushko so srëng kjishko llëm bakoe. E kjishko ga öng zröya, sho suya lu pjlobi go. E ber epga pogo llëbo owa tjok li miydoklo.

⁵ E kjishko ga Cristo shrono shäng kjok ère kjing goshko ga tjilë Sbö kong ga

«Öng zröraba, sho suraba bop kong li woydorop llëm, llëbo twaraba bop kong li woydorop llëm bakoe.

E äska doyo posharyorop bor kong.

⁶ Öng zröraba, sho suraba, pjono dret bop poshrëkklo li,

öng zröraba, sho suraba, llëbo owa shäryaraba li potjwlëkklo li,

e beno pjlu bop kong llëme.

⁷ E kjishko ga tja tjilë ga «Sbö, tja shäng na, ga tja shrono shäng llëye woydëp ga shäryër li, e shäryaga, tak pjang bor kjishko bop kjibokwo go sorë li eni" lër eni» le. †

⁸ Bäm go ga tjilë ga «Öng zröraba, sho suraba bop kong li, llëbo twaraba bop kong li, öng zröraba, sho suraba, pjono dret bop poshrëkklo li, öng zröraba, sho suraba, llëbo owa shäryaraba li potjwlëkklo li, e woydorop llëm, beno pjlu bop kong llëm bakoe» le eni. Tjilëno eni, epga ichara kjok ilgwekklo lirë ba shäryë eni gueniyo. ⁹ E irgo ga tjilë ga «Tja shäng na, ga tja shrono shäng llëye woydëp ga shäryër li, e shäryaga» le eni. Eni ga tjilëkwo twara Sbörë bäm go li kjara, äska tjilëkwo tjaglën li shärye wlo. ¹⁰ Eni ga Jesucristo wolono pjlaraso nopga uunkong kjishko, woydara Sbörë sorë li eni. Ga shji iara Sbörë beno tjeng dboy ba kong e kjishko.

¹¹ Syöshtagaga Sbö kong li, ba pak li shärye lok dbar kjwobi go, öng zröya, sho suya Sbö kong, owa pjang

nopga go li löya Sbörë e kjishko llëm gueniyo.

¹² Gueniyo syöshtaga bi kong lira wolono pjlaraso, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo pjirshko ga öötong sirkeno sök Sbö orkwo këlëkong. ¹³ Eshko tek lëkong ga beno sök ba moskwoga zana Sbörë pjir guing, ga twara beno ba kong iche wlo li koshë. ¹⁴ Wolono pjlaraso kuzong ga nopga ie ber tjeng dboy Sbö kong li iara beno pjlo bek Sbö bokso iyado wlo.

¹⁵ Sbö Sëya tjilëno bi kong ère kjishko bakoe. Tjilë ga ¹⁶ «Tjilëkwo tworor, beno iyado wlo bäm go li, e pjir.

E irgo ga tjilëkwo lër ba kong jilëkoyo li eni.

Bor kjok ilgwekklo li tër ber pjang ba pjlugwo go, tër ber pjang ba wotjilëk li go bakoe» le. ††

¹⁷ Ga tjilë obi ga

«Llëbo owa shäryara lok li, e woyoshrër ame» le. ‡

¹⁸ Eni ga owa pjang bi go li löna Sbörë beno dret eni kuzong ga öng zröy, sho suy, llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo ame.

Shji mär Sbö go iyado wlo

¹⁹ Eni ga pjeyoga, Jesús srëng li kjishko ga shji opzrëk jek shto zrek anmoyö lishko ga pjlu, llëye bangkjrey llëme. ²⁰ E wolono li, e irbo tjaglën wleni, ga e go ga shji jek äär Sbö sök lishko ga pjlu, shwong pjang kës-bang li pjlor kalëkong.

²¹ Cristo öötong beno shäng syöshtaga kësbangyo, shji Sbö nopga kjishko. ²² Shji iara beno pjlo bek Sbö bokso, bi wotjilëk owa li kjing go srëng sguing wleni, bi doyo wak pjir di drëpdrë go wleni bakoe. E kjishko ga shji to Sbö shwoy, shji mär ba go jilëkoyo. ²³ Tjilëkwo la-ga bi kong jilëkoyo li, llëye le li shärye eni. E kjishko ga woyde ga llëye koshë löng li lëy ga miydëy ga eni jilëkoyo. ²⁴ Shji ëng kjimtë kar kar, shji oblë woydë ara wlo, shji llëbo pjlu shäryë wlo bakoe. ²⁵ No kjone kjone tön ëng tjok ame. Shjira omshäryë eni llëm, shji tön ëng tjok, shji ëng kjimtë dbokjre wlo dey. Iy ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo li döro ga woyde ga shäryëy eni jek këgong këgong.

²⁶ Tjilëkwo bek li miydoroy pjir ga shji jëk löng llëbo owa shäryë obi wleni ga llëbo zröy ber llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo wlo oblë drete. ²⁷ Shäryoroy eni wleni ga miydëy ga shji ber löng ilgweya, shdüya Sbörë iök pjë jong ri ri li go, ba wloyoga tjok li koshë erä. ²⁸ Dënashko ga ëye, kjok ilgwekklo tara Moisésdë li kolë woydë llëm ga tga pjökde, myare dö ga zröya lok jekdo, songe le llëme. Ba shdungglo li kjange. Gueniyo ëye, Sbö Wa tjilëkwo li kolë woydë llëm, e wolono, srëng kwono li iara beno tjwilö llëm, ga Sbö Sëya wotjilëno ba kjimtë lara, gueniyo kar läywara owa ga ba shdungglo li ber kjang e kjinmo. ³⁰ Miydëy ga Sbö tjilëno ga «Ëye llëbo owa shäryono ga ilgweya ber tjarë, shdungga ber tjarë bakoe.» †† Ga tjilëno obi ga «Tjlapga, e ber ba nopga ba tya li ilgweya.» †††1 Sbö sök iyado. Ëye lon ba wloshko, shdüya wlo ga e ba kong ga llëbo pjlu llëme.

†† Jeremías 31.33. ‡ Jeremías 31.34. †† Deuteronomio 32.35. †† Deuteronomio 32.36; Salmo 135.14.

† Salmo 40.6-8.

³² Tjǎkwo kuromi, kjrromi kjwǎeshko ga llēbo weno bomi kong owa kēs ĩi, e woyoshrozĭa. Eshko ga kuromi kjange. ³³ Olō ga pjāy ĩāywaraba owa nopga uunkong boksho, pjāy shdunaba ara eni bakoe. Ga bomi pjeyoga kong llēbo shāryaraba eni ĩi ĩnōmi ga pjāy tōno ba tjok, llēye bangkjrromi llēme. ³⁴ Sbō nopga löng kjērshko ĩi † songe ĩoromi. Bomi llēbo dōraba bomi shjiryoshko ga kuromi löng wopjĭlū, miydoromi ga pjāy llēbo tjeng kjok dogo pjĭlū anmoyō, pjir llēm wleniyo kjĭshko.

³⁵ Eni ga pjāy wosonkē llēm, pjāy mār Sbō go ĩyado dey. Shāryoromi eni ga pjāy potjwǎeya ara. ³⁶ Llēye wen bomi kong owa ga kumi kjange. Eni ga llēye woyde Sbōrē ĩi shāryoromi eni ga llēye twe ba nopga kong ĩara ĩi, e kjrēmi jĭōkoyo, ³⁷ tak pjang ba tjǎkwo go sorē ĩi eni. Tjĭēno beno eni:

«Ĕye tjwe ĩe ga tjwe jĭōkoyo,
tjwe dōrōe.

³⁸ Ĕye mār bor go ga
era ber pjĭo bek bor bokso.

Gueniyo mār bor go ame wleni ga
tja ber shāng wopjĭlū ba tjok llēme.» ††

³⁹ No kjone kjone mār ba go ame, ga ĩlono ga pjir. Shji baĭya dik llēme. Shji mār ber löng ba go, ga ĩlono ga shji dār.

Shji mār Sbō go

11 Shji mār Sbō goshko ga llēye ĩgōy llēm ĩi, e koshēy, ga miydēy ga ĩlono ga shāryē eni jĭōkoyo lēy. ² Bi tjĭāpgaga tek dēnashko so mār ba go kjĭshko ga Sbō beno wopjĭlū ba tjok.

³ Shji mār Sbō go kjĭshko ga miydēy ga kjok shāryara uunkong ba tjǎkwo go, llēbo ĩy löng ĩi shāryara llēbo ĩgōy llēm ĩi go.

⁴ Dēnashko ga Abel mār Sbō go kjĭshko ga llēbo sura ba kong pjĭlū, llēbo sura Caĭndē ĩi kjinmo. Mār ba go kjĭshko ga beno pjĭo bek ba bokso, ga Sbō beno wopjĭlū ba tjok, llēbo sura ĩi tjok bakoe. Ga wolono ěmdē ga mār ba go kjĭshko ga shji opping ba go ga pjĭlū obi.

⁵ Dēnashko ga Enoc mār Sbō go kjĭshko ga to sōra kjok ěre kjing go dwayo, wolono llēme. Wlēnaba llēm, sōra kjĭshko. Sōyde llēm obishko ga llēbo shāryara beno pjĭlū Sbō kong. ⁶ Ĕye mār Sbō go llēm ga llēbo shārye ber pjĭlū ba kong ga āe. Ĕye āār Sbō shwoy wĭo ga woyde ga woyotjĭĭya ga sōk jĭōe ĩe guing, woyde ga woyotjĭĭya ga ěye omwǎk ga potjwǎeya jĭōe ĩe guing bakoe.

⁷ Dēnashko ga Noé mār Sbō go kjĭshko ga Sbō tjĭēno ba kong llēbo ĩyde llēm obi ĩi kjĭshkoshko ga tjǎkwo kjrara, Sbō bangkjrara, ga kjoyong shāryara kēsbang, ba pjeyoga dōkkĭo. Eni ga nopga löng kjok ěre kjing go ĩi ĩara beno löng shdūya Sbōrē wĭo, gueniyo Noéra ĩara beno pjĭo bek ba bokso.

⁸ Dēnashko ga Abraham mār Sbō go kjĭshko ga ĩchara to kjok shto oblē twe ber ba kong ĩishkoshko ga kolāra, ga to kjone miydara llēm ěmdē ga opshino

† SBŌ NOPGA LÖNG KJĔRSHKO ĩe ĩi, e SBŌ NOPGA LÖNG KJĔRSHKO MĀR JĔSŪS GO KJĔSHKO ĩi ĩokĭo. †† Habacuc 2.3-4.

jeke. ⁹ Ga mār Sbō go kjĭshko ga öötong beno sōk kjok twe ba kong ĩara ĩishko, no shto oblē so wleni. Kjok buk kjrina kjok dogo, shāryaga Sbōrē ber ĩyado wĭo. Kjok ĩi koshara Abrahamdē, āār ber sōk eshko wĭo. E kjĭshko ga sōk kjok ěre kjing go obishko ga beno sōk kjok shto oblē oblē u shāryak öng kwota go roshko. Ba wa Isaac, ba tjēr Jacob, e omshāryono eni bako, tjǎkwo ĩara Sbōrē Abraham kong jĭōkoyo ĩi twara ba kong ĩok eni bako kjĭshko. ¹¹ Ga Abraham mār Sbō go kjĭshko ga tjĭāblāshko ga ba boy Sara kjrōng ěmdē ga wa buk kjĭlāra. Wa twe ba kong ĩara Sbōrē ba kong jĭōkoyoshko ga tjǎkwo kjrara domer ĩirē, miydara ga llēye ĩe ĩi shārye eni ĩyado kjĭshko. ¹² Eni ga luyo ara, wolono to ěmdē ga ba tjēyo tek beno ba irgo ĩi shdōk-tong trāk llēm, dbala ĩok kjokwo go wleni, ĩa sho tjeng dlung kjako wleni bakoe.

¹³ Nopga uunkong ěre wolonoshko ga llēbo twe Sbōrē ba kong ĩe jĭōkoyo ĩi kjrara ĩok llēme. Gueniyo mār Sbō go kjĭshko ga ĩna ĩok pjola dwayo wleni, ga beno löng wopjĭlū e kjĭshko. Löng kjok ěre kjing go obishko ga tjĭē oba kong ga epga om go ĩi shto oblē so wleni, kjok ěre so llēme ĩe löng eni. ¹⁴ Miydēy e go ga to löng kjok wǎk, ber baĭya jĭōkoyo wĭo. ¹⁵ Tek opshino kjokyo baĭya ĩi woyotjĭĭyde löng kjwe ga san jek irōng obi ga pjĭlūe. ¹⁶ Gueniyo kjok buk kjrina kjok dogo pjĭlū anmoyō wleniyo ĩi wǎyde löng. E kjĭshko ga kjok shāryara Sbōrē ba kong eni, ga «Pja borwa Sbō» ĩe ĩok ba kongshko ga ĩōkyokjre Sbōrē llēme.

¹⁷ Abraham mār ba go jĭōkoyore miyde Sbōrē wĭo ga ĩchara ba wa kjĭlaraso ĩi zrōk, sho suk ba kong, ba tjĭkkĭo. Bām go ga Sbō tjĭē ba kong jĭōkoyo ga «Isaac tjēyo tek ber ba irgo ĩi ber bop tjēyo jĭōkoyo erōe» ‡ ĩe. Eni ěmdē ga mār Sbō go kjĭshko ga wotjĭĭno ba zrōk ĩara. ¹⁹ Wotjĭĭk ga woshre Sbōrē irōng obi ga pjĭlūe ĩe, ga wĭokjrara irōng obi, wolono, woshrara irōng obi wleni.

²⁰ Dēnashko ga Isaac mār Sbō go kjĭshko ga tjĭēno beno pjĭlū ba wapga Jacob, Esaú kong, llēye wen ba kong ĩlono ĩi kjĭshko.

²¹ Dēnashko ga Jacob mār Sbō go kjĭshko ga wolon dōrōshko ga tjĭēno beno pjĭlū José wapga kong. Eshko ga kojono shāng ba kjorkung go, ga Sbō poshrēra.

²² Dēnashko ga José mār Sbō go kjĭshko ga wolon dōrōshko ga Israel tjēyoga ĩchara beno ba doyo sōk ba tjok, epga opshik jek Egipto kjokyo dwayo dbaryo ĩishko.

²³ Dēnashko ga Moisés data, mekē, e mār Sbō go kjĭshko ga chida ĩi jnena öötong mogĭo mya. ĩna ĩok ga wolēsowa, ga tjǎkwo ĩara pjĭlurē ĩi bangkjrara ĩok llēme.

²⁴ Moisés mār Sbō go kjĭshko ga öötong kēguē ga kuna pjĭlū wa walē ĩirē ěmdē ga woydara ga kowēba ba wa llēme. ²⁵ Woydara ga ber shāng wopjĭlū dbar kjwōbō, llēbo owa shāryara kjĭshko llēme. Eni ga opyono beno shāng shdungoba Sbō nopga tjok shara.

²⁶ Beno shāng potjwǎeya Sbōrē ĩi koshē. E kjĭshko ga ba kong ga shdungoba Cristo kjĭshko ĩi tjwǎo ara, llēbo

‡ Génesis 21.12.

tjwĩõ ara tjeng Egipto kjokyo kës li kjinmo. ²⁷ Mār Sbõ go kjĩshko ga to Egipto kjokyo dwayo, pjũu iirkë ba kong li bangkjrara lĩeme. Eshko ga miyde ga Sbõ ĩgõy lĩem li jëk shãng ba tjok. E kjĩshko ga sano irõng lĩeme.

²⁸ Mār Sbõ go kjĩshko ga Israel tjëyoga dõktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkĩlo li shãryara, ga nopga ichara õng wĩep ushko so zrõk, ga srëng sguing u bãng bãng worbo shakkĩlo li go, Israel wapga domer-ga bãm ĩyo li zrõya no pjiga lirë lĩem wĩlo.

²⁹ Dënashko ga Israel tjëyoga mār Sbõ go kjĩshko ga dipzono tek Dlung Srëzrën kjwo na lëkong, jëk lõng kjok dogro kjing go wĩeni. Gueniyo Egipto sopga omshãryë eni wĩlo ĩarashko ga shteno lok drete. ³⁰ Ga Israel tjëyoga mār Sbõ go kjĩshko ga dbar kjwobi go ga Jericõ kjokyo kopjrina lok pjiribri shtõk õõtong dbargwo kjãk (7). E irgo ga kjok li kjëryo shãryak ak go li dloktong, sho ter lõno tõshko.

³¹ Eshko ga walë shãng kjĩlara ko Rajab, to shãng opsoynek domer-ga oblë oblë kong wĩeniyo. Mār Sbõ go kjĩshko ga kjok ĩgaga õõtong ba shwoy li wĩokjrara. E kjĩshko ga nopga Sbõ kolono lĩem li zrõrabashko ga era zrõraba lĩeme.

³² ¿Lĩeye ĩer obi ga pjũũ? Dbar tjok obi kjwe ga Gedeõn, Barac, Sansõn, Jeftë, David, Samuel, Sbõ tjĩõkwo ĩagaga, e ĩanyotkër bomi kong bakoe. ³³ Mār Sbõ go kjĩshko ga lĩebo shãryara ba kong oblë oblëe. Kjone kjone ëngkjwono pjũpuga dbo ara wĩeniyo tjok, ga zanae. Kjone kjone nopga ichono pjĩlo bek. Kjone kjone, lĩebo twe Sbõrë ba kong ĩara jĩõkoyo li kjrara. Kjone kjone dbong kjamo lĩino. ³⁴ Kjone kjone, iõk pjë jong trãk lĩem ga sjëra. Kjone kjone zrõkoba drõng go lëbashko ga dõktonge. Kjone kjone dbo lĩem ga õõtong beno dbo ara. Kjone kjone ëngkjwëshko ga dbokjrano ara. Kjone kjone, ëngkjwagaga shto oblë so zana songe. ³⁵ Walëga kjone kjone, ba pjeyoga wolono li woshrono irõng obi.

Kjone kjone shdunaba ara, ga zrõraba, gueniyo opdõk woydë lĩem, lĩono ga woshre Sbõrë irõng obi li ber pjũũ anmoyõ ba kong wĩlo. ³⁶ Kjone kjone ĩãywaraba owa, shporaba no shpokkĩlo go bakoe. Kjone kjone pjiriraba drõng sho go, iaraba beno lõng kjërshko.

³⁷ Kjone kjone zrõraba ak go. Kjone kjone zaraba tas do worbëshko. Kjone kjone zrõraba drõng go. Kjone kjone to lõng ĩlaw pogo, doyono õng kwota go, dbur lĩem, shdunaba ara, wosong ĩyado. ³⁸ Nopga eniyo tjwĩõ ara, nopga Sbõ miydë lĩem wĩeniyo li kjinmo anmoyõ. To lõng kjok dogro no lĩemshko, dũp go bakoe. Beno lõng guëng jong õõng roshko, klung õõng roshko bakoe.

³⁹ Nopga uunkong ëre mār Sbõ go kjĩshko ga Sbõ beno wopjũũ ba tjok, gueniyo lĩebo twe Sbõrë ba kong ĩara jĩõkoyo li kjrara lĩeme. ⁴⁰ Shãryono eni, woydara Sbõrë ga lĩebo ber bi kong pjũũ anmoyõ kjĩshko. Epga ie woydë ber pjĩlo bek ba bokso, gueniyo ie woydë ber eni bi tjok bakoe.

Sbõ, ba wapga ĩlgweya

12 Epga mār Sbõ go kjĩshko ga pak twara ba kong li shãryara lõk pjire. Shji opping mār Sbõ go ba kjĩshko ga pjũũ. E kjĩshko ga pak twara bi kong li shãryëy äär jong ba dbo go, shji sjen lĩeme. Lĩebo lõk bi go kwing ara, bi sënggĩlo wĩeni li dõy, ga rayëy. Lĩebo owa, shji iche jëk pjũũ lĩem li rayëy bakoe. ² Jesús woyotjĩyde ërõe. Bi iaga ber lõng mār Sbõ go li e, ga shji mār ber lõng ba go ĩyado ba kjĩshko bakoe. Lõk pjang kjĩõs goshko ga kura kjinge. Wolon eni li lõkyo ara ëmdë ga lõkyotkara lĩeme. Lĩono ga ber shãng wopjũũ sorë li woyotjĩyde pjang ërõe. E irgo ga õõtong sirkeno sõk Sbõ tjok, ba orkwo këlëkong. ³ Lĩebo shãryara nopga owarë ba kong ara ga kura kjinge. Eni ga e woyotjĩrĩ ĩyado, pjãy sjen lĩem wĩlo, pjãy wosonkë lĩem wĩlo bakoe.

⁴ Pjãy drõn lõng ara, pjãy opkjë lĩebo owa ĩshko dwayo wĩlo, gueniyo pjãy zrõydëba e kjĩshko lĩem obi.

⁵ Gueniyo tjĩõkwo ĩara Sbõrë beno ba wapga kong kjirina. E woyojeromi tjãn. Tjĩõno beno eni:

«Pja bor wa.

Ëye woyde Tjĩapgarë ara ga ĩlgweya, opping wĩlo.

Ëye kjrara beno ba wa wĩeni ga shdũya.

E kjĩshko ga pja ĩlgweyashko ga ios ber tjwĩõ ara, pja opping wĩlo.

Pja wĩõyashko ga

pja wosonkë lĩeme.» †

⁷ Wapga uunkong ĩlgweya ba datarë, opping wĩlo. Eni ga lĩebo wen bomi kong owashko ga miydozĩ ga pjãy ĩlgweya Sbõrë shãng, pjãy opping wĩlo. Shãrye bomi kong eni, pjãy ba wapga kjĩshko. ⁸ Ba wapga ĩlgweya uunkong. Eni ga pjãy ĩlgweya lĩem wĩeni ga pjãy ba wapga jĩõkoyo lĩeme. ⁹ Bi dataga lõng kjok ëre kjing go ĩi, shji ĩlgweya, ga bangkjrëy e kjĩshko. Eni ga shji ĩlgweya bi Data, bi iaga beno lõng së jĩõkoyo lirëshko ga woyde ga kolëy. ¹⁰ Shji ĩlgwera bi dataga lõng kjok ëre kjing go lirë dbar kjwõbõ, woydara ga ber pjũũ bi kong kjĩshko. Gueniyo shji ĩlgweya Sbõrëshko ga era pjũũ bi kong ĩyado, shji äär ber lõng pjĩlo bek bãiya dik wĩlo.

¹¹ Shji ĩlgwekobashko ga shji lõng wopjũũ lĩem, shji lõng woowa. Gueniyo shji oppino e go wĩeni ga shji ie ber lõng jëk pjĩlo bek, wĩep bakoe.

¹² E kjĩshko ga pjãy opyos wokjang, pjãy so no jëk ga dre dbo lĩem, kjrëk kjrëk erä li kjoyo lĩem wĩlo. ¹³ Pjãy wotjĩrk jëk pjĩlo bek erä, nopga mār Sbõ go jĩõkoyo lĩem li opping jëk pjĩlo bek wĩlo, e raye lĩem wĩlo.

Sbõ tjĩõkwo kuy yõtso

¹⁴ Pjãy drõn ëe, pjãy ber lõng wĩep nopga uunkong tjok wĩlo. Pjãy jëk pjĩlo bek erä. Lĩem ga Tjĩapga ĩmi lĩeme. ¹⁵ Sbõ wopjũũ li wĩokjrozĩ pjãy uunkongdë, rayëmi lĩeme. Pjãy kjĩlara wotjĩrk owa wĩeni ga nopga ara iche wotjĩrk owa eni bako ga pjũũ. Pjãy sjëk, e shãryë eni lĩem wĩlo. ¹⁶ Shji orkwosmono ë tjok lĩem ga shji pë ba tjok lĩeme. Sbõ bangkjrözĩ. Shji opshãryë Esau dik

† Proverbios 3.11-12.

İlëm bakoe. Dënashko ga Sbö bangkjrara İlëm kuzong ga ba wa këguëyo shtoyo İi soynena dİi kjrına kİřshko.

¹⁷ Miydëmi pİlú ga e irgo ga woydara ga ba data tİlë ber pİlú ba kong, gueniyo İİö İara İlëme. Sİatong ara ëmdë ga İlëye shäryara İi kİlöpse obi ga äe.

¹⁸ Pİäy öötong İöng Sbö shwoy, İsrail tİëyoga dik İlëme. Epga öötong İöng dİup jong kİwara İshko. Dİup İi porwako İlëm, pİë jong ri ri bakoe. Eshko ga kİok ro yët, pİluk ara bakoe. ¹⁹ Wİi pİlukyo kura İok. Eshko ga Sbö tİlë ba kong İok ga «Ëye dİup jong ëre porwono ga e zrökkö jekdo ak go, öng İlë ëmdë ga omporwono ga e zrökkö eni bakoe» † İe. Kuya İok ga bangkjrara İok ara, tİlökwo beno ba kong kİang anmoyö kİřshko. E kİřshko ga kİloshtono İok ara, İlëye İe ba kong ame wİo.

²¹ Moİsës ëmdë ga İlëye İna İi bangkjrara ara bakoe. Tİlë ga «Bangkİrër shäng dete erä» †† İe.

²² Gueniyo kİok buk kİjrına kİok dogo ko Jerusalën, e buk Sİön dİupyo jong eshko İi go. Kİok ëre, e Sbö Sök İyado İi İ. Eshko ga ba parkagaga kİok dogo so töno İöng träk İlëm, wopİlúe. Pİäyda öötong İöng kİok eshko wİeni. ²³ Jesús tİlökwo kİragaga woyde Sbörë ara wİeniyo İöng eshko uunkong, ko tak İok kİok dogo İi epga. Ga pİäy töno beno tİeng ba tİok İok eshko Sbö boksho wİeni. Nopga uunkong İlgwega İi e. Nopga jëktong İöng pİlo bek dënashko İi İara Sbörë beno pİlo bek ba bokso, ga ba sëya İi İöng eshko. Ga pİäy töno beno tİeng ba tİok wİeni. ²⁴ Pİäy öötong İöng Jesús shwoy wİeni bakoe. Tİlökwo tİaglën shäryaga İi e. Ba srëng kwona İi kİroromi, owa pİang bomi go İi İöya Sbörë ber dret e kİřshko wİo. Srëng ëre tİwİö ara, Abel İ İi kİjnmo.

²⁵ Pİäy sİeke. Sbö tİlë bomi kongshko ga kuzİ yİtso. Dënashko ga tİlëno İsrail tİëyoga kong kİok ëre kİing go dwayoshko ga kura İok İlëm kuzong ga epga shduna. Eni ga tİlë bi kong kİok dogo dwayoshko ga kuy İlëm wİeni ga İlökoyo ga shİi shdūya bakoe.

²⁶ Tİlëno dënashkoshko ga kİlung İano jek dete erä. Gueniyo eerishko ga tİlë bi kong İlökoyo ga «İlono ga kİlung İer İan jek obi, kİopkwo İer İan eni bakoe» İe.

²⁷ Miydëy e go ga kİok shäryara kës İi, e kİe eshko, gueniyo İlëbo wir İlëm İi, era ber İyadoe.

²⁸ Sbö sök no pİlūyo İyado kİokyo İi, e wir İlëme. Ga İlono ga shİi äär ber İöng eshko İyado wİo. E kİřshko ga shİi wopİlú ba tİok dey, ga woyde ga poshrëy, bangkİrëy, woyde sorë İi eni. ²⁹ «Bi Sbö, e İök kİok pİkkİlo wİeni.» †

Kİibokwo pİrİzİong

13 Pİäy ëng woydos ara kar kar, epenga dö wİeni İyado. ² Nopga miydëmi İlëm wİeniyo äär bomi shwoyshko ga wİokİroZİ İöng wopİlúe. No kİone kİone omshäryono Sbö parkagaga kİok dogo so kong eni, miydara İok İlëm gueniyo. ³ Nopga İöng kİërshko İi †† woyoshroZİ, pİäy İöng ba tİok eshko wİeni. Nopga

† Éxodo 19.12-13. †† Deuteronomio 9.19. ‡ Deuteronomio 4.24. †† NOPGA İÖNG KİËRSHKO İE İI, E NOPGA İÖNG ESHKO MÄR JESÚS GO KİřSHKO İI İÖKİO.

shdungoba İöng İi woyoshroZİ, pİäy shdungoba İöng ba tİok wİeni.

⁴ Pİäy orkwosmok İöng pİir, tİlökwo İoromi ëng kong İlökoyo İi bangkİroZİa. Pİäy pë bomi İanma, bomi boy tİok eröe. Ëye pë no orkwosmono ba tİok İlëm İi tİok ga shdūya Sbörë.

⁵ Sbö tİlëno bi kong ga

«Pİäy rayër İlëm,
pİäy kİimtër İyado» †† İe.

E kİřshko ga shİi dbur woydë ara İlëm, pİäy wopİlú tİeng İi tİok dey. ⁶ Eni ga shİi tİlë ga «Tİlapga, e bor kİimtaga.

E kİřshko ga

İlëye shärye nopgarë bor kong İi,
e bangkİrër İlëme» ††† İey eni.

⁷ Sbö tİlökwo roy İara bomi kägäyogarë bomi kong. E kİřshko ga epga woyoshroZİa. Epga jëktong İöng mÄr Sbö go sorë İi, e woyotİlİZİ, ga pİäy omshäryos eni bakoe.

⁸ Jesucristo, e dënashko sorë ga eerishko ga eni, ga ber eni İyado. ⁹ E kİřshko ga tİlökwo oblë İëba bomi kongshko ga İlö İëmi İlëme. Shİi dbo ara wİo ga woyde ga shİi mÄr Sbö wopİlú İi go, shİi mÄr kİok İlgwekkİo, shİi iche dİi oblë oblë uë İlëm İi go İlëme. Era İlëno İlëme. ¹⁰ Syöshtagaga Sbö kong ba pİeyoga kİřshko parkë İöng Sbö u jong İi, öng zröya, sho suya Sbö kongshko ga sİëngna İi ue İok ga pİlúe. Jesús, e bi kong öng zröraba, sho suraba Sbö kong wİeni, gueniyo e ber syöshtagaga İi kong İlëme.

¹¹ Syöshtaga kësbangyo opzrëk jek shto zrek anmoyö roshkoshko ga öng zröra İi srëng söya jek ba tİok, İlëbo owa shäryara nopgarë İi potİwİëkkİo, gueniyo öng doyo beno tİeng İi sökoba pİjola, sukoba u İlëmshko.

¹² Eni wİeni ga Jesús, e söraba jek kİok eshko İi kİjoko shwo İëkong, ga shdunaba, zröraba u İlëmshko bako, nopga İe ber İöng pİlo bek Sbö bokso ba srëng go wİo.

¹³ Ëye wİlono eni ga İökoyo ara İëba. Woyde ga shİi to jek ba shwoy, shİi İäywëba owa e kİřshko gueniyo.

¹⁴ Kİok ëre kİing go ga shİi kİok buk İyado wİo drete. Gueniyo shİi İöng kİok eniyo tİwe İi koshë.

¹⁵ E kİřshko ga shİi kİimtaga ber Jesúsdë, Sbö poshrëy İyado wİo, shİi mÄr Cristo go İey İyado wİo bakoe. E ba kong ga öng zröröy, sho suroy, pİjono dret ba poshrëkkİo wİeni. ¹⁶ Gueniyo İlëbo pİlú shäryozİ İyado, oblë kİimtoZİ bomi İlëbo İi go İyado bakoe. Shäryoroy eni İi, e Sbö kong ga öng zröröy, sho suroy, pİjono dret ba poshrëkkİo wİeni.

¹⁷ Sbö tİlökwo kİraga kägäyoga, e koİozİa. Epga İara Sbörë beno İöng bomi daga, ga İlono ga iche ba dboryë, İlëbo shäryara kës İi kİřshko. Epga koİozİ, ba pak İi shärye İok wopİlú wİo. Eni İlëm ga ba pak İi ber kİang ba kong, ga era ber pİlú bomi kong İlëme.

¹⁸ Pİäy syöshtos Sbö kong borwa kİřshko. Miydërwa pİlú ga tİawa opshäryë İöng pİlo bek Sbö bokso İërwa eni borwa pİlúshko, ga tİawa drön ara, İlëbo pİlú miydërwa İi shäryërwa eni İyado wİo. ¹⁹ Rokër bomi kong

†† Deuteronomio 31.6. ††† Salmo 118.6-7.

ga pjāy syōshtos Sbō kong, tja kjimte jek bomi ĩk wop ā irōng obi wlo.

²⁰ Bi Tjāpaga Jesucristo wolonoshko ga woshrara Sbōrē irōng obi, ga ba srēng kwona li go ga tjōkwo shāryara kjrina, ber ĩyado wlo. Ōng wļēp ushko so da-ga kēsbang li e. Shji iaga ber lōng wļēp li e bakoe. Eni ga rokēr ba kong ga ²¹ llēbo twe bomi kong uunkong, llēye woyde ga shāryēmi wlo li shāryēmi ga pjū wlo. Rokēr ba kong obi ga Jesucristo kjīshko ga llēye shārye woydē borwa tjok li, e shārye eni. Jesucristo, e poshrēy, iēy ber kēsbang, tjwō ara ĩyado wlo. Ber eni.

²² Pjeyoga, kjibokwo toror bomi kong ēre, pjāy dbokjrē e go wlo, ga kjibokwo ēre tjōkwoyo ara llēme. Eni ga rokēr bomi kong ga tjōkwo kjrozīa.

²³ Bi kjlāra Timoteo, e dōktong kjērshko dwayo tjān. ĩēr bomi kong miydēmi wlo. Tjwe irōng māling ga sōr jek bor tjok bomi ĩk.

²⁴ «¿Yonde?» lēmi bomi kāgāyoga kong. «¿Yonde?» lēmi Sbō nopga uunkong kong bakoe.

«¿Pjāy yonde?» le Italia sopga lirē bomi kong.

²⁵ Rokēr Sbō kong ga ba wopjū li kjīshko ga pjāy kjimte ara.

Santiago

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Santiago. Woyotjĩrkoba ga e Jesús lèng lèba. E sök Jerusalén kjokyo, ga parkono shäng Jesús tjĩrkwo kragaga kès li kägäyo. Sbö tjĩrkwo lagaga Jesús äska li tön löng èng tjokshko ga Santiago beno ba kägäyo, tak pjang Hechos 15 go sorè li eni.

Eshko dbaryo ga judfoga ara löng ba kjok baĩya lishko ilèm, öötong beno löng kjok shto oblè oblè shara. Kjibokwo ère tara Santiagorè ba kong lok.

Shji löng sè obishko ga shji mär Jesús go li kjĩshko ga shji shdungoba iyado li tara ba kong. Shji ie Sbörè ber löng shdungoba wlo, shji äär jèk löng pjlo bek ba bokso wlo li tara ba kong. Eni ga woyde ga llèbo wen bi kong owashko ga shji opshgawè e go ilèm li tara ba kong bakoe.

Shji mär Jesús go jĩkoyore miydèy sorè li tara ba kong. Woyde ga shji tjĩlè yõtso li tara ba kong. Sbö bokso ga nopga uunkong tjwĩlò bek, eni ga woyde ga nopga dbur arare, de ilèmde, shji jèk löng pjlu nopga uunkong tjok li tara ba kong bakoe.

1 Kjibokwo ère taga tja Santiagorè. Tja Sbö parkaga, Tjlapga Jesucristo parkaga bakoe.

Israel tjeyoga kringgwo sak kwara kjingsho pjok (12) Jesús tjĩrkwo kragaga shdöktong löng kjok kwang jĩkong, kjibokwo ère ichèr jek bomi kong. Miga lèr bomi kong.

Llèbo wen bi kong owa ara, shji tjĩrkoba ara

² Pjeyoga, llèbo wen bomi kong owa oblè oblè Tjlapga Jesús kjĩshkoshko ga pjäy wopjlu ara anmoyö. ³ Miydèmi pjlu ga pjäy tjĩrkoba, pjäy mär löng Tjlapga li go jĩkoyore miydèba e go wlo. Shäryè enishko ga pjäy opping llèbo owa kuk kjange. ⁴ Pjäy oppino llèbo owa kuk kjang pjir ga pjäy äär ber löng mär Sbö go, woyde sorè li eni. Eshko ga llèye woydèmi ame.

⁵ Pjäy kjok miydè woydè wleni ga rokozĩ Sbö kong, ga twe bomi kong. Shji kjimte woydè jĩkoyore, ga kjok miydè rokèy ba kongshko ga shji wloya llème. ⁶ Gueniyo llèbo rokèmi ba kongshko ga woyotjĩrzi jĩkoyore ga pjäy kjimte, pjäy kjimte llème lèmi llème. Èye llèbo rokè Tjlapga kong, ga wotjĩrk ga kjimte llème lè wleni ga e iöya bakwe pjlukdè llaw pogo dlung kjing go wleni. ⁷ Èye wotjĩrk eni ga kjimte Tjlapgarè llème. ⁸ Nopga eniyo wotjĩrk oblè oblè iyado, llèye woyde li miyde löng llème.

⁹ Sbö nopga llèbo ara llèm wleniyo, woyde ga löng wopjlu, Sbö kong ga tjwĩlò ara kjĩshko. ¹⁰ Sbö nopga löng dbur ara wleniyo, woyde ga löng wotöshko, ilono ga löng ame kjĩshko, kjlo sho lönggwo wleni. ¹¹ Dlo wen tèm kjĩrkè dbo arashko ga kjlo sho zröngtèng, lönggwo lon dret, ber wolèsowa ame. Eni wleni ga

nopga dbur ara wleniyo löng parkè dbur shak wopro ga wolon, ga ber llèye ame.

¹² Èye, llèbo owa wen ba kong kuya kjang ga era ber wopjlu, llèbo owa li kura jek pjir ga ie Sbörè ber sök sè iyado ba tjok kjĩshko. Sbö tjĩlèno jĩkoyore ga èye omwoydè ga ie ber sök eni lara.

¹³ Shji wotjĩrk tjwe llèbo owa shäryè lèyshko ga shji tjĩngga Sbörè lèy llème. Sbö wotjĩrk llèbo owa shäryè llèm, ga èye tjĩya eni llèm bakoe. ¹⁴ Shji tjĩya, llèbo owa shäryè lèyshko ga shji tjĩngga bi wotjĩrk owa lirè.

¹⁵ Eni ga shji wotjĩrk owa kuzong ga llèbo owa li shäryèy. E irgo ga llèbo owa shäryèy jek kègong kègong. Pjirshko ga shji wolon, llèbo owa li kjĩshko.

¹⁶ Pjeyoga, pjäy jyäpgwèba lèba ga jĩlè lèmi llème. ¹⁷ Llèbo pjlu li, llèbo pjlo bek li, e twaga Data Sbörè bi kong uunkong. Iök lok kjopkwo go kès li shäryaga erè. Iök li kälä kjlopswè ber oblè oblè iyado. Gueniyo Sböra kjlopswè llème. ¹⁸ Shji iara beno löng sè jĩkoyore, ba tjĩrkwo bek li go. Llèbo tjeng kès shäryara li tjrèko ga kjrara bäm go li shji, shji ber ba nopga baĩya wlo. E irgo ga oblè kjayde shara.

Tjĩrkwo kuy, ga kolèy

¹⁹ Pjeyoga, tja kuzĩa. Èye tjĩlè bomi kong ga kuzĩ yõtso. Pjäy tjĩlèshko ga woyotjĩrzi yõtso guing. Shji iirkèshko ga llèye woyde Sbörè li shäryèy löng llème. E kjĩshko ga shji iirkè maling llème. ²¹ E kjĩshko ga llèbo owa tjeng kès li rayozĩa. Llèbo pjlu llèm shäryèba ara li shäryèy ame. Tjĩrkwo lara Sbörè bomi kong, pjäy döya wlo li, e kjrozĩ wotöy dey.

²² Gueniyo tjĩrkwo li kumi dö llèm, kolozĩ bako, pjäy opjyäpgwè llèm wlo. ²³ Domer shäng kjlara, opĩk kjok

ĩkkĩlo go. Gueniyo ga opĩno pjir ga to ey dwayo, ga bokkwo sorè woyo ba kong ame. Èye, tjlòkwo li kuya ga kolè llèm ga e so domer e kjoyoe. ²⁵ Tjlòkwo bek li, shji döya. Ga èye opping ba go, llèye kuya li kolè, ga woyotjĩya iyado ga era kjimte Sbörè e kjiřshko.

²⁶ Èye Sbö bangkjrè, Sbö tjlòkwo sök le, gueniyo tjlè owa wleniyo ga opjyāpgwè shāng om go. Sbö poshrèya le li tjlwò llème. ²⁷ Shji Sbö bangkjrè woydè jljòkoyo ga shji woyde bi Data Sbörè jèk löng pjlo beke. Woyde ga llupsèngga, syāpga löng song wleniyo li kjimtèy, ga shji opdè yòtso, llèbo owa shārye nopga Sbö miydè llèm wleniyorè li shāryèy llèm wlo.

No kjone kjone tjlwò ara, oblè kjinmo lèy llème

2 Pjeyoga, pjāy mār löng Jesucristo, bi Tjlapga tjlwò ara anmoyò li go kuzong ga pjāy wotjĩk ga no kjone kjone tjlwò ara, oblè kjinmo lèmi llèm dey. ² Pjāy tōno löng wlenishko ga ĩmi ga nopga tjwe löng do pjök, kjlara sakkwo goshko sakkwo ioklo shāryak dbur sho shōylór go, doyono shāng shwong wolèso go, kjlara obi song wleniyo, doyono shāng shwong owa go. ³ Eni wlenishko ga kjlara dbur ara li wlokrèmi pjlu, «Pja sök na shto pjlu ère go» lèmi ba kong, gueniyo pjāy tjlè kjlara song li kong ga «Pja ber sök kweshko kjoko» lèmi ba kong, llèm ga «Pja sök tōshko kweshko» lèmi ba kong eni. ⁴ Shāryoromi eni wleni ga kjlara li woydèmi löng pjlu, oblè li kjinmo, woyotjĩmi löng owa, bomi wotjĩk owa li go.

⁵ Pjeyoga, tja kuzĩa. Nopga song wleniyo kjok ère kjing go li kjrara Sbörè, mār ber löng ba go wlo, äär ber löng no pjluyo sök iyado lishko wlo, llèbo twe lara ba woydagaga kong jljòkoyo li kjre lok wlo bakoe. ¿E eni llèmdo? Shji mār ba go li, e tjlwò ara, shji dbur ara li kjinmo. ⁶ Gueniyo nopga song wleniyo ièmi löng tjlwò llème. ¿Bomi bokrotkaga, bomi rotaga, bomi sōga äär no llgwezlong shtoyo bomi llèbo döya wlo li, e nopga dbur ara wleniyorè llèmdo? ⁷ Pjāy Cristo ĩ, ga ba ko tjlwò ara, gueniyo lāywe lok owa erä.

⁸ Bi pjluyo Sbö, ba tjlòkwo tak pjang eni: «Pja opwoyde sorè ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.» † Kjok llgwekklo tjlwò kèsbang li e. Pjāy omshāryè eni ga pjāy jèk löng pjlo beke. ⁹ Gueniyo pjāy wotjĩk ga no kjone kjone tjlwò ara, oblè kjinmo lèmi wleni ga llèbo owa shāryomirè löng, ga kjok llgwekklo buk li sōmi löng llème. ¹⁰ Èye kjok llgwekklo li kolè uunkong, gueniyo diktong kwara go wleni ga shdüya Sbörè, e diktong shāng uunkong go wleni. ¹¹ Sbö tjlèno ga «Shji pè oma boy oblè tjok llème» †† lara, «Shji no zrök llème» † lara bakoe. Eni ga no zrōromi wleni ga pjāy pono oma boy oblè tjok llèm èmdè ga Sbö kjok llgwekklo li koloromi llème.

¹² Tjlòkwo bek li, shji döya. Ga pjāy llgweya Sbörè ba tjlòkwo bek li go. Eni ga pjāy tjlè pjlo bek, pjāy opshāryos pjlo bek bakoe. ¹³ Shāryozĩ eni, èye, oblè songe le llèm ga no llgwezlong dbaryo ga songe le

Sbörè ba kong llèm bako kjiřshko. Èye, oblè songe le ga eshko ga sök wlèpe.

Shji mār Cristo go, shji llèbo pjlu shāryè

¹⁴ Pjeyoga, ¿èbo mār Cristo go jljòkoyo le, gueniyo llèbo pjlu shārye llèm ga e llènororo? ¿Wotjĩk eni ga dār lèmiro? ¹⁵ ¿ĩmi ga bomi pjeyo shāng kjlara, shwong llèm, dli llèm wlenishko ga ¹⁶ pjāy tjlè ba kong ga «Pja nom sök wopjlu bop ushko. Pja ber sök kjlikjli, pja iè pjlu bakoe» lèmi ba kong, gueniyo sènomi llèm ga e llènororo? ¹⁷ Eni wleni ga «Tja mār Cristo go jljòkoyo» lèmi, gueniyo llèbo pjlu shāryèmi llèm ga e llèno llème.

¹⁸ No kjone kjone tjlè ga «Kjlara mār Cristo go, kjlara llèbo shāryè pjlu» le eni. Tja tjlè ba kong lok ga «Tja llèbo pjlu shāryè. ¿Pja llèbo pjlu shāryè llèm ga pja mār Cristo go jljòkoyo li miydèr sorè? Tjara mār Cristo go jljòkoyo li miydèp, llèbo pjlu shāryèr shāng li go» lèr ba kong eni. ¹⁹ Miydèp ga Sbö, e kjarasoe lèp eni. Eni ga pjlu. Gueniyo Ä sèyagara ommiydè bako, ga Sbö bangkjre lok dete erä.

²⁰ Pja kjok miydè llème. Èbo mār Cristo go jljòkoyo le, gueniyo llèbo pjlu shārye llèm ga e llèno llème lèr shāng bop kong. ¿Woydèp ga llèbo lèr bop kong jek obi, tjlòkwo ère kjrèp wloere? ²¹ Dènashko ga bi kjokè Abraham, ba wa Isaac shara, zröya, sho suya Sbö poshrèkklo wlo lara. Sbö kolara eni kjiřshko ga e iara Sbörè beno pjlo bek ba bokso. ²² Miydèp e go ga Abraham mār shāng Sbö go jljòkoyo lara dö llèm, llèbo pjlu shāryara bakoe. Ga llèbo shāryara li kjiřshko ga beno shāng mār Sbö go jljòkoyo. ²³ Eni ga Sbö tjlòkwo tak pjang li beno jljè. Tjlè ga «Sbö tjlòkwo kjrara Abrahamdè, ga mār beno shāng ba go. E kjiřshko ga iara Sbörè beno pjlo bek ba bokso.» †† Ga Abraham kowara Sbörè ba kjarayo. ²⁴ Miydèp e go ga shji ie Sbörè ber pjlo bek ba bokso, shji mār Cristo go lèy li kjiřshko dö llèm, shārye eni, llèbo pjlu shāryèy bako li kjiřshko.

²⁵ Eni wleni ga dènashko ga walè shāng kjlara ko Rajab, to shāng opsoynek domerga oblè oblè kong wleniyo. Nopga kjok ĩga wleniyo li shrono löng ba ushkoshko ga wlokrara, ga ichara to jek irbo oblè go, shakoba llèm wlo. E kjiřshko ga iara Sbörè beno pjlo bek ba bokso. ²⁶ Shji doyo tjok, gueniyo shji sèya dret ga shji löng sè llèm, shji wolonoe. Eni wleni ga shji mār Cristo go jljòkoyo lèy, gueniyo llèbo pjlu shāryèy llèm wleni ga e llèno llème.

Bi kjoyorkwo

3 Pjeyoga, no pinggaga llgweya Sbörè kjang, oblè kjinmo. E kjiřshko ga pjāy ara wotjĩk äär ber no pingga llème. ² Shji uunkong dir llèbo oblè oblè go. Gueniyo èye dir ba tjlè li go llèm ga era pjlo bek, opdè dir llèm wlo ga pjlu.

³ Kwomgĩa, e kjamo pjriy pjir, shji kolè wlo. Eni ga sōy llaw pogo ga pjlu. ⁴ Kjong kèskès jèk tjeng dlung kjing go li woyotjĩzĩa. Kèskès, bakwe pjlukdè dbo ara èmdè ga sōya ba sōgarè llaw pogo, ba llgwekklo chi-

† Levítico 19.18. †† Éxodo 20.14; Deuteronomio 5.18. ‡ Éxodo 20.13; Deuteronomio 5.17.

‡† Génesis 15.6.

rawa li go. ⁵ Bi kjoyorkwo ère eni bakoe. Chirawa èmdë ga shji krë ara e go. Iök sëya woyotjĩzĩa. Chirawa èmdë ga kjok buk kësbang suya pjir ga pjũe. ⁶ Bi kjoyorkwo ère iök sëya wleni. Lløbo owa le oblë oblë. Bi doyo uunkong srer, tjĩkwo le bi kjoyorkworë li go. Shji sreya pjir, iök ichara Àrë, shji suya wlo wleni.

⁷ Àya kjĩshko so oblë oblë wlëpyotkëy, ber lõng tjëk-so wlo ga pjũ, sënwa llë, dgur llë, llëbo dlung roy so bakoe. ⁸ Gueniyo bi kjoyorkwora iëy ber tjëkso ga äe. E llëbo owa slõy ga ä wleni, dgur kowo dyo owa, bi zrëkklo wleni.

⁹ Sbõ, e bi Tjlapga, bi Data bakoe. No shãryara so e kjoyoe. Ga bi kjoyorkwo li go ga Sbõ poshrëy, gueniyo nopga lãywëy owa e go bakoe. ¹⁰ Tjĩkwo pjũ, tjĩkwo owa, e tur kjamoyo kjwaraso go. Pjeyoga, e pjũ llëme. ¹¹ ¿Di pjĩblë, di kë ara, e tur tjwe di bokkwo kjwaraso go llëm llëmdo? ¹² Kjor ko *higuera*, e botjyë *olivo* llëm, kjĩllgwo botjyë *higuera* llëm, ga di pjĩblë shjiy di bãng buk pjëk roy dwayo llëm bakoe.

Kjok miydë kjingr pjök

¹³ Pjãy kjok miydë ara, wotjĩk pjũ wleniyo lëmi ga pjãy eni miydëba wlo ga pjãy jëk pjlo bek, llëbo shãryëmi wotöy, woyotjĩmi bomi kjok miydë li go guing.

¹⁴ Gueniyo pjãy wotjĩk owa oblë kong ba llëbo kjĩshko, pjãy wotjĩk ber lõng bãm go wleni ga pjãy kjok miydë llëm, pjãy krë llë go wlo llëm bakoe. ¹⁵ Èye wotjĩk eni ga ba kjok miydë li twaga Sbõrë llëm, e kjok ère so ï, twaga Àrë om go ba kong. ¹⁶ Nopga wotjĩk owa oblë kong ba llëbo kjĩshko wleniyo lõng lishko ga llëbo owa shãrye lok oblë oblëe. Nopga wotjĩk ber lõng bãm go wleniyo lõng lishko ga nopga èngkjwë èng tjok ara.

¹⁷ Gueniyo kjok miydë twe Sbõrë bi kong li, e eni llëme. Èye kong kjok miydë eniyo twe Sbõrë ga era jëk shãng pjlo beke. E èngkjwë llëm, wotjĩk oblë kong pjũ, oblë kolë, oblë songe le, llëbo pjũ shãrye oblë kong ara, no kjone kjone tjwĩ ara, oblë kjinmo le llëm, wotjĩk bek ïyado bakoe. ¹⁸ Nopga wotjĩk ber lõng wlëp èng tjok le ga eshko ga jëk lõng pjlo bek erä.

Shji Sbõ kolë

4 ¿Pjãy ènglë kar kar, pjãy èngkjwë èng tjok kar kar ega miydëmi llëmdo? ¿Shãryëmi eni, pjãy ie bomi wotjĩk owa lirë llëbo oblë oblë woydë ber bomi kong, pjãy ber lõng wopjũ wlo kjĩshko llëmdo? ² Llëye woydëmi ber bomi kong li wlëmi llëme. E kjĩshko ga oblë zrõmi, ba llëbo li kjrëmi ber bomi kong wlo. Llëbo oma ï, e koĩmi. E kjĩshko ga pjãy ènglë kar kar, pjãy èngkjwë èng tjok kar kar, ba llëbo li kjrëmi ber bomi kong wlo. Pjãy llëbo dret, rokëmi Sbõ kong llëm kjĩshko. ³ Ga llëbo rokëmi ba kongshko ga rokëmi bomi wotjĩk owa li go, ber bomi kong pjũ wlo erä. E kjĩshko ga llëbo twe bomi kong llëme.

⁴ Pjãy so domer orkwosmok shãng pjir, gueniyo jëk shãng walë oblë tjok kjoyoe. ¿Pjãy tön nopga Sbõ miydë llëm wleniyo tjokshko ga pjãy ber lõng Sbõ moskwo miydëmi llëmdo? Èye wotjĩk jëk nopga owa wleniyo

dik ga opyono beno lõng Sbõ moskwo. ⁵ Sbõ tjĩkwo tak pjang li tjĩe ga Sëya twara Sbõrë beno pjang bi go li, shji ymoyotke ara, woyde ga shji jëk Sbõ tjok jĩkoyo. ¿Tara pjang eni li tjwĩ llëme lëmiro? ⁶ Gueniyo ba wopjũ li kjĩshko ga shji kjimte ara anmoyõ. E kjĩshko ga Sbõ tjĩkwo tak pjang li tjĩe ga «Èye krë ä ga Sbõ wotjĩk owa ba kong.

Èye wotöy ga kjimte ara, ba wopjũ li kjĩshko.» [†]

⁷ Eni ga pjãy optwos Sbõ kong, ga kolozĩa. Jĩõ lëmi À kong llëm, ga e tøk pjolae. ⁸ Pjãy jëk lõng Sbõ tjok ga Sbõ jëk shãng bomi tjok bakoe. Pjãy llëbo owa shãryaga, llëbo owa shãryëmi lõng li rayozĩa. Pjãy wotjĩk lõng kjingr pjök wleni ga bomi wotjĩk owa li rayozĩ, pjãy ber lõng wotjĩk bek wlo erõe. ⁹ Pjãy woydos, pjãy slarzung, pjãy kjĩshkos bakoe. Pjãy jar ame, pjãy ber lõng slar èë shara. Pjãy wopjũ ame, pjãy ber lõng woydë shara. ¹⁰ Pjãy opyos ber lõng wotöy Tjlapga bokso. Eni ga pjãy ie ber tjwĩ ara.

¹¹ Pjeyoga, shji ènglë owa èng kong kar kar llëme. Bomu kjlara lãyworomi owa, llëm ga e owa loromi wleni ga Sbõ kjok llëgwëkklo li owa loromi wleni. Eshko ga kjok llëgwëkklo li kolëmi lõng ame, pjãy opyono beno lõng tjwĩ ara, kjok llëgwëkklo li kjinmo, kjok llëgwëkklo li pjũre, de oware ïga wleni. ¹² Kjok llëgwëkklo twaga li kjlaraso. No llëgwëga li kjlaraso bakoe. Bi döga, bi shdungga li e. Bomu kjlara pjũre, de oware laga ber pjãydë llëme.

Shji krë llëme

¹³ Tja kuzĩa. Pjãy kjone kjone tjĩe ga «Eeri, bong ga shji to kjok shto oblë. Shji ber lõng eshko lu pjlara llëbo soynek, dbur shak ara wlo» lëmi eni. ¹⁴ Gueniyo llëye wen tjwe bomu kong bong li llë miydëmi lõng llëme. Pjãng sho lon tjwe tøy ga wop sira ga beno drete. Pjãy lõng së li, pjãy so pjãng sho e kjoyoe. ¹⁵ Bek wlo ga pjãy tjĩe ga «Woyde Tjlapgarëra, shji ber lõng wopjũ, llëbo shãryë oblë oblë bakoe» lëmi eni dey. ¹⁶ Gueniyo pjãy krë ä ïyado. Èye krë ga llëbo owa shãryayde. ¹⁷ Èye, llëbo pjũ shãryako li miyde, gueniyo shãrye llëm ga llëbo owa shãryayde lõng.

Nopga dbur ara wleniyo llëbo owa shãryono

5 Nopga dbur ara wleniyo, tja kuzĩa. Pjãy slarzung, pjãy kjĩshkos, llëbo wen tjwe bomu kong owa kjĩshko. ² Eshko ga bomu llëbo tjeng kës li sreno pjir, bomu shwong llë uara ba sëyarë drete. ³ Bomu dbur sho shõylõr, pjĩublũn, e dyano tjeng. E ïya Sbõrë, ga miyde e go ga èye kjimtoromi bomu dbur li go llëme. E kjĩshko ga pjãy suya iök go, e bomu shdungglo wlo. ⁴ Nopga parkono bomu kong bomu kjokshko li potjwĩnõmi llëme. E kjĩshko ga kjĩshostono lok Tjlapga kong bomu kjĩshko, ga kurae. Tjlapga, llëye shãrye woydë li shãrye ga pjũe. ⁵ Kjok ère kjing go ga pjãy lõng owa llëm, llë pogo shãryoromi pjir, woydoromi sorë li eni. Öng sök shoryë li, e zrökoba wlo li miyde sök llëme. Pjãy lõng eni bakoe. Llëye wen tjwe bomu kong li woyotjĩmi lõng

† Proverbios 3.34.

lîeme. ⁶ Nopga pjlo bek li shdunomi, zröromi ara, ga opwlikono lok lîeme.

Lîebo owa wen tjwe bi kongshko ga kuy wîêpe

⁷ Eni ga pjeyoga, Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo li koshëmi löng wopro ga pjây ber löng wîêp, pjây woydë lîeme. Dwla dgaga, ba dwla dgara pjirshko ga shunyo dbaryo li koshe sök wîêp, dwla li botjyë wlo. ⁸ Pjây ber löng wîêp eni bakoe. Pjây opyos wokjang, wosonkë lîem, Tjlapga li tjwe iröng obi dbaryo li döro kjîshko. ⁹ Pjeyoga, pjây ëng läywë owa ëng kong kar kar lîem, lîem ga pjây shdüya Tjlapga lirë. Bi lîgwegaga shäng u bäng bäng tjän.

¹⁰ Pjeyoga, Sbö tjîokwo lagaga tek dënashko so li woyotjîzîa. Tjîeno lok oba kong Tjlapga ko go, ga lîebo weno ba kong owa ara ba kjîshko, gueniyo kura lok löng wîêp, woydono lok lîeme. ¹¹ No kjone kjone, kong lîebo weno owa ara, ga kura lok löng wîêpe. Epga kjimtarata Sbörë ara lëy eni. Job, e woyotjîzîa. Dënashko ga lîebo weno ba kong owa ara, ga kura sök wîêpe. E irgo ga kjimtarata Tjlapgarë ara li miydëmi pjîú. Tjlapga, shji woyde ara, shji songe lë ara bakoe.

¹² Pjeyoga, lîebo lër bomi kong tjwîö ara. Shji tjîë jîokoyo ë ko go lîeme. Shji tjîë jîokoyo kjok dogo so ko goshko lîem, kjok ëre so ko go lîem bakoe. Pjây

tjîëshko ga «Ëng» lörömi ga shäryozî eni, «Lîeme» lörömi ga shäryozî eni bako, pjây shdüya Sbörë lîem wlo.

Shji song wîeni ga shji syöshtë Sbö kong sorë

¹³ Pjây kjone kjone löng woydë ga pjây syöshtos Sbö kong. Pjây kjone kjone löng wopjîú ga pjây tos, Sbö poshrëk wlo. ¹⁴ Pjây kjone kjone swlo ara ga tjlapgaga Jesús tjîokwo kjraga kägäyoga rokozî, syöshtë Sbö kong bomi kjîshko wlo, pjây poshtiya lok kjyo go Tjlapga ko go wlo bakoe. ¹⁵ Ga wotjîrk ga swlo li popte Tjlapgarë lë lok jîokoyo ga swlo li popte, ga owa pjang ba go li löya ber dret bakoe. ¹⁶ E kjîshko ga pjây lîebo owa shäryono ga lözî ëng kong, ga pjây syöshtos ëng kjîshko, pjây popte Sbörë wlo. Ebo pjlo bek li syöshtokdo Sbö kong ga lîebo rokara li shärye Sbörë ba dbo ara go. ¹⁷ Dënashko ga domer shäng kjîlara ko Elías, e so shji kjoyoe. E syöshtono Sbö kong jîokoyo, shunyo shrë lîem wlo, ga shunyo shrono lîem öötong lu pjîoglo mya kjingsho bëye. ¹⁸ E irgo ga syöshtono jek obi, ga shunyo shrono jek iröng obi, ga dwla lîë lok klung kjing go li botjyono jek obi.

¹⁹ Pjeyoga, ëye diktong, tjîokwo bek li rayara ga woyde ga sömi tjwe iröng obi. ²⁰ Eshko ga ba kjimtaga li, e lîebo shäryono ba kong kësbang, wolon ame wlo, ga owa pjang ba go kës li löya Sbörë ber drete.

1 Pedro

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pedro. E kowëba Simón bakoe. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjwlo arayo li e. Jesús wolono, ga woshara Sbörè iröng obi irgo ga Pedro beno shäng Sbö tjökwö laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ère tara Jesús tjökwö kragaga löng kjok shto oblè oblè Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquía.)

Eshko dbaryo ga Jesús tjökwö kragaga shdungoba ara. E kjishko ga kjibokwo ère tara Pedrorè, epga kjimte jèk pjlo bek wlo, epga shdungoba ara gueniyo. Epga kjrara Sbörè om go, eni ga woyde ga epga wotjlik ba doyo om go li go llèm, woyde ga ber löng shdungoba wlo iyado dey, Jesús shdunaba sorè ga eni li tara ba kong. Shji shdungoba enishko ga miydey e go ga shji Sbö nopga jökwöyara tara ba kong bakoe.

1 Kjibokwo ère taga tja Pedrorè. Tja Sbö tjökwö roy laga Jesucristo äska.

Nopga kjrara Sbörè ber baïya wlo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Pjäy kjok ère so ame, pjäy shdöktong beno löng kjok shto oblè oblè, Ponto kjokyo, Galacia kjokyo, Capadocia kjokyo, Asia kjokyo, Bitinia kjokyo bakoe. ² Dënashko ga Data Sbö wotjlik bomi ië ber ba nopga baïya wlo ië. E irgo ga pjäy kjrara, ga pjäy iara ba Sëyarè beno tjeng dboy ba kong. Pjäy beno löng Jesucristo kolè, ga pjäy dora ba srëng kwona li go.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlep bakoe.

Sbö poshrëy, llëbo shäryara bi kong kësbang li kjishko

³ Sbö, bi Tjlapga Jesucristo Data li poshrëy ara. Shji songe lara kjishko ga Jesucristo wolono, ga woshara Sbörè iröng obi, shji wen ber tjaglën wleni ba kjishko wlo, shji ber löng llëbo jnena Sbörè tjeng kjok dogo twe bi kong wlo li koshè löng wopjlu wlo. Llëbo ère pjir llèm, srer llèm, an llèm bakoe. Poshrëy ara e kjishko.

⁵ Shji mär Sbö go kjishko ga shji de ba dbo ara go, äär jong kjok pjir dbaryo lishko jä. Eshko dbaryo ga pjäy döya, woyotjina dënashko sorè li eni.

⁶ E kjishko ga eerishko ga llëbo owa wen tjwe bomi kong dbar kjwöbö wlo ëmdè ga pjäy löng wopjlu ara anmoyö. Llëbo owa li, e bomi tjlikklo erä. ⁷ Dbur sho shöylör iëy iök roy, e roshko llëbo oblè tjok li pjë dret wlo, ber dbur sho erö wlo. Eni ëmdè ga llono ga dbur sho li pjë dret bakoe. Pjäy mär Sbö go li, e tjwlo ara, dbur sho shöylör kjinmo. Ga llëbo owa wen tjwe bomi kong, pjäy mär ber löng Sbö go jökwöyore miyde Sbörè wlo. Eni ga Jesucristo tjweshko ga pjäy roy ber pjlu, ga pjäy ie Sbörè ber tjwlo ara. ⁸ Jesucristo woydëmi ara, inomi llèm gueniyo. Eerishko ga imi löng llèm ëmdè

ga pjäy mär löng ba go, pjäy döya wlo. Ga pjäy döya shäng. E kjishko ga pjäy wopjlu ara anmoyö, bomi wopjlu li sorè lëy ga äär llëme.

¹⁰ Dënashko ga Sbö tjökwö lagaga, llëbo pjlu shärye Sbörè bomi kong ba wopjlu kjishko li roy lara lok oba kong. Ga tjökwö lagaga li oppino lok ara, shji där ber löng iyado sorè li miyde lok wlo. ¹¹ Cristo Sëya ichak beno pjang ba go, ga llëbo owa wen tjwe Cristo kong li roy lara ba kong lok. Gueniyo shäryè llono, sorè, e miy-dara lok llèm, llëye tjwe pjlu anmoyö e irgo li miydara lok llèm bakoe. E kjishko ga oppino ara, e miyde lok wlo. ¹² Gueniyo Sbö tjëno ba kong lok ga tjökwö pjlu ië löng li, e nopga löng eshko dbaryo kong llèm, e ber shji löng eerishko dbaryo li kong. Ga Sbö Sëya ichak kjok dogo dwayo li nopga ichono bomi shwoy, tjökwö pjlu tara lok beno pjang li roy ië bomi kong, ga kuromi. Sbö parkagaga kjok dogo so ëmdè ga ommydè lok woydè bakoe.

Shji ber pjlo beke

¹³ E kjishko ga pjäy sjèk, pjäy wotjlis bëy, pjäy llëbo shäryè ga woyotjiz yötso guing. Jesucristo tjweshko ga llëbo pjlu shärye Sbörè bomi kong ba wopjlu li kjishko. E koshomirè eröe. ¹⁴ Sbö miydomirè llèm obishko ga pjäy jèk löng bomi wotjlik owa li go. Gueniyo shäryëmi ame, Sbö kolozï shara, wapga ba data kolè pjlu wleni. ¹⁵ Pjäy kjrara Sbörè beno ba nopga baïya. Eni ga Sbö, e pjlo bek kuzong ga woyde ga pjäy ber löng pjlo bek baïya dik bakoe. ¹⁶ Ba tjökwö tak pjang eni: «Pjäy ber löng pjlo bek, tja pjlo bek kjishko.» †

¹⁷ Sbö, e bomi Data lëmi, gueniyo shji uunkong ligweya beke. E kjishko ga pjäy löng shto oblè so wleni

† Levítico 11.44-45; 19.2; 20.7.

kjok ère kjing go obishko ga Sbö bangkjrozĩ iyado. ¹⁸ Dënashko ga pjây jëk löng llëno llëm wleni, pjây pina bomi datagarë sorë li eni. Gueniyo pjây tjiwëna, döra Sbörë. Pjây tjiwëna dbur sho shöylör go llëm, dbur sho pjiubün go llëm bakoe. Llëbo ère ber iyado wlo llëme. ¹⁹ Pjây tjiwëna Cristo srëng tjiwë ara li go. E so öng wlep ushko so ilgwoklë poglo go llëye llëm wleniyo kjoyoe. ²⁰ Kjok ère shäryayde llëm obishko ga e kjrara Sbörë, ga eerishko ga öör wolono bomi kjishko. ²¹ Ba kjishko ga pjây mär löng Sbö go. E woshrra Sbörë iröng obi, ga iara beno kësbang, tjiwë ara. E kjishko ga pjây mär Sbö go, ga koshëmi löng wopjüe.

²² Tjiökwo bek li kolëmi löng kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng dënashko li rayoromi pjire. Pjây beno löng bomi pjeyoga woydë jliökoyo shara. E kjishko ga pjây ëng woydos ara kar kar jliökoyo. ²³ Pjây weno bukshko ga pjây wolon wlo, bomi dataga i dik. Sbö tjiökwo, era së, pjir llëme. Kjrromi kjishko ga pjây weno tjiagien wleni, ga pjây iara beno löng wolon wlo ame, pjây beno löng së iyado wlo shara. ²⁴ Sbö tjiökwo tak pjang eni:

«Kjlo sho dan dogro,
ga nana longgwo lon pjire.

Nopga uunkong wolon,
kjlo sho wleni.

Nopga tjiwë ara li pjir,
nana longgwo wleni.

²⁵ Gueniyo Tjiapga tjiökwo,
e pjir llëm, pjang iyado.» †

Tjiökwo pjü lak bomi kong li ère.

2 E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng oblë kong li, e rayozĩ uunkong. Oblë jyäp gwëy ame. Shji llëbo pjü shäryë, shji ikoba wlo dö ame, llëbo pjü li shäryozĩ, woyotjimi bomi pjüshko eni kjishko shara. Shji wotjirk owa oblë kong ba llëbo kjishko ame. Oblë läy wëy owa ame bakoe. ² Chida wen buk kwilë ga nä ië woydë sorë ga Sbö tjiökwo wlezi eni bakoe. Eni ga pjây döya Sbörë sorë li miydëmi jek këgong këgong. ³ Miydoromi pjü ga Tjiapga wopjü bomi tjok li, e pjü anmoyö.

Akkwo u shakklo

⁴ Shji u shäryë akkwo go ga akkwoyo iëy töshko bäm go, ber ba shakklo wlo. E irgo ga akkwo iëy ba kjing go jem jong ëng kjing go. Sbö shäng u shäryë wleni. Pjây jëk löng Jesucristo tjok. Era so ak iak beno buk bäm go u shakklo kjangyo wleni li kjoyo, gueniyo e sök së. E woydara nopga ararë llëm, gueniyo kjrara Sbörë beno ba kong tjiwë ara anmoyö. Ga pjây mär löng Jesucristo go kjishko ga pjây iara Sbörë beno löng syöshtagaga tjeng dboy ba kong wleni, pjây ber löng syöshhtë ba kong wlo. Pjây so akkwo iak jem jong ëng kjing go li kjoyo, gueniyo pjây löng së bakoe. ⁶ Sbö tjiökwo tak pjang eni:

«Akkwo iër buk kwara Siön †† kjokyo li izia.

E tjiwë ara anmoyö.

Kjroror, ioror beno buk u shakklo bäm go li e.

† *Isaías 40.6-8.* †† *Stón kjokyo, e kowëba JERUSALÉN bakoe.*

Ëye mär ba go ga

llëye koshe li wleya jliökoyo.» ‡

⁷ Pjây mär löng ak lër shäng li go. Bomi kong ga tjiwë ara anmoyö. Gueniyo llëbo tak pjang Sbö tjiökwo go, èye mär ba go llëm li kjishko. Tjiëno beno eni:

«Akkwo woydara u shäryagagarë llëm li,

e iak beno buk bäm go, u shakklo kjangyo wleni.» ††

⁸ Ga tjië obi ga

«Ak li, e no lirinoklo, no sabyoklo bakoe.» ††

Epga sabyë, tjiökwo roy pjü li kole lok llëm kjishko, lara Sbörë dënashko ba kjishko sorë li eni.

Nopga kjrara Sbörë beno baia

⁹ Dënashko ga pjây jëk löng kjok ro si roy ††† wleni, gueniyo pjây kjrara Sbörë beno ba nopga baia, syösh-tagaga tjeng dboy ba kong wleni, llëbo pjü shäryara li roy lëmi wlo. Pjây jëk beno löng kjok shjiy roy ††† wleni shara.

¹⁰ «Dënashko ga pjây tjëyo kjrinaso llëm,

gueniyo eerishko ga pjây Sbö i shara.

Dënashko ga pjây songe lara llëm, pjây kjimtara llëm,

gueniyo eerishko ga pjây songe le, pjây kjimte

bakoe.» §

¹¹ Pjeyoga, pjây löng shto oblë so wleni kjok ère kjing go. E kjishko ga rokër bomi kong ga pjây wotjirk tjwe owa ga shäryëmi llëme. Wotjirk owa li, e bomi wloyo.

¹² Pjây jëk löng pjlo bek nopga Sbö miydë llëm wleniyo bokso. Eni ga pjây rote lok ara ëmdë ga llëbo pjü shäryëmi löng li iya lok, ga Sbö tjweshko ga e poshrëya lok ara bomi kjishko.

Kjok ilgwegaga kolozia

¹³ Tjiapga kjishko ga kjok ilgwegaga kjok ère kjing go löng kës li kolozia. Bomi pjüyo kolozia. ¹⁴ No ichagaga bomi kjokshko li kolozia bakoe. Epga parkë löng nopga llëbo owa shäryë li shdungga, nopga llëbo pjü shäryë li poshrëga bakoe. ¹⁵ Woyde Sbörë ga pjây llëbo pjü shäryë, Sbö tjiökwo li llëno llëme le nopga wotjirk llëm wleniyorë ame wlo. ¹⁶ Dënashko ga pjây parkagaga tjiwëk löng pjir wleniyo dik. Gueniyo pjây döra Sbörë kjok ilgwekklo tara Moisésdë li dbo dorko dwayo. Eni ga pjây jëk löng nopga ichaga èrë llëm wleni, gueniyo pjây llëbo owa shäryë e kjishko llëme. Pjây jëk löng nopga ichaga Sbörë wleni dey. ¹⁷ Nopga uunkong bangkjrozĩ beke. Bomi pjeyoga Jesús tjiökwo kjranga woydozi ara. Sbö bangkjrozia. Bomi pjüyo bangkjrozĩ bakoe.

¹⁸ Parkagaga tjiwëk löng pjir wleniyo, bomi sogoga kolozia, bangkjrozĩ bakoe. Wotjirk bomi tjok pjüre, de oware, e kolozia, bangkjrozĩ bakoe. ¹⁹ Shji shdungoba llë kjiy llëm, ga kuy kjing Sbö kjishko ga Sbö ber wopjü bi tjok eshko. ²⁰ Pjây shdungoba llëbo owa shäryoromi kjishko, ga kumi kjing ga e llëno llëme. Gueniyo pjây shdungoba llëbo pjü shäryoromi kjishko, ga kumi kjing ga Sbö ber wopjü bomi tjok eshko. ²¹ Pjây rokara

‡ *Isaías 28.16.* †† *Salmo 118.22.* ††† *Isaías 8.14.* †††† *Kjok ro si le li, e LLËBO OWA loklo.* ††††† *Kjok shjiy li, e LLËBO PJÜ loklo.* § *Oseas 1.6, 9; 2.23.*

Sbörë e kong wlo. Cristo, e shdunaba bomi kjishko, ga woyde ga pjây omsharyë baïya dik eni bakoe. ²² E lïebo owa sharyono lïem, e jyorkono ë kong lïem bakoe. ²³ Ayoshtëba owashko ga dboryara lïeme. Shdungobashko ga kroyowara lïem bakoe. Opyono beno tjeng Sbö wloshko, era kjok lïgwek beke. ²⁴ Cristo om go li doyo löraba pjang kjlös goshko ga owa sharyoroy li, e beno pjang ba go. Sharyara eni, shji ber löng lïebo owa sharyë ame wlo. Woydara ga shji ber löng së tjalën wleni, shji jëk löng lïebo pjlu sharyë wlo shara. Shpok bäng beno lok ba go li kjishko ga shji poptara beno löng swlo ame. ²⁵ Dënashko ga pjây uunkong jeno löng, öng ushko so jeno sök dik. Gueniyo eerishko ga pjây to tek iröng bomi daga, bomi wlikaga li shwo lëkong.

Shji orkwosmok löng pjir ga shji jëk ëng tjok sorë

3 Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga kolozï eni bakoe. Kjone kjone löng tjlokwo kjroydë lïem obi wleni ga ÿya lok ga bangkjrëmi pjlu, lïebo uunkong sharyëmi pjlu bakoe. Eni ga tjlokwo li kjre bebi kjwe, tjlokwo li lëmi ba kong guing lïeme. ³ Woydëmi ga pjây opyë wolësowa wleni ga pjây kâkzong posharyë oblë oblë lïem, pjây doyë shwong tjwlo ara go lïem, pjây doyë lïebo wolësowa sharyak dbur sho shöyïor go lïem bakoe. ⁴ Pjây wolësowa Sbö bokso ÿyado wlo ga woyde ga pjây wlep, wotöye. Lïebo wolësowa eni li wen tëm bomi pjlu shko dwayo, e pjir lïem, ga Sbö kong ga tjwlo ara. ⁵ Dënashko ga walëga mär löng Sbö go li ber wolësowa wlo ga omsharyono eni bakoe. Ba lanmaga kolara lok. ⁶ Sarara, ba lanma Abraham kolara, ga kowara ba tjalpaga. Eni ga pjây jëk pjlo bek, lïeye bangkjrëmi lïem ga pjây ba wapga wleni. ⁷ Domerga orkwosmok löng pjir, pjây wotjlik bomi boyga tjok pjlu eni bakoe. Epga bangkjrozï, pjây dbo ara ba kjinmo kjishko. Sbö wopjlu li kjishko ga pjây iara beno löng së jïokoyo, bomi boyga tjok. E kjishko ga epga bangkjrozïa. Sharyozï eni, bomi syö li kuya Sbörë wlo.

Shji jëk ëng tok sorë

⁸ Era eni ga pjây jëk löng wopjlu ëng tjok, pjây wotjlik jong kjwaraso wleni. Oblë songe lozï ëng kong, pjây ëng woydos ara kar kar epenga dö wleni, pjây wotjlik ëng tjok pjlu, pjây wotöy ëng tjok bakoe. ⁹ Lïebo owa sharyaraba bomi kongshko ga pjây kar omsharyë eni lïeme. Pjây lanyotkaraba owashko ga pjây kar omianyotkë eni lïem bakoe. Eshko ga kong lïebo pjlu sharyozï dey. Pjây rokara Sbörë e kong wlo, lïebo pjlu sharyë bomi kong wlo. ¹⁰ Sbö tjlokwo tak pjang eni: «Woydëmi ga pjây löng wopjlu dbar kjwobi go ga pjây opdë lïebo owa lë lïem, pjây jyörkë lïem bakoe; ¹¹ lïebo owa sharyëmi ame, lïebo pjlu sharyomirë shara; pjây drön ëë, pjây ber löng wopjlu oblë tjok wlo. ¹² Eye jëk pjlo bek ga

ÿya Sbörë sök wopjlu, ba syö li kuya bakoe.

Gueniyo eye jëk owa ga

Sbö wotjlik owa ba kong.»[†]

¹³ ¿Pjây drön ara, lïebo pjlu sharyëmi wlo erä ga lïebo owa sharyëba bomi kong lïem lïemdo? ¹⁴ Gueniyo pjây shdungoba lïebo pjlu sharyoromi kjishko ëmdë ga pjây kjimte Sbörë. Pjây kroyowëbashko ga bangkjrëmi lïem, pjây woydë e kjishko lïem bakoe. ¹⁵ Cristo bangkjromirë bomi pjlu shko dey, e bomi Tjalpaga kjishko.

Pjây posharyos, pjây löng sjëk ÿyado, pjây löng lïe koshë lëba bomi kongshko ga dboryëmi ga pjlu wlo. Eshko ga epga bangkjrozï, dboryozï wotöye. ¹⁶ Lïebo pjlu miydëmi li sharyozï eni. Eni ga eye, pjây läywe owa, pjây töno beno tjeng Cristo tjok kjishko ga lökkjrë lok om go, lïebo lara lok owa li kjishko. ¹⁷ Shji shdungoba woyde Sbörë wleni ga woyde ga shji shdungoba lïebo pjlu sharyoroy kjishko, lïebo owa sharyoroy kjishko lïeme. ¹⁸ Cristo wolono pjlaraso, beno owa pjang shji uunkong go li potjwlekko. Kjlara pjlo bek li wolono, oblë pjlo bek lïem li kjishko, pjây söya äar Sbö shwoy wlo. Ba doyo li zröraba, gueniyo woshara Sbö Sëyarë iröng obi, ¹⁹ ga kjimtara tjlokwo lë sëyaga löng kjershko li kong. ²⁰ Dënashko ga Noë shäng kjyong kësbang li sharyëshko ga koshe Sbörë sök wopjlu. Eshkoshko ga sëyaga lïra Sbö kolono lïeme. Nopga döktong shtena dirë lïem li beno doglo kjwong (8) erä. ²¹ Di li, e shji we jer di roshko li loklo. Shji we, shji wotjlik jëk löng pjlo bek Sbö bokso lëy wlo, shji doyo ber drëpdre wlo lïeme. Eni ga shji döya Sbörë, Jesu-cristo woshara iröng obi kjishko. ²² Era to jem kjok dogo, öötong sök Sbö orkwo këlëkong. Ga Sbö parkagaga kjok dogo so, sëya lïe dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo, e beno tjeng uunkong ba wloshko.

Shji lïebo sharyë Cristo dik

4 Miydëy pjlu ga lïebo weno Cristo kong owa kjok ëre kjing go, ga bangyo kura ara. E kjishko ga pjây opyos wokjang, pjây wotjlik baïya dik bakoe. Eye shdunaba ga wotjlik lïebo owa sharyë ame, ² jëk löng ba wotjlik owa li go ame, ber löng wotjlik lïeye sharyë woydë Sbörë li sharyë erä. ³ Nopga Sbö miydë lïem wleniyo lïebo owa sharyë ara. Wotjlik lïebo owa sharyë oblë tjok erä, lïebo owa sharyë lok woydë oblë oblë, nelötkë, berkë, lïebo owa sharyë ara ëng tjok, sböpga jyäglö zrëyo buk li poshrëya lok bakoe. Pjây omsharyono eni tek dëna tjan, gueniyo sharyëmi löng eni ame. ⁴ Eerishko ga epga wotjlik lok ga pjây opzrëk lïebo owa sharyë ba tjok lïem ega lë, ga pjây läywe lok owa e kjishko. ⁵ Gueniyo Sbö posharyak sök pjir, lïono ga epga iche ba dboryë, lïeye sharyara kës li kjishko wlo. Nopga löng së li, nopga wolono löng li, e lïgwega erë. ⁶ E kjishko ga Sbö tjlokwo roy pjlu laraba nopga wolono löng li kong, löng së obishko. Eni ga eye omtjlokwo kjrono ga ba doyo wolono ëmdë ga lïgwera Sbörë pjirshko ga ba sëyara ber löng ÿyado, Sbö ÿ dik.

[†] Salmo 34.12-16.

⁷ Lëbo tjeng kës pjir dbaryo li äätoe. E kjiŝhko ga pjäy sjëk, pjäy wotjiŝk lïë pogo lïëm, pjäy wotjiŝk bek erö, pjäy syöŝhtë ga pjïú wlo.

⁸ Lëbo lër bomi kong tjwïö ara. Oblë woydëy ara ga lïëbo shärye bi kong owashko ga owa li iëy ber tjwïö lïëm ga pjïúe. E kjiŝhko ga pjäy ëng woydos ara anmoyö.

⁹ Pjäy ëng wlokjros kar kar bomi ushko löng wopjïú, ga pjäy kjïoshtë e kjiŝhko lïëme.

¹⁰ Pjäy kjïara kjïara kong kjok miydë twara Sbörë, pak oblë oblë shäryëmi ba kong wlo. Eni ga kjok miydë twara bomi kong li go ga pjäy ëng kjimtos kar kar, Sbö wopjïú li tkoba wëlä wlo. ¹¹ Eye beno shäng tjïë wlo ga woyde ga Sbö tjïökwo layde. Eye beno oblë kjimté wlo ga oblë kjimté dbo twara Sbörë li go dey. Lëye shäryëmi dö ga shäryozï, Sbö poshrëya nopga mär löng Jesu-cristo go lirë wlo. E poshrëkko iyado. E dbo ara iyado. Ber eni.

Shji mär Cristo go kjiŝhko ga lïëbo owa wen tjwe bi kong

¹² Pjeyoga, lïëbo owa wen tjwe bomi kong arashko ga pjäy opshgawë e go lïëm, e lïëbo imirë lïëm wleni lëmi lïëm bakoe. E bomi tjïkkïo eröe. ¹³ Dënashko ga lïëbo weno Cristo kong owa ara. Eni ga lïëbo wen tjwe bomi kong baïya dikshko ga woyde ga pjäy löng wopjïúe. Gueniyo Cristo tjwe iröng obishko ga pjäy wopjïú ara anmoyö, ba dbo kälä pïya nopga uunkong kong kjiŝhko.

¹⁴ Pjäy läywëba owa Cristo kjiŝhko wleni ga pjäy ber wopjïú, Sbö Sëya pjïú li shäng bomi tjok kjiŝhko. ¹⁵ Eye oblë zröno, lürkono, lïëbo owa shäryono oblë kong, lïëbo ba tjok lïëm ga opzrëno eshko ga e shdungko. Gueniyo pjäy opshäryë eni lïëme. ¹⁶ Pjäy shdungoba, pjäy mär Cristo go kjiŝhko ga lïëye lökyokjrëmi lïëm, Sbö poshrëmi dey, pjäy nopga baïya kjiŝhko. ¹⁷ No lïgwezlong dbaryo li öötongshko ga Sbö nopga lïgweya bäm go. ¿Shji lïgweya bäm go eni ga eye Sbö tjïökwo pjïú li kjrono lïëm ga pjir sorë lëba? ¹⁸ Sbö tjïökwo tak pjang eni:

«No pjïo bek ëmdë ga där lïëm seke.

¿Era lïëye shäryë nopga owa li tjok?» †

¹⁹ Lëye lë Sbörë li shärye eni iyado. Eni ga pjäy shdungoba, woyde Sbörë ber eni kjiŝhko ga pjäy mär ber löng bomi shäryaga li go, lïëbo pjïú li shäryozï iyado bakoe.

Tjïapgaga Jesús tjïökwo kjraga kägäyo

5 Tjïapgaga Jesús tjïökwo kjraga kägäyo, pjäy poshdun shara. Tja Jesús tjïökwo kjraga kägäyo

† Proverbios 11.31.

bomipjïy dik. Lëbo weno Cristo kong owa li, e inor. Ga tjwe iröng obishko ga ba dbo kälä pïya nopga kong li, e ber bor kong bakoe. Eni ga lïëbo rokër bomi kong.

² Sbö nopga tjeng bomi wloshko li, e so öng wïëp ushko so kjoyoe. Eni ga epga dozï yötso. Shäryozï löng wopjïú, bomi woshko, woyde Sbörë ga shäryëmi eni kjiŝhko. Shäryëy, shji ichëba guing lïëm, shji dbur shak wlo erö lïëm bakoe. ³ Nopga ichëy dbo go lïëme. Lëbo shäryozï pjïo bek ba bokso, epga omshäryë eni bako wlo. ⁴ Eni ga no daga kägäyo li tjweshko ga bomi sëng-glo tjwïö ara srer lïëm wleniyo li twe bomi kong.

Dwïasga, kjogïoga

⁵ Dwïasga, kjogïoga, bomi kägäyoga koïozïa.

«Eye krë ä ga Sbö wotjiŝk owa ba kong.

Eye wotöy ga era kjimté wopjïúe.» ††

E kjiŝhko ga pjäy uunkong ber löng wotöy ëng kong iyado. ⁶ Sbö dbo ara. E kjiŝhko ga pjäy opyos ber löng wotöy ba bokso, lïono ga pjäy ie ber löng tjwïö ara wlo. ⁷ Pjäy de Sbörë. E kjiŝhko ga bomi woydë kës li iozï ber tjeng ba wloshko.

⁸ Pjäy sjëke. Lëbo shäryëmi ga woyotjïzï yötso guing. Ä, bomi moskwo li to shäng kjone pogo dbong to sök pjïrö, dli shak, ue wlo wleni. Pjäy wïëya woydë to shäng eni lë. ⁹ Miydëmi pjïú ga lïëbo owa wen tjwe bomi kong li, e wen tjwe bomi pjeyoga löng kjok kjwang jïkong li kong eni bakoe. E kjiŝhko ga pjäy drön ëë, jïö lëmi Ä kong lïëm wlo, pjäy mär Jesús go jïökoyo wlo.

¹⁰ Pjäy rokara Sbörë ber löng së iyado ba tjok wlo, pjäy töno beno tjeng Cristo tjok kjiŝhko. Eni ga lïëbo weno bomi kong owa dbar kjwöbö li pjirshko ga pjäy ie ber löng pjïo bek, wokjang, dbo ara, lïëye bangkjrëmi lïëm bakoe. ¹¹ E dbo ara iyado. Ber eni.

Kjibokwo pjirzïong

¹² Domer sök kjïara jüshko ko Silvano, ‡ e bor kjïarayö parkë pjïú wleniyo. Tja kjimtaga erë kjibokwo ëre të. Toror sira dö, gueniyo ichër jek bomi kong, pjäy dbokjrë e go wlo, pjäy wosonkë lïëm wlo, pjäy woyde Sbörë sorë li miydëmi pjïú wlo bakoe. Pjäy mär ber löng tjïökwo ëre go jïökoyo.

¹³ Jesús tjïökwo kjrägaga löng Babilonia kjokyo li, «¿Pjäy yonde?» lë bomi kong. Epga kjrara Sbörë bomipjïy dik.

«¿Pjäy yonde?» lë Marcösdë bomi kong bakoe. E bor kong ga bor wa wleni.

¹⁴ Pjäy ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjïúe. Rokër Sbö kong ga pjäy töno beno tjeng Cristo tjok li ie ber löng wïëpe.

†† Proverbios 3.34. ‡ SILVANO, e kowëba SILAS bakoe.

2 Pedro

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pedro. E kowëba Simón bakoe. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjwïð arayo li e. Jesús woiono, ga woshara Sbörè iröng obi irgo ga Pedro beno shäng Sbö tjïðkwo laga Jesús äska wëniyo shara.

Kjibokwo ère tarashko ga miyde ga e woion dörö, tak pjang 2 Pedro 1.12-15 go sorè li eni. E kjïshko ga kjibokwo ère tara Jesús tjïðkwo kragaga shdung löng li kong. Woydara ga Jesús tjïðkwo bek li woyotjïya lok iyado, epga mär ber löng Jesús go wlo, epga jëk löng pjlo bek wlo bakoe. No kjone kjone to löng tjïðkwo bek llëm li lë, Jesús tjïðkwo kragaga li jyäpgwe e go wlo li tara ba kong. Llëye shäryëy ba tjok li tara ba kong. Llono ga epga shdüya Sbörè li tara ba kong. Llëye wen kjok pjir lëshko li tara ba kong bakoe.

1 Kjibokwo ère taga tja Simón Pedrorè. Tja parkë Sbö tjïðkwo roy laga Jesucristo äska. Bi Sbö, bi döga Jesucristo li, e pjlo beke. E kjïshko ga tjawa Sbö tjïðkwo roy lagaga iara lok beno löng mär ba go. Era tjwïð ara.

Nopga mär löng ba go borwatoy dik, kjibokwo ère ichër jek bomi kong.

² Sbö, bi Tjlapga Jesucristo, e miydëmi pjïú kuzong ga rokër ba kong lok ga ba wopjïú li kjïshko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wïëp bakoe.

Shji jëk pjlo beke

³ Sbö, e pjïú, kësbang, tjwïð ara bakoe. Eni ga shji rokara ber löng së iyado wlo, shji jëk löng pjlo bek wlo bakoe. Shäryëy eni wlo ga ba dbo ara go ga shji ichara beno löng ba miydë pjïú. Llëye woydëy oblë llëme.

⁴ Eni ga tjlëno bi kong jlökoyo ga llëbo twe bi kong kësbang, tjwïð ara. E go ga pjäy wotjïk löng pjlo bek Sbö dik ga pjïú, pjäy wotjïk löng nopga Sbö miydë llëm wëniyo to löng ichaga ba wotjïk owa lirë dik ame.

⁵ E kjïshko ga pjäy mär ba go dö llëm, pjäy jëk pjlo bek bakoe. Gueniyo erö llëm, pjäy oppis llëye woyde Sbörè li go bakoe. ⁶ Gueniyo erö llëm, llëye shäryëmi wlo ga woyotjïzï yötso guing. Gueniyo erö llëm, llëbo wen bomi kong owashko ga kuzï kjange. Gueniyo erö llëm, llëye woyde Sbörè shäryëmi wlo li, e shäryozïa.

⁷ Gueniyo erö llëm, pjäy jëk löng ëng tjok epenga dö wëni. Gueniyo erö llëm, bomi pjeyoga oblë woydozï ara bakoe. ⁸ Shäryëmi eni jek këgong këgong ga bi Tjlapga Jesucristo miydëmi pjïú li ber bomi kong tjwïð ara, pjäy llëno llëme lëba ga äe. ⁹ Gueniyo ëye llëbo lër bomi kong ère shäryë llëm ga e no kjok tögö yötso llëm wëni, e no kjok tögö llëm wëni bakoe. Owa pjang ba go tek dënashko li löna Sbörè ba kong beno dret li, e woyojerae.

¹⁰ E kjïshko ga pjeyoga, pjäy drön ëë, jëk löng pjlo bek wlo, pjäy rokara, kjrara Sbörè li miydëba e go wlo. Shäryëmi eni ga pjäy dir llëm, Sbö rayëmi llëm, ¹¹ ga llono ga pjäy äär bi Tjlapga, bi döga Jesucristo li sök no pjïuyo iyado lishko ga pjäy wlojre wopjïú.

Sbö tjïðkwo weno sorè

¹² E kjïshko ga tjïðkwo bek ère woyoshër bomi kong iyado, e kuromi, ga sömi löng pjïú gueniyo. ¹³ Tja sök së obishko ga e woyoshër bomi kong iyado. Miydër ga bor pak li e. ¹⁴ Gueniyo tja woion döröe. Lara Tjlapga Jesucristorè bor kong eni tjan. ¹⁵ E kjïshko ga llëbo shäryër shäng ara, tja woiono irgo ga pjäy ber löng tjïðkwo ère woyotjïk iyado wlo.

¹⁶ Tjlapga Jesucristo dbo ara, ga llono ga tjwe iröng obi. E lororwa bomi kong eni, ïnorwa om go ga e kësbang, tjwïð ara kjïshko. Tjïðkwo ère shirorwa borwa woshko llëme. ¹⁷ E iaga Data Sbörè beno kësbang, tjwïð ara. Tjlëno ba kjïshko ga «Bor Wa li kjwe. Woydër ara. Tja wopjïú ba tjok» † lara eni. ¹⁸ Sbö tjlëno eni li kurorwa ter kjok dogo dwayo. Eshko ga tjawa löng Tjlapga li tjok dlup jong zrek lishko.

¹⁹ Miydëy e go ga tjïðkwo lara Sbö tjïðkwo lagagarè dënashko li, e jïöe. Kjok ro sïshko ga shji iök borkek shjiy, äär jong kjok shröng jä, Dbar Kjoklo wenshko. Tjïðkwo tara lok li, e beno bi kong iök shjiy eni wëni bako, äär jong Cristo tjwe iröng obishko jä. E kjïshko ga tjïðkwo li woyotjïzï yötso. ²⁰ Miydozï ga tjïðkwo tara Sbö tjïðkwo lagagarè beno lok Sbö kjibokwo go kës li, e laga epgarè om go llëme. ²¹ Llëbo tara lok li shira ba woshko llëm bakoe. Tjïðkwo lara Sbörè ba kong ba Sëya go li, e tayde lok eröe.

† Mateo 17.5; Marcos 9.7; Lucas 9.35.

**Nopga, «Tja Sbö tjlökwö äaga» äe, gueniyo ichaga
Sbörë äläm wleniyo**

2 Dënashko ga Israel tjëyoga tjrëko, no kjone kjone to löng tjäe ga «Tja Sbö tjlökwö äaga» äe, gueniyo ichaga Sbörë äläme. Eerishko ga no kjone kjone omshäryë eni bakoe. Oba pïya löng äütshko, ba wotjïk owa äi go äjö wleni, miga äyö. Epga äjwäna, döra Tjläp-ga Jesüsdë pjir ëmdë ga opyono beno löng ba moskwö. Shärye äok eni, nopga mä'r Jesüs go äme wlo. E äjïshko ga wop ä ga shdüya Sbörë. ² Nopga ära äläbo owa shäryako äläm wleniyo shäryë ääya äik. E äjïshko ga äjlökwö bek äi ääywëba owa. ³ Epga wotjïk löng äbur töng ba kong eröe. E äjïshko ga äjäy äyäp-gwe äok äjlökwö shiya ba woshko äi go. Gueniyo epga shdüya sorë äi äara Sbörë tek dënashko pjir äjän. Ga älono ga shdüya äjlökoyo.

⁴ Sbö parkagaga äjok dogo so äläbo owa shäryono äjïshko ga shdüna Sbörë, äbura äer äök äjë äong äri äi äjer äläm shotoyo äi roshko, äjrirä ädröng sho go, beno löng äjok ro äi roy, ba älgwëzlong äbaryo äjwe äi äkoshë. ⁵ Dënashko ga nopga äläbo owa shäryono äjïshko ga shdüna, äira äi go ädrete. Gueniyo Noë, ära Sbö äjlökwö bek äi äaga. E äjïshko ga döra beno ba äjeyoga äoglo äjäk (7) äi äjok. ⁶ Sodoma äopga, Gomorra äopga, e äläbo owa shäryono äjïshko ga shdüna, ba äjok äi äsura äök go, äjono beno äjlung sho äerä. ⁷ Gueniyo Lot, ära äjlo bek. E äjïshko ga döra. Äök nopga Sbö äölë äläm wleniyo äi äjrëko äobishko ga äläbo shärye äok owa äi ääna, äura äök äbar äkwobi go, ga wosonkono äök ära e äjïshko. ⁹ Miydëy e go ga äläbo äwen nopga äjlo bek äi kong owashko ga döya Sbörë ga äjläe. Gueniyo nopga owa äi shdüya löng äyado, äär äong ba älgwëzlong äbaryo älishko. ¹⁰ Äye äjök löng ba wotjïk owa äi go, ga Sbö äölë äläm ga shdüya eni bakoe.

Nopga äniyo äläbo owa shäryëshko ga äläye äbangkjre äok äläme. Epga äkrë ära bakoe. Ba kong ga äjok dogo äopga ääywe owa äi, e äläye äläme. ¹¹ Sbö parkagaga äjok dogo so äjwä ära, äbo ära, no äjinmo. Eni ëmdë ga äjok dogo äopga äblë äi ääywe Sbö äbokshto äni äläme. ¹² Nopga äniyo ämläywë owashko ga äläye ääywe löng äi, e älä miydë löng äläme. Epga so äng älä äjyoy, äläbo shärye ga woyotjïya äläme. Wotjïk äjwe älä ga shäryayde äeröe. Ga älono ga äjir äng äik bakoe. ¹³ Äläbo shäryara äblë kong owa äi äjïshko ga äkar shdüya Sbörë äni bakoe.

Älöng wopjlä wlo ga woyde ga wotjïk äjwe älä äi shäryë. Äkoba wëlä ëmdë ga äläbo owa shärye äok äbashko, ga äökyokjre äläme. Ga woyde äok ga äjäy omshäryë äni ba äjok bakoe. Epga äbomi kong ga äläbo owa wleni, äë äok äbomi äjok äi äber äökyo ära bakoe. ¹⁴ Wälë ä pogo äya ga wotjïk äpë ba äjok äerä. Äjen äläbo owa shäryë äläme. Nopga mä'r Sbö go äjlökoyo äläm ga äyäp-gwe ära. Wotjïk äbur töng ba kong äerö bakoe. Epga shdüngko äjlökoyo. ¹⁵ Dënashko ga ädömer shäng äjlära äko Balän, e Bosor wa. Balän, e wotjïno äbur shak äläbo owa äi go äerä. Äjlära ga to shäng äläbo owa shäryë wloshko ga wäna Sbörë, äng so äkwomgä

äjyoy ädre töshko äjlä äläm wleniyo, e ächara äjlära äjlä ba kong no äik, äläbo owa äi shärye äme wlo. Eerishko ga nopga owa äer shäng äi, äirbo äjlo bek äi ärayara, äbeno äjök älöng Balän äirbo owa äi go äshara.

¹⁷ Epga so äi ääng ädano äjir äjyoy, so äjäng sho äbakwe äjläkdë äläw äpogo äjyoy äbakoe. Ga älono ga äjir äber löng äjok ro äi änmoyö äi roshko. ¹⁸ Epga äjläshko ga äläye äe äi äjwä ära äe, gueniyo äjwä äläm, äläno äläme. Ga nopga wotjïk äläbo owa shäryë äme äe äkwä wleni äi äyäp-gwe, äjök äber löng ba wotjïk owa äi go wlo. ¹⁹ «Äjäy äöktonge. Äläye shäryëmi woydë äi shäryëmi ga äjläe» äe äok ba kong. Gueniyo epga om go äjeng äläbo owa shärye löng äi äbo äörko. Äshji ächaga äläerë ga äshji äber löng äparkagaga äjwä älöng äjir wleniyo ba kong.

²⁰ Äye äi döga Tjläp-ga Jesucristo miydë äläm ga e äsonge. Gueniyo miydarashko ga e äöktonge. Eshko ga äbeno löng äläbo owa shäryë äme. Gueniyo äpyë äläbo owa shäryë äbi wleni ga äber äjeng äläbo owa shärye löng äi äbo äörko äiröng äbi. Eshko ga äber löng äsong änmoyö. ²¹ Äirbo äjlo bek äwara Sbörë ba kong, äjök ba go wlo äi miydara, ärayara äkuzong ga e äbeno äsong äjläe. Miydara äläm äjwe ädey. ²² Epga äbeno löng äläbo ätak äjäng Sbö äjlökwö go wleni. Äjläno äbeno äni: «Äshjiti äyarwono äök ga ädöni ga ätek äjwe ba äe äiröng äbi. † Äköchi äwak äök ädrëpdre ga äopdik äbuk äjä äjä äi shäng äroy äjök äbi.»

Tjläp-ga Jesüs äbaryo ädörë

3 Äjeyoga, äkjibokwo ätër äbomi kong äre äjok ga äjwo äjök äjän. E ägoshko ga äjäy äposhdun wotjïk äbëy wlo. ² Äjlökwö ätara Sbö äjlökwö älagarë dënashko äi äbeno äbuk äbomi kong. Ga äjlökwö älara äbi Tjläp-ga, äbi dö-ga Jesüs äläre, e älororwa äjava Sbö äjlökwö äroy älagaga Jesüs ääskarë äbomi kong äbakoe. Woydër ga äjlökwö äuunkong äre woyoshrozi äyado.

³ Woydër ga äläbo äre miydëmi ääm ägoshko. Äjok äjir äläshko ga nopga Sbö äjlökwö äjywe ä wleniyo äwen äjwe, ga äjök löng ba wotjïk owa äi go. ⁴ Eshko ga äjlä ga «ÄCristo äjwe äiröng äbi älara älämdo? Ääni ga äjwayde äläm äga? Äborwa äjläp-gaga ätek dënashko so wälono äjir, ga äjok äre shäryak ädämärshko ätek äläkong ga äläye äkjlopswoydë äläme» äe. ⁵ Gueniyo äläye shäryara Sbörë ädämärshko äi miydë woydë äläme. Eshko ga äkjokwo shäryara, ga äjok ädogro ächara äwen ätëm älung äroy ädwayo, äbeno äbuk älung äi äjrëko. Äuunkong äre shäryara ba äjlökwö go. ⁶ Äirgo ga äjok äbuk äeshko äi ääira äi go ädrete. ⁷ Ga Sbö äjlä ga äkjokwo äjäng äerishko äi, äjok äre, e äber, äär äong no älgwëzlong äbaryo älishko. Eshko ga äsuya äök go, ga nopga owa äi äjyia ädret äbakoe.

⁸ Äjeyoga, Tjläp-ga äkong ga äbar äkwara, e älu äkop äsak äbäw äbäw (1,000) wleni, ga älu äkop äsak äbäw äbäw (1,000), e äba äkong ga äbar äkwara wleni äbakoe. E woyojemi äläme. ⁹ Tjläp-ga Jesüs äjläno äbi äkong äjlökoyo ga älono ga äjwe äiröng äbi. Gueniyo no äkone äkone wotjïk ga äjwe äwor änmoyö äe. Äshji äsonge äe, ga woyde ga äshji

† Proverbios 26.11.

uunkong, llëbo owa shäryëy löng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy, ëye pjir llëm wlo. E wopro ga sök bi koshë wopjlúe. Tjwe mäling llëm e kjĩshko.

¹⁰ Tjlapga Jesús, e tjwe, koshëy löng llëmshko, oba tjwe lürkë wleni. Eshko ga llëbo kuy pjluk ara kjok do-go, ga llëbo tjeng kës kjopkwo go li suya iökdë dret, ber ïgöy ame. Llëbo tjeng kjok ëre kjing go li suya dret eni bako, kjok ëre kës li tjok.

¹¹ Llëbo uunkong pjir ber eni. E kjĩshko ga woyde ga pjây jëk pjlo bek, woyde Sbörë sorë li eni. ¹² Eerishko ga pjây löng Tjlapga Jesús tjwe dbaryo iara Sbörë li koshë. Woyde ga pjây drön llëbo shäryë, tjwe mäling wlo. Eshko ga kjopkwo, llëbo tjeng kës kjopkwo go, e suya iökdë drete. ¹³ Gueniyo kjopkwo shärye tjaglën, kjok shärye tjaglën bako, lara Sbörë bi kong jlökoyo sorë li eni. Eshko ga llëbo pjlo bek erä. E koshoydë löng wopjlúe.

¹⁴ E kjĩshko ga pjeyoga, llëbo ëre koshëmi löng wopro ga pjây drön jëk pjlo bek, pjây pogo llëye dret Sbö bokso wlo. Pjây jëk löng ëng tjok wlëp bakoe.

¹⁵ Woyoshrozĩ ga shji koshe Tjlapgarë sök wopjlú, shji döya wlo. Bi kjlara Pablo omtono bomi kong eni bako, kjok miydë twara Sbörë ba kong li go. ¹⁶ Ga tjlökwo tara bomi kong sorë ga tara nopga oblë oblë kong eni bako, kjibokwo tara kjwobi li go. Gueniyo tjlökwo tara kjone kjone llë loklo miydëy wlo ga kjange. No kjone kjone kjok miydë ara llëm, mär Sbö go jlökoyo llëm bakoe. Eni ëmdë ga tjlökwo li llë loklo miyde lok pjluë le, gueniyo llë loklo le li eni llëme. Shärye Sbö tjlökwo oblë oblë tjok eni bakoe. E kjĩshko ga epga oppjik lok om go.

¹⁷ E kjĩshko ga pjeyoga, nopga eniyo sorë miydëmi löng pjir tjän kuzong ga pjây sjëk ba tjok, pjây jyãpgwe nopga Sbö kolë llëm wleniyo lirë llëm wlo, pjây jëk löng ba wotjĩk owa li go llëm wlo, tjlökwo bek li rayëmi llëm wlo bakoe. ¹⁸ Woyde ga pjây kjimte bi Tjlapga, bi döga Jesucristo lirë jek këgong, ba wopjlú li kjĩshko. Woyde ga e miydëmi jek këgong bakoe. E iëy ber kës-bang, tjwlö ara ïyado wlo. Ber eni.

1 Juan

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrra Sborè iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjökwö laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ère tara Jesús tjökwö kragaga löng kjok shto oblä oblä Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquia.) Kjibokwo ère tarashko ga e tjabla tjan.

Shji woyde Sborè ara li tara ba kong. Shji èng woydè ara kar kar wleni ga miydèy e go ga shji Sbö nopga jökwöy, eni ga woyde ga shji èng woydè eni iyado li tara ba kong. Cristo wloyoga to löng tjökwö bek llèm li lè, Jesús tjökwö kragaga li jyäpgwe e go wlo li tara ba kong. Èye tjè Sbö Sëya gore, de llèm, e miydèy sorè li tara ba kong bakoe.

Tjökwo li weno borwa kong

1 Shäng kjlara ko Tjökwo. † Kjibokwo ère tërwa bomi kong ba kjishko. Kjok ère dämär, llèye llèm obishko ga sök tjan. Bi iaga ber löng sè jökwöy li e. E kurorwa wèlè, ïnorwa borwa bokkwo go, porwororwa borwa orkwo go bakoe. E roy lorwarè bomi kong. ² E weno borwa kong, ga llèye ïnorwa li lorwarè bomi kong. Eni ga lërwa bomi kong ga Sök Iyado li e. Dënashko ga sök Data Sbö tjok, gueniyo weno borwa kong dbar kjwöbö. ³ Tjawa jèk löng wlep Data Sbö tjok, ba Wa Jesucristo tjok bakoe. Eni ga llèye ïnorwa, kurorwa li lërwa bomi kong, pjäy jèk löng wlep borwa tjok eni bako wlo. ⁴ Ga tjökwo ère tërwa bomi kong, tjawa ber löng wopjlu anmoyö wlo.

Shji jèk pjlo bek, Sbö dik

⁵ Jesucristo tjökwo lono borwa kong, ga llèye lara li ère: Sbö, e pjlu, pjlo bek, llèye owa drete. ⁶ Shji löng wlep ba tjok lèy, gueniyo shji jèk löng pjlo bek llèm ga shji löng jyörkè, ga shji mär löng tjökwo bek li go llème. ⁷ Gueniyo shji jèk löng pjlo bek baïya dik ga shji löng wlep èng tjok, ga owa pjang bi go kës li löya Sborè ber dret, ba Wa Jesucristo srèng kwono li kjishko.

⁸ Shji llèbo owa shäryono llème lèy wleni ga shji opjyäpgwè löng om go, ga tjökwo bek li miydèy löng llème. ⁹ Gueniyo Sbö, e pjlo bek, llèye lara li shärye eni iyado. Eni ga llèbo owa shäryoroy li owa jlöe loroy, ga rayoroy wleni ga owa pjang bi go li löya ber dret, ga shji ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁰ Gueniyo shji llèbo owa shäryono llème lèy wleni ga Sbö, e jyö äe löydè, ga ba tjökwo li miydèy löng llème.

† Tjökwo lè li, e Jesucristo löklo.

2 Pjäy bor wapga wleni, tjökwo ère tër bomi kong, pjäy llèbo owa shäryè llèm wlo. Gueniyo shji kjlara llèbo owa shäryono wleni ga shji wlike Jesucristorè. E pjlo bek iyado, ga lan Data Sbö tjok bi kjishko. ² E wolono, owa pjang bi go li löya Sborè ber dret ga pjlu wlo, owa pjang nopga löng kjok ère kjing go uunkong go li löya ber dret ga pjlu wlo bako, shji ber löng shdungko ame wlo.

Tjökwo tjaqlèn wleni

³ Sbö miydèy pjlu miydèy sorè? Tjökwo lara bi kong shäryèy wlo li shäryoroy eni ga miydèy e go ga e miydèy pjlu. ⁴ Gueniyo èye Sbö miydè pjlu lè, gueniyo kolè llèm ga shäng jyörkè, ga tjökwo bek li miyde shäng llème. ⁵ Gueniyo èye Sbö tjökwo kolè ga Sbö woyde jökwöy. Shji mär ba go jökwöy miydèy eni: ⁶ Èye tönö ba tjok lè ga woyde ga jèk pjlo bek, Jesucristo jèktong sorè ga eni.

⁷ Pjeyoga, tjökwo tër shäng bomi kong shäryèmi wlo ère, e tjökwo tjaqlèn totè llème. Dämärshko ga tjökwo ère twaraba bomi kong, ga kuromi tjan. ⁸ Gueniyo eerishko ga beno tjaqlèn wleni. Cristo jèktong pjlo bek, ga pjäy jèk löng pjlo bek bakoe. E go ga tjökwo ère llè loklo miydèba wèlè.

⁹ Èye jèk shäng kjok shjiy roy wleni lè, gueniyo oblä iywa shjiktèng ga jèk shäng kjok ro sï roy wleni obi.

¹⁰ Gueniyo èye ba kjlara woydè ara ga jèk shäng kjok shjiy roy wleni, èye iche dir llèm bakoe. ¹¹ Gueniyo èye ba kjlara iywö shjiktèng ga jèk shäng kjok ro sï roy wleni, ga llèye tga llème. E kjishko ga jongya kjone miyde shäng llème.

¹² Pjäy bor wapga wleni,

owa pjang bomi go li löna Sborè beno dret, llèye shäryara Jesucristorè li kjishko.

Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.

¹³ Pjāy këkboga,
 kjok ère shāryayde Sbörë llëm obishko ga Jesucristo
 sök tjän,
 ga pjāy ommydë eni tjän.
 Kjibokwo ère tër bomi kong e kjīshko.
 Pjāy dwālasga,
 Ā zanomie.
 Kjibokwo ère tër bomi kong e kjīshko.
¹⁴ Pjāy bor wapga wleni,
 Data Sbö miydoromi.
 Kjibokwo ère tër bomi kong e kjīshko.
 Pjāy këkboga,
 sök së tek dāmārshko dwayo li miydoromi.
 Kjibokwo ère tër bomi kong e kjīshko.
 Pjāy dwālasga,
 pjāy wokjang,
 Sbö tjǎkwo miydëmi löng,
 Ā zanomi bakoe.
 Kjibokwo ère tër bomi kong e kjīshko.
¹⁵ Llëbo tjeng kjok ère kjing go Sbö wloyo wleniyo, e
 woydako llëme. Ēye omwoydë ara ga Data Sbö, e
 woyde llëme. ¹⁶ Llëbo eniyo, e laga Data Sbörë llëme.
 No wotjǎrk owa, llëbo ĩna pjǎu li woyde ber ba kong, no
 krë ara ba llëbo kjīshko bakoe. ¹⁷ Llëbo uunkong eniyo
 li pjir, ba woydaga li tjok. Gueniyo ěye Sbö kolë ga ber
 sök së ĩyado.

Cristo wloyoga

¹⁸ Pjāy bor wapga wleni, kjok pjir dbaryo li döröe.
 Cristo wloyo tjwe kjǎra li roy kuromi, ga Cristo wloyo-
 ga oblë weno löng ara tjän. Miydëy e go ga kjok pjir
 dbaryo li döröe. ¹⁹ Dënashko ga epga löng bi tjok,
 gueniyo tjǎkwo li kjrara lok jǎkoyo llëm, e rayarae.
 Tjǎkwo li kjrara lok jǎkoyo kjwe ga beno löng bi tjok.
 Gueniyo e rayara kuzong ga miydëy e go ga tek dë-
 nashko ga tjǎkwo li kjrara lok jǎkoyo llëme.
²⁰ Jesucristo, e iak beno shäng dboy Sbö kong. Ga
 pjāy go ba Sëya ichara beno kësbang bomi tjok, ga
 tjǎkwo bek li miydëmi löng pjǎu. ²¹ Tjǎkwo miydëmi
 llëm wleniyo totë bomi kong llëme. Tjǎkwo bek li miy-
 doromi tjän, ga miydëmi ga tjǎkwo bek lishko ga jyö
 eshko drete. Tjǎkwo ère tër bomi kong e kjīshko.
²² Ēye jyörkë ga ĩgöy wëllëe. Ēye no pjǎluyoye iche ĩe Sbörë
 li, e Jesús llëme ĩe oba kong ga jyörkaga li e. Nopga
 eniyo mär löng Data Sbö go llëm, mär löng ba Wa go
 llëm bakoe. E kjīshko ga epga Cristo wloyo. ²³ Ēye
 tjǎkwo ba Wa kjīshko eni ga sök Data Sbö tjok llëme.
 Ēye mär ba Wa go ĩe oba kong ga era sök Data Sbö
 tjok.
²⁴ Tjǎkwo kuromi dāmārshko li woyotjǎrzi ĩyado.
 Shāryoromi eni ga pjāy mär löng Sbö Wa go, Data Sbö
 go bakoe. ²⁵ Ga llono ga shji ie Sbö Warë ber löng së
 ĩyado Sbö tjok, ĩara jǎkoyo sorë li eni.
²⁶ Tjǎkwo ère tër bomi kong, nopga to löng bomi
 jyāpgwë ĩe li kjīshko. ²⁷ Gueniyo pjāyda go Sbö Sëya
 ichara beno kësbang bomi tjok, ga shäng bomi tjok
 ĩyado. Tjǎkwo bek laga li e, ga pjāy pīya llë pogo go. E
 kjīshko ga pjāy pingga woydë oblë ame. Eni ga pjāy

mär ber löng Jesucristo go, pjāy pina ba Sëyarë sorë li
 eni.

Sbö wapga

²⁸ Pjāy bor wapga wleni, pjāy mär ber löng ba go ĩya-
 do, wen tjwe iröng obishko ga shji löng wļëp ba tjok
 wlo, shji ber lökshko llëm wlo bakoe.

²⁹ E pjǎo bek li miydëmi wleni ga miydozi ga nopga
 jëk pjǎo bek kës li, e Sbö wapga.

3 Shji kowe Data Sbörë ba wapga, ga shji ba wapga
 jǎkoyo. Miydëy e go ga shji woyde ara anmoyö.
 Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo, shji Sbö wap-
 ga li miyde lok llëme. ² Pjeyoga, shji Sbö wapga shara,
 llono ga shji sorë miydëy llëm obi gueniyo. Gueniyo Je-
 sucristo wen tjweshko ga e sorë ĩy wëllë eshko. Eni ga
 shji ber baĭya dik shara. ³ Ēye löng ba koshë eni ga
 eerishko ga jëk woydë pjǎo bek, baĭya dik.

⁴ Sbö tjǎkwo kolëy llëmshko ga shji löng llëbo owa
 shāryë. E kjīshko ga ěye llëbo owa shāryë ga Sbö tjǎk-
 wo kolë shäng llëme. ⁵ Gueniyo miydëmi pjǎu ga Jesu-
 cristo öör kjok ère kjing go, owa pjang bi go li löya ber
 dret wlo. Ga llëye owa shāryara llëme. ⁶ Ēye mär ba go
 ga llëbo owa shārye enido llëme. Ēye llëbo owa shāryë
 enido ga Jesucristo miyde löng llëm, kar miyde llëm
 bakoe.

⁷ Pjāy bor wapga wleni, pjāy jyāpgwëba llëme. Jesu-
 cristo llëbo shāryë pjǎo bek ĩyado. E kjīshko ga ěye
 llëbo shāryë pjǎo bek ga e pjǎo bek, baĭya dik. ⁸ Gueniyo
 Āra llëbo owa shāryë ĩyado tek dāmārshko dwayo. E
 kjīshko ga ěye llëbo owa shāryë ga e Ā ĩ. Sbö Wa öör
 kjok ère kjing go, llëbo shārye Ārë li pjiga. ⁹ Ēye Sbö wa
 ga llëbo owa shārye enido ame, e iara Sbörë beno
 shäng së jǎkoyo baĭya dik kjīshko. Eni ga e Sbö wa
 kjīshko ga llëbo owa shārye enido ga äe. ¹⁰ Ēye Sbö
 ware, de Ā wa, e miydëy eni: Ēye llëbo shāryë pjǎo bek
 llëm ga e Sbö wa llëm; ěye ba kjǎra woydë llëm ga e
 Sbö wa llëm bakoe.

Shji ëng woydë ara kar kar

¹¹ Tjǎkwo kuromi tek dāmārshko dwayo li ère: Bek
 ga shji ëng woydë ara kar kare. ¹² Dënashko ga domer
 shäng kjǎra ko Caĭn, e Ā ĩ. Caĭn li llëbo owa shāryono,
 gueniyo ba lëngda llëbo shāryono pjǎo bek. Ba lëng li
 zröra e kjīshko. Shji opshāryë baĭya dik llëme. ¹³ Pjeyo-
 ga, nopga Sbö miydë llëm wleniyo, pjāy ĩywa lok shjik-
 têngshko ga pjāy opshgawë e go llëme. ¹⁴ Dënashko
 ga shji wolono löng wleni, gueniyo eerishko ga shji
 löng së jǎkoyo. Miydëy ga shji eni, bi pjeyoga woydëy
 ara kjīshko. ¹⁵ Ēye ba kjǎra ĩywö shjiktêng ga e no zrö-
 ga wleni. Ga miydëmi pjǎu ga ěye no zrök ga äär ber
 löng së ĩyado Sbö tjok llëme.

¹⁶ Shji oblë woydë sorë li miydoroy Jesucristo go. E
 optwono wolono bi kjīshko. Bek ga shji optwë wolon bi
 kjǎra kjīshko eni bakoe. ¹⁷ Shji llëbo ara, ga bi kjǎra
 llëbo dret wleni ga woyde ga songe lëy, ga kjimtëy.
 Shāryoroy eni llëm ga Sbö woydëy llëme. ¹⁸ Pjāy bor
 wapga wleni, shji oblë woydë ara lëy dö llëm, oblë

kjimtozĩ wopjũú go dey, shji kjimte Sbörë sorë ga eni. ¹⁹ Shäryëy eni ga miydëy e go ga shji mär löng Sbö tjökwö bek li go. Sbö tjwĩö ara, bi wotjĩk li kjinmo, ga shji miyde pjire. E kjĩshko ga shji llëbo owa shäryono lëy bi pjũúshko ëmdë ga miydëy ga shji löng wĩp ba tjok.

²¹ Pjeyoga, shji löng llëbo owa shäryë llëme lëy bi pjũúshko ga shji löng wĩp ba tjok. ²² Eshko ga llëye rokëy ba kong dö ga twe bi kong pjir, ba tjökwö kolëy löng pjũú kjĩshko, llëye woydë li shäryëy löng eni kjĩshko bakoe. ²³ Ba tjökwö lara bi kong shäryëy wĩö li ëre: Shji mär ba Wa Jesucristo go, ga kolëy bakoe; shji ichara erë ëng woydë ara kar kare. ²⁴ Ëye ba tjökwö kolë ga mär ba go jökwöy, ga Sbö shäng ba tjok bakoe. Shji go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok. Miydëy e go ga shäng bi tjok jökwöy.

Nopga tjĩë Sbö Sëya gore, de sëya oblë go, e miydëy sorë

4 Pjeyoga, nopga ara to löng tjĩë ga «Tjawa tjĩë Sbö Sëya go» le lok eni. Gueniyo nopga ara eniyo ichaga Sbörë llëme. E kjĩshko ga epga uunkong li tjökwö kjrëy llëm, woyde ga e tjĩy bäm go guing. ² Ëye tjĩë Sbö Sëya go jöre miydëy eni: Ëye tjĩë ga Jesucristo öör kjok ëre kjing go no wleni le ga e ichaga Sbörë; ³ ëye omläy-wë eni llëm ga e ichaga Sbörë llëm, e ichaga Cristo wloyo lirë. Cristo wloyo, e tjwe li roy kuromi tjän, ga eerishko ga shrono shäng kjok ëre kjing go.

⁴ Pjäy bor wapga wleni, pjäy Sbö ĩ, ga pjang bomi go li dbo ara, Cristo wloyo shäng kjok ëre kjing go li kjinmo. E kjĩshko ga Sbö wloyoga tjeng kës li zanomie. ⁵ Epga kjok ëre so, ga tjĩë nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik e kjĩshko, ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo omkuk löng wopjũú. ⁶ Gueniyo shjira Sbö ĩ, ga ëye Sbö miydë ga shji kuya löng wopjũú, gueniyo ëye Sbö ĩ llëm ga shji kuya llëme. Ëye tjĩë Sbö Sëya bek li gore, de jyö sogo li go, e miydëy e go.

Shji woyde Sbörë ara, shji oblë woydë ara bakoe

⁷ Pjeyoga, bi kjimtaga oblë woydë ara wĩö li, e Sbö. E kjĩshko ga bek ga shji ëng woydë ara kar kare. No woydaga jökwöy li, e Sbö. Miydëy e go ga ëye oblë woydë ara ga e Sbö wa, ga Sbö miyde bakoe. Ëye oblë woydë llëm ga Sbö miyde llëme. ⁹ Shji woydara Sbörë eni: Ba Wa kjilaraso ichara öör kjok ëre kjing go bi kjimtä, shji ber löng së jökwöy ba kjĩshko wĩö. ¹⁰ Shji woydara Sbörë ara anmoyö. Ba Wa ichara, optwono wolono, owa pjang bi go li löya ber dret ga pjũú wĩö, shji ber löng shdungko ame wĩö. Shji Sbö woydë ara li äar e go llëme.

¹¹ Pjeyoga, shji woydara Sbörë ara eni kuzong ga bek ga shji ëng woydë ara kar kar bakoe. ¹² Ëye Sbö ĩno llëme. Gueniyo shji ëng woydë ara kar kar ga Sbö shäng bi tjok. Eni ga shji Sbö woydë jökwöy li ĩkoba wëllë.

¹³ Shji go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok. Miydëy e go ga shji mär löng ba go jökwöy, e shäng bi

tjok bakoe. ¹⁴ Data Sbö, ba Wa ichara öör kjok ëre kjing go, ber no döga wĩö. Tjawa omĩno, ga llëye ĩnorwa li lorwarë löng oba kong. ¹⁵ Jesús, e Sbö Wa. Ëye tjökwö ëre kjrono ga mär shäng Sbö go, ga Sbö shäng ba tjok bakoe. ¹⁶ Eni ga miydëy ga shji woyde Sbörë ara jökwöy, shji mär löng ba go bakoe.

No woydaga jökwöy li, e Sbö. Ëye oblë woydë ara ga mär shäng Sbö go, Sbö shäng ba tjok bakoe. ¹⁷ Shji oblë woydë jökwöy, shji opshäryë Jesucristo dik kjok ëre kjing go wleni ga no llgwezlong dbaryoshko ga shji ber löng wĩp, llëye bangkjrëy llëme. ¹⁸ Shji oblë woydë eni ga llëye bangkjrëy llëme. Shji shdüya Sbörë li bangkjrëy wleni ga miydëy e go ga shji löng oblë woydë jökwöy llëme.

¹⁹ Shji woydara Sbörë ara bäm go. E kjĩshko ga Sbö woydë ara, oblë woydëy ara bakoe. ²⁰ Ëye tjĩë ga «Tja Sbö woydë ara» le, gueniyo ba kjilara ĩywa shjiktëng ga shäng jyörkë. Ba kjilara li ĩga wëllë, gueniyo Sböra ĩga llëme. ¿Eni ga ba kjilara li woyde llëm ga Sbö woyde sorëro? ²¹ Ba tjökwö lara bi kong shäryëy wĩö li ëre: Sbö woydozĩ ara, bomi kjilara woydozĩ eni bakoe.

Shji mär Sbö Wa go

5 Ëye, no pjũuyö iche lara Sbörë li, e Jesús le ga e Sbö wapga jökwöy. Ëye Data Sbö woydë ara ga ba wapga woyde eni bakoe. ² ¿Gueniyo ba wapga woydëy ara li miydëy sorë? Shji Sbö woydë ara, ga ba tjökwö kolëy. Miydëy e go ga ba wapga woydëy ara bakoe. ³ Shji Sbö woydë jökwöy wleni ga ba tjökwö kolëy. Ga ba tjökwö, e kjang bi kong llëme. ⁴ Sbö wapga uunkong li, llëbo owa shärye nopga Sbö miydë llëm wleniyorë li, e zana lok pjire. Shji mär Jesús go ga owa li zäy. ⁵ ¿Llëbo owa li zangga ërë? Ëye, Jesús, e Sbö Wa jöre le ga llëbo owa li zangga beno epgarë döe.

⁶ Jesucristo öör shäng kjok ëre kjing go. E wara Juandë di go, ga wolonoshko ga srëng kwono. Miydëy e go ga e Sbö Wa. E waraba dö llëm, e srëng kwono bakoe. Jesús, e ë le Sbö Sëyarë bi kong bako, ga tjökwö bek li layde döe. ⁷ Eni ga Jesús, e Sbö Wa jöre miydëy llëbo kjringgwo mya go: Sbö Sëya go, di li go, srëng li go bakoe. ⁹ Tjökwö le nopgarë bi kongshko ga tjökwö kjrëy, tjwĩö ara bi kong kjĩshko. Gueniyo tjökwö le Sbörë li tjwĩö ara e kjinmo. Ga ba Wa roy laga li, e Sbö om go. ¹⁰ Ëye mär Sbö Wa go ga tjökwö lara Sbörë li kjrara jökwöy. Ëye mär ba go llëm ga Sbö jyö äe layde, ba Wa roy lara li tjökwö kjrara llëm kjĩshko. ¹¹ Llëye le Sbörë li ëre: Shji kong ba Wa twara, shji ie ber löng së ĩyado ba tjok wĩö le eni. ¹² Eni ga ëye mär ba Wa go ga sök së jökwöy. Ëye mär ba go llëm ga wolono shäng wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹³ Pjäy mär löng Sbö Wa go, kjibokwo ëre tër bomi kong, pjäy iara Sbörë beno löng së ĩyado ba tjok li miydëmi pjũú wĩö. ¹⁴ Eni ga llëbo woyde Sbörë wleniyo rokëy ba kongshko ga miydëy ga shji kuya. Ga miydëy ga shji kuya wleni ga llëbo rokoroy ba kong li shärye bi

kong eni. E kǵishko ga rokëy ba kongshko ga Ìëye bangkjрэy Ìëme.

¹⁶ Èye ba kǵlara ìk shäng Ìëbo owa shäryë ga woyde ga syöshtë Sbö kong ba kǵlara Ìi kǵishko. Ìëbo owa Ìër shäng Ìi, shji ie ber shdungko ÿyado wlo Ìëm wleniyo lotë. Ìëbo owa, shji ie ber shdungko ÿyado wlo wleniyo tjok. Èye Ìëbo owa eniyo shäryono ga shji syöshtë ba kǵishko Ìëme. ¹⁷ Ìëbo owa shäryoroy Ìë pogo ga e owa. Gueniyo Ìëbo owa, shji ie ber shdungko ÿyado wlo Ìëm wleniyo tjok.

¹⁸ Èye Sbö wa ga Ìëbo owa shärye enido ame. E de Sbö Warë. E kǵishko ga Ìëye shärye Ärë ba kong ga äe.

¹⁹ Miydëy ga shji Sbö wapga. Miydëy ga nopga Sbö miydë Ìëm wleniyo Ìi ichaga Ärë. ²⁰ Miydëy ga Sbö Wa öör shäng kjok ère kjing go, ga shji kong kjok miydë twara, Sbö bek Ìi miydëy pjú wlo. Shji mär löng Sbö bek Ìi go, ba Wa Jesucristo go bakoe. Sbö bek Ìi e. Bi ia-ga ber löng së ÿyado ba tjok Ìi e bakoe.

²¹ Pjây bor wapga wleni, shji sböpga jyäglö poshrëk Ìëme.

2 Juan

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wołono, ga woshrara Sbörè iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjłokwo łaga Jesús äska włeniyo shara. Kjibokwo ère tarashko ga e tjłabła tjän. Eshko dbaryo ga no kjone kjone to löng tjłokwo bek llëm li lë, Jesús tjłokwo kragaga li jyäpgwe e go wło. E kjışhko ga kjibokwo ère tara Juandë, Jesús tjłokwo kragaga li ber löng sjëk ba tjok wło.

1 Kjibokwo ère taga tja bomi tjłapgarë. Sbö tjłokwo kragaga, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Pjây kjrara Sbörè. Tjłokwo bek li kjrroy beno tjeng bi pjłushko, ga ber tjeng eshko iyado. E kjışhko ga pjây woydër ara, pjây woyde tjłokwo bek miydaga-ga löng lirë eni bakoe.

³ Rokër Data Sbö kong, ba Wa Jesucristo kong ga ba wopjłú li kjışhko ga shji mär Sbö tjłokwo bek li go, ga shji ëng woydë ara kar kar wopro ga shji kjimte lok ara, shji songe lë iyado, shji ie lok ber löng włëp bakoe.

Shji ëng woydë ara kar kar

⁴ Roy kuror ga pjây jëk löng tjłokwo bek li go, shji ichara Data Sbörè sorè li eni. E kjışhko ga tja wopjłú anmoyö. ⁵ Eni ga pjeyoga, tjłokwo tër shäng bomi kong shäryëmi wło ère, e tjłokwo tjaglën totë llëme. Dämärshko ga tjłokwo ère twaraba bi kong. Lër bomi kong ga pjây ëng woydos ara kar kare. ⁶ Ga shji ëng woydë wło ga woyde ga tjłokwo łara Sbörè bi kong shäryëy wło li shäryëy eni iyado. Shji ëng woydë łaga Sbörè bi kong tek dämärshko dwayo.

⁷ Nopga ara to löng kjok ère kjing go oba jyäpgwë. Tjłë ga «Jesucristo shrono kjok ère kjing go no włeni llëme» lë löng eni. Eye tjłë eni ga e Cristo włoyo. ⁸ Pjây pak shäryono ara, ga pjây potjwłëkkło tjok. Gueniyo pjây sjëk, pjây jyäpgwe lok llëm wło, bomi potjwłëkkło li jer llëm wło.

⁹ Eye obłë ping woydë, shji pina Cristorë sorè li kjinmo lë włeni ga shäng mär Sbö go llëme. Eye jëk shäng tjłokwo pina ba kong li go ga mär shäng Data Sbö go, ba Wa go bakoe. ¹⁰ Eye äär bomi shwoy ga Cristo tjłokwo bek ère lë bomi kong llëm ga włokjrëmi bomi ushko llëm, «Miga» lë bomi kongshko ga «Kjobe» lëmi ba kong ëmdë llëm bakoe. ¹¹ Eye omwłokjrōno ga shäng ba pak owa li shäryë ba tjok włeni.

Kjibokwo pjirzłong

¹² Tja llëbo lë woydë ara bomi kong, gueniyo tër woydë kjibokwo go llëme. Pjây in woydë, shji lan ëng tjok wło, shji ber löng wopjłú anmoyö wło.

¹³ Bomu pjeyoga Jesús tjłokwo kragaga, kjrara Sbörè włeniyo li, «¿Pjây yonde?» lë bomi kong.

3 Juan

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrrara Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjökwö laga Jesús äska wleniyo shara. Kjibokwo ère tarashko ga e tjäbla tjän.

Domer shäng kjlara obi ko Gayo. Pjlara ga nopga ichara Juandë Jesús roy pjú lë ba kong. Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Diótfes, e domer tjwö ara wleniyo. E kjishko ga nopga ichara Juandë li wlokjre woydë llëme. E kjishko ga kjibokwo ère tara Juandë Gayo kong, ber shäng sjëk Diótfes tjok wlo. Gueniyo nopga ichara li wlojrrara Gayorë wopjú kuzong ga Juan beno shäng wopjú ba tjok, ga woyde ga wlokjre eni jek obi li tara ba kong.

1 Kjibokwo ère taga tja bomi tjäpgarë.
Gayo, kjibokwo ère ichër jek bop kong. Pja bor kjlara, pja woydër ara jökwö.
² Pja bor kjlara. Miydër pjú ga pja jëk shäng pjú Sbö tjok. Eni ga rokër Sbö kong ga pja kjimte, bop doyo ber pjú eni bako wlo. ³ Pja roy söra bi pjeyoga kjone kjon-erë bor kong. Kuror ga pja mär shäng Jesús go jökwö, pja jëk shäng tjökwö bek li go bakoe. E kjishko ga tja wopjú anmoyö. ⁴ Roy kur ga bor wapga wleni jëk löng tjökwö bek li goshko ga tja wopjú anmoyö.
⁵ Pja bor kjlara. Tjlapga Jesús tjökwö kjaragaga kjimtëp enido, pjeyoga miydëp llëm ëmdë ga kjimtëp bakoe. ⁶ Epga kjimtorop sorë li lara lok Jesús tjökwö kjaragaga löng li kong. Epga äär eshko obishko ga kjimtos jek eni obi, woyde Sbörë sorë li eni. ⁷ To löng Jesu-cristo pak shäryë, kjimtura nopga Sbö miydë llëm wleniyo lirë llëme. ⁸ E kjishko ga woyde ga bi pjeyoga eniyo tjwe bi shwoy ga wlokjrey löng wopjú, tjökwö bek li shdär jek këgong wlo.
⁹ Kjibokwo ichoror jek Jesús tjökwö kjaragaga löng li kong kjwara. Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Diótfes. Tjawa kole woydë llëm, nopga oblë ichë ä

kjishko. ¹⁰ Tjawa jyöyotke ara. Bi pjeyoga wlokjre woydë llëm bakoe. Eye omwlokjrono ga iche tön tjökwö kjaragaga löng li tjok ame. E kjishko ga tja jek äär eshko ga wlon kjluwe.

¹¹ Pja bor kjlara. Ip ga no oblë llëbo owa shäryë ga pja omshäryë eni llëme. Llëbo pjú shäryöpde eröe. Eye llëbo pjú shäryë ga e Sbö t. Eye llëbo owa shäryë ga Sbö miydë llëme. ¹² Domer shäng kjlara ko Demetrio. Era pjúe le nopga uunkongdë eni. Tjawa omle eni bakoe. Miydëp pjú ga tjawa tjë beke. Ga miydër pjú ga tjökwö le shäng li, e beke.

Kjibokwo pjirzlong

¹³ Tja llëbo lë woydë ara bop kong, gueniyo tër woydë kjibokwo go llëme. ¹⁴ Pja in woydë wop ä, shji lan ëng tjok wlo.

¹⁵ Rokër Sbö kong ga pja ie ber sök wlëpe.
Bop pjeyoga löng jushko li, «¿Pja yonde?» le lok bop kong.

Bop pjeyoga löng eshko bop tjok li, «¿Yonde?» lëp kjlara kjlara kong bakoe.

Judas

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjäara ko Judas. Kjone kjone tjîê ga e Jesús oppingga tak pjang Lucas 6.16 go, Hechos 1.13 go bakoe îe. Kjone kjone obi tjîê ga e Jesús lëng, Santiago dik, tak pjang Mateo 13.55 go, Marcos 6.3 go bakoe îe. Gueniyo miydëy pjîú ga kjibokwo ère taga, e Judas Iscariote îlème.

Eshko dbaryo ga no kjone kjone to löng tjîökwo bek îlêm li îê, Jesús tjîökwo kragaga li jyäpgwe e go wîo. E kjîshko ga kjibokwo ère tara Judasdë, Jesús tjîökwo kragaga li ber löng sjëk ba tjok wîo.

1 Kjibokwo ère taga tja Judasdë. Tja Jesucristo parkaga. Tja Santiago lëng.

Nopga rokara Sbörè löng li, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Pjäy woyde Data Sbörè ara, ga pjäy de Jesucristorè.

² Rokër Sbö kong ga pjäy songe îe îyado, pjäy ie ber löng wîëp, pjäy woyde ara bakoe.

Nopga wotjîrk owa wîeniyo

³ Pjeyoga, woydoror ga shji döra Sbörè beno löng sorè li roy îër bomi kong kjibokwo ère go. Gueniyo kur ga tjîökwo ichër jek bomi kong oblè kjîluwe. No kjone kjone wotjîrk ga owa pjang bi go li îöya Sbörè ber dret ba wopjîú li kjîshko kuzong ga shji îlèbo owa shäryë ga pjîúe îe. Epga opyono beno löng bi Tjlapga, bi pjîluyo Jesucristo li wîoyo. Nopga eniyo, e shdungko. E tak beno pjang Sbö tjîökwo go eni dëna tjän. Ga eerishko ga nopga eniyo kjone kjone opzrëno löng bomi tjrëko, pjäy jyäpgwe wîo îe. E kjîshko ga rokër bomi kong ga tjîökwo roy pjîú li wîikoziä. E twaga Sbörè beno ba nopga kong pjlaraso, ber îyado wîo.

⁵ Îlèbo kjone kjone woyoshrër woydë bomi kong, e miydëmi löng pjir gueniyo. Dënashko ga Israel tjëyoga shira Tjlapgarè tek Egipto kjokyo dwayo irgoshko ga kjone kjone mär ba go îlêm li pjira drete. ⁶ Dënashko ga ba parkagaga kjok dogo so kong pak twara Sbörè oblè oblè. Gueniyo kjone kjone omrayono. E kjîshko ga pjirra Sbörè dröng sho go, iara beno löng kjok ro sî roy, äär jong ba îlgwezîong dbaryo îishko. ⁷ Dënashko ga Sodoma sopga, Gomorra sopga, kjok shto oblè oblè löng ba soshko sopga, e pono no orkwosmono ba tjok îlêm li tjok ara, ga îlèbo shäryako îlêm li shäryara lok oblè oblè bakoe. E kjîshko ga shduna Sbörè iök go, beno nopga owa shdüya iök pjë jong ri ri sjer îlêm shtoyo li go îyado wîo li miydoklo.

⁸ Nopga owa löng bomi tjrëko li, e îlèbo shäryë eni bakoe. Îlèbo shäryë löng owa ba doyo go, îara Sbörè ba kong yoshko îe kjîshko. Wotjîrk lok ga ichaga èrè

îlème îe, ga kjok dogo sopga îäywe îok owa bakoe.

⁹ Sbö parkaga kjok dogo so kägäyo Miguel ëmdë ga ënglono kar kar Ä tjok, Moisés doyo li kjîshkoshko ga Ä îäywara owa sira ëmdë îlème. Eshko ga tjîê ba kong ga «Pja wîongga ber Tjlapgarè» îe ba kong eni eröe.

¹⁰ Gueniyo nopga ërera, îlèbo îäywe îok owa oblè oblè, gueniyo îlèye îäywe löng li, e îlè miyde löng îlème. Epga so öng îlè kjoyo, îlèbo shärye ga woyotjîrya îlème. Wotjîrk tjwe îlè li shäryayde eröe. Ga ba pjikklo li e.

¹¹ Epga opshäryë owa, Caín dik. † Îlèbo shärye îlè pogo, dbur shak wîo, Balán dik. †† Ga Sbö kole îok îlêm kjîshko ga îlono ga pjir, Coré dik. † †E kjîshko ga epga song jîõe!

¹² Pjäy tön, ië ëng tjok, pjäy wopjîú Sbö tjok kjîshkoshko ga îlèbo shärye lok owa li lökyokjre lok îlêm, gueniyo bomi kong ga îlèbo owa wîeni, e ber lökyo ara bomi kong bakoe. Epga opwoytjîrk löng om go erö, öng daga opsëng om go erö wîeni. Îlèbo îe lok ara, gueniyo îlèbo pjîú shärye lok îlêm, pjäng sho roshko di îlêm, bakwe pjîukdë îlaw pogo wîeni. Èye kjimte îlème. Kjor bo kjrozîong dbaryo ga kjor îlè botjyono îlêm ga e îlèno îlêm, kjëtong jong wîeni. Eshko ga shiy ba sleng tjok. Enira kjëtong jîökoyo. Nopga ère so e kjoyo bakoe. Èye kjimte îlème. ¹³ Epga so dlung iöya dbo ara kjoyo, îlèbo owa shärye li îgöy wêlë, dlung bung sho wîeni. Epga so dbala jëk ba irbo bäng îlêm kjoyoe. Epga löng shdungko kjok ro sî anmoyö li roy îyado wîo.

¹⁴ Dënashko ga domer shäng kjäara ko Enoc. E tjok ga Adán tjëyoga tek beno ba irgo li öötong kringgwo tjer (6). †† Eshko dbaryo ga Enoc tjîêno nopga ère kjîshko. Tjîê ga «Tja kuzîa! Îlono ga Tjlapga Jesús tjwe ba parkagaga kjok dogo so ara tjok, shtëy ga äär îlème. ¹⁵ E tjwe nopga uunkong îlgwega, nopga owa li shdungga, îlèbo owa shäryara kës li kjîshko, tjîökwo

† Génesis 4.1-16. †† Números 22.2-24.25. † Números 16.1-50. †† Enoc, e Jared wa. Jared, e Malalel wa. Malalel, e Cainán wa. Cainán, e Enós wa. Enós, e Set wa. Set, e Adán wa, tak pjang Génesis 5.3-18 go sorè li eni.

Īara ĩok owa ba kĵiřhko kēs ĩi kĵiřhko bakoe» ĩe. ¹⁶ Nopga ēre kĵiřoshtē ĩĩē pogo kĵiřhko, ĩĩē pogo ĩāywe owa bakoe. Jēk ĩōng ba wotĵĳĳk owa ĩi go erā. Krē ĩok ara om goshko, ga oblē jyāpgwe ĩok tĵĳōkwo wolēso go, ĩĩēye woyde ĩi wĳēya wlo.

Pjāy sjēke

¹⁷ Pjeyoga, ĩĩēye ĩara Sbō tĵĳōkwo roy ĩagaga bi Tĵĳlapga Jesucristo āskarē bomi kong ĩi, e woyoshrožā.

¹⁸ Tĵĳĩēno ĩok ga «Kĵok pjir ĩēshko ga nopga Sbō tĵĳōkwo joywē ā wĳeniyo wen tjwe, ga jēk ĩōng ba wotĵĳĳk owa ĩi go» ĩara ĩok eni. ¹⁹ Nopga eniyo ĩōng bomi tĵrēko, bomi shdōgaga ber ĩōng dboy dboy wlo ĩi epga. Epga go Sbō Sēya ĩĩēm, jēk ĩōng ba wotĵĳĳk owa ĩi go erā.

²⁰ Gueniyo pjeyoga, pjāy ēng kĵimtos mār Sbō go jek kēgong kēgong. Pjāy syōshtē Sbō kongshko ga pjāy kĵimtaga ber ba Sēyarē. ²¹ Pjāy woyde Sbōrē ara, ga

pjāy songe ĩe bi Tĵĳlapga Jesucristorē bakoe. E kĵiřhko ga ĩlono ga pjāy ie Sbōrē ber ĩōng sē ĩyado ba tjok. E koshēmi ĩōng wopro ga tĵĳōkwo ēre woyoshrožā.

²² Ĕye, tĵĳōkwo kĵrēy wlo ĩi kĵone dey miyde ĩĩēm ga e songe ĩozā. ²³ Ĕye, tĵĳōkwo bek ĩĩēm ĩi kĵre woydē kĵwĳē ga dōžĳ, nopga tek shiy ĩōk roy dwayo wĳeni. ĩĩamoga songe ĩozĳ, gueniyo pjāy sjēk, pjāy opshāryē baĳya dik ĩĩēm wlo. Woyotĵĳĳzĳ ga ĩĩēbo owa shāryara ĩi kĵiřhko ga ba shwong ēmdē ga beno owa, porwako ĩĩēm wĳeni.

Kĵibokwo pjiržōng

²⁴ Sbō bi dōga, e erōe. Pjāy kĵimte dir ĩĩēm wlo ga pjĳlūe. Pjāy ie āār ber ĩōng ba bokshto ga pjĳlū bakoe. Eshko ga pjāy pogo ĩĩēye dret, pjāy wopĳlū anmoyō bakoe. Bi Tĵĳlapga Jesucristo kĵiřhko ga e ĩēy ber bi pjĳluyo kēsbang, tĵwĳō ara, dbo ara ĩyado. Ber eni.

Apocalipsis

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjära ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wołono, ga woshrara Sbörè iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjökwö läga Jesús äska wleniyo shara.

Eshko dbaryo ga Juan iaraba beno shäng dlung tjrëko ko Patmos liishko, ba shdungglo, Jesús roy pjüü lära kjishko. Pjlära ga Jesucristo weno ba kong. Eshko ga llëbo pina ba kong, shji yo ñno wleni, ga ichara ba të, llëbo li miyde nopga uunkongdë wlo.

Bäm go ga ichara kjibokwo të Jesús tjökwö kragaga kringgwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquia.)

E irgo ga llëbo wen lono li pina ba kong. Nopga owa li shdüya Sbörè sorè li pina ba kong. Ä engkjwë Sbö nopga tjok sorè li pina ba kong. E zäya Jesúsde sorè li pina ba kong. Lono ga nopga uunkong ber löng sorè li pina ba kong bakoe.

Llëbo ñna Juandë kës ère tara beno Jesús tjökwö kragaga kong.

1 Llëbo ère pina Sbörè Jesucristo kong, pïya ba parkagaga kong wlo, llëbo wen dörö li miyde lok wlo. Eni ga tja Juan kong ga ba parkaga kjok dogo so ichara Jesucristorè ter shrono shäng bor kong, llëbo ère pïya bor kong wlo. ² Llëbo ñnor li tër uunkong bomi kong, Sbö tjökwö roy lära Jesucristorè bor kong li tër bomi kong bako, ber ba miydoklo wlo. ³ Èye kjibokwo ère lë oblë kong ga ber wopjüé. Èye tjökwö ère kuk, ga kole ga ber wopjüü bako, dbar lër shäng li dörö kjishko.

⁴ Kjibokwo ère taga tja Juandë.

Jesús tjökwö kragaga kringgwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong.

Rokër Sök İyado li † kong, sëyaga doglo kjäk (7) tjeng ba pjüü sökklo jong li bokshto li †† kong, Jesucristo kong ga ba wopjüü li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe. Jesucristo, e Sbö tjökwö kura li läga jökwöyo, woshrara bäm go li e, pjüüpa löng kjok ère kjing go ichaga li e bakoe. Shji woyde ara, owa pjang bi go li löna beno dret, ba srëng kwona li go, ⁶ ga shji iara beno löng syöshtagaga parkë löng Sbö, ba Data, borwa pjüüyo li kong. E kjishko ga Cristo iëy ber kësbang, tjwü ara, dbo ara İyado wlo. Ber eni.

⁷ Tja kuzia. Lono ga Cristo ter pjäng sho roshko, İga uunkongdë, ba shorkegaga löng dënashko li omik bakoe. Eshko ga tjëyoga löng kës li ber löng woydë ara ba kjishko.

Ber eni.

⁸ Tjlapga Sbö tjüé ga «Tja so tjökwö toklo ko *Alfa* † kjokyo, tja so tjökwö toklo ko *Omega* †† kjokyo bakoe. Llëye llëm obishko ga tja sök tjän. Llëbo uunkong pjitung dret ga tja sök obi. Sök İyado li tja. Llëye shäryër woydë li shäryër ga pjüü» İe.

Domer weno shäng kjära, so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyoe

⁹ Tja Juan, tja bomi kjära Jesús tjökwö kragaga. Shji mär bi pjüüyo Jesús go kjishko ga shji shdunggoba, gueniyo kuy kjange. Sbö tjökwö roy lära Jesúsde bor kong li lër shäng oba kong kjishko ga tja icharaba beno sök dlung tjrëko ko Patmos liishko. ¹⁰ Pjlära ga Tjlapga Jesús dbaryo †† ga tja go Sbö Sëya jökwöyo. Eshko ga ybö kuror bor irgo pjlära dbo ara, pjüük wli bakworoy wleni. ¹¹ Tjüé bor kong ga «Llëye İp li tos ber pjang kjibokwo go. E irgo ga ichos jek Jesús tjökwö kragaga kringgwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. Ichos jek Éfeso kjokyo, Esmirna kjokyo, Pérgamo kjokyo, Tiatira kjokyo, Sardis kjokyo, Filadelfia kjokyo, Laodicea kjokyo bakoe» İe.

¹² Eshko ga tja bojongö İn iröng, èye ybö kuror tjüé li è miydër wlo. Eshko ga İn ga iök shjiy bapkwö shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7), ¹³ tjrëko shäng kjära so no to ter kjok dogo dwayo li kjokyo, doyono shäng shwong kur may äär ba kju kjing go, dop pjrikko shäryak dbur sho shöylör go pjang ba pjüü kjing go. ¹⁴ Ba kägä, ba käkzong, e kjwo pjüüün so

† *Grecia so tjökwö go ga tjökwö toklo ko ALFA, e ba bäm İyo, tjökwö toklo ko A wleni.* †† *Grecia so tjökwö go ga tjökwö toklo ko OMEGA, e ba pjirshko, tjökwö toklo ko Z wleni.* †† *TJLAPGA JESÚS DBARYO İE İI, E DBAR SONDESHKO İOKLO, E WOSHRARA SBÖRÈ E DBARYO KJISHKO.*

† SÖK İYADO İE İI, E DATA SBÖ İOKLO. †† SËYAGA DOĞLO KJÄK (7) İE İI, E SBÖ SËYA DBO OBLË OBLË İI İOKLO.

pjäng sho kjoyoe. Ba bok roy so iök lök ri ri kjoyoe.
¹⁵ Ba dre so dröng sho so klung sho kjoyo li iak jong iök pjë jong ri ri roshko li kjoyoe. Ba ybö dbo ara, di kës pjlublunyo dik. ¹⁶ Orkwo këlëkong dbala tjeng kjwo kjäk (7). Dröng tur jong ba kjak roy kjwangna, kowo stek kar kar. Ba bokkwo kälä lletllet, dlo wleni.

¹⁷ In jek dröng ga tja jek rish buk ba dre zlong, shji wolono buk wleni. Gueniyo eshko ga tja porwara ba orkwo këlëkong go, ga tjilë bor kong ga «Llëye bangkjrëp llëme. Llëye llëm obishko ga tja sök tjän. Llëbo uunkong pjitong dret ga tja sök obi. ¹⁸ Sök İyado li tja. Tja wolono, gueniyo tja sök së İyado wlo. Shinmo-ga shtoyo u bäng bäng dökklo tjeng bor wloshko, ep-ga woshrër iröng obi ga pjlúe.

¹⁹ »Llëye İnop li tozong. Eni tjok ga llëye shäryë li tos, llëye wen tek iröng li tos bakoe. ²⁰ Dbala İnop tjeng kjwo kjäk (7) bor orkwo këlëkong ëre, iök shjiy bapkwō shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7) ëre, e llë löklo lër bop kong. Iök shjiy bapkwō kjwo kjäk (7) ëre, e bor tjilëkong kjraga kringgwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblä oblä li jyäglö. Dbala kjwo kjäk (7) ëre, e roy sögaga kjok dogo so doglo kjäk (7), parkë löng bor tjilëkong kjraga kringgwo kjäk (7) kong li jyäglö bakoe.

Kjibokwo tak pjang Jesús tjilëkong kjragaga löng Éfeso kjokyo li kong

2 »Roy söga kjok dogo so shäng kjlara, bor tjilëkong kjragaga löng Éfeso kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»«Shäng kjlara, orkwo këlëkong dbala tjeng kjwo kjäk (7), jek shäng iök shjiy bapkwō shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7) li tjrëko. E tjilë bomi kong ga ² Pjäy jek löng sorë, e miydër. Pjäy parkë bor kong kjang, llëbo weno bomi kong owashko ga kumi kjang bakoe. No kjone kjone tjilëno ga «Tja Sbö tjilëkong roy İaga Jesús äska» İara eni. Eshko ga tjilëkong yötso, ga miydoromi ga jyö erä. Eshko ga ioromi beno jek löng bomi tjok ame.

³ Bor kjilshko ga llëbo weno bomi kong owa ara, gueniyo kuromi kjang, pjäy wosonkono llëm bakoe.

⁴ »Gueniyo bor kong ga pjäy löng llëbo shäryë owa kjrina. Pjäy mär löng bor go kjwleshko ga pjäy ëng woydono ara kar kare. Gueniyo pjäy opshäryë eni ame. ⁵ Pjäy opshäryono dämärshko sorë li woyotjilëzä. Llëbo shäryëmi löng owa li, e owa jilë lözi, ga rayozä, ga llëbo shäryoromi dämärshko, Sbö tjilëkong kjrromi kjwleshko li shäryozä eni iröng obi. Shäryëmi eni llëm ga tja jek bomi iök shjiy bapkwō jong li kjë bomi shjiryō. ⁶ Gueniyo llëbo ber pjlú bomi kong, llëbo owa shärye nicolaítagarë löng li İy-wor shjiktëng, ga pjäy omıywö shjiktëng eni bakoe.

⁷ »Eye kwomgwo tjok ga woyde ga tjilëkong İe Sbö Sëyarë bor tjilëkong kjragaga kong li kuya yötso. Sbö kjok bukshko ga kyor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolono llëme. Ga eye llëbo owa li zano ga ichër kyor bo li uë' İe.»

Kjibokwo tak pjang Jesús tjilëkong kjragaga löng Esmirna kjokyo li kong

⁸ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjilëkong kjragaga löng Esmirna kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»«Shäng kjlara, llëye llëm obishko ga sök tjän, llëbo uunkong pjitong dret ga sök obi. Era wolono, ga woshrono iröng obi. E tjilë bomi kong ga ⁹ Pjäy shdungoba sorë, e miydër. Pjäy song jilë. Gueniyo jilëkong ga pjäy song llëm, pjäy llëbo ara wleni. Pjäy jyöyotke nopgarë sorë li miydër. Epga tjilë ga «Tjawa judıoga» İe, miga jyö, epga Ä nopga erä. ¹⁰ Llëbo wen tjwe bomi kong owa li bangkjrëmi llëme. Lër bomi kong ga pjäy kjong kjong İe Äre om go ber löng no shdüzlong uyo roshko, pjäy tjilë wlo, llëbo owa shäryëmi wlo İe, ga pjäy shdüya song äär jong dbar sak kjwara (10). Gueniyo tja rayëmi llëm, äär jong pjäy wolono guing. Shäryoromi eni ga pjäy İer ber löng së İyado Sbö tjok.

¹¹ »Eye kwomgwo tjok ga woyde ga tjilëkong İe Sbö Sëyarë bor tjilëkong kjragaga kong li kuya yötso. Eye llëbo owa li zano ga nopga wolono tjeng li wolono jek obi wlenishko ga llëye wen ba kong llëme' İe.»

Kjibokwo tak pjang Jesús tjilëkong kjragaga löng Pérgamo kjokyo li kong

¹² »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjilëkong kjragaga löng Pérgamo kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»«Shäng kjlara, dröng tjeng kjwangna, kowo stek kar kar. E tjilë bomi kong ga ¹³ Miydër ga pjäy löng İishko ga nopga pjluyo li Ä erä. Eni ëmdë ga pjäy mär löng bor go İyado. Dënashko ga domer shäng kjlara eshko ko Antipas. E parkono bor kong pjlúe. E zröraba bomi tjrëkoshko ga tja rayoromi llëme.

¹⁴ »Gueniyo bor kong ga pjäy löng llëbo shäryë owa. Dënashko ga Balac pina Baländë Israel tjëyoga jyäpgwë ara. Epga ichara öng sho twaraba sböpga jyäglö kong li uë. Epga ichara pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Pjäy kjone kjone jek löng tjilëkong ëre go. ¹⁵ Pjäy kjone kjone jek löng tjilëkong owa İe nicolaítagarë li go bakoe. ¹⁶ E kjilshko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jilë lözi, ga rayozä. Llëm ga tja jek bomi shwoy, ga tja ëngkjwë bomi tjok, dröng tur jong bor kjak roy li go.

¹⁷ »Eye kwomgwo tjok ga woyde ga tjilëkong İe Sbö Sëyarë bor tjilëkong kjragaga kong li kuya yötso. Eye llëbo owa li zano ga kong dli ter kjok dogo dwayo miydëba kjok ëre kjing go llëm wleniyo li † twër ber ba kong. Kong akkwo kjwo pjlublún twër kjwara bako, goshko ko jyä tak pjang tjaglën, miydaga ëre llëm, miyde ba kjraga İirë eröe' İe.»

† DLI TER KJOK DOGO DWAYO İE İI, KO MANÁ.

Kjibokwo tak pjang Jesús tǵǵkwo kǵragaga löng Tiatira kjokyo li kong

¹⁸ »Roy söga shäng kjǵlara obi, bor tǵǵkwo kǵragaga löng Tiatira kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kǵwara, söya jek ba kong wǵlo. Kjibokwo li tos eni:

»“Sbö Wa, ba bok roy so iök lok ri ri kǵjoyo, ga ba dre so dröng sho so klung sho kǵjoyo krung beno shǵjiy kǵjoyo bakoe. E tǵǵ bomi kong ga ¹⁹ ‘Pǵäy jek löng sorë, e miydër. Pǵäy ëng woydë ara, pǵäy mär bor go, pǵäy parkë bor kong pǵǵ, llëbo wen bomi kong owashko ga kumi kǵjang bakoe. Miydër ga eerishko ga pǵäy löng llëbo pǵǵ shäryë ara, pǵäy mär bor go bäm go li kǵjinmo bakoe.

²⁰ “Gueniyo bor kong ga pǵäy löng llëbo shäryë owa kǵrina. Walë shäng kjǵlara ko Jezabel. E tǵǵ ga “Tja Sbö tǵǵkwo laga” le, gueniyo jyö erä. Tǵǵkwo le shäng li go ga bor parkagaga jyǵpgwe ara. Epga iche pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Epga iche öng sho twaraba sböpgga jyǵglo kong li uë bakoe. Eni ëmdë ga e slomi llëme. ²¹ Kong dbar tworor kop ara, llëbo owa shärye shäng li, e owa jǵöe le wǵlo, gueniyo raye woydë llëme. ²² E kǵshko ga iër ber buk swǵlo ara, ba bukklo kǵjing go. Eye pë ba tjok, ga llëbo owa shärye löng li raye llëm ga shdun ara bakoe. ²³ Walë li wapga zrör drete. Eshko ga bor tǵǵkwo kǵragaga löng kës li ommydë ga wotǵǵk llë li, llëye woyde löng li, e miydër pǵǵ, ga pǵäy kjǵlara kjǵlara potǵǵwǵlën, llëbo shäryoromi li kǵshko.

²⁴ “Gueniyo pǵäy kǵjone kǵjone jek löng Jezabel tǵǵkwo li go llëme. Pǵäy oppino kjok miydë Ä t miydëba llëm wǵleniyo lëba li go llëm bakoe. Pǵäyda ichër llëbo oblë shäryë llëme. ²⁵ Pǵäy mär ber löng tǵǵkwo kǵroromi li go erä.

²⁶ “Eye llëbo owa li zano, ga tja kolara äär jong ba dbo go ga kong dbo twër, tǵëyoga uunkong iche wǵlo, ²⁷ dbo twara bor Datarë bor kong sorë ga eni. Ga “epga iche kǵjang; kole lok llëm ga shdüya ara, klung sbi dloroy pǵäs wǵleni.” ^{†28} Ga kong dbala ko Dbar Kǵoklo li twër ber ba kong bakoe. ²⁹ Eye kwomgwo tjok ga woyde ga tǵǵkwo le Sbö Sëyarë bor tǵǵkwo kǵragaga kong li kuya yötso’ le.”

Kjibokwo tak pjang Jesús tǵǵkwo kǵragaga löng Sardis kjokyo li kong

3 »Roy söga shäng kjǵlara obi, bor tǵǵkwo kǵragaga löng Sardis kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kǵwara, söya jek ba kong wǵlo. Kjibokwo li tos eni:

»“Shäng kjǵlara, wǵloshko tjeng Sbö Sëyaga doglo kjäk (7), ^{††} dbala kǵjwo kjäk (7) bakoe. E tǵǵ bomi kong ga ‘Pǵäy jek löng sorë, e miydër. Pǵäy löng së lëba, gueniyo pǵäy wolono löng wǵleni. ² Pǵäy wǵllen-zong! Pǵäy dbo beno sira dö, ga jetoe. E kǵshko ga pǵäy dbokjrozong. In ga pǵäy jek löng pǵǵ bek bor Sbö bokso llëme. ³ Tǵǵkwo kuromi, kǵroromi li, e

† Salmo 2.9. †† Sbö SËYAGA DOGLÖ KJÄK (7) le li, e Sbö SËYA DBO OBLË OBLË li loklo.

woyoshrozi, kolozǵ iröng obi. Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jǵöe lözi, ga rayozia. Pǵäy wǵllen llëm ga tja koshëmi löng llëmshko ga tja jek bomi shwoy, no lü ä wǵleni.

⁴ “Pǵäy kjǵbö, bomi shwong shtimirë wǵliwǵli wǵleni llëm obi. Pǵäyda omshäryono eni kǵshko ga pǵäy iër ber jek löng bor tjok, doyë shwong ko pǵǵlublün go. ⁵ Eye llëbo owa li zano ga doyë shwong ko pǵǵlublün go, baïya dik. Eye ber sök së iyado Sbö tjok wǵlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoyö li go. Ga eye llëbo owa li zano ga ba ko löng kjibokwo li go dwayo llëme. Ba kǵshko ga tja tǵǵ bor Data, ba parkagaga kjok dogo so kong ga “Kǵwe botoya” lër ba kong lok eni. ⁶ Eye kwomgwo tjok ga woyde ga tǵǵkwo le Sbö Sëyarë bor tǵǵkwo kǵragaga kong li kuya yötso’ le.”

Kjibokwo tak pjang Jesús tǵǵkwo kǵragaga löng Filadelfia kjokyo li kong

⁷ »Roy söga shäng kjǵlara obi, bor tǵǵkwo kǵragaga löng Filadelfia kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kǵwara, söya jek ba kong wǵlo. Kjibokwo li tos eni:

»“Shäng kjǵlara, e eröe. Tǵǵkwo bek laga li e bakoe. Pǵǵ David u bäng bäng dökklo tjeng ba wǵloshko. U bäng bäng döra ga bängzaga erë llëm, u bäng bäng bängzara ga döga erë llëm bakoe. E tǵǵ bomi kong ga ⁸ ‘Pǵäy jek löng sorë, e miydër. İza. U bäng bäng döror jong bomi bokshto, bängzaga erë llëme. Miydër ga pǵäy dbo ara llëm, gueniyo bor tǵǵkwo koloromi, tja rayoromi llëm bakoe. ⁹ Pǵäy löng lishko ga nopga löng kjǵbö, tǵǵ ga “Tjawa judioga” le, mi-ga jyö, epga Ä nopga erä. Lono ga epga ichër kjök tjok bomi bokshto, ga tǵǵ lok bomi kong ga “Nopga woyde Jesúsde ara li pǵäy” le bomi kong eshko.

¹⁰ Dbar tǵjwe kǵwara ga llëbo wen nopga löng kjok kǵwang jǵkong li kong owa, epga tǵǵ wǵlo. Dënashko ga tja tǵǵno bomi kong ga “Llëbo wen bomi kong owashko ga kuzǵ kǵjang, tja rayëmi llëme” loror bomi kong eni, ga tǵǵkwo li koloromi. E kǵshko ga dbar owa li tǵjweshko ga pǵäy dër yötso, pǵäy där wǵlo.

¹¹ “Tja äär maǵinge. Llëye tjeng bomi tjok li jnezǵ, bomi potǵǵwǵkklo li döga erë bomi shǵjiryö llëm wǵlo. ¹² Eye llëbo owa li zano ga iër ber shäng Sbö u shwǵleyo wǵleni, ga ber shäng eni iyado. E go ga bor Sbö ko li tër, bor Sbö kjokyo ko li tër, bor ko li tër bakoe. † Ba kjokyo li, Jerusalén kjokyo tǵǵǵlën li e. E ter kjok dogo dwayo. ¹³ Eye kwomgwo tjok ga woyde ga tǵǵkwo le Sbö Sëyarë bor tǵǵkwo kǵragaga kong li kuya yötso’ le.”

Kjibokwo tak pjang Jesús tǵǵkwo kǵragaga löng Laodicea kjokyo li kong

¹⁴ »Roy söga shäng kjǵlara obi, bor tǵǵkwo kǵragaga löng Laodicea kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kǵwara, söya jek ba kong wǵlo. Kjibokwo li tos eni:

»“Shäng kjǵlara, ‘Ber eni’ laga li e. Llëye le li shärye eni iyado. Llëye ina li le jǵokoyo. Llëbo shäryara

‡ Sbö ko li tak lok ba go, epga baïya kǵshko.

Sbörë kës ichaga li e bakoe. E tjilë bomi kong ga
¹⁵ Pjãj jëk löng sorë, e miydër. Pjãj zengteng an-
 moyö wleni llëm, pjãj kjilik ara anmoyö wleni llëm
 bakoe. Woydër ga pjãj kjilik wleni, llëm ga pjãj
 zengteng wleni. ¹⁶ Gueniyo pjãj kjilikjili wleni erö
 kjishko ga pjãj tjwër bor kjak roy dwayo wleni.
¹⁷ Pjãj tjilë ga "Tjawa dbur sho ara. Llëbo wlenorwa
 ara. Llëye oblë woydërwa llëme" lëmi eni. Gueniyo
 pjãj song jlö, pjãj llëye dret, pjãj kjok igö llëm, pjãj
 shwong llëm bakoe. ¿Pjãj opkugö löng llëmde? ¹⁸ E
 kjishko ga lër bomi kong ga dbur sho shöylör suk
 pjir beno pjilü wleniyo tjwëlëzi bor kong, ber bomi
 kong wlo, pjãj ber löng dbur ara jilökoyo wlo.
 Shwong ko pjilublün tjwëlëzi bor kong, ber bomi kong
 wlo, pjãj doyë e go wlo, pjãj löng kjlop dret li lökyo
 jnemi e go wlo. Ga bokkwo dwloyo tjwëlëzi bor kong,
 ber bomi kong wlo, pjãj kjok igö pjilü wlo.

¹⁹ "Eye woydër li jëk owashko ga wlon, ga posh-
 dun, opyë jëk pjlo bek iröng wlo. Eni ga llëbo owa
 shäryëmi löng li, e owa jlöe lözi, ga rayozia. ²⁰ Kuzia.
 Tja shäng na bomi u bäng bäng bomi rokë, tja iëmi
 opzrëk jek bomi tjok wlo. Eye, tja kura, ga u bäng
 bäng li döra bor kong ga tja opzrëk jek ber sök ba
 tjok, ga tjawa ië ëng tjok.

²¹ "Llëbo owa li zanor, ga tja öötong sök bor Data
 tjok, ba pjilü sökklo kjing go. Eye llëbo owa li zano ga
 kong dbo twër äär ber sök bor tjok, bor pjilü sökklo
 kjing go eni bako wlo. ²² Eye kwomgwo tjok ga
 woyde ga tjilökwo le Sbö Sëyarë bor tjilökwo kjraga-
 ga kong li kuya yötso' ie."»

Pjilü sökklo jong kjwara kjok dogo

4 E irgo ga ïnor jek obi, ga ïn ga u bäng jong oo-
 jong kjwara kjok dogo. Ga ybö kuror pjilära pjiluk
 wli bakworoy wleni li tjilëno bor kong obi. Tjilë ga «Pja
 tëmö. Llëye wen ëre irgo li pin bop kong» le. ² Jekdo
 eshko ga tja go Sbö Sëya jilökoyo. Eshko ga pjilü sökklo
 ïn jong kjwara kjok dogo, kjing go ëbo sök kjilära. ³ Sök
 li so akkwo wolësowa ko *jaspe*, *cornalina*, e kjoyoe.
 Sökklo li sor go, donku pjang pjiribri, kälä kësöng,
 akkwo wolësowa ko *esmeralda* kjoyoe. ⁴ Sökklo li sor
 go, pjilupga sökklo lok sak pjök kjingsho pkëng (24),
 tjilapga kjok ilgwega wleniyo sök kjilära kjilära sökklo li
 kjing go, doyono sök shwong pjilublün go, pjilü dlu iok-
 lö shäryak dbur sho shöylör go jong ba dlu kjing go.
⁵ Sökklo jong roworbëshko li roy dwayo, ilgwëng tur
 jong illetlet ilaw pogo, kjirik ri ri le ara bakoe. Sökklo li
 bokshto ga iök pjë lok ri ri ba bapkwo roy kjwo kjäk (7).
 Sbö Sëyaga doglo kjäk (7) li ^{††} e. ⁶ Ga llëbo ïn buk
 sökklo li bokshto oblë, so dlung shäryak batlë sho go
 kjoyo, röigöy wëllëe.

Sökklo li worbo go pjilör kar kar, äya löng së wleniyo
 tjeng kjilära kjilära. Doglo pkëng (4) li bokkwo lok ilaw

† Eshko dbaryo ga di bäng tjeng kjilik ara anmoyö, ga nopga
 dwiomnek di kjilik li go. Di bäng tjeng obi zengteng anmoyö, ga di
 eniyo li ie lok, ber löng wopjilü wlo. Gueniyo di bäng tjeng kjilikjili llë, e
 ba kong ga llëno llëme. †† SBÖ SËYAGA DOGLÖ KJÄK (7) le li, e SBÖ
 SËYA DBO OBLË OBLË li loklo.

pogo, bäm lë, iröng lë bakoe. ⁷ Kjilära so dbong kjoyo,
 kjilära so sögla kjoyo, kjilära bokkwo so no kjoyo, kjilära
 so döbung dbuk pjang kjoyoe. ⁸ Kjilära kjilära sjägä lok
 ko tjer (6), ga bokkwo lok ilaw pogo, sjägä li dorko
 bakoe. Shkë dba ga tjilë löng iyado. Tjilë ga
 «Tjilapga Sbö, llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjilüe.
 Pja eröe. Pja eröe. Pja eröe.

Pja sök iyado» le lok eni.

⁹ Sök pjilü sökklo kjing go li sök iyado. E poshrëya äya
 löng së lirë ara, e ie lok ber kësöng, tjwölö ara. Ga tjilë
 lok ba kong ga «Tjawa wopjilü bop tjok iyado» le eni. Le
 lok enishko ga ¹⁰ tjilapgaga kjok ilgwega wleniyo doglo
 sak pjök kjingsho pkëng (24) löng li kjök tok sök li bok-
 shto. Ga poshrëya lok eni wopro ga ba pjilupga dlu iok-
 lö ie ba sökklo li bokshto, ga tjilë lok ga

¹¹ «Borwa Tjilapga, borwa Sbö,
 llëbo tjeng kës li shäryaga pjarë,
 woydorop eni kjishko.

Ga beno löng së li laga pjarë bakoe.

E kjishko ga pja tjwölö ara,
 pja iërwa ber kësöng, tjwölö ara wlo,
 pja bangkjrërwa wlo,
 dbo ara li ber bop kong wlo bakoe» le lok eni.

Öng Wlëp Ushko So Ligwoklë, kjibokwo

5 Eshko ga ïn ga sök pjilü sökklo kjing go li orkwo
 këlëkong kjibokwo tjeng kjwara, tak pjir kjwo kar
 kare. Kjibokwo li dira pjir, ga kjarbo smona kjibokwo
 smokklo go kjwo kjäk (7), roshwing llëm wlo. ² Ga ïn ga
 Sbö parkaga kjok dogo so shäng kjilära, dbo ara
 wleniyo. E tjilëno dbo go, tjilë ga «¿Eye tjwölö ara, kjibok-
 wo smokklo iak lok kjibokwo kjarbo go li döya wlo, kji-
 bokwo li roshwïya wlo?» le. ³ Gueniyo eye tjwölö ara, kji-
 bokwo li roshwïya, ïya wlo dret, eye sök kjok dogo
 eniyo llëm, eye sök kjok ëre kjing go eniyo llëm, eye
 sök klung ëre dorko eniyo llëm bakoe. E kjishko ga tja
 slar ëëe. ⁵ Gueniyo tjilapgaga kjok ilgwega wleniyo
 kjilära tjilë bor kong ga «Pja slar ame. Judä tjëyo li
 dbongyo sök kjwe ïzong. Kjwe David tjëyo. Llëbo owa li
 zana pjire. E kjishko ga kjibokwo smokklo iak lok kji-
 bokwo kjarbo kjwe döya ga pjilü, kjibokwo kjwe rosh-
 wïya ga pjilü bakoe» le.

⁶ Eshko ga ïn ga Öng Wlëp Ushko So Ligwoklë li ko-
 jono sök pjilü sökklo lishko, äya löng së doglo pkëng (4)
 li, tjilapgaga kjok ilgwega wleniyo löng li, e tjrëko. Ga ïn
 ga zröraba kjoyoe. Öng li sjö kwang kjäk (7), bokkwo
 kjwo kjäk (7), e Sbö Sëyaga doglo kjäk (7), [†] ichak kjok
 kwang jikong li loklo. ⁷ Eshko ga jek pjilü sökklo li
 zlong, ga sök pjilü sökklo kjing go li, kjibokwo tjeng ba
 orkwo këlëkong li kjrara Öng lirë ey dwayo.

⁸ Kjararashko ga äya löng së doglo pkëng (4) li, tjilapga-
 ga kjok ilgwega wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkëng
 (24) li, e kjök tono tjeng Öng li bokshto. Kjilära kjilära
 wloshko kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tëy or go
 wleniyo tjeng kjwara, wloshko di ioklo shäryak dbur
 sho shöylör go tjeng kjwöbö, roshko llëbo lö pjilëblëe.

† SBÖ SËYAGA DOGLÖ KJÄK (7) le li, e SBÖ SËYA DBO OBLË OBLË li loklo.

Liëbo lõ pjlëblë li, e Sbö nopga syö li lõklo. ⁹ Eshko ga tono lõk tækwo tjaglën, tækwoyo eni:

«Pja zröraba,
ga bop srëng kwonop li go ga nopga tjlwënop Sbö kong.

Nopga tjlwënop li tjëyoga oblë oblë uunkong, tjlë tjlökwo oblë oblë uunkong, kjok shto oblë oblë uunkong sopga bakoe.

Nopga li iorop beno lõng syöshtagaga parkë lõng Sbö, borwa pjluo li kong,
ga ber lõng nopga lõng kjok ëre kjing go li ichaga ÿyado wlo.

E kjïshko ga pja tjlwö ara,
kjibokwo kjwe kjrëp wlo,
kjibokwo smokklo iak lõk ba kjarbo go li döp wlo bakoe» le.

¹¹ Eshko ga ïnor jek obi, ga ïn ga Sbö parkagaga kjok dogo so lõng træk lõm, shtëy ga äär lõm wleni. Lõng pjlu sökklo li, äya lõng së li, tjlapgaga li, e pjlor kalëkong pjribrie. ¹² Ga tjlëno lõk dbo ara. Tjlë ga

«ÿÖng zröraba kjwe tjlwö ara,
dbo ara li ber ba kong wlo,
liëbo tjlwö ara tjeng kës li ber ba kong wlo,
kjok miydë ara li ber ba kong wlo,
bangkjrëba wlo,
iëba ber kësbang, tjlwö ara wlo,
poshrëkoba wlo bakoe!» le.

¹³ Eshko ga liëbo tjeng kës shäryara Sbörë kjok dogo, kjok ëre kjing go, klung ëre dorko, dlung tjrëko, e tjlëno lõk uunkong bakoe. Tjlë ga

«ÿSök pjlu sökklo kjing go kjwe, Öng kjwe,
e poshrërwa ÿyado,
bangkjrërwa ÿyado,
iërwa ber lõng këskes, tjlwö ara ÿyado,
dbo ara li ber ba kong ÿyado bakoe!» le.

¹⁴ Ga äya lõng së doglo pkëng (4) li tjlë ga «Ber eni» le, ga tjlapgaga li kjok tono, ga sök pjlu sökklo kjing go li, Öng li, e poshrëra lõk.

Kjibokwo smokklo iak lõk kjibokwo kjarbo go

6 E irgo ga ïn ga Öng Wlëp Ushko So Lìgwoklë li, kjibokwo smokklo iak lõk kjibokwo go kjwo kjäk (7) li döra kjwara. Ga kur ga äya lõng së li kjlara tjlëno dbo go, kjrik wleni. Tjlë ga «ÿPja tegö!» le. ² Ga ïnor jek obi, ga ïn ga kwomgla sök kjlara kjlo pjublün. Kjlara sök ba kjing go wloshko sböng tjeng kjwangna. Ga kong pjlu dlu ioklo twaraba kjwara. E irgo ga jek sök kwomgla li kjing go, oba zang wlo le wleni.

³ E irgo ga kjibokwo smokklo döra Öng lirë kjwara obi. Eshko ga kur ga äya lõng së li kjlara obi tjlë ga «ÿPja tegö!» le. ⁴ Eshko ga kwomgla wen sök kjlara obi, kjlo srëzrën. Kjlara sök ba kjing go. Ga kong dröng twaraba kjwangna kësrange. Ga kong dbo twaraba liëbo wlëp kjok ëre kjing go li pjija wlo, nopga ber lõng ëng zrök wlo.

⁵ E irgo ga kjibokwo smokklo döra Öng lirë kjwara obi, e tjok ga öötong kjwo mya. Eshko ga kur ga äya lõng së li kjlara obi tjlë ga «ÿPja tegö!» le. Ga ïnor jek

obi, ga ïn ga kwomgla wen sök kjlara obi, kjlo sï. Kjlara sök ba kjing go, wloshko liëbo tjlëkklo tjeng kjwara.

⁶ Ga kur ga ëbo tjlëno äya lõng së doglo pkëng (4) lõng lishko dwayo. Tjlë ga «Nopga iëy ber lõng parkë dbar kjwara, dwla kjrina bayo gök tjung wleni † äska dö, lõm ga dwla kjrina obi bayo gök tjung wleni kjwo mya äska dö. Gueniyo kjyo, kjilgwo bo dyo, e iëy srer liëme» le.

⁷ E irgo ga kjibokwo smokklo döra Öng lirë kjwara obi. Eshko ga kur ga äya lõng së li kjlara obi tjlë ga «ÿPja tegö!» le. ⁸ Ga ïnor jek obi, ga ïn ga kwomgla wen sök kjlara obi, kjlo shwëshwë. Kjlara sök ba kjing go ko Shinmo Kägäyo, ga kjlara obi jek shäng ba irgo ko Shinmo Shtoyo. Kjok kjwang jtkong li shdöktong beno kjrënggwo pkëng (4), ga epga kong dbo twaraba nopga lõng kjok kjrina li zrök pjir wlo. Ga zröra dröng go, pjli go, swlo go, äya kjloshko so go bakoe.

⁹ E irgo ga kjibokwo smokklo döra Öng lirë kjwara obi, e tjok ga öötong kjwo shkëng (5). Eshko ga ïn ga shinmoga sëya lõng liëbo lõ pjlëblë sukklo jong eshko li dirko. Epga lõng së obishko ga Sbö tjlökwo kjlara lõk, ga lara oba kong, ga zröraba e kjïshko. ¹⁰ Eshko ga epga tjlëno dbo go. Tjlë ga «Tjlapga, liëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjluë. Pja eröe. Pja pjlo bek bakoe. Äär jong lõno ga nopga lõng kjok kjing go li shdum, tjawa zröra lõk li kjïshko?» le. ¹¹ Eshko ga kjlara kjlara kong shwong twaraba ko pjublün, ga ëbo tjlë ba kong lõk ga «Koshozï sira obi, bomi pjeyoga Sbö parkagaga zrökoba bomipjöy dik wlo li, e zröraba pjir guing» le.

¹² E irgo ga kjibokwo smokklo döra Öng lirë kjwara obi. Eshko ga ïnor jek obi, ga ïn ga yo tjwe pjang kës-bang kjrina, dlo kworkwono beno pjang yët, shwong ko yët wleni, mok kworkwono beno pjang srëzrën, srëng wleni, ¹³ dbala lõno ter lõk kjok ëre kjing go, kjor ko *higuera* bakwara pjlukdëshko ga bo lõno wleni, ¹⁴ kjok dogo jek jëktëng erä, kjibokwo diroy wleni, ga dlup lië, di tjrëko lië, dlung tjrëko lië, e opkwono lõk kjok shto oblë uunkong.

¹⁵ Eshko ga pjluPGA lõng kjok ëre kjing go, nopga tjlwö ara wleniyo, ëngkjwaga kägäyoga, nopga uunkong parkagaga tjlwëk lõng pjir wleniyore, de liëmde, e töktong lõng uunkong guëng lõk ööng roshko, ak këskes tjeng dlup dirko bakoe. ¹⁶ Ga tjlë lõng dlup kong, ak kong ga «Pjäy tarzong borwa kjing go. Tjawa jnezï bomi dorko, tjawa wlëya sök pjlu sökklo kjing go lirë lõm wlo, tjawa shdüya Öng lirë ba iir ara li go lõm wlo bakoe. ¹⁷ Borwa shdüzlong dbaryo laraba li öötonge. Eye omkuk kjang ga äe» le lõng eni.

Nopga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjing-sho sak dbäw dbäw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (144,000) iak lõk liëbo jyäglo go

7 E irgo ga ïn ga Sbö parkagaga kjok dogo so tjeng doglo pkëng (4), kojono lõng kjok pjir worbo kjrënggwo pkëng (4) li shko, ga pjlu tek eshko dwayo li bänkira, kjok lië, dlung lië, kjor lië, e pjija lõm wlo.

† GÖK TJUNG WLENI, e BAYO LITRO KJWARA DIK.

² Epga kong dbo twaraba, kjok ëre pjiya wlo, dlung bakoe. Ga ïn ga Sbö parkaga kjok dogo so kjlara obi tek tjwe shäng dlo wen tem shwo lëkong dwayo, wloshko Sbö Sök İyado li jyäglo. Ga tjläno parkagaga doglo pkëng (4) löng li kong. Tjlë ga ³ «Kjok llë, dlung llë, kjor llë, e pjimi llëm, äär jong llëbo jyäglo ioroy Sbö parkagaga löng kës li bokdo go guing» İe. ⁴ Eshko ga kur ga Israel tjëyoga iak lok llëbo jyäglo go li doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pkëng (144,000).

⁵ Judä tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Rubén tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Gad tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

⁶ Aser tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Neftalí tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Manasés tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

⁷ Simeón tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Leví tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Isacar tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

⁸ Zabalón tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

José tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Benjamín tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Nopga ara doyono löng shwong ko pjublün

⁹ E irgo ga ïnor jek obi, ga ïn eshko pjlu sökklo li, Öng li, e bokshto ga nopga löng trak llëm, shtëy ga äär llëm wleni. Tjëyoga oblë oblë uunkong löng eshko. Nopga kjok oblë oblë uunkong so löng eshko. Nopga tjlä tjläkjok oblë oblë uunkong löng eshko bakoe. Doyono löng shwong pjublün go, kjlara kjlara wloshko mek korga. ¹⁰ Ga tjläno dbo go. Tjlë ga

«¡Borwa Sbö, e sök pjlu sökklo kjwe kjing go!

¡No döga li kjwe!

¡No döga li Öng kjwe bakoe!» İe.

¹¹ Sbö parkagaga kjok dogo so kojono löng pjlu sökklo li, äya löng së doglo pkëng (4) li, tjlapgaga li, e pjlor kalëkong pjribri li, e kujono bokdo kjlay klung go, ga Sbö poshrëra lok. ¹² Tjlë ga

«¡Ber eni!

¡Borwa Sbö,

e poshrërwa İyado,

e iërwa ber kësbang, tjwlo ara İyado,

kjok miydë ara li ber ba kong İyado,

“Tjawa wopjlu ba tjok” İërwa İyado,

dbo ara li ber ba kong İyado bakoe!

¡Ber eni!» İe.

¹³ Eshko ga tjlapgaga löng li kjlara tjlä bor kong ga «¿Löng shwong ko pjublün kjwe ë, kjone so, e miydëpde?»

¹⁴ «Tjlapga, kjwepga ë miydër llëme» İer ba kong.

Kuya ga tjlä bor kong ga «Kjwepga to jek löng song jlö, llëbo weno owa kësbang dbaryo, gueniyo ba shwong, e kwoshkwara Öng kjwe srëng li go beno pjublüne. ¹⁵ E kjışhko ga löng Sbö pjlu sökklo kjwe bokshto, ga beno löng parkë ba u roy shkë dbae. Ga kjwepga daga beno Sbörë om go. ¹⁶ Beno löng pjli kuk ame, wodogro ame, suya dlörë ame, barwe kjok kjıldë ame bakoe. ¹⁷ Öng sök pjlu sökklo jong kjweshko go kjwe ber ba daga, kjwepga söya äär di shji ie ber löng së jlökoyo wleniyo buk lishko. Ga ba boryo kröya Sbörë, ber löng slar ame wlo» İe.

Llëbo İö pjläblë bapkwö

8 E irgo ga kjibokwö smokklo döra Öng İirë kjwara obi, e tjok ga öötong kjwo kjäk (7). Eshko ga kjok dogo beno kjing wop tjoke.

² E irgo ga ïn ga Sbö parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7) löng Sbö bokshto li kong wli twaraba kjwara kjwarae. ³ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so tek shäng kjlara obi, wloshko llëbo İö pjläblë bapkwö shäryak dbur sho shöylör go, ga öötong shäng llëbo İö pjläblë sukklo shäryak dbur sho shöylör go jong li zlong. Eshko ga kong llëbo İö pjläblë twaraba ara, suya Sbö nopga syö li tjok, llëbo İö pjläblë sukklo jong pjlu sökklo bokshto li kjing go wlo. ⁴ Ga llëbo İö pjläblë li yö jem pjang Sbö parkaga li orkwo dwayo Sbö bokshto, Sbö nopga syö li tjok.

⁵ Eshko ga iök sëya kjrara Sbö parkaga İirë kjwöbö, llëbo İö pjläblë sukklo li dwayo, ga iara llëbo bapkwö li roy, beno tjunge. E irgo ga iök sëya tjeng ba bapkwö roy li dbura jer kjok ëre kjing go. Eshko ga kjrik ri ri İe ara, İlgwëng tur jong İletİlet İlaw pogo, yo iano bakoe.

Wli

⁶ E irgo ga Sbö parkagaga doglo kjäk (7) li poshäryono löng pjir, ba wli li bakwë wlo.

⁷ Sbö parkaga bäm li, ba wli bakwara, ga iök İono ter kjok ëre kjing go, di zeng kjwolong tjok, srëng tjok bakoe. Ga kjok kjwang İtkong li shdöktong beno

kjringgwo mya, ga kjok kjrina li sura pjir, kjor ilë, kjlo sho ilë tjeng eshko li tjok.

⁸ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, ga ilëbo so dlup kësbang pjë jong ri ri kjoyo, e dburaba jer dlung roshko. Ga dlung kjwang jikong li shdöktong beno kjringgwo mya, ga dlung kjrina li kworkwono beno srëng eröe. ⁹ Ga ilëbo tjeng së ba roy li kjëtong dret, kjoyong jëk tjeng ba kjing go li pjitong dret bakoe.

¹⁰ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo mya. Eshko ga di ilë, di bäng ilë, e shdöktong beno kjringgwo mya, ga dbala lono kjwara kësbang, iök ri ri wleni, di kjrina li kjing go.

¹¹ Dbala li ko Këä, ga di kjrina li iara beno tjeng këä. Di sreno li kjishko ga nopga wolono arae.

¹² E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, ga dlo kälä shdöktong beno kjringgwo mya, ga kjrina li kworkwono beno yët, mok kälä shdöktong beno kjringgwo mya, ga kjrina li kworkwono beno yët, dbala kälä shdöktong beno kjringgwo mya, ga kjrina li kworkwono beno yët bakoe. E kjishko ga dba li shdöktong beno kjringgwo mya, ga dbar kjwobi go ga kjrina li beno kjok ro yët, shkë li shdöktong beno kjringgwo mya bako, ga shkër kjwobi go ga kjrina li beno kjok ro yët bakoe.

¹³ Eshko ga inor jek obi, ga in ga döbung kuror dbuk pjang kjwara kjok dogo, tjilëno pjang dbo go. Tjilë ga «iPjây nopga löng kjok kjing go, Sbö parkagaga kjok dogo so doglo mya obi löng ba wli bakwë wlo! iE kjishko ga pjây song jilö, pjây song jilö, pjây song jilöe!» le.

⁹ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo shkëng (5). Eshko ga in ga dbala lono ter kjwara kjok dogo dwayo, kjok ëre kjing go. Dbala li kong u bäng bäng dökklo twaraba kjwara, pjlebgwo jong rong anmoyö li dökklo. ² Ga pjlebgwo li kop dorashko ga yö tëm tur jong ba roy dwayo, ilëbo sukklo kësbang anmoyö wleni. ³ Eshko ga yö jem pjang li roshko dwayo sekwa ter tur jong trak ilëm, shdöktong kjok kjwang jikong, ga kong dbo twaraba nopga ue wlo, no ue dyërë wleni. ⁴ Gueniyo ichara kjlo sho ilë, kjor korga ilë, ilëbo kësang ilë, e uë ilëme. Ichara nopga Sbö jyäglo lok ba bokdo go ilëm wleniyo li uë eröe. ⁵ Gueniyo ichara beno löng nopga li zrök ilëm, beno löng ba shdung ara, äär jong moglo shkëng (5). Ue lokshko ga kuya ga uara dyërë wleni.

⁶ Eshko dbaryo ga nopga löng li wolon woydë, gueniyo wolon ilëme. Wolon woydë ara emdë ga wolon ga äe.

⁷ Sekwa lër li, e so kwomgla doyak pjir, jongya ëngkjwë wlo li kjoyoe. Ba kä kjing go ilëbo pjang so pjilupga dlu ioklo sharyak dbur sho shöylör go li kjoyo, ba bokkwo so no bokkwo kjoyo, ⁸ ba käkzong so walë käkzong kjoyo, ba kowo so dbong kowo kjoyo bakoe. ⁹ Ba worbu wlikoklo so worbu wlikoklo sharyak dröng sho go kjoyo, ba sjägä, e pjiluk so jëkklo ara dopshira kwomglarë jëk löng ëngkjwë wlo li kjoyo, ¹⁰ ba pjlak, e dbo go jong swlet, so dyë shju kjoyo, ga ba pjlak li go ga nopga shduna ara, äär jong moglo shkëng (5).

¹¹ Sekwa li pjiluyo sök kjlara. Hebreo tjilökwo go ko

Abadón. Grecia so tjilökwo go ko Apoliön. [†] E Ä parkaga, parkë shäng pjlebgwo jong rong anmoyö li daga.

¹² Liëbo owa anmoyö bäm li jek tjän. Gueniyo beno kjringgwo pjök obi.

¹³ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara. Liëbo lö pjleblë sukklo sharyak dbur sho shöylör go jong Sbö boksho li goshko sjö iak lok kjwang pkëng (4). Eshko ga ybö kuror pjlara sjö lok li go dwayo. ¹⁴ Tjilë parkaga wli bakwaga li kong ga «Sbö parkagaga kjok dogo so tjeng doglo pkëng (4), pjrik löng di kësbang ko Eufrates pjangshko li, e döba» le. ¹⁵ Sbö parkagaga tjeng doglo pkëng (4) li, e iak beno pjrik löng eshko, ba dloyo, dbaryo, mokyo, luyo li öötong guing, nopga zrök ara eshko wlo. Ga nopga löng kjok ëre kjing go li shdöktong beno kjringgwo mya. Ga parkagaga tjeng doglo pkëng (4) li döktong, ga nopga kjrina li zröra lok drete.

¹⁶ Eshko ga ëngkjwagaga jëk löng kwomgla söga ara. Kur ga doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw dbaw pjloglo pjök (200,000,000). ¹⁷ Kwomgla, ba söga, e inor, shji wofo wleni li, ga so eni. Ba worbu wlikoklo kjwo srëzrën, ding ding, shöylör bakoe. Kwomgla kägä li so dbong kägä kjoyoe. Iök tur jong ba kjak roy dwayo, yö tjok, akkwo ko *azufre* tjok bakoe. ¹⁸ Ga nopga löng kjok ëre kjing go li shdöktong beno kjringgwo mya. Ga kjrina li wolono dret, ilëbo tur ba kjak roy ëre kjishko. ¹⁹ Kwomgla li dbo ara tjeng ba kjakshko, ba pjlakshko bakoe. Ba pjlak li kägä tjok, so dgur kjoyo, ga nopga shduna lok ara e go.

²⁰ Nopga zröra ilëbo owa lirë ilëm, beno löng së li, ilëbo owa sharye löng li rayara lok ilëm, beno löng Ä sëyaga poshrëk, ilëbo jyäglo oblë oblë li poshrëk bakoe. Liëbo jyäglo li sharyak dbur sho shöylör go, dbur sho pjilublün go, dröng sho so klung sho kjoyo go, ak go, kjorkwang go bako, gueniyo kjok tga lok ilëm, kjok kuga lok ilëm, jëk ilëm bakoe. ²¹ Enido ga nopga li beno löng ilëbo owa sharye oblë oblë, oba zröya, oba ie ybi go, pë no orkwosmono ba tjok ilëm li tjok, lürkë bakoe. Liëbo owa sharyara kës ëre, e rayara lok ilëme.

Sbö parkaga kjok dogo so, wloshko kjibokwo chirawa

10 E irgo ga in ga Sbö parkaga kjok dogo so dbo ara wleniyo ter pjang kjlara obi kjok dogo dwayo, doyono pjäng sho go wleni, donku pjang ba dlu kjing bakoe. Ba bokkwo so dlo kjoyo, ba dre so iök kjoyo. ² Wloshko tjeng kjibokwo kjwara chirawa, roshwing pjir ba orkwo kjing go. Ba dre këlëkong iara dlung kjing, ga milëkong iara klung kjing. ³ Eshko ga öö le dbo go, dbong kjluno wleni. Lara pjirshko ga kjrik kjwang kjäk (7) li dloktong, ri ri le kjwangnashko kjwangnashko. ⁴ Tjilökwo lara kjrik kjwang kjäk (7) lirë tër wlo loror, gueniyo kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara, tjilë bor kong ga «Jnes ber tjeng bop pjilushko. Tëy ilëme» le.

[†] Hebreo tjilökwo ABADÓN, Grecia so tjilökwo APOLIÖN, e NO PJIGA loklo.

⁵ Eshko ga Sbö parkaga kojono shäng dlung kjing, klung kjing li, orkwo këlëkong poyono jem kjoy dogo, ⁶ ga tjlëno jljökoyo. Tjlë ga «Liëye koshëy ame! Liëye shäryë wlo li, e laga Sbörë, ga lara ba tjlökwo lagaga kong dënashko. Maling ga Sbö parkaga kjoy dogo so kjlara obi li, ba wli bakwe. Ga llëbo lara Sbörë kës li, e shäryë eshko» le. Tjlëno enishko ga tjlëno jljökoyo, Sök İyado li ko go. Kjoy dogo, klung ère, dlung, e shäryaga li e, llëbo tjeng kës eshko li tjok.

⁸ E irgo ga kur ga ybö ter kjoy dogo dwayo pjlara jek obi, tjlë bor kong ga «Pja nom, ga kjibokwo roshwing pjir tjeng Sbö parkaga kojono shäng dlung kjing, klung kjing wloshko li kjrëba» le.

⁹ Eni ga tja jek öötong Sbö parkaga li zlong, ga kjibokwo li rokoror ba kong. Kuya ga tjlë bor kong ga «Kjrozong. Uozong. Zrërop bop kjak roy ga kup ga pjilëblë, or dyo dik, gueniyo jer öötong bop bögwo roshko ga bop bögwo li ie ber kë ara» le. ¹⁰ Eni ga kjroror ba wloshko dwayo, ga uoror. Tjeng bor kjak roshko ga pjilëblë, or dyo dik, gueniyo jer öötong bor bögwo roshko ga bor bögwo li iara beno kë ara.

¹¹ Eshko ga ëbo tjlë bor kong ga «Liëbo wen tjëyoga oblë oblë tjok li, llëbo wen kjoy shto oblë oblë sopga tjok li, llëbo wen nopga tjlë tjlökwo oblë oblë tjok li, llëbo wen pjilupga oblë oblë tjok li, e los jek obi» le.

Sbö tjlökwo lagaga do pjök

11 Eshko ga tja kong kjorkwang twara ëborë kjlara, llëbo tjilkklo wleni, ga tjlë bor kong ga «Pja kojös, pja nom Sbö u tjlik, öng sho sukklo jong ba zlong bäng li tjok, ga löng ba poshrëk eshko li shtëp bakoe. ² Gueniyo ba u bäng kjako li tjilp llëm, e twak beno tjeng nopga judío llëm wleniyo li kong. Sbö kjokyo Jerusalén, e twak beno tjeng ba wloshko, epga jek löng, tek löng e roshko moglo sak pkëng kjingsho pjök (42) wlo. ³ Eshkoshko ga nopga ichër do pjök, bor tjlökwo roy lë oba kong dbargwo sak dbäw dbäw kjingsho sak dbäw pjloglo pjök kjingsho sak tjir (1,260) wlo. Ga shärye lok eni, doyono löng sopokklo shwongyo go» le.

⁴ Kjoy ère Tjlapgayo li bokshto ga kjor lok do pjök ko *olivo*, iök shjiy bapkwö lok do pjök bakoe. Kjoy li, iök bapkwö li, e nopga do pjök li jyäglö. ⁵ Èye tjwe ba shdung lëshko ga iök to tur nopga do pjök li kjak roy dwayo, ga ba wloyoga tjwe löng li pjija drete. Èye ba shdung wojdë ga wolon eni kjluwe. ⁶ Epga kong dbo twaraba, shunyo slong, äär jong Sbö tjlökwo lara pjir guing. Ga kong dbo twaraba obi, di kjlopswë ber srëng wlo, swlo oblë oblë ichë tjwe kjoy ère kjing go wlo bakoe.

⁷ Sbö tjlökwo lara lok pjir irgo ga äya owa sök pjilëbgwo jong rong anmoyö lishko li shrono shäng ëngkjwono ba tjok, ga epga zröra. ⁸ E irgo ga ba doyo beno tjeng kjoy tjwlo ara li irbo bäng go, Tjlapga Jesús zröra ba pjang kjlös go dënashko kjokyo lishko. Kjoy eshko li, e so Sodoma kjokyo, Egipto kjokyo, e kjoyoe. ⁹ Ga nopga tjwe shinmoga tjeng li tk ara, tjëyoga oblë oblë uunkong, nopga tjlë tjlökwo oblë oblë uunkong, kjoy

shto oblë oblë uunkong sopga bakoe. Öör löng eni äär jong dbargwo mya kjingsho bëy, gueniyo èye wotjlino ba doyo tjeng li jnek llëme. ¹⁰ Eshkoshko ga nopga löng kjoy ère kjing go beno löng wopjlu, ga llëbo twara lok ëng kong, ba sëngglo, shinmoga wolono dbaryo li shrëk wlo. Shäryara lok eni, löng së obishko ga nopga li shduna Sbö tjlökwo lagaga lirë ara kjishko.

¹¹ Gueniyo öötong dbargwo mya kjingsho bëyshko ga woshara Sbörë iröng obi, ga kojongö löng. İya nopga löng lirë ga bangkjre lok ara anmoyö. ¹² Eshko ga ybö kura nopga do pjök lirë ter kjoy dogo dwayo pjlara, tjlëno dbo go. Tjlë ba kong ga «Pjäy tëmö» le. Ga İya ba wloyogare löng wopro ga to jem kjoy dogo, pjäng sho roshko.

¹³ Jekdo eshko ga yo to jem kësbang. Kjoy eshko li shdöktong beno kjringgwo sak kjwara (10), ga kjrina lishko ga u lok li toktong pjir, ga nopga wolono doglo sak dbäw dbäw pjloglo kjäk (7,000). Beno löng së li, Sbö sök kjoy dogo li bangkjara lok ara, ga iara lok beno kësbang, tjwlo ara bakoe.

¹⁴ Llëbo owa anmoyö pjök li jek tjän. Gueniyo kjrina obi li tjwe döröe.

Wli kjwara obi

¹⁵ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo kjäk (7). Eshko ga ëbo tjlëno lok dbo ara kjoy dogo. Tjlë ga

«Bi Tjlapga, ba Cristo,

e öötong beno löng nopga löng kjoy kjing go li pjiluyoga,

ga iche lok İyado» le.

¹⁶ E irgo ga tjlapgaga kjoy llgwega wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkëng (24) löng Sbö bokshto, ba pjlu sökklo kjwara kjwara kjing go li kjök tonon, ga Sbö poshrëra lok, ¹⁷ tjlë ga

«Tjlapga Sbö,

llëye shäryëp wojdë li shäryëp ga pjluë.

Pja sök İyado.

Bop dbo ara go ga pja öötong sök nopga löng kës li ichaga.

Tjawa wopjlu bop tjok e kjishko.

¹⁸ Tjëyoga löng kës li iirkono ara bop kongshko ga pja iirkono ara ba kong lok bakoe.

Shinmoga llgwezlong dbaryo li öötonge.

Bop parkagaga, bop tjlökwo lagaga, ba potjwlezwlong dbaryo li öötong bakoe.

Bop nopga tjwlo ara, tjwlo chira, bop ko bangkjragaga löng kës,

epga potjwlepw pjire.

Ga kjoy pjiga li pjip drete» le.

¹⁹ Eshko ga Sbö u jong kjoy dogo li u bäng roshwina-ba jong ojong, ga roshko ba tjlökwo woyoshroklo bapkwö buk li İnor. Eshko ga llgwilëng tur jong lletilet llaw pogo, kjirik ri ri le ara, yo ian pjang, di zeng shrono ter kjwolong ara bakoe.

Walë, äya so Ööka kjoyo

12 E irgo ga llëbo jyäglo weno pjang kësbang kjok dogo. Walë shäng kjlara eshko, doyono shäng dlo go wleni, mok pjang ba dre dirko, ga dbala tjeng ba kä kjing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), pjlu dlu ioklo wleni. ² Walë li shäng kjlaraso llëm, ga ay le ara, chida buk dörö kjishko. ³ Eshko ga llëbo jyäglo weno pjang kjrina obi. Äya kësbang sök kjlara kjlo srëzrën, so Ööka kjoyoe. Äya li kägä kjwo kjäk (7), pjlu dlu ioklo iak jong kjwara kjwara li kjing go, sjö kjwang sak kjwara (10) bakoe. ⁴ Dbala shdöktong beno kjringswo mya. Ga kjrara kjrina ba pjlak go, ga dbura ter lok kjok ëre kjing go. Eshko ga öötong sök walë li bokshto, chida li wen bukshko ga ue jekdo wlo le.

⁵ E irgo ga chida buk kjlara domer. Llonno ga tjëyoga löng kës li iche kjange. Gueniyo eshko ga chida li kjara Sbörë ey dwayo, ga söra jek öötong kjok dogo beno sök ba tjok. ⁶ Walë lira töktong jek öötong sök kjok shäryara Sbörë ba kong kjok dogro no llëmshko lishko, ga dara Sbörë eshko dbargwo sak dbaw dbaw kjingsho sak dbaw pjloglo pjök kjingsho sak tjer (1,260).

Miguel ëngkjwono äya so Ööka kjoyo li tjok

⁷ E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so ko Miguel, e töno ba pjeyoga Sbö parkaga kjok dogo so tjok, ga ëngkjwono lok äya li tjok, äya pjeyoga kjok dogo so li tjok bakoe. ⁸ Ga äya li jenoë. E kjishko ga epga beno löng eshko kjok dogo ame. ⁹ Äya li dburaba ter kjok ëre kjing go, ba pjeyoga kjok dogo so li tjok. Äya li, dgur dënashko li e. E kowëba Ä. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo jyäpgwaga li e.

¹⁰ Eshko ga kur ga ëbo tjilëno dbo go kjok dogo. Tjlë ga

«Eeri ga ba nopga döra Sbörë pjire.
Bi pjeyoga rotaga shkë dba bi Sbö bokshto li,
e dburaba jer kjok ëre kjing go.
E go ga Sbö dbo ara, Cristo dbo ara,
e ty wëlleë.

Ga Sbö beno sök bi pjiluyo.

¹¹ Ä zana bi pjeyogarë pjir,
Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë srëng li go,
Sbö tjilökwo lara lok li go bakoe.

“Tjawa mär Öng li go” le lok,
ga wolon li bangkjre lok llëme.

¹² E kjishko ga pjäy löng kjok dogo,
pjäy wopjlúë.

Gueniyo pjäy löng kjok kjing go,
pjäy löng dlung roy,
pjäy song jlöë.

Ä to jer öötong shäng bomi shwoy,
ga iirkë ara,
dbar ba kong beno sira dö kjishko.

Pjäy löng song jlöë e kjishko» le.

¹³ Äya so Ööka kjoyo li lono ter kjok ëre kjing go eni. Miydarashko ga to shäng chida li mekë irpjang.

¹⁴ Gueniyo walë li kong, sjägä twara Sbörë ko pjök, këskes, döbung sjägä wleni. E irgo ga sjägä li go ga dbuktong to, öötong sök kjok shäryara Sbörë ba kong kjok dogro no llëmshko lishko, shaya dgur lirë ga ä lishko, ga dara Sbörë eshko, lu pjloglo sak mya kjingsho bëy.

¹⁵ E irgo ga di ichara dgur lirë tur ba kjak roy dwayo, di kës wleni, walë li söya di lirë wlo le. ¹⁶ Gueniyo walë li kjimtara klung lirë, jyä dlöktong, ga di jer li dwara pjire. ¹⁷ E kjishko ga äya li iirkono ara walë li kong, ga to ëngkjwë ba tjëyoga tek beno ba irgo li tjok. Nopga Sbö tjilökwo kolaga mär löng Jesús go li epga. ¹⁸ Äya li- ra beno sök dlung sor go erä.

Äya weno tëm dlung roy dwayo kjlara

13 E irgo ga in ga äya wen tëm sök kjlara obi, dlung roy dwayo. Äya li kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10), pjilupga dlu ioklo iak jong kjwangna kjwangna li kjing go. Ko jyä tak pjang kägä kjwara kjwara li go, Sbö läywoklo owa wleni. ² Äya li so dbong kjoyo, ba dre so äya kjiloshko so sok kësbang zok ara li dre kjoyo, ba kjak so dbong kjak kjoyo bakoe. Eshko ga iara Äya so Ööka kjoyo lirë beno sök ba pjlu sökklo kjing go, ga kong dbo twara, oba iche wlo. ³ In ga äya li kägä kjwara zak jong ba skato, gueniyo pjano iröng. Äya nopga löng kjok ëre kjing go lirë ga yëy le lok erä, ga uunkong töno lok ba tjok. ⁴ Äya so Ööka kjoyo li poshrëra lok, dbo twara Äya li kong kjishko. Äya weno tëm dlung roy dwayo li poshrëra lok bakoe. Tjlë lok ga «?Ëye äär äya kjwe dikdo? ?Ëye äya kjwe zangdo?» le lok eni.

⁵ Äya li iara Äre krë ara wlo, tjilë tjilökwo Sbö läywoklo owa wleni wlo, oba ichë moglo sak pkëng kjingsho pjök (42) wlo bakoe. ⁶ Eshkoshko ga Sbö läywara owa jlökoyo, Sbö ko, ba u, nopga löng kjok dogo, e läywara owa uunkong. ⁷ E kong dbo twara Äre to ëngkjwë Sbö nopga tjok wlo, ga epga zanae. Ga kong dbo twara Sbörë, kjok shto oblë oblë uunkong sopga, tjëyoga oblë oblë uunkong, nopga tjilë tjilökwo oblë oblë uunkong, e iche wlo. ⁸ Nopga löng kjok ëre kjing go kës ko tak pjang Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë zröraba li kjibokwoyo go llëm wleniyo, Äya li poshrëra lok. Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga ëye ber sök së tyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak lok kjibokwo ëre go tjän.

⁹ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

¹⁰ Ëye shakoba, sökoba kjok shto oblë wlo ga shakoba, sökoba kjok shto oblë.

Ëye zrökoba dröng go wlo ga zrökoba dröng go.

Miydëy tjilökwo ëre go ga llëbo wen Sbö nopga kong owa ëmdë ga woyde ga kuya kjang, Sbö raye llëm bakoe.

Äya weno tëm klung roy dwayo kjlara

¹¹ E irgo ga in ga äya wen tëm sök kjlara, klung roy dwayo. Äya li sjö kjwang pjök, so öng wlëp ushko so llgwoklë sjö kjoyo, gueniyo tjilë äya so Ööka kjoyo li dik.

¹² Era parkono Āya zak pjano li dbo go, ga nopga löng kjok ère kjing go kës li iara ba poshrék. ¹³ Eshko ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara kësbang oblë oblë ara, kjrina li, iök ichara ter kjok dogo dwayo shrono kjok ère kjing go oba bokshto. ¹⁴ Llëbo eni li shäryara äya bäm ÿyo li kong. E go ga nopga löng kjok kjing go li jyäpgwara uunkong. Ga epga iara äya bäm ÿyo li jyäglo shäryë kjlara, ie lok ber kësbang, tjwlö ara wlo. Äya bäm ÿyo li kjupäshko ga zaraba dröng go, gueniyo wolono llëm, pjano iröng obi. ¹⁵ Äya weno tëm klung roy dwayo li kong dbo twaraba, äya jyäglo shäryara nopgarë li iche tjlä wlo. Eshko ga èye äya jyäglo li poshrëra llëm ga ichara zrökoba wlo. ¹⁶ Ga nopga iara uunkong llëbo jyäglo ie ba bokdo go, llëm ga ba orkwo këlëkong go. Nopga tjwlö ara wleniyo, nopga tjwlö chira wleniyo, nopga dbur ara wleniyo, nopga song wleniyo, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, nopga eni llëm wleniyo, e iara uunkong ba shäryë eni. ¹⁷ Eni ga èye llëbo jyäglo li iak lok llëm ga llëye tjwlëya ga ä, llëye soyneya ga ä bakoe. Llëbo jyäglo li, e äya ko li loklo, ba ko li shtroy ga äar bayo kjöm li loklo bakoe. ¹⁸ Ba ko li shtëy ga äar bayo kjöm li miydëy wlo ga woyde ga shji kjok miydë ara. Èye kjok miydë ara ga shte ga pjlu, ga äar ber sak dbaw pjloglo tjer kjingsho sak tjer kjingsho tjer (666). Era domer kjlara li loklo.

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë, nopga doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw dbaw pkëng kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pkëng (144,000)

14 E irgo ga ñnor jek obi, ga ñn ga Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë li sök Siön dlupygo go bor bokshto. Eshko ga yorkaga nopga doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pkëng (144,000), uunkong li bokdo go Öng li ko jyä tak pjang, Öng Data li ko jyä tak pjang bakoe. ² Eshko ga kur ga llëbo ter pjluk jong kjok dogo dwayo, pjluk li so di kës pjublunyo li pjlukyo kjoyo, so kjrik ri ri li pjlukyo kjoyo, so kjorkwang shäryak jong kjijo tjok tëy or go wleniyo tëba löng li kjoyo bakoe. ³ Ga nopga löng li tono lok tükwo tjalën, pjlu sökklo jong kjok dogo li bokshto, äya löng së doglo pkëng (4) li bokshto, tjlapgaga kjok llg-wega wleniyo li bokshto bakoe. Gueniyo nopga doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pkëng (144,000) li tokdo eröe. Nopga döktong löng kjok ère kjing go li epga. Èye oblë tëba tükwo li go ga äe. ⁴ Epga llëbo owa shäryono walëga tjok llëm, jyörkono llëm bakoe. Beno löng pogo llëye dret Sbö bokso erä. Ga to löng Öng li irgo, jek kjone lishko. Epga döriba nopga löng kës li tjrëko dwayo, ga twaraba Sbö kong, Öng li kong, ba sëngglo, bo kwirkono bäm ÿyo li kjraraba, twaraba ba kong wleni.

Sbö parkagaga kjok dogo so doglo mya

⁶ Eshko ga ñn ga Sbö parkaga kjok dogo so dbuk pjang kjlara, tjlökwö pjlu ber ÿyado wlo li söya tjeng nopga löng kjok ère kjing go kës li kong, kjok shto oblë oblë uunkong sopga kong, tjëyoga oblë oblë uunkong kong, nopga tjlä tjlökwö oblë oblë uunkong kong bakoe. ⁷ Tjlëno pjang dbo go. Tjlë ga «Nopga llg-weya Sbörë dbaryo li öötonge. E kjishko ga Sbö bangkjrozï, iozï ber kësbang, tjwlö ara, poshrëzï bakoe. Kjok uunkong shäryaga li e, kjopkwö, kjok ère, dlung, di wen lok kjone pogo bakoe» le.

⁸ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so wen pjang ba irgo kjlara, tjlä ga «¡E pjitonge! ¡Babilonia kjokyo tjwlö ara li pjitonge! Tjëyoga oblë oblë pinggaga llëbo owa shäryë oblë oblë li e. Epga ichara Sbö rayë bakoe. E pjitong e kjishko» le.

⁹ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so wen pjang ba irgo kjlara obi. Tjlëno pjang dbo go. Tjlë ga «Èye äya li poshrék, èye ba jyäglo li poshrék, èye bokdo go, llëm ga orkwo go ba jyäglo li jyä tak pjang ga ¹⁰ Sbö iirkono ara ba kong. E kjishko ga èye Sbö iono ber iirshko ga shdüya sorë ga epga shdüya eni bakoe. Epga suya akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri li tjok, Sbö parkagaga kjok dogo so bokshto, Öng li bokshto bakoe. ¹¹ Epga shdüya eni ÿyado, ba iök li sjer llëm shkë jïk, dba jïk. Shäryë eni, äya li poshrëra lok kjishko, ba jyäglo li poshrëra lok kjishko, bokdo go, llëm ga orkwo go ba jyäglo li jyä tak pjang kjishko bakoe» le.

¹² Miydëy tjlökwö ère go ga llëbo wen Sbö nopga, ba kolagaga li kong owa ëmdë ga woyde ga kuya kjang, Jesús rayë llëm bakoe.

¹³ Eshko ga kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlä ga «Tjlökwö ère tozong. Eeri jek lëkong ga èye mär beno löng Tjlapga Jesús go wolonoshko guing ga ber wopjluë» le.

Kuya Sbö Sëyarë ga tjlä ga «Èng, eni. Epga sjeno parkorbo, ga potjwlëya Sbörë ba pak li kjishko» le.

Dwla bo skozlong dbaryo, kjilgwo bo skozlong dbaryo

¹⁴ Eshko ga ñnor jek obi, ga ñn ga pjäng sho wen pjang kjrina pjublün, kjing go sök kjlara so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyo, dlu kjing go pjlu dlu ioklo pjang kwara shäryak dbur sho shöylör go, wloshko dröng tjeng kwangna zöng. ¹⁵ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so opshino shäng kjlara, Sbö u jong li roy dwayo, ga tjläno sök pjäng sho kjing go li kong dbo go. Tjlë ga «Dwla bo kwirkono tjän, ga dwla bo skozlong dbaryo öötonge. E kjishko ga bop dröng kjwe sös, ga pja nom dwla bo tjeng li skok» le. ¹⁶ Kuya ga ba dröng li go ga dwla bo tjeng kjok ère kjing go kës li zaka tas erä.

¹⁷ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so opshino shäng kjlara obi, Sbö u jong kjok dogo li roy dwayo, wloshko dröng tjeng kwangna zöng bakoe. ¹⁸ E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so wen shäng kjlara obi. E parkë shäng iök pjë jong ri ri llëbo lö pjläblë sukklö kjing go li

dë, sjer llëm wlo. Eshko ga tek shäng öng sukklo jong li shwoy dwayo, ga tjÿëno wloshko dröng tjeng li kong dbo go. Tjÿë ga «Kjillgwo bo kwirkono tjän. E kjÿshko ga bop dröng kjwe sös, ga pja nom jer kjok kjing go, kjillgwo bo tjeng li töng» le. ¹⁹ Kuya ga ba dröng li go ga kjillgwo bo tjeng kjok ëre kjing go kës li zakza tas, ga dbukza jer kjillgwo bo llruzlong shtoyo li roshko. E no shdüzlong shtoyo li loklo, ëye Sbö iono iirshko ga shdüya tjeng lishko. ²⁰ Kjillgwo bo llruzlong shtoyo li jong kjok eshko li worbo go. Eni ga kjillgwo bo li llrura eshko, ga ba srëng li tur jer jong e roy dwayo di kës-bang wleni, öötong kjlay kwomgla kjëngso go, äär jong pjolae. Shji äär ba pjlarbo wlo ga woyde ga shji jëk dbargwo sak kjwara (10) dik. †

Sbö parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), no shdungglo kjinggwo kjäk (7)

15 E irgo ga ñn ga llëbo jyäglö wen pjang kësbang kjok dogo kjrina obi. Sbö parkagaga kjok dogo so tjeng doglo kjäk (7), no shdungglo söya tjeng kjinggwo kjäk (7) ba tjok. Sbö iir li pjir e go. ² Eshko ga llëbo ñn buk so dlung shäryak batlë sho go kjoyo, roshko iök. Dlung li sor go nopga kojono tjeng ara, äya li zana lok, ba jyäglö li zana lok, ba ko li shtoroy ga öötong kjöm li zana lok bakoe. Kong kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tÿe or go wleniyo twara Sbörë kjwara kjwara tjän, ga beno tjeng ba wloshko. ³ Eshko ga tono lok Sbö parkagaga tek dënashko so Moisés li tÿkwo, Öng li tÿkwo bako, tÿkwoyo eni:

«Tjlapga Sbö,
llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjüé.
Bop pak shäryorop li,
e kësbang, wolëso.
Llëbo bek li,
e shäryopdë.

Tjÿyoga kës pjüyo ñyado li pja eröe.

⁴ Tjlapga, ëye, pja bangkjre llëmyo drete.

Ëye, bop ko ie ber kësbang, tjwlo ara llëmyo drete.

Pja eröe.

Ëye oblë eniyo drete.

Bop pak pjlo bek li beno wëllë,

tjÿyoga tjeng kës li äär bop poshrëk e kjÿshko.»

⁵ E irgo ga ñnor jek obi, ga ñn kjok dogo ga Sbö u jong eshko li jong oojong. ⁶ Ga Sbö parkagaga kjok dogo so opshino tek ba roy dwayo doglo kjäk (7), no shdungglo söya tjeng kjinggwo kjäk (7) ba tjok. Doyono löng shwong ko pjilublün, drëpdre, pjilü, tjwlo ara wleniyo go, dop pjriklo shäryak dbur sho shöylör go pjang ba pjilü kjing go. ⁷ Eshko ga äya löng së doglo pkëng (4) kjlara, epga kong di ioklo twara kjwara kjwara, shäryak dbur sho shöylör go, roshko Sbö Sök ñyado li iir. ⁸ Ga Sbö u jong li dlino jong yö sho go, Sbö dbo kälä tjeng eshko kjÿshko. Eni ga ëye opzrëk jek ba roy ga ä, äär jong no shdungglo kjinggwo kjäk (7) söya Sbö parkagaga doglo kjäk (7) lirë tjeng ba tjok li shäryono pjir guing.

† SHJI JÿK DBARGWO SAK KJWARA DIK ÌE ÌI, E KILÓMETRO KJRINGGWO SAK DBÄW PJLOGLO MYA (300) IOKLO.

Di ioklo kjwo kjäk (7) roshko Sbö iir

16 Eshko ga ybö kuror tek Sbö u jong li roy dwayo pjlara, tjÿëno Sbö parkagaga doglo kjäk (7) li kong. Tjÿë ga «Pjäy nom Sbö iir tjeng di ioklo kjwo kjäk (7) roshko kjwe kwong kjok kjing go» le. ² Kuya lok ga Sbö parkaga bäm ñyo li, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter kjok ëre kjing go, ga nopga jyä tak lok äya jyäglö go, äya poshrëgaga löng li, e poglo go üta weno ara, bang ara.

³ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter dlung kjing, ga dlung dyo li kworkwono beno oblë, so shinmoga srëngyo kjoyo, ga llëbo tjeng kës dlung roy li kjëtong drete.

⁴ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter di llë, diwa llë, e kjing, e tjok ga öötong pjloglo mya. Eshko ga di li kworkwono beno srëng. ⁵ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so kuror kjlara. Di llë ichaga li e. Tjÿë ga

«Sbö, pja sök ñyado.

Pja eröe.

Nopga löng li,

bop nopga srëng li shira,

bop tjlökwo lagaga srëng li shira bakoe.

E kjÿshko ga

iorop beno löng srëng ië, ba shdungglo.

Kjok llgwerop eni li,

e beke» le.

⁷ Eshko ga kur ga llëbo lö pjÿëblë sukklo jong li öö le, tjÿë ga

«Ëng, Tjlapga Sbö,

llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjüé.

Kjok llgwerop sorë li,

e beke» le.

⁸ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jek dlo kjing, ga dlo li kong dbo twara, nopga löng li suya ba kälä dbo ara li go wlo.

⁹ Eshko ga nopga löng li sura dlo kälä lirë ara. Eni ëmdë ga llëbo owa shärye löng li rayara lok llëm, Sbö iara beno kësbang, tjwlo ara llëm bakoe. Llëbo owa li ichara Sbörë ba kong kuzong ga beno löng Sbö ko li lläywë owa erä.

¹⁰ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter äya pjlu sökklo jong li kjing go, e tjok ga öötong pjloglo shkëng (5). Eshko ga äya li kjokyo ro zoktong beno yët erä. Nopga löng li bang ara kuzong ga beno löng ba kjyorkwo uë. ¹¹ Eni ëmdë ga llëbo owa shärye löng li rayara lok llëm, beno löng Sbö sök kjok dogo li lläywë owa erä, ba bang ara li kjÿshko, ba üta li kjÿshko bakoe.

¹² E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jer Eufrates diyo li kjing, ga di li dano beno dogro, pjilupga tek dlo wen tëm shwo lëkong dwayo li jek dipzë ba ëngkjwagaga tjok di kar ga pjilü wlo. ¹³ Eshko ga ñn ga sëyaga owa wen tjeng doglo mya, so kjläk kjoyoe. Kjlara opshino tek äya so Ööka kjoyo li kjäk roy dwayo, kjlara opshino tek ba pjeyo äya owa li kjäk roy dwayo, kjlara opshino tek äya

dboryaga owa wleniyo li kjak roy dwayo bakoe.

¹⁴ Eshko ga seyaga owa li to löng llëbo iydeba llëm wleniyo sharyë oblë oblë. Ga pjlupga löng kjok kjwang jikong li tona lok, engkwë Sbö tjok, no lligwezlong dbaryo lishko. Sbö, llëye sharye woydë li sharye ga pjluë.

¹⁵ Cristo tjilokwo woyoshrozia. Tjilëno ga «;Pjây sjêkel! Tja tjwe, oba tjwe lürkë ä wleni. Eye sök bor koshë jilokoyo, sök së, ba shwong sharyak tjeng pjir ba tjok wleni ga ber wopjluë eshko. Eshko ga to shäng kjwor wleni llëm, llëye lökyotke llëm bakoe» lara eni.

¹⁶ Eni ga pjlupga li tona lok pjir, söra lok öötong löng kjok kjrinascho. Hebreo tjilokwo go ga kjok eshko li ko Armagedón.

¹⁷ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jek aan, pjiluk jek pjang li kjing, e tjok ga öötong pjilogo kjäk (7). Ga ëbo tjilëno dbo go pjlu sökklo jong Sbö u jong li roy dwayo. Tjilë ga «Uunkong li sharyono pjire» le. ¹⁸ Eshko ga lligwëng tur jong lletilet llaw pogo, kjrik ri ri le ara, yo ian pjang kësbang, dbo ara bakoe. Nopga iara Sbörë beno tjeng kjok ëre kjing go tek lëkong ga yo tydë eni llëme. ¹⁹ Babilonia kjokyo tjwilö ara li, e shdöktong beno kjringsgwo mya, ga tjëyoga oblë oblë li kjokyo pjitong dret bakoe. Babilonia sogga shduna Sbörë ba iir ara li go eni, llëbo owa sharyara lok ara li kjishko. ²⁰ Dlung tjreko llë, di tjreko llë, dlup llë, e jer piktong drete. ²¹ Ga di zeng shrono ter kjwolong nopga beno löng li kjing go. Kjwara kjwara kwing ara kwing dunggwo kjwo sak dbaw (100) wleni dik. † Eshko ga nopga löng li shduna Sbörë kjang anmoyö eni kuzong ga Sbö läywe lok owa erä.

Walë owa kjlara, äya kjlara

17 Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), wloshko tjeng di ioklo kjlara tek shrono shäng bor zlong, ga tjilë bor kong ga «Kjok buk kjrina, di arashko. Walë sök kjlara eshko, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Pjlupga löng kjok ëre kjing go li pono ba tjok, ga ba nopga tjeng kës li ichara llëbo owa sharyë oblë oblë, ichara Sbö rayë bakoe. Eni ga pja tek bor tjok, walë li shdüya Sbörë li ip wlo» le.

³ Eshko ga tja go Sbö Sëya jilokoyo, ga tja söra parkaga lirë jek kjok dogro no llëmshko. Eshko ga in ga walë sök kjlara, äya sök kjlara li kjing go. Äya li kjlo srëzrën, kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10) bakoe. Ba doyo li go, ko jyä tak lok oblë oblë llaw pogo, Sbö läywoklo owa wleni. ⁴ Walë li doyono sök shwong ko dingding shwëshwë go, shwong ko srëzrën go bakoe. Shwong li go, llëbo wolësowa smok lok ara, dbur sho shöylör, akkwo wolësowa tjwilö ara wleniyo oblë oblë bakoe. Wloshko di ioklo tjeng kjwara, sharyak dbur sho shöylör go, llëbo owa sharyara li, llëbo sharyako llëm sharyara li, e tjeng ba roshko. ⁵ Llëbo jyä tak pjang ba bokdo go, gueniyo llë loklo miydëba llëme.

† DUNGGWO KJWO SAK DBÄW (100) DIK, e KWING LIBRA SAK DBÄW (100) WLENI DIK.

Tak pjang eni: «Babilonia kjokyo tjwilö ara li tja. Walëga to löng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo pingga li tja. Nopga ichaga llëbo sharyako llëm sharyë li tja bakoe.» ⁶ In ga walë li sök nelö, srëng iono ara kjishko. Sbö nopga to löng Jesús roy lë oba kong zröra li, e srëngyo iayde. In ga yëy lër erä.

⁷ Eshko ga Sbö parkaga li tjilë bor kong ga «;Pja opshgawë ega? Walë jek sök äya kjing go li llë loklo lër bop kong. Äya kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10), e llë loklo lër bop kong bakoe. ⁸ Äya inop li dënashko ga sök së, gueniyo eeri ga sök ame. Gueniyo llono ga wen tëm pjilëbgwo jong rong anmoyö li roy dwayo, ga to jongya shdüya, pjiya Sbörë wlo. E kjishko ga nopga löng kjok ëre kjing go ko tak pjang Sbö kjibokwoyo go llëm wleniyo kës li, äya li tya lok ga yëy lër lok erä. Kjok sharyayde Sbörë llëm obishko ga ëye ber sök së tyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo ëre go tjän.

⁹ »Llëbo ëre llë loklo miydëy wlo ga woyde ga shji kjok miydë ara. Äya kägä kjwo kjäk (7) li, e dlup lok kjwo kjäk (7) loklo, ga walë li sök ba kjing go. ¹⁰ Ba kägä kjwo kjäk (7) li, e pjlupga doglo kjäk (7) loklo bakoe. Pjlupga shkëng (5) jüni wolono tjän, kjlara sök eerishko, ga kjlara obi tjwayde llëm obi. Shrono ga ber sök wop sira döe. ¹¹ Äya dënashko ga sök së, gueniyo eeri ga sök ame li, e pjlu kjlara obi loklo, e tjok ga äär doglo kjwong (8). Pjlupga doglo kjäk (7) kjlara woshrono iröng obi li e, gueniyo to jongya shdüya, pjiya Sbörë wlo bakoe.

¹² »Sjö kjwang sak kjwara (10) inop li, e pjlupga doglo sak kjwara (10) wentë llëm obi li loklo. Llono ga kong dbo twëba, parkë ber löng no pjiluyoga äya li tjok wop sira bakoe. ¹³ Eshkoshko ga wotjlik lok kjrinaso, ga ba dbo li twe lok äya li kong, ba nopga tjeng kës li iche wlo. ¹⁴ Ga engkwë lok Öng Wlëp Ushko So lligwoklë li tjok. Gueniyo Öng li, no kägäyoga uunkong kägäyo li e, pjlupga uunkong pjiluyo li e bakoe. E kjishko ga epga zäya. Ba nopga rokara, kjrara, mär löng ba go tyado li löng ba tjok eshko.

¹⁵ »Walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë tjok wleniyo li inop sök di arashko. Di li, e tjëyoga oblë oblë li loklo, nopga tjilë tjilokwo oblë oblë li loklo bakoe.

¹⁶ Sjö kjwang sak kjwara (10) lok äya go li, walë owa li tywa lok shjiktëng, shdüya lok ara, ga ie lok ber shäng kjwor. E irgo ga sho ue lok, ga doyo suya lok iök go.

¹⁷ Epga wotjilino kjrinaso li, ba dbo twara äya kong li, e äga Sbörë, lara eni tek dënashko kjishko. Ga sharye lok eni, äär jong llëye lara Sbörë li sharyono pjir guing.

¹⁸ »Walë inop li, e kjok tjwilö ara loklo, pjlupga löng kjok ëre kjing go ichaga sök lishko» le.

Babilonia kjokyo pjitonge

18 E irgo ga in ga Sbö parkaga kjok dogo so ter shäng kjlara obi, kjok dogo dwayo. E dbo ara, ga kjok ëre kjing iara ba kälä ara lirë beno buk shjiye.

² Eshko ga tjilëno dbo go. Tjilë ga

«;E pjitonge!

;Babilonia kjokyo tjwilö ara li pjitonge!

Tjeyoga oblë oblë, llëbo owa oblë oblë pina ba kong li,
 e shäryara lok pjir,
 Sbö rayara lok bakoe.
 Pjilupga löng kjok ëre kjing go kjlobi li,
 e pono ba tjok wleni.
 Llëbo soynega kjok ëre so li,
 e dbur shano ara,
 kjok eshko sopga dbur zano ara kjishko.
 E kjishko ga kjok eshko li kworkwono beno buk Ä
 sëyaga shtoyo shara,
 sëyaga owa oblë oblë löng eshko.
 Sënwa owa, woydëy llëm wleniyo,
 e usho shäryë lok eshko bakoe» † le.
⁴ Eshko ga kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara, tjilë
 ga
 «Bor nopga, pjäy opshis kjok kjweshko dwayo,
 llëbo owa shärye nopga löng kjweshkorë li shäryëmi
 llëm wlo,
 kjwepga shdüya Sbörëshko ga pjäy shdüya eni llëm
 bako wlo.
⁵ Nopga löng kjweshko li go owa ara,
 kjilay kjok dogo.
 Kjwepga shdüya Sbörë ara,
 llëbo owa shäryara kës li kjishko» le.
⁶ Eshko ga ybö li tjilëno nopga shdunggaga li kong. Tjilë
 ga
 «Nopga kjwe llëbo shäryono oblë kong owa sorë ga
 shäryozï ba kong eni pjloglo pjök.
 Oblë shduna sorë ga
 nopga kjwe shdüzi eni pjloglo pjök bakoe.
⁷ Llëbo shäryara ba kong om go ara, dbur zano ara,
 ber löng wopjlu wlo.
 Eni ga llëbo shäryozï ba kong owa bayo eni,
 ber löng woydë ara wlo.
 Eerishko ga to löng krë ara. Tjilë ga
 “Tjawa pjlu boy wleni, tjawa äär ber syä wleni llëm,
 llëye wen borwa kong owa wlo drete” le.
⁸ Eni kuzong ga dbar kjwara ga llëbo wen ba kong
 owa oblë oblë,
 kjone kjone wolon,
 kjone kjone slar ara,
 kjone kjone pjli kuk ara bakoe.
 Epga shdüya Tjlapga Sbörë, ba dbo ara go,
 ga ba kjok buk kës li suya iök go, ber dret wlo» le.
⁹ Pjilupga löng kjok ëre kjing go pono walë li tjok
 wleni li, llëbo shäryara ba kong om go ara, dbur zano
 lok ara bakoe. Shäryara lok eni, ber löng wopjlu baiya
 dik wlo. Eni ga kjok li pjë jong ri rishko ga ba yö sho
 jem li ÿya lok ga slar ara, kjloshtë ara ba kjishko.
¹⁰ Eshko ga walë li shdüya Sbörë ara eni li ÿya ga
 bangkjre lok ara. Ber löng kjloshtë ara pjolae. Tjilë lok
 ga
 «iBabilonia sopga, pjäy tjwlo ara, dbo ara,
 gueniyo pjäy shduna ara, ga pjäy pjitong malinge!

† Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga
 kjone kjone tjilë ga «... e usho shäryë lok eshko, ga äya owa, woydëy
 llëm wleniyo, e löng eshko bakoe.»

iPjäy song jilë!

iPjäy song jilë!» le lok eni.

¹¹ Eshko ga llëbo soynegaga kjok ëre so li slar ara,
 kjloshtë ara, llëbo tjwlekoba eshko ame kjishko.

¹² Dbur sho shöylör, dbur sho pjublün, akkwo wolë-
 sowa tjwlo ara wleniyo oblë oblë, e tjwlekoba eshko
 ame. Shwong ko pjublün, pjlu tjwlo ara wleniyo,
 shwong ko dingding shweshwë, shwong pjlu wleniyo
 ko seda, shwong ko srëzrën, e tjwlekoba eshko ame.
 Kjorkwang lö pjilëblë wleniyo oblë oblë, llëbo wolë-
 sowa oblë oblë shäryak llëbo ko marfil go, shäryak
 kjorkwang tjwlo ara wleniyo go, shäryak dröng sho so
 klung sho kjoyo go, shäryak dröng sho go, shäryak ak
 ko marmol go, e tjwlekoba eshko ame. ¹³ Dli mokyö
 oblë oblë, llëbo lö pjilëblë suy wlo, dwlo poshtikklo lö
 pjilëblë oblë oblë, poshtikklo lö pjilëblë wleniyo oblë
 oblë, kjillgwo bo dyo dbo ara, kjoyo pjlu wleniyo, pjlung
 shosho pjlu wleniyo, e tjwlekoba eshko ame. Söglä,
 öng wlep ushko so, kwomglä, jëkklo dopshiga kwom-
 glarë wleniyo, parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo, nop-
 ga oblë oblë, e tjwlekoba eshko ame.

¹⁴ Eshko ga llëbo soynegaga li tjilë lok ga

«iBabilonia sopga,
 llëbo woydoromi ara li,
 e pjitong drete.

Llëbo oblë oblë tjwlo ara bomi kong li,
 e pjitong dret bakoe.

iPjäy song jilë!

iPjäy song jilë!» le lok eni.

¹⁵ Eshko ga epga shdüya Sbörë ara eni li ÿya llëbo ëre
 soynegaga löng lirë ga bangkjre lok ara. Ber löng slar
 ara, kjloshtë ara pjolae. ¹⁶ Tjilë lok ga

«iBabilonia sopga,

pjäy doyono löng shwong ko pjublün, pjlu tjwlo ara
 wleniyo go,
 shwong ko dingding shweshwë go
 shwong ko srëzrën go bakoe!
 iPjäy obrikkwo wolësowa oblë oblë
 shäryak dbur sho shöylör go,
 shäryak akkwo wolësowa tjwlo ara wleniyo oblë oblë
 go bakoe!

Gueniyo llëbo tjwlo ara tjeng kës li pjitong malinge!

iPjäy song jilë!

iPjäy song jilë!» le lok eni.

Eshko ga kjyong kës-kës sögaga, ba kägäyoga, nopga
 jëk löng kjyong kës-kës go, e ber löng pjola bakoe.

¹⁸ Ga kjok li pjë jong ri rishko ga ba yö sho jem li ÿya lok
 ga slar ara ba kjishko. Tjilë lok ga «Kjok oblë äär tjwlo
 ara, kjok kjweni dik llëme» le lok eni. ¹⁹ Eshko ga klung
 sho iara ba kä kjing go, löng woydë ara li loklo, ga slar
 ara, kjloshtë ara. Tjilë lok ga

«Babilonia sopga,

pjäy dbur ara kjishko ga
 kjyong kës-kës sogoga kës li dbur shano ara.

iGueniyo pjäy pjitong malinge!

iPjäy song jilë!

iPjäy song jilë!

²⁰ iGueniyo kjok dogo so,

Sbö nopga,
 Sbö tjǎkwo roy ǎagaga Jesús ǎska,
 Sbö tjǎkwo ǎagaga,
 pjǎy shduna ǎok ara kuzong ga
 epga shduna Sborë ara bakoe!
 ¡Pjǎy ǎong wopjǎu e kjǎshko!» ǎe.
²¹ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so dbo ara
 wǎniyo kjlara apkwo kjrono kjwara kësbang, bayo
 dwǎa kjwokǎkkǎo apkwoyo wǎni, ga dbura jer dǎlung
 roy, ga tjǎe ga
 «Apkwo dburor ǎi pikdong dret,
 beno ǎgöy ame.
 Babilonia kjokyo ǎi pjir dret,
 ber ǎgöy ame eni bakoe.
²² Kjorkwang shǎryak jong kjiyo tjok tÿy or go
 wǎniyo, dbonmo, wǎi,
 e tÿba eshko ame,
 ga ÿye tÿ eshko ame bakoe.
 ÿye parkÿ eshko ame,
 ga oba parkÿ ǎong ǎi pjǎkwo kuy eshko ame bakoe.
²³ Iök shjiy eshko ame,
 ÿye orkwosmok eshko ame bakoe.
 Dÿnashko ga ǎlÿbo soynegaga kjok eshko so ǎi tjwǎo
 ara.
 Ga tjÿyoga oblÿ oblÿ jyǎpgwara ba nopgarÿ ba ybi
 sho ǎi go.
²⁴ Sbö tjǎkwo ǎagaga, Sbö nopga, nopga oblÿ,
 e zröraba ara kjok eshko» ǎe.

Shji Tǎlapga poshrÿk ara

19 E irgo ga kur ga nopga trǎk ǎlÿm, öö ǎe ara kjok
 dogo. Tǎlÿ ǎok ga
 «¡Shji Tǎlapga poshrÿk ara!
 Walÿ to shǎng opsoynek domerga oblÿ oblÿ kong
 wǎniyo ǎi,
 nopga ǎong kjok kjing go ǎi ichara ǎlÿbo owa shǎryÿ
 oblÿ oblÿ,
 ichara Sbö rayÿ bakoe.
 Sbö nopga zröra ara kjǎshko ga
 walÿ ǎi shduna Sborë.
 Kjok ǎlgwera sorÿ ǎi,
 e beke.
 Bi Sbö,
 e kësbang, tjwǎo ara, dbo ara bakoe.
 Bi döga kjlaraso ǎi e» ǎe.
³ Ga öö ǎe ǎok obi, tjǎe ga
 «¡Shji Tǎlapga poshrÿk ara!
 Walÿ ǎi doyo pjÿ ber buk ǎyado,
 pjÿ yöyo jem jong ǎi slǎn ǎlÿme» ǎe.
⁴ Eshko ga tjǎlapgaga kjok ǎlgwega wǎniyo dogǎo sak
 pjök kjingsho pkÿng (24) ǎi, e kjök tono, ga Sbö sök pjǎu
 sökkǎo kjing go ǎi poshrÿra. Tǎlÿ ǎok ga
 «¡Ber eni!
 ¡Shji Tǎlapga poshrÿk ara!» ǎe.
⁵ Eshko ga ÿbo tjǎlÿno pjǎu sökkǎo jong ǎishko dwayo.
 Tǎlÿ ga
 «¡Sbö parkagaga,
 Sbö bangkjrägaga,

 pjǎy tjwǎo arare, de ǎlÿmde, e ǎlÿno ǎlÿme.
 Bi Sbö poshrÿzǎ pjǎy uunkongdÿ!» ǎe.
⁶ Eshko ga kur ga nopga trǎk ǎlÿm, öö ǎe ara, pjǎuk ǎi
 so di kÿs pjǎublunyo ǎi pjǎukwo kjoyo, so kjrik ri ri ǎi
 pjǎukwo kjoyo bakoe. Tǎlÿ ǎok ga
 «¡Shji Tǎlapga poshrÿk ara!
 Bi Tǎlapga Sbö,
 ǎlÿye shǎrye woydÿ ǎi shǎrye ga pjǎuÿ.
 Öötong sök nopga uunkong pjǎluyo tjǎn.
⁷ Shji wopjǎu e kjǎshko,
 ǎÿy ber kësbang, tjwǎo ara bakoe.
 Öng Wǎlp Ushko So ǎlgwokÿ orkwosmozǎlong dbaryo
 ǎi öötong,
 ba boy poshǎryono pjir,
 sök ba koshÿ.
⁸ Kong shwong twara Sborë doyÿ e go wǎo.
 Shwong ǎi ko pjǎublún, pjǎu tjwǎo ara, drÿpdrÿ, stek
 wǎniyo» ǎe.
 (Shwong ǎe ǎi, e ǎlÿbo pjǎo bek shǎryara Sbö nopgarÿ
 oblÿ oblÿ ǎi ǎokǎo.)
⁹ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so ǎi tjǎe bor kong
 ga «Tǎlÿkwo ÿre tozong. ÿye mana Sborë tek Öng Wǎlp
 Ushko So ǎlgwokÿ orkwosmozǎlong dǎiyo ǎi uÿ ga ber
 wopjǎu» ǎe. Ga tjǎe obi ga «Tǎlÿkwo ÿre ǎara Sborë ǎi, e
 beke» ǎe.
¹⁰ Kur ga tja kjök tono parkaga ǎi bokshto, ga poshrÿr
 ǎroror. Gueniyo tjǎe bor kong ga «¡Kjwe shǎryÿp ǎlÿme!
 ¡Tja parkaga Sbö kong eröe! ¡Pja, bop pjÿyoga mǎr
 ǎong Jesús tjǎkwo go ǎi, pjǎy eni bakoe! ¡ÿye Jesús
 tjǎkwo roy ǎe ga e Sbö tjǎkwo ǎaga! ¡E kjǎshko ga Sbö
 poshrÿpdÿ dey!» ǎe.

Kjlara sök kwomǎa kjǎo pjǎublún kjing go

¹¹ Eshko ga kjok dogo roshwino bÿno jong oojong,
 ga ǎn ga kwomǎa sök kjlara kjǎo pjǎublún. Kjing go sök
 kjlara. ǎlÿye ǎe ǎi shǎrye eni ǎyado ǎÿba, tjǎkwo bek ǎaga
 ǎi e ǎÿba bakoe. Kjok ǎlgweya bek, ga ÿngkjwÿ ba
 wǎoyoga tjok bek bakoe. ¹² Ba bokkwo so iök pjÿ ǎok ri
 ri kjoyo, ba kǎ kjing go pjǎupga dǎu iök ǎok ara. Ko jyǎ
 tak pjang ba go kjwara, miydaga erÿ om go eröe.
¹³ Doyono sök shwong pöraba srÿng go pjir ǎi go. E ko
 Sbö Tǎlÿkwo. ¹⁴ ÿngkjwagaga kjok dogo so uunkong ǎi
 jek ǎong kwomǎa kjǎo pjǎublún kjing go ba irgo, doyo-
 ono ǎong shwong ko pjǎublún, pjǎu tjwǎo ara, drÿpdrÿ,
 stek wǎniyo go. ¹⁵ Dröng tur jong sök kwomǎa kjing
 go ǎi kjak roy kjwangna, kowo stek, tjÿyoga oblÿ oblÿ
 tjeng kÿs ǎi pjÿya e go wǎo. ǎlÿye shǎrye woydÿ Sborë ǎi
 shǎrye ga pjǎu, ga ǎirkono ara nopga ǎong ǎi kong. E
 kjǎshko ga domer ǎi ichara ba shdung kjang, shji kjǎllg-
 wo bo shǎlÿroy bi dre go wǎni. Jǎkwoyo ga epga ǎche
 kjange. ¹⁶ Ko jyǎ tak pjang kjrina, ba shwong pjang ǎi
 go, ba kworbo do ǎi go bakoe. Ko ǎi tak pjang eni
 «Pjǎupga Uunkong Pjǎluyo, No Kǎgǎyoga Uunkong
 Kǎgǎyo.»
¹⁷ Eshko ga ǎn ga Sbö parkaga kjok dogo so shǎng
 kojong kjlara, dǎo kjing go. Ga tjǎlÿno sÿnwa sjÿng uaga
 dbuk ǎok kjok dogo kÿs ǎi kong dbo go. Tǎlÿ ga «Pjǎy
 tönzong, Sbö dǎiyo kësbang ǎi uÿmi wǎo. ¹⁸ Eshko ga

pjilupga doyo sho, ëngkjwaga kägäyoga doyo sho, nopga tjwïð ara wleniyo doyo sho, kwomgla doyo sho, ba sögaga doyo sho, e uëmi ga pjíú, nopga uunkong tjwïëk löng pjir wleniyore, de llëmdë, tjwïð arare, de chirare, uunkong li doyo sho uëmi ga pjíúe» Ìe.

¹⁹ Eshko ga Ìn ga pjilupga löng kjok ëre kjing go, ba ëngkjwagaga kës li tona lok äya owa li tjok, ëngkjwë sök kwomgla kjing go li tjok wlo, ëngkjwë ba ëngkjwagaga jek löng ba tjok li tjok wlo bakoe. ²⁰ Eshko ga äya owa li shara ba wloyoga lirë, ga dbura jer akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri shtoyo li roshko, ba dboryaga owa wleniyo li tjok. Shto, e kësbang, so dlung kjoyoe. Kjupäbäshko ga ba dboryaga li, llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara oblë oblë ba kong, ga nopga jyä tak lok äya jyäglo go, äya poshrëgaga löng li, e jyäpgwara e go. ²¹ Ga ëngkjwë löngshko ga nopga tona tjeng äya owa tjok li, e zröra dret, dröng tur jong sök kwomgla kjing go li kjak roy li go. Eni ga sënwa li lono ba sho beno tjeng li uë, beno löng bökö tjung ara, no sho li go.

Lu pjloglo sak dbaw dbaw (1,000)

20 Eshko ga Ìn ga Sbö parkaga kjok dogo so to ter kjok dogo dwayo kjlara, wloshko tjeng pjlebgo jong rong anmoyö li dökklo, no shakklo shäryak dröng sho go tjeng pjlara kësbang bakoe. ² Ga äya so Ööka kjoyo li shara, ga pjirira, ber buk eni lu pjloglo sak dbaw dbaw (1,000) wlo. E irgo ga dbura jer pjlebgo jong rong anmoyö li roshko, kjing bängzara yötso, tjëyoga oblë oblë jyäpgwe llëm, äär jong lu pjloglo sak dbaw dbaw (1,000) wlo. Eshko ga döya jek pjlara obi, wop sira wlo. Äya li, e Ä om go.

⁴ Eshko ga Ìn ga nopga sirkeno tjeng kjlobö, pjlu sökklo tjeng li kjing go. Epga kong dbo twara Sbörë nopga lligwek wlo. Dënashko ga nopga kä zaraba ara, Jesús roy lara kjishko, Sbö tjlokwo roy lara kjishko bakoe. Äya owa li poshrëra lok llëm, ba jyäglo li poshrëra lok llëm, bokdo, orkwo, e tak lok ba jyäglo go llëm bakoe. Nopga eniyo li sëyaga Ìnor tjeng eshko, nopga sirkeno tjeng li shwoy. Eshko ga woshrra Sbörë iröng obi, ga beno löng nopga ichë Cristo tjok lu pjloglo sak dbaw dbaw (1,000). ⁵ Nopga woshrra Sbörë bäm go li epga. Llamö woshrra llëm, äär jong lu pjloglo sak dbaw dbaw (1,000) li pjitong guing. ⁶ Woshrra Sbörë bäm go li ber wopjlu, iak beno tjeng dboy Sbö kong bakoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obishko ga llëye wen ba kong llëm, ber löng syösh-taga Sbö kong, Cristo kong, ga nopga iche ba tjok lu pjloglo sak dbaw dbaw (1,000) bakoe.

Ä zanabae

⁷ Äär lu pjloglo sak dbaw dbaw (1,000) lishko ga Ä döra ba shdüzlong shtoyo jong li dwayo, ⁸ ga opshino to shäng oba jyäpgwë kjok kjwang jikong, töya ëngkjwë wlo. Tjëyoga jyäpgwara li ko Gog, Magog bakoe. Epga träk llëm, la sho tjeng dlung kjako wleni. ⁹ Eshko ga tona löng kjok kjwang jikong dwayo, ga Sbö

nopga löng li kjokyo kopjrina lok pjiribrie. Kjok woyde Sbörë ara li eshko. [†] Gueniyo ga iök ichara Sbörë lon kjok dogo dwayo, ga epga pjira drete. ¹⁰ Eshko ga Ä, nopga jyäpgwaga li shara, dbura jer akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri shtoyo li roy, ba pjeyoga äya owa li, ba dboryaga li, e dbura beno tjeng dënashko lishko. Shto, e kësbang, so dlung kjoyoe. Ga mya jikong li shdüya ber löng eshko shkë dba, ÿyado wlo.

Nopga lligweraba löng pjlu sökklo jong kjwara kës-bang, pjublün li bokshto

¹¹ Eshko ga Ìn ga pjlu sökklo jong kjwara kës-bang, pjublün, kjing go ëbo sök kjlara. Eshko ga kjok uunkong töktong ba bokshto dwayo, kjok dogo, klung bakoe. Beno ÿgöy ame. ¹² Ga Ìn ga nopga wolono tjeng kës li löng pjlu sökklo jong li bokshto, nopga tjwïð ara, nopga tjwïð chira bakoe. Eshko ga kjibokwo tjeng li roshwinaba. E irgo ga kjibokwo roshwinaba kjwara obi. Eye ber sök së ÿyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo e go. Ga nopga wolono tjeng li lligweraba, llëbo shäryara dö, tara beno tjeng kjibokwo tjeng kës roshko li kjishko. ¹³ Nopga wolono beno tjeng dlung roy ga löng eshko. Nopga wolono beno tjeng sakshko ga löng eshko. Nopga wolono beno tjeng shinmoga shtoyo ga löng eshko. Ga kjlara kjlara lligweraba, llëbo shäryara dö li kjishko. ¹⁴ Eye ber sök së ÿyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoyoy li go. Gueniyo eye ko wlënaba tak pjang e go llëm ga dburaba jer beno tjeng iök pjë jong ri ri shtoyo li roy, shinmoga shtoyo li tjok. Shto, e kësbang, so dlung kjoyoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obi wleni eshko.

Jerusalén kjokyo tjaglën

21 E irgo ga Ìn ga kjopkwo pjang tjaglën, klung buk tjaglën bakoe. Kjopkwo këguë li, klung këguë li, dlung këguë li, e jeno uunkong, llëbo këguë li beno ame. ² Ga Ìn ga kjok ter pjang kjirina, Sbö sök kjok dogo lishko dwayo. Kjok li ko Jerusalén, e shäryak tjaglën, kjok iak beno buk dboy Sbö kong li e. Kjok li shäryak wolësowa, walë poshäryono orkwosmok döro wlo wleni. ³ Eshko ga ybö kuror tek pjlu sökklo jong lishko dwayo pjlara, tjlä ga «Sbö ber sök nopga löng lishko shara. E ber sök ba tjok, ga epga ber ba nopga. Sbö om go li ber sök ba tjok, ga ber ba Sbö. ⁴ Ba boryo kröya Sbörë, ber löng slar ame wlo. Eshko ga llëbo këguë li pjitong kjishko ga eye wolon ame, slar ame, poglo bang ame bakoe» Ìe.

⁵ Eshko ga sök pjlu sökklo kjing go li tjlä bor kong ga «Llëbo kës shäryër shäng ëre tjaglën eröe. Tjlokwo löror li, e bek, nopga mär ba go ga pjíúe. E kjishko ga tozong. ⁶ Uunkong li shäryono pjire! Tja so tjlokwo toklo ko *Alfa* ^{††} kjoyo, tja so tjlokwo toklo ko *Omega* [‡] kjoyo bakoe. Sök bäm go li tja. Pjirshko ga ber sök li tja

[†] KJOK WOYDE SBÖRË ARA Ìe li, e JERUSALÉN KJOKYO lOKIO. ^{††} Grecia so tjlokwo go ga tjlokwo toklo ko ALFA, e ba bäm ÿyo, A wleni. [‡] Grecia so tjlokwo go ga tjlokwo toklo ko OMEGA, e ba pjirshko, Z wleni.

bakoe. Di ichër tur di bokkwo roy dwayo, ëye omiono ga ber sök së ÿyado bor tjok. Ëye di ëre ië woydë ga kong twër, ga tjwïð shir llëme. ⁷ Ëye llëbo owa li zano ga llëbo kës ëre ber ba kong, ga tja ber ba Sbö, e ber bor wa bakoe.

⁸ »Gueniyo nopga kjok bangkjrë wleniyo, nopga mär bor go llëm wleniyo, nopga llëbo shäryako llëm li shäryë wleniyo, nopga oblë zrók wleniyo, nopga pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok wleniyo, nopga parkë ybi wleniyo, nopga llëbo jyäglö poshrék wleniyo, nopga lürkë ä wleniyo, era dbukoba jer ber löng akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri shtoyo li roshko. Shto e kësbang, so dlung kjoyoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obi wleni eshko» Ië.

⁹ Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so doglö kjäk (7), wloshko tjeng di ioklö, roshko no shdungglo tjeng kringgwo kjäk (7) kjlara li tek shrono shäng bor zlong, ga tjilë bor kong ga «Pja tek bor tjok, ga walë orkwosmok Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë tjok wlo li pin bop kong» Ië. ¹⁰ Eshko ga tja go Sbö Sëya jilökoyo, ga tja söra parkaga lirë jem dlup jong kësbang, kjökshko li kjing go. Eshko ga kjok pina bor kong kjrina, ter pjang Sbö sök kjok dogo lishko dwayo. Kjok li ko Jerusalén. Kjok iak beno buk dboy Sbö kong li e. ¹¹ Sbö sök eshko kjishko ga kjok li kälä bolo ara, so akkwo wolësowa tjwïð ara wleniyo kälä kjoyo, so akkwo ko *jaspe* kälä kjoyo, roigöy wëlë, so batlë sho kjoyoe.

¹² Kjeryo shäryak pjribri kjökshko, kjër li shklukyo kringgwo pkëng (4), ga kjër li pjlor kar kar, u bäng bäng lok kjwo mya mya, uunkong ga kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12). U bäng bäng daga Sbö parkaga kjok dogo sorë kjlara kjlarae. U bäng bäng kjwara kjwara li go Israel tjëyoga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko jyä tjang pjang kjrina kjrina eshko.

¹⁴ Kjok li shakklo kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), kjwara kjwara li go Sbö tjilökwo roy laga Jesús äska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko jyä tak pjang kjrina kjrina eshko.

¹⁵ Parkaga lan shäng bor tjok li, wloshko llëbo tjilkklo shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwangna, kjok li, u bäng bäng li, kjër li, e tjilä e go wlo. ¹⁶ Kjok li tjilä ga pjlor kar kar bam beke. Ga tjilä llëbo tjilkklo li go ga beno kësbang anmoyö. Shji jek shkluk kjrina dwayo äär shkluk kalëkong wlo ga woyde ga shji jek dbargwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) wleni dik. † Ga jem kjomo lëkong ga wop eni bakoe. ¹⁷ Kjër li tjilä, llëbo tjilä norë wleni ga shtëgro orkwo jyäglö †† pjloglo sak dbäw kjingsho sak pkëng kjingsho pkëng (144). ¹⁸ Kjër li shäryak akkwo ko *jaspe* go. Kjok li shäryak dbur sho shöylör go, ga roigöy wëlë, so batlë sho kjoyoe. ¹⁹ Kjok li shakklo shäryak lok akkwo wolësowa tjwïð ara wleniyo oblë oblë go. Ba shakklo bäm li shäryak akkwo ko *jaspe* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *zafiro* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *ägata* go. Irgo shakklo

† SHJI JËK DBARGWO SAK KJÄK KJINGSO SHKËNG (75) WLENI DIK Ië li, e KILÓMETRO KJRINGGWO SAK DBÄW DBÄW PJLOGLO PJÖK KJINGSO SAK DBÄW PJLOGLO PJÖK (2,200) IOKLO. †† ORKWO JYÄGLÖ PJLARA, e CENTÍMETRO SAK PKËNG KJINGSO SHKËNG (45) DIK.

shäryak akkwo ko *esmeralda* go. ²⁰ Irgo shakklo shäryak akkwo ko *ónice* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *cornalina* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *crisólito* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *berilo* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *topacio* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *crisopraso* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *jacinto* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *amatista* go. ²¹ U bäng bäng kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjwarashko kjwarashko shäryak akkwo kjwara kjwara go. Akkwo li wolësowa tjwïð ara wleniyo ko *perla*. Irbo kësbang jek buk kjok roshko li shäryak dbur sho shöylör go, roigöy wëlë, so batlë sho kjoyoe.

²² Tjlapga Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjilüe. Kjok eshko ga ba u, e poshrékoba eshko wlo ñnor llëm, sök om go eshko kjishko, Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë li sök eshko kjishko bakoe. ²³ Kjok eshko ga dlo kälä shjiy li, mok kälä shjiy li, e woyde llëme. Kjok li ber shjiy, Sbö dbo kälä shjiy li go, Öng li dbo kälä shjiy li go bakoe. ²⁴ Ga tjëyoga oblë oblë löng kjok ëre kjing go li jek löng iök shjiy li go, ga ba pjiluyoga, ba llëbo tjwïð ara li tek söya, ie lok ber eshko wlo. ²⁵ Dba ga kjok eshko li u bäng bäng lok ojong ÿyado, ga eshko ga shkë dret, kjok shjiy ÿyado. ²⁶ Tjëyoga oblë oblë, ba llëbo tjwïð ara li tek söya, ie lok ber eshko wlo. ²⁷ Ga llëye ber Sbö bokshto ga ä li, e äär eshko llëm, ëye wotjilä owa wleniyo llëm, ëye jyörkë ä wleniyo llëm bakoe. Nopga ko tak lok Öng li kjibokwoyo go li, epga äär eshko eröe. Ëye ber sök së ÿyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo ëre go.

Di pjang pjlara, di li, shji ie ber löng së ÿyado

22 E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so li, tja kong di pina pjlara, di li ioroy ga shji ber löng së ÿyado Sbö tjok. Di li tur ter Sbö, Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë, e löng lishko dwayo, ² ga jer buk irbo kësbang jek buk kjok roshko li tjërko. Di pjang li kjwo kar kar, kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Lu pjlobi go ga kjor li botjyë pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12), mok kjlarashko kjlarashko botjyë ÿyado. Kjor li korga, e tjëyoga oblë oblë li dwlómnekklo.

³ Eshko ga ëye ie Sbörë ber shdungko ame. Sbö sök eshko, Öng li sök eshko bakoe. Ga poshrëya ba parkagaga löng lirë ÿyado. ⁴ Sbö bokkwo ÿya lok om go, ga Sbö ko li tak pjang uunkong li bokdo go. ⁵ Eshko ga shkë drete. Iök shjiy woyde lok llëm, dlo woyde lok llëm bakoe. Kjok shjiy laga ber Sbörë om go. Ga ber löng nopga ichaga ÿyado.

Jesús tjwe maing iröng obi

⁶ Eshko ga Sbö parkaga li tjilë bor kong ga «Tjilökwo löror li, e bek, nopga mär ba go ga pjilüe. Dënashko ga Sbö tjilëno ba tjilökwo lagaga kong om go. Ga ba parkaga ëre ichara, llëbo wen dörö li pin ba parkagaga löng li kong wlo» Ië.

⁷ Eshko ga Jesús tjlě bor kong ga «i Tja kuzong! Tja tjwe maling iröng obi. Eye tjlökwö tak pjang kjibokwo ere go li kolě ga era ber wopjłu» İe.

Kjibokwo pjirzlong

⁸ Tja Juan, İlěbo uunkong ere ĩnor, kuror tjarě om go. İlěbo uunkong ere ĩnor, kuror pjir ga tja kjök tono Sbö parkaga İi bokshto, ga poshrer İloror.

⁹ Gueniyo tjlě bor kong ga «i Kjwe shäryep İlěme! i Tja parkaga Sbö kong eröe! i Pja, bop pjeyoga Sbö tjlökwö İaga İi, bop pjeyoga kjibokwo ere kolaga İi, pjäy eni bakoe! i Sbö poshrēpdē dey!» İe.

¹⁰ Eshko ga tjlě bor kong ga «Tjlökwö tak pjang kjibokwo ere go İi dbaryo äätoe. E kjışhko ga tjlökwö İi jnep ber İütshko İlěme. ¹¹ Eye İöng İlěbo owa shärye ga owa İi shärye eni jek kēgong; eye İöng İlěbo shäryako İlēm İi shärye ga owa İi shärye eni jek kēgong; eye İöng İlěbo pjlı shärye ga pjlı İi shärye eni jek kēgong; eye İak beno tjeng dboy Sbö kong ga ber eni jek kēgong bakoe» İe.

¹² Eshko ga Jesús tjlě bor kong ga «i Tja kuzong! Tja tjwe maling iröng obi. Bor nopga potjwlēkklo tek sör bor tjok, ga kjlara kjlara İi potjwlēn eshko, İlěbo shäryara dö İi kjışhko. ¹³ Tja so tjlökwö toklo ko *Alfa* † kjoyo, tja so tjlökwö toklo ko *Omega* †† kjoyo bakoe. Sök bām go İi tja. Pjirshko ga ber sök İi tja bakoe.

¹⁴ »Kjok tjaglēn İlshko ga kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon İlěme. Eye shwong kwoshkwono beno

† *Grecia so tjlökwö go ga tjlökwö toklo ko ALFA, e ba bām İyo, A wİeni.* †† *Grecia so tjlökwö go ga tjlökwö toklo ko OMEGA, e ba pjirshko, Z wİeni.*

drēpdre wİeni ga İe Sbörē ber wopjłu, kong dbo twe opzrēk kjok eshko wlo, kjor bo İi ue wlo bakoe.

¹⁵ Gueniyo nopga owa İira ber İöng kjoko. Nopga parkē ybi wİeniyo, nopga pē no orkwosmono ba tjok İlēm İi tjok wİeniyo, nopga oblē zrök wİeniyo, nopga İlěbo jyāglo poshrēk wİeniyo, nopga İürkē ä wİeniyo, epga ber İöng kjoko erä.

¹⁶ »Tja Jesús, bor parkaga kjok dogo so ichoror, tjlökwo ere İe bop kong wlo, roy shdöp bor tjlökwö kjragaga İöng kēs İi kong wlo. David tjēyo tjwlō arayo İi tja. Dbala ko Dbar Kjoklo İi kälā bolo ara, tja so e kjoyoe» İe.

¹⁷ Sbö Sēya, Öng boy, e tjlě ba kong ga «i Pja tegö!» İe. Eye omkuno ga tjlě ba kong ga «i Pja tegö!» İe.

Di buk pjlara, di İoroy ga shji wolon İlěme. Eye wodogro wİeni ga tjwe di İi İe ga pjlı, ga tjwlō shiya erē İlěme.

¹⁸ Eye tjlökwö tak pjang kjibokwo ere kuk ga kong İlěbo İer wēlē, miyde İok wlo. Tja tjlě ba kong ga «Eye kjibokwo ere kjingsho tjlökwö İono obi ga İlěbo owa wen nopga owa kong tak İok kjibokwo ere go İi kjingsho İe Sbörē obi ba kong bakoe. ¹⁹ Tjlökwö tak pjang kjibokwo ere go kjrina, tjlě ga kjor jong kjlara Sbö kjokshko, ba bo uoroy ga shji wolono İlěme İe eni. Eye kjibokwo ere tjlökwö İono kjwara dö emdē ga kong dbo twe Sbörē, kjor bo İi ue wlo İlěme» İer ba kong eni.

²⁰ Tjlökwö ere İaga tjlě ga «İng, tja tjwe maling iröng obi» İe.

Ber eni, Tjlapga Jesús. Pja tegö.

²¹ Rokēr Tjlapga Jesús kong ga ba wopjłu İi kjışhko ga Sbö nopga kjimte ara. Ber eni.